«КУЛЬТУРНА ДЕРЖАВА»
Громадська Спілка

Чуріков Ю.І.
01021, м. Київ, вул. Грушевського, 28/2 оф. 104, тел.044-253-60-01
+380-098-043-57-52
E-mail: y_churikoff@ukr.net
код ЕДРПОУ 39644774

Тиж Ю.О.
Сертифікат на проектні роботи
Серія АА № 004182 виданий 21.12.2018 р.
www.kyiv-heritage.com
www.kyiv-heritage-guide.com
www.kyiv-landuse.com

УКРАЇНА. Війна 2022 року

ДАЙДЖЕСТ

Том 2

Книга 5

Статті та новини № 901-1.100

м. Київ - 2022 р.

АНОТАЦІЯ

Дайджест (преса)

Дайджест (англ. *digest* — стислий виклад, резюме) — інформаційний продукт (видання, стаття, *підбірка*), що містить виклад творів у вигляді витягів з оригіналу чи у формі його вільного перекладу або добірку у повному чи скороченому вигляді найцікавіших творів, вибраних з інших видань.

Як правило, до такого передруку систематично вдаються провінційні друковані газети, які мають слабку кореспондентську мережу і відчувають брак інформації й поповнюють її недостачу за рахунок столичних видань. Наявність великої кількості дайджестів — ознака низького фахового рівня видання. Свідченням журналістської майстерності є наявність у газеті чи журналі значної кількості ексклюзивних матеріалів, тобто таких, що виготовлені саме для цього видання його кореспондентами та оглядачами.

Але навіть авторитетні газети з глибокими традиціями сьогодні не обходяться без передруків найбільш цікавих матеріалів з інших видань, вміщуючи їх у рубриках «Наші передруки», «Дайджест» тощо. Для читачів такі рубрики цікаві, оскільки в них часто із скороченням малоістотних частин уміщуються сенсаційні, непересічні твори та праці, які збагачують читача новими знаннями, несподіваними інтерпретаціями фактів.

Первісно дайджестами називалися адаптовані для масового читання твори світової класики. Великі за обсягом романи стискувалися до розміру брошурки, що потребувала невеликого часу для ознайомлення й дешево коштувала. За допомогою такого видання можна було за півгодини «пройти» «Сагу про Форсайтів» Д. Голсуорсі чи «Війну і мир» Л. Толстого. Зрозуміло, що такі дайджести могли дати тільки псевдознання і аж ніяк не знайомили читачів ні з реальною філософською концепцією, ні з образним світом творів. Тим паче, що будь-який переказ обов'язково містить у собі елементи вибірковості, а, отже, й інтерпретації.

Моніторинг ЗМІ

Підготовка дайджестів публікацій є однією з найбільш поширених послуг у галузі ***професійного моніторингу*** засобів масової інформації. Її зміст полягає у створенні **добірки найважливіших матеріалів за визначеною тематикою та за визначений період**. Такий інформаційний продукт надає змогу відслідковувати головні новини у певному напрямку, отримувати експертні оцінки та прогнози розвитку галузі, відстежувати діяльність конкурентів тощо. **Перевагою цього виду отримання даних є відсутність «інформаційного шуму».**

ПЕРЕДМОВА

Внутрішня окупація України і її режим

2017-05-24

Віктор *Сердулець*

Уся повнота влади в Україні знаходиться в руках бізнесової кримінально-олігархічної кліки.

Довідка:

> «***Олігархі́я*** (грец. Ὀλιγαρχία (oligarchia), від дав.-гр. Ὀλίγον (oligon) «небагато», та дав.-гр. Ἀρχή (arche) «влада» — тобто влада небагатьох) — політичний режим, за якого влада (політична, економічна та ін.) належить невеликій, закритій та тісно згуртованій групі осіб (наприклад — великих власників, фінансистів тощо); група людей, що володіє банківським і промисловим капіталами.

Олігáрх — особа, що володіє великою власністю в країні та має вагомий вплив на державні органи влади. З політологічної точки зору олігархи — це можновладці, які використовують монополізовані ними сектори економіки для концентрації у своїх руках політичної влади, а політичну владу — для збільшення власних капіталів.

Сучасні олігархи володіють багатоманітними суспільними ресурсами:

> 1) економічними (промислові та фінансові підприємства й установи), 2) інформаційними (друковані та електронні ЗМІ), 3) політичними (партії,

парламентські групи й фракції, важливі державні посади, вплив на перших осіб у державі).

Саме *олігархи* в тіньовому режимі здійснюють керівництво державою Україна, через призначену і контрольовану ними *«окупаційну адміністрацію поліційного типу»*.

При цьому, **український народ знаходиться в умовах цілковитого безправ'я і поневолення.**

1) Для відволікання уваги від дійсного стану речей, час од часу, в країні влаштовують шоу під назвою «вибори».

2) Під час яких, для отримання необхідного результату, застосовуються засоби маніпуляції масовою свідомістю, майже всі засоби інформаційного впливу зосереджені в руках цієї кліки; нав'язана виборча система, адміністративний ресурс, фінансові потужності, кишенькові партії, політичні блоки і окремі «незалежні» політики — усе це є запорукою підконтрольності, а відтак прогнозованості «виборчого» процесу.

Побутує хибна думка ніби *«усі біди України від недотримання законів держави»*.

Але за видимим «беззаконням» в країні, насправді, чітко діють приховані, встановлені окупантами закони:

«Правила поведінки для рабів та інструкції для наглядачів» (В. Іванишин). На відміну від писаних «Законів» держави, вони дієві і безумовно виконуються. Про що свідчить стабільність процесу примноження статків олігархів. В умовах правового хаосу — це було б неможливим. Отже, якесь «право» в Україні все ж діє, але, очевидно, не те, котре записане в Конституції та інших процесуально-правових нормах держави.

І під час «псевдовиборів», і під час «майданів», насправді змінюється не влада, а виключно ручні функціонери панівної кліки. У розпорядженні якої є численний кадровий ресурс, за допомогою перетасування якого створюється видимість змін.

Сто років тому англійський письменник Вільям ***Текерей*** у своєму політичному памфлеті на сучасне йому англійське суспільство, втіленому у вигляді художнього твору ***«Ярмарок метушні»***, яскраво змальовує картину ***«політичного ярмарку»***:

« …дурисвіти (ще якісь об'явилися, хай їм грець!) горлають перед своїми балаганами, сільські йолопи луплять очі на розцяцькованих блискітками танцівниць і жалюгідних, старих, нарум'янених блазнів, а тим часом спритні злодюжки, підкравшись ззаду, орудують у їхніх кишенях.»

Ось, уся **сутність і завдання «виборів» та парламентських баталій**.

— Відволікання уваги від злодіїв, котрі орудують під прикриттям акторської гри політичних паяців.

Таким чином діяльність державних механізмів, системно забезпечує інтереси невеликої групи осіб — *узурпаторів влади* в країні.

ПРАВИЙ СЕКТОР

НАЦІОНАЛЬНО-ВИЗВОЛЬНИЙ РУХ

***

ВСТУП

Частина 1

КОНСТИТУЦІОНАЛІЗМ В УКРАЇНІ

ДЕВІД К. ВІЛЬЯМС

(c) ЦЕНТР КОНСТИТУЦІЙНОЇ ДЕМОКРАТІЇ

1. ТРИ ПИТАННЯ

1) Чому конституції та конституціоналізм — це ***важливо***?
2) Якщо Україна успішно стала досягла ***демократії у виборчому сенсі***, тоді чому вона **не досягла успіху в сенсі *конституційної демократії***?
3) І ***яким шляхом рухатися*** далі?

2. ЩО РОБЛЯТЬ КОНСТИТУЦІЇ?

1) Вони створюють та структурують ***владу***.
2) Вони накладають на владу ***обмеження***.
3) Вони ***вкорінені***.
4) Вони мають ***силу вищу***, ніж решта законів.
5) Їх створює ***народ***.

1. СУВЕРЕНІТЕТ НАРОДУ

1) #5: Ідея, що ***конституцію творить народ***, це основа усіх інших ідей.
2) #1: Народ ***обирає той тип влади***, який він хоче мати.
3) #2: Далі він ***обмежує цю владу***, щоб вона не стала деспотичною.
4) #3: Далі він ***укорінює*** її, щоб політики не змогли її змінити.
5) #4: Далі він ***надає їй вищу силу***, щоб політики не змогли приймати закони протилежного змісту.

2. ВНУТРІШНІ МЕЖІ

Сама структура влади обмежує суб'єктів у владі; існують межі, внутрішні по відношенню до структури влади:

1) Суб'єкти у владі мусять дотримуватися структури, створеної народом.
2) Наприклад, обрані на виборах політичні діячі отримують повноваження на обмежений строк, а після того мусять конкурувати, щоб знову бути обраними.
3) Крім того, владні повноваження розділені за допомогою стримувань і противаг, щоб ніхто не мав надто великої влади.

3. ЗОВНІШНІ МЕЖІ

Але конституції накладають на органи влади й зовнішні *межі*:

1) права людини,
2) політичні приписи.

4. СТРИМУВАННЯ І ПРОТИВАГИ

1) Головним поняттям ***конституціоналізму*** є не демократія чи права людини; це поняття — ***«стримування і противаги»***.
2) «Влада розбещує, а абсолютна влада розбещує абсолютно» (Дж. Дальберг-Актон).
3) Тому конституції розділяють владу, щоб підвищити безпеку.
4) **Демократія є видом стримувань і противаг; вона дає народу повноваження контролювати обраних посадовців.**
5) ***Права людини*** є видом стримувань і противаг; вони захищають певну сферу, в яку влада втручатися не може.
6) Але схеми стримувань і противаг бувають різні.
7) Кожна країна мусить обрати тип, який їй підходить.

5. ЧИ ЦЕ ЩОСЬ НАГАДУЄ?

1) Іноді країни проводять — знов і знов — вільні та справедливі вибори.
2) Але — знов і знов — у народу складається відчуття, що політики дбають лише про себе та є корумпованими.
3) Вони не реалізовують успішні ***політичні стратегії***, які поліпшували б життя звичайних людей.
4) Іноді, навіть вигнавши тих, хто при владі, й обравши «нові обличчя», народ виявляє, що нові політики дуже схожі на старих.
5) То що ж не так?
6) Часто ***проблема*** **полягає в тому, що у країні є *виборча демократія*, але немає *демократії конституційної***.

6. ВИБОРЧА ДЕМОКРАТІЯ

1) Для створення *справедливої чи дієвої* ***влади*** **ніколи не буде достатньо** (самих лише) ***виборів***.
2) Нам потрібний і конституціоналізм, відчуття того, що повноваження влади обмежені й розділені за системою стримувань і противаг.
3) **Без конституціоналізму обрані провідники часто стають *деспотами***.

7. ДВІ ПРИЧИНИ

1) Іноді країна має хибну систему стримувань і противаг — наприклад, завеликі повноваження президента на чолі виконавчої влади.
2) Але іноді вона не стала країною повсюдного конституціоналізму, що означає таке:
   - Народ не сприйняв чи не розуміє ідеї стримувань і противаг.
   - Народ не дивиться на конституцію як щось своє, власне, як на результат їхньої волі та обдумування.

- Тому **політики не почуваються обмеженими культурою *верховенства права***.

3. КОНСТИТУЦІЇ ТА МАСОВІ ПРОЦЕСИ

1) За визначенням, **конституції мають бути результатом масових процесів**.
2) Якщо це не так, тоді вони насправді не є конституціями.
3) Отже, вони не можуть бути результатом прихованих угод еліт.
4) **Якщо конституції не є результатом масових процесів, тоді зазвичай:**
   - вони не працюватимуть, оскільки народ не розуміє їх і не вірний їм;
   - їх не вважатимуть легітимними;
   - й вони, ймовірно, **будуть для країни неналежними конституціями, оскільки справжнє знання того, що є належним, знає лише народ**.

АЛЕ ЯКИМ ЧИНОМ ІЗ МАСОВОГО ПРОЦЕСУ МОЖУТЬ ВИРОСТАТИ КОНСТИТУЦІЇ?

8. ТРУДНОЩІ

1) Стати ***конституціоналістською країною*** — нелегко.
2) Вести ***масовий процес*** для формулювання конституції — нелегко.
3) І як перше, так і друге потребують, щоб у народі був певний ***рівень єдності***.
4) **Інакше провідники скористаються роздробленістю, щоб створити таку конституцію, яка найбільше допомагатиме їм самим**.

4. ЄДНІСТЬ І ПЛЮРАЛІЗМ

1) **Сенс конституційних платформ — уможливлювати плюралізм**: різні люди дивитимуться на питання по-різному.
2) **Але в одному питанні у нас справжнього плюралізму бути не може: це сама конституційна платформа**, оскільки **саме вона дозволяє нам бути *плюралістами***, мирно вирішувати наші розбіжності, використовуючи встановлені канали.
3) Якщо між нами немає єдності щодо засад конституції, ми, загалом кажучи, отримаємо натомість громадянську війну.
4) **Але де нам знайти цю єдність?**

9. ОТЖЕ, ЗВІДКИ БЕРЕТЬСЯ ЄДНІСТЬ?

1) Джон ***Локк*** виходив із того, що існують два договори.
   - По-перше, це ***суспільний договір***, за яким люди приймають зобов'язання щодо одне одного, щоб сформувати народ і share народ.

- По-друге, це ***договір про правління***, за яким люди домовляються з владою, вони дають їй певні повноваження, вводять для неї певні межі, й погоджуються, щоб вона здійснювала врядування щодо них, інакше кажучи, це конституція.

2) Отже, **суспільний договір передує договору про правління**; це той ґрунт, із якого виростає договір про правління.

10. ДОГОВОРИ ПРО ПРАВЛІННЯ

1) Більшість людей знайома з поняттям суспільного договору, але не з поняттям договору про правління.
2) Дехто використовує назву ***«суспільний договір»*** для обох:
   - договору народу між собою,
   - і договору між народом і владою.
3) Але, строго кажучи, ця назва стосується лише першого; договір про правління — це дещо інше.
4) Згідно з поглядами ***Локка***, індивідууми повинні спочатку утворити народ, щоб тоді вже мати змогу діяти як одиниця, яка укладає договір із владою.
5) Для політичних цілей важливішим є ***договір про правління***:
   - суспільний договір виростає з загальних суспільних процесів, з часом сплітаючи індивідів у щось органічне, часто непомітно;
   - але **договір про правління — це свідомий акт у конкретний момент**, щоб заснувати владу в конституції.
   - Це **має бути результат** 1-передбачення, 2-обдумування та 3-прийняття рішення.
6) ***Договір про правління*** є основою ***легітимності*** влади: без уповноваження народом влада не має права здійснювати владні повноваження щодо громадян.

5. АЛЕ ЯКЩО, ЗАГАЛОМ КАЖУЧИ, СУСПІЛЬНИЙ ДОГОВІР ПЕРЕДУЄ ДОГОВОРОВІ ПРО ПРАВЛІННЯ, ТОДІ МИ МУСИМО ЗАПИТАТИ:

СУСПІЛЬНИЙ ДОГОВІР В УКРАЇНІ?

11. СПИРАЄТЬСЯ НА ПОЛІТИЧНІ ТРАДИЦІЇ?

1) 1990 року всі бажали незалежності.
2) Але не існувало суспільного договору, побудованого довкола політичних традицій.
3) Україна була незалежною політичною одиницею лише протягом коротких часових проміжків:

- Гетьманат 1648 року був набагато раніше і будувався довкола політичних форм, які стали анахронічними.
- 1917–1921 роки породили багато різних політичних форм.
- Радянські політичні форми у самій своїй основі були сумнівними й породжували розбіжності.

4) **За роки, що минули з тих пір, не виникло жодного суспільного договору щодо політичної структури.**

12. СПИРАЄТЬСЯ НА ТРАДИЦІЙНІ КАТЕГОРІЇ ІДЕНТИЧНОСТІ?

1) Подібним чином ***суспільний договір*** **не може спиратися** на 1-етнічну приналежність, 2-релігію чи 3-мову.
2) За історичними обставинами Україна була дуже різноманітною; штучні зміни демографічного складу в часи двох світових війн зменшили це різноманіття, але не знищили його.
3) А в часи незалежності, яка існує тепер, ***бути частиною народу України*** **не означає:** 1-бути етнічним українцем, або 2-говорити українською, або 3-належати до православної чи греко-католицької церков.

13. ВАРІАНТИ ГРОМАДЯНСЬКОЇ ІДЕНТИЧНОСТІ

1) Отже, єдино можливим є ***суспільний договір***, побудований довкола ***громадянської ідентичності***: приналежності до незалежного українського ***політичного устрою***.
2) Інакше кажучи, для українців ***суспільний договір*** — це ***спільне громадянство у політичному проєкті***.
3) Але **збудувати політичний устрій навколо подібного типу ідентичності складно.**
4) Як ***незалежна одиниця політичного устрою*** Україна залишається все ще достатньо новою.
5) Але якщо суспільний договір, що лежить в основі України, це зв'язок у вигляді спільного громадянства, тоді суспільний договір виник лише тоді, коли Україна стала незалежною політичною одиницею.
6) І суспільний договір є й насправді тією чи іншою мірою синонімом власне конституції, оскільки саме вона створює спільне громадянство; вона створює одиницю політичного устрою, яка породжує можливість громадянства.

14. ПОВЕРНІМОСЯ ДО ЛОККА

1) ***Локк*** стверджував, що суспільний договір передує договорові про правління:
   - Спочатку народ утворює єдність.
   - А після того він утворює владу, тому суспільний договір є тим ґрунтом, з якого виростає договір про правління.

2) Але в Україні суспільний договір «стискається» до договору про правління; вони насправді є одне й те саме.
3) Отже, суспільний договір має створюватися в той самий час і такими самими діями, що й договір про правління (конституція).
4) **Тому не дивно, що у країні має бути *неспокійно*.**

А. ОТЖЕ, ЯКЩО ГРОМАДЯНСЬКА ІДЕНТИЧНІСТЬ Є ОСНОВОЮ СУСПІЛЬНОГО ДОГОВОРУ,
Б. І ЯКЩО ГРОМАДЯНСЬКА ІДЕНТИЧНІСТЬ Є РЕЗУЛЬТАТОМ ДОГОВОРУ ПРО ПРАВЛІННЯ,
В. ТОДІ СУСПІЛЬНИЙ ДОГОВІР НЕ МОЖЕ ПЕРЕДУВАТИ ДОГОВОРУ ПРО ПРАВЛІННЯ

1) Суспільний договір не може передувати договору про правління.
2) Отже, натомість його треба утворити:
   - Через процес створення договору про правління, інакше кажучи, через народне конституцієтворення;
   - І через процес життя у політичній спільноті, створеній тією конституцією, й формування зв'язків шляхом участі в тій спільноті.
   - Не ***до***, а ***протягом***.

15. СУСПІЛЬНІ ДОГОВОРИ «POST HOC»

1) Традиційна ліберальна політична теорія стверджує, що для легітимності влади вона має спиратися на згоду підвладних.
2) А це означає, що народна згода передує владі: влада легітимність влади бере початок від первинного демократичного акту, конституції.
3) Отже, 1-суспільний договір, тоді 2-договір про правління, тоді 3-влада.
4) Але насправді згода часто йде вже після конституції; люди підтримують конституцію, бо вона поліпшує їхнє життя, легітимність на основі наслідків.
5) Отже, справжній договір про правління утворюється після конституції, й так само може утворюватися суспільний договір.

6. ЛЕГІТИМНІСТЬ НА ОСНОВІ НАСЛІДКІВ

А. Юм, а не Локк
Б. Це так для Сполучених Штатів
В. І це навіть іще більшою мірою так для України

7. ТРИ ПЕРЕШКОДИ

16. ТРИ ПЕРЕШКОДИ

1) ***Очільник*** виконавчої влади.
2) Маніпуляція з боку ***еліт.***
3) Збентеженість та апатія ***мас.***

17. ПЕРША ПЕРЕШКОДА: ОЧІЛЬНИК ВИКОНАВЧОЇ ВЛАДИ

1) Якщо суспільного договору ще не існувало, ситуація зазвичай неспокійна.
2) А коли ситуація неспокійна, люди схильні утворювати дуже сильне виконавче керівництво, щоб воно їх убезпечувало.
3) В Україні люди хотіли мати сильного президента як очільника виконавчої влади, оскільки вважалося, що він може зміцнити незалежність України від Радянського Союзу.
4) І навіть зараз дехто думає, що сильний очільник виконавчої влади є необхідним для протистояння Росії.
5) Але занадто сильний очільник виконавчої влади схильний негативно впливати на масові процеси, які могли б дати початок суспільному договору/договору про правління.
   - Коли розроблялася українська конституція, багато хто виступав за сильну виконавчу владу як форму розділення влади — інакше кажучи, стримувань та противаг.
   - Альтернативою, з точки зору багатьох, було продовження старих Рад («совєтів»), які теоретично поєднували всі види влади — тому без стримувань та противаг.
   - Але **в усьому світі прямо зараз найбільшою загрозою для стримувань і противаг є *«гіпертрофія президентства»*, коли президент стягує до своєї посади всі види владних повноважень**.
6) **Занадто потужні носії виконавчої влади схильні обмежувати конституційні процеси з двох причин.**
7) По-перше, це причини практичні.
   - Зустрічатися, висловлювати погляди тощо складно.
   - І занадто потужні носії виконавчої влади схильні обмежувати результати.
8) По-друге, це причини символічні:
   - «Гіперпрезиденти» та їхні прихильники схильні захищати свою владу на тих підставах, що вона потрібна для протидії загрозам існуванню.
   - Відчуття загрози, яка нас оточує, має тенденцію доводити громадян до жорстокості, руйнувати відчуття можливого та знищувати соціальний капітал, який є необхідним для суспільного договору, люди намагаються просто пережити черговий день.

18. ВИЗНАЧЕННЯ ПОСЛІДОВНОСТІ

1) Отже, процес конституцієтворення змінює конституцію; більшість змін настануть після цього процесу
2) Але деякі конституційні зміни можуть бути потрібними ще до цього процесу, щоб уможливити сам процес.
3) І це може включати реформування президентскої посади.

19. ДРУГА ПЕРЕШКОДА: МАНІПУЛЯЦІЇ З БОКУ ЕЛІТ

1) Якщо суспільного договору ще не існувало, народ схильний до розділення.
2) А коли народ розділений, еліти мають простір для маневру, щоб реалізувати конституційну оборудку на користь собі.
3) Помаранчева революція, Революція гідності, оборудки еліт.

20. ТРЕТЯ ПЕРЕШКОДА: ЗБЕНТЕЖЕНІСТЬ ТА АПАТІЯ МАС

1) Коли народ ***розділений***, він схильний приділяти недостатню увагу важливості конституціоналізму.
2) А це означає, що він приділяє недостатню увагу створенню договору про правління, що, у свою чергу, означає, що він докладає недостатні зусилля до розвитку суспільного договору.
3) Натомість народ схильний зосереджуватися на ***проблемах моменту***, таких як:
   - Корупція;
   - Безробіття;
   - Погіршення довкілля;
   - Агресія іноземних держав, тощо.
4) А все це є важливим, але для того, щоб із ними щось робити, ми мусимо поглянути на **їхню *першопричину*: *конституцію*, яка не дає владі належних стимулів боротися з ними серйозно та ретельно**.

21. КОРУПЦІЯ

1) У деяких країнах люди схильні вважати, що корупція є причиною всіх їхніх проблем, і міжнародна спільнота часто з цим погоджується.
2) Тому міжнародна спільнота фінансує багато антикорупційних програм «ex post», і це підштовхує людей збільшувати свої антикорупційні зусилля.
3) Але скільки таких програм було в Україні? Й наскільки добре вони працювали?
4) **Корупція є результатом *передумов***, і тільки на основі цього можна з нею боротися. Працюють лише підходи «*ex ante*» *(«до события»)*.

22. КОРЕНІ КОРУПЦІЇ

1) **Корупція є *симптомом*, і перш ніж лікувати, ми мусимо діагностувати *проблему*, яка лежить у основі цього симптому.**
2) ***Передумови*** бувають двох видів: 1-інституційні та 2-культурні.
3) Корупція процвітає тоді, коли довколишня ***культура*** ***її визнає***.
4) Корупція процвітає тоді, коли основні ***правові*** ***інститути*** ***заохочують до неї***.

23. ОЗНАЧЕННЯ КОРУПЦІЇ

1) Корупцію загалом визначають як ***«зловживання публічною посадою/довірою, спрямоване на отримання приватної вигоди»***.
2) Але що вважається ***«зловживанням»***? І що вважається ***«приватною вигодою»***?
3) ***Зловживати*** публічною посадою означає не служити належним чином ***спільному благу***, публічному благу, загальному благу.
4) ***Приватна вигода*** — це особистий інтерес, який ***протистоїть*** спільному благу, публічному благу, загальному благу.

24. СПІЛЬНЕ БЛАГО

1) Отже, ми не зможемо боротися з корупцією, поки не визначимо її, а визначити її ми не зможемо, поки не дамо означення ***спільного блага***.
2) Люди в багатьох випадках беруть участь у корупційних діях тому, що всі інші так роблять; ***культура*** це дозволяє.
3) І може навіть здаватися, що корупція слідує ***моральній необхідності***: людина має зобов'язання перед сім'єю, друзями та політичними прихильниками.
4) Щоб побачити в чомусь корупцію, треба, щоб ми побачили це як відхід від ***спільного блага***, і щоб ми високо цінували спільне благою.
5) То що ж є спільним благом в Україні?

25. КУЛЬТУРА

1) Українці не матимуть здатності розпізнати ***спільне благо***, поки у них не буде ***суспільного договору***.
2) **До того часу *спільне благо* може видаватися просто *приватним благом* кожної окремої людини, але, це саме те, що започатковує *корупцію*.**
3) Це знову свідчить про важливість процесу конституєтворення, який може створити договір про правління і допомогти у створенні суспільного договору.

26. ІНСТИТУТИ

1) Коли корупція триває незважаючи на апостеріорні «*ex post*» антикорупційні програми, ***причина*** **часто полягає в тому, що *базові***

***правові інститути* — а головним серед них є *конституція* — створюють *стимули* прагнути до *приватної вигоди*, а не *спільного блага*.**

2) Виявлення стимулів потребує часу і технічних зусиль, і тут ми не можемо цього зробити детально — зазначимо лише те, ***що системи з сильним президентством мають високу кореляцію з високими рівнями корупції***.
3) Але для змін потрібні будуть структурні зміни в усій ***системі***; поки цього не станеться, антикорупційні зусилля мало що даватимуть.

27. КОРУПЦІЯ ТА «ЖИРОК»

1) Спроби позбавитися корупції за допомогою цілеспрямованих антикорупційних зусиль подібні до спроб позбавитися «жирку», харчуючись у великих обсягах пластівцями: ***це не працює***.
2) ***Потрібні системні зміни*** в основі: дієта та фізичні вправи.

8. ПАТРІОТИЗМ, А НЕ НАЦІОНАЛІЗМ

28. ПАТРІОТИЗМ, А НЕ НАЦІОНАЛІЗМ

1) ***Суспільний договір***, корінням якого є ***громадянська самоідентифікація,*** спирається на ***патріотизм***, а не на ***націоналізм***.
2) Але виробити ***суспільний договір*** на основі ***патріотизму*** **складно** з іще однієї причини: **це чогось вимагає від громадян**.
3) Суспільний договір, корінням якого є ***націоналізм***, це **просто**:
   - ***від людей нічого не вимагається***;
   - щоб бути чогось вартим, людині треба лише бути частиною народу, і бути ***лояльним його вождям***.
4) Але ***патріотизм*** ґрунтується на любові до країни, переконанні, що вона «чогось варта».
   - **В *демократичних* умовах країна «чогось варта» лише тоді, коли чогось варті громадяни.**
   - А тому це створює для них ***зобов'язання*** **будувати країну**.

9. КУДИ Ж РУХАТИСЯ ТЕПЕР?

29.ПРОЦЕС КОНСТИТУЦІЄТВОРЕННЯ

1) Україні потрібний такий процес конституціетворення, якого у неї ніколи не було: справді народний, із справжнім залученням.
2) Процес, який триватиме кілька років, з великими зусиллями з публічного просвітництва.

3) Цей процес повинен дати кращу конституцію.
4) Але навіть іще важливішим є те, що сам цей процес може бути основою для справжнього суспільного договору, що виникає.

30. ОБДУМАНИЙ ВИБІР

1) Деякі конституції, такі як конституція Сполученого Королівства, розвиваються з часом органічно.
2) Але Україна не має часу для такого процесу.
3) Більшість конституцій є результатом обдуманого вибору, який у конкретний час роблять конкретні люди.
4) Вони відображають ту істину, що людський інтелект, застосований уважно, може створити краще майбутнє.
5) Але це так лише в тому разі, якщо в Україні настав конституційний момент.

31. ЛАТАННЯ ДІР

1) Невеликі інкрементальні зміни — «латання дір» — не спрацюють; так уже пробували.
2) «Латання дір» не спрацює тому, що потрібні набагато масштабніші зміни.
3) І ***«латання дір»*** **не спрацює ще й тому, що воно майже завжди здійснюється шляхом *прихованих угод між елітами***, а Україна вже мала їх достатньо.

32. СКЛАДОВІ

А. Обрані конституційні збори з широким спектром членів, окремі від Ради
Б. Публічне просвітництво
В. Публічний внесок від самого початку
Г. На завершення — референдум

33. ПОТОЧНИЙ МОМЕНТ

1) На цей момент Україна **має *суспільну основу*** для такого процесу:
   - освічені громадяни,
   - але певною мірою активні,
   - стомлені від політиків, але не цинічні та не безнадійні.
2) Майдан показує нам, що це можливо.

34. ПОЧАТКИ

1) Україна двічі мала перспективні умови для започаткування ***суспільного договору***: 1-Помаранчеву революцію та 2-Революцію гідності.

2) І насправді, як на Майдані, так і в Донбасі, народ України почав формувати суспільний договір.
3) Але **це був суспільний договір, який формувався за межами владних структур, і певною мірою у протистоянні тодішнім владним структурам, а для декого й самій ідеї влади**.
4) Тому ***в кінцевому підсумку його присвоїли еліти у владі***.
5) Революції, коли серця палають, ніколи не достатньо: 1-***ідеалізм*** має перетворитися у довгострокову та тривку 2-***конституцію***, яка далі може допомогти витворити 3-***суспільний договір***.
6) Ідеалізм без реалістичних, детальних структурних реформ не сильно допоможе нам у довгостроковій перспективі.
7) Але будь-яка країна, що здатна створити протести на Майдані, **має *суспільний капітал***, **необхідний** для інклюзивного ***конституційного процесу***.

35.КОНСТИТУЦІЙНЕ ЖИТТЯ

1) Але навіть після появи конституції творення суспільного договору продовжується.
2) Суспільний договір, вкорінений у громадянській самоідентифікації, загалом ґрунтується на конституції: «конституційний патріотизм».
3) Але пізніше він росте за допомогою
   - відчуття якісного врядування,
   - участі у владі
   - й опори на інших співгромадян.

36.МАЙБУТНЄ

1) Я не бачив країни з більшою потребою у процесі конституєтворення.
2) Я рідко бачив країни з більшими перешкодами:
   - очільник виконавчої влади,
   - маніпуляції з боку еліт,
   - збентеженість та апатія мас.
3) Але я ніколи не бачив країни з більшою конституційною стійкістю:
   - з обмеженими історичними традиціями та спільною етнічною/релігійною/мовною ідентичністю,
   - але з безмежною сміливістю та вірою в майбутнє,
   - і рішучістю збудувати сучасну країну, вкорінену у прийнятті спільних громадянських обов'язків.

37.ЩО ДАЛІ?

1) Процеси конституєтворення.
2) Виконавчий аспект влади.

***

ВСТУП

Частина 2

Сергей Дацюк: Украина сегодня - не просто «попрошайка», она на «мусорнике истории»…

Философ Сергей Дацюк в новой беседе обрисовал причины катастрофы Второй Украинской республики

2021-06-28

СЕРГЕЙ ДАЦЮК, ЛЮДМИЛА НЕМЫРЯ

Это интервью философа Сергея Дацюка Людмиле Немыре на Укралайф является настолько блестящим по содержанию, что "Хвиля" сделала его стенограмму. Оно посвящено ключевой причине крушения Вторая Украинской республики.

***

— И снова здравствуйте! Это *UKRLIFE.TV*. Мы продолжаем наши прямые эфиры. Я хочу напомнить, что наш друг и партнер – медицинский центр «Призма» и, конечно, мы очень признательны вам, наши спонсоры на платформе PATREON. А у нас в студии Сергей Дацюк, которого мы очень рады видеть. Сергей, здравствуйте!

— Здравствуйте.

— Сергей, вы знаете, у меня к вам два вопроса, может быть даже две темы. Первая несколько, может быть с одной стороны обычная, а с

другой стороны как-то что-то она меня сегодня утром очень задела, и я очень хотела ее обсудить с вами, как с человеком, который очень хорошо неоднократно излагал концепцию глубинного государства и много говорил, что происходит в Украине. И почему меня эта тема задела. Потому что Украина повышала, очевидно, украинская власть повышала ставки перед саммитом НАТО и президент обращался практически с открытой, может быть отчасти даже ультимативной формой о том, что или ПДЧ или там… ну нам нужна какая-то четкость в пониманиях, в ответах.

Но мы сейчас не говорим о том, прав был президент или не прав, но на самом деле четкость – это тоже важно. Или хотя бы какая-то перспектива. Она все равно должна существовать, и она должна быть какой-то понятной, прозрачной и осознанной. И президент Америки ответил на этот призыв. Я намеренно прочитаю несколько его цитат.

«Будет ли Украина частью НАТО зависит не от меня, а от всего союза. Но я знаю одно: необходимо убедить многих и это нелегко».

Теперь, это уже не прямая цитата, но близка очень к содержанию: «Главное препятствие для интеграции Украины или членства Украины в НАТО – это коррупция, а не война на Донбассе».

И вот эта мысль о коррупции, к которой мы снова возвращаемся и у нас в стране и на Западе, она настолько стала удобной. Здесь в стране мы все оправдываем коррупцией. Правомерные или неправомерные действия мы оправдываем коррупцией. Мы говорим: «Ну а что вы хотели? Коррупция. Система не работает. Мы поступаем не по закону? Ну и прекрасно. А что мы можем сделать? У нас же коррупция. Мы тоже таким путем идем».

Иногда создается впечатление, что мы дали инструмент нашим партнерам на Западе, нашим друзьям, нашим союзникам. Что мы дали им в руки этот инструмент, инструмент борьбы с коррупцией в Украине как очень тоже легкий, который они тоже могут использовать, для того, чтобы, собственно говоря, достигать любые свои интересы. Всегда легко сказать: «В Украине же коррупция, ну что поделаешь?». А поскольку коррупцию, наверное, победить нельзя и никому еще в мире этого не удавалось, то большому счету эта борьба с коррупцией в Украине может быть вечным двигателем.

И в этом смысле, не кажется ли вам, что мы иногда так легко и опрометчиво вводя какие-то категории, понятия, говоря о себе самих, может быть даже в какой-то степени унижая самих себя, все-таки отчасти

немого теряем вот такое свое национальное достоинство, если позволите. Вот я намеренно так долго говорила, я сбросила сразу несколько определений, категорий в это вопрос и теперь умолкаю, и передаю слово вам.

— Скажите, Люда, вы даете деньги попрошайкам в метро?

— Да.

— Всегда?

— В большинстве своем.

— А я никогда, причем с детства. Просто я знаю хорошо, как устроена эта система. Действительно бедный, несчастный человек, матери с больными детьми, инвалиды, туда просто не попадут. Это ситуация, где попрошайничество институализировано и фактически коррупционно. То есть, фактически это некий публичный ресурс, получить доступ к которому, будучи действительно нищим, вы не можете. Если вы не будете отдавать часть тем, кто это организовывает, если вы не будете выполнять правила, если вы не будете поддерживать дисциплину, которая там принята.

Со времен христианства, не сразу, но постепенно, милосердие стало институализировано.

1) Нельзя просто быть милосердным по просьбе. Вы можете быть милосердным у того, кто не просит.

2) Если вас просят быть милосердным, скорее всего, это просьба уже вписана в институт попрошайничества, коррупционный по своей сути.

Украина сегодня попрошайка. Мировая попрошайка.

1) Мы просим, чтобы нас пустили в ЕС,

2) мы просим, чтобы нас приняли в НАТО,

3) мы просим, чтобы нам дали оружие, хотя свое оружие мы успешно продали, продавали и продаем. На своем оружии мы делаем кровавые деньги, свои патронные заводы мы не строим, свое оружие мы создавать не хотим, государство его во всяком случае не закупает.

4) Мы просим, чтобы нам дали вакцину,

5) мы просим, чтобы нам помогли со многими инфраструктурными проектами,

6) мы просим в науке, просим в искусстве, просим гранты, просим о всяческих инфраструктурных услугах типа безвиза и так далее, и так далее, и так далее.

Мы попрошайка.

***Достоинство*, которое мы попытались предъявить на последнем Майдане в 2013-2014 году было уничтожено фактически коррупцией, а коррупция не является самостоятельной, она зависима от морального кода, от ментального кода, от мышления.**

Это не есть что-то такое, что как цунами или землетрясение, это не стихийное бедствие, это внутреннее принятие решения, которое держится на моральном релятивизме, на ресентименте, на неверии в общее, как благо.

Не как общее свое, а как благо, это принципиальнейшая вещь.

Вот нация – это не благо, это общее свое. Понимаете?

— Не до конца, если честно.

— *«Як понесе з України в синєє море кров ворожу, от тоді я і лани, і гори, все покину, і полину до самого Бога молитися, а до того я не знаю Бога».*

Этому учат детей в школе. Це із «Заповіту» Шевченка. Этому учат детей в школе.

В этом небольшом отрывке звучит отречение от Бога во имя кровавого ресентимента, во имя кровавой мести.

1) ***Без*** дидактического, интерпретативного, мыслительного рефлексивного, психологического ***сопровождения*** эти стихи к изучению **должны быть запрещены**.

Прямо и непосредственно.

2) Как не просто уродующие детскую психику, а **как создающие код, который принес, приносит и еще принесет Украине очень много бед**.

По сути ресентимент – это есть неверие в *благо*.

1) Вера в Бога – это вера в нечто единое высшее за нас.

2) Вера в благо, которое не зависит от пользы, которое выше зависти, выше мести, выше агрессии.

3) В этом смысл христианской религии.

Как только,

1) вы выделяете, что это частная месть, зависть, агрессия, подозрение, выше общего блага, выше Бога,

2) **вы вступаете на почву коррупционной морали.**

Что такое коррупционная мораль?

1) Согласно Макиавелли, коррупция - есть использование публичных возможностей в частных целях.

2) Использование общего блага в целях ресентимента.

Внутри этих слов Шевченка

1) сокрыта коррупция, сокрыта 2) неспособность наша создать государство вне свойности, вне представления о языковой общности, этнической общности, общности нации.

Мы не способны оказались к этому. Мы приняли этот код ментальный, мы внутри него живем, коррупция там, коррупция у Шевченка.

Конечно же, это неудобно очень рассматривать. Конечно же, сейчас возбудятся огромное количество «да как ты смел на святое?».

— Вы почувствовали через камеру, да?

— **Ребята, это не святое. Это то, что нас губит.**

Вполне возможно в коммеморации, в общей коммеморации мы должны оставить эти стихи Шевченка в школе, но без учения тут же, рядом, в эти же дни, на уроках, ресентимента как особой структуры морали, которая порождает все эти интенции – злость, месть, зависть, подозрение, злобу, ненависть, попытку отомстить.

1) Мы же не играем, мы отыгрываемся. Мы не живем, мы мстим.

2) Именно поэтому мы попрошайничаем. Именно поэтому нам тыкают.

3) Отсутствие достоинства. Ребята, вы же за достоинством стояли, что же вы всего лишь три месяца были достойны. Что же вы не оказались достойны, когда ваши же руководители на вашей крови делали бизнес? Ваши же руководители в сговоре или ваши элиты в сговоре с элитой враждебного государства продавали вашу страну.

4) Понимаете, нет уважения к такому народу, который не способен признавать ошибки. Нет уважения к такому народу, который не способен к самоочищению. Нет уважения к народу, который врет. Постоянно врет себе и другим. Постоянно.

И я постоянно на эту ложь натыкаюсь.

Зайдешь в украинскую Википедию про СС, а там нет упоминания о том, что Нюрнбергский процесс признал СС, СД, СА и СНДП преступными организациями. Просто нет упоминания. Вот в русской есть, в английской есть, во французской, в немецкой есть, а в украинской нет. Просто потому чтобы потом, когда люди вышли на как бы я не знаю чествование, празднование СС «Галичина» один из моих очень известных телевизионных экспертов-политологов сказал: «А шо таке? А ніде нема, що СС – це злочинна організація». Я говорю: «Ты хоть Википедию почитай. Ты же был умный человек, начитанный, эрудированный, блестящий знаток всего и вся». Но он сделал вид, что ничего об этом не знает. Понимаете?

— Ложь и недоговоренность – это может быть две разные вещи или нет? Ну можно же знаете, как сказать, есть такие моменты в жизни, когда нацию нужно сплотить и тогда что-то должно быть в основе и так далее.

— Почему именно нация нуждается в сплочении?

— Не знаю.

— Я думал, нация – это воображаемая общность. Сплачивать то ее зачем? Воображай ее себе.

Сплачивается *общество*. Или сообщество. Понимаете? Это несколько другое.

Нация не нуждается в сплочении. Нация – это воображаемая общность.

Мы по культурной общности, по языковой общности себе воображаем, а оно может быть не целостным. И как показывает политическая практика, может быть расколотым. У нас же сейчас парадоксальная ситуация. 73% – это изменники родины. То есть, а как это так? Наверное, если 73% общества изменники родины, значит родина уже другая. Как-то она поменялась, а эти 20% или сколько их там не заметили, что родина другая. Они остались в прошлом. Они воюют за прошлые вещи, там, где «ми – вони, ми – вони, ми – вони, ми хороші – вони погані, ми друзі – вони вороги і вони мають заплатити своєю кров'ю за те, що гнобили нас усі ці десятиліття, століття».

Ну кто сколько нарисует. Вот это в основании коррупции и лежит.

Отсутствие представления об общем благе, которое не свойно, еще раз – не национально.

Даже политическая нация – это продукт свойности.

1) То есть, это свои, но по политическим аспектам.

2) То есть, политическую нацию мы же идеологически задаем.

Это же не вопрос о благе.

Вопрос о благе по большому счету остается мыслительным, 1) что есть благо для всех, 2) что может стать солидарным, 3) что может быть общей перспективой.

Вот какие вопросы.

— Можно маленькое уточнение?

— Да.

— Из того, что вы сейчас сказали я правильно пониманию, что мы и они – это прошлое, а мы и мы, то есть мы все – это будущее?

— ***Противостояние*** **мы и они – это однозначно** ***ресентимент*****.**

Выйти из ресентимента – это когда представить, что мы есть человечество.

1) Так представляют французы, так представляют немцы, так представляют американцы.

2) По большому счету в какие-то моменты истории даже русские так представляют.

3) Так точно сегодня практически единственные представляют себе китайцы. Мир. «Человечество общей судьбы» – говорят китайцы.

Что говорят украинцы? «Нація і її код мова». Все. Нет человечества общей судьбы. Є ми, є вони. Вот когда начинается «ми» і «вони», разрушается это благо. Тогда появляется коррупция. Потому что тогда получается свое, частное. Вытащенное из общего блага. Вот из этого коррупция проистекает. Она фиксируется ресентиментом. Она фиксируется множеством вранья.

И ладно, когда ты еще в школе, когда мало чего знаешь, а потом постепенно начинаешь изучать, читать книжки, ты же потом это вранье видишь везде.

Ну праздновали годовщину Леси Украинки, ну чтобы не сказать, что Леся Украинка прежде всего украинка. Що вона побудувала національний міф – «Лісову пісню». Є. Вона інтелектуалка, тому що «Кассандра» – це світового рівня річ. Вона феміністка, тому що такі структури в неї є, де жінка представлена в українській літературі. І вона соціалістка, або навіть комуністка, тому що вона перший перекладач Маніфесту комуністичної партії Маркса. «Нет, мы этого говорить не будем». Потому что вот это все національне, а то все, то вороже. Про те ми будемо мовчати.

Понимаете, **из вот этого вранья все и происходит**.

1) Покойный Бузина (украинский писатель, историк, журналист, телеведущий – ред.), когда писал про Шевченка, он просто был не мыслителем, он хотел эпатировать эти моменты вместо того, чтобы спокойно вдумчиво их разобрать.

2) У меня было много стычек с ним, пока он был жив, в том числе в клубе «Сковорода», где я ему просто кричал в лицо, что надо быть прежде всего самостійником, патриотом, а не выкладываться тут и стелиться перед русскими. «Пойдем выйдем» – говорит. Я сказал, что выйдем. «Я с тобой драться не буду. Я просто дам, и ты ляжешь». Я вообще драться в таких ситуациях не люблю.

— Сергей, я не ожидала от вас услышать такие слова – самостійник и патриот, надо быть самостійником и патриотом. Это несколько неожиданные слова из ваших уст.

— Потому что **эти вещи есть, ну их же нужно *осмыслить*, а не *эпатировать*.**

Понимаете разницу?

В замысле то своем книга про Шевченка верная, но она в такой эпатажной форме сделана, что она эту тему уничтожила и теперь об этом говорить нельзя.

Но проблема то правильная. *Ресентимент*.

1) У Шевченка. Изучение Шевченка в школе как ресентимента ломает детскую психику.

2) Тема то правильная и исследовать ее нужно, но не для эпатажа, не для того, чтобы тебе по голове били.

Без переосмысления этих ментальных структур у Украины будущего нет.

«Шевченко лиш збудив хаос, що нерушимо спав над степом, він не здійснив своїх погроз, він Гонта був, а не Мазепа» – як писав Маланюк. Один анализ этих строчек стихотворных может растянуться на несколько часов, хто такий Гонта, хто такий Мазепа, чому Шевченко не зробив, чому в нього не було соціальних структур бачення ситуації, чому він не відрефлексував свій ресентимент, чи може він вважатися кращим поетом України, і так далі, і так далі, і так далі.

Это подлежит анализу и *переосмыслению*.

1) З цим пантеоном героїв, не в смысле как героев, а в смысле тех ***ментальных структур***, которые они на себе несут, у Украины будущего нет.

2) У Украины нет будущего, если Бандера будет элементом мыслительных структур.

3) У Украины нет будущего, если Петлюра будет элементом мыслительных структур. Понимаете? От Доній каже: «Треба розширювати пантеон». Ну не розширюється він. Понимаете? Тут надо выбирать: или Скоропадский и Болбочан, как мощнейший военноначальник, або Петлюра.

— А *не можна щоб і ті, і ті? Чому не можна?*

— Это разные ментальные структуры, это разные видения.

1) Скоропадский посадил в тюрьму Петлюру, немцы надавили на него, говорят: «Выпусти». Он пришел и говорит: «Якщо ви мені дасте слово, що не будете колоти Україну, не будете боротися проти української держави, тобто проти мене, я вас випущу». Той дав слово і в цей же день пішов організовувати розкол України і знищення Скоропадського. Это первый момент.

2) Второй момент. Сколько уже петлюровцы не пытались показать, что он как бы не виноват в фактически расстрела Болбочана. Нет. Ну есть его вина. Потому что он избежал того, чтобы принять решение о запрете — это делать. Потому что нельзя это делать. Это был сильнейший военноначальник.

3) А галичане, когда он отказался от претензии на Галичину, потому что поляки как бы были союзниками. Я вообще, когда слышу, что галичане поддерживают Петлюру, у меня волосы встают на голове. Потому что так нельзя.

Вы поймите,

— это ментальные структуры, на которых нельзя построить страну.

Это чужды будущему структуры. Чужды. Так нельзя. Это аморально.

Такой подход ведет к неспособности очищаться сегодня, потому что, что такое коррупция?

Коррупция – это детский сад по сравнению с тем, в чем оказалась сегодня Украина.

— Что вы имеете ввиду?

— Потому что, **когда у вас элита страны договаривается с элитой враждебного государства за бизнес-преимущество расколоть страну это уже не коррупция, это уже даже не измена**, это враждебные действия.

Можем ли мы сегодня очиститься?

То есть, как бы Гена Друзенко и Юра Романенко они же так ставят вопрос:

— мы способны от этого очиститься или нет?

Это вопрос сегодня будущего.

— Простите, давайте четко сформулируем, *от чего*. От людей, от их поступков, от наших желаний, от их желаний, от их интересов, от чего?

— Смотрите.

Очиститься – это перестать себе врать и отказаться от *морального релятивизма*.

Что такое моральный релятивизм?

Это когда вы говорите, ну как Путин:

> «а вот американцам можно, а нам нет?» Или «никто не идеален». То есть, как бы вот это моральный релятивизм. «Если никто не идеален, то я могу делать все, что угодно. Ну я же тоже не идеален. А вот вы посмотрите на других президентов, разве он худший?».

Вот это все моральный релятивизм.

Когда нет принципов.

1) Когда вы говорите «никто не идеален», принципов нет, можно делать все, что угодно, главное, чтобы он говорил по-украински і ходив в вишиванці. Вот тогда все нормально.

2) А то, что он может осуществлять враждебные действия против твоей страны – ну так получилось, иначе было нельзя.

Моральный релятивизм – это когда…

В конечном счете, если обобщить, что такое ***моральный релятивизм***

– это отсутствие представления об *общем благе*.

То есть,

1) когда вы говорите, что принципа общего блага нет, не существует.

2) Существует ситуация «ну так склалося».

— Хорошо. А он есть? *«Принцип общего блага»*.

— Да.

— Какой, для Украины, например? Мы можем его сформулировать?

— **Принцип общего блага простой – это наличие самой Украины**.

Это благо.

1) Если кто-то торгует родиной с врагом, то это не благо.

2) И он должен сидеть в тюрьме или быть расстрелянным по законам военного времени.

Не существует никаких компромиссов. Не существует.

Понимаете? **И в вопросе врага тоже не существует компромиссов.**

1) Если это враг, то вы должны пойти на любые издержки вплоть до бомбардировок, чтобы врага наказать и отстоять свою землю. Вот не существует.

2) Как только вы втягиваетесь в обсуждение цены, то есть «а давайте не бомбардировки, давайте будем вести годы переговоров – ну давайте».

3) Тогда ***начинаются торги***. И в торгах ***вы теряете всю страну***.

Нельзя этого делать, понимаете? **Или принцип есть и тогда есть Украина или принципа нет, тогда Украины нет. Любые компромиссы они же вас взрывают изнутри.**

Вот как Виктор Андрусив из Института будущего, такой эксперт, интересный в общем человек, сказал: «порохоботы обречены до конца жизни врать». Вот интересная же формулировка. «Обречены врать до конца жизни». А что же им теперь признаться, что значительную часть жизни они верили во врага или поддерживали врага? Они же так не могут сказать. То есть, они обречены врать.

Неспособность к очищению, признанию ошибок, мыслительному анализу ресентимента – это есть то, что уничтожает Украину.

Тут Байден просто выступает зеркалом для нас. Байден же сам не без греха, да? Тут его сын замешан в коррупции, но дело в том, что одно дело, когда он с позиции бизнеса это видит, когда ты бизнесмен можно давать взятку, защищая свой бизнес, а вот когда ты национальный лидер – нельзя. Потому что ты представляешь общее благо, а бизнесмен представляет частный интерес.

Понимаете разницу?

— Ну конечно. Она существует. Все понятно.

— *Байден перешел из позиции частного интереса, где был его сын, его коррупционные отношения с Украиной в позицию лидера нации, где он должен представлять общее благо. И он теперь может нам тыкнуть в глаза даже: «А че ж сволочи давали возможность вас коррумпировать моему сыну?».*

И это будет правильно.

Потому что в Америке, в отличие от Украины, это очень жестко разделено.

Есть общее благо и президент должен стоять на его страже, а есть частный интерес и бизнесмен не обязан преследовать общее благо.

> *И у них это целые огромные институты правовой системы, направленные на различение этого. Объяснение всем людям в виде судебных решений, что частное – это одно, а общее – это другое.*

У нас судебная система не выполняет эту функцию, поэтому мы не можем наказать наших президентов, которые преступники.

> *У нас же почти каждый президент – преступник. За исключением, может, Леонида Макаровича (Кравчука – ред.). Все остальные – преступники. В той или иной мере. Даже Ющенко не избежал преступлений. Хотя, как бы косвенно, но родственники его замазаны в коррупции. Не было больше президентов не преступников, кроме первого. Ну там говорят, что если покопаться в первом, то тоже можно найти, но там несерьезные, очевидно, вещи. Можно ему простить за его первенство, за его… Хотя, конечно, отказ от ядерного оружия я ему, лично я, простить не могу, потому что это не стратегическое действие.*

А так все. И если бы сказать, что нет прецедентов в мире, та посмотрите на Южную Корею. Там президенты с постов сразу отправляются в тюрьму и ничего, страна как-то живет и развивается. И неплохо развивается.

Должен быть *принцип общего блага* у страны, у государства.

Только преследуя *общее благо*, страна, государство выживает.

> Если вы думаете, что враньем, умалчиванием, компромиссами, моральным релятивизмом, вы сохраните Украину, то это большая ошибка. Нельзя.

— Сергей, *общее благо* и *национальный интерес* – это одно и то же с вашей точки зрения?

— Нет.

— Чем отличаются?

— *Национальный интерес* формулируется в материальном виде, в фиксируемых *вещах*.

> *Это деньги, это собственность, это земля, это инфраструктура, это как бы преимущество в природных богатствах. Вот это все.*

А *общее благо* формулируется путем *договора*, который касается не только элементов материальной общности, не только элементов культурной общности, таких как этника, язык, но и трансцендентных элементов таких как *вера*.

> 1) Вера в то, что солидарное будущее возможно. Вера в Бога. Вера в трансцендентные общности, такие как общность с природой, как

направленность на всечеловечество, то, что мы работаем не сами по себе, не в национальном отрыве, не для национального интереса, а что мы принадлежим человечеству и работаем на человечество.

2) Вот такие структуры имеет общее благо.

Объяснять *националистам*, что есть человечество – это бессмысленное действие. У них такой структуры ментальной нет.

То есть,

они тебя услышат, слова эти они это знают, ***они для себя это не примут никогда***. *«Человечество – это какая-то абстракция. Вот нам сейчас надо Россию наказать. Надо чтобы они кровью умылись. А человечество – это ваш бред. Нет никакого человечества, есть только нация»*.

И самое главное

– слова то они знают, но у них этой ментальной структуры нет.

— Сергей, вот вы знаете, если посмотреть по… извините, я немножко приземлю то, что вы сейчас сказали. Если посмотреть в процентном соотношении, сколько украинцев поддерживают националистические партии в Украине, то это будет очень небольшой процент и поэтому перекладывать как бы всю вину на людей, которые занимают более или менее четко выраженные национальные позиции, националистические, это мне кажется значит снять с себя всю остальную вину, ведь это же только очень маленькая часть общества и выделяя их как отдельную группу, вы ведь тоже их как бы выбрасываете из человечества.

— Нет, секунду.

Давайте все-таки, **разделять националистов и национал-патриотов**.

Во-первых, скорее тут надо говорить о ***национал-патриотах***.

1) Потому что ***националисты*** – это люди, которые все-таки имеют специфическое представление, а национал-патриоты – люди, которые работают в нации, получают зарплату, они не за идею.

2) Они национал-патриоты, в разном виде получают, в том числе пиар, ну ка бы в разном виде. Это, во-первых.

Во-вторых. **Ресентимент дает огромную энергетику**. Вот это вот **подозрение, зависть, желание мести, агрессии, это огромная энергетика**.

Так что эти 20 % с лихвой, сколько там, 23 % намного сильнее, чем остальные 70 %. Поэтому да, в процентном соотношении их немного. Но их энергетика сильнее. Я даже ставлю вопрос не о том, что с ними нужно что-то сделать.

Вот я посмотрел свою работу «Що робити з порохоботами?» от 29 апреля 2019 года, это чуть более двух лет назад, я уже тогда требовал оборвать все с ними связи, прекратить общаться, прекратить их поддерживать. То есть, то, что сейчас требует Гена Друзенко, Юра Романенко, и так далее. Два года назад.

— То есть подвергнуть их обструкции. Сказать, что они не правы, выбросить их из человечества.

— Стоп! Вот этого не надо. Обструкции, для того, чтобы они переосмыслили, кто сможет, переосмыслили.

— Почему они должны переосмыслить? Они считают, что правы, а мы считаем, что мы.

— *Потому что это люди со своими знаниями, со своей энергетикой очень важны для Украины. Да, они ошибаются, но нельзя с ними поступать так, как они хотят поступить с нами. Они нас хотят уничтожить. А я хочу, чтобы они переосмыслили. Понимаете разницу. Если я буду требовать того по отношению к ним, что они требуют по отношению ко мне, то я стану таким же, как они. Я стану таким же ресентименталом.*

Я этого не хочу. Поэтому предпочитаю молчать во многих случаях и очень редко говорю.

> *Я все-таки надеюсь, что многие из них переосмыслят. Я не хочу их уничтожить. Я считаю, что их энергетика нужна моей стране. Я считаю, что они могут послужить ей.*

Я надеюсь на то, что они переосмыслят то, что с ними происходит. Надеюсь, что смогут проанализировать свои ошибки. Я пытаюсь их переубедить, понимаете? В этом между нами разница. Они меня хотят уничтожить, они меня считают врагом, я не считаю. Я считаю, что они заблуждаются. В этом разница.

— Сергей, можно? Вот очень хорошее слово вы сейчас сказали – «переосмыслить».

— Да.

— И я вдруг поймала себя на мысли, что очень часто слышала здесь в студии, что те, ко остался на оккупированной территории, должны переосмыслить свое поведение. И те, кто читают другие книжки, не такие как мы, они тоже должны переосмыслить. И сейчас вы сказали вещь…

— *Невозможно переосмыслить поведение, не пережив внутреннего преображения. Внутреннее преображение, чтобы было понятно, это стресс, это боль, иногда это смертельно опасно, потому что ты теряешь опору в жизни. Вот ты в это веришь и вдруг ты должен в этом разочароваться. Эти риски – стресс, боль, угроза жизни. Это риски.*

Но **тот, кто смог очиститься, тот кто смог осознать ресентимент, тот кто смог осознать тупик негативной энергии, получает шанс**.

Ведь в сущности могут сказать:

1) «а что плохого в ресентименте?». Действительно. «А что плохого в коррупции?». Есть плохая вещь. Или «Что плохого в релятивистской морали?».

2) Во все вот это, и ресентимент, вранье, релятивистская мораль лишают возможности духовного развития.

Духовное развитие есть там,

1) где вы признаете общее благо, где вы признаете трансцендентное, где вы признаете такие вещи, как всечеловечество, Бог,

2) не отрекаетесь от Бога во имя крови врага, а признаете, что есть Бог независимо от того, какие у тебя отношения с врагом.

Это очень важная вещь, потому что в этом возможно духовное развитие.

Если страна прекращает духовное развитие своей элиты, она оказывается на «мусорнике истории»

Украина сегодня не просто «попрошайка», она на «мусорнике истории», потому что:

— она не способна оформить общее благо через иные концепты, нежели национал-патриотический. Мыслили, мыслили и скатились в то, что было придумано более двухсот лет назад. Вот все, что мы можем. Это же чушь. А что же такое достоинство?

Революция Достоинства состояла в том, чтобы повысить свое достоинство. Изобрести, придумать, распознать такие принципы, которые выше жизни, и чтобы эти принципы были не свойность как внутри нации или свойность по языку, а чтобы они имели трансцендентный уровень, к человечеству, к Богу, к гармонии с природой. Вот на таком уровне осмыслить достоинство, в общем то так, как его осмысляют американцы, которые поставили свободу выше всего.

1) Французы, которые поставили свободу, освобождение и попытку осмысления в некотором нигилизме.

2) Как немцы, которые положили некие идеи, мощные концепты превыше всего.

3) Как британцы, которые кладут идею аристократической стратегии и существования вот этой монархии, которая хранит позицию общего блага. Каждая из них как-то смогла найти способ представить или предъявить это общее благо.

4) Но не мы. **Но не мы, потому что мы уцепились в ресентимент. Мы уцепились за вот эти свойность, группы интересов по языку и по этнической культуре и дальше мы не двигаемся, мышление остановилось в этих мыслительных патернах, в этих когнитивных представлениях, в этих ментальных моделях. Так Украину нам не сохранить.** Не сохранить. Ее не будет. Как именно она прекратит существование не очень уже и важно. Но корень здесь, он в этом.

— Вот я еще раз задам этот вопрос. Я понимаю, что все, что вы сейчас говорили имеет непосредственное отношение к этому вопросу, но я все-таки еще раз его задам и просто мне интересно, как на него именно вы дадите ответ. Вот знаете, так случалось, что в разные времена после двух майданов я выезжала куда-то за границу Украины. И вот сразу после Майданов было такое чувство: «А, вы из Украины? Ничего себе». И ты чувствовал, знаете, ты может даже не хотел, не думал, ни о чем не задумывался, но ты чувствовал такое достоинство, что да, ты вот из Украины. Потом было много всяких других историй. И когда они говорили: «Вы из Украины, да?». Вот тогда больше копались условно говоря. Вот точно вам можно ехать? А вы случайно не по каким-то коррупционным делам условно говоря. Или вот: «Женщина, вы случайно не потому что вы хотите работать у нас?». И это было такое резкое изменение отношения, какой-то такой короткий всплеск чувства национальной гордости и достоинства и потом какое-то вот такое… Внимание, вопрос, да? Вспомнилась классическая фраза «Как?». Вот как нам вернуть чувство, если хотите, общего национального достоинства? И

чтобы это не только для одних, потому что кого-то Майдан – это чувство достоинства, а для кого-то нет, а вот, наверное, для всех по возможности. Вот с чего его сплести?

— В одну реку нельзя войти дважды. Достоинство вернуть нельзя.

— Можно. Мы же входили.

— Нет.

— Два Майдана.

— Нет. **Только через жертвы и наказания.**

Вот на Майдане можно было, после Майдана сразу можно было, если бы мы пошли на несколько важных шагов.

> — Если бы начали воевать и воевали бы до конца, пока не отвоевали Крым и Донбасс.
>
> Можно было бы удержать достоинство.

Отказались? Предоставили возможность этой вороватой и коррумпированной элите?

Теперь только через наказание, через жертву. Иначе нельзя. Сейчас только жертва. Понимаете?

— То есть, вы считаете, что если кого-то мы посадим в тюрьму, то к нам вернется национальное достоинство?

— Нет. **Недостаточно**.

Я же говорю об очищении.

То есть, что такое очищение?

Очищение – это жертва.

> *— Два человека уходят в тюрьму, это осознается как неправильная ментальная структура, которая завладела нами, а остальные проходят ситуацию дересиментализации, очищения, переосмысления, что это путь тупиковый, что нельзя за признание языка прощать коррупцию, стяжательства, грабеж. Нельзя за эти вещи прощать. Если ты говоришь по-украински, то ты можешь заниматься стяжательством, коррупцией и грабежом. Нет, нельзя! Вот понимаете, это жертва, эти в тюрьму, эти – очищение.*

Если очищение не происходит, то происходит раскол страны.

Мы не удержим ее, потому что в чем смысл моральных принципов? В чем смысл общего блага? Они создают условия солидарности, доверия между гражданами.

Только так создается доверие.

Сейчас доверия нет.

> *Сейчас у нас 20 с чем-то процентов правильных украинцев и 70 с чем-то изменников и фактически врагов. Так страна существовать не может. Не может так существовать.*
>
> *С другой стороны, а эти 70%что? А тут с ними все нормально? Нет. Это попрошайки. Это ситуация внешнего управления.*

У нас нигде, ни в одной части нет правды.

Если бы можно было сказать: «Да что же мы 70% нормальных здоровых людей не можем урезонить эти 20 с чем-то?». Не можем. Потому что за этими 70% тоже правды нет. Они же в ситуации внешнего управления. Они попрошайки. Они хотят отдать последнее. Они хотят землю отдать, превратить ее в товар. У нас ничего не остается тогда. Вообще. Не остается того актива, на котором страна хоть как-то будет держаться.

Вы понимаете, что происходит?

И правды нет ни в той, ни в другой стороне.

Поэтому собственно я в последнее время принял *решение молчать*. Я не публикую блогов, я прекратил проект «Субботний кофе».

— Прекратили проект «Субботний кофе»?

— Да, прекратили проект «Субботний кофе». Вместе с коллегами закончили циклы циклов.

Вы поймите, что

> **— в ситуации ресентимента мы пытались достучаться до мышления. Но невозможно**.

И как бы, я считаю, что есть время говорить, есть время молчать.

Вполне возможно, что в ситуации ресентимента…

1) — из нее не удастся, это черная дыра, она засасывает всех, поэтому единственное, что я вижу – это просто молчание.

Потому что есть вещи, из которых выхода просто нет.

2) — Люди, которые попали в черную дыру ресентимента, не могут выбраться ни самостоятельно, ни при помощи людей, мыслителей, психологов.

Вполне возможно, что это наша плата.

То есть, *раскол*

– это наша *плата* за отсутствие попытки удержать достоинство.

И может оказаться, что наша жертва будет больше, нежели «эти в тюрьме, а эти – очищение», потому что все должны пройти очищение.

Если мы не осознаем, что общее благо – это общее благо и что оно должно быть и что только на нем построить страну, то ничего хорошего не ждет.

Потому что **земля – это тоже общее благо. Ее нельзя превращать в товар.**

— Это глупости, которые рассказывают экономисты, что земля везде товар. Это неправда. ***Продаются права. Только там, где это построено на воровстве, на грабеже…***

1) Вот почему в Америке земля – это товар, потому они ограбили индейцев. И они должны были вынуждены закрепить частную собственность на землю на уровне права. То есть, у них не право торгуется, а земля.

2) Как только они начнут торговать правами, возникнет вопрос: «Так, постойте, это все не ваше, возвращайте индейцам, коренному населению». Они защищают грабеж.

3) Не надо думать, что американцы такие святые. Их право защищает их грабеж.

Но **в подавляющей части мира торгуются *права* на землю**.

Мы же пошли почему-то по американской модели.

Почему?

Земля – это общее благо, ее нельзя превращать подобно чашке, пачке сигарет или еще чему-то. Земля имеет другое свойство, она часть

природы. Вернее, она и есть главная составляющая этой природы. Ее надо включать в структуру отношений субъектного свойства. То есть, у земли должны быть права, как у нас с вами. Эти права должны быть защищены.

Это другой способ мышления.

Мы не вышли на этот способ мышления. Мы построили закон о земле внутри старого… причем очень архаичного способа мышления.

И в этом смысле это самая большая несправедливость.

Самая большая несправедливость в мире – это распределение талантов, среди которых мышление является одним из талантов.

Мышление **как один из талантов очень неравномерно распределено среди людей и среди стран.**

1) Есть люди мыслящие и немыслящие, точно так же есть страны мыслящие и немыслящие.

2) **Украина – немыслящая страна. Страна ресентимента, страна примитивных тупых реакций**, таких как подозрение, зависть, месть.

И пока эти реакции внутри школьного образования будут репродуцироваться, возобновляться, будущего у нас нет. Ни в каком виде.

— Еще тема одна, которую я все-таки хотела вспомнить. Вот сейчас очень многие в преддверии встречи в Женеве двух президентов, американского и российского рассуждают о том, анализируют, договорятся они, не договорятся, как это повлияет, какие последствия будет иметь, даже не просто результаты, а последствия скорее, для мира и Украины в том числе. И в этом смысле задумываешься о том, а мы вот сами понимаем, независимо от того, договорятся или не договорятся, где наше место. Наше имеется ввиду Украины. Мы ее для себя как-то… есть хорошее слово «помыслили», осознали, что мы хотим, где наша миссия, где наша роль. Это тоже все навеяно контекстом последних событий.

— Знаете, как это выглядит, Люда? Господа поехали договариваться о судьбе рабов, а рабы в это время сидят и гадают, о чем же договорятся господа, что же с ними рабами сделают.

— Ну может не так уже совсем? Уже совсем.

— А как?

— Ну как-то не хочется так совсем жестко.

— А что вас пригласили на этот разговор?

— Ну я-то тут причем.

— Вам сказали, что нет сказал Байден, что я не буду с Путиным говорить без присутствия украинского президента. Если бы у нас было достоинство, то мы бы могли потребовать: «Постойте, вы будете обсуждать судьбу Украины, это нас касается, давайте-ка приглашайте нас. Нельзя, чтобы судьбу Украины с Россией вы обсуждали без…». Но мы же даже так вопрос не ставим. Нам в голову не приходит это потребовать.

— Нет, неправда, мы требовали «ничего без нас о нас». Помните же эту фразу? Это справедливости ради. Я должна сказать.

— Это несерьезно просто. Ну что значит требовали? Мы требовали, как кто? Ну кто обращает внимание на требование какого-то раба? Никто не обращает. Требовать – это когда ваше слово, требование имеет вес. А **когда «вы никто и звать вас никак», и вы на мусорнике истории и не можете с собственным ресентиментом разобраться и собственной коррупцией, стяжательством и грабежом, кто нас будет обращать внимание?** Нам же прямым текстом сказали: «Ваша элита вороватая, коррупционная, стяжательская не имеет права присутствовать за столом переговоров господ». Нам прямым текстом об этом сказали. Чего еще нужно? Мало ли что мы потребовали.

Понимаете, надо найти смелость так мыслить. Потому что, **только так мысля, можно что-то о себе понять неприятное, нелицеприятное.** Только из этого начинается очищение.

А если мы будем продолжать делать вид, что мы что-то значим для самих себя

> — хотя бы, давайте начнем с исправления кучи вранья в украинской Википедии, в украинских книгах, в украинских учебниках, прежде всего в школьной программе.
>
> Давайте с этого начнем. Хотя бы.

Давайте начнем с того, что начнем размышлять: «А что же такое, что уже не одно столетие мы пытаемся в той же схеме получать одну и ту же Руину. Может что-то не так в мышлении, а?».

Так **поменяйте структуру мышления**.

Может с этого надо начать? «Не. Гей. Як наші діди і батьки вмирали, так і ми вмирати будемо». Ну и толку из этого, что вы умираете? Никакого толка в смерти нет. Толк есть в жизни, который сопровождается сложным мышлением. В этом смысл.

***Переосмыслить* все нужно. *Очищение* нужно.**

Прежде всего моральное. Принцип общего блага должен быть. Солидарное будущее должно быть. Договорное.

Понимаете?

> *1) А когда к вам приходят и говорят, что ты сволочь должен говорить на вот этом вот языке, если ты не будешь говорить, на тебя донос, а потом штраф, это тупик. Это тупик.*
>
> *2) Потому что, если вы что-то, что с вашей точки зрения, даже не общее благо, а общий интерес, вот такими средствами начинаете продавливать, это значит, что за ним нет правды и никогда не будет.*

Нельзя хорошие вещи продвигать негодными целями, потому что **средства – это и есть цель**.

Нет цели отдельно от средств. Не существует. Ваши средства – это и есть ваша цель. Просто вы делаете вид, что цель у вас другая, а средства выдают действительную вашу цель.

— Сергей Дацюк был сегодня у нас в студии. И мы этому очень рады, Сергей. Я надеюсь, что обет молчания все-таки вы не будете долго держать, потому что это как-то неправильно.

— Люда, вы же понимаете, что я не могу обращаться к какой-то аудитории, которая уже не слышит всего этого, поэтому…

— Зато *есть аудитория, которая слышит*. И эта аудитория мне представляется более важной.

— Я понимаю, но **она недостаточно *энергетична*, чтобы противостоять, а тем более, чтобы *создать условия позитивной энергетики*, которая бы *преодолела весь тот негатив***.

— Может вы *недооцениваете просто эту аудиторию?*

— Я хочу надеяться, что это все-таки будет так, но с каждым годом у меня надежды все меньше и меньше.

— А у меня все больше и больше.

— Хорошо.

— Поэтому оставайтесь с UKRLIFE.TV, и мы страшно благодарны Сергею Дацюку, который был сегодня у нас в студии и конечно нашему другу и партнеру – медицинскому центру «Призма» и вам, наши друзья и партнеры на Patreon. Спасибо, оставайтесь с нами.

— Спасибо.

— Спасибо.

***

ДАЙДЖЕСТ № 5

№ 901.

Традиційна сесія питань-відповідей, в якій Том Купер реагує на найчастіші запити й коментарі своїх читачів. Не все нам «приємне», але все корисно прочитати саме задля «іншого погляду».

Ну, й усе ж загалом вимальовується розуміння, що поразка всрф глибшає…

Оригінал тут:

> https://medium.com/@x_TomCooper_x/ukraine-war-29-october-2022-q-a-8a55d616d475

За переклад дякуємо Микола Ковальчук, Тетяна Саніна та Anton Shygimaga

ТОМ КУПЕР

ВІЙНА В УКРАЇНІ, 29 ЖОВТНЯ 2022: ПИТАННЯ Й ВІДПОВІДІ

Доброго ранку всім! [Опубліковано 29.10.22 о 10.30 за Києвом – ред.].

Трохи пізніше, ніж сподівався, але таки підготував чергове «оновлення». Власне, новин не так багато (за всієї поваги до тих, хто втратив домівки або членів родини через нові удари росіян по Україні); і не тільки тому, що обидві сторони — особливо кремлівський дурень та його «вишестоящі органи» — практично не повідомляють деталей, зате поширюють чимало піар-нісенітниць, але й тому, що бойові дії сповільнилися через погану погоду та грязюку.

Загалом, подій багато, проте не так багато, як було у серпні та вересні. Принаймні значних просувань із жодного боку немає. Головна причина: погана погода, дощ і грязюка.

Отже, я відповім на низку запитань, що постали минулого тижня, а заодно надам «коротке оновлення» щодо тактичної ситуації.

1) Чи можна вважати якісними зведення Генштабу України?

Звичайно, вони кращі, ніж зведення «вишестоящих органів» у москві, але їм також бракує деталей та «прямоти». Наприклад:

— канашенка постійно намагається вразити цифрами, інколи це може здатися «детальними описами» певних ударів чи боїв, проте більшість його «фактів» — вигадки;

— Штупун зрідка «анонсує звільнення» певних місць, якщо тільки їх не бомбардують росіяни, а ще (теж нечасто) «ігнорує погані новини» (як-от

втрати певних позицій). Крім того, Генштаб України інколи повідомляє про російські удари по об'єктах «подвійного призначення» як про «удари по цивільних».

Загалом, зведення українського Генштабу «хороші», але на них не можна «покладатися на 100%». Вони «допомагають зорієнтуватися» щодо наданої інформації десь так на 50–70%, проте «потребують чимало перехресних перевірок».

Що ж, у цьому немає «нічого нового»: пропаганда лежить в основі кожної війни, і кожен уряд завжди має свою «офіційну позицію». В цьому Україна не відрізняється від США, Ізраїлю, рф чи будь-якої іншої країни.

Тому я не бачу сенсу обговорювати пропаганду. Значення мають тільки «факти» — а факти можна встановити тільки за допомогою доказів. Оскільки сторони надають дуже мало доказів, ми цілком залежимо від соцмереж, коли намагаємося з'ясувати, що відбувається. По суті, для мене важливо тільки це.

2) Чи варто стежити за певним подкастом або користувачем твіттера чи інших соцмереж?

Я не маю улюбленців: ніколи не почуваюся «добре поінформованим» завдяки одному (числом: 1) джерелу. Тут навіть 10–15 користувачів соцмереж не зарадять. Можу ще додати, що зазвичай мені бракує часу на подкасти.

3) Яка в росіян стратегія?

Очевидно, що путін розпочав цю війну, сподіваючись на швидку і легку перемогу

> — (насправді Захід тільки посилював ці сподівання, бо вірив у те, що українці скоряться, втечуть або приєднаються до росії).

Оскільки путін не має політичної програми, тільки свої публічні виступи,

> — ситуація час від часу (щоб не сказати «постійно») потребує коригування цілей — величезних виверженьь пропаганди, які переважно складаються з абсурду.

Саме тому будь-які пояснення на зразок «росіяни зараз роблять те, що варто було робити з самого початку» — зазвичай спонукають мене до відповіді на зразок «не зовсім», і я маю для цього кілька причин. По-перше, тепер уже для всіх очевидно, що найкраще було б не розпочинати це вторгнення, тобто не залучати росармію до будь-якої великої війни. По-друге, путін прямо-таки одержимий поглибленням поразок. Наприклад: відправляти росармію на

штурм потужно укріплених міст (Бахмут — найкращий приклад), обороняти території, які росіяни просто не зможуть довго утримувати (Херсон), розпочинати те, що їхня логістика не зможе потягнути (як-от мобілізація 300.000–1.000.000 резервістів, хоча ресурсів вистачить хіба на те, щоб озброїти й натренувати 70.000–90.000, та й забезпечувати присутність на території України понад 150.000–200.000 живої сили росармія не спроможна).

4) То тепер стратегія росіян така сама, як у Сирії?

Судячи з масових убивств — читай: винищення — українців на окупованих територіях, так. Власне, щодо цього ніколи не було жодних сумнівів (наприклад, почитайте мої дописи за березень).

«Але…» вони так «воюють» у цій війні не тому, що «вважають цю країну недружньою» чи «не зацікавлені у придатності цієї землі для життя», а тому, що росіяни, власне, завжди ведуть «тотальну війну». Справа не тільки в тому, що вони не розуміють «концепції» українців, які хочуть бути українцями і жити в Україні (тобто для росіян Україна — частина росії, а тому всі українці мають бути і мають почуватися росіянами). Для них «росія — міжнародна», отже будь-який «не-росіянин» є «екстремістом» і «ворогом». Відповідно, «кожен, хто протистоїть росії, — має загинути».

Зрештою, це єдиний спосіб, у який росіяни ведуть війни: вони захоплюють потрібну їм територію, а потім винищують усе населення, яке їх не підтримує. Якщо маєте сумніви, погляньте не тільки на Сирію, але й на те, що вони накоїли в Афганістані у 1980-х та в Чечні у 1990-х, або на те, що нарадили їхні радники в Ефіопії та/чи Мозамбіку в 1980-х.

5) росіяни збираються відступити з Херсона в обраний ними час і…

Ні, **вони не збираються нізвідки відступати в Україні**.

Немає сумніву, що путін (швидше суровікін) використав останні кілька тижнів для зміцнення росармії в Україні, здійснюючи консолідацію російських позицій.

Зараз ситуація виглядає приблизно так:

— суровікін продовжує гатити по українській енергомережі крилатими ракетами і, особливо, дронами-камікадзе іранського виробництва (українці заявили про понад 30 атак дронами за останні два дні та про те, що збили 23–25 з них; а одного з командирів ППО минулого тижня нагородили за збиття шести «Калібрів»:

https://twitter.com/am_misfit/status/1585880156010598400

— на Куп'янщині українці просуваються вперед, але повільно й методично; як було «оголошено», ще в серпні/вересні; погана погода неймовірно ускладнює роботу російських БПЛА (таких як «Орлан-10», «Орлан-30» тощо) і тому росармія зараз втрачає багато артилерії в артилерійських дуелях (включно з MSTA-S) https://twitter.com/Haruspexut/status/1585621608525402115 , тому намагається завдавати удари за допомогою Су-25 ВКС

— це не означає, що українці не зазнають втрат... вони просто, як правило, не дозволяють нам їх побачити;

— росіяни атакують/контратакують у районі Бахмута (так само як і упродовж останніх трьох місяців) і продовжують зазнавати там значних втрат (кажуть, що вони втратили там убитими вже понад 8000 солдатів);

— росіяни атакують і на півдні Донбасу і, здається, дійшли до південно-східних околиць Водяного (стільки було їхніх балачок про підготовку Україною «супернаступу» в цьому районі);

— **всупереч багатьом очікуванням, росіяни аж ніяк не «тікають/ відступають» з Херсона**.

Там вони підсилили свої війська приблизно до 30 БТГр і навіть повернули собі частину місцевості: наприклад, повернулися до Бруйскинського (район Давидового Броду) та відбили Милове (на березі Дніпра). До складу підкріплення входять підрозділи, укомплектовані нещодавно мобілізованими резервістами, тому українці захоплюють там багато цілих Т-62 (велика кількість у дуже поганому стані).

Україна також продовжує накривати HIMARS-ами баржі росіян на Дніпрі (при цьому M142 розгортаються для націлювання на росвійська вздовж та/або за лінією фронту,

https://twitter.com/Sagakino1/status/1584652121773076480

в той час як російські ВКС відправляють свої Су-30 і Су-34 для авіаційної підтримки, у стилі «Іл-2 або Р-47 1944 року»…

https://twitter.com/200_zoka/status/1585990083773353985

путін не збирається віддавати наказ про виведення своїх військ навіть із клаптика української землі. Єдиний спосіб змусити його прийняти щось таке — знищити, або викинути, його війська.

…і, поза сумнівом, чим довше триває війна, тим більше «сюрпризів» можна очікувати від путіна. Наприклад, я не очікував, що він «впаде так низько», щоб почати використовувати іранські БПЛА та дрони-камікадзе всерйоз, я вважав, що він надто зарозумілий, щоб зробити це. Зараз я не здивуюся, якщо він справді почне закуповувати балістичні ракети в Ірані: очевидно, для цього персонажа вже нічого, крім збереження влади, не важливо.

6) росіяни збираються ввести 200 000, 300 000, 1 000 000 військових і…

Ні.

Система матеріально-технічного забезпечення росармії виявилася нездатною успішно впоратись із присутністю понад 150 000 російських військових в Україні.

Так, путін у певний момент часу «залив» у країну більше 200 000 солдатів, але в результаті дістав повний розгром 3-4 «армій» всрф...

Насправді,

> **— впродовж певного часу росармія «найкраще» справляється із підтримкою 120 000 чи менше військових.**

Це те, що вони можуть собі дозволити:

> — **однак цього недостатньо**, **щоби здійснювати щось більш складне, ніж локальні наступи**, або для того, щоб тримати ЗСУ під сильним тиском на Донбасі,
>
> — **проте цього достатньо**, **щоб витримати більшість українських контрнаступів**.

7) Чи «час на боці українців»?

Судячи з офіційних заяв конкретних західних урядів — так.

Тобто:

> **— є «урочисті гарантії/обіцянки» (майже) «вічної» підтримки з боку Вашингтона, Лондона, Парижа і навіть Берліна.**

Але,

> **— швидкість надходження високотехнологічної зброї, зброї, яка дійсно має значення, оскільки вона надає велику перевагу України**

на полі бою, залишається надто низькою. Захід продовжує «битися за прибуток», а не «битися за перемогу».

З іншого боку,

1) російські стратегічні можливості (звичайно, як не рахувати ядерної зброї), а, отже, реальні можливості путіна, у цій війні наразі виглядають як *«втримати те, що можна втримати»*.

2) росармію, якою вона була до війни, знищено, вона не має серйозних наступальних можливостей і залишається потужним суперником лише в обороні.

У російських ВКС ніколи не було реальної можливості змінити ситуацію ні на оперативному, ні на стратегічному рівні (крім використання крилатих ракет, яких поки що замало), а ВМС можуть продовжувати лише спорадичні удари крилатими ракетами…

Однак,

1) якщо українці не отримають належного «поштовху» від Заходу (тобто, скажімо, близько 20 ЗРК систем, таких як, наприклад, IRIS-T і NASAMS, плюс близько 100 M142 і M270 на озброєнні), то

2) на поточному рівні путін може продовжувати війну щонайменше рік, якщо не довше, і то без особливих проблем.

…це якщо не згадувати про алкоголізм і домашнє насильство над жінками, настільки поширених в Росії, що багато хто з дружин (і сімей) щасливі отримати свій «грошовий бонус» (або забрати свою «Ладу») призначений за загиблих чоловіків/родичів…

8) Скільки резервів має ЗСУ?

Відверто кажучи, більше не маю жодного поняття.

Я «оцінюю» (читай: припускаю), що

ЗСУ актуально має до 700 000 озброєних військових.

Однак *понад 50% з них не вистачає ані підготовки, ані екіпіровки, щоб воювати з росармією* так, аби повністю *звільнити країну*.

Іншими словами:

1) в ЗСУ вистачає живої сили,

2) але все ще є велика нестача специфічних видів важкої техніки (найперше: ППО та артилерія).

Майте на увазі:

1) теоретично, за умови належного оснащення («найбільш передовими речами, які може запропонувати Захід, і в достатній кількості»),

2) ЗСУ могли б успішно вести цю війну (і з набагато меншими втратами) приблизно за участі 200 000 військових — і це з легкістю.

3) Зараз таке неможливо, адже що не вистачає обладнання, що би забезпечувало їм перевагу.

9) Стан української залізниці?

Досі (значно) кращий, ніж зазвичай подається в аналітиці чи очікується.

Так, втрата значної частини енергопостачання є важким ударом,

проте – до прикладу –

— УЗ вдалося евакуювати свій флот ***дизельних локомотивів*** з територій, захоплених росіянами, ще на початку [вторгнення].

Так,

— вони мають дещо меншу потужність порівняно з ***електролокомотивами***.

У сухому залишку, потяги – хоч вони зараз мають менший розмір – продовжують рух навіть за умов сильного пошкодження енергомереж.

— І поки потяги продовжують свій рух, ЗСУ не має проблем із постачанням. І саме це справді «має значення» стосовно стану УЗ.

10) Протиповітряна оборона «має тепер ключове значення»...

Системи ППО (українські – але й російські також) мали критичне значення від самого початку повномасштабного вторгнення.

До тих пір, поки Україна має змогу обороняти бодай свої ключові міста, – хоч і не всі однаково добре – і не має особливої можливості захищати свою інфраструктуру, суровікін буде надалі завдавати ударів.

Вони мають дві мети:

1) — сповільнюють загальні темпи військових дій українців, а також

2) — створюють для путіна PR-приводи: тобто, конашенков може надалі заявляти про «знищення 100, 200, 500 націоналістів, бойовиків, іноземних найманців, ЛГБТ-екстремістів, наколотих комарів та вампірів тощо»…

А й усе, що важить для путіна.

Україні потрібні передові – а ще мобільні – системи ППО від самого 24 лютого 2022 р. Їй потрібні системи ППО, що здатні вражати водночас і балістичні, і крилаті ракети, і ударні безпілотники, – і комплекси ППО потрібні не лише для того, щоб захищати міста, промисловість та інфраструктуру:

— також потрібні ППО для захисту військ, щоб мати змогу концентрувати великі угруповання в одному місці – як того вимагає будь-яка успішна наступальна операція.

Тут за останні вісім місяців не змінилося нічогісінько.

Хіба те, що тепер всім зрозуміло як двічі два, що Україна (і не сама лише Україна, а й усі інші також) має потребу у потужних системах ППО, що здатні боротися із «купою БПЛА та артилерійських ракет і снарядів, які по вас випускають».

В ідеалі, Україні потрібна «система протиповітряної оборони», з якою вони б могли повністю витурити ПКС з українського неба

– маю на увазі винищувачі–перехоплювачі, що здатні збивати російські МіГ-31 та Су-35 бодай «на рівних правах».

А саме

– їм потрібні штуки на кшталт (хоча б) французьких Rafale F3/F4 чи F-35, оснащених ракетами Meteor та/чи AIM-120D, відповідно, що застосовуються у поєднанні зі штуками типу E-3 Sentry [американські літаки дальнього радіолокаційного виявлення – перекл.].

І впровадити такі системи «за лічені дні, тижні, місяці» просто неможливо – власне, їх не так просто впровадити навіть за «лічені роки».

Навіть якби це вдалося, то це був би «лише початок», адже тоді, навіть за наявності таких перехоплювачів, Україні все ще були б потрібні численні передові, наземні системи ППО, та – зокрема – дешеві, але дуже боєздатні та

високомобільні системи ППО, які можна було б застосовувати проти «зграй дрібних БПЛА».

11) Чи це розумно (з боку росіян) застосовувати МіГ-31 близько до лінії фронту?

Поки Україні бракує можливостей для регулярних – і точних – ударів по їхнім базам, так, це розумно.

Це зменшує градус стресових умов, за яких працюють літаки та їхні екіпажі; це скорочує час їхньої реакції, а також збільшує тривалість їхнього перебування «на базі».

Зокрема,

> **— літаки на кшталт МіГ-31 були спеціально розроблені для створення *«оборонних щитів»* уздовж певної ділянки фронту (або кордону), а також збивання будь-чого, що до неї наближається.**

12) Чи можна якось припинити поставки БПЛА та ударних дронів з Ірану на росію?

Мені про такі способи невідомо.

Ясне діло, теоретично, в Заходу є опція почати підтримувати заворушення в Ірані, й у такий спосіб добитися повалення режиму КВІР [Корпусу вартових ісламської революції – перекл.]. Але просто зараз – не зважають на будь-які заяви тегеранського режиму – немає ані політичної, ані економічної можливості завадити цим поставкам.

13) Чи могли б далекобійні (артилерійські) ракетні системи, які Україна вимагає від Заходу, допомогти їй завадити російським ударам іранськими БПЛА та дронами-камікадзе?

Самі лише артилерійські системи великого радіусу дії – ніт.

Банально не існує «уніфікованого рішення» для будь-якої з проблем, із якою стикаються українці. «Вундерваффе» [від нім. «дивозброя» – перекл.] також у природі не помічені.

Це наслідок того, що

> **— артилерійські системи великого радіусу дії абсолютно не важать нічого без систем виявлення [ворога] великого радіусу дії.**

Для того, аби боротися з дронами-камікадзе та безпілотниками іранського виробництва, потрібні «системи ППО», включно не лише з ракетами класу «земля–повітря, але й:

1) — системами раннього сповіщення (тобто, радарами та іншими сенсорами);

2) — системами радіоелектронної боротьби (системами, що здатні створювати завади для навігаційних систем БПЛА та дронів-камікадзе, перешкоджати їхнім системам зв’язку із наземними станціями тощо);

3) — значно потужнішими засобами «збивання» (приміром, «важкими» зенітними гарматами: з їхньою допомогою можна було б збільшити радіус ураження, і таким чином скоротити час перехоплення і збільшити шанси на успішність застосування – принаймні у випадку «перехоплення в останній момент») – і у великих кількостях (власне, «30 «Гепардів» – це «десь на 270 «Гепардів» менше, ніж треба»).

Або ще Ізраїль міг би перестати блокувати експорт систем ППО (зокрема, профінансованих та розроблених США) на кшталт Залізного купола – і таким чином дав би змогу Україні «зачистити небо» від значної кількості російських безпілотників та дронів-камікадзе. Але навіть у такому разі Україні знадобилося б налагодження «масового виробництва» таких систем, бо ж Україна – величезна, і об’єктів, що потребують захисту, відповідно, має багато (ізраїльтяни мають щось близько дюжини систем ППО «Залізний купол» у штаті, і навіть із тим не здатні захистити на 100% «навіть» такі «дрібні» ділянки, як ключові міста).

От і все, що спадає мені на думку стосовно всіх оцих тем наразі. Сподіваюся, я не випустив з уваги якісь інші «важливі» питання.

***

№ 902.

Про наміри влади на Лисій горі побудувати Національне військове меморіальне кладовище (НВМК)

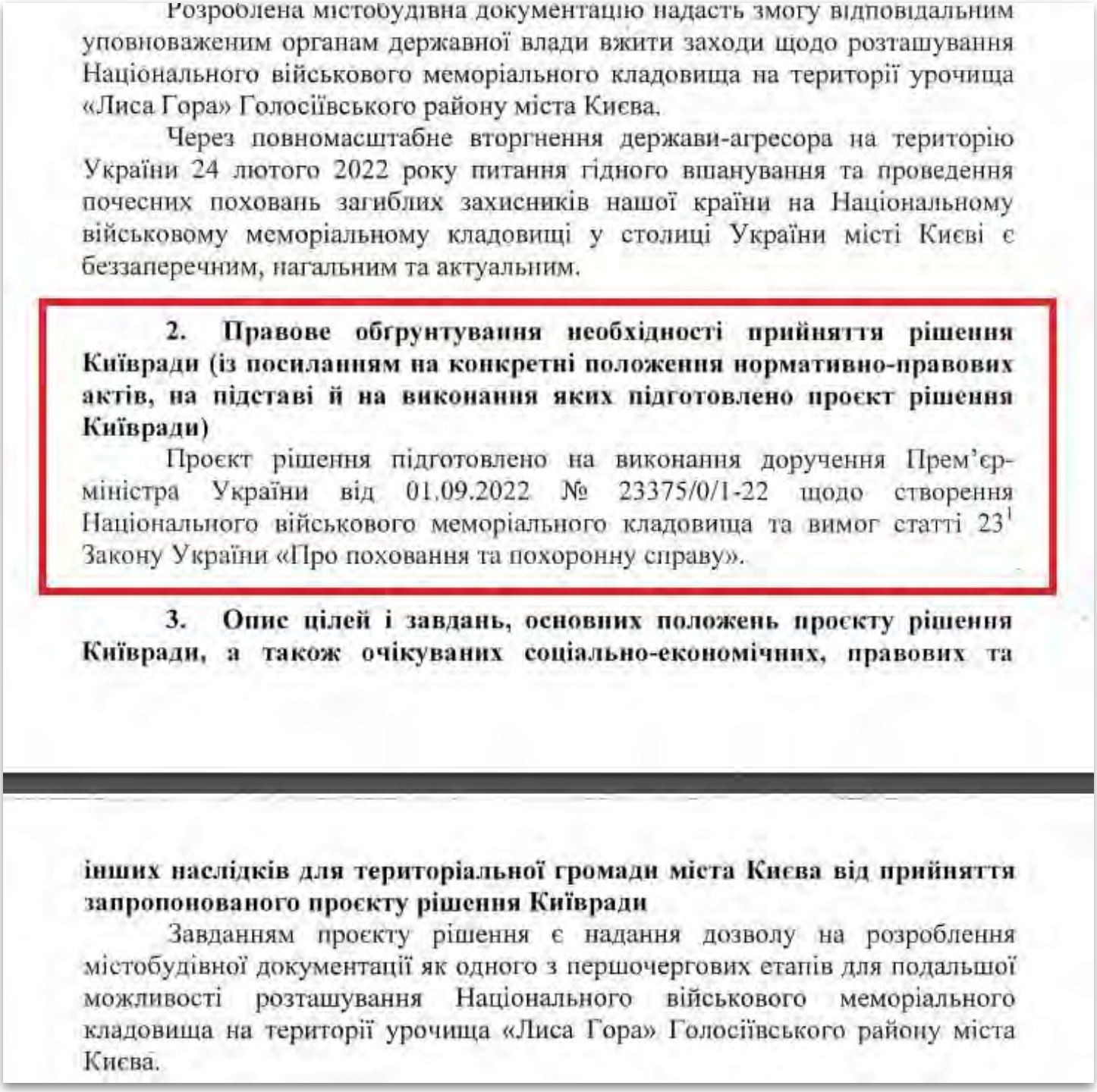

Могильний **2022-10-30**

Процитую, як саму ідею презентувала міністерка Юлія ***Лапутіна*** Yulia Lap:

“Фактично це започаткування основ культури пам’яті незалежної Української Держави про полеглих Воїнів”.

Тепер питання.

Розроблена містобудівна документацію надасть змогу відповідальним уповноваженим органам державної влади вжити заходи щодо розташування Національного військового меморіального кладовища на території урочища «Лиса Гора» Голосіївського району міста Києва.

Через повномасштабне вторгнення держави-агресора на територію України 24 лютого 2022 року питання гідного вшанування та проведення почесних поховань загиблих захисників нашої країни на Національному військовому меморіальному кладовищі у столиці України місті Києві є беззаперечним, нагальним та актуальним.

2. Правове обґрунтування необхідності прийняття рішення Київради (із посиланням на конкретні положення нормативно-правових актів, на підставі й на виконання яких підготовлено проєкт рішення Київради)

Проєкт рішення підготовлено на виконання доручення Прем’єр-міністра України від 01.09.2022 № 23375/0/1-22 щодо створення Національного військового меморіального кладовища та вимог статті 23^1 Закону України «Про поховання та похоронну справу».

3. Опис цілей і завдань, основних положень проєкту рішення Київради, а також очікуваних соціально-економічних, правових та інших наслідків для територіальної громади міста Києва від прийняття запропонованого проєкту рішення Київради

Завданням проєкту рішення є надання дозволу на розроблення містобудівної документації як одного з першочергових етапів для подальшої можливості розташування Національного військового меморіального кладовища на території урочища «Лиса Гора» Голосіївського району міста Києва.

Скільки разів при будівництві об'єкту із такою ідеологічною складовою, можна підтерти дупу Конституцією і звичайними законами незалежної Української Держави, щоб це було саме вшануванням пам'яті полеглих Героїв, а не спроба зганьбити пам'ять про них?

Як на мене - НУЛЬ разів. Сподіваюсь, нікому не треба пояснювати, чому так?

Давайте порахуємо, скільки разів ВЖЕ встигли порушити законодавство.

Але для початку, передаю привіт нардепші-київській мажоритарниці від Слуга Народу Ганні Бондар - те що відбувається, є наслідком саме її "геніальних" правок в законопроект "Про внесення змін до деяких законів України щодо Національного військового меморіального кладовища".

Якби не правки Бондар, то дана ситуація в принципі не могла виникнути - саме вона народила можливість будувати не в Київській області, а де заманеться, заклала розробку містобудівної документації і відсутність публічного обговорення під час дії воєнного стану.

1) На підставі чого, Київрада прийняла рішення про розробку ДПТ? На виконання доручення прем'єр-міністра України від 01.09.2022 № 23375/0/1-22.

Ну, Денис Шмигаль знаний відморозок - для нього порушення ст.19 Конституції, це як зуби перед сном чистити. Він легко міг за відсутності повноважень видати таке доручення. Але чи справді там написано те, що дало підстави Кличко і Ко зайнятися аферою із ДПТ?

Тому запитання до депутатів Київська міська рада. Ви хоч в очі бачили доручення, яким обґрунтовують розробку ДПТ? Чи аферистам Кличка на слово повірили? І, в будь якому разі, можете пояснити, чому ввічливо не вказали Шмигалю на його місце за саму ідею давати доручення міській раді?

2) Друге посилання в обґрунтуванні проекту рішення про ДПТ - нова стаття 23-1 ЗУ "Про поховання та похоронну справу".

Ось тільки там написано наступне:

"РЕЗУЛЬТАТИ публічного обговорення намірів будівництва Національного військового меморіального кладовища на території територіальної громади Є ПІДСТАВОЮ для прийняття органом місцевого самоврядування рішення про розроблення відповідної містобудівної документації місцевого рівня або про відмову у розташуванні такого об’єкта".

Є ще перехідне положення від Ганни Бондар, яке треба враховувати:

"1-1. Встановити, що під час дії воєнного стану місце розташування Національного військового меморіального кладовища визначається БЕЗ проведення публічного обговорення намірів будівництва на території територіальної громади, передбаченого частиною другою статті 23-1 цього Закону."

Але складіть обидві норми разом і що вийде?

Під час воєнного стану, місце розташування дійсно можна визначити без публічного обговорення. Але (!!!) розробляти містобудівну документацію

спеціально під НВМК неможна, бо для рішення про розробку містобудівної документації ОБОВ'ЯЗКОВО потрібні результати публічного обговорення.

Це НЕ блокує створення НВМК - просто місце для НВМК треба вибирати на території, де необхідна містобудівна документація вже є і передбачено створення звичайного кладовища.

Тому маємо вже друге порушення - не мала права Київрада приймати рішення про розробку ДПТ в даній ситуації.

3) А що по Генплану на Лисій горі? Кладовище там не передбачено - там зелена зона та природно-заповідний фонд.

Відкриваємо п. 6-3 Розділу V ЗУ "Про регулювання містобудівної діяльності":

"При визначенні функціональної зони в такому порядку (шляхом розробки ДПТ !!!) не допускається зміна (уточнення) раніше визначених планом зонування, генеральним планом населеного пункту функціональних зон на території островів, у межах водоохоронних зон, прибережних захисних смуг, територій та об’єктів природно-заповідного фонду, водних об’єктів, а також території, на якій розташовані ліси, сквери, парки".

Вибачте, але це ІМПЕРАТИВНА заборона робити те, що зробила Київрада, прийнявши рішення про розробку ДПТ для розміщення НВМК всупереч Генплану Києва.

Вже вчинено ТРИ грубих порушення вимог Законів, за кожним з яких стоїть відразу порушення ст. 19 Конституції.

З такими темпами, центральним об'єктом на цьому Національному військовому меморіальному кладовищі має стати кенотаф Правової незалежної Української Держави, що пала смертю хоробрих в нерівній боротьбі ще до свого народження із сучасної України...

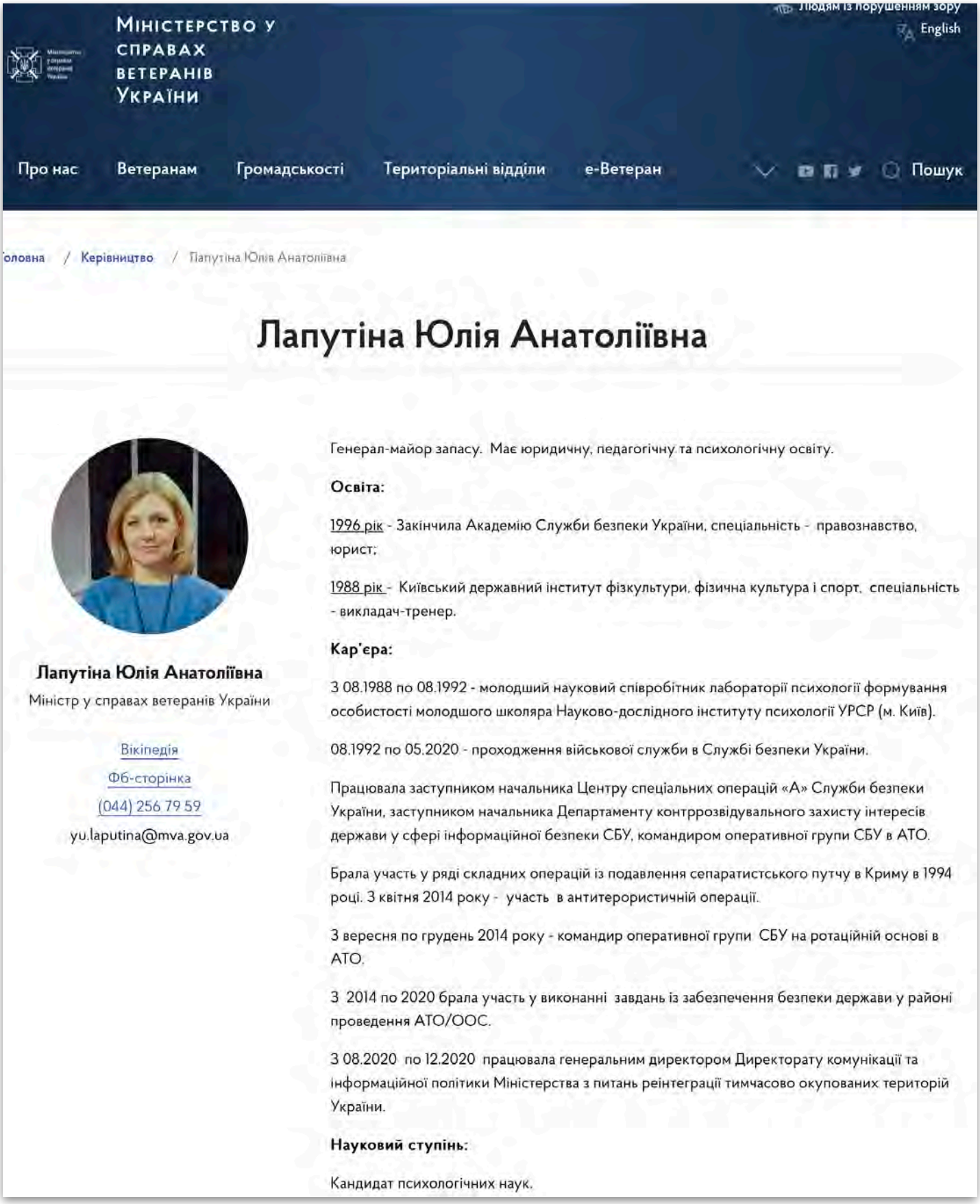
***

№ 903.

В Україні сформують нову ветеранську політику — Лапутіна

2022-10-28

Після того, як у 2014 році росія розпочала збройну агресію проти України, держава зіткнулась з новим викликом — не лише підготувати бійців для захисту батьківщини, а й інтегрувати їх потім назад у суспільство.

Міністерство у справах ветеранів України

Людям із порушенням зору
English

Про нас Ветеранам Громадськості Територіальні відділи е-Ветеран Пошук

Головна / Керівництво / Лапутіна Юлія Анатоліївна

Лапутіна Юлія Анатоліївна

Лапутіна Юлія Анатоліївна
Міністр у справах ветеранів України

Вікіпедія
Фб-сторінка
(044) 256 79 59
yu.laputina@mva.gov.ua

Генерал-майор запасу. Має юридичну, педагогічну та психологічну освіту.

Освіта:

1996 рік - Закінчила Академію Служби безпеки України, спеціальність - правознавство, юрист;

1988 рік - Київський державний інститут фізкультури, фізична культура і спорт, спеціальність - викладач-тренер.

Кар'єра:

З 08.1988 по 08.1992 - молодший науковий співробітник лабораторії психології формування особистості молодшого школяра Науково-дослідного інституту психології УРСР (м. Київ).

08.1992 по 05.2020 - проходження військової служби в Службі безпеки України.

Працювала заступником начальника Центру спеціальних операцій «А» Служби безпеки України, заступником начальника Департаменту контррозвідувального захисту інтересів держави у сфері інформаційної безпеки СБУ, командиром оперативної групи СБУ в АТО.

Брала участь у ряді складних операцій із подавлення сепаратистського путчу в Криму в 1994 році. З квітня 2014 року - участь в антитерористичній операції.

З вересня по грудень 2014 року - командир оперативної групи СБУ на ротаційній основі в АТО.

З 2014 по 2020 брала участь у виконанні завдань із забезпечення безпеки держави у районі проведення АТО/ООС.

З 08.2020 по 12.2020 працювала генеральним директором Директорату комунікації та інформаційної політики Міністерства з питань реінтеграції тимчасово окупованих територій України.

Науковий ступінь:

Кандидат психологічних наук.

Повномасштабна війна, що розпочалась 24 лютого цього року, поглиблює це завдання в десятки, якщо не сотні разів.

В ексклюзивному інтерв'ю для Соціальної інформаційної платформи очільниця Міністерства у справах ветеранів Юлія Лапутіна розповіла про

формування в державі нової ветеранської політики, необхідність перегляду інструментів підтримки для ветеранів у мирному житті, фізичну та психологічну реабілітацію бійців. А також — бюрократію при оформленні військових пенсій, якої потрібно позбуватись, відповідальність за створення «фальшивих» ветеранів, власну службу в контррозвідці та ставлення до жінки-генерала.

***

— Юліє Анатоліївно, чи є кошти в держави сьогодні, щоб виконувати всі заплановані виплати, пільги та реалізацію програм, затверджених чинним законодавством?

— Для нас, як для міністерства, є дуже пріоритетним, щоб усі наші програми, які відповідають за надання ветеранських послуг, були наповнені бюджетом. Наприклад, минулого року Президентом України було особисто пріоритезовано питання житла для ветеранів, бо це одна з основних проблем.

Це субвенції для особливо сенситивних (*вразливих — авт.*) категорій: для учасників АТО/ООС (*антитерористичної операції/операції об'єднаних сил*), які є одночасно тимчасово переміщеними особами. Також це особи з інвалідністю внаслідок війни I-II групи, родини загиблих, герої Небесної сотні. Держава, на жаль, до цього часу накопичила чергу в чотири тисячі сімей.

Якби з 2015 року видавалось хоча б по 500 квартир, то цієї черги вже не було б. Коли я зайняла посаду міністра, ми побачили, що коштів не вистачало. Хоча вся ця програма могла б реалізуватися за десять років.

Ми зверталися особисто до керівництва країни: Президента, Прем'єр-міністра. Програма передбачала 5,5 млрд грн. І минулого року завдяки координації всіх гілок влади вона була повністю забезпечена грошима, і ми мали за рік її реалізувати. Але сталося 24 лютого й почалося широкомасштабне вторгнення. Відбувся секвестр бюджету, і всі наші кошти передалися на оборону.

Коли ми вже зрозуміли хід цієї війни, побачили, що маємо певні можливості, ми повернулися до цієї програми. Тому на наступний рік у проєкт бюджету заклали таку ж суму, щоб забезпечити цю категорію людей житлом. Зараз проєкт бюджету ухвалений у першому читанні й у ньому ці кошти передбачені.

Раніше житло можна було купити саме за місцем реєстрації. Зараз багато населених пунктів окуповано, тому ми цей порядок постановою Кабінету Міністрів змінили. Зараз, якщо людина є тимчасово переміщеною особою,

вона може придбати житло за цією субвенцією в будь-якому регіоні вільної України.

Ще один важливий нюанс. Раніше людина мала за рік реалізувати ці кошти. Людина могла вже підібрати собі житло, а тут через військові дії щось трапилося. Тому ми продовжили термін реалізації цієї субвенції ще на пів року після скасування воєнного стану.

— Що найскладніше зараз у вашій роботі?

— **Зараз потрібно сформувати нові засади сучасної ветеранської політики. Це системна робота. Треба сформувати розуміння і всередині уряду, і в суспільстві, що ветеранська політика не має бути просто пільгоорієнтованою.** Коли люди повернуться з фронту, вони мають бути наділені інструментами власного розвитку та імплементуватися в економіку країни.

У нас ветеранська категорія — люди віком 30-55 років. Це працездатне населення. Ми маємо їм надати робочі місця, відповідну освіту й інтегрувати в економіку. Також необхідно їх інтегрувати в мирне суспільство і, звичайно, у родину. Тому що участь в бойових діях — це дуже сенситивний досвід.

Потрібно усвідомлення, що ветеранська політика — це окремий вид політики. Можемо побачити це на прикладі держав, які пережили війни чи участь своїх громадян у війнах. Коли США отримали в'єтнамський синдром, то створили Міністерство у справах ветеранів з бюджетом майже 400 млрд доларів. Це був другий бюджет після Міністерства оборони. Тому що багатомільйонну армію людей, які отримали бойовий досвід, дуже важко інтегрувати в суспільство. Це і економічні, і соціальні проблеми.

— Ваше міністерство створено буквально два роки тому. Що ви робите принципово нового, чого не було раніше в соціальній політиці стосовно ветеранів?

— Ще раз зазначу, що **я розумію ветеранську політику, як управління людськими ресурсами в безпековій та оборонній сфері. Так цю політику ніхто ніколи не розглядав. Ми маємо надати захист і гарантії ветеранам-учасникам бойових дій,** членам їхніх родин, членам родин загиблих. А ще ми маємо приклад ветеранів військової служби різних силових відомств. Це також працездатні люди, які, наприклад, як і я пішли на військову пенсію. Але **держава тут не надала жодних інструментів**, окрім якихось пільг на комунальні послуги.

Тому **принципово важливим є те, що ми зараз робимо в уряді.**

По-перше, ми **створили сайт** — електронний ресурс, який дозволяє аналізувати статистичні дані за всіма областями й різними показниками: де, скільки, яких категорій ветеранів за віком та фахом проживає.

Це для того, наприклад, **щоб у Міністерстві економіки або в департаментах економіки областей розуміли, куди цих людей можна інтегрувати** вже в економічну сферу, яких спеціальностей потребують конкретні області та населені пункти. А ми, як міністерство, будемо модерувати їх перенавчання.

По-друге, **ми зараз запроваджуємо те, що в державі ніколи не робилося**.

Це інституційна реформа — перехід від військової кар'єри до цивільного життя.

Держава має це модерувати, куди б людина не пішла служити — в армію чи будь-який підрозділ: у поліцію, Службу безпеки, прикордонну службу тощо. Коли людина прийшла на службу, то держава має спитати: скільки років ти будеш служити? І залежно від того, який контракт підписується, має надаватися відповідний пакет пільг.

Наприклад,

> якщо ти в США прослужив три роки за контрактом просто солдатом без освіти, тобі держава надає одну гарантію — безкоштовне навчання. Це для того, щоб людина, яка прийшла з війська й не має освіти, могла бути також конкурентоспроможна та працевлаштуватися після безкоштовного навчання.
>
> Бо якщо цього не станеться, **то є загроза її маргіналізації й навіть криміналізації** з урахуванням того, що людина має досвід володіння зброєю.
>
> Коли людина хоче служити за контрактом десять років, це інший пакет.

А коли людина взагалі демобілізується з терміном служби 25 років, то ми, як Міністерство у справах ветеранів, взагалі маємо чекати на неї прямо біля приміщення центру комплектації, звідки людина входить в армію й виходить з неї.

За рік до демобілізації ми вже повинні знати, скільки та в якій області буде демобілізовано людей, і підготувати для них відповідні програми.

Тобто це системна реформа.

Вона багато років обговорювалася в силових відомствах.

Представники НАТО приїжджали й проводили нам тренінги з переходу з військової кар'єри на цивільну. Я сама брала в них участь, коли ще була на службі.

Але, на жаль, за 15 років цих тренінгів ми так і не імплементували цього в життя.

— Це дуже амбітні цілі…

— Так. І хочеться, щоб такий перехід відбувався на цифровому рівні, автоматично.

Щоб було менше перетинань між чиновником та військовослужбовцем, щоб відбувалося надання цієї гарантії не за заявою військовослужбовця, а за фактом набуття цієї події.

Умовно кажучи, якщо в області за рік демобілізувалося 500 осіб, то вони автоматично мають отримати смс: «Будь ласка, відкрийте рахунок, вам буде перелічена пенсія».

Бо система отримання пенсій через усі ці бюрократичні процедури зараз для військовослужбовців дуже складна. Я сама пройшла цей шлях, тому знаю, як це доволі бюрократизовано.

По-третє, **те, чого не робилося до цього, — це ексклюзивне створення нашого *Українського ветеранського фонду*, у якого дуже багато програм.**

А ще **в нас зовсім новий підхід до психологічної реабілітації**.

Ми змінили порядок надання таких послуг.

Раніше людям потрібно було звертатися в управління соціального захисту населення або відповідні соціальні установи. Тепер медичні та реабілітаційні заклади з нами контрактуються напряму. Але за умови, якщо в них є в наявності мультидисциплінарна команда: один психіатр, один психоневролог, два психологи. Тобто чотири людини, які є фахові, сертифіковані, ліцензовані. За півтора місяця існування такої програми вже прореабілітовано 1,5 тисячі осіб. З нами законтрактувалося 30 медичних і реабілітаційних закладів.

І тут є дуже важлива, принципова річ. Якщо, наприклад, психологічна травматизація відбувається під час отримання поранення, то людина не повинна без психолога проходити оцей період кризової післяопераційної реабілітації, особливо, коли це ампутація. За стандартами Всесвітньої організації охорони здоров'я психолог має бути поруч відразу. Якщо бюджет буде затверджено в запропонованому обсязі, то наступного року ми зможемо законтрактувати вже 70 закладів.

— Міністерство ветеранів опікується насамперед учасниками бойових дій, які пройшли АТО, ООС, зокрема добровольцями. А ще є ветерани, якими за традицією опікується Міністерство соціальної політики. Міністерство оборони окремо опікується тими, хто в ЗСУ. Також є окремо ветерани Міністерства внутрішніх справ тощо. Чи є якісь перешкоди, можливо, у розподілі пільг? Можливо, має бути якась єдина політика в цьому питанні?

— Звичайно, треба уніфікувати політику й координувати зусилля з усіма нашими профільними міністерствами.

Насправді поняття ветеран — дуже об'ємне, яке за законодавством включає дуже багато категорій.

> Ми зараз опікуємося учасниками бойових дій (УБД). Це комбатанти, які дійсно проходили службу в АТО/ООС і мають відповідний статус. Також це особи з інвалідністю внаслідок війни I–II групи, це УБД на території інших держав, так звані колишні воїни-інтернаціоналісти. А ще це ветерани Другої світової війни, яких уже майже немає, але є категорії дітей війни, якими опікується, дійсно, інше відомство. І, як я вже сказала попередньо, є ще ветерани військової служби — це люди, які прослужили в силових відомствах більше ніж 25 років.

Якщо проаналізувати весь 30-річний досвід України в соціальному захисті ветеранів, то можна сказати, що **в нас економічно обґрунтованих пільг і гарантій не вибудувано**.

Було дуже багато популістичних рішень.

> Вони пов'язані з різними історичними періодами.
>
> Наприклад, виплата до п'ятого травня (*виплата щорічної разової грошової допомоги ветеранам війни та жертвам нацистських переслідувань — авт.*), яка не має ніякого економічного підґрунтя. Фактично, зараз уже й ця дата, п'яте травня, для нас не має того значення, яке їй приділялося раніше.

Але **зараз ми переживаємо якісно новий етап в житті України й нову безпекову й військову ситуацію.**

Тому **ми вже напрацьовуємо закон про сучасну ветеранську політику**.

> Там **будуть категоризовані всі люди, які дійсно потребуватимуть відповідного захисту**.

Це, зокрема, преференції у веденні власної справи, у її розбудові, у можливості працевлаштування. **Ми маємо з ветерана зробити воїна відновлення. Адже після нашої перемоги буде відкритий ще й економічний фронт.**

А ще є родини загиблих. Це діти, батьки, дружини/чоловіки наших героїв. Ми маємо їх підтримати, тому що вони втратили саме основне у своєму житті — членів своїх родин.

А ще є особи з інвалідністю. Тут потрібно робити багато кроків для того, щоб спростити процедуру отримання інвалідності і її переоформлення. Потрібен реально європейський підхід, де вирішальним є визначення відсотка втрати працездатності, а не група особи з інвалідністю.

Ми відвідували у Львівській області реабілітаційний центр «Галичина» й там психологом працює хлопець, який у 2014 році отримав важке поранення. Він служив у Військово-повітряних силах і зараз на візку. Ще коли він потрапив у шпиталь як пацієнт, лікарі виявили в ньому якості, які могли б бути в пригоді, щоб він сам став психологом. І я особисто бачила, що саме до нього найбільше йдуть бійці з ампутаціями. Вони відчувають те саме, що пережив хлопець кілька років тому.

— На що найбільше скаржаться ветерани до міністерства? Які є ще наболілі питання, окрім житла?

— Найперше — це якраз житло. Людина може бути прореабілітована, вилікувана, але коли їй нема, де жити, то вона буде розуміти, що їй нема куди піти й родині нема куди піти.

Друге — це робота закладів соціального захисту на місцях. Ми проводимо регулярні тренінги з представниками соціальних служб, які працюють з ветеранами. Але тут **дуже багато інерції ще пострадянського «собєсу»**. Коли розбираєшся в кожному конкретному випадку, то розумієш, що люди потребують фахової, можливо, менторської допомоги з боку Мінветеранів, щоб вони розуміли, що таке ветеранська політика.

Зараз ми разом з Мінсоцполітики будемо працювати над ***збільшенням інформаційних кампаній*** щодо того, як людині реалізувати свої соціальні гарантії.

Бо ветеран зазвичай навіть не знає, які права має. І скарги з місць приходять саме на те, що ***людей водять по бюрократичному колу***.

— До речі, деякі тероборонівці скаржаться, що зараз *дуже складно оформити статус УБД*. Начебто законом їх також віднесено до УБД і

надано всі відповідні права, але документально підтвердити це важко. Начебто через те, що *якісь порядки досі не допрацьовані*.

— **Тут дійсно є питання**.

Річ у тому, що територіальна оборона відноситься до ЗСУ. Статус УБД службовцям надається і в підрозділах ЗСУ. Національною поліцією чи Національною гвардією статус УБД надається комісіями, які існують в їхніх безпосередніх підрозділах. Ми, як міністерство, опікуємося тими, хто є добровольцями. Коли сталося широкомасштабне вторгнення, ніхто не знав, де й на який ще район поширяться бойові дії. Тому законом було визначено, що потенційно право на отримання статусу УБД мають також наші територіальні оборонці. Але право — це не означає, що обов'язково. Наприклад, у Тернопільській області не було військових дій, тобто не було бойових розпоряджень на застосування в бойових діях відповідних підрозділів і командувань, які там перебувають. Вони не мають права на отримання статусу.

А от підрозділи ТрО, наприклад, Київщини на початку війни мали оперативне командування. Вони долучилися до лав ЗСУ й у них є бойові розпорядження на застосування їх у бойових діях. Звісно, комісії в Міністерстві оборони та Збройних силах мають розглядати ці бойові розпорядження й надавати цим людям статус УБД.

Дійсно, з початку широкомасштабного вторгнення багато комісій не працювало, насамперед через бойові дії. Тому що навіть не було де збирати ці комісії. Ми мали стабілізувати фронт. Але інше питання в тому, що попередніми постановами прописаний конкретний перелік і порядок, де передбачено надання статусу УБД саме для тих, хто брав участь в АТО та ООС.

Зараз це трошки інша історія.

Необхідно внести відповідні зміни на законодавчому рівні й на рівні вже відомчих нормативно-правових актів, адже це вже інша фаза війни.

Тому **це питання обговорюється в уряді. Прем'єр-міністром поставлено доручення відпрацювати цей порядок** і, звичайно, усі люди отримають ці статуси.

— Є прогнози, що після війни кількість ветеранів та членів їхніх сімей, які потребуватимуть пільг, може зрости до п'яти мільйонів осіб.

— Можливо не до п’яти, але до чотирьох мільйонів — так. Якщо ми беремо, до прикладу, виплати в разі одного загиблого воїна, то це, фактично, виплата ще на плюс п’ять осіб. Це дружина, двоє дітей і двоє батьків.

Також відповідні права мають особи з інвалідністю. Ми розуміємо, що зараз у такому «театрі воєнних дій» є дуже багато складних поранень. Звичайно, дуже багато людей потребуватимуть протезування й серйозних медичних закладів для відновлення якості їхнього життя.

— А є цифра, *скільки загинуло людей* в період з 2014 по 2021 рік включно?

— Зазвичай **ми не озвучуємо такі цифри особливо під час війни. Єдине, що може озвучуватися це Міністерством оборони або Генеральним штабом**.

— Але піклування про їхні родини це все на вас лягає?

— Так, піклування про родини лягає на нас. Певні виплати здійснюються Міністерством соціальної політики й нами. У принципі **дуже велике питання є щодо медичного забезпечення**. Члени родини загиблих хотіли б, щоб їм було надано право отримання безкоштовної медичної допомоги, зокрема, у закладах охорони здоров’я силових відомств. Але це не передбачено бюджетом.

Потрібно розробляти механізми, яким чином надавати їм допомогу. Адже ми знаємо за статистикою, що дуже багато цих родин потім самі через психологічну травматизацію у своєму житті отримують психосоматичні наслідки та хвороби. Тому це також дуже серйозне питання. **Ми зараз обговорюємо з Міністерством охорони здоров’я, як модерувати цей процес.**

— Чи відомо про випадки фальшивих ветеранів? Чи робить міністерство якусь роботу щодо їх виявлення та притягнення до відповідальності?

— Тут можу сказати як міністр у справах ветеранів, а можу — як колишній військовослужбовець. Є кілька аспектів. У Міністерстві у справах ветеранів є комісія, до якої входять усі силові відомства, а також громадські, ветеранські організації. Ми бюрократично розглядаємо суто документи. Якщо вони в порядку, то ми надаємо статус. Ми не бачимо саму особу.

Інше питання — як надаються ці бойові розпорядження. Ми не можемо знати, чи дійсно те бойове розпорядження надано підрозділом. І перевірити, чи брав боєць участь у бойових діях, дуже складно. Насправді ми це прекрасно знаємо ще з 2014 року й бачили «військових туристів», які приїжджали на три дні, не були на передових позиціях, не виконували військових функцій. Але цим особам видають посвідчення УБД саме їхні відомства. Тут уже питання

відповідальності самих керівників, які такі документи готують і які мають усвідомлювати, що принаймні по-людськи це несправедливо.

— Яку роль міністерство відіграє в житті полонених, чи відома подальша доля тих, хто ще знаходиться в полоні?

— Звичайно, ми всі розуміємо важливість повернення наших бійців. Ми відкриті до спілкування з командирами підрозділів, спілкуємося зі штабом того ж «Азову». Ми знаємо й психологічну проблематику. Спілкуємося з родинами, аби надавити їм необхідну підтримку навіть менторську: куди звертатися й по які документи. Це більше, ніж функція міністерства. Це просто наш обов'язок, як громадян України.

Єдине, що до процесу звільнення можуть бути долучені тільки ті, хто офіційно на це має право. Хоча якщо говорити про загиблих, то процедури щодо отримання довідок дуже складні. Наприклад, багато людей ще не повернули тіла своїх загиблих. Уже пройшло стільки часу, а вони не отримали жодних документів. І, звичайно, не можуть користуватися гарантіями та пільгами. **Зараз працюємо разом з іншими міністерствами щодо спрощення процедур.**

— Як вже зазначалося, під вашим патронатом працює Український ветеранський фонд. Зараз, зокрема, закінчується конкурс з надання допомоги ветеранам-підприємцям на розвиток бізнесу. А якщо нема у ветерана хисту до бізнесу, до підприємництва, чим ще можете допомогти? Чи плануються якісь нові програми?

— Коли ми розробляли цю програму, ми знали, що в нас є ветерани-підприємці, які вже працюють в сфері бізнесу. І ця програма спрямована саме на тих, хто зміг стати підприємцем і розвинув свої заклади. Наприклад, є підприємці, які працюють в агробізнесі, є ті, хто випускає сухе харчування, у тому числі для армії. Є ті, хто працює в сфері оборони.

В умовах, коли в нас є такі складні економічні ситуації, ми вирішили що потрібно державою підтримати тих ветеранів, які вже працюють, щоб вони могли і збільшити кількість продукції, і працевлаштувати більшу кількість людей. Тому зараз **ми відкрили цю програму й отримали від підприємців-ветеранів більше ніж 70 заявок**.

А ще на початку широкомасштабної війни **ми відкрили з ветеранським фондом програму для підтримки мікробізнесу, який ведуть ветеранські родини**. Були ситуації, коли фізичні особи-підприємці, члени родин наших захисників перемістилися в інші регіони, а на місцях попереднього проживання втратили свої невеличкі крамнички, кафетерії чи перукарні. **І ми**

відкрили програму допомоги на 20 тисяч гривень одній особі. Якщо, наприклад, дружина має статус фізичної особи-підприємця, є самозайнятою особою, вона може отримати ці кошти. А якщо вони переїхали, наприклад, ще й з мамою нашого захисника, яка також є фізичною особою-підприємцем, то це вже 40 тисяч гривень. Люди використовували ці 20 тисяч гривень на рекламу власної продукції в інстаграмі, на купівлю духової шафи для випікання хліба, обладнання для перукарні тощо.

Звісно, не всі ветерани можуть стати підприємцями.

Наступним кроком буде відкриття програми для громадських організацій саме з менторської підтримки ветеранів.

Тобто з підтримки ветеранів стосовно інформування їх про соціальні гарантії та інструменти, які вони можуть отримати для самореалізації. Ті громадські організації, які будуть подаватися, фактично, мають за руку привести ветерана туди, куди йому потрібно. Допомогти йому заповнити документи, позбавитися цієї зайвої бюрократії. Це дуже важливо, особливо для людей, які зараз повертаються з війни й вже не можуть служити через важкі поранення.

— Ви приділяєте багато уваги адаптації військових до цивільного життя. Якщо війна затягується, чи є сенс зробити за прикладом Ізраїлю — мілітаризувати суспільство? Щоб не військових готувати до цивільного життя, а навпаки цивільних готувати до життя у воєнний час?

— Моя особиста придумка — це формула захисників і захисниць. Коли захисник в армії, він має бути захисником, має отримати зброю, навчання і навички для того, щоб реалізуватися як військовий.

А потім він має стати воїном відновлення.

Тобто маємо йому надати інструменти, щоб він інтегрувався в суспільство. Але, враховуючи сталість військової загрози й наявність агресивного сусіда, навіть якщо людина інтегрувалася в суспільство, ми маємо залишати її боєготовність на високому рівні. Щоб у разі ескалації вона могла повернутися з відповідними навичками до війська. І тут дійсно постає питання проведення навчань, як в Ізраїлі. Будь-яка людина, жінка чи чоловік, раз на рік два або більше місяців проводить на військових зборах. Це питання спільне, яке ми маємо обов’язково відпрацювати. Я, наприклад, коли відвідувала Ізраїль, в крамниці купляла сувеніри. Там дівчина-продавчиня мені розповіла, як вона служила рік в армії: зі зброєю на кордоні, стояла на блокпостах. Це не завадило їй повернутися, відслужити — був її обов’язок.

Ми прийдемо до моделі, коли кожен у країні — захисник і захисниця, тому що військових навичок потребуватимуть усі. Але ми маємо для цього відновити питання про те, що раніше називалося початковою військовою підготовкою — питання навчання в школах цивільному захисту.

Інша річ, коли ми маємо зараз досить серйозну військову ситуацію, ми потребуватимемо більше людей, які безпосередньо будуть проходити службу в армії. Масова демобілізація після перемоги — це, звичайно, важливо. Але ми маємо заохотити людей залишатися в армії й служити на благо нашої України. Тому що агресивність дій, ми знаємо яка, вона буде продовжуватися, і кількість людей в армії має бути також збільшена.

Потрібно заохочувати людей різними програмами. У поліції, наприклад, досить позитивний досвід. Вони запровадили систему іпотечного кредитування для поліцейських. Якщо людина вирішила, що вона буде служити десять років, їй видається кредит на житло й тим самим вона стимулюється продовжувати бути в поліції, служити.

Тому **формула: захисник — воїн відновлення — знову захисник — це формула безпеки та стійкості нації**.

— Ви працювали багато років у СБУ, контррозвідці. Цікаво, як ви зрештою очолили Міністерство ветеранів, тобто взяли шефство над усіма учасниками бойових дій?

— Насправді я більш як 27 років прослужила в органах Служби безпеки. Я прийшла звичайним оперативним співробітником. А потім мені доводилося долучатися до найбільш важливих в історії країни операцій. Це і сепаратизм у Криму, який був придушений у 90-х роках, і протидія російським спецслужбам у 2008-му році. Ми вже тоді попереджали й мали оперативну аналітичну інформацію про можливість анексії Криму. Поставало тільки питання часу, коли це буде.

Також пишаюся тим, що мені кілька років довелося очолювати, бути заступником начальника центру спеціальних операцій «Альфа» при СБУ, який виконував завдання на найбільшому вістрі наших загроз. Ну і, звичайно, крайня моя посада була — заступник начальника департаменту інформаційної та кібербезпеки, де ми з 2014 року протидіяли гібридним загрозам, інформаційній війні.

Як фахівець з безпекової сфери, я хочу сказати, що коли отримала пропозицію очолити міністерство, спочатку була дуже здивована. А з іншого боку, я поставилася до цього питання саме як до питання безпекового. Тому що зараз

ветеранська політика — це політика, у першу чергу, безпекова. Адже в нас є багатомільйонна армія тих людей, які вміють володіти зброєю й знають, що таке війна. Ця армія має бути інтегрована в суспільство й має бути скоріше потенціалом для держави, ніж її викликом.

У нас є кілька стереотипів.

Дехто вважав, що ветерани — це, так би мовити, соціально вразлива категорія. Я була шокована цими думками серед багатьох людей і вирішила, що це виклик для мене, і якщо ми правильно змодеруємо ветеранську політику, то зможемо зберегти й зміцнити стійкість нації. Адже ветеран — це, у першу чергу, людина, яка свідомо пішла на захист країни. Її потрібно в цьому плекати, шанувати її гідність, допомагати й, звичайно, убезпечити від можливості бути соціально пасивною й маргіналізованою частиною населення. Саме це спонукає до того, щоб разом в уряді долати багато викликів.

— Не кожен чоловік має хист до такої роботи. Ви одна з небагатьох, у кого є звання генерала. В Україні лише кілька таких жінок та й у світі, напевно, небагато. Як чоловіки ставляться до жінок-генералів?

— Хто як. Військові колективи дійсно були упереджені щодо можливості використання потенціалу жінок, особливо на керівних посадах. Законодавчо або якось нормативно цього не закріплено, але є негласна сталість стереотипної думки.

Коли я прийшла у військовий колектив вперше, там були одні чоловіки. Я була лейтенантом, а там вже були поважні люди, які працювали по 20 років, мали великий досвід. Для них це також був виклик. Вони не знали, як поставитися до дівчини, якій 25 років і яка вирішила займатися тим, чим займаються стереотипно виключно чоловіки.

Але я вдячна першим моїм вчителям. Вони тоді говорили: «Ти нічого не лякайся, ти бачиш — тут нічого складного нема. Там, де ти не можеш, не розумієш, звертайся навіть з питаннями, які тобі, можливо, здаються недоречними». І вони таким чином надали мені трохи «крил», щоби зрозуміти, що дійсно можна все.

Якщо ретроспективно подивитися на перші роки служби, то вже тоді простежувалися загрози, які найбільшим чином проявилися зараз. Коли контррозвідка розповідала про цю загрозу, то керівництво держави на всіх етапах, і вже навіть на початку 2014 року, не сприймало все так, що це буде широкомасштабна війна. А от у середовищі оперативників-контррозвідників

аналітичні документи багато років свідчили про те, що це станеться. І от тільки зараз ми бачимо, що все це виплило дійсно в реальну фазу війни.

Звичайно, попередити її повністю ми не могли, але поставитися по-іншому до питань безпеки й запровадження стратегічних напрямів можна було. На жаль, це не було зроблено. Але мені приємно, що такий кістяк спецслужби й контррозвідки завжди робив усе, що міг для цього. Там багато фахових співробітників і я дуже пишаюся тими, з ким доводилося працювати.

***

№ 904.

Дайджест подій в Україні та навколо України від 27 жовтня 2022

Головне

1) Путін - хуйло. Це короткий підсумок його висеру на "дискусійному форумі валдай". Так, тому самому, в якому брали участь корч, гівнорестович і сурок романенко (хвиля).

2) Щоб там не говорили, а рашисти мають намір утримати правий берег Дніпра на Херсонщині за будь-яку ціну. Насправді, хуйло готовий покласти там пару сотень тисяч чмобіків. Бо це ж раіся!, ви маєте розуміти!

3) Бойові комарі з біологічною зброєю - це шедевр. Взагалі хуйлята мавпують гебельса "ми прагнемо не правди, а ефекта". Тому чим безглуздіша брехня, тим простіше вона спадає на мозок плєбсу.

4) Те, що рашистам вдалося так швидко зруйнувати нашу енергосистему однозначно винен уряд і так звані "голови військових обладміністрацій". Бо понад половину втрат наненсено саме мопєдами. Які збивати дуже просто, якщо є розбудована мережа протиповітряної оборони. І навіщо тоді існують підрозділи ТРО? Питання, питання....

5) Ну й вишенька на тортику - крадіжка гуманітарної допомоги зеленою гидотою, по типу тимошенка. Я вважаю, що це чмо мусить сидіти в американській в'язниці. Де його трахатимуть щодня з особливим збоченням.

   Хоча, безумовно, найкращий варіант – конфіскація і вивішування на опорі освітлення за жирну шию.

Теми доби

1) Путін на "форумі Валдай" підтвердив, що не відмовився від планів захоплення України.

2) Ситуація в енергосистемі України впритул наблизилася до критичної.

3) Росія загрожує знищенням комерційних супутників США

4) Російський представник в ООН Небензя звинуватив Україну та Захід у застосуванні "бойових комарів".

5) Держдепартамент США анонсував план протидії захопленню західної зброї в Україні.

1. Війна

1-1) Фронт

• За оцінкою головного управління розвідки Міністерства оборони (ГУР), Білорусь на тепер не має ударного угруповання, яке було б спроможне на активні бойові дії та вторгнення в Україну. Держприкордонслужба повідомила про значне посилення кордону з Росією, Білоруссю та "Придністровською молдавською республікою" (ПМР). Серед заходів – облаштування позицій, мінування прикордонної смуги та зведення інженерних оборонних споруд.

• Інтенсивність обстрілів позицій українських військ, прифронтових населених пунктів та прикордонних районів Сумської та Харківської областей російськими військами не знижується. Окупанти прагнуть насамперед зруйнувати об'єкти інфраструктури. Миколаїв було обстріляно ракетами комплексу ППО С-300, Запоріжжя – з РСЗВ "Смерч".

• На півночі Луганської області ЗСУ поступово, крок за кроком, звільняють населені пункти та просуваються в напрямку Сватового.

• Тривають запеклі бої на околицях Кремінної, у районі траси Лисичанськ – Бахмут, на околицях Бахмута та Соледара, на північ від Горлівки та Авдіївки, а також навколо Донецька. Плани російського командування щодо захоплення всієї території Донецької області не змінилися. ЗСУ тримають оборону в Бахмуті та спростували інформацію російських ЗМІ про отримання контролю над містом.

• За інформацією Центру національного спротиву Міністерства оборони, окупанти перевезли свою адміністрацію з Херсона на лівий берег Дніпра. Херсон відвідали заступник голови адміністрації російського президента Кирієнка та "глава Криму" Аксьонов. Кирієнко заявив про завершення "добровільної евакуації" населення області на лівий берег Дніпра.

Президент Зеленський стверджує, що російське командування не має наміру залишати Херсон, а "підготовка" є інформаційною спецоперацією, яка має метою перенаправлення наступу ЗСУ на добре укріплені позиції навколо міста, що спричинить серйозні втрати серед українських військовослужбовців. Керівництво Генштабу вважає, що російське командування в разі відступу з правого берега Дніпра може підірвати житлові масиви та об'єкти критичної інфраструктури для перетворення території на "випалену землю".

• Держатомрегулювання звернулося до МАГАТЕ із проханням перевірити діяльність Росії на Запорізькій АЕС. За інформацією регулятора, Росатом влаштував якесь будівництво на території станції. Представник Генштабу Громов заявив, що російське командування здійснює ротацію підрозділів на АЕС. Він не виключає, що Росія готує техногенну катастрофу на АЕС для остаточного виведення її з ладу, після чого звинуватить у теракті Україну. ЗАЕС відвідав заступник глави адміністрації президента РФ Кирієнко.

• В. о. голови СБУ Малюк заявив, що Служба усвідомлює можливі загрози з боку УПЦ Московського патріархату та якісно їх відпрацьовує.

• Російська "уповноважена з прав людини" Львова-Бєлова "усиновила" українську дитину, яку було насильно вивезено з окупованого Маріуполя. Вона сприяла незаконному "усиновленню" ще 350 дітей-сиріт, яких незаконно вивезено із Донбасу. Загалом російська влада планує "усиновити" ще майже 2 тис. українських дітей. Подібні дії міжнародне право трактує як воєнний злочин.

1-2) Тил

• Президент Зеленський підписав закон про збільшення воєнних видатків у бюджеті 2022 р на 387 млрд грн. Заступник міністра оборони Маляр заявила, що бюджетом 2022 р передбачено достатні кошти для повної виплати щомісячного грошового забезпечення військовослужбовців. Вона заявила, що щомісячне грошове забезпечення дорівнює видаткам на ці цілі за весь минулий рік.

• До Верховної Ради внесено постанови про позбавлення мандатів депутата від партії "ОПЗЖ" Рабіновича та від "Слуги народу" – Васильківського. Президент Зеленський таємним указом позбавив Васильківського та Рабиновича громадянства через наявність у них громадянства інших держав.

Вищий антикорупційний суд оголосив підозру в держзраді та незаконному збагаченні колишньому депутату Верховної Ради Деркачу. Депутата

оголошено в розшук у березні після підтвердження його співпраці з російськими спецслужбами.

• Росія в ніч проти 27 жовтня атакувала бойовими дронами об'єкти енергетичної інфраструктури в Київській області, що спричинило масштабні проблеми в енергосистемі. Тривалість відключень електроенергії в українських містах зростає, обленерго не дотримуються їхніх графіків. Водночас у певні "царські селища" електрика подається постійно. Компанія ДТЕК оголосила, що дефіцит електроенергії в столиці може сягнути 30 %, тому відключення будуть масовими і триватимуть вони довше.

Американське держагентство USAID передало 22 територіальним громадам 100 мобільних генераторів для забезпечення функціонування об'єктів критичної інфраструктури в разі їхнього пошкодження внаслідок російських ракетних атак.

Міністерство регіонального розвитку стверджує, що опалення в населених пунктах підключають за графіком, насамперед – лікарні, дитячі садки та школи.

Державна "Енергетична компанія України" здійснила тестовий імпорт електроенергії зі Словаччини.

Держприкордонслужба не зафіксувала масового виїзду громадян за кордон після російських ударів по енергооб'єктах 10–11 жовтня.

• Чиновники Мінагрополітики спостерігають уповільнення зростання закупівельних цін на яйця впродовж 2 останніх тижнів.

• Міністерство цифрової трансформації запустило тестову версію програми доступного кредитування "єЖитло" в додатку для смартфона "Дія". На першому етапі кредитом можуть скористатися військовослужбовці – контрактники, співробітники силових відомств та члени їхніх сімей, медики, педагоги та вчені.

• Держспоживслужба під час перевірок АЗС виявила порушення порядку формування ціни палива на 75 % об'єктів та наклала на них штрафи майже на 75 млн грн.

• Укрзалізниця започатковує 4 нові міжнародні маршрути – з Києва до Хелма, Перемишля та Кишинева, а також із Чопа до Відня. Загалом буде відкрито 19 нових маршрутів, поїздами "Інтерсіті" тощо.

• Міністерство економіки запропонувало РНБО запровадити санкції щодо ще 1000 громадян РФ, які причетні до вторгнення або сприяють агресії.

• Компанія Baykar Makina планує побудувати в Україні завод із виробництва БПЛА протягом 2 років. Директор компанії Байрактар повідомив, що етап проєктування вже завершено, і будівництво незабаром розпочнеться, попри агресію Росії.

• Міністр фінансів Марченко стверджує, що наступного року Україна потребуватиме зовнішньої допомоги в розмірі понад $3 млрд щомісяця для фінансування соціальних витрат.

• Державний Приватбанк нарешті звільнив першого заступника голови правління Лебединця "за власним бажанням". Лебединець – один із фігурантів журналістського розслідування "батальйон Монако". Його було помічено під час розкішного відпочинку на Лазурному березі Франції вже після вторгнення Росії, він використав у поїздці службовий автомобіль.

• НБУ не погодив придбання суттєвої частки акцій українського дочірнього "Альфа-Банку" російським мільярдером Косоговим через санкції РНБО.

2. Україна та світ

• Російський президент Путін виступив перед учасниками "дискусійного клубу "Валдай". Він заявив, що не вбачає ні військового, ні політичного сенсу в завданні ядерного удару по Україні. Водночас він ще раз повторив пропагандистську тезу про те, що Україна нібито готує підрив "брудної бомби" на власній території щоби звинуватити в цьому Росію. Путін підтвердив, що саме він дав вказівки міністру оборони Шойгу та начальнику Генштабу Герасимову зателефонувати західним колегам і донести інформацію про підготовку Україною провокації з використанням "брудної бомби".

Путін звинуватив колективний Захід у загострені ситуації й заявив, що попри все, західним політикам доведеться розпочати з Росією "рівноправний діалог".

Путін заявив, що економіка Росії вже "минула пік труднощів", а в країні склався зрілий бізнес, який "спокійно перехоплює" ринки, що звільнилися. За його словами, дії Росії щодо зміцнення економічного суверенітету "є дуже привабливими для багатьох країн", "всупереч спробам Заходу їх оббрехати".

Путін стверджує, що втрати російських військ у 10 разів менші за втрати ЗСУ, а українське командування "зовсім не шкодує людей".

Вочевидь, висновок із промови російського президента – він не планує зупиняти війну в Україні й має намір довести її до повної перемоги, всупереч втратам.

Заступник секретаря Ради безпеки РФ, колишній президент Медведєв пообіцяв помститися "за страждання росіян" Сполученим Штатам, які надають воєнну підтримку Україні, "не тільки на полі бою, і, безумовно, не в неспроможних судових процесів". З його слів, США готові воювати до кінця "міфічної країни" України.

Прессекретар Білого Дому Жан-П'єр заявила, що у виступі Путіна адміністрація президента Байдена не почула геть нічого нового. Вона наголосила, що жодної вказівки на змінення стратегічних цілей російського лідера немає. Прессекретар Єврокомісії Массралі назвала промову Путіна "оруеллівською" й наголосила, що Росія постійно звинувачує інші країни задля прикриття власних намірів. Міністр закордонних справ Латвії Рінкевичс назвав спіч Путіна репетицією промови на свій захист у Гаазькому трибуналі.

• Президент США Байден скептично поставився до заяви Путіна про те, що Росія не має наміру застосовувати ядерну зброю. Він підкреслив, що у висловлюваннях російського президента постійно є загроза завдання удару тактичними ядерними зарядами. Міністр оборони Остін повідомив, що розвідка поки що не спостерігає підготовки Росії до застосування "брудної бомби", у чому вона звинувачує Україну.

Президент Зеленський заявив, що рішення щодо застосування Росією ядерної зброї не залежить від ситуації на полі бою, тому Україна воюватиме до власної перемоги, попри цю загрозу.

Видання Politico повідомило, що США прискорять заміну застарілих ядерних бомб у Європі на тлі зростання загроз із боку РФ.

Радник президента Польщі Кумох вважає, що своєю агресією проти України РФ анулювала Основний акт Росія – НАТО 1997 р, тому Варшава зацікавлена в участі в програмі Альянсу з розміщення ядерної зброї на своїй території. Програма Nuclear Sharing передбачає розміщення ядерних боєголовок та зарядів на території Німеччини, Бельгії, Італії, Нідерландів та Туреччини.

• Інспектори МАГАТЕ перевірять два об'єкти, які російська влада вказала як місця розроблення та виробництва "брудної бомби". Звіт про відвідування буде опубліковано у відкритому доступі.

• Представник російського МЗС Воронцов в ООН заявив, що Росія може вважати законною метою американські комерційні супутники, які використовуються для допомоги Україні у війні проти РФ. Офіційний представник Держдепартаменту Кірбі заявив, що на подібні дії Росії США реагуватимуть негайно. За словами Кірбі, Росія останнім часом активно намагається розвивати протисупутникові технології.

• Президент Зеленський заявив в інтерв'ю виданню Corriere della Serra, що російська влада постійно висуває ультиматуми, тому в подібних обставинах діалог із Росією не є можливим. Путін не має наміру зупинятися і його план залишився незмінним – повна окупація всієї території України. Прессекретар російського президента Пєсков оголосив, що Путін не передавав Зеленському жодних послань через президента Гвінеї-Бісау, який нібито доніс цю інформацію до Києва "за власною ініціативою".

На думку єврокомісара із закордонних справ Борреля, Путін не може завоювати Україну, тому системно знищує її інфраструктуру, що також може спровокувати ще одну хвилю міграції до Європи. Генеральний секретар НАТО Столтенберг назвав російські атаки ракетами та дронами українських енергетичних об'єктів найбільшою ескалацією воєнних дій із моменту початку широкомасштабного вторгнення.

• Президент Зеленський повідомив, що звернувся до нової прем'єр-міністерки Італії Мелоні з проханням про постачання комплексів ППО SAMP-T, які країна виробляє в кооперації з Францією та Німеччиною. За інформацією видання Foreign Policy, Україна запросила в США зенітно-ракетні комплекси Avenger, проте, через їхню обмежену кількість, може отримати зенітні системи M163 Vulcan. Глава Пентагону Остін заявив, що перші системи ППО NASAMS буде передано Україні на початку листопада.

Генеральний секретар НАТО Столтенберг заявив, що західні системи ППО поступово замінятимуть застарілі комплекси й це незабаром зменшить загрозу з повітря та посилить захист міст та інфраструктури. За інформацією командування Повітряних сил, підрозділи ППО та інших родів військ із середини вересня збили вже понад 300 іранських ударних безпілотників Shahed-136 (Герань-2). Спікер командування Повітряних сил Ігнат заявив, що ЗСУ вже успішно застосовують дрони – камікадзе й очікують на постачання зі США потужніших моделей Switchblade 600.

• Держдепартамент США представив план щодо протидії захопленню західної зброї у війні в Україні, який включає посилення контролю за передаванням, обліком та розгортанням озброєнь та боєприпасів до них, посилення кордонів України та суміжних держав, а також допомогу СБУ та спецслужбам сусідніх держав для запобігання незаконному обігу зброї.

• Генеральний секретар НАТО Столтенберг попередив майбутніх сенаторів від Республіканської партії про неприпустимість перемоги Росії у війні проти України, оскільки це може стати сигналом до ескалації для інших авторитарних лідерів, зокрема, президента Китаю.

• Президент Зеленський заявив, що не може звинувачувати колишнього президента США Трампа в недостатній підтримці України, оскільки за його президентства не було повномасштабного вторгнення до країни.

• Міжнародне енергетичне агентство вважає, що російський експорт енергоносіїв уже ніколи не повернеться до довоєнних рівнів, а до 2030 року впаде вдвічі проти 2021 року.

• Заступник генерального секретаря ООН із гуманітарної допомоги Гріфітс висловив оптимізм щодо подовження "зернового транзиту" з портів "великої Одеси" після закінчення 120 днів, на які було укладено угоду. Гріфітс на початку жовтня відвідав Москву разом із представником ООН із торгівлі Грінспен для обговорення подовження угоди та розширення її ще й на порт Миколаїв. За інформацією Міністерства інфраструктури, українські порти працюють лише на 20–30 % потужності через простоювання суден у протоці Босфор із вини російських інспекторів "Спільного координаційного центру". Попри це, з українських портів відвантажено вже близько 9 млн т агропродукції.

• Новий прем'єр-міністр Великої Британії Сунак зателефонував канцлеру Шольцу. Серед інших тем було обговорено подальшу підтримку України та посилення санкційного тиску на режим Путіна. Сунак та Шольц обговорили спільні виклики, зокрема, агресію Росії та глобальну енергетичну безпеку.

• Колишній прем'єр-міністр Великобританії Джонсон має намір створити нову організацію для підтримки України та відновлення її економіки після війни. На думку низки його прихильників, Джонсон у змозі залучити до цього фонду значні кошти приватних донорів.

• Представник Єврокомісії повідомив, що Євросоюз заморозив кошти та активи 1350 фізосіб та організацій, на яких накладено санкції, на загальну суму 17,5 млрд євро.

• За повідомленнями низки ЗМІ, американська компанія Zoom відключила від сервісу відеоконференцій низку російських університетів, попри оплату.

• Американський мільярдер Маск таки придбав соцмережу Twitter. Більшість топменеджменту компанії одразу ж покинули свої посади. Він оголосив, що мережа стане відкритим майданчиком, у якому не використовуватиметься "вічне" блокування облікових записів, а директорат сформує раду з модерації контенту. Російська пропагандистка Симоньян негайно попросила Маска розблокувати облікові записи Russia Today (RT) та "інформагентства" "Sputnik". Колишній президент США Трамп зрадів тому, що Twitter опинився в "розсудливих руках".

• Представник ООН із питань роззброєння Ебо та голова делегації США Томас-Грінфілд відкинули пропозицію Росії до поради організації з проханням розслідувати "діяльність американських біолабораторій в Україні". На засіданні Ради Безпеки Томас-Грінфілд заявила, що ні Україна, ні США не мають програм виготовлення біологічної зброї, а звинувачення РФ є "вигадкою". Ебо заявив, що його попередник Накамацу вже робив із цього приводу доповіді перед Радою в березні та травні.

Під час засідання представник РФ Небензя звинуватив США в наданні Україні безпілотників, які можуть розпорошувати біоагенти – комарів, заражених небезпечними вірусами. За твердженням Небензі, у Херсонській області російські війська нібито виявили 3 подібні дрони з місткостями по 30 л. Він також заявив, що Захід поширює збудників небезпечних захворювань через птахів, що мігрують.

• Президент РФ Путін не виключив своєї участі в саміті "Великої двадцятки" (G20) на індонезійському острові Балі, але заявив, що ще "розмірковує" над цим.

• Глава МЗС Китаю Ван під час переговорів із міністром закордонних справ РФ Лавровим заявив про підтримку Росії на чолі з президентом Путіним. У підсумковому комюніке зустрічі зазначено що обговорювалася також війна в Україні без деталізації цієї теми.

Президент Зеленський закликав Китай не балансувати, а надіслати Росії чіткий меседж про необхідність припинення війни проти України.

А поки Китай отримує відмінні результати від співпраці з РФ, купуючи енергоносії задешево, інвестує юань у різні галузі російської економіки й займає ніші, які висвободжено західними компаніями.

• За інформацією агентства Reuters, уряд Німеччини гальмує поповнення запасів озброєнь замість тих, що було передано Україні, попри обіцянку канцлера Шольца виділити €100 млрд на модернізацію Бундесверу. На підприємствах ВПК розміщено вкрай мало замовлень "через повільні процедури та за браком рішення на найвищому рівні".

• Влада Естонії має намір позбавити протягом 1 року права на володіння зброєю всіх осіб, які не є громадянами країн ЄС чи НАТО. Серед тих, у кого буде відібрано дозволи – приблизно 1200 громадян РФ та Білорусі, а також власники "сірих" паспортів – негромадяни.

• Міністр закордонних справ Кулеба закликав країни світу напередодні Дня пам'яті жертв Голодомору підтримати Україну та визнати Голодомор геноцидом українського народу.

• Економіка Європи стрімко скочується в рецесію. Європейський центробанк для боротьби з інфляцією з 2 листопада підвищує всі ключові ставки на рекордні 0,75 %.

Низка економічних інституцій прогнозує подібний сценарій і в США після підвищення Федеральною резервною системою (ФРС) ключової ставки ще на 0,75 %.

• Міністерство регіональної політики Польщі оголосило про готовність допомогти Україні з відновленням аеропортів та залізничного сполучення після закінчення війни.

• Російська Держдума проголосувала за заборону "пропаганди нетрадиційних сексуальних стосунків", педофілії та пропаганди зміни статі в ЗМІ, рекламі, кіно, мистецтві та в мережі Інтернет.

3. Київ

• Київрада перейменувала понад 40 вулиць, площ та провулків, назви яких було пов'язано з Росією та СРСР. На карті з'явилися вулиці з іменами героїв війни з РФ, українських політичних діячів, співака Скрябіна та площа Чорнобаївська.

• Про важливість перейменування свідчить факт, що російський президент Путін під час виступу на "дискусійному форумі Валдай" заявив про важливість збереження "історичної пам'яті", окремо наголосивши на відмові одеської влади зносити пам'ятник "засновниці міста" російській цариці Катерині II.

4. Тренди

• Журналісти Bihus.info з'ясували, що заступник глави Офісу президента Тимошенко їздить на одному із позашляховиків Chevrolet Tahoe, які компанія General Motors передала Україні для вивезення громадян із зони бойових дій. Усього було передано 50 таких автівок, доля решти невідома.

***

№ 905.

Дайджест подій в Україні та навколо України від 28 жовтня 2022

Головне

1) Коли жирні чиновники з нацбамка та інших мін.. пропонують нам звикнути до реального зниження зарплат і двозначної інфляції (привіт

воякам!) водночас вони просто-таки викидують гроші на вітер (собі по кишеням). Бо ніяк інакше "постанови" камбінєта інтерпретувати на можна.

2) Я просто обожнюю оту Угорщину. Щоб отак - щоразу піждтверджувати тезіс про те що "демократія" часто-густо має наслідком фашизм.

3) ...хоча, як на мою думку, Європі слід дуже уважно придивитися до наступного кандидата у члени – Молдови. Куди хуйло попри все, відчуває себе як вдома. І що робити з отим "придністров'ям" (ми знаємо).

4) Воєнна допомога США – вчасна. Для тих, хто стогне про "ленд-ліз" можу ще раз нагадати - отой ленд-ліз є КРЕДИТОМ, який треба повертати (частково, але повертати). А те, що наразі нам надають, є ГРАНТОВОЮ ДОПОМОГОЮ. Тобто безоплатне передавання. Так що заткніть писки, будь ласочка і припиніть скиглити.

5) Швайншмайсер демонструє акробатику 80 левела. Так первзутися на льоту - треба бути спражнім майстром. (хоча що робити з плюшками від хуйла?)

6) Про Херсон раджу почитати уважно. Тому що це – прелюдія операції нумер три. Де? А ось спробуйте зрозуміти. Проте хуйло хоче утримати територію раїсі за будь-яку ціну.

Теми доби

1) НБУ прогнозує падіння реальних доходів населення на 25 % до кінця року.

2) Влада обіцяє нормалізувати електропостачання протягом 2–3 тижнів.

3) Штайнмаєр звинуватив Путіна в розваленні європейської системи безпеки.

1. Війна

1-1) Фронт

• Військові навчання в Білорусі подовжено до 7 листопада. Білоруський телеграм-канал belzhd_live повідомив, що з моменту вторгнення до Росії вивезено 65 тис. т боєприпасів (1940 вагонів). Також із баз зберігання знято та передано армії РФ велику кількість важкої техніки, танків тощо.

• За інформацією з лінії фронту, ЗСУ взяли під вогневий контроль автошлях Сватове – Кремінна.

• Тривають запеклі бої в районі траси Лисичанськ – Бахмут, на околицях Соледара та Бахмута, а також на околицях Донецька та в районі Авдіївки. Усі атаки окупантів було відбито. Британська розвідка вважає, що через некомплект особового складу й погану підготовку мобілізованих військовослужбовців армія РФ повсюдно переходить до оборони.

Глава Донецької військової обладміністрації Кириленко повідомив, що на деокупованій території області триває оборонних фортифікаційних споруд.

• У північній частині Херсонської області окупанти здійснили кілька контратак на позиції ЗСУ для гальмування руху українських військ до Берислава. З Кінбурнської коси обстріляно порт Очаків.

За інформацією мера Мелітополя Федорова, окупаційна влада Запорізької області оголосила про "автоматичного набуття російського громадянства" всіма мешканцями цієї території, оскільки люди масово відмовляються отримувати російські паспорти. Одним із наслідків цього рішення може стати примусова мобілізація українських громадян, оскільки в регіоні указом Путіна запроваджено "воєнний стан". На шляхах евакуації до Криму встановлено посилені блокпости, на яких окупанти влаштовують фільтраційні заходи. Оперативне командування "Південь" повідомило, що мешканцям Херсона та прилеглих населених пунктів надано 2 доби для виселення та евакуації. Віцепрем'єр-міністр Верещук стверджує, що окупанти згортають на правобережній частині області медичну інфраструктуру та вивозять обладнання лікарень на лівий берег Дніпра. Російські війська та техніку виведено з аеропорту Чорнобаївка на околицях Херсона, що підтверджують свіжі супутникові знімки. Президент Зеленський закликав світ відреагувати на намір російської "влади" зробити правобережну частину області "зоною відчуження".

• Міністр оборони РФ Шойгу доповів президентові Путіну про "завершення" "часткової" мобілізації. Зі слів міністра, до України вже скеровано 82 тис. мобілізованих росіян. За інформацією українського Генштабу, підрозділи, які складаються зі щойно мобілізованих, уже перекинуто на правий берег Дніпра на Херсонщині та до Запорізької області.

Головнокомандувач ЗСУ генерал Залужний заявив, що армія РФ не має успіху на полі бою, попри абсолютну вогневу перевагу та поповнення підрозділів особами, яких призвано до армії РФ під час "часткової" мобілізації.

Центробанк РФ попередив про негативний вплив мобілізації на економіку, оскільки за кілька місяців країна відчує падіння споживчого попиту та скорочення ринку праці.

Російські війська зазнають тяжких втрат, зокрема, через брак підготовки мобілізованих. Кількість поранених швидко зростає, лікарні вже не в змозі впоратися з потоком, що зростає. Це також стосується шпиталів на території РФ. З лікарні в Білгороді низку поранених перевезено до Воронежа.

З РФ із початку року тільки до Узбекистану виїхали майже 320 тис. громадян РФ, із них 189 тис. – упродовж третього кварталу.

• У Тернополі, Львові, Луцьку та Івано-Франківську було евакуйовано суди та школи через фейкові повідомлення про мінування.

• "Енергоатом" повідомив, що лише приблизно 100 із 6700 працівників Запорізької АЕС підписали контракти з Росатомом. Серед них є кілька керівників найвищої ланки. Пресслужба компанії стверджує, що майже всі співробітники, які підписали контракт, зробили це під тиском окупантів, хоча керівники переважним чином зробили це за власним бажанням. Директор Міжнародного агентства з атомної енергії (МАГАТЕ) Гроссі висловив розчарування "надто повільним" "прогресом" у створенні зони безпеки навколо АЕС. У п'ятницю під обстріл із району Запорізької АЕС знову потрапили Нікополь та прилеглі населені пункти.

• Уповноважений Верховної Ради з прав людини Лубінець заявив, що Міжнародний комітет Червоного Хреста не дотримується свого мандату, оскільки офіційно не визнає протидії РФ провадженню своєї діяльності, зокрема, щодо моніторингу прав українських військовополонених та цивільних заручників.

1-2) Тил

• Графіки вимкнення електроенергії стають дедалі непередбачуваними. Компанія ДТЕК за вказівкою Укренерго вимикає світло без попередження, відключення часто-густо тривають понад 6 годин. Президент Зеленський стверджує, що відключення вплинули на майже 4 млн громадян країни, проте низка експертів вважають цю кількість у кілька разів більшою. Мер столиці Кличко стверджує, що ситуацію може бути стабілізовано за 2–3 тижні. З його слів, дефіцит електроенергії протягом доби становить 20–50 %. Кличко заявив, що основні енергооб'єкти Києва вже прикрито новітніми системами ППО.

• Пресслужба Міністерства енергетики повідомила, що тарифи на електроенергію для населення не змінюватимуться до кінця опалювального сезону, оскільки до 31 березня 2023 р подовжено чинність спецзобов'язань на енергоринку.

• Заступник секретаря Ради безпеки РФ, колишній президент Медведєв заявив, що Україна має виконати всі вимоги РФ, аби зупинити російські ракетні удари по енергосистемі. Радник глави Офісу президента Подоляк назвав це висловлювання зізнанням у тероризмі на державному рівні.

• Кабмін розірвав договір із РФ про співробітництво у сфері розвитку конкуренції, який було підписано у 2000 р.

• Уряд ухвалив постанову про спрощення оформлення паспортів під час воєнного стану. Йдеться про оформлення паспортів для дитини лише одним із батьків, формування електронних документів, а також передавання оформлених документів іншим підрозділам міграційної служби та за кордон. Міністерство реінтеграції окупованих територій повідомило, що всі протерміновані паспорти є чинними, зокрема, ті, у яких сплив термін вклеювання фото людей віком 25 та 45 років. Громадяни мусять їх оновити протягом 30 днів після скасування режиму воєнного стану.

Виділено 320 млн грн на програму підтримки та розвитку бізнесу "єРобота". З них 306 млн грн буде виділено як безповоротні гранти на створення 47 нових переробних підприємств, а ще 15 млн грн – на створення нових садівницьких та ягідних агропідприємств.

Прийнято дві постанови про запуск індустріальних парків. Схвалено фінансування облаштування парків та будівництва їхніх об'єктів інфраструктури. Максимальна сума компенсації компаніям для виконання цих робіт – 60 млн грн (не більш ніж 80 % вартості проєкту). Схвалено порядок компенсації відсоткової ставки для компаній, які ведуть діяльність в індустріальних парках.

• МОЗ повідомило про прибуття до країни 2,3 млн доз вакцини від коронавірусу Pfizer/BioNTech, які надано США за ініціативою COVAX. Наприкінці вересня понад 0,5 млн доз цієї вакцини передав уряд Швеції.

• Комісія з обрання директора НАБУ повністю готова до роботи. Наступного тижня члени комісії мають затвердити критерії та методики проведення конкурсу на посаду.

• Бюро економічної безпеки констатує, що агротрейдери зловживають можливістю експорту, який було відкрито після підписання "зернової угоди". Слідчі БЕБ оцінюють втрати бюджету від несплати податків у 4,8 млрд грн, а неповернення валютного виторгу – у $1,8 млрд. Понад 4 млн т агропродукції експортовано фірмами-прокладками, які ведуть діяльність лише на папері.

• Чиновники НБУ в черговому інфляційному звіті спрогнозували падіння реальних доходів українських громадян на 25 % до кінця року. До вересня

ціни на пальне зросли на понад 66 %, проти початку року. Чиновники прогнозують, що подальше зростання становитиме 20 % щороку. Ціни залишатимуться високими внаслідок повернення акцизу та ПДВ, які було скасовано після вторгнення. Зростання цін на всі види товарів та послуг спровоковано зростанням вартості енергоносіїв, окупацією територій, ускладненою логістикою, різким скороченням поголів'я худоби та птиці, а також коригуванням у липні офіційного курсу гривні. Проблеми в енергетиці посилять спад економіки з початком зими.

• Партія "Слуга народу" має намір затвердити бюджет 2023 року до 10 листопада. Затримку спричинили переговори зі МВФ щодо нової програми кредитування. Остаточні параметри бюджету буде визначено після їхнього узгодження з місією МВФ.

• Цього тижня НБУ більш ніж удвічі скоротив продаж валюти на міжбанківській біржі. Регулятор продав $227,6 млн, а купив $13,5 млн.

2. Україна та світ

• США надали Україні ще один пакет воєнної допомоги на суму $275 млн. До нього увійдуть ракети для РСЗВ HIMARS, високоточні снаряди, дистанційні системи мінування, бронеавтомобілі HMMWV, патрони для стрілецької зброї та військові засоби супутникового зв'язку.

• Президент Німеччини Штайнмаєр поклав на російського президента Путіна відповідальність за розв'язання найбільшої війни в Європі з часів Другої світової війни та руйнування європейської системи безпеки. Штайнмаєр підкреслив, що Німеччина підтримуватиме Україну стільки, скільки потрібно, зокрема постачанням озброєнь. Український посол Макєєв упевнений, що уряд Німеччини незабаром дозріє до політичного рішення про передавання Україні новітніх танків та іншої бронетехніки.

• Норвегія імплементувала майже всі санкції ЄС проти РФ та внесла зміни до законодавства для покарання осіб, які допомагають в ухиленні від санкцій.

Уряд Канади запровадив санкції проти 35 фізосіб та 6 компаній. Серед нових фігурантів списку – "Лукойл", керівники "Газпрому", віцепрем'єр-міністр Новак, міністри промисловості та енергетики. Канада також емітує держоблігації для фінансування України через МВФ. Ці кошти буде спрямовано на соціальні виплати та програми відновлення енергетичної інфраструктури.

За інформацією оглядачів агентства Bloomberg, влада РФ створила схему ухилення від західних санкцій за допомогою підрозділу Московської фондової

біржі – небанківської організації "Національний кліринговий центр". Саме через НКЦ виторг російських сировинних експортерів конвертується в китайські юані. НКЦ досі має кореспондентські рахунки в американських банках.

• Посол у Великій Британії Пристайко повідомив про підготовку візиту в Україну нового прем'єр-міністра Сунака.

• Міністр закордонних справ Кулеба вимагає від глави МЗС Ірану Амір-Абдоллахіяна негайно зупинити постачання зброї Росії. Розмова відбулася з ініціативи іранського міністра.

• Компанія WizzAir закриває свою базу в Молдові через ризик нестабільності внаслідок бойових дій в Україні. Через повітряний простір країни кілька разів пролітали російські крилаті ракети, які було скеровано на Україну.

• Уряд Польщі вибрав американську компанію Westinghouse підрядником будівництва першої АЕС у країні.

• У Стамбулі турецька влада на запит РФ затримала журналістку кримськотатарського каналу ATR Халілову.

• У Празі відбулася ще одна багатотисячна демонстрація з вимогою до уряду поновити переговори з РФ щодо постачання газу та припинення постачання зброї Україні.

Молдовський олігарх Плахотнюк, проти якого запроваджено санкції США, оголосив про повернення до політики. Американське видання The Washington Post вважає, що ФСБ РФ зробила ставку на політика Шора, власника партії його імені, який наразі змушений переховуватися в Ізраїлі. Шор і Плахотнюк утекли з країни після звинувачень у системній корупції та підтримці Росії у втручанні у вибори. ФСБ фінансує широку мережу проросійських політиків та ЗМІ, які постійно порушують тему відновлення відносин із Росією. Істотна частина населення країни підтримувала та підтримує Комуністичну та Соціалістичну партію, які є інструментами впливу РФ на країну. Партія "Шор" організовує багатотисячні антиурядові маніфестації в Кишиневі та інших містах, оскільки життя громадян не покращується на тлі війни в Україні, енергетичної кризи та падіння ділової активності в ЄС.

Глава українського МЗС Кулеба розкритикував американських конгресменів, які запропонували скоротити підтримку України та відновити прямі переговори з Росією. Він звинуватив їх у пособництві агресорам, які ґвалтують жінок та дітей. Кулеба запросив американських законодавців до Ізюма, щоби вони на власні очі побачили воєнні злочини Росії.

• Кулеба заявив, що Україна не змінюватиме свою позицію щодо Угорщини доти, доки діяльність її влади не завдає "критичної шкоди" двостороннім відносинам. З його слів, Україна має "просто перечекати" прем'єр-міністра Орбана та міністрів його уряду.

• Міністр внутрішніх справ Естонії Лаанеметс анонсував посилення контролю над українськими біженцями для покращення надання їм соціальних послуг та оцінки спроможності країни приймати їх у майбутньому. Українці, які набули статусу тимчасового захисту, мусять повідомити владі своє актуальне місцеперебування та контактні дані.

Уряд Нідерландів із 1 листопада впроваджує вимогу для українських біженців про спеціальну позначку в паспорті або отримання посвідки на підтвердження їхнього статусу тимчасового захисту.

Громадяни України в Азербайджані можуть перебувати в країні необмежений час. Рішення про надання статусу біженця ухвалює міграційна служба впродовж 3 місяців після подання заяви.

• Представники країн Євросоюзу досягли згоди щодо заборони з 2035 р. продажу в ЄС нових автомобілів із двигунами внутрішнього згоряння. Рішення набуде чинності після затвердження Європарламентом та всіма країнами – учасницями Союзу.

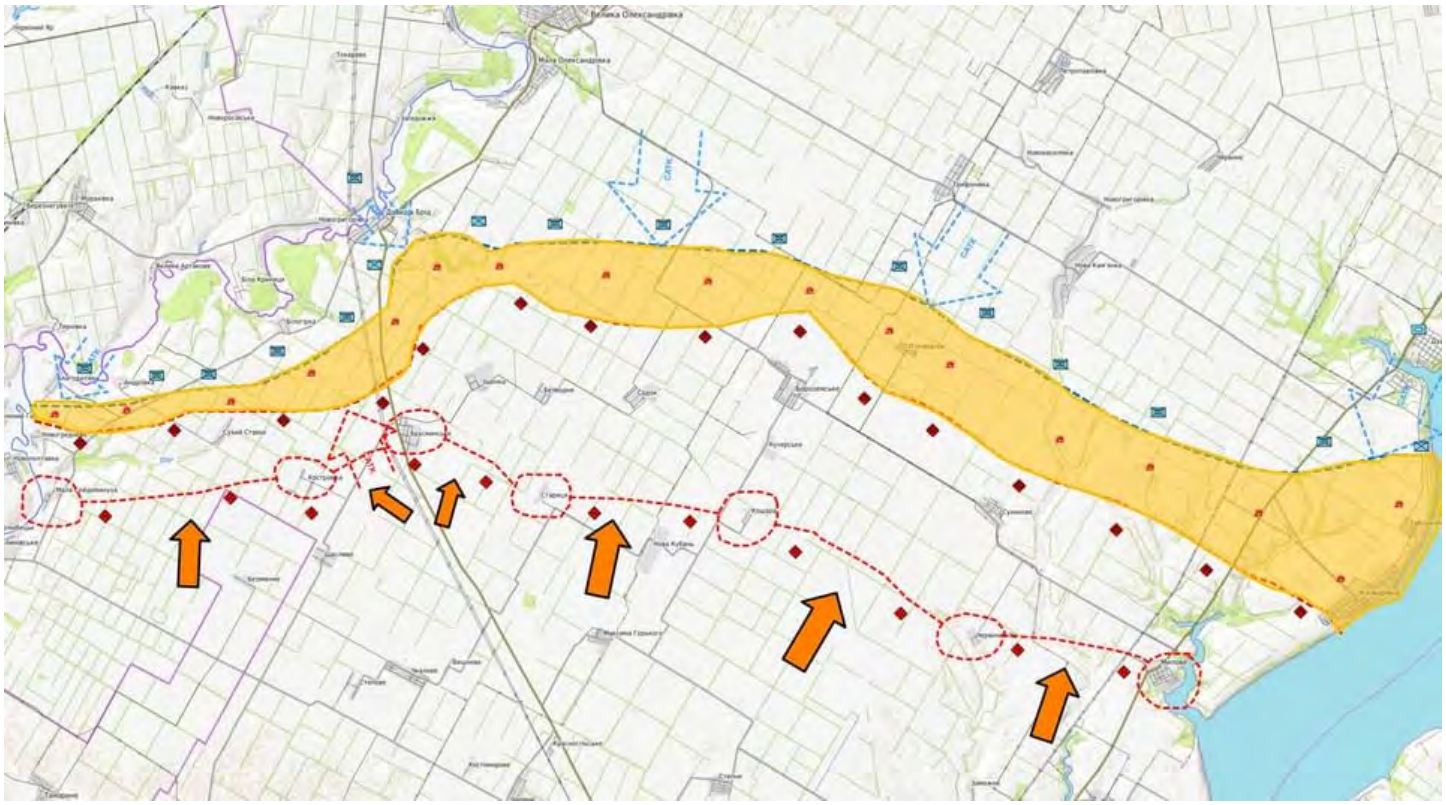
3. Тренди

• Касаційний адміністративний суд Верховного суду ухвалив, що повістку призовникові або мобілізованому не може бути оскаржено в суді. Суд підтвердив, що повістка є лише засобом оповіщення призовника, а прибуття громадян на пункти збору територіального центру комплектування регламентовано законом "Про військовий обов'язок та військову службу".

***

№ 906.

Дайджест подій в Україні та навколо України від 29 жовтня 2022

Головне

1) Зернова угода - це многопланова спецоперація, влаштована хуйлом для послаблення української оборони чорноморського узбережжя, вимивання валюти "агробаронами" з України і, нарешті, для розблокування власного зернового і міндобривного експорту (який, до речі, аж ніяк не обкладено санкціями. Бо тоді "свята зернова угода" не працюватиме, ага). І таки так, левову частку продовольства агробарони продавали Європі. І ніяк не самим зубожілим країнам. Про це може дізнатися будь-хто. Якщо щось знають дві особи, знає й свиня © Я неодноразово попереджав, що хуйло тримає палець на червоній кнопці і може зробити "клац" у будь-яку мить. І ось цей момент настав. Подякуйте, що жодного балкера не потонуло.

2) Операція у Севасі - блискавична і бездоганна. На жаль корито "адмірал макаров" не потопло. Хоча для нас важніше було б затоплення підводних хуйлочовнів. Їх важче знищити. Але й так непогано. І таки так, ми мусимо знищити весь цей металобрухт.

3) Ви бачите сенс у "зимовому часі"? я - ні. Бо електрику відключають незалежно від.. Хоча наш годинний пояс має відрізнятися від запоребрика. Я в цьому впевнений.

4) У дайджесті - важлива інформація для громадян, що наразі перебувають закордоном.

Теми доби

1) Росія оголосила про вихід із "зернової угоди" після атаки Севастопольської бухти.

2) Україна разом із Європою перейшла на зимовий час.

3) Окупанти готуються до оборони Херсона.

1. Війна

1-1) Фронт

• За інформацією Генштабу, російське командування перекинуло до білоруського Бресту на кордоні з Польщею ешелон військової техніки. У регіоні ідентифіковано озброєних військовослужбовців армії РФ, зокрема – з чеченського полку Росгвардії "Ахмат" (кадирівців).

• На півночі Луганської області ЗСУ просунулися в напрямку Сватового та розширюють плацдарм у районі автошляху Сватове – Кремінна. Навколо Кремінної точаться інтенсивні артилерійські дуелі.

• Окупанти не залишають надії захопити Соледар та Бахмут, проте їх практично безперервні атаки на околицях міст, а також у районі траси Лисичанськ – Бахмут успіху не мають, попри потужну підтримку артилерії та авіації. Українські війська тримають оборону та запобігають спробі прориву лінії фронту на північ від Горлівки, Авдіївки та на околицях Донецька.

• На Херсонщині українські підрозділи ведуть активні дії щоби зламати лінію оборони, яку російські війська звели на північ і захід від Берислава. Усі російські контратаки відбито. Підтверджено інформацію про виведення російських підрозділів із території аеропорту Чорнобаївка на околицях Херсона.

У Новій Каховці російські військовослужбовці розпочали примусову евакуацію місцевого населення. З Херсонської колонії вивезено ув'язнених, у будинках розміщено російський підрозділ та техніку. З Херсона до Криму вивезено весь комунальний транспорт. Протягом кількох тижнів із міста вивезено обладнання лікарень та медпрепарати з аптек. Усі ці факти свідчать про серйозну підготовку російського командування до оборони міста.

Російська артилерія обстріляла промзону Енергодара – міста-супутника Запорізької АЕС, майже весь населений пункт знеструмлено. На протилежному березі Дніпра обстріляно Нікополь та прилеглі населені пункти. Окупанти обстріляли ракетами Запоріжжя, що спричинило руйнування промислового об'єкта. Підрозділи ППО збили крилату ракету комплексу "Іскандер", яку було запущено з Ростова в напрямку Запоріжжя.

За оцінкою учасників бойових дій, ЗСУ на півдні досягли паритету в артилерії, водночас отримали перевагу завдяки більшій точності та дальності та супутниковому наведенню ракет та снарядів. Зниження інтенсивності російських обстрілів на правому березі Дніпра свідчить про серйозні проблеми з постачанням боєприпасів на передову.

Для прикриття втечі військ та дезертирства окупанти розмістили в пункті пропуску Каланчак на адмінкордоні з Кримом посилену роту Росгвардії.

• Російська влада використовує всі доступні заходи для вербування новобранців до армії, зокрема, обіцяє списання боргів за комунальні послуги в обмін на підписання контракту. У полон ЗСУ потрапили перші подібні мобілізовані, бойові втрати цих підрозділів вкрай великі за браком бойової підготовки та злагодження.

• На Запоріжжі відбувся ще один обмін полоненими. На контрольовану територію повернулися 50 військовослужбовців та 2 цивільні особи. Президент Зеленський повідомив, що з березня з полону повернуто 1031 людей.

• У Севастопольській бухті сталося кілька вибухів. За оцінкою групи розслідувачів GeoConfirmed, військові кораблі в бухті було атаковано надводними дронами – камікадзе. Принаймні 3 кораблі дістали серйозних пошкоджень, зокрема, ракетоносний фрегат "Адмірал Макаров" та мінний тральник "Іван Голубець". Окупанти тимчасово закрили головну переправу через бухту. Спікер Оперативного командування "Південь" Гуменюк спростувала участь ЗСУ в атаці. Невідомі хакери зламали всі канали в кабельних мережах Криму і прокрутили відеоролики про знищення кораблів Чорноморського флоту.

1-2) Тил

• Україна перейшла на зимовий час. О 4 годині ранку стрілки годинника переведено на 1 годину тому. Окупанти на захоплених територіях змушують населення не переходити на зимовий час, оскільки Росія скасувала цей перехід ще 2014 року.

• Укренерго оголосило про скасування примусових вимкнень електрики вранці через теплу погоду та скорочення енергоспоживання у вихідний день проти п'ятниці. Однак увечері електропостачання може бути терміново вимкнено в поодиноких районах.

Уряд Німеччини передав українським рятувальникам 14 мобільних генераторів, Їх надано підрозділам Держслужби з надзвичайних ситуацій Донецької, Луганської, Чернігівської, Київської та Черкаської областей.

• Нафтогаз зупинив постачання газу Трипільській ТЕС держкомпанії "Центренерго" через недотримання зобов'язань щодо оплати газу та невиконання замовлення щодо постачання електроенергії.

• Національна поліція України повідомила про набуття чинності 30 жовтня положень Кодексу адміністративних порушень щодо запровадження штрафів за незаконне або неправильне використання номерів транспортних засобів, а також за умисне порушення їхньої видимості, забруднення та незаконне встановлення спеціальних номерів силових відомств.

• Міністр внутрішніх справ Монастирський повідомив, що окупанти мінують захоплені території приблизно вдвічі щільніше, ніж це було навесні в Чернігівській та Київській областях, тому роботи з очищення від мін у Харківській, Луганській та Донецькій областях триватимуть набагато довше.

• Національний кіноцентр "Довженко-центр" звернувся до суду з позовом до Держкіно з вимогою скасувати його реорганізацію та запобігти передаванню національного кіноархіву держпідприємству, яке працює тільки на папері. На сайті президента набрала необхідні 25 тис. голосів петиція про запобігання ліквідації центру. Міністерство культури відхрестилося від прохань населення, оскільки Держкіно йому не підпорядковано. Кабмін став на бік чиновників відомства.

• Скасовано тимчасовий порядок продовження закордонних паспортів консульствами України. Громадяни за кордоном наразі мають можливість оформлення нових закордонних паспортів замість подовження їхньої чинності. Водночас багато біженців не в змозі оплатити ці послуги, оскільки не можуть влаштуватися на роботу та отримати допомогу без чинного документа.

3. Україна та світ

• Представник Росії при ООН Небензя офіційно повідомив генерального секретаря Гутерреша про вихід з “Ініціативи щодо безпечного транспортування зерна та харчових продуктів з українських портів”. Росія також зажадала скликання екстреного засідання Ради Безпеки через атаку на судна Чорноморського флоту, які начебто залучено до забезпечення безпеки "зернового коридору". Росія стверджує, що коридор для проходу суден було використано як прикриття для атаки рейду Севастополя. За твердженням МЗС РФ, атаку здійснили українські війська, якими керували британські спецслужби. Міноборони РФ стверджує, що атаку на Севастополь спланували ті ж самі військовослужбовці ВМС Великої Британії, які "здійснили теракт" на газопрогонах "Північний потік" та "Північний потік-2". Міністерство сільського господарства оголосило про готовність повністю замінити

українське зерно на світовому ринку. Найближчими місяцями РФ має намір надати найбіднішим країнам безоплатно до 500 тис. т зернових "за участю нашого надійного партнера – Туреччини". Міністр Патрушев заявив, що "зернова угода" не тільки не розв'язала продовольчу проблему країн, що розвиваються, але, навіть, "у певному сенсі" її посилила, оскільки левова частка української сільгосппродукції вирушала до Європи. Низка експертів зазначають, що "безоплатне постачання" є легалізацією зерна, украденого Росією на окупованих територіях України.

Міністерство оборони Великої Британії назвало звинувачення Росії "неправдивою заявою епічного масштабу".

Президент Зеленський закликав виключити Росію з "Великої двадцятки" (G20) після рішення її керівництва вийти із "зернової угоди", а також закликав ООН жорстко відреагувати на ці дії РФ, які можуть спричинити голод на кількох континентах. За його твердженням, Росія вирішила заблокувати український транзит зерна не зараз, а ще у вересні, коли почала гальмувати проходження судами протоки Босфор, що створило чергу зі 176 балкерів, які чекають на дозвіл протягом 3 тижнів. У морі наразі перебуває понад 2 млн т продовольства.

МЗС України вбачає вихід Росії з "Ініціативи" втіленням курсу на дестабілізацію глобальної продовольчої безпеки під надуманим приводом. Прессекретар президента Нікіфоров назвав вкрай важливим, щоб ООН та Туреччина, як гаранти угоди, надіслали Росії чіткий сигнал про неприпустимість "голодних ігор". Він наголосив, що Україна не підписувала з Росією жодних угод, оскільки розуміє, що РФ ніколи не дотримується взятих на себе зобов'язань.

Спікер ООН Дюжаррик повідомив, що організація все ще підтримує контакти з РФ і закликає "всі сторони" відмовитися від "будь-яких дій, які можуть поставити під загрозу чорноморський канал транспортування продовольства".

Пресслужба Міністерства інфраструктури підкреслила, що зерновий транзит є виключно гуманітарним заходом, а Україна є надійним партнером цивілізованого світу й готова негайно почати відвантаження сільгосппродукцію з портів після розблокування "коридору".

Представник президента США Вотсон заявила, що Росія намагається перетворити продовольство на зброю. Це безпосередньо вплине на країни, що потребують допомоги, спричинить зростання світових цін на продовольство й посилить і без того важку ситуацію в галузі продовольчої безпеки. Президент США Байден назвав заяву Росії "абсолютно обурливою", оскільки цей крок лише посилить голод у світі. Він підкреслив, що у РФ не було "жодних

причин робити це". Держсекретар Блінкен та єврокомісар із закордонних справ Боррель закликали Росію повернутися до виконання домовленостей.

• Спікер Держдепартаменту Прайс заявив про готовність США застосувати всі наявні інструменти для припинення постачання Іраном технологій БПЛА Росії. Ці інструменти спрямовано й на ядерну програму Ірану й міститимуть як санкції, так і інші заходи впливу.

Українська розвідка після розбирання дрона Mohajer-6, який було збито над Чорним морем, з'ясувала, що країною його походження є Іран. БПЛА на ¾ складається з компонент вироблених у США, також є компоненти з Японії, Китаю, Швеції, Австрії та навіть України. Усі компоненти – цивільного призначення та є у вільному продажу.

• Заступник глави російського МЗС Грушко заявив, що РФ вживе "адекватних" заходів для забезпечення своєї безпеки з огляду на модернізацію ядерного арсеналу США в Європі. Зі слів чиновника, Росія також врахує заміну парку літаків з F-16 на F-35 та збільшення кількості навчань із "ядерним" сценарієм.

• Литва висловила готовність відремонтувати 12 САУ Panzerhaubitze 2000, які пошкоджено в боях на фронті в Україні. 2 САУ вже відремонтовано та повернуто ЗСУ.

Словенія передає Україні 28 танків M55S. Це застарілі, але модернізовані танки Т-55 радянського виробництва, які оснащені активною бронею та покращеною системою управління вогнем. Словенія отримує з Німеччини через "обмін колом" 35 платформ для перевезення важкої техніки та 8 автоцистерн.

• Єврокомісар із юстиції Рейндерс допустив заморожування російських активів доти, доки Росія добровільно не погодиться на виплату репарацій для відновлення України. Сума заморожених активів держави, фізичних та юридичних осіб РФ – понад €17 млрд.

• У Великій Британії спалахнув скандал через публікацію кількома ЗМІ інформації про злам мобільного телефону колишньої прем'єр-міністерки Трас у той час, коли вона обіймала посаду глави МЗС країни. Опозиційні партії зажадали ретельного розслідування інциденту. Йдеться і про приховування урядом суспільно-значущої інформації.

Затриманий у Норвегії "бразильський професор" університету Тромсе виявився кадровим офіцером ГРУ Міноборони РФ Мікушиним. Росія не визнає його громадянство.

- Грузія, Азербайджан, Угорщина та Румунія мають намір незабаром підписати угоду про постачання електроенергії до ЄС високовольтним кабелем, який буде прокладено дном Чорного моря. Грузинські чиновники сподіваються, що проєкт дасть змогу під'єднати енергосистему країни до європейської енергосистеми ENTSO-E.

***

№ 907.

"Надможливості" без відповідальності: чому законпроект № 3822 – це глухий кут українського ОПК

2021-03-16

Любов БУКРЄЄВА, *авіаконструктор, ексзаступник гендиректора Київського авіаційного заводу "Авіант"*

Законопроект № 3822 надає ***"Укроборонпрому"*** надможливості з безоплатної передачі майна між підприємствами без погодження з трудовими колективами

З ініціативи Українського союзу промисловців і підприємців (УСПП) 9 квітня було проведено ***круглий стіл*** "Реформування ОПК:

— інвестиційно-інноваційний розвиток для підвищення обороноздатності України".

У заході взяли участь:

— президент УСПП Анатолій Кінах, голова Ради підприємців при Кабінеті Міністрів України Леонід Козаченко, координатор профспілок оборонно-промислових галузей Ярема Жугаєвич, представники галузевих асоціацій, провідних підприємств оборонно-промислового комплексу (ОПК), наукових і експертних організацій та автори законопроекту "Про особливості реформування підприємств оборонно-промислового комплексу державної форми власності" №3822 голова Комітету ВРУ з питань національної безпеки, оборони та розвідки (профільний комітет) Олександр Завітневич, гендиректор ДК "Укроборонпром" Юрій Гусєв та менеджери Концерну.

Реформа ОПК "зріє" вже давно – втім, у цьому питанні є низка підводних каменів...

Необхідність в такому діалозі промислової громадськості з керівництвом УОП і народними депутатами продиктована прискореним просуванням так званої корпоративної реформи "Укроборонпрому". Її базовим інструментом і є законопроєкт 3822. Він вже пройшов перше читання, попри понад тисячі зауважень і негативний висновок Головного науково-експертного управління Верховної Ради (ГНЕУ).

Піти на компроміс – не означає погодитися

Принципова точка зору промисловців і науковців полягає в тому, що форма і методи реформування ОПК повинні цілком відповідати державній політиці нацбезпеки.

Саме в рамках і логіці Стратегії розвитку ОПК пропонується здійснювати його трансформацію. І

— прийняття відповідного закону не має випереджати ухвалення Стратегії.

Інакше можна увійти в суперечність, передбачивши механізми та заходи реформування, які не відповідають, або не узгоджені з нею.

Трансформація ОПК вимагає прийняття правильних та виважених рішень від всіх учасників цього процесу

Автори законопроекту № 3822 погодились з таким підходом.

Результатом стало підписання меморандуму про постійну взаємодію між УСПП і "Укроборонпром". Проте меседжі, що прозвучали в виступах, свідчать про ситуативність і компромісність такої згоди.

Показово, що голова профільного комітету ВРУ та очільник "Укроборонпрому" перебували лише на двох третинах засідання, яке стосувалось надважливого питання – зміцнення ОПК воюючої країни.

Очільник "Укроборонпрому" Юрій Гусєв

Які ж головні тези були озвучені? І що насторожує в позиції авторів ЗП № 3822?

Гендиректор "Укроборонпрому" завірив, що

1) всі зауваження ГНЕУ зняті, крім узгодження з урядом, а
2) Президент України повністю підтримує, як було сказано, нашу реформу. Тобто реформу "Укроборонпрому".

Виникає питання,

— що можна було підправити, щоб Головне науково-експертне управління Верховної Ради зняло зауваження?

Адже, не до ком і синонімів причепилось ГНЕУ, вирок винесено наступний:

— "виключність" правового статусу Концерну та його учасників може створити 1) передумови для зростання *непрозорості* в фінансовій та виробничій діяльності реформованих суб'єктів господарювання, що може призвести до 2) *втрати належного контролю держави* за їх діяльністю з відповідними 3) негативними наслідками для *обороноздатності* України".

І як у такому разі розуміти заяву про підтримку Президента?

А де ж "надвідповідальность" за нацбезпеку?

За словами голови профільного комітету ВРУ Олександра Завітневича,

— "... вражають надможливості, які ми даємо. Потрібно зробити чіткі, а саме головне, дуже надійні правила введення цього бізнесу".

З огляду на останні новини з РФ, Україна має спрямувати зусилля на забезпечення підприємствам українського ОПК комфортних умов для створення озброєнь та військової техніки

Водночас виникають питання, які саме можливості будуть в підприємств, чиє майно за власним рішенням "Укроборонпрому", без погодження з трудовим колективом може безоплатно передаватись іншому підприємству чи самому концерну?

І **чи збалансовано надання таких "надможливостей" покладанням на реформаторів "надвідповідальності"**, адже відповідність прав та обов'язків у будь-якій діяльності є основою будь-якої юридичної конструкції чи механізму.

Виявляється що ні, **жодної відповідальності законопроект не передбачає**.

Нещодавно стало відомо, що Харківський авіазавод можуть приватизувати. Головна вимога до нового потенційного власника ХДАВП – на підприємстві має зберегтись виробництво літаків як основний профіль роботи заводу

Завітневич також стверджує, що "буде дуже тонка межа, і тут треба досить кропітку роботу провести, тому що це межа між помилкою та успіхом…".

Але,

— законопроект виключає необхідність обґрунтування доцільності перетворення, оцінки ризиків, заходів щодо їх мінімізації, прогнозів надходжень до держбюджету та соціальних результатів (кількість збережених або новостворених робочих місць, покращення умов праці).

Чому уникається врахування позиції керівництва підприємства та трудового колективу? Будемо ризикувати бездумно? Такий пропонується підхід до збереження держмайна та посилення нацбезпеки?

Законопроект №3822 не розглядався і не обговорювався ні на засіданні Уряду, ні членами Міжвідомчої комісії з питань оборонно-промислового комплексу при Кабінеті міністрів.

Звернімо також увагу на

— маніпулятивну заяву пана Гусєва, що законопроєкт 3822 з'явився на чисельні вимоги Уряду.

Не цього закону чекали,

—мова йшла в ***Програмі*** дій Уряду (постанова КМУ від 12 червня 2020 №471) про нову редакцію діючого Закону України "Про особливості управління об'єктами державної власності в оборонно-промисловому комплексі".

А саме:

— приведення його у відповідність з Конституцією та базовим законодавством.

Тобто,

— виправлення допущених помилок при створенні концерну і, надалі, на основі нової редакції – його перетворення в ***акціонерну*** компанію.

Ухвалення Законпроекту №3822 є тим плацдармом, захоплення якого у майбутньому убезпечить "Укроборонпром" від усіх інших візій та трансформацій. Звісно, окрім тих, що придумали у самому концерні. А війна та військові почекають...

Проте,

— менеджери концерну, скориставшись незавершеністю передачі повноважень щодо формування і реалізації державної військово-промислової політики від ***Мінекономіки*** до ***Мінстратегпрому***, всупереч заходам, запланованим ***Програмою*** дій Уряду, підготували і зареєстрували через народних депутатів зовсім інший законопроєкт – "Про особливості реформування підприємств оборонно-промислового комплексу державної форми власності" ***№ 3822***.

За ним,

— "Укроборонпром" з сумнівною юридичною легітимністю та повноваженнями перетворюється по суті в 1) холдингову компанію, і 2) за спиною Уряду та інших органів державної влади керує всіма процесами реформування ОПК, 3) не несучи при цьому жодної відповідальності за наслідки.

***

№ 908.

Верховна Рада прийняла *законопроєкт № 3822* про реформування ДК "Укроборонпром"

2021-07-13

Верховна Рада України прийняла законопроєкт про реформування "Укроборонпрому" до якого, втім, у фахівців залишається багато питань

Верховна Рада України сьогодні, 13 липня 2021, у другому читанні та в цілому ***прийняла законопроєкт № 3822*** "Про особливості реформування підприємств оборонно-промислового комплексу державної форми власності". За прийняття цього законопроєкту проголосували 256 народних депутатів.

Результати голосування за законопроєкт № 3822

Як стверджується у пояснювальній записці, законопроєкт урегульовує перетворення ***ДК "Укроборонпром"*** в ***акціонерне товариство***, а державних унітарних підприємств, у тому числі казенних підприємств, що входять до складу Концерну, – в ***господарські товариства***, управління і розпорядження їх майном, а також запровадження ***корпоративної моделі управління*** об'єктами державної власності в ОПК.

При чому реформування ДК "Укроборонпром", як зазначається, відбуватиметься у три етапи.

Водночас, згідно з юридичною експертизою ***Головного юридичного управління Апарату Верховної Ради України*** цей законопроєкт

"у пропонованій до розгляду редакції не сприятиме необхідному забезпеченню обороноздатності, економічної безпеки і захисту інтересів держави під час розроблення, виробництва, модернізації і утилізації продукції військового призначення, надання послуг в інтересах оборони для оснащення та матеріального забезпечення сил безпеки і сил оборони".

***

№ 909.

Строилось как общенародное, разрушается как частное, восстанавливаться будет за государственный счет, но оставаться при этом, в частной собственности

Куц **2021-11-31**

Удары по энергетической инфраструктуре частично пришлись на основные средства ***частных операторов систем распределения*** (ОСР).

Хотя **распределяют эти операторы не только электроэнергию, но и наши деньги**.

Система перераспределения финансовых потоков в украинской энергетической системе

> **– это можно сказать аморальное зеркало постмайданной контрреволюции.**

«Глыбы», «человечища», которые плетут эту систему аки пауки-крестовики, давно в своих финансовых извратах превзошли Великого комбинатора, при чем даже не чтя уголовный кодекс.

Еще до войны, запуск так называемых RAB-тарифов, должен был вытянуть за уши частную энергопоставку.

> 1) Видимо в этом сегменте энергосистемы образовался некий бендеровский провал.
>
> 2) И на вопрос проверяющих органов: «А с какой целью взимается плата?!», члены государственного тарифного регулятора с достоинством и придыханием отвечали:
>
> «С целью ремонта провала. Чтобы не слишком проваливался!».

Стимулирующий тариф или RAB-регулирование (Regulatory Asset Base — регулируемая база инвестированного капитала) – это европейская методика, которая предполагает, что

> — в размер тарифа на поставку электроэнергии будет закладываться не только себестоимость и плановая прибыль, но и затраты облэнерго на модернизацию электросетей.

Специальное постановление Кабинета Министров предусматривает, что в тариф можно будет заложить два вида «доходности»:

1) доходность действующих активов в размере 3% (старая база) и
2) доходность инвестиций в новые активы – 16,74% (новая база).

Проиллюстрируем это на примере.

1) В некоем "облэнерго" (назовем по старинке) ввели в эксплуатацию и поставили на баланс новые основные средства в размере одного миллиарда гривен.

2) В соответствие с методикой тарифообразования, эта компания сможет заложить в свой тариф, по которому она осуществляет передачу электроэнергии, 167 млн грн. в виде "инвестиционной надбавки".

Понятно, что модернизацию энергосетей можно заказать у своей компании и реальную стоимость работ завысить раз в десять.

Не секрет, что

— все облэнерго как и облгазы обросли «своими» подрядными организациями, которые умеют рисовать сметы не хуже, чем в советское время рисовали десятку на Привозе.

Эта ситуация приводила к тому, что

— сумма полученной "инвестиционной надбавки" за год отбвивала стоимость приватизации облэнерго, а в некоторых случаях и раньше.

Такая же история и с RAB-тарифом на "старую базу".

Как известно,

— в соответствие со стандартами бухгалтерского учета производственные активы должны 1) оцениваться по справедливой стоимости, 2) методы определения которой в свою очередь определяются внутренней учетной политикой предприятия.

Это может быть остаточная стоимость

1) – первоначальная минус износ,
2) восстановительная – сколько стоит создание аналога в действующих ценах,
3) оценочная – исходя из рыночных факторов.

Уже из этого перечня, очевидно, то

— что оценить основные средства облэнерго при умелом подходе можно в диапазоне от гривны до бесконечности.

Если раньше у бывших облэнерго

1) **настоящим клондайком было подключение промышленных и бытовых потребителей к энергосетям (тут можно было впарить любые технические условия, вплоть до строительства новой ТП),**

2) **то после "плюшек" с новым тарифом, клондайк превращается в Вегас, где игровые автоматы заклинило на зоне выигрыша и монеты сыплются просто на пол.**

Хотя цель вроде бы преследовалась, как обычно это бывает, весьма благая:

— стимулировать обновление основных средств энергокомпаний, *износ* которых достиг уже угрожающей величины.

В этом есть своя доля правды:

— все наши провода и трансформаторы с трудом держатся на щупальцах «советского мира», а простыми словами – на "советских соплях".

И обновлять их не просто необходимо, а необходимо на позавчера.

— Вот только такое обновление оборудования за счет потребителя должно сопровождаться улучшением качества услуг и упрощенной системой бесплатного подключения к сетям.

Тут «или шашечки, или ехать».

Или RAB-тариф, когда

1) — потребитель в струткуре тарифа компенсирует модернизацию основных средств распределительной коспании, но при этом бесплатное подключение "в один клик".

Или

2) — оплата подключения согласно ТУ, но тогда без RAB-тарифов.

У нас собственники сетей захотели и первое, и второе. И "компот".

По самым скромным подсчетам экспертов,

— применение RAB-тарифа может привести к дополнительному «забору» с рынка более 30 млрд грн в год и росту тарифа на электроэнергию на 10-15%.

Как говорится, с миру по нитке – владельцу облэнерго деньги на новое бразильское дарование в личный футбольный клуб.

Наиболее цинично в этой ситуации выглядят наши чиновники,

— которые вроде бы должны защищать интересы этих самых потребителей, но на деле придумывают все более изощренные способы отъема у них денежных знаков.

На самом деле,

— повышение тарифов для промышленных потребителей – это еще страшнее, чем для бытовых.

Ведь

— электроэнергия составляет существенную часть в себестоимости готовой продукции, а также оказывает одно из ключевых влияний на рост цен производителей промышленной продукции.

А уже из сегмента промышленных цен, инфляция ретранслируется в потребительскую ценовую динамику, как правило с временным лагом в 3-6 месяцев.

Таким образом,

— любые нерыночные сдвиги тарифов, будь-то тепло, газ, вода, электроэнергия, в любом случае переносятся на конечную цену товара и через универсальный алгоритм инфляции оплачиваются конечными потребителями товаров и услуг.

В этой ситуации, для чиновника, главное найти некий эталонный бенчмарк.

И не важно, что он лепиться к нам как седло к корове, ключевое условие, чтобы этот эталон был где-нибудь в ЕС.

В случае с RAB-тарифом, этот эталон нашли в Румынии, где с помощью оного обновили до 40% электросетей.

И не важно, что

1) структура промышленности в Румынии и у нас – это как говорят в Одессе, две большие разницы, равно как никто не хочет упоминать о том, что

2) инфляция в Румынии на момент введения тарифа была одной из самых низких в ЕС (от минут 1,1% до плюс 0,4% в год), а следовательно, игры с тарифами не отражались на конечном уровне внутренних цен.

Вот только лучше бы у нас использовали опыт Румынии в контексте борьбы с коррупцией, а не в плане применения новых тарифов.

1) В свое время, применение тарифа «Роттердам +» привело к росту котировок еврооблигаций некоторых генерирующих компаний на 40-50% в год.

2) «По счастливой случайности», все эти «бонды» были скуплены весьма известной украинской компанией.

Неужели вы думаете,

— что RAB-тариф будет в этом плане исключением из общей «теоремы антиробингудства» нашей политической системы: «забери у бедных, отдай богатому»?

В условиях применения столь мощного инструмента тарифного стимулирования, акции приватизируемых облэнерго должны были бы взлететь до космических высот и принести государству миллионные прибыли, надутые «тарифным ветром».

Как бы ни так.

1) Цена продажи 25% акций Одессаоблэнерго в соответствие с механизмом понижения стоимости, заложенным в новом законе о приватизации государственного имущества, в 2018 году снизилась за несколько дней в четыре раза с 631,3 млн грн до 149,08 млн грн.

2) По информации экспертов, в целях расчета доходности по старым активам, оценка основных средств данной компании по методике RAB-тарифа оценена в 15,4 млрд грн, а для приватизации – в 25,8 раз меньше.

Столь разительную разницу можно объяснить лишь направлениями применения каждого из видов «оценки».

1) В случае с RAB-тарифами, более высокая оценка приводит к более весомым надбавкам в тариф – сотни миллионов гривен в год.

2) А в случае с оценкой для приватизации – речь идет о деньгах, которые инвестор должен уплатить государству.

То есть,

— когда нужно получить деньги от потребителя - завышаем, а когда нужно заплатить государству - занижаем.

Универсальный закон финансовых потоков в нашей стране.

Вот и получается, что

— 25%-ный пакет акций, который лишь по RAB-тарифу может принести акционерам несколько сотен миллионов гривен «живыми» деньгами в год, оценен был в 2018 году при продаже в 149 млн грн…

Сейчас вырисовывается еще одна "схема":

— восстановление инфраструктуры частных компаний за счет государства и западных кредитов, которые опять же могут лечь на плечи государства как гаранта.

Но если Украина заново после войны будет остраивать свою инфрастуктуру, то почему не сделать то, что логично для всей страны, а не выгодно узкому кругу заинтересованных лиц?

А логично

- национализировать базовую инфраструктуру страны, в первую очередь энергетическую и газовую.

И уже затем, если уж мы станем страной победившего "разгосударствления" - продать за реальные деньги системному инвестору, а не владельцу футбольного клуба, который к энергетике имеет такое же отношение как и к футболу.

Естественно,

— продать после войны, когда внутренние активы пойдут в рост.

Но

— восстанавливать за государственный счет частные сети, владельцы которых будут потом еще получать rab-тариф и деньги за подключение - явный перебор.

Ведь если не остановить этот финансовый шабаш в период разрухи, то может получится почти "по Жванецкому", с его вопросом: «А почему, собственно?»:

«И чтоб прошел слух, что врать нам стало небезопасно, что .... может приехать Я с друзьями, и наша бронь также глуха, и пусть у него хоть на какое-то время отнимется его вранье, которое ему кажется умением разговаривать с людьми, пусть оно больше не вырабатывается его председательской железой, пусть он не учит нас, ибо результатов у него никаких, а ждать, что он сам поймет, уже невозможно….»

***

№ 910.

Дайджест подій в Україні та навколо України від 30 жовтня 2022

Головне

1) Хтось мав сумніви, що хуйло буде добивати нашу енергетику? У мене їх не було. І буде й далі, поки ми не будемо знищувати рашистську авіацію і аеродроми, а також інфраструктуру запоребрика, насамперед, енергетичну і залізничну.

2) Голосування в ООН "проти" Ізраїлю я просто проігнорував. Бо ці хитропродумані нехай так і сидять дупою на двох стільцях. Розумні і красиві, ага-ага.

3) Буде епічно, якщо хуйло таки проковтне відновлення руху зернових балкерів Чорним морем. А якщо щось таки потоне, то це буде цілком на їхній совісті. Мінус їхній зерновий експорт.

4) Невже у кого є сумніви, що Ердоган не в курсі купівлі краденого зерна? Знаючи Туреччину з середини, можу стверджувати, що він знає все. Ба більше, саме він погодив купівлю. Отже, "друг Ердоган" може в будь-який момент встромити ножика в спину. Як нам, так і хуйлу. Бо такий собі "візантієць".

Теми доби

1) Росія завдала ще одного потужного удару по енергетичній інфраструктурі України.

2) Судна з продовольством відновили рух коридором, попри вихід Росії з "зернової угоди".

1. Війна

1-1) Фронт

• За оцінкою начальника Головного управління розвідки Буданова, вторгнення російських військ з Білорусі наразі навряд чи можливе. Росія перекинула до країни приблизно 4,3 тис. військовослужбовців, 80% яких – тільки-но мобілізовані, а підрозділи не озброєні сучасною технікою.

• Російські війська намагаються зупинити просування ЗСУ на півночі Луганської області в районі Сватового та Кремінної. Російське командування

перекинуло додаткові сили на передову, у цих районах зведено кілька ліній оборони. Окупанти також готують оборону в ближньому тилу – у Рубіжному та Сєвєродонецьку.

• Українські війська вибили російські підрозділи та найманців з околиць Бахмута. На південь та схід від міста, а також на околицях Соледара та в районі траси Лисичанськ – Бахмут тривають запеклі бої.

• ВСУ відбили атаки на північ від Авдіївки та на околицях Донецька.

• На півночі Херсонської області щодня відбуваються запеклі бойові зіткнення, російські війська безперервно намагаються контратакувати, підрозділами, зі щойно мобілізованих військовослужбовців. За інформацією Генштабу, окупанти демонтують на правобережній частині області вежі стільникового зв'язку та вивозять їх до Донецької та Луганської областей для розширення покриття "національних операторів". Також армія РФ готує відведення далекобійної артилерії на лівий берег Дніпра. Окупаційна влада оприлюднила наказ про вивезення з магазинів та ринків Херсона всього продовольства та товарів й закриття їх із 1 листопада.

• У неділю у багатьох регіонах було скасовано віялові відключення, оскільки інфраструктуру було відновлено. Проте вранці 31 жовтня Росія завдала ще одного масованого удару по містах та енергооб'єктах України крилатими ракетами та ракетами комплексів ППО С-300. Сили ППО та українська авіація збили 44 ракети практично у всіх регіонах країни, проте приблизно 15-20 ракет таки досягли цілей – у Харкові, Запоріжжі, Києві, Черкаській, Кіровоградській Чернівецькій областях. Уламки однієї із збитих ракет упали в молдавському місті Наславча. Вночі російські війська завдали удару дронами – камікадзе по енергооб'єкту в Кам'янському Дніпропетровській області.

В усій Україні запроваджено широкомасштабні аварійні відключення електропостачання. Усі попередньо погоджені графіки відключень скасовано, диспетчери Укренерго керують системою у ручному режимі. Глави військових обладміністрацій закликали мешканців бути готовими до тривалих відключень та закликали економити електроенергію.

Через перебої в електропостачанні затримано низку поїздів.

Чорноморський флот РФ вивів у морі 8 військових судів різних типів, зокрема, 2 носії ракет "Калібр".

Міністр закордонних справ Кулеба закликав світових лідерів не піддаватися на брехливі виправдання Росії про те, що вона завдає ракетних ударів у відповідь на атаку суден Чорноморського флоту. Він наголосив, що російські

ракети націлено на мирне населення та критичну інфраструктуру. Це доводить, що справжньою метою Росії є вбивство українців.

1-2) Тил

• Президент Зеленський скликав засідання Ставки верховного головнокомандувача, на якому було обговорено ситуацію на передовій, постачання та ремонт техніки, постачання боєприпасів, забезпечення тилу, а також підготовку до зими.

2. Україна та світ

• Попри вихід Росії із "зернової угоди", Координаційний центр у складі представників ООН, України та Туреччини погодив проходження 14 суден із зерном чорноморським маршрутом. З українських портів уже вийшли 12 балкерів зі збіжжям. Міністерство інфраструктури України повідомило, що Росія заблокувала рух 218 суден, з яких 95 – вже пройшли Чорне море й очікують на інспекцію у Стамбулі.

Міністерство оборони РФ заявило, що надводні безпілотники, якими було пошкоджено військові судна Чорноморського флоту, було запущено з району Одеси з одного з кораблів, що йдуть "зерновим" коридором, а навігаційні модулі дронів вироблені в Канаді. Секретар РНБО Данилов назвав "маренням й параноєю" твердження російської влади про запуск дронів з цивільного судна, оскільки вантажні судна з продовольством не мають жодного відношення до процесів "в окупованій частині нашої країни з назвою Крим".

Після відмови Росії від угоди ф'ючерси на збіжжя на світових ринках суттєво зросли. Президент Зеленський назвав Росію єдиним винуватцем того, що харчові продукти дорожчають у всьому світі.

Влада Туреччини негайно розпочала переговори з РФ після відмови її від "угоди". Агентство Bloomberg повідомило, що у турецькі чиновники висловили "підстави для оптимізму" щодо відновлення транзиту. НАТО закликало Росію негайно повернутися до виконання своїх зобов'язань щодо "зернової угоди".

Заступник міністра закордонних справ РФ Руденко заявив про можливість поновлення домовленостей "після завершення розслідування ударів по Севастополю".

Польща у кооперації з ЄС висловила готовність допомогти в експорті зерна своєю територією.

Видання The Financial Times влаштувало власне розслідування, яке підтвердило продаж Росією краденого українського зерна Туреччини. Зерно було доставлено до Туреччини сирійським судном під британським прапором, відправником була компанія "Державний зерновий оператор", яка фактично не існує. Вона легалізувала постачання через російську фірму-прокладку "Геос", яка зареєстрована в окупованому Криму.

• Міністр закордонних справ Лавров повідомив про готовність Росії до переговорів із західними лідерами щодо врегулювання в Україні у разі отримання від них "реалістичних пропозицій", які засновано на "рівноправних підходах".

• Турецька компанія – виробник безпілотників Baykar Makina оголосила про доопрацювання своїх ударних БПЛА Bayraktar та Akıncı та дооснащення їх ракетами "повітря-повітря", які дають можливість збивати іранські дрони – камікадзе.

• Росія включила до списку недружніх країн 11 заморських британських територій, які підтримали санкції Великобританії.

• Посол у Німеччині Макєєв вважає, що німецький уряд має відмовитися від приймання російських чоловіків – "уклоністів", оскільки вони є загрозою як для самої Німеччини, так і для українських біженців. Посол наголосив, що більшість осіб, які втекли з Росії – це молоді здорові чоловіки, які роз'їжджають колонами німецькими містами, розмахуючи російськими прапорами, замість того, щоб протестувати проти примусової мобілізації у себе в країні.

У Празі відбулася багатотисячна маніфестація на підтримку України проти екстремізму та політики угоди з агресором – Росією. Акцію проведено як противагу демонстрації лівих партій, які вимагали відновлення постачання російського газу та відмови від військової допомоги Україні.

Поліція Кишинева затримала 79 учасників антиурядової демонстрації, яку організувала партія "Шор", лідер якої втік із країни після перемоги нинішньої президентки Санду. США запровадили санкції за дестабілізацію ситуації у Молдові проти фактичного власника партії політика Шора та місцевого олігарха Плахотнюка.

Лідер однієї з партій владної коаліції Італії, колишній прем'єр-міністр Берлусконі вважає, що Україну можна примусити до переговорів із РФ, якщо перестати допомагати їй зброєю та пропонувати лише допомогу у відновленні економіки. Берлусконі позиціює себе другом російського президента Путіна й неодноразово заявляв, що Крим вже назавжди увійшов до складу Росії, а доля

"донбаських республік" має вирішуватись на новому "референдумі" під контролем Заходу.

• Угорщина продовжила ще на 180 днів режим надзвичайного стану через війну в Україні, ситуацію в енергетиці та проблеми з мігрантами.

• У Генеральній Асамблеї ООН відбулося голосування щодо резолюції про відмову Ізраїлю від ядерної зброї, наявність якої він заперечує. Проти проголосували США, Канада та сам Ізраїль, утрималися – майже всі країни ЄС, а українська делегація проголосувала "за" разом із РФ, Китаєм та арабськими державами.

Український посол в Ізраїлі Корнійчук намагається через політиків США вплинути на ізраїльську владу для змінення позицій уряду країни щодо постачання воєнної допомоги Україні.

***

№ 911.

Отставка Витренко - это не просто индивидуальное кадровое событие

Кущ **2022-11-01**

Это финиш "реформ", начатых в 2014-м году.

"Реформаторы" создавали Нафтогаз как "государство в государстве", прочно отделенное от его собственника (народ в лице Кабмина) "перегородкой" в виде "наблюдательного совета".

О подобной практике пишет Вильгельм ***Репке***, идеолог "неолиберализма" и, одновременно, поклонник южноафриканского апартеида:

> — необходимо "отрезать" государственные предприятия от населения с помощью марионеточных органов управления и перенаправлять поток выгод в частные руки.

Суть реформ наиболее ярко заключалась в том, что из Устава Нафтогаза выкинули статью о ***социальной функции*** компании, оставив лишь получение прибыли.

Эта **максимальная заточенность на получение прибыли на массовом потребителе - и есть сердцевина реформаторских усилий**.

Компания не должна была обеспечивать социальное благо и в ее функции не входила конвертация в оное народной формы собственности на природные ресурсы.

> **Прибыль, которая потом "распределялась" через премии, "инвестиции" и изъятия в бюджет "на дороги" - вот и тактика, и стратегия одновременно**

Применяемая форма функционирования хорошо подходит для богатой страны, где

1) **есть национальный резервный фонд, накапливающий доходы от продажи газа/нефти и где**
2) **есть действенные институты борьбы с коррупцией.**

Но,

> такая форма категорически не подходит для страны с высоким уровнем бедности и перманентным военным конфликтом.

Отрыв цен на газ и производные тарифы (тепло, горячая вода) от *платежеспособного спроса* населения, привел к "фиаско рынка", росту экстерналий и перерасходу государственных средств на коммунальные субсидии.

Нафтогаз превратился в огромный "преобразователь" бюджетных потоков:

> — субсидии - прибыль - распределение между "бенифициарами" процесса.

Сама реформа началась в 2014-м году с известного постановления ***Яценюка*** и докапитализации Нафтогаза на более чем 100 млрд грн (эквивалент ***7 млрд дол***).

И проходила под лозунгом борьбы с "двумя ценами на газ" (для коммерческих и бытовых потребителей) и под обещания 1) сохранить транзит и 2) нарастить внутреннюю добычу газа.

Завершилось все известным законом от лета 2022 года о докапитализации Нафтогаза за счет государства на более чем 200 млрд грн.

С дыры в 7 млрд дол начали - дырой в 6 млрд дол закончили.

Начали с "двух цен" на газ - пришли к пяти ценам:

1) бытовые потребители, 2) ТКЭ, 3) бюджетники, 4) льготные отрасли, 5) коммерсы.

Программа 20/20 провалена:

объемы добываемого товарного газа не выросли до 20 млрд кубов, а даже сократились.

Неизвестна судьба технологических потерь на 2 млрд кубов на один миллиард долларов.

Еще до войны транзитный потенциал был утрачен.

В этой же время, наши соседи стали полноценными газовыми хабами:

— Польша и Турция.

Судьба 40 млрд грн, потраченных на "глубокое бурение" осталась тайной за семью печатями. Точнее - секретом полишинеля.

Такие люди как Коболев, Витренко - превратились в "антимидасов" реформ.

У царя Мидаса все, к чему он прикасался, превращалось в золото.

У "реформаторов" - все к чему они "прикасаются" превращается в личные премии и общественную дыру.

Попытка использовать реваншизм Витренко в отношении Коболева было плохой идеей власти.

В 2022 году началась полномасштабная война, но Витренко так и не понял, что пора переформатировать функции компании в социальную и мобилизационную.

1) Социальная - это обеспечение страны газом без акцента на прибыль в период войны.

2) Мобилизационная - это осознание общности со всей страной, когда все работают на общую цель и вершат общее дело.

Письмо об отключении Трипольской ТЭС от газа "за неуплату", подписанное Витренко - наиболее яркий пример, который стал публичным. Но были другие.

Это именно та самая "поросль" реформаторов,

— которые выступают против "популизма" и считают, что проблемы Минфина не касаются Нацбанка, а проблемы тепловой генерации - не касаются Нафтогаза.

Даже во время войны.

Потому что они действительно свято убеждены, что даже сейчас "Минфин должен финансировать лишь то, на что собирает налоги" и если нет оплаты за газ, должника нужно отключить.

Ибо это правильно, это жестко, так ведут себя все цивилизованные страны и это "не популизм".

Проблема в том, что как показал нынешний энергетический кризис в ЕС- так себя цивилизованные страны не ведут, даже находясь в мире.

Новый руководитель Нафтогаза может изменить ситуацию к лучшему лишь в случае формирования новой стратегии развития.

В противном случае, получим "обое рябое".

Сегодня в ФБ прочел предложение отправить Витренко послом в Китай. Я предложил - в Иран.

Но потом понял, что ошибся, хоть и шутил.

Ситуация в нашей стране начнет изменяться к лучшему, когда перестанут тасовать замусоленную колоду карт в виде специфических невротических персонажей, не способных достигать цели, необходимые для развития страны, а не для личного обогащения.

И хватит подыскивать им синекуру.

Они должны ответить за ВСЕ.

Иначе,

— мы вечно будем ходить по кругу бедности и отсталости.

***

№ 912.

Сценарии будущего для России

ВАЛЕРИЙ ПЕКАР, ЦЕНТР СТРАТЕГИЙ ГОШ, ДЛЯ "ХВИЛІ" **2015-01-03**

Украинский философ Сергей *Дацюк* неоднократно вызывал российских мыслителей на интеллектуальный поединок, но они либо не являлись, либо являлись невооруженными.

Это лишь один из признаков того, что российская философская мысль пока не осознала ни формата будущей России, ни пути преобразования.

По-хорошему, нужно было бы оставить эту задачу россиянам, ведь это их страна, а нам бы хотя бы со своими задачами справиться. Однако у нас есть жизненный интерес как минимум к одному аспекту российской государственности: для нас предельно важно, каким образом Россия перестанет быть опасной для Украины. Иными словами, как именно произойдет первый этап изменения России, после которого она займется своими внутренними проблемами, прекратив оказывать воздействие на Украину.

Российское вторжение, аннексия Крыма и жесткая информационная война не позволяют откатиться на позиции 2013 года «братских народов, тесных экономических связей и родственных культур» и просто сделать вид, что ничего не произошло. Значит, изменения в отношении России к Украине могут произойти только вследствие изменений в самой России.

Какие же события возможны?

1) Экономический бунт масс

История России показывает, что люмпен-пролетариат, составляющий основу российского населения, способен прожить достаточно долго за чертой бедности, не испытывая никаких сложностей. Эти люди быстро привыкают к дальнейшему снижению жизненного уровня и не готовы «ломать устои» ради колбасы. Обнищание населения не приводит к недовольству. Более того, пример донецко-луганских люмпенов, однородных по постсоветской идентичности большинству российских, показывает, что богатая и сытая Европа отвращает своей чужеродностью. Этот сценарий отметаем как невозможный.

2) Экономическая революция среднего класса

Средний класс в России слаб и несамостоятелен, разъединен физически и информационно. Для революции среднего класса необходимы независимые медиа и выстроенные структуры гражданского общества, а еще необходим длительный общественный диалог о судьбе страны. Ничего этого нет, как мы **писали** совсем недавно. Кроме того, буржуазная революция должна быть поддержана массами, а в нашем случае вся Россия за пределами Садового кольца грозит стать сплошной огромной Вандеей для незадачливых буржуазных революционеров. Наконец, российский средний класс для существования российской экономики и государства вовсе не обязателен (как это было доказано в 20-е годы прошлого века), так что в случае опасности его можно и распылить, благо силовой ресурс есть. Этот сценарий также нет смысла рассматривать.

3) Олигархическая революция

Увы, и этот сценарий для России невозможен. Олигархи в России политически слабы и зависимы. «Семибанкирщина» осталась в прошлом, и нет ничего, даже близко напоминающего украинский олигархический баланс времен Кучмы. Для олигархической революции нужна не только экономическая независимость крупнейшего бизнеса — им еще нужны медиа в собственности и парламентские фракции, и чтобы на Западе ценили и принимали как самостоятельных фигур. А еще желательно иметь традицию нескольких центров власти, нехарактерную для путинской России. Скажем прямо, зачистку власти олигархов Путин провел эффективно. Что касается ближнего круга олигархов, назначенных самим Путиным, то они полностью подчинены. Да и олигархи ли они? Скорее управляющие общей кассы.

4) Экономический коллапс и распад

Единство России держится не только на зомбированности масс, но и на единстве региональных элит. Это единство постоянно должно подпитываться финансовыми потоками из центра. Получается, что Кремль покупает лояльность региональных элит на доходы от углеводородов. Когда потоки иссякнут, региональные бароны зададут себе вопрос: а стоит ли дальше сохранять лояльность обнищавшему режиму? Ведь все кризисы государственности во все времена начинались как фискальные кризисы. И тогда мы вполне можем стать свидетелями парада суверенитетов, под которые будут на скорую руку изобретаться новые идентичности (сибирская, дальневосточная) там, где невозможно опереться на этнический состав местного населения. Факты говорят, что многие местные элиты готовы предать федеральный центр в любой момент. Записываем этот сценарий в потенциально возможные. (Кстати, среди региональных элит наверняка найдутся желающие получить поддержку Украины или хотя бы сотрудничать с ней.)

5) Национально-освободительные антиимпериалистические войны

Сценариям распада через экономический коллапс придает большое разнообразие наличие национального компонента. В Российской Федерации (федерации только на словах, ибо все ключевые признаки федеральной структуры власти отсутствуют) имеется масса национальных субъектов различного размера, экономической мощи и политического влияния. Если Северный Кавказ давно готов отделиться и сдерживается только данью Москвы, то некоторые другие богатые республики смотрят в лес исподтишка. В условиях крайнего ослабления центра (и, не исключено, эффективной работы иностранных спецслужб, а также исламистских агитаторов) могут быстро возникнуть сильные центробежные тенденции, как это уже было однажды при Ельцине. Речь в первую очередь о Татарстане, но чем слабее будет центр, тем больше будет сюрпризов. Считаем их все подсценариями вышеописанного экономического коллапса и распада.

6) Большая война в Европе

В попытке сохранить свои позиции Кремль может прибегнуть к эскалации войны в Украине. Это уже маловероятно, поскольку понятно, что одной лишь военной силой Украину не взять. Но в условиях отсутствия хорошей стратегии ее заменяет любое спонтанное решение. Это довольно кровавый сценарий, в котором погибнет много украинцев и россиян, настолько много, что возможны различные катаклизмы в России, от дворцового переворота по сговору с Западом до военной хунты или атаки Запада на инфраструктуру. Все эти сценарии мы рассматриваем ниже. Аналогичная история случается, если

Кремль, окончательно потеряв чувство реальности, пытается шантажировать страны Балтии «зелеными человечками» и ядерной угрозой.

7) Большая война в Азии

Тем временем есть еще несколько возможных театров военных действий. Мы уже **писали**, что определенным выходом из украинского цугцванга (так называется стратегическая позиция, в которой любой ход ухудшает ситуацию) может быть нападение на более слабого партнера на другом театре, и предсказывали, что опасаться следует в первую очередь Казахстану, во вторую — Азербайджану. Обе страны весьма уязвимы. Если Россия выйдет из Украины в обмен на казахские богатства, Запад будет доволен, снимет санкции и не вступится за режим Назарбаева (особенно если условия работы западных компаний будет обещано не менять). Так что сохранение нынешнего кремлевского режима через смену фокуса вполне возможно. А вот чего точно не случится, так это китайского вторжения. Китай умеет и может ждать, рано или поздно все богатства сами упадут ему в руки.

8) Смена фокуса войны на внутренний

Раз уж мы упомянули про смену театра военных действий, остается еще один подобный вариант сохранения кремлевского режима: сворачивание войны в Украине и разворачивание ее против местной «пятой колонны», коей по русскому обычаю будут назначены евреи и интеллигенты, для этой цели приравненные к евреям. В таком случае Россию ждет возрождение черной сотни, погромов и репрессий по образцу ГУЛАГа. Об этом сценарии мы также подробно **писали**, и он вполне возможен.

9) Инфраструктурный коллапс извне

Российская инфраструктура весьма уязвима с разных точек зрения. SWIFT, зарубежный софт на техногенно опасных и ключевых инфраструктурных предприятиях (от АЭС до железных дорог, от металлургических комбинатов до мобильных операторов), импортные запчасти для всего-всего-всего, множество других тонких звеньев. Конечно, в обычных условиях Запад не будет прибегать к настолько жестким санкциям, которые грозят хаосом в большой ядерной стране. Но как крайняя мера это всегда остается. В зависимости от степени управляемости инфраструктурного коллапса, либо голову Путина принесут на блюде (этот вариант мы рассматриваем ниже), либо распад пойдет по тому же сценарию, что и вышеописанный экономический коллапс.

10) Инфраструктурный коллапс изнутри

В последние годы существования СССР случилось множество крупных аварий, не только Чернобыль. Почему перед крахом системы возникают цепочки техногенных катастроф? Гуманитарии объяснят вам, что качество человеческого капитала падает, и он оказывается неспособен содержать в порядке сверхсложные системы. Физики скажут о том, что попытка увеличения энтропии в окружающем мире бумерангом возвращается к инициатору. Мистики увидят в этом знаки, предсказывающие падение, как буквы на стене на пиру царя Валтасара. Так или иначе, несколько крупных аварий с тяжелыми последствиями могут полностью разбалансировать социальную систему. Плюсуем этот сценарий к предыдущему.

11) Военный переворот (хунта)

В стране с большим количеством силовиков военный переворот никогда нельзя сбрасывать со счетов. Теория военного переворота хорошо изучена Эдвардом Люттваком, и предложенная им методика позволяет сделать вывод о невозможности такого сценария в России. С одной стороны, армейские офицеры в России не представляют собой замкнутую касту с жестким корпоративным духом, не пользуются безусловным уважением и доверием внутри страны, подавлены нищетой и репрессивными методами командования. С другой стороны, армия хорошо сбалансирована спецслужбами и насыщена их агентами. Условия для формирования «декабристов XXI века» полностью отсутствуют.

12) Нацистский переворот

А кто тогда представляет собой неконтролируемую силу, если не армия? Из Украины легко увидеть ответ на этот вопрос: весь тот сброд, который штурмует наши границы вместе с российской армией. Наемники, казаки, пассионарии из разных этнических регионов, реконструкторы, оставшиеся не у дел спецназовцы и прочая братия. При наличии лидера и идеологии они вполне способны если не захватить, то потрепать власть. Лидер, как мы понимаем, найдется. А в качестве идеологии вполне подойдут рваные остатки национал-социализма, так популярные в среде российских люмпенов. Безусловно, сегодня из этого всего еще невозможно слепить мощную силу. Но и в Германии нацисты тоже начинали с такого же уровня, а закончили полным контролем над государством. Всенародная обида на геополитику, пассионарность, наличие гор неконтролируемого оружия и людей, уже научившихся убивать, десяток ветхих лозунгов на фоне мозаичного этнического состава и жесткого экономического спада, недовольство неспособной властью — этот набор ингредиентов вполне достаточен для адского зелья. Не забываем: время ускоряется, и за пару месяцев нынче могут вырасти зубы дракона, которым столетие назад нужно было несколько лет.

Однако для того, чтобы этот сценарий стал возможным, власть должна стать совсем слабой — например, в результате дворцового переворота. Поэтому мы будем считать этот сценарий частью сценария «Черная дыра», рассматриваемого последним.

13) Новая Орда

Что происходит со страной, в которой до предела падает уровень социальной энергии? Она становится добычей захватчиков, в истории такое бывало сотни раз. Россия убедительно показала всему миру, что в отношении нее правило неприкосновенности границ не действует. Однако же, к ее счастью, никто на российскую территорию нынче не покушается. Как мы говорили, Китай не в счет: он ждет, пока исполнится древняя китайская пословица «Если достаточно долго сидеть на берегу реки, можно увидеть, как мимо тебя проплывет труп твоего врага». Даже если желающий взять падающую Россию найдется, развитые страны будут против: им не нужно чрезмерное усиление одного из второстепенных игроков за счет российских ресурсов. Но они не смогут быть против, если захватчик придет *изнутри* страны. Сравнительно небольшая армия пассионариев Северного Кавказа под руководством опытных лидеров вполне способна быстро подмять под себя огромную страну. Этнически чуждые ядру захватчиков (например, тюркоязычные) пассионарные группы быстро инкорпорируются, как показывает история (монгольское войско состояло в основном не из монголов). Массы покорятся, а местные силовики будут рады должности баскака (извините за тюркизм, ибо чеченских слов не знаем).

14) Дворцовый переворот

Для России это наиболее традиционный путь, совершавшийся неоднократно. В российской истории на всех ее этапах отсутствуют такие субъекты, как независимые региональные бароны, мощная городская буржуазия и прочие силы, способные на революцию. Чаще всего инстинкт самосохранения срабатывает у узкой группы лиц, достаточно приближенной к трону. Как обычно, вокруг государя имеется несколько соперничающих группировок. В нашем случае это армия и спецслужбы (как уже говорилось, олигархи слабы и зависимы). В советской истории третьей силой был партийный аппарат, что и позволило двум силам объединиться против третьей (так после смерти Сталина был смещен Берия). В нынешних российских условиях схватка бульдогов под ковром обещает быть жесткой. Результатом будет правитель, приемлемый для Запада с точки зрения внешней неагрессивности и способности держать под контролем внутренние силы и ядерное оружие. (Заметим, на эту роль не подходит никто из ближайшего окружения Путина.) Это может быть самостоятельная сильная личность или же условный регент,

за спиной которого грызутся настоящие силы — армия и спецслужбы (вполне возможно, олигархи проявятся как третья сила или усилят одну из сторон). Будет при этом Путин убит или отправится в Гаагу, в общем-то, не очень важно. Первое вероятнее для безопасности путчистов, ведь он может начать говорить. Как бы там ни было, Россия отдаст оккупированные украинские территории, санкции снимут, за подешевевшими российскими активами придут инвестиции, а в Кремле поселится группа западных советников (например, немецких, чтобы не смущать народ американцами).

15) Черная дыра

Всё будет хорошо, если после дворцового переворота власть удастся удержать. Но есть вероятность, что система уже достаточно разбалансирована. И тогда новая власть окажется Временным правительством. К этому же результату может привести чрезмерное давление Запада, который будет стремиться убрать из российского руководства всех сильных опасных фигур старого режима, не понимая, что это приведет к вакууму власти, как в Ираке. И тогда все вышеприведенные варианты развития событий могут случиться одновременно, поскольку система с жесткой вертикальной властью не терпит пустоты (система с балансом власти и тем более с горизонтальными сетевыми структурами намного более устойчива). В этот вакуум втянутся все, кто пожелает: осмелевшие олигархи, региональные элиты, исламисты, военные, уличные нацисты, наемники с Донбасса, пассионарии с Северного Кавказа и так далее. Это будет бурлящий котел гражданской войны, в котором Россия либо схлопнется в антропологическую пустыню, либо развалится на множество кусков, либо родит нового монстра типа Советской Власти или Исламского государства Ирака и Леванта. В таком случае стена и ров с крокодилами соседям не помогут.

Мы завершили рассмотрение основных вариантов развития событий в России. Напомним читателям, что целью нашего анализа было не понять судьбу России (этим пусть занимаются российские аналитики), а каким образом Россия перестанет быть опасной для Украины. Иными словами, что должно произойти, чтобы российское руководство и российские пассионарии занялись внутренними делами и забыли про Украину.

Итак, следующие основные сценарии мы считаем невозможными или крайне маловероятными:

1) **Экономический бунт масс**

2) **Экономическая революция среднего класса**

3) **Олигархическая революция**

4) **Военный переворот**

(Мы не упоминаем вырожденные сценарии, быстро скатывающиеся к другим.)

Следующие сценарии являются достаточно вероятными:

1) **Выход России из Украины через смену фокуса войны на Азию или внутреннего врага**

2) **Экономический и инфраструктурный коллапс и распад**

3) **Новая Орда пассионариев с Северного Кавказа**

4) **Дворцовый переворот**

Заметим, что последние три сценария могут случиться одновременно, что приводит нас к сценарию «Черная дыра».

В заключение коротко обсудим вопрос, что делать Украине.

Эта тема требует отдельной публикации, здесь же заметим лишь, что

> — **нет ни одного сценария, в котором сильная и агрессивная Россия была бы мирным соседом для Украины**.

Даже сценарий вторжения в Казахстан «вместо Украины» не означает, что кремлевское руководство, обиженные на весь мир низшие социальные классы и помнящие о погибших товарищах российские спецназовцы забудут об Украине.

В то же время, **слабая и распадающаяся Россия представляет для Украины не меньшую угрозу:**

> — она будет бесконечно исторгать потоки беженцев и колонны боевиков.

Единственным позитивным сценарием будет успешный прозападный дворцовый переворот,

> — вполне соответствующий озвученной недавно метафоре «Мишку посадили на цепь, вырвали зубы и когти».

Но насколько стабильным будет такой сценарий? Ведь может пойти успешно, как в Сербии, а может неуспешно, как в Ираке. Иракский вариант более вероятен, поскольку нет новых сил, подготовленных к взятию на себя ответственности за страну. К тому же, нынешняя российская внешняя

политика в полной мере является отражением чаяний российского народа — до такой степени, что альтернативные фигуры типа Навального и Ходорковского вынуждены следовать ожиданиям своего электората, давая оценки перспективы российско-украинских отношений.

Таким образом,

в подавляющем большинстве наиболее вероятных сценариев Россия представляет собой постоянную угрозу для Украины.

А значит, нам нужно:

1. Разработать ***стратегию*** войны с Россией в военной, политической, экономической и информационной сферах.

2. Завершить ***перестройку армии***, создав современные вооруженные силы, способные отразить российскую агрессию.

3. Заручиться ***поддержкой западных союзников***, жестко объяснив им, что лишь Украина стоит между ними и ползущим с востока хаосом.

4. ***Передислоцировать военную промышленность*** исходя из реальных угроз (старое размещение диктовалось противостоянием блоку НАТО).

5. Жестко ***бороться с российской агентурой*** в силовых структурах, политике и медиа.

6. Поставить ***заслон российской пропаганде*** в виде регуляторных ограничений и собственной контрпропаганды.

7. Постепенно, но неуклонно ***разрывать экономические связи с Россией***, особенно в сфере энергетической независимости.

8. Разработать ***новую миграционную политику***.

9. Развивать ***новую украинскую культуру***, которая вытеснит российскую культуру в сознании граждан.

10. ***Предъявить миру международную субъектность Украины*** и собственное понимание нового места Украины в мире.

Короче говоря, **нужно стать сильными, самостоятельными и экономически процветающими**. (Понятно, что это задача не только государства, но и всех граждан.)

Мифы о братских народах, тесных экономических связях и родственных культурах должны быть окончательно уничтожены:

— они становятся смертельно опасными.

***

№ 913.

Сценарії для російської федерації

Валерій Пекар

2022-10-21

Автори: Валерій Пекар, Дмитро Золотухін, Святослав Гніздовський, Олег Магалецький

Все більше людей в Україні та у світі розуміє, що ключ до завершення війни треба шукати там же, де був ключ до її початку, – в Кремлі. Навіть найбільша військова перемога Збройних сил України не означатиме, що відтоді Україна є в безпеці. Бо навіть після військової поразки російська імперія збереже свою агресивну сутність, на її чолі буде все той же путін або його правонаступник (“путін 2.0"), з ядерним арсеналом, військово-промисловим комплексом та агресивно-отруйним телебаченням. А значить, імперія повернеться для удару у відповідь, як це сталося між першою і другою Чеченськими війнами.

Саме тому **аналіз можливих сценаріїв розвитку подій в росії починає турбувати все більше людей в Україні та за її межами**.

Спробуємо окреслити сценарний простір. Перший такий аналіз був зроблений ще на початку 2015 року. З того часу внутрішньоросійська та світова ситуація кардинально змінилися. Як же виглядає сценарний простір на даний момент?

Передусім треба сказати, що прив'язувати всі зміни в росії до смерті чи усунення путіна (як це робить, наприклад, Герман ***Пірчнер*** у чудовій аналітичній роботі "Після Путіна"), на наш погляд, не є конструктивним.

Сама по собі смерть путіна (так само, як і підписання мирної угоди після виведення російських військ) не вирішує жодної проблеми, принаймні для України, – хіба що дає невеликий перепочинок, поки в Кремлі консолідується влада, але оскільки нині саме Україна має стратегічну ініціативу у війні, то такий перепочинок для нас корисний мінімально. Темп та структуру операцій нині нав'язують Збройні сили України, а на час консолідації влади особливих змін у російській політиці не передбачається.

Отже,

> **нас цікавитиме передусім не життя і смерть путіна, а зміна характеру російського режиму.**

В цей аналіз ми будемо включати всі сценарії, навіть дуже малоймовірні, щоб окреслити весь сценарний простір та зрозуміти,

1) де лежить український інтерес,
2) який напрямок розвитку подій вигідний для України.

1. Сценарії консолідації влади

Перша група сценаріїв включає різні варіанти **збереження імперського режиму**.

Сюди відносяться:

1.1. Трансфер влади всередині вищих еліт та укладання мирної угоди

Підписання новим керівництвом росії мирної угоди з Україною після виведення російських військ. Мається на увазі повне виведення військ, бо на даний момент українське суспільство, політичне керівництво та Збройні сили на часткове виведення не погодяться, хоча не будемо скидати з рахунку і такий варіант, якщо суттєво зміняться обставини. Але навіть повне виведення військ, як вже зазначалося, не влаштовує Україну, бо є просто перепочинком перед наступною фазою вторгнення – перепочинком, якого так прагне нині російське керівництво. (Не слід думати, що за час перепочинку Україна вступить в НАТО, яке дасть гарантії безпеки, взявши на себе зобов'язання воювати за Україну. Фактична інтеграція в НАТО йде повним ходом, але юридичних зобов'язань в ході війни ніхто на себе не братиме, тож нам треба захищати себе самим.)

Трансфер влади та укладання мирної угоди потрібні російським елітам для того, щоб хоча би частково зняти санкції й відновити сили. Тут є варіанти:

1) Успішний керований трансфер влади після смерті чи усунення путіна.

Сценарій **"Палацовий переворот"** – типовий для росії спосіб передачі влади, а стежкозалежність (path dependence, тобто повторення історією попередніх патернів) в росії доволі сильна. Правда, зовсім незрозуміло, як клани (“башти Кремля") домовляться між собою в умовах відсутності будь-яких механізмів правонаступництва (немає навіть аналогу радянського Політбюро). Конкурентні силові структури просуватимуть своїх кандидатів, але інструментів узгодження інтересів не існує, тож залишається лише силове протистояння (і тут стануть у пригоді приватні та корпоративні армії).

2) Успішний керований трансфер влади за згоди

(можливо, й ініціативи) самого путіна – **операція "Наступник"**, в даному випадку дуже схожа на операцію "Медведев". Всі важелі влади залишаються у путіна (можливо, трохи нагадує пару Назарбаєв – Токаєв), а Заходу й Україні демонструється новий привабливий персонаж з путінського оточення – "голуб миру". Сценарій реального відходу від влади, як це зробив свого часу Єльцин, для путіна неможливий: в нинішній ситуації навряд чи хтось зможе гарантувати йому безпеку та збереження статків, бо все зайшло аж надто далеко.

3) Мирну угоду може підписати і сам путін.

Питання, чи він при цьому збереже владу і життя, але це неважливо. Так чи інакше, цей сценарій переходить в один із двох попередніх.

1.2. Трансфер влади до "нових облич".

Мета введення "нових облич" може бути різною, залежно від того, хто переможе у боротьбі всередині вищих еліт, – "яструби" чи "голуби".

1) Операція "Білогвардійці": до влади приходять представники крайніх радикалів-мілітаристів (“воєнкори" тощо) з метою надати новий поштовх продовженню "Вітчизняної війни". Незрозуміло, наскільки цього захочуть еліти, – отже, цей сценарій може бути схожим на "ГКЧП" зразка 1991 року й швидко призведе або до розвалу системи (див. нижче "сценарій Буґайського"), або до описаної нижче сталінізації.

2) Операція "Навальний": до влади приводять сьогоднішніх дисидентів-псевдолібералів з метою якомога швидше замиритися із Заходом та зняти санкції. "Яструби" при цьому мріятимуть про швидке відновлення ВПК та повернення до воєнних дій після поновлення спроможності, а "голуби" – про повернення росії до клубу пристойних держав.

Тут треба додати, що "російська ліберальна опозиція" по своїй суті не є ні російською, ні ліберальною, ні опозицією: ці люди піклуються лише про власні статуси та статки й не мають жодної програми для своєї країни. Вірити в те, що після смерті путіна або внаслідок організованих путіністами вільних демократичних виборів до влади прийдуть демократи, – це те саме, що вірити в рожевих єдинорогів. У демократів немає механізмів потрапляння у владу, вільних виборів в росії не буває, а навіть якщо би були, то перемога на них дісталася би тим політикам, які підтримували й підігрівали би притаманні більшій частині населення імперські прагнення та ресентимент. Якби у післяпутінській росії раптом сталися би вільні вибори (наприклад, під контролем рожевих єдинорогів), то перемогла би на них партія з відверто нацистською програмою.

Але ми домовилися не скидати з рахунку навіть дуже малореальні сценарії на кшталт реального перезавантаження під впливом перемоги "голубів".

3) Сценарій "Горбачов" – спроба м'якого перезавантаження шляхом відкручування гайок призводить до швидкого розпаду системи. Коли силовики та пропагандисти втрачають реальну владу, систему більше нічого не тримає разом.

4) Сценарій "Фредерік де Клерк" – малоймовірно, але до влади приходить та частина вищих еліт, яка бажає реального, а не уявного перезавантаження системи – реальної демократизації та деімперіалізації. Конфлікт з імперцями неминучий, і цей сценарій переходить у "Смуту" (див. нижче).

Так чи інакше, для консолідації влади потрібен час (за російськими прецедентами – від 4 до 10 років). Новим правителям потрібно буде заручитися одностайною підтримкою всіх російських інституцій, що є джерелами влади (через їхній юридичний чи силовий потенціал), а таких чимало, й їхні інтереси часто протилежні. Трансфер влади ризикує призвести до смути (нижче описаний сценарій "Башти Кремля"), радше ніж до стабілізації ладу.

Наступна група сценаріїв пов'язана з консолідацією чинної системи влади.

1.3. Адаптація та консолідація імперської системи без трансферу влади

Тут також можливі принаймні два варіанти.

1) Сталінізація: переведення всієї системи на воєнні рейки та продовження війни, після нетривалого миру, з використанням всіх сил і засобів, включно зі зброєю масового ураження та масовими репресіями всередині країни. Цей

сценарій можливий, якщо Захід вважатиме необхідним збереження єдності росії за будь-яку ціну. Сталінізація також може бути наслідком невдалого антипутінського путчу або приходу до влади наступників путіна з табору "яструбів".

2) Іранізація: формальне замирення (у тому числі після військової поразки) й закриття системи всередині себе на основі фундаменталістської ідеології, підкріпленої репресіями, як непогано описано у "Дні опричника" В.Сорокіна.

Зауважимо, що російська політична система й економіка можуть успішно існувати в такій моделі десятиліттями. Люди готові терпіти злидні заради нав'язаних пропагандою цілей, а повністю перекрити грошові потоки в бюджет ніколи не вдасться, тобто фінансувати війну можна практично безкінечно.

Отже, є чимало варіантів збереження імперської системи, і всі вони не влаштовують Україну, бо рано чи пізно імперія повернеться – або так, як у Другій чеченській війні, після нетривалої підготовки, або як у Другій світовій війні – після тривалого періоду занепаду та приниження, після зростання ресентименту та бажання помсти, а врешті – після повторної мілітаризації.

Звичайно, будь-які сценарії консолідації авторитарного режиму посилюють всю авторитарну вісь на чолі з Китаєм, яка протистоїть вільному світові.

2. Сценарії смути

Однак збереження імперії не гарантоване – як вже писалося у статті "Крах імперії", сили, що тримають її докупи, не безмежні, а відцентрові сили наростають.

2.1. Найбільш ймовірний сценарій смути – "Башти Кремля":

неспроможність вищих еліт дійти згоди щодо наступної політики (внаслідок суперечок, які путін чи його наступник нездатен розв'язати) та щодо нового лідера (а лідер в таких управлінських системах завжди одноосібний, будь-який тріумвірат чи інша група, як доводить історія, тримається недовго, аж поки найсильніший не з'їдає інших). Боротьба за владу може тривати роками й задіяти значний рівень насильства. Чи протиборчі сили об'єднаються у два блоки, чи створять протистояння між численними центрами (“війна всіх проти всіх"), наслідки будуть ті самі.

Також смута настає внаслідок неможливості провадити нову політику (сюди приводить, наприклад, провал сценарію "Фредерік де Клерк"). Будь-які реформи, що робляться з найкращими намірами, призводять до тимчасового

погіршення одночасно зі зростанням очікувань, внаслідок чого стабільність та керованість системи може різко впасти.

Анекдотичним відгалуженням сценарію смути є "парад двійників" путіна, що має аналоги у російському "Смутному часі", – система, позбавлена механізму наступництва, може вийти на траєкторії, пройдені у минулих сторіччях.

Так само до смути призводить масштабна військова поразка росії, яку неможливо пояснити населенню та яка демонструє неспроможність лідера й підриває його легітимність. В умовах повного контролю інформаційного простору відвоювання Збройними силами України південних і навіть східних областей не буде сприйматися як катастрофічна поразка, але Крим, внаслідок пропагандистських зусиль попередніх років, є таким сакральним місцем, втрата якого означає повну неспроможність лідера.

Політична кон'юнктура в росії буде залежати від того, на кого буде покладено відповідальність за втрату Криму та й інших загарбаних територій (в тому числі, навіть не українських, якщо до української перемоги приєднається, наприклад, Японія).

Незалежно від реальності сценарію трансферу влади від путіна до когось іншого, навіть якщо відповідальність за втрати територій ляже на "попередника", постпутінська влада постане перед величезною спільнотою реваншистів, що матимуть масову суспільну підтримку. А це, в свою чергу, є запорукою повномасштабної громадянської війни всередині росії. Українська перемога в будь-якому форматі створить всередині російського суспільства потенціал ресентименту та реваншизму, що буде генерувати політичні сили, які зроблять неможливою стабілізацію російської політичної ситуації після трансферу влади. Отже, сценарій смути є найбільш вірогідним у разі воєнної перемоги України.

Так само військова поразка росії наближає нас до сценарію використання ядерної зброї – чимало експертів вважають його малоймовірним, але навряд чи хтось стверджуватиме, що він повністю неможливий. Чим краще Україна відвойовує власні території, тим більше стимулу вдатись до ядерного удару, щоб не допустити очевидної військової поразки чи відвернути від неї увагу. Але ядерний удар можливий лише при певному рівні консолідації влади.

Смута реалізується як парад суверенітетів національних республік та економічно самодостатніх (або уявно економічно самодостатніх) регіонів разом зі зростанням російського імперського націоналізму та врешті війною всіх проти всіх. Визначальною тут є політика Заходу та сусідніх з російською федерацією країн. Потужна підтримка тих чи інших нових державних утворень (якої так бракувало у 1918-1920, якщо не брати Польщу, Фінляндію

та країни Балтії) здатна швидко навести лад в окремих частинах імперії, детальніше див. нижче. Можливий також сценарій поновлення сильної державної влади (**сценарій "Більшовики"**) на скороченій території, а можливий повний чи частковий колапс.

Чи може бути, що збройна сила, яка переможе в російському кривавому хаосі, буде демократичною? Теоретично демократи можуть взяти в руки зброю й піти протистояти путіністам, нацистам та різноманітним радикалам і місцевим бандитам та баронам, надихаючись ідеалами демократії, свободи й братерства. Але в процесі цієї боротьби вони точно втратять свої демократичні цінності, і тим більше в процесі збереження й консолідації влади над величезною імперією. Демократи можуть успішно відвоювати лише порівняно невеликий простір для створення російської демократичної європейської держави, тим самим вписуючись у сценарії реконструкції, описані нижче.

2.2. Окремо стоїть **сценарій "1917"** – бунт армійських частин, особливо національних, що призводить до паралічу влади та управлінського хаосу. (Він так само може перейти у сценарій "Більшовики", але дуже згодом, адже сьогодні в росії немає сили, підготовленої до силового перехвату влади на руїнах імперії.) Повернення в росію величезної армії, що зазнала військової поразки, призведе до катастрофічних наслідків.

Сценарії смути призводять до колапсу та гуманітарної катастрофи небачених раніше масштабів. Зброя масового ураження потрапляє в руки невідомих осіб, а кількість біженців сягає десятків мільйонів. Страх перед цим сценарієм сьогодні примушує Захід думати про консолідацію російської імперської влади. Так само сценарії смути категорично неприйнятні і для України. Варто також зазначити, що неконтрольований колапс призводить до перетворення всього постросійського простору на китайського сателіта (цікаво зазначити, що вищезгаданий Герман Пірчнер вважає китайські зазіхання на Далекий Схід практично невідворотними, але амбіції Китаю можуть простягатися значно далі).

3. Сценарії деколонізації та реконструкції

Альтернативою сценаріям консолідації імперської влади для подальшої війни та сценаріям хаосу й громадянської війни є лише сценарії контрольованої реконструкції імперського простору. Про це писалося у статті "Крах імперії", де наводилася аргументація, чому це єдина група сценаріїв, що гарантує мир в Європі та відповідає інтересам України й інших європейських країн.

Тут також можливі різноманітні варіанти.

3.1. Найгіршим є некерований демонтаж (сценарій Януша Бугайського):

парад суверенітетів республік та звичайних "суб'єктів федерації". Цей сценарій сильно ризикує звалитися у вищеописану смуту, якщо в процесі демонтажу не виникнуть механізми вирішення суперечок.

3.2. Найрозумнішим був би сценарій керованого демонтажу імперії нинішніми управлінськими елітами

(**сценарій "1991"** по аналогії з демонтажем Радянського Союзу), в ході якого мирним способом (за допомогою завчасно запроваджених інструментів) залагоджуються територіальні та інші суперечки, а Захід та Схід мають час розібратися в ситуації та визначитися з підтримкою. Це дозволяє досягти денуклеаризації нових незалежних держав, мінімізувати міграційні кризи та терористичні загрози, знайти порозуміння з новими лідерами та знизити загрозу від Китаю шляхом включення принаймні частини регіонів в орбіту демократичного світу. Важливу роль у керованій реконструкції постімперського простору відіграватимуть сусідні з нинішньою російською федерацією країни, зацікавлені у мирі та порядку на своїх кордонах, у поширенні свого впливу та у допомозі спорідненим народам (Туреччина, Казахстан, Монголія тощо).

3.3. Варіантом цього сценарію є "Біловезька пуща"

– спроба перезібрати федерацію на засадах реального федералізму (що відповідає прагненням значної частини російських еліт) або принаймні створити конфедеративний механізм для цивілізованого демонтажу. Успішність таких спроб малоймовірна через дуже різний стан та рівень соціально-політичного розвитку регіонів та відсутність лідерства на кшталт Єльцина зразка 1991 року, хоча Захід був би радий такому сценарію. Скоріше за все, цей сценарій переходить у вищеописаний "1991".

3.4. Окремо стоїть проміжний сценарій відрізання "бунтівних" та небезпечних регіонів заради збереження решти у складі єдиної держави (сценарій "Сінгапур")

Надання свободи та права на незалежність республікам Північного Кавказу та Поволжя могло би суттєво зменшити гостроту національного питання без особливої шкоди для базових галузей економіки. Але навряд чи російські еліти будуть готові на такий нестандартний крок, на який свого часу пішли еліти малайзійські.

4. Неможливі сценарії

Ми вважаємо, що в росії неможливі ні голодні бунти (з одного боку, "не жили добре – то не варто й починати", тобто основна маса населення завжди мала вкрай низький рівень життя; з іншого боку, телевізор перемагає, як виявилося, не тільки холодильник, а й рефрижератор, якщо користатися відомим свіжим жартом; тож росіяни готові терпіти, а вплив санкцій на життя пересічної небагатої сім'ї мінімальний), ні масові громадянські протести чи революція середнього класу (ми бачимо брак не лише суб'єктності та організованості, а загалом розуміння наявності опції "протест"), ні бунт олігархів (в них також відсутня суб'єктність, вони повністю залежать від центру, тож не є олігархами в українському розумінні слова). Повірити у можливість чесних виборів після смерті чи відставки путіна можуть лише відірвані від реалій романтики.

Висновки

Сценарії консолідації влади та збереження агресивного імперського режиму (у тому числі в тимчасово пасивній формі) неприйнятні для України та Європи.

Сценарії неконтрольованого розпаду — смути, хаосу, громадянської війни тощо — так само неприйнятні для України та Європи, бо загрожують як мінімум неконтрольованим поширенням ядерної зброї та масштабною кризою біженців.

Сценарії контрольованих процесів деколонізації та реконструкції — вигідні для України та Європи, бо дозволяють мінімізувати ризики.

Що робити для того, щоб наблизити позитивні сценарії та відвернути негативні?

По-перше, підтримувати рухи за незалежність пригноблених народів російської імперії, заздалегідь вибудовувати дипломатичні відносини з новими незалежними державами.

> Перший крок вже зробив український парламент, ухваливши Звернення Верховної Ради України до міжнародного співтовариства про підтримку права на самовизначення народів російської федерації.

По-друге, необхідно роз'яснювати можливі сценарії розвитку ситуації українському суспільству, а також політичним лідерам вільного світу, журналістам та інтелектуалам, особливо у країнах, які межують з росією й приймають на себе, разом з Україною, основний удар всіх негативних сценаріїв, та міжнародним організаціям.

Ми маємо пояснювати, що ризики продовження війни та ризики неконтрольованого хаосу в росії є неприйнятними, тож єдиний вихід – контрольовані процеси реконструкції постімперського простору на основі базових принципів і документів ООН.

По-третє, наполягати на ключових принципах реконструкції: денуклеаризація всього постімперського простору, мирне розв'язання територіальних та інших суперечок, захист прав і свобод усіх громадян незалежно від національності, але водночас покарання всіх військових злочинців незалежно від національності. Ці принципи вже закладені в Декларацію про деколонізацію росії, підписану лідерами національно-визвольних рухів, але тепер треба наповнити їх реальним життям, у тому числі продумуючи практичні механізми подолання викликів.

Нарешті,

> **— відмовитися від будь-якої підтримки російської "ліберальної" опозиції, яка заперечує права народів на самовизначення, бо всі можливі наслідки її дій вкладаються або у сценарії консолідації "яструбів", або у сценарії хаосу.**

Справжні російські ліберали мають сконцентруватися на кращому майбутньому для свого народу та створенні російської національної держави, не намагаючись силою зібрати докупи імперську клаптикову ковдру, що розповзається.

***

№ 914.

"Strengthening everything that connects us"

Schloss Bellevue, 28 October 2022

Translation of advance text

To view this video please enable JavaScript, and consider upgrading to a web browser that supports HTML5 video.

***

Every person in our country who woke on 24 February and saw the images of rocket attacks in Kyiv, of columns of tanks on Ukrainian streets, of the vast scale of the Russian invasion – everyone who woke to these images knew that, on that morning, the world had become a different one.

Nobody felt the dreadful horror of that morning as deeply as the people of Ukraine itself. I sat with some of them on Tuesday in Koriukivka, a small town near the Belarusian border, in an underground bomb shelter. These people told me their stories, told me how this twenty-fourth of February, the horror of war, erupted into their thoroughly normal lives: the terrible noise of the bombardments, the smoke,

the fire, their sudden, naked fear – these men and women trembled as they spoke to me. An older woman recounted how she had watched the seemingly endless convoy of Russian tanks, lorries and military equipment roll past together with her grandson. The grandson looked at her and asked: *“"Grandma, are we going to die?"”* The grandmother could not answer his question – something that still brings tears to her eyes today.

Each and every one of you will remember this 24 February. As do I. The wailing of sirens and the dark smoke over Kyiv, the terrible images of that morning affected me, but more than that – they marked the definitive, bitter failure of years of political efforts, including my efforts, to prevent precisely this terrible moment.

The twenty-fourth of February was an epochal shift. It plunged us here in Germany, too, into a different time, into an uncertainty that we thought we had left behind us, a time marked by war, violence and displacement, by concerns that the war would spread across Europe like wildfire. A time of severe economic upheaval, of energy crisis and rocketing prices. A time in which our successful model of a globally connected national economy has come under pressure. A time in which societal cohesion, confidence in democracy, indeed confidence in ourselves, has been damaged.

Politics cannot work miracles. Nobody, including the Federal President, can allay every concern in this deeply uncertain time. On the contrary, I believe that many of these concerns are justified. We are experiencing the deepest crisis in our reunited Germany.

But I firmly believe that, if we take in this moment, this epochal shift, if we gain an understanding of the age that has ended and the new age that has begun – then we will have a keener sense of what is now asked of us, and I am certain that we will not have to face this new age fearful and defenceless.

In the years before 24 February, Germany had the wind at its back.

They were years defined by the joyful occasion of German unity, the peaceful withdrawal of Russian troops, the end of bloc confrontation and the growing together of Europe. They were years in which peace paid dividends, and in which we Germans at the heart of the united Europe profited greatly.

And our own German good fortune shaped our view of the world. We counted on the conviction that we were surrounded by friends and war in Europe had become inconceivable.

Freedom and democracy seemed to be gaining ground everywhere, trade and prosperity seemed possible in every direction.

Despite all of the crises of that time, and although not everything that we hoped for came to pass, those years were good years! Germany, a country with this dark history, had grown to become part of the community of states, was respected, even popular among its partners, with growing opportunities for influence and growing responsibility in the world.

And Germany, such a small country on a global scale, and practically devoid of natural and other resources of its own, had become a strong, modern, globally connected economy – thanks to good education and training, a willingness to reform and trade relations around the world.

And so I say, those years with the wind at our backs, they were good years. Nothing simply fell into our laps. We worked for peace and for prosperity. We relied on international cooperation and played by the rules.

Then came 24 February. On 24 February, Putin did not merely break the rules and end the game. He cast the board itself to the floor!

Russia's brutal war of aggression in Ukraine has reduced the European security order to ashes. In his imperial obsession, the Russian President has broken international law, committed land grabs, called borders into question. The Russian attack is an attack on all of the lessons that the world had learned from two World Wars.

But these shared lessons of peace are fading away. Common ground, connections, dialogue within the community of states are being increasingly replaced by struggles over ideology and dominance. China's quest for economic and political power is a significant factor. This struggle will shape international relations for the foreseeable future. The world is on the path to a phase of confrontation – although it depends on cooperation more urgently than ever. Climate change, species loss, pandemics, hunger and migration – none of this can be solved without a readiness and willingness for international cooperation.

What does this mean for us in Germany? Harder years, tough years are coming. The dividends of peace have run out. For Germany, an age is beginning in which we must brave the headwinds.

To prevail in this time, we can build on the strength and power that we have worked to gain over the past years. The experience that we have acquired in overcoming other severe crises will help us. Despite all of our concerns, we must not forget, now in particular, that we have a strong economy, stronger than many others. We have good research, strong businesses and a capable state. We have a broad and strong centre-ground in our society.

But alongside the strengths that have helped us to date, we need something more: we must become capable of handling conflict, both internal and external. We need the will to assert ourselves as well as the strength to make sacrifices. We do not need a war mentality – but what we need is resilience and a spirit of resistance!

This includes, first and foremost, a strong and well-equipped Bundeswehr. Something that is expected by the people of our country, but also by our neighbours and partners. We are the strong country at the heart of Europe. We have a duty to contribute our share to collective defence – today much more than at a time when others, particularly the US, took us under their protection. For a long time we were able to rely on others, and we can continue to do so, but now others must also be able to rely on us.

I assure our partners that Germany accepts its responsibility, within NATO, within Europe. This is borne out by the security policy decisions that the Federal Government has made since the watershed of 24 February. It is also borne out by the broad public consensus backing these decisions.

And – this is particularly important to me – it is also borne out by the growing awareness of and the growing respect for our Bundeswehr across our society. Finally. It is high time. This society needs a strong Bundeswehr – but the Bundeswehr also needs a society that supports it! I will continue to advocate this as Federal President.

Resilience and the ability to handle conflict require more still. As the expectations placed on us grow, so too will the criticism we face. We must respond to this maturely and not immediately exploit every external criticism as ammunition for domestic political conflict.

We will have to get used to the fact that a country such as ours faces criticism. Just look at the US – it has plenty of practice in this. The US is a leading global power. It is criticised for what it does and for what it does not do. It cannot point to others or call upon higher authorities. It must know what it does and why.

And Germany? No, Germany is not a global leader. But we are one of the biggest in Europe. Leadership is expected of us, leadership in the interest of Europe. What matters is not the audience’s applause. What matters is strengthening Europe. The more uncertain the world around us becomes, the more certain we must be of this shared path!

Looking ahead to this new time with an open mind also means asking difficult questions of ourselves. The world has been a different one since this epochal shift – and that means that we must cast off old ways of thinking and old hopes.

That applies very particularly to our view of Russia. I know that many people in our country feel a connection to Russia and its people, love Russian music and literature. In eastern Germany, what is more, there are very different recollections of forty years of shared history, which still resonate today. In east and in west, we are thankful for the miracle of reunification, and we do not forget that we owe the peaceful nature of this event to Mikhail Gorbachev.

When the Soviet troops returned home without firing a single shot, it gave many people hope for a peaceful future.

I shared in this hope, and it motivated my work over the course of many years.

But when we look at today's Russia, there is no place for old dreams.

Our countries are today opposed.

Putin is commanding an invading army, and the Ukrainians are defending their country, which they have been building since their independence thirty years ago. Russia's war of aggression has demolished Gorbachev's dream of a *"'common European house'"*. It is an attack on the law, on the principles of the renunciation of violence and of inviolable borders. It is an attack on everything that we Germans too stand for. Anyone who shrugs their shoulders and asks *"'What does the war have to do with us in Germany?'"*, therefore, is speaking with no sense of responsibility or of history. We as Germans cannot prevail in Europe with this attitude – it is wrong!

And so, Ambassador Makeiev, we support Ukraine and will do so for as long as necessary. This includes military support – your President has just told me how life-saving the German air defence systems are. It includes financial and political support. And it includes acutely needed support for a rapid recovery after Russia's despicable attacks on power, heating, hot water, on all forms of vital infrastructure as winter approaches.

And I am not just talking about support from the political sphere. There are so many people in Germany who are doing their part to help, who have taken in refugees or are accompanying them in their first steps into our schools, businesses and public authorities. There are countless civil society initiatives as well as municipal partnerships and networks that are providing practical help on the ground in Ukraine. For this I would today like to thank everyone in our country, all of you who are providing this vital help and ensuring that it continues – thank you!

And because this war affects us too, there is no way to avoid economic pressure on Russia. That is what I say in particular to those who ask me why we should bear the burden of a war in another country. *"'Don't the sanctions hurt us more than anyone? Couldn't we just drop them?'"* I hear questions like this often at the

moment, and I do not want to dismiss them, because the fears behind them are real. We need to answer these questions.

Sanctions, breaking off contact, supplying weapons for a raging war.

Nothing about this is ordinary, nothing about it is compatible with our visions of peaceful coexistence. But we are not living in an ideal world. We are living in conflict. And so we need conflict instruments. Yes, sanctions come at a cost, including for us. But what would be the alternative? Standing idly by and watching this criminal aggression? Simply carrying on as if nothing had happened? It is in our interest to oppose Russia's lawbreaking together with our partners. It is in our interest to extricate ourselves from our dependency on a regime that sends tanks out against a neighbouring country and uses energy as a weapon. It is in our interest to protect ourselves and reduce our vulnerability. Nobody has said this more clearly and concisely than the Estonian Prime Minister: *"'"Gas might be expensive, but freedom is priceless."'"*

I have said that we are living in conflict, and that this war affects us too. But what is equally important to me is that our country is not at war. And we do not want that to change. Any spread of this war, let alone nuclear escalation, must be prevented.

I know that many people in our country long for peace. Some believe that there is a lack of serious efforts on our part, a lack of willingness to negotiate. I can assure you that nobody in their right mind lacks the will. But the truth is that, in the face of evil, good will is not enough.

Because Russia's brutal attacks over the last eight months are nothing other than that – despicable and cynical, lacking regard for human life. A supposed peace that rewards acts like this, a peace that seals Putin's land grabs, is no peace. It would mean a rule of terror for many people in Ukraine, would leave them at the mercy of their Russian occupiers' arbitrary violence. Worse yet – a sham peace like this would only increase Putin's hunger. Moldavia and Georgia, as well as our NATO partners in the Baltic, live in fear.

The people in Ukraine too, the men and women and children who flee to their basements daily in the face of Russian rocket attacks, they too wish for peace, more desperately still than we do! But they are right when they say that the peace we long for must be a just peace. A peace that preserves the independence and freedom of Ukraine. An unjust peace is no peace – it carries the seed of new wars within it. No, an unjust peace would strengthen all those in the world whose hunger for power knows no law and no rules.

Wanting peace, but supplying weapons to a warzone; supporting one side in the war without ourselves being at war; imposing sanctions on others but also suffering

from them ourselves – these are all contradictions indeed, and I hear every day how many Germans are filled with doubt or even despair by them.

For us Germans, it is a test of our mettle. The headwinds are blowing deep into our country. This new time poses a greater challenge than we have faced in a long while. It is a test of our mettle that nobody will relieve us of and that there is no easy escape from. How can we prevail, as a country that is itself plunged into uncertainty? Where can we draw the strength to withstand contradictions when we ourselves are plagued by doubts?

I believe that this moment of crisis must first of all be a moment of self-affirmation for us. Let there be no doubt in our minds that what makes us, at our core, will endure.

Even in times when we must brave the headwinds, we remain who we are. A strong democracy at the heart of Europe. A free, diverse republic of self-determining citizens.

What this epochal shift changes is not the values that we stand for. But we must define our goals more strictly and adapt them to the new challenges.

We want to be able to say two years from now that we have passed through the worst of the economic slump.

We want to be able to say five years from now that not only has Ukraine asserted its sovereignty, but we must not fear any new wars in Europe.

We want to be able to say ten years from now that we have held this society together, we have taken the weaker of its members by the arm and supported them, and the majority has retained its confidence in democracy.

We want to be able to say fifteen years from now that, despite war and crisis, we have ensured that the generations to come will be able to enjoy a good life on our Earth, too.

Yes, it is probable that we will not be able to drive forward our country’s success story at the same pace that we have done over the last three decades. The essential is becoming important once again, and it deserves all of our effort.

I very deliberately say *“"our"”* effort. Fellow citizens, this new time requires every individual to act. Perhaps it was possible when the wind was at our backs to get by without contributing a great deal oneself. Perhaps it was possible to leave politics to other people. That is no longer the case. Germany, our country, needs your will to change, needs your contribution to our community, so that we can get to where we want to be!

So what does concentrating on the essential mean? And what are we prepared to expect of ourselves?

It’s clear that, over the coming years, we will need to accept that sacrifices must be made. Most have already felt the effects. We all must contribute whatever we can. This crisis demands that we relearn to be modest.

That may sound like mockery to the ears of those who already today are not making ends meet. I know that, although we live in a rich country, many cannot make sacrifices – because they’re already making sacrifices all day, every day. This crisis is affecting people who, even before the war began, faced a daily struggle to get by; to pay their rent, or to give their children a good life. This crisis is affecting companies, the self-employed, shops that once did good business but are now in financial trouble due to interrupted supply chains and high energy costs.

That is why every debate must begin with an assurance: also in the present situation, the government will not abandon you. It will use its resources to help those who cannot manage on their own. Relief packages and a special crisis fund, measures to rein in the price of natural gas, housing benefits, and support for businesses small and large alike – all this underscores the desire to help. This support must swiftly reach those in need. No country in Europe can do as much to help its citizens as we can. And yet our state, too, will not be able to alleviate every burden. And it need not do so. Because this crisis is also affecting many who – thank goodness – are doing well and in a position of strength. Those years when the wind was at our backs, they attained prosperity and financial security. They can make sacrifices without putting themselves in existential danger. And indeed, there’s a willingness to make sacrifices. Let us have faith in this strong centre-ground of our society!

Finally, this crisis is also affecting many in our country who are well off – even the rich. People who have a great deal to fall back on and can shoulder a greater burden. They must help others now, so that the tremendous cost of badly-needed relief can even be borne.

They must help out now, so as to avoid new injustice. Impressive relief packages are important – but it is no less important to make sure that burdens are distributed fairly.

My fellow Germans,

I am fully aware that no one likes to make sacrifices. But I would like for us to change our point of view. Instead of our first question being *“"who can relieve me of this burden?"”* it should be *“"will this help us all get through this crisis*

together?"” – that is the attitude we should adopt to make it through this winter together.

But it is also the honest truth that getting through this winter will not be the end of it. As worried as we are about inflation, energy prices and the war right now, once this winter has passed and we've got out of the economic doldrums, we simply can't go back to the way things were. Because, even though the war has moved some items further down on the political agenda, climate change is calling on us to act – also and especially now! I am worried that the spotlight has been stolen from this task facing humanity. Climate change is not taking a break during the war in Ukraine.

It's clear that, if we want to drastically lower emissions and break free from fossil fuels, we will need to give up some much-loved habits, both small and large. We will have to look at how – and how fast – we move around, what we eat, how we build and where we live. In these areas, too, every person can contribute. Let's get started right away. Every step, no matter how little, is better than none at all.

And still these individual efforts will not be enough. Our country and our successful economic model will be undergoing a historic transformation. We are leaving the industrial era behind, which was powered by fossil fuels and provided the foundation for Germany's rise as an export nation. And we are entering an age without coal, oil and gas, an age in which Germany will need to assert itself anew. Despite the many challenges, this holds great opportunities for our country. Actually seizing these opportunities, in order to build new prosperity on a new and better foundation – this is the foremost task that engineers and developers, businesses and political decision-makers must now tackle.

And because global climate change can be averted only through concerted action, we must also make sure that institutions and cooperation bridging the growing geopolitical gaps will endure. A new confrontation between blocs, dividing the world in two and pitting *“"us against them"”* is not in our interest. Yes, we must become less vulnerable and reduce one-sided dependencies. This does not mean becoming less interconnected with the world, but rather more interconnected. Not maintaining ties with only a few, but spreading out both our opportunities and risks. So my advice is, in the course of and after this epochal shift, let us not forget everything that made German foreign policy strong: being strongly anchored in Europe, striving for international cooperation, establishing common rules, pursuing dialogue between different-minded parties and striving to establish partnerships with those who are different from us. This is not a question of style. It is a question of survival.

Without fighting climate change, everything becomes pointless. We must put all the strength we have into this fight. Let us prove now how strongly we can tackle the

task of transformation. Let us give our children, and our children's children, a good life on our planet. It's up to all of us.

We are making sacrifices in order to get through this crisis. We are transforming ourselves to preserve our planet. And there is a third thing that these times demand of us. We need active – or more to the point – resilient citizens.

Because while we're braving the headwinds, attacks on our free society are increasing. Putin is attempting to divide Europe, and he is injecting this poison into the heart of our society. We are vulnerable because we are open, and desire to stay open. The train network, the unrestricted internet, the software on our mobile phones, and our energy supply – all of these have already been the targets of attacks. We will need to do a better job of protecting ourselves.

Our democracy, too, is part of our critical infrastructure. And it has been coming under pressure. We are the only ones who can defend it. We democrats must do more than pay lip service. We must get engaged, and here, yet again, show resilience and a spirit of resistance.

Resilient citizens stand up for what they believe in, and they express their concerns – but they also refuse to be co-opted by those who attack our democracy.

Resilient citizens distinguish between necessary criticism of political decisions and all-out attacks on our political system.

Resilient citizens can cope with uncertainty and are not misled by those who hold out the promise of simple solutions. But they rightfully expect policy-makers to remain focussed in these difficult times on what is most important, and they expect pragmatism to prevail over ritualised sparring.

Resilient citizens demand space in which to live as they see fit – yet they also do not forget how much we all depend on each other.

Resilient citizens expect something of themselves: respect and reason. That is a lot to ask, quite a lot, in fact. But it is the only way for us to provide an effective antidote to the poison of populism, to the danger that we may drift apart.

And that is what we must focus on as we brave the headwinds. Instead of allowing ourselves to drift apart, we must strengthen everything that connects us.

For example, the connections between the young and the old. Many younger people are impatient and accuse those older than themselves that they were too careless with our planet, and too hesitant in changing course. The younger ones feel cheated – and the older ones feel they are not getting enough credit for everything they've done for their children and their country. Let us not pit the generations against one

another. This will not create any common ground. Because, at the end of the day, we all have the same goal. We want to change our country, we want to make it better – and the only way to do that is through joint action. We must all collectively take the transformation seriously. And that is why the older ones, my generation, must now despite our advanced age rethink what we've grown accustomed to and help make this change happen. And to the younger ones, you who are also here in this room, I say that it's now up to you to take on responsibility, to play an active role, also by voicing criticism, but not in a destructive way. You need to change our country, and maybe even do a better job of this than previous generations.

You have my support.

Or let us take a look at the misunderstandings between the eastern and western parts of our country. Many in the eastern parts of Germany are currently experiencing a relapse into the 1990s, the last time when secure structures crumbled and livelihoods disappeared. How much of these experiences and this fear was truly felt in the west? This time, we must do a better job as we face up to a crisis that once again is having a greater impact in the east. Because even 32 years after unification, it is harder to ensure the east's energy supply, and incomes are lower and people there have less savings. Strengthening everything that connects us means ensuring today that the eastern parts of Germany do not once again become an afterthought. I know, people are deeply worried. But I also know how bright the sun is just over the horizon, how many entrepreneurs and world-class innovative technologies are being minted in the eastern parts of Germany, thanks to its top-notch universities and research institutions. A company in the Free State of Thuringia won the Deutscher Zukunftspreis twice, in quick succession. Long-hoped for semiconductor production facilities are being set up in Saxony and soon also in Saxony-Anhalt. Leading companies in the field of electromobility are also setting up shop in Brandenburg. All these are more than individual signs of hope. Let us work to build up this new, sustainable strength in the eastern parts of Germany. That is our common task.

Strengthening what connects us is also a task for urban and rural areas. Many who live in rural regions (actually the majority of people in our country) do not identify with the debates we are having in the capital. These discussions are often more far removed from their actual problems than the next medical specialist or post office. By the same token, many in large cities take a romantic or haughty view of those who live in the country. They yearn for the quiet, remote life – but it's something they only want to enjoy on the weekends. What is often lacking is an honest appraisal of the different conditions in which people live in urban and rural areas, along with the willingness to take the needs of people in the country seriously and to preserve the standard of living in villages and small towns. This requires more than a reliable internet connection. It means paying attention and showing empathy.

Let us go ahead and make a habit of looking beyond the confines of our own lives and realities. We owe it to ourselves to do this in our shared country.

Rich and poor, young and old, urban and rural – strengthening what connects us, across generational boundaries and among people from all walks of life – that is what I want to do now. I am grateful to everyone who thinks of more than his or her own personal needs. Many people in our country do this, and they are the backbone of our society. Yet words of praise for volunteer work must no longer be completely confined to Sunday sermons. It's true that volunteering as we know it is starting to go out of fashion, and responsibility rests on fewer and fewer shoulders. Yet helping others – especially in times when the wind is in our faces – is crucial. Systemically relevant, in fact. So that's why we must find new ways to fight alienation, and to strengthen our community and spirit of togetherness.

So I have made a proposal. I do not expect the idea of compulsory social service to be met everywhere with applause. I want there to be an honest debate on the society that we're all part of. It is a debate I hope will not peter out again, with no results. I firmly believe it is not excessive for us to ask people what they are willing to contribute for cohesion.

Democracy will not function without cohesion. And cohesion will not come about on its own. It requires practice. It comes about through people, and empathy; it is born of responsibility and charity. Merely rejecting the idea of compulsory social service is no answer to the challenges of our time. Maybe there are other convincing ideas. But if endless calls to strengthen cohesion do not lead to results, then we will need more: more ideas and more people who, at least once in their lifetime, devote themselves to helping alleviate the worries of others, helping people who were complete strangers before, devoting themselves to them for a certain amount of time. In this way, we can strengthen what connects us – and that is what we need now – now more than ever.

Being citizens in times of crisis, proving we can resist the headwinds, this is asking a lot. Today, for the first time in the history of our united Germany, we have come to a fork in the road. Do we dare set out into a new day and age? Are we prepared to do what we are called on to do?

I firmly believe that, in facing up to this challenge, we can nurture new strength and a new togetherness. It will not be easy; it will be hard work. We will need to endure a stretch of hardship and insecurity before we finally reach safe, solid ground once again. I hope that we not lose sight of one another in these difficult times, that we will not waste our energy on daily confrontations with others. If we show solidarity, if we show courage and ambition, then I'm confident that we will be up to the task we've been set.

We will preserve our freedom and our democracy. We will make Germany a new type of industrialised country – a leader in technology and a good steward of the climate, in the heart of Europe. Interconnected, but less vulnerable. Resilient, but not a warmonger. An open, friendly country with more, new international partners.

Our country is strong enough to weather crises. We have the people who time and again put in the necessary work, the businessmen, the researchers, the engineers, the skilled workers. Our country has the requisite knowledge and the ideas, the experience of multiple generations, and the ambition of the young generation.

Let us have faith in one another – and let us have faith in ourselves. Let us not be discouraged by the wind in our face that this new day and age brings. This is not about everyone doing the same thing, but it is about us having a common goal: strengthening everything that connects us!

That’s the task. Let’s tackle it.

***

"Для Німеччини це нова епоха": історична промова Штайнмаєра про війну та зміну ставлення до РФ

П'ЯТНИЦЯ, 28 ЖОВТНЯ 2022, 18:27 — ФРАНК-ВАЛЬТЕР ШТАЙНМАЄР

Президент Франк-Вальтер Штайнмаєр у своїй промові закликає німецьке суспільство до спільного протистояння проблемам, спричиненим російською агресією проти України. Берлін, 28 жовтня 2022 року

У Німеччині, як і в інших парламентських республіках, найвищим посадовцем є очільник або очільниця уряду, але було б величезною помилкою недооцінювати роль федерального президента, якого німці вважають главою держави. Але це – не єдина причина, чому ми переклали і публікуємо його промову.

Особливу роль німецький президент має зараз, коли цю посаду обіймає Франк-Вальтер Штайнмаєр. Яким би не було ставлення до нього в Україні, а в Німеччині цей політик зі стажем має повагу. Тим більше, зважаючи на те, що Штайнмаєр належить до тієї ж політичної сили, що й канцлер Олаф Шольц.

Соціал-демократичну партію Німеччини часто (і не без підстав!) сприймали як дружню до Росії. І це – ще одна причина, чому ця промова Штайнмаєра є знаковою, етапною, історичною для Німеччини. Не дарма вона була проголошена як "звернення до нації" – украй рідкісний для Німеччини формат.

Штайнмаєр прямим текстом оголосив про початок нової епохи у відносинах із Росією та світом. І це збігається з революційними заявами Шольца про те, що настав час сприймати Україну "як майбутнього члена ЄС". Ми переклали та публікуємо цю промову з незначними для українського читача скороченнями.

* * *

Будь-хто у Німеччині, хто прокинувся 24 лютого і побачив кадри ракетних обстрілів Києва, колони танків на українських вулицях, величезні масштаби російського вторгнення – кожен, хто прокинувся і це побачив, зрозумів, що того ранку світ став іншим.

Але ніхто не відчув жах того ранку так глибоко, як народ України.

У вівторок я опинився в одному бомбосховищі з деякими з українців у Корюківці, маленькому містечку біля білоруського кордону, під час повітряної тривоги. Там вони розповідали мені свої історії; ділилися тим, як 24 лютого змінило все; як жах війни, увірвався в їхнє нормальне життя. Розповідали про жахливий шум бомбардувань, дим, вогонь, про свій раптовий, незахищений страх – і говорячи зі мною, ці чоловіки і жінки тремтіли.

Літня жінка розповіла, як разом з онуком спостерігала за нескінченною колоною російських танків, вантажівок та військової техніки, що проїжджала

повз. Онук подивився на неї і запитав: "Бабусю, ми помремо?" – і вона не змогла відповісти на його запитання. Навіть зараз вона плакала, згадуючи це.

Кожен із вас запам'ятає це 24 лютого. Як і я.

Виття сирен і темний дим над Києвом, страшні фото вразили мене, але **водночас вони ознаменували остаточний, гіркий провал багаторічних політичних зусиль, у тому числі і моїх зусиль, щоб запобігти саме цьому страшному моменту**.

24 лютого стало днем зміни епох.

Нас тут, у Німеччині, цей день також переніс у інший час, у невизначеність. Нам здавалося, що війни, з насильством та позбавленням людей місць, де вони жили, лишилися у минулому. А **тепер вони можуть поширитися по Європі, як лісова пожежа**.

Ми перенеслися у час серйозних економічних потрясінь, енергетичної кризи і стрімкого зростання цін. Час, коли наша успішна модель економіки, базована на глобальних зв’язках, опинилася під тиском. Час, коли суспільна згуртованість, довіра до демократії, навіть довіра до самих себе виявилися підірвані.

Політика не може творити дива. Ніхто, включно зі мною, федеральним президентом, не може розвіяти всі занепокоєння німців у цей глибоко непевний час. До того ж багато з цих занепокоєнь є виправданими: ми справді переживаємо найглибшу кризу в нашій об'єднаній Німеччині.

Але я твердо вірю, що ми – якщо зрозуміємо, що відбувається зараз, – вже не будемо наляканими і беззахисними, зустрічаючи цю нову епоху.

Багато років до 24 лютого 2022 року Німеччина рухалася уперед, і попутний вітер допомагав нам йти.

Це були роки, коли відбулося об’єднання Німеччини, роки мирного виведення російських військ з нашої території, закінчення конфронтації військових блоків та дедалі більшого об'єднання Європи. А ми, німці, в серці об'єднаної Європи отримували велику вигоду від того, що це були мирні роки.

Це сформувало наш погляд на світ. Ми вважали, що ми оточені друзями, а війна в Європі стала немислимою.

Здавалося, що свобода і демократія скрізь завойовують позиції, що торгівля і процвітання можливі усюди.

Незважаючи на всі кризи того часу і здійснення не всього, на що ми сподівалися, це були добрі роки! А Німеччина перетворилася з країни з темною історією на шанованого члена спільноти держав; на країну, якій навіть віддавали перевагу держави-партнери; країну зі зростаючими можливостями впливу і зростаючою відповідальністю у світі.

Німеччина – така маленька країна у світовому масштабі, практично позбавлена природних ресурсів тощо, стала сильною, сучасною, економікою з глобальними зв'язками. Ми досягли цього завдяки хорошій освіті і підготовці кадрів, готовності до реформ і торговельним зв'язкам по всьому світу.

Маючи позаду ті роки, коли дув попутний вітер, я кажу: це були хороші роки. Але й тоді ніщо з наших здобутків не падало нам з неба. Ми працювали, щоб це отримати – заради миру і процвітання. Ми покладалися на міжнародне співробітництво і грали за правилами.

А потім настало 24 лютого.

24 лютого Путін не просто порушив правила і закінчив гру. Він просто скинув на підлогу шахівницю, на якій велася гра!

Жорстока агресивна війна Росії в Україні перетворила на попіл європейський безпековий порядок. У своїй імперській одержимості російський президент порушив міжнародне право, захопив землі, поставив під сумнів кордони.

Російська атака стала нападом на всі уроки, які світ виніс із двох світових воєн. Зараз ці уроки миру зникають. Точки дотику, зв'язки, діалог всередині спільноти держав все більше підміняються боротьбою за ідеологію та домінування.

Вагомим чинником є прагнення Китаю до економічної та політичної могутності.

Ця боротьба визначатиме міжнародні відносини в осяжному майбутньому.

Світ став на шлях до конфронтації – хоча він залежить від співпраці більше, ніж будь-коли. Зміна клімату, зникнення біологічних видів, пандемії, голод і міграція – усе це неможливо вирішити без готовності і бажання міжнародної співпраці.

Для нас у Німеччині це означає, що настають важкі роки. Жорсткі роки.

Дивіденди, яки ми збирали з епохи миру, вичерпалися.

Для Німеччини починається епоха, в якій ми повинні хоробро протистояти зустрічним вітрам.

Щоб перемогти в цей час, ми можемо спиратися на силу і міць, які здобули під час добрих років. Нам допоможе досвід, набутий під час інших важких криз. Зрештою, у нас з вами сильна економіка, сильніша за багато інших, хороша наука, сильний бізнес і дієздатна держава.

Ми маємо широку підтримку центристських сил, яка є основою нашого суспільства.

Але нам недостатньо тих сильних сторін, які допомагали нам досі. Нам потрібно дещо більше. Ми маємо навчитися вирішувати конфлікти, як внутрішні, так і зовнішні. Нам потрібна воля до самоствердження, а також сила, щоб часом погоджуватися на жертви.

Нам потрібне не мислення війни, але стійкість та дух опору.

Це включає, в першу чергу, сильні і добре оснащені збройні сили, Бундесвер. Цього очікує народ нашої країни, а також наші сусіди і партнери.

Ми – сильна країна в центрі Європи. Ми зобов'язані зробити свій внесок у колективну оборону, і сьогодні потреба у цьому набагато вища, ніж раніше, коли нас захищали інші, як-от США. Тривалий час ми могли покладатися на інших, але тепер інші повинні мати можливість покладатися на нас.

Я запевняю наших партнерів, що Німеччина усвідомлює свою відповідальність у НАТО та у ЄС. Це підтверджують безпекові рішення, які Федеральний уряд ухвалив після переломного 24 лютого. Це також підтверджує широкий суспільний консенсус на підтримку цих рішень.

І – що особливо важливо для мене – це також підтверджує зростання поваги до нашого Бундесверу в нашому суспільстві ті зростаюче розуміння потреби в ньому.

Нарешті. Настав час.

Німецькому суспільству потрібен сильний Бундесвер – але Бундесверу також потрібне суспільство, яке його підтримує!

Стійкість і здатність до врегулювання конфліктів все ще вимагають більшого.

Зі зростанням очікувань від нас зростає і критика на нашу адресу. Ми повинні реагувати на неї зріло і не використовувати кожну зовнішню критику як зброю для внутрішньої політичної боротьби.

Нам доведеться звикнути до того, що таку країну, як Німеччина, будуть критикувати.

Погляньте на США – у них у цьому достатньо практики.

США – провідна світова держава, але їх критикують і за те, що вони роблять, і за те, що вони не роблять. Вони не можуть переводити стрілки на інших або апелювати до когось головнішого. Вашингтон має знати, що він робить і для чого.

А що ж Німеччина? Ні, Німеччина не є світовим лідером. Але ми є однією з найбільших держав у Європі. Тому від нас очікують лідерства в інтересах Європи.

І нам тут важливі не оплески аудиторії. Важливим є зміцнення Європи. Чим більш невизначеним стає світ навколо нас, тим більше впевненості потрібно нам на нашому спільному шляху!

Готуватися до цих нових часів означає ставити самим собі складні запитання. Світ став іншим після зміни епох – і нам також потрібно відкинути старі способи мислення і старі надії.

Особливо це стосується нашого ставлення до Росії.

Я знаю, що багато людей у нашій країні відчувають зв'язок з Росією та її народом, люблять російську музику та літературу.

У східній Німеччині до того ж є дуже різні спогади про сорок років спільної історії, які досі резонують. Крім того, всі ми, і на сході, і на заході Німеччини, вдячні за наше возз'єднання та не забуваємо, що воно відбулося мирно завдяки Михаїлу Горбачову. Бо радянські війська без жодного пострілу повернулися додому, що дало багатьом надію на мирне майбутнє.

Я поділяв цю надію, і вона мотивувала мене протягом багатьох років.

Але коли ми дивимося на сьогоднішню Росію, старим мріям немає місця. Тепер наші країни протистоять одна одній.

...Те, що робить Росія – це атака на все, що відстоюємо і ми, німці.

Той, хто знизує плечима і запитує: "Який стосунок ця війна має до нас, німців?" – не має ні почуття відповідальності, ні відчуття історії.

Тому ми підтримуємо Україну і будемо робити це стільки, скільки буде потрібно.

Йдеться про військову підтримку, фінансову та політичну підтримку, а також гостро необхідну підтримку для швидкого відновлення після підлих атак Росії на об’єкти енергопостачання, опалення, гарячого водопостачання, на інфраструктуру, яка стає життєво важливою з наближенням зими.

І я говорю не лише про підтримку з боку політиків.

У Німеччині є дуже багато людей, які роблять усе можливе, щоб допомогти, незліченна кількість ініціатив громадянського суспільства, муніципальних партнерств та мереж, які допомагають на місці, в Україні. За це я хотів би сьогодні подякувати всім у нашій країні.

Усім тим, хто надає цю життєво важливу допомогу і забезпечує її продовження – дякую!

Ця війна впливає також на нас, німців – у нас немає жодного способу уникнути економічного тиску на Росію.

Це кажу тим, хто запитує мене, чому ми маємо нести тягар війни в іншій країні. "Хіба санкції не завдають нам більшої шкоди, ніж будь-кому іншому? Чи не можна було б їх просто скасувати?". Такі запитання я чую зараз часто, і я не хочу від них відмахуватися, тому що страхи, які за ними стоять, є реальними.

Нам потрібно відповісти на ці запитання.

Ми живемо в умовах конфлікту. І тому нам потрібні конфліктні інструменти.

Так, санкції мають свою ціну, в тому числі й для нас. Але якою була б альтернатива? Стояти осторонь і спостерігати за цією злочинною агресією? Просто продовжувати жити так, ніби нічого не сталося?

Ні, в наших інтересах – протистояти російському беззаконню разом із нашими партнерами.

В наших інтересах – звільнитися від залежності від режиму, який посилає танки проти сусідньої країни і використовує енергетику як зброю.

В наших інтересах – захистити себе і зменшити нашу вразливість. Ніхто не сказав про це більш чітко і лаконічно, аніж прем'єр-міністр Естонії: "Газ може бути дорогим, але свобода – безцінна".

Так, ми живемо в умовах конфлікту. Так, ця війна зачіпає і нас також.

Але для мене не менш важливо те, що при цьому наша країна не перебуває у стані війни.

І ми не хочемо, щоб це змінилося. Будь-якому поширенню цієї війни, не кажучи вже про ядерну ескалацію, необхідно запобігти.

Я знаю, що багато людей у нашій країні прагнуть миру. Дехто вважає, що ми докладаємо замало зусиль для цього, що нам не вистачає готовності до переговорів. Але уявний "мир", який ми отримаємо у результаті таких дій, "мир", який цементує захоплення Путіним чужої землі – не є миром.

Для багатьох людей в Україні він означатиме панування терору, він залишить їх на поталу свавільного насильства російських окупантів.

Що ще гірше – такий фіктивний "мир" лише посилив би апетити Путіна. Молдова і Грузія, а також наші партнери по НАТО в Балтії не дарма живуть у страху.

Українці – чоловіки, жінки і діти, які щодня тікають до своїх підвалів від російських ракетних обстрілів, – вони також прагнуть миру, ще більш відчайдушно, ніж ми! Але вони мають рацію, коли кажуть, що це має бути справедливий мир. Мир, який збереже незалежність і свободу України.

Несправедливий мир не є миром – він несе в собі насіння нових воєн. Несправедливий мир посилить усіх тих у світі, чия жага до влади не знає законів і правил.

Ми маємо діяти, долаючи суперечності.

Бажати миру, але постачати зброю в зону бойових дій; підтримувати одну зі сторін війні, не перебуваючи при цьому в стані війни; накладати санкції на інших, але при цьому самому страждати від них – це дійсно протиріччя, і я щодня чую, як багато німців сповнені сумнівів або навіть відчаю через них.

Для нас, німців, це є випробуванням на міцність, на опір зустрічному вітру.

Новий час кидає нам такий виклик, з яким ми давно не стикалися. Це випробування на міцність, від якого нам не втекти.

...

Ми хочемо, щоб за два роки ми могли сказати, що пройшли через найгірший період економічного спаду.

Ми хочемо, щоб за п'ять років ми могли сказати, що Україна не тільки відстояла свій суверенітет, але й немає загрози, що знову почнеться війна у Європі.

Ми хочемо, щоб за десять років ми могли сказати, що зберегли своє суспільство, провели через кризу і підтримали найслабших його членів, а більшість зберегла віру в демократію.

Ми хочемо, щоб за п'ятнадцять років ми могли сказати, що попри пережиті нами війну і кризу наступні покоління мають змогу насолоджуватися гарним життям.

Можливо, нам не вдасться просуватися до успіху тими ж темпами, як це було останні 30 років. Але головні речі знову набувають ваги – і вони заслуговують на всі наші зусилля.

Я дуже свідомо кажу про "наші" зусилля: новий час вимагає зусиль кожного.

Можна було обійтися без особливих зусиль, коли дув попутний вітер. Тоді можливо було сказати "політикою займаються інші". Але зараз це вже не так. Німеччина потребує вашої волі до змін, вашого внеску, щоб ми опинилися там, де ми хочемо бути!

Але найближчі роки потребуватимуть, щоб ми йшли на певні жертви.

Більшість із нас вже відчули наслідки. І нам усім належить зробити свій внесок. Ця криза вимагає, щоб ми знову навчилися скромності, стриманості.

Це може звучати як глузування для тих, хто вже сьогодні ледь зводить кінці з кінцями. Я знаю, що хоча ми живемо в багатій країні, багато хто вже не може йти на жертви – бо і досі йшли на жертви та роблять це щодня. Ця криза зачіпає людей, які ще до початку війни щодня боролися за те, щоб мати за що жити, чим заплатити за квартиру, щоб дати своїм дітям хороше життя.

Саме тому кожну таку дискусію треба починати із запевнення: під час цієї кризи влада не залишить вас напризволяще та використає свої ресурси, щоб допомогти тим, хто не може впоратися самотужки. Потрібні пакети допомоги і спеціальний антикризовий фонд, заходи зі стримування ціни на газ, житлові пільги, підтримка малого і великого бізнесу. Ця підтримка має швидко дійти до тих, хто її потребує. Жодна країна в Європі не може зробити стільки, щоб допомогти своїм громадянам, як ми.

...

Але також треба чесно говорити про те, що пережити цю зиму – це ще не все.

Як би ми зараз не були стурбовані інфляцією, цінами на енергоносії та війною – але коли пройде ця зима і ми вийдемо з економічної кризи, ми не зможемо повернутися до того, що було... Достатньо нагадати, що зміна клімату не робила перерву на час війни в Україні.

І якщо ми хочемо різко знизити викиди і звільнитися від викопного палива, нам доведеться відмовитися від деяких улюблених звичок, як малих, так і великих...

І все одно наших індивідуальних зусиль буде недостатньо.

Наша країна і наша успішна економічна модель зазнають історичної трансформації. Ми залишаємо позаду індустріальну епоху, яка була заснована на викопному паливі і забезпечила фундамент для піднесення Німеччини як експортної країни.

Ми вступаємо в епоху без вугілля, нафти і газу, в епоху, в якій Німеччина має знайти і знайде свою роль, своє місце.

Незважаючи на численні виклики, ця епоха відкриває перед нашою країною великі можливості...

А оскільки глобальній зміні клімату можна запобігти лише спільно, ми також повинні переконатися, що інститути та співпраця, які перекривають зростаючі геополітичні розриви, не допустять нової конфронтації між блоками. Поділ світу навпіл і протиставлення "ми проти них" – не в наших інтересах... Давайте не забувати все те, що зробило німецьку зовнішню політику сильною: міцна прив'язка до Європи, прагнення до міжнародного співробітництва, встановлення спільних правил, ведення діалогу між партіями, що дотримуються різних поглядів, і прагнення до встановлення партнерських відносин з тими, хто відрізняється від нас.

Це не питання стилю. Це питання виживання. Бо без боротьби зі зміною клімату все втрачає сенс.

...Ми йдемо на жертви, щоб пройти через цю кризу. Ми трансформуємо себе, щоб зберегти нашу планету. І є третя річ, якої вимагає від нас цей час. Нам потрібні активні, а точніше – стійкі громадяни.

Атаки на наше вільне суспільство посилюються.

Путін намагається розділити Європу, і він вприскує отруту в серце нашого суспільства.

А ми вразливі, тому що ми відкриті і хочемо залишатися відкритими.

Залізнична мережа, енергопостачання, інтернет, програми на наших мобільних телефонах – усе це вже було об'єктами атак. Ми повинні краще захищати себе.

Наша демократія також є частиною нашої критичної інфраструктури. Ми єдині, хто може її захистити.

Стійкі громадяни відстоюють те, у що вони вірять, і вони висловлюють свою стурбованість – але вони також мають вміти відсікати тих, хто атакує нашу демократію.

Стійкі громадяни розрізняють необхідну критику політичних рішень і тотальні атаки на нашу політичну систему.

Стійкі громадяни можуть впоратися з невизначеністю, їх не вводять в оману ті, хто обіцяє прості рішення. Але вони мають справедливо очікувати, що політики в ці важкі часи зосередяться на найважливішому і відкладуть убік ритуальні спаринги.

Стійкі громадяни вимагають можливості жити так, як вважають за потрібне – але вони також не забувають, наскільки ми всі залежимо одне від одного.

Стійкі громадяни вимагають для себе самих поваги і розуму. Це єдина ефективна протиотрута від популізму, від небезпеки того, що нас роз'єднають.

...

Сьогодні, вперше в історії, об'єднана Німеччина опинилася на роздоріжжі.

Чи наважимося ми вирушити в новий день і нову епоху? Чи готові ми зробити те, до чого ми покликані?

Я твердо вірю, що, відповідаючи на цей виклик, ми зможемо виплекати нову силу і нову єдність. Це буде нелегко, це буде важка праця... Якщо ми проявимо солідарність, якщо ми проявимо мужність і амбіції, то я впевнений, що ми впораємося з тим завданням, яке перед нами поставлено.

Ми збережемо нашу свободу і нашу демократію. Ми зробимо Німеччину індустріальною країною нового типу – лідером у галузі технологій та відповідального поводження з кліматом у самому серці Європи...

Давайте повіримо один в одного – і давайте повіримо в себе. Давайте не зупинятися перед зустрічним вітром, який приносить цей новий день і епоха.

Це – завдання для нас. Тож візьмемося за нього.

Федеральний президент Німеччини

Франк-Вальтер Штайнмаєр,

Звернення до німецької нації

27 жовтня 2022 року

***

№ 915.

«Є реальна загроза, що на два тижні можемо залишитися без світла» — голова Київської ОВА Кулеба

*Голова Київської ОВА Олексій **Кулеба** під час інтерв'ю з hromadske*

2022-11-01

Євгеній *Шульгат*

Через масовані обстріли інфраструктури 31 жовтня частина Київщини залишилася без світла. З огляду на це в області й загалом по Україні ввели екстрені вимкнення електроенергії.

hromadske поговорило з головою Київської ОВА Олексієм Кулебою про виклики, з якими зіткнулася українська енергосистема, про те, як влада готується до загрози ядерних ударів, та на що можуть розраховувати вимушені переселенці в майбутньому.

***

— Насамперед обговоримо питання, які цікавлять усіх мешканців Київщини. Як обстріли 31 жовтня вплинули на енергетичну систему області?

— У Київській області 400 тисяч абонентів залишилися без світла. Відбулося аварійне відключення. Вчора до кінця дня вдалося підключити більшість. Сьогодні зранку почали планові вимкнення. Вони відбуваються вже двічі на день, у середньому по 4 години.

Наша головна мета — зробити так, щоб відключення відбувалися планово й у встановлені терміни. Аби люди не скаржилися, що в них відключення тривають шість годин замість чотирьох. ДТЕК також працює над тим, щоб зменшилася кількість планових вимкнень.

— Виконавчий директор ДТЕК Дмитро Сахарук учора заявив, що в компанії закінчилося обладнання для ремонту пошкодженої інфраструктури. Як же тоді будуть проводити ремонт?

— Зі свого боку можу сказати, що я особисто об'їхав усі станції, які зазнали пошкоджень чи руйнувань. Ми надаємо їм певну допомогу в розбиранні пошкоджень і завалів. Усе інше в них поки що є. І вони мені не казали, що немає якогось обладнання і що вони не можуть щось відремонтувати.

Якщо говорити про трансформатори, то їх можна зробити і в Україні. Є певне технологічне обладнання, на яке нам доведеться чекати три місяці або навіть більше. Але це не означає, що його немає взагалі. Нічого незмінного немає.

— У яких громадах через удари по енергетичній інфраструктурі найбільше відключень?

— Після 10 жовтня ситуація серйозно змінилася, російська армія почала цілеспрямовано руйнувати нашу енергетичну інфраструктуру, яка є критичною. Ми розуміємо, що Київщина знову стає форпостом міста Києва. Б'ють сюди безпосередньо для того, щоб світла не було в самому Києві. Тут проживає велика кількість людей, це створення такої гуманітарної кризи, аналогів якої світ не бачив 70 років.

Сказати, що якісь громади постраждали більше, не можна. У них різні генерації, вони підключені до різних вузлів. У них мають бути різні відключення за годинами, але не за кількістю годин. Тобто терміни мають бути приблизно однакові.

Зараз ми говоримо з ДТЕК, щоб вони виокремили чутливі зони, де відбуваються аварійні ситуації, аби ми прокомунікували з громадськістю.

— До чого людям готуватися?

— Ми, як обласна військова адміністрація, готуємося до будь-якого розвитку подій, зокрема й найскладнішого. Люди також повинні готуватися і розуміти, що в них мають бути запаси їжі та води. Мають бути заряджені мобільні телефони.

— Чи може статися повне відключення електроенергії?

— Так, якщо будуть продовжуватися ракетні обстріли нашої енергетичної інфраструктури й ми не зможемо зберегти її завдяки ППО.

— Спрогнозуймо найоптимістичніший та найгірший сценарії стосовно блекауту.

— Це залежить від того, яких пошкоджень нам завдадуть. Якщо будуть пошкодження, які ми зможемо відновити за два тижні, то це свідчитиме про те, що нам два тижні потрібно протриматись. Якщо будуть інші пошкодження, то процес ремонту може зайняти й більше часу або, навпаки, менше. На жаль, у нас такий ворог, що важко передбачити умови ураження. Тобто є реальна загроза, що ми на термін до двох тижнів можемо опинитися без світла. І ми вже готуємося до цього.

— Про яку підготовку йдеться?

— Ракетні обстріли енергетичної інфраструктури можуть призвести до того, що не буде опалення. Для такого випадку в Київській області є 750 стаціонарних пунктів обігріву.

Ці пункти обладнані відповідними генераторами, там є їжа, певні запаси води. Тобто це укриття, які дадуть змогу бути в теплі й безпеці. У ДСНС є також інфраструктура мобільних пунктів обігріву.

— Чи може скластися ситуація, коли людям і три місяці доведеться сидіти без світла?

— Ми зможемо про це говорити, коли будемо розуміти, що конкретно відбулося.

1. Підготовка до можливого ядерного удару

— Ще одна істотна загроза, про яку багато говорять, — ядерна. Як Київщина готується до подібних атак?

— Останні 8 місяців нас навчили, що може відбутися все, що завгодно. Як посадова особа, я готуюся до найгіршого сценарію, але сподіваюсь, що все буде нормально. На жаль, це питання не порушувалося останні 30 років. Зараз — останні 5 місяців — усе зовсім інакше. Я вимагаю від людей, з якими працюю, не підходити до цього формально.

У нас 425 спеціальних сховищ в області. Вони розташовані під землею, мають два входи та виходи, вентиляцію. Загалом в області близько тисячі укриттів. Найпростіше — цокольний поверх. Там вікна виходять на вулицю, але наполовину. Вони не підходять для захисту від радіаційної загрози.

Зрозуміло, що насамперед людина має перейти до укриття. Другий крок, найважливіший, — має бути зв'язок. Якщо станеться ядерний удар, то, найімовірніше, зв'язку не буде. Єдине, що працюватиме, — це радіо. Тому скрізь мають бути обладнані портативні радіоприймачі з батарейками, щоб можна було приймати сигнал. Тому що інформація — це буде найголовніше. Тільки так люди зможуть дізнатися, що треба робити далі.

— Ці 425 об'єктів уже обладнані приймачами?

— На сьогодні ні. Однак терміново хочемо обладнати їх. До 15 листопада.

— Наскільки обізнане населення щодо того, де розташовані ці 425 об'єктів?

— Всі вже знають, де бомбосховища. Здебільшого вони і є цими протирадіаційними сховищами. Таким є кожне друге в Київській області. Це не окремі якісь будівлі. Вони більш укріплені, розташовані на більшій глибині.

— Чи вже є плани евакуацій?

— Ми уточнюємо та поновлюємо всі можливі евакуаційні маршрути й напрацьовуємо план дій. Є плани евакуації кожного населеного пункту, по кожній окремій територіальній громаді. У них визначені місця, де людям потрібно буде збиратися на евакуацію, визначені транспортні засоби, які залучатимуться для евакуації. У кожній громаді є відповідальна за це людина.

До того ж транспортних засобів для евакуації більш ніж достатньо. Наприклад, можна залучати комунальний транспорт. Дефіцит залучається від транспортних перевізників (маршрутних таксі — ред.). А ще є військовий транспорт.

— Як людей інформуватимуть у разі ядерної атаки?

— Будуть використовувати всі доступні офіційні джерела інформації: урядові лінії, радіо, гучномовці. Зокрема, їздитимуть автомобілі з гучномовцями, які інформуватимуть населення. Цим займається ДСНС, у разі потреби ще залучатимуть поліцію.

— А всі екстрені служби забезпечені засобами радіаційного захисту?

— Так, вони всі забезпечні. Також ми минулого тижня проводили штабні навчання, щоб кожен розумів алгоритм своїх дій.

— Як саме працюватимуть екстрені служби в разі ядерної атаки?

— Перше — це координація дій населення. Друге — реагування на ситуацію, яка склалася: гасіння пожеж, розбирання завалів, розгортання медичних штабів. Те, що ми будемо робити, безпосередньо залежить від ситуації.

— Чи відпрацьований механізм комунікації між вами і різними підрозділами в разі ядерної загрози?

— У нас є три альтернативних види зв'язку на випадок надзвичайної ситуації. Але які саме, краще не оголошувати. Вони діють у всіх штабах.

— Наприклад, поліцейські відділки також мають цей зв'язок?

— Звісно. Ми повинні охопити всі 69 наших громад і з усіма ними маємо бути на зв'язку. Насамперед ми орієнтовані на те, щоб кожна людина від Полісся до Ставища розуміла, що відбувається.

2. 30 мільярдів гривень для відбудови інфраструктури Київщини. Скільки вже виділили?

— Щодо відбудови зруйнованого росіянами житла на Київщині. Скільки коштів було виділено?

— У нас по області близько 28 тисяч зруйнованих об'єктів. Якщо порівнювати з Києвом, то виходить, що це всі будівлі столиці були б зруйновані. Величезні обсяги руйнувань. Це торкнулося і шкіл, і дитячих садочків.

Якщо говорити про житловий фонд, то близько 5 тисяч приватних будинків повністю зруйновані. У багатьох це були дачні будинки, тобто не єдине житло. Багатоповерхівок зруйновано повністю 161, а близько 1 500 пошкоджені.

Навесні цього року Уряд виділив 400 млн грн для відновлення інфраструктури, а також на виконання першочергових ремонтних робіт у Київській області, зокрема на заміну розбитих вікон та дверей, ремонт

покрівель тощо. Ці кошти призначені для відновлення об’єктів, що зазнали незначних ушкоджень. Зокрема, на заміну вікон, дверей, ремонту покрівлі в будівлях.

Наразі відновлено понад 3 500 об’єктів.

> **Із них майже 2 500 — це житловий фонд. Більш ніж 2 000 — приватні будинки, майже 500 — багатоповерхівки.**

Крім цього, у жовтні уряд виділив нам 600 мільйонів гривень на капітальне відновлення, капітальне будівництво.

Ще 200 мільйонів спрямовані з обласного бюджету.

— Як розподіляються гроші між громадами?

— Ми розуміли, що 400 мільйонів гривень нам не вистачить, аби відремонтувати всі будинки. Тому ремонтували об’єкти, які є найбільш «вмотивованими» для відновлення.

Тобто це будинки, у яких ми можемо відразу зробити 100 квартир за порівняно невеликі гроші.

На сьогодні ми вже змогли використати 300 мільйонів гривень. Це пов’язано з тим, що у країні війна йі досить вагома відсоткова частина бюджету витрачається на війну. Все інше фінансується за залишковим принципом.

— А порахували, скільки грошей потрібно для відновлення Київщини?

— У нас є приблизні цифри щодо того, скільки грошей потрібно. Похибка вагома, тому що змінюються ціни, як і ситуація.

Але якщо говорити про житловий фонд, то необхідно до 10 мільярдів гривень.

Тотально на всю інфраструктуру — 30 мільярдів гривень.

Але знову ж таки це приблизні цифри. Це сума пошкоджень, які ми зафіксували.

Нам потрібно концептуально переосмислити такі міста, як Бородянка, Макарів.

— На яку суму були проведені ремонти коштом *міжнародних організацій*?

— Говорити безпосередньо можемо про кошти державного, обласного та місцевих бюджетів, які залучені на відбудову.

Кошти партнерів не рахуємо, адже ми отримуємо послуги.

Київська ОВА й органи місцевого самоврядування надають донору інформацію щодо пошкоджених об'єктів та експертизи. Донор визначає об'єкти, готує кошториси, обирає підрядника й ремонтує.

Зокрема, Київська область щодо віднолення житлового фонду співпрацює з благодійними організаціями «Карітас», УВКБ ООН, UNICEF.

1) UNICEF здебільшого допомагає з відновленням об'єктів соціальної інфраструктури — шкіл та садочків. Зокрема, відремонтовано 17 укриттів у таких закладах. Крім того, вони закупили понад 600 ноутбуків для наших шкіл. Це важлива і необхідна допомога, тому що російська армія вкрала все обладнання.

2) ООН виділяє кошти на приватні будинки. Завдяки цій співпраці вже відновлено 154 приватних будинки, тривають роботи на 354 приватних будинках.

3) «Карітас» відновили 250 приватних будинків, 221 — у роботі. Ще близько 1500 зареєстровані та відібрані за програмою.

Загалом близько 600 будівель із 2 500 відновлено за кошти міжнародних партнерів. решта — за кошти державних та місцевих бюджетів.

3. Переселенці, модульні містечка і зима

— Скільки вимушених переселенців прийняла Київщина? Скільки з них мешкають у місцях тимчасового проживання?

— Київщина прихистила понад 300 тисяч переселенців починаючи з березня. Зараз у Київській області перебувають 70 тисяч переселенців. Вони отримують соціальні виплати. З цих 70 тисяч не всі прийшли до держави з проханням надати житло. Здебільшого це люди, які орендують житло або живуть у родичів. Тобто з 70 тисяч близько 5 300 осіб перебувають у місцях тимчасового проживання.

Це можуть бути модульні містечка, які функціонують в Ірпені, Макарові, Бородянці, Бучі та інших населених пунктах. Зараз ми їх адаптуємо під зимовий період. Загалом на Київщині в модульних містечках нині мешкає 2 829 осіб.

Цієї суботи ми відкрили модульне містечко у Василькові, нині місцева влада там отримала 315 заявок. Це жителі з Луганської, Донецької, Херсонської, Харківської, Запорізької областей. Це вже 8-ме модульне містечко в області, що реалізоване завдяки підтримці польського уряду. Зараз містечка заповнені на 80%. Що ближче до зими, то більше заявок.

У місцях компактного проживання (будинки відпочинку, пансіонати, гуртожитки) мешкають понад 2 500 внутрішньо переміщених осіб. Вільними залишаються більш як 3 000 місць.

— Скільки загалом таких закладів?

— У Київській області налічується понад 100 установ і організацій, на базі яких проживають переселенці.

— Чи готується нове житло для людей, які втратили домівку?

— **Будівництво з нуля ми можемо тільки планувати**, але **фінансування на це немає** через важку економічну ситуацію в країні.

— Тобто, *2023 року навряд чи почнеться будівництво об'єктів, куди зможуть заїхати вимушені переселенці?*

— Якщо говорити про модульні містечка, то вони розраховані на рік.

Звісно, ми хочемо, щоб ці люди за рік переїхали до нових помешкань.

Ми ведемо перемовини з *міжнародними* партнерами, донорами, які допоможуть нам із житлом для переселенців і житлом для мешканців Київської області, у яких воно зруйноване.

У нас *є кілька програм*, які ми зараз напрацьовуємо, але казати про терміни я не можу.

***

№ 916.

НАФТОГАЗ

Кабмін може звільнити мене в будь-який момент. Головне — перемога. Інтерв'ю про опалювальний сезон, дефолт Нафтогазу і війну

2022-07-19

У великому інтерв'ю ***НВ Бізнес*** Юрій Вітренко розповідає, як виглядає централізована владна модель під час війни та чи варто українцям запасатися дровами, вугіллям і газовими балонами.

НАК Нафтогаз України і його очільник Юрій Вітренко цього літа стали учасниками одразу двох надважливих і до того ж пов’язаних процесів. Перший, підготовка країни до зими, хоч і є традиційним, але через війну з Росією має свої особливості. Газ зараз — дуже дорогий, а Україні його потрібно дуже багато. Другий процес — реструктуризація багатомільйонних боргів перед західними кредиторами, теж проходить не без проблем.

Додаткові кошти, або, як каже сам Вітренко, «велика купа грошей», потрібні НАКу саме для закупівель дорогоцінного блакитного палива. Але власники облігацій Нафтогазу вже відмовились від простого відтермінування виплат на два роки. Тепер НАК зробив їм нову, покращену пропозицію і чекає відповіді.

В обох випадках діяльність формально незалежного Нафтогазу координує Кабінет міністрів Дениса Шмигаля, який по-перше заборонив компанії розплачуватись з кредиторами, а, по-друге, поставив перед Нафтогазом надвисоку планку закачки газу до підземних газосховищ — 19 млрд кубометрів.

Через ці історії стосунки між урядом і однією з найбільших компаній країни складно назвати безхмарними. За чутками, розмови на підвищених тонах на Кабміні перестали бути рідкістю. Вітренко заперечує сварки. Більш того, за його словами, він з розумінням ставиться до завдань уряду через одну просту причину: всі мають робити все для перемоги. Цю тезу під час півторагодинної розмови він повторює кілька разів.

1. ВІЙНА, НАФТА, ЄВРОБОНДИ

— Як війна змінила Нафтогаз?

— В менеджерському і технологічному сенсі. Це просто зовсім інша реальність. Пріоритети зараз — наблизити перемогу в війні, зберегти людей, які працюють у Нафтогазі. У нас є загиблі на роботі, багато людей працюють на територіях, де ведуться бойові дії. Багато активів компанії були мішенню для російських військ. З погляду управління ця воєнна реальність теж зовсім відмінна від того, що було раніше.

Під час війни вся нація має консолідуватися, влада теж консолідується — зараз набагато більший рівень централізації у прийнятті рішень.

— Централізації всередині компанії чи загальної?

— Починаючи з президента, далі — уряд, міністерства і Нафтогаз. Ми зараз є частиною навіть не централізованої влади — вся країна централізована. Немає різниці між суспільством і владою. У нас спільна мета, спільна проблема, спільне бажання якомога швидше перемогти у війні.

На практичному рівні багато речей визначаються урядом. Ми з розумінням до цього ставимося, виконуємо те, що нам визначають, робимо все для перемоги.

— Що вже втратив Нафтогаз під час війни — активи, підземні газосховища, видобувні потужності?

— Якщо говорити про повномасштабну війну, з 24 лютого, по-перше, ми втратили багато наших нафтових і переробних активів. Той же Шебелинський газопереробний завод.

— Він втрачений через ворожі ракети чи через законсервацію?

— Через ракети. Він не працює і не може працювати найближчим часом. Потрібно згадати, що ми є міноритарним акціонером Кременчуцького нафтопереробного заводу, там схожа історія. Біля Кременчука є об'єкти Укртранснафти, там також були цілеспрямовані ракетні обстріли, пошкоджена інфраструктура. Ми не можемо з воєнних причин про це говорити, але наша

нафтова та переробна інфраструктура дуже значно пошкоджені, ті ж нафтобази, в Укрнафті дуже багато пошкоджень.

З підземними сховищами немає якоїсь нової критичної ситуації, у нас є сховища і на раніше окупованих територіях.

А щодо видобутку… Деякі об'єкти знаходяться на новоокупованій території, але їх — меншість. Проблема швидше в тому, що дуже значний видобуток — у Харківській області, а там ведуться активні бойові дії. Багато де — поруч із нашими об'єктами, де працюють люди. Я там був особисто, і за півгодини до приїзду відбувається обстріл, чуєш і бачиш все — 7 км до лінії фронту. І люди в таких умовах працюють, видобувають газ. Це все — надзвичайно складно.

— Який відсоток видобувних потужностей знаходиться прямо поруч з фронтом?

— Майже 50% нашого видобутку — це Харківська область.

Але ж не всюди там йдуть бої.

Не всюди, але лінія фронту теж динамічна. Ще 45% — в Полтавській області. Я не все можу розповідати, щоб не наражати людей на додаткову небезпеку.

— Ви спілкувалися з Ігорем Коломойським, який представляє другу половину власників Кременчуцького НПЗ після атаки на завод?

— Там є різні групи, не тільки Ігор Валерійович, є й інші акціонери.

— Олександр Ярославський, Павло Овчаренко?

— Так. Ми говорили з керівництвом заводу, у нас є технологічна комунікація та спілкування.

— Що відбувається з нафтою, яку зараз видобуває Укрнафта? Переробляти в Україні її немає де.

— Це воєнна таємниця.

— Важливе питання — опалювальний сезон. Хто несе за нього відповідальність? За що відповідає Нафтогаз і зокрема Юрій Вітренко?

— Почну з того, що у нас спільна мета з країною й урядом, і спільні проблеми. Щоби бути ефективними, кожен має виконувати свою роль.

Роль Нафтогазу: видобувати газ там, де можна. Наприклад, ми збільшили видобуток на заході України. Це не супер значні обсяги, але ми показуємо, що це потрібно робити. У структурі Нафтогазу є Укртрансгаз — оператор

підземних сховищ газу, вони працюють безперебійно, ефективно, закачують газ й готові його піднімати в опалювальний сезон.

Також Нафтогаз імпортує і постачає газ. Наприклад, у ситуації, коли під час війни практично 90% ринку не змогли виконувати свою функцію, підвели людей, Нафтогаз став постачальником для близько 100% всіх побутових споживачів.

— Якщо буде час, ми до цього ще повернемося. Я правильно зрозумів, що відповідальність за сезон загалом лежить на Кабміні?

— Є спільна мета і спільна проблема. Ми не хочемо грати в гру «перекладання відповідальності», а маємо всі разом працювати на перемогу, просто в кожного своя роль. Я готовий відкрито відповідати на запитання про закачку газу перед зимою або про реструктуризацію євробондів, бо нам не завжди вдається донести позицію через певні маніпуляції чи навіть спекуляції в пресі. Але у цих питаннях приймалися рішення уряду. Він погоджував і визначав умови реструктуризації бондів для інвесторів, він визначав час, коли її проводити.

У нас можуть бути суттєві розбіжності у поглядах, але як національна компанія, ми маємо виконувати рішення уряду і допомагати йому там, де можемо допомогти. А це чомусь сприймається як конфронтація.

— Я поясню, говорячи, що рішення приймає уряд, ви знімаєте з себе відповідальність перед суспільством чи кредиторами. Кому щось не подобається — звертайтеся до Кабміну. Це і є зовнішнім проявом конфронтації.

— Давайте розділимо. Коли ми говоримо кредиторам, що це (відтермінування виплат по облігаціях на 2 роки. — Ред.) дійсно є відповідальністю уряду, — чому це конфронтація? Ми говоримо чесно: це — загальнодержавне рішення. Відповідно, коли країна у війні, держава говорить, що потрібно реструктуризувати заборгованість, ми просимо вас погодитися на певні умови.

— З того, що я чув: претензія інвесторів полягає в наступному. Спочатку ви запевняли, що компанія заплатить по боргах, і на цих новинах ціна облігації стрімко зросла. А потім ви та уряд сказали: вибачте, грошей нема. Точніше є, але платити не будемо, вони потрібні для іншого. І саме через це інвестори не погодилися на реструктуризацію.

— Це не так. Сутність проблеми полягає в іншому. Ви приходите до кредиторів і говорите: ми не заплатимо вам зараз $390 млн, які ви хочете отримати. Будь-яка реструктуризація — це проблема! Люди, які кажуть, що справа у неправильній комунікації, просто не розуміють, про що говорять.

— Але ж до того говорили, що заплатите?

— Не казали ми, що обов'язково заплатимо ці $390 млн, ніхто цього не обіцяв! В формальній звітності, яка затверджена урядом, ми чесно говоримо, що були прибуткові минулого року і спроможні обслуговувати зобов'язання.

Тому тепер і потрібно сказати, що змінилося. А змінилася позиція держави. Початок повномасштабної війни для всіх був шоком, але міжнародні партнери запевнили, що допомагатимуть Україні фінансувати всі її потреби.

Про це краще говорити з Кабміном. Некоректно, щоби ми озвучували позицію уряду. Але держава прийняла рішення проводити реструктуризацію всіх боргів, зокрема й національної компанії Нафтогаз України.

— Ви дізнались про це до 19 червня, коли Кабмін зобов'язав НАК забезпечити 19 млрд кубометрів газу у сховищах до зими?

— Ця постанова Кабміну готувалася певний час. Але буквально за тиждень, навіть менше, ми дізналися, що буде загальнодержавний процес реструктуризації, тому Нафтогаз має спробувати отримати добровільну згоду кредиторів і реструктуризувати заборгованість.

Розраховувати можна було виключно на те, що кредитори погодяться на реструктуризацію, розуміючи ситуацію у країні — в нас йде повномасштабна війна, бо інших чинників немає! Дуже важлива деталь: є реструктуризації, коли ви приходите і пропонуєте щось подібне до того, що хочете змінити.

Або нові умови є в чомусь кращими ніж старі. Але це — не наша ситуація. Ми просто кажемо: дивіться, ви не отримаєте зараз $390 млн, які хочете отримати. Замість цього ми реструктуризуємо заборгованості і борг із погашенням у 2022 році стає боргом із погашенням у 2024-му.

Що це означає для інвесторів? Ринкова вартість випуску облігацій Нафтогазу із погашенням 2024 року становить від 20 до 30% від номіналу. Віповідно, погоджуючись на реструктуризацію, ви отримуєте менше на від 70 до 80% у порівнянні з тим, що компанія зобов'язана вам заплатити. Вони всі це розуміють!

Якщо хтось говорить, що була якась неправильна комунікація, ми щось пізно або рано зробили, щось не те говорили, ці люди просто не розуміють об'єктивної складності цього процесу. Бо кредитори по суті мають погодитися на те, що вони втрачають кошти.

— Коли Кабмін мав повідомити вам про ці плани, щоб реструктуризація була успішною?

— Це не питання «коли». Якщо ви хочете отримати 100%, а вам пропонують 20%, то мало що зміниться від того, раніше чи пізніше ви про це повідомите.

— Окей, кредитори відмовились від першої пропозиції. Ви вже вдруге запропонували їм втратити 70-80% грошей. Яка вірогідність того, що вони це сприймуть? Що змінилось?

— Всі пропозиції визначалися Кабміном, всі рішення формально погоджені міністерствами, включно з Міністерством фінансів. В другій — є відмінність, але технічно не настільки велика: наприклад, капіталізація відсотків за два додаткових роки відтермінування виплат. Це краще для інвесторів. З іншого боку, якщо в першій пропозиції відтерміновувався тільки борг за облігаціями з погашенням 2022 року, то в другій — по всіх серіях облігацій, і з погашенням 2024, і з погашенням 2026 року. У новій пропозиції за великим рахунком ті ж умови, які є в уряду по умовах реструктуризації суверенного боргу.

Єдине, чим у нас ускладнюється ситуація: наші облігації не гарантовані державою. Нас іноді порівнюють з Укренерго і Укравтодором, де теж почалася реструктуризація, але є суттєві відмінності. У нас немає суверенних гарантій, тому інший процес і по суті, і по формі

— Держава вже за крок від реструктуризації своїх боргів, це вам полегшить долю чи ні?

— Це пов’язано, але я не очікую ніяких складнощів із реструктуризацію суверенних боргів. Країна у війні, є об'єктивні складнощі з обслуговуванням зовнішнього боргу. В України немає суттєвих активів за кордоном, на які можна накладати стягнення, тому в такій ситуації — і з морального погляду, і з прагматичного — інвестори в українські суверенні облігації мають погодитися на реструктуризацію.

Я це очікую і як людина, яка має досвід роботи у провідному міжнародному інвестиційному банку Merrill Lynch у Лондоні. Для Нафтогазу ж процес реструктуризації є дуже складним і дуже болючим. І якраз той досвід, який в мене є, і розуміння, наскільки це складний болючий процес, змушують мене по-іншому на це дивитися.

— І інколи уникати прямих відповідей.

— Це не питання прямих відповідей. По-перше, при реструктуризація в принципі важливо не брехати. Коли ти брешеш, це завжди погано, тому що інвестори достатньо розумні люди, можуть зловити на брехні, і тоді недовіра виникне до всього, що ви говорите. А по-друге, ми працюємо так, щоби ніхто потім не міг сказати нам, що ми десь когось ввели в оману або зманіпулювали. Тому я просто обережний у висловлюваннях.

— Ви, мабуть, бачили у соцмережах припущення, що ваше бажання заплатити може бути пов'язане з тим, що ви самі опосередковано могли вкластись у бонди Нафтогазу. Як аналогія наводилася подібна історія, яка начебто мала місце 2013 року з реструктуризацією боргу держкомпанії Вугілля України. Чи була дійсно історія 2013 року, коли ви купували ці борги?

— По-перше, у мене немає бондів Нафтогазу. Це було б порушення закону, так званий insider trading. Тому однозначно заявляю, що у мене немає ніяких прихованих інтересів і бондів Нафтогазу.

Люди, які це припускають, швидше за все просто не розуміють, про що вони говорять. Бонди Нафтогазу розміщені на міжнародній біржі, insider trading — це типове правопорушення білих комірців, яке перевірятимуть відповідні органи за кордоном. Потрібно бути дуже нерозумною людиною, не дбати про свою міжнародну репутацію і не збиратися ніколи їхати за кордон, аби робити такі речі. Повертаємося до 2013 року. Я пояснював цю ситуацію свого часу, але можу пояснити ще раз. Я був власником компанії…

— Ви про AYA Capital?

— Це, до речі, мені здається, не AYA Capital, а AYA Securities, я є власником в обох компаніях. І я не перекладаю відповідальність, але в AYA Securities був окремий директор, і був радник, Андрій Коболєв. AYA Securities — це торговець цінними паперами. Ви приходите до когось з ідеєю купити чи продати цінні папери, пояснюєте, чому, заробляєте відсоток за послуги. Це ліцензований вид бізнесу. Як радник, Коболєв мав бізнес-ідею: взяти участь у процесі викупу бондів, по яких був дефолт. Але щоби комусь щось продати, треба в когось щось купити.

Він написав тоді Альфа-банку, який мав ці борги. Що далі робить Альфа-банк, російський банк, правильно?

— Мабуть все ж таки український.

— Український банк із російськими власниками. Наскільки я розумію всю цю історію, замість того, аби просто продати AYA Securities ці борги чи стягувати їх в судовому порядку, банк, скажімо так, напоумив журналіста відомого видання написати про те, що держава Україна робить щось не те, замість того, аби дати кошти Вугіллю

України для погашення 100% за боргом.

Далі журналіст думає: писати статтю про Коболєва, про якого тоді ніхто не знав, і про директора AYA Securities — нецікаво. А в AYA Securities є акціонер,

у якого дуже відома мати. Давайте напишемо статтю для хайпу про те, що це робить Юрій Вітренко.

Додумаємо, просто збрешемо про багато інших речей. Нічого не відбулося, що найцікавіше. І все, що там написано — повна маніпуляція і брехня. Але привертається увага і створюється тиск на владу для того, аби вона дала гроші Вугіллю України для розрахунків з Альфа-банком.

Тому ця історія для мене — ще один приклад того, на що йдуть кредитори для того, аби повернути свої кошти.

— Тобто, на вашу думку, підняття старої історії відбулося за сприяння кредиторів, які не хочуть зараз втрачати гроші? Там же західні інституційні інвестори, українські інвесткомпанії.

— Не впевнений. Але ми багатьом незручні. Важлива деталь: з одного боку, у Нафтогаза йде болючий процес реструктуризації бондів, з іншого, ми забрали облгази у Фірташа. Коломойський і Ахметов теж думають, що проблеми, які в них є — через Нафтогаз і через мене особисто.

— Які проблеми ви маєте на увазі?

— У Ахметова можуть бути претензії до мене через те, що ДТЕК не може експортувати газ, а це — величезні кошти. У Коломойського — через те, що його структури, які займаються нафтовим бізнесом, не могли робити те, що їм хотілося.

— Про Коломойського — зовсім абстрактно.

— Більш конкретно поки не готовий говорити. Найяскравіший приклад, зрозумілий для всіх, — це Фірташ. Його газзбути втратили всіх споживачів, а облгази забирає держава і передає Нафтогазу.

Це не сприяє любові до Нафтогазу і Вітренка особисто. Це може впливати на те, що лунає певна критика. До цього, нагадаю, була історія з річним контрактом між Нафтогазом і трейдером Фірташа Єенергія, за яким він отримував від Нафтогазу газ по 7.42 грн/кубометр і міг його спокійно перепродавати не тільки населенню, а ринкові ціни були потім в рази вищими.

— Ця історія вже давно закінчилась.

— Вона завершилася 1 травня цього року, але, я думаю, що він дотепер нам її згадує. Це великі гроші — під 100 млрд грн за рік. Можливо, не все він би заробив, але це впливає на інші напрями його бізнесу.

— Чи легко газзбути Фірташа віддали вам своїх клієнтів?

— Не легко. Але ситуація була дуже проста. У них не було газу і вони не могли об'єктивно його купити. Не те що не хотіли, а не могли.

— У вас, тому що ви не продавали?

— У приватників можна було, зараз профіцит газу на ринку. Питання не в доступності газу, а в ціні. Була парадоксальна ситуація. У травні не було регулятивних обмежень, вони теоретично могли підняти ціни для населення. Але ніхто цього не зробив. Я, до речі, сам здивувався: на ринку щонайменше 30 приватних постачальників! Усі вони очікували, що буде якась державна регуляція, яка дозволить їм купувати дешевший газ, аби вони могли дешево його продавати. Цього не сталося.

Ще в квітні вони мали чесно сказати клієнтам: сорі, ми від вас відмовляємося, не будемо більше постачати. Тоді всі прийшли б до Нафтогазу, бо ми постачальник останньої надії. Вони не сказали цього у квітні, не сказали у травні, тому що сподівалися якось отримувати дешевий газ від Нафтогазу. І тільки у червні вимушені були це визнати. Хоч перед тим вдалися до маніпуляцій. І у нас, до речі, тут є претензія до оператора газотраспортної системи (ОГТСУ).

Бо що відбувалось? Вони розуміли, що у них немає газу, і обсяги газу, які фактично відбирали люди, вони записували як виробничотехнологічні втрати (ВТВ) облгазів. Сподіваючись потім отримати якийсь дешевий газ від Нафтогазу, зробити перекидки, маніпуляції тощо. І оператор, всупереч наказу міністерства, дозволяв це облгазам.

Вони у травні, наприклад, збирали кошти з людей, розуміючи, що газу немає. Тому я не можу сказати, що це відбулося безболісно.

— Чим глобально для ринку монополія Нафтогазу краща, ніж монополія Фірташа?

— Коли у нас є обов’язок продавати газ за ціною вдесятеро нижчу за ринкову, назвати це монополією — ну таке собі. Збитки.

— Ви отримали базу всіх клієнтів в країні, яким поступово можна збільшувати тарифи після війни.

— Враховуючи масштаб нашого бізнесу, ми стільки втрачаємо зараз, що гіпотетична можливість потім підвищувати ціни і щось заробляти…

Якби вона була реальна, тоді б облгазовики не віддали нам своїх клієнтів. Вони їх втратили саме через те, що вирішили не втрачати кошти зараз і, до речі, вони можуть цих клієнтів потім собі забрати.

У них є такі ж бази даних абонентів, вони потім запропонують їм нові умови. Тому це не є монополія-монополія. Зараз просто ми практично єдині, хто готовий постачати людям газ за ціною, яка в 10 разів менша, ніж ціна імпортованого газу.

— Повернення до субсидування Нафтогазу — це прихований дефіцит бюджету, тиск на інфляцію, курс гривні. Ви ж раніше стверджували, що відмова від прихованого субсидування — це велика перемога.

— Не сипте сіль на рану. Я сам повторюю, як мантру, що у нас зараз війна, треба по-іншому дивитися на життя. Інакше мені було б складно засинати. Як людина, яка раніше успішно боролася проти прихованих субсидій, я маю зараз не просто з цим змиритись, а як командний гравець виконувати централізоване рішення зберегти тарифи для людей. І робити для цього все можливе. І щоб втримати тарифи, і щоб якось забезпечити додаткові обсяги імпортного газу. Не вистачатиме газу — не втримаємо тарифи. Ми проходили це з дизелем і бензином — ціна була низька, але не було ані дизеля, ані бензину, тому довелося відпустити ціну.

Під час війни багато обмежень у системі адміністрування субсидій, переміщення людей, руйнувань. Все це якось пояснює, чому під час війни мають бути непрямі субсидії. І для України це — величезні проблеми. Держава намагається зберегти тарифи незмінними для людей, але різниця із ціною імпортованого газу зараз настільки
велика, що я дивлюся на цифри і сам шокований.

— Ви вже казали раніше, що втрачаєте 400 млрд грн на рік.

— 400 млрд — це лише різниця між вартістю газу, видобутого УГВ, і вартістю, навіть не ціною імпортованого газу, а ринковою ціною газу — в Україні. Якщо порівнювати з ціною імпортованого газу, помножте на два. Ми ж ще додатково імпортуємо газ. І це оцінки непрямих субсидій за умови 100% розрахунків, а цього і близько немає.

— Буде після війни…

— Тому і хочеться наблизити цю перемогу, аби фраза «після війни» була в нашому найближчому майбутньому.

2. ПРО ОПАЛЮВАЛЬНИЙ СЕЗОН

— Повернімося до опалювального сезону. За різними оцінками, споживання у країні зменшилося десь на 40%. Чи вистачить нам з огляду на це газу власного видобутку? Давайте просто зараз спробуємо спрогнозувати газовий баланс на зиму.

— Зараз у нас сезонний профіцит, зменшилося споживання газу промисловістю, ми видобуваємо більше газу, ніж споживаємо, тому закачуємо в підземні сховищах більше мільярда кубів газу на місяць. Але взимку за всіма розрахунками ми споживатимемо більше, ніж видобуваємо.

Одне з джерел покриття цього дефіциту — газ із підземки, який ми зараз закачуємо. І ми не зможемо підняти весь газ, коли захочемо — є добові обмеження пропускної здатності підземки на підйом газу. Якщо буде холодна зима, навіть для покриття потреб населення нам потрібні будуть додаткові обсяги імпортованого газу.

Його потрібно або докачати додатково до початку опалювального сезону, або імпортувати в опалювальний сезон. Насправді головна проблема — це резерв газу для покриття потреб енергетики. Коли почалася повномасштабна війна, ми в березні давали для електрогенерації газ, інакше би в Україні не було світла.

— Баланс — це цифри.

— Зараз піду до цифр. Прогнозувати щось під час війни вкрай складно. Але, за нашими підрахунками, для того, щоб відносно комфортно пройти зиму, і за умови, що ми створюємо резерв для енергетики, потрібно імпортувати додатково від 4 до 6 млрд кубометрів газу.

Інакше — достатньо високі ризики. Ми не знаємо, що буде з енергогенерацією, чи буде забезпечена логістика вугілля, інші ризики. Тому так краще для країни. Не для Нафтогазу, бо у нас немає обов’язків страхувати генерацію електроенергії.

— Згідно з постановою Кабміну, вже є.

— Ні, у нас є така спільна мета, я би навіть назвав це спільною відповідальністю. Щоби ми як країна якомога швидше перемогли, зберегли стабільність всередині країни, стабільно працювала економіка, наскільки це можливо під час війни, і щоби люди могли взимку отримувати тепло і світло. Така спільна мета у нас є.

А хто за що відповідає — це інше питання.

— Минулого року споживання населення і теплокомуненерго було на рівні десь 13 млрд кубометрів, а зараз падіння. В Україні тільки Укргазвидобування — це близько 12 млрд кубометрів на рік. Чому не вистачить, що ще треба додати — технологічні витрати?

— Населення споживає газ безпосередньо через індивідуальне опалення, газові плити чи газові колонки у квартирах. Також і через централізоване опалення, ТЕЦ. Для того, щоби населення отримувало газ, має працювати облгаз, газорозподільні мережі. Щоби взимку отримати газ, який видобутий влітку, потрібно цей газ спочатку прокачати до сховища на захід України, а потім викачати і прокачати назад.

Вся наземна інфраструктура Укргазвидобування, оператора газотранспортної системи, оператора сховищ — це технологічні витрати газу. Якщо ми подивимося на споживання, врахуємо всі потреби населення, які я перелічив, і на видобуток державними компаніями, не вистачає мінімум 4,5 млрд кубометрів газу.

— Скільки газу є зараз в сховищах?

— 12,3 млрд кубометрів.

— Плюс по мільярду ви плануєте закачувати до початку опалювального сезону?

— Так, правильно, і плюс ще додатково є імпорт.

— Мета до початку опалювального сезону, згідно з планом Кабміну — 19 млрд кубів у підземних сховищах…

— Це рівень, який визначив уряд як бажаний для того, щоби кризовий сценарій був адекватно відображений у створенні запасу газу. Для того, щоби ті кризові явища, які уряд допускає (навіть не прогнозує, а допускає), були враховані у відповідному балансі газу.

— Чи реально знайти і придбати 4,5 млрд кубів до початку опалювального сезону, з огляду на просту річ: в Європі Газпром сушить ринок, надлишків газу немає і він дорожчає?

— Це не надлишки, це питання ціни. Але… (довга пауза, посміхається), як це краще сказати?

— Кажіть правду. Ви ж знаєте, потім завжди легко.

— Я завжди кажу правду і ніколи не брешу. Просто іноді деякі можна речі сказати по-різному. Чесно, до опалювального сезону малореально закачати загалом ці 19 млрд кубометрів газу.

— Через обсяги чи через ціну?

— Через величезну ціну та купу грошей, які потрібні для фінансування такого імпорту. І вже є технологічні обмеження щодо того, скільки газу на добу можна імпортувати, і скільки — закачувати. Теоретична можливість є, практичної — немає. З іншого боку, важливо розуміти — і на рівні уряду таке розуміння є, — що, по-перше, йшлося про кризовий сценарій; по-друге, не так важливо забезпечити 19 млрд кубометрів газу саме у сховищах перед початком опалювального сезону, важливо щоби ці додаткові 4-6 млрд кубометрів газу були
доступні в опалювальний сезон.

З технічного погляду ми, газовики, розуміємо, що мати багато газу у сховищах — не панацея, бо є обмежена пропускна здатність підйому газу зі сховищ. Для нас краще, аби взимку газ заходив по трубі — це набагато ефективніше. Якщо говорити спрощено, щоб покрити дефіцит, у сховищах треба створювати резерв у вдвічі більше газу, ніж додатково потрібно в опалювальний сезон, саме через обмеження на підйом.

— Наскільки реальним ви вважаєте імпорт узимку? Якщо Газпром взагалі вимикає постачання Європі, ринки закриються.

— В житті все можливо, але я не можу собі уявити ситуацію, коли ми купуємо американський LNG, він приходить до Польщі, чи до Німеччини, Литви, Греції чи Нідерландів, ми хочемо прокачати його фізично до України, а нам говорять: ні, ми вам його не прокачаємо.

— А ми купимо американський LNG?

— Це окреме питання, де і як ми купуватимемо газ для імпорту. Навіть якщо не буде російського транзиту і в роботі європейського ринку будуть певні складнощі, вони все одно говорять, що дотримуватимуться принципу солідарності і не закриватимуть ринки.

Крім того, це навіть теоретично неможливо, в Європі є країни, у яких взагалі немає власного видобутку і сховищ. Вони мають якось отримувати газ через інші країни. Якщо, наприклад, норвезький газ пішов до Німеччини, і далі з Німеччини не може потрапитидо України, приміром, через Чехію і Словаччину, або Австрію і Словаччину? Теоретично це можливо, а практично, наприклад, я на цьому ринку багато працюю і не можу собі такого уявити.

Розумію, що війна, все може статися, але є такі сценарії, які взагалі складно прогнозувати. Почнеться ядерна війна — я ж не можу зараз зробити так, щоби при ядерній війні всі були з газом, вибачайте.

Не хочу лякати ні ядерною війною, ні відсутністю газу, але і до війни були ситуації, коли не вистачало газу.

— Нам треба 4,5 млрд кубометрів, за нинішніми цінами це близько $9 млрд…

— На жаль, більше.

Чия це проблема, Нафтогазу чи уряду?

Це не проблема уряду або Нафтогазу, це — проблема країни.

— Добре, чия це відповідальність?

— Формально Нафтогаз не зобов'язаний забезпечувати всіх споживачів газу безкоштовно. Або робити так, щоби в будь-якого споживача завжди, коли йому захочеться, завжди був газ. У нас зараз немає формального зобов'язання створювати резерв газу для енергетики.

— Мені здається, чи ви уникаєте відповіді.

— Ні, я чесно вам відповідаю. З одного боку, як керівник національної компанії я розумію, що ми в одному човні з урядом. І мені, і уряду, і вам потрібно, аби взимку було світло і тепло. Тому, як я скажу, що це не моя проблема? І при тому ж ми не єдині, у нас немає відповідальності за все, наша роль достатньо специфічна. Ми всі в одному човні. Я не знаю як це донести, але я дуже щирий щодо цього.

— Скільки грошей для імпорту газу вже вдалося залучити? Вам чи уряду.

— Провокативне запитання. Ми підписали контракт із ЄБРР на $300 млн.

— Чи він діє після дефолту по облігаціях?

— Ми ще не отримали грошей. По-перше, тому що цей контракт — під державні гарантії, а дотепер договір державних гарантій не підписаний міністром фінансів. Але дійсно, поки йде реструктуризація, у нас є розуміння, що цей процес поставлений на паузу. Тому, на жаль, ми не отримали ці кошти, які могли б використати на закупівлю газу.

Інший приклад: у парламенті нещодавно був прийнятий пакет законів, який очікує на підпис президента. Це закон про компенсацію різниці в тарифах.

Держава встановлює мораторій на підняття тарифів, але компенсує різницю. Нафтогазу потрібно закуповувати імпортований газ по цінах, які в 10 разів більші, ніж ціна продажу, і ми ж не отримуємо кошти в повному обсязі. Цей закон потрібен, щоб ми пояснили кредиторам, як зможемо повернути кредити.

— Про які гроші йде мова в законі?

— Спочатку мало бути 266 млрд, потім зменшилося до 180 млрд, але може бути збільшення. Це навіть питання не суми, а принципу. Відповідний закон або навіть просто нормативний акт Кабміну мав бути прийнятий ще у квітні. І у нас було розуміння, що ми у тоді ж зможемо піти та залучати кошти, пояснюючи всім: ось, дивіться, є законний механізм, як Нафтоггаз отримує компенсацію. Зараз уже серпень, закон ще не підписаний президентом.

— Коли він був прийнятий парламентом?

— Минулого тижня. Я розумію об'єктивні проблеми, які є в держави, чому деякі закони приймаються повільніше. Але будьмо чесними: питання імпорту — це питання фінансування з боку держави. Я дуже хочу, аби Нафтогаз був прибутковою компанією, збільшував платежі до державного бюджету. Ми це робили і до, і під час війни.

Ми фокусувалися на прибутках, на ринкових реформах, той же «зелений» водень — у нас усе це було, але війна змінила реальність. Зараз ми фокусуємося на іншому.

Думаю як запитати, аби ви дали більш-менш конкретну відповідь. Скільки у Нафтогазу фактично є грошей на закупівлю газу? Наскільки я зрозумів, поки що держава нічого не дала, кредитних ресурсів від американських кредиторів, від ЄБРР поки що теж немає.

Ви самі відповіли на це запитання.

— Був же кешфло під виплати облігацій.

— Чому я не хочу називати конкретну суму? Бо таких грошей просто зараз на рахунку немає. Всі кошти, які були, ми витратили на імпорт газу, вже законтрактували, він іде. І чекаємо на реструктуризацію бондів. Ми чесно говоримо інвесторам: країні потрібно, аби ці кошти пішли на закупівлю газу. Також у нас зараз конструктивне спілкування з урядом про плани фінансування імпорту з боку держави, є певні внутрішні резерви, плюс нам потрібно отримати додаткові доходи, аби витратити їх на газ.

— Є ще газ внутрішнього видобутку приватних компаній. Скільки його на ринку і чи може він замінити імпорт?

— Його багато на ринку, є величезний профіцит. Раніше приватні компанії продавали газ промисловості, зараз вона дуже сильно скоротила споживання. Ми викуповували в них газ в відносно великих обсягах, більше ніж 100 млн кубометрів на місяць. Зараз вони закачують їх у сховища, бо не можуть продати.

— Вони чекають вищої ціни чи ви не робите пропозиції? Чому вони не можуть продати його вам?

— Тому що у нас немає грошей для того, аби викупити всі вільні обсяги. Для того теж потрібно буде фінансування з боку держави. Частково ми намагаємося продати якісь активи, які нам зараз не потрібні, наскільки це можливо, для того, аби ці кошти витратити на закупівлю газу.

— Яка зараз ціна на ринку?

— Близько 45 тис. грн за тис. кубометрів. Є очікування того, що Нафтогаз буде купувати, тому в останні дні злетіла ціна. Плюс впливає курс.

— Це — ціна, за якою вони готові вам продавати?

— Ні, вони хочуть продавати ще дорожче. В окремих приватних видобувників, для розуміння, максимальна рента, за нашими розрахунками, 47,5 тис. грн. Рента — одна зі складових собівартості, залежить зокрема від глибини буріння. Чим менша глибина — тим більша рента. Тому вони не можуть продавати за 45. Розумію їх біль, останній місяць вони починають видобувати менше, ніж можуть, якраз за рахунок того, що не можуть продати свій газ.

Тому вони, наприклад, не бурять там, де могли би бурити, не проводять операції з інтенсифікації видобутку, відключають компресорні станції для того, аби не працювати у збиток.

— Вони б точно хотіли уникнути ситуації 2008 року, коли Кабмін Юлії Тимошенко вирішив підняти зі сховищ газ Укрнафти. Через це не дозволяють експорт?

— Я б хотів сказати, це не до мене питання. І до війни б так і сказав. Але зараз розумію, що це спільна проблема і потрібно відповідати на ці питання. Формально — це вирішують уряд і міністерства. Але чому це так? Під час війни у державі є багато обмежень, зокрема додатковий валютний контроль. Газ — це експортний товар. Якщо держава вже вводить певні обмеження, то логічно, що ці обмеження стосуються і газу. По суті головна проблема, що ринок залишається дефіцитним.

Якби Україна по року споживала менше газу, ніж видобувається, тоді потрібно експортувати газ, бо інакше — що з ним робити. А якщо ми розуміємо, що взимку нам все одно не вистачатиме газу, то в такій ситуації держава приймає рішення обмежити експорт.

— Кабмін на минулому тижні зобов'язав вас закупити газ у вітчизняних компаній. Проблему ціни і наявності грошей все ж вдаєтья вирішити?

— Поки в процесі.

— Як особисто ви готуєтеся до зими? Чи варто населенню купляти буржуйки, газові балони?

— В мене є дизель генератор і запас дизеля; є можливість обігріву житла як газом, так і за рахунок електроопалення; поряд є дрова; ну і є теплий одяг та ковдри.

Кожен українець має робити все можливе і неможливе, щоб краще підготуватися в умовах повномасшабної війни. І взагалі, ми не можемо собі дозволити марнувати природний газ при таких цінах в Європі.

Енергоощадливість — це критично важлива умова стійкості України.

3. ПРО СТОСУНКИ З КАБМІНОМ

— Минулого року теж не вистачало грошей перед зимою, але з Кабміном зовні були нормальні відносини, вам навіть призначили лояльне правління. Зараз новий опалювальний сезон і є чутки з різних джерел, що у вас із прем'єром не склалися відносини. Що змінилось перед цим опалювальним сезоном, винні тільки облігації чи щось ще?

— Я не впевнений, що облігації — це взагалі історія прем'єра. По-перше, ми ж не діти, у нас немає ніяких особистих проблем або відносин. Є керівник уряду, я — керівник найбільшої компанії України. У нас були і є питання на сотні мільярдів гривень.

— Справа у грошах?

— Зокрема. Це зазвичай економічні питання. Але, по-перше, якраз мій досвід і в Нафтогазі, і в уряді дозволяє абстрагуватися від якихось особистих конфліктів. А по-друге, у мене не було і немає особистих конфліктів із прем'єр-міністром, у нас робочі відносини.

— Чутки про сварку на засіданні Кабміну правдиві чи ні?

— Неправдиві. У нас ніколи не було сварок. Що змінилося у країні? У моєму розумінні і розумінні багатьох міжнародних партнерів, посилюється централізація. Якщо раніше якісь речі я би не очікував від прем'єра, то зараз я спокійно це сприймаю. Якщо згадати як я поводився з тим же Яценюком, Гройсманом, іншими прем'єрміністрами… У Коболєва завжди була проблема: вони телефонували і говорили мене звільнити (з посади виконавчого директора НАКа - Ред.), бо я щось не те написав на facebook, дав не таке інтерв'ю, роблю щось не те стосовно уряду, вимагаю якихось реформ.

Але зараз просто інша природна ситуація — війна. Ще одна важлива деталь, яка стосується всієї вертикалі.

Президент набагато більше делегує тому ж прем'єру, тому що його основний пріоритет — це війна. Дійсно, ми раніше набагато частіше обговорювали з президентом газові питання. Бо газ і раніше, і зараз — це геополітика, питання національної безпеки, постійні міжнародні переговори, в яких я теж беру участь. Там керуюча роль президента є природною.

Але зараз я розумію, що у президента пріоритет — війна, тому навіть із цього погляду я набагато більше спілкуюся із прем'єр-міністром.

— З вашої відповіді можна зрозуміти, що ви намагаєтесь бути командним гравцем у нинішній ситуації.

— Я чесно хочу, щоб Україна швидше перемогла. У вас навіть термінологія довоєнна. Команда — не команда, у когось зараз таке питання є?

— Та ж історія з бондами виглядає так, наче ви норовливий менеджер. Тому є два пов’язаних питання: що заважає Кабміну за відсутності наглядової ради вас звільнити і чим ви зараз можете бути корисним, аби цього не відбулось?

— Нічого не заважає. Кабмін може прийняти рішення про моє звільнення в будь-який час, це взагалі не питання. Посаду в Нафтогазі я не просив із самого початку, не просив продовжувати мені контракт, він закінчився 28 квітня.

Повторюся, у мене дуже проста мета: щоб моя країна просто перемогла у війні.

Тому я це сприймаю і як певний громадянський обов’язок, і як щось природне. Моя країна хоче, аби я це робив зараз, ось і все.

— Ви звільнили директора Укртранснафти Миколу Гавриленка, якщо я правильно формулюю, за невиконання організації реверсу дизеля з Угорщини по так званій «трубі Медведчука».

— Трохи не так. По-перше, він сам прийшов із цією ініціативою. Потім дійсно були затримки з реалізацією. Далі він сказав, що може вийти максимум на якийсь певний рівень імпорту, а інші люди — що можливий набагато більший рівень.

У країні була ситуація, коли потрібно більше дизеля і якщо є менеджер, який говорить, що може зробити швидше і більше, він цим займається.

— Я веду до того, що Кабмін вам фактично доручив домовитись із власниками бондів. Чи коректна паралель між Гавриленком, який не виконав умовне завдання про організацію реверсу, і вашою історією з бондами?

— Можна і так дивитися, але тоді питання дуже просте. Хтось має прийти і сказати: Вітренко, ось як треба робити. Я не знаю багато людей у країні, які мають досвід успішної реструктуризації, особливо бондів Нафтогазу, які працювали у провідному інвестиційному банку світу у Лондоні.

Коли мені з самого початку сказали, що є такий загальнодержавний процес, зараз усі робитимемо реструктуризацію, я одразу відповів: у Нафтогаза своя специфіка. У нас є зовнішньоекономічна діяльність, на відміну від держави, від Укренерго, Укравтодору.

Але нам дали завдання, складно — не складно, робите, скільки можете. Я, скільки міг, робив свою роботу. Якщо є хтось інший, хто гарантує, що інвестори на це погодяться і уряд йому повірить — це рішення уряду, це життя. Якщо є кращий менеджер, будь ласка.

— Я чув розмови, що хтось шукає заміну вам, з іншого боку є чутки, що хтось шукає заміну Денису Шмигалю. Це дуже негативно сприймається — поганий час для внутрішніх чвар.

— У нас були різні відносини з Денисом Анатолійовичем. В перші дні війни ми обіймалися і просто по-людськи виглядало так, що ми практично брати. У складні моменти ми могли відносно нервово обговорювати деякі теми. Але вчора була нарада і в нас все було конструктивно.

Є певні хвилі, напруження. І мені іноді психологічно дуже складно, і йому. Ми всі через це проходимо. Коли хтось гине, когось убивають, щось руйнують — усе непросто.

— Можливо в ОП і вас, і його попросили знизити градус напруги у спілкуванні?

— Була така одна розмова, не на рівні президента. На рівні президента такого немає, там усе жорстко, по-чоловічому, не до церемоній. Але повертаючись до паралелі із Гавриленком. Завжди нормальна ситуація, коли є хтось, хто говорить, що може зробити більше. Далі власник вирішує, повірити йому, чи ні.

Нормально, коли це прозоро для всіх. В Укртранснафті, приміром, є певні нюанси щодо результатів 2021 року. Я вважаю, що тарифи на прокачку газу і внутрішнього, і транзит, мали бути більшими. Укртранснафта мала займати активнішу позицію, бо за рахунок цього фактично були надані певні непрямі субсидії. Але така ж ситуація може бути зі мною на Кабміні, будь ласка.

— Якщо вже заговорили про Укртранснафту. Новий менеджмент домовився про реверс?

— Він домовився практично так само як говорив, що домовиться Гавриленко. А умовою зміни менеджменту було те, що реверс буде втричі більший, ніж міг домовитися Гавриленко, швидше і більше.

— Імпорт іде?

— Імпорт іде, реверс іде, але не в тих обсягах, які були навіть формально закладені у контракт із керівником Укртранснафти. Фактично модель, яку організував новий менеджмент, полягає в тому, що вони просто надають транспортні послуги для імпортерів дизеля. У мене в голові був один із варіантів, що сама Укртранснафта буде закуповувати дизель у Європі і прокачувати вже власний дизель із Угорщини до України.

А варіант, який реалізував поточний менеджмент полягає в тому, що вони просто надають транспортні послуги. Хтось спочатку домовляється з угорцями про транспорт до України, а потім Укртранснафта транспортує вже по нашій території.

— Що за компанія?

— Різні. Була компанія Альянс. Ми делегуємо набагато більше повноважень керівникам компаній, які входять у групу Нафтогаз, але це також означає більшу підзвітність. Ми хочемо, аби вони відповідали за результати роботи своєї компанії.

Все, що відбувалося навколо дизельної труби — це дуже нервовий процес. І, я впевнений, що ця історія не закінчилася і після війни там буде багато в чому

розбиратися. Але щодо дизельної труби принаймні до Гавриленка у мене немає жодних претензій зараз із тієї інформації, яку я знаю. І я не думаю, що у нього є якісь претензії до мене.

***

№ 917.

Ротації в "Нафтогазі": чому звільняють Вітренка і що відомо про нового голову НАКу

Найближчим часом зміниться голова найбільшої державної компанії. Чому йде Юрій Вітренко і хто його замінить?

2022-11-01

МИКОЛА ТОПАЛОВ

У найважчу зиму в історії незалежної України головний гравець газового ринку увійде з новим керівником.

Перші розмови про можливе звільнення Юрія Вітренка з посади голови "Нафтогазу" з'явилися влітку. Тоді ж почалися пошуки його наступника.

Ще рік тому з охочих очолити державного монополіста, попри очевидні проблеми в компанії, шикувалася б черга. Утім, після початку великої війни ситуація змінилася.

За даними джерел ЕП, "Нафтогаз" очолить міністр розвитку громад і територій Олексій Чернишов. Очолюване ним міністерство об’єднають з Міністерством інфраструктури Олександра Кубракова. Останнього підвищать до віцепрем'єра.

1. Перший рік на чолі "Нафтогазу"

Повернення Юрія Вітренка в "Нафтогаз" після несподіваного звільнення його опонента ***Андрія Коболєва*** відбулося наприкінці квітня 2021 року.

За словами співрозмовників ЕП, цьому Вітренко має завдячувати гарним стосункам з президентом Володимиром Зеленським, якому той сподобався під час переговорів у грудні 2019 року в Парижі щодо контракту на транзит газу з Росією.

> ***"На тих перемовинах Юра обговорював з Путіним технічну сторону питання: ставки транзиту, суми, юридичні моменти, деталі щодо можливого арбітражу і показав себе як фахову людину"***, – розповідає ЕП один з учасників тих подій.

З того часу в Зеленського та Вітренка склалися дуже близькі, ледь не дружні стосунки, що спочатку допомогло останньому очолити Міністерство енергетики, а згодом – отримати річний контракт у "Нафтогазі".

Перший рік Вітренка в статусі голови компанії завершився 28 квітня 2022 року і його майже автоматично призначили ще на рік. У квітні Збройні сили України звільнили Київщину, Сумщину та Чернігівщину від росіян, і тоді було не до кадрових інтриг.

Однак уже через два місяці високими кабінетами пішли перші розмови про те, що Вітренку почали шукати заміну.

2. Чому звільняють Вітренка

В одному з інтерв’ю Вітренко наголошував, що "за крісло не тримається" та "готовий піти в будь-який момент".

> ***"Кабмін може ухвалити рішення про моє звільнення в будь-який час. Це взагалі не питання. Посаду в "Нафтогазі" я не просив із самого початку, не просив продовжувати мені контракт, він закінчився 28 квітня"***, – заявляв він.

Однією з ключових причин звільнення Вітренка співрозмовники ЕП називають погіршення його відносин з керівником уряду Денисом ***Шмигалем***, який може звільнити голову "Нафтогазу" одним рішенням.

> *"У певні моменти це переходило всі межі, Вітренко відкрито проявляв неповагу до Шмигаля. У таких умовах говорити про якусь ефективну взаємодію неможливо"*, – каже співрозмовник ЕП в Офісі президента.

Побічно це підтверджує і сам Вітренко.

> *"У нас були різні відносини з Денисом Анатолійовичем. У перші дні війни ми обіймалися, і просто по-людськи виглядало так, що ми практично брати. У складні моменти ми могли відносно нервово обговорювати деякі теми.*
>
> *Є певні хвилі, напруження. І мені іноді психологічно дуже складно, і йому. Ми всі через це проходимо"*, – говорив він в одному з інтерв'ю.

Градус напруги в спілкуванні прем'єра та голови "Нафтогазу" іноді підвищувався настільки, що знизити його просили представники Офісу президента. "Була така одна розмова, не на рівні президента", – підтверджує Вітренко.

Конфлікт Шмигаля та Вітренка виник на тлі розбіжностей щодо необхідних обсягів газу в підземних сховищах до початку опалювального сезону.

У червні Кабмін доручив "Нафтогазу" накопичити до початку опалювального сезону 19 млрд куб м палива, а Вітренко наголошував, що для проходження зими вистачить 15 млрд куб м.

Утім,

> **— до початку опалювального сезону не вдалося досягти ні першого, ні другого показника. 20 жовтня запаси в сховищах становили близько 14,2 млрд куб м газу.**

У період між дорученням уряду та початком опалювального сезону ціни на газ в Євросоюзі трималися на рекордних позначках, тому навряд чи доцільно було наповнювати сховища за будь-яку ціну.

Останнім же часом вартість газу суттєво впала і "Нафтогаз" почав цим користуватися. Він збільшив імпорт газу до 24 млн куб м на добу, що є найбільшим показником за останній рік.

Ще один епізод, який погіршив стосунки між прем'єром та керівником державного монополіста,

> **– реструктуризація боргу "Нафтогазу".**

> ***"На рівні уряду було ухвалене рішення про те, щоб відтермінувати виплати за всіма боргами. Вітренку доручили опрацювати це питання та повернути в Україну кошти, які перебували на закордонних рахунках, щоб не допустити їх арешту. М'яко кажучи, він це робив не дуже охоче"***, – пояснює співрозмовник ЕП.

Представники уряду натякали, що Вітренко може мати "свій інтерес у єврооблігаціях" і спеціально до останнього виходив із заявами, що компанія може виплатити всі борги.

Вітренко такі звинувачення відкидав.

Крім того, за словами співрозмовника ЕП в "Нафтогазі", між Вітренком і Шмигалем були кадрові розбіжності. Зокрема, у травні був змінений керівник "Укртранснафти".

Новим гендиректором компанії став Володимир ***Цепенда***, на призначенні якого, за даними джерела, наполягав прем'єр.

> Як зазначив співрозмовник, Вітренко відмовлявся погоджувати фінансові плани нового керівника на сотні мільйонів гривень.

Близькі до Вітренка співрозмовники ЕП стверджують, що він давно просився у відставку і не наполягав на пролонгації контракту.

> ***"Напередодні ухвалення рішення про звільнення в нього відбулася зустріч з президентом. Зеленський пропонував йому інші позиції, але бажання у Вітренка нема"***, – каже співбесідник ЕП.

Опоненти голови "Нафтогазу" вважають, що все набагато простіше:

> **Вітренко хоче у відставку, щоб "не йти у важку зиму голим та босим".**
>
> ***"Його лякає зима без газу та грошей, тому він вдається до примітивної маніпуляції: запуску в медійний простір новини про відключення Трипільської ТЕС від газу під час війни, щоб точно звільнили на емоціях"***, – написав у Facebook ***Андрій Коболєв***.

Хай там як, а це питання вже вирішене і найближчим часом компанію очолить новий менеджер.

3. Кандидати на заміну

У липні, коли стало відомо про ймовірне звільнення Вітренка, ключовим питанням стало прізвище нового керівника "Нафтогазу".

Називалися різні кандидатури, серед яких – чинні та колишні співробітники компанії, але на першому етапі головним претендентом був заступник керівника Офісу президента Ростислав ***Шурма***.

> У підсумку, за даними співрозмовників з ОП, від цієї кандидатури відмовилися через небажання Шурми.

Як раніше писала ЕП,

> він і в Офісі президента курує енергетичну сферу, проводячи наради з ключовими керівниками державних компаній та відомств і ***ставлячи завдання в тому числі й голові НКРЕ, який за законом має бути незалежним***.

Після сходження Шурми з дистанції головним претендентом став міністр громад і територій Олексій ***Чернишов***.

За даними співрозмовників ЕП, він і очолить компанію найближчим часом.

4. Олексій Чернишов. Хто він?

45-річний Олексій Чернишов народився в Харкові, де закінчив два вищі навчальні заклади за спеціальностями "економіка" та "правознавство". Там же займався бізнесом.

З кінця жовтня 2019 року очолював Київську державну адміністрацію, де змінив Михайла Бно-Айріяна, який відпрацював на посаді трохи більше ста днів.

За словами Чернишова, на посаду в обласну адміністрацію його запросив тодішній перший заступник глави Офісу президента Сергій ***Трофімов***.

"Ми пройшли три співбесіди, була ще серія інтерв'ю і в результаті мені запропонували цю роботу", – пояснював Чернишов.

За словами співрозмовників ЕП в політичних колах, Чернишов має гарні стосунки із Зеленським. Товаришують і дружини президента й міністра громад і територій.

Чернишов – єдиний із членів уряду на початку 2021 року відвідував святкування дня народження Зеленського та приїжджав до президента в державну резиденцію в Карпатах у день народження керівника Офісу президента Андрія Єрмака.

До приходу в політику Чернишов був відомим харківським бізнесменом та інвестором. Пройшов професійний курс за стандартами міжнародного

інституту Project Management Institute на базі американської енергетичної компанії Westinghouse.

Кар'єру почав в IT галузі, у компанії Telesens, яка розробляла системні програмні продукти для телекомунікаційного бізнесу. Згодом разом з партнерами придбав українську частину групи.

У 2000-х роках почав співпрацювати з концерном АВЕК, засновником якого є депутат від фракції "Опозиційна платформа – За життя" та відомий бізнесмен Олександр Фельдман. У компанії спочатку був віцепрезидентом з розвитку, а потім – президентом концерну та всієї групи АВЕК.

У 2014 році заснував інвестиційну компанію VI2 Partners, яка у 2017 році купила 20% акцій мережі супермаркетів "Фуршет" у французького оператора Auchan Group. Сума угоди не розголошувалася.

5. Коли може відбутися ротація

За даними співрозмовників ЕП, Вітренко вже написав заяву на звільнення.

За процедурою, його мала б звільнити наглядова рада "Нафтогазу", однак за її відсутності це може зробити Кабінет міністрів, який від імені держави виконує функцію акціонера компанії і наглядової ради.

Чернишова з посади міністра має звільнити парламент, після чого він зможе очолити "Нафтогаз".

"Не виключений варіант, що замість Вітренка на певний час призначать виконуючого обов'язки, а вже згодом Чернишов стане повноцінним керівником компанії. Це може ститися впродовж тижня", – пояснює співрозмовник ЕП в "Нафтогазі".

***

№ 918.

«Тайная свобода». Михаил Эпштейн – о пушкинском мифе

2022-11-02

*Михаил **Эпштейн** – российский и американский филолог и культуролог*

Нынешний период российской истории может положить конец одному культурному мифу, который долгие десятилетия был утешением и подспорьем интеллигенции, особенно в позднесоветские годы.

Это миф о том, что,

— несмотря на тиранию, на политический гнёт, можно сохранять духовную и творческую свободу.

Более того,

— гнёт якобы способствует духовному расцвету и во времена самой тяжелой тирании достигаются высочайшие творческие результаты.

В годы "застоя", в 1970-е и ранние 1980-е, понятие "внутренней", "тайной" свободы было одним из самых вдохновляющих.

Собственно, никакой другой свободы, кроме внутренней, не оставалось в стране, где правителей нельзя было выбирать и за пределы которой нельзя было выехать.

Основы этого мифа в России заложил Пушкин в позднем своём стихотворении "Из Пиндемонти" (1836).

Не дорого ценю я громкие права,
От коих не одна кружится голова.
Я не ропщу о том, что отказали боги
Мне в сладкой участи оспоривать налоги
Или мешать царям друг с другом воевать;
И мало горя мне, свободно ли печать
Морочит олухов, иль чуткая цензура

В журнальных замыслах стесняет балагура.
Все это, видите ль, снова, слова, слова…

Неужели государственный деспотизм настолько давит на сознание поэтов, что мешает им опознать общественный гнёт как предпосылку творческого?

Обращаясь к устройству западного общества, Пушкин насмешливо отзывается о гражданских, политических свободах.

Между тем стоит вспомнить, что сам Пушкин все время рвался за границу. Из кишинёвской ссылки хотел бежать в Грецию; в Одессе пытался сторговаться с контрабандистами; в Михайловском заказал парик, чтобы тайно выехать через Польшу в Германию под видом слуги своего приятеля. На Кавказ отправился для того, чтобы вызнать, нельзя ли оттуда перебраться в Турцию.

Пушкину почти всё равно куда, на Запад или на Восток – лишь бы вырваться из объятий родины, но на все запросы ему отвечали отказом.

Он не понимает Петра Вяземского, который, имея возможность отъезда, не пользуется ею немедленно, сейчас же: "Ты, который не на привязи, как можешь ты оставаться в России? если царь даст мне слободу, то я месяца не останусь".

И вот, выстрадав опыт раба, замыслившего несбыточный побег, в стихотворении 1836 года Пушкин смиряется и оправдывает эту горькую участь высшей, духовной необходимостью.

Он не просто разделяет две свободы, внешнюю и внутреннюю, но и решительно противопоставляет одну другой.

Иные, лучшие, мне дороги права;
Иная, лучшая, потребна мне свобода:
Зависеть от царя, зависеть от народа –
Не всё ли нам равно? Бог с ними.
Никому
Отчета не давать, себе лишь самому
Служить и угождать, для власти, для ливреи
Не гнуть ни совести, ни помыслов, ни шеи;
По прихоти своей скитаться здесь и там,
Дивясь божественным природы красотам,
И пред созданиями искусств и вдохновенья
Трепеща радостно в восторгах умиленья.
– Вот счастье! вот права...

Поразительно, что, войдя в возраст духовной зрелости, поэт как будто не понимает взаимосвязи двух свобод.

> Та же самая власть, которая ограничивает его в политических правах, ограничивает и свободу передвижения, право распоряжаться своей жизнью, скитаться "по прихоти своей"…
>
> Пушкин заявляет даже о своем безразличии к цензурным запретам, то есть к самому вопиющему нарушению того права, к которому он, как свободный художник, призван быть особенно чуток.

Сам выбор снижающих эпитетов для тех, кому нужна свобода печати (авторы – "балагуры", читатели – "олухи"), демонстрирует презрение к ней.

> Между тем, уже начиная с заглавия этого стихотворения, очевидно, насколько сам поэт несвободен: он вынужден даже отказаться от своего авторства, приписав его малоизвестному и к тому же уже покойному итальянскому поэту Ипполито Пиндемонти (1753–1828).

Поначалу Пушкин поставил другое обманное заглавие – "Из Alfred Musset", но решил, что даже это опасно, поскольку Альфред де Мюссе был жив и имел славу свободолюбца.

> Пушкин лишает себя права говорить то, что думает, растаптывает сам источник своего вдохновения – и при этом настаивает, что это и есть подлинная, "лучшая" свобода.

Если "Из Пиндемонти" – одно из последних стихотворений Пушкина, то выражение "тайная свобода", как зерно мифа, впервые встречается в его раннем стихотворении "К Н. Я. Плюсковой" (1818), которое восхваляет императрицу Елизавету (супругу Александра I) и обращено к её фрейлине.

> Пушкин славит красоту и добродетель императрицы и утверждает, что в своей похвале он не одинок, а выступает от имени всего русского народа: "Воспламененною душой /Я пел на троне добродетель/С её приветною красой./Любовь и тайная свобода/Внушали сердцу гимн простой,/И неподкупный голос мой/Был эхо русского народа".

В следующем столетии на призыв Пушкина отзывается Александр Блок, в стихотворении "Пушкинскому Дому" и в речи "О назначении поэта" (11 февраля 1921 года), написанных к 84-й годовщине гибели Пушкина и всего лишь за несколько месяцев до собственной кончины: "Пушкин! Тайную свободу Пели мы вослед тебе! Дай нам руку в непогоду, Помоги в немой борьбе!" "Тайную свободу" Блок выделяет курсивом, ссылаясь на панегирик, обращенный к фрейлине императрицы.

Но главное для Блока — отнесенность к другому пушкинскому стихотворению, тому самому "Из Пиндемонти". Приводя его почти целиком в своей речи "О назначении поэта", Блок опять, в тяжелейшие для свободы пореволюционные дни, считает нужным защищать только "тайную" свободу и противопоставляет её гласной, открытой: "Дело поэта, как мы видели, совершенно несоизмеримо с порядком внешнего мира.

Не будем сегодня, в день, отданный памяти Пушкина, спорить о том, верно или неверно отделял Пушкин свободу, которую мы называем личной, от свободы, которую мы называем политической.

Мы знаем, что он требовал "иной", "тайной" свободы…"

Подобно тому, как Пушкин "не дорого" ценит права свободной личности в свободном обществе, так и Блок называет стремление к общественной свободе "ребяческой волей, свободой либеральничать".

При этом он не может не видеть, что вслед за внешней свободой уже отнимают и "тайную", творческую.

И всё-таки остается удивительная слепота перед ясной как день, испытанной на собственном страшном опыте, связью внутренней свободы с внешней! Неужели государственный деспотизм – самодержавного или большевистского толка – настолько давит на сознание поэтов, что мешает им опознать общественный гнет как предпосылку творческого? Целые три с половиной года после революции, покончившей с любым либерализмом, и вплоть до самой смерти Блок молчал, не в силах ничего создать.

Да и что такое "тайная свобода"? Чем она отличается от неволи, если не смеет заявить о себе?

Слишком велик соблазн подменить "тайной свободой" свободу вообще, а тем самым и оправдать жесточайшую несвободу, которая царит в столь презираемом "порядке внешнего мира".

Вскоре после выступления Блока в защиту "тайной свободы", 12 июля 1921 года, Политбюро ЦК ВКП(б) отклонило ходатайство Анатолия Луначарского и Максима Горького о разрешении тяжелобольному Блоку выехать в Финляндию на лечение.

В тот же день Горький отправил письмо Владимиру Ленину, в котором вынужден был приводить жалкие, лакейские доводы в пользу права больного лечиться и путешествовать и не брезговал даже доносом на третьих лиц для подтверждения лояльности Блока и своей: "Честный писатель, не способный

на хулу и клевету по адресу Совправительства, Александр Блок умирает от цинги и астмы, его необходимо выпустить в Финляндию, в санаторию. Его не выпускают, но в то же время выпустили за границу трёх литераторов, которые будут хулить и клеветать..." Выезд за границу Блоку разрешили только 5 августа, когда уже была получена достоверная информация, что поэт на смертном одре. 7 августа Блока не стало.

Кстати, странное совпадение. "Из Пиндемонти" написано 5 июля 1836 года, за полгода до гибели Пушкина (29 января 1837 года).

> Ровно такой же промежуток отделяет стихотворение "Пушкинскому Дому" и речь "О назначении поэта" А. Блока (11 февраля 1921 года) от его смерти 7 августа 1921 года. Таков срок ожидания "ответки" от судьбы.

Сейчас самое время осознать природу этого возвышенного самообмана, который, пережив монархию и коммунизм, дотянулся до XXI века:

> **— якобы никакая тирания не может помешать свободе личности.**

Если выдавливать из себя раба до последней капли,

> **— нужно вспомнить и Пушкина, и Блока, то есть осознать это наследие в самых риторически возвышенных его истоках.**

"Иные, лучшие, мне дороги права; Иная, лучшая, потребна мне свобода..."

Что такое эти чеканные строки – защита свободы или формула отказа от неё и в конечном счете от самого себя?

Свобода, которая заранее ограничивает себя рамками "лучшей" и подрывает доверие к "худшей", общественной свободе, к "худшим", гражданским правам…

Горько осознавать, что исторические последствия этого самообольщения было дано испытать на собственной судьбе не только поэтам, но и их народу.

***

№ 919.

Вітренко приготував Коломойському газу на 20 мільярдів гривень

2021-11-02

Юрій ***Ніколов, «Наші гроші»***

Добігає кінця епопея з витягуванням чергової купи мільярдів з «Нафтогазу» на користь угрупування Ігоря Коломойського, що окопався в «Укрнафті».

Ідеться про судову справу № *910/3660/18*, за результатами якої державний «Нафтогаз» може позбутись на користь «приватних» акціонерів щонайменше 700 мільйонів кубометрів газу. Або 3,5 мільярдів кубів. Або взагалі 9 мільярдів.

І це при тому що зараз один кубометр *газу в Європі коштує $1*. Тобто 1 мільярд кубів газу – це 1 мільярд доларів.

Залишилась оформити мирову з Коломойським, яку вже анонсовано на засідання акціонерів "Укрнафти".

1. Затягування зашморгу

Отже, ще у 2018 році «Укрнафта» подала позов до «Нафтогазу» про стягнення зі своєї материнської компанії **8 мільярдів кубів газу**. Йшлось про блакитне паливо, яке «Укрнафта» нібито видобула у 2007-2013 роках. А «Нафтогаз» забирав його для продажу населенню по пільговій низькій ціні, і взагалі не платив за нього.

Нинішнє стягнення з «Нафтогазу» ініціювали саме «приватні» мінорітарії «Укрнафти» – офшори «Літтоп», «Бріджмонт», «Бордо».

Менеджери Коломойського ще за часів Кучми за хабар отримали контроль над держкомпанією на рівні менеджменту і з того часу не відпускали потоки.

При цьому,

Спеціалізована антикорупційна прокуратура під керівництвом ***Холодницького*** закрила ***справу за той хабар***, бо не побачила складу правопорушення у тому хабарі, хоча його особисто визнав сам Коломойський на засіданні слідчої комісії Верховної Ради.

З 2018 року судовий позов фактично не рухався, що видно у судовому реєстрі, аж до 2021 року.

Перше судове рішення після поновлення справи відбулось 29 квітня – в один день **з призначенням Юрія Вітренка головою «Нафтогазу»**.

І закипіла робота.

№ рішення	Форма судового рішення	Дата ухвалення рішення	Дата набрання законної сили	Форма судочинства	№ судової справи	Назва суду	Суддя
100238618	Ухвала	11.10.2021	11.10.2021	Господарське	910/3660/18	Господарський суд м. Києва	Мудрий С.М.
99646507	Ухвала	14.09.2021	14.09.2021	Господарське	910/3660/18	Господарський суд м. Києва	Мудрий С.М.
98360411	Ухвала	16.07.2021	16.07.2021	Господарське	910/3660/18	Господарський суд м. Києва	Морозов С.М.
98326238	Ухвала	15.07.2021	15.07.2021	Господарське	910/3660/18	Господарський суд м. Києва	Мудрий С.М.
97417497	Ухвала	01.06.2021	01.06.2021	Господарське	910/3660/18	Господарський суд м. Києва	Мудрий С.М.
96627237	Ухвала	29.04.2021	29.04.2021	Господарське	910/3660/18	Господарський суд м. Києва	Мудрий С.М.
77656955	Ухвала	06.11.2018	06.11.2018	Господарське	910/3660/18	Господарський суд м. Києва	Мудрий С.М.
77363909	Ухвала	24.10.2018	24.10.2018	Господарське	910/3660/18	Господарський суд м. Києва	Мудрий С.М.
76723265	Ухвала	27.09.2018	27.09.2018	Господарське	910/3660/18	Київський апеляційний господарський суд	Мальченко А.О.
76413843	Ухвала	11.09.2018	11.09.2018	Господарське	910/3660/18	Господарський суд м. Києва	Мудрий С.М.

«Укрнафта» збільшила свої вимоги до **9 мільярдів кубів газу**.

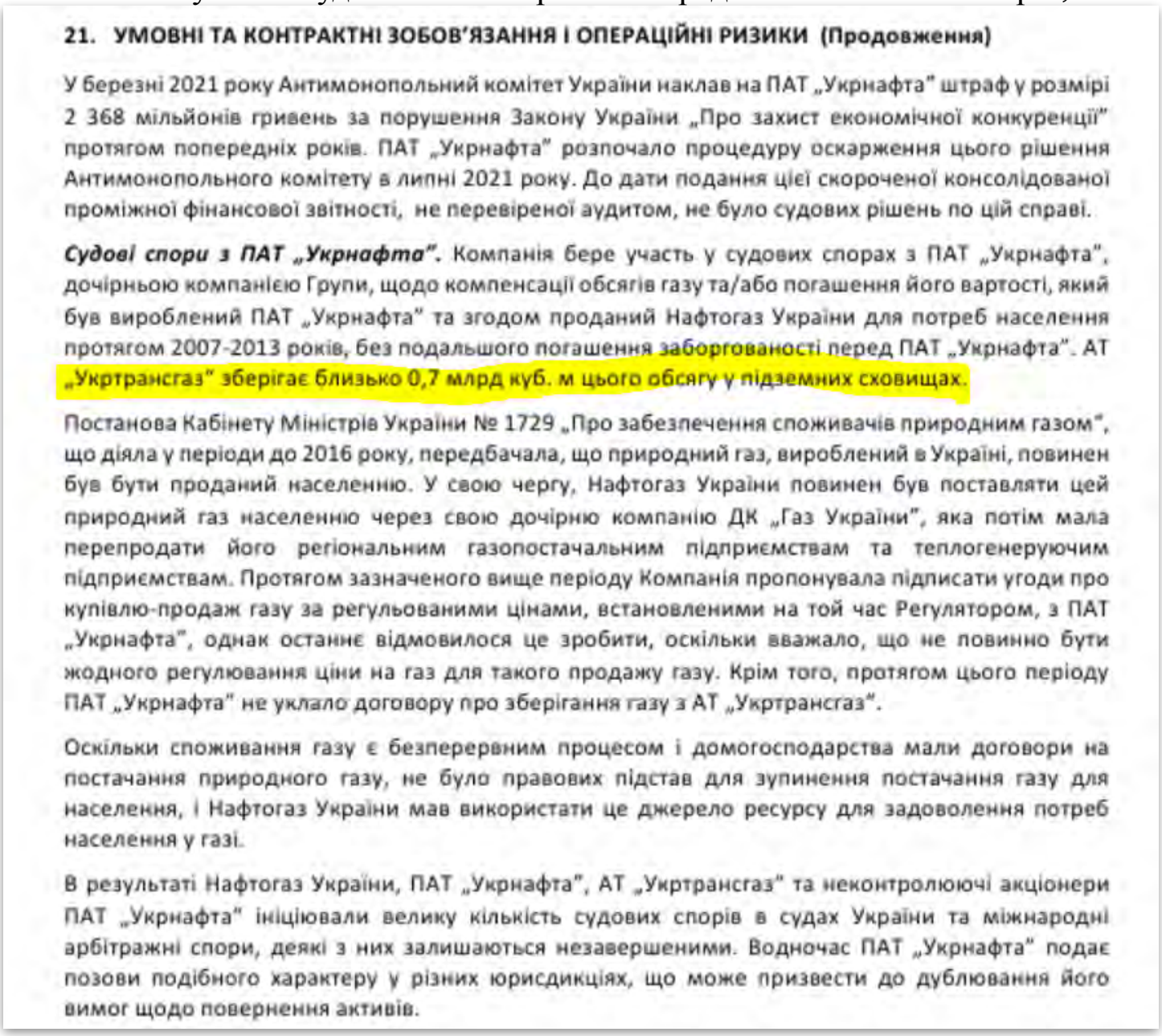
Але це, звісно, був психологічний тиск у розрахунку на *«проси побільше – побільше і дадуть»*.

Бо видно, що

— питання про *«не дати»* вже не стоїть взагалі.

2. Договорняк?

26 жовтня у Госпсуді Києва зібрались представники всіх сторін, і за

21. УМОВНІ ТА КОНТРАКТНІ ЗОБОВ'ЯЗАННЯ І ОПЕРАЦІЙНІ РИЗИКИ (Продовження)

У березні 2021 року Антимонопольний комітет України наклав на ПАТ „Укрнафта" штраф у розмірі 2 368 мільйонів гривень за порушення Закону України „Про захист економічної конкуренції" протягом попередніх років. ПАТ „Укрнафта" розпочало процедуру оскарження цього рішення Антимонопольного комітету в липні 2021 року. До дати подання цієї скороченої консолідованої проміжної фінансової звітності, не перевіреної аудитом, не було судових рішень по цій справі.

Судові спори з ПАТ „Укрнафта". Компанія бере участь у судових спорах з ПАТ „Укрнафта", дочірньою компанією Групи, щодо компенсації обсягів газу та/або погашення його вартості, який був вироблений ПАТ „Укрнафта" та згодом проданий Нафтогаз України для потреб населення протягом 2007-2013 років, без подальшого погашення заборгованості перед ПАТ „Укрнафта". АТ „Укртрансгаз" зберігає близько 0,7 млрд куб. м цього обсягу у підземних сховищах.

Постанова Кабінету Міністрів України № 1729 „Про забезпечення споживачів природним газом", що діяла у періоди до 2016 року, передбачала, що природний газ, вироблений в Україні, повинен був бути проданий населенню. У свою чергу, Нафтогаз України повинен був поставляти цей природний газ населенню через свою дочірню компанію ДК „Газ України", яка потім мала перепродати його регіональним газопостачальним підприємствам та теплогенеруючим підприємствам. Протягом зазначеного вище періоду Компанія пропонувала підписати угоди про купівлю-продаж газу за регульованими цінами, встановленими на той час Регулятором, з ПАТ „Укрнафта", однак останнє відмовилося це зробити, оскільки вважало, що не повинно бути жодного регулювання ціни на газ для такого продажу газу. Крім того, протягом цього періоду ПАТ „Укрнафта" не уклало договору про зберігання газу з АТ „Укртрансгаз".

Оскільки споживання газу є безперервним процесом і домогосподарства мали договори на постачання природного газу, не було правових підстав для зупинення постачання газу для населення, і Нафтогаз України мав використати це джерело ресурсу для задоволення потреб населення у газі.

В результаті Нафтогаз України, ПАТ „Укрнафта", АТ „Укртрансгаз" та неконтролюючі акціонери ПАТ „Укрнафта" ініціювали велику кількість судових спорів в судах України та міжнародні арбітражні спори, деякі з них залишаються незавершеними. Водночас ПАТ „Укрнафта" подає позови подібного характеру у різних юрисдикціях, що може призвести до дублювання його вимог щодо повернення активів.

зачиненими від преси дверями представники «Нафтогазу» нібито повідомили суд, що визнають за «Укрнафтою» **3,5 мільярдів кубометрів** газу. Говоримо «нібито», бо наразі у Судовому реєстрі ще не має відповідної судової ухвали для публічного доступу, аби офіційно це підтвердити.

Зате саме зараз була опублікована скорочена консолідована проміжна фінансова звітність «Нафтогазу» за шість місяців до 30 червня 2021 (скачати пдф). А у ній чорним по білому написано:

*«„Укртрансгаз" зберігає близько **0,7 млрд куб. м** цього обсягу у підземних сховищах».*

Таким чином,

— «Нафтогаз» фактично визнав, що у нього прямо зараз є 700 мільйонів кубометрів газу для віддачі Коломойському.

У свою чергу, досі підконтрольна Коломойському «Укрнафта» оголосила про скликання на 30 листопада позачергових зборів акціонерів. У проекті порядку денного пропонується надати згоду на вчинення **значного правочину** щодо врегулювання спору відносно природного газу, видобутого ПАТ «Укрнафта» у 2007 – 2013 роках (у тому числі на підставі договорів про спільну діяльність), або на укладення **мирової угоди** в рамках судової справи № 910/3660/18.

З дванадцятого питання порядку денного «Прийняття рішення про надання згоди на вчинення правочину, щодо вчинення якого є заінтересованість»	Проект рішення №1: Надати згоду на вчинення правочину, щодо вчинення якого є заінтересованість, між ПАТ «УКРНАФТА» та АТ «Національна акціонерна компанія «Нафтогаз України» щодо врегулювання спору відносно природного газу, видобутого ПАТ «УКРНАФТА» у 2007 – 2013 роках (у тому числі на підставі договорів про спільну діяльність).
	Проект рішення №2: Надати згоду на вчинення правочину, щодо вчинення якого є заінтересованість, між ПАТ «УКРНАФТА» та АТ «Національна акціонерна компанія «Нафтогаз України», а саме, мирової угоди в рамках судової справи № 910/3660/18.
З тринадцятого питання порядку денного «Прийняття рішення про надання згоди на вчинення значного правочину, ринкова вартість майна, робіт або послуг, що є предметом такого правочину, становить 50 і більше відсотків вартості активів за даними останньої річної фінансової звітності»	Проект рішення №1: Надати згоду на вчинення значного правочину між ПАТ «УКРНАФТА» та АТ «Національна акціонерна компанія «Нафтогаз України» щодо врегулювання спору відносно природного газу, видобутого ПАТ «УКРНАФТА» у 2007 – 2013 роках (у тому числі на підставі договорів про спільну діяльність).
	Проект рішення №2: Надати згоду на вчинення значного правочину між ПАТ «УКРНАФТА» та АТ «Національна акціонерна компанія «Нафтогаз України», а саме, мирової угоди в рамках судової справи № 910/3660/18.

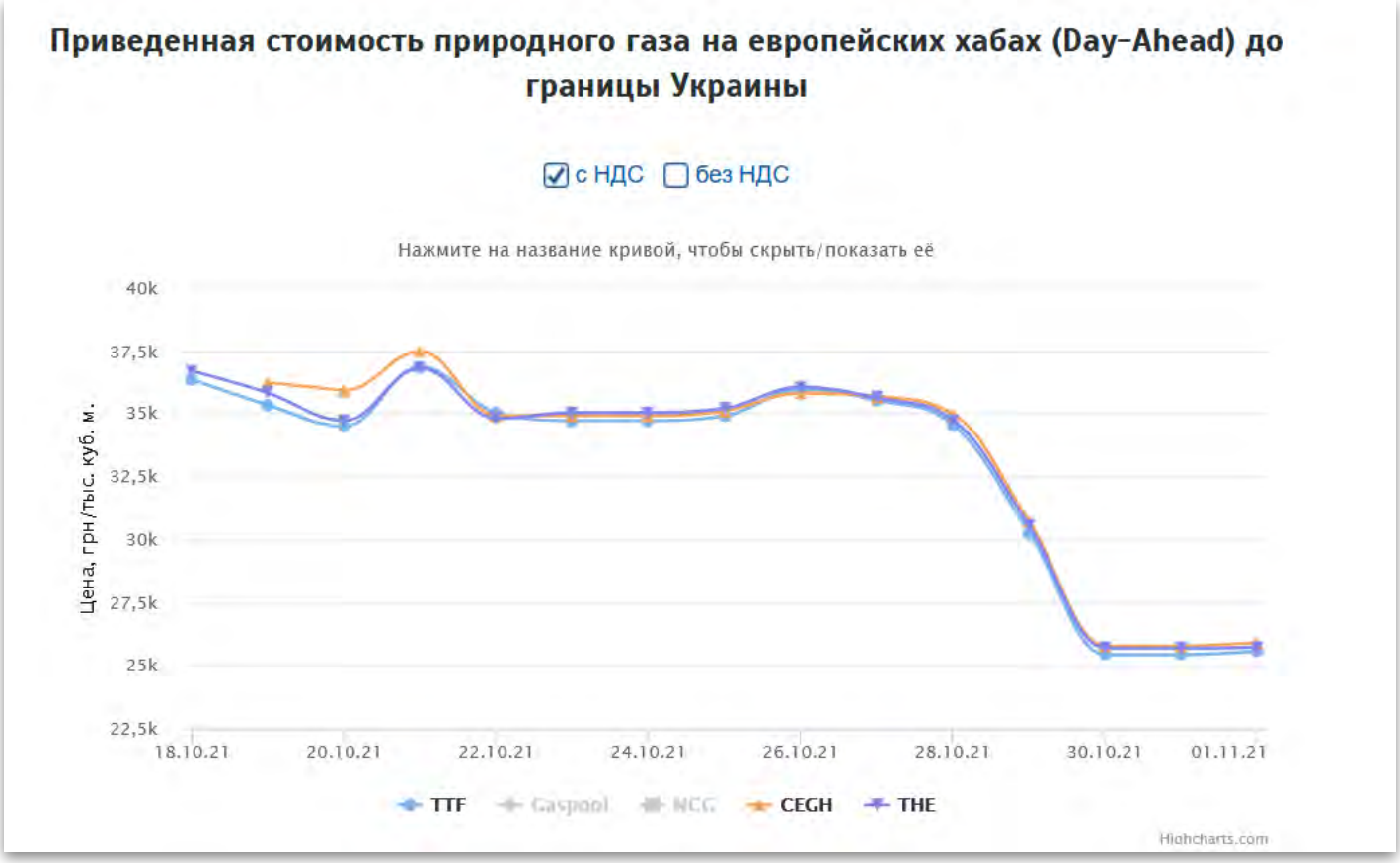
Це засідання має відбутись після засідання у госпсуді Києва 29 листопада, де сторони також мають можливість дійти згоди стосовно вирішення питання.

3. Що втратить Україна?

У *найлегшому варіанті* мова йде про втрату 0,7 млрд кубометрів газу.

Це значна частина наших загальних запасів на зиму, які становлять близько 18 млрд кубів. Без цього газу Україні точно не вистачить палива дожити до весни.

Тож, скоріше за все в рамках мирової угоди або іншого правочину буде йти мова не про фізичне відбирання палива з підземних газосховищ. А Коломойський відразу «продасть» відсужене паливо назад «Нафтогазу» по поточній ринковій ціні. Нині вона становить 1 долар за 1 кубометр.

На наші гроші це близько 20 мільярдів гривень.

> «І треба ж такому – в останні тижні «Укртрансгаз» ***отримав на свої рахунки*** трохи більшу суму 27 млрд грн», та ще 20 млрд грн за вказівкою влади має прокредитувати один з державних банків. Тобто Коломойському виплатити буде з чого.

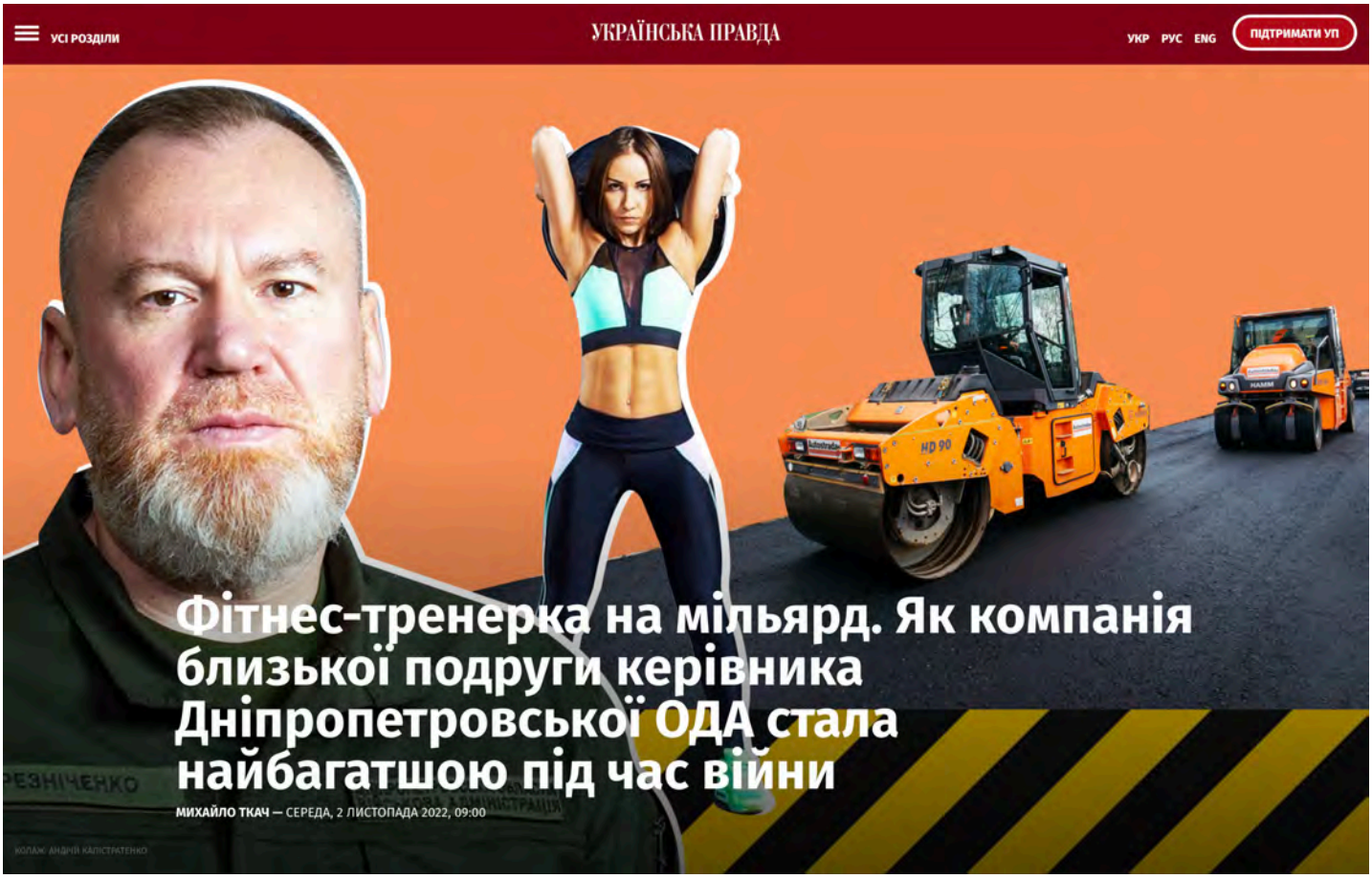
Хоча це буде просто дикість, якщо «Нафтогаз» на початку опалювального сезону піде на такий крок. Бо мова йде про очікувану поразку лише у першій інстанції. І можна ще довго тягнути кота за подробиці в апеляції принаймні щоб допетляти до весни.

Укладання мирової або якоїсь іншої угоди з Коломойським прямо тут і зараз за результатом рішення одного судді і кількох менеджерів «Нафтогазу» – це просто свято розбитого корита.

***

№ 920.

Фітнес-тренерка на мільярд. Як компанія близької подруги керівника Дніпропетровської ОДА стала найбагатшою під час війни

2022-11-02

*Михайло **Ткач**, журналіст УП*

Мільярди, закатані в українські дороги, завжди викликали неабияку цікавість у суспільстві. Адже чим більше коштів ***витрачається державою***, тим більше охочих їх отримати – а значить, тим більше корупційних ризиків. А дорожнє будівництво – це саме історія з багатьма нулями. І вона нескінченна.

Непублічні зв'язки та конфлікти інтересів, коли державні посадовці діють у приватних інтересах – не новина для українського світу великих грошей.

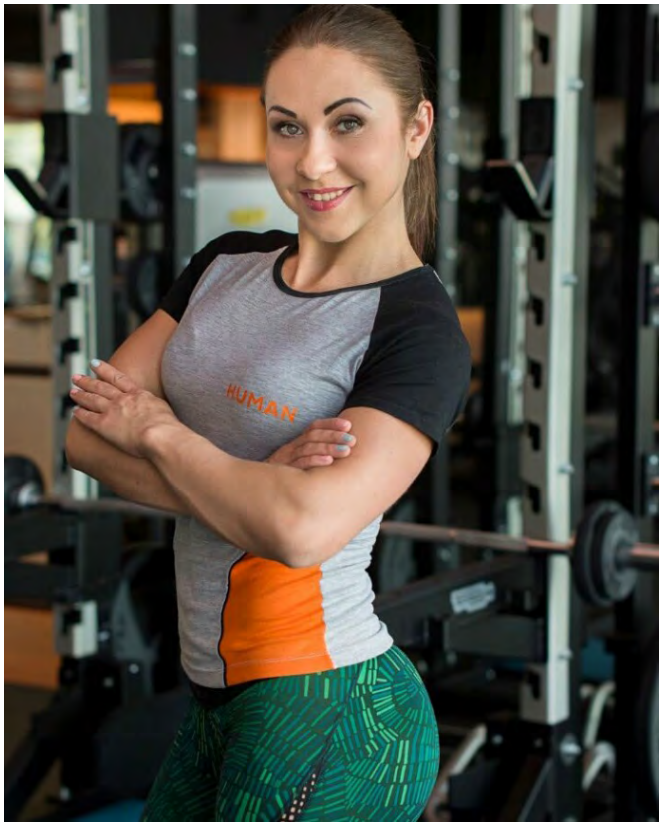
Але історія, про яку далі піде мова, має серйозні обтяжливі обставини – війна. Війна, під час якої раніше маловідома компанія з Дніпра почала отримувати великі гроші.

Розповісти про неї ми вирішили тому, що співвласниця компанії, яка від 24 лютого отримала 1,5 мільярда гривень на ремонт і експлуатацію доріг у Дніпропетровській області, схоже, є близькою людиною для керівника цієї самої області.

Під час роботи над матеріалом до нас звернулись колеги з програми "Схеми". Як виявилося, журналісти проєкту також працюють над цією ж темою. Із поваги до роботи один одного редакції домовились відтермінувати нашу публікацію та опублікувати розслідування одночасно. Матеріал проекту "Схем" знаходиться за цим ***посиланням****.*

1. Авто та спільні перельоти

30 травня цього року о 15:25 на пункт пропуску Могилів-Подільський під'їхав білий автомобіль KIA з жінкою за кермом. 34-річну водійку звати Яна Хланта. Вона – майстер спорту з пауерліфтингу та фітнес-тренерка.

Яна Хланта

Автівка Kia Sportage 2020-го року випуску, на якій Яна виїхала у Молдову того дня і на якій загалом від початку повномасштабного вторгнення перетинала кордон 8 разів, зареєстрована на компанію "Севент консалтинг

груп". Єдиний власник компанії – очільник Дніпропетровської ОДА Валентин Резніченко.

Валентин Резніченко

Валентин Резніченко був менеджером голови адміністрації президента Петра Порошенка Бориса ***Ложкіна***. За президентства ***Порошенка*** з 2015 року очолював ***Дніпропетровську обласну державну адміністрацію***. У 2020 році призначений на цю ж посаду президентом Володимиром Зеленським. За інформацією джерел "УП", Резніченко товаришує із заступником керівника Офісу президента Кирилом ***Тимошенком***.

Про те, що Яна Хланта – далеко не чужа людина для очільника Дніпропетровської ОДА Валентина Резніченка, свідчать і інші факти.

Як з'ясувала "Українська правда", за допомогою джерел у правоохоронних органах, за 2020 – 2021 роки Резніченко та Хланта п'ять разів перебували разом за кордоном.

На початку січня 2020-го, коли Резніченко ще не був очільником Дніпропетровської ОДА, пара злітала до Риги.

Наприкінці лютого 2020-го року Резніченко та Хланта одним рейсом вилетіли до Риги та знову ж одним рейсом повернулись із Берліна через два дні.

У липні 2021-го пара провела кілька днів у Стамбулі, у жовтні 2021-го – день у Мюнхені.

У грудні 2021-го Резніченко та Хланта на кілька днів злітали до Праги – на день народження фітнес-тренерки.

Частина перельотів здійснювались у вихідні дні. І перед тим, як розповісти подальші обставини з життя Хланти, варто зауважити, що Резніченко та Хланта з огляду на попередні факти знайомі майже три роки.

2. "Операція– експлуатація"

Від початку повномасштабного вторгнення Яна Хланта перетворилась на настільки помітну фігуру серед дорожніх будівельників, що на неї не можна було не звернути увагу.

Сторінка жінки в інстаграм закрита. В інтернеті можна знайти лише згадки про її участь у спортивних змаганнях та тренерську діяльність.

За кількістю отриманих за цей період бюджетних коштів Хланта обійшла навіть такого гіганта як турецька компанія "Онур". Точніше не сама Хланта, а компанія "Будінвест Інжиніринг", однією з власників якої вона є, 49% статутного капіталу фірми – у підприємця з Дніпра Павла *Чухна*.

Чухно – колишній директор "Спортивного клубу "Прометей" у Дніпрі, яким володіє бізнесмен Володимир ***Дубинський***. Його та брата – Леоніда Дубінського – розшукує ФБР за їхню ймовірну участь в іпотечному шахрайстві в Каліфорнії.

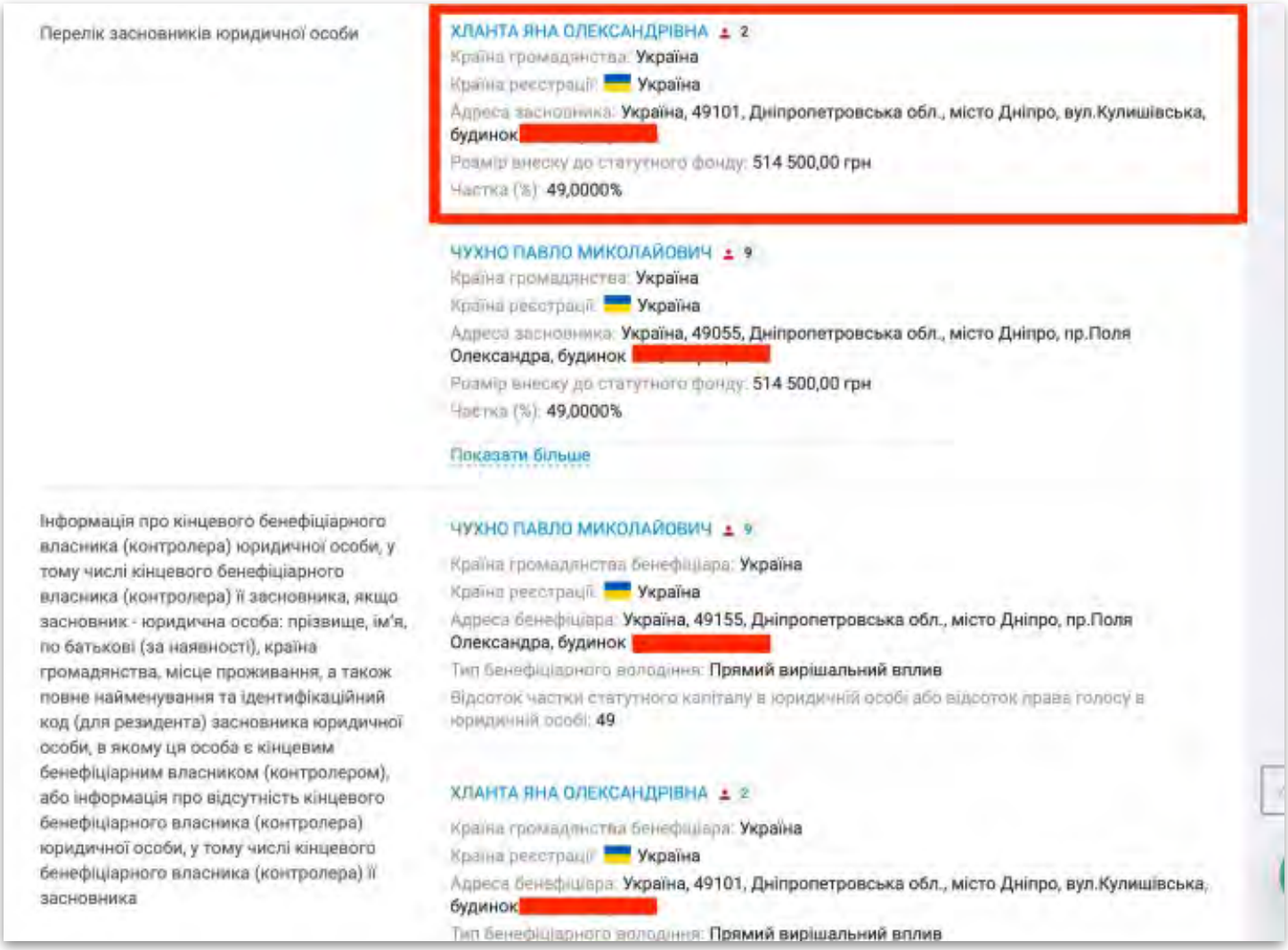

Володимир Дубинський

Леонід Дубинський

2% статутного капіталу "Будінвест Інжиніринг" – у Літнаровича Дмитра Вікторовича, який є директором компанії.

Ще 49% статутного капіталу фірми належать мешканці Дніпра Яні Хланті.

Співвласники компанії "Будінвест Інжиніринг"

Компанію "Будінвест Інжиніринг" було засновано в 2015 році Воробйовою Іриною Іванівною. Це сталося того ж року, коли Валентин Резніченко вперше очолив Дніпропетровську ОДА.

Справжній злет у діяльності компанії почав відбуватися з 2020-го року,

коли Резніченко вдруге став головою облдержадміністрації Дніпропетровщини.

Невдовзі після цього, навесні 2021-го року, у компанії змінюються власники.

Тоді співвласниками підприємства і стають Яна Хланта та Павло Чухно.

У 2021 році компанія перемогла в тендерах на загальну суму близько 15 мільярдів гривень.

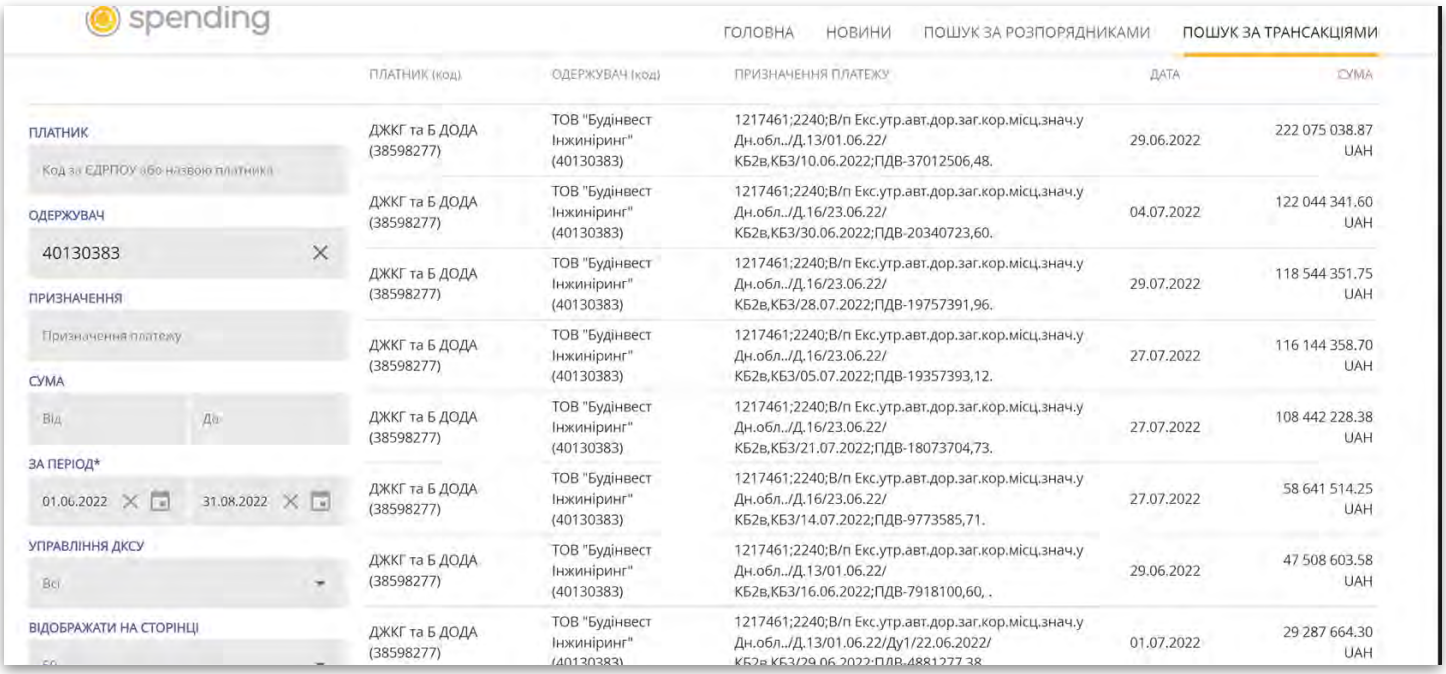
При цьому, відповідно до даних порталу Spending, компанія отримала того року перерахувань на свої рахунки на понад 4 мільярди гривень.

Тоді "Будінвест Інжиніринг" навіть увійшла до топ-10 підрядників "Укравтодору" за версією видання "Наші гроші".

Основними замовниками будівельних та дорожно-ремонтних послуг, у яких вигравала "Будінвест Інжиніринг" у 2021-му, були Служба автомобільних доріг у Дніпропетровській області та Департамент житлово-комунального господарства та будівництва Дніпропетровської ОДА.

А цього року під час повномасштабної війни компанія опинилась у топі серед "дорожніх" підрядників за розміром отриманих коштів.

За допомогою єдиного вебпорталу використання публічних коштів "Українська правда" з'ясувала, що за час повномасштабної агресії в 2022-му році компанія "Будінвест Інжиніринг" отримала близько 1,5 мільярда гривень.

Скріншот з єдиного вебпорталу використання публічних коштів Spending

Більша частина коштів – від Департаменту житлово-комунального господарства та будівництва Дніпропетровської ОДА. Дані про частину з цих договорів навіть не були опубліковані в системі "Прозорро" через особливості закупівель під час воєнного стану.

Ці кошти компанія отримала переважно не на капітальний ремонт або будівництво, а на експлуатаційне утримання автомобільних доріг.

За час повномасштабної агресії на підрядах в одній лише Дніпропетровській області на "Будінвест Інжиніринг" надійшло перерахувань більше, ніж на такі відомі шляхобудівельники як "Автомагістраль-Південь" та "Онур конструкціон інтернешнл" по всій Україні.

3. Майже 300 мільйонів на те, "чого нема"?

Джерела "УП" серед "дорожників", які займаються реальним будівництвом, переконують, що такі суми на утримання доріг в області, в якій не було бойових дій, можуть викликати велике питання. Як мінімум у доцільності та як максимум – у розтраті або нецільовому використанні.

"Українській правді" вдалося ознайомитись із даними щодо контрагентів "Будінвест Інжинірингa" та щодо товарів і послуг, які компанія закупила в 2022 році.

Зокрема, нас зацікавило ТОВ "БНМ", у якого "Будінвест Інжиніринг" купляв гарячі та теплі асфальтобетонні суміші. Загалом в 2022 році ця компанія отримала від тендерного "щасливчика" за різні товари понад 400 мільйонів гривень, із них майже 300 мільйонів гривень – за асфальтобетонні суміші.

Однак сама "БНМ" в 2022 році закупила такі суміші в іншого підприємства в рази в меншому обсязі, ніж нібито поставила "Будінвест Інжинірингу".

За майже 300 мільйонів гривень можна закупити тисячі дронів та сотні пікапів, на які щодня для Збройних сил України збирають українці. Чи могли ці кошти бути банально виведені або піти не на постачання зазначених товарів та проведення окреслених робіт?

За даними "Реєстру судових рішень", восени 2021-го року дніпровські податківці провели документальну позапланову виїзну перевірку діяльності "Будінвест Інжиніринг".

Зокрема, щодо певних операцій із окремими постачальниками за 2019-2020 роки податківці не змогли встановити, за якою адресою відбувалися вантажно-розвантажувальні роботи та чи взагалі відбувалася передача товару від постачальника до покупця. Щоправда, підприємці успішно оскаржили рішення у суді.

4. Питання до Резніченка

"УП" звернулася по коментарі до Резніченка та Хланти. Ми надіслали питання в месенджери на їхні особисті телефони. Обидва фігуранти матеріалу не відповіли редакції до публікації.

Враховуючи суспільну важливість інформації, редакція вважає за потрібне публічно поставити ці запитання.

Принаймні до посадової особи – голови Дніпропетровської ОДА Валентина ***Резніченка***.

1) На яких підставах належна вам компанія "Севент консалтинг груп" надала в розпорядження автомобіль Kia Sportage в користування Хланті Яні Олександрівні?

2) За час повномасштабної агресії Росії ТОВ "Будінвест інжиніринг" отримала понад 1 мільярд гривень від Департаменту ЖКГ та будівництва Дніпропетровської ОДА. Чи було вам відомо про укладення цих договорів із компанією, співвласником якої є особа, що спільно з вами регулярно виїжджала за кордон?

3) У яких відносинах ви перебуваєте зі співвласницею ТОВ "Будінвест інжиніринг" Хлантою Яною Олександрівною? У зв'язку з чим ви разом перебували за кордоном 5 разів упродовж 2020-2021 років?

***

№ 921.

Велика відбудова. Керівник Дніпропетровщини платить бюджетні мільярди своїй супутниці – розслідування

2022-11-02

Наталія Седлецька

Валерія Єгошина

Георгій Шабаєв

Кіра Толстякова

Поки в частині України продовжуються активні бойові дії, на решті територій тривають відновлювальні роботи – підірваних мостів, зруйнованих осель, розбомбленої критичної інфраструктури. Через величезні втрати економіки, грошей на все критично бракує.

Але не на утримання доріг на Дніпропетровщині. Тут одна приватна компанія від березня отримала на це уже півтора мільярда гривень. Це рекорд з великим відривом у порівнянні з фінансуванням відбудови доріг у всіх інших регіонах України.

Назва цієї компанії: «Будінвест Інжиніринг». Кому вона належить?

Розслідування «Схем» встановило:

1) співвласниця компанії тісно пов'язана з головою Дніпропетровської обласної військової адміністрації Валентином ***Резніченком***, з яким регулярно подорожувала за кордон. Саме очолювана ним ОВА вирішує, кому, на що, і в яких обсягах виділяти бюджетні кошти.

2) Другу половину компанії, що освоює мільярди під час активної фази війни, через наближену особу можуть контролювати ***бізнесмени-брати Дубинські***, яких держава-партнер України – Сполучені Штати Америки офіційно оголосили у розшук через підозру у фінансових махінаціях.

Які саме дорожні ділянки ремонтуються за рекордні державні суми – офіційно дізнатись неможливо, інформація через війну не публікується.

Але «Схеми» отримали доступ до фінансової документації компанії, та разом з аналітиками встановили підозрілі трансакції на сотні мільйонів гривень.

Під час підготовки розслідування стало відомо, що над цією темою також працюють журналісти видання «Українська правда». Тому редакції домовились опублікувати матеріали одночасно. Текст «УП» – за цим ***посиланням***.

Програма «Велике будівництво», флагманський бюджетний проєкт президента Володимира Зеленського із лютого 2022 року фактично завмерла.

Гроші «з доріг» перекинули «на війну».

Навесні та початку літа важку дорожну техніку здебільшого можна було помітити хіба на відбудові підірваних мостів та відновленні повністю перебитих дорожніх сполучень. Це – епізодичний, нагальний «мобілізаційний ремонт», засекречений та поза тендерами.

Але у серпні журналіст-розслідувач видання ***«Наші гроші»*** Юрій ***Ніколов***, який системно досліджує корупцію при витрачанні бюджетних коштів, звернув увагу на аномалію.

1) Держказначейский сервіс «Є-дата» почав системно майоріти багатомільйонними платіжками на рахунки однієї фірми на Дніпропетровщині.

2) Призначення – «на моб. ремонт доріг у Дніпр. області».

3) Отримувач – фірма «Будінвест Інжиніринг».

4) Замовник – Дніпропетровська обласна військова адміністрація.

«Феноменальність успіху цієї фірми полягала в тому, що за три літні місяці вона отримала вже мільярд гривень за ремонт доріг на Дніпропетровщині.

Це аномальний перекіс, порівняно з іншими українськими регіонами», – розповів ***Ніколов***, який першим публічно звернув на це увагу у ***своєму розслідуванні*** на сайті ***«Наші Гроші»***.

Так, жодна інша область і близько не замовляла ремонтів доріг на подібні суми.

1) Від березня і станом на 31 жовтня, Дніпропетровська область вже витратила на ремонт доріг рекордні 2 мільярди 314 мільйонів гривень.

2) Для порівняння – це більше ніж за цей же час витратила Київщина, Харківщина, Сумщина та Одещина, разом узяті. Включно з обласними центрами.

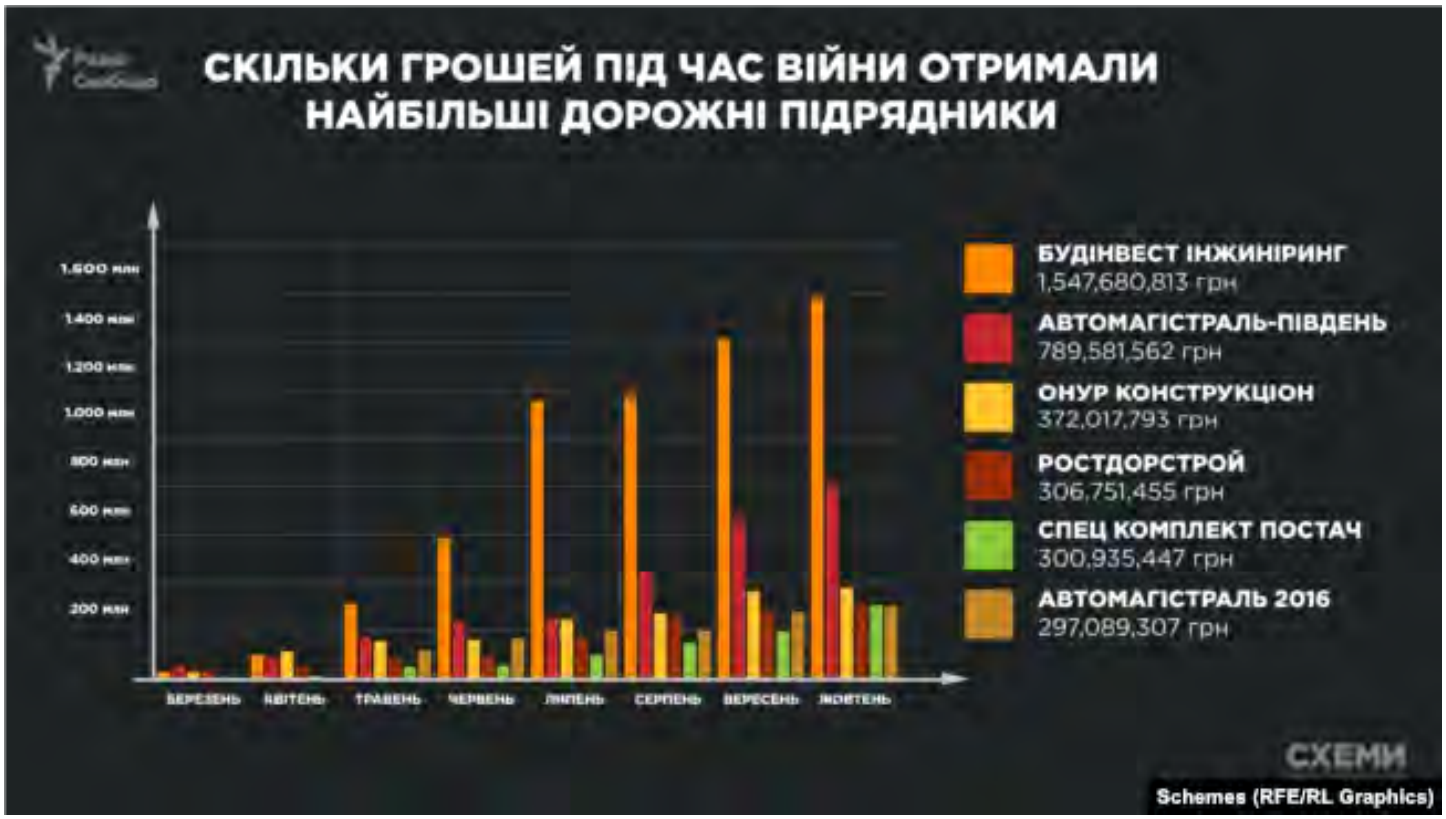
При цьому, дорожна інфраструктура Дніпропетровщини не зазнала значних руйнувань, у порівнянні з іншими регіонами, де велися активні бойові дії, кажуть аналітики проєкту KSE Institute ***«Росія заплатить»***.

> ***«В частині дорожнього господарства втрати Дніпропетровської області не є значними в порівнянні з іншими областями, де велись активні бойові дії. Наприклад, з лютого в області пошкоджено два мости. Один державного та один місцевого значення. А загалом по країні пошкоджено понад 300 мостів та мостових переходів»***, – відповіли у Київській школі економіки на запит «Схем».

Дізнатись, на які саме об’єкти спрямовуються ці кошти, – практично неможливо, контракти не публікуються.

«Що це за ремонт, якої ділянки дороги він стосується, в якому населеному пункті – абсолютно невідомо. Воєнний час, інформація прихована», – каже Ніколов.

Утім, за рахунок підрядів від Дніпропетровської ОДА за період великої війни, фірма «Будінвест-інжиніринг» вже вирвалась далеко вперед у порівнянні з іншими дорожними підрядниками по всій Україні, обігнавши майже в два рази навіть такого гіганта як «Автомагістраль Південь» – минулорічного фаворита «Великого будівництва». З березня «Будінвест-інжиніринг» освоїв уже півтора мільярда бюджетних гривень на ремонті доріг Дніпропетровщини.

Чим можна пояснити такі непропорційні витрати бюджетних коштів на дороги в одній області, і таке виняткове становище однієї фірми-підрядника?

Журналісти «Схем» знайшли докази прямого зв’язку між керівником Дніпропетровської області Валентином Резніченком та власниками фірми, на яку очолювана ним же ОВА у 2022 році за спрощеними процедурами спрямувала вже півтора мільярда бюджетних гривень.

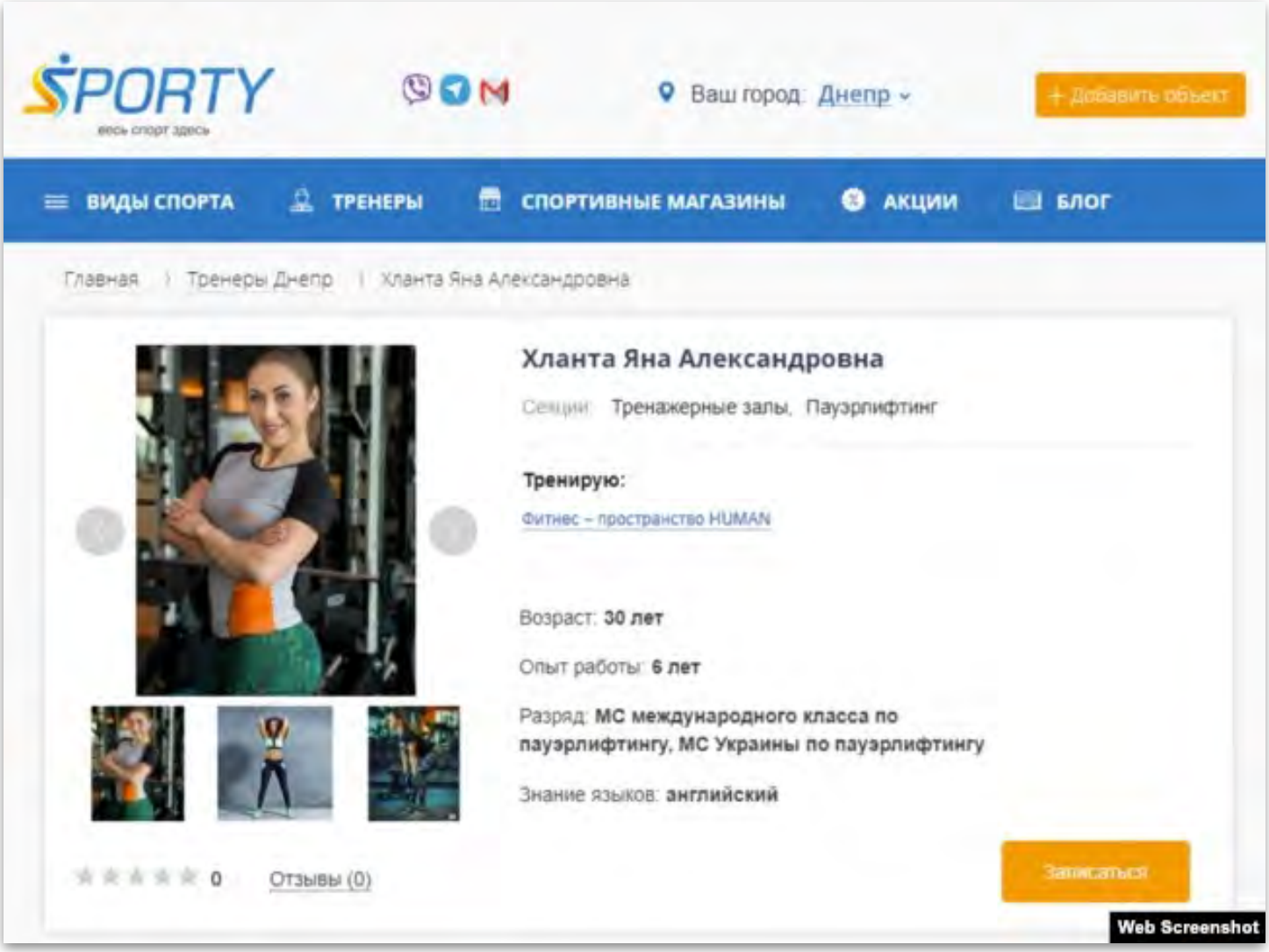
2. Супутниця

Хто ж володіє фірмою «Будінвест Інжиніринг»?

Її статутний капітал поділений порівну між жителями міста Дніпро – Яною ***Хлантою*** та Павлом ***Чухном***.

Хто така Яна Хланта?

34-річна професійна спортсменка, майстер спорту з пауерліфтингу. Зараз вона працює тренеркою у фітнес-клубі Human у середмісті Дніпра.

Те, що це актуальне місце роботи Яни Хланти, підтвердили у самому фітнес-клубі, куди завітала журналістка «Схем».

Який стосунок має спортсменка до ремонту доріг?

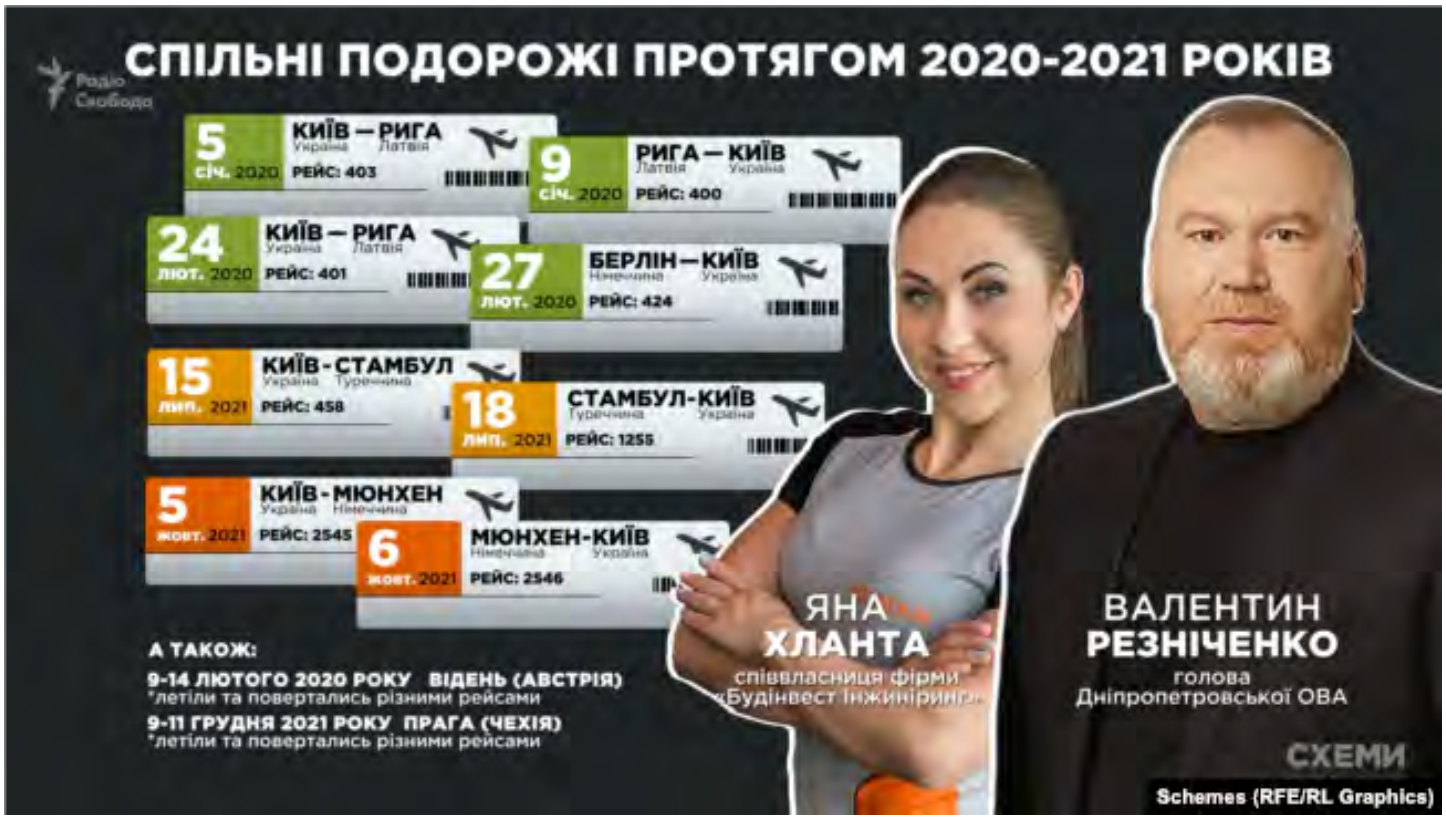
> Одразу декілька джерел із владних кіл Дніпропетровщини розповіли «Схемам», що Яна ***Хланта*** – це… дівчина керівника області Валентина ***Резніченка***, вони перебувають у стосунках.
>
> Сам Резніченко – неодружений чоловік – згідно з реєстром актів цивільного стану він розлучився із колишньою дружиною ще у 2015 році.

«Схеми» встановили документальні докази прямого зв'язку між ним та Яною Хлантою, на яку записана половина компанії «Будінвест Інжиніринг».

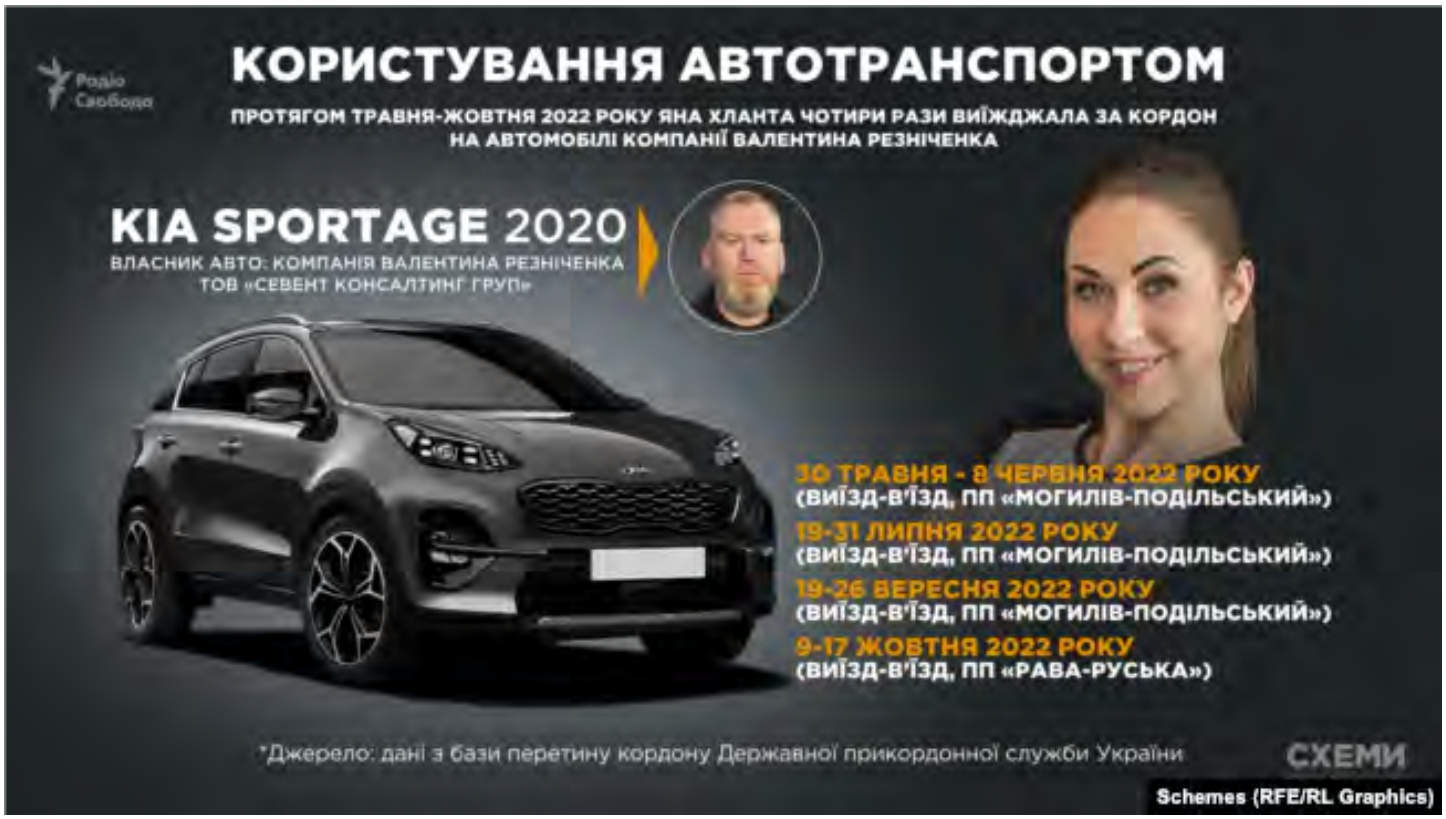
Резніченко та Хланта останніми роками багато разів подорожували разом за кордон. «Схеми» дістали дані з джерел у прикордонній службі, і співставили, що лише протягом 2020-2021 року вони здійснили щонайменше вісім спільних перельотів.

У 2020 році на Різдво злітали в Ригу. У лютому поверталися разом із Берліна, проходивши паспортний контроль у Борисполі із різницею у хвилину. У липні 2021 злітали на довгий вікенд у Стамбул. У жовтні того ж року разом полетіли у Мюнхен.

Ще двічі одночасно були в одному і тому ж місті: у 2020 році у Відні на День всіх закоханих та у грудні 2021 року у Празі – в день народження Яни, добираючись у ці дві локації різними рейсами.

Вже після початку повномасштабного вторгнення РФ Яна Хланта більше не перетинала кордон разом із Резніченком. Але 4 рази вона виїжджала за межі України сама на автомобілі Kia Sportage. «Схеми» встановили, що власник автомобіля – компанія, яка на 100% належить голові Дніпропетровської ОВА, її назва – «Севент Консалтинг Груп».

Окрім того, саме у цій фірмі Резніченка, Яна Хланта щонайменше протягом 2020-2021 років отримувала зарплату. Це «Схеми» встановили завдяки джерелам у податковій службі, куди подавались відповідні звіти.

Виходить, з одного боку, Валентин Резніченко, як керівник Дніпропетровської обласної військової адміністрації, перебуваючи на державній посаді, очевидно має вплив на рішення щодо розподілу бюджетних коштів між приватними компаніями-підрядниками. І в цей же час, підряди на найбільші суми отримує компанія, співзасновницею якої є його близька людина, з якою він разом подорожує, якій його ж фірма надає транспорт у користування та сплачувала зарплату.

3. Розшук ФБР

У часи, коли українська економіка через агресію Росії зазнає історичного удару, коли Україна як ніколи залежить від фінансової підтримки країн-партнерів, особливо звертає на себе увагу другий співвласник приватної фірми, якій держава спрямовує найбільше грошей на ремонт доріг в період повномасштабної війни.

Окрім Яни Хланти, таку ж частку у структурі власності компанії «Будінвест Інжиніринг» має Павло ***Чухно***.

Він – теж представник спортивної сфери.

Чухно – віце-президент дніпровського баскетбольного клубу «Прометей».

Чи справді Чухно – реальний, а не номінальний власник половини компанії, яка будує та ремонтує дороги на Дніпропетровщині?

Він – менеджер та партнер дніпровських бізнесменів-братів Володимира та Леоніда ***Дубинських***.

Володимир Дубинський, власне, і володіє баскетбольним клубом «Прометей», яким управляє Павло Чухно. Дружина Чухна – Олена отримувала довіреність на представництво інтересів від матері дітей Володимира Дубинського. Більше того, на сайті БК «Прометей» повідомляється, що генеральний спонсор клубу фірма «Будінвест інжиніринг», найбільший отримувач бюджетних коштів Дніпропетровщини.

Що з цим не так?

Справа в тому, що

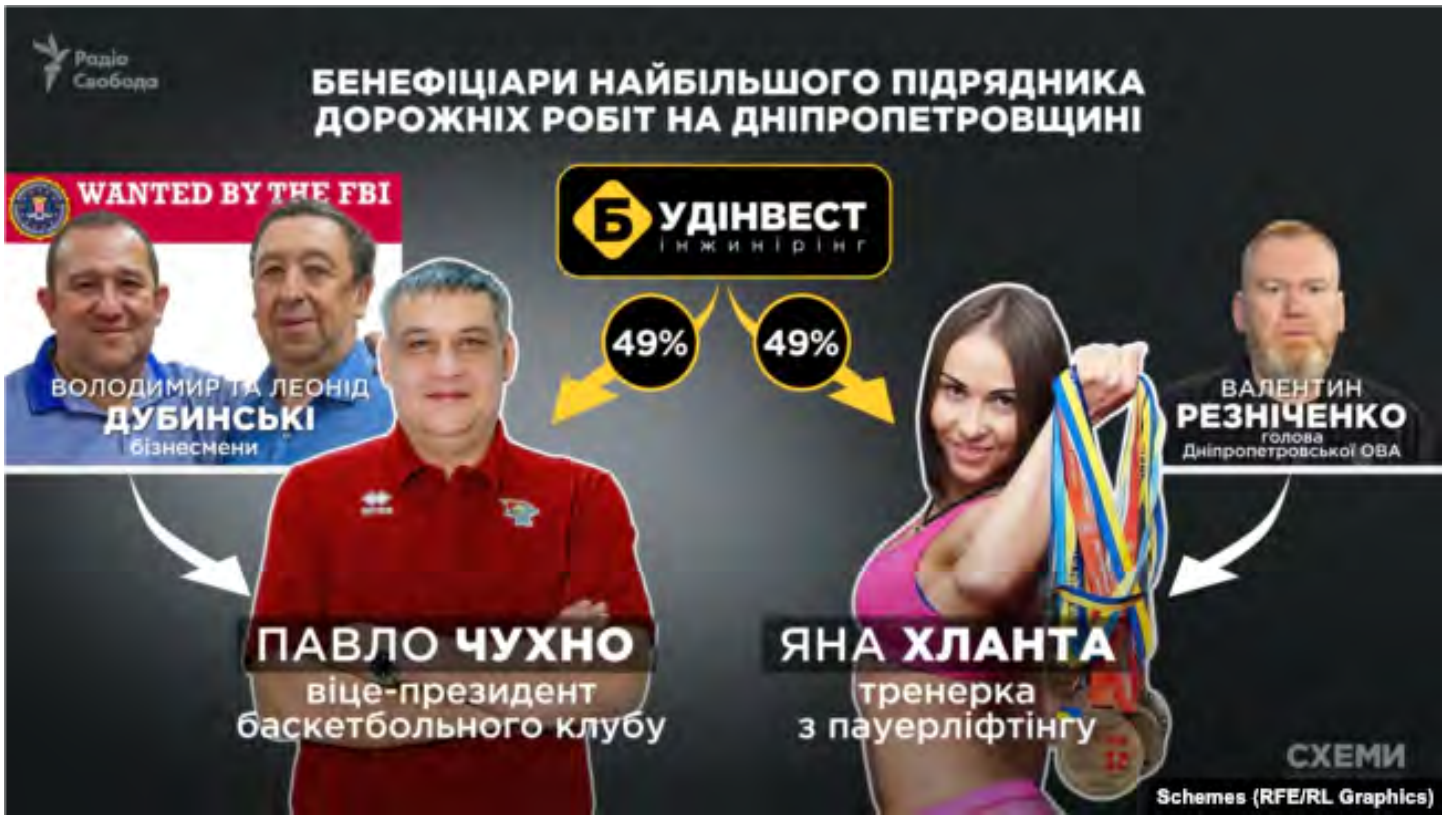
> брати Леонід та Володимир Дубинські... вже 10 років перебувають у розшуку ФБР (США). Їхні портрети можна знайти на сайті цієї установи

серед розшукуваних американським правосуддям злочинців – за звинуваченням у махінаціях з нерухомістю у Каліфорнії.

«Найімовірніше брати перебувають в Україні. Якщо Ви маєте будь-яку інформацію про їхнє місцезнаходження, будь ласка, повідомте місцевий офіс ФБР, або найближче американське посольство, або консульство», – йдеться в оголошенні.

Таким чином, професійна спортсменка Яна Хланта, та баскетбольний функціонер Павло ***Чухно***, на яких порівну оформлені частки фірми «Будінвест Інжиніринг», схоже, напряму пов’язані з головою ОДА Валентином ***Резніченком***, та розшукуваними бізнесменами братами ***Дубинськими***.

Про виділення рекордних коштів «Будінвест Інжинірінг» та особистий зв'язок із співвласницею цього підрядника, «Схеми» намагалися поспілкуватися безпосередньо із Валентином Резніченком.

1) Два дні журналісти безуспішно намагалися застати його на робочому місці – в Дніпропетровській обласній адміністрації, телефонували на особистий номер та відправляли повідомлення із проханням про коментар – керівник ОВА так і не відреагував.

2) Журналісти також навідалися до заміського будинку, яким, згідно з даними місцевих ЗМІ, він користується, але також його там не застали.

3) Редакція направила запит до ОВА на ім’я Резніченка із повним переліком запитань, а також надіслала їх окремо прессекретарю Резніченка.

«Схеми» намагалися зв'язатися із Яною Хлантою, щоб розпитати, яким чином їй вдалося стати власницею частки у великій компанії, яка отримує великі замовлення від ДОВА, та що саме її пов'язує із головою ДОВА.

Журналісти зателефонували та направили повний перелік питань на особистий номер Хланти, проте не отримали відповіді. Окремо знімальна група залишила свої контакти у фітнес-клубі, де повідомили, що її немає на місці, та пообіцяли передати їй пропозицію про інтерв'ю.

Журналістам вдалось телефоном зв’язатись із іншим співвласником головного підрядника Дніпропетровської ОВА – Павлом ***Чухном***.

> Він вислухав запитання про багатомільйонний підряд «Будінвеста» та його субпідрядників, а також про можливий зв'язок із розшукуваним бізнесменом Володимиром ***Дубинським***, але потім перестав відповідати. Пізніше, від його імені із журналістами зв'язалась прессекретарка «Будінвесту», тож журналісти передали питання їй.

Прохання про коментар журналісти відправили також самому Володимиру ***Дубинському***, розшукавши його мобільний номер.

> За даними «Схем», він проживає у Дніпрі – і хоч рідко з’являється на публіці, але не переховується. «Схеми» запитали у нього про те, чи справді Павло Чухно тримає частку в компанії «Будінвест Інжиніринг» у його інтересах і що його пов’язує з головою Дніпропетровської ОВА.

Редакція опублікує відповіді, як тільки їх отримає.

4. На що йдуть мільярди?

Через воєнний стан держава не зобов'язує замовників робіт публікувати суть державних контрактів та розміри кошторисів. На ***офіційному сайті*** «Будінвест Інжиніринг» можна знайти фотозвіти та промо-відео щодо ремонтів доріг, які компанія проводить в Дніпропетровській області. Але з них неможливо скласти повну картину ані про обсяги проведених робіт, ані тим паче про їхню вартість.

При цьому, як з’ясували «Схеми»,

> Бюро економічної безпеки нині веде розслідування, матеріали якого свідчать, що ця компанія, серед інших дніпропетровських підрядників, спрямовувала частину коштів на «підставну» фірму – тобто з ознаками фіктивності.

Тому «Схеми» вирішили самостійно проаналізувати фінансово-господарську діяльність головного підрядника Дніпропетровської ОВА, дістався закриту податкову інформацію та вивчивши дані з державного сервісу «Є-дата».

І виявили, що

> **— при освоєнні бюджетних коштів «Будінвест Інжиніринг» вдається одразу до декількох підозрілих схем.**

Схема №1: «алхімія»

Перша полягає у тому, що ключові субпідрядники, з якими співпрацює фірма «Будінвест» – а це, зокрема, ТОВ «БНМ», ТОВ «ДЗМК», ТОВ «Максі-буд плюс» – за документами не закуповують матеріалів для дорожних робіт у таких обсягах, в яких продають їх «Будінвесту».

Один із прикладів – це фірма «БНМ» зі статутним капіталом у 5 тисяч гривень. За весь 2022 рік року вона купила у своїх контрагентів загалом всього 1300 тонн піску, щебеню та щебнево-піщаної суміші. А ось продала цих же будматеріалів у майже сто разів більше – загалом понад 100 тисяч тонн.

«Це схоже на відому схему, так звані «безтоварні операції». Це означає, що по контракту між фірмами мала відбутися передача – сюди товари, а сюди гроші за ці товари, але насправді товар не пішов, бо його нема, а гроші пішли, – пояснює журналіст-розслідувач видання «Наші гроші» Юрій Ніколов. – Тобто, це «алхімія», знайома кожному податківцю».

Схема №2: завищення цін

Друга схема, яка випливає із дослідження фінансово-господарської діяльності «Будінвесту» – це суттєве зростання ціни на будівельні матеріали на шляху від виробника до державного контракту.

Наприклад, після початку вторгнення головний підрядник Дніпропетровської ОВА здійснив дві великі закупівлі – загально близько 2 тисяч тонн щебеню, який використовується у будівництві та ремонті доріг. В одному випадку «Будінвест» заплатив фірмі «Максі-буд плюс» 1258 гривень за тонну, в іншому ще більше – 1466 гривень за тонну. Втім аналіз журналістів виявив, що в цей же період «Максі-буд плюс» купувала саме такий тип щебеню у виробників щонайменше у 6 разів дешевше – за 185 та 233 гривні за тонну. Тобто, виходить, «Максі-буд плюс» перепродала щебень «Будінвесту» за ціною, завищеною у декілька разів, і це, очевидно мало вплив на кінцеву вартість контракту для держави.

Схема №3: сумнівні субпідрядники

Окрім того, торік Державна податкова служба визнала «Максі-буд Плюс» «ризиковим платником податків», зокрема, через те, що на фірмі з мільйонними виторгами (приміром, понад 300 млн грн тільки за період повномасштабного вторгнення) працює… 1(одна) людина. Правда, потім через суд першої інстанції фірма ці претензії «відбила», а згодом перемогла податківців як в апеляції, так і в касації – через порушення ними процедурних моментів - пропустили терміни оскарження.

«Схеми» вирушили за адресою компанії «Максі-буд Плюс» у Дніпрі, щоб особисто пересвідчитись, як виглядає офіс одного з найбільших субпідрядників «Будінвесту».

Будівля, за адресою якої зареєстровані «Максі-буд Плюс» та «БНМ»

За цією ж адресою зареєстрована також вже згадана фірма «БНМ». Та... ще щонайменше 40 інших фірм. Ані про «БНМ», ані про «Максі-буд Плюс» тут не чули.

«В нас тут багато фірм, які лише знімають кабінети, платять і раз на рік щось забирають», – додав один з охоронців, якого журналісти зустріли при вході в будівлю. Додзвонитися до обох компаній журналістам також не вдалось: номери не обслуговуються.

5. Питання без відповідей

«Схеми» звернулись до ***департаменту житлово-комунального господарства та будівництва Дніпропетровської ОВА***, який очолює Андрій ***Коломоєць***.

> Попросили надати копії контрактів та кошторисів щодо конкретних робіт та послуг, замовлених у фірми «Будінвест Інжиніринг», за які протягом березня-жовтня 2022 року департамент перерахував вже півтора мільярда бюджетних гривень.

У канцелярії лише підтвердили, що отримали запит, але не уточнили, коли буде відповідь.

Безуспішними також виявилися спроби журналістів поговорити із керівником департаменту телефоном – на повідомлення та дзвінки він не відреагував. Протягом двох днів в Дніпрі журналістам так і не вдалось застати його в будівлі ОВА.

«Схеми» намагалися також взяти інтерв'ю у представників компанії ***«Будінвест Інжиніринг»***.

Попри сучасний вигляд сайту, вказаний на ньому номер телефону, «не обслуговується».

За основною адресою компанії, вказаної на сайті, охоронець відмовився відповідати на будь-які запитання про «Будінвест Інжиніринг», зокрема і про те, де знайти представників фірми. Директор компанії не відповів на дзвінки журналістів на його мобільний номер.

Тоді «Схеми» вирушили на один із асфальтобетонних заводів, компанії «Будінвест Інжиніринг» у Новомосковську Дніпропетровської області.

Проте охоронці повідомили, що нікого з керівництва немає.

Асфальтобетонний завод компанії «Будінвест Інжиніринг» у Новомосковську Дніпропетровської області

Запитання про деталі і кошторис угод із ОВА, про пов’язаність співвласниці фірми з керівником Дніпропетровської військової адміністрації як фактор, що міг мати вплив на отримання багатомільйонних контрактів, а також про принцип добору субпідрядників – «Схеми» скерували на адресу компанії «Будінвест» у письмовому вигляді і чекають на відповідь.

6. «Консультант»

Наскільки Валентин Резніченко самостійний у питаннях фінансування відбудови інфраструктури в очолюваному ним регіоні?

Валентин Резніченко та Юрій Голик

По-перше, **бюджет будь-якої області формується не лише від власних надходжень, але і залежить від субвенцій та дотацій з загальнонаціонального державного бюджету**. Дніпропетровщина – не виняток, і вже отримала протягом 2022 року «з Києва» майже два мільярди гривень у вигляді дотацій та субвенцій. Приблизно стільки ж область за цей рік вже витратила «на дороги».

По-друге, **проєкт «Велике будівництво», який нині трансформується у «Велику відбудову» – відкрито координується з Банкової**.

Саме тут проводяться наради перших осіб держави та з участю міжнародних партнерів, де розробляють Fast Recovery Plan – план відновлення та відбудови України від наслідків повномасштабної війни Росії проти України. Тут підраховують цифри та визначають пріоритети.

Ці наради, як правило проходять під головуванням Кирила ***Тимошенка*** – заступника голови ОП, який ***офіційно призначений*** Зеленським координувати інфраструктурні проєкти.

Інколи головує керівник Офісу президента Андрій ***Єрмак***, сюди ж запрошують прем'єра Дениса ***Шмигаля***, профільних міністрів, а також іноземних послів країн, які допомагають Україні фінансово.

Нарада в Офісі президента, на якій присутній Юрій ***Голик***

Але на всіх цих нарадах можна побачити ще одну особу, яка **не має офіційного статусу і формальних повноважень на виконання будь-яких державних функцій**.

Це Юрій ***Голик***.

Оскільки Голик де-юре немає жодної офіційної посади, але де-факто глибоко залучений у ці процеси – у ЗМІ його зазвичай називають «куратором»

«Великого будівництва». Сам він себе характеризує як «консультант» президентського проєкту.

Тепер же він так само інтегрований у процеси відбудови інфраструктури України та, наприклад, супроводжує Кирила Тимошенка під час поїздок у постраждалі регіони.

Голик супроводжує Кирила Тимошенка під час поїздок у постраждалі регіони

Логічно припустити, що саме Юрій Голик – це зв'язок, який робить очільника Дніпропетровщини набагато ближчим до офісу президента в питаннях координації «великої відбудови», аніж будь-який очільник іншої області України.

Резніченко та Голик – давні соратники. Вони перетнулися ще в двохтисячних, коли Валентин Резніченко був віце-президентом медіахолдингу УМХ Бориса Ложкіна, а Юрій Голик – очолював рекламний напрямок холдингу на Луганщині.

Із відкритих джерел ***відомо***, що у 2012 році ***Резніченко*** запросив Голика на роботу в центральний офіс УМХ в Києві.

Коли президент Петро ***Порошенко*** призначив ***Резніченка*** керувати Запорізькою областю, ***Голик*** став його радником.

Валентин Резніченко та Юрій Голик

Тим же тандемом Резніченко-Голик вирушили до Дніпра, де Резніченко теж очолив ОДА.

«Так, уночі зателефонували: «Давайте на Дніпро». Резніченко знову мене покликав. Я останні кілька років у нього працював фактично заступником», – ***розповідав*** Голик у 2021 році.

Володимир Зеленський, обравшись президентом, спершу звільнив ставленика Порошенка. Але потім у 2020 році – повернув його на посаду керівника Дніпропетровщини. На той час Голик вже був настільки інтегрований у президентський проєкт «Велике будівництво», що ***публічно називав*** себе одним з його ідеологів.

Окрім тривалого спільного кар'єрного шляху, деякі формальні зв'язки Резніченка та Голика простежуються і станом на зараз.

Наприклад,

> компанія Резніченка «Севент консалтинг груп» орендує офіс у бізнес-центрі «Креативний штат Дніпро», яким співволодіє Голик. Або ж ще цікава деталь: і матір Голика, і матір Резніченка зареєстровані як фізичні

особи-підприємці, вказуючи в державному реєстрі... однаковий номер мобільного телефону.

«Схеми» звернулись до Юрія ***Голика*** з проханням прокоментувати

чим зумовлений такий асиметричний розподіл державних фінансів на користь доріг на Дніпропетровщині, та чи мав він вплив на вибір підрядника дорожніх робіт у регіоні, очолюваного його давнім соратником. Голик прочитав повідомлення від журналістів, але не відреагував на нього.

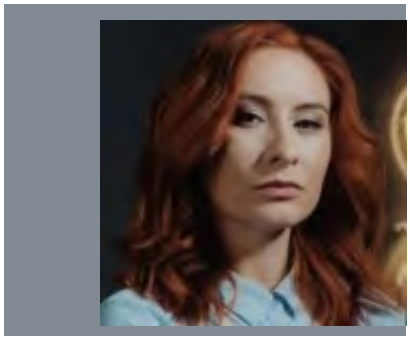
7. Позиція Офісу президента

Виявлені факти зв'язку голови Дніпропетровської ОВА з найбільшим підрядником дорожніх робіт в цій області «Схеми» виклали у запитах на ім'я президента Володимира *Зеленського*, який призначав *Резніченка*, а також на ім'я заступника керівника Офісу президента Кирила *Тимошенка*.

Журналісти також запитали, **яким чином здійснюється контроль за ефективним та цільовим використанням бюджетних коштів на відбудову інфраструктури**, зокрема, ремонт і будівництво доріг та в якому статусі свою роль у цих процесах відіграє Юрій ***Голик***.

Із Банкової на обидва запити надійшла одна відповідь:

— пресслужба ОП, пославшись на воєнний стан, повідомила про **«неможливість надання інформації» та «відстрочення розгляду запиту» до його закінчення. Разом з тим, там зазначили, що «офіс Президента України не є розпорядником коштів місцевих бюджетів», і що це питання «знаходиться в компетенції місцевої влади та профільних міністерств»**.

Валерія Єгошина
Журналістка-розслідувачка програми «Схеми», спільного проєкту Радіо Свобода та телеканалу «UA:Перший».

***

№ 922.

«Ми намагалися зрозуміти, коли держава вкладає гроші в якусь школу — нах*я?» Консультант «Великого будівництва» Юрій Голик про крадіжки, гроші, політиків і себе — величезне інтерв'ю

2021-11-03

Євген Спірін, **Марія Жартовська**

Редактор:

Катерина Коберник

Юрій Голик народився в Луганську, у 19 років став комерційним директором місцевої радіостанції, згодом — регіональним директором «Українського медіахолдингу

UMH — медіагрупа Бориса Ложкіна, до якої входили 50 брендів, радіостанції, газети, журнали, зокрема Vogue і Forbes. У 2013 році Ложкін продав компанію соратнику Віктора Януковича Сергію Курченку, який після Євромайдану втік до РФ. З 2020 УМХ управляє «1+1 Media».

». Там він познайомився з головою правління компанії Валентином Резніченком і президентом УМХ Борисом Ложкіним

Бізнесмен, у минулому медіамагнат і голова Адміністрації президента Петра Порошенка.

Наприкінці 2000-х Голик заснував свій бізнес — газету оголошень «Бесплатка», вона швидко почала приносити прибуток. З початком війни на Донбасі Голик перевіз команду до Харкова, а сам перебрався до Києва. У 2015 році Резніченка покликали керувати Запорізькою областю, Голик поїхав з ним як помічник. Усього через місяць вони вирушили до Дніпропетровська — Резніченко обійняв посаду голови місцевої ОДА. Аж до президентських виборів 2019-го в області Голик відповідав за будівництво шкіл, садків і доріг. У команді нового президента він став радником прем'єра Олексія Гончарука, а згодом головним ідеологом ключової інфраструктурної та PR-ініціативи президента — «Великого будівництва». Програму постійно критикують, а кураторів звинувачують у корупції та непрозорих тендерах. Голику докоряють ще й тому, що як радник він не повинен декларуватися і звітувати про результати роботи. Головний редактор «Бабеля» Євген Спірін і кореспондент Марія Жартовська зустрілися з Юрієм Голиком у його офісі на Печерську. Жартовську цікавив бітум, будівництво, корупційні схеми та відносини із заступником голови Офісу президента Кирилом Тимошенком. А Спіріна — давно забуті луганські персонажі, кар'єра та гроші Голика. Про це й поговорили.

***

— Ложкін до війни не пропонував переїжджати до Києва?

— Пропонував, два чи три рази. Після одного разу ми навіть дуже сильно посварилися з Валентином Резніченком. Він був віцепрезидентом УМХ і сказав: «Чого ти вий*буєшся, ти що, царівна якась?» Утретє пропонували: «Давай переїжджай». А я йому казав: «Мені не цікаво».

— Коли ти зрозумів, що настав час їхати з Луганська?

— Коли захопили військову частину на Городку

З червня 2014 року проросійські бойовики захопили військову частину в одному з центральних районів Луганська, збудованому навколо заводу Жовтневої революції.

. Ми забрали всіх співробітників, відвезли та розселили в Харкові. А я вже був у Києві. Нічого не робив, удома сидів, валяв дурня, читав книжки. Мав свої медійні компанії, займався ними, але, швидше, на автоматі.

— У Луганську залишились якісь активи, бізнес? Скільки ти там загубив?

— Ми втратили бізнес, який був досить прибутковим і легко масштабувався. Наприкінці 2012 — на початку 2013 року ми як регіональний видавничий дім

із двома газетами були на шостому або на сьомому місці за доходами від реклами.

— До Запоріжжя разом із Валентином Резніченком ти приїхав у 2015 році.

— У лютому 2015-го Резніченка призначили [головою обласної адміністрації] у Запоріжжі, і я поїхав з ним.

— Я нічого не знаю про Запоріжжя, крім того, що «Мотор Січ» робить ковбасу. Доволі смачну.

— Запоріжжя — це область з унікальним набором характеристик, якій катастрофічно не щастило з керівниками.

— З тобою і Резніченком теж не пощастило — швидко звідти поїхали.

— За місяць. Ми взагалі не розуміли, куди потрапили. Просто з усіма спілкувалися. У мене був зошит, я туди все писав і потім увечері читав. Ми [з Резніченком] ділилися враженнями та намагалися зрозуміти, як ця вся херня працює. Пропрацювали там 33 дні.

— А хто Резніченку запропонував очолити Запоріжжя?

Голова Адміністрації президента Петра Порошенка ***Ложкін***. Був попит на менеджерів. Згадайте перший уряд — там справді набирали людей з бізнесу. Резніченко був відомою персоною в медійній тусовці. Його не треба було представляти. Йому сказали: «Пропонуємо Запоріжжя», і він погодився.

— А потім звільнили Ігоря *Коломойського* і стався Дніпро.

Довідка:

> *Олігарх, очолював Дніпропетровську ОДА з 2 березня 2014 року до 24 березня 2015-го. Пішов через конфлікт із тодішнім президентом Петром Порошенком.*

— Так, уночі зателефонували: «Давайте на Дніпро». ***Резніченко*** знову мене покликав. Я останні кілька років у нього працював фактично заступником.

— Чому ти взагалі вирішив піти з бізнесу до влади?

— Це тоді був емоційний вибір багатьох. Просто хтось потім перегорів, хтось злякався. Мені ж теж квартиру спалили, щойно ми приїхали до Дніпра. Але багато хто йшов змінювати країну. У мене, наприклад, забрали Луганськ — це ж шматочок мене. Це була моя емоційна реакція — рятувати країну.

— Ви зайшли до Дніпра після звільнення Коломойського. Чи відчували його тиск? А Геннадія Корбана та Бориса Філатова?

Довідка:

> *З березня 2014 року до березня 2015-го керував апаратом Дніпропетровської ОДА при Ігорі Коломойському. Голова партії УКРОП у 2015—2016 роках.*

Довідка:

> *Міський голова Дніпра. У 2014 році був заступником голови Дніпропетровської ОДА. Ексдепутат Верховної Ради, колишній член партії УКРОП.*

— Ми не відчували тиску Коломойського. Корбан і Філатов не заважали, але було видно, що вони вважають нас самозванцями, які незрозуміло звідки з'явилися. Чекали, коли ми нарешті схибимо і нас звідти приберуть. Ми самі, якщо чесно, вважали, що ми у Дніпрі на пів року-рік, потім назад у Запоріжжя чи ще кудись. Не розраховували чотири роки керувати.

— Але Філатов досить критично до вас із Резніченком поставився.

— Так, ми йому довго пояснювали: «Ми не проти тебе, ти обраний мер, заспокойся. Навіщо ти хочеш конфронтацію? Конфронтація між губернатором і мером ніколи нічим добрим не закінчується». Казали: «Давай в один бік бігти. Ми все одно у Дніпрі будуємо, щось робимо — тобі це не потрібно? У чому логіка цих ви*бонів?» І все, заспокоїли та працювали.

— Під час роботи у Дніпрі з'явився хештег #командаРезніченка. Потім поміняли на #командаПорошенка. Навіщо?

— Геніальна історія. Восени 2016 року, за півтора року після того як нас призначили, до нас приїхали блогери. [Роман] ***Шрайк***

Довідка:

> *Український блогер із 94 тисячами підписників. Засновник платформи site.ua.*

і всі-всі. Блогери запитували: «Як вас можна описати? Ви хто? Ви не БПП, ви не політики, то хто ви?» І, здається, Шрайк сказав: «Команда Резніченка». Нам сподобалося, і ми почали ставити скрізь такий хештег, зробили футболки, сфотографувалися. У липні 2017 року Адміністрація президента проводила соцопитування щодо кожної області. Там було запитання: «За кого ви голосуватимете на виборах до обласної ради?» Якийсь розумник вписав

варіант відповіді: «За команду Резніченка». Виявилося, що трохи менше ніж за рік існування цього мема ми мали рейтинг 22 або 23 відсотки, а БПП — шість.

— Й Адміністрації президента це не сподобалося?

-— Нас викликали до Адміністрації. «Ви що, ох*їли...» — так прямо не спитали, але алегорично пояснили, що ми цим мемом усіх в АП збудили. Мовляв, подаєте поганий приклад, зараз кожен губернатор почне робити свої команди, а взагалі є БПП і президент Петро Порошенко. Зрештою ми зробили хештег #командаПорошенка та відправили до АП скрин. Настала тиша, [в Адміністрації] заспокоїлися.

— Ти сам вірив, що Порошенко виграє президентські вибори 2019-го?

— Ми були єдиною областю, яка не займалася виборами. Резніченко казав, що ми відповідаємо за економіку, а за вибори хай відповідає партія. Ми відразу вирішили, що після виборів підемо. Ми мали одну мрію. Ми порахували всіх губернаторів Дніпропетровської області, скільки хто провів на посаді. Був такий губернатор [Микола] ***Швець***

Довідка:

> *Микола Швець з 1999 року до серпня 2003-го був головою Дніпропетровської ОДА.*

, керував 1 490 днів. У нас було завдання — провести на посаді 1 491 день. Вийшло день у день.

— Але ж ви все одно займалися політикою!

— Ми були менеджерами. Ми всім казали, що в ідеальній зв’язці повинні працювати політики та менеджери. Політики — це в хорошому сенсі слова медійний дах, який пояснює, що робиться, відбиває атаки та ходить на телеефіри. А менеджери — це ті, хто у джинсах сидять і мовчки налаштовують процеси. Проблема нашої держави полягає в тому, що менеджери хочуть бути політиками, а політики хочуть бути менеджерами.

— Вибори відбулися, команда пішла. І ти став радником Олексія Гончарука

Довідка:

> *Прем’єр-міністр України з 29 серпня 2019 року до 4 березня 2020-го.*

. Хтось покликав чи це знов історія, як у твоїй книзі

Довідка:

Про свою роботу у Дніпропетровську Голик написав книгу «Нескінченність не для слабаків».

, про «йшов-йшов, бачу — нарада, зайшов, запропонували»?

— Ми йшли 1 липня 2019 року, вже працював Офіс президента, працював Гончарук. Ми спілкувалися «привіт-бувай». Востаннє його бачив у Давосі на Українському сніданку, ми розвіртуалізувалися. Потім він мені дзвонив із запитанням, що робити з Дніпровським аеропортом. А у нас була виписана покрокова інструкція. Гончарук запропонував приїхати до Києва, поспілкуватись. Я відповів: «Давай нас звільнять і тоді поспілкуємося». Нас потім звільнили, ми з ним зустрілися в київському кафе. Він каже: «Що робити з дорогами? У тебе є розуміння?» Я говорю: «Можу розповісти, що зробити з погляду держадміністрації». Він каже: «А можеш розписати програму?» — «Можу». Потім ми познайомилися з Олександром ***Кубраковим***

Довідка:

Підприємець, експерт з IT-ринку, зараз міністр інфраструктури.

. Тоді в ОП були такі маленькі групки людей, яким доручали якісь напрями. Одні відповідали за авіа, інші — за судноплавство. У липні була нарада у президента, він сказав: «Давайте зробимо трасу на Маріуполь і проведемо там форум». Усі схопилися за голову і сказали: «Неможливо 130 кілометрів дороги зробити за три місяці». Ми сказали, що це реально, і пояснили як. Так і почалося «Велике будівництво».

— На нараду до Зеленського хтось привів, Гончарук?

— Так, Гончарук, він був заступником

Довідка:

З 21 травня до 29 серпня 2019 року, потім — прем'єр-міністр України.

голови Офісу президента.

— А з Кирилом Тимошенком

Довідка:

Бізнесмен, заступник голови Офісу президента.

ви пізніше познайомились?

— Я Кирила знав ще по Дніпру. Ми познайомилися на етапі подання заявки на «Євробачення». Кирило робив ролик для презентації. Його компанія [Goodmedia] — узагалі геніальні творчі люди. Об'єктивно, вони найкращі за креативом, як мені здається.

— У Гончарука ти був радником — хоч якийсь офіційний статус. А зараз хто?

— Мені й радника дали, аби була перепустка до Кабміну. Навіть дали якийсь кабінет, там усім дають кабінети, але я жодного разу там не був.

— То хто ти зараз — бізнесмен, консультант «Великого будівництва», волонтер, радник?

— Об'єктивно, консультант і бізнесмен.

— І які повноваження у консультанта «Великого будівництва»?

— Жодних повноважень немає.

Є координаційна рада «Великого будівництва», яку очолює Кирило Тимошенко, туди входять профільні міністри.

Ця координаційна рада може залучати будь-кого для консультацій. Оскільки я стояв біля витоків [«Великого будівництва»] і добре розумів, як воно працює, першим покликали мене. Без статусу. Я кажу: «Можна, ви просто питатимете, а я підказуватиму?» Моїм завданням було детально розписати, як налаштувати процеси. Для держави така складно скоординована програма була евристичною задачею, в якій ніхто нічого не розумів. Ми це все зліпили, прописали якісь блок-схеми: роби раз, роби два, роби три — воно все запрацювало.

— Ти як людина без офіційного статусу відкрито кажеш: «Я не хочу подавати декларацію до НАЗК

Довідка:

Національне агентство із запобігання корупції.

». Підозріло.

— Я декларуюсь і сплачую податки з 2008 року. А міг би взагалі не платити, як усі. Мої юристи щороку мені заповнюють декларацію. Вона у мене є в Excel-таблиці. Якщо завтра скажуть подати декларацію — я її подам, без проблем.

— Але без офіційної посади, коли ти ні перед ким не звітуєш, дуже зручно заробляти сторонніми способами, які ніколи ніде не спливуть, а якщо й спливуть, то до тебе претензій немає.

— Я ж не приховую, що заробляю. З погляду декларування — окей, взяли декларацію та подали. Але якщо цього можна уникнути — я уникатиму. Будь-яке призначення на офіційну посаду чиновника — це ***PEP***

Довідка:

> *Politically exposed person — політично значуща особа. Бізнес таких людей підпадає під особливий контроль різних контролюючих органів, і багато великих компаній вважають за краще не мати з ними справ.*

, а це проблеми з бізнесом. Тому як бізнесмен намагаюся цього уникнути.

— Який бізнес ти зараз маєш?

— Creative States, 25 відсотків материнського капіталу. Ще я партнер у Smartass. І я маю три рекламні агенції, які займаються вузькоспеціалізованою таргетованою рекламою.

— Звідки стартовий капітал на все це?

— А я офіційно доларовий мільйонер.

— Виглядає так, ніби «Велике будівництво» зробило тебе доларовим мільйонером, а ти на ці гроші будуєш свій бізнес.

— На жаль, ні. Це питання моєї внутрішньої установки. Я не хочу володіти нічим, що пов’язано з «Великим будівництвом», і нічим, що працювало б із державою.

— А ці три твої креативні агенції беруть участь у піарі «Великого будівництва»?

— Ні, вони не займаються креативом.

— Ми маємо подарунок. Ми прочитали, що одна з твоїх улюблених книг — «Хрещений батько».

— Так, одна з найулюбленіших.

— Ми зробили тобі постер. Я хочу зачитати найвідомішу цитату з книги: «Один законник із портфелем у руках награбує більше, ніж 100 невігласів з автоматами». Згоден?

— Ідеологічно, мабуть, так. Але законник із портфелем — це не про грабувати, це про логіку. А ось сто бійців з автоматами — це чисте пограбування. Законник із портфелем — це правильніше за людей з автоматами.

— Чим зараз займається Юрій Голик у «Великому будівництві»?

— Консультую та підказую. Наприклад, я дивлюся на фотографію, і мені здається, що з погляду естетичного смаку 80% шкіл і садків, які будують, взагалі не можна будувати та показувати. Добре, що вони є. Вони стовідсотково кращі за те гівно, що було до них, але це все одно речі з минулого. На Дніпропетровщині ми будували космос, бо не соромилися працювати з архітекторами. Ось я дивлюся збоку і кажу: «Хлопці, візьміть приклади класної архітектури, роздайте їх усім. Зробіть внутрішню комісію, яка затверджує проєкти наступного року». І буде добре.

— З чого почалося «Велике будівництво»?

— Ми намагалися відповісти на просте запитання. Коли держава вкладає гроші в ту чи іншу школу, нах*уя вона це робить? Ми мали жорсткі стандарти. Наприклад, підвозити до школи дітей не довше ніж 30 хвилин якісною дорогою. Зрозуміле завдання. Виконується це чи не виконується? Якщо не виконується, то або ставте ближче автобус, або будуйте ближче школи. Усе має бути за стандартами. А раніше держава будувала, бо треба будувати.

-— Тобі приписують зустрічі з різними персонажами. Наприклад, з Араїком Амірханяном

Довідка:

> *Один із найбільших гравців у будівельному бізнесі. Міністр інфраструктури називає його «тендерним тролем», а СБУ підозрює у крадіжці бюджетних грошей. Нині Амірханян ховається в Парижі.*

, який «тримає у страху Укравтодор», із Володимиром *Кияшком*.

— Кияшко? Не знаю, хто це.

— *Тесть Володимира Олександровича Зеленського*.

— З Кияшком я, мабуть, зустрічався в Укравтодорі, коли був радником у Кубракова. Але не пам’ятаю, як він виглядає.

Араїк ***Амірханян*** — це притча во язиціх. Я бачив його один раз у житті. Я сидів у ресторані, до мене підсів якийсь чувак і каже: «Навіщо ви мене

вбиваєте?» Я говорю: «Я не знаю, хто ви». Він каже: «Мене всі знають, я Арай, ти про мене погано написав у своїй книжці». Я відповів: «Можливо, а ви читали? Можу автограф дати». За добу Юрій ***Ніколов***

Довідка:

> *Редактор видання «Наші гроші», часто пише про Юрія Голика, називає його «смотрящим» і критикує «Велике будівництво».*

написав пост у Facebook, що я зустрічався з Араїком.

— Чи можеш ти зателефонувати якомусь чиновнику з Мінінфраструктури та сказати: «Треба зробити ось це»? Чи слухатимуть вони тебе?

— Навряд чи вони слухатимуть мене — не зобов'язані. Крім Кубракова, Мустафи Найєма

Довідка

Довідка:

> *Колишній журналіст, керівник одного з департаментів «Укроборонпрому», зараз заступник міністра інфраструктури.*

та ще кількох людей, у Мінінфраструктури не дуже когось знаю, щоб дзвонити. І знати не хочу.

— Ходять чутки, що в ОП хтось повідомляє про розкрадання на «Великому будівництві». Пропонують прибрати Кирила Тимошенка. Між ним і головою Офісу Андрієм Єрмаком є конфлікт?

— Не можу сказати, але думаю, люди в ОП читають ці чутки [в анонімних Telegram-каналах], сміються, обіймаються, цілуються — і все.

— А ти Telegram-канали читаєш?

— Читаю два чи три [розважальні] канали. Узагалі, Telegram-канали треба знищити, тоді все буде нормально.

— На забудовах висять борди: «З ініціативи Володимира Зеленського». Але ж будують дороги за гроші платників податків

Довідка:

> ***<u>Петиція з вимогою</u>*** *замінити слоган «3 ініціативи президента» на «Збудовано за гроші платників податків» вже набрала понад 16 тисяч голосів із потрібних 25 тисяч. До кінця голосування ще 48 днів.*

.

— Я довгий час сам у Facebook писав: «Дякую всім платникам податків Дніпропетровської області, усе, що ми будуємо, — це ваші податки». Але будівництво — це кілька складових: перша — податки, друга — працівники, третя — менеджмент, який все відрегулює та проконтролює. Якщо ці три складові збігаються — виходять дороги.

— Робітники отримують гроші, менеджмент — свої бонуси. І все це оплачується з податків.

— Бонуси менеджера — гівно у ЗМІ. Об'єктивно ніхто не скасовував законів передвиборчої кампанії. Потрібно доносити до виборців, умовно, чому один [політик] кращий за іншого?

— Виборцям доносять за гроші виборців. Чи борди встановлені за інші гроші?

— Ні, не за гроші виборців. У жодному бюджеті ти не знайдеш жодної платіжки на жодну копійку з оплатою бордів.

— Ну, з якихось грошей ви ж їх оплачуєте.

— Є підрядник, він оплачує.

— Тобто на гроші підрядника. Це все одно потім зашито до бюджетів «Великого будівництва».

— Ні, це не зашито, вони не одержують на це гроші з бюджету.

— Це соціальна відповідальність підрядника?

— Це не соціальна відповідальність підрядника. Це бажання: хочуть — вішають, не хочуть — не вішають. На мою думку, треба, щоб висіло. Якщо вже цинічно до цього підходити, наприклад, у рамках «Великої реставрації»

<u>Довідка:</u>

> *Ще одна програма президента Володимира Зеленського. За аналогією із будівництвом доріг тепер реставрують історичні будівлі.*

в Харкові ремонтують театр — у багатьох це може асоціюватися з мером, з [Ігорем] Тереховим, наприклад. За це йому до електоральної скарбнички

додасться балів. Але ж реставрація пов’язана з президентом, хай йому [бали додаються]. Але я згоден, треба придумати, як все-таки пов’язати це з податками. Може, зробити окремий сайт або QR-код, на який можна навести та почитати, на які податки це зроблено і на що раніше ці податки йшли.

— Фірма «Автомагістраль Південь»

Довідка:

> *Найбільший підрядник Укравтодору. Фірма одеського підприємця та засновника компанії «Шляховик-97» — найбільшого постачальника будматеріалів і техніки для ТОВ «Автомагістраль Південь».*

— Олександра Бойка. Тебе називають його людиною. Чому ця фірма одержує величезні підряди на десятки мільярдів гривень?

— Не повірите, бо вона єдина, хто може ці мільярди освоїти. Ми якось зібрали просту таблицю, до неї внесли компанії, які у 2020 році отримали від Укравтодору гроші. Розставили компанії від більшої до меншої: хто найбільше отримав, хто найменше. Поруч додали ще кілька колонок: кількість працівників, техніки, асфальтобетонних заводів. Якщо порівнювати фірми й, наприклад, на п’ятому місці опинилася б фірма «Роги та копита» з одним заводом, а на шостому з 18 заводами — значить, її накачали штучно. Тобто це якась прокладка, яка забрала на себе генпідряд і роздала субпідряди. Ось тоді розслідувачам варто було б напружитися. Тому коли кажуть, що «Автомагістраль Південь» бере великі підряди, — це правда. Тому що вони — підприємці, купили багато техніки та збудували багато бетонних заводів. Чому Бойко стільки зробив [підрядів]? Бо може.

— Якби я мав пару мільйонів, 500 працівників і 20 бетонних заводів, мені б дали підряд?

— Так. І компанії, які беруть великі підряди, зростають. За два роки вони добряче виросли.

— Але ж справа не лише в компаніях, але й у вимогах Укравтодору, які він прописував для учасників тендеру. Тому тебе і звинувачують, що створили умови, яким відповідають не всі компанії. Створили картель

Довідка:

> *Голика звинувачують у тому, що найбільші підряди на мільярди гривень отримують лише три фірми: «Автомагістраль Південь» Олександра Бойка, турецька Onur і «Ростдорбуд», якою володіють одеські депутати Євген Коновалов та Юрій Шумахер.*

.

Минулого року за обсягом ринку Укравтодору у 85 мільярдів понад 20 компаній виконали підрядів на понад мільярд. Це точно не картель. Але якщо ти візьмеш будь-який європейський ринок, побачиш, що там дві компанії — це 80 відсотків ринку. Так найкраще для всіх, це закони бізнесу. Як в Україні будують дороги? Є два джерела фінансування: держбюджет і гроші міжнародних фінансових організацій, наприклад, Світового банку чи ЄБРР. Відкриваємо тендер на дорогу, наприклад, об'їзна Львова. Його проводив Світовий банк. Він каже: «Торгуватися не будемо, ми маємо ціну аналогічних контрактів в інших країнах. Ми вважаємо, що відрізок дороги Київ — Полтава протяжністю 50 кілометрів коштує стільки. Подавайте свої пропозиції, ми оберемо». Подавати можна, якщо ви відповідаєте простим правилам. Ви повинні показати, що за попередній рік ви виконали таких же робіт з коефіцієнтом 3 та з понижувальним 0,85.

— Нічого не зрозуміло.

— Якщо ви берете участь у тендері на 100 мільйонів, ви маєте показати, що минулого року виконали робіт на 265 мільйонів. Тоді вас допустять до тендеру та взагалі розглядатимуть ваші документи. Укравтодор запровадив інше правило — ви маєте показати 85 відсотків без підвищення коефіцієнта від робіт за минулий рік. Тобто це втричі м'якше, ніж загальноприйнята світова практика, але всі почали стогнати. Тому що дуже часто на тендери заявлялися одноденні фірми, які займалися відвертим тендерним тролінгом. А мені тепер кажуть: «Ви створили картель». Я хочу, щоб картель з'явився. Простий приклад: у дитини Ніколова завтра заболить зуб. Він куди її поведе лікувати? До професора чи до випускника медучилища? Так само і з фірмами.

— Все ж таки фірма Бойка у 2020 році отримала підрядів на 48,3 мільярда гривень.

— Отримали підряди — це не виграли контракти. А скільки вони виконали робіт — покаже кінець року, і це не 48 мільярдів.

— Але це все одно більше, ніж у 2019 році.

— Звісно, у всіх більше. Немає жодної компанії, яка отримала менше, ніж у 2019 році. Усі великі компанії сидять у диких кредитах. Держава не розраховується вчасно. Наприклад, ти — Onur

Довідка:

> *«Онур Таахют» — другий великий підрядник Укравтодору. Донька турецької будівельної компанії, якою володіють бізнесмени Онур та Іхсан Ченінджевізі.*

, побудував доріг на 20 мільярдів, тобі віддали 10, а в тебе кредитів ще на 10. Уночі спиться трошки незатишно. Уяви, що в тебе велика компанія, 1 500 самоскидів, вони щоночі потрапляють в аварію. Ти маєш сотні працівників, їх треба возити, платити. Про це ніхто не пише.

— А з Бойком ти пов'язаний?

— Бойко працював у Дніпропетровській області. А все, що працювало на Дніпропетровщині, коли я був там радником, пов'язано зі мною. По-друге, є фотографія, де я з Бойком стою на відкритті його заводу в Новомосковську. [Володимир] Омелян

Довідка:

> *Колишній міністр інфраструктури. Подав заяву до НАБУ, звинуватив Голіка та Зеленського в розкраданні грошей на «Великому будівництві».*

на цьому фото теж є, але його чомусь із Бойком не пов'язують.

— У 2021 році «Велике будівництво» *отримало 150 мільярдів* гривень на дороги?

— Ні. Є дорожній фонд, він ділиться на: 5 % на безпеку дорожнього руху — це окрема програма, 60 % іде на Укравтодор, 35 %. — на обласні адміністрації.

Крім того, від цієї суми віднімаються відсотки за кредитом, які мають заплатити за міжнародними зобов'язаннями. Торік виділили 85 мільярдів на дороги Укравтодору та десь 22 мільярди на дороги обласних адміністрацій. Ось 107 мільярдів дійшли до ремонтів доріг. Цього року ця сума буде більшою — десь 110 мільярдів.

— Ексміністр фінансів [Ігор] *Уманський говорив*, що з «ковідного» фонду віддали всі гроші на «Велике будівництво».

— Ні, не всі. У «ковідному» фонді для МОЗ передбачено 22 мільярди гривень, а МОЗ використав 15 мільярдів. Усе, що просив МОЗ, йому дали б. Як вийшло з «ковідним» фондом? У грудні 2019 року виграли суд у «Газпрому», країна отримала €3 мільярди. Гончарук погодив із Зеленським, що ми ці гроші не проїдаємо, а в щось вкладаємо для розвитку інфраструктури.

«Нафтогаз» не міг виплатити безпосередньо Укравтодору гроші — це страшна бюрократія. Ось на дороги відписали із 35 мільярдів фонду. Якби «ковідний» фонд назвали «Фондом відновлення економіки», ні в кого б питань не виникало. Тому не треба казати, що всі гроші закопали в дороги. По-перше, не всі. По-друге, не закопали. А по-третє, спочатку така логіка й була.

— Як «Велике будівництво» впливає на українську економіку?

— Нацбанк минулого року порахував, що внесок «Великого будівництва» у ВВП — 2,8 відсотка. Той самий [Ігор] Смілянський

Довідка:

Голова державного підприємства «Укрпошта».

щодо «Укрпошти» скаже, що цього року зменшилися витрати на експлуатацію машин. Зменшився час доставки пошти. Почали їздити пряміше, швидше, перестали ремонтувати машини. А ще — так банально зшивається країна. Проблема ж «ДНР», «ЛНР» у чому — 80 відсотків жителів окупованих територій раніше ніколи далі за Мелекіно на Азовському морі не виїжджали.

— А чому вартість матеріалів завищена на 20–30 %. Як це контролювати?

— Якщо рахувати в лоб, то у 2020 році вони подешевшали на 22 %, як порівняти з 2018 або 2019-м.

Якщо кілометраж розділити на вартість доріг.

Чому пишуть, що завищено на 20-30 %?

Вважають, що коли якась дрібна компанія приходить на тендер і дає знижку 20 відсотків, це означає, що маржа становить 20 %.

Це ж маніпуляція чистої води. Якщо я заходжу на ринок, я можу демпінгувати скільки захочу. Я буду в мінус працювати, аби зайти.

— Скільки зараз коштує кілометр дороги?

— Приблизно 15-20 мільйонів гривень за кілометр. Якщо з Європою порівнювати, у нас дешевше завдяки нижчим зарплатам робітників.

— Ти ж не можеш сказати, що ніхто нічого не вкрав на «Великому будівництві»?

— Ні, не можу. Я навіть більше скажу, у нас було кілька випадків, коли у 2019-2020 роках [на хабарі] ловили начальників служб автомобільних доріг.

— Начальники служб автомобільних доріг крали, решта ні?

— Корупція існує. І у «Великому будівництві», зокрема.

Проблема — як зрозуміти, на якому рівні? Коли перезавантажували Укравтодор, Кубраков виконував завдання опустити корупцію на максимально низький рівень. Чим вищий рівень, на якому крадуть, тим більше крадуть. Голова Укравтодору, начальник Служби автомобільних доріг чи якийсь начальник відділу в Тернопільській області — це три різні рівні корупції. Завдання Укравтодору було дуже простим — утрамбувати корупцію якомога нижче. Чи може голова Укравтодору проконтролювати усіх 5 000 співробітників? Звісно, ні.

— Про бітум забули спитати.

— Бітуму білоруського дедалі їхатиме менше.

— А зараз скільки? Юлія Самаєва для «Дзеркала тижня» <u>писала</u>, що зараз 60—70 відсотків бітуму переважно з Білорусі, трохи з Польщі.

— Ні, бітум у структурі кілометра дороги займає від 30 до 35 % — це перше.

Друге — все одно існує невидима рука ринку.

Коли всі розуміють, який п*здець відбувається в Білорусі, що там диктатор, який божеволіє, бізнес починає диверсифікувати свої ризики. По-перше, багато компаній встановили установки з модифікації бітуму. По-друге, з минулого року бітум пішов танкерами. По-третє, з цього року танкерів побільшало. За підсумками цього року бітуму буде менше ніж 50 відсотків, гадаю, за підсумками наступного року буде менше ніж 30.

— Хто основні тролі «Великого будівництва»?

— Омелян, Ніколов, Петро Олексійович [Порошенко], [Ігор] Уманський

<u>Довідка:</u>

Колишній міністр фінансів України.

. Ніколов відпрацьовує свій хліб. Він правильно робить. Наша історія взаємовідносин розпочалася у 2016 році. Він усе намагався нас «вивести на чисту воду», зайшов на сайт банку «Конкорд», прочитав, що банк кредитує будівництво котельні Дніпропетровської обласної лікарні та це підтримує

губернатор. Ніколов зробив висновок, що компанія, яка будує альтернативну котельню, належить губернатору. Йому сказали: «Юро, ти довбой*б».

Потім він довго порівнював запорізьку чотирьохсмугову трасу із двохсмуговою трасою у Стрию і казав, що в Запоріжжі ми витратили грошей вдвічі більше.

Що ти порівнюєш? Не можна бухту з яхтою порівнювати.

— А ти йому пишеш контраргументи?

— Коли він мене не банить, то я йому час від часу пишу.

— До речі, про бан. Ти давав інтерв'ю «Ліга.net» у 2019 році. У тебе була така фраза: «Правда мертва, але скоро Telegram-каналів стане багато, вони помруть, і ми повернемося до Forbes часів Володимира Федоріна

Довідка:

> *Головний редактор Forbes Україна у 2011—2013 роках. Пішов після того, як журнал разом з УМХ продали олігарху та соратнику Януковича Сергію Курченку. Повернувся з перезапуском журналу у 2020 році.*

». Цього року Федорін повернувся разом із Forbes, *написав*, що ти не дав йому інтерв'ю та забанив. Чому?

— Ні, не забанив. Ми повернулися

Довідка:

> *11 вересня 2021 року Володимир Зеленський відкривав у Києві Urban парк. На відкритті був голова Міжнародного олімпійського комітету Томас Бах. Пізніше на брифінгу Зеленський заявив, що обговорив з Бахом можливість провести Олімпійські ігри в Україні. Певно, потім цю ідею обговорювали в Національному олімпійському комітеті.*

з Національного олімпійського комітету. Федоріну здалося, що у країні буде Олімпіада. Буде вона чи ні — питання інше. Мене в цьому цікавить, щоб інфраструктура після Олімпіади залишилася і використовувалася. Один з персонажів, який сидить у комітеті при Кабміні, почав мудрувати, мовляв, Олімпійські ігри — це погано. Я йому пишу: «Навіщо ти це пишеш?» Приходить Федорін і каже: «Ти ходиш по кромці льоду». Я йому кажу: «Вова, перестань бухати, а якщо бухаєш, не пиши краще нічого». А він мені каже: «Усе, ти нарвався, я братиму в тебе інтерв'ю». І ставить мені якесь запитання в месенджері. Я йому говорю: «Вова, це ж не інтерв'ю. Інтерв'ю — це ти запросиш мене, ми з тобою поговоримо. Ти переплутав». Він пише: «Ах ти

козел, я зараз пост про тебе напишу». Я кажу: «Пиши». Він написав. Чи дивує, що Федорін так повівся? Ні. Він останнім часом вважає, що він небожитель.

— Тобі Кирило Тимошенко не пропонував стати радником?

— Ні.

— А ти не хотів?

— Ні.

— А якщо прем'єром стати запропонують?

— Мені не запропонують. Я чотири роки працював з 8-ї ранку до 8-ї вечора. Сім'ю бачив лише у вихідні. Я у всій цій шаленій гонці вже був. Друге — маю свій розклад у житті. Наприклад, я тріатлоном займаюся. Я не впевнений, що хочу розклад міняти.

***

№ 923.

Дайджест подій в Україні та навколо України від 01 листопада 2022

Головне

1) Коли я бачу оце рило вітрянкіного виблядка, рука сама тягнеться до пістолета. Бо воно має бути не звільнено, а піжжено і засунуто до буцегарні на пожиттєве. Разом із своїм лютим "другом" і поплічником кобиловим. Та й з усіма іншими - тими, хто жер і жере з цього корита.

2) Іран і раіся - два сапоги. й обидва ліві. Але поки ще йдуть поряд. Мені цікаво, коли урветься терпець в Ізраїлю... або хуйло там вже проросло так глибоко, що можна й не помічати загрози з ірану. До речі, Ізраїль сказував безвіз для українців на початку вторгнення, не давав і не дає зброї. Я вже неодноразово пропонував викопати того цадіка і продати за десяток "куполів". Ашо? Чим ми гірші за таких "друзів"?

3) Зверніть увагу, як технічно опустив поца хуйла такий собі турецький мачо. Просто плюнув в рило. І хуйло подтерлося. Бо вже невідомо, чи живе воно насправді.

4) А ви готові мерзнути до кісток? Я впевнений, що отой київський "обладміністратор" кулеба не готовий. Але нам пропонує готуватися до найгіршого. Одразу в згадую, як жирувала компартійна верхівка в

оточеному ленінграді. Хто не в курсі, раджу прочитати про цей епізод. І ще. Вони геть однакові - ці хамсамольці...

Теми доби

1) Кабмін звільнив голову Нафтогазу Вітренка.

2) Транзит українського зерна Чорним морем триває.

3) Іран та Росія підписали угоду про розвиток "економічного" співробітництва.

1. Війна

1-1) Фронт

• Білорусь передала Росії ще 20 БМП-2, які перекинуто на фронт в Україну до Луганської області. Центр національного спротиву Міноборони України повідомив про прибуття до Білорусі російських інженерних частин для будівництва казарм та військових таборів для розміщення в країні підрозділів армії РФ.

• На півночі Луганської області тривають активні бойові дії. Окупанти завдали за позиціями українських військ потужних вогневих ударів у районі Сватове та Кремінній. Підрозділи ЗСУ були вимушені посунутися назад, що розширило "сіру зону" поблизу в сіл Макіївка та Невське. Українські війська відбили атаки російських військ у районі автошляху Лисичанськ – Бахмут, на околицях Бахмута та на південь від міста й на північній околиці Горлівки – у Майорську. Окупанти не припиняють спроб прориву української оборони на північ від Донецька – у Первомайському, Новомихайлівці та Водяному, а також на околицях Вугледару – у Павлівці та Пречистівці. Генштаб повідомив про відбиття всіх атак окупантів.

• Росія й далі завдає ударів по містах та селах України в прикордонній зоні Сумської та Харківської областей, а також на лінії фронту й у ближньому тилу ЗСУ. 14 ракет влучили в промислові підприємства Краматорська. Російські війська завдали удару ракетами комплексів ППО С-300 по Миколаєву, що спричинило руйнування цивільних об'єктів, кілька людей загинули та дістали поранення.

• На окупованій території Херсонської області точаться бої в напрямку на Берислав. Російські війська в другій лінії оборони встановлюють бетонні стаціонарні вогневі точки, конструкції везуть із Криму. Окупаційну адміністрацію області переміщено до Скадовська. Український Генштаб повідомив, що окупанти й далі переміщують цивільне населення на лівий

берег Дніпра, а також із Каховського району далі в центр та на схід області, залякуючи людей загрозою руйнування греблі Каховської ГЕС.

• Командування Повітряних сил повідомило про знищення в ніч з 1 на 2 листопада 12 із 13 іранських БПЛА Shahed-136, які запустили російські війська по цілях у центрі та на сході України. Голова Київського обласного управління Нацполіції Небитов закликав населення повідомляти про проліт ракет та ударних БПЛА за телефоном 102.

• Укренерго повідомило про відновлення енергопостачання після ракетних ударів, проте вимкнення енергопостачання відбуваються в 9 регіонах, зокрема, у Києві та області. Регулятор запровадив погодинні відключення із 6:00 ранку 2 листопада. Прем'єр-міністр Шмигаль закликав громадян країни готуватися до складної зими та запасатися всім необхідним. Голова Київської військової обладміністрації Кулеба не виключив, що перерви в електропостачанні можуть тривати тижнями в разі подальшої руйнації енергетичної інфраструктури російськими ракетними ударами. Мер Кличко повідомив про план розгортання в столиці 1000 пунктів обігріву із запасами води та всього необхідного на випадок повного припинення подавання електроенергії, водо- та теплопостачання. У Харкові до 20 хв збільшено інтервал руху поїздів метрополітену. У Черкасах та Києві для економії електроенергії електротранспорт замінено на автобуси.

• Президент Зеленський заявив, що ставка Росії на зимові холоди та енергетичний терор є прозорим викликом усій Європі. Секретар РНБО Данилов вважає "головним ідеологом" ракетних ударів по українській енергоструктурі заступника голови адміністрації російського президента Кирієнка, який очолював Росатом і добре розуміється на енергетиці.

• США виділили Україні $55 млн через агентство з міжнародного розвитку USAID для ремонту та підтримання енергетичної інфраструктури. У цю суму також включено постачання 1600 електрогенераторів, систем очищення води та іншого обладнання.

• Зеленський зустрівся з єврокомісаром з енергетики Сімпсон та поінформував її про наслідки ударів Росії, унаслідок яких пошкоджено приблизно 40 % енергетичної інфраструктури. Він закликав Єврокомісію стати координатором допомоги держав – членів ЄС, створити платформу для підтримки української економіки, за прикладом групи воєнної підтримки у форматі "Рамштайн" та посилити санкції проти РФ в енергетичній сфері, зокрема, обмежити постачання російського скрапленого газу. Сімпсон заявила, що в разі, якщо ракетні обстріли триватимуть, ЄС надасть допомогу Україні постачанням електроенергії з європейської енергосистеми ENTSO-E.

• Попри санкції, Росатом відправив до Франції один із 6 гігантських магнітів для міжнародного проєкту будівництва установки термоядерного синтезу.

• Російська армія для удару по енергооб'єктах у понеділок застосувала найновішу надзвукову ракету Х-32 – "вбивцю авіаносців". Уперше в реальних умовах удару такою ракетою було завдано по Краматорську в травні. Перед вторгненням Росія планувала виготовити 30 подібних ракет модернізацією ракет Х-22, а також модернізувати для їхнього запуску 30 стратегічних бомбардувальників Ту-22М3.

• Журналісти української версії видання Forbes оцінили у $760 млн вартість ракет та дронів, які застосувала Росія 31 жовтня для удару по Україні.

• Окупанти попередили працівників Запорізької АЕС про анулювання українських перепусток у разі непідписання контрактів із Росатомом. Російський гарнізон встановив на даху машзала 5 енергоблока систему радіоелектронної боротьби. Місто-супутник АЕС Енергодар патрулюють "кадировці" групами з 15–20 вояків.

• Прессекретар російського президента Пєсков заявив, що адміністрація Путіна після аналізу законодавства дійшла висновку про непотрібність указу про завершення "часткової мобілізації". Міністр оборони РФ Шойгу стверджує, що солдатів строкової служби не відправлятимуть на війну з Україною, а демобілізовані військовослужбовці вирушать додому.

• Представництво ЄС в Україні засудило призов кримських татар до армії РФ і назвало ці дії ще одним порушенням Росією норм міжнародного права.

1-2) Тил

• Кабмін звільнив голову правління Нафтогазу Вітренка на підставі заяви про відставку. Влада планує призначити на його місце міністра розвитку громад та територій Чернишова. Міністр енергетики Галущенко заявив у відповідь на звільнення Вітренко, що воно ніяк не вплине на забезпечення населення та промисловості газом та теплом: "Був цей менеджер – буде й інший".

• Держкомпанія "Оператор ГТС України" подовжила до 31 березня 2022 р. угоду про імпортування газу обсягом 42 млн м³ на добу зі словацьким оператором Eurostream.

• Уряд скасував заборону на експорт коксівного вугілля понад обсяги, необхідні для теплової генерації.

• Змінення терміну чинності закордонних паспортів та внесення до них інформації про дітей для українських біженців буде безплатною, а всі дії мають бути проведено в день звернення до консульства.

• Міграційна служба під час дії режиму воєнного стану не прийматиме запити громадян Росії на імміграцію, обмін посвідки на проживання, крім осіб, які мають близьких родичів – громадян України.

• Мінагрополітики повідомило, що Україна припинила імпорт продукції з маркуванням "Коньяк", окрім тієї, що вироблено у Франції – на підставі нещодавно прийнятого закону про впровадження положень Угоди про асоціацію з ЄС.

• Пресслужба Мінекономіки повідомила, що 63 юридичним особам та підприємцям за програмою "єРобота" виділено гранти на загальну суму майже 381 млн грн для створення та розвитку підприємств переробної промисловості.

• Конституційний суд визнав законним скасування депутатської недоторканності у 2019 р.

• Мінфін уперше за кілька місяців суттєво підвищив прибутковість короткотермінових 6-місячних облігацій – з 12,0 до 13,5 %, що дало змогу продати їх на суму 11,9 млрд грн. Загалом у гривні було розміщено ОВДП на суму 13,4 млрд грн, а також 6-місячні облігації в доларах під 4,25 % річних на $38,8 млн.

• За інформацією Мінфіну, дефіцит бюджету за 10 місяців склав 638 млрд грн, у жовтні він зріс на 143 млрд грн.

• Згідно з результатами опитування представників бізнесу, який влаштували фахівці НБУ, індекс оцінки бізнесом економічних перспектив знизився з 47,1 пункту у вересні до 45,8 – у жовтні через проблеми з енергопостачанням. Підприємці очікують зниження обсягів замовлень та темпів будівництва, знижують нормативи запасів сировини та торговельну маржу.

• Нацбанк емітував ще 10 млрд грн через викуплення держоблігацій в уряду. У жовтні НБУ "надрукував" 15 млрд грн. З початку року регулятор профінансував уряд ("надрукував") 340 млрд грн із максимального обсягу емісії в 400 млрд грн, який затверджено Верховною Радою.

2. Україна та світ

• Міністр оборони Туреччини Акар повідомив про подовження виконання країною домовленостей щодо "зернового коридору". Туреччина фактично

проігнорувала оголошення Росії про вихід із них. Зі слів міністра, турецьке керівництво веде активні переговори з Україною та РФ щодо поновлення чинності угоди. Він підтвердив, що турецькі судна й далі транспортуватимуть українське зерна Чорним морем. Акар обговорив процес транзиту з українськими міністрами оборони та інфраструктури.

Українське міністерство інфраструктури повідомило, що рух суден коридором відновиться 3 листопада. Міноборони Туреччини повідомило про вихід з українських портів ще 3 зерновозів. загалом упродовж 2 діб "коридором" рушили 17 суден, з них 2 – до портів "великої Одеси". Міністр закордонних справ країни Чавушоглу анонсував переговори президента Ердогана з президентами Путіним та Зеленським щодо поновлення "зернової угоди".

Спікер Держдепартаменту США Прайс наголосив, що Росія знову зробила продовольство зброєю у війні, яку сама розв'язала. Він закликав російську владу негайно повернутися до виконання домовленостей.

• Українське Дунайське пароплавство оголосило про запуск проєкту перевалки пшениці до великотоннажних суден у румунському порту Констанца під назвою "Дунайський зерновий шлях".

• Пакистан рятує російський зерновий експорт. Уряд країни підписав угоду з РФ про купівлю 300 тис. т пшениці через дефіцит продовольства, що виник унаслідок масштабних повеней.

• Держдепартамент США профінансував американську компанію Tetra Tech на $47,6 млн для надання допомоги Україні в розмінуванні території.

• Іран та Росія підписали угоди про поглиблення економічного співробітництва, зокрема, в енергетиці, а також про впровадження російської платіжної системи "Мир".

Головне управління розвідки Міноборони України (ГУР) повідомило, що Іран планує відправити до Росії приблизно 1 тис. балістичних ракет та ударних дронів, з них 200 БПЛА – уже на початку листопада.

Спікер Повітряних сил Гнат заявив, що російське командування має намір розгорнути іранські ракети на північ від кордону з Україною. Він підкреслив, що наразі ЗСУ не мають ефективного способу захисту від ударів подібних ракет – для відбиття атак ними потрібні системи протиракетної, а не протиповітряної оборони.

Воєнне відомство США поки не спостерігає ознак отримання Росією від Ірану додаткових партій ударних БПЛА, а також балістичних ракет "земля-земля", проте речник Пентагону Райдер висловив стурбованість подібними планами.

Спікер Держдепартаменту Прайс заявив про намір американської адміністрації застосувати всі наявні засоби для запобігання постачанню іранської зброї Росії.

Саудівська Аравія повідомила США про плани нападу з боку Ірану, влада якого хоче відвернути увагу від широкомасштабних антиурядових акцій протесту, що тривають уже понад місяць. Американська адміністрація висловила готовність захистити свої інтереси в регіоні насамперед посиленням тиску на Іран.

• За інформацією видання The New York Times, українські військовослужбовці вже закінчили навчання застосуванню комплексів ППО NASAMS. 2 такі комплекси буде передано Україні вже за кілька днів, а всього США планують надати 8 систем.

Президент Франції Макрон повідомив, що пообіцяв президенту Зеленському збільшити воєнну допомогу, зокрема надати системи ППО. Зеленський ознайомив Макрона із ситуацією на фронті та на захопленій Росією Запорізької АЕС. Президенти обговорили створення повітряного щита для України.

• Заступник секретаря російської Ради безпеки, колишній президент Медведєв заявив, що деокупація Україною своїх територій, які "анексувала" Росія, є прямим приводом для російського ядерного удару.

Секретар РНБО Данилов назвав актом суїциду загрозу застосування ядерної зброї проти України, оскільки Росія в цьому випадку перетвориться на ворога № 1 для всього світу.

Колишній прем'єр-міністр Великої Британії Джонсон вважає, що Путін не настільки божевільний, щоби завдати удару по Україні тактичними ядерними зарядами. Джонсон підкреслив, що після подібного удару Росія опиниться в стані "кардіогенного економічного заморожування", а Путін втратить значну частину світової підтримки, яку мав досі.

Глава Київської військової обладміністрації Кулеба повідомив про намір привести до ладу 425 спеціальних укриттів та оснастити їх портативними радіоприймачами на батарейках для оповіщення в разі ядерного удару.

• Прем'єр-міністр Естонії Каллас заявила, що шлях до миру в Україні лежить через її перемогу над Росією та вигнання російських військ з окупованих територій. Каллас зазначила, що Путін прагне використати всі наявні засоби, щоби отримати паузу для перегрупування та відновлення боєздатності військ, а також розраховує на втому й переляк Європи. Вона наголосила, що в разі,

якщо агресія десь окупиться, це стане запрошенням використати її в інших місцях.

Президент Зеленський опублікував відео наслідків російського ракетного удару по Миколаєву та поставив риторичне питання щодо можливості "мирних переговорів" із Росією. Він наголосив, що результатом війни стане поразка армії РФ і справедливе покарання за всі скоєні нею злочини.

Прессекретар МЗС Ніколенко заявив, що російському президенту Путіну, який особисто наказав завдати ударів по українському мирному населенню та енергетичній інфраструктурі, не можна дозволити сидіти за столом "з закривавленими руками" поряд з іншими світовими лідерами. МЗС України закликає "Велику двадцятку" (G20) відкликати запрошення Путіна на саміт до Індонезії та виключити Росію з членів організації.

• Президент Зеленський за підсумками парламентського саміту "Кримської платформи" заявив, що позиція всіх учасників є чіткою і зрозумілою: Крим є частиною України, а спроба його анексії Росією є порушенням норм міжнародного права й ніколи не буде визнано міжнародною спільнотою.

• Уряд Болгарії подовжив програму розміщення українських біженців. На зимовий період їх планують переселити на територію державних об'єктів упродовж 15 діб. Статус тимчасового захисту в країні отримали 143 тис. осіб, а загалом до Болгарії в'їхали 853 тис. українських біженців.

• Прибутки нафтових та газових компаній зростають рекордними темпами через зростання попиту та цін на енергоресурси. Держкомпанія Саудівської Аравії Saudi Aramco повідомила про зростання прибутку на 39 %. Газпром за 9 місяців 2022 р. скоротив видобуток на 18,6 %. Експорт у країни далекого закордоння скоротилися на 42,6 %, хоча обсяги прокачування газопроводом "Сила Сибіру" до Китаю суттєво зросли. Прибуток компанії з початку 2022 р також суттєво зріс проти аналогічного періоду торік.

• У Великій Британії подано позов проти російської ПВК "Вагнер" та її власника – "кухаря Путіна" – російського олігарха Пригожина за воєнні злочини, які скоєно найманцями під час бойових дій в Україні у взаємодії з армією РФ. Йдеться про тортури, вбивства, зґвалтування та інші заходи впливу на мирне населення для примусу українців до покори.

***

№ 924.

Дайджест подій в Україні та навколо України від 02 листопада 2022

Головне

1) Міністр закордонних справ Великої Британії Клеверлі абсолютно правильно наголосив, що відмовою від участі в "зерновому транзиті" хуйло пальнув у власну ногу. Я би конкретизував - не в ногу, а в пісюн. Бо все було розраховано на тупий понт. Але не вийшло. І той же ж лютий друг Ердоган спокійно витір об хуйла ноги. Ще й плюнув на могилу :) І, головне, нічого хуйло йому зробити не може. А якщо торпедує якийсь зерновий балкер, миттєво перекриє власний експорт зерна й усього іншого. Тобто, опустили технічно. Це реальна перемога.

2) Бюджет я навіть не хочу обговорювати. Бо участь уряду в його створенні була суто технічною, а все було написано в сараї на банковій. Особливо вставило збільшення фінансування гівномарафону й політичних партій. Бо олігархам дуже коштовно утримувати це стадо єбутадів. До речі, що з доступом ЗМІ до засідань верховного шапіта? Взагалі, у мене складається враження, що ця худоба навіть на роботу не ходить. Бо все ухвалює кодла на банковій.

3) Призначення кінолога на керівництво кіноцентру – це таке збоченння, що аж нудить.

4) Раджу прочитати історію про осю бєндєра кало мойського. Дуже повчальна. І цей поц досі живий... дуже дивно.

Теми доби

1) Ердоган оголосив про поновлення участі Росії в "зерновій угоді".

2) У країні повсюдно відбуваються аварійні відключення.

3) Держкіно поставило кінолога керувати Національним кіноцентром ім. Довженка.

1. Війна

1-1) Фронт

• Міністр оборони Білорусі Хрєнін оголосив про проведення спільних навчань з армією РФ наступного року під назвою "Щит Союзу – 2023". Сухопутні сили ЗСУ й далі будують та облаштовують оборонні укріплення навколо Києва для захисту від можливого вторгнення.

• Голова Сумської військової обладміністрації Живицький заявив, що інформація про можливий наступ російських військ на півночі області не є дійсною. Російські війська щодня обстрілюють прикордонні райони та

населені пункти області з важкої артилерії, РСЗВ, мінометів та завдають ударів із повітря некерованими ракетами.

• Армія РФ завдала 3 ракетних ударів по Харкову, зруйновано адміністративну будівлю.

• Російські війська намагаються закріпитися на поточних позиціях на всій лінії фронту, щоби отримати перепочинок та поповнити особовий склад підрозділів, підвезти техніку та боєприпаси. Для запобігання наступу ЗСУ вони влаштовують контратаки в районі Сватового, Кремінної, а також на півночі Херсонщини

• Ударні російські підрозділи та найманці ПВК "Вагнера" за потужної підтримки артилерії та авіації намагаються пробити оборону українських військ на ділянці фронту на Донеччині – від Спірного на околицях Лисичанська до Великої Новосілки, проте успіху не мають. Тривають запеклі бої на околицях Бахмута, місто наразі під повним контролем ЗСУ.

• Підрозділи армії РФ та "народної міліції ДНР" (російського 1 армійського корпусу) майже безперервно штурмують Павлівку на південь від Вугледару, проте за кілька днів їм вдалося просунутися лише на кілька сотень метрів і зачепитися за околицю села, після чого наступ захлинувся. Подібна ситуація склалася й у районі Новомихайлівки.

• У Запорізькій області внаслідок бойових зіткнень російські війська зазнали серйозних втрат.

• Окупанти тимчасово заборонили переміщення цивільних осіб мостовими переправами через Дніпро, а також понтонними мостами та річковим транспортом. Заборона не поширюється на "комунальний транспорт", який перевозить продовольство та медикаменти.

• Енергоатом повідомив про відключення електропостачання Запорізької АЕС унаслідок пошкодження обох резервних ліній електропередач, які пов'язують станцію з українською енергосистемою. Системи життєзабезпечення енергоблоків наразі заживлено від резервних дизель-генераторів.

• Російська армія завдала удару дроном – камікадзе по енергооб'єкту в Кривому Розі, що спричинило вимкнення світла та водопостачання в кількох районах. Українська авіація та підрозділи ППО впродовж добу збили 10 ударних БПЛА Shahed-136 та ще один розвідувальний – Орлан-10. Укренерго запровадило режим обмеження енергопостачання в Дніпропетровській, Запорізькій та Кіровоградській областях. У столиці аварійні екстрені відключення відбуваються в кількох районах. Влада Одеси повідомила про намір розгорнути пункти обігріву в житлових мікрорайонах у разі руйнування

критичної інфраструктури. Оператор Vodafone попередив про можливі проблеми зі зв'язком у кількох регіонах через обмеження електропостачання базових станцій.

Президент Зеленський зібрав засідання Ставки верховного головнокомандувача для обговорення відновлення енергетичних об'єктів, а також подальших кроків із деокупації територій та постачання армії. Окремо було порушено питання щодо ситуації на Донеччині, де тривають важкі бої.

• Окупанти формують у Московській області відокремлені взводи поліції для придушення заворушень на захоплених територіях півдня та сходу України.

• Мобілізація в Росії триває, попри оголошення владою про її припинення. За інформацією опозиційних російських ЗМІ, грошове забезпечення мобілізованим виплачується не повністю або навіть не нараховується, а акції протесту придушують Росгвардія та ОМОН. За інформацією Росстату, після оголошення "часткової" мобілізації роздрібні продажі знизилися, а рівень безробіття – зріс.

• Заступник міністра оборони Маляр заявила, що станом на 2 листопада безвісти зниклими визнано приблизно 7 тис. осіб. Вона попросила не публікувати у відкритому доступі дані про них, оскільки низка військовослужбовців переховується на окупованій території. Також ця інформація може зашкодити життю та здоров'ю полонених та процесу їхнього обміну.

Президенти Зеленський та Ердоган у телефонній розмові, окрім інших, обговорили й питання обміну військовополонених.

• Віцепрем'єр-міністр Верещук повідомила, що з деокупованих територій евакуйовано 22 тис. осіб, оскільки влада не може забезпечити їм навіть мінімальні умови проживання взимку. Переселенців готові прихистити Полтавська, Тернопільська та Львівська області.

1-2) Тил

• Інформація про призначення головою Нафтогазу міністра розвитку регіонів і громад Чернишова наразі має підтвердження. У Верховній Раді зареєстровано його заяву про відставку з посади міністра.

• За твердженням Міністра цифрової трансформації Федорова, американський підприємець Маск і далі фінансуватиме доступ українських користувачів до системи супутникового інтернету Starlink.

• Укрзалізниця запускає повідомлення зі звільненим Куп'янськом. Місто буде пов'язане з Харковом рейковим автобусом.

• Держкіно відсторонило директора "Довженко-центру" Гончарук від виконання обов'язків і призначило на цю посаду тимчасового "кризового менеджера" Каждан – власницю кінологічного центру "Ерсте-Хунд".

• СБУ висунула підозру дочці колишнього міністра оборони Лебедєва. Вона керувала компаніями, які постачали товари та обладнання підприємствам російського військово-промислового комплексу.

• Спеціалізована антикорупційна прокуратура після оброблення результатів розслідування журналістів відкрила провадження за фактами виділення 1,5 млрд грн компанії близької подруги голови адміністрації Дніпропетровської області Резніченка. Подруга за фактом є фітнес-тренером. Справу відкрито за фактами зловживання службовим становищем та легалізації доходів, які одержано в злочинний спосіб групою осіб. Самому Резніченку підозру поки не пред'явлено.

• Профільний комітет Верховної Ради схвалив та виніс на голосування в другому читанні бюджет на 2023 р. Комітет суттєво збільшив фінансування політичних партій, телеканалу "Рада", парламентської газети "Голос України", а також Спеціалізованої антикорупційної прокуратури й заходів приватизації.

• НБУ поки не планує змінювати зафіксований у липні офіційний курс гривні. Регулятор констатував, що фіксований курс дав змогу зберегти макроекономічну стабільність та забезпечити критичний імпорт без істотних збитків для валютного ринку. Чиновники стверджують, що вплив психологічного чинника на курс суттєво знизився – на нього практично не вплинули навіть потужні обстріли енергетичної інфраструктури та аварійні вимкнення електропостачання.

2. Україна та світ

• Президент Туреччини Ердоган оголосив про відновлення функціонування "зернового коридору" для транспортування українського продовольства Чорним морем. Він підкреслив, що пріоритет буде віддано постачанню до країн Африки, щоби запобігти занепокоєнню, яке висловлено Росією. Президент Путін та російське міністерство оборони повідомили, що нібито отримали від України "письмові гарантії" невикористання "коридору" для ведення бойових дій проти РФ. Міністр закордонних справ Великої Британії Клеверлі заявив, що відмовою від угоди "Путін вистрілив собі в ногу". Президент Зеленський обговорив з Ердоганом виконання "зернової угоди", подякував йому за участь у її поновленні, а також за підтримку суверенітету

та територіальної цілісності України. Зеленський заявив, що російський шантаж не досяг результату й назвав поновлення транзиту зерна "вагомим дипломатичним результатом для України та всього світу".

Після оголошення про поновлення "зернової угоди" світові ціни на пшеницю та кукурудзу суттєво знизилися.

• Велика Британія передала комплекти зимового та звичайного спорядження й умундирування для 9 тис. українських військовослужбовців.

Міністр закордонних справ Кулеба після зустрічі з главою іспанського МЗС повідомив, що вже незабаром Іспанія надасть Україні 4 системи ППО ближнього радіуса дії – Hawk, батарею ППО середнього радіуса дії Aspide та протитанкові ракетні комплекси. 5 генераторів та 30 карет швидкої допомоги вже прямують до України, 14 генераторів буде надано за певний час Іспанським агентством співробітництва.

• МЗС РФ опублікувало заяву із закликом до 5 найбільших ядерних держав запобігти прямому зіткненню "через небезпечні спроби обмежити життєво важливі інтереси Росії", що "може спричинити катастрофічні наслідки". Президент Зеленський відмовився оцінити ймовірність застосування Росією ядерної зброї та надати оцінку діям її керівників, оскільки впевнений у їхній неадекватності. Офіційний представник Білого Дому Кірбі заявив, що адміністрація президента Байдена не спостерігає ознак підготовки Росії до застосування ядерної зброї. За інформацією CNN, думки американських чиновників щодо готовності Росії застосувати ядерну зброю розділилися.

• Президент Зеленський визнав, що головною помилкою України були компроміси та безтурботне ставлення до російської воєнної загрози, але на тепер із цим покінчено. Він підтвердив, що низка західних лідерів чинять на нього тиск щоби підштовхнути до укладання мирної угоди з Росією, проте він налаштований категорично проти – до моменту повної деокупації території України.

• Рада Безпеки ООН провалила російський проєкт резолюції щодо розслідування "діяльності американських біолабораторій" в Україні. Резолюцію підтримали РФ та Китай, проти голосували США, Велика Британія та Франція. Інші 10 членів Ради утрималися.

• За інформацією агентства Bloomberg, Росія та Іран розпочали обмін нафтопродуктами через порти на Каспійському морі. РФ також допомагатиме Ірану в будівництві заводу скраплення газу та газогону до Пакистану. Міністр закордонних справ РФ Лавров звинуватив західні ЗМІ в проведенні кампанії

проти Ірану, яка може "спровокувати ескалацію воєнних дій у Перській затоці".

МЗС Ірану заперечує намір атакувати Саудівську Аравію, його представник назвав цю інформацію "безпідставними звинуваченнями".

Міністр Амір-Абдоллахіян повідомив про намір відправити до Відня делегацію для поновлення переговорів із Міжнародним агентством з атомної енергії (МАГАТЕ) щодо "ядерної угоди". Глава ядерного агентства Ірану Есламі в середу закликав "покласти край звинуваченням МАГАТЕ", в іншому випадку, Іран вживе певних заходів у відповідь. Низка європейських політиків скептично оцінюють можливість поновлення ядерної угоди з Іраном.

За інформацією сервісу YouControl, в Україні працюють приблизно 900 компаній з іранським капіталом, проте реальна присутність Ірану в українській економіці може бути більшою, оскільки іранські громадяни часто ховаються за ланцюжками офшорних компаній.

• Заступник міністра енергетики України Демченків вважає, що світ наблизився до стадії загального застосування енергії як зброї, тому наявні правила енергетичної та ядерної безпеки є неактуальними і їх треба переглянути. Зокрема, він запропонував створити системи захисту від фізичного захоплення чи знищення енергооб'єктів.

• Координатор Ради нацбезпеки США Кірбі звинуватив Північну Корею в таємному постачанні до Росії артилерії та боєприпасів під прикриттям їхнього продажу в країни Азії та Африки.

• Держдепартамент США схвалив постачання новітніх РСЗВ армії Фінляндії на суму $535 млн. Країна набуде членства в НАТО вже незабаром після ратифікації угоди парламентами Угорщини та Туреччини.

• Велика Британія запровадила санкції проти ще чотирьох російських олігархів, причетних до фінансування агресії проти України. Усі вони є власниками елітної нерухомості на території Сполученого Королівства.

• Міністр національної оборони Польщі Блащак повідомив про початок будівництва загородження із 3 рядів колючого дроту на кордоні з російським ексклавом – Калінінградською областю.

• Росія стала найбільшим постачальником нафти до Індії, й обігнала Іран та Саудівську Аравію. Індія отримує за добу 0,95 млн барелів сирої нафти та 0,1 млн барелів нафтопродуктів насамперед мазуту. Найбільшим споживачем російської нафти все ще є Китай, який імпортує 1,0 млн барелів на добу.

• Газові сховища Італії перед зимою заповнено на 95 %, а Австрії – майже на 100 %. Після припинення імпорту газу з РФ країни ЄС перемикнулися на інших постачальників, зокрема, Алжир та Азербайджан.

• Телекомунікаційний холдинг VEON оголосив про продаж свого російського активу – мобільного оператора "Вимпелком" (торгова марка Білайн). Власниками холдингу є російські олігархи – співвласники "Альфа-груп", проти яких запроваджено санкції Заходу та України. На думку експертів, власники хочуть вивести холдинг з-під західних санкцій, а також з-під блокування у РФ, оскільки він є "іноземним підприємством". VEON є власником оператора "Київстар", а також ще низки операторів – в Алжирі, Бангладеш, Пакистані та країнах колишнього СРСР. РНБО так і не запровадила санкції проти компанії "Київстар", хоча її фактичними власниками є підсанкційні російські олігархи.

- Російський суд у Казані ухвалив рішення про заочний арешт українських олігархів Коломойського та Боголюбова за присвоєння 800 тис. т нафти компанії Татнафта, яку було прокачано до України нафтопроводом у 2006–2007 рр. Нафту було вкрадено в компанії "Укртатнафта" та перекачано до резервуарів Кременчуцького нафтопереробного заводу, який контролює група "Приват". Татнафта у 2014 р. виграла позов у Міжнародному комерційному арбітражі проти держави Україна. Зрештою, арбітраж визнав борг України перед Татнафтою в сумі $173 млн, відсотки тощо, хоча спочатку позов було подано на суму $2,4 млрд.

***

№ 925.

Недоторканий "дід" та його дітище. Як Богуслаєв і "Мотор Січ" працювали на Росію

Історія 84-річного "червоного директора". Як завдяки Росії зростав і як через неї все втратив В'ячеслав Богуслаєв.

2022-11-03

БОГДАН МІРОШНИЧЕНКО*, *ДАНА ГОРДІЙЧУК

1) Приватизація великого стратегічного підприємства зі знижкою 97%.

2) Постачання унікальних двигунів для ворожої авіації навіть після ракетних ударів по власних же заводах.

3) Таємний продаж стратегічної компанії китайцям.

4) Як довго людина з таким послужним списком могла залишатися на свободі?

Рекорд належить "Герою України" В'ячеславу ***Богуслаєву***, який за 29 років володіння "Мотор Січчю" і з відповідним послужним списком залишався недоторканим навіть під час повномасштабного російського вторгнення.

В Запоріжжі Богуслаєва називають "дід". За поважний вік та тривалість перебування при владі. Він не гаяв часу і десятиліттями запускав коріння все глибше в українську політику, примножуючи капітал. Навіть після арешту не можна бути впевненим, що Україна остаточно позбудеться його впливу.

Життя та діяльність Богуслаєва є симптоматичними для всіх років української незалежності. **Врешті-решт епоха "червоних директорів" чи**

"проросійських феодалів" підходить до завершення і Україні безперечно вдасться перегорнути цю сторінку історії.

Утім "виривання коріння" – це болісний процес для всіх його учасників. **Історія "Мотор Січі" та її 84-річного власника демонструє, наскільки все далеко зайшло.**

1. Зі слюсаря в "червоні директори"

Кар'єра Вячеслава ***Богуслаєва*** почалась наприкінці 1950-х років з роботи помічником машиніста на казахстанському суднобудівному заводі (нині – АТ "Зеніт"), у рідному Уральську (Орал, Казахстан).

Місто Орал знаходиться в європейській частині Казахстану, на річці Урал. Є центром Західноказахстанської області. Наразі населення міста сягає 230 тисяч

В Україну майбутній "червоний директор" потрапив у 23 роки. Після служби в армії та навчання у Запорізькому машинобудівному інституті (нині – "Запорізька політехніка") Богуслаєв опинився у виробничому об'єднанні "Моторобудівник", яке потім перетвориться на "Мотор Січ".

За кілька років він пройшов шлях від інженера-конструктора до керівника Волочиського машинобудівного заводу на Хмельниччині – це відокремлений підрозділ того самого "Моторобудівника".

Пропрацював він тут на керівній посаді більше десяти років.

Подальшу долю сьогоднішнього фігуранта кримінальних справ вирішив трагічний випадок. За три роки до розпаду СРСР помер директор об'єднання, і на його посаду працівники обрали саме Богуслаєва. Так після 20 років роботи на "Моторобудівнику" В'ячеслав Богуслаєв сам його очолив.

Так наразі виглядає головний вхід заводу "Мотор Січ" у Запоріжжі, Україна. Фото квітня 2019 року

Володимир ***Горбулін***, який у ті роки керував сектором ракетно-космічної та авіатехніки в ЦК Компартії України, так ***описував Богуслаєва***:

"Він уже тоді був одним із найсильніших директорів у галузі і до того ж по-веселому зухвалим".

"У галузі була сильна конкуренція за замовлення і бюджети, потрібно було вміти домовлятися з міністерством, з партійними органами. Богуслаєв умів", – розповідав ***Горбулін***.

Вміння "домовлятися" згодом допомогло йому приватизувати одне з найбільших авіаційних підприємств у Європі.

Після розпаду СРСР "Моторобудівник" знаходився в непоганому стані. Вертольоти радянських моделей були популярні у світі, і лише завод в Запоріжжі виробляв під них унікальні двигуни та здійснював їх технічне обслуговування. Одних лише Мі-8 з 1965 року випустили понад 10 тис одиниць.

Старі двигуни в музеї заводу "Мотор Січ" в Запоріжжі. Після розпаду СРСР лише тут виробляли унікальні двигуни для Мі-8

Отримати запорізького гіганта у приватну власність було непросто.

У 90-ті роки влада забороняла продавати стратегічні підприємства.

Наприклад, ті ж

> ДП "Антонов" та конструкторське бюро "Івченко прогрес" і досі в державній власності.

За логікою, "Моторобудівник" теж не можна було продавати, бо його цехи, спеціалісти та технології мали стратегічне значення для оборони країни.

Проте Богуслаєву вдалося переконати владу вивести цей актив з-під заборони.

Рецепт успіху – дружба майбутнього власника з Леонідом ***Кучмою***.

> Богуслаєв разом з іншими директорами великих держпідприємств у 1992 році просував Кучму на посаду прем’єр-міністра, і незабаром вони отримали лояльну людину в найвищих ешелонах влади.

У 1993 році Богуслаєв офіційно звернувся до Кучми з проханням розробити механізм для приватизації "Моторобудівника" "в порядку експерименту", і останній погодився.

Леонід Кучма допоміг становленню не одного олігарха

Сама приватизація відбулась за всіма "канонами" 90-х років, з грубими порушеннями у формуванні комісій з приватизації, сумнівною інвентаризацією та оцінкою майна підприємства.

У підсумку виробництво оцінили у 218 млрд карбованців, або **12,5 млн дол за курсом 1994 року**. Саме на таку суму перейменоване у ВАТ "Мотор Січ" підприємство випустило акцій.

Як пізніше встановить аудит, ця ціна була заниженою в 30 разів, через що держава отримала збитків на 18,3 млрд грн в теперішніх цінах.

Перший етап приватизації відбувся вже ***через п'ять днів після інавгурації Кучми.***

27% акцій "Мотор Січі" через механізм приватизаційних майнових сертифікатів (обмінювалися на акції) перейшли до 25 тисяч співробітників підприємства.

Приватизація відбулась за всіма "канонами" 1990-х років

З часом невелика група людей скупила їх за безцінь, а за кілька років контрольний пакет підприємства опинився в руках Богуслаєва та його найближчого оточення.

2. Звичайне життя промислового феодала

Богуслаєв отримав непоганий стартовий капітал – одне з ключових підприємств промисловості з лояльними працівниками.

Це у підсумку дозволило йому отримати й бажаний *політичний вплив*, без якого тоді і в наступні роки було важко виживати в *харчовому ланцюжку* української еліти.

> Ще на початку 90-х він був радником першого президента України Леоніда Кравчука, а у 1999-му – вже довіреною особою Леоніда Кучми на президентських виборах.

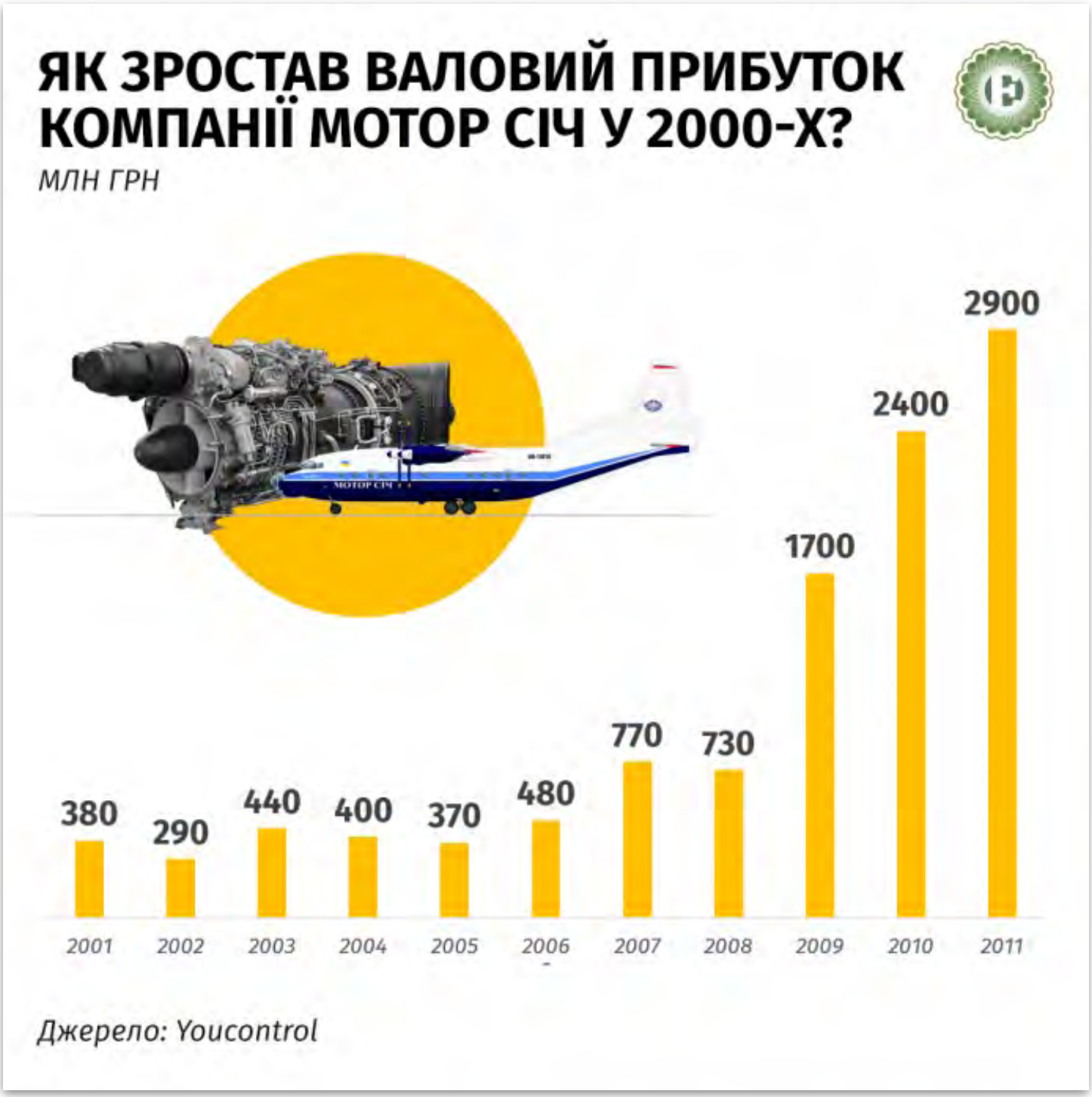
Після невдалої спроби обрання до Верховної Ради у 1998 році, він все ж таки потрапив у парламент у 2006 році.

> Як довірена особа Віктора Януковича тоді він балотувався за списками "Партії регіонів". У складі "регіоналів"

Богуслаєв залишатиметься нардепом ще протягом трьох скликань, поки після Революції Гідності не отримає мандат самовисуванця.

"Йому було мало того, що він очолював одне з найбільших підприємств. Йому потрібен був ще й депутатський мандат, аби просувати свої інтереси, мати вплив і певний захист", – підкреслює парламентський аналітик Руху "Чесно" Олександр Саліженко.

Разом із політичним впливом Богуслаєва зростала і "Мотор Січ". За даними аналітичної системи Youcontrol, валовий прибуток компанії з 2000 року по 2011 рік зріс на 660%.

Головним джерелом такого зростання доходів запорізького підприємства була Російська Федерація, яка в цей період намагалася відродити свою авіацію.

Аналогів українським двигунам на пострадянському просторі не було, тому всі замовлення діставались Богуслаєву.

"Трагедія "Мотор Січі" полягає у тому, що компанія не виготовляла кінцеву продукцію, тож була залежна від авіабудування в Росії і Україні.

Наша країна так і не змогла вивести своє авіабудування із кризи 90-х років, у той час, як РФ із середини нульових відроджувала свій авіапром.

Орієнтація "Мотор Січі" на Росію була питанням їхнього майбутнього. На межі "нульових" понад 70% продукції компанії продавалося в Росію", – розповідає директор з аналітики інвестиційної компанії Concorde Capital Олександр Паращій.

Західний ринок був формально закритим для "Мотор Січі". Це зовсім інші стандарти, технологічні ланцюги, і висока конкуренція, де за місце під сонцем змагаються потужні транснаціональні гравці.

А от на пострадянському просторі компанія була *зіркою*, на якій тримається ціла галузь.

Тож не дивно, що

> за своїми політичними поглядами Богуслаєв тягнувся на схід та жорстко критикував усіх, хто обирає проєвропейський курс.

Президент Віктор Ющенко оглядає турбореактивний двигун під час свого візиту в Запоріжжя, лютий 2006 року

В парламенті він не лише *з* року в рік відповідав за міждержавні стосунки України з РФ, але й голосував за вигідні Росії ініціативи.

Так, наприклад,

у 2010 році Богуслаєв підтримав продовження перебування Чорноморського флоту Росії в українському Криму (так звані "Харківські угоди").

"Мотор Січ" весь цей час залишалася "радянським" підприємством з патерналістичним, авторитарним ладом всередині, який допомагав Богуслаєву в політичній кар'єрі.

До парламенту VII та VIII скликань він потрапляв як мажоритарник від 77 округу у Запоріжжі. Цей округ розташований в Шевченківському районі міста, де голосували передусім "моторівці".

"В таких обставинах ніякий примус був не потрібен: працівники за нього голосували, аби висловити свою лояльність як до людини, що забезпечує їх роботою та дає зарплату", – пояснює Саліженко.

Регіонал з тісними зв'язками з РФ, 1) у власності якого є провідне оборонне підприємство України і 2) "свій" район у великому місті – саме таке амплуа мав Богуслаєв більшість своєї політичної кар'єри.

3. Завжди при владі

Січень 2014 року. На Майдані Незалежності тривають протести проти відмови від європейського курсу України.

В цей час представники режиму Януковича, всупереч регламенту, влаштовують "голосування" за так звані "диктаторські закони". Серед голосів – "за" Богуслаєва.

27 листопада 2014 року. Обрані на позачергових виборах депутати складають присягу. Серед них – той самий Богуслаєв, якому вже вчетверте вдалося обратися до Верховної Ради. Це буде один з небагатьох його візитів на вулицю Грушевського 5, адже за час роботи VIII скликання парламенту він брав участь десь у 8% голосувань.

"На своєму рівні він самостійний гравець з обстоювання своєї вигоди. Для цього він пристосовується до поточного політичного тла вже багато років", – констатує запорізький журналіст-розслідувач Сергій Сидоров.

"Йому вдавалося вихопити для себе чималі видатки з "депутатського фонду", подекуди навіть більші, ніж отримували депутати "Блоку Петра Порошенка". Мандат дозволяв Богуслаєву просувати замовлення для "Мотор Січі" та формувати сприятливі законодавчі умови", – пояснює Саліженко.

Після "Революції Гідності" Богуслаєву вдалося зберегти свій вплив.

Ігнорувати "Мотор Січ" було неможливо.

Радикальні зміни на підприємстві в той час були небажані, адже воно почало відігравати важливу роль в обороні країни. Крім того, що компанія виробляла справді потрібні для армії комплектуючі, це ще й один з найбільших роботодавців міста.

Щоправда, сам Богуслаєв цю оборону і послабив перед російською навалою. наказуючи знімати із справих гвинтокрилів лопаті на початку російської навали у лютому-березні.

Ще донедавна "дід" залишався в "сірій зоні" влади.

Навіть тогочасний президент Порошенко відвідував підприємство з обіцянками нових оборонних замовлень. У ході передвиборчої парламентської кампанії 2019 року на "Мотор Січ" приїздив на той момент перший номер у партії "Слуга Народу" Дмитро Разумков.

Під час візиту Разумкова ходили чутки, що "слуги" готуються "злити" округ Богуслаєву, але виграв у підсумку все одно Сергій Штепа

У 2019 році Богуслаєв програв на парламентських виборах за своїм округом весільному фотографу Сергію Штепі.

> Сталося це лише тому, що Штепа представляв партію "Слуга народу", за представників якої тоді голосували майже наосліп.

Проте певний вплив на парламент він зберіг через інших обранців від Запоріжжя. Зокрема, до Ради тоді обрався Геннадій ***Касай*** – брат одного з директорів "Мотор Січі".

Богуслаєв постійно працював і над своєю присутністю у місцевих органах влади. Ще до 2014 року у міській раді Запоріжжя була неформальна квота "моторівців" у "Партії Регіонів", що становила близько третини фракції.

Депутати Богуслаєва завжди мали порозуміння з "ахметівською" групою впливу у міській владі, сформованою з огляду на наявність у Запоріжжі іншого промислового гіганта – "Запоріжсталі". Це дозволяло "Мотор Січі" і пов’язаним з нею компаніям на рівні із "Запоріжсталлю" вичавлювати максимум із місцевого ресурсу.

Сьогодні у міській раді Запоріжжя Богуслаєв має свою партію під назвою "Нова політика", яка так само мирно співіснує з промерською більшістю. Серед найближчих союзників Богуслаєва у місті – його помічник протягом трьох скликань Руслан Пидорич, один з директорів "Мотор Січі" та донедавна секретар міськради.

Крім того, очільник "Мотор Січі" подбав, хоч і про незначний, але медіавплив – на підконтрольному телеканалі "Алекс" регулярно виходять компліментарні інтерв’ю та репортажі про "здобутки" Богуслаєва та його оточення.

4. Любов до Росії на відстані

Хоча політика Богуслаєва від самого початку була відверто проросійською, у бізнесі з росіянами він тримав дистанцію.

Ще до 2014 року Росія намагалась заволодіти всіма стратегічними авіаційними підприємствами на теренах колишнього СРСР. Під приціл потрапила і "Мотор Січ" зі своїми унікальними технологіями.

Тоді росіяни хотіли придбати компанію за 100-200 млн дол, але Богуслаєв відмовився продавати бізнес вважаючи ціну занадто малою. І щоб отримати аргумент на перемовинах, у 2007 році він розмістив частину акцій "Мотор Січі" на українській фондовій біржі.

Зазвичай українські олігархи неохоче взаємодіють з міноритарними акціонерами, адже бояться зайвої публічності та зовнішнього впливу. У випадку з "Мотор Січчю" цей крок себе повністю виправдав.

"Богуслаєв провів оцінку свого активу за допомогою фондового ринку. І результат був переконливий – ринкова капіталізація "Мотор Січі" перевищила 700 мільйонів доларів на кінець 2007-го. Порівняйте це зі 170 мільйонами доларів, які були на початку того ж року.

Росіяни відмовилися купувати компанію за такою ціною. Можна сказати, що ця ініціатива врятувала "Мотор Січ" від поглинання у 2007 році. В іншому випадку Росія мала б шанс отримати повний контроль над підприємством, і за першої зручної нагоди перевезла б його десь у Росію", – зазначає Паращій.

Росіяни образились через зірвану угоду та почали тиснути. Перш за все, вони оголосили про плани відкрити "підприємство-вбивцю" "Мотор Січі", яке мало б виготовляти вертолітні мотори та замістити українські.

Довідково.

Новий завод ОДК "Климов" у Санкт-Петербурзі мав би витіснити українську компанію з російського ринку виробляючи щороку 600 двигунів. Але за 10 років роботи так і не наблизився до заявлених обсягів.

У 2021 році російський завод випустив 298 вертолітних моторів. І як стало відомо з опублікованих СБУ записів, "Климов" до останнього потребував комплектуючих з "Мотор Січі", а на російські гелікоптери досі ставили українські двигуни сучасних модернізацій.

У 2010-х роках українського гіганта почали викидати з різних програм співробітництва. Богуслаєв скаржився, що росіяни почали імпортувати для своїх гелікоптерів "Ансат" готові французькі двигуни компанії Turbomeca замість того, щоб збирати їх разом із "Мотор Січчю".

Потім з’явились проблеми з літаками Ан-148, на яких стоять українські двигуни. За словами Богуслаєва, влада РФ змушувала авіакомпанії купувати російсько-французькі літаки Sukhoi Superjet 100 замість російсько-українських Ан-148. Від цього українські підприємства втрачали замовлення.

З часом деякі країни у тендерах на ремонт радянської авіаційної техніки почали ставити умову, що претендент має бути виробником оригінальних запчастин. Під такий критерій потрапляють здебільшого тільки російські компанії. Це значно ускладнило роботу українських авіаційників на ринку. Аналітики вбачали в цьому роботу російських лобістів.

Богуслаєв прийняв виклик та вирішив конкурувати із росіянами на світовому ринку вертольотів. У 2010 році "Мотор Січ" представила власну модернізацію радянських гелікоптерів Мі-8 та Мі-2, які називались Мі-8МСБ та Мі-2МСБ. Їх готували на експорт та для держзамовлення.

Проєкт був настільки важливим, що Богуслаєв вирішив назвати вертольоти своїм іменем. Абревіатура МСБ означала "Мотор Січ Богуслаєва".

У 2013 році Мі-8МСБ встановив світовий рекорд з граничної висоти, піднявшись на 9155 метрів. "Ці рекорди похитнули монополію тих, хто займається вертольотами", – хизувався Богуслаєв. Ймовірно, під "монополією" він мав на увазі російських виробників, які до цього були єдиними, хто модернізував та експортував радянські гелікоптери.

Мі-8МСБ-В на виставці озброєнь "Зброя та безпека - 2015" у Києві

Через ці проєкти Богуслаєву навіть довелося судитись із росіянами. "Вертолёты России" подавав до російського суду на "Мотор Січ" за те, що в імені свого дітища компанія використала назву радянського гелікоптера Мі-8, яка належить їхньому підприємству.

Російські компанії все ще відчували проблеми з імпортозаміщенням, і їм дуже не подобалась поява конкурента у своїй галузі. Тому ідея заволодіти українською компанією нікуди не зникла. Після каденції президента Ющенка

росіяни намагались проштовхнути купівлю "Мотор Січі" вже через своїх ставлеників в українській владі.

У 2010 році видання "РБК-Україна" писало, що тодішній прем’єр-міністр Микола Азаров пропонував Росії в обмін на газову знижку інтегрувати українські авіаційні підприємства до складу російської "Об’єднаної авіабудівної корпорації" (ОАК).

"Богуслаєв хотів бути феодалом на своєму заводі й не хотів об’єднання з росіянами, бо це суттєво б знизило ступінь його незалежності. Янукович був лояльним до РФ та хотів злити "Мотор Січ" з ОАК, але "дід" опирався", – розповідає журналіст Сергій Сидоров.

За своїми політичними поглядами Богуслаєв тягнувся на схід та жорстко критикував проєвропейський курс

Певні технології росіяни змогли отримати лише після окупації деяких підприємств "Мотор Січі".

"Виробництво деяких критичних компонентів у РФ почалося з 2015 року, після окупації частини Донецької області, де розташовувався Сніжнянський авіаційний завод "Мотор Січі". Цей завод випускає лопатки для двигунів, які є

складними у виробництві. Через півроку після окупації, росіяни заявили, що їм нібито вдалося налагодити виробництво цих компонентів", – каже авіаексперт Богдан Долінце.

5. Як "Мотор Січ" споряджала російську авіацію

Незважаючи на втрату влади "регіоналами", після 2014 року вага Богуслаєва зросла. Його компанія стала критично важливою для обороноздатності країни.

"Мотор Січ" – це єдина компанія, яка може виготовляти запчастини та двигуни для радянських гелікоптерів, з яких складається наша авіація. Їх треба постійно відновлювати та модернізувати. Без цього підприємства ми фактично не мали б вертольотів.

Також компанія має велике значення для наших ракетних програм. Зокрема двигуни "Мотор Січі" стоять на українських протикорабельних ракетах "Нептун", – пояснив ЕП голова правління Центру оборонних стратегій Андрій Загороднюк.

Водночас "Мотор Січ" будувала гелікоптери й росіянам. Окупанти так і не змогли повністю замістити українські мотори, тому аж до 2022 року керівники їхніх компаній особисто звертались до Богуслаєва за запчастинами та двигунами.

У 2019 році журналісти виявили, що Богуслаєв у Росії має частки в підприємствах "Лосиный остров", "Борисфен", "ВКМС", "ВК-МС", "ЦИАМ", "Авиаремонт-МС". Саме через ці компанії українські мотори та авіаційні деталі потрапляли до рук Міноборони РФ, Росгвардії та ФСБ.

"Я відправляю до вас [двигуни] десятками, і все у нас йде нормально", – говорив Богуслаєв у розмові з представником "Росвертола" Петром Мотренко на записі, опублікованому СБУ.

З більшості цих компаній-прокладок Богуслаєв досі не вийшов. Наприклад, "ВКМС" належить директору представництва "Мотор Січі" в РФ Петру Кононенку та самому Богуслаєву через "Лосиный остров".

До певного моменту експорт військової продукції агресору в "Мотор Січі" навіть не намагалися приховати

За даними Запорізького центру розслідувань, "ВКМС" обслуговує "218 авіаційний ремонтний завод", який ремонтує двигуни в російських військових літаків СУ, МіГ та вертольотах КА.

А замовлення "224 Льотного отряда" Міноборони РФ виконує компанія "Борисфен", яка майже повністю належить структурам Богуслаєва-Кононенко.

"ВК-МС", через яку на Росію працювала "Мотор Січ", теж розділена між Кононенком та Богуслаєвим.

Директором як "ВКМС", так і "ВК-МС" є Віктор Денісов, який до 2007 року командував Об’єднанням Військово-повітряних сил РФ.

Денісов не єдиний "колишній" російський військовий в компаніях Богуслаєва. Ексзаступник начальника штабу військової авіації РФ Валерій Автушенко володіє ще 25% "ЦИАМу" і є його гендиректором.

Перехоплені СБУ розмови свідчать, що "Мотор Січ" серед іншого постачала ворогу двигуни Д-136, без яких не літають гвинтокрили Мі-26, які РФ

використовує у війні проти України. Крім того, агресору постачалися двигуни ТВЗ, які "стоять" на гвинтокрилах Мі, зокрема – на Мі-24 та Мі-28.

До певного моменту експорт військової продукції агресору навіть не намагалися приховати. Російське підприємство Богуслаєва "ВКМС" у 2015-2016 роках офіційно завезло в РФ деталей для двигуна ТВЗ-117 на 1,5 млрд рублів, свідчить розслідування Bihus.info. Ці деталі постачались з України на російську компанію Богуслаєва напряму.

Після 2018 року ті ж поставки в РФ відбувалися "в обхід" – через компанії-прокладки в інших країнах.

"Запчастини ми готові вам відправити. Тільки подумай, через Хорватію, чи де там у вас була… Чорногорію? У вас десь були хороші кінці", – говорив у березні Богуслаєв у розмові з представником "ВК-МС". На що той відповідає: "У нас є Хорватія, Казахстан, чи навіть Киргизія".

Так Богуслаєву роками вдавалося грати на дві сторони. І в галузі, і в широкому загалі всі знали про схеми "Мотор Січі". Також всі знали, що Богуслаєв у 2016 році літав у монастир на російський острів Валаам, куди з різницею у два дні з "паломництвом" прибув Володимир Путін.

Однак що робити з цим ніхто не знав. Важелів впливу на "червоного директора" тодішня влада знайти не змогла, якщо взагалі їх шукала.

6. Китайська спецоперація

Зайнятися впритул кейсом Богуслаєва владі довелося у 2017 році, не в останню чергу завдяки американським партнерам.

"Мотор Січ" цікавила не тільки росіян, але і їхнього ключового партнера – Китай, який має амбіційну ракетну програму. Для її реалізації Пекін прагнув отримати технології серійного виробництва двигунів. Західні та російські дістати важко, а Україна в цьому сенсі виявилась "країною можливостей".

Плани почати виробництво моторів за українськими технологіями в Китаї не були секретом. У 2017 році з'явилась інформація, що "Мотор Січ" будує в китайському Чуньцині завод, який працюватиме за їхніми технологіями.

Цікаво, що тоді український уряд подавав це як перемогу, а технологічне співробітництво з Китаєм навіть називали "стратегічним". Скандал виник вже

після того, як СБУ почало розслідувати продаж акцій Богуслаєва китайським гігантам Skyrizon Aircraft та Xinwei Technology Group.

На відміну від росіян, китайці на гроші не скупились. За словами голови фракції "Слуга народу" Давида Арахамії, контрольний пакет купили через офшорні компанії за 700 млн дол. Коли влада взялась вирішувати це питання, 56% "Мотор Січі" вже належали китайцям.

Щоб провернути таку угоду, потрібно було отримати дозвіл Антимонопольного комітету. Аби цього не робити, покупцями виступили кілька, формально не пов'язаних одна з одною іноземних компаній, кожна з яких отримала у власність менше ніж 10% акцій "Мотор Січі".

Узгоджувати цю угоду із владою Богуслаєв почав уже після її закриття.

"Всі ці китайські компанії були пов’язані якщо не акціонерним капіталом, то принаймні єдиним задумом – купити "Мотор Січ", отримати технології, а потім поставити Україну перед фактом.

Це шантаж. Китайські інвестори поставили українську владу перед вибором: або Антимонопольний комітет погоджує угоду та визнає, що компанії не пов’язані між собою, або інвестори подадуть позов на мільярди доларів", – сказав ЕП один з урядовців тих років.

Вся ця історія дуже напружила Сполучені Штати. Американці не хотіли, щоб Китай розвивав свою ракетну програму та загрожував їхнім союзникам. Чиновники США піднімали питання продажу "Мотор Січі" на всіх можливих урядових зустрічах, і з цим питанням в Україну навіть приїжджав голова Держдепу США Майк Помпео.

Майкл Помпео і Володимир Зеленський під час того самого візиту

Зрештою, у 2018 році СБУ через суд арештувала "продані" Богуслаєвим 56% акцій "Мотор Січі", а у 2021-му за рішенням Ради національної безпеки і оборони арештували і майно компанії. Як наслідок, китайці тепер вимагають в Гаазькому суді компенсацію в 4,5 млрд дол від України.

7. Знищити гідру

"Червоний директор" опинився за ґратами 24 жовтня 2022 року. Через чотири дні йому виповнилось 84 роки.

Його звинуватили у державній зраді та співпраці із ворогом. Генеральний прокурор Андрій Костін заявив, що "Мотор Січ" не тільки постачала компоненти в Росію, а ще й розібрала частину гелікоптерів, щоб ними не могли користуватися ЗСУ.

Але історія не може закінчитись так просто. Богуслаєва можна арештувати, але викорінити його методи управління та "бачення" майбутнього компанії разом з Росією не так просто. Бізнесмен має великий вплив як на підприємстві, так і у галузі.

"Якщо ви хочете прибрати Богуслаєва, то доведеться прибрати ще чоловік 40 із менеджменту його бізнес-структур і замінити їх іншими", – вважає журналіст Сергій Сидоров.

У галузі Богуслаєв має репутацію авторитарного керівника, який замикає багато процесів на собі. Яскраво це ілюструє той факт, що росіяни особисто дзвонили Богуслаєву для придбання невеликих партій двигунів та запчастин.

Менеджмент "Мотор Січі" навіть після арешту залишається лояльним до свого власника, про що говорить "звернення трудового колективу" до Зеленського, в якому співробітники компанії від імені голови ради директорів та профспілки називають справу проти Богуслаєва "обурливою", а його самого "талановитим керівником, відданим Україні".

У ЗМІ була інформація про бажання влади знайти нового, лояльного до себе керівника "Мотор Січі". За словами людини, дотичної до машинобудівної галузі, в Україні небагато справді компетентних людей на керівні посади в цій компанії, тому ще велике питання, чи не будуть нові керівники наступниками методів Богуслаєва із його орбіти.

Оновлення керівництва – це також питання майбутнього компанії після закінчення війни. Остаточний розрив "Мотор Січі" з Росією вимагатиме нового вектору та свіжих кадрів.

"Західний ринок – дуже конкурентний. За 8 років спроб працювати на західний ринок про серйозні успіхи "Мотор Січ" не заявляла. Аби отримати місце на заході, компанія має не лише виробляти та покращувати радянські зразки техніки. Вона повинна розробити сучасні двигуни. На нові літаки та гелікоптери не будуть ставити старі мотори радянського зразка.

Більшість затребуваної на ринку продукції є військовою або подвійного призначення. Це означає, що підприємство має відповідати стандартам НАТО, а не радянським ГОСТам та українському ДСТУ. Це вимагає не тільки дорогої західної стандартизації, а й розробку нових двигунів, залучення спеціалістів, знання ринку та великої кількості часу на випробування нових технологій",– впевнений авіаексперт Долінце.

Враховуючи великий вплив Богуслаєва, дискусійним також є питання про доцільність його обміну як полоненого, про що раніше заявляв радник Офісу президента Михайло Подоляк.

По-перше, ця людина володіє великими знаннями про українські стратегічні потужності, технології, а також має великий вплив на спеціалістів та менеджерів "Мотор Січі". Досвід та вплив Богуслаєва можуть допомогти

росіянам у війні з Україною та в подальшому імпортозаміщенні українських двигунів.

У свої депутатські роки Богуслаєв входив до оборонного комітету Верховної Ради, а отже мав доступ і до державної таємниці.

Шевченківський районний суд Києва обрав президенту корпорації "Мотор Січ" В'ячеславу Богуслаєву запобіжний захід у вигляді тримання під вартою на 60 діб без права внесення застави

По-друге, його свідчення можуть стати ключем до вирішення "китайської історії", яка вже балансує на межі того, щоб не перетворитись на міжнародний скандал.

З арештом Богуслаєва та закінченням війни українське машинобудування має всі шанси вийти з "пострадянської" епохи та почати прокладати свій шлях на нових ринках та з новими інвесторами. Але роботи буде багато, і шлях цей точно не буде простим.

***

№ 926.

В Национальном банке катастрофически не понимают разницы:

1) есть ***инфляция спроса*** – классическая инфляция, потому что у людей много денег, ее нужно "охлаждать" повышением базовой ставки НБУ, а

2) есть ***инфляция предложения*** – инфляция перепроизводственных издержек, это когда инфляция растет не потому, что много денег, а потому что производство товаров стало стоить дороже", – объясняет Алексей Кущ.

Кущ **2022-11-03**

В условиях, когда в стране идет война, повышать учетную ставку и стоимость кредитов бесполезно.

"Перепутав" два вида инфляции, Нацбанк фактически стал "тушить" пожар "бензином".

"Очень опасно путать эти два вида инфляции:

— потому что 1) инфляция спроса душится высокими процентными ставками, а 2) инфляция предложения – наоборот, "лечится" дешевыми процентными ставками.

Если растут издержки, то нужны новые кредиты, чтобы закупать новые технологии, энергосберегающие и так далее", – объясняет Алексей Кущ.

В итоге

— инфляция продолжила рост, но подорожавшие кредиты ударили по экономике, деньгам граждан и возможностям государства как-то помогать пострадавшим украинцам.

1) Фактически это решение "положило" государственную программу "5-7-9", так как после решения НБУ выросли ставки банков-партнеров, и у Минфина нет денег.

2) Под угрозой остаются и "президентские" программы "Доступная ипотека 7%" и ипотека 3%, что привело к конфликту НБУ с Минфином, ответственного за их реализацию.

"Позиция НБУ – проблемы индейцев шерифа не волнуют, мол, мы отвечаем за инфляцию, а проблемы Минфина нас не касаются.

Но это логика мирного времени, в военное время она работать не может.

В условиях кризиса есть такое понятие, как «расширенное правительство».

Повышением учетной ставки Нацбанк полностью убил государственные программы

1) стимулирования экономики "5-7-9", 2) "Доступная ипотека 7%", потому что невозможно компенсировать процентную ставку по кредиту с 35% до 5%. Это 30% компенсации от суммы кредита, таких средств у государства нет.

Получается, **полностью уничтожена возможность экономики адаптироваться к этому кризису**", – объясняет Алексей Кущ.

1) Банкам не платят компенсаций.

2) "Доступные кредиты 5-7-9" подорожали до 35%.

"НБУ, увеличив учетную ставку до 25%, нарушил даже основные принципы монетарного регулирования, потому что считается, что есть "невозможная троица":

— невозможно одновременно обеспечивать: 1) движение капитала (полностью движение капитала заблокировано не было, о чем свидетельствует огромная сеть обменок и миллиарды долларов украинских компаний на счетах за рубежом), 2) фиксировать курс и 3) изменять учетную ставку.

Можно делать одновременно только два из этих действий.

Если НБУ зафиксировал курс и недостатрчно ограничил оттоки капитала, то движение учетной ставки невозможно в данной ситуации.

Но НБУ сделал невозможное возможным", – объяснил Алексей Кущ.

"Конечно, политика НБУ ударила по ВВП, если бы правительство могло иметь возможность за счет эмиссионных источников выплачивать раз в несколько месяцев дополнительную пенсию, это оживило бы платежеспособный спрос, который сейчас сильно упал, потому что уехало из страны 5 млн человек.

А это дало бы толчок для малого среднего бизнеса", – считает Алексей Кущ.

Дешевые кредиты помогали бы фермерам и предпринимателям в релокации, а также структурной перестройке для аграриев, которые ходят заняться переработкой.

Это дало бы возможность производить биотопливо, биодизель, беспилотники, формы для военных, продукты, оборудование, причем для запуска таких программ нужны полномасштабные программы кредитования под низкие процентные ставки.

«ВВП Украины упал на 30% с начала года, – Минэкономики»

"Мы все равно упали бы, но глубина падения была бы намного меньше, чем сейчас. Катастрофы не случилось только потому, что нам оказывают огромную международную помощь, но можно сказать, что амортизация этого кризиса для бизнеса и населения могла бы быть намного сильнее, если бы у нас с лета не началась чехарда в Национальном банке. Жизнь бизнеса и населения можно было сделать легче в этих условиях", – считает Алексей Кущ.

"Шевченко – классический пример того, что назначение коммерческих банкиров на должность монетарщиков – крайне неверное решение.

Это совершенно разные инстинкты, разные навыки и компетенции.

Все равно что гонщика Формулы-1 посадить за школьный автобус.

Обратите внимание, кто на Западе руководитель ФРС?

Это Бернанке, Гринспен – это все скучные профессора, ученые и люди, которые никогда не занимались финансовым бизнесом.

Поэтому они и принимают правильные решения", – считает Алексей Кущ.

"Я пока ничего не ожидаю, пока что это изменение политиков без изменений политики.

Политики меняются, политика – не меняется.

Конечно, «надежда умирает последней», я бы хотел, чтоб Пышный начал в Украине применять современные монетарные теории, но пока не вижу этого даже на уровне каких-то намеков, как обычно читают даже "между строк", – считает Алексей Кущ.

Думаю, что, возможно, улучшится взаимодействие между правительством и Национальным банком. Но в старой монетарных парадигме, в которой работает Национальный банк, сотрудничество с Кабмином исключено априори.

Это так называемая пресловутая «независимость центрального банка».

Невозможно взаимодействовать с Минфином на платформе учетной ставки 25%.

Я думаю, что какие-то тактические решения могут найти, а стратегические – нет", – резюмирует Алексей Кущ.

***

№ 927.

Анатомия Нацбанка-1. "Погром" в НБУ, интриги вокруг Зеленского и вызовы для Пышного

2022-10-24

АЛЕКСЕЙ ЕРМОЛЕНКО

Новому главе Национального банка Андрею Пышному досталась от предшественника целая "империя", чьи щупальца растянулись до Верховной Рады и Офиса президента

Новому главе Национального банка Украины (НБУ) Андрею Пышному досталось непростое наследство. "Визитной карточкой" НБУ в каденцию его предшественника Кирилла Шевченко стали:

1) тотальная прослушка сотрудников Нацбанка, в том числе членов независимого Совета НБУ, 2) слежка за членами правления и их пресс-секретарями, 3) торговля банковской тайной, 4) политические интриги вокруг президента Владимира Зеленского и 5) резонансные скандалы, потрясшие общество и докатившиеся даже до Вашингтона.

Институциональный "разгром" НБУ и кризисы, сотрясавшие центральный банк на протяжении нескольких лет, привели к системным сбоям в политике регулятора, которые, накапливаясь, в итоге вылились в **ряд грубых ошибок в работе Нацбанка, что спровоцировало обвал гривны и добавившееся к военным потерям катастрофическое за всю историю Украины падение ВВП**.

1. "Дорожная карта" чисток

На позапрошлой неделе вступил в обязанности очередной, уже 13-й по счету, глава Национального банка Андрей ***Пышный***, ранее возглавлявший государственный Ощадбанк. В Нацбанке говорят, что новый руководитель настроен на серьезные шаги:

1) завести в правление новую команду;
2) обновить Совет НБУ;
3) провести общую чистку Национального банка;
4) настроить контроль за коммерческими банками через комплаенс и наблюдательные советы;
5) **провести аудит государственных банков и способствовать действиям правоохранителей, у которых могут возникнуть вопросы к топ-менеджерам.**

Последний пункт этой "дорожной карты" уже начал реализовываться. Специализированная антикоррупционная прокуратура (САП) и Национальное антикоррупционное бюро (НАБУ) начали расследование разворовывания более 200 млн гривен в государственном ***Укргазбанке*** через схему выплат вознаграждений фиктивным "фопам".

Сама схема была достаточно подробно изложена в вышедшем в конце прошлого года ***фильме*** "Грязный КЕШ – 2" (игра слов, КЕШ – это прозвище

главы НБУ среди сотрудников Нацбанка по инициалам "Кирилл Евгеньевич Шевченко") на основе материалов, которые на тот момент лежали без движения в САП.

"Для правоохранительных органов действительно важна публичная поддержка собственных расследований. Поэтому действительно публичная поддержка была важна для НАБУ и САП. К сожалению, уголовное дело не было доведено до логического конца до начала полномасштабной войны", – прокомментировал UBR.ua один из авторов фильма, банковский эксперт Антон ***Швец***, который сейчас воюет в ВСУ.

Поэтому, скорее всего, Шевченко ***подал в отставку*** не потому, что на него давила Банковая, а после того, как понял, что Офис президента не планирует его защищать от САП, недавнее назначение руководителя которой Александра ***Клименко*** с большим давлением пролоббировали союзники Украины по НАТО. Это, очевидно, и сподвигло Кирилла Шевченко действовать на опережение.

"Ушел, потому что понимал, что с новым главой САП его уголовное дело будет доведено до конца. Возможно, он считал, что, если не будет топ-чиновником, то будет менее интересным для НАБУ. Возможно, он подумал о репутации страны наконец", – предполагает Антон Швец.

UBR.ua опросил семь сотрудников Национального банка, а также экспертов и финансистов. Все они единодушны: Пышному придется разгребать завалы, оставленные Шевченко, чье правление – это череда кризисов, потрясавших рынки, сам Нацбанк, и всю страну. UBR.ua провел расследование и "анатомировал" Нацбанк, который всегда был очень скрытной организацией, чтобы понять вызовы, возникшие перед новым главой НБУ.

2. Отсутствие Правления

Формально Национальным банком руководит коллективный орган – Правление, где, кроме собственно главы НБУ, также первый заместитель Катерина Рожкова, заместители Юрий Гелетий, Ярослав Матузка, Алексей Шабан, Сергей Николайчук, а вся текущая деятельность сосредоточена в департаментах и управлениях – профильных подразделениях НБУ. **Однако, по словам наших собеседников, никакой власти они не имели.**

Реальным центром принятия решений при Шевченко был "ближний круг" из двух "составляющих".

1) С одной стороны, это ***Офис правления во главе с Александром Присяжнюком***, который в НБУ окрестили "Народным фронтом" из-за

того, что в нем сплошь работали бывшие активисты этой партии – поговаривали, что Шевченко имел президентские амбиции и планировал к выборам 2024 года развернуть на его основе свой предвыборный штаб.

2) С другой стороны, была неформальная группа, которая сама себя именовала ***"антикризисным штабом"***, в то время как в Нацбанке ее в полушутку называли "расстрельной тройкой" (как во времена НКВД). Уже через год на волне многочисленных кризисов вокруг главы НБУ "антикризисники" подмяли под себя всех, став главной управляющей "фракцией" НБУ.

"Шевченко, как только пришел в НБУ, сразу сменил трех руководителей – директоров департаментов безопасности, персонала и коммуникаций, которые, по его мнению, были ключевыми на новом месте работы. Безопасность выявляет недовольных, персонал – их увольняет, коммуникации – прикрывают скандалы белым или черным пиаром. Нацбанк был превращен в такой мелкий коммерческий банк, где сотрудники, по сути, чиновники, должны были работать не на государство, а лично на Кеша", – рассказывает UBR.ua один из собеседников.

Кирилл Шевченко

Действительно главы этих трех департаментов – как следует из данных, обнародованных на сайте НБУ, это соответственно Игорь Коновалов, Любовь Писана и Галина Калачова – все были назначены практически одновременно в сентябре 2020 года.

> Причем Любовь Писана, начавшая карьеру в НБУ, еще когда он назывался Госбанком СССР, была поставлена Шевченко как представитель так называемой "партии старкомов".

О реальной власти "антикризисников" говорит история одного из неугодных Шевченко члена правления Дмитрия Сологуба, который курировал монетарный блок НБУ и отвечал среди прочего за политику учетной ставки.

"Коновалов по указанию Шевченко искал на Сологуба компромат. И "нашел" – с камер безопасности НБУ был сделан снимок, как Сологуб играет в пинг-понг. Далее Калачова устроила "утечку" в СМИ этого фото, вместе с анонимным письмом Писаной "от имени возмущенного коллектива работников НБУ". Писана придумала и вынести "выговор" Рожковой и Сологубу, который Совет НБУ подписал не глядя", – рассказывает один из собеседников.

> К "расстрельной тройке", по словам собеседника, примыкал также и глава юридического департамента (ЮД) НБУ Владислав Бедненко, также по информации на сайте НБУ, назначенный в сентябре 2020 года. Его поддержка была необходима Шевченко опять-таки с целью борьбы с неугодными.

"ЮД должен судиться по делам НБУ и консультировать комитет Гетманцева (Данил Гетманцев, глава комитета ВР по вопросам финансов, налоговой и таможенной политики – ред.) по "законам НБУ", которые обговариваются с МВФ.

> Но его использовали для борьбы с оппозицией, против директора департамента лицензирования Александра Бевза. С его помощью пытались уволить Рожкову, избавились от Совета НБУ и т.д.", – рассказывает собеседник в НБУ.

Власть "антикризисного штаба" в НБУ при Шевченко была неограниченной. Галина Калачова получила персональную охрану как член правления. Чиновница постоянно строила интриги против Рожковой – формально второго человека в НБУ.

"У партнера ее мужа осенью 2020 года случилось ДТП и обыкновенный бытовой конфликт. Калачова через несколько месяцев это подала как "заказ" на нее и получила охрану. Не знаю, что она написала в заявлении,

но в НБУ она открыто говорила, что ее "заказала" Рожкова, а оплата якобы совершена из бюджета Приватбанка. Какая-то невероятная история из разряда "фантазий Путина", – рассказал UBR.ua представитель команды НБУ из группы "шевченковцев".

3. Прослушка

Визитной карточкой НБУ при Шевченко, уверяют все собеседники, стала всеобщая прослушка. Некоторых из высокопоставленных чиновников слушали в режиме онлайн, словно "разрабатывали" вражеских агентов.

"Видеофиксация того, что происходит в НБУ, была и раньше. Вдруг воры проникнут, все-таки это государственный орган. Но Коновалов все поставил на широкую ногу. Безопасность могла в режиме онлайн прослушивать конкретного человека, или управление, или кабинет. Особенное внимание уделялось Рожковой и учет всех, кто к ней заходит. По ее разговорам безопасность доносила Шевченко сразу же", – рассказывает один из инсайдеров.

Для выявления "настроений оппозиции" использовали и наружное наблюдение, которое также установлено в государственных органах на случай вражеских диверсий. Напротив главного здания на Институтской находится площадка, куда в обед все сотрудники выходят пить кофе. И за ними наблюдали.

"Разговоры услышать невозможно, но безопасность следила, "кто с кем" пьет кофе. Не дружит ли кто-нибудь с опальными "рожковцами". В охране шутили, что надо завести в штат "читателя по губам", тогда можно будет понимать даже и разговоры", – рассказывает собеседник UBR.ua из бывшей "шевченковской" команды.

Он приводит в пример конкретный кейс. Однажды напротив здания на Институтской, разговаривая по телефону, остановился бывший сотрудник НБУ, которого Шевченко считал связанным с Рожковой. На выяснение его намерений был направлен один из менеджеров департамента персонала – Сергей Станиславский.

> "Безопасность позвонила Станиславскому. Тот вышел на улицу, разыграв внезапную "встречу старых друзей". Экс-сотрудник был приятно удивлен "случайной" встречей. Но на самом деле Станиславский выяснял причину его нахождения возле здания НБУ и не замышляет ли он с Рожковой что-то против Шевченко. Станиславский – сам бывший "рожковец", и Кирилла Евгеньевича тешило, что тот "работает" против

вчерашних "идейных" соратников. Так он троллил "идейных", – рассказывает собеседник из "шевченковцев".

Инсайдер UBR.ua со стороны "рожковской" команды добавляет, что, следили также и за пресс-секретаршей Рожковой, причем не только в здании Нацбанка, но даже и за его пределами. Однажды обе женщины – первый зампред и ее секретарша – одновременно выехали в отпуск за границу на Балканы, но в разные страны. Вся информация по пересечению границы оказалась в итоге у департамента безопасности, хотя знать об этом могли только пограничники. Люди Шевченко ходили также и на просмотр фильма "Грязный КЕШ" под видом зрителей, рассказывает источник.

Катерина Рожкова

4. Всеобщий "одобрямс"

Не допускать эрозии НБУ должен независимый Совет НБУ – наблюдательный совет во главе с Богданом Данилишином, одним из членов которого является и действующий глава НБУ.

Совет – контролер, который обязан предотвратить ошибочные и потенциально коррупционные действия руководства НБУ.

Однако **на фоне активности "антикризисников" роль Правления и Совета НБУ как коллективных органов свелась к минимуму, они стали придатками "штаба" главы НБУ**, голосуя так, как тот скажет.

> Помещения, где находился Совет НБУ, тоже прослушивали, как и все прочие. "Члены Совета, если хотели обсудить что-то важное, выходили на улицу, в Совете говорили, что НБУ – не место для серьезных разговоров", – рассказали нам.

Из разговоров с нацбанковцами складывается впечатление, что среди всех членов Правления и Совета, которые формально независимы от главы НБУ, так как защищены от произвола, только двое высказывали собственное мнение. Так, упрямых членов правления заменили на новых, из "шевченковского" призыва.

> Не вписывалась в "вертикаль" только ***Рожкова***, поэтому ее фактически отстранили от управления ключевыми блоками НБУ, передав "бухгалтеров, дворников и пенсионный фонд НБУ".

"Для Рожковой Шевченко – это тот банкир, который ранее мог униженно просиживать у нее в приемной, выпрашивая поблажки. Шевченко не разбирается ни в монетарной политике, ни в банкинге, ни в зеленых финансах, разве только в ипотеке. Ну, и она на каждом КМП (комитет монетарной политики – ред.) троллила его перед всеобщим "одобрямсом", что того страшно бесило", – объясняет собеседник.

Совет НБУ на первых порах помог Шевченко разобраться с оппозицией в правлении.

> После чего… был фактически ликвидирован как независимый наблюдательный орган благодаря изменениям в законодательстве и перестал оказывать хоть какое-либо влияние. По сути, **Совет НБУ стал фикцией**.

"ЮД (юридический департамент – ред.) протянул через Гетманцева такие изменения. Якобы такова практика ЕС, где нет такого контроля центробанков. Но в ЕС нет и такого "монстра", как НБУ, у них функции распределены между несколькими регуляторами. А в НБУ даже комплаенс подчинялся самому Шевченко, который сам рассматривал жалобы на себя. Девочки-пиарщицы Шевченко, не скрываясь в стенах НБУ, называли Совет "клубом старперов", интриговали против его членов", – рассказал UBR.ua один из собеседников.

Вторым человеком в руководстве НБУ, который, как нам рассказали, проявлял независимость, был член Совета Виталий Шапран.

Поэтому Кирилл Шевченко, используя двусмысленность законодательства, решил избавиться от него из-за неприятных вопросов, которые тот задавал на заседаниях. Такую информацию подтвердил в разговоре с нами и сам член Совета.

"Было много неприятных вопросов: и в рамках контроля административных затрат, особенно в разрезе затрат на юридические компании, и в рамках управления прибылью Национального банка. Я публично раскритиковал резкое повышение учетной ставки с 10% до 25%". После Нового года Шевченко приглашал меня на заседания через раз, и я не удовлетворен им именно как член Совета", – прокомментировал UBR.ua Виталий Шапран.

5. Ссора с МВФ и Всемирным банком

17 июня 2021 года – это тот день, в который отношения Шевченко с ***Международным валютным фондом***, испортились и больше уже никогда не восстановились. В этот день комитет Верховной Рады по вопросам финансов, налоговой и таможенной политики утвердил правки комитета ко второму чтению законопроекта № 4367, более известного как "закон МВФ", так как его принятие было прописано в соглашении с МВФ.

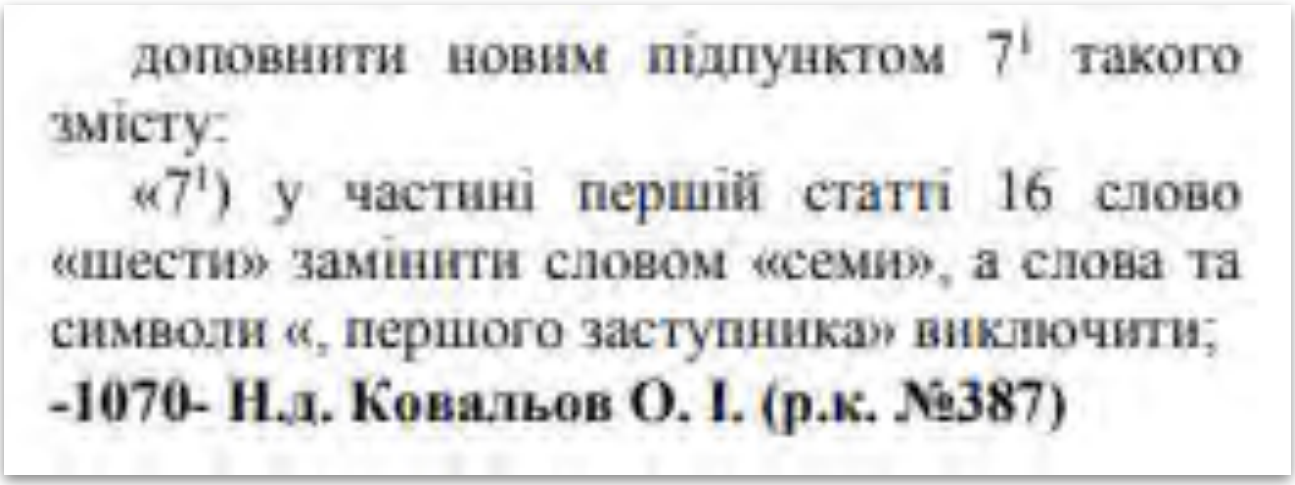
"Шевченко хотел избавиться от Рожковой, но она защищена контрактом. Тогда решили использовать комитет Гетманцева. В "закон МВФ" 4367 были включены правки, о которых фонд не знал. В проекте изменений закона об НБУ "потерялась" должность первого заместителя. Если б его приняли, Рожкова просто "исчезла" бы из НБУ в результате законодательной "ошибки", – рассказал UBR.ua источник в НБУ.

Суть таких изменений означала следующее.

Юристы НБУ через членов парламентского комитета хотели упразднить должность первого заместителя НБУ, которую занимала только Рожкова. После принятия закона она "выпала" бы из НБУ, что позволило бы уволить ее в обход контракта.

Примечательна фамилия члена комитета, инициировавшего правки, утвержденные на комитете.

Как следует из документов, обнародованных на сайте Верховной Рады, это бывший нардеп от "Слуги народа" Алексей ***Ковалев***, который, как недавно выяснилось, был ***российским агентом*** за что и был ликвидирован в Херсоне украинскими спецслужбами.

доповнити новим підпунктом 7^1 такого змісту:

«7^1) у частині першій статті 16 слово «шести» замінити словом «семи», а слова та символи «, першого заступника» виключити;

-1070- Н.д. Ковальов О. І. (р.к. №387)

1) Совсем необязательно Ковалев выполнял таким образом задание Москвы. 2) Известно, что он брал "подработки" и в Раде, например, защищая "площадки Яценко".

Но в любом случае сотрудничество бывшего руководства НБУ с российским агентом в интригах за власть вряд ли делает ему честь.

> Проект был предоставлен ко второму чтению депутатам только 29 июня, и на ознакомление с огромным документом давали сутки. Но что-то пошло не по плану.

"Перед голосованием кто-то рассмотрел, что Рожкова "исчезла", да еще в законе МВФ. Стали звонить в фонд, там об этом не знали, очень удивились. Скандал докатился до Вашингтона, Зеленскому звонила Кристалина Георгиева (глава МВФ – ред.) по этому поводу. Тот тоже оказался не в курсе. Вспыхнул скандал", – прокомментировали наши источники.

6. Интриги вокруг Зеленского

После той истории президент ***Владимир Зеленский***, как нам рассказали, дал распоряжение готовить Шевченко замену. Среди кандидатов рассматривались ***Тимофей Милованов***, Андрей ***Пышный*** и ***Евгений Мецгер***. Последний на тот момент возглавлял Укрэксимбанк и считался наиболее вероятным кандидатом на пост главы НБУ.

"Мецгер был человеком президента. Он учился с Зеленским в одной школе, что давало ему очевидный приоритет, такова сейчас реальность. Он был "определен" преемником Шевченко, Мецгера должны были назначить осенью (2021-го – ред.) после кадровых перестановок в правительстве и парламенте. Но тут случилась неожиданная история с журналистами", – рассказал источник в НБУ.

Евгений Мецгер

Сегодня те интриги затмил ***скандал с нападением*** на журналистов "Схем".

Однако инсайдеры в НБУ, поднаторевшие в интригах, задают вопрос:

> **каким образом у журналистов оказался документ, представляющий банковскую тайну, – копия кредитного договора с компанией на оккупированной территории под проблемный залог.**
>
> Они констатируют, что доступ к договору мог быть у примерно 10 человек. Но есть критерии, которые позволяют сузить число подозреваемых… до нуля.

"Журналистам мало было показать договор, нужно быть "в теме", разбираться и объяснить, почему это важно. Конфликт с журналистами спрогнозировать было невозможно, для "заказчика" это был неожиданный "бонус". Но тот, кто "слил" договор, был заинтересован, чтобы Мецгер "попал" в скандал с кредитом. И он должен быть уверен в своей безопасности, если не срастется. Обычно забывают, что почти вся информация по кредиту была также и в Нацбанке, где его можно было проанализировать", – объясняет собеседник UBR.ua из банковского надзора.

На первый взгляд, рассказывает собеседник, против предположения об "интересантах" в НБУ играет тот факт, что в Нацбанке не было как таковой копии кредитного договора. Но добавляет, что в надзоре процветает бизнес по торговле банковской тайной. Он настолько обычный, что об этом не стеснялся говорить и сам Шевченко. Так, в сентябре 2021 года в Киев приезжала вице-президент Всемирного банка Анна Бйерде, которая лично встретилась с Шевченко.

"Бйерде обвинила Шевченко в срыве приватизации государственных банков. Тот в ответ сказал, что срывает приватизацию не он, а [премьер Денис] Шмыгаль. И в оправдание сказал, что в августе (2021-го – ред.) Кабмин принял ***стратегию развития Приватбанка***, но попытки НБУ получить ее были неудачны.

> И тогда Нацбанк получил этот документ по неофициальным каналам. Речь идет именно о торговле банковской тайной – это признал в разговоре с Всемирным банком и сам Шевченко. При свидетелях, там был Гелетий, международники, переводчики и т.д.", – рассказал нам инсайдер из НБУ.

После скандала с журналистами Мецгеру место главы НБУ уже не светило. От лестного предложения отказался и Милованов, а Пышный тогда настолько был демонизирован кампанией публикаций как "человек Ермака", что Зеленский побоялся заводить его в НБУ на фоне острого политического кризиса осени 2021 года.

"В "штабе" после истории с Мецгером были готовы танцевать лезгинку. Кирилл Евгеньевич снова всех победил. Он действительно силен в интригах. Мог ли Шевченко знать о кредитном договоре? Они с Мецгером приятели, мог даже и от него узнать. Оставалось только достать копию договора, это было несложно", – рассказывает собеседник.

7. Разгром банковского надзора

Еще одним серьезным вызовом для Пышного является ситуация в банковском надзоре.

Сегодня он представлен четырьмя департаментами "надзорного блока": 1) банковского надзора, 2) лицензирования, 3) финансовой стабильности и 4) инспектирования.

> **Громкие скандалы в надзоре в прошлом году – лишь вершина айсберга серьезного внутреннего кризиса. Это было одной из причин недовольства Шевченко со стороны МВФ.**

По приходу в НБУ Шевченко отобрал этот блок, который считается "кормушкой", у Рожковой и назначил куратором Ярослава ***Матузку***.

"***Матузка* – это "фунт", он ничего не решает.** Его поставили с одной целью – ставить подписи там, где Шевченко ставить свою не желает, чтобы не подставляться под уголовные дела – в ключевых решениях по надзору.

Например,

> — когда он уходил в отпуск или на больничный, то, как правило, оставлял вместо себя и.о. Гелетия. Но бывало, что и.о. главы НБУ нужно было поставить подпись на таком "стремном" документе, что и Гелетий отказывался. Тогда и.о. главы НБУ становился Матузка и ставил подписи там, где скажут ", – рассказывает нам собеседник в НБУ.

По его информации, скандалы с незаконным вмешательством в работу надзорного блока и препятствование работы руководителей подразделений НБУ были намного более частыми, чем это становилось известно.

> Первые скандалы вспыхнули уже вскоре после прихода в Нацбанк Шевченко.

"Подразделения начали жаловаться в пресс-службу, которую Бондаренко (экс-директор департамента коммуникаций при главе НБУ Валерии Гонтаревой – ред.) в свое время укомплектовала выходцами из СМИ, и Шевченко уволил и главу пресс-службы, и всех бывших журналистов оттуда. Он доверил это Ошеровой (начальнику стратегических коммуникаций Светлане Ошеровой – ред.). Шевченко боялся, что они сольют скандалы в СМИ.

Но ***через год все равно случился "бунт департаментов", который всколыхнул все СМИ, в том числе мировые. Это был намного более опасный скандал***, – рассказывает источник

Речь идет о публичном заявлении об отставке директора департамента лицензирования Александра Бевза с коллегами и директора департамента финансовой стабильности Виталия Ваврищука.

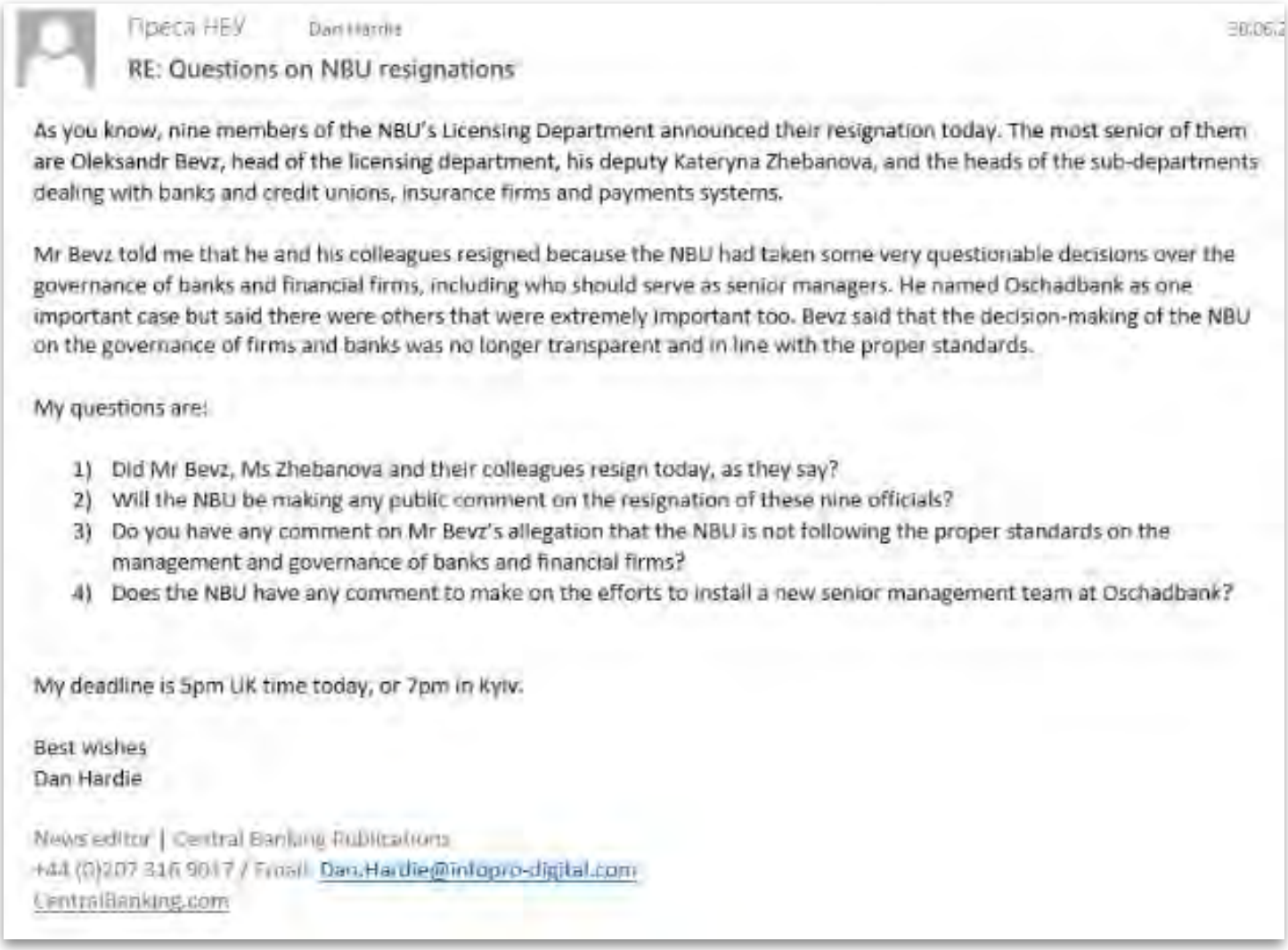
Причиной "бунта департаментов" были неоднократные вмешательства Матузки в работу банковского надзора НБУ.

> В качестве примера нам рассказали историю с покупкой предпринимателем Томашем Фиалой банка "Юнекс" у Вадима Новинского.
>
> ***"Департамент лицензирования согласовал сделку. Фиала получил согласие НБУ на приобретение банка. Но на документе должна была***

стоять также и подпись куратора блока – Матузки. Однако он ее не ставил. Время идет, Фиала звонит, ну, что вы, что мне делать со сделкой с Новинским, да/нет? Бевз перезванивает Матузке: когда поставите подпись, а тот морозится – мол, есть вопросы. Какие вопросы? Кладет трубку. Это было принуждение Фиалы к коррупции", – рассказывает источник.

UBR.ua обратился за комментариями к Александру Бевзу, но он не стал комментировать свое резонансное увольнение. Тем не менее мы получили подтверждение незаконного вмешательства руководства НБУ в дела надзорного блока от источника, в чьей компетентности усомниться невозможно.

В распоряжении UBR.ua оказалось письмо в Национальный банк от международного института "сообщества центральных банков" International Journal of Central Banking – журнала экономических исследований для политиков и исследователей в области денежно-кредитной политики, который был инициирован и финансируется ФРС, ЕЦБ, G-10 и другими.

Пресса НБУ Dan Hardie

RE: Questions on NBU resignations

As you know, nine members of the NBU's Licensing Department announced their resignation today. The most senior of them are Oleksandr Bevz, head of the licensing department, his deputy Kateryna Zhebanova, and the heads of the sub-departments dealing with banks and credit unions, insurance firms and payments systems.

Mr Bevz told me that he and his colleagues resigned because the NBU had taken some very questionable decisions over the governance of banks and financial firms, including who should serve as senior managers. He named Oschadbank as one important case but said there were others that were extremely important too. Bevz said that the decision-making of the NBU on the governance of firms and banks was no longer transparent and in line with the proper standards.

My questions are:

1) Did Mr Bevz, Ms Zhebanova and their colleagues resign today, as they say?
2) Will the NBU be making any public comment on the resignation of these nine officials?
3) Do you have any comment on Mr Bevz's allegation that the NBU is not following the proper standards on the management and governance of banks and financial firms?
4) Does the NBU have any comment to make on the efforts to install a new senior management team at Oschadbank?

My deadline is 5pm UK time today, or 7pm in Kyiv.

Best wishes
Dan Hardie

News editor | Central Banking Publications
+44 (0)207 316 9017 / Email: Dan.Hardie@infopro-digital.com
CentralBanking.com

В письме со ссылкой на непубличную информацию, полученную от директора департамента лицензирования Александра ***Бевза*** и его заместителя Катерины ***Жебановой***, сообщается о незаконном вмешательстве высшего руководства центробанка в дела надзорного блока в вопросе назначений в Ощадбанке – практика, которая по словам наших собеседников, близко знающих ситуацию в надзоре, была "работой" ***Матузки***.

Как нам объяснили, **директор департамента лицензирования – очень "опасная" должность. Ставя свою подпись на конкретном документе, директор департамента должен быть кристально уверен в своей правоте, почему и на основании чего он ставит свою подпись, чтобы всегда быть готовым дать ответ, если его вызовут в Генпрокуратуру. Матузка же фактически склонял директоров банковского надзора к подписанию заведомо незаконных документов**, говорит собеседник в НБУ. UBR.ua обратился к Ярославу Матузке за комментарием, однако на момент выхода материала ответ не был получен.

То, что за конфликтом между ***Матузкой*** и ***Бевзом*** стоял именно Кирилл ***Шевченко***, нам подтвердил сотрудник НБУ, который был свидетелем разговора между ним и его доверенным человеком "по особым поручениям" – Светланой Ошеровой, состоявшимся в августе 2021 года.

*"Звонит Шевченко Ошеровой. Связь была громкая, слышно хорошо. Голос у него встревоженный, сам подавлен. Говорит: что там "ренегаты"? Это он о Бевзе и остальных. Они тогда ушли в отпуск, и у Кеша были опасения, что они вернутся после выхода из отпуска на работу. Ошерова успокаивала, сказала, что интересовалась у юристов, и заявления на увольнение ничего не стоят, но, мол, что-то придумаем, чтобы принудить "ренегатов" к увольнению. На этом разговор закончился. И через какое-то время началась проплаченная кампания "антикризовиков" по очернению руководителей департаментов, якобы у них не та сексуальная ориентация. Но **давление на действующих директоров департаментов надзора с целью увольнения – это зашквар. Закон об НБУ прямо за такое наказывает**"*, – рассказывает UBR.ua собеседник в Национальном банке.

Мы обратились за комментариями также и к Виталию ***Вавришуку***, но он ответил, что не комментирует свое увольнение. Тем не менее источники в Нацбанке рассказали нам о реальных причинах его ухода: после ухода ***Бевза*** у него не оставалось другого выхода.

"К каждому банку в департаменте лицензирования НБУ приставлен конкретный менеджер. И когда финстаб проводит стресс-тестирование банков, он плотно контактирует с ними, чтобы понимать истинную картину. Как только лицензирование было "разгромлено" Матузкой,

финстаб потерял возможность адекватно анализировать. Фактически сегодня стресс-тесты банков не отражают реальности, так как построены на ошибочных исходных. ***Вавришук*** *ушел вовремя, чтобы потом не отвечать за будущие провалы. Которые уже есть, это очевидно"*, – рассказал UBR.ua источник в НБУ.

Атмосфера "всеобщего одобрямса" сыграла в дальнейшем роковую роль, в том числе при резком повышении учетной ставки с 10% до 25%. Национальный банк подошел к войне неподготовленным, разбалансированным, ряд ключевых подразделений были разгромлены и давали неверный анализ и оценку ситуации.

Анализу системных ошибок руководства Национального банка мы выделили *вторую часть* **"Анатомии Нацбанка"**.

Точку в карьере Кирилла Шевченко поставила САП, которая после двухлетнего "простоя" обрела независимого руководителя, что отдельным пунктом прописано в меморандуме с МВФ. Эксперты считают, что это дело САП доведет до конца.

"Дело будет доведено до конца, НАБУ уже сообщило, что будет настаивать на аресте фигурантов дела. Дальше будет решать ВАКС. Вообще я считаю, что попытки изобразить достаточно простое уголовное дело как политическое давление является методом защиты Шевченко от возможной экстрадиции. На самом деле САП и НАБУ независимы от власти и действовали самостоятельно. Здесь нет политического подтекста, есть простое исполнение работы детективов и прокуроров", – резюмирует Антон Швец.

***

Анатомия Нацбанка – 2. Пять ошибок НБУ, которые привели к обвалу гривны

Понедельник, 31 октября 2022, 16:58:

АЛЕКСЕЙ ЕРМОЛЕНКО

Во время войны руководство Национального банка совершало промах за промахом, что привело к катастрофическому падению ВВП. В хаосе эвакуации во Львов потеряли даже замглавы Рожкову:

Институциональный разгром НБУ, ликвидация независимости Совета НБУ, замена коллективного управления на единоличный, "погром" в подразделениях, изгнание несогласных руководителей и аналитиков и замена их на всеобщий "одобрямс" привели к системным сбоям в работе Нацбанка.

В результате его саботажа, которые участники рынка характеризуют как "диверсия", на валютном рынке была заложена "бомба", взорвавшаяся накануне войны.

Ошибки, совершенные НБУ уже в ходе войны, привели к обвалу гривны и катастрофическому за всю историю Украины сокращению ВВП.

Эксперты констатируют, что **от полной катастрофы государство удержала только международная финансовая помощь**, но если бы не ошибки НБУ, то

падение уровня жизни украинцев, даже невзирая на войну, было бы существенно меньшим.

Были и «успехи».

> В первые дни войны Нацбанк успешно успел эвакуировать топ-менеджмент и директоров департаментов, а сотрудники НБУ получили "подъемные" за работу во Львове.
>
> В хаосе эвакуации при обстрелах забыли только первого зампреда Катерину Рожкову и рядовых менеджеров. UBR.ua публикует вторую часть исследования "Анатомия Нацбанка".

8. "Диверсия" на валютном рынке

В конце января этого 2022 года валютный рынок залихорадило, когда курс доллара впервые превзошел планку в 29 грн/$. Президент Владимир Зеленский тогда обвинил США в том, что публичными заявлениями о скором нападении РФ на Украину они вызвали ажиотаж на финансовых рынках. Однако наши источники в НБУ утверждают, что на самом **причина падения девальвация гривны в другом**.

"Валютный кризис случился благодаря взрыву "бомбы", заложенной ранее бестолковыми действиями правления. В сентябре (2021 года – ред.) были введены ограничения на валютном рынке, которые запустили "маятник". Валютный рынок "натянулся" как тетива лука и был готов к развороту, который и случился перед войной", – рассказал нам источник в НБУ.

Тогда, в сентябре 2021 года, на валютном рынке нарисовался "черный лебедь". Цены на газ в Европе, а также и в Украине, где Нафтогаз их привязывает к европейским хабам, подскочили с $800 до $1,5-2,0 тыс./куб. м. Экспортеры были вынуждены сбрасывать заработанную валюту на рынке сверх запланированного, чтобы купить гривну и запастись резко подорожавшим газом.

Давление на валютный рынок составило "лишние" $2 млрд.

В таких случаях автоматически включаются стандартные протоколы НБУ, предписанные главным его мандатом как центрального банка – поддержку стабильности национальной валюты. Они необходимы, чтобы не допустить запуска опасного для финансовой системы страны "маятника".

> "Если происходит аномальный скачок на валютном рынке, например, кто-то покупает чрезмерно много гривны, сбрасывая валюту, то НБУ

выкупает значительную ее часть в резервы. Если кто-то, наоборот, покупает валюту, то НБУ должен обеспечить ее в необходимом количестве, продавая из резервов, чтобы не допустить перекоса. Четкой формулы, сколько нужно выкупать, нет, это решается исходя из ситуации, часто это 70-80% от спроса", – объяснил источник в НБУ.

Такие алгоритмы, объяснили нам специалисты НБУ, прописаны в центральных банках после "черной среды" 1992 года, на которой когда-то поднялся небезызвестный финансист Джордж Сорос. Они позволяют не просто балансировать валютный рынок, а и отваживать от него спекулянтов. Нет никакого смысла играть на "валютных парах", если центральный банк, имея намного больше средств в резервах, поломает любую игру спекулянта, который не заработает, а только проиграет. Тем не менее правление НБУ вмешалось в действие стандартных "антикризисных" протоколов и фактически остановило их включение.

"Нацбанк, а вернее, его нынешнее правление, резко изменило свою "тактику поведения" на валютном рынке в сравнении с той, которую оно вело предыдущие 8 месяцев 2021 года", – ***считает*** и основатель и главный экономист независимой группы макроэкономического анализа и прогнозирования Ukraine Economic Outlook Михаил ***Кухар***.

Причиной стало то, что в условиях чрезмерного притока валюты правление НБУ внезапно резко ограничило возможности валютных дилеров Нацбанка по балансировке рынка. Математические модели аналитических агентств при прогнозировании балансов на валютном рынке зафиксировали аномалию.

"Мы не могли предположить изменения алгоритма поведения Нацбанка на рынке по интервенциям в условиях этого вызова. НБУ изменил, на что мало кто обратил внимание, свою стратегию по интервенциям в периоде "перекосов"/"кризисов" на рынке. "Мандат" валютных дилеров Нацбанка был сужен с 20 до 5 млн долл. в день", – называет причину аномалии на рынке Михаил Кухар.

Участники рынка прямо называют такие действия правления НБУ "диверсией". Источники UBR.ua в НБУ называют слухи, которые циркулировали тогда в Национальном банке.

"Были разные версии. 1) Одни говорили, что, Шевченко дает заработать на курсе "своим" банкам. 2) Другие – что он подыгрывает Зеленскому, которому нужны были голоса "аграрного лобби" в Раде для снятия Разумкова. 3) Третьи, что наоборот, Шевченко воюет таким образом с Зеленским, не позволяя себя уволить, о чем тогда говорили, и давит на

"аграрное лобби", чтобы оно не дало голосов за отставку главы НБУ", – считает источник в Нацбанке

Гривна всегда летом укрепляется, так как экспортеры активно заводят валютную выручку, а в сентябре "возвращается" в исходное состояние, то есть ослабевает. Но в сентябре 2021 года гривна не только не ослабела до реального уровня 27,50 грн/$, а укрепилась, "подвиснув" у цели 26,60 грн/$, что на первый взгляд вроде бы и хорошо. Однако это было нестабильное положение, ведь "лишняя" валюта на рынке не результат роста доходов, предприятия-экспортеры все равно выберут ее назад, но сама такая ситуация является "маяком", приглашающим спекулянтов.

"Дополнительное предложение валюты на рынке вместо традиционной осенней девальвации создало давление на рынок 1,8 млрд долл., согласно нашему предварительному расчету. Нацбанк выкупил в резервы лишь… 180 млн. Это была "чистая формальность", чтобы потом никто не упрекнул, что они вообще не делали интервенций. Тот самый Нацбанк, что смело покупал в резервы 580 млн долл. в июне при давлении на рынок в 800 миллионов", – удивляется Михаил Кухар.

«Особый колорит» той ситуации придает тот факт, что в конце сентября 2021 год начались первые публикации в зарубежных СМИ о скором нападении РФ на Украину.

"Представьте маятник, "придержанный" в горизонтальном положении. Его отпускаешь, и он несется, но уже не останавливается на "центральном" уровне 27-28 грн/$, а уходит к новой цели – за 30 грн/$. Это угроза национальной безопасности. Честно, в войну тогда никто не верил, но в НБУ, как и в других госучреждениях, на такие случаи есть "система оповещения", назовем это так, для Банковой. Обычные механизмы не сработали – ни через Совет, ни через правление, а управление стратегических коммуникаций НБУ давало недостоверную информацию и Свириденко, и Гетманцеву. Были даже попытки связаться с Офисом президента через Арестовича, но это уже, скорее, от безысходности: мы вам передали, а вы решайте сами", – рассказывает собеседник.

В ноябре 2021 года "маятник" начал движение, едва сдерживаемый интервенциями Нацбанка, когда всего за неделю сожгли только что полученный транш МВФ на $700 млн, и вылился в январский валютный кризис накануне войны, закрепленный в фиксированном курсе НБУ 29,25 грн/$.

9. "Потеряли" Рожкову

Начало войны Национальный банк встретил «подготовленным».

> Все члены правления и директоры департаментов были организованно вывезены на западную Украину во Львов. Также был централизован и процесс вывоза родственников эвакуированных чиновников, что в целом характерно для различных государственных учреждений.

"Были специальные посадки в поезда для родственников силовиков и чиновников. Ведь на киевском вокзале было что-то нереальное, это было для смертных. А элиты, номенклатуру, садили в комфортные поезда", – прокомментировал UBR.ua один из собеседников.

В спешке переезда поближе к польской границе руководство Национального банка "забыло" второго человека в центральном банке страны – первого заместителя главы НБУ Катерину Рожкову. Члены правления не особо по этому поводу переживали. "Они все смеялись, что Рожкову не взяли, мол, ей поделом. Осталась, и не жаль. Это был стеб", – рассказал UBR.ua источник в Национальном банке.

Мы обратились за комментариями к самому первому заместителю главы Национального банка. Она подтвердила, что во Львов не выезжала вместе со всем правлением. "Я не могла поехать в феврале по личным причинам", – прокомментировала UBR.ua Катерина Рожкова.

Забыли взять в эвакуацию рядовых менеджеров Нацбанка, которые позже добирались до новых мест базирования во Львове своим ходом "на перекладных".

Во время войны многие, в том числе глава НБУ ***Кирилл Шевченко***, проводили время в основном в Европе формально в командировках или на лечении, лишь иногда наведываясь в Украину. Выплачивались доплаты "военного времени". Фактически правление НБУ оказалось полностью оторванным от тех реалий, в которых оказались миллионы украинцев.

10. Экономика остановилась

24 февраля Национальный банк принял постановление № 18, чтобы не допустить паники, которая произошла в 2014 году. На основе ее анализа тогда же и были разработаны "антикризисные" документы: временный запрет на валютные переводы, фиксированный курс и т.д.

"Фиксированный курс позволил избежать ошибки 2014-15 годов, когда психологический фактор раскачал на межбанке курс, плюс это позволило сократить инфляцию через импорт товаров, а учетная ставка 10% сохранила минимальную кредитную активность. А потребность

экономики в кредитах большая, экономика должна перейти в новую модель, потому что прежняя сырьевая модель разрушена, а под новую модель нужны большие деньги, а инвестиций пока не будет, то есть кредиты – это пока единственный источник финансирования предприятий", – прокомментировал UBR.ua экономист и финансовый аналитик Алексей Кущ.

Логика НБУ заключалась в том, что механический запрет на вывод валюты сбалансирует торговый баланс: если больше валюты заходит, чем выходит, то это хорошо. Но это тормозило закупки за рубежом, а **для Украины с ее импортозависимой экономикой такой запрет вдолгую очень опасен**.

"Когда эти механизмы разрабатывали при Гонтаревой, никто не готовился к долгой войне. Было указание: определить меры НБУ и банков на час Х. Их и разработали, чтобы погасить первую панику, грубо говоря, на две недели, а что там дальше будет и как долго – об этом тогда никто не думал. Но экономика зависит от импорта. Нет импорта – нет экономики. Запреты на трансграничные переводы эффективны максимум месяц, потом они работают во вред. Это как снижать температуру в организме, остановив кровоток. Поможет, но больной умрет", – рассказывает UBR.ua собеседник в "шевченковской" команде НБУ.

Участники рынка рассказывают, что **проблемы начались через месяц действия постановления** № 18. Закупки товара или услуг за рубежом возможны в кредит, у многих были открыты кредитные линии. Но у такого инструмента есть и ограничения.

"Уже с апреля начали закрывать кредитные линии и разрывать договоры. А как мне оплачивать за услуги, если Нацбанк закрыл такую возможность. Приходилось сводить заказчика условно из Швейцарии, чтобы он оплатил часть работ напрямую компании в Азербайджане поставщику услуг. Хотя так делать нельзя согласно контракту. Но я не мог сделать оплату из Украины", – прокомментировал UBR.ua предприниматель в IT-бизнесе Максим.

От этих запретов НБУ выиграли те украинские предприниматели, которые не верили призывам властей переводить бизнес в Украину и перед войной сохранили компании в офшорах.

Это позволяло нормально работать, заводя в Украину только зарплаты. Поэтому, сам **бизнес и его потоки "перетекали" за рубеж, что привело ближе к лету к дефициту торгового баланса и тенизации экономики**.

Остальным приходилось надеяться только на то, что необходимый импортный товар попадет в перечень товаров критического импорта.

В какой-то момент таких товарных позиций стало 90% от общего числа, но и здесь была незадача:

с товаров критического импорта государство не получало пошлин.

В то же время,

например, покупка автомобиля без уплаты акциза позволяла обойти валютные ограничения НБУ, "купив" таким своеобразным способом "валюту".

Таким образом, **политика запретов вдолгую сыграла против гривны**, так как население искало любую возможность перевести ее в валюту, чтобы защитить свои сбережения.

11. Недоверие к банкам

В самом начале войны был принят закон, запрещающий выводить банки во время войны, а вклады в них защищались государством на 100%.

Однако,

— **в начале июня 2022 НБУ вывел с рынка Мегабанк**, а на вопросы журналистов куратор надзорного блока замглавы НБУ Ярослав ***Матузка*** ответил, что банк был объявлен проблемным банком еще ***до войны***, акцентировав, что «***больше в стране проблемных банков нет***».

Несмотря на такие заявления,

— всего через два месяца НБУ объявил неплатежеспособным банк "Сич", невзирая на то, что тот "непроблемный".

Кроме того, Кирилл ***Шевченко*** лоббировал ***выведение с рынка Альфа-Банка***, несмотря на то что это могло спровоцировать системные проблемы на рынке.

Такая политика привела лишь к тому, что население вообще перестало верить НБУ и банкам, а ограничения провоцировали его уходить в кеш, считают эксперты.

"Лимит на перевод понизился до 30 тыс. грн в день, причем в рамках одного банка. Почему я свои собственные деньги не могу перевести тому, кому хочу? Если вводятся подобные лимиты, люди, у которых есть такие деньги, начинают их снимать и уходить в кеш, потому что перестают

доверять банковской системе. А какая причина, у нас что, гривен не хватает? А ограничение по карточным переводам безналички есть, внутри стран в гривне, зачем?" – задается вопросами экономический эксперт Юрий Гаврилечко.

Резкое повышение Нацбанком учетной ставки спровоцировало панику уже у банков, которые набрались долгов рефинансирования.

По оценке АУБ,

> 1) такое решение НБУ может сделать банкротами более 20 банков, 2) которые не смогут оплачивать сверхвысокие проценты по рефинансу.

12. НБУ "положил" госпрограммы

В июне НБУ принял решение о повышении учетной ставки с 10% до 25%. **Было озвучено, что такая мера должна остановить рост инфляции.**

Однако эксперты отмечают, что, принимая такое решение, в **НБУ перепутали две инфляции: инфляцию спроса и инфляцию предложения**.

"В Национальном банке катастрофически не понимают разницы: есть инфляция спроса – классическая инфляция, потому что у людей много денег, ее нужно "охлаждать" повышением базовой ставки НБУ, а есть инфляция предложения – инфляция перепроизводственных издержек, это когда инфляция растет не потому, что много денег, а потому что производство товаров стало стоить дороже", – объясняет Алексей Кущ.

В условиях, когда в стране идет война, повышать учетную ставку и стоимость кредитов бесполезно. "Перепутав" два вида инфляции, Нацбанк фактически стал "тушить" пожар "бензином".

"Очень опасно путать эти два вида инфляции: потому что инфляция спроса душится высокими процентными ставками, а инфляция предложения – наоборот, "лечится" дешевыми процентными ставками. Если растут издержки, то нужны новые кредиты, чтобы закупать новые технологии, энергосберегающие и так далее", – объясняет Алексей Кущ.

В итоге,

> **1) инфляция продолжила рост, но 2) подорожавшие кредиты ударили по экономике, деньгам граждан и возможностям государства как-то помогать пострадавшим украинцам.**

"Одномоментное повышение ставки в полтора раза – это должно отразиться на ставках для заемщиков. И будет много банкротств. И я

думаю, это один из факторов, который привел к тому, что ситуация стало критической", – прокомментировал UBR.ua член Совета НБУ Виталий ***Шапран***.

Фактически это решение

1) "***положило***" государственную программу "5-7-9", так как после решения НБУ выросли ставки банков-партнеров, и у Минфина нет денег.

2) Под угрозой остаются и "президентские" программы "Доступная ипотека 7%" и ипотека 3%, что привело к конфликту НБУ с Минфином, ответственного за их реализацию.

"Позиция НБУ – проблемы индейцев шерифа не волнуют, мол, мы отвечаем за инфляцию, а проблемы Минфина нас не касаются. Но это логика мирного времени, в военное время она работать не может. В условиях кризиса есть такое понятие, как расширенное правительство. Повышением учетной ставки Нацбанк полностью убил государственные программы стимулирования экономики "5-7-9", "Доступная ипотека 7%", потому что невозможно компенсировать процентную ставку по кредиту с 35% до 5%. Это 30% компенсации от суммы кредита, таких средств у государства нет. Получается, полностью уничтожена возможность экономики адаптироваться к этому кризису", – объясняет Алексей ***Кущ***.

Источники UBR.ua в Нацбанке говорят, что жесткое решение по учетной ставке принял лично Кирилл ***Шевченко***, и обращают внимание на **предысторию этого события.**

Еще в январе 2022, когда также было голосование по ставке, и ***Шевченко*** выступал также за ее "резкое" повышение с 9% до 12%, все члены правления покорно согласились с его мнением. **Но дальше вмешался МВФ.**

"Рожкова высказалась, что повышение ставки не остановит рост инфляции, и НБУ достаточно поднять ставку на 1 п.п., просто чтобы обозначить вектор, что готовы с инфляцией бороться. Правление поддержало Шевченко, однако об этом узнали в МВФ и выступили против резкого повышения, мол, чтобы не провоцировать панику на рынках. На следующий день все, кроме Шевченко, поддержали предложение Рожковой. Сам Шевченко оценил это как личное оскорбление. Он даже собирался ехать в МВФ "объяснять", – рассказал UBR.ua источник в НБУ.

Поэтому, допускают в НБУ, решение Шевченко о ставке 25% могло быть просто в пику Рожковой, которая предлагала ставку 20%, чтобы отомстить ей за январский "позор".

Причем, вопреки заявлениям чиновников НБУ были нарушены даже монетарные законы.

"НБУ, увеличив учетную ставку до 25%, нарушил даже основные принципы монетарного регулирования, потому что считается, что есть "невозможная троица": невозможно одновременно обеспечивать движение капитала (полностью движение капитала заблокировано не было, о чем свидетельствует огромная сеть обменок и миллиарды долларов украинских компаний на счетах за рубежом), фиксировать курс и изменять учетную ставку. Можно делать одновременно только два из этих действий. Если НБУ зафиксировал курс и ограничил оттоки капитала, то движение учетной ставки невозможно в данной ситуации. Но НБУ сделал невозможное возможным", – объяснил Алексей ***Кущ***.

13, Девальвация

Результатом слишком долгого действия постановление № 18 и ее модификаций стало появление "троекурсия" – наличие трех разных курсов гривны: 1) фиксированного НБУ, 2) карточного и 3) наличного.

Наличие трех параллельных курсов приводило к "схематозу" – заработку спекулянтов на разнице. Эту проблему можно было побороть только возвращением к плавающему курсообразованию, но НБУ решил просто сдвинуть фиксированный курс "вверх" на 25%.

"НБУ просто передвинул "фикс". Это было бестолковое решение. Если вы не делаете коридор, а делаете новый фикс, то вы все старые проблемы подводите под новый фикс, и, кроме девальвации гривны, не получаете ничего. Все остается то же самое, только на новом курсе. Потому что вы не даете прогноза как регулятор, в каком случае вы собираетесь будете играть. Вы говорите, вот у нас есть фиксированный курс, мы будем его опять поддерживать. Все на это смотрят, и, соответственно, начинают "играть" уже от новой точки сборки", – считает Юрий ***Гаврилечко***.

В результате резкой девальвации официального курса "троекурсие" никуда не ушло, а просто передвинулось этапом выше, не решив ни одну из проблем, но ухудшив ситуацию для всех. Экспортеры как продавали валюту по заниженному курсу, из-за чего придерживали валюту за рубежом, так и

продолжили продавать по нерыночному. В то же время бизнес начал страховать себя от потерь.

"Бизнес начинает страховаться, а страхование выливается в усиление волатильности курса. Ты увеличиваешь закладку рисков в цену. Непредсказуемость действий регулятора сама по себе выступает фактором, влияющим на рост волатильности курса. Регулятор должен быть предсказуемым. Когда регулятор непредсказуемый, это кошмар и ужас", – считает Юрий Гаврилечко.

14. Сокращение ВВП

Все системные ошибки команды Кирилла *Шевченко*, которые проявились изначально как "внутрикорпоративные" конфликты в НБУ, фактически *усугубили и без того непростое положение Украины во время тяжелой войны*.

Из-за этого ВВП Украины, как прогнозирует МВФ, сократится по итогу за год на 35%, а ВВП России, несмотря на беспрецедентные международные санкции, чуть более чем на 3%. Ошибки в монетарной политике НБУ ударили по ВВП, констатируют эксперты.

"Конечно, ударило по ВВП, если бы правительство могло иметь возможность за счет эмиссионных источников выплачивать раз в несколько месяцев дополнительную пенсию, это оживило бы платежеспособный спрос, который сейчас сильно упал, потому что уехало из страны 5 млн человек. А это дало бы толчок для малого среднего бизнеса", – считает Алексей ***Кущ***.

Дешевые кредиты помогали бы фермерам в релокации, а также структурной перестройке для аграриев, которые ходят заняться переработкой. Это дало бы возможность производить биотопливо, биодизель, беспилотники, формы для военных, продукты, оборудование, причем для запуска таких программ нужны полномасштабные программы кредитования под низкие процентные ставки.

"Мы все равно упали бы, но глубина падения была бы намного меньше, чем сейчас. Катастрофы не случилось только потому, что нам оказывают огромную международную помощь, но можно сказать, что амортизация этого кризиса для бизнеса и населения могла бы быть намного сильнее, если бы у нас с лета не началась чехарда в Национальном банке. Жизнь бизнеса и населения можно было сделать легче в этих условиях", – считает Алексей ***Кущ***.

15. "Мир" с Минфином

Перед новым главой НБУ ***Андреем Пышным*** стоят действительно "завалы", оставленные предшественником. Эксперты сомневаются, что они будут разгребаться кардинально, пока что можно быть уверенным, что новый глава НБУ начнет менять команду, на что, очевидно, у него есть мандат Офиса президента, во всяком случае об этом судачит весь Нацбанк.

"Шевченко – классический пример того, что назначение коммерческих банкиров на должность монетарщиков – крайне неверное решение. Это совершенно разные инстинкты, разные навыки и компетенции. Все равно что гонщика Формулы-1 посадить за школьный автобус. Обратите внимание, кто на Западе руководитель ФРС? Это Бернанке, Гринспен – это все скучные профессора, ученые и люди, которые никогда не занимались финансовым бизнесом. Поэтому они и принимают правильные решения", – считает Алексей ***Кущ***.

Все единодушны, что будет построена нормальная коммуникация между Национальным банком и правительством, которой раньше попросту не было. По мнению Юрия ***Гаврилечко***, каких-то существенных изменений в политике Национального банка пока что ждать не стоит. Пышный такой же выходец из банков, как и Шевченко, и, скорее всего, смотрит на процессы как банкир, а не как руководитель центробанка.

"Я пока ничего не ожидаю, пока что это изменение политиков без изменений политики. Политики меняются, политика – не меняется. Конечно, надежда умирает последней, я бы хотел, чтоб Пышный начал в Украине применять современные монетарные теории, но пока не вижу этого даже на уровне каких-то намеков, как обычно читают даже "между строк", – считает Алексей ***Кущ***.

Эксперты полагают, что свои действия НБУ будет синхронизировать с Кабмином и Минфином, но первые заявления нового главы НБУ свидетельствуют, что стратегически расхождения с правительством останутся, так как снижать учетную ставку он не планирует. Поэтому новый конфликт, скорее всего, неизбежен.

"Думаю, что, возможно, улучшится взаимодействие между правительством и Национальным банком. Но в старой монетарных парадигме, в которой работает Национальный банк, сотрудничество с Кабмином исключено априори. Это так называемая пресловутая независимость центрального банка. Невозможно взаимодействовать с Минфином на платформе учетной ставки 25%. Я думаю, что какие-то

тактические решения могут найти, а стратегические – нет", – резюмирует Алексей ***Кущ***.

***

№ 928.

Как работает дискриминация внутреннего производителя в пользу сырьевого экспортера?

Кущ **2022-11-04**

И почему на фоне практики блокирования налоговых накладных, у нас рекорд возмещение налога на добавленную стоимость в октябре на более чем 10 млрд грн?

Попробую объяснить на примере.

Разблокирование логитических маршрутов вывоза сырья привело к резкому увеличению заявок на возмещение НДС сырьевых экспортеров.

Но денег в бюджете нет.

Что делать?

Искать ресурс для выплаты возмещения за счет внутреннего производителя.

Есть система СМКОР, которая мониторит, контролирует и оценивает риски в системе начисления НДС.

1) Например, когда фирма с одним директором в штате ворочает оборотами на миллиарды гривен.

2) Или продает произведенный товар, не имея основных средств, кроме стола и ноутбука.

Но это в идеальной теории.

На практике,

— система СМКОР часто используется для того, чтобы кошмарить бизнес и блокировать налоговые накладные по надуманным предлогам.

Например,

1) предприятие купило комплектующие на 60 тыс грн и произвело продукцию на 90 тыс грн.

2) Если все идет по правилам, налоговый кредит (входящий НДС) составит 10 тыс грн и в электронной системе должна появится налоговая накладная на указанную сумму в пользу такого предприятия.

3) После отгрузки продукции, фирма показывает налоговые обязательства на 15 тыс грн (исходящий НДС).

Но НДС - сальдовый налог. Сумма к уплате = 15 -10 = 5 тыс грн.

Но это если налоговая накладная по приобретенным комплектующим зарегистрирована.

А если нет?

Тогда нужно оспаривать решение ДПС и даже судиться.

— Но пока суд да дело, придется заплатить вместо 5 тыс грн., все 15 тыс грн, то есть в три раза больше.

Так вымываются оборотные средства внутреннего производителя, зато в системе НДС появляются деньги для уплаты возмещения налога экспортеру сырья.

В общем, с миру по нитке, трейдеру - рубашка "бриони".

Что еще раз доказывает, что

— НДС у нас - это "общак", распределяемый в пользу узкого круга лиц, но собираемый всей экономикой страны.

Понятно, что экспортная логистика должна быть разблокированной.

Нужно не порты блокировать, а менять налоговую систему и настройки фискальных стимулов.

Так как иначе,

— мы убьем все внутреннее производство чего-либо мало-мальски сложного и отдадим внутренний рынок тотальному импорту, зарабатывая только на сырье.

***

№ 929.

Том Купер, як завжди зважено й не без сарказму коментує ситуацію на фронтах. Схоже, наступ ЗСУ на сході триває попри погоду і натовпи путілізованих…

Оригінал тут: https://medium.com/@x_TomCooper_x/ukraine-war-3-november-2022-967227cc944f

За спільний переклад дякую Anton Shygimaga та Antonina Yashchuk

ТОМ КУПЕР

ВІЙНА В УКРАЇНІ, 3 ЛИСТОПАДА 2022

Всім доброго вечора [допис опубліковано 4 .11 близько 1.00 за Києвом].

Сьогодні виповнився 253 день путінського 3-денного вторгнення в Україну – хочу уважніше придивитися до різних відтинків фронту та подій на них.

1. СТРАТЕГІЯ

Вранці 29 жовтня українські сили атакували кораблі російського чорноморського флоту в Севастополі напів підводними дронами. Немає абсолютної певності, в що саме вони поцілили, проте багато свідчень про враження двох кораблів, з-поміж яких один фрегат класу «бурєвєснік» (за класифікацією НАТО – Krivak). Більше інформації в цьому твіттер-треді: https://twitter.com/COUPSURE/status/1587718648474615808

Звісно ж, «вишестоящі органи» в москві роз'яснили, що ніякої атаки не було, а потім – що вона була відбита. Висновки очевидні: росіяни просто не могли зазнати втрат, бо вони відбили атаку, якої й не було – відтак, оскільки нічого не трапилося, москва призупинила свою участь у зерновій угоді. Втім, через 48 годин і це рішення було відкликано: можливо, Україна запропонувала «письмові гарантії» не атакувати російські кораблі, що контролюють «безпечний коридор» для караванів із українським зерном...

Що? Думаєте, в російській дипломатії нуль сенсу? Не тупіть… бачите, он москва ще й звинувачує Київ у створенні «брудної бомби» і в підготовці якогось потужного теракту на атомній станції в Енергодарі. Ви ж розумієте, що українці тільки й мріють отруїти свої території радіацією… і зовсім не тому, що обладнання Запорізької атомної було настільки модернізовано за останні 20+ років, що росіяни вже просто не можуть під'єднати її до своєї електромережі. О, ні-ні… Саме з усіх тих причин росіяни сьогодні обстріляли електропідстанцію атомної й позбавили її живлення. Тепер охолодження п'яти реакторів залежить від дизельних генераторів, у яких ресурсу залишилося на 14 днів…

Ага, і ще: після того як не вдалося мобілізувати навіть 90.000 резервістів – бо ж повна дезорганізація, спричинена тотальною корупцією (хвала тобі, путін) – ВСРФ розпочали осінній призов: має бути набрано 120.000 призовників – їх зразу відправлять в Україну. Бо ж, знаєте, Україна то тепер росія й тому вони можуть там битися: жодних путінських законів це не порушує… До речі, в тому всьому стільки ж сенсу, скільки в підходах НАТО, яке зараз постачає в Україну 14 різних типів артилерійських систем, 50 видів бронемашин і близько десятка протиповітряних систем – чудовий спосіб ускладнити логістику посеред війни…

Тим часом, ракетний наступ суровікіна триває. Є дні, коли ракети просто сиплються з неба (як, наприклад, 31 жовтня, коли по Україні було випущено 55 ракет і дронів, з яких 44, як заявляють ЗСУ, було збито https://twitter.com/clashreport/status/1587006120899579906), ну а є й дні «передишки». Загалом, ці атаки мають на меті пошкодити українську електромережу. Тим часом, чотири С-300, випущені вчора по Миколаєву, вразили гімназію, коледж та студентський гуртожиток. Те саме відбувається і в Нікополі на західному березі Дніпра: росіяни з Енергодару продовжують обстрілювати тут школи та дитячі садочки. Така собі скалка в мізинці муляє мені, що «вочевидь» росіяни і далі ставлять собі іншу мету – отой «найкращий» путінський сценарій для всієї України.

За кілька минулих днів було багато звітів про численні збиття вертольотів ВКС росії. Наприклад, 31 жовтня українці писали про три (так, 3) збиті Ка-52 на Херсонщині (зокрема той, що на фото). Насправді, його, схоже, було збито кілька тижнів тому, а от цей колись білоруський Мі-8МТКО-1 (керував ним, найімовірніше, пілот із числа «вагнерівців») було збито 31-го:

https://twitter.com/TpyxaNews/status/1587183499009822727

Крім того, з’явилося відео, як хтось завантажує вибухівку в Ка-52 на аеродромі Веретьє у Псковській області

https://twitter.com/UAWeapons/status/1587182889002827780

Українські ВПС останнім часом здійснюють від 14 до 20 авіаударів на день, переважно по цілях у Херсонській області. Вочевидь, 31 жовтня ЗСУ втратили один Мі-8.

2. ЗАХІДНА ЛУГАНЩИНА

На тактичному рівні мені складно звикнути до «нового поля бою», особливо коли йдеться про західну Луганщину: після того, як місяцями я писав про бої за Ізюм, потім Сєвєродонецьк, потім Лисичанськ, потім уздовж Сіверського

Дінця і на підходах до Слов'янська... складно уявити, що лінія фронту тепер пролягає майже на 100 кілометрів далі на СХІД. Звісно, я у вересні вже писав про атаки українців в районі річки Оскіл і за нею, та все ж... Хай там як, незважаючи на дощі та грязюку, українці, схоже, далі збирають «урожай» із того, що росіяни покинули, втікаючи. Наприклад, цю самохідну гармату 2С5 Гіацинт-С було захоплено з повним комплектом боєприпасів 152 мм

https://twitter.com/Osinttechnical/status/1587444765548756992 .

Але детальніше розповісти, що зараз відбувається на цій ділянці фронту, досить непросто. По суті, обидві сторони говорять про «локальні контратаки», численні обстріли — але не такі численні, щоб можна було говорити про масштабні бої. Після того, як ЗСУ розбили з десяток БТГр під Куп'янськом наприкінці вересня, українці просунулися по широкій відкритій місцевості на схід від міста до Першотравневого, Орлянського, Кислівки та Котлярівки, проте поки що не звільнили жодного з цих сіл. Далі на південь, ходять чутки — і то від досить надійних джерел, — українці просунулися значно ближче до Сватового, ніж про це найчастіше говорять. Втім, такі повідомлення швидко зникають із пабліків, майже одразу після появи — і от уже «нічого не відбулося». Що ж, побачимо трохи згодом, що насправді там коїлося.

Іще далі на південь: лінія фронту стабілізувалася уздовж західного «берега» траси Т1303, приблизно від Куземівки до Коломийчихи, аж до Райгородка та Ковалівки (усі ці населені пункти досі під контролем росіян).

Кремінну також поки що контролюють росіяни, саме звідти вони регулярно посилають своїх резервістів в атаки на Торське. Звісно, про захоплення останнього заявили вже всі можливі путініcти ще місяць тому, але якимсь дивом містечко все ще перебуває під українським контролем. Читай: хтось щось трошки перебільшує, розповідаючи про ті місця. Можливо, через усі численні втрати, що їх ЗС рф понесли в тому районі...

3. ДОНБАС

В останні десь два тижні росіяни відновили наступальні дії в районі Сіверська. За останні пару днів вони дісталися Білогорівки (тієї, що на Сіверському Дінці, за 10 км на захід від Лисичанська). Не захопили село, однак, схоже, взяли кілька зруйнованих будинків на його східній околиці.

Три місяці російських атак на Бахмут вилилися у фундаментальні зміни лінії фронту [авторська іронія детектед — перекл.]. 93-тя бригада відсунула росіян в районі Соледара, та не хвилюйтеся: вони не припиняють наступати на схід від Бахмута, досі наступають на Іванград та Опитне, розташовані на південь від Бахмута. Словом, все відбувається згідно передбачень всеньких

путінфанів: ВСРФ «закріпилися» у цьому «стратегічно важливому місті та районі»... ну або зовсім ні. Знаю, що не слід про це жартувати, адже страждає стільки людей — дуже сильно, до того ж. 3 листопада вони втратили Су-25 у цьому районі

https://twitter.com/TpyxaNews/status/1588126908302053376

(схоже, пілоту вдалося евакуюватися та вижити). Але направду я не «бачив» тупішої, ідіотичнішої та безглуздішої «військової операції» такого штибу відколи КВІР [іранський «Корпус вартових Ісламської революції» — перекл.] здійснював акт ідіотизму, відомий як Карбала-4 , ще у грудні 1986 року [іранська операція часів Ірано-Іракської війни, 4 вказує на порядковий номер спроби, яка так само призвела до поразки іранців — перекл.]…

Рушимо далі на схід та південний схід, і тут вже десь 8 місяців росіяни наступають на Авдіївку, Опитне, Водяне, Первомайське, Невельське, Красногорівку, Мар'їнку — наскільки мені відомо, українці, ймовірно, відступають з Опитного, однак Водяне та Авдіївка тримаються так само добре, як і всі місяці до того. Цілком впевнено можу сказати, що оповіді росіян про їхні атаки на Павлівку нагадують мені витримки з «Війни і миру» Толстого: при 37-мій спробі обґрунтування провалу в захопленні села йдеться про погану погоду… і темряву ночі…

Не дивно, що після цього всього ми бачимо купу українських відео підриву танків та артилерії ВСРФ. Нині вітаємо переможця у традиційній щомісячній номінації на найвдалішу спробу запуску танкової башти у космос

https://twitter.com/UAWeapons/status/1587216834562072579

, а отут — іще одна причина, з якої російські танкісти жаліються на нестачу танкових дуелей у цій війні…

https://t.me/Ukraine_365News/40086

Певно суровікін рішуче налаштований продемонструвати нам хрестоматійний приклад «путінської військової стратегії», яку викладатимуть в Академії генштабу рф у найближчі кількасот років? Тобто: нащо випробовувати щось нове, коли можна надалі марнувати тисячі мобілізованих резервістів і поглиблювати свій провал.

4. ПІВДЕНЬ

«Велиииика» російська атака на Вугледар та Гуляйполе має такий успіх, що… ну, давайте так: спершу ситуація була напружена: 3—4 дні тому росіяни

атакували Новомихайлівку, Павлівку, навіть Вугледар… Зазнали тяжких втрат, тож тепер вже українці наступають на Марфопіль.

5. ХЕРСОН

Постійно з’являються повідомлення про якийсь російський відступ з Херсона.

Наприклад: вони прибрали кілька блокпостів довкола Херсона, схоже, прибрали прапор з будівлі ОДА, начебто відводять дедалі більше військових з правого берега Дніпра тощо. Наскільки мені відомо, там досі є купа військових та десантників ВСРФ. Однак, українці продовжують бити по цілях в районі Антонівського моста (ба більше, два дні тому вони підірвали російський склад паливних матеріалів у Чорнобаївці). Насамперед, російське угруповання на південь від Давидового Броду лишається на місці та веде бойові дії (навіть захопила невелику територію за останні 2—3 тижні), вся 7-ма дивізія ВДВ все ще перебуває у області, а більшість позицій трамаються.

Тож вибачте, але я цю наживку не проковтну (а якщо й проковтну — то лише коли ЗСУ маршем зайдуть у Херсон).

Та й по тому. Принаймні мені не трапилося інших переконливих даних в останні кілька днів: сподіваюся, не випустив з уваги щось важливе.

***

№ 930.

334 млрд гривень "знищених грошей"

Куц **2022-11-04**

Багато експертів написали про черговий антирекорд: НБУ залучив від комерційних банків під свої депозитні сертифікати 334 млрд. грн.

В цій системі координат, комерційні банки перетворились з депозитно-кредитних установ, що залучають гроші на депозит для видачі кредитів, у депозитно-депозитні (штрих) установи, що залучають кошти від населення на депозити під 12%, щоб вкласти у депозитні сертифікати НБУ (по суті, той самий депозит) під 23%.

З монетарної точки зору відбувається спалювання грошей на аналогічну суму, адже ці кошти вилучаються із економічного обігу.

Їх ніби немає, хоча вони надруковані.

Доти, доки вони лежать в НБУ, для потреб економіки вони мертві.

Відбулося це завдяки збільшенню облікової ставки НБУ до 25%.

Монетарна трансмісія Нацбанку побудована таким чином, що ставка за депозитними сертифікатими мінус 2% від облікової, а рефінансування: +2%.

Тобто зараз НБУ платить банкам за гроші 23%, а позичає їм під 27%.

Такими діями,

> **НБУ повністю заблокував кредитування реального сектору економіки.**

А попит на доступні кредити зараз дуже великий, що продемонструвало опитування підприємств, проведене тим самим НБУ:

> **— майже 50% компаній хотіли б взяти кредит під структурну перебудову, але цьому заважають складність процедур та рівень ставок.**

Також

> **— повністю знищено залучення Мінфіном нових боргів через випуск ОВДП.**

Держава не може рефінансувати навіть старі борги, не кажучи вже про залучення додаткових коштів.

Сума погашення ОВДП у 2022 році на 60 млрд грн перевищує суму залучень, тобто

> — у бюджеті діра і гроші втрачаються, а не залучаються.

Більше того, ставка за військовими облігаціями, які придбані НБУ, також залежить від облікової ставки.

Тобто

> **— Мінфін платить Нацбанку 25% річних!**

Я вже неодноразово писав, що єдиний вихід із ситуації - це усвідомлення того факту, що

> **— під час війни, ніяких "ринкових залучень" у державні борги у достатньому обсязі не буде і держава не зможе платити за боргами десятки відсотків річних.**

Мінфін не має конкурувати з НБУ і переплачувати надвисокі відсотки за своїми боргами.

Навпаки, єдиний вихід на час війни

— це пряме фінансування держави з боку НБУ під символічний процент та на тривалий строк із дотриманням певних параметрів емісії, яка не призведе до надвисокої інфляції.

А, навіс вільної банківської ліквідності у 335 млрд грн треба поступово "стравлювати" як повень перед греблею за допомогою направлення цих коштів у "річище" економіки (кредитування) та у державні цінні папери.

А сам депозитний сертифікат НБУ має стати для банків тим, чим він і має бути:

— мінімально дохідним, тимчасовим інструментом збереження частини вільних коштів банків, щось на кшталт "нічних" грошей, які накопичились на коррахунку поза нормативним обсягом.

Перетворювати депозитний сертифікат у основний і мегадохідний інструмент вкладення банківських коштів

- це прямий шлях до реальної демонетизації економіки і її повного колапсування.

Це також

— шлях до кризи державних фінансів.

Така модель зараз стає потужним джерелом

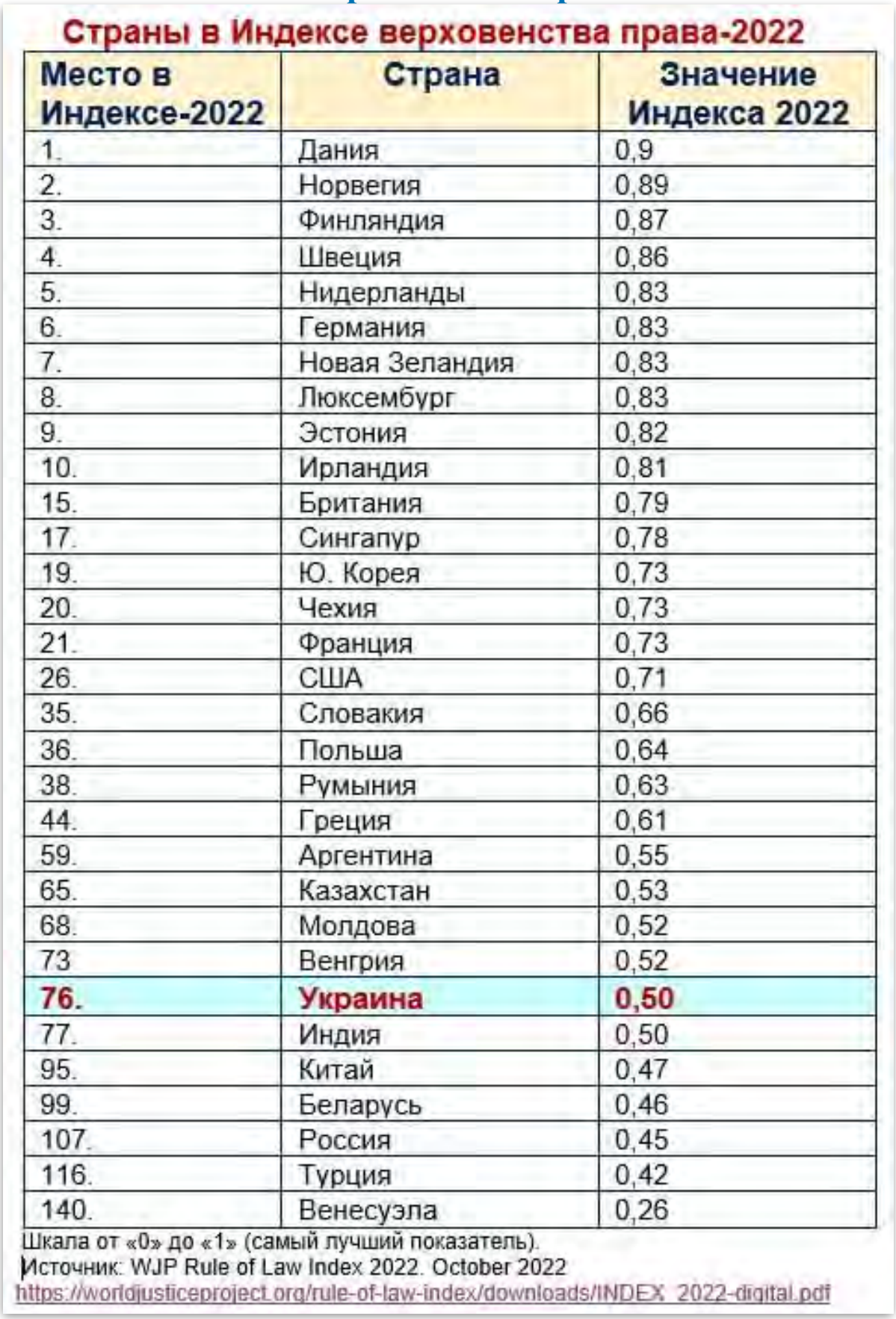
1) фінансової інфляції (на суму надрукованих для банків відсотків за депосертифікатами) і
2) **механізмом продукування надприбутків банківської системи за рахунок знекровлення промислового капіталу на користь фінансового**.

Єдиний вигодонабувач такої політики - це група банків з системним профіцитом ліквідності, які отримали можливість тримати у держави свої гроші під 23% річних.

***

№ 931.

Индекс верховенства права 2022

Страны в Индексе верховенства права-2022

Место в Индексе-2022	Страна	Значение Индекса 2022
1.	Дания	0,9
2.	Норвегия	0,89
3.	Финляндия	0,87
4.	Швеция	0,86
5.	Нидерланды	0,83
6.	Германия	0,83
7.	Новая Зеландия	0,83
8.	Люксембург	0,83
9.	Эстония	0,82
10.	Ирландия	0,81
15.	Британия	0,79
17.	Сингапур	0,78
19.	Ю. Корея	0,73
20.	Чехия	0,73
21.	Франция	0,73
26.	США	0,71
35.	Словакия	0,66
36.	Польша	0,64
38.	Румыния	0,63
44.	Греция	0,61
59.	Аргентина	0,55
65.	Казахстан	0,53
68.	Молдова	0,52
73	Венгрия	0,52
76.	**Украина**	**0,50**
77.	Индия	0,50
95.	Китай	0,47
99.	Беларусь	0,46
107.	Россия	0,45
116.	Турция	0,42
140.	Венесуэла	0,26

Шкала от «0» до «1» (самый лучший показатель).
Источник: WJP Rule of Law Index 2022. October 2022
https://worldjusticeproject.org/rule-of-law-index/downloads/INDEX_2022-digital.pdf

Три урока для Украины

Романчук **2022-11-04**

В конце октября 2022 г. исследовательская организация World Justice Project опубликовала свой ежегодный доклад «Индекс верховенства права-2022» (Rule of Law Index).

Это одна из самых значимых и системных работ по определению качества критически важного института любой страны. Его выводы основаны на опросе более 150 тысяч домашних хозяйств, 3 600 юристов и экспертов в области применения права. Т. е. речь идёт о мнениях людей и профессионалов, а не просто об оценках небольшой группы экспертов.

С 2009 г. учёные анализируют 140 стран мира по 44 параметрам, которые объединены в восемь факторов:

1) ограничения полномочий власти, 2) отсутствие коррупции, 3) открытость правительства, 4) фундаментальные права, 5) порядок и безопасность, 6) правоприменение, 7) гражданское правосудие и 8) уголовное правосудие.

Эксперты установили, что качество институтов, обеспечивающих реализацию принципа верховенства права, в 2022 г. снизилось в 61% стран. **Авторитарные тенденции усиливаются**. Слабеет контроль над действиями исполнительной власти. Значение фактора «фундаментальные права» снизилось для 2/3 стран, а за последние семь лет – для ¾ всех стран. **Кризис государственного управления продолжается.**

В 2021 г. 4,4 млрд. человек живут в странах, где институты, обеспечивающие верховенство права, слабее, чем годом раньше.

С 2015 г. наибольшее ухудшение в мире зафиксировано по фактору «свобода выражения» (в 81% стран), свобода собраний и участия в объединениях (снижение в 85% стран). VIP-распорядители и потребители чужого отгрызают себе всё больше полномочий и денег.

В Индексе-2022 Украина ухудшила своё положение на два места, заняв 76-ю позицию с показателем 0,5 баллов. Получается, что более чем на 30 лет страна построила только половину правого фундамента мира, благополучной экономики и процветающего общества. Украина впервые попала в рейтинг Индекса верховенства права в 2011г. Тогда она была на 57-м месте из 66 стран с показателем 0,32 балла.

Получается, что **период 2011-2022гг. Украина практически не работала над укреплением правовых институтов**.

Соседи Украины в рейтинге

– Шри-Ланка (недавно она стала failed state), Гайана, Индия, Узбекистан и Таиланд.

Слабое утешение, что хуже Украины буквально на одну сотую оказались Бразилия, Сербия и Албания.

Предсказуемо хуже значение индекса верховенства права в Китае (95-е место, 0,47 баллов), Беларуси (99-е, 0,46 баллов), России (107-место, 0,45 баллов) и даже авторитарной Турции (116-ое, 0,42 балла).

Из восьми факторов у Украины хуже всего с «отсутствием коррупции».

Она-таки в стране присутствует, и очень даже зримо. Страна находится на 116-м месте с показателем 0,33 балла.

Второй критически низкий фактор - «правоприменение».

По нему у Украины 0,42 балла и 106-ое место.

Плохой показатель по «уголовному правосудию» - 93-е место (0,37 баллов) и по «ограничениям полномочий власти» - 92-ое место (0,47 баллов).

Лучший показатель по «открытости правительства» - 50-ое место (0,56 баллов) и «фундаментальные права» - 55-ое место (0,6 баллов).

Индекс верховенства права – это не просто схоластическая забава. Это ценный диагностический инструмент, а также источник рекомендаций для всех тех стран, которые хотят вырваться из бедности, создать благоприятные условия для жизни и работы, воспитания детей и благополучной старости в мире и достатке.

Урок № 1

В Топ-30 стран Индекса верховенства права нет ни одной страны с некачественными правовыми институтами обеспечения принципа верховенства права. Хочешь превратить страну-руины в страну-картинку – займись функционалом государства, созданием независимых судов, надёжной полиции и качественных правоохранительных органов. Это – главное. На это должны быть направлены основные ресурсы. Если страна не имеет Индекс верховенства права больше 0,65 баллов, ей нельзя иметь госрасходы более 25% ВВП из-за высоких коррупционных рисков и угроз захвата государства мощными лоббистскими группами. Украина продолжает игнорировать этот урок.

Урок № 2

21 страна одновременно входит в Топ-30 Индекса верховенства права-2022 и Индекса экономической свободы-2022. Буквально на сотые доли пункта от Топ-30 по Индексу экономической свободы находятся Норвегия (32-ое место), Австрия и Швеция (33-ое), Люксембург (36-ое) и Кипр (38-ое). За 30 лет наблюдений установлена чёткая, очевидная взаимосвязь между уровнем экономической свободы и темпами развития экономики. Малое государство (размер госрасходов до 25% ВВП), минимальная регуляторная нагрузка, госсобственность менее 15% всех активов) – вот лучшая среда для создания правовых институтов развития и роста.

Урок № 3

Ни одной стране мира с постсоветским наследием, в рамках Государства всеобщего интервенционизма не удалось создать качественные институты верховенства права и государственного управления.

Без этого нет шансов на быстрый, долгосрочный экономический рост и развитие.

Значит, для такой страны, как Украина, сначала необходимо

> **1) радикально сократить *функционал Государства*, 2) провести глубокое *дерегулирование*, 3) надеть на Правительство смирительную рубашку (инфляция – мах 2% в год, госрасходы – мах 25% ВВП, запрет дефицит бюджета, госдолг – мах 20% ВВП, госсобственность – мах 15% всех активов), а также 4) запустить на полную мощность механизмы *политической конкуренции* и *ответственности*.**

В итоге в стране будет и 1) верховенство права, и 2) быстрый экономический рост.

Только так, никак иначе.

Переставлять местами эти действия нельзя.

Нет таких законов, решений, политиков, чиновников, которые ***при нынешнем функционале украинского Государства*** смогли бы обеспечить 1) верховенство права, 2) экономическую свободу и следующими за ними 3) быстрый рост и развитие.

***

№ 931.

Дайджест подій в Україні та навколо України від 03 листопада 2022

Поширюйте і коментуйте, бо це дійсно важливо!

Дякую!

Головне

1) Попри війну бюджет для розпилювання вийшов ДУЖЕ гарний. І на велике крадівництво, і на гівноканали пропагандонські наших грошей і коштів міжнародних донорів "виділено" стільки, що Маск нервово палить за рогом. Кому війна, а кому заробіток.

2) Цапа в огород таки пустили. Бо Нафтогаз - це ж клондайк. Хто не розуміє, нехай одразу ж несе грошенятки єрмакаку й іншим зеленим "офісним" шавкам.

3) Іран поводить себе точно так, як хуйло. Чи януковоч. Тобто мороз-мороз-мороз. Я не я і хата не моя.

4) Мені цікаво, чому про все, що відбувається в Україні, повідомляють глисти з "офісу"? Вони – хто такі? Яку несуть відповідальність? Ото ж бо.

5) Зеленський обурився тим, що у когось взагалі не вимикають світло. А якщо вимкнути йому ? і воду. І все інше. Годин на 10? ні? Як на мене, цілком можливо. Аби було світло у Залужного і в Генштабі.

6) До речі, ми досі не побачили звіту про витрачання грошей ***"фонда хомутинника, тьху, притули"***.

Теми доби

1) Верховна Рада ухвалила бюджет на 2023 р.

2) З полону повернулися 107 українських бійців, з них 74 – оборонці "Азовсталі".

3) ***Чернишова*** призначено головою Нафтогазу.

1. Війна

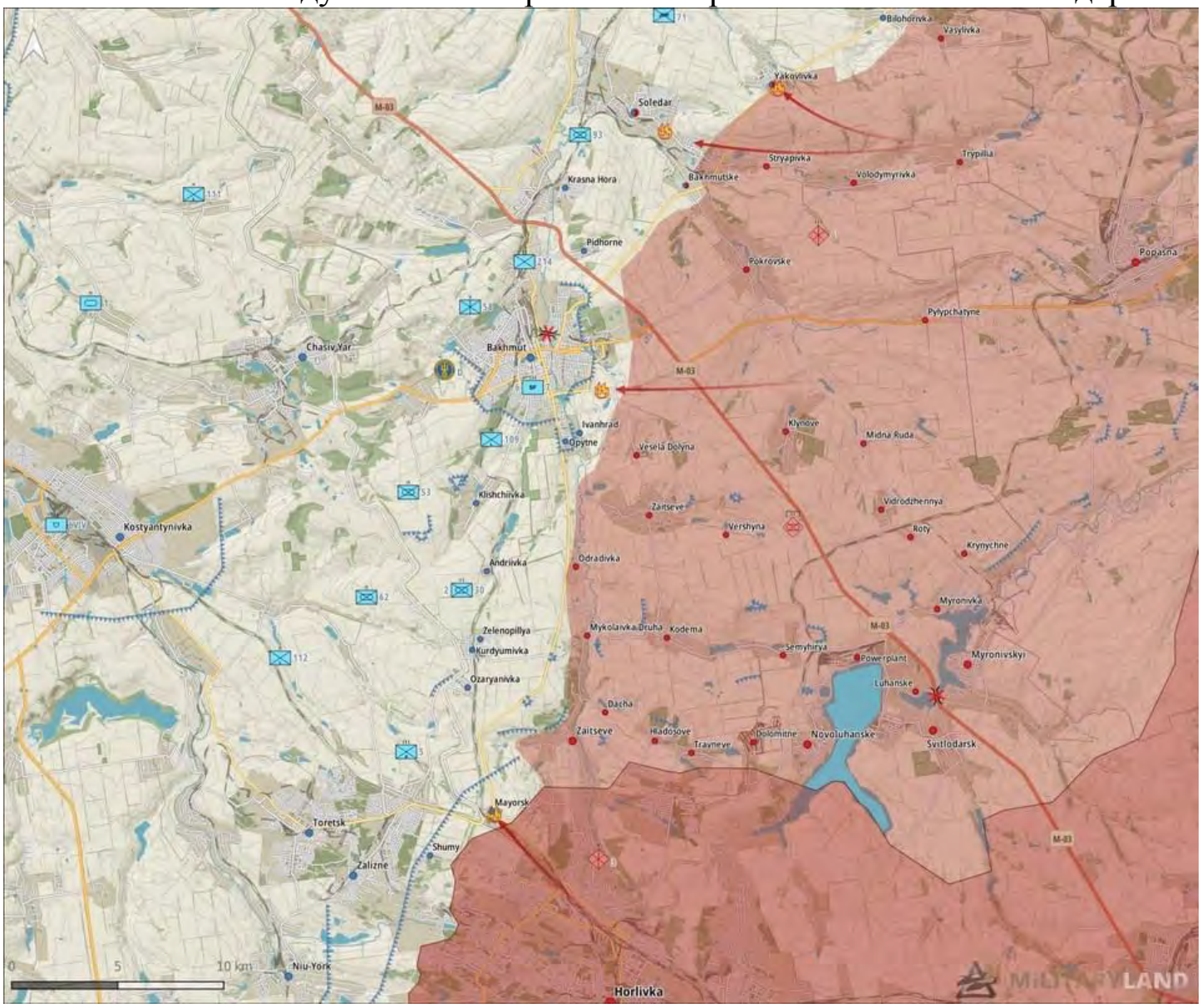
1-1) Фронт

• За оцінкою Генштабу, для формування ударного угруповання в Білорусі Росії потрібно не менше ніж 2–3 місяці. Російське командування перекидає до країни підрозділи 1 танкової армії, переважно зі щойно мобілізованих осіб.

Наразі завдання цих формувань – відволікання українських сил від ділянок фронту, де точаться основні бойові дії. З території Білорусі російська авіація завдає ударів по території України.

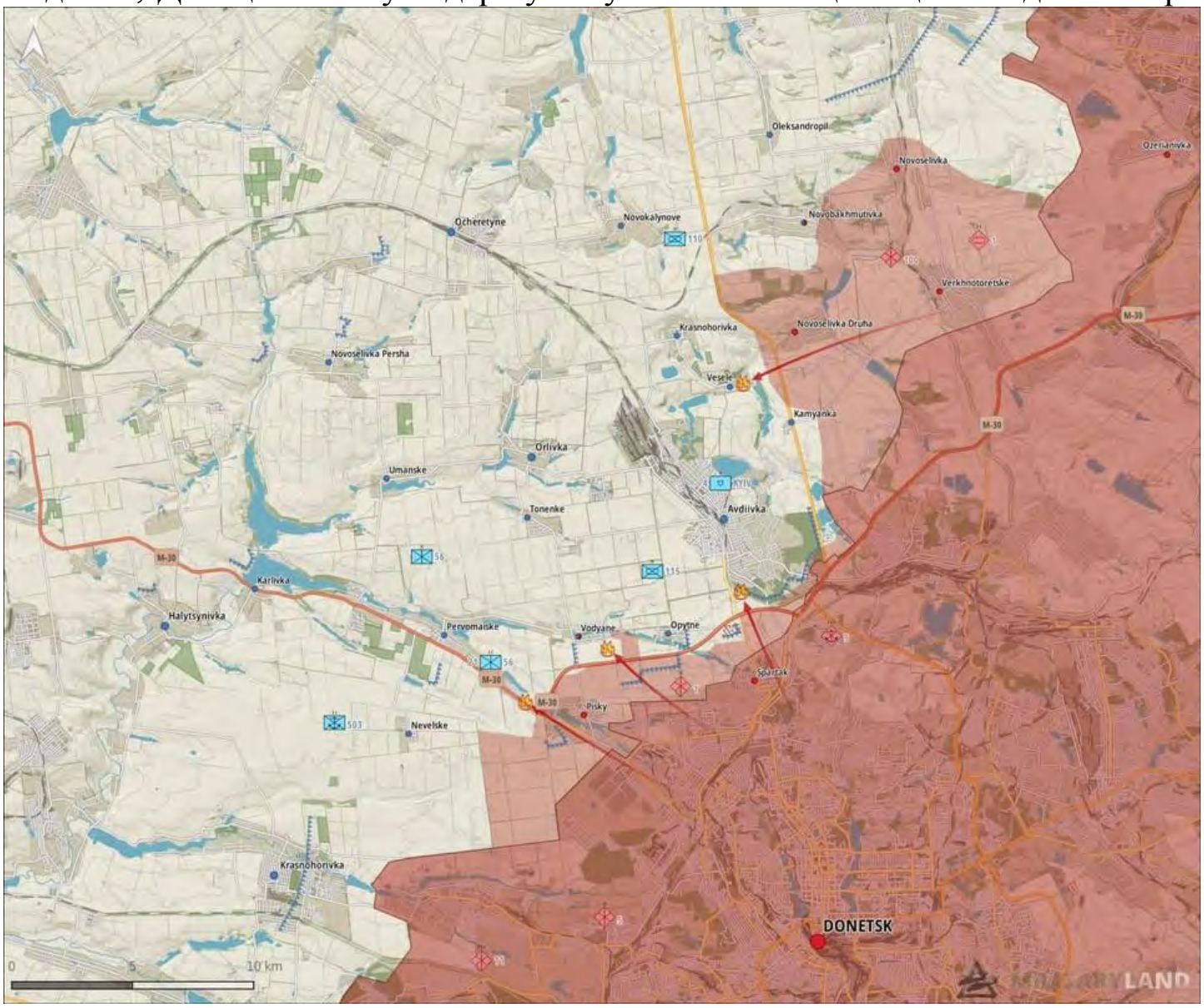
• На півночі Луганської області в районах Сватового та Кремінної тривають зустрічні бої, російські війська намагаються контратакувати щоби уповільнити просування ЗСУ.

• Російське командування не припиняє спроби захоплення Соледара та

Бахмута, а також сіл на автотрасі Лисичанськ – Бахмут і Білогорівки на березі Сіверського Дінця. На Бахмут хвиля за хвилею накочуються атаки найманців ПВК "Вагнера", посилених підрозділами російських військ, 1 та 2 армійських корпусів ("народної міліції ДНР та ЛНР"). ЗСУ успішно відбивають наступ та контратакували на низці ділянок, у тому числі на південь від міста. Головнокомандувач ЗСУ Залужний заявив, що кількість російських атак на цих ділянках фронту різко зросла – іноді до 80 за добу.

• Атаки російських військ за підтримки "військових формувань ДНР" у районі Авдіївки, Донецька та Вугледара успіху не мали. Нацполіція повідомила про

повну евакуацію цивільного населення Мар'їнки на околицях Донецька, де щодня відбуваються бойові зіткнення. У сусідній Красногорівці досі лишається приблизно 800 містян.

• Генштаб повідомляє, що бої на півночі Херсонщини не припиняються на годину. Міністр оборони США Остін вважає, що ЗСУ може звільнити Херсон до кінця року, що стане великою поразкою Росії.

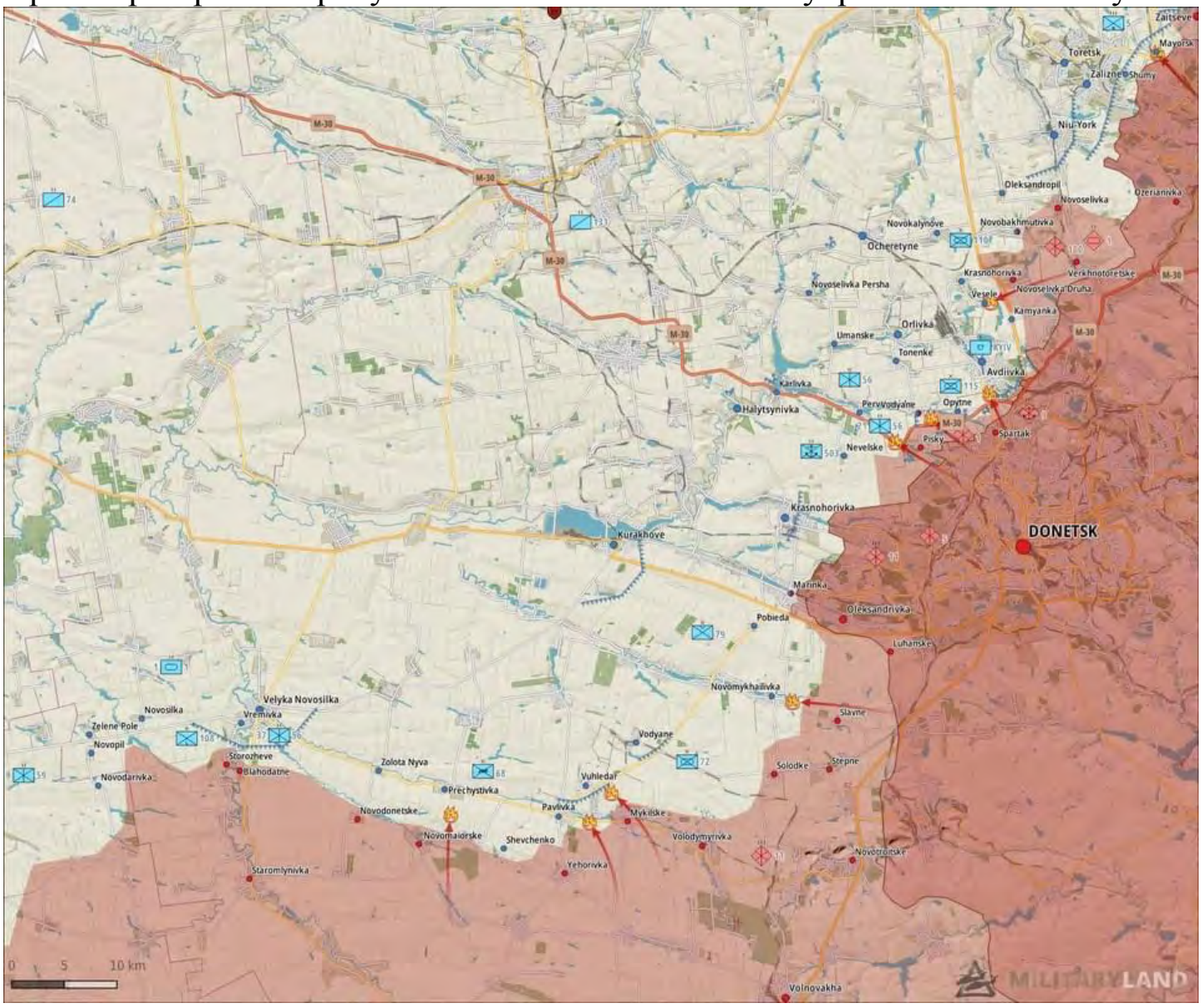
• Генштаб констатує продовження прихованої мобілізації у РФ, попри офіційне оголошення про її припинення. Британська розвідка вважає, що використання російським командуванням "загороджувальних загонів" свідчить про небажання воювати – як щойно мобілізованих, так і кадрових військовослужбовців, а також про низький моральний дух і брак дисципліни у військах.

Президент РФ Путін підписав указ про одноразову виплату мобілізованим та військовослужбовцям на контракті в розмірі 195 тис. руб.

• Головнокомандувач ЗСУ Залужний повідомив, що Росія вже втратила під час війни в Україні 278 літаків, тоді як СРСР за 10 років війни в Афганістані – лише 118.

• Українські підрозділи ППО збили над Дніпропетровщиною 8 ударних БПЛА Shahed-136 та ще один – над Львівщиною.

Прессекретар МЗС Ірану Канані назвав заяви глави українського МЗС Кулеби

про тяжкі наслідки ударів іранськими безпілотниками "надто емоційними" "голослівними звинуваченнями", які не допоможуть розв'язати "кризу" в Україні. Канані знову спробував спростувати передавання цих безпілотників Росії та запропонував провести зустріч на рівні експертів для підтвердження використання російськими військами цих БПЛА в Україні.

Кулеба продемонстрував учасникам саміту "Великої сімки" уламки іранського безпілотника, який було збито над Києвом.

• Енергоатом стверджує, що після пошкодження двох останніх резервних ліній електропередач, які з'єднують Запорізьку АЕС з українською енергосистемою, окупанти намагатимуться під'єднати її до мереж Криму та Донбасу.

На ЗАЕС відбулася ротація інспекторів МАГАТЕ. Енергоатом повідомив, що на мінних полях навколо АЕС щонайменше 30 разів підірвалися тварини – собаки, лисиці та дикі кабани.

• За інформацією Генштабу, окупанти на захоплених територіях часто-густо примушують місцеве населення до зведення та зміцнення фортифікаційних споруд на передовій та в ближньому тилу російських військ.

• Місія Міжнародного агентства з атомної енергії (МАГАТЕ) нічого не виявила під час перевірки двох українських підприємств, які Росія вказала як місця розроблення та виготовлення "брудної бомби". Президент Зеленський назвав висновок МАГАТЕ "цілком очевидним", а заяви Росії – спробою тероризувати весь світ загрозою застосування ядерної зброї.

• СБУ повідомила про ще один обмін військовополоненими, який відбувся в Запорізькій області. На контрольовану територію повернулися 107 українських військовослужбовців, 74 оборонці "Азовсталі" тощо. Серед тих, хто повернувся, є багато поранених, зокрема, бійці з ампутованими кінцівками та опіками, а також з інфікованими ранами.

1-2) Тил

• Верховна Рада ухвалила загалом бюджет на 2023 р. Зростання ВВП заплановано на 3,2 % проти 2022 р. – до 6,28 трлн грн. Дохідна частина бюджету становитиме 1,3 трлн грн, витрати – 2,6 трлн грн. Дефіцит бюджету запланований на рівні 20,6 % ($38 млрд), які уряд сподівається покрити коштом зовнішніх запозичень та грантів. Середньомісячна зарплата становитиме 18,3 тис. грн, мінімальна – 6,7 тис. грн, прожитковий мінімум – 2,589 тис. грн, причому зростання мінімальної зарплати та прожиткового мінімуму не заплановано. Бюджет розраховано за середньорічного курсу долара 42,2 грн. Проти першого читання, значно збільшено фінансування будівництва доріг, водночас витрати на оборону не зросли. На "єдиний марафон" через Міністерство культури спрямовано 1,6 млрд грн. Значно збільшено вимоги до Нацбанку щодо перерахування прибутку до бюджету.

Звільнено міністра розвитку громад та територій Чернишова. Кабмін негайно призначив його головою Нафтогазу, хоча Нацкомісія з питань запобігання корупції вважає це призначення незаконним.

У першому читанні ухвалено законопроєкт про надання відпусток військовослужбовцям на період воєнного стану. Документ передбачає надання відпусток зі збереженням грошового забезпечення терміном до 10 діб плюс час, який витрачено на проїзд.

Депутати ухвалили закон про спрощення продажу держмайна, що перебуває в податковій заставі.

За основу прийнято законопроєкт про скасування терміну давності за тортури, які вчинено представниками будь-якої держави, іноземної тощо.

Ухвалено новий закон про поштові послуги. Він запроваджує визначення "поштомата", "кур'єрських послуг", "електронних поштових марок", відповідальність пошти за виконання послуг, а громадян – за шкоду, яку заподіяно компанії внаслідок відправлення заборонених речей. Закон також упорядковує міжнародні відправлення.

Парламент припинив повноваження депутатів: від "Опозиційної платформи – За життя" Рабіновича та від "Слуги народу" – Васильківського, яких президент Зеленський у липні позбавив громадянства таємним указом.

• З 14 листопада набирає чинності постанова Кабміну про оформлення та видавання посвідчення особи для повернення додому українських біженців та насильно депортованих до Росії громадян без їхньої особистої присутності – за зверненням родичів, представників чи чиновників Міністерства реінтеграції окупованих територій.

• Укренерго запровадив графіки погодинних відключень у 11 областях та Києві. Президент Зеленський повідомив, що від енергопостачання відключено 4,5 млн споживачів. Він вважає, що Росія вдалася до терору населення, оскільки не змогла досягти успіху на полі бою. Зеленський закликав енергокомпанії вимикати світло "справедливо та передбачувано", оскільки часто-густо трапляється, що певні будинки та вулиці отримують електроенергію без перерв, тоді як їхні сусіди сидять без світла по 8–10 годин.

• Українські громадяни придбали через додаток для смартфонів "Дія" "військові" держоблігації на суму понад 80 млн грн.

Міністерство цифрової трансформації повідомило про підключення можливості перевірки через додаток "Дія" нотаріального документа, якому

надано QR-код. Поки такі документи формуватимуть лише нотаріуси Києва, але вже незабаром цей порядок буде поширено на всю Україну.

Незабаром у додатку буде відкрито можливість скасувати статус тимчасового переселенця або змінити місце реєстрації ВПО.

• Благодійний фонд шоумена Притули зібрав за 1,5 доби 236 млн грн на купівлю 60 британських бронетранспортерів Spartan. Велика Британія у квітні передала ЗСУ 35 таких БТР як допомогу.

• Вищий антикорупційний суд зобов'язав генпрокурора Костіна відкрити кримінальне провадження за фактом незаконного збагачення депутатки від президентської партії "Слуга народу" Аллахвердієвої.

2. Україна та світ

• За інформацією агентства Reuters, лідери країн "Великої сімки" (G7) досягли угоди про запровадження з 5 грудня фіксованої ціни на російську нафту замість ставки, яку прив'язано до поточної вартості марки Brent. Саму "стелю" ціни буде погоджена вже незабаром. Британський уряд із 5 грудня запроваджує заборону на надання послуг із транспортування російської нафти, якщо ціна її перевищує граничну. Заборона поширюватиметься на страхування, брокерські послуги та доставлення сирої нафти та нафтопродуктів.

• Швейцарія знову заборонила постачання Україні боєприпасів для зенітних танків Gepard, які вироблено в країні, оскільки закон забороняє такі постачання до країн, які беруть участь у збройних конфліктах.

3/4 депутатів парламенту Болгарії в першому читанні підтримали законопроєкт про постачання Україні важких озброєнь.

Міністр оборони США Остін заявив, що інспекція постачання зброї в Україні триває вже кілька місяців, а інспектори поки не виявили використання воєнної допомоги не за призначенням.

• Міністр закордонних справ Німеччини Бербок заявила, що країни "Великої сімки" не дадуть Путіну можливості влаштувати голодну та холодну смерть мільйонам українців. Франція скликає в грудні конференцію щодо надання "зимової" допомоги Україні.

• Президентка Греції Сакелларопулу під час візиту до Києва заявила, що країна беззастережно підтримує Україну. Греція також підтримає всі українські позови до Росії в Міжнародному кримінальному суді, і

погоджується зі створенням спецтрибуналу для розслідування воєнних злочинів армії РФ в Україні.

• Генеральний секретар ООН Гутерреш заявив, що Україна за "зерновою" угодою вже відвантажила 10 млн т сільгосппродукції. Він заявив, що ООН та Туреччина несуть колективну відповідальність за безперебійну роботу "ініціативи".

Росія обстріляла термінал у порту Миколаєва, який було орендовано китайською держкорпорацією. Обстрілом знищено 17 тис. т соняшникової олії на суму $26 млн. Прессекретар українського МЗС Ніколенко закликав Китай вчинити тиск на Росію для негайного припинення обстрілів українських об'єктів інфраструктури та захисту майна китайських підприємств.

Ніколенко також спростував твердження керівництва РФ про нібито надання Україною "письмових гарантій" щодо невикористання "коридору" для воєнних цілей. Він підкреслив, що Україна ніколи не наражала на небезпеку суден, що прямують цим маршрутом.

Президент Зеленський підписав указ про створення робочої групи з надання допомоги державам, які зазнають важкої продовольчої кризи.

• Зеленський обговорив із президентом Індонезії Відодо "зернову" угоду та підготовку до саміту "Великої двадцятки" G20 на Балі. Зеленський підтвердив, що Україна готова й надалі бути гарантом світової продовольчої безпеки.

Після зустрічі з президентом Греції президент Зеленський заявив, що Україна не братиме участі в саміті G20 на Балі, якщо туди приїде російський президент Путін.

• Генеральний секретар НАТО Столтенберг заявив міністру закордонних справ Туреччини Чавушоглу, що Швеція та Фінляндія виконали всі вимоги для вступу до Альянсу. Він закликав Туреччину якнайшвидше ратифікувати спільний протокол. Турецька влада всіляко відтягує затвердження документа. Чавушоглу заявив, що парламент країни повністю завантажений до кінця року та "не встигне" ратифікувати документ.

• МЗС РФ висловило послу Великобританії Броннерт "рішучий протест" щодо нібито причетності країни до атаки судів Чорноморського флоту в Севастополі, Російські чиновники нібито влаштували підготовку українських фахівців та передали ВМС України надводні безпілотники. Міністр закордонних справ України Кулеба заявив, що за атакою безпілотників на Севастополь стоять "люди доброї волі".

• Міністерство оборони РФ повідомило про успішне випробування в Білому морі нового атомного підводного човна класу "Борей-А" та запуску з нього міжконтинентальної балістичної ракети "Булава", яка вразила ціль на Камчатці.

• Компанія ***Nissan*** припиняє продаж у РФ своїх автомобілів під брендом ***Infiniti***, проте й далі проводитиме техобслуговування автівок, що продано раніше.

• У Нідерландах проживає приблизно 55 тис. українських біженців, з них працевлаштовано – 83 %.

• У столиці Іспанії Мадриді відбувся багатотисячний мітинг, який організували профспілки з вимогами підвищення зарплати для компенсації зростання цін.

3. Київ

• Повністю відновлено міст через річку Ірпінь у Стоянці.

***

№ 932.

Мінус Рабінович. Як Банкова вирішує, кого з політиків карати, а кого – ні

2022-11-03

Віталій Тараненко, «Главком»

Влада забирає українське громадянство у народних депутатів, які паралельно володіють паспортами інших країн

Депутати, яким анульовано українське громадянство, втратять мандати.

Сьогодні Верховна Рада готується до ухвалення знакового рішення. Народні обранці Ігор ***Васильковський*** («Слуга народу») і Вадим ***Рабінович*** (ОПЗЖ), ймовірно, втратять депутатські мандати.

Це фінал багатоходівки, яку розробили на Банковій, ще на початку літа. Спочатку, у липні, у мережі з'явився ***президентський указ*** про припинення громадянства України згаданих нардепів. Офіційно Офіс президента тоді не став підтверджувати справжність документа. І лише тепер, через три місяці, головний канцелярист Зеленського Андрій Єрмак сповістив Раду: дійсно, окремі члени парламенту втратили свої українські паспорти. Після чого запустився механізм дострокового припинення їхніх повноважень.

Фактично у Зеленського не вигадали нічого нового. Офіс глави держави пішов шляхом, який свого часу протоптав президент Петро Порошенко. Щоправда, у

2017 році це мало вигляд одноразової акції: ***із Ради*** з ганьбою спровадили депутата Андрія Артеменка також на підставі втрати громадянства. Але тоді це більше нагадувало розплату з маловідомим політиком, який ***спровокував міжнародний скандал*** на користь Росії.

Згідно зі статтею 4 Конституції, в Україні існує єдине громадянство. Стаття 19 Закону про громадянство передбачає, що громадянство може бути втрачено внаслідок добровільного набуття підданства іншої держави. Водночас у статті 25 Конституції записано: громадянин України не може бути позбавлений громадянства і права змінити громадянство.

1. Прецедент Артеменка

Невеличкий екскурс в історію. 16 травня 2017 року Верховна Рада достроково забрала мандат у нардепа Андрія Артеменка, обраного за списками Радикальної партії Ляшка. Формально цьому послужив секретний указ Порошенка про ***припинення українського громадянства політика***.

Експарламентар від партії Ляшка не зумів через суди повернути ані українське громадянство, ані депутатський мандат

За кілька місяців до цього «ляшківець» підірвався на геополітичній міні, яку ж сам підкладав. Американське видання The New York Times ***опублікувало***

матеріал, в якому йшлося про те, що Артеменко пропонував команді тодішнього президента США Дональда Трампа план здачі Криму в оренду Росії на 50-100 років. Взамін Росія начебто мала вивести свої війська з української землі. Так званий «мирний план» нардеп передав через екрадника американського президента Майкла Флінна.

«Ходили чутки, що Андрій Артеменко має американське громадянство. Він це заперечував. Десь у 2015 році я дізнався зі ЗМІ про його канадське громадянство. Відповідно, про це не могли не знати в адміністрації тодішнього президента. Однак жодних дій не вживали допоки не стався скандал після оприлюднення «мирного плану» Артеменка», – розповів «Главкому» депутат 8-го скликання від Радикальної партії Андрій Лозовий.

Уже екснардеп Артеменко подався у суди оскаржувати указ Порошенка і рішення Верховної Ради. Вищий адміністративний суд підтвердив законність позбавлення громадянства та дострокову ***втрату статусу народного депутата***. Як з'ясувалося, колишній «ляшківець» ще у 2005 році отримав посвідку на проживання в Канаді, а згодом й громадянство цієї держави без відмови від українського паспорта. Між іншим, ***у судовому рішенні наголошувалося***: термін дії канадського паспорта Артеменка закінчився 18 червня 2017 року.

2. Бий своїх, щоб чужі…?

Повернемось до подій 2022 року. Нардепи Ігор Васильковський і Вадим Рабінович втратили українське громадянство вже під час повномасштабної війни Росії проти України.

Ігор Васильковський до останнього не хотів миритися з тим, що Зеленський забрав у нього українське громадянство

УКАЗ
Президента України

Про припинення громадянства України Аль-Салямата А., Васильковського І.І., Єреміної О.О. та інших осіб

Витяг

Відповідно до пункту 26 статті 106 Конституції України та статей 17 і 19 Закону України "Про громадянство України" **п о с т а н о в л я ю**:

Вважати такими, що втратили громадянство України:

ВАСИЛЬКОВСЬКОГО Ігоря Ігоровича, 1985 року народження, уродженця та жителя міста Одеси.

Президент України **В.ЗЕЛЕНСЬКИЙ**

м. К и ї в
18 липня 2022 року
№ 502/2022

Апарат Верховної Ради України
04-28/03-2022/183178 від 28.10.2022
1036167

ЄАС ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ
Підписувач: Кальченко Сергій Віталійович
Сертифікат: 58E2D9E7F9003078040000002A093100CF118F00
Дійсний до: 25.01.2023 0:00:00

Представник «Слуги народу» Васильковський до останнього ***відмовлявся визнавати автентичність секретного указу Зеленського***. «А ви його (указ – «Главком») бачили? У мережі був, але нехай мене хтось ознайомить із оригіналом документу. Поки ніхто не ознайомлював. Наразі жодних проблем із українським паспортом не виникало. Я перебуваю на території України і завжди на ній житиму. Нікуди не збираюся виїжджати», – саме так коментував

«паспортне» питання політик з провладної фракції кілька днів тому «Главкому».

Якщо пан Васильковський і досі має сумніви у правдивості рішення президента, то сьогодні він вже може ознайомитися з документами безпосередньо на сайті Верховної Ради.

Дані з сайту Верховної Ради

ВЕРХОВНА РАДА УКРАЇНИ

ВЕРХОВНА РАДА УКРАЇНИ

(для перегляду – натисніть на документ)

Як повідомило джерело «Главкома» у президентські партії, у середу, 2 листопада на фракції «Слуга народу» було обговорено питання позбавлення мандата Ігоря ***Васильковського***. Проти виступив єдиний депутат – одіозний

Максим ***Бужанський***. Його аргументи зводилися до того, що, мовляв, у такий спосіб відбувається «підрив парламентаризму». Політик порадив шукати винуватців у Центральній виборчій комісії, яка пропустила до Ради такого кандидата з подвійним громадянством до виборів, на яких той взяв і переміг.

З цього приводу колишній заступник голови Центральної виборчої комісії Андрій ***Магера*** зазначає: на етапі реєстрації кандидатів у народні депутати, ЦВК безсила запровадити фільтри з виявлення подвійного громадянства. ***«Згідно з Конституцією, кожна людина, у якої є громадянство України, має право бути обраною на виборах або голосувати за кандидатів у депутати. Парадокс: у вас може бути 10 паспортів інших країн, але поки не припинено громадянство України, маєте можливість користуватися усіма конституційними правами. І ЦВК не може відмовити такій людині в реєстрації кандидатом у народні депутати»***, – пояснив фахівець у виборчому законодавстві у коментарі «Главкому».

Окремо експерт звернув увагу на небезпеку. На тлі історії з втратою громадянства ***Васильковського*** і ***Рабіновича*** російські спецслужби можуть влаштувати інформаційну провокацію: сфальсифікувати документи про начебто російське громадянство будь-якого українського державного діяча, який їм сильно дошкуляє, і оприлюднити їх. Це теоретично могло б спонукати президента України до скасування українського громадянства цій особі.

«На жаль, ми живемо у недосконалій правовій державі. При всій повазі до Служби безпеки України, але підставою для втрати українського громадянства не повинна бути довідка цього органу. Не забуваймо, що СБУ у владній вертикалі безпосередньо підпорядковується президенту. Тому варто прискіпливіше підходити до збору доказової бази щодо питання громадянства і виключити будь-яке зловживання», – зауважив Магера.

3. ОПЗЖ може розслабитися?

До широкомасштабної війни проросійська партія «Опозиційна платформа – За життя» відкрито гнула лінію Путіна у стінах парламенту. Коли ж Росія напала на Україну, опозиційність ОПЗЖ, даруйте за тавтологію, випарувалась. За рішенням суддів політсила ***опинилася під забороною в Україні***. Її ж депутатські рештки, які досі сидять у Раді, почали плідно ***співпрацювати з монобільшістю***. Це підтверджує нардеп від «Європейської солідарності» Олег Синютка, член парламентського Комітету з питань регламенту, депутатської етики та організації роботи. «Виникає питання: чому інших обранців від ОПЗЖ, які займали промосковську позицію і досі перебувають у

5. СЛУХАЛИ: Інформацію голови Комітету Кальченка С.В. про доручення Першого заступника Голови Верховної Ради України Корнієнка О.С. від 25 жовтня 2022 року щодо Указу Президента України від 18 липня 2022 року № 502/2022 стосовно народного депутата України Васильковського І.І.

-

В обговоренні питання порядку денного взяли участь голови підкомітетів Синютка О.М., Приходько Н.І. та перший заступник голови Комітету Євтушок С.М.

Зокрема, голова підкомітету Синютка О.М. висловив свої зауваження щодо витягу з Указу Президента України «Про припинення громадянства України Аль-Салямата А., Васильковського І.І., Єреміної О.О. та інших осіб» від 18 липня 2022 року № 502/2022, доданого до листа Керівника Офісу Президента України Єрмака А.Б. від 20 жовтня ц.р. № 02-01/972, та висловив пропозицію розглядати питання припинення повноважень народного депутата України Васильковського І.І. після ознайомлення з повним текстом вищезазначеного Указу Президента України. А також висловив пропозицію звернутися із клопотанням до Президента України припинити громадянство ще деяким народним депутатам України, які, на його думку, мають певні підстави на це.

Голова підкомітету Приходько Н.І. висловила пропозицію перенести розгляд питання у зв'язку із необхідністю додаткового розгляду матеріалів стосовно припинення повноважень народного депутата України Васильковського І.І.

Перший заступник голови Комітету Євтушок С.М. в цілому підтримав висловлені головою підкомітету Синюткою О.М. пропозиції та запропонував визначатися шляхом голосування стосовно запропонованого питання порядку денного.

Головуючий на засіданні Комітету голова Комітету Кальченко С.В. підсумував обговорення п'ятого питання порядку денного

сесійній залі, не позбавляють громадянства України і статусу народного депутата? У мене є відповідь – вони голосують в унісон з владою. Якби суспільству були доступні відеотрансляції пленарних засідань Верховної Ради, тоді б усі побачили, як керівництво фракції «Слуга народу» бігає у те місце, де засідають колишні вихідці з ОПЗЖ і домовляється, аби вони проголосували за потрібні законопроєкти. Таке собі ручне управління», – пояснив обранець у коментарі «Главкому».

Окремо в політика викликає подив те, що президентський указ про припинення громадянства щодо двох нардепів, надійшов до Ради лише через три місяці після його ухвалення. Хоча, цікава деталь, будівля регламентного комітету розташована через дорогу від Офісу президента, тобто у трьох хвилинах ходьби.

За словами Синютки, забрати українське громадянство та депутатські значки варто було б в інших нардепів, зокрема, ***Віктора Медведчука***, ***Андрія Деркача*** і ***Олексія Ковальова*** (за попередньою інформацією, його було ліквідовано у серпні 2022 року на Херсонщині, де він служив окупаційній владі).

На засіданні регламентного комітету нардеп Олег Синютка пропонував звернутися із клопотанням до президента, щоб припинити громадянство ще деяким обранцям

Скріншот з сайту Верховної Ради

«Впевнений, що у цих осіб «заслуг» перед Московією більше, ніж у колаборантів Васильковського та Рабіновича. Звідси напрошується логічне питання, а чому в української влади щодо проросійських шпигунів і колаборантів подвійні-потрійні стандарти стосовно позбавлення громадянства України?» – ставить риторичне питання нардеп.

Експерт Українського Інституту майбутнього, в минулому народний депутат Ігор Попов пояснив, що помста влади Рабіновичу, не випадкова. Окрім нього, рішення про позбавлення мандатів влада може провести й щодо обранців, котрі також володіють паспортами інших країн.

Дані з сайту парламенту

«Тут важлива суспільна легітимність цього процесу. Здається, рік тому Володимир Зеленський ініціював кампанію стосовно наведення порядку щодо подвійного громадянства безпосередньо в органах влади та серед правоохоронців. Не секрет, що багато з них мають паспорти інших держав, у тому числі й Росії. До ухвалення відповідного законопроєкту поки не дійшло, але є певне розуміння: точно у керівництва України та державних службовців має бути один паспорт – український. Ба більше: коли людина займає високу посаду у владній вертикалі, вона заповнює відповідну декларацію про відсутність у неї громадянства іншої держави. Якщо обманить, тоді наступатиме відповідальність за внесення неправдивих відомостей. Поки що вказана ідея юридично не зафіксована, тривають дискусії», – зазначив Попов.

Нарден Нестор Шуфрич (на фото справа) божиться, що зараз немає жодної комунікації зі своїм соратником Вадимом Рабіновичем

Як далі вестимуть себе соратники Рабіновича у парламенті, поки невідомо. Проте перед ними тепер бовванітиме «кейс Рабіновича», який чітко показав, що може бути з депутатом з неоднозначним політичним бекграундом та кількома паспортами у кишені.

Щоправда, виходець із фракції ОПЗЖ, а нині представник парламентської групи «Платформа за життя та мир» Нестор ***Шуфрич*** у спілкуванні з «Главкомом» додав: група визначатиметься, як голосувати за позбавлення депутатства Рабіновича вже перед розглядом цього питання у сесійній залі. Окремо Шуфрич визнав, що зараз у нього немає жодної комунікації з Вадимом Рабіновичем, який виїхав з України.

«Очевидно, що Рабінович не повернеться до України. Та все ж, мені здається, що чинна влада наступає на ті ж граблі, що й попередники: разово забрати депутатський мандат задля піар-акції. Якщо ж це перетворитися на системний підхід, коли перевірятимуть кожного держслужбовця на факт подвійного громадянства, тоді є шанс побудувати сильну правову державу», – вважає екснарден Андрій Лозовий.

***

№ 933.

Мышление и Власть

Хомяк **2022-11-05**

В продолжение видео ***Петр Щедровицкий у Юрий Романенко*** новое видео у все тех же Юрий Романенко и Nick Feldman с участием ***Сергей Дацюк и Алексей Арестович***

Регулярно обсуждаемая тема - отношения мышления и власти. Драматическая в Украине: когда же власть заинтересуется мышлением? Драматическая в том, что без мышления - это путь деградации. 30 лет "развития" государства привели к полной недееспособности государства, именно государства, при наличии героизма и энтузиазма в украинском обществе. Если Россия воюет опираясь на накопленные ресурсы, то Украина опирается на ресурсы чужие, так как свои уже давно "употреблены".

Пример Британии, Сергей ***Дацюк*** приводил пример о Френсисе ***Бэконе***, когда британская элита, да и американская, опирается на мышление. В начале создания великого государства. Результат очевиден. Да и близкий нам пример: киевские интеллектуалы концептуально сформировали Российскую империю, при Петре I.

Итак,

1) есть один тип ситуации, например англосаксонский, в котором мышление, как минимум было интегрировано с властью.

2) Второй тип ситуации, например наш, когда мышление никак не связано с властью.

Почему так? В первом случае власть ощущает необходимость интеллектуального обеспечения своих амбиций, которые - за пределами Англии, или США. То есть, мышление нужно для обеспечения амбиций, которые устремлены за пределы наличного ситуации, и территориально и социально. Без интеллектуального обеспечения т- реализация таких амбиции не возможна. В данном случае, под интеллектуальным я понимаю и видение: у Чингисхана, у Ленина, у Македонского, Наполеона оно было. Мышление, видение и воля как во-площение практическое.

Во втором случае, нашем, мышление не актуально, ибо амбиции властной элиты не направлены ни в будущее, ни за пределы "садка вишневого біля

хати". Не в том смысле, что власть глупа. Отнюдь. Просто амбиции такого порядка, что мышление не актуально, достаточно коммуникативные и волевые качества.

"Страдание" мыслящих в Украине обусловлено тем, что мыслящие в Украине есть, они "видят" будущее, но власти они нужны только для решения своих частных амбиций. А своей власти не имеют. Не претендуют.

И тут есть несколько вариантов.

1) Самый очевидный - все так и останется как есть, мышление будет за пределами страны, те же англосаксы, и происходящее в Украине будет определяться их планами, так как мы уже в их пространстве действуем. Что будет с Украиной - это нужно спрашивать у них. Об этом говорил Фикрет Шабанов.

2) Другой вариант, крайне неочевидный, и опасный). Речь идет о расколе мышления и власти. Если власти мышление не нужно, то возникает опасный вопрос: а готово ли мышление брать власть? Ленин взял.

Этот вопрос можно рассматривать в двух измерениях: 1) социальном и 2) духовном. Социальном - понятно, и больше на эту тему писать я тут не буду, ибо мы вторгаемся в пространство власти. Темное и негуманное, бесчеловечное).

В духовном плане вопрос выглядит следующим образом.

> Мыслящий неполноценен, ибо без воли и власти. Властвующий неполноценен, ибо без мышления. Идет речь об интеграции в личности конкретного человека мышления и власти. У мыслящих есть некоторое отторжение власти и, в тоже время зависимость от власти. Противоречие между мышлением и властью, в личности человека, решается не выбором одной из позиций, а формированием новой, в которой нет противоречия, а есть союз. И это примеры государственных деятелей, например из Британии, тот же Френсис Бэкон. Он ведь и философ и управлял государством, и коррупционер, за что и поплатился властью).

Пока мышление без власти, это неполноценное, в смысле не реализующееся в практике, мышление. Мышление, вне всякого сомнения, но не завершенное, не дошедшее до своего практического воплощения. Идет речь именно о тех, кто с социальным интересом.

О власти - тоже. Власть без мышления это извращение, ибо такая власть направлена на удовлетворение не видения, а личных, частных мотиваций, обслуживание личных комплексов. Путин - яркий образчик.

Это наша драма, еще и советских корней. В СССР интеллигенция, со времен Ленина - "гнилая". В украинском национальном мифе, еще с имперских времен, трудами Грушевского, мыслящее и благородное сословие не были взяты в основании украинской нации, а объявлены пособниками врагом (шляхта и священичество).

Есть еще о чем тут поговорит, но...)) это о священном, о власти..

И еще.

Господин Сергей ***Дацюк*** снова в интеллектуальной форме). Его рассказки о негосударственной монополии на насилие, об международном контролем на анклавами украинской территории - это круто. Не в том смысле, что мне нравится такая перспектива. А в способности выходит за пределы "священного" в нашем национальном нарративе и размышлять о совершенно иных вариантах. Это заставляет думать. Страх и любопытство - непременные спутники мышления. Страх от тех перспектив, которые открываются и в которых исчезает привычное и родное. И любопытно, ибо это о познании, осмыслении, и творении.

И еще.

В начале ПМВ состав участников, имеющаяся диспозиция (мировой порядок) и их видение будущего совершенно различаются с тем, что получилось в итоге. То, что было в итоге, никто не планировал. То же самое и с ВМВ.

Это я к чему?

1) Если в результате войны исчезает Российская империя, то националистически ориентированная Украина не останется. Украинский национализм это часть общей системы с российским империализмом. Если националистически ориентированное государство Украина будет существовать, то значит и будет Российская империя. Это пара, единство и борьба противоположностей.

2) Если Российская империя будет разрушена, что является сплачивающей украинскую нацию идеей, то это значит, что Украина не сможет существовать в таком виде как она есть.

Либо

1) **и Украина исчезнет, выполнив историческую миссию и удовлетворив чужие интересы,**

2) **либо преобразится и станет совершенно иной, но станет и будет. Только - какая же? Есть только отдельные домыслы. И совсем не у властвующей элиты. Так интереснее наверное, когда будущее всегда сюрприз.**

Все крайне любопытно...) И страшновато).

***

№ 934.

САЛЛИВЕН ЗРЯ ПЫТАЕТСЯУ УГОВОРИТЬ ЕРМАКА

Небоженко **2022-11-05**

В Украину, перед отъездом президента Украины Зеленского на Бали на саммитБольшой двадцатки, неожиданно в Украину приехал сам помощник президента США по национальной безопасности Салливен.

Он пытается уговорить президента Зеленского мужественно выступить перед лидерами двадцати крупнейших стран мира и заклеймить Путина.

Одно дело комфортные выступления по телевидению или по интернату, удаленному доступу, другое дело личный контакт с ведущими главами государств мира. Другого повода пригласить Украину на «Двадцатку» не будет.

Это не помогло американцам.

Его встретил всего лишь **глава Офиса президента Украины *Ермак*, который сейчас добился огромной политической и экономической власти и права вето на международные контакты и мысли Зеленского**.

Ведь **Ермаку не важны интересы Украины**, главное - мощное влияние на Зеленского.

Оба хорошо знают английский язык и знают психологию своих президентов, но Салливен плохо разбирается в украинской коррупции, а Ермак «плохо разбирается» в американской политике.

Поэтому

> встреча не помогла профессиональному карьерному дипломату ***Салливану*** против малоизвестного в дипломатическом мире, ноумену

Ермаку в помощи Украине перед поездкой Зеленского на саммит в Бали и в реализации американских интересов.

Они не договорятся, поэтому что. кто-то должен уйти.

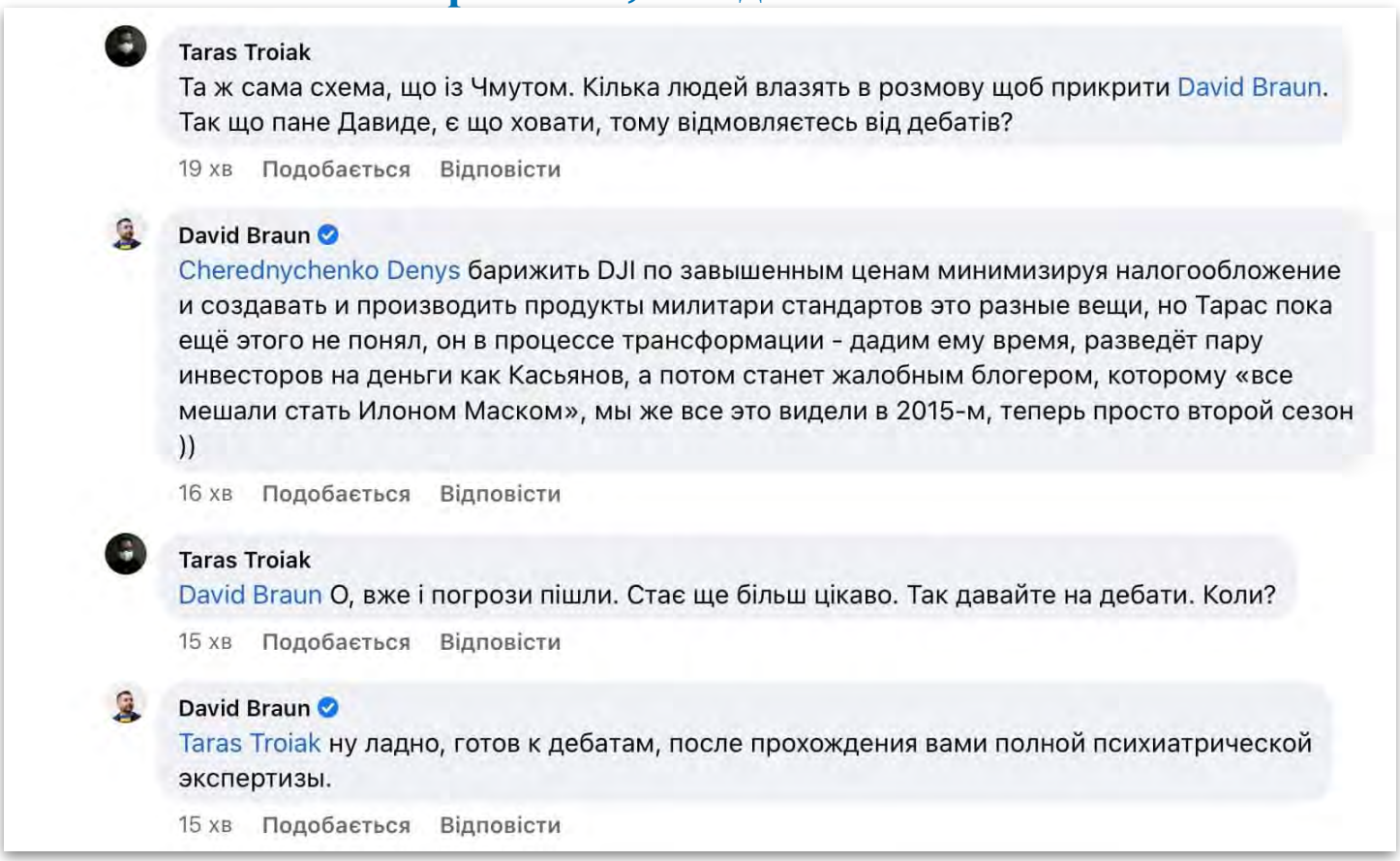
Скорее всего проиграет Салливен, а не универсальный и всесильный Ермак- он ненавидит Бали и стесняется Путина, а Зеленский ему сильно доверят, особенно в вопросах кадров, бизнеса и внешней политики Украины.

Поэтому **у американцев в Украине нет шансов против Ермака**.

***

№ 935.

Скандалы. Там Тарас Трояк отчаянно воюет с ветряными мельницами - его бы энергию да на фронт. Я не хотел влезать, и не отслеживал, но тут мне прислали скрин-весточку от Арахамии, и надо ответить

Касьянов **2022-11-05**

Первое. Трояку я обещал дать по лицу ещё в апреле, кажется, когда он публично солгал, будто бы мы через фонд Бутусова собираем деньги не на беспилотники, а для личного обогащения. Как это можно сделать через открытый фонд, покупая самолеты у иностранного производителя, Тарас не

пояснил. Впоследствии, у этой же компании за те же деньги покупали беспилотники для других подразделений и Притула, и Порошенко, но к ним претензий у Дон Кихота не возникло. И публичных извинений он не принёс.

Второе. Арахамии надо было дать по лицу ещё в 2014 году, когда он вместе с Бирюковым оседлал Минобороны, запустил "Народный проект" (People's Project), который привлекал миллионные средства под разные "волонтёрские" идеи, многие из которых на поверку оказались стартапами самого Арахамии.

Из этой шинели, в частности, вышла компания "Укрспецсистемс" (UKRSPECSYSTEMS), которая уже в 2015 году успешно интегрировалась в госзакупки беспилотников (с аппаратом ПД-01), а теперь получает львиную долю всех государственных и "волонтерских" денег на БПЛА. Такой успех - прямое следствие лоббистских способностей хозяина компании. С приходом новой власти Арахамия моментально позеленел, и благополучно сохранил все рычаги влияния на беспилотную отрасль в Украине.

Это то, о чём говорит и пишет Трояк, и это правда, хорошо известная всем, кто занимается беспилотниками в Украине, потому что рынок узкий: все всё знают и всё понимают.

Есть свидетельства того, что Арахамия опекается не только беспилотниками, а держит руку на пульсе всех государственных оборонных закупок. Возможно. Но то, что без его согласия выйти даже на первичные испытания со своими беспилотниками невозможно, - это правда.

Нас два года водило за нос военное ведомство, несмотря на все подготовленные бумажки и готовые к демонстрации аппараты – ударные, разведывательные, транспортные. То у них новый год, то ковид, то начальник в отпуске, то надо бумажку переподписать, то запор, то гонорея… В неформальной обстановке говорили прямо – иди к Арахамии, поклонись, и будет тебе счастье. В конце-концов мы плюнули, переключились на гражданский рынок, и тут же подписали первые контракты.

Нет никаких сомнений, что в компании «Укрспецсистемс» собрался сильный коллектив, и что их продукция (в целом) нужна стране в военное время. Как нет никаких сомнений и в том, что «арахамийщина» - это зло, которое подрывает обороноспособность страны. Потому что когда в отрасли есть один смотрящий, который лоббирует интересы своей компании, и который решает, вопреки реальным потребностям Вооруженных сил, что покупать на бюджетные деньги, что ставить на вооружение, - тогда нет у нас ни эффективных ударных дронов, ни дешевых разведывательных, ни реальной конкуренции, потому что весь бюджет уходит «в правильном направлении».

Все военные годы государство исправно, услужливо закупало беспилотники у компании Арахамии. По хорошим мировым ценам. И при Порошенко, и при Зеленском. Потому что в нашей стране бизнес прекрасно себя чувствует, если его хозяин всегда при власти.

Даже когда стало очевидно всем, даже управлению беспилотной авиации Минобороны, что низковысотные достаточно крупные беспилотники с бензиновым двигателем, типа ПД-01/ПД-02 компании «Укрспецсистемс» легко сбиваются ПЗРК с ИК-головкой наведения и штатными передвижными комплексами ПВО сухопутных войск с ИК или оптическим каналами наведения – даже тогда Минобороны покупало.

Только теперь, когда «пэдэх» (ПД) уже нет (где, кстати, статистика потерь?), компания Арахамии выкатила, наконец, электрическую версию «ПД» - беспилотник «Шарк», на который через «Повернись живым» собрали 325 млн грн. Сумасшедшие деньги, честно говоря, даже если посчитать автомобили, катапульты, и пр. Дорого. Очень дорого.

Кстати, почему жирные волонтёрские фонды спонсируют Арахамию – это отдельный вопрос. Это умение и возможности хозяина вести переговоры, безусловно. То Притула прикупает остатки несбитых ещё «пэдэх» в начале войны, то объявляет бомбический сбор на ударные беспилотники RAM II, которые стыдливо не называют беспилотниками Арахамии, и которые на показательной демонстрации не попали ни разу из трёх раз по цели на расстоянии прямой видимости. Это, впрочем, не помешало хозяину поставить их на вооружение в Минобороны по цене 50 тыс долларов за штуку. Дорого. Очень дорого. Но цена не смущает Чмута, который забивает весь теле-радиоэфир рекламой «Шарка», который ещё дороже. Почему так?..

Почему большие «волонтёрские» фонды помогают не тем, кто реально нуждается в поддержке, делает уникальные продукты, и по куда более низкой цене, а тем, у кого всё схвачено, кто имеет госзаказ, и кто зарабатывает деньги на войне?..

И последнее. Про двух инвесторов, которых «развёл на деньги» Касьянов, как пишет Арахамия. Когда тебя не могут обвинить ни в трусости, ни в подлости, ни в воровстве, появляются инвесторы, которых ты кинул. Фамилии в студию, Давид. Давайте спросим у самих инвесторов.

Инвестиции в высокотехнологичные проекты – это очень рискованная штука во всём мире, когда только один проект из десяти выгорает. Это известно. Особенно высоки риски, когда успех – примут на вооружение или нет - зависит от Арахамии. Или от твоего умения/способности прогибаться. К тому же у нас в стране нет «инвесторов» в классическом понимании этого слова. У

нас есть хозяева проекта, которые могут в любой момент его закрыть, просто по своим семейным обстоятельствам, или потому, что надоело. Но мы, тем не менее, добились успеха. Просто Арахамии это неизвестно. Деньги не те...

И прав, безусловно, Арахамия, который в другом комменте пишет, что он – «не инвестор Укрспецсистемс». Конечно, начальным инвестором проекта выступил украинский народ через платформу People's Project, которая и дала старт «Укрспецсистемс». Потом инвесторами выступили разные государственные силовые структуры, которые не могли отказать Арахамии. Потом – шейхи ОАЕ, которым Арахамия продал свою продукцию. Потом Минобороны Украины как основной покупатель. Потом фонд Притулы. Потом «Повернись живым». То есть – украинские граждане, которые помогают через волонтёров.

И если предположить, что минимальная маржа на всём этом волонтёрском сборе «всего лишь» 20% (я оцениваю в 35%), то из 325 млн грн, собранных Чмутом, у Арахамии выходит 65 млн дохода. Полтора миллиона долларов за одну ночь. Это вы ещё не посчитали 12%, которые по закону имеет право оставлять себе благотворительный фонд. А вы говорите война…

***

№ 936.

Очільник Мінфіну Марченко: «Нам потрібні кошти для продовження воєнної кампанії на весь наступний рік»

2022-11-03

 Соня Кошкіна Олександр Децик

"Наступного року Росія продовжуватиме війну проти України, відповідно, нам потрібні кошти для продовження воєнної кампанії на весь рік... Ми не будуємо ні очікувань якихось, ні ілюзій. Ми кампанію маємо фінансувати весь рік", – говорить міністр фінансів України Сергій Марченко, розповідаючи про Державний бюджет на 2023 рік.

Хоча й зазначає, що за сприятливого розвитку подій залишок спрямують на відновлення.

"На цей рік рівень дефіциту в нас 31,7%, ми плануємо зменшити до 20,6. Але знову ж таки – це шалений дефіцит. За відсутності ринків запозичень я не розраховував би, що нас постійно будуть утримувати. Розраховувати потрібно виключно на власні сили і працювати з партнерами в цей складний період", – визнає, перераховуючи, від кого і як Україна може отримати кошти.

Сергій Марченко згадує, скільки податків недоотримав бюджет від змін Податкового кодексу цьогоріч і хто стояв за цим. І наголошує, що не вважає ідею реформування податкової системи України під час війни слушною. Ба більше – критично оцінює відповідні ініціативи економічного штабу при Кабінеті Міністрів, який започаткували два заступники керівника Офісу Президента і до роботи якого він, міністр фінансів, не залучений (промовистий нюанс). "Не знаю, що там відбувається, які рішення приймаються і які питання обговорюються", – каже чесно.

І пояснює, чому Мінфін і Мінекономіки мають "різні вектори спрямування зусиль" в економічній політиці держави.

Сергій Марченко розповідає, скільки коштів передбачено на дороги наступного року, чи можливе повернення до "Великого будівництва" і куди направлять гроші, які отримають від вилучення майна російських олігархів і бізнесу країни-окупанта в Україні.

Про все це в ексклюзивному інтерв'ю міністра фінансів України для LB.ua.

1. «Якщо знадобиться воювати ще рік, маємо передбачити на це кошти»

— Соня Кошкіна: Почнімо з державного бюджету на 2023 рік. Очікується, що на початку листопада його вже затвердить парламент. Уряд оцінює необхідність фінансування його дефіциту впродовж наступного року на рівні $3-4 мільярдів на місяць проти $5 мільярдів щомісяця у 2022 році. Чи є шанси змінити цю ситуацію?

— **Сергій Марченко:** Для нас важливо зберегти рівень $3-4 мільярдів. І тут перший квартал 2023 року має дуже важливе значення, тому що в цей період традиційно низькі доходи, але великі виплати. І він буде досить непростим.

Та маємо можливості забезпечити надходження зовнішньої допомоги. Ті сигнали, які ми отримали від Сполучених Штатів Америки, ЄС, свідчать, що вони не залишать нас на самоті.

— С.К.: Але цього року стабільно щомісячно ми таких коштів не отримували в повному обсязі.

— **С.М.:** Цього року – так. Тому ми не хочемо жити в ситуації, яка була, і нам важливо зрозуміти, яким чином і хто буде в змозі підтримати нас фінансово.

Робота триває. Активно спілкувалися два тижні тому стосовно фінансової підтримки з усіма міністрами фінансів G7 (країни Великої сімки. – LB.ua), G20. Було близько 60 зустрічей досить високого рівня. Зокрема, по лінії МВФ, Світового банку.

Усі розуміють наші потреби, є довіра, це дуже важливо. Не буду говорити, хто і як, бо це мають зробити ті, хто хоче або може нас підтримати. Але сподіваємося ми, знову ж таки, на Сполучені Штати, Європейський Союз. Є і конструктивний діалог з МВФ.

— С.К.: Макропрогноз уряду базується на тому, що війна триватиме у 2023 році. Вважається, що мінімум ще 6 місяців можуть вестись активні бойові дії. Але якщо війна затягнеться, що тоді?

— **С.М.:** Ми вважаємо, що наступного 2023мроку Росія буде продовжувати війну проти України і нам потрібні кошти для продовження воєнної кампанії на весь рік.

— С.К.: На весь рік?

— **С.М.:** Так. Ми не будуємо ні очікувань якихось, ні ілюзій. Ми кампанію маємо фінансувати весь рік.

Буде ситуація краща – зможемо спрямувати кошти на, скажімо, відновлення.

Якщо ж нам потрібно буде воювати рік, то ми маємо це враховувати і закладати відповідний фінансовий ресурс на рік.

— С.К.: На тлі обстрілів і руйнувань енергетичної інфраструктури НБУ майже не коригував своїх прогнозів основних макроекономічних показників – валового внутрішнього продукту, інфляції.

Як ситуацію оцінюють у Мінфіні? Чи дійсно ці втрати не такі критичні для економіки?

— С.М.: Ми тут воліємо, скажімо так, бути споживачами макропрогнозу, який готують дві поважні інституції: Національний банк і Мінекономіки. Якщо вони між собою узгоджують макропрогноз, ми на основі цього вже розраховуємо бюджет.

Звичайно, потрібні будуть додаткові кошти на відновлення втрачених об'єктів критичної інфраструктури. За оцінкою міністра енергетики, голови Укренерго, маємо руйнування до 40 відсотків нашої енергетичної інфраструктури.

Звичайно, це також впливатиме на економічну динаміку. Бо, по-перше, це буде стримувати повернення людей в Україну. По-друге, це впливатиме на активність бізнесу, який в умовах блекауту вимушений коригувати в бік зменшення робочі години, що також позначиться на активності і спроможності.

Як це все вплине на стан економіки – побачимо через певний час, зробивши висновки за сплатою податків.

Стосовно макропрогнозів, то під час підготовки проєкту бюджету до другого читання Мінекономіки переглянуло свій прогноз на 2023 рік у більш консервативний бік – показник реального зростання ВВП було скориговано з 4,6% до 3,2%.

2. Про гроші від МВФ: «Іноді побажання і реальність різняться»

— С.К.: Стосовно місії МВФ, яка працювала у Відні 17-20 жовтня. Ви повідомляли, що із загалу потреб у зовнішніх фінансах на наступний рік нам необхідно $15 мільярдів від МВФ. Можемо на них розраховувати?

— С.М.: Це скоріше побажання було. Але іноді побажання і реальність різняться.

— С.К.: Інколи краще попросити трішки більше, щоб коли дадуть менше, точно вистачило?

— **С.М.:** Ключове для нас – це зараз отримати повноцінну програму фінансування і запрацювати. Для початку це буде моніторингова програма, а далі ми зробимо все можливе, аби швидко виконати рекомендації і перейти до повноцінної програми. Це те, над чим зараз працюємо.

— С.К.: А затримка з розглядом держбюджету у другому читанні пов'язана саме з роботою місії? Чи ні?

— **С.М.:** Так, це пов'язані речі. У будь-якому разі ми маємо розуміти параметри бюджету (доходів/видатків, дефіциту), з якими всі наші партнери погоджуються. У тому числі з експертами МВФ ми це і робили..

— С.К.: Я хочу процитувати заяву глави місії МВФ в Україні Гевіна Грея, поширену 21 жовтня. Він, зокрема, сказав: "У моніторинговій програмі буде викладено політичні наміри влади щодо підтримки макроекономічної та фінансової стабільності та представлено оцінку потреб у зовнішньому фінансуванні на 2023 рік". Що значить «політичні наміри»? Що нового в умовах фонду?

— **С.М.:** Ми поки що умов як таких не обговорювали. Практично робота з експертами ще не завершена. Зустріч у Відні мала більше технічний характер, ми спілкувалися про цифри. Тому мені важко сказати, які параметри можуть бути закладені. Але нам важливо мати програму, показники якої ми можемо об'єктивно виконувати.

— С.К.: Це зрозуміло. Та я не пам'ятаю жодного разу, щоб у заяві очільника місії МВФ звучала фраза про «нові політичні умови».

— **С.М.:** На зустрічі у Відні не обговорювались ніякі політичні умови. Це я точно можу сказати. Не було дискусій з приводу особливостей певних політик. Можливо, на етапі обговорення самої програми вони можуть з'явитися, я не виключаю цього, але дискусій щодо таких питань поки що не ведеться.

— С.К.: Але може з'явитися?

— **С.М.:** Не знаю, об'єктивно не знаю. Якби ми говорили про повноцінну програму фінансування – Standby, EFF – можна було б очікувати, що в ній будуть згадки про необхідні структурні реформи. Ті, які, наприклад, у попередні роки не до кінця реалізовані: антикорупційна і судова реформа, реформа в енергетиці і так далі. Це могло б бути базою для цієї програми.

Що може бути в основі моніторингової програми? На мою думку, основою моніторингової програми має бути досягнення певних кількісних показників, тому що зараз країна у війні, країна у складній ситуації. Я не впевнений, що у

випадку короткої програми моніторингу має бути на меті реалізація якихось системних реформ.

— С.К.: У кулуарах не звучало натяків на це?

— **С.М.:** Не звучало. Спроможність проводити реформи в нас зберігається. І про це постійно наголошується. Зокрема Президентом України.

Питання, чи саме ця програма має бути під це підв'язана, чи саме це зараз є доречним? Тому що в нас багато проблем з погляду балансування дефіциту платіжного балансу, з погляду дефіциту бюджету, монетарного узгодження, фіскальної політики. У нас є над чим попрацювати, аби вирівняти нашу макрофінансову спроможність.

Я тому сконцентрувався б саме на цьому. Не може країна бути з таким дефіцитом довго, не може, це досить складно. Навіть у війні.

На цей рік рівень дефіциту в нас 31,7 відсотка, ми плануємо зменшити до 20,6. Але знову ж таки – це шалений дефіцит. За відсутності ринків запозичень я не розраховував би, що нас постійно будуть утримувати. Тому треба розраховувати постійно на власні сили і працювати з партнерами в цей складний період.

— С.К.: Я закінчу з Греєм. Ще одна його цитата: "Моніторингова програма стане міцним якорем для макроекономічної політики, стане додатковим каталізатором донорської підтримки".

Які саме параметри донорської підтримки, можливо, вже обговорили?

— **С.М.:** Мова йде про те, що наявність програми дасть комфорт всім іншим учасникам процесу, усім іншим донорам, більш спокійно і виважено приймати рішення про підтримку нас. Умовно, ситуація в Україні зараз така, ми маємо зробити такі-то кроки, щоб її покращити.

Це не значить, що нас не будуть підтримувати без програми. Але вона для всіх важлива в контексті довіри і можливості розуміти, які процеси відбуваються в Україні.

— С.К.: Партнери не натякають, знову ж таки, в кулуарах, дуже акуратно: давайте завершувати, тому що ваша війна з Росією дуже дорого всім обходиться?

— **С.М.:** Такого ніхто жодного разу не казав. Жодного меседжу. Навіть приблизно в такому форматі меседжі не лунають. Підкреслюю це.

Ба більше, всі прекрасно розуміють, що, напевно, єдина країна у світі, точніше нація у світі, яка може зараз перемогти росіян – це українці. І це об'єктивно. Так, спільними зусиллями. За допомогою сучасної зброї і з фінансовою підтримкою, санкціями, але всі прекрасно розуміють, наскільки зараз це важливий момент.

3. Про реформу «10-10-10»: «Ціна питання нам зрозуміла, наслідки також»

— С.К.: Ви згадали податкову реформи. Нещодавно ми записували велике інтерв'ю для Lb.ua з профільним заступником Офісу Президента Ростиславом *Шурмою*. Коли його торік призначили на посаду, він був адептом податкової реформи, невдовзі озвучував ідею все звести до трьох податків по 10% (так звана реформа *"10-10-10"*). Ви і прем'єр зазначали, що це не на часі.

— С.М.: Наша позиція не змінилася. Ба більше, світовий досвід зараз демонструє - ті країни, які проводять фіскально не надто виважену політику, вони потерпають. Це стосується і розвинених, і країн, що розвиваються. Тому в цей момент я не бачу можливості знову повертатися до цього. Ціна питання нам зрозуміла, наслідки також.

— С.К.: Економічний штаб при Кабінеті Міністрів, який був започаткований Кирилом *Тимошенком* і Ростиславом *Шурмою* (заступники керівника Офісу Президента. – LB.ua), дає якісь реальні результати роботи?

С.М.: Я не є учасником штабу. Звичайно, спілкуватися потрібно, завжди краще, ніж не спілкуватися.

Та **не знаю, що там відбувається, які рішення приймаються і які питання обговорюються**.

— С.К.: Серйозно?! Ми говоримо про економічний штаб при КМУ, а міністр фінансів взагалі не в курсі…?

— С.М.: Я не входжу в склад економічного штабу. Напевно, через нашу консервативну позицію, я так скажу.

— С.К.: Це високий рівень відносин (іронічно), коли *при Кабміні створюється економічний штаб, а міністр фінансів узагалі наче непричетний…*

— С.М.: У нас нормальні відносини, просто **є різні вектори думки в Кабміні**.

Наприклад,

> ***Мінекономіки*** намагається знайти способи, як у цих умовах створити можливості для покращення економічної активності бізнесу. А нам, ***Мінфіну***, треба зрозуміти, як профінансувати країні потреби та вижити в цей складний період.

Я з повагою ставлюся до роботи моїх колег. Робота Мінфіну зараз сфокусована на складному питанні виживання. І тому, на жаль, про велике ліберальне майбутнє я не готовий говорити.

— С.К.: Чи вірно я розумію, що ви більше налаштовані на оперативні питання, можливі негативні сценарії, а вони - на щось хороше, вічне, добре та світле?

— С.М.: Я не розділяв би це так. У нас різні вектори спрямування зусиль. Мінфін має прогнозувати дефіцит бюджету в умовах, коли недостатньо коштів і криза ліквідності казначейства (а в нас вона перманентна з березня), і забезпечити надходження коштів, бо країна має функціонувати.

Мінекономіки, скажімо так, з огляду на характер, функціонал має опікуватися проведенням змін, які вони вважають зараз можливим проводити. І це, в принципі, також може бути.

У нас немає проблем у комунікації.

Але сказати, що ми готові активно зараз працювати над цим, я не можу, тому що ми активно працюємо над виживанням. Зараз у нас, напевно, 90 відсотків часу – це міжнародні комунікації і пошук джерел наповнення бюджету.

— Олександр Децик (вмикається після появи світла): А щодо вже впроваджених і скасованих змін Податкового кодексу, зокрема, в частині нульових мит на розмитнення авто й інших, можете прокоментувати?

— С.М.: Я не вважаю, що це було доцільно робити, позиція моя не змінилася.

— С.К.: А скільки ми недоотримали від скасування мит і зміни податкового законодавства весною?

— С.М.: Це питання складне, скільки ми недоотримали. У березні на митниці ми збирали 7 мільярдів гривень, у квітні – 8 млрд, зараз ми збираємо до 30 млрд. Це фактичні цифри.

Хоча тут не тільки внаслідок повернення ПДВ і мит, частково вплинула девальвація, покращення ділової активності.

Але постфактум оцінювати складно. Не бачу сенсу зараз дискутувати, це вже історія.

Я як міністр фінансів відповідаю за доходи. І констатую, що через ці новації ми їх втратили.

З іншого боку, рішення було колегіальним і підтримане більшістю членів уряду.

Сподіваюся, що в майбутньому ми зможемо більш виважено підходити до цих питань і дослухатися до аргументів, що це не варто робити.

— С.К.: До речі, ця відміна була з подачі Гетманцева (Данило Гетманцев, голова Комітету ВРУ з питань фінансів, податкової та митної політики. – LB.ua).

— С.М.: Ну так, була.

— С.К.: Ви згадали про недоотримані податки. У багатьох європейських країнах, які прихистили наших біженців, через шість місяців людина, яка працює, стає податковим резидентом. І тоді, власне, буде сплачувати податки або в цій країні, або доплачувати різницю в оподаткуванні. Тобто в Україні їх сплачувати не будуть? Чи як? Роз'ясніть.

— С.М.: Якби це питання було поставлено до 10 жовтня (початок масованих обстрілів для руйнування енергетичної інфраструктури України. – LB.ua), я сказав би, що ми бачимо всі можливості для того, щоб громадяни поверталися в Україну…

Зараз уже, на жаль, я так не скажу.

Тому бажано створити такі безпекові умови, за яких громадяни України з дітьми знову поверталися б додому і платили податки в Україні. Це те, що стратегічно має робити держава Україна.

Щодо розрахунків – звичайно, ми плануємо, що поки йде війна, міграційні процеси залишатимуться негативними для економіки України.

Тобто й не розраховуємо на те, що більша частина з тих громадян, які виїхали, повернеться найближчим часом. Бо для них це рішення в першу чергу безпекове. Хоча тільки буде достатньо умов безпечності, вони повернуться.

От ми зараз просимо партнерів про посилення допомоги в частині протиповітряної оборони, створення умов безпечності в школах, дитячих садочках. Але на це треба більше часу. Це не може бути досить швидко.

— С.К.: ***Є розрахунки, що в Україні залишилося 27 мільйонів людей.*** **Для нашої території кількість невелика. Чи змінився характер ваших розрахунків через зменшення кількості жителів?**

— С.М.: Змінився, звичайно. От у нас з'явилися певні депресивні території, на яких немає фактично економічної активності.

Це, по-перше, деокуповані території. Там, для початку, мають бути створені умови для життєдіяльності і нормального життя людей. Це соціальна сфера, освіта, медицина як мінімум, управління, логістика. Тільки тоді може бути повернення ділової активності, бізнесу.

Тому з цією метою в нас зараз у бюджеті на 2023 рік передбачена додаткова дотація для вирівнювання спроможностей саме таких територій, 24 мільярди.

Ми розуміємо, що ці території втратили податки, і тому зараз фокус буде саме на відновленні інфраструктури, життєдіяльності і дофінансуванні їх із центрального бюджету.

Звичайно, ми не можемо прогнозувати, коли там буде достатня ділова активність для того, щоб вони були самодостатніми. Тут треба більше часу, і це, напевно, та проблема, з якою ми будемо стикатися ще роками.

4. «Багато людей не повернуться вже»

— С.К.: Власне, мабуть, після війни взагалі вся географія ділової активності зміниться серйозно.

— С.М.: Звичайно. І багато людей не повернуться вже. Є ще певні ризики прикордонних територій, там, де зараз близькі бойові дії. Багато таких питань. Та на них мають бути не тільки фінансові відповіді. Бо фінансів понад пів мільярда доларів уже є в бюджеті. Є Фонд ліквідації наслідків (35,5 мільярдів), і є Резервний фонд ще додатково – там, мені здається, 15,3 мільярда.

Та можна створити умови, збудувати школу, дитячий садочок, лікарню, а людей не повернути. Тому це питання скоріш таке безпеково-філософське.

— С.К.: Світоглядне. Ви заговорили про нещодавно створений окремий Фонд ліквідації наслідків. Експерти, з якими ми консультувалися для інтерв'ю, зазначають, що кошти, які туди потраплять, можуть направляти на інші, не першочергові для відновлення цілі. Навіщо окремий фонд, якщо кошти для цього, наприклад, можна виділяти з того ж Резервного фонду держбюджету?

— С.М.: Ідея в тому, щоб можна було вилучати російські активи на території України і спрямовувати кошти від них у цей Фонд. Є вже гроші Сбербанку і ПІБ, там досить суттєвий обсяг, по-моєму, 800 мільйонів доларів. Але для цього мав бути закон.

Чому потрібен саме цей Фонд? Тому що Резервний фонд – це як ящик Пандори: ти постійно виділяєш і виділяєш кошти на відновлення зруйнованої інфраструктури, і тобі постійно потрібно ще, бо це неспинний процес.

Коли ж у вас є спеціальний фонд, який ви можете адмініструвати як окрему програму, у вас є надходження і є відповідні пріоритети.

Умовно, зараз у нас зруйнована енергетична інфраструктура. До того моменту, поки вона не буде відновлена, всі інші пріоритети мають другий і третій порядок.

Далі йде соціальна інфраструктура, школи, дитячі садочки, лікарні.

Далі може бути дорожня інфраструктура, або вона може бути в порядку пріоритетності номер 2 чи номер 1, якщо це, приміром, важливий міст.

І цей Фонд визначає пріоритетність відновлення саме критичної інфраструктури.

Я хочу наголосити, що це не йде мова про відновлення України в цілому, тому що коштів у цьому Фонді не вистачить на весь процес відновлення.

Йде мова про відновлення саме необхідної критичної інфраструктури. Але цей процес має бути також структурований і прогнозований.

— С.К.: Чи не виділятимуть кошти із цього фонду так, як свого часу на потреби окремих територій за запитами депутатів, як соцекономпідтримку – одному дам, іншому ні. І нічого не поясню.

— С.М.: Тут є декілька запобіжників. По-перше, програма буде погоджуватися з Міністерством фінансів. Але ми не міністерство, яке відбудовує, яке щось ремонтує. Там є МОН, є МОЗ, є Мінрегіон, є Мінінфраструктури.

Тобто ми по суті будемо посередником між усіма міністерствами – сформуємо механізм, пропишемо чіткі умови, за яких ці кошти можуть виділятися. А далі кожне конкретне міністерство отримує свою частину за розподілом, і ми будемо це контролювати.

Тобто це не буде умовний соцеконом, тому що тут важко знайти, хто головний: Мінрегіон, Мінінфраструктури чи МОН. Щоб домовлятися.

Для початку треба буде визначити структуру розподілу. У рамках цього будемо визначати, яку частку і скільки хто саме на що буде отримувати. Тобто це буде чіткий перелік проєктів і пріоритетів.

І потім зможемо вже чітко сказати, що так, дійсно, наприклад, умовно, розбита ТЕЦ у Харківській області або там у Дніпропетровській області набагато важливіша, ніж, умовно, якийсь інший об'єкт. Бо немає світла…

— С.К.: Опозиційні нардепи стверджують, що з тих 35,5 мільярдів, які зараз планують передати в цей фонд, п'ять можуть піти на непріоритетні та коштовні історії, як, наприклад, дорожні роботи часів *«Великого будівництва»*.

— С.М.: «Велике будівництво», так?

У нас відновили акцизи на паливо і є кошти на Дорожній фонд. Але їх, на жаль, небагато. Не так, як у звичайний довоєнний період. А ще є борги, які треба погашати з цього Дорожнього фонду. На фінансування дорожньої галузі у 2023 році планується спрямувати 76,7 млрд грн, у тому числі видатки Державного дорожнього фонду у проєкті Держбюджету до другого читання закладено в обсязі 63,8 млрд гривень: 18,5 млрд грн піде на виконання боргових зобов’язань. При цьому кошти Державного дорожнього фонду, передбачені на дороги місцевого значення, розподіляють між місцевими бюджетами.

Цих коштів не вистачає на дороги в мирний час, чи вистачить їх у воєнний? Мені важко сказати.

Звичайно, Міністерство інфраструктури скаже, що в нас потреби. І буде праве.

Та цього 2022 року в нас, по суті, коштів на дорожнє будівництво взагалі немає як таких, вони виділяються перманентно тільки під уже якісь критичні об’єкти, які потрібно терміново відбудувати.

Я думаю, що наступного 2023 року кількість зруйнованих об’єктів буде така, що їм недостатньо буде навіть цих 43,5 мільярдів, щоб усе відновити.

5. «Навіщо НБУ була ідея продавати облігації? Не розумію»

— С.К.: Ще влітку у вас були певні розбіжності з НБУ щодо прогнозів. Відчувалось, що відсутнє спільне бачення певних процесів. І от нещодавно керівник Національного банку подав у відставку, після чого його було оголошено в розшук.

Чому ваші прогнози різнилися? Це пов'язані речі? Чи було це конфліктом?

— С.М.: На початок вересня, коли ми готували перший проєкт бюджету, у нас повністю був узгоджений макропрогноз з Мінекономіки і Національним банком України. Там не було різночитань.

І ми на основі цього прогнозу підготували і подали проєкт Державного бюджету до Верховної Ради.

Якщо зараз будуть суттєві перегляди прогнозу, то, звичайно, ми змушені будемо коригувати його.

Але я не прив'язував би зміну керівництва Національного банку до макропрогнозу – це взагалі непов'язані речі, тут немає жодної прив'язки, і люди, які займаються макропрогнозом, вони ж не змінилися.

— С.К.: Але чи правильно я розумію, що з новим керівником НБУ Андрієм Пишним у вас стара історія стосунків? Ви одне одного добре знаєте, вам буде загалом комфортно працювати?

— С.М.: У мене давніша історія була з попереднім керівником НБУ, ми знали один одного більше часу. З новим керівником Нацбанку ми мали контакти не так часто.

Головне інше – як ми далі будемо шукати конструктив. Зараз з боку Національного банку є бажання мати діалог з Мінфіном. Ми також налаштовані конструктивно.

З цієї парадигми ми й почали наші комунікації.

Наші партнери, МВФ нас активно до цього закликають, тому що зараз час об'єднуватися, формувати макроекономічну стабільність, об'єднувати монетарну та фіскальну політику, щоб ризики взаємно гасилися або мінімізувалися шляхом координації. І ми на це налаштовані.

У принципі у нас була координація і з попереднім керівництвом НБУ, просто зараз, скажімо так, у нового керівника є бажання збільшити кількість контактів і підвищити якість взаємодії.

Ми на це також налаштовані і готові до цього.

— С.К.: Після призначення нового очільника Нацбанк відмовився від ідеї продавати облігації внутрішньої позики (ОВДП) за ставками вищими, ніж Мінфін. А Міністерство фінансів підняло відсоток ОВДП з 16 до 18 за півторарічними позиками. Це означає, що у вас краща комунікація з

Андрієм Пишним? Чи просто Мінфін тепер більш упевнений в можливості держбюджету фінансувати і сплачувати вищі відсотки? Може, обидва варіанти?

— С.М.: Усе дуже просто. Комунікація стає кращою, я вже сказав. Буде це трендом чи, скажімо так, точковим явищем, я не можу сказати, тому що все залежить від того, які будуть наступні аукціони.

Ми готові були підвищувати ставку і раніше. Проблема була в достатньому обсягу ліквідності, яку ми залучали. Тобто піднімати ставку, аби отримати два мільярди гривень, – це розумне рішення. А під два мільйони чи, вибачте, під 20 ніхто підвищувати ставку не буде. На жаль, такі аукціони якраз і були.

Тому ми шукаємо компроміси на ринку, зокрема з Нацбанком. Для нас важливо розвивати внутрішній ринок, бо ми, втративши можливість запозичувати, нічого доброго для себе не отримали (після різкого підвищення облікової ставки НБУ влітку з 10 до 25% запозичення фактично стали надто дорогими. – LB.ua).

Це для нас, скажімо так, була штучно створена проблема, яку ми намагаємося вирішити спільно з Національним банком.

Навіщо НБУ була ідея продавати облігації? Не розумію. Хіба в Національного банку є якісь видатки, які він має фінансувати? Національний банк має трішки інший функціонал.

— О.Д.: Скажіть, будь ласка, якщо не вдасться домовитися з партнерами по МВФ про відновлення програми, як довго ми зможемо протриматися на друкуванні гривні НБУ?

— С.М.: Цього року ми домовилися з Національним банком, що в нас є певний ліміт місячний, який ми можемо собі дозволити. І в цих межах ми живемо вже досить великий період часу і не будемо зловживати цим. Я бачу можливість до кінця року спокійно дофінансувати все необхідне, пріоритетні видатки як мінімум без розширення цього коридору.

На наступний рік ми взагалі не плануємо емісійного фінансування. Підкреслюю, монетарного фінансування на наступний рік не плануємо.

Хоча ми таку опцію залишаємо, але загалом не плануємо.

Якщо в нас будуть кошти від наших партнерів у розмірі 3 мільярдів доларів США щомісячно, нам це не потрібно взагалі. Тому тут головне питання, наскільки ми це можемо зараз забезпечити.

— О.Д.: У вас уже були разом з Нацбанком, з паном Пишним спільні консультації з МВФ?

— С.М.: Зустрічалися разом з місією МВФ у Відні. Комунікація з Пишним є, вона досить конструктивна і ефективна. Думаю, ми будемо комунікувати досить часто і шукати способи вирішення питань разом. Але ж усі мають розуміти, що в нас різний мандат і функції. Тому традиційно в нас є внутрішні суперечності саме через різний функціонал, не через персоналію, а через різні функціонали. Це теж достатньо нормально, тому що по-іншому система не працює.

— О.Д.: Суть суперечностей у тому, що Мінфін відповідає за фінансування потреб, Нацбанк – за впорядкування інфляції. Однак жодна наша державна структура не відповідає за зростання економіки. То, може, у подальшому створити окрему профільну структуру, яка буде саме цим опікуватись?

— С.М.: Я вважаю, що нам достатньо функціоналу чинних структур.

— Є велике питання, за яких умов ми можемо забезпечити економічне зростання взагалі і що для цього є достатнім фактором?

На мою думку, саме створення умов для залучення інвестицій є основною і достатньою умовою для економічного зростання.

І я не вважаю, що держава і роль держави в цьому питанні мають бути домінантними.

Так, має бути державне замовлення, держава має частково фінансувати інфраструктуру, але роль приватних інвестицій, вона є основною.

Тому в цьому основні саме вирішення питань захисту приватних інвестицій, повернення цих інвестицій, безпеки цих інвестицій, страхування ризиків, створення умов, коли відсутні прояви корупції під час реалізації інвестицій.

Для цього потрібно, щоб працювала правоохоронна система, судова система. Щоб вона була незалежною і самодостатньою.

Вирішення цих питань, на мою думку, є достатніми умовами для того, щоб у країну були зацікавлені вкладати кошти.

Бо інвестиції просто так вкладати ніхто не буде, вони повинні приносити прибуток і мати гарантії повернення.

Україна може бути привабливою державою після війни за умови забезпечення цих всіх складових.

Є сподівання, що війна, ми через війну проходимо, серед іншого забезпечить певне очищення і системи управління, і системи прийняття рішень. От у мене є така надія.

— О.Д.: Навіть з урахуванням нинішньої податкової моделі?

— С.М: Податкова модель у цьому випадку не має формувати пропозицію. Якщо в податковій моделі потрібні будуть якісь точкові зміни, що сприятимуть прийняттю рішень про інвестиції, це може бути розглянуте.

Але це не стартова позиція.

Ми йдемо в Європейський Союз, адаптуємо законодавство до Європейського Союзу, а там, наприклад, йде мова, щоб усі країни ЄС мали не нижче від 15 відсотків ставку податку на прибуток підприємств. У Євросоюзі ПДВ (податок на додану вартість) зберігається і навіть мови нема про його скасування чи переформатування.

Виходячи з цих умов, податкова система не є основним чинником прийняття рішень щодо інвестицій.

— О.Д: ***У нас на наступний рік борги будуть вищі, ніж валовий внутрішній продукт (ВВП).*** **Наскільки це обтяжує державу і є загрозою у вашому розумінні?**

— С.М.: Проблема цих боргів зумовлена двома складовими: 1) війна і 2) необхідність фінансувати державу.

Це вимушені борги. Це об'єктивна реальність, що виникла як наслідок війни.

Для початку маємо розуміти, як вони тиснутимуть на бюджет у короткостроковій перспективі.

Ми відстрочили зовнішні платежі на два роки і не будемо платити за комерційними боргами і за боргами перед країнами. Тобто в нас зовнішній борг сам по собі вже не є проблемним на найближчі два роки.

Далі ми дивимося на середньострокову перспективу. Що нас чекає після війни, яке боргове навантаження буде? Наскільки це складно буде профінансувати? Думаю, що це буде проблематично і через два роки в нас також виникне питання фінансування виплат.

А стосовно тих кредитів, які ми зараз залучаємо, вони абсолютно не є критичними. Тому що більшість із них на 15-20 років. Це макрофінансова допомога від Канади, Франції, Італії, Світового банку, МВФ. Це довгострокові

кредити, які немає потреби погашати в найближчій перспективі. І їх обслуговування досить незначне – мінімальні відсотки, які зараз можливі.

Але, звичайно, **проблема боргового навісу і можливості обслуговувати та погашати боргові зобов'язання після війни може виникнути.**

І треба буде думати, як їх перекредитувати. Хоча якщо в нас буде можливість повернутися на ринок капіталу, зовнішніх запозичень, це взагалі не проблема.

Фокус та увага до України всього світу, післявоєнні можливості та перспективи дають нам певну надію, що ми зможемо, скажімо так, більш ефективно з цим розібратися.

— О.Д.: Вас багато критикували, принаймні попереднє керівництво Нацбанку, стосовно внутрішніх боргів. Ви сказали про зовнішні, чому не ведеться реструктуризація внутрішніх? Як нам пояснювали експерти, це пов'язано з інтересом банків, зокрема державних.

— **С.М.:** Є таке неписане правило, що внутрішній борг, він не реструктуризується ніколи, за жодних умов. Як правило, це борги і зобов'язання перед, як ви правильно зазначили, вітчизняними банками. В уряді достатньо інструментів для того, щоб погасити ці боргові зобов'язання. Є всі можливості для обслуговування внутрішнього боргу.

Зовнішні боргові зобов'язання ми максимально відтермінували.

— С.К.: Традиційно, коли беремо інтерв'ю в членів уряду, ми не можемо не поставити це питання. Ваш прогноз, *чи можливі зміни найближчим часом у складі Кабінету Міністрів* і, власне, перспективи самого прем'єр-міністра Дениса Шмигаля?

— **С.М.:** У мене немає жодних підстав говорити про відставку, про зміну членів уряду чи когось там. Буду казати суб'єктивно, тому що я член уряду – для цього немає жодних причин.

Вважаю, що **в цей складний період часу прем'єр-міністр демонструє лідерство і професіоналізм**.

Я з ним працюю постійно, бачу це і можу про це говорити.

Прем'єр залучений особисто в питання, які зараз найбільш актуальні. Зокрема, в частині фінансування. І це тільки підвищує коло питань, які ми можемо обговорювати на найвищих рівнях. А масштаб його особистих комунікацій, контактів і те, як він працює та викладається, вони просто колосальні. Йому довіряють, це дуже важливо.

Тому **я вважаю, з погляду кризової й антикризової роботи цей уряд заслуговує на довіру**. Немає відчуття, що от, мовляв, треба міняти. Не буде від цього користі.

 Соня Кошкіна, Шеф-редактор LB.ua

 Олександр Децик, редактор відділу "Економіка"

***

№ 937.

Дайджест подій в Україні та навколо України від 04 листопада 2022

Головне

1) Жорстка традиція приниження українців після призначення кінолога керувати установою кіно набула ще яскравіших барв.

Зеленський таки підписав призначення деркомітету зі спецзв'язку та захисту інформації органом, що відповідає за захист УСІЄЇ критичної інфраструктури. Тепер ці золотарі готуватимуть нам смачні справи, ага.

І все це – під пильним оком невігласів з мінцирку. Які навіть кібербезпеку не в змозі забезпечити. Про все інше - мовчу.

2) Дедалі більше вимальовується план російського командування закріпитися на лівому березі Дніпра, кинувши напризволяще "територію раісі" на правоберіжжі Херсонщини. Тобто вже незабаром буде розкручуватися тема, що треба "захищати НАШУ (окуповану) територію" і "народної війни з нацизмом". Хочу помилитися, але я це бачу .

3) Невже суддю вовка здадуть? НЕ ВІРЮ.

4) Богуслаєв є носієм державних секретів. А його раби з заводу всіляко його підтримують. Так що ж з цим робити? Може пристрелити пдара під час спроби втечі? ой, не знаю...

5) ... євробуржуї давали-давали гроші, а 3 мільярди єврів так і не дали. Бо не домовилися, хто платитиме.

Теми доби

1) Держспецзв'язку відповідатиме за захист критичної інфраструктури.

2) США та Україна мають однакове бачення завершення війни.

3) Китай виступає проти використання Росією ядерної зброї.

1. Війна

1-1) Фронт

• Президент Білорусі Лукашенко оголосив про створення спільного супутникового угруповання з Росією, яке складатиметься зокрема з військових супутників. Згідно з інформацією супутникового моніторингу Planet Labs, на білоруських аеродромах, які надано в користування Росії, окрім винищувачів та крилатих ракет з'явилася велика кількість наметів для розміщення особового складу. Генштаб повідомив, що російські підрозділи в Білорусі поповнюються щойно мобілізованими вояками, які використовують білоруські військові полігони для підготовки.

• На півночі Луганщинии тривають бої на околицях Сватового та Кремінної. Запеклі контратаки російських військ, які мають метою відкидання ЗСУ на кілька кілометрів, успіху не мали.

• Жодного дня не вщухають бої на ділянці фронту від села Спірне на північному сході Донецької області в районі траси Лисичанськ – Бахмут до околиць Вугледара на південний схід від Донецька. Українські війська відбили атаки на Соледар, Бахмут, на околицях Авдіївки, на північній та східній околицях Донецька та в районі Вугледару.

• У Херсонській області тривають запеклі бої в Бериславському районі. Українська артилерія завдає точкових ударів по скупченнях військ на обох берегах Дніпра. З огляду на дії російського командування, воно намагається вивести з правого берега найбоєздатніші частини, прикриваючи відведення підрозділами, що складаються зі щойно мобілізованих військовослужбовців, водночас гальмуючи просування ЗСУ точковими контратаками.

Російський президент Путін заявив про необхідність евакуації мешканців Херсона "із зони найнебезпечніших бойових дій" на лівий берег Дніпра. Міністр оборони Рєзніков вважає, що російські війська готові до "акту доброї волі" – втечі з Херсона.

Готуючись до відступу, окупанти пограбували й вивезли експонати Херсонського художнього музею.

Радник президента США з нацбезпеки Салліван під час візиту до Києва пообіцяв від імені адміністрації президента Байдена надати допомогу, яка буде достатньою для звільнення Херсона від окупантів.

Оперативне командування "Південь" повідомило про знищення над Миколаївською та Херсонською областями 2 крилатих ракет "Калібр".

• Головне управління розвідки (ГУР) Міноборони вважає, що Росія використовує Курську АЕС для зберігання іранських балістичних ракет та ударних безпілотників, а також ракет комплексу ППО С-300.

• Президент РФ Путін оголосив, що під час "часткової" мобілізації до лав армії було залучено 318 тис. осіб. За його словами, ліміт у 300 тис. мобілізованих було перевищено "залученням добровольців", потік яких "не скорочується". Путін заявив, що на фронт уже відправлено 49 тис. осіб, а решта "обіймається підготовкою". Він підписав закони про дозвіл призову під час мобілізації осіб, яких засуджено за тяжкі злочини та із судимістю, яку не погашено, а також про зрівняння прав добровольців та звичайних військовослужбовців. Ще одним указом дозволено альтернативну цивільну службу в період мобілізації.

У Санкт-Петербурзі відкрито "ПВК Вагнер центр", який готуватиме найманців. Його названо "коворкінгом для патріотів, що працюють на оборону".

1-2) Тил

• Президент Зеленський підписав закон про призначення Держслужби спецзв'язку та захисту інформації уповноваженим органом держави із захисту критичної інфраструктури.

• Верховна Рада ухвалила закон про захист фінансової системи країни від дій РФ. Документ передбачає недопущення до керівництва та управління фінансовими та банківськими установами громадян РФ, розширення переліку високоризикових клієнтів – резидентів РФ та осіб, пов'язаних із Росією, зобов'язання фінустанов звітувати про операції із суб'єктами, які пов'язані з РФ.

Ухвалено закон про броню військовозобов'язаних від призову. Під призов не підпадають працівники органів державної влади та місцевого самоврядування, якщо їхня присутність є необхідною для забезпечення роботи органу. Також від мобілізації звільнено співробітників підприємств та

установ, які мають мобілізаційні завдання, працівників оборонних підприємств та організацій, а також установ та компаній, що підтримують системи життєзабезпечення.

• Подав у відставку голова Рахункової палати Пацкан, якому НАБУ та САП висунули підозру в незаконному отриманні 117 тис. грн компенсації за житло в період, коли він був депутатом Верховної Ради.

• В Україні тривають масові аварійні відключення електроенергії на півночі, сході, центрі країни та в Києві. Укренерго намагається запобігти розвалу енергосистеми та обмежила електропостачання в 7 регіонах.

Київська міська адміністрація готує приблизно 100 пунктів обігріву для кожного із районів столиці на випадок надзвичайних ситуацій узимку. Міськрада Львова оголосила про готовність сплатити половину вартості електрогенераторів, які придбано ОСББ та сервісними компаніями, що обслуговують багатоквартирні будинки.

Міністри закордонних справ країн "великої сімки" (G7) оголосили, що допоможуть Україні відновити об'єкти критичної інфраструктури, енергетичні тощо.

• Суд за поданням СБУ заарештував усе майно президента компанії "Мотор-Січ" Богуслаєва та начальника департаменту зовнішньоекономічної діяльності підприємства. Їм висунуто звинувачення в колабораціонізмі та держзраді. Загальна сума заарештованих активів – понад 1 млрд грн, зокрема, корпоративні права Богуслаєва на "Мотор-банк". Агентство з управління активами, отриманими в корупційний та інший злочинний спосіб (АРМА) відмовилося повідомити, кому саме було передано права управління компанією "Мотор-Січ" на виконання рішення Шевченківського райсуду Києва. АРМА аргументує цю відмову ризиком ракетного обстрілу інфраструктури. Низка експертів вважають, що Богуслаєв мав повний контроль над стратегічним підприємством аж до моменту арешту, і є носієм державних секретів, тому його не можна обмінювати на українських військовополонених.

• Вищий антикорупційний суд ухвалив примусовий привід на засідання голови окружного адмінсуду Києва судді Вовка та ще 3 суддям, яких НАБУ вважає його спільниками.

2. Україна та світ

• Міністерство оборони Нідерландів надасть Україні воєнну допомогу на суму €120 млн. З них €45 млн буде спрямовано на модернізацію 45 танків Т-72Б

радянського виробництва, які передає Чехія. Модернізацію ще 45 танків профінансують США. Перша партія техніки прибуде до України в грудні.

Пентагон оголосив про надання ще одного пакету допомоги Україні на суму $400 млн. Ці кошти буде витрачено на модернізацію ракет ППО Hawk, танків та 250 бронемашин M1117, закупівлю 1100 тактичних БПЛА Phoenix Ghost, 40 броньованих річкових катерів, захищених систем зв'язку та також оплату логістичних послуг та навчання військовослужбовців.

За інформацією CNN, для 1,3 тис. терміналів Starlink в Україні з понад 20 тис. відключено доступ до супутникового інтернету через несплату послуг.

• Радник президента США з нацбезпеки Салліван відвідав Київ. Він мав переговори з главою Офісу президента Єрмаком та зустрівся з президентом Зеленським. На підсумковій пресконференції він заявив, що США відмовляються від переговорів із РФ, яка висуває неприйнятні умови. Він наголосив, що всі переговори з РФ щодо України мають відбуватися лише за участю українських представників після повної деокупації країни. Єрмак повідомив, що керівництво США та України мають однакове бачення закінчення війни. Це повна деокупація країни, виплата репарацій Росією, повернення військовополонених та створення умов, які унеможливлюють вторгнення в Україну в майбутньому, зокрема, надання Україні гарантії безпеки.

Міністр оборони Рєзніков вважає, що після проміжних виборів у США двопартійну підтримку України не буде припинено обома палатами Конгресу. Салліван підтвердив, що США забезпечать фінансову допомогу та постачатимуть зброю Україні незалежно від результатів проміжних виборів до Конгресу.

Президент Зеленський вважає, що якби Росія хотіла переговорів про мир, то не відправляла б сотні тисяч своїх громадян та найманців до "м'ясорубки" в Україні.

• Міністри закордонних справ країн "Великої сімки" (G7) спростували російське звинувачення в тому, що Україна нібито готує теракт із використанням "брудної бомби" й закликали РФ припинити "безвідповідальну ядерну риторику". Вони також погрожували білоруському президенту Лукашенку серйозними економічними та іншими наслідками в разі втягування країни у війну проти України. Держсекретар США Блінкен наголосив, що будь-яке застосування Росією ядерної зброї матиме катастрофічні наслідки для країни та особисто для президента Путіна. За словами китайського лідера Сі, керівництво країни категорично заперечує будь-яке застосування ядерної зброї в Європі. Цей вислів є чітким сигналом та "червоною лінією" для

російського президента. Канцлер Німеччини Шольц на зустрічі із Сі заявив, що війна, яку розв'язала Росія, створює безліч проблем для світового ладу, який засновано на правилах.

• На думку американської розвідки, Іран звернувся по допомогу до Росії в реалізації своєї ядерної програми. Йдеться про придбання ядерних матеріалів та виготовлення ядерного палива в обмін на постачання безпілотників та балістичних ракет.

Словацьке видання Denník N повідомило, що компанії країни постачали до Росії та Ірану товари подвійного призначення – підшипники, обладнання для виробництва компонент покришок, електроніку та двигуни, зокрема ті, які використані в БПЛА Mohajer-6.

Аналітична компанія зі США Chainanalysis повідомила, що криптобіржа Binance з 2018 р. опрацювала іранські транзакції на суму близько $8 млрд, попри американські санкції проти фінансової системи Ірану.

• Росія в ООН проголосувала за резолюцію про засудження неонацизму. Слід зазначити, що до документа включено поправку, яка фактично засуджує агресію РФ проти України, Резолюція є констатацією брехні, яку поширюють російські офіційні особи про нібито розквіт неонацизму в Україні.

• За інформацією кореспондента "Радіо Свобода" Джозв'яка, представники країн ЄС так і не досягли згоди щодо виділення Україні останнього траншу в розмірі €3 млрд із загального пакета фінансової допомоги на 2022 р. на суму €9 млрд.

• Посольство Росії в КНДР оголосило про зацікавленість в імпорті одягу та взуття, "з урахуванням резолюцій Ради Безпеки ООН" щодо часткової заборони економічного співробітництва з Північною Кореєю.

• У Польщі з 4 по 9 листопада відбуваються великі військові навчання "Puma-22" армій країн "Вишеградської п'ятірки" за участю підрозділів Великобританії та США.

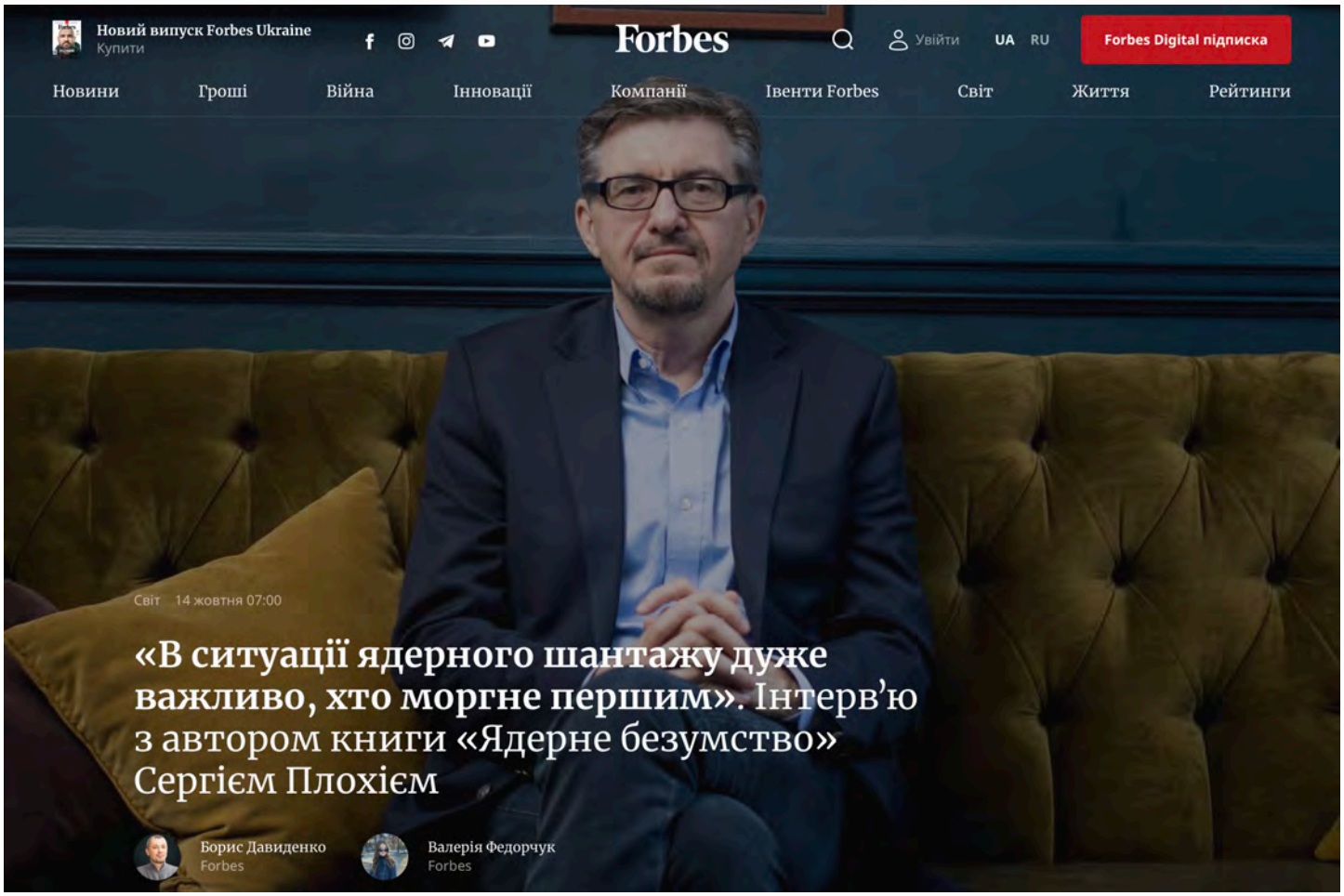
• Парламент Болгарії схвалив покупку в США 8 винищувачів F-16 для заміни парку винищувачів радянського виробництва. У 2019 р. країна замовила ще 8 таких літаків, постачання яких було заплановано на 2023 р, проте за наявних умов терміни може бути перенесено. Для охорони повітряного простору Болгарія планує орендувати винищувачі у Швеції чи Франції.

- Японія має намір зберегти свою частку в компанії з розроблення російського нафтогазового родовища Сахалін-1. З японські компанії мають 30 % акцій спільного підприємства.

***

№ 938.

«В ситуації ядерного шантажу дуже важливо, хто моргне першим». Інтерв’ю з автором книги «Ядерне безумство» Сергієм Плохієм

Сергій Плохій, автор книги «Ядерне безумство. Історія Карибської кризи»

2022-10-14

Борис Давиденко

Валерія Федорчук

Ризики ядерної війни не були так високі з часів Карибської кризи. Forbes поговорив з істориком Сергієм Плохієм про те, що вберегло світ від катастрофи рівно 60 років тому і як приборкати ядерний шантаж Росії зараз.

У жовтні 2022 року в Україні вийшла книга «Ядерне безумство. Історія Карибської кризи» історика Сергія Плохія. Публікація книги збіглася з ядерною ескалацією з боку Росії. Які сценарії розвитку подій, які паралелі й відмінність між двома найгострішими ядерними кризами, на чиєму боці історія та чому програш України – буде поразкою всього світу. Сергій Плохій – директор Гарвардського українського наукового інституту, один із найавторитетніших українських істориків.

***

— Ми з вами хотіли поговорити ще тиждень тому, але ви були зайняті – здавали нову книгу. Це хороша новина для нас – ваших читачів. Про що нова книга?

— Про що зараз можна писати, як не про російсько-українську війну. Я розбираю її з історичної перспективи, дивлюся на цю війну як на продовження розпаду не тільки Радянського Союзу, а й Російської імперії також. Формування національних ідентичностей в Україні і в Росії, до якого долучається ця війна, є одним контекстом. **Денуклеаризація України, яка створила передумови до цієї війни**, – інший контекст.

— Повернімось до вашої попередньої книги, яка цього місяця вийшла в українському перекладі, – «Ядерне безумство. Історія Карибської кризи». Вчора президент Байден заявив, що світ не був так близько до ядерної війни з часів цієї кризи. Що спільного, а що інакшого ви вбачаєте між Карибською і нинішньою ядерними кризами?

— Світ сьогодні в ситуації ядерного шантажу, якого не було в таких масштабах з часу Карибської кризи 1962 року. Спільною є реальна загроза ядерного конфлікту і те, що в минулому Радянський Союз, а зараз Росія, намагаються застосувати ядерну зброю, щоб повернути хід історії у свій бік.

Ми повертаємось до ситуації не тільки шантажу ядерною зброєю – **світ повернувся до холодної війни**. **Напад на Україну закінчив період глобального миру, який почався з падінням берлінського муру.**

Світ за ці понад 30 років суттєво змінився, але деякі речі залишилися без змін. Змінилось те, що Радянського Союзу вже не існує, а Росії немає навіть у десятці найбільших економік світу. Незмінними залишаються дві ядерні супердержави у світі, одна з них – Росія.

Дисбаланс між економічною і ядерною силами Росії проявляють себе сьогодні. Росія не може сформувати й озброїти армію, а амбіції залишаються на рівні ядерної супердержави.

Єдиний козир, який є в Росії, – ядерна зброя.

— Ви пишете у своїй книжці, що Кеннеді і Хрущов ухвалювали рішення, перебуваючи в «темній кімнаті»: жоден із них не знав реальної картини. Яка зараз асиметрія інформації між сторонами конфлікту?

— Іронія Карибської кризи полягала в *симетрії відсутності інформації* та комунікації.

На сьогодні присутня ***асиметрія інформації***, **тому що американська розвідка набагато потужніша за російську**. На початку цієї війни всіх здивувало, як дуже чітко вони передбачали вторгнення. Вони вирішили зливати інформацію майже в реальному часі.

Америка є супердержавою в рівні доступу до інформації, ці попередження щодо війни показали це.

Росія в цьому плані – трьохрядна держава, яка не змогла зрозуміти, що в неї відбувається поруч і які можуть бути наслідки. Путін прорахувався не тільки щодо України, а й щодо реакції Заходу, США й інших.

Книга «Ядерне безумство. Історія Карибської кризи», автор Сергій Плохій

— Ви сказали про те, що світ повертається до стану холодної війни. Хто, на вашу думку, сторони холодної війни XXI століття?

— Під час російсько-української війни відбулося повернення США як провідної сили у світі, і відбулася відбудова єдності країн НАТО.

Цього не було протягом довгого періоду,

— США були у стратегічному відступі після Іраку, відносини з Європою були зіпсовані під час президентства Трампа.

Ми бачимо перше повернення Західного альянсу, який тепер підсилений країнами колишньої Східної Європи.

З іншого боку,

— відбувається повернення Радянсько-Китайського альянсу часів холодної війни, який наразі повністю не сформований.

Ця війна призводить до розвернення Росії від Європи. Росія ішла в бік Європи чи не пів століття, коли в 70-ті роки почали продавати газ на Захід. Зараз ці речі розгортаються в інший бік. **Росія йде в ізоляцію щодо Заходу, і Західна Європа ізолюється від Росії.**

Ця війна надзвичайно підірвала економічний, військовий і політичний статус Росії. Російська армія виявилася другою армією в Україні, а не у світі.

Росія зараз іде на зближення з Китаєм у набагато слабшій ролі, ніж вона була перед початком війни, що означає збільшення ваги Пекіну як геополітичного центру.

Знову опиняється між одним і другим альянсом те, що називалося третім світом:

— частини Африки, а також Індія та деякі країни Азії.

Щодо Індієї, то йде змагання за позицію, яку вона обере.

Холодна війна – це про біполярний світ. І тепер ми бачимо, з одного боку, повернення Заходу, з іншого боку, початок формування нового Сходу, але вже з центром у Пекіні, а не в Москві.

— Зважаючи на ваш розбір Карибської кризи, чи простежується загальна логіка ескалації? Як розвивається криза? І з огляду на це, де ми зараз перебуваємо?

— Під час Карибської кризи Хрущов намагався таємно переправити ракети на Кубу і тільки потім оголосити про це світу.

У Путіна інша тактика:

— він вдається до шантажу, хоча, за всіма оцінками, ядерна зброя не зрушувалася і залишається там, де була.

6 жовтня президент Байден у своїй промові порівнював цю ситуацію з Карибською кризою.

Він говорив про те, що США намагаються шукати варіант, який дасть змогу Путіну зберегти обличчя, але вийти з цієї кризи без ядерної війни.

Це намагався робити й Кеннеді, коли непублічно пропонував Хрущову поміняти радянські ракети на Кубі на американські ракети в Туреччині. Бажання Кеннеді було подібне на те, про що зараз говорить Байден.

Для нас – України – питання і завдання не опинитися в ролі Туреччини, розмінної монети в цій грі.

— Які є шляхи деескалації?

— У ситуації ядерного шантажу дуже важливо, хто «моргне першим», це як гра в дивоглядки.

1) Якщо Америка моргне першою, то це легітимізує вживання ядерної зброї як інструменту шантажу, на майбутнє. Це програш не тільки для України, а й для США.

Зараз Путін, навіть не захопивши всієї території і не маючи ресурсів її втримати, оголошує, що чотири українські області є частиною РФ, і якщо ми з цим не погоджуємось, то він застосовує ядерну зброю.

2) Якщо прийняти цю поведінку раз, то надається карт-бланш для Путіна чи будь-кого ще з ядерною зброєю робити що заманеться, і США це розуміють.

На сьогодні у світі *9 ядерних країн*, але технологію і потенціал для того, щоб стати ядерними державами протягом подальших 2–3 років, мають десь 40 країн, що несе кратне підвищення глобальних ризиків.

Як світ сприйме ситуацію:

— «Україна позбулась ядерної зброї на вимогу США, а тепер її змусили здатись унаслідок ядерного шантажу». Це буде стимулом для цих 40 країн озброїтися якомога швидше.

— У лекції Тімоті *Снайдера* про становлення сучасної України є цікава ідея: що перед війною всі американські та європейські аналітичні центри помилились на користь Росії, прогнозуючи результат вторгнення. На його думку, така упередженість пов'язана з історичним наративом: Росія була завжди чи дуже довго, а Україна то була, то не була. Коли той, хтось великий і сталий, нападає на таку мінливу в історичному сенсі країну як Україна, то спрацьовує наратив: великий і стабільний завжди перемагає…

— Світ продовжує думати в контексті великих держав і менших, слабших сусідів. У цьому розумінні фактор прорахунку не тільки історичний, також

впливає обсяг територій, населення, кількість військ, танків, які не були на користь України.

Американці правильно вирахували, що Росія робитиме, але ніхто не міг передбачити сили українського опору. Це найбільш неточна наука – зрозуміти людську психіку і розум, як народ реагуватиме. Москва і Вашингтон виходили з різних інтересів, але сходилися на тому, що Україна не протримається більше одного тижня.

Росіяни вважали, що опір чинитимуть лише націоналістичні батальйони. Їхні міркування були міркуваннями 2014 року. Українська армія не існувала у 2014 році, і передбачити, чи вона існує сьогодні як бойова одиниця більше, ніж в нашій уяві, було дуже важко. Єдиний, хто вірив в українські збройні сили ще в грудні, були українці. За опитуванням, це була інституція, яка мала найбільшу суспільну підтримку. Це був wild card світової політики, який виявився нашим козирем.

І треба пам'ятати, що один із контекстів, у якому почалася ця війна, це *американський провал в Афганістані*, де-факто програна війна, яка велася десятиліттями.

Мільярди чи десятки мільярдів доларів були вкачані в афганську армію, яка протягом кількох днів зникла разом зі зброєю. Американці долучилися до тренування української армії, але передбачити, що станеться із цією армією, їм було дуже важко.

— Як вам здається з Америки, світ повірив, що Україна може перемогти?

— Реальні поставки озброєння почалися після перемоги під Києвом. У квітні почали ухвалювати рішення, щоб надавати більше, ніж стінгери чи засоби, які дали можливості вести партизанську війну.

Тепер уже питання інше:

> **— скільки зброї дати Україні, щоб вона перемогла і розбила Росію, але це не закінчилося ядерною війною. Тут зовсім інші розклади.**

Піддатися на ядерний шантаж Путіна буде найдорожчим для України, але це й надзвичайно висока ціна для США.

— Ми не знаємо, що Америка ставить на противагу ядерного шантажу Путіна. Є теорія, що США навмисно підтримують невизначеність щодо своєї відповіді. Як щодо цієї концепції невизначеності?

— З публічних заяв нам відомо: росіянам чітко донесли, що їх чекає.

Згідно із заявами Байдена, американці шукають варіант, як допомогти Путіну врятувати не тільки обличчя, а й владу, щоб він не застосував ядерну зброю.

— Як російсько-українська війна вплине на США, Європу, Китай, Росію через 10–15 років? Як вона змінить геополітичну шахівницю?

— Відбувається консолідація Заходу, і з цією війною в Україні зникають сірі зони.

Тепер це тільки справа часу, коли Україна стане частиною політичного, економічного й військового Західного блоку.

> **В нинішній ситуації для України важливо покинути сіру зону, тому що сіра зона сьогодні – військова зона завтра.**

Ми маємо консолідацію Заходу і включення до нього значних частин Центрально-Східної Європи. Де-факто Україна вже стала частиною цього блоку.

Далі питання,

> — що станеться з можливим Китайсько-Російським союзом, який на сьогодні тільки формується. Китай політично підтримує Росію, але економічно і військово – ні. Те саме відбувається з Індією та іншими країнами.

Сьогоднішні тенденції вказують на те, що Китай економічно і військово зростатиме, і ставатиме навіть не другим, а першим центром влади у світі.

Це може статися або й ні.

Якщо дивитися на зростання радянської економіки в 50-ті, 60-ті роки, Хрущову можна було повірити, коли він говорив: «Ми вас закопаємо» – економічна статистика було на його боці. Але реальність, як ми знаємо, виявилась іншою.

— Українська влада випромінює оптимізм і браваду щодо можливого застосування ядерної зброї Росією. Наприклад, на думку Мінооборони України,

1) запобіжником є те, що ядерна зброя РФ невідомо в якому стані і що вона ще в 1997 році, коли Україна віддавала ракети, була в поганому технічному стані. Інший аргумент, що

2) використання зброї «судного дня» відверне від РФ останні країни-прибічники? Це вагомі аргументи?

— Звичайно, що це реалістичні речі.

Ядерна зброя не використовувалася довгий час. Стан російської армії, який ми бачимо, вказує на те, що певну частину озброєння часів холодної війни продали, певну частину пропили, певну частину не обслуговували. Але ніхто достеменно не знає, що певні снаряди тактичної ядерної зброї не вистрелять.

Ядерна зброя та її застосування – це крайній захід. Єдиний варіант її застосування з боку Росії – загроза особисто Путіну і його режиму. Ситуація, коли єдиним виходом, на його думку, залишиться ядерна зброя.

Її використання матиме дуже багато непередбачуваних наслідків для самого Путіна: можливість ядерного удару у відповідь, можливість того, що він одного дня не прокинеться, тому що люди навколо нього не вважатимуть, що жити в новій Північній Кореї – найкращий варіант для них.

Застосування ядерної зброї йде з надзвичайно великим ризиком для людини, яка ухвалює це рішення. Це рішення може ухвалюватися тільки за умова, коли, кажучи мовою Юлії Тимошенко «все пропало». До того часу, поки все не пропало, йде нарощування ядерного шантажу, але не застосування ядерної зброї.

— Завдяки кому і чому Карибська криза не стала Карибською катастрофою? ***Що врятувало світ тоді?***

— **Страх**.

Головна сила ядерної зброї – не її застосування, а страх, який вона викликає.

І Хрущов, і Кеннеді поділяли страх ядерної війни. Для кожного з них наслідки застосування ядерної зброї були набагато гірші, ніж незастосування. Цей страх врятував світ від ядерної війни і Третьої світової війни. Подальшу ескалацію зупинило гарантоване взаємознищення.

В нашій ситуації дуже важливо, що Росія є не єдиною ядерною державою, а те, що є інші ядерні держави, які можуть бути готові застосувати ядерну зброю, якщо її застосувала Росія.

Момент, що ускладнює ситуацію зараз, полягає в тому, що Путін і його ядерні погрози не загрожують американцям безпосередньо. Це ставить під питання можливість Америки відповісти саме ядерною картою. Але щоб зберегти цей баланс страху, має бути донесена дуже чітка інформація, якою буде відповідь, і ця відповідь має стати більшою загрозою режиму, ніж незастосування ядерної зброї.

— Щось змінилось в українському суспільстві від 24 лютого в потенційно історичному значенні?

— Найбільші зміни в українському суспільстві відбулись між 2014 та 2022 роками. Головні прорахунки Путіна були пов'язані з тим, що він починає війну проти України 2014-го року у 2022 році. Путін починав обмежену військову операцію, а Україна була іншою. Про це не знав ні Путін, ні достеменно український уряд.

Україна, також готуючись до цієї війни, насправді готувалась до війни 2014 року. За два тижні до російського наступу відбувалися навчання на півдні, де відігрувався сценарій Криму 2014-го року, що запускається пропаганда, запускаються «туристи», розхитується ситуація, захоплюються міські ради.

— Чому тоді, готуючись до гібридної війни, Україна вистояла в повномасштабній?

— Була українська армія, яка чинила опір, був український народ. Це трансформація останніх восьми років. Після першого тижня вже не мало значення, в яких кордонах закінчиться війна. З історичного погляду Україна вже тоді перемогла, у розумінні, що вона відстояла своє право залишиться на мапі світу. За останні 8 місяців відбулась дуже важлива в українській історії річ.

Відбулося єднання громадянського суспільства і держави. Армія –державна структура. Держава не розвалилася, а допомагає громадянам вижити і забезпечити їм безпеку, це найголовніше завдання держави. Громадянське суспільство, яке розвинулось за останні вісім років, допомагає державі. Цей статус держави в українській історії та психіці, якого не було століттями.

Згадайте: першого дня вторгнення люди стояли в чергах у військкомати, а не у напівприватні добровольчі батальйони, це докорінна зміна з 2014-го. Утворився союз суспільства з державою, скріплений кров'ю, жертвами, стражданнями, який дуже важко буде розібрати на запчастини знову.

— Що каже історія про те, з якими проблемами стикаються повоєнні країни? *Які соціальні ризики ви вбачаєте в повоєнній Україні?* З якими внутрішніми демонами нам доведеться боротися?

— **Найбільший ризик – сценарій Афганістану.**

Країна може дуже добре мобілізуватися проти зовнішньої загрози, але як зовнішня загроза зникає, також зникає і єдність, і все перетворюється на *отаманщину*. І в українській історії таке не раз відбувалось.

Але зараз цей ризик невеликий – ми змогли уникнути такого сценарію після 2014-го, коли ситуація з недержавними мілітаризованими групами була складніша. Країні вдалося безкровним шляхом відновити «монополію» держави на військові сили, добровольців інтегрували в Нацгвардію чи в ЗСУ. В межах суспільного договору відбулася інтеграція напівприватних армій, напівотаманських підрозділів у державні інституції, керовані з центру.

Інша нова річ — *консолідація* політичної *еліти* та консолідація *влади* лідерами країни.

Тут два виміри – зовнішній і внутрішній.

У нас з'явився популярний у цілому світі лідер, який може на рівних говорити зі світовими лідерами, як з друзями, так і з ворогами. Це президент Зеленський.

Крім того, зараз є ***тенденція централізації влади***, це процес закономірний для будь-якої війни, для будь-якої країни у воєнному стані.

— Але ми пам'ятаємо, що **Зеленський ішов шляхом централізації влади і до війни**.

Тому **ключове питання: що буде далі, після настання миру**.

Тут завдання – **зберегти консолідацію суспільства, але не втратити плюралізм на демократію**.

Ті держави, які входять демократичними у війну, незважаючи на обмеження демократії під час воєнного стану, зберігають її.

Історія насправді налаштована проти переможців у демократичних країнах.

Суспільство, яке пережило війну, намагається психологічно дистанціюватися від цієї трагедії, міняючи політичні декорації, зокрема на урядовому рівні.

1) Черчилль не переобирається, 2) Пілсудський був відсунутий після створення нової польської держави, 3) Де Голль відходить на деякий час.

Але **багатьом вдається повернутися до влади, коли в населення минає період втоми від війни і починається її героїзація**.

Історія не повторюється, історія римується.

Вона на боці демократії, але *це не є закони фізики*. Це тенденції, в які ми можемо втрапляти, а можемо не втрапляти.

— Від чого залежить сталість підтримки України Заходом, Америкою та Європою?

— Україна в особі президента отримала надзвичайно ефективного мобілізатора суспільної підтримки й збирача коштів. Сталість підтримки залежить від здатності українців тепер вже не чинити опір, а перемагати, і робити це досить швидко.

Існує таке поняття, як втома, або нормалізація війни. Це коли вже всім остогидла війна, і вже хочеться закінчити як завгодно, справедливо чи ні, але закінчити. Це відчуття, яке є не тільки поза Україною, а і в Україні, набиратиме сили.

— Які ваші три найбільш імовірні сценарії завершення війни?

Перший варіант, не найбільш вірогідний, але цілком реальний, це ***вихід України на кордони 1991 року як результат політичної кризи та часткової дезінтеграції Росії.*** Цей варіант можливий, якщо Україна продовжує перемагати, російський фронт сиплеться, і армія повертається назад у Росію. Таке вже було у 1917 році, а потім, у м'якішій формі, – у 1991 році.

Другий сценарій – це ***демаркаційна лінія***, коли обидві держави з різних причин виснажені війною, і встановлюється перемир'я по якихось межах. Це варіант Кореї, Німеччини чи В'єтнаму з демілітаризованою зоною. Але, незважаючи на встановлення миру на якійсь лінії розмежування, де-юре українські кордони не змінюються. Японія, наприклад, до сьогодні не визнала анексії Курильських островів. Україна нещодавно долучилася до цього невизнання.

Третій варіант – це продовження ситуації, яка була між 2014 та 2022 роками. Такий варіант передбачає ***низькоінтенсивний хід війни,*** і це найгірший із можливих варіантів, хай де не проходив би кордон.

Якщо війна не закінчується, можна забути про будь-яку відбудову.

Ніхто не зможе інвестувати чи реінвестувати в країну, в яку завтра прилетить ракета і зруйнує щойно збудоване підприємство чи будинок.

Треба «сподіватися на краще, готуватися до гіршого».

У будь-якому разі Україна є, залишається і буде. Це стало зрозуміло вже за декілька днів після вторгнення. Це факт.

***

№ 939.

У любой политики есть выгодополучатели

Кущ **2022-11-07**

Роль центрального банка страны - это достижение двух целей:

— 1) ценовой стабильности и 2) полной занятости.

Уже эта "двойственность" или как говорят "двойной мандат", диктует необходимость балансировки на стыке интересов промышленного и финансового капиталов.

Можно стремиться лишь к ценовой стабильности, если твоя страна является частью большой системы, например ЕС с главенствующим ЕЦБ, или экономика уже решила все цели структурного развития и осталось лишь поддерживать себя в состоянии экономического гомеостаза.

В Украине НБУ обозначил главную цель - инфляционное таргетирование.

Выбирая между высокой инфляцией или низкими темпами экономического роста, **он выбрал низкие темпы экономического роста**.

И получил и

1) высокую инфляцию, и 2) экономическую стагнацию.

Лишь два раза за последнее время, НБУ смог достичь цели в виде низкой инфляции: в 2019 и 2020 годах.

В первом случае - за счет резкого укрепления гривны в 2019-м году на 15%, которое "убило" импортируемую инфляцию.

Глубокую ***ревальвацию*** вызвала **политика высоких процентных ставок по государственным ОВГЗ**, **обеспечившая приток 4 млрд дол спекулятивных инвестиций**.

Но примерно столько же потеряли украинские экспортеры за счет укрепления курса национальной валюты.

Произошли:

1) деиндустриализация и 2) падение промышленного производства.

Особенно в сегменте производств с высоким уровнем добавочной стоимости:

> **— легпром, обувная, электротехника и т.д., где рентабельность (10-15%) была ниже уровня *ревальвации* и, соответственно, весь экспорт стал убыточным.**

В 2020-м году, инфляционная цель была достигнута за счет беспрецедентного кризиса и падения внутреннего потребления, плюс дешевые цены на сырье, в первую очередь, на энергоресурсы.

Последние годы маятник НБУ окончательно и бесповоротно качнулся в сторону интересов финансового капитала.

В этом 2022 году, даже на фоне войны, банки заработали за девять месяцев 7,4 млрд грн чистой прибыли, а ведь они осуществляли колоссальные отчисления в резервы под возникшие и ожидаемые риски.

В прошлом 2021 году, чистая прибыль за аналогичный период оставила 51,4 млрд грн, а рентабельность 32,1%!

Скажите мне, кто еще в Украине, кроме сырьевиков, подакцизников и игорного бизнеса, может похвастаться такой рентабельностью?

Явно, не предприятия машиностроения.

За время войны банки смогли сформировать резервы на уровне 99 млрд грн, то есть если бы не война, чистая прибыль также превысила бы 50 млрд грн.

Темпы роста процентного дохода в этом году составили 26%, хотя в начале года находились на уровне 35%.

С помощью резервов банки "прячут" прибыль.

Это подтверждает динамика чистой операционной прибыли до отчислений в резервы.

За девять месяцев этого года, данный показатель увеличился на 78%!

Вал денег в банки превысил даже показатель прошлого 2021 года.

Например, в третьем квартале 2022 года чистая операционная прибыль составила 56,5 млрд грн против 25,7 млрд грн годом ранее.

Рост "операционки" в два раза.

> **Такого нет ни в одной отрасли нашей экономики.**

Никто не говорит, что банки должны быть убыточными и не зарабатывать.

Но, **процентная политика НБУ обязана быть направлена на достижение баланса интересов промышленности, населения и финансового сектора**.

Не все могут работать в банках и не только от банков зависит наполнение бюджета.

И удельный вес финансового сектора в ВВП страны - до 10%. Мы же не Гонконг.

Вот только лоббизм на уровне НБУ настолько велик, что исправить ситуацию можно лишь с помощью пресловутой политической воли.

***

№ 940.

2,4 мільйона українців втратили домівки за час війни. Що з обіцяним житлом від держави?

Влада обіцяла побудувати для переселенців тисячі квартир за пів року. Скільки людей отримали дах над головою, і чому початковий план "великої відбудови" не вдався.

2022-11-07

ОЛЕКСАНДР КОЛЕСНІЧЕНКО

Через війну Росії проти України мільйони громадян втратили житло. Навесні влада зобов'язалася забезпечити дахом над головою всіх, хто залишився без домівки.

У квітні Офіс президента представив програму будівництва і викупу квартир за державний кошт, щоб у 2022 році розв'язати проблему 10% внутрішньопереміщених осіб.

План не реалізували.

У чому причина?

1. Скільки житла зруйновано

За попередніми підрахунками аналітиків, на які спирається Міністерство розвитку громад і територій, понад 2,4 мільйона українців мешкали в зруйнованому або суттєво пошкодженому житлі.

Це попередня цифра, оскільки в умовах воєнного стану і тимчасової окупації деяких регіонів точно порахувати кількість житла, непридатного для проживання, неможливо.

За даними обласних військових адміністрацій, з 24 лютого по 18 жовтня на доступних для підрахунку територіях зафіксовано майже 160 тис пошкоджених або зруйнованих об'єктів. З них 60% – із ступенем руйнування понад 50%.

Серед пошкоджених об'єктів нерухомості переважають житлові приміщення – понад 142 тис. З них понад 54 тис – із ступенем руйнування до 50%, 88 тис – 50-100%.

У Мінрегіоні нагадують, що до початку великої війни Росії проти України на квартирних обліках перебували майже 670 тис українців.

2. Що обіцяли зробити

У квітні 2022 заступник голови Офісу президента Кирило ***Тимошенко*** заявив, що влада ***до зими 2022 року*** забезпечить житлом тих, хто цього найбільше потребує. План полягав у підготовці **53,4 тис квартир** для 186 тис українців.

Побудувати на замовлення держави планували **32 тис квартир**.

Зокрема, план Офісу президента на 2022 рік передбачав зведення по 100 тис кв м житла в 15 областях на заході, у центрі країни та в Києві. Тобто по 2 тис квартир у кожному відносно безпечному регіоні.

Ще **21,4 тис квартир** держава хотіла викупити в забудовників у готових житлових комплексах або будинках з високою стадією готовності.

Загальна сума видатків на будівництво, викуп та ремонт житла у 2022 році мала становити 65,9 млрд грн. Ці кошти розраховували передбачити в державному бюджеті, розповідав ***Тимошенко***.

У кінці літа стало зрозуміло, що "зайвих" 65 млрд грн у кошторисі охопленої війною країни немає: дефіцит державного бюджету з початку 2022 року становить 600 млрд грн.

У серпні Тимошенко презентував програму відновлення житла західним політикам та дипломатам у рамках ***Fast Recovery Plan***.

За планом Офісу президента, тепер кошти на будівництво житла для внутрішньопереміщених осіб (ВПО) мали надходити від країн-партнерів. **Про чіткі терміни будівництва в презентації вже не йшлося.**

3. Що змогли побудувати і викупити

У квітні уряд ухвалив постанову, якою дозволив будувати і купувати житло для ВПО. Розпоряджатися коштами для цих цілей доручили Мінрегіону. Щоб отримати гроші, громади мали виділити земельну ділянку.

Місцеві адміністрації не забарилися.

1) На ***Кіровоградщині*** виділили 179 га для будівництва двадцяти п’ятиповерхівок на дві тисячі квартир.

2) У громадах ***Буковини*** визначили понад 60 ділянок площею 200 га.

3) ***Львівська облдержадміністрація*** затвердила програму на 50 млн грн для завершення облаштування 13 будинків для ВПО.

4) На ***Закарпатті*** зареєстрували перший в Україні земельний банк для будівництва житла для переселенців.

5) В ***Ірпені*** територію колишнього санаторію "Ластівка" площею 7 га міська рада передала для будівництва п’ятиповерхівок загальною площею 50 тис кв м. Влада Києва про виділення землі в рамках програми не повідомляла.

Чиновники показали активність і в питанні купівлі нерухомості, хоч і не в заявлених обсягах.

Навесні Мінсоцполітики переказало Держмолодьжитлу 100 млн грн.

За ці кошти придбали 60 квартир у Житомирській, Київській, Сумській та Чернігівській областях і тимчасово заселили в них 211 внутрішньопереміщених осіб та громадян, які втратили житло.

У жовтні 2022 ***Київська міська*** рада виділила ***2 млрд грн*** департаменту будівництва та житлового забезпечення КМДА і комунальному підприємству ***"Фінансова компанія "Житло-інвест"***.

Ці гроші підуть на придбання 1 тис квартир, які здаватимуться в оренду переселенцям.

За словами експертів, **затверджених параметрів програми ще нема, тому невідомо, у яких забудовників і за яким принципом столична влада купуватиме квартири.**

До того ж, тисяча квартир не розв'яже проблему.

4. А що з "великою відбудовою"?

У травні ЕП писала, що будівельники ставили під сумнів ідею "швидкого і якісного" будівництва житла навіть за умови стабільного фінансування програми.

Головна причина

> – термін зведення якісного багатоквартирного будинку, підключення його до комунікацій та оздоблення квартир становить півтора-два роки.

Утім,

> **— в Офісі президента від своїх слів не відмовлялися і переконували, що житло можна звести за п’ять-шість місяців.**

Проте,

на заваді реалізації програми, презентованої Тимошенком, стали не терміни, а гроші. На початку листопада на будівництво житла з держбюджету не виділили жодної гривні. Не вдалося залучити і закордонні гранти.

План Кирила Тимошенка не спрацював, але переселенці без даху над головою не залишилися

ЕП надіслала запит Тимошенку щодо того, як держава розв'язує проблему забезпечення житлом ВПО, але *за два тижні відповіді не отримала.*

Заздалегідь усвідомлюючи ***нереалістичність обіцянок*** влади побудувати і викупити житло для всіх, хто цього потребує, експерти пропонували інші підходи.

Серед них – 1) компенсація нужденним вартості оренди квартир або 2) видача цільових сертифікатів на придбання житла.

5. Житло для ВПО: куди розселяють

Ті, хто втратили житло або покинули тимчасово окуповану територію, поділилися на дві категорії.

1) Перша категорія ВПО самостійно розв'язує проблему, орендуючи житло, купуючи нове або переїжджаючи до родичів.

2) Друга категорія – ті, кому нема де жити. Останніми опікується держава.

За даними Мінрегіону, **до кінця жовтня вдалося організувати 163 тис місць, у яких тимчасово розмістили 1,69 млн українців**. Мова йде про приміщення державної, комунальної та приватної власності.

У березні група осіб запровадила соціальну програму "Прихисток". У її рамках особи, що безкоштовно прихистили ВПО з тимчасово окупованих територій, отримують 450 грн на місяць за особу. В опалювальний сезон виплата подвоюється.

До кінця жовтня в рамках цієї програми вдалося розмістити 682,3 тис внутрішньопереміщених осіб.

З квітня по вересень компенсація за прихисток ВПО надавалася за кошти держбюджету та міжнародних благодійних організацій.

З 1 жовтня програму фінансує лише Товариство червоного хреста в Україні.

Крім того, з початку великої війни для тимчасового розміщення ВПО облаштували та заселили ***11 модульних містечок*** у деокупованих населених пунктах Київської (Ірпінь, Буча, Бородянка, Макарів) та Чернігівської (Новоселівка) областей, а також у Львові. Завершується облаштування ще чотирьох модульних містечок.

У модульних містечках мешкають 3,5 тис осіб. До кінця 2022 року ще для 5 тис людей планують облаштувати 13 таких містечок.

Їх Україні надало Урядове агентство стратегічних резервів Польщі як гуманітарну допомогу.

6. "єОселя" та інші іпотечні програми

У травні німецький банк розвитку KFW відновив виділення коштів на видачу кредитів на квартири чи будинки для внутрішньо переміщених осіб. Ця програма діяла і до вторгнення російських окупантів.

> Перший внесок для ВПО становить 6%, ставка за кредитом – 3% річних. Подати заявку на участь у програмі можна через портал "Дія". Також можна звернутися до регіонального відділення "Держмолодьжитла".

Через обмежене фінансування та велику кількість охочих схвалення заявок відбувається на конкурсній основі. Після відновлення програми право на пільгові кредити отримали 2,3 тис сімей, але виявилося, що тільки 10% з них заключають договори.

Причин кілька:

> 1) невідповідність умовам програми, 2) неспроможність сплатити стартовий внесок, 3) зміна особистих планів тощо.

Загалом за цією програмою з 2021 року видано 463 кредити на загальну суму 593,6 млн грн.

Програма триватиме до вичерпання виділених на неї 25 млн євро, кажуть в "Держмолодьжитлі".

У жовтні запрацювала оновлена державна іпотечна програма "єОселя".

Вона дозволяє придбати житло за відсотковою ставкою, набагато нижчою за облікову ставку НБУ та розмір інфляції.

Влада розраховує, що іпотекою користуватимуться і ВПО.

Наразі взяти кредит на купівлю житла можуть 1) військовослужбовці, 2) медики та 3) освітяни. Для них розмір ставки становить 3% річних.

З 2023 року "єОселя" поширеться на всіх українців, які відповідають вимогам програми.

Єдина перепона – необхідність одразу сплатити перший внесок у розмірі 20% від вартості квартири.

***

№ 941.

Дайджест подій в Україні та навколо України від 06 листопада 2022

Головне

1) Те, що наразі відбувається в околицях села Павлівка й у Бахмуті з рашитстами, буде вже незабаром буде порівняно із піровою перемогою маршяла жюкова під Ржевом. Бо вся місцевість застелена трупами русні.

2) Римський папахєн, дружбан гундяя, стверджує, що гроші хуйла просто не можуть бути поганими. Це ж нонсенс!

3) Мене вштирила інформація про прибутковість банківської системи. Бо треба бути повним ідіотом, щоб не піднятися на рефінансі, який добренький дядечка шевченко раздавав на початку вторгнення.

4) Угорщина, як зазвичай, виправдала всі очікування. Хуйло віддячить дешевим газком.

5) Комерсанти з ЄСа взагалі красунчики. Дати гроші на оборону Європи як кредит (поки можна відсотки не платити, проте після війни треба буде платити і тіло, і відсотки).

Теми доби

1) Окупанти не можуть пробити українську оборону на Донеччині.

2) Кличко фактично спростував свою заяву про можливу повну евакуацію Києва.

3) Папа Римський Франциск побачив "гуманізм", нібито притаманний "російському народові".

1. Війна

1-1) Фронт

• Російські війська намагаються контратакувати на півночі Луганщини – у районі Сватового та Кремінної, щоби збити наступальний порив ЗСУ. Українські війська відбили атаки на сході та в центрі Донецької області – вздовж траси Лисичанськ – Бахмут, на околицях Бахмута, Горлівки, у районі Донецька та Вугледару. За свідченнями з передової, російське командування не шкодує військовослужбовців, втрати в ударних частинах дуже великі. Попри втрати в живій силі та техніці, підрозділи армії РФ майже безперервно атакують Бахмут, Майорськ, Первомайське, Невельське, Красногорівку, Мар'їнку, Павлівку, проте успіху не мають.

• Уперше за довгий час окупанти проявили активність у Запорізькій області. ЗСУ відбили атаку в Щербаках на південь від Запоріжжя.

• На Херсонщині російські війська знищують плавзасоби та мінують лівий берег Дніпра, щоби перешкодити форсуванню річки підрозділами ЗСУ. Окупанти наказали жителям Берислава до 10 листопада залишити місто – "через можливе руйнування українськими військами греблі Каховської ГЕС". Агентство "Інтерфакс-Україна" повідомило, що Держінспекція з ядерного регулювання доручила Енергоатому терміново проаналізувати ризики експлуатації Запорізької АЕС у разі падіння рівня води в Каховському водосховищі – наприклад, у разі часткового руйнування греблі Каховської ГЕС.

• Російська артилерія та авіація завдають ударів по мирних українських населених пунктах у прикордонній смузі на півночі України, а також по містах та селах на лінії фронту та в ближньому тилу ЗСУ. Унаслідок обстрілу було пошкоджено ділянку залізничної колії між містами Суми та Конотоп за 10 км від кордону.

• Власник ПВК "Вагнер", "кухар Путіна" російський мільярдер Пригожин заявив про створення "центрів підготовки ополченців" у прикордонних з Україною областях, де, за його словами, навчатимуться місцеві жителі.

• "Інформагенція" окупованого півострова "Кримінформ" повідомило про плани російської влади до кінця року повністю відремонтувати міст через Керченську протоку й відновити рух обома смугами для автівок.

1-2) Тил

• Укренерго знову запроваджує екстрені аварійні вимкнення. Президент Зеленський повідомив, що на 7 листопада повністю або частково не мають електрики 4,5 млн споживачів.

Після скандальної заяви Кличка та чиновника міської адміністрації Ткачука про можливу тотальну евакуацію мешканців столиці, вони були змушені заспокоїти громадськість. Кличко заявив, що влада міста тримає під контролем ситуацію з подаванням електрики, води та тепла, приводів для паніки немає, а про евакуацію наразі не йдеться. Водночас у Києві знову почалися екстрені вимкнення електропостачання. Графіки погодинних відключень, які було анонсовано в неділю, уже не є дійсними. Виконавчий директор компанії ДТЕК Сахарук заявив, що певні будинки постійно мають світло, оскільки вони підключені до ліній, що живлять об'єкти критичної інфраструктури, наприклад, лікарні.

• Із 6 листопада поновлено рух поїзда Київ – Кишинів.

• Пресслужба Нацбанку повідомила, що за 9 місяців 2022 р українські банки заробили 7,4 млрд грн чистого прибутку, що в 7 разів менше за торішні показники. Чиновники регулятора підрахували, що рентабельність банківської галузі за три квартали склала 4,3 % проти 32,1 % торік.

• НБУ минулого тижня збільшив продаж валюти на міжбанківській біржі з $227 млн до $410 млн.

2. Україна та світ

• Глава Єврокомісії фон дер Ляєн повідомила президента Зеленського, що програму фінансової допомоги Україні на наступний рік буде анонсовано протягом тижня. Сума фінансування – €18 млрд. Левова частина цих коштів буде кредитами, відсотки за якими сплатить Єврокомісія.

• Посол Великої Британії в Україні Сіммонс заявила, що ЗСУ досягли "оперативної сумісності" з арміями країн НАТО ще до початку повномасштабного вторгнення. Вона наголосила, що зараз на порядку денному стоїть "інституційна реформа оборонних механізмів", впровадження якої стане значущим етапом на шляху України до вступу до Альянсу.

• Посол України в Болгарії Москаленко повідомив про передання міністерству оборони країни запиту від України на постачання озброєнь – після ухвалення парламентом у першому читанні законопроєкту про дозвіл на подібні постачання. Україна запросила засоби ППО, зенітно-ракетні комплекси, гаубиці калібру 152 мм, САУ, міномети, снаряди та патрони.

• Спецпредставник США з Ірану Меллі підтвердив, що Росія отримала іранські БПЛА, крім того, користується послугами іранських військових фахівців, які допомагають застосовувати ці безпілотники проти України. Президент Зеленський заявив, що Іран має разом із Росією понести відповідальність за наслідки війни в Україні.

• Патріарх РПЦ Кирило (Гундяєв) заявив, що російський народ стикнувся з небезпеками, що кидають виклик існуванню країни. Він стверджує, що "могутні сили" за межами Росії прагнуть "послабити Святу Русь".

• Папа Римський Франциск заявив, що жорстокість російських військовослужбовців в Україні нібито не притаманна "великому російському народові", який має "внутрішній гуманізм". За його словами, російський письменник Достоєвський досі "надихає християн на осмислення християнства". Посол України в США Маркарова вважає, що Франциск неуважно читав Достоєвського, інакше б не дивувався жорстокості росіян.

• Видання The Wall Street Journal повідомило, що радник президента Байдена з нацбезпеки Салліван непублічно спілкується із секретарем Ради безпеки РФ Патрушевим та радником російського президента із зовнішньої політики Ушаковим. Метою переговорів є підтримання каналів прямого зв'язку для запобігання ядерному конфлікту.

• Президент Німеччини Штайнмаєр вважає, що українська влада має самостійно визначити дату та умови можливих переговорів про припинення вогню.

• Міністерство закордонних справ Угорщини не спростувало заяви російського президента Путіна про угорські територіальні претензії до України. Водночас пресслужба МЗС Угорщини закликала Путіна до припинення вогню замість заяв, які "поглиблюють воєнний конфлікт".

Єврокомісар із питань розширення Вархеї, якого обрано за квотою Угорщини, унеможливив прискорену процедуру вступу України до ЄС. Він заявив, що процес підготовки України до початку переговорів може тривати від 1 до 2 років.

• Мер другого за розміром міста Латвії Даугавпілса Елксніньш заявив, що Крим є частиною Росії, оскільки після включення півострова до складу РФ

весь світ і далі співпрацює з РФ. Він також стверджує, що за різанину в Бучі та інших українських містах, яку влаштували російські військовослужбовці, несуть відповідальність, крім Росії, ще й Україна та США, а причиною війни є "програш дипломатії".

- Проросійський політик Шор і далі розхитує політичну ситуацію в Молдові. Його партія організувала в центрі Кишинева мітинг із вимогами відставки уряду, у якому взяли участь від 1 до 2 тис. осіб. Шор переховується в Ізраїлі після пред'явлення йому підозр у допомозі Росії у втручанні в молдавські вибори, а також у розкраданні коштів. Низка видань опублікувала розслідування про його контакти з російськими спецслужбами, зокрема, про фінансування ФСБ його партії та антиурядових акцій.

***

№ 942.

Генштаб і Міноборони за чотири роки не запустили систему он-лайн керування військом, на яку витратили 600 мільйонів

2021-03-17

Аудит виконання договору Міністерства оборони з ТОВ «Еверест Лімітед» на розробку системи управління збройними силами виявив, що впровадження цього проекту в армії може бути недоцільним і неможливими. За чотири роки на систему вже витрачено понад 580 мільйонів.

Про це йдеться в матеріалі Лесі Іванової для «Наші гроші з Денисом Бігусом».

В грудні 2016 року Міністерство оборони уклало з ТОВ «Еверест лімітед» Юрія Чубатюка контракт на створення Єдиної автоматизованої системи управління Збройними силами України. На першому етапі загальна вартість проекту оцінювалася в 218,2 млн грн. При цьому, раніше військові запевняли, що фірма залучається тільки для оформлення через неї дослідно-конструкторської документації на систему «Дельта», яку на початок 2016 року вже почали впроваджувати колишні волонтери на службі армії. Тоді за основу системи були взяті напрацювання армій НАТО.

Але потім Генштаб вирішив, що «Еверест лімітед» напише взагалі власну систему і виконає дослідно-конструкторську роботу «Дзвін-АС». По фіналу «Еверест» мав зробити дві основні речі: написати спеціалізований військовий софт і обладнати кілька пунктів управління (штабів і машин) технікою, на якій цей софт працює.

Цікаво, що до «Дзвону» компанія подібного програмного забезпечення не розробляла, її основним видом діяльності була торгівля комп'ютерами, приладдям і готовим софтом. Тому спочатку навіть саме Міноборони дало висновок, що компанія роботу виконати не спроможна. Але за кілька тижнів в міністерстві передумали і вирішили, що фірма здатна провести роботи за умови залучення співвиконавців

Контракт з «Еверест Лімітед» генерал Володимир Рапко – тодішній начальник військ зв'язку Генерального штабу Збройних сил.

Робота над проектом тривала чотири роки, за цей час кошторис зріс, адже замовник з підрядником постійно змінювали план і обсяг робіт. Зокрема 12 разів виправляли техзавдання, через що постійно коригували робочо-конструкторську документацію. За одне тільки це коригування, як за окремий шмат робіт, «Евересту» заплатили 115 млн грн. (це 20% загальної вартості проекту).

Ще на 255 млн грн. вартість «Дзвону» виросла через те, що чиновники вирішили потроїти кількість пунктів управління, які мав обладнати «Еверест», і замість запланованих чотирьох комплексів закупили 12. Аудитори так і не знайшли обґрунтованих пояснень такого збільшення витрат.

На закінчення аудиту 14 грудня на систему «Дзвін» було вже витрачено 580 мільйонів.

Звіт аудиторів zvit-audytoriv_copy

Аналіз аудиторами програмного забезпечення «Дзвону» показав, що частина запланованих завдань не реалізована, а реалізація інших не не забезпечить ефективного і оперативного управління армією:

1. «Дзвін» несумісний із аналогічними системами країн-членів НАТО. Для сумісності з НАТО достатньо використовувати затверджені в НАТО протоколи обміну інформацією. Але з невідомих причин «Дзвін» написали з використанням експериментального протоколу, не ратифікованого як стандарт НАТО.
2. Відсутність у «Дзвоні» відкритих програмних інтерфейсів за міжнародними стандартами ускладнює подальшу інтеграцію системи з іншим софтом в Єдиній системі управління ЗСУ чи будь-яким іншим продуктом в майбутньому, якщо вони написані за міжнародними стандартами. Це створює ризик подальших додаткових витрат на постійне доопрацювання системи кодами-перехідниками на кожен новий софт.

3. Робота з цифровими картами реалізована так, що ефективної роботи під час бойових дій «Дзвін» забезпечити не зможе. Карта є одним з найважливіших інструментів для військових, вона має оновлюватися оперативно. Натомість виявилося, що в основі «Дзвону» лежить система документообігу, відтак і робота з картами відбувається – як робота з документами. За висновками аудиторів, така система спрощує роботу з документами, тому може бути ефективною для планування чи підготовки – але під час активних бойових дій забезпечити ситуаційної обізнаності армії не зможе.

4. Грифи таємності в системі присвоюються не окремим документам/даним, а цілим пунктам управління, що унеможливлює оперативний і автоматичний обміну даними. Зі штабу з рівнем «ДСК» до вищого штабу з рівнем «таємно»/«цілком таємно» (тобто нагору) інформація автоматично ще передається, а навпаки (вниз) – уже ні, тільки мануально. Для цього в штабі стоїть три різні сервери, по одному на кожен рівень доступу, і окрема людина, т.з. «адміністратор безпеки», має на флешці перенести дані з одного на інший і тільки так вони потраплять до «нижчого» штабу. В умовах активних бойових дій темпи передачі інформації і прийняття рішень – по суті залежать від того, як швидко перетикати флешки. Хоча «Дзвін» мав бути автоматизованою системою управління.

5. Частина софту в складі «Дзвону» – це придбане «Еверестом» ліцензійне програмне забезпечення сторонніх виробників. В ході аудиту виявилося, що одна з закуплених програм, пакет ліцензій котрої в кошторисі склав 15 млн грн., по фіналу не використовується. Ще одна не проходила спецперевірку на предмет захисту інформації – при тому, що ця програма відповідає за передачу даних між пунктами управління. Крім того, невирішеним лишається питання з подальшим використанням стороннього ліцензійного софту – адже якщо систему таки захочуть запровадити в армії, то за кожну наступну ліцензію на кожен наступний комп'ютер знову доведеться платити.

За ініціативи СБУ в 2020 році спочатку убуло проведено фінансову аудиторську перевірку, а потім комплексний аудит по проекту в цілому.

Загальний висновок аудиту такий: софт – **не відповідає поставленому завданню**, відтак подальше використання «Дзвону» може бути взагалі недоцільним, а закупівля аж 12 комплексів нічим не обґрунтована, тож відповідно переплата в 255 мільйонів могла взагалі бути зайвою.

Ідея потроїти кількість комплектів і роздути кошторис на зайві 255 млн грн. походить із доповіді, яку підготували в Управлінні розвитку автоматизації

(тоді під командуванням полковника Віктора Артиховича), доповів її в Генштабі замначальника ГШ ЗСУ генерал Радіон Тимошенко, а погодив – тодішній начальник ГШ ЗСУ Віктор Муженко. Також підписи Рапка й Артиховича стоять під Актами прийому робіт по всіх етапах розробки «Дзвону» (проект виконували, здавали й приймали поетапно). На всіх окрім останнього, оскільки останній – зірвався.

Тепер в Міноборони передали матеріали аудиту в Держбюро розслідувань і, стверджують, не можуть прийняти рішення по «Дзвону» доки не завершиться слідство. Нині в Бюро щонайменше два кримінальні провадження по «Дзвону».

В свою чергу «Еверест лімітед» через суд вимагає прийняти роботу і паралельно пропонує мирову угоду.

***

№ 943.

РНБОУ віддало 2,5 мільйона на реєстр кількох олігархів «софтлайнівцям»

2022-11-07

Апарат Ради національної безпеки і оборони України 31 жовтня замовив фірмі «Айкюжн ІТ» реєстр олігархів вартістю 2,5 млн грн. Про це повідомляється у системі «Прозорро».

«Реєстр осіб, які мають значну економічну та політичну вагу в суспільному житті (олігархів)» призначений для оприлюднення та обробки інформації про олігархів, та осіб, які подають декларації про контакти з олігархами, або їхніми представниками. Перелік функцій, які має виконувати софт, можна побачити у новині про оголошення тендеру.

Фірма отримала підряд без конкуренції, оскільки на спрощену закупівлю більше ніхто не прийшов. Вона знизила ціну на 14% відносно очікуваної вартості закупівлі у 2,9 млн грн.

Столична «Айкюжн ІТ» входить у консорціум «Intecracy Group» з 11 фірмами. Зараз вона належить Олександру Смірнову з Києва та компанії «Інтекресі Венче Лтд» (Кіпр), а керує нею Сергій Балашук. Кінцевим бенефіціаром через офшор є киянин Михайло Віговський.

На ту саму кіпрську «Intecracy Venture Ltd» і Віговського записано інших двох учасників консорціуму – «Інтекресі Бейз» і «Софтлайн ІТ». Першу фірму

очолює Євген Гармаш, а другу – Олександр Россол, раніше відомий як директор із розвитку компанії «Софтлайн».

Директор «Айкюжн ІТ» Балашук також керує «Софтлайн-ІТ», яку теж зареєстровано на «Intecracy Venture Ltd». Її кінцевим бенефіціаром є Станіслав Альпенідзе із Київщини.

«Айкюжн ІТ» та «Інтекресі Бейз» згадуються в кримінальній справі поліції від 2020 року проти посадовців цілої купи органів влади, установ і підприємств. Мовляв, ці посадовці, замовляючи послуги низці фірм, не створили комплексну систему захисту інформації (КСЗІ) з використанням засобів захисту інформації, які пройшли державну експертизу.

За даними судового реєстру, СБУ в 2019 році писала податківцям, що вважає «Айкюжн ІТ» та «Інтекресі Бейз» пов'язаними з фірмами «Юкрейніан Електронікс» та «Еверест Лімітед». Остання фірма мала розробити Єдину автоматизовану систему управління ЗСУ «Дзвін-АС». При цьому «Айкюжн ІТ» було безпосереднім розробником софту системи, який військові аудитори визнали негодним для нормального управління армією та зробленим по дуже завищеним кошторисам (див. «Генштаб і Міноборони за чотири роки не запустили систему он-лайн керування військом, на яку витратили 600 мільйонів»).

Крім того, «Айкюжн ІТ» та «Інтекресі Бейз» згадувались у кримінальному провадженні щодо закупівель ДП «Національні інформаційні системи» послуг щодо держреєстрів.

Ще «Айкюжн ІТ» раніше була пов'язана з фірмою «Айкюжн», яка фігурувала в справі про розкрадання на інформаційних послугах для Фонду соцстраху та Держслужби зайнятості.

***

№ 944.

Вторую "Мрию" можно достроить, нужны 700 млн долларов — директор "Антонова"

2021-08-25

Апостроф, 25 августа 2021

Украинское авиастроение — одна из немногих отраслей, которая за годы Независимости не растеряла свой потенциал.

Чем живет в последние 30 лет знаменитое ГП “Антонов”, когда заводу закупят новые станки, какую нишу авиастроительного рынка предприятие может занять, и можно ли достроить вторую “Мрию”, “Апостроф” поговорил с *гендиректором* предприятия СЕРГЕЕМ БЫЧКОВЫМ.

***

- После распада СССР, а в особенности последние 7 лет, авиационная отрасль находится не в самом лучшем состоянии, но “Антонов” работает даже в таких условиях. Какова ситуация на предприятии сейчас, что создано к тридцатилетию Независимости?

— Я с такой формулировкой категорически не согласен. Авиастроение — единственная отрасль, которая не только сохранила производство, научную, техническую мощь, но и работает в полную силу на сегодняшний день, не останавливаясь ни на день даже во время коронавируса.

Другое дело, что раньше более активно выпускались и поставлялись самолеты на внешний рынок, в основном, в Россию. Во времена Советского Союза главным направлением деятельности нашего предприятия было создание средних и тяжелых военно-транспортных самолетов. Сегодня мы продолжаем работать в этой нише.

За период Независимости мы построили целый ряд самолетов, в том числе легкие многоцелевые АН-38, АН-3, региональный пассажирский АН-140, реактивные пассажирские Ан-148, Ан-158, на базе которых создан принципиально новый военно-транспортный АН-178. Мы продолжали проводить модификацию с учетом импортозамещения наших самолетов АН—124 “Руслан” грузоподъемностью 150 т. На сегодняшний день этот самолет является непревзойденным в мире. Даже если Америке нужно перевезти какие-то уникальные грузы, они заказывают наш “Руслан”, хотя у них есть С-5А. Мы не претендуем на магистральные пассажирские перевозки, не конкурируем с Airbus или Boeing в этом сегменте. Хочу еще раз подчеркнуть, что “Антонов” прочно занимает нишу военно-транспортных самолетов.

- Правда ли, что в России “Русланы” не летают, потому что обслуживать их может только “Антонов”?

— Это не совсем так. В России “Русланы” летают и будут летать, потому что они сделаны на Ульяновском авиазаводе. Соответственно, россияне имеют всю конструкторскую документацию. Отдельный вопрос в том, что условия поддержания летной годности, безопасной отработки ресурса и срока службы определяет разработчик самолета. В данном случае это — ГП “Антонов”. Поскольку именно разработчик самолета располагает необходимыми результатами расчетов прочности и усталости, результатами испытаний, данными эксплуатации всего парка самолетов. На основании этой информации, которая непрерывно обновляется, разработчик определяет необходимые доработки конструкции, дополнительные осмотры, замены деталей и агрегатов. Кроме того, участие разработчика в поддержании летной годности, ресурсов и сроков службы самолетов предписано документами ИКАО и Авиационными правилами. По всему миру сейчас летают порядка 2 тысяч самолетов “АН”. Мы знаем состояние каждого из них, в том числе и российских “Русланов”. Но сейчас мы по известным причинам не продлеваем им ресурсы и срок эксплуатации, они сами это делают, и ни один самолет не простаивает, но в этом есть определенный риск, я бы на их месте на такое не пошел. Нести ответственность за продление ресурса, сопровождение в эксплуатации должна фирма-разработчик.

- Говоря о сошедшем на нет сотрудничестве с Россией: как у нас обстоят дела с импортозамещением?

— Мы нашли аналоги практически всех систем. Это — комплектующие из США, Канады, Франции, Германии. Однако мы стараемся увеличивать долю комплектующих украинского производства. Ведь все понимают, что “Антонов” — конкурент, поэтому нам будто и помогают, но на самом деле не очень активно: то соответствующего разрешения нет, то еще чего-то. Существуют ограничения и на поставки для самолетов военного назначения. В свое время, когда взлетел АН-22 “Антей”, Олега Антонова спросили, гражданский ли это самолет? Может ли он использоваться во время военных действий? В ответ Олег Константинович привел такой пример: во время войны бутылку из-под водки заправляли зажигательной смесью и ею уничтожали немецкие танки. Так и здесь: сегодня гражданский самолет, а завтра он может использоваться как военный.

Полное импортозамещение мы произвели на первом самолете АН-178. В следующем году планируется провести его летные испытания. Как руководитель заверяю, что производство практически всех комплектующих, которые мы покупаем в дальнем и ближнем зарубежье, со временем можно наладить в Украине, потому что я знаю и научные, и технические, и производственные возможности наших предприятий. Приведу классический пример: есть всемирно известное предприятие “Хартрон”, которое разрабатывало систему управления для “Бурана”, и он без пилота приземлился на Байконуре с точностью по оси 2 метра, в сторону — 1 метр. Так что, “Хартрон” не может разработать систему управления для нашего самолета? Поэтому я собрал руководителей более 30 предприятий по направлениям гидравлики, бортового радиоэлектронного оборудования, шасси, других агрегатов и предложил начать совместную работу. Убежден, что через 3-5 лет украинское самолетостроение будет обеспечено комплектующими украинского производства.

- Неужели мы не можем попробовать конкурировать в нише среднемагистральных пассажирских самолетов?

— Можем. Наши АН-148, АН-158 ничем не уступают конкурентам, например, Bombardier и Embraer. Более того, АН-148 показал себя прекрасно в России, в свое время там вышли на программу производства 32 самолета в год, и 148-ой летал с налетом 400 часов в месяц, это очень много. Но по понятным причинам программа остановлена. А нашим авиаперевозчикам выгодней купить б/у Boeing. У нас в цеху сейчас стоят самолеты без комплектации, берите покупайте, но никому это не надо. Мы занимаемся поиском заказчиков для этих самолетов, но есть одно “но”: имеем сертификат на право продажи самолетов АН-148 с российской комплектацией, но необходимо провести импортозамещение, а значит, провести новую процедуру сертификации. Чтобы сертифицировать самолет, вне зависимости от того, это АН-2 или

“Мрия”, нужно провести 600-700 полетов. Поэтому если мы сделаем импортозамещение по АН-148, АН-158, то продавать их начнем через 3 года. Заказчика на эти машины у нас пока нет.

Зато мы нашли нишу, которая практически свободна в мире. Это создание самолетов с грузоподъемностью до 16 тонн, а это наш АН-178. В прошлом году подписан контракт на 3 самолета для Минобороны Украины, который мы сейчас успешно реализуем. Работа идет полным ходом с таким расчетом, чтобы в первом полугодии 2022 года взлетел первый самолет, а к концу года — второй.

Весь мир знает, что такое фирма “Антонов”, поэтому есть намерения у Узбекистана, Азербайджана, Казахстана и других стран подписывать контракты на такой тип самолетов. На базе платформы Ан-178 могут быть созданы различные модификации, включая варианты: противопожарный, санитарный, морской патрульный, дальнего радиолокационного обнаружения, постановщик помех, радиоэлектронной борьбы. Поэтому я считаю, что АН-178 состоялся, и его ждет большое будущее.

- Говоря о международном сотрудничестве: у нас были совместные проекты с той же Саудовской Аравией, Азербайджаном, Германией. Как вы считаете, в чем причина, что ни один из них не завершился позитивно?

— В основном из-за политической обстановки в этих странах. К примеру, в Саудовской Аравии я вместе с экс-руководителем “Антонова” Дмитрием Кивой презентовал 5 типов наших самолетов, они выбрали АН-32. На его базе собирались организовать производство самолета под названием АН-132. Единственным условием было поменять украинские двигатели на западные. К сожалению, со стороны нашего руководства была допущена тактическая ошибка: было решено не только перепроектировать самолет и поменять двигатели, а поменять систему управления и так далее. Облик самолета изменился. На сегодняшний день в Саудовской Аравии поменялось правительство, они начали лоббировать Airbus, а с нами сотрудничество пока приостановилось.

Однако, уже будучи генеральным директором, я встречался с принцем Саудовской Аравии. Они готовы возобновить работу, потому что мы уже имеем соответствующий опыт, знаем слабые стороны проекта, как их устранить, что проектировать и какой нужно получить самолет. Если не в этом году, то в начале следующего надеемся подписать контракт с Эр-Риядом на совместное создание такого самолета, который со временем будет выпускаться на авиазаводе в Саудовской Аравии. Для этого предприятия уже выделили место. Я очень верю в новый самолет на базе самолета АН—132Д:

он будет востребован в странах Африки, Южной Америки, Ближнего Востока, Азии.

- А почему не удалось сотрудничество с Азербайджаном?

— Когда генеральным конструктором был Дмитрий Семенович Кива, у нас с Азербайджаном прошли переговоры по закупке АН-178, но на то время самолет еще не прошел летные испытания и не был сертифицирован. С моей точки зрения, был очень быстро подписан контракт на самолет, который еще не поступил в серийное производство. Когда Кива ушел, мы продолжали строить самолет уже по техническому заданию Минобороны Украины, и теперь этот самолет уже несколько отличается от того, что был в контракте с Азербайджаном.

Мы возобновили переговоры с Баку. Говорю: давайте сядем за стол переговоров и выясним, годится ли вам самолет в том варианте, который мы делаем для Минобороны, если да — мы готовы продолжить. Но в свое время стоял вопрос, чтобы создать совместное производство в Азербайджане. Я двумя руками “за”, но это нужно делать поэтапно, постепенно накапливая опыт. Например, сначала делать определенные детали, со временем расширяя их номенклатуру… Азербайджанская сторона на это пока не ответила. Думаю, что в 2022 году, после взлета самолета для Минобороны, мы с Азербайджаном придем к соглашению. Все ждут взлета АН-178. Он соответствует всем требованиям по безопасности, надежности, и, как я уже сказал, годится и для высокогорных районов, и для жарких стран…

- Кроме производства больших машин как АН-178, вы как-то сотрудничаете с нашими частниками по менее крупным проектам?

— Сейчас мы приступаем к возобновлению работ по легкой авиации на базе самолетов АН-28, АН-38.Одним из потенциальных партнеров, заинтересованных в реализации этой программы, является американская компания Legacy. Ведутся продуктивные переговоры с компанией “Мотор Сич”. Они также предлагают двигатель на самолет. Это дает возможность расширить возможный рынок для новой машины. И я уверен, что в ближайшие 2-3 года вы увидите, что такой самолет будет создан.

Все бросились в нишу больших самолетов, пассажирских или транспортных, или совсем маленьких — 1-2 местных, чем, к слову, занимается и наш бывший сотрудник Юрий Яковлев. А вот самолет той размерности, о которой я говорю, сейчас не изготавливается. Когда-то такие модели строили в Польше, но производство было остановлено. Поэтому мы будем заниматься

такими машинами. Думаю, что через 3 года вы увидите прекрасный самолет на базе АН-38.

- Вы вспомнили, что Яковлев делает маленькие самолеты. Для “Антонова” это не перспективная ниша?

— Для нашего предприятия — нет. Каждый должен заниматься своим делом.

- У нас один из частных холдингов ,”Метинвест”, создал университет для своих сотрудников. Нужно ли что-то похожее сделать на “Антонове”?

— Дело в том, что частный университет, видимо, позаимствовал идею у нас. Еще при Советском Союзе, более 45 лет назад, на базе нашего предприятия был создан филиал кафедры Харьковского авиационного института. Сейчас мы имеем дневное отделение ХАИ на территории завода. Начиная с первого курса, мы набираем студентов из Киева, области, других регионов. Для иногородних предоставляется общежитие, и занятия ведут специалисты нашего предприятия, которые учат не только по книгам, а с учетом современных технологий, своего колоссального опыта.

К примеру, материаловедение читает наш главный металлург Лавренко. Если это аэродинамика, то — ведущий аэродинамик нашего предприятия и так далее. То есть, подготовка молодых специалистов максимально приближена к настоящему производству. Курсовые проекты и дипломные работы студенты делают на реальном изделии. Мало того, мы их всех после четвертого курса принимаем на работу. За годы учебы происходит адаптация, студент определяет, что ему больше нравится: быть на производстве конструктором, технологом, или, может, заниматься аэродинамикой.

Кроме того, у нас есть подшефные киевские школы №№ 96, 203, 83, где ученики проходят профориентацию. Есть детские оздоровительные комплексы “Антей” и “Сокол”. Там отряды разбиты на экипажи, у них даже расписание составлено по авиационной тематике, например, второй завтрак —— “дозаправка в воздухе”, послеобеденный сон — “полет на автопилоте”. Работают авиакружки.

На территории “Антонов” есть техникум, который готовит специалистов среднего звена, есть учебные центры, где готовят токарей, слесарей, фрезеровщиков. Да, хотелось бы, чтоб больше было людей, вовлеченных в авиацию, но в нашем государстве сегодня большим авторитетом пользуются экономисты, юристы, финансисты, менеджеры. Хотя, как показывает опыт, инженер сможет работать экономистом, а наоборот — такого в практике не встречал. Тут следует вспомнить Николая Амосова, который окончил КПИ, был инженером, потом параллельно стал кардиохирургом и сердечный клапан

спроектировал, имея инженерное образование. Очень плохо, что в государстве мало внимания уделяется профтехучилищам, которые обучали рабочим специальностям. Мы стараемся за счет внутренних резервов таких специалистов готовить, поэтому пока что справляемся.

Для того, чтобы стать специалистом в авиационной сфере, нужно иметь опыт работы, как минимум, 5 лет. Например, есть такая специальность как слесарь-инструментальщик-стапельщик. Если ты ни одного стапеля не создал, какие бы книги ты не прочитал, какие бы институты не окончил, ты никогда этого не сделаешь. Авиация — это сложнейшее направление, которое требует не только теоретических знаний, но и практических навыков.

- Какие зарплаты на предприятии, сколько у вас работает людей?

— На сегодня вместе с инженерами — порядка 10 тысяч человек. Средняя зарплата составляет около 19 тыс. грн. Но высококвалифицированный специалист зарабатывает около 35 тыс. Мы не ограничиваем в доходе, но для этого нужно добросовестно, плодотворно трудиться, с полной отдачей. Я прихожу на работу в половине седьмого, выхожу в половине девятого в цех — в начале рабочего дня, а некоторые уже стоят, кофе пьют… Меня некоторые не любят за то, что я требую. А я требую и буду требовать дисциплину и порядок.

- Как на “Антонове” с материальной базой? Насколько я помню, еще при Киве закупили новые станки…

— Производственное оборудование давно не обновлялось. В прошлом году из государственных денег, есть такая программа “Безпека”, нам было выделено 1,900 млрд грн на техническое перевооружение. Но, к сожалению, на сегодняшний день ни одного станка мы не приобрели из-за бюрократизма тендерной системы, основным критерием для которой является низкая цена изделия. Дешевле — не значит лучше. А нам нужен станок, который позволяет делать изделия высокого качества.

Привожу пример. Нам нужен станок для изготовления стойки шасси. Наши специалисты выбрали предложение испанской фирмы, клиентами которой, кстати, являются Boeing и Airbus. Вес этого станка — порядка 20-30 тонн, стоимость такая-то. Словом, выходим на тендер. Но итальянцы также выставляют свой станок, есть и китайский вариант. Но это же совсем не то, у них станина гнется! Я вообще считаю, что в таких сферах, как самолетостроение, ракетостроение, танкостроение нельзя применять существующий подход к проведению тендеров. Ответственность за безопасность и надежность изделия в итоге несет Генеральный конструктор. Какие тендеры?

Возраст наших станков — около 50 лет и более. Это, конечно, никуда не годится. Поэтому я надеюсь, что 1,9 млрд грн, которые при содействии президента Владимира Зеленского были направлены в авиапром, мы освоим и скоро сможем показать целый цех, в которой будет стоять новое оборудование. От качества оборудования будет зависеть качество изготавливаемых деталей и самолета в целом.

- Сотрудничает ли "Антонов" со структурами Космического агентства, тем же "Южмашем"?

— Да, мы сотрудничаем с ГКАУ, в том числе с "Южмашем". Очень повезло, что там работает генеральный директор Сергей Войт, который сохранил мощности, а не разбазарил, как некоторые руководители других предприятий. Мы с ним заключили первоначальный контракт на изготовление шасси на самолет АН-178, которое ранее делало российское предприятие "Гидромаш". Первый комплект шасси производства "Южмаш" получим в конце октября.

Кроме того, недавно состоялись переговоры со специалистами "Южмаша", и мы договорились об изготовлении на мощностях завода и других деталей для наших самолетов. Более того, я вижу большую перспективу в том, чтобы днепряне делали и агрегаты на самолеты. То есть, у нас есть поддержка со стороны космического агентства и очень теплое сотрудничество.

- Кроме заказанных Минобороны трех транспортников, есть ли другие заказы от государства?

— В наших самолетах заинтересованы ГСЧС. МВД хочет их использовать для задач Национальной гвардии… На ближайшие 5-10 лет мы обеспечены предварительными заказами.

- Есть ли шансы возродить производство в объеме до 2014 года?

— Я уверен, что так и будет. Наше предприятие вполне реально может выпускать от 5-6 до 12 самолетов в год. Если мы покажем всему миру, что самолеты есть, завтра найдутся желающие, которые будут участвовать в производстве в рамках схемы кооперации, а мы будем делать только окончательную сборку и проводить летные испытания.

- Какую роль сейчас играют в свое время спасшие фирму "Антонов" авиалинии?

— Петр Балабуев, который возглавлял нашу фирму с 1984 по 2005 год, перед распадом Советского Союза чувствовал необходимость обеспечения источников финансирования помимо бюджетных средств. В бытность Михаила Горбачева генсеком, Петр Васильевич добился разрешения на

создание авиатранспортного подразделения. Сегодня оно известно в мире как авиалинии АНТОНОВ, базируется в Гостомеле. В составе нашего флота -- семь “Русланов”, “Мрия”, АН-22 “Антей”, АН-26, АН-74Т, которые перевозят грузы по всему миру. У нас есть контракт с НАТО на выполнение стратегических перевозок, действующий с 2006 года. Средства, которые зарабатывает авиакомпания, направляются на обеспечение текущих программ предприятия, создание научно-технического задела на перспективу и социальную сферу.

- Еще при Киве построили несколько домов для молодых сотрудников “Антонова”. Есть ли какие-то жилищные программы или проекты таких программ сейчас?

— Действительно, в Гостомеле было построено два дома для молодых семей по 80 или 90 однокомнатных квартир, оборудованных мебелью, холодильниками, телевизорами, стиральными машинами. Это служебное жилье. Сотрудники платят только коммунальные услуги. Условия таковы — пока работаешь на предприятии — живешь в квартире, если уволился, освобождаешь квартиру.

Мы заинтересованы в дальнейшем решении жилищного вопроса. С Бучанской и Гостомельской администрацией мы предварительно подписали меморандумы о возможности вести закупки в лизинг 2-3 комнатных квартир. Когда там будет, допустим, 100 таких квартир на 2-3 комнаты, мы переселим туда увеличившиеся семьи наших сотрудников из гостомельских домов, в их место займут молодые специалисты.

Есть социальная программа. Мы хотим взять кредит на 15 лет с таким расчетом, чтобы люди, которые получили 2-3 комнатные квартиры, имели возможность в течение 15 лет выплатить ипотеку. Надеемся на поддержку “Укроборонпрома” в этом вопросе.

— Вторую “Мрию” можно достроить?

— Можно. Другое дело, что “Мрия” была создана в свое время в рамках космической программы, в частности, для перевозки и запуска космических кораблей “Буран”. Но так как этот проект закрылся, ее переоборудовали и сертифицировали для выполнения коммерческих транспортных перевозок. Сейчас мы с космическим агентством работаем над тем, чтобы реализовать новые космические программы по запуску ракет с использованием Ан-225.

Вторая “Мрия” в агрегатах есть, но для того, чтобы ее достроить надо 600-700 млн долларов. К нам приезжал австралийский миллиардер, хотел в

самолете сделать бассейны, фитнес-клубы. То есть, предлагалось использовать “Мрию” как летающий развлекательный центр…

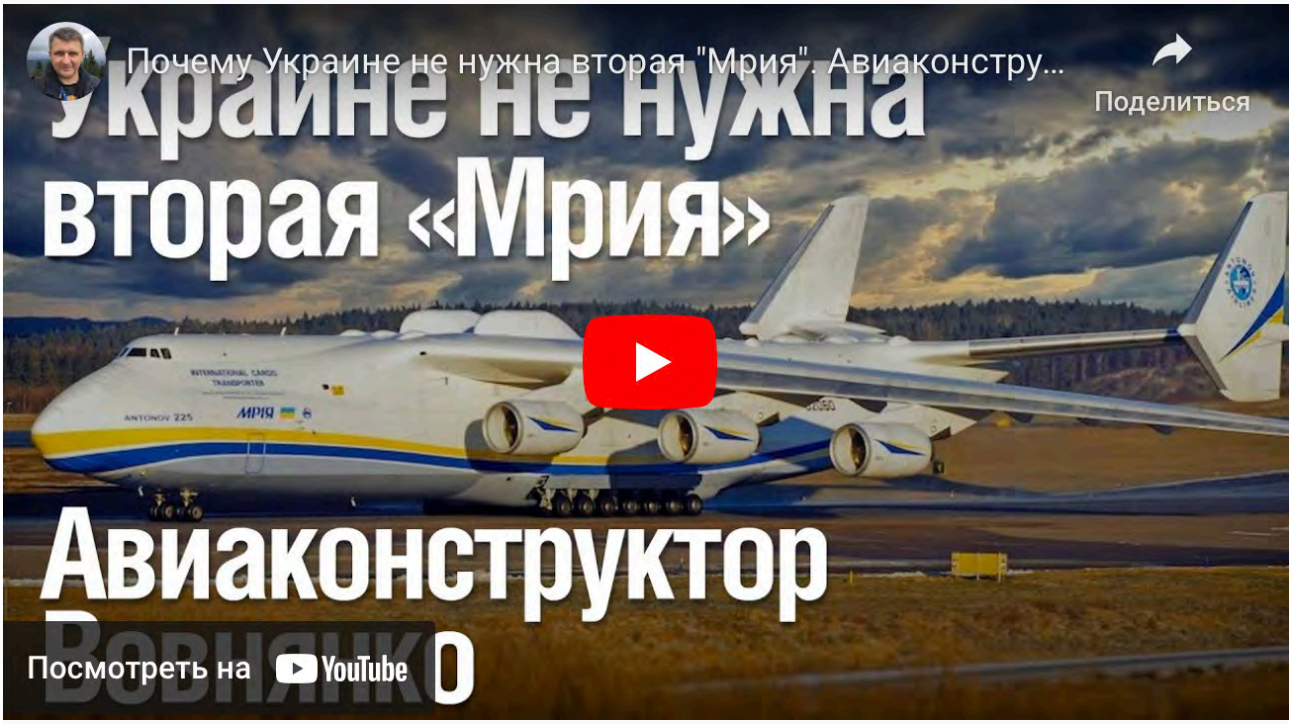
Наше предприятие готово достроить “Мрию”.

Но **для грузоперевозок она не очень выгодна экономически, не окупится**, а вот для космических проектов — почему нет?

***

№ 945.

Восстановление Ан-225 не имеет какого-либо смысла: ее авиаконструктор Анатолий Вовнянко о разрухе в украинском авиастроении

Авиаконструктор Ан-225 "Мрия" и Ан-124 "Руслан" Анатолий Вовнянко на пальцах объясняет, почему Украине не нужно строить вторую "Мрию".

АНАТОЛИЙ ВОВНЯНКО, ЮРИЙ РОМАНЕНКО, "ХВИЛЯ"

2022-04-07

Авиаконструктор Ан-225 "Мрия" и Ан-124 "Руслан" Анатолий Вовнянко на пальцах объясняет, почему Украине не нужно строить вторую "Мрию". Он подробно рассказывает в каком состоянии находится авиастроение Украины, что происходит в условиях войны с Россией и общую атмосферу по состоянию украинского ВПК. Беседа потрясающая. Она тем более актуально

после приезда в Гостомель известного британского бизнесмена и миллиардера Ричарда Бренсона, который актуализировал вопрос возрождения "Мрії".

***

— Анатолий Вовнянко – конструктор "Мрии", конструктор "Руслана" Ан-124, гордости советского и украинского авиастроения. Неоднократно бывал меня в студии он, и вот сейчас заходит. Заходите. Давно мы с вами перед войной виделись. Садитесь.

И я почему позвал Анатолия? Потому что, во-первых, он практик. Он реально зубр, можно сказать украинского авиастроения. И когда началась война, мы все знаем о тех трагических событиях, которые происходили в Гостомеле, где была уничтожена "Мрия", повреждены еще ряд наших грузовых самолетов. Ан-22 "Антей", я знаю поврежден.

— Ан-22, Ан-132Д, Ан-74, Ан-26.

— Ан-74 тоже?

— Да.

— И, в общем-то, многие задали вопросы. Во-**первых, как это вообще произошло? Почему не вытащили ту же самую "Мрию", и было ли это возможно? Потому что там противоречивые потом сигналы шли из "Антонова". Было это возможно или невозможно… Но самое главное - разгорелась очень, на мой взгляд, и смешная, и трагичная, и, как бы, с другой стороны и нужная дискуссия относительно того…**

— Строить - не строить?

— Да, относительно того, строить или не строить Украине второй Ан-225, потому что второй экземпляр уже давно планер был построен и стоял…

— 33 года.

— Да, 33 года стоял, и каждая власть считала своим долгом попиариться, сказать, что вот-вот мы ее достроим, каких-то китайских "инвесторов" в кавычках притаскивали.

— Турецких притаскивали.

— И уже рисуют бюджеты. И для меня было шоком, насколько эта тема оказалась популярно, потому что Анатолий Вовнянко написал статью. Точнее не статью, а обращения.

— Звернення.

— Звернення до президента.

— До міністра оборони.

— До міністра оборони. И там все по полочкам разложил. И каково было мое удивление, когда посмотрел на статистику на "Хвилі" она стоит, что буквально за сутки-за двое 130 000 уникальных пользователей зашло только из Google. То есть она получила какой-то сумасшедшей резонанс и эта дискуссия продолжается на самом деле. Мы опять видим, что 800 миллионов долларов они там вот почему-то рисуют, ждут.

И наши люди они увлекаются такими вот идеями почему-то. Вот казалось бы, уже война идет, тяжелые потери, нужно быть реалистами, но мы полюбляємо мріяти. Поэтому давайте поговорим о мріях и реальности. То есть, что реально и, в принципе, на чем стоило бы сосредоточиться.

— Я хотел бы в двух словах поблагодарить вас за эти возможности донести до наших слушателей, что реально творится на НТК "Антонова" с "Мрией". И в частности я хотел бы немножко поговорить о такой организации – Укроборонпром, который у нас существует, непонятно чем занимается. Я хотел бы коротко осветить ее деятельность.

Поэтому начнем с "Мрии", поскольку мы о мріях и так далее. Когда мы строили "Мрию", начали мы ее в 1985 году строить, строили ее (открытая тема) для перевозки орбитального корабля "Буран" и ракеты "Энергия", которые Советский Союз как бы вдогонку Спейс-шаттл, которые сделали в Америке. Но мы обязательно должны были догнать, в конце концов, и что-то показать. И буквально уже на последнем издыхании действительно Советский Союз сделал этот шаттл, сделал эту "Мрию". Один раз за этот шатл советский совершил полет, и на этом вся программа закончилась и Советский Союз развалился. И развалился так, что "Мрия" оказалась никому не нужная. В начале 90-х годов мы несколько раз летали за гуманитарной помощью в Америку, а потом Петр Васильевич

— Балабуев.

— Балабуев понял, что выживать надо. Он создал авиакомпанию, вот благодарим "Мрие", когда в 1989 году, когда Горбачев прилетал в — Борисполь, мы как раз ездили его встречать. Прилетели на "Мрие" и завели его кабину, и Петр Васильевич вот тогда сказал Михаилу Сергеевичу, что бюджета нет. Уже с советского бюджета деньги не поступают, надо дать возможность нам самим зарабатывать. И тогда дал Горбачев команду. Был такой Николай Рыжов, председатель правительства, поехал к нему наш

директор Панин и благодаря вот настойчивости Балабуева и ну, конечно, способствовала британская компания Air Foyle, была такая фамилия Фойл.

И была создана компания. И тут беда настала - ничего нет, страна разваливается, купоно-карбованцы, которые миллионами. Ничего нет, и Петр Васильевич начал зарабатывать на "Русланах". Но запчастей же не было. Мы получили на вторую "Мрию", мы уже построили планер, крыло, фюзеляж и шасси сделали, и еще удалось выбить 18 миллионов рублей последнее время.

И Петр Васильев не знаючи ничего вызывает. Все деньги твои и будешь распоряжаться. Смотрю, прошло три месяца, нет денег. Оказывается, Петр Васильевич все потратил на закупку двигателей, потому что двигатели имели в то время ресурс 500 часов. Поэтому Петр Васильевич смотрел далеко в будущее, не то, что там "Мрия", чтобы закупить двигатели, чтобы было на чем летать "Русланам".

После этого мы "Мрию" эту восстановили, разбазарили ее и "Русланы" начали зарабатывать. И, кроме того, Петр Васильевич, что сделал? О купил еще четыре "Руслана" за счет кредита. брали кредиты под залог наших цехов. Брали кредиты, взяли два самолета на (неразборчиво 6:44), а два самолета купили, был такой Бородин в Ельцина, а у них в правительственном отряде было два Руслана. Ну, короче, каким-то образом, удалось нашим его за копейки… Не помню, 7-8 миллионов долларов. Не знаю как каким образом.

— Такой самолет 150 стоит.

— Ну, тогда такие цены были смешные, и купил Петр Васильевич эти четыре самолета. И "Мрия" себе стояла, а в 1994 году, когда Петр Васильевич меня назначил уже замом по "Мрие", по "Руслану", вот по всей этой тематике, которую я вел последние 18 лет, я понял, что "Мрию" можно также как и "Руслан" сертифицировать, получить документы и выполнять международные полеты.

Быстренько мы это сделали, но случилась трагедия. Документы мы подготовили, но Ан-70 разбился. И все силы, и деньги были брошены на Ан-70 и никто этой "Мрией" и не думал, и не занимался. И только в начале двухтысячных Петр Васильевич звонит "Давай, начинай раскручивать "Мрию". У нас все было в порядке, и что еще позволило, что Богуслаев сказал: "Я вам дам 6 двигателей в лизинг". То есть не надо тратить деньги. Он дал 6 двигателей, летайте, зарабатывайте и рассчитываетесь. И вот вначале двухтысячных буквально, когда Ющенко был премьер-министром, потому что мы при нем поднимали, мы подняли эту "Мрию" и она начала работать, зарабатывать деньги.

Ну, вначале мы пытались перевозить грузы сверху фюзеляжа. Был такой заказ - ректификационную колонну массой 180 тонн из Самары, Куйбышев тогда, перевезти в Сыктывкар, на Север, чтобы это ректификационную колонну поставить и перерабатывать нефть на бензин, дизель и так далее. В общем, месяца три я там бегал, работал и искал, как разгрузить, как переправлять и так далее. Но что-то не срослось. Еще несколько было у нас вот таких проектов, что к нам обращались.

Мы пытались выйти на Запад с "Мрией", поскольку секретная часть по этой игре, кроме транспортировки "Бурана" и ракеты "Энергия" это была первая ступень авиационно-космической системы, которую в то время предполагали в Советском Союзе делать. Ну, это то, что сделал Маск, но он сделал уже на ракете. То есть первая ступень, она возвращается, всегда сохраняется, потому что она имеет наибольшую стоимость, потому что она как раз - двигатели огромные, которые должны поднять на несколько десятков километров вторую, третью ступень и так далее. Поэтому вот такая вещь прорабатывалась. И работали мы с англичанами над Interim HOTOL, промежуточный хотол, они такой предложили проект.

Короче, было проектов много, ездили мы в Европу, предлагали в Европе, но в Европе были свои проекты космические. Они делали ракеты Ariane-5 и делали свой типом мини space shuttle "Hermes" такой проект они делали. Но не смогли они его сделать, так они его и загубили. И "Мрия в дальнейшем начала использоваться один два раза в год для полета.

Но когда началась пандемия, пик пандемии, то потребовалось. Во-первых, закрылись многие трассы, рынки и так далее, и "Мрия" стала интенсивно летать, возить маски, всякое медицинское оборудование и так далее. Интенсивно начала работать, о чем я, собственно, написал в статье, что использовалась мало. А после этого она встала на прикол, начали ремонтировать двигатели.

Я уже не работаю на "Антонове", но мои друзья работают, они мне сказали, что заранее было известно всем, что нужно перегонять самолеты в Лейпциг. Из Лейпцига позвонили, сказали перегонять, а вот у нас тут есть, где стоять и так далее. Ну, как говорят, руководство там Бычков, Харченко семьями и с сыновьями улетели, взяли только часть оборудования, а много оборудования. Это оборудование, которое для тестирования, для проверки работоспособности блоков различных и так далее было рашистами здесь уничтожено. Они все бросили и улетели. Ну, а Гусева там… Я думаю, что это он уже после того опубликовал спустя три недели после 24 февраля опубликовал письмо типа, что я шея 23-го предупредил всех, что будет нападение. Отмазку себе такую сделал. Ну, отмазались они тем, что не было

одного двигателя, поэтому мы не перелетели, хотя мы летали на "Мрие" на 5 двигателях, "Руслан" много раз летал на 3 двигателях.

— То есть она взлететь может?

— Конечно, она может взлететь, она же пустая. Она шуршит, что там ей лететь. Можно было даже на 4 взлететь перегнать в Борисполь, там дозаправить ее и так далее. Но никому дела нет. Хозяина-то нет на "Антонове". Поэтому, когда я узнал и увидел "Мрию", сначала же ее сфотографировали спереди, я думал, честно говоря, что все уничтожили. Расстроился, потому что же мы когда строили, работали по две смены. Мы раньше девяти-десяти вечера домой не уходили, а когда уже начали на производстве - сначала полдня сидишь в первую смену подписываешь документацию там все, а во вторую смену сидишь в цехе. Правда там были два выдающихся авиастроители это Котляр Олег Григорьевич и Саюк Сергей Иванович, один начальник цеха, и вот с ними до 12 часов ночи сидели, строили и так далее.

И конечно, когда я узнал это дело, то расстроился, что столько труда потеряно. После этого начали рассказывать, что СБУ займется и так далее. Ну, это уже СБУ, сколько они на "Антонове" не занимались, всегда это, извините, заканчивалось пшиком.

Мне прислали ребята - поймали какого-то парня, который типа поддерживал рашистов. Ну, прислали, смеялись, что поставили, это такой за спокойный парень, который вообще, кто-то его подставил, что-то ему там написал в личку или куда-то. В общем, дурдом, просто дурдом

— Восстанавливать. Вот тут пользователя один, женщина написала: "Строить. Только после горячей фазы войны за счет сбросившихся украинцев. И строить еще лучше, чем было. Неважно, как будет называться – "Мрия-2" или "Победа". Это символ. Добавить самолету что-то уникальное". Вот вы как профессионал, вы на такие комментарии как смотрите? Вот есть ли доцільність, целесообразность в условиях, которые есть на рынке авиаперевозок, запрос вот на такой самолет, если он только в условиях пандемии летал, вы говорите, был впервые загружен?

— Да, впервые, а потом становился и дальше все. Ну, действительно, я читал, когда вы опубликовали в своем Фейсбуке часть моего звернення, где там писал, я уже забыл, как его фамилия: "Да, что?! Это же стоит 800 (миллионов долларов - ред.), это же копейки, это всего-навсего два Боинга 747-8, это ради пиара надо потратить". Но я расскажу свое видение, чего я делал и как это идет. Во-первых, я когда питался, а я пытался достроить вторую "Мрию", я

оцениваю ее достройку в 300 миллионов долларов. Даже меньше – 250-300 миллионов долларов я ее оцениваю. Если бы эту цифру мы предлагали кому-то, то может кто-то на это и клюнул.

Дело в том, что в начале 2010-х года в Америке начали строить систему Stratolaunch. Это фактически такая же система, как у нас была "Макс" с "Мрией" мы запускали маленький "Буран" и так далее, а в Америке начали создавать такой двухфюзеляжный самолет "Roc". Между этими фюзеляжем и снизу под крыло подвешивались ракеты и для запуска в космос. Если бы мы предложили в свое время тем американцам, чтобы они не тратили своих 400 миллионов, эту "Мрию", что давайте, ребята, вот наша часть 150 и ваши 200 миллионов, то мы могли бы эту "Мрию" куда-то пристроить именно вот для авиационных и космических систем. Тогда бы она имело какой-то смысл.

Ну, а сегодня я хочу рассказать свое видение и так далее. Я много раз занимался, предлагал, но на "Антонове", к сожалению, ситуация такая сегодня обстоит, что не осталось там практически профессионалов. Только начиная с 2015 года поменялось 7 руководителей. Начиная вот с 2019 года, когда Зеленский стал президентом, 4 руководителя поменялось – Донец, Лось, Бычков и сейчас Гаврилов, то есть вот чехарда сплошная. Коллективу оказался в заложниках и у руководителя Укроборонпрома, и у руководителей "Антонова", и исключительно занимается выживанием. Выживание это заключается в том, что пиарятся. До этого сидел Коцюба, бывший СБУшник, который рассказывал, что будем строить "Мрию" с Китаем. Целый год не вылезал с "5 канала", рассказывал, что будем строить "Мрию" с Китаем и так далее. Но Китаю она и даром не нужна, потому что Китай четкую имеет свою стратегию развития и никаких "Мрий" там не предвидится.

Поэтому, что я в начале сделал? Я работаю сейчас в компанию "УРАРП". Это украинская компания, которую создал Лёвин Анатолий Иванович. Это компания, которая занимается ремонтом двигателей Д-30 и восстановлением, продлением ресурса для самолетов Ил-76, ну и, собственно, самолетов Ил-76, которых около 20 есть в Украине. Ну, и за рубежом он там пытается тоже ремонтировать двигатели, не всегда получается, потому что наши власти все боятся, как бы чего-то кто-то не заработал больше.

Три недели назад и я пришел к Лёвину Анатолию Ивановичу, и говорю, что тут объявили, что за 800 миллионов хотят построить "Мрию", но я говорю, что вообще цифра нереальная. То есть дай бог 150 миллионов достройка "Мрии", поскольку я сейчас расскажу, почему и как, по полочкам разложу. Я говорю, может вы выйдете наверх, поскольку я там ты подготовил бумагу, может у вас есть выходы наверх. Вышел Лёвин наверх, к правительству, ну, что-то вот они молчат. Взяли паузу и молчат.

Тогда я решил, полторы недели назад направил вот это звернення в Офис президента, Данилову, в ГУР Буданову, поскольку год назад он меня вызывал, то я его, как бы знакомы, я написал, а ты покажи Зеленскому, что хотят украсть 600 миллионов на ровном месте. Они же уже наверное и разделили между собой эти деньги, о которых мы говорим. А после этого, я так думаю, может завтра СБУ ко мне придет, не все такие письма пишут. Думаю, опубликую я в прессе, чтобы уже хоть как-то прикрыть тыл. Но это, так сказать, прелюдия.

Ну, а теперь конкретно, что касаются постройки - сколько она стоит и стоит ли ее достраивать. Значит, смотрите, второй самолет в 1988-1989 году был построен фюзеляж, планер, крыло и все шасси, Кроме хвостового оперения, была построена, я уж не помню, правая или левая часть и мы провели на ней статические испытания. Поэтому вот планер, практически, второй "Мрии" готов. Поскольку уже после того, как детально показали видео, что же осталось от первой "Мрии", видно, что осталась вся хвостовая часть, осталось, видно, левое крыло, двигатели, пилоны. Не видно там, как правое крыло лежит, но похоже и двигатели, и пилоны остались. Первые 2 ряда стоек по правому борту горела резина, шасси осталось. Ну, а пять стоек вообще целенькие стоят и так далее. То есть осталась масса оборудования, двигатели, пилоны и так далее,

Что нужно сегодня, чтобы достроить эту "Мрию"? Первое - нужно достроить носовые части центроплана крыла. Кроме того, в этих носовых частях там есть такие конструкции, переходники, к которым крепятся двигатели и зализы обтекателей шасси. То есть достраивать ему практически не очень много. Ну, главное это, конечно, оборудование. Оборудование сегодня уже многое поменяно на "Русланах". Это локаторы и навигационные системы. Они берутся за рубежом. Вставишь, оно работает, весит в 5-10 раз меньше, чем то советское, которое стояло. И надежность у него на порядок или на два выше, чем того, что в советское время ставили. И осталась там одна пилотажная система. Ээто действительно уникальная система. Она была взята с самолета Ан-124. Эта система называлась А-825, а тут у нас называлась А-825Е. Но сегодня при наличии цифровой электроники, чтобы сделать такую систему, больших проблем нет. Ну, нужны большие деньги на "Антоновна", на ее испытания в один самолет. Будет летать два раза в год грузовой самолет. Сегодня все на компьютерах это дело проверяется, отрабатывается, то есть не надо городить стенды. Ну, хотите там стенд от "Руслана" остался, хотите, проверьте. Но сегодня все на компьютерах делается. Почему так за рубежом так быстро делают самолет? Потому что отрабатывается основное на компьютерах, но тогда же ничего не заработаешь.

И я, честно говоря, вначале вообще посчитал – 100-150 миллионов долларов. Я сел подробно… Я не хочу раскрывать для этих дебилов всех подробностей, что там и как это делать, потому что, есть чем больше они сэкономят, тем больше "стрендят".

— И смех, и грех вот просто. И смех, и грех.

— Да, во т вся страна рушится, а у них в голове одна мечта. Ну, а цифровая кабина, стеклянная кабина, потому что сегодня все эти стеклянные кабины, они на Западе уже применяются 40 лет, но у нас уже впервые была на Ан-70 применена 30 лет назад. И у нас на самолете Ан-148, Ан-150, Ан- 158 эта стеклянная кабина стоит. Это где вместо старых аналого-цифровых приборов стоят экранчики, на которых отображается вся информация пилотажная и работы систем.

— Без аналоговых датчиков.

— Да, как сегодня в автомобилях.

— Tesla.

— Да, в той же Tesla. Это давно уже в авиации применено и так далее, Поэтому я вот выступил категорически против этих цифр, расписал все. Смотрю, что, спасибо вам, есть какая-то поддержка, но сверху – никаких. Было два звонка. Один с Укроборонпрома звонила речниця, спрашивала, что вот вы тут такое написали, да вы мне дайте материалы. Я ей сказал, что я кучу предложений писал Гусеву. Еще она, что вы можете быть там историческая личность, потому что вы сохраните авиацию, только давайте вот то и то сделаем. А Саудовская Аравия хотела с нами разрабатывать самолет Ан-70, но наши дебилы не захотели. Вот Эмираты приходили к нам. Давайте с ними работать. Нет у нас денег. Давайте будем работать с теми странами, у которых есть деньги, которые хотят развития авиации и обращаются к нам. И есть рынок, потому что Саудовская Аравия хотела 30, можно было с помощью их сделать нормальный самолет, выйти на арену и потом там (неразборчиво), маркетинг сделать и развить.

Это был бы прекрасный самолет на замену всем самолетам Ил-76 грузоподъемностью 40-50 тонн. Он бы перебил, переплюнул А-400М, потому что в того только 37 тонн, да и там есть некоторые проблемы. Никто не заинтересован. К кому я не обращался. К Донцу пришел, говорю, давай вот же Саудовская Аравия стоит, он – нет, у нас протокол с Турцией подписан. Я говорю, да с какой Турцией? Турция участвует в проекте А-400, она уже получила несколько самолетов. Нет. Никто. Вот как в стену упирайся, к кому и ни ходил.

Тут у меня есть пачка ответов. Мы на протяжении вот этих, как Зеленский пришел к власти, мы порядка 40 раз обращались в Офис президента, в СНБО, в Укроборонпром, на комитете по обороне я был и писал туда. Ну, правительство создало лишь два года назад, типа стратегическое министерство – министра техпром по развитию, и как будто бы он должен же был заниматься оборонной промышленностью. Ну, и что? Ноль. Ноль от этого министра техпрома. Потратили сотни миллионов. То есть Уруский сидел там, покатался, вы помните, прокатился в Дубай, там с Кадыровым под ручку прошелся на выставке. Еще где-то в Турцию покатался парень, ничего не сделал, не пошел к президенту. Он там пытался забрать себе авиационную промышленность, потому что показывал, я с ним очень близко давно знаком, рассказывал, чего можно делать. Он попытался робко прийти, но те ему сказали: "Да ты чего?! Пошел на хрен". И начали его со всех сторон поливать, начиная от Верховной Рады, там такая Александра Устинова из "Голоса", она сразу выскакивала на трибуну и кричала: "Вот Уруский такой-сякой! Он где-то там, когда-то, чего-то" и так далее. Там Глеб Каневский еще есть. Вся "соросятня", так называемая, Абромавичусы и так далее, конечно, командовали тут по полной.

— В чем причина? Я прошу прощения, что я перебью, но я, честно говоря, в шоке.

— Я не в шоке, потому что я многие уже элемента слышал. У меня уже иммунитет.

— Я не вру! Я могу показать документы.

— Я верю вам абсолютно!

— На "Хвиле" просто мы за 5 или 6 лет опубликовали, наверное, штук 15-20 статей, материалов.

— Я сейчас, во-первых, на счет Саудовской Аравии и Объединенных Эмиратов хотел бы сказать, что на самом деле мы же сейчас, как страна, заинтересованы в именно этих странах. Мы заинтересованы в том, чтобы выстроить свои партнерские отношения, в силу того что нефть.

— И деньги. Они же инвестиции огромные вкладывают в это. Мы будем смеяться сегодня, говорим "Эмираты. Эмираты", а в Эмиратах нефти занимает только 5% ВВП, а все остальное это создает инфраструктура. У них самая большая, одна из ведущих авиакомпаний, поэтому вот как люди развиваются.

— В чем причина тогда? Почему, кроме всего прочего, как вы думаете, в чем причина, что, например, мы не подпускаем к этим вопросам Садовскую Аравию и ОЭА?

— Да жадность. Просто жадность.

— Ну, причина, во-первых, в том, что, вот я вам расскажу, я прошел все ступени. И не только же я там письма писал. Я встречался с руководителями и так далее, ни у одного не было заинтересованности. Ни у одного. Вот я рассказываю, что надо так и так делать, давайте вот же пришли люди, стоят. Ни у кого нет заинтересованности. Ни у одного человека.

— Они не верят в это?

— Не хотят.

— Не хотят что?

— Не хотят ничего делать. Ну, вот пришел, делает, занимается. Я не знаю, чем он там занимается своим. Вот я, например, про Укроборонпром расскажу. Не буду просто остальные, расскажу на примере Укроборонпрома. Когда пришел Зеленский президентом, то назначил на место главного руководителя Укроборонпрома Абромавичуса.

— Айвараса.

— Айвараса. Значит, Абромавичус разогнал всех специалистов, которые там были, ну, не самые выдающиеся, но, тем не менее, Укроборонпром при Порошенко более-менее работал. Ну, тырили, конечно, но работал.

Пришел Абромавичус всех выгнал и сказал: "Я набираю вот самых честных специалистов, которые специалисты по трансформации". Значит, целый год эти специалисты по трансформации трансформировали и через год вышла такая замечательная статья, журналисты Defence Express, кстати, вот накопали документы на "Антонова", как они там выводят деньги и так далее, я расскажу. И они опубликовали "Рік Айвараса Абромавичуса в "Укроборонпромі": круте піке "нової команди". Показали, привели примеры, там на украинском статья, что в 4-5 раз снизилось количество заказов, продаж и так далее. После этого Абромавичус свое отсидел, его пересадили в Наблюдательный совет Ощадбанка, а на это место посадили Гусева.

Я был у него два раза. Я к нему написал кучу писем, где я обосновал. Я пытался со специалистами, давайте будем работать с арабами, вот есть такое предложение. Они предлагают, что если мы с ними будем работать, то нам не надо будет думать о продаже самолетов. Вот мы строим самолеты, а у них там мы в лизинге 400 самолетов. Они берут наши самолеты и будут передавать в лизинг. Я говорю, вот эта компания, она имеет выходы, а там человек был, он учился (неразборивo), жена у него украинка и так далее, и дети учились с нынешними правителями, которые в правительстве Эмиратов. Вот меня есть

выходы, и они у меня спрашивают. Я им принес вот такой проект, что мы можем вместе с "Антоновым" запустить, нужен такой самолет для Африки и говорит, мы выделим время для этого самолета.

Прихожу я к нему, рассказываю, он вызывает своего зама Фоменко, а тот говорит: "У нас лучше выходы на эмираты. Нам не надо этого". Вот прошло полтора года им и не надо ничего, они ничего не делают. Они оседлали "Антонов". 49% дохода, которые получает "Антонов" от контракта с НАТО, там на пять лет, 250 миллионов евро , ну, 50 миллионов значит. 25 миллионов евро идет через какую-то голландскую компанию и Эмираты им на карманы. Ну, и с "Антонова" на чем там они могут купить, отремонтировать, вот нам всем они имеют свою долю.

Это очень хорошо Defence Express опубликовал, наши уважаемые слушатели и кто нас видит, могут почитать статью " Чи замінять очільника ДП "Антонов": критичні провали та скандали, які влаштовують "Укроборонпром". И в этой статье они приводят документы, материалы, как там зам, Бондаренко кажись, из этого предприятия сам у своей компании на несколько миллионов закупает какое-то оборудование. В общем, доильный аппарат. Укроборонпром - это просто доильный аппарат, который уничтожает оборонную промышленность.

К сожалению, я смотрю, что у нас много специалистов появилась, которые выступает в Ютубе, везде рассказывает все, как в результате санкций российский оборонный комплекс завтра загнется, его не будет, а проукраинской оборонный комплекс, что вся эта "соросятня" и все эти гусевы, абромавичусы фактические угробили. Весь фактически оборонный комплекс украинский уже нормально ничего не производит. Он не производят, извините, ни элементарных беспилотников ударных. Что мы уже тупее турков? Не могли, когда "ЛУЧ" предлагал, кто-то ему сделал заказ?

— Там даже распространяют такой фейк, что типа Байрактар чуть ли не наши сделали. Но я смеюсь с этого всего, потому что…

— Нужен наш Байрактар, уже песня "Байрактар". Ну, смешно. Елки-палки, ничего же... А с этим "Нептуном"? Уже заморозили были, вначале не давали денег, кажись при Порошенко, его нормально достроили. Я как раз 23 числа уехал в Одессу и 24 началось. И вот я сижу в Одессе, а в это время там на расстоянии нескольких десятков километров шесть десантных кораблей. И вот я сижу и спрашиваю, а где же наши "Нептуны". И только когда дали, "Гурпун" уже появился, то как будто бы "Нептуном" ударили по этому крейсеру "Москва" и утопили.

— Они ждали его, на самом деле. Еще когда у нас возле Змеиного они ходили, то они просто ждали, когда он подставится, наши за ним охотились.

— Классно они, конечно его поймали, потому что при этом наличии вооружения и у него три уровня защиты от ракет и так его обвести вокруг пальца. Ну, это конечно большое достижение.

— Да, но вот продолжая логику, что "Нептун"… У нас же получается вообще, что Коростылев , он же, по сути, вопреки, не благодаря, а вопреки действовал.

— Да, ему же ничто не помогал. Он создает, предлагает и никто не бежит к нему и не говорит: Давай же, давай что-то сделаем". Никто ничего. Или вот взять в пример тот же Богуслаев сделал вертолеты Ми-2МСБ и Ми-8. Вместо того, чтобы закупить у него эти Ми-2 для погранцов и так далее, Аваков закупил на 600 миллионов долларов бэушные "Эйрбас". Чем объяснил? Объяснил тем, что русские комплектующие есть. Дак, ты же когда заключаешь контракт, в контракте запишут, что должны быть западные комплектующие. Нет вопросов.

Ну, смотришь на это, и вот я смеюсь и не знаю плакать или не плакать. Ну, вот было, скажем, то крейсер покупаем то в Англии, то в Турции закажем какой-то крейсер.

— Там не крейсер, там ракетные катера в Великобритании, а в Турции корвет.

— Ну, корвет. Извините вы вкладываете десятки или сотни миллионов в корвет, который можно сбить ракетой, которая стоит полмиллиона долларов. Ну, куда вы вкладываете?

— Это же очевидно.

— Это же очевидно. Вы можете эти "Нептуны" расставить вдоль берега и никакой корабль приплывет, потому что ни один корабль сегодня без прикрытия не выживет. Это еще во времена второй мировой войны, когда ходили караваны, они тогда еще поняли, что нужна целая эскадра, который бы от подводных лодок с воздуха и с моря защищала. Поэтому 1-2 корабль там, этот фрегат, он же ничего не решает. Не туда деньги.

Я хочу сказать такую вещь, это 2018 году, я это нигде не говорил, когда Юля шла в президенты, у нее ж была мощная команда тогда, она собирала всех именно профессионалов по направлениям и проводили наработки, что нужно делать государству, что вот готовиться к войне и так далее. И я там еще

говорил, что, ребята, нам нужно оборонительное вооружение, потому что сегодня главное — это защита от вероятного противника. Более-менее прорисовывалась эта защита - нужны ракетные вооружения, нужно наземные всякое оружие, не надо нам наступательное вооружение, должно быть мощное и так далее.

Сегодня мы видим, что его нет. Сегодня министр обороны Резников объявил, что каждый день гибнет 100 наших человек военных, 500 раненых. А где же наш Укрборонпром? Что нового он производит? Все мы спрашиваем. Все склады повзрывали, а никто не нашел кто и почему. Все прекрасно.

Ну, теперь перейдем к "Мрии". Значит, 800 миллионов. Они сказали не 800 миллионов, они сказали минимум 800, а максимум? Максимум никто не знает. Это миллиард или три миллиарда.

— Это то, что они сказали на то, чтобы восстановить "Мрию"? При этом вы посчитали, что это

— Где-то 100-150 миллионов. Ну, я уже потом думаю чур с ним, 190 миллионов. Поэтому уже в статье написал 150-190.

— Это вы вершок заложили, чтобы они точно заработали.

— Ну, хоть что-нибудь, ведь иначе неинтересно. Я же говорю, Лёвин подбежал с цифрой в три раза меньше, чем они, но правительстве его уже третью неделю… думает там, что с этим делать.

А реально даже 150 миллионов жалко тратить. Я объясню почему. Они объявили, что Гусев сказал, что за пять лет построит эту "Мрию", хотя я реально, если вот я как понимаю, за 2-3 года элементарно можно было бы построить. Но за эти 150 миллионов мы элементарно можем построить три самолета Ан-178 для ЗСУ, которые реально нужны сегодня нашим военным для того, чтоб перевозить разные вот хотя бы снаряды, боеприпасы и так далее. Он же небольшой самолет, мог бы развозить во все наши точки за ним сложно охотиться и так далее. Это большой самолет "Руслан" за ним легко охотиться, а за таки маленьким мало кто будет.

А если 800 миллионов, то за 800 миллионов мы могли построить действительно украинский - 3 самолет Ан-178 и сделать Ан-188. То есть это Ан-70 с двигателями зарубежными, потому что тот же двигатель Д27, он создан 30 лет назад, это российский, он по шуму ненормальный.

— Турбореактивный?

— Да этот винтовой.

— Да, я имею в виду, что Ан-188 турбореактивный.

— Да. Сегодня ведь за рубежом как делают? Они очень начали, ну, они всегда любят деньги экономить и считать, они сегодня во многих случаях берут гражданскую сертифицированную продукцию, чтобы не для военных называть. Почему-то она у них тоже для военных получается супер дорогая. Там молоток военный стоит 500 долларов, хотя он так в магазине он 5 долларов стоит. И поэтому они сегодня начали широко применять то, что разработано для гражданского флота, сертифицировано. Он поставил на самолет военный, провел какие-то дополнительные мизерные испытания, потому что отличаются полеты военных и гражданских. Нагрузка аэродромов и т.д. Они проводят такую политику, и мы бы могли. Разработали замечательные двигатели нового поколения американцами и европейцам. Это двигатели LEAP (неразборчиво 40622) General Electric и двигателя в серии 1000 (неразборчиво). Это двигатели шестого уже поколения. Их поставили на самолеты A320neo и на Boeing-737max. И вот улучшение топливной эффективности на 16–20% там на этих самолетах получилось исключительно вот из-за этих новых двигательным. Там огромная степень у контурности, там новейшие и технологии и так далее.

Можно было бы элементарно сделать хороший самолет на продажу, тем более, я говорю, пять лет к нам ломились саудиты и эмираты, но ни у кого не было никакого желания это делать.

— Мертві бджоли не гудуть.

— Мертві бджоли не гудуть. Вызвали меня один раз, пригласили на заседание комитета по обороне и так далее. Пригласили на два часа, но я пришел на два часа, они сидят там какой-то законопроект, как военным ездить в командировки, что им там засчитывать, что не засчитывать. Ну, короче до 8 часов вечера они обсуждали этот законопроект, что там военным платить или не платить командировочные. Но уже какая-то женщина там не выдержала, вынесла мне стакан воды напиться. Ну, вызвали нас в 8 часов, этот председатель этого комитета говорит: "Вот "Антонов" должен отчитаться, потому что вот мы полчаса вам даем времени".

Меня там пригласили в качестве, так сказать, контрагента, потому что там вопрос будет другой. Там вызвали антоновцев, они прислали трех пешек. Первое "Антонов" в то время передал свой топливно-заправочный комплекс кому-то на сторону. Это раз. Второе - в Лейпциге создали предприятия вот эту частное, где 50 процентов этого дохода от НАТО шло. И тогда еще третье - какая-то коррупционная вещь. И вот эти пешки говорят: "Да. То и то". Этот поспрашивал, эти ему что-то там промычали, но в основном спрашивали, а какая у вас зарплата у этих антоновцев и так далее.

На этом закончили и потом меня. Ну, я им пытаюсь рассказывать, что ребята вот так обстоят дела на "Антонова", вот столько-то воруют. "Как?! Вы тут у нас рассказываете, что на "Антонове" воруют. Да вы знаете, где вы находитесь?! Да вы же тут на комитете. Все-все-все, закрывайте". Я говорю, вот спросил Наливайченко, вот рядом с тобой сидит в Верховной Раде. А как разве перед этим я написал ему письмо, а он в КРУ сделал запрос, а КРУ ему прислало, что в 2018 году с "Антонова" они только выявили 187 миллионов гривен. А я как раз, говорю, проси у Наливайченко.

Ну, короче, когда они услышали, что я начал рассказывать правду, хотя там сидел еще такой Игорь Копытин, он как раз занимается авиацией, он законопроект проталкивал 3822, который фактически уничтожает, позволяет так полулегально раздерибанить оборонную отрасль. Ну, короче быстро они заткнули мне рот и выгнали. Не нужно им было рассказывать, что где почем и как. Поэтому сегодня я считал бы так, что "Мрию" можно было бы отстроить, если бы нашлась какая-нибудь нормальная страна или какой-нибудь нормальный украинский олигарх, который бы сказал: "Ребята, я готов дать вот своих там 150 миллионов долларов. Нанять свою команду, чтобы контролировать расходы, куда они идут и так далее. И чтобы вы за эти деньги эту "Мрию" отстроили". Тогда, за такие деньги можно было бы эту "Мрию" отстроить, а не в стране, где мы занимаем каждый месяц 5 миллиардов для того, чтобы поддержать штаны для бюджета и так далее. Выбрасывать такие деньги и за ради чего? Символ.

— Так олигарху, кстати, зачем это делать? Олигарху либо кому-то другому, ведь и он если делает то, выбрасывает 150 миллионов.

— Олигарху, потому что он экономит деньги.

— Для того чтобы заработать потом на этом самолете. Он же не заработает потом. Это памятник.

— Зеленский так и объявил - это будет памятник.

— За 800.

— Да, это будет памятник загиблим пілотам. Так и написал. Так постройте три Ан-178, объявите это памятником. Они будут реально работать и можно же на борту написать имена этих пилотов, потому что часто на борту самолета пишут имена тех действительно ребят, которые погибли, защищая нашу родину. Сегодня же каждый день божьей 100 человек самых лучших сынов, молодых, здоровых, умных. Просто в голове не укладывается. И в это время хотят строить "Мрию". Ну, как такое возможно.

— "Мрия" не функциональна?

— Не функциональна. Не прибыльна, не функциональна и ничего она не дает нашей стране. Она ведь не двигает ее вперед. Это мы сами с того, что осталось после Советского союза, собираем и как будто бы преподносим, что мы чего-то строим. Да мы же ничего не построили. Это мы достроили то, что было тогда. Ну, чего мы за 30 лет не построили ни одного украинского самолета? Не подняли и сказали: "Вот это мы за 30 лет, Украина, создала вот такой самолет". Наш там флагман "Антонов", который уже не флагман, а хрен его знает что.

— Меня накрыло, если честно, сейчас от этого шока.

— А какой шок?

— Честно потому, что я вот сейчас сижу, я понимаю, что на самом деле вы говорите абсолютно простые вещи и наверняка вы не только один их знаете.

— Я же на основании документов, я же ничего не выдумываю, не брешу. Я уже много раз, если бы я что-то брехал, то уже бы меня в сто раз засудили и так далее. Пан Романенко знает, что я старался каждый раз честно рассказывать и если б там сидел и что-то рассказывал и не ходил во власть, я же везде был. Я в Офисе президента был, сколько я носил же этому Зеленскому письма, обращения публиковал и ноль. Ноль.

А потом мне уже позвонила с канцелярии с это, с Офиса президента и говорит, что ты ничего не сделаешь. Вот ты напиши письмо на Богдана, а я ему положу на стол. Ну, сделал я это письмо на Богдана, она положила на стол, а тут бросил Тимошенко, это тот который "Велике будівництво" ведет, а тот мне прислал отписку, что у нас все хорошо.

— Да. И поэтому, я считаю, что вы просто блестящего все рассказали.

— Я, может, сбивчиво рассказываю.

— Нет-нет.

— Потому что, честно говоря, накипело. Идет война, миллионы людей без жилья, без ничего, а эти не могут нажраться.

— Так вот я к этому хочу и подвести, что мы должны перестать страдать, как русские, которые вечно пафос разводят, какие они великие там, а люди в дерьме живут. И мы не должны этим заниматься. Мы не должны строить памятники, Советский союз закончился и закончился. Вот зачем себя тешить, что "Мрия" была украинской?

— Нет, не украинской. Советской. Там крыло все Ташкент делал, шасси, детали силовые, все материалы Россия, все оборудование. Ну, какой он украинский?!

Президент України Володимир Зеленський заявив про намір збудувати ще один літак *Мрія*, присвятивши цей проект пам'яті льотчиків, які загинули на війні і, зокрема, під час оборони Маріуполя. Про це він заявив під час онлайн-зустрічі з українськими студентами.

За його словами, новий літак коштуватиме близько $800 млн.

"Ми хотіли збудувати його, нам потрібно було $800 млн. Я звертався до президента Туреччини з пропозицією збудувати другу *Мрію*, але грошей ми не знайшли. Але в цьому випадку це питання не грошей, це питання амбіцій. До нас звертався Укроборонпром, колектив Антонова. Це питання іміджу нашої держави та всіх чудових професійних льотчиків, які загинули на цій війні", - сказав Зеленський.

— Да. И вот мы просто должны сосредоточиться на том, что мы реально можем. Вот мы умеем делать "Стугны" – мы должны делать "Стугны". Ракеты эти можем делать? Можем. "Гром" можем делать? Должны делать. И не просить. На 500 километров же можем с помощью "Грома" бить.

— На 500 километров мы можем бить?

— Ну, "Гром" создал КБ «Южное» для Саудовской Аравии сделали. Ну, там ограничения меньше, до 300 км, но в принципе эта ракета на 500 км может лететь. То, что мы просим у американцев.

— Да?!

— Я тебе серьезно говорю. Может быть, я Коростылева приглашу когда-нибудь.

— Надо. Я говорю, что вы поднимаете очень важную тему. Нам надо обсудить. У нас много специалисту по российскому оборонному комплексу, а по украинскому нет. Никто ничего. Так вы же расскажите, почему не заказывайте, почему у нас DARPA не создано или (неразборчиво 48:36), мозговые центры. Почему нас, куда ни сунься, вот я к военным совался в 2014-2015 годах, давайте делать три вида беспилотников - никому не надо, никто не заказал. Никому не надо. Блин, нигде мозгов нет. Вот извините за грубость, я везде прошел вот это все, никто. Ни у кого не зажглось, что давайте из чего-то сделаем.

— Ну, конечно. Я же вам помогал и тоже продвигал везде. На "Хвиле" все ваши тексты, зайдите и напишите Анатолий Вовнянко и там уже выдаст просто огромную подборку вам текстов со ссылками, с фотографиями, с чем угодно, на любой вкус. Вот вы выписали, а я помогал это все разогнать, но, короче говоря, вот такое у нас было государство и эта война по поводу того, что это государство должно измениться.

— И власть должна измениться. Наконец же надо по-новому мыслить, строить новую страну. Ну, нельзя же блин отстраивать, как в России Советский союз. Они все время что не строят, то Советский союз. Что нам "Мрия" эта дает?

— Вот пишут правильно, что "Гром" – это как КБ «Южное» типа. Ну, неважно. Мы можем создавать, самое главное.

— Можем. У нас есть остатки ракетной промышленности. Мы можем создавать, и мы можем также, как Турция закупать какие-то системы за рубежом, какие-то мозги бы они нам продали.

— С турками какой кластер можем создать, с поляками. Тем более сейчас решения Кабмина, они же как бы этот кластер совместный оборонный.

— Да, с поляками можно было бы создать. Ну смешно, они вот этим 3822 , у вас на "Хвиле" кто-то выступал. Они же вы фактически этими наглядовыми радами, то они там создают при исполнении этого законопроекта, фактически там наполовину они приватизируют эти предприятия. Потому что Донец чего

с ними поругался, вот они чего сняли, Донца? Он там хоть ничего и не строил,

"Работы ведутся в секретном месте". В "Антонове" сообщили о строительстве второго Ан-225 "Мрія", самолет готов на 30%

2022-11-07

Сегодня 20.29

Этот материал можно прочитать и на украинском языке

Украина получит новую "Мрію" вместо уничтоженной в Гостомеле
Фото: EPA

Государственное предприятие "Антонов" ведет строительство второго самолета Ан-225 "Мрія", который станет заменой тому борту, который был уничтожен оккупантами в Гостомеле Киевской области. Об этом, как сообщает 7 ноября немецкое издание Bild, рассказал генеральный директор ГП "Антонов" Евгений Гаврилов

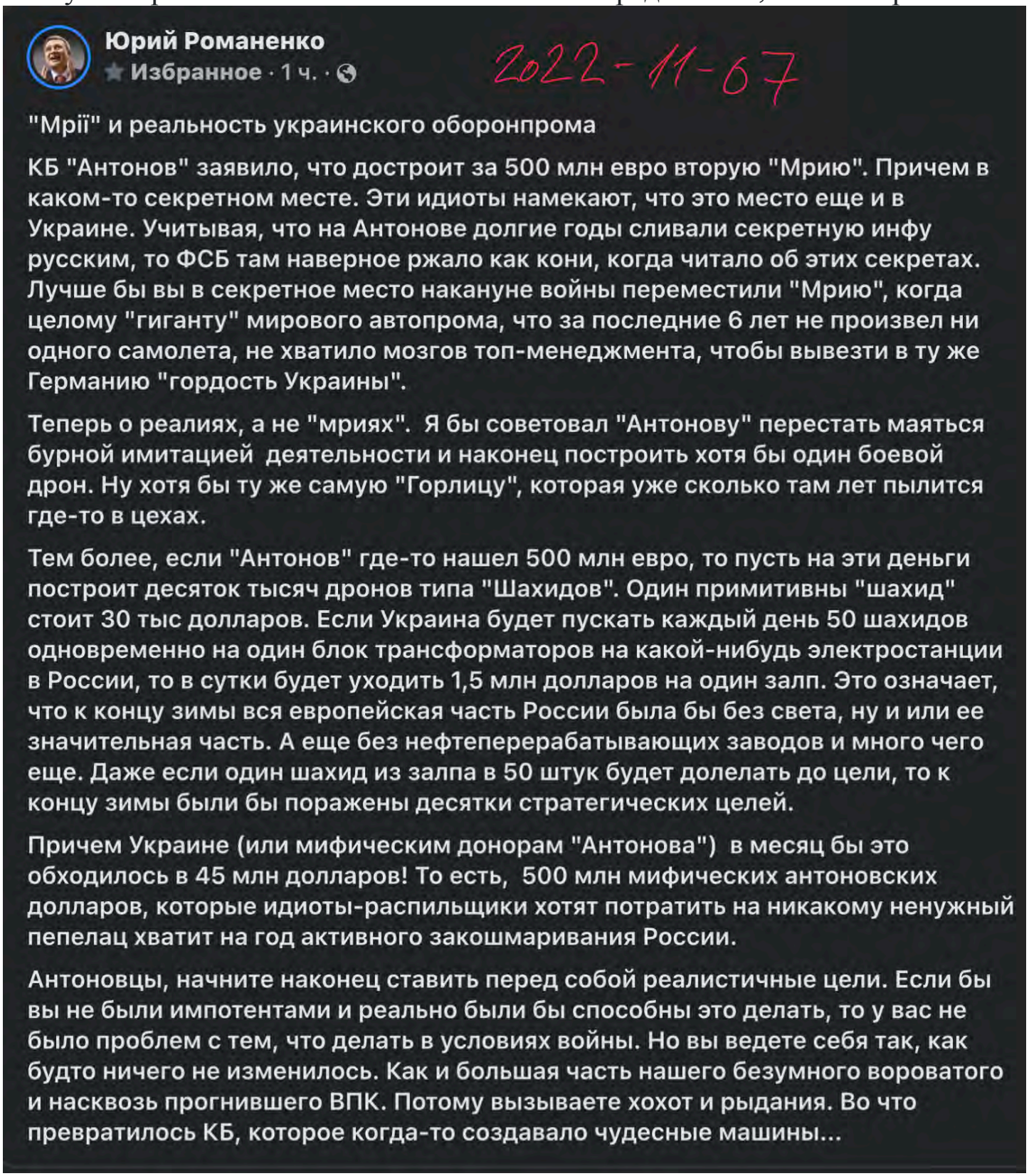
"Работы над новой машиной ведутся в секретном месте. Второй Ан-225 будет обеспечен как новыми деталями, так и частями разбомбленного [в Гостомеле] самолета", – рассказал Гаврилов.

Он отметил, что вторая "Мрія", которая в свое время так и не была достроена, готова уже на 30%. Стоимость работ оценивается в €500 млн.

Bild пишет, что собирать деньги на достройку второго самолета "Мрія" будут в том числе в Международном аэропорту Лейпциг/Галле, где временно базируется авиакомпания "Антонов" и куда часто летала первая украинская "Мрія" до того, как была уничтожена во время атаки оккупантов на аэропорт Антонов. В частности, в Лейпциге, по словам Гаврилова, планируется продавать модели Ан-225, здесь же откроется выставка с фотографиями уничтоженной "Мрії".

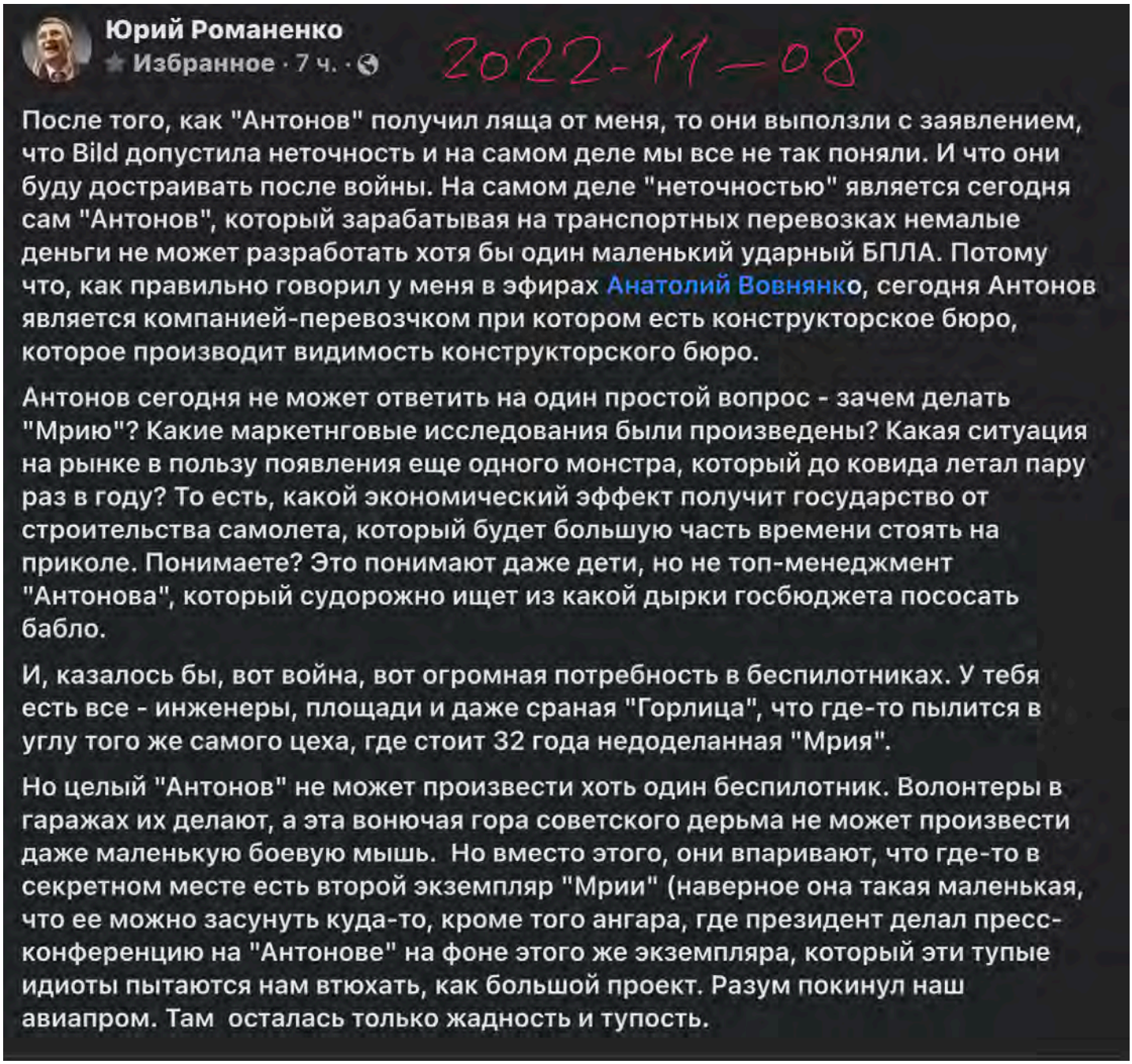
но он выступил против. Он говорит, что же это на "антонове" будет наглядова рада, которая владеет интеллектуальной собственностью и цехами, и назначает

руководителей. Он говорит, зачем. Так его моментально сняли, как только он выступил против. Хотя он там ничего себя не представлял, он там зарабатывал

на ремонте оборудования свои там 10–12 миллионов, как написал его заместитель. Но моментально сняли, потом поставили на четыре месяца Лося. А Лося снимали в Укроборонпроме. Не там, где вы мне говорили. Я нашел материал. Его снимали в Укроборонпроме. Они хотели продвинуть Гаврилова, который сегодня есть первым замом, а Лось уперся, потому что этот Гаврилов, там так написано, был люстрирован при Януковиче, а Лось уперся, что вот

люстрированный, должен пройти то и то. Ну, они его убрали. Посадили Бычкова, сейчас опять Гаврилов.

А как реформирование? Чтобы наши слушатели понимали, что такое реформирование в Укроборонпроме. Они поменяли должность. У нас был президент "Антонова", теперь генеральный директор. Сначала они должность генерального конструктора уничтожили. Это назвали реформированием, потому что это советский пережиток. Теперь они восстановили должность генерального конструктора, потому что это уже новое. Ну, вот такие реформы -переставляют кровати в этом в своем заведении. Вот это уровень этого Укроборонпрома. Там нет ни одного человека, который бы внятно что-то делал и так далее. Вот сели и в "Антонове" высасывают все. Купили какой-то станок там за четыре или пять миллионов долларов, никому и даром не нужный.

Звонит мне мой товарищ, который там, говорит, цех течет, крыша течет, инструмент пятидесятилетней давности. Я прошу, купите мне инструмент крышу починить, а они "Нет, мы купим станок". Ну, наверное, на том станке миллион или два долларов заработали. Просто ужас.

— Сейчас, я так понимаю, что эти самолеты, которые ушли в Лейпциг, 5 штук, они летают.

— Да, они летают, зарабатывают деньги для кого-то.

— А скажите, вот товарищи Гаврилов, которого поставили сейчас вместо Бычкова, вы сказали, что, когда пошло вторжение, то Бычков улетел вместе с семьей перед этим.

— Да, мне сказали.

— А Гаврилов тоже улетел?

— Я не знаю на счет Гаврилова, а Бычков и Харченко улетели в Лейпциг. Причем у Бычкова сын военнообязанный, как ты его сделали, он в МВД юристом. Он его сделал сотрудником "Антонова" и вывез этими самолетами туда. Объявили после этого, там в "Антонова" летчик поднял шум, что вот руководители удрали и за эту "Мрию". Объявили, что вот сейчас СБУ будет заниматься и так далее. Ну, занимается СБУ, Бычкова типа сняли, но, как мне сказали, он теперь советником у Гусева. Советник. То есть работал прорабом на "Антонова", теперь советник у Гусева.

Я встретил бывшего главного конструктора, Альберта Дмитриевича, а он говорит: "Толя, ты знаешь, что Бычков теперь оказывается советник" и смеется. Ну, он ему и насоветуют по авиации. Я даже не знаю. Маразм, сплошной маразм, у нас поэтому нет никакого развития, никто не хочет развивать страну, не хочет ничего строить, не идти вперед. Никто вперед не хочет идти. Вот эта "Мрия" - это просто на 30 лет назад.

И ради чего? Что она будет стоять и один раз в два года летать, и на ней будет там какой-то пилот очередной "Антонова" пиариться. Потому что это пилот Дмитрий Антонов из себя же ничего не представляет. Ну, летал он и в конце своей, так сказать, летной жизни начал пиариться на "Мрие" и показывать какая она и так далее. Ну, сейчас он отличился тем, что вылизал новым руководителем, сказал: "Сейчас новые молодые руководители, они отстроят новое конструкторское бюро и мы двинемся прямо вот туда в Европу".

— Вперед!

— Спасибо за безрадостную…

— Ну, мы же должны бороться как-то. Война, не война, мы есть за будущее Украины.

— Мы должны быть реалистами. И мы должны смотреть правде в лицо. Тот, кто смотрит правде в лицо - это признак взрослости. И наше государство, наше общество должно окончательно стать взрослыми. Я не знаю, если после этой войны мы не станем взрослыми, я просто не знаю вообще, что должно еще произойти, чтобы вот такие разговоры, который у нас сегодня состоялся, чтобы их просто не было. Их не должно быть.

— Конечно, мы должны строить будущее. Мы за новую страну, мы должны развиваться. Мы же не должны превратиться в аграрную страну и на советских пережитках, памятниках чего-то изображать из себя.

***

№ 946.

Индекс международной налоговой конкурентоспособности-2022

Страны ОЭСР в Индексе международной налоговой конкурентоспособности-2022

Страна	Место	Значение Индекса	Место по налогам на юрлица	Место по налогам на физлица	Место по налогам на потребление	Место по налогам на собственность	Место по налогам на внешние операции
Эстония	**1**	**100**	**2**	**1**	**14**	**1**	**14**
Латвия	2	89,9	1	4	26	5	9
Н. Зеландия	3	89,7	32	7	1	2	21
Швейцария	4	82,9	11	9	4	36	2
Чехия	5	81,9	6	5	25	6	11
Люксембург	6	80,6	26	14	6	14	5
Венгрия	7	77,9	5	6	38	18	3
Литва	8	76,9	3	11	31	7	24
Турция	9	76,6	20	8	13	23	8
Израиль	10	76,0	17	30	10	10	10
Швеция	12	74,2	8	18	22	8	12
Словакия	13	74,1	21	3	29	3	34
Нидерланды	14	71,3	25	22	16	22	4
Германия	15	70,2	30	26	15	11	6
Канада	16	69,3	27	31	8	25	16
Япония	21	67,3	33	16	5	27	26
США	22	66,8	22	21	3	29	35
Ю. Корея	25	64,1	34	27	2	33	33
Британия	26	62,9	10	24	34	34	1
Чили	27	61,9	13	34	11	13	38
Польша	28	59,3	12	10	35	32	29
Ирландия	35	55,6	4	37	36	17	32
Италия	37	49,1	24	15	37	38	27
Франция	**38**	**45,3**	**35**	**38**	**33**	**35**	**15**

Источник: The International Tax Competitiveness Index (ITCI) 2022. Tax Foundation. October 2022
https://taxfoundation.org/2022-international-tax-competitiveness-index/

Романчук **2022-11-07**

В октябре 2022г. один из международных авторитетов в сфере налоговой политики Tax Foundation опубликовал своей ежегодный доклад «Индекс международной налоговой конкурентоспособности-2022 (International Tax Competitiveness Index). После прекращения публикации индекса Doing Business именно данное исследование является флагманским в определении качества налоговой политики в разных странах мира.

Данный Индекс оценивает качество самой налоговой системы, а не объём налоговых поступлений. При создании налоговой системы необходимо принимать во внимание не только объём поступлений в бюджет, но также способы сбора налогов, налоговое администрирование. Индекс помогает полисимейкерам определить их. К тому же, он замеряет два важных аспекта налоговой политики: конкурентоспособность и нейтральность.

Качественная налоговая система содержит низкие предельные ставки налогов. Это критически важно в современном мире мобильного, очень подвижного бизнеса. Высокие налоговые ставки увеличивают риски потери инвестиций, а также ухода бизнеса в тень. Усложнение налоговой системы приводит к потере её нейтральности.

Для оценки конкурентоспособности и нейтральности эксперты Tax Foundation используют 40 переменных. Они не только измеряют уровень налоговых ставок, но также структуру налогов. В Индексе учитываются налоги на юридические лица, доходы физических лиц, на потребление, собственность, а также на доходы за границей.

Девятый год подряд лучший налоговой кодекс в странах ОЭСР зафиксирован в Эстонии. Он характеризуется следующими параметрами:

1) 20% налог на прибыль юридических лиц применяется только на выведенный капитал;

2) плоский налог на доходы физических лиц 20%. Дивиденды физических лиц не облагаются этим налогом;

3) налогом на собственность облагается только стоимость земли, а не стоимость недвижимости или капитала;

4) территориальная налоговая система, которая за редким исключением не облагает налогом полученную эстонскими компаниями за рубежом прибыль.

Самая неконкурентоспособна налоговая система среди всех стран ОЭСР – во Франции. Здесь применяется налог на богатство на недвижимость, налог на финансовые транзакции и налог на наследство. НДС во Франции покрывает

менее 50% конечного потребления, обнажая дефекты в налоговой политике и её имплементации.

Самые плохие налоги на юридические лица в Колумбии. Она занимает последнее, 38-ое место. Самые плохие налоги на физических лиц – во Франции. Самые плохие налоги на потребление – в Венгрии. Самые плохие налоги на собственность -в Италии. Наконец, самые плохие налоги на внешние операции – в Чили.

Украина не является членом ОЭСР. Тем не менее, по представленной методологии мы можем оценить, является ли налоговая система Украины конкурентоспособной и нейтральной. Увы, хороших новостей для потенциальных инвесторов, для украинского капитала нет. Даже, казалось бы, такой простой режим, как налог на выведенный капитал, украинские власти не решаются ввести, не говоря уже о полной отмене налога на прибыль юридических лиц.

Украинский порядок расчёта и администрирования НДС делает национальную налоговую систему токсичной. А если сюда прибавить налоги на зарплату и внешнюю торговлю, то шансы оказаться в самом низу рейтинга близки к 100%.

Без конкурентоспособной, нейтральной налоговой системы Украине едва ли удастся обеспечить быстрый, долгосрочный экономический рост.

Даже если бы Украина применила те советы и рекомендации, которые вполне можно сформулировать на примере Эстонии (лучшая в ОЭСР по налогам на физлица и на собственность, Латвия (лучшая по налогам на юрлица), Новая Зеландия (лучшая по налогам на потребление), Великобритания (лучшая по налогам на внешние операции), она бы существенно повысила шансы привлечения больших частных инвестиций на модернизацию.

Наконец, если бы украинские власти осознали урок экономической науки и истории – оптимальная налоговая нагрузка для самого быстрого экономического роста не должна превышать 20% ВВП – тогда бы Украина реально стала мировым центром притяжения капитала, технологий, глобальных цепочек ценности и компаний-маяков.

Осталось донести эти простые правила до главного дисижнмейкера страны, а также до тех, кто его формирует и формулирует его представления об экономике.

***

№ 947.

2,4 мільйона українців втратили домівки за час війни. Що з обіцяним житлом від держави?

Влада обіцяла побудувати для переселенців тисячі квартир за пів року. Скільки людей отримали дах над головою, і чому початковий план "великої відбудови" не вдався.

2022-11-07

ОЛЕКСАНДР КОЛЕСНІЧЕНКО

Через війну Росії проти України мільйони громадян втратили житло. Навесні влада зобов'язалася забезпечити дахом над головою всіх, хто залишився без домівки.

У квітні Офіс президента представив програму будівництва і викупу квартир за державний кошт, щоб у 2022 році розв'язати проблему 10% внутрішньопереміщених осіб.

План не реалізували.

У чому причина?

1. Скільки житла зруйновано

За попередніми підрахунками аналітиків, на які спирається Міністерство розвитку громад і територій, понад 2,4 мільйона українців мешкали в зруйнованому або суттєво пошкодженому житлі.

Це попередня цифра, оскільки в умовах воєнного стану і тимчасової окупації деяких регіонів точно порахувати кількість житла, непридатного для проживання, неможливо.

За даними обласних військових адміністрацій, з 24 лютого по 18 жовтня на доступних для підрахунку територіях зафіксовано майже 160 тис пошкоджених або зруйнованих об'єктів. З них 60% – із ступенем руйнування понад 50%.

Серед пошкоджених об'єктів нерухомості переважають житлові приміщення – понад 142 тис. З них понад 54 тис – із ступенем руйнування до 50%, 88 тис – 50-100%.

У Мінрегіоні нагадують, що до початку великої війни Росії проти України на квартирних обліках перебували майже 670 тис українців.

2. Що обіцяли зробити

У квітні 2022 заступник голови Офісу президента Кирило ***Тимошенко*** заявив, що влада ***до зими 2022 року*** забезпечить житлом тих, хто цього найбільше потребує. План полягав у підготовці **53,4 тис квартир** для 186 тис українців.

Побудувати на замовлення держави планували **32 тис квартир**.

Зокрема, план Офісу президента на 2022 рік передбачав зведення по 100 тис кв м житла в 15 областях на заході, у центрі країни та в Києві. Тобто по 2 тис квартир у кожному відносно безпечному регіоні.

Ще **21,4 тис квартир** держава хотіла викупити в забудовників у готових житлових комплексах або будинках з високою стадією готовності.

Загальна сума видатків на будівництво, викуп та ремонт житла у 2022 році мала становити 65,9 млрд грн. Ці кошти розраховували передбачити в державному бюджеті, розповідав ***Тимошенко***.

У кінці літа стало зрозуміло, що "зайвих" 65 млрд грн у кошторисі охопленої війною країни немає: дефіцит державного бюджету з початку 2022 року становить 600 млрд грн.

У серпні Тимошенко презентував програму відновлення житла західним політикам та дипломатам у рамках ***Fast Recovery Plan***.

За планом Офісу президента, тепер кошти на будівництво житла для внутрішньопереміщених осіб (ВПО) мали надходити від країн-партнерів. **Про чіткі терміни будівництва в презентації вже не йшлося.**

3. Що змогли побудувати і викупити

У квітні уряд ухвалив постанову, якою дозволив будувати і купувати житло для ВПО. Розпоряджатися коштами для цих цілей доручили Мінрегіону. Щоб отримати гроші, громади мали виділити земельну ділянку.

Місцеві адміністрації не забарилися.

1) На ***Кіровоградщині*** виділили 179 га для будівництва двадцяти п'ятиповерхівок на дві тисячі квартир.

2) У громадах ***Буковини*** визначили понад 60 ділянок площею 200 га.

3) ***Львівська облдержадміністрація*** затвердила програму на 50 млн грн для завершення облаштування 13 будинків для ВПО.

4) На ***Закарпатті*** зареєстрували перший в Україні земельний банк для будівництва житла для переселенців.

5) В ***Ірпені*** територію колишнього санаторію "Ластівка" площею 7 га міська рада передала для будівництва п'ятиповерхівок загальною площею 50 тис кв м. Влада Києва про виділення землі в рамках програми не повідомляла.

Чиновники показали активність і в питанні купівлі нерухомості, хоч і не в заявлених обсягах.

Навесні Мінсоцполітики переказало Держмолодьжитлу 100 млн грн.

За ці кошти придбали 60 квартир у Житомирській, Київській, Сумській та Чернігівській областях і тимчасово заселили в них 211 внутрішньопереміщених осіб та громадян, які втратили житло.

У жовтні 2022 ***Київська міська*** рада виділила ***2 млрд грн*** департаменту будівництва та житлового забезпечення КМДА і комунальному підприємству ***"Фінансова компанія "Житло-інвест"***.

Ці гроші підуть на придбання 1 тис квартир, які здаватимуться в оренду переселенцям.

За словами експертів, **затверджених параметрів програми ще нема, тому невідомо, у яких забудовників і за яким принципом столична влада купуватиме квартири.**

До того ж, тисяча квартир не розв'яже проблему.

4. А що з "великою відбудовою"?

У травні ЕП писала, що будівельники ставили під сумнів ідею "швидкого і якісного" будівництва житла навіть за умови стабільного фінансування програми.

Головна причина

> – термін зведення якісного багатоквартирного будинку, підключення його до комунікацій та оздоблення квартир становить півтора-два роки.

Утім,

> **— в Офісі президента від своїх слів не відмовлялися і переконували, що житло можна звести за п’ять-шість місяців.**

Проте,

на заваді реалізації програми, презентованої Тимошенком, стали не терміни, а гроші. На початку листопада на будівництво житла з держбюджету не виділили жодної гривні. Не вдалося залучити і закордонні гранти.

План Кирила Тимошенка не спрацював, але переселенці без даху над головою не залишилися

ЕП надіслала запит Тимошенку щодо того, як держава розв'язує проблему забезпечення житлом ВПО, але *за два тижні відповіді не отримала*.

Заздалегідь усвідомлюючи ***нереалістичність обіцянок*** влади побудувати і викупити житло для всіх, хто цього потребує, експерти пропонували інші підходи.

Серед них – 1) компенсація нужденним вартості оренди квартир або 2) видача цільових сертифікатів на придбання житла.

5. Житло для ВПО: куди розселяють

Ті, хто втратили житло або покинули тимчасово окуповану територію, поділилися на дві категорії.

1) Перша категорія ВПО самостійно розв'язує проблему, орендуючи житло, купуючи нове або переїжджаючи до родичів.

2) Друга категорія – ті, кому нема де жити. Останніми опікується держава.

За даними Мінрегіону, **до кінця жовтня вдалося організувати 163 тис місць, у яких тимчасово розмістили 1,69 млн українців**. Мова йде про приміщення державної, комунальної та приватної власності.

У березні група осіб запровадила соціальну програму "Прихисток". У її рамках особи, що безкоштовно прихистили ВПО з тимчасово окупованих територій, отримують 450 грн на місяць за особу. В опалювальний сезон виплата подвоюється.

До кінця жовтня в рамках цієї програми вдалося розмістити 682,3 тис внутрішньопереміщених осіб.

З квітня по вересень компенсація за прихисток ВПО надавалася за кошти держбюджету та міжнародних благодійних організацій.

З 1 жовтня програму фінансує лише Товариство червоного хреста в Україні.

Крім того, з початку великої війни для тимчасового розміщення ВПО облаштували та заселили ***11 модульних містечок*** у деокупованих населених пунктах Київської (Ірпінь, Буча, Бородянка, Макарів) та Чернігівської

(Новоселівка) областей, а також у Львові. Завершується облаштування ще чотирьох модульних містечок.

У модульних містечках мешкають 3,5 тис осіб. До кінця 2022 року ще для 5 тис людей планують облаштувати 13 таких містечок.

Їх Україні надало Урядове агентство стратегічних резервів Польщі як гуманітарну допомогу.

6. "єОселя" та інші іпотечні програми

У травні німецький банк розвитку KFW відновив виділення коштів на видачу кредитів на квартири чи будинки для внутрішньо переміщених осіб. Ця програма діяла і до вторгнення російських окупантів.

> Перший внесок для ВПО становить 6%, ставка за кредитом – 3% річних. Подати заявку на участь у програмі можна через портал "Дія". Також можна звернутися до регіонального відділення "Держмолодьжитла".

Через обмежене фінансування та велику кількість охочих схвалення заявок відбувається на конкурсній основі. Після відновлення програми право на пільгові кредити отримали 2,3 тис сімей, але виявилося, що тільки 10% з них заключають договори.

Причин кілька:

> 1) невідповідність умовам програми, 2) неспроможність сплатити стартовий внесок, 3) зміна особистих планів тощо.

Загалом за цією програмою з 2021 року видано 463 кредити на загальну суму 593,6 млн грн.

> Програма триватиме до вичерпання виділених на неї 25 млн євро, кажуть в "Держмолодьжитлі".

У жовтні запрацювала оновлена державна іпотечна програма "єОселя".

> Вона дозволяє придбати житло за відсотковою ставкою, набагато нижчою за облікову ставку НБУ та розмір інфляції.

Влада розраховує, що іпотекою користуватимуться і ВПО.

Наразі взяти кредит на купівлю житла можуть 1) військовослужбовці, 2) медики та 3) освітяни. Для них розмір ставки становить 3% річних.

З 2023 року "єОселя" поширеться на всіх українців, які відповідають вимогам програми.

Єдина перепона – необхідність одразу сплатити перший внесок у розмірі 20% від вартості квартири.

***

№ 948.

Сворачивание военной помощи США Украине и ставка России на изоляционистов в Америке

2022-11-08

СТЕФАН ЗАКРЕВСЬКИЙ, ДЛЯ "ХВИЛІ"

В последнее время в США достаточно влиятельные эксперты, являющиеся сторонниками как Республиканской, так и Демократической партии, начали публично выражать сомнения в необходимости продолжения предоставления Америкой военной помощи для Украины. С их точки зрения, агрессия России укрепила НАТО, увеличила оборонные бюджеты европейских стран и истощила северную

империю зла, так что Кремль зная все эти негативные факторы для РФ, не решится нанести военный удар по союзникам США в Европе.

Если совокупный валовой внутренний продукт у европейских членов НАТО больше в двадцать раз, чем у России, то ее военная агрессия против союзников Америки, как считают некоторые американские эксперты, является настоящим самоубийством, на которое никто не отважится в Кремле. Поэтому территориальные потери нашей страны, как и согласие Киева на невыгодный для Украины мир на условиях Кремля, не спровоцируют ослабленную войной и санкциями Россию на агрессию против европейских членов НАТО.

Американские полезные идиоты даже уверены в том, что полная оккупация Россией нашей страны не усугубит ее, потому что она будет контролировать большие территории с уничтоженной инфраструктурой и нелояльным населением, что превратит Украину в большой балласт для РФ. Поэтому с их точки зрения для недопущения неконтролируемой эскалации, которая может привести к ядерной войне, Джозеф Байден должен убедить Владимира Зеленского согласиться на уступки по отношению к России. К тому же мирное соглашение между Украиной и Россией позволило бы не распылять силы и ресурсы США на конфликт, который происходит на периферии национальных интересов Америки.

Американские изоляционисты почему-то убеждены в том, что поражение Украины не повлияет на усиление Китая, сдерживание которого, с их точки зрения, зависит от действий США, Японии, Южной Кореи, Тайваня, Австралии и Индии, а не европейской страны, находящейся в 4000 милях. от Поднебесной. США защищены океанами, поэтому региональный конфликт на территории Украины, как считают сторонники "реал политик", не угрожает национальным интересам Америки, которая должна не допустить распространения конфликта на территорию европейских членов НАТО и предотвратить ядерную войну, даже несмотря на всю безнравственность уступок северной империи. зла.

По их словам, украинцы своим героизмом уже существенно снизили боевой потенциал России и предоставили возможность НАТО за время российско-украинского конфликта лучше подготовиться к возможной российской агрессии против Запада. Продолжение поддержки Украины, как они считают, несет гораздо больше рисков для Запада, чем замораживание конфликта и несправедливое "мирное соглашение" для нашей страны. К сожалению, американские сторонники "реал политик" не задумываются, а что будет дальше после несправедливого для Украины "мирного соглашения", реализация которого под давлением Запада напоминала "Мюнхенский заговор" 1938 года?

Каждая "мирная инициатива" западных полезных идиотов воспринимается кремлевским фюрером как поощрение продолжения военной агрессии. Российская элита воспринимает западных сторонников мира любой ценой, как "терпел" (людей не способных отстоять собственные интересы и защитить себя), их заявления лишь убеждают российские власти, что ядерный шантаж является эффективным для давления на Запад.

Экспертам в США следует понять, что российские власти стремятся превратить Россию в "православный Иран" полностью изолированный от западной цивилизации. Чекистам, стремящимся захватить всю власть в России, нужен вечный конфликт с Западом для перенесения хаоса из РФ в другие страны, к тому же противостояние с США будет служить оправданием российским силовикам по поводу усиления репрессий и террора по отношению к нелояльным гражданам. Именно поэтому до сих пор Кремль не мешает покидать территорию России молодым здоровым россиянам, являющимся представителями среднего класса, потому что чекистам в будущем не нужны на территории "православного Ирана" состоятельные граждане, не лояльные Кремлю.

Корпорациям чекистов нужно только люмпенизированное общество, бедное население, которое будет думать только о своем выживании, убежденное в том, что Запад стремится уничтожить Россию. Недаром идеолог русского нацизма Александр Дугин постоянно заявляет о том, что комфортный стиль жизни является одной из самых больших угроз для российского общества при отсутствии мощной идеологии в России.

Русской элите выгодно для передачи власти своим детям превращение России в религиозную секту, которая будет существовать на "изолированном острове", поэтому заявления Дугина о священной борьбе "избранной богом РФ" с западной "цивилизацией сатаны", являющейся абсолютной копией высказываний иранских лидеров о противостоянии Иран с "малым сатаной" (Израилем) и "большим сатаной" (США), не является простой случайностью.

Замораживание конфликта на территории Украины лишь позволит кровавой России провести перевооружение за счет сотрудничества с геополитическими врагами Запада, что приведет к укреплению путинского террористического режима. Следует понимать, что чекисты стремятся сохранить путинизм как модель власти даже после Путина и единственная возможность не допустить этого заключается в скором военном поражении России от Украины. В противном случае чекисты во главе с Патрушевым будут стремиться нанести Западу геополитическое поражение.

По словам "отца" российского фашизма Владислава ***Суркова***, следующей целью России должна стать демилитаризация всей Центральной Европы, а именно ликвидация "пояса безопасности" между РФ и "старой" Европой, что позволит северной империи зла, как считают в Кремле, навязать свою геополитическую волю за счет своего военного потенциала Германии и Франции, с которыми Москва стремится создать континентальный союз, направленный на вытеснение США из Европы.

Представители путинского террористического режима прекрасно понимают, что у НАТО есть существенное преимущество над Россией в конвенционных силах, поэтому в Кремле после агрессии против балтийских стран стремятся взять Запад на "геополитический понт" (устрашение для получения уступок), целью которого является лишение членства в НАТО центральноевропейских. стран. Поэтому сторонники "реал политик" должны задать себе вопрос, а что помешает России в случае принуждения Украины к несправедливому для нее "миру" вновь использовать ядерный шантаж для достижения своей геополитической цели?

Известный российский шовинист Константин ***Затулин*** считает, что после замораживания конфликта на территории Украины северная империя зла должна провести спецоперацию по присоединению к союзному государству РФ и Белоруссии двух южно-кавказских стран Грузии и Армении. По его словам, России также очень важно вернуть Молдову в свою сферу влияния, превратив ее в плацдарм, который бы угрожал Украине и Румынии. Следовательно, следствием замораживания конфликта на территории Украины станет окончательная аннексия Беларуси, с территории которой будет создаваться военная угроза для Польши и Литвы, оккупация Россией нескольких стран на постсоветском пространстве и продолжение геополитического противостояния России с Западом, которое может привести к полномасштабному военному конфликту.

Конечно можно считать, что США защищены океанами, а Украина находится на периферии их интересов, но с точки зрения многих японских и южнокорейских экспертов поражение нашей страны нанесло бы большой репутационный удар по США, особенно в Индо – Тихоокеанском регионе, где было бы подорвано доверие к Америке. Поэтому сторонникам "реал - политик" хотелось бы задать риторический вопрос, а кто бы в Азии захотел присоединяться к альянсу, который стремятся создать представители американской элиты, направленного на сдерживание Китая после навязывания Украине несправедливого для нее мирного соглашения?

Для идеологов русского нацизма война с Украиной является цивилизационной войной с Западом, напоминающей противостояние Спарты и Афин, или Рима

и Карфагена. Путин для противостояния с Западом по рекомендации идеологов Кремля избрал для себя совершенно искусственный образ лидера антиглобализма в мире, защитника национального суверенитета и сторонника многополярности. На самом деле именно Россия является последней империей, ведущей империалистические войны, оккупация больших территорий Украины, Грузии, Молдовы, аннексия всей территории Ичкерии, где было убито российскими оккупантами 300 000 мирных жителей среди которых 42 000 детей и уничтожение чеченской политической элиты в Сирии и колониальная война против нашей страны, не имеющие никакого отношения к борьбе за более справедливый мировой порядок.

России нужен мир поделен на сферы влияния между супердержавами, Украина же, как считает российский нацист Дугин, не имеет права на суверенитет в отличие от России, поэтому лидеры многих азиатских, латиноамериканских и африканских стран, поддерживающие Россию, должны задуматься, а что будет с Глобальным Югом после разрушения международного либерального порядка и возрождения колониализма?

Истерия многих американских экспертов подпитана российской пропагандой, под влияние которой попал даже Илон Маск, о том, что освобождение нашей страной Крыма и Донбасса не стоит Третьей мировой войны, только может приблизить ее.

В 1938 году тогдашние сторонники "реал политик" также считали, что защита Чехословакии не стоит мировой войны, следствием чего стал выигрыш времени нацистской Германией и усиление ее боевого потенциала за счет чехословацкой промышленности. Американским реалистам следует, наконец, осознать, что "реал политик" не работает по отношению к диктаторам, которые фанатично верят в свою историческую миссию.

Герберт Мак – Мастер бывший советник Дональда Трампа по вопросам национальной безопасности убежден в том, что сейчас у США есть уникальное окно возможностей для нанесения поражения северной империи зла, когда ослабленная Россия застряла в Украине. С его точки зрения, если Америка не воспользуется этой возможностью. героическим ВСУ все необходимое им тяжелое наступательное вооружение, цена этого конфликта значительно увеличится, как для нашей страны так и для Запада. Уже сейчас к этому конфликту присоединился Иран, и чем дольше он будет продолжаться, тем больше опасность создания авторитарными странами в оси зла, направленной на уничтожение международного либерального порядка.

До тех пор, пока Украина будет находиться геополитически в "серой зоне", российская элита будет считать ее частью "исторической России" и стремиться превратить ее в плацдарм для военного удара по Западу, о чем

постоянно говорит известный российский олигарх Константин ***Малофеев***. Победа Украины над нацистской Россией и ее вступление в НАТО отвечают национальным интересам США, потому что слабая РФ после военного поражения не будет способна совершить агрессию против европейских членов Альянса. Сильно милитаризованная Украина после ее победы вместе с Польшей и Германией, которая собирается увеличивать свой боевой потенциал, будет способна самостоятельно сдерживать кровавую Россию, что позволит США полностью сконцентрироваться на противостоянии с Китаем в Индо-Тихоокеанском регионе.

Одним из главных приоритетов в деятельности КГБ, а теперь ФСБ и СВР, была и есть поддержка изоляционистских тенденций в американской политике. По словам бывших агентов российских спецслужб, поддерживая изоляционистов Кремль всегда надеялся спровоцировать внутренний кризис в США, который уничтожил бы образ Америки, как "Граду на холме", который является примером демократического успеха для человечества. К сожалению, **некоторые американские политики забыли, что именно изоляционизм стал одной из главных причин упадка императорского Китая.**

Что же остается надеяться, что противостояние ультраправых и ультралевых в США не уничтожит "Град на холме", который продолжит освещать для человечества путь к демократии, а украинцы после победы над Россией (православным Ираном) и освобождения всех оккупированных территорий нашей страны при поддержке Вашингтона, смогут сказать: "Боже, благослови Америку!"

***

№ 949.

Дайджест подій в Україні та навколо України від 07 листопада 2022.

Головне

1) Я все чекав, коли зелені мародери зроблять великий "хапок". І ось цей момент настав! Такого бендерізма жодна країна себе не може дозволити, ба більше, під час війни. Прочитайте уважно, що таке "реквізиція", яку владні виблядки назвали "відчуження".

2) А ще один, не менш значущий хапок - на "Мрії". Але ублюдки трохи заметушилися, коли пішов розголос. А 0,5 ярдів євріо можна вкласти в

розробку і виробництва власних "мопедів" і виробляти їх сотнями тисяч. І це буде перемогою на полі бою. Але ж ні. Треба попіляти мрію.

3) Раджу звернути увагу на шебуршіння партнерів навколо ядерних загроз хуйла. Дуже цікаво, як американські журналюги спіймали на гарячому радника з нацбезпеки президента США Салівана.

4) Алжир прагне долучитися до БРІКСа.. І це - пряма загроза для Європи. Бо саме з Алжиру вона наразі отримує газ замість рашистського.

5) І знову я просто в ахуї від ширини дупи Ердогана, який впевнено сидить на трох чи більше стільцях. Аймаладець!

Теми доби

1) Українська влада реквізувала 5 великих підприємств.

2) Україна одержала комплекси ППО NASAMS.

3) Окупанти зводять укріплення навколо сухопутного шляху до Криму.

4) В. о. директора ДП "Антонов" має намір збудувати нову "Мрію" Ан-225 за €500 млн.

1. Війна

1-1) Фронт

• Генштаб спостерігає формування на території Білорусі спільного угруповання військ армій РФ і РБ.

• Зведення Генштабу знову містить лише інформацію про обстріли та запеклі бої в Донецькій області. З них можна з'ясувати, що армії РФ, підрозділам "народної міліції ДНР і ЛНР", а також найманцям ПВК "Вагнера" не вдалося досягти будь-якого успіху в районі Бахмута й Соледара, на північній околиці Горлівки, навколо Донецька та в Павлівці в районі Вугледара.

• Головне управління розвідки Міноборони (ГУР) вважає, що російські війська готуються здійснити провокаційний обстріл житлових кварталів Херсона та інших населених пунктів області, щоби звинуватити в цьому ЗСУ. Окупанти захоплюють автотранспорт та вивозять награбоване з правого берега Дніпра та зміцнюють оборону на лівому березі. Для запобігання витоку інформації вони руйнують зв'язок – у селах Токарівка та Ольгівка в районі понтонних переправ через Дніпро підірвані вежі мобільного зв'язку. Колаборант Стремоусов заявив, що із 7 листопада припинено рух теплоходів

для евакуації через Дніпро, а тим, хто виїхав із Херсона, не варто повертатися до міста.

• Енергоатом оголосив про підвищення посадових окладів на 50 % працівникам Запорізької АЕС, які відмовилися підписати контракт із дочірнім підприємством Росатома.

• Російські війська зміцнюють другу та третю лінії оборони "зубами дракона" – бетонними протитанковими пірамідками. Для цього на захоплених територіях розгорнуто мобільні бетонні заводи. Подібна лінія будується для захисту сухопутного маршруту до Криму в районі Маріуполя, Запорізької та Херсонської областей.

• Президент Путін стверджує, що у воєнних діях беруть участь 50 тис. нещодавно мобілізованих росіян. Загалом на територію України перекинуто 80 тис. мобілізованих, решта – навчаються на полігонах. За словами міністра оборони РФ Шойгу, у бойових діях беруть участь 87 тис. із 300 тис. "частково" мобілізованих росіян.

• В офісі уповноваженого Верховної Ради з прав людини Лабунця відбулася зустріч родичів військовослужбовців, які потрапили в полон на острові Зміїний. Лабунець заявив, що 30 військовослужбовців уже звільнено, робота з обміну решти триває за участю Координаційного штабу при Головному управлінні розвідки.

1-2) Тил

• Нацкомісія з цінних паперів та фондового ринку опублікувала рішення про відчуження у власність держави за рішенням Ставки верховного головнокомандувача акцій 5 найбільших підприємств: "Укрнафта", "Укртатнафта", "Мотор-Січ", "АвтоКрАЗ" та "Запоріжтрансформатор". Секретар РНБО Данилов повідомив, що підприємства буде передано в управління Міністерству оборони. За словами прем'єр-міністра Шмигаля, метою "відчуження" (реквізиції) є забезпечення оборонних потреб держави у воєнний час. Міністр оборони Резніков стверджує, що збори акціонерів підприємств уже відбулися. Обрано наглядові поради компаній, які, згодом призначать нових керівників та топменеджмент. Президент Зеленський не виключив подібних рішень щодо інших стратегічних підприємств.

За законом, ухваленим у вересні, власникам підприємств має бути виплачено компенсацію коштом держбюджету за примусово вилучене майно протягом п'яти наступних бюджетних періодів на час чинності режиму воєнного стану плюс 1 рік після його скасування.

Підготовка до реквізиції тривала кілька місяців, зокрема, готувалися законодавчі рішення, тому низка експертів підозрюють, що вартість реквізованого майна буде штучно завищено, а обігові кошти підприємств уже "вимито". Це насамперед стосується підприємств, співвласниками яких є олігархи Коломойський та Боголюбов. Після реквізиції Укрнафти під контроль чиновників перейде друга за розміром мережа АЗС. Кременчуцький нафтопереробний завод майже зруйновано й вартість його відновлення експерти оцінюють у сотні мільйонів доларів.

• Тривають масштабні вимкнення електропостачання. Пресслужба Укренерго повідомила про запровадження графіків погодинного відключення в 15 областях країни та Києві. Виконавчий директор компанії ДТЕК Сахарук вважає, що аварійні відключення триватимуть ще як мінімум 2 тижні, якщо російські війська не завдадуть нових ударів по енергосистемі.

Посольство України в Литві повідомило про передавання Україні першої партії з 13 генераторів, кошти на які було зібрано громадянами держави.

Єврокомісар із закордонних справ Боррель вважає, що російський президент Путін має намір знищити Україну, яку йому так і не вдалося захопити.

• В. о. директора держпідприємства "Антонов" Гаврилов оголосив про будівництво нового літака Ан-225 "Мрія" "в секретному місці", замість того, що було знищено російськими військами на аеродромі "Гостомель". Він оцінив вартість робіт у €500 млн, з запчастинами, які буде знято зі старого літака. Пресслужба "Антонова" спростувала цю інформацію й повідомила, що поки розпочалися лише проєктно-конструкторські роботи. В аеропорту Лейпциг-Галле відкрито фотоекспозицію "Україна: Зі Мрією в серці", яку присвячено історії створення та польотів літака.

• Міністерство молоді та спорту повідомило, що із коштів фонду UNITED24 буде відремонтовано перший об'єкт – стадіон "Чемпіон" в Ірпені.

• Глава НБУ Пишний повідомив, що місія МВФ за тиждень розпочне роботу над угодою про наступну програму кредитування. НБУ і МВФ протягом жовтня обговорювали монетарно-фінансову політику України як попередній етап підготовки до переговорів.

• НБУ оголосив, що міжнародні резерви України в жовтні зросли на 5,5 % – до $25,24 млрд – коштом допомоги від МВФ, Світового банку, а також від розміщення внутрішніх облігацій. На обслуговування запозичень витрачено $0,69 млрд. На міжбанку із резервів продано $2,10 млрд.

Надходження від експорту в жовтні скоротилися на 8 % проти вересня через падіння світових цін на сировинні товари, а також різке скорочення обсягів металургійного виробництва.

2. Україна та світ

• Міністр оборони Рєзніков повідомив про прибуття до України комплексів ППО NASAMS та Aspide. Телекомпанія ABC News повідомила, що українське міністерство оборони передало запит владі США про постачання високомобільних систем ППО C-RAM, які здатні захистити об'єкти критичної інфраструктури.

• Спікер Білого Дому Жан-П'єр повідомила, що підтримка України Сполученими Штатами триватиме незалежно від результатів проміжних виборів до Конгресу.

• Пресслужба Пентагону повідомила про переговори міністрів оборони США та Італії, на яких, зокрема, було досягнуто домовленості щодо воєнної підтримки України.

• Радник президента США з нацбезпеки Салліван визнав наявність контактів із керівництвом РФ і наголосив, що адміністрація Байдена "чітко розуміє, з ким має справу". Прессекретар російського президента Пєсков відмовився коментувати ці контакти.

• Прессекретар російського президента Пєсков заявив, що рішення про поїздку Путіна на саміт "Великої двадцятки" на індонезійський острів Балі ще не ухвалено. Прессекретар Білого Дому Жан-П'єр заявила, що президент Байден не має наміру контактувати з Путіним у разі його приїзду, а також вважає за необхідне участь у заході української делегації.

• Міністр оборони Туреччини Акар оголосив, що керівництво країни пропонує пролонгувати "зернову угоду" ще на 1 рік.

• Поліція Німеччини заарештувала 30 картин, які прикрашали супер'яхту "Дільбар" російського олігарха Усманова, який входить до ближнього оточення президента Путіна. Поліція підозрює Усманова у відмиванні коштів та несплаті податків на суму понад €500 млн. У банках країни відбуваються масштабні обшуки як частина розслідування цієї справи.

• Алжир подав заявку на приєднання до політико-економічного блоку БРІКС, до якого входять Бразилія, Росія, Індія, Китай та Південно-Африканська республіка. Населення БРІКС становить понад 40 %, а ВВП – 25 % світового.

• Масштабні санкції ЄС спричинили скорочення товарообігу країн Європи із РФ на 43 %. Перше місце за обсягами торгівлі із Росією посів Китай. Китайські компанії в жовтні збільшили купівлю нафти до 5-місячного максимуму, переважним чином, через зростання постачання з РФ.

• За інформацією агентства Bloomberg, після запровадження Євросоюзом у серпні санкцій проти російського вугілля, РФ перенаправила його до Туреччини, Індії, Китаю та країн Африки, які купують його зі знижкою до 25 %.

• Влада КНДР у відповідь на звинувачення Держдепартаменту США заявила, що ніколи не продала зброю Росії й не планує робити це й далі. Західні ЗМІ повідомили, що північнокорейські швейні підприємства шиють форму для російської армії.

• Туреччина не пропустила в Чорне море перед початком війни ракетний крейсер "Варяг" та великий протичовновий корабель "Адмірал Трібуц" зі складу Тихоокеанського флоту РФ. Вони перебували в Середземному морі з початку лютого, проте були змушені повернутися до місця базування. На їхніх трубах було намальовано літери Z та V.

• Парламент Польщі має намір ухвалити закон про автоматичне подовження посвідки на проживання для українських біженців, оскільки міграційна служба просто не встигне опрацювати заяви від кількох сотень тисяч осіб. Влада країни наголошує, що політика щодо українських біженців, які тікають від війни, докорінно відрізняється від ставлення до нелегальних мігрантів, які намагаються прорватися з Білорусі.

3. Київ

• Київська міська адміністрація знову запровадила оплату за паркування і встановила нові тарифи на ці послуги, залежно від зони. Вартість години стоянки – від 5 грн в III зоні до 35 грн в I-й, денний абонемент коштуватиме 50–390 грн, а місячний – від 882 до 5733 грн.

***

№ 950.

Розберемо на складові черговий маніпулятивний допис голови партії Слуга Народу Олени Шуляк про нищівний для України законопроект 5655 з "реформою" містобудування

2022-11-09

Одна нахабна маніпуляція і один фейк від Шуляк вже в першому реченні.

Маніпуляція: "№5655 про реформу містобудування, який парламент готовий ухвалити остаточно".

Як ВР навіть теоретично може бути готова ухвалити остаточно законопроект, якщо не існує затвердженої профільним комітетом редакції до другого читання? Крім невеличкої робочої групи на чолі із Шуляк, ніхто не в курсі, що із себе представляє 5655, який принципово змінився після першого читання.

Фейк: "допоможе ефективно контролювати експертизу проєктної документації на будівництво".

Для пояснення, проаналізуємо маніпуляцію від Шуляк в другому реченні її допису:

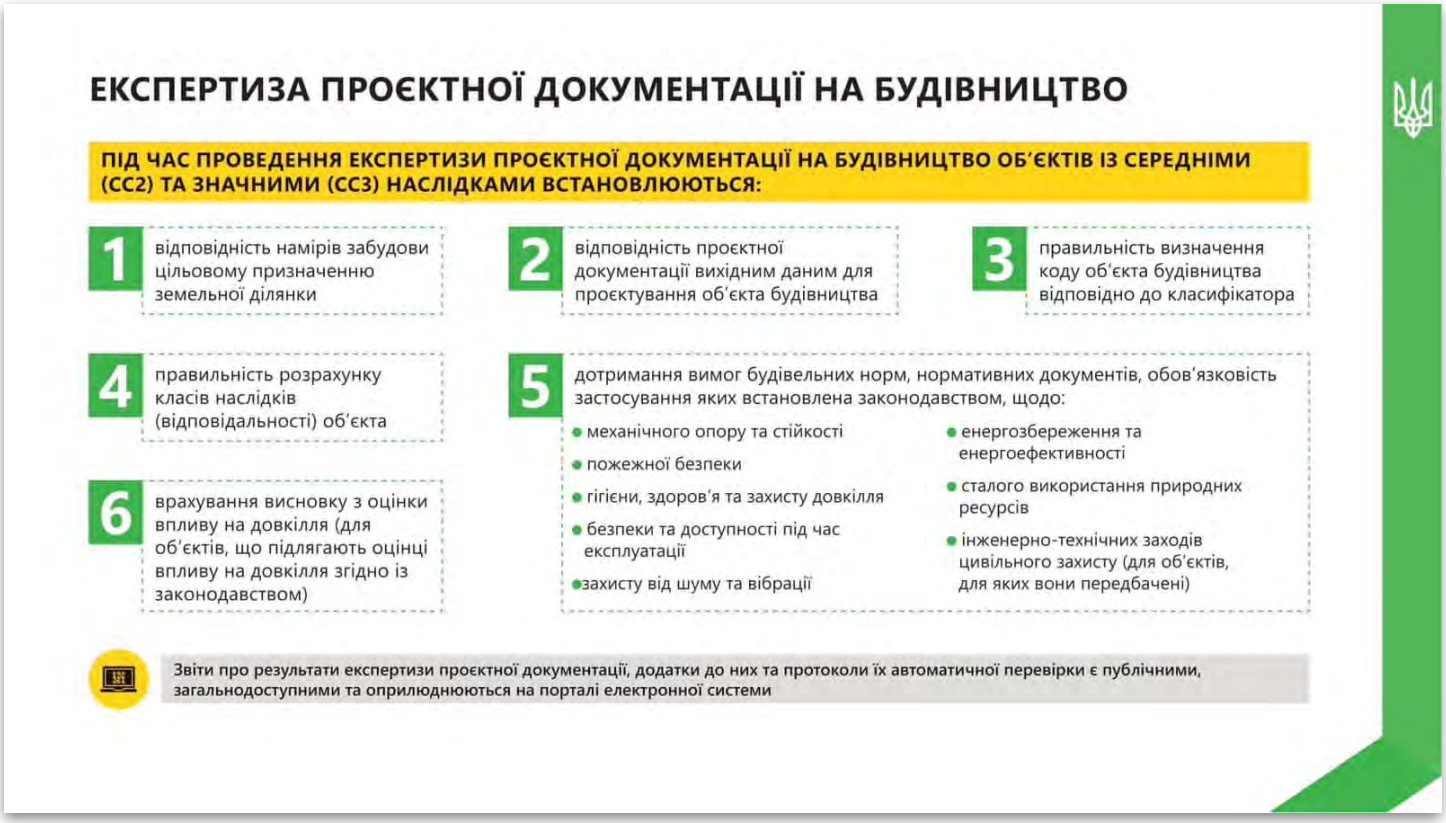
"Так, звіти про результати експертизи проєктної документації, додатки до них та протоколи їхньої автоматичної перевірки будуть:

✅ **публічними;**

✅ **загальнодоступними;**

✅ **оприлюднюватися на порталі електронної системи".**

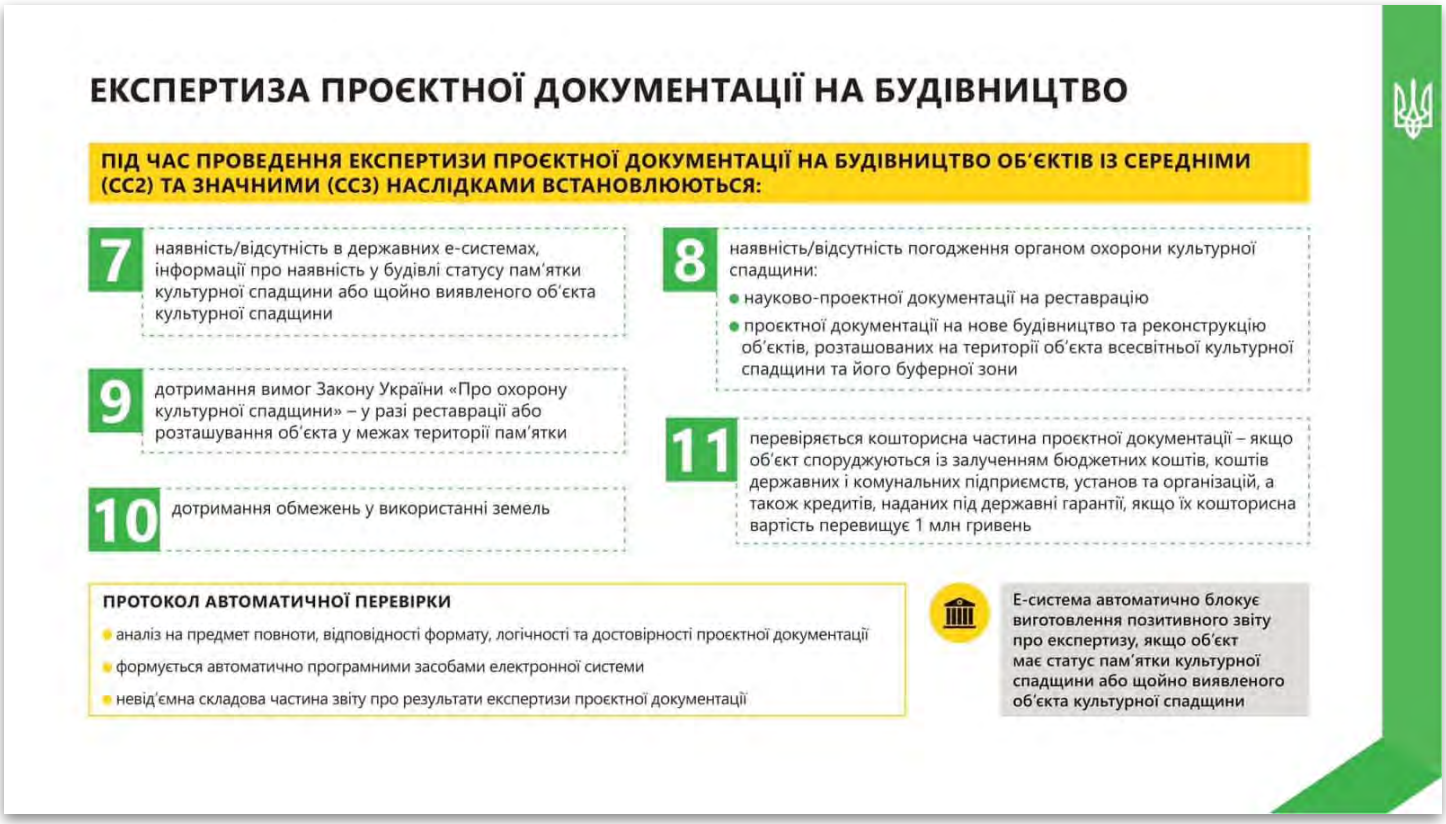
Маніпуляція в тому, що експертиза із обов'язковим додатком ще з 1 грудня 2020 року (!) публічна і має бути загальнодоступною в ЄДЕССБ, а протоколи автоматичної перевірки не містять в собі ніякої нової інформації про експертизу.

Якщо все це вже є, то за рахунок чого 5655 допоможе контролювати експертизу краще, ніж зараз?

Насправді, ситуація ПРЯМО ПРОТИЛЕЖНА від заяви Шуляк.

Наразі (без врахування заборони перевірок на час воєнного стану), громадськість має право подати аргументоване звернення про порушення в експертизі і ДІАМ чи орган ДАБК на місці мають провести перевірку.

А 5655 ПОЗБАВЛЯЄ громадськість права ініціювати перевірку дотримання вимог законодавства при проведенні експертизи - громадськість зможе бачити публічно експертизу (як і зараз), але буде мати право хіба що гнівні дописи в ФБ писати, бо контролюючі органи не будуть мати права призначити перевірку цього питання на основі звернення звичайного громадянина чи ГО.

Переходимо до наступного абзацу.

"Все це стане реальним запобіжником незаконної забудови, а також дозволить посилити охорону історичної забудови міст."

Контроль за законністю експертизи ЗМЕНШУЄТЬСЯ у порівнянні з існуючим, але за твердженням Шуляк, це зменшення контролю стане реальним запобіжником від незаконної забудови...

Посилення охорони історичної забудови - також під питанням. Що далі в дописі?

"Е-система автоматично блокуватиме виготовлення позитивного звіту про експертизу, якщо у Держреєстрі нерухомих пам'яток будуть відомості про те, що об'єкт, який підлягає демонтажу (знесенню) у рамках виконання будівельних робіт, має статус пам'ятки культурної спадщини (або щойно виявленого об'єкта культурної спадщини)".

1) У Держреєстрі нерухомих пам'яток є лише частина пам'яток, яким статус надано/підтверджено за останні 20 років після набрання чинності ЗУ "Про

охорону культурної спадщини". Є міста, де більшість статусів пам'яток надано раніше і в новий реєстр вони не внесені. Ну а щойно виявлені об'єкти культурної спадщини НЕ підлягають занесенню в Реєстр за чинним законодавством - вони туди можуть потрапити виключно у разі присвоєння статусу пам'ятки.

2) Як взагалі проект, що передбачає знесення пам'ятки, може потрапити на експертизу ПІСЛЯ автоматичної перевірки самого проекту цією самою системою? Якщо дійсно планується блокування, то його роблять на стадії передачі проекту на експертизу.

3) Автоматичні перевірки таких питань ВЖЕ мають бути запрограмовані в ЄДЕССБ і встановлені на рівні порядку ведення ЄДЕССБ, тож нічого принципово нового не додається.

4) Наразі, ці питання перевіряються чиновниками при видачі дозволу і блокуються - забудовники спочатку через Мінкультури чи суд видаляють об'єкт з Реєстру пам'яток, а потім отримують дозвіл, який дозволяє знести будівлю, що позбавлена статусу пам'ятки.

Тобто, ніяких принципових змін не очікується.

Ну і останній абзац у Шуляк - перелік питань, що має перевіряти експертиза.

Найважливіше там - перекидання частини повноважень чиновників при видачі дозволу на експертизу.

Порушення чиновників - це ст. 364 ККУ із покаранням до позбавлення волі до 6 років. Ну і чиновники підпадають під антикорупційний контроль.

А будівельні експерти під антикорупційне законодавство не потрапляють і покарання за порушення дрібні у порівнянні із потенційними 6 роками ув'язнення.

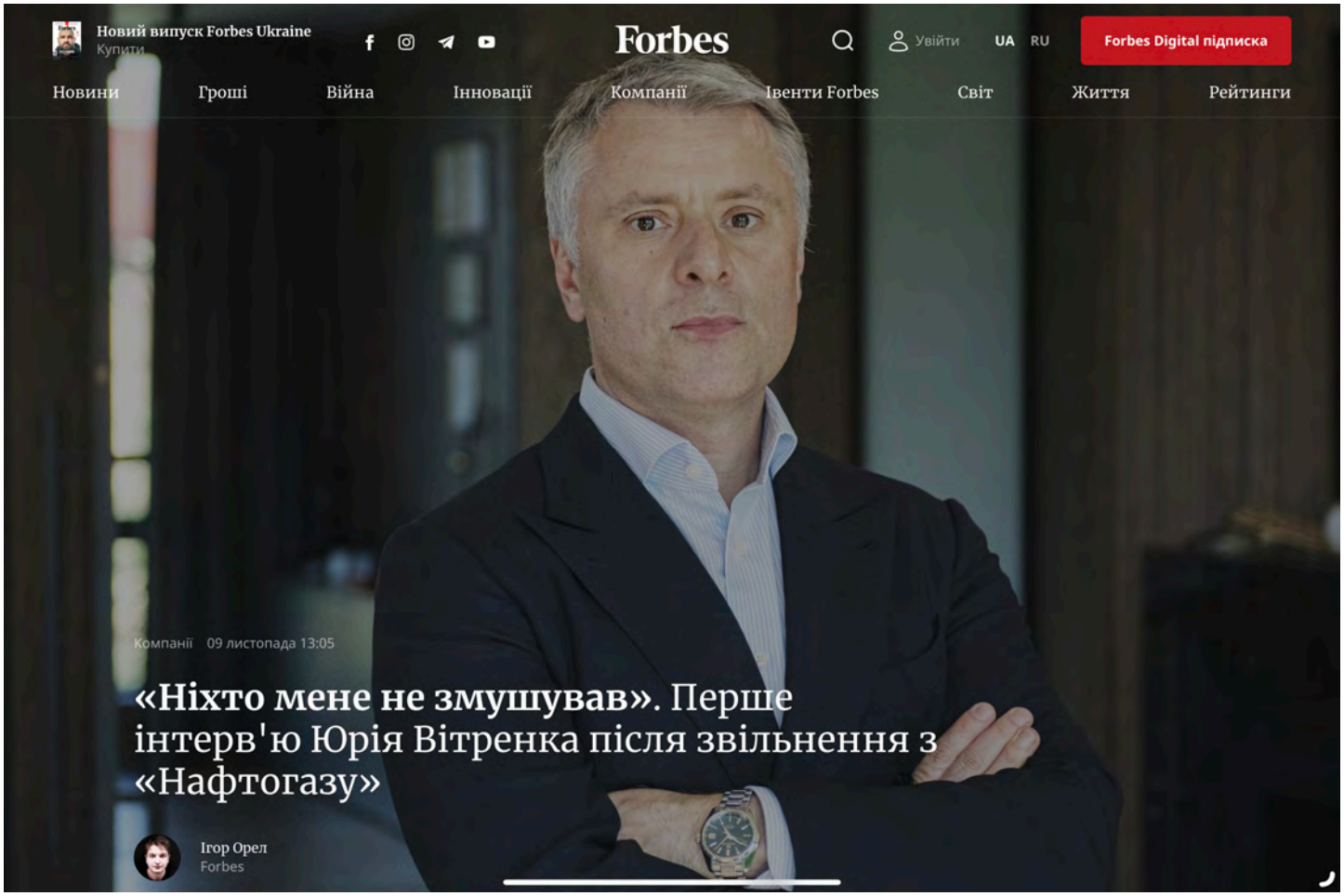
Додайте до цього позбавлення громадськості права ініціювати перевірки, і отримаєте повну картину "посилення контролю" від Шуляк у законопроекті 5655.

Тож задайте самі собі просте питання. Навіщо Олені Шуляк, як головній співавторці 5655, вигадувати неіснуючий позитив в законопроекті і брехати про його зміст, якщо реформа за її словами чудова і можна чесно просто описувати весь її шалений позитив? ;)

***

№ 951.

«Ніхто мене не змушував». Перше інтерв'ю Юрія Вітренка після звільнення з «Нафтогазу»

Юрій Вітренко звільнився з «Нафтогазу»

2022-11-09

Ігор Орел

Forbes

Юрій Вітренко, 46, очолював найбільшу в Україні компанію «Нафтогаз України» з квітня 2021 року. 1 листопада Кабмін його звільнив. Про конфлікт із урядом, відносини з президентом Володимиром Зеленським та подальші плани – в першому після звільнення інтерв’ю.

Telegram-канал Forbes – ультимативний гід у світі українського бізнесу. Підписатись на канал

Вітренко у супроводі охоронця приїздить в офіс Forbes через декілька днів після свого звільнення з «Нафтогазу». «Читав Forbes, коли ще був молодим менеджером, – каже він. – Підприємництво надважливе для розвитку країни».

Із собою у нього сотні сторінок звітів «Нафтогазу». Готовий відповісти на всі запитання, каже він. Проте відповідей на деякі уникає. «Деякі речі я не можу виносити у публічну площину, щоб не нашкодити країні», – каже Вітренко про причини свого звільнення. З його слів зрозуміло, що причина у конфлікті з урядом, хоча він цього не підтверджує.

Останні місяці перед звільненням Вітренко, серед іншого, звинувачував уряд у провалі реструктуризації компанією єврооблігацій та публічно критикував завдання Кабміну накопичити до опалювального сезону 19 млрд кубометрів газу (для цього НАК мав імпортувати майже 6 млрд кубометрів газу за $8 млрд, яких у держкомпанії немає). Україна увійшла в опалювальний сезон із запасами трохи більше 14 млрд кубометрів.

За перше півріччя 2022-го «Нафтогаз» отримав 57 млрд грн збитку. Як Вітренко оцінює результати своєї роботи? «Результати «Нафтогазу» перевищують реалістичні очікування», – каже він.

1. Про причини відставки та відносини із Зеленським

— Дев'ятий місяць війни, найважчий опалювальний період в історії. Чому голова «Нафтогазу» йде у відставку?

— Саме через війну не можу говорити про причини того, чому я пішов у відставку. Сподіваюся, після мого звільнення якомога швидше буде призначено наглядову раду «Нафтогазу», запроваджено міжнародні стандарти корпоративного управління, держава перейде від прихованих до диджиталізованих адресних субсидій.

Щорічний обсяг прихованих субсидій за чинною ціною на газ – 842 млрд грн. Це величезна проблема як для «Нафтогазу», так і для країни.

— Зміна голови «Нафтогазу» під час війни не є додатковим дестабілізуючим фактором?

— Є речі, які я намагався зробити, і тому не йшов довгий час. Зараз я вирішив, що краще піти. Попри те, що зміна голови найбільшої компанії країни й справді є дестабілізуючим фактором. Переваги цього рішення більші за недоліки.

— Це було ваше рішення?

— Так, я написав заяву за власним бажанням. Ніхто мене до цього не змушував. Це була моя перша заява.

— У вересні президент нібито дав вам випробувальний термін до кінця жовтня, аби виправити недоліки.

— Мені не давали термін доводити свою ефективність чи виправляти якісь недоліки. Президент узагалі не казав мені про якісь недоліки. Результати «Нафтогазу» перевищують реалістичні очікування. Вся команда компанії відпрацювала дуже добре.

Жодного випробувального терміну мені ніхто не давав. Це неправда. У мене були різні дискусії з президентом, проте саме такої не було.

Спекуляції навколо мого звільнення спеціально створювали люди, зокрема високопосадовці, які хотіли мого звільнення. Цікаво, що хвиля цих вкидів почалася після того, як у травні було прийнято рішення передати «Нафтогазу» облгази Дмитра Фірташа.

— Як ви оцінюєте Олексія Чернишова як нового голову «Нафтогазу»? Чому саме його обрали на цю посаду?

— Поки що зарано оцінювати Олексія Чернишова як керівника «Нафтогазу». Нічого поганого не можу про нього сказати. Чому саме він? З мого боку буде неетично робити такі припущення. Треба запитувати в тих, хто робив цей вибір. Зі мною не радилися.

— Чернишов нібито має гарні взаємини із президентом. Вас теж призначали на посаду як людину, що мала добрі відносини із Зеленським. Вони погіршились?

— Ні, це не так. У нас завжди були позитивні, але професійні відносини. Коли Зеленський очолив країну, я в «Нафтогазі» відповідав за транзит газу та Стокгольмський арбітраж.

Відповідно, президент запросив мене на перемовини з Путіним у 2019-му про продовження транзиту до кінця 2024-го. Президент бачив, наскільки я підготовлений та ефективний, зокрема у суперечках із Путіним.

До речі, мене призначили не одразу після цього, в 2020-му керівником «Нафтогазу» залишався Андрій Коболєв, хоча в арбітражі моя команда виправляла його помилки.

Наприклад, він свого часу недогледів, що положення «качай або плати» у контракті 2009 року викладено не відповідно до європейських норм. Він тоді був радником голови правління і отримав доручення проаналізувати цей договір.

Тимошенко домовилась із Путіним про принципові речі, а далі було завдання, як це прописати. Європейський принцип «качай або плати» дозволяє переглядати обсяги поставок в однобічному порядку. В контракті він був викривлений і створив нам купу проблем.

— Як президент відпустив такого ефективного менеджера?

— Як мені відомо, у нас немає рабства. Є обов'язки громадянина, є патріотизм, але в бізнесі є ситуації, коли ви розумієте, що потрібні зміни, бо інакше може статися конфлікт. Якщо ці зміни неможливі, то краще піти з посади. І війна може загострювати такі ситуації.

— Про який конфлікт ви говорите і про які зміни?

— Нині триває війна, тому не час говорити про конфлікти. Їх треба уникати. Деякі речі я не можу виносити у публічну площину, щоб не нашкодити країні.

Як розв'язати проблему? Призначити наглядову раду, впровадити корпоративне управління, структурні реформи. Це дозволить ефективно працювати таким менеджерам, як я.

— Ці питання в компетенції уряду.

— Це справді відповідальність уряду, але я озвучую це не як претензію. Я не політик. Як на мене, це просто потрібно зробити. Мені не відомо, яка позиція із цього питання в уряді.

2. Про наглядову раду «Нафтогазу» та результати роботи

— Чому в «Нафтогазі» досі немає наглядової ради?

— Я очолив «Нафтогаз» із чітким планом. Мав бути проведений конкурс на членів наглядової ради за міжнародними стандартами. На той момент у «Нафтогазі» була наглядова рада, яка не відповідала жодним стандартам. Її обирали без конкурсу, як тимчасовий варіант, що затягнувся на чотири роки.

Проте чинна на той момент наглядова рада не захотіла йти, значно ускладнювала мені роботу. Практично пів року тривало це внутрішнє протистояння. Члени ради пішли тільки після того, коли уряд нарешті наважився оголосити конкурс на ці посади.

Напередодні повномасштабної війни ми отримали шорт-лист з дуже сильними кандидатами в наглядову раду: CEO найбільших європейських нафтогазових компанії, провідні дипломати, міжнародні фахівці з управління державними компаніями.

Призначити нову наглядову раду спочатку, як я розумію, завадила повномасштабна війна.

Проте вже у квітні президент сказав, що попри війну, треба призначати наглядову раду. Потім було затягування. Зараз уряд каже, треба проводити новий конкурс.

— Яка ваша позиція?

— Я вважаю, що треба було просто призначити наглядову раду з кандидатів, які були у шорт-листі, ще на початку лютого 2022-го. Якщо буде новий конкурс, сподіваюся, він буде відповідати міжнародним стандартам і відбудеться якомога швидше.

— Уряд зможе провести конкурс швидко і за міжнародними стандартами?

— Дочекаймося результату.

— З якою метою ви очолили «Нафтогаз» та які завдання перед вами ставило керівництво держави?

— Я хотів повернути «Нафтогаз» на правильний шлях розвитку. «Нафтогаз» має трансформуватися з державного комітету нафти і газу у сучасну корпорацію. Без цієї трансформації «Нафтогаз» є не запорукою енергетичної безпеки, а найбільшою загрозою.

З 2014 по 2019 рік у «Нафтогазі» були успіх, здебільшого в напрямах, за які я відповідав. Наприклад, транзит газу, завдяки якому в 2019-му у компанії були рекордні прибутки – 63 млрд грн. Без транзиту були б збитки у 5 млрд грн. Це означає, що у «Нафтогазу» були проблеми.

У 2020-му я пішов з компанії. Щойно я пішов, «Нафтогаз» став збитковим. Так, не в останню чергу через те, що транспортування газу було відокремлене від компанії з 2020-го і компанія відтоді отримує тільки відносно невелику суму за організацію транзиту.

У 2021-му, повертаючись у компанію я розумів, що «Нафтогаз» іде не туди: компанія стала збитковою, падає видобуток, відбувається паразитування на державних активах. Історія успіху, до якої я був причетний, перетворювалася на історію провалу.

Одне з головних завдань мені від президента – збільшувати видобуток. Він вірить у потенціал України в цьому напрямі.

— Вам вдалося повернути «Нафтогаз» на правильний шлях?

— Ми поліпшили ситуацію, є успіхи майже по всіх напрямах. Проте до ідеалу ще далеко.

Я йду з компанії, яка знову вийшла на прибуток у 2021-му. Навіть після великого збитку у першому кварталі цього року, що було наслідком повномасштабної війни. Компанія змогла адаптуватись.

«Нафтогаз» не є «випаленою землею». Дефолт по єврооблігаціях – це відповідальність уряду. І наголошую: дефолт – це не банкрутство. Держава прийняла рішення не платити.

На рахунках компанії десятки мільярдів гривень, на кінець вересня держава винна «Нафтогазу» 49 млрд грн. У сховищах більше 11 млрд куб. м власного газу компанії – це до $20 млрд за імпортними цінами. З цієї точки зору вартість оборотних активів компанії наразі більша, ніж була тоді, коли я прийшов.

Що найголовніше – це компанія, яка має чіткий план, що робити далі: впровадження корпоративного управління, збільшення видобутку, зменшення обсягу прихованих субсидій.

— Чи змінилися підходи до формування фінансової звітності після того, як ви очолили компанію?

— Стандарти не змінювалися. Ми робимо звітність за міжнародними стандартами. Звітність перевіряє аудитор, компанія PricewaterhouseCoopers, яку було обрано ще до того, як я очолив НАК.

— У 2021-му у компанії від'ємний грошовий потік, тоді як у 2020-му – позитивний. Значно зросла дебіторська заборгованість. Чи справді справи в компанії поліпшилися?

— Цифри, якими люблять маніпулювати псевдоексперти. В 2020 році «Нафтогаз» мав позитивний грошовий потік, бо розпродавав газ, який купував за кредитні кошти у 2019-му. Цей газ компанія продавала собі у збиток. Тому маємо збиток та одночасно позитивний грошовий потік. Нічого гарного в цьому немає.

— Що змінилось у 2021 році?

— У 2021-му ми закуповували газ на зиму, тому й утворився від'ємний грошовий потік. До речі, ми мали купувати значно дорожче, ніж продавали в попередньому році, через рекордне зростання цін. Тобто заднім числом видно, що краще було в 2020-му не розпродавати, а навпаки – більше імпортувати за нижчими цінами.

При цьому нам вдалось у 2021-му продавати газ не у збиток, а із невеликим прибутком.

Чому? Наприклад, у попередні роки теплокомуненерго не могли розраховуються за спожитий газ перед «Нафтогазом», бо тарифи на опалення нижчі від вартості газу, який вони купують.

В 2021-му ми перейшли на трирічні контракти з теплокомуненерго, де ціна була зафіксована і наближена до тієї ціни, яку тепловики можуть платити.

Крім того, ми домоглися запуску механізму компенсації різниці в тарифах з держбюджету. В 2021-му ми отримали близько 22 млрд грн від тепловиків за попередні роки. Це істотно вплинуло на фінансовий результат.

Цього року компенсація також передбачена законом і закладена в держбюджет.

— Як тоді пояснити збитки «Нафтогазу» у першому півріччі 2022-го у 57 млрд грн?

— Повномасштабна війна. Хіба це не вичерпне пояснення? Але зверну увагу, що в першому кварталі ми зафіксували збиток, а в другому кварталі – прибуток. Тобто, коли я йду з «Нафтогазу», компанія знову вийшла на прибуток. До речі, для мене це одне з головних завдань, хоч би де я працював. Бізнес має бути прибутковим.

Чому такі великі збитки саме в першому кварталі? Бо почалася війна і за міжнародними стандартами ми мали, зокрема, переоцінити ймовірність розрахунків клієнтів із нами за спожитий газ. Якщо оплата малоймовірна, ми маємо відобразити це у фінансовій звітності – зробити відрахування у резерв сумнівної заборгованості. Ця сума йде у збиток.

Ми розуміли, що ймовірність розрахунків часто наближається до нуля. Ба більше, на початку березня ми зверталися до банків, які гарантували за наших клієнти, і навіть банки казали, що не можуть розрахуватися.

Також держава з 1 березня зобов'язала нас постачати газ за цінами, значно нижчими від ринкових, зокрема електростанціям без механізму компенсації.

У другому кварталі ситуація з розрахунками трохи покращилася, клієнти почали повертати борги. Далі було ухвалено низку важливих законів. Держава зобов'язалася надати «Нафтогазу» компенсацію за поставлений імпортований газ для споживачів, визначених урядом, за цінами, нижчими від імпорту.

Якщо уряд виконає цей закон, то «Нафтогаз» за підсумками року отримає 91,8 млрд грн чистого прибутку, який можна використати на закупівлю додаткових обсягів газу.

3. Про облгази Фірташа і видобуток газу

— Коли ви очолили компанію, то переуклали контракти з облгазами на постачання газу. Попередній контракт укладав Коболєв напередодні свого звільнення. Ви кажете, що вам вдалося укласти більш вигідну угоду. Чому заборгованість облгазів продовжила зростати?

— Коболєв вів перемовини щодо цього контракту особисто з Дмитром Фірташем. Облгази Фірташа отримали найкращі умови, найнижчу ціну – 7,42 грн за кубометр. До цього ж облгази отримали можливість перепродавати цей газ промисловим споживачам за ціною 30–40 грн.

Мені закидають, що в контрактах, які я підписував, не було банківської гарантії. Одразу скажу: це не зовсім так, але її фактично не було і в старих контрактах. Банківська гарантія за тими контрактами мала надаватися з 1 жовтня, з початку опалювального сезону. А перші пів року облгази відбирали газ без банківської гарантії.

Ця схема давала можливість облгазам заробити 76 млрд грн на рік. Це був би фактично збиток «Нафтогазу», бо ми мали б усе одно додатково постачати газ населенню.

Вже у жовтні облгази почали перепродавати промисловості обсяги, які мали йти населенню. За один день до нас як на «постачальника останньої надії» впало 140 000 споживачів, які залишилися без постачальника. Ми зрозуміли, що далі так робитимуть усі.

Тому ми змусили всіх перейти на нові контракти, які не дозволяють перепродавати газ промисловості. Також викинули з угоди посередника, компанію Фірташа «Йе енергія», яка досі вина «Нафтогазу» понад 2 млрд грн за поставлений газ за контрактом Коболєва.

Це спрощення, що в нових контрактах немає банківської гарантії. Вона там є, але є також альтернативний механізм – договірне списання.

Проблема з дебіторською заборгованістю облгазів у тому, що вони не отримують достатньо грошей від споживачів, аби розрахуватись із нами. Ми продаємо облгазам газ по 7,42 грн за кубометр, а вони населенню – по 7,96 грн за кубометр. Щоб облгази могли все заплатити, рівень платежів населення має бути 100%.

— Чому «Нафтогаз» досі не змінив керівництво облгазів, які були передані компанії ще в травні?

— Нам передали їх частково. Нам передали спочатку не всі необхідні для реального контролю корпоративні права. Потім це з'ясувалося, і треба було їх доарештовувати. Ці доарештовані корпоративні права уряд досі не передав у «Нафтогаз».

Тільки в деяких облгазах ми контролюємо достатні корпоративні права. Щоб змінити менеджерів, треба спочатку провести збори акціонерів, змінити наглядові ради. Акціонери цих компаній через суд заборонили нам змінювати менеджмент. «Нафтогаз» подав апеляцію на це рішення. Фактично зараз ми не маємо реального контролю над облгазами Фірташа.

Ми також розробили план, як можна навести лад із газовими мережами. Щоб не було такого, що «Нафтогаз» інвестує кошти, а мережі повернуться Фірташу. Деталей плану не можу розкривати. Проте ми вже створили компанію «Оператор газорозподільних мереж України», яка впродовж наступного року має почати оперувати всіма мережами облгазів Фірташа.

— Наскільки вдалося виконати завдання президента зі збільшення видобутку?

— Тренд на зменшення видобутку газу в «Нафтогазі» був з кінця 2018-го до третього кварталу 2021-го. Тобто, коли я очолив компанію, нам вдалося переломити негативний тренд.

— Завдяки чому?

— До того, як я очолив компанію, найвищі посади у вертикалі видобування обіймали нефахівці. Жодного фахівця з видобування не було також у правлінні і наглядовій раді. Ба більше, ці люди не були мотивовані на результат. Вони отримували шалені бонуси не за зростання видобутку, а тільки за те, що починали розробляти плани.

Я це змінив. До правління «Нафтогазу» увійшов Маврикій Калугін – людина з фаховою освітою і успішним виробничим досвідом. Дивізіон видобування очолює Олег Толмачев, фахівець із 20-річним виробничим досвідом. Ідеться

про освіту в США та успішну кар'єру в міжнародних компаніях, вони – громадяни США.

Олександр Романюк, який під час війни взяв на себе керівництво «Укргазвидобуванням», хоча не має безпосередньо виробничого досвіду та фахової освіти, проте має успішний організаційний досвід у цій сфері.

Тобто я запрошував керувати людей, які є фахівцями у цій сфері і показують результат.

Попередній менеджмент більше сил витрачав на вигадування виправдань. То ціни не ті, то родовища виснажені. Ми змогли на цих самих родовищах збільшити видобуток.

Також ми працювали на перспективу. Готувалися до горизонтального буріння вже на початку наступного року – нова технологія для України, яка вже давно використовується у світі. Завдяки подібним технологіям через три – п'ять років Україна зможе збільшувати видобуток на 5–10 млрд кубометрів на рік. Тобто зростати більше, ніж на 25%.

4. Про корупцію та подальші плани

— Можете прокоментувати кілька резонансних справ із вашими підлеглими? Перший – кейс Віталія Щербенка. «Нафтогаз» орендує офіс у компанії київського бізнесмена, який через цю компанію скуповує картини у дружини Щербенка. Таким чином, з «Нафтогазу» нібито виводяться сотні мільйонів гривень на рік.

— Стосовно картин. Я це спеціально перевірив. «Нафтогаз» за жодну картину в офісі не платив. Деякі картини були з особистої колекції Щербенка. Деякі написані нашими співробітниками. Так, у нас є гарні картини в офісі, але це не означає корупцію.

Питання стосовно оренди офісу не до мене. Ці контракти укладав ще Коболєв. Ми мали орендувати два офіси. Один був на Шовковичній вулиці. Але вартість оренди там була захмарна. Тому ми зі складнощами розірвали цей контракт, але без пені та штрафних санкцій.

У другому офісі, на Михайлівській, куди ми врешті переїхали, вже на той момент тривав ремонт, і просто відмовитись було неможливо. «Нафтогаз» справді потребував нового офісу, бо будинок на Богдана Хмельницького аварійний. У частині цього будинку заборонено перебувати.

— Чому Щербенка звільнили?

— Він сам пішов. Він займався ТКЕ та енергоефективністю. Ми розділили ці напрями на окремі бізнеси зі своїми керівниками. Запропонували Щербенку нову позицію директора з адміністративних питань, але він відмовився.

— Ще один кейс пов'язаний з Bentley Олега Діденка.

— Купівля Bentley під час війни – справді неетичний вчинок. Проте тут немає корупції. Він не використовував своє службове становище чи ресурси компанії.

Як він мені пояснив, таким чином він рятував свої кошти від девальвації гривні, а прибуток витратив на допомогу армії. Гривня зараз обмежено конвертована. Проте ви можете придбати якийсь товар в Україні, вивезти його в Європу і продати за валюту. Таким чином ви можете захистити власні гроші від девальвації і заробити.

Це абсолютно легально. Діденко – досить успішний бізнесмен, і його доходи дозволяють робити такі покупки. Після резонансу він сам вирішив звільнитися з компанії.

— Плануєте брати участь у конкурсі на голову «Нафтогазу», який має оголосити нова наглядова рада компанії?

— Наразі у мене таких планів немає.

— Чим будете займатися?

— У мене є дві важливі ролі. Указом президента мене призначено в дві групи. Перша – група міжнародних експертів щодо санкцій проти Росії, так звана група Єрмака – Макфола. Друга – група радників при Національній раді відродження.

Також сподіваюся, що буде трохи часу подивитися на нові проєкти у сфері українського Military-tech та нових технологій в енергетиці. Ці два напрями виглядають багатообіцяючими та корисними для України під час війни.

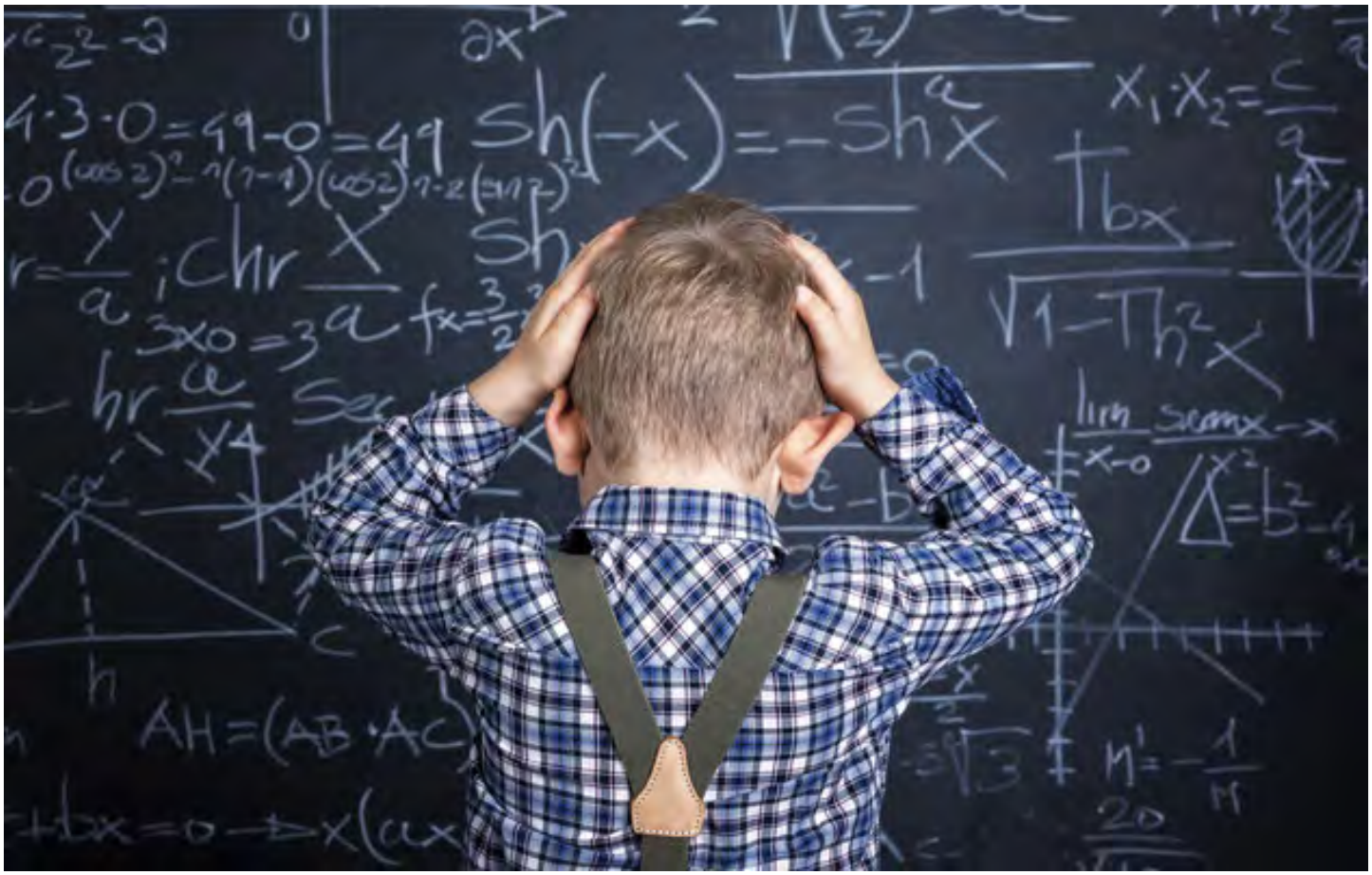
— Чи погодилися б очолити уряд, наприклад, після закінчення цієї зими?

— Моє звільнення – це не частина якогось плану стати прем'єром. Після перемоги я хочу займатися новими технологіями і бізнесом. А головне – я хочу, щоб ми скоріше виграли війну.

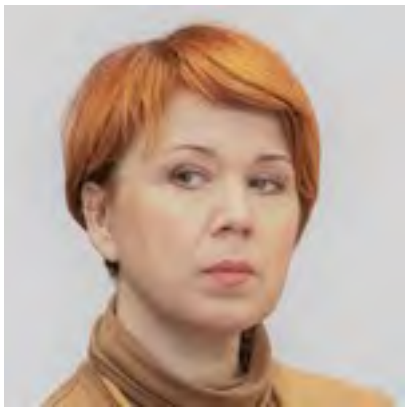
***

№ 952.

Математика відновлення. Півтора мільярда гривень на вікна у зруйнованому Ірпені — це багато чи мало?

2022-11-07

АВТОР

Інна Ведернікова

Редактор відділу політики ZN.UA

Як ми разом із владою метикували

Після публікації матеріалу ZN.UA ***«Зруйноване відновлення. Чому українцям нікуди повертатися»***, написаного у співавторстві з ***Георгієм Могильним***, влада мовчала. Як і після тематичного блоку в рамках телемарафону «Єдині новини#разом на Суспільному», де колеги дали нам можливість озвучити проблему.

А ось люди не мовчать.

> У редакцію надійшов лист від жительки ***Ірпеня*** Її Лапіги, чия сім'я з травня (!) чекає, коли у квартирі багатоповерхового будинку ЖК «Київський» замінять двоє наскрізь пробитих вікон. Зараз пробоїни забиті шматками ДСП, але з дитиною в кімнаті вже неможливо спати через холод.

Ми розуміємо, що річ не в проблемі окремо взятої сім'ї української громадянки Лапіги, а в усій **системі державного управління, яка провалила відновлення зруйнованого передусім на рівні дрібних ремонтів**.

Держава не допомогла людям навіть там, де зробити це було найпростіше, щоб вони могли зимувати у своїх домівках та квартирах.

Ідеться про сувору реальність, у якій прямо зараз, на температурному нулі, живуть десятки тисяч людей по всій країні. Причому не тільки на лінії фронту, а й у тих районах, де фронту давно немає, — на Київщині, Чернігівщині та Сумщині.

Тому, скориставшись листом як приводом окреслити проблему особливої громадської значущості, ми тут-таки розіслали його (без офіційних печаток і підписів) по владному ланцюжку

всім *відповідальним* особам

1) мерові *Маркушин*,

2) губернатору *Кулеба*,

3) профільному міністру *Чернишов*,

4) авторові законопроєкту про компенсації *Шуляк*, та

5) профільному заступнику в офісі президента *Тимошенко*.

З проханням пояснити, **що насправді приховується під парадною вуаллю презентацій в Лугано і що робить очолювана ними інституція, щоб виправити ситуацію**.

І таки отримали зворотній зв'язок. **Хоча й не від усіх**.

1. Версія міста

Мер ***Ірпеня*** Олександр ***Маркушин*** оперативно повідомив, що «місто прорахувало кошторис на 1 142 тис. грн (вартість по конкретному корпусу Її Лапіги) й подав дані в Департамент регіонального розвитку Київської ОВА.

Тепер Ірпінь ***чекає*** фінансування».

Тут уточнимо, що всі виміри та підрахунки було зроблено в цій квартирі (як і в тисячах інших) ще в травні.

Однак,

— затверджений Кабміном ***механізм***, який ми докладно описали у згаданій вище статті, настільки забюрократизований, що визначені областю підрядники зі склом часто доходять до своїх клієнтів через місяці після реєстрації пошкоджень та вимірів.

Певна річ, в Ірпені давно підрахували не тільки потреби корпусу ЖК «Київський», а й потреби на заміну вікон для всього міста.

За словами мера,

в місті внаслідок обстрілів росіян постраждали 634 багатоквартирних будинки:

1) 515 із них потребують поточного ремонту (йдеться саме про вікна), 2) 80 — чекають капітального ремонту, 3) 39 — підлягають демонтажу.

«Для того, щоб повністю закрити питання з вікнами, потрібно півтора мільярда гривень», — уточнив ***Маркушин***.

Мер Ірпеня О. Маркушин розповідає про масштаб руйнування міста Президенту Греції Катерині Сакелларопулу

Багато це чи мало, чи під силу це бюджетові воюючої держави на тлі того, що на повне відновлення Ірпеня, за розрахунками Інвестради міста, потрібен мільярд доларів?

Запитання, на яке ми з вами й шукаємо відповідь.

«Зрозуміло, що механізм узгодження з областю та Кабміном дуже затягує час виконання поставлених завдань, однак передусім результат залежить від фінансування, яке через обласну адміністрацію йде з Резервного фонду державного бюджету, — продовжує мер. — У рамках прорахованих кошторисів у травні наша команда на ірпінські об'єкти виділила 150 мільйонів гривень. Переважно це поточний ремонт багатоквартирного житлового фонду. І це всього 10% від необхідних півтора мільярда тільки на вікна. У результаті, з допомогою волонтерів і благодійних фондів нам удалося зробити 120 багатоквартирних будинків, покривши не 10, а 20% потреб ірпінців. Плюс найближчим часом (*у листопаді!* — І.В.) ми отримаємо з Резервного фонду держбюджету ще 275 мільйонів, що дозволить закрити вікна ще 200 будинків. Таким чином, у планах до середини грудня відпрацювати 320 будинків із 515, а це вже значно більше половини».

Ура?

Тим більше що, за нашою інформацією, мерія веде переговори з «Укрзалізницею» про поставку ще 100 віконних конструкцій на конкретні адреси. Однак установлюватимуть їх господарі за власний кошт.

Що стосується приватного сектора, який постраждав набагато більше, то тут і проблем більше.

Але, тут причина

1) не тільки в забюрократизованому механізмі виконання робіт і фінансах,

2) а саме в ***законі про компенсації***, який восьмий місяць готують до другого читання відповідальні парламентарії. І який, на глибоке переконання авторки законопроєкту Олени ***Шуляк***, «абсолютно не впливає на ситуацію в громадах та дрібні ремонти». (Про що, власне, вона ще раз нагадала у своїй відповіді на наш запит.)

За інформацією мера Ірпеня,

> **— всього пошкоджено або зруйновано 3 247 приватних будівель. Із них 1 130 будинків підлягають поточному ремонту, 1 483 зруйновані повністю.**

«Однак сюди місто взагалі зайти не може, бо **немає закону й немає запропонованого урядом механізму щодо приватного сектора**, — продовжує Маркушин. — Правда, є обласна програма відновлення. У рамках пілотного проєкту, зважаючи на наш рівень руйнувань, в Ірпені буде відновлено 14 приватних будинків. Ідеться виключно про пільгові категорії громадян, зокрема родини загиблих воїнів. Це мізер, звісно, один відсоток від необхідного, та хоч щось. В інших областях і такого немає. Плюс 350 адрес, включно з кількома приватними (якщо вони підходять за критеріями), теж отримують допомогу від БФ «Карітас» і ГО «Народна допомога» за малими пільговими програмами».

Як дають собі раду решта 99% приватників?

«Ті, в кого є гроші, замінюють вікна, вставляють двері, зводять стіни й криють дахи самі, — продовжує мер. — При цьому збирають чеки, заповнюють акти, договори з ФОПами та ідуть у мерію по обіцяну компенсацію. Люди приходять із надією, а ми їм кажемо,

що

1) механізму компенсації поки що немає. У місцевих бюджетах 2) грошей на це теж немає. 3) Ми чекаємо прийняття закону, і ви теж чекайте».

І, сподіваючись, що всі документи зібрали правильно, люди чекають, разом із тими, хто не мав грошей, тому нічого не ремонтував і залишився взагалі без даху над головою.

Як живуть вони? Скільки їх?

За інформацією мерії,

1) частина людей виїхала за кордон, частина орендувала квартири, когось прийняли друзі,

2) хтось осів у наданих Польщею українському уряду модульних містечках. Які взагалі не панацея. **В Ірпені розмістили три найбільших — по 300 місць, де зігріваються всього 900 людей. Притому що даху над головою потребують понад 16 тисяч містян.**

2. Позиція області

«Перші гроші з Резервного фонду держбюджету область отримала в травні, — коментує ситуацію голова Київської обласної військової адміністрації (КОВА) Олексій ***Кулеба***. — Це було 400 мільйонів гривень на поточні ремонти. У жовтні Кабмін ухвалив рішення про другий транш, виділивши 600 мільйонів гривень, які тепер ми зможемо витрачати на капремонти, включно з демонтажем і консервацією об'єктів».

Голова Київської обласної військової адміністрації (КОВА) Олексій Кулеба

За словами Кулеби, наприкінці липня в рамках обласного бюджету між громадами Київщини, що постраждали, було розподілено ще 200 млн грн. Однак **про півтора мільярда, які потрібні Ірпеню, аби закрити гештальт із вікнами, губернатор запропонував розмірковувати спокійно, не впадаючи в емоції**.

«Так, ***Ірпінь*** — місто-герой, він зруйнований і заслуговує відновлення. Однак півтора мільярда на вікна, про які говорить мер, можна оптимізувати, — впевнений Кулеба. — Насамперед ми говоримо про енергоефективність. Вікна нам потрібні, щоб запустити опалювальний сезон. Ірпінь — це місто нових, часто недобудованих і не введених в експлуатацію будинків, місто архітектурних рішень, які передбачали використання великої кількості склопакетів тощо. І тепер усю цю красу знищено.

Що в такій ситуації має робити держава?

Насамперед вона має прийти до тих, чиї потреби найбільші. Ми визначили кількість людей, яким потрібно допомогти передусім. Критерій дуже простий: зруйноване майно — їхнє єдине житло. Вся інформація про це міститься в держреєстрах. І це обсяги, з якими ми можемо впоратися. І це вже точно не півтора мільярда гривень. Таким чином ми вирішимо завдання відсотків на

80%. Мої слова, можливо, звучать дуже жорстко, але йде війна. В області нині зруйновано понад 28 тисяч об'єктів».

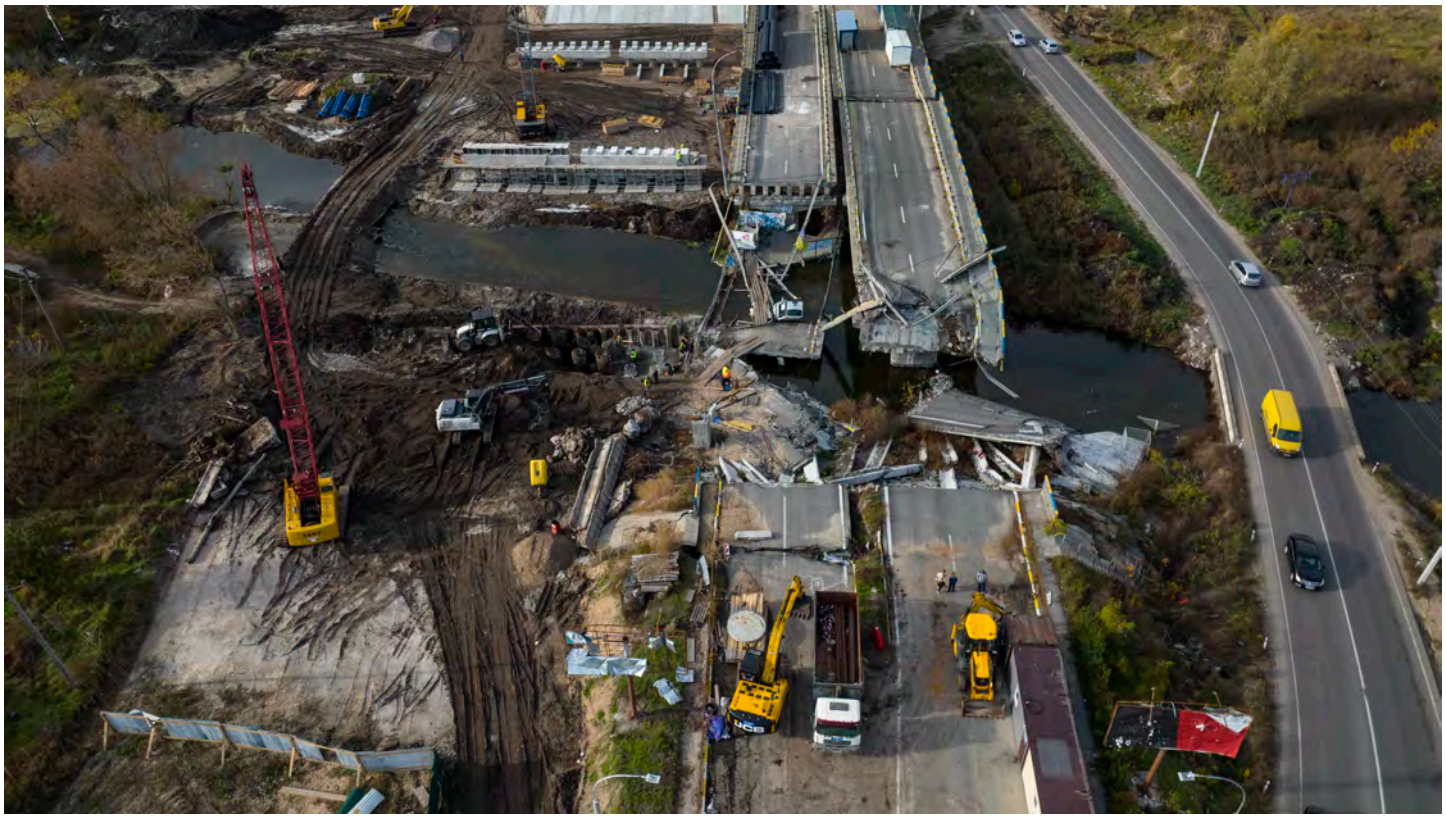
На думку Олексія ***Кулеби***, в результаті у другій черзі залишиться 20% людей, які не потрапили до списків, не відкрили квартир із різних причин. Такий підхід область уже почала використовувати, ставлячи завдання мерам громад. Зокрема й Ірпеня.

Питання лише —

1) **чому тільки в листопаді.**

2) **І чому, отримуючи так мало коштів із Резервного фонду й знаючи ситуацію, обласна адміністрація не лобіювала критичних потреб своїх жителів?**

«Треба сказати, що весь цей час в області йшло будівництво, — пояснює ***Кулеба***. — З перших днів повномасштабної війни ми відновлювали критичну інфраструктуру. Тобто відбудовні роботи тривають постійно. З першого дня деокупації».

Відновлення мосту через річку Ірпінь

Але тут варто нагадати, що

— від початку на рівні Кабміну було прийнято кілька описаних нами у статті управлінських рішень, через які процедура узгодження

об'єктів вийшла дуже тривалою. Від цього й постраждала швидкість робіт.

Але річ тут, за словами голови обладміністрації, зовсім не в бажанні області визначати підрядників.

«Щоб оперативно відбудовувати зруйноване, Кабмін прийняв постанову прямих договорів, — розповідає ***Кулеба***. — Ми зразу вирішили, що треба брати місцевих і давати роботу людям у громадах. Таким чином підтримати і людей, і місцеву економіку. Механізм здебільшого так і працює. Ми укладаємо прямі договори, й це нормально. Розривається ланцюжок тільки в тих громадах, де великий обсяг робіт. У тому ж Ірпені розривається».

Проте саме в результаті такого підходу область отримала більшу *дискрецію* в питанні, кому вставити вікна, а кому — ні.

«Для мене особисто це було найважче питання, — каже Кулеба. — Понад те, мушу зазначити, що основна частка забудови в області — це приватні будинки. Тому в питанні відновлення ми намагаємося приймати збалансовані рішення, враховуючи як багатоквартирні будинки, так і приватні».

Тут слід уточнити, що для губернатора це не зовсім просте завдання.

У світлі, знову ж таки, **законопроєкту про компенсації, що завис у парламенті**.

Хоча Кулеба й не став коментувати цього питання.

Однак, за твердженням авторки законопроєкту Олени ***Шуляк***, «його буде прийнято найближчим часом, оскільки нам нарешті вдалося узгодити джерела фінансування компенсацій».

На жаль, нардепка у своїй відповіді не уточнила, **які це джерела** (на цьому наше нетривале листування урвалася), але чергову обіцянку ми отримали.

Як і колеги-журналісти в недавньому інтерв'ю, де нардепка розповіла про план завести компенсації під проголосований у Держбюджеті-2023 Спецфонд ліквідації наслідків російської агресії. Депутати мають намір наповнити його 35 млрд грн, частина яких — 13 млрд — нібито вже є, і це арештовані активи російського Сбербанку. Поживемо — побачимо.

Область тим часом виходить із ситуації з постраждалими приватниками як може.

«Завдяки президентові й Кабміну, до нас їде багато міжнародних делегацій, включно з благодійними фондами, — розповідає ***Кулеба***. —

Певна річ, на велике відновлення зараз ресурсів ніхто не даватиме, — нас щодня обстрілюють, а ось на так звані малі форми — цілком. Ми почали працювати з ООН, «Карітас», UNICEF. Вони не дають на руки грошей і фінансують конкретні приватні будинки та сім'ї з урахуванням не більше чотирьох тисяч євро на один об'єкт. Таким чином ми вже зробили 1200 об'єктів і ще чотири тисячі — в роботі. Це не тільки житло, а й соціальна інфраструктура. Усього в області потребують відновлення 15 тисяч приватних будинків».

Голова Київської ОВА Олексій Кулеба супроводжує Держсекретаря США Ентоні Блінкена в Ірпені

«З приводу лобіювання фінансових ресурсів для області. Складно про це говорити, коли йде війна і люди з різних регіонів страждають прямо зараз, — продовжує губернатор. — Тільки на першочерговий ремонт житлового фонду області потрібно 40 мільярдів гривень.

Зрозуміло, що все це перспектива. А зараз процес треба розбивати на етапи й пріоритети.

По-перше, відновлення критичної інфраструктури (мости, дороги, енергетичні та комунальні об'єкти).

По-друге, допомога тим, хто потребує критично. Про те, як це зробити, я вже сказав».

У листопаді на об'єкти, за словами Кулеби, вийдуть близько тисячі бригад. З'являться графіки виконання робіт. «Люди жили в потрясаючій країні. Однак прийшла війна, яка все і всіх змінила. Тепер наше завдання — перемогти в цій війні. Ми як влада робимо все можливе, щоб відповідати на всі виклики часу. Зрозуміло, що є й прорахунки. Не втомлююся закликати всіх відкинути політичні і приватні інтереси, об'єднувати зусилля», — підсумував голова обласної адміністрації.

3. Лист міністерства

Ньюсмейкер останнього тижня, вже колишній міністр громад і територій Олексій ***Чернишов***, ідучи з Мінрегіону, не гримнув дверми.

> Хоч він і не допоміг відповістити на ключове запитання цього тексту (молитвами Кирила ***Тимошенка***, ***Чернишов*** відбув у НАК, так і не зустрівшись із президентом із приводу своєї ***програми відновлення України***), статистичну картину його помічники прояснили.

Назвавши ситуацію з відновленням/ремонтом пошкодженого та зруйнованого житла «безпрецедентно складною», у міністерстві вважають, що «в рамках своєї компетенції і законодавства Мінрегіон сприяє максимально швидким темпам відновлення житла, сприяє місцевій владі в координації роботи та виділенні фінансування з Державного бюджету, а також у налагодженні зв'язків із закордонними донорами».

При цьому нам нагадали, що

> **«Мінрегіон постійно ініціює зміни до законодавства, аби прискорити процес відновлення».**

Міністр О.Чернишов зустрічає в Ірпені президентів Макрона, Шольца, Драгі та Йоганніса

Тут усього два моменти, які уточнюють «успіхи» Мінрегіону:

1) за весь цей час на відновлення з держбюджету було виділено всього 5% від необхідного, а

2) закон про компенсації восьмий місяць лежить у комітеті.

3) Тут точно не завадив би розгорнутий коментар колишнього міністра, але вже як є.

І далі **важлива статистика:**

1) **за період з 24.02.2022 по 24.10.2022 орієнтовна кількість пошкоджених і/або зруйнованих інфраструктурних об'єктів по Україні становить понад 159,4 тисяч.**

2) **житлові багатоповерхові будинки — 16 577 об'єктів (у тому числі пошкоджених — 8 932, зруйнованих — 7 645);**

3) **житлові будинки (приватні садиби) — 125 688 об'єктів (у тому числі пошкоджених — 45 260, зруйнованих — 80 428).**

Уряд у квітні-травні 2022 року виділив із Резервного фонду державного бюджету 1,45 млрд грн для виконання нагальних робіт із відновлення пошкоджених об'єктів:

— Житомирській ОВА (100 млн грн), Київській ОВА (400 млн грн), Сумській ОВА (250 млн грн);Чернігівській ОВА (250 млн грн), Харківській ОВА (250 млн грн), Київській МВА (200 млн грн).

Так, за інформацією Мінрегіону,

на сьогодні завершено виконання першочергових відбудовних робіт, куди, зокрема, входять заміна та встановлення вікон і дверей, ремонт фасадів, дахів і покрівель, на 2 453 об'єктах загальною вартістю 940 121 тис. грн, зокрема:

у Житомирській області — на 1039 об'єктах (86 030 тис. грн); у Київській— на 734 об'єктах (274 319 тис. грн); Сумській — на 269 об'єктах (173 910 тис. грн); Чернігівській — на 151 об'єкті (159 706 тис. грн); у Харківській області — на 259 об'єктах (246 124 тис. грн).

Нині в цих регіонах тривають ремонтні й відбудовні роботи ще на 711 об'єктах. (Тут важливо зафіксувати, що 500 млн грн ще не освоєно з травня. Що, зважаючи на критичну нестачу фінансування, прямо підтверджує нежиттєздатність ухваленого урядом механізму виконання першочергових робіт, а також нездатність низки громад швидко освоювати ресурси. — І.В.)

Також

> **у вересні-жовтні 2022 року уряд додатково виділив 1,3 млрд грн для Київської (600 млн грн) і Харківської (700 млн грн) областей**, які теж буде спрямовано на першочергові роботи з відновлення пошкоджених об'єктів, зокрема на їх капітальний ремонт і реконструкцію.

Крім того,

> **— Київській ОВА виділили понад 320,4 млн грн субвенції на придбання будівельних матеріалів для виконання першочергових аварійно-ремонтних робіт на об'єктах, пошкоджених унаслідок бойових дій».**

4. Мовчання Банкової

Промовчав у відповідь на наше звернення (і не вперше) тільки профільний заступник глави ОПУ Кирило Тимошенко, який сидить на самому верху владної піраміди.

Воно й зрозуміло, «занадто багато справ».

1) Щоденні звіти про те, як семимильними кроками відновлюються громади України,

2) плюс тяганина з вимушеною ***передачею*** зручного гуманітарного службового автомобіля ЗСУ,

3) а тепер ще й необхідність стежити за тим, як розгоряється пожежа корупційного ***скандалу***, пов’язаного з його протеже — головою Дніпровської ОВА Валентином ***Резніченком***.

Як з’ясувалося, на цьому високому рівні півтора бюджетних дорожніх мільярда (яка іронія цифр!) на рахунки пов'язаної фірми під час війни — взагалі не питання. А на вікна Ірпеня — питання. І, як не дивно, до Тимошенка насамперед.

Адже,

— коли лобістів інтересів постраждалих людей не знайшлося в уряді та парламенті, то де вони ще можуть бути, як не в офісі президента — центрі прийняття всіх державних рішень?

1) Кому ще, як не профільному заступникові глави ОПУ, обізнаному з реальною ситуацією на місцях, підказати вчасно прем'єрові, що виділяти черговий транш на вікна в жовтні, коли вже вдарив перший мороз, м'яко кажучи, неетично?

2) Кому ще, як не чиновникові, який спритно посунув із теми відновлення Чернишова, перестати надувати щоки й розкрити президентові (якщо він ще не в курсі, звісно) справжню картину того, що відбувається після піару та презентацій у Лугано?

Голова ОПУ О. Єрмак, Президент України В. Зеленський, Голова Харківської ОВА О. Синегубов та відповідальний за встановлення вікон у квартирі І. Лапіги заступник голови ОПУ К. Тимошенко

Щоб Верховний головнокомандувач у черговому вечірньому відеозверненні все-таки чесно сказав народу, що нові міста і гроші Заходу — це завтра, а вікна тим, хто мерзне прямо зараз, — сьогодні.

Причому і в квартирі, і в приватному будинку.

В Ірпені, Бучі, Бородянці, Макарові, Чернігові, Харкові...

А потім, позначивши людей, які гостро цього потребують, державним пріоритетом, зняв голови тим, хто цього не забезпечив. Фінансово. Організаційно. Морально. Голосуванням у парламенті за закон про компенсації.

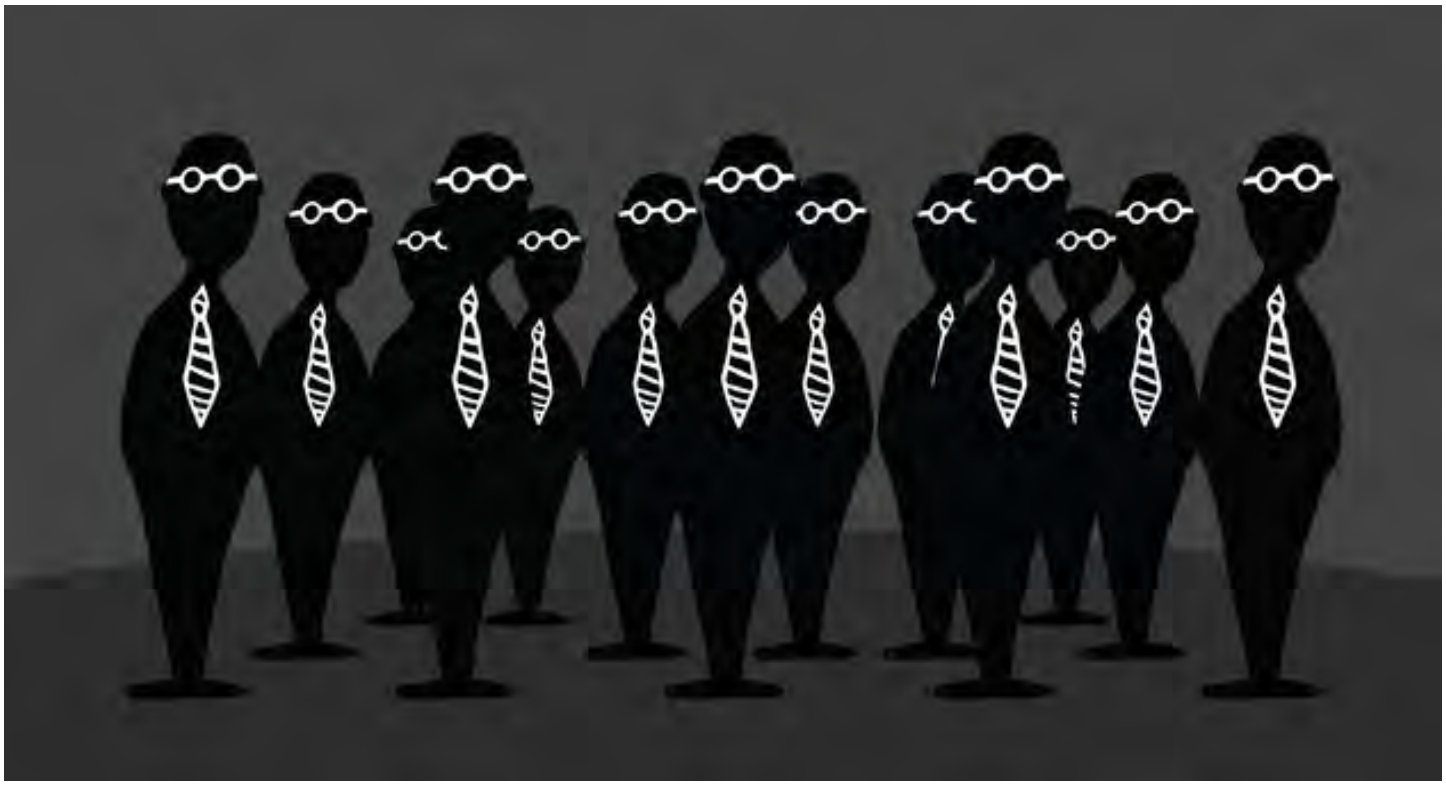
1) І якщо з цієї правди стартуватиме новий глава Мінрегіону (який, за чутками, буде на прізвище Кубраков і в статусі «віце» очолить і Мінрегіон, і Мінінфраструктури), то, можливо, ситуація почне змінюватися.

2) А **якщо з брехні, замовчування, замазування, то людям залишиться тільки сподіватися, що з 67 мільярдів маржового «Великого будівництва», закладених у бюджет-2023, хоча б щось та перепаде на благодійні вікна**.

***

№ 953.

Мінінфраструктури + Мінрегіон: чи потрібне системі держуправління міністерство-монстр

2022-11-09

Про ризики під час війни та перспективу

Юрій Ганущак

директор Інституту розвитку територій, Автор та співавтор ряду

законопроектів з питань реформування місцевого самоврядування, бюджету та державних закупівель

Ідея ***об'єднання різних міністерств*** постійно витає в повітрі. Як правило, це демонстрація бурхливої діяльності, нібито реформаторської. Часто під конкретну особу. І ця ідея зазвичай закінчується пшиком, коли таку особу усувають із посади. Інколи подібні дії мають на меті вирішити конкретні завдання державної політики та закінчуються відкочуванням назад, коли такі завдання реалізовані чи коли їхня актуальність знижується.

Переформатування центральних органів виконавчої влади пов'язане також із питанням визначення статусу віцепрем'єрів, які мали би координувати діяльність різних ЦОВВ. І тут теж часто спостерігаються хаотичність, несистемність, саботаж із боку міністерств, що, як правило, ревно захищають свою «вотчину» від ока «чужаків».

І от знову. Інформація про об'єднання ***Мінінфраструктури*** та ***Мінрегіону*** наразі обговорюється за зачиненими дверима. І, як стверджують обізнані люди, міністр інфраструктури Олександр ***Кубраков*** не горить бажанням очолити цього монстра.

Однак,

> **— команда Кубракова тягне не лише одіозне «Велике будівництво», а й усю транспортну логістику, у тому числі військову, і всю інфраструктуру. Хто тягне, на того й вантажать?**

Голова партії «Слуга народу» Олена ***Шуляк*** вже висунула публічну версію, що таке об'єднання необхідне під час війни для скорочення часу прийняття рішень у ключових для тилу питаннях:

> — утримання інфраструктури, транспортної логістики, виживання громад і майбутнього відновлення зруйнованої України.

І це світлий бік Місяця, презентований владою.

Але що з його темного боку?

Пропозиція чергового об'єднання саме Мінрегіону з іншим міністерством не нова. До нього сватали також Мінекономіки, яке історично займалось усім, що залишалося після того, як жирні, тобто ресурсні, шматки компетенцій забирали собі інші міністерства. Сергій Терьохін, будучи міністром економіки, чесно зізнався, що так і не второпав, яка основна роль його відомства.

Мінрегіон, що виник на постаменті ***Житлокомунгоспу***, теж довго не міг визначитись у своїй місії. Чи це те ж саме житлово-комунальне господарство, віддане майже повністю у відання органів місцевого самоврядування? Але ж воно потребує постійних фінансових вливань і не є привабливим з огляду на створення фінансових потоків, які можна осідлати. Чи це сфера будівництва, де, навпаки, крутяться величезні фінанси, що захищена, однак, корупційним муром, об який зламали зуби багато хто з міністрів?

Децентралізація влади, зрештою, визначила безумовну та надійну основу для діяльності центрального органу виконавчої влади, який повинен відповідати за просторовий вимір публічної влади. Один із трьох вимірів, що уособлюються міністерствами, які не можуть бути секторальними і діяльність яких пронизує всі інші сфери владної конструкції. Це також ресурсний вимір, за який відповідає Мінфін, і регуляторний, що традиційно належить до компетенції Мін'юсту. А от питання просторової, територіальної, організації публічної влади мають належати до компетенції іншого системного міністерства, і цей вимір на сьогодні уособлюється Мінрегіоном.

Тобто саме до його повноважень належать питання організації органів місцевого самоврядування, місцевих державних адміністрацій.

І, виходячи з цієї місії, саме цей ЦОВВ повинен визначати, в який спосіб секторальні завдання інших міністерств мають реалізовуватися на території, які мають здійснюватися через територіальні органи ЦОВВ, а які — через органи місцевого самоврядування.

Саме це міністерство повинне відповідати за планування території та визначення впливу держави на діяльність бізнес-структур на різних територіях, тобто того, що називається регіональним розвитком.

Саме виходячи з місій транссекторальних міністерств, якими є Мінрегіон, Мінфін і Мін'юст, і потрібно розглядати всі пропозиції щодо реформування центральних органів виконавчої влади.

Так,

> Мінекономіки доцільно не об'єднувати з якимось міністерством, а рознести його функціональні повноваження до інших ЦОВВ.
>
> Функція планування розвитку країни загалом і в територіальному розрізі, очевидно, має відійти до Мінрегіону.

Визначення прогнозів розвитку країни, що є базою для формування бюджету, слід віднести до Мінфіну, і така практика спостерігається в деяких країнах.

Решта функцій Мінекономіки вписується в місію секретаріату Кабінету міністрів, який повинен забезпечувати організацію зворотного зв'язку в системі діяльності міністерств і відомств.

Ще один фактор, який слід брати до уваги,

— наскільки рішення про переформатування міністерств відповідає ідеї адміністративної реформи, тобто поділу всіх органів на регуляторні, агенції (служби) та інспекції.

Тож,

1) **міністерство повинне відповідати тільки за вироблення політики, тобто регуляторних актів,**
2) **служба — за їхнє безпосереднє втілення, інспекція — за контроль за належною реалізацією службами їхніх повноважень.**

Основні ресурси при цьому передаються саме службам.

Яскравим прикладом реалізації цієї ідеї стало ***відмежування*** Національної поліції від Міністерства внутрішніх справ.

Але,

— реалізація адміністративної реформи пересікається з децентралізацією влади.

Низка делегованих державою соціальних питань вирішуються органами місцевого самоврядування, і роль міністерств, які здійснюють регулювання в цих сферах, набагато складніша від ролі тих, де територіальні органи безпосередньо підпорядковані центральним органам влади.

Адже,

— нормативні акти, які генерують такі міністерства, мають проходити через парламент у вигляді законів, як того вимагає стаття 19 Конституції України. І цими законами повинні встановлюватися межі для політичних рішень, що їх приймають місцеві ради.

Це непросто, але

— для цього і створено Мінрегіон, покликаний узгоджувати фахові вимоги міністерств і способи їхньої реалізації самоврядними органами.

І стиль його роботи передбачає

— постійне консультування з органами місцевого самоврядування щодо способів реалізації нормативних актів, яке здійснюється на етапі їхньої підготовки.

Мінінфраструктури — типове міністерство, яке має вертикально інтегровані територіальні структури, що підпорядковані безпосередньо міністерству чи його службам, таким як Служба автомобільних доріг.

Звичайно, природно було б віддати йому сферу будівництва, яким наразі опікується ***Мінрегіон***.

Однак,

— при цьому потрібно реформувати цю сферу — відокремити територіальні органи від функцій замовника робіт.

Такими замовниками повинні стати органи місцевого самоврядування.

Тоді як діяльність територіальних органів, що відповідають за контроль над якістю та належністю робіт, має координуватися з боку територіальних органів виконавчої влади загальної компетенції, якими є місцеві державні адміністрації.

Перетворення їх на дієві представництва центрального уряду, посилення їхніх координаційних і контрольних функцій — нагальна потреба,

однак

— прийняття відповідного законопроєкту в другому читанні заблоковано в парламенті.

Опікуватися місцевими державними адміністраціями на центральному рівні покликаний саме Мінрегіон, який не повинен мати власних ресурсних структур.

Об'єднання Мінрегіону та Мінінфраструктури, по суті, нівелює координаційну функцію місцевих державних адміністрацій, ставлячи їх у залежність від територіальних органів Мінінфраструктури, які мали би координуватися цими МДА.

Тобто можливе **створення чергового конфлікту інтересів**.

Крім цього,

— посилення і без цього корупційно вразливого через грандіозні ресурсні спокуси міністерства має супроводжуватися посиленням чи навіть переформатуванням системи контролю над діяльністю

структур самого міністерства, його служб, підприємств та інспекцій як на центральному, так і на територіальних рівнях.

Тобто

— реалізацією адміністративної реформи та реформи територіальної організації виконавчої влади.

«Сон розуму породжує монстра». Про це особливо потрібно пам’ятати під час війни, де помилки державних діячів коштують державі особливо дорого.

***

№ 954.

Обстановка под Херсоном

Бутусов **2022-11-09**

Российское командование сегодня вывело из Херсона ряд подразделений из состава 76-й десантно-штурмовой, 106-й воздушно-десантной дивизий и 22-го армейского корпуса.

Характер действий противника говорит о том, что он проводит планомерный отход с Херсонского плацдарма, опираясь на несколько рубежей обороны, чтобы отступать с рубежа на рубеж, сохраняя боевой порядок и управление.

На данный момент есть информация об освобождении украинскими воинами 6 крупных населённых пунктов.

Отход российских войск займёт несколько дней, но не будет быстрым - на правом берегу несколько тысячи единиц боевой техники и вооружения.

Цель противника - сохранить боеспособность войск.

Поэтому проведено усиленное минирование линии фронта, развёрнуты части прикрытия.

Российское командование намерено сохранить максимальное количество боевой техники, и не допустить схлопывания плацдарма под ударами ВСУ, что приведёт к большим потерям и потере боеспособности лучших российских соединений.

На Херсонском плацдарме в данный момент сосредоточены в полном составе российские воздушности-десантные войска

- боевые группы всех четырёх дивизий и всех четырёх бригад ВДВ, соединения 22-го армейского корпуса и 49-й общевойсковой армии.

Разгром этой группировки лишит Путина возможности проведения активных боевых действий, это лучшие и самые боеспособные соединения ВС РФ.

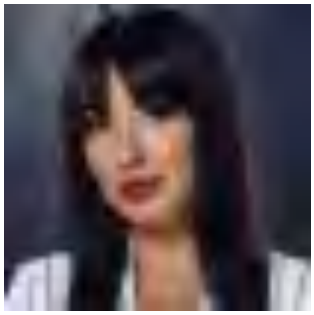
***

№ 955.

Фінансування телемарафону є доцільним, - Олена Шуляк про бюджет, будівництво доріг та роботу з ОПЗЖ

2022-11-03

Юлія Забєліна

Голова "Слуги народу" Олена Шуляк розповіла про проект держбюджету України на 2023 рік, фінансування будівництва доріг, необхідність телемарафону та депутатів з ОПЗЖ

Верховна Рада цього тижня голосує за державний бюджет на 2023 рік. З головою партії "Слуга народу" Оленою Шуляк "Телеграф" поспілкувався про те, чому до другого читання лобіюють правку про фінансування діяльності телемарафону, адже цю правку вже збивали при розгляді першого читання, які видатки також можуть збільшитись (зокрема, на дороги). Також Шуляк розповіла, чи мають народні депутати із забороненої партії "Опозиційна платформа — За життя" обіймати посади голів комітетів та мати статус Героїв України, а також, про відбудову України і компенсації за пошкоджене житло.

***

- На чому доведеться заощаджувати державі з огляду на кризовий бюджет-2023? Наприклад, це точно буде освіта та медицина. Але, при цьому, є інформація, що в Кабмін хоче повернути 1,4 млрд гривень на фінансування "вироблення контенту та програм системи іномовлення", тобто фактично на Телемарафон, враховуючи кількість видатків у країни, це виглядає дивно.

- В 2022 році ми героїчно вистояли, а в 2023 році обов’язково переможемо. Тому бюджет на наступний рік буде бюджетом перемоги. Найбільша частина витрат пов’язана з обороною України, 17,5% ВВП. Це більше, ніж 1 трлн грн. До речі, в НАТО до цього часу продовжуються дискусії стосовно того, який відсоток від ВВП повинні складати витрати на оборону. Лише 9 країн-учасниць НАТО на сьогодні мають бюджет на оборону в районі 2%.

Витрати на оборону ми фінансуємо з власних коштів. Це ті гроші, які надходять до бюджету, наприклад, від тих же податків. Друга за розміром частина фінансування витрат в бюджеті — це соціальний напрям. Понад 230 млрд — пенсії. Залишаються витрати на освіту і медицину — понад 150 млрд грн. На 11 млрд грн скорочені видатки на утримання чиновників і державного апарату. До бюджету до другого читання враховані правки щодо фінансування ДФРР, 2 млрд грн отримає міністерство розвитку громад та територій. Є декілька правок, які стосуються будівництва доріг. Це невеликі гроші, їх не можна порівнювати з минулим роком. Ми бачимо, як потрібно відбудовувати дороги в Харківській області. Якби не збудовані минулого року дороги, то так швидко не могли б працювати наші військові, не могли б довозити наших поранених. Приїжджаючи до Краматорська, Ізюму ми чуємо слова подяки від медиків, наприклад, які з передової возять наших воїнів.

Ми вже голосували про повернення дорожнього фонду, буде відповідне наповнення фонду від акцизу, і, звичайно, кошти будуть використовуватись, щоб відновлювати дороги.

- Насправді, на Укравтодор передбачено близько 64 млрд, це не "невеликі кошти"

- Порівняно з першим читанням бюджету, ця сума не набагато зросла. Міністерство фінансів опрацювало пропозиції, зробило розрахунки і я впевнена, що та сума, яка зараз закладена в бюджеті, є реалістичною.

Також, ми вже проголосували закон щодо створення фонд ліквідації наслідків збройної агресії рф і робота цього фонду передбачена і на наступний рік. Це важливо, тому що я працюю над законопроектом щодо компенсації за зруйноване та пошкоджене житло і гроші з цього фонду будуть витрачатись на такі компенсації.

На 2023 рік в фонді передбачено 35 млрд грн.

- Тобто цей фонд почне працювати вже цього року?

- Ми вже в цьому році передбачили наповнення цього фонду. Ми впевнені, що законопроект № 7198 буде ухвалений також скоро і в нас буде час ще в цьому році запустити механізм компенсацій.

- І все ж таки, щодо правки про вироблення контенту…

- Я дуже спокійно до цього ставлюсь. Під час першого читання ця правка не була підтримана в залі. Уряд на своєму засіданні проголосував за проект державного бюджету з врахуванням такого фінансування. Документ зайшов до комітетів і потім знову буде в залі. Сказати зараз на 100%, чи буде ця стаття врахована і в якому розмірі трохи зарано. Давайте дочекаємось ухвалення у другому читанні.

- Ви зараз бачите загалом доцільність існування об’єднаного *марафону* і в чому?

— Була правильна позиція, коли з 24 лютого всі телеканали забули про своїх власників і об’єднались. Тоді об’єднався і парламент. І всі почали синхронізовано працювати. Не скажу, що зараз кардинально змінилась ситуація, і тому існування марафону, на мою думку, є доцільним. Рано вмикати політичні історії.

Хоча останнім часом вже потроху в Раді включився поправочний спам, торги за правки, за виступи за трибуною чи у марафоні і **парламент, який раніше консолідовано голосував, почав перетворюватись на політичний орган**.

Але коли в жовтні почались обстріли, парламент знову згуртувався і почав працювати більш об’єднано.

Хотілося б, щоб так і продовжувалось усюди. **Якщо б відмовитись від марафону, то це означає, що всі канали будуть транслювати різну позицію стосовно тої чи іншої події.**

- Ви анонсували скорочення видатків на державний апарат, нам в інтерв’ю Юрій Арістов теж казав, що це одне з суттєвих скорочень. Знаю, що були певні ідеї скорочувати та об’єднувати міністерства. І знаю, що так хочуть зробити з міністерствами розвитку громад та територій і інфраструктури. Нове відомство планує очолити пан Кубраков.

Це так?

- Ми вже бачили різний досвід. Ми вже об’єднували і роз’єднували міністерства. Бачимо, що ми як країна дуже просунулись в питанні цифровізації, враховуючи такий досвід, від частини чиновників ми можемо відмовитись.

Ідея об’єднання міністерств існує, та казати, які точно будуть об’єднані — зарано. Наприклад, Міністерства інфраструктури та розвитку громад і територій можуть бути об’єднані, але **це буде робитись задля загальної ефективності**.

Головне після Перемоги — 1) відбудова країни, 2) зміна стандартів будівництва та 3) підходів по використанню коштів.

Міністерство інфраструктури вже сьогодні займається швидким оперативним відновленням, транспортним сполученням, мостами, портами.

Міністерство громад і територій займається відновленням соціальної сфери: лікарні, дитячі садки, робота з громадами. Мабуть дивно, що схожими процесами займаються різні міністерства. Має бути повна синхронізація. Для цього мають бути відповідні інструменти, той же реєстр стосовно пошкодженого і знищеного майна, який нещодавно презентували. Співпраця і координація з міжнародними партнерами також повинна відбуватись з єдиного органу центральної виконавчої влади. Це дасть можливість скоротити кількість зайвих рухів, бо **головне в оперативному відновленні — це швидкість**.

- В липні Рада ухвалила в цілому законопроєкт № 7398 який назвали "про бомбосховища". При цьому, заступниця голови Архітектурної палати Анна *Кирій* в інтерв’ю Цензору каже, що в законопроекті немає жодного слова "сховище" чи "бомбосховище", а є "проєкт повторного

використання". Чи зобов'язує цей проект створювати бомбосховища чи це стосується лише новобудов, які будуються зараз?

- Законопроєкт напрацьовувався Міністерством розвитку громад та територій, ДСНС, нашим профільним комітетом з містобудування і Комітетом з екологічних питань.

Він стосується впровадження нової системи цивільного захисту.

Але людям хочеться простіше пояснювати, що це таке, тому ми говоримо, що це проект про бомбосховища.

Система цивільного захисту — це і бомбосховища, і радіаційні укриття, і споруди подвійного призначення, укріплені паркінги, метрополітен. Все те, що вже зараз може використовуватись, щоб оберігати людей від обстрілів.

Ми адекватно оцінюємо, що за два місяці бомбосховища ми не побудуємо, але за цей час можна запроектувати будівництво нових таких укриттів, можна виявити споруди, які можна використовувати для укриттів і налагодити цю систему таким чином, щоб вона була дієвою.

Закон стосується і нових споруд, в яких буде перебувати тимчасово більше, ніж сто людей. Такі споруди повинні мати дієву систему цивільного захисту. Певні технічні речі треба виправляти, змінюючи ДБН, які були прийняті ще в 1997 році. В ДБН є правила, наприклад, що 500 метрів від дитячого садочку чи школи до сховища — це норма. Але ДСНС переглянули її і рекомендують враховувати відстань 100 метрів.

Також, дуже важлива роль місцевої влади, бо є певні території, де взагалі немає жодного укриття.

> Влада має зробити аудит і сказати, де треба на таких територія збудувати точкові укриття.

В законі також є норма і щодо проектів повторного використання, це коли архітектор розробив проект і потім цей же проєкт можна використовувати для іншої території. Нас критикують і кажуть, що зараз всю Україну забудують хрущовками. Відповідально заявляю, що такого не буде. Не тільки ж архітектори хочуть бачити гарну і сучасну Україну. Цього прагне весь український народ.

Але **у війну є питання швидкості реалізації соціальних проектів**.

Наприклад,

— ворог зруйнував вщент і потрібно дуже швидко почати відновлення амбулаторії. Треба мати механізм, щоб можна було використати вже існуючий проєкт, прив’язавши його до тієї чи іншої місцевості.

А деякі архітектори хочуть просто заробляти гроші.

Вони хочуть, щоб на кожен такий зруйнований об’єкт розроблявся новий проект, щоб проектування відбувалося з нуля, навіть якщо можна використати вже існуючу проектну документацію з іншого об'єкту.

Як там не було — **такі маніпуляції нехай залишаються на совісті деяких представників Спілки архітекторів України та їх архітектурної палати**.

- ***Як будівництво та облаштування нових бомбосховищ може відобразитися на кінцевій ціні квартири?***

- **Так, воно може відобразитись.**

Якщо би ми жорстко прописали в законопроекті, що треба в кожному будинку проектувати саме такий вид укриття як бомбосховища, то деякі забудовники відмовились би від реалізації проектів.

Ми сьогодні бачимо, що відбувається з енергоносіями, з вартістю будівельних матеріалів, бачимо катастрофу з трудовими ресурсами, тому зараз важко спрогнозувати собівартість нового будівництва. А якщо ще й змусити будувати стандартне бомбосховище, то ціна може бути непід’ємна для українців.

Тому ми прописали, що

— якщо ви будуєте будинок, і там можуть знаходитись більше, ніж сто людей, то треба обов’язково передбачити *споруди цивільного захисту*.

В житловому будинку таку функцію може виконувати укріплений паркінг. І це розумний підхід до системи укриттів.

Також в нас є цікава пропозиція від архітектора ***Миргородського***, яку ми шукаємо, як імплементувати в діюче законодавство.

Він ***пропонує під діючими магістралями в Києві, де немає доступу до бомбосховищ, збудувати паркінги***. З одного боку це буде розвантажувати район, а з іншого — люди з прилеглих будинків зможуть

швидко спускатись і укриватися там. Це дорого, але технічно це можна зробити. Зараз ми опрацьовуємо, як вирішити це законодавчо.

- Яка доля законопроєкту № 7198 щодо *компенсації* громадянам за пошкоджене/зруйноване житло, який ви вже згадали? Адже він був ініційований президентом і проголосований в першому читанні *ще в квітні (!)*. *Але вже жовтень, а його навіть профільний комітет ще не розглянув.*

- Комітет зараз активно над ним працює.

Дуже просто прийняти законопроект щодо компенсації за зруйноване житло.

Потрібно його ефективно імплементувати і реалізувати. Щоб цей законопроєкт запрацював, потрібно мільярди коштів.

Ухвалити його, дати людям надію, а потім не дати компенсацію — злочин.

Зараз ми проголосували за створення ***Фонду з ліквідації наслідків*** агресії російської федерації. Це взаємопов'язані речі.

Фонд буде працювати в цьому і наступному році, ми знаємо, якими коштами він буде наповнюватись, тому законопроект № 7198 вже можемо приймати і надавати людям компенсацію.

Зараз ми опрацьовуємо технічні моменти, пов'язані з реєстром пошкодженого майна.

Зараз люди через ДІЮ і ЦНАПИ подають інформаційні повідомлення щодо свого майна. Ці повідомлення мають бути верифіковані спеціальними комісіями при органах місцевого самоврядування і після того, як це буде зроблено, вони будуть попадати до реєстру пошкодженого майна. І потім буде створюватись житловий сертифікат, який перетвориться на компенсацію у вигляді метрів квадратних.

Всі інші спірні моменти в законопроєкті ми вирішили.

Ми не будемо чекати репарацій. Ми будемо і самі знаходити кошти, і працювати з міжнародними партнерами, щоб люди, які залишились без домівок, змогли отримати дах над головою. Якщо не вирішити питання житла і питання працевлаштуванням, то просто багато людей не повернеться додому з інших країн.

Історію з цим законопроектом я точно доведу до кінця, щоб він працював якнайшвидше.

- Тобто він по суті прив'язаний до створення Фонду, і якщо він створиться, то перешкод не буде…

- Не просто створиться, а ще й наповниться коштами. Зокрема, коштами, які були арештовані у російського СБЕРБАНКУ. Вони вже є фізично. Це 13,9 млрд гривень, які будуть в цьому фонді. Їх можна використовувати для того, аби надавати компенсацію за зруйноване житло.

- Чи буде там передбачена компенсація за пошкодження комунальних та інфраструктурних об'єктів? Тому що в законопроекті це вказано не було.

- Законопроєкт № 7198 стосується надання компенсацій за житло. Ще важливий момент, що людина сама буде обирати населений пункт, в якому вона хоче отримати нове житло, обирати продавця нерухомості, держава не буде нав'язувати свої умови. Як приклад, тисяча підприємств релокована і будуть люди, які не захочуть жити в тому місті, де жили раніше через втрату роботи. Тому люди будуть обирати самі, де буде знаходитись їх нова домівка .

- Чи є хтось з іноземних фондів, чи тих, хто приїжджав фотографуватись на фоні зруйнованих міст та містечок України, готовий вже зараз давати кошти на відбудову, не чекаючи закінчення війни? Адже подейкують, що реально допомагають зараз тільки UNICEF та Червоний хрест.

- **Як голова партії розповім історію.**

1) В нас є Житомирська обласна організація і її очільник Арсеній ***Пушкаренко***. Він провів колосальну роботу, щоб уряд Естонії надав допомогу у відновленні України. Перший об'єкт, на якій були виділені кошти — дитячий садочок в Овручі. Але на цьому далеко не все. Вже є другий об'єкт, на який виділені кошти — зруйнований міст в Малині.

2) Також Олексій ***Кулеба***, очільник Київської області співпрацює з величезною кількістю міжнародних організацій і вони також дають кошти на відновлення. Хоча, це не такі великі кошти, як ми б хотіли.

3) Своєю чергою, Міністерство інфраструктури співпрацює зі Світовим банком, і певні проекти вже реалізовуються. Тобто, **як бачите — з міжнародними партнерами працюють зі всіх боків**. Тому гроші на відновлення будемо мати обов'язково.

- Ви в своєму нещодавньому інтерв'ю НВ сказали, що депутати від колишньої ОПЗЖ працюють конструктивно і голосують за всі ініціативи влади. Ці слова були сприйняті негативно, адже загалом дивно, що на восьмому місяці війни *ці депутати не просто знаходяться в Верховній*

***Раді, а навіть керують комітетами або стають учасниками телемарафону*.**

А Юрій Бойко взагалі ще й має статус героя України. Як таке може бути?

- Це було використання моєї фрази, вирваної з контексту.

> Мене запитали, як ОПЗЖ себе поводить в парламенті і я відповіла, що вони ходять на роботу, голосують, підніжки нам не ставлять. Я ж нікому не відкрила Америку, сказавши, що депутати ОПЗЖ досі працюють в парламенті. Фраза про те, що вони підтримують законопроекти монобільшості була перекручена.

Більше того,

> **— щоб ця фраза максимально розійшлась, було вкинуто багато грошей.**

Ми, як і вся Україна, дуже хочемо, щоб ОПЗЖ не було в парламенті, щоб їх не було в місцевих радах, щоб коли будуть наступні вибори, ці люди не мали доступу до влади.

Зараз зареєстрована постанова стосовно того, щоб Вадима Рабіновича позбавити депутатського мандату. Він був відсторонений зі свого комітету і такі дії сприймаються в парламенті позитивно. Думаю, що його позбавлять мандату вже наступного засідання парламенту.

- Але все ж таки не про майбутнє, а про теперішнє. Чи мають ці люди досі бути главами комітетів, секретарями, навіть у вашому комітеті є такий, Дмитро *Ісаєнко*, колишній член ОПЗЖ?

- Не мають. І я про це говорю відкрито.

Коли була створена група "За відновлення України", я не могла заспокоїтись, підходила до представників цієї групи і питала, навіщо вони обрали таку назву. Бо ж очевидно: вони її паплюжать, як представники проросійської сили.

- Але ця група досить часто підголосовує рішенням влади, і навіть кажуть, що є певна домовленість між владою і цими депутатами, що їх не чіпають, а вони голосують за всі необхідні законопроекти.

- За законопроект про компенсації за житло, нам підголосували всі, навіть "Європейська солідарність". Тому що є законопроекти, за які ми збираємо більше 300 голосів. Для цього не треба ніяких домовленостей. **Я особисто з ними ні про що не домовляюсь і не думаю, що хтось з колег це робить.** Вони просто обирають самі, за які ініціативи голосувати, за які ні.

- Виходив сюжет "Бігус інфо" про те, що у липні-вересні 2022 року Національна гвардія України купила житло для військовослужбовців у структури, бенефеціаром якої є народний депутат від вже забороненої партії "Опозиційна платформа за життя" Дмитро *Ісаєнко*. При тому він досі посідає посаду секретаря профільного комітету ж питань містобудування. Усього за 26 квартир заплатили 54 мільйони гривень. Ваше прізвище, до речі, теж фігурувало у розслідуванні. Чи на вашу думку немає тут конфлікту інтересів?

- **Про те, що Нацгвардія купила квартири у певної структури, я дізналась з сюжету Бігуса**. Якщо є питання, що Нацгвардія порушила законодавство чи є завищена ціна, то цим мають займатись правоохоронні органи. **Я не будую будинки, не продаю квартири, але це не заважає певним критикам пов'язувати мене з будівельними процесами в країні.** З Дмитром Ісаєнко я познайомилась вже в парламенті. Ми ніколи не перетинались, коли працювали в бізнесі. Сказати, що я знаю про бізнес, з яким пов'язані мої колеги, я також не можу.

Що знаю точно — зараз чудово працюють наші антикорупційні структури, тому нехай вони цим займаються.

А щодо до розслідування ***Бігуса***, де мене чомусь згадали, в мене є велике запитання.

> Розумію як старалася вже згадувана вами Анна ***Кирій***, розповідаючи журналістам про мене чергову брехню. Але хотілося, щоб журналісти завжди брали коментарі у двох сторін, особливо тоді, коли йдеться мова про такі серйозні звинувачення.

Ще один цікавий момент, на якому зверну вашу увагу — чотири роки тому у Бігуса вийшло велике розслідування про архітекторів.

> 1) Я тоді навіть дотику до політики не мала, працювала в ***Офісі ефективного регулювання***.
>
> 2) Це розслідування стосувалось роботи Національної спілки архітекторів і корупційної схеми, яку вони створили ще за часів Януковича і використовують донині через їхнє монопольне становище.
>
> 3) Що цікаво, саме ці схеми ми хочемо знищити зараз в рамках реформи містобудування.
>
> 4) А ще — впровадити кримінальну відповідальність для недобросовісних учасників будівельного процесу, в тому числі і для архітекторів.

Тому **закиди Національної спілки архітекторів про те, що реформа погана і слід залишити все так, як є викликає багато роздумів.**

Але **висновок в результаті, лише один**.

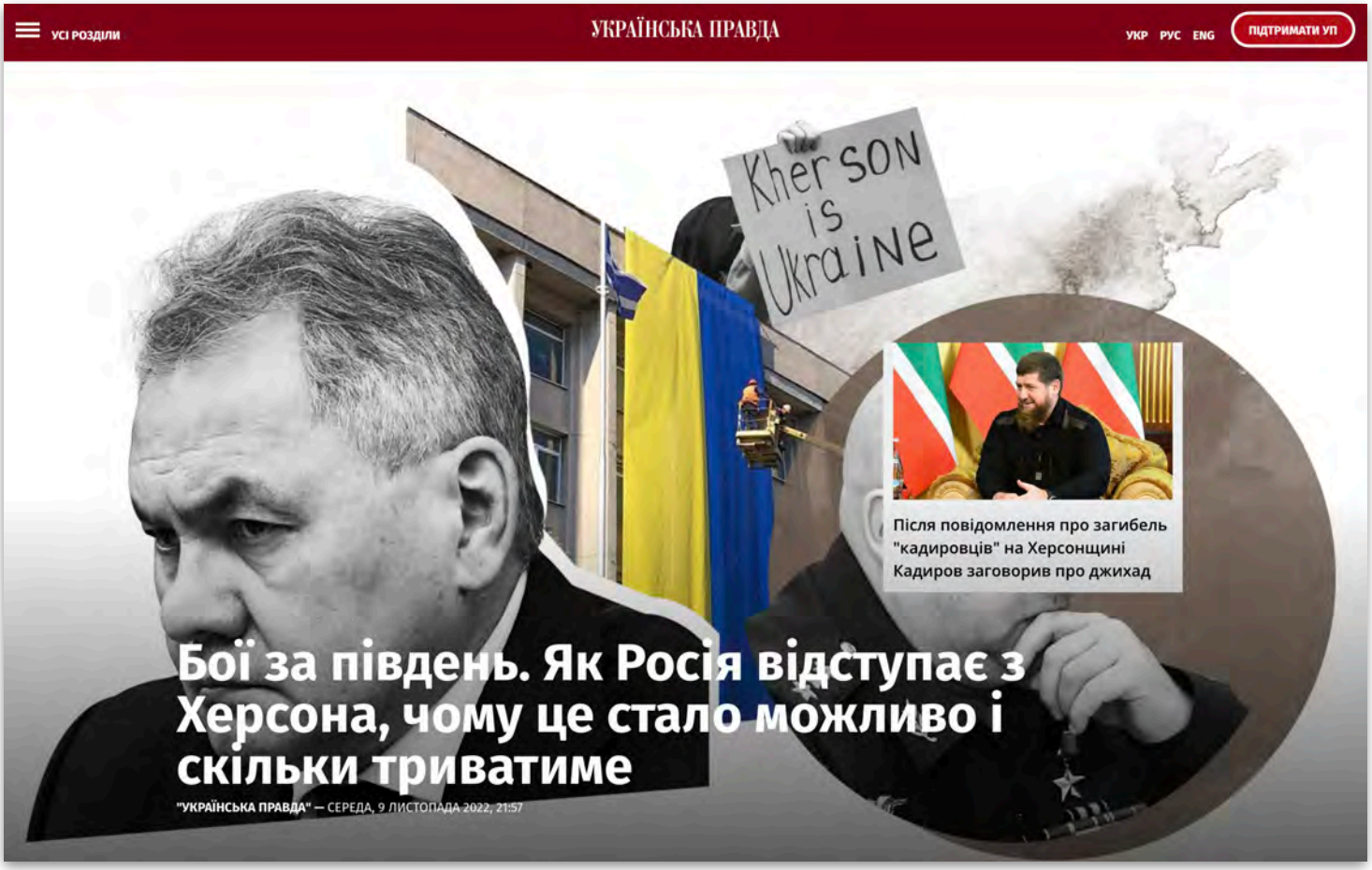
І щоб його зробити, раджу глянути розслідування під назвою "Архітектура монополії: кому платять українські архітектори

Наші гроші №207".

***

№ 956.

Бої за південь. Як Росія відступає з Херсона, чому це стало можливо і скільки триватиме

2022-11-09

"УКРАЇНСЬКА ПРАВДА"

Як Херсон з головного здобутку перетворився на пастку

З перших днів повномасштабної війни Херсон для росіян був важливим як з політичної, так і з військової точки зору.

По суті, це був перший великий обласний центр, який вдалося швидко захопити росіянам. Що, до речі, до сих пір є предметом окремої розмови і викликає масу питань в плані оборони міста.

Захоплення Херсону відкривало для військ РФ, що наступали, чудовий плацдарм для нападу на ***Миколаїв*** та ***Одесу***.

Втілити план у життя не дозволили українські Збройні Сили, які зупинили росіян на підступах до Миколаєва.

Впродовж восьми місяців ворог щоденно обстрілював Миколаїв з усього, що тільки можна, однак просунутися далі входу в Миколаївську область йому не вдавалось. Зрештою українські захисники стабілізували лінію фронту на цьому напрямку, а запал росіян поступово згасав, як і мрії захопити Київ за 96 годин.

Після невдалої спроби захопити Київ, Харків і Чернігів, виявилося, що єдиним обласним центром, який вдалося окупувати Кремлю, став Херсон, що стало політичним досягненням номер один у першій фазі вторгнення.

Сюди приїжджали російські політики всіх мастей і розповідали про "здесь Россия навсегда".

Час ішов, а військові успіхи так і не приходили. Запал згасав. Українські ЗСУ навпаки почали нарощувати сили і згодом військові аналітики та політичне керівництво всерйоз заговорили про контрнаступ.

Передумовами для цих розмов стали перш за все логістичні незручності утримання херсонського плацдарму росіянами в тій конфігурації, яка склалась.

По суті, все забезпечення міста, військового гарнізону та озброєних формувань росіян на цьому напрямку трималися на трьох головних вузлах – ***Дар'ївському*** та ***Антонівському*** мостах та дамби на ***Каховській*** ГЕС.

Завдяки появі HIMARS у українських військових з'явилась саме та зброя, яка дозволила на повну використати слабкі місця у логістиці ворога.

ЗСУ почали методично руйнувати архіважливі мости, і бити по тилових складах ворога на лівому березі Дніпра. Росіяни натомість перекидали на херсонський напрямок додаткові війська і намагались вирішити проблему за допомогою понтонів, але й їх успішно руйнували точковими ударами з РСЗВ.

Наближення холодів і рішучість українських військових і місцевого підпілля з кожним днем підштовхувала росіян до "складних рішень", про які вперше

заговорив генерал ***Суровікін***. **Без просування вперед Херсон перетворився для росіян на пастку.**

Утримання міста ставало надзвичайно складним завданням, і залежало передусім з можливості росіян стримувати ЗСУ на кількох напрямках – ***Давидів Брід***, ***Високопілля*** і ***Снігурівка***. **Після важких боїв і визволення українцями перших двох опорних населених пунктів, фронт росіян почав поступово сипатись.**

Час "складних рішень" під натиском ЗСУ стрімко насувався, і росіяни почали готуватись до можливого відходу з правого берега Дніпра, про що свідчили оголошена евакуація, погрози підірвати Каховську ГЕС і масштабне мародерство на окупованих територіях в Херсоні та оточуючих населених пунктах.

2. Чому Росія мусить залишити Херсон

Високопоставлені співрозмовники у силових органах буквально кілька днів тому впевнено ділилися з УП сподіваннями, що до кінця листопада Збройні сили України остаточно зайдуть у Херсон.

"У росіян немає виходу. Побачите, вони почнуть планомірний вивід військ, який триватиме певний час. Думаю тижнів два", – приватно пояснював УП один із ключових силовиків країни.

За даними УП, впродовж останніх тижнів сили РФ на лівому березі Дніпра в Запорізькій та Херсонській областях активно будували щільну лінію оборонних споруд і позицій, яка в перехоплених російських внутрішніх документах проходить під назвою "Линия Днепр".

Станом на початок листопада це зведення оборонних пунктів перебувало на більш-менш завершальному етапі на відрізку від району Енергодара до міста Каховка. До Нової Каховки та Каховської ГЕС "лінію" ще не встигли довести, не кажучи про Херсон.

"Очевидно, щоб укріпити берег аж до Херсона і далі, росіянам треба буде додатковий час. Тому не варто сподіватись, що вони за день здадуться. Їм треба протримати українські сили на правому березі якомога довше. Але ми, ясна річ, теж не чекаємо, а намагаємось наступати", – розповів на умовах анонімності один із співрозмовників УП у колах вищого військового командування.

Також, за даними УП у розвідці підрозділів, що працюють на півдні, упродовж останнього місяця росіяни планували свої ротації в один кінець і скорочували свої гарнізони на півдні.

Ще на початку тижня очікування наших джерел видавалися надто оптимістичними. Але в середу оптимізм переріс у реалізм.

Зранку 9 листопада окупанти почали підривати мости на правому березі Херсонської області, щоб ускладнити просування ЗСУ. І це стало першим дзвоником, що українські сили уже на підході.

Росіяни підірвали Дар'ївський, Тягинський та Нововасилівський мости.

Згодом пропагандистські ЗМІ почали масово повідомляти про загибель одного із ватажків окупаційної "адміністрації" Херсона Кирила Стремоусова в

результаті ДТП. За версією російських медіа, броньоване авто Стремоусова зіштовхнулося із вантажівкою.

Вже ввечері 9 листопада командувач російськими військами в Україні Сергій Суровікін раптово заявив, що РФ перекидає окупантів на лівий берег Дніпра. Іншими словами, окупаційні війська залишають Херсон. І міністр оборони РФ Сергій Шойгу без зволікань підтримав Суровікіна.

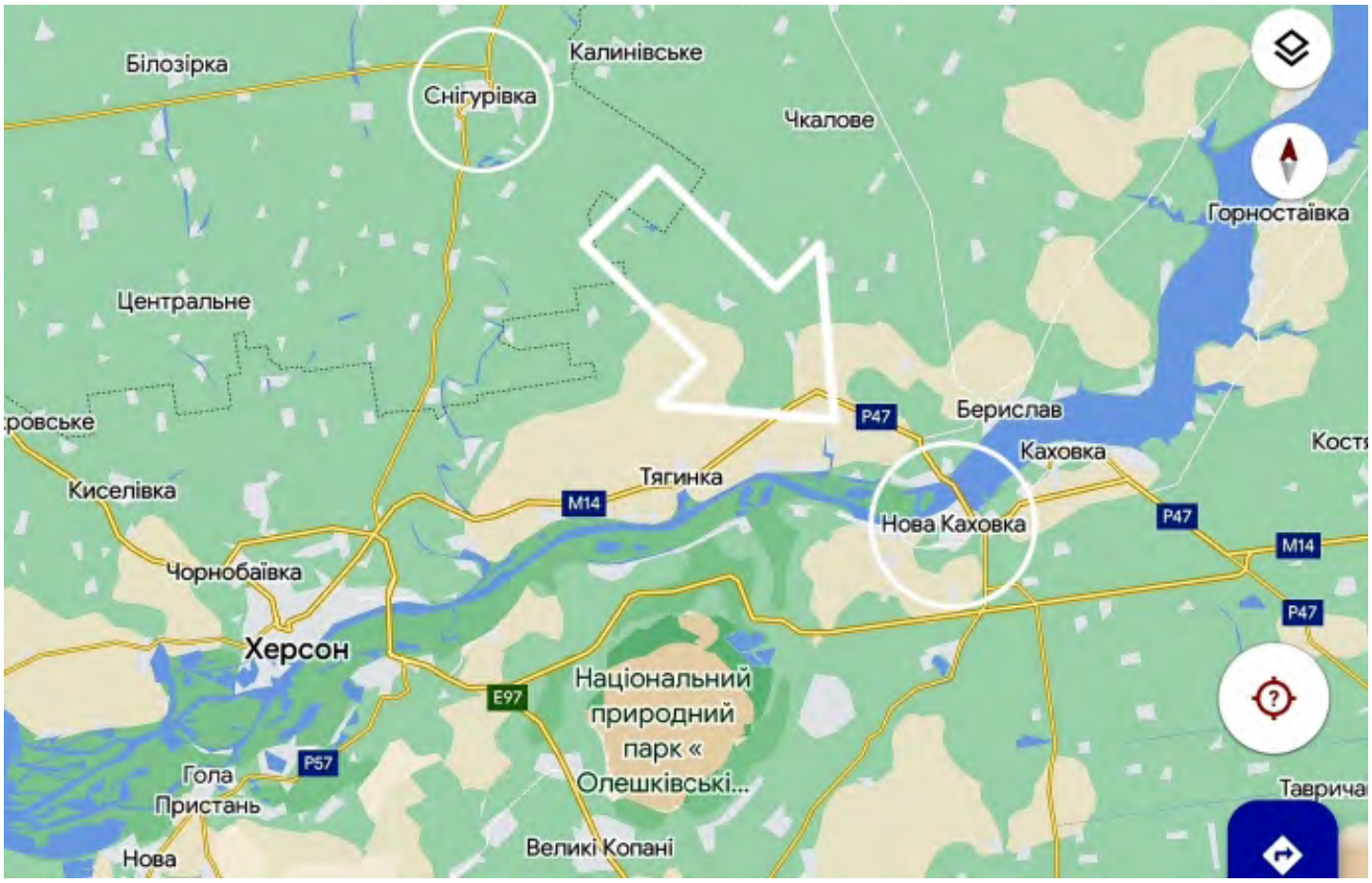
Дії російського командування не до кінця можна назвати плановим виходом.

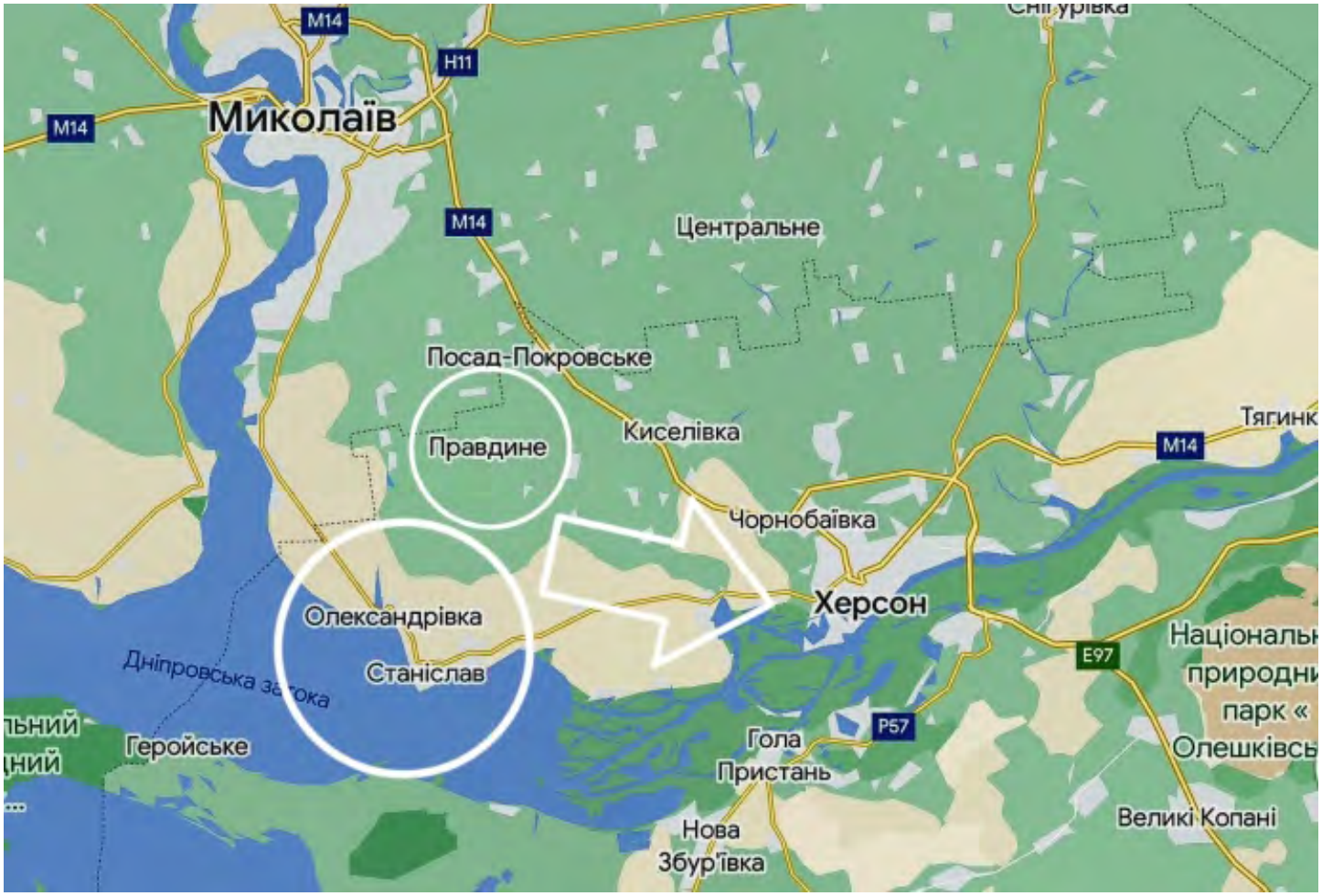
"Це не був "жест доброї волі", це була дія, до якої дуже чітко спонукали ЗСУ. Бо в них було тільки одне питання – зберегти життя своїх військових, от як вони зараз говорять, або ж залишити їх в оточенні", – пояснює нардеп і військовий Роман Костенко.

Заявам Суровікіна і Шойгу передував успішний наступ українців з боку населених пунктів Снігурівка та Дудчани.

Як поінформували УП у силовому блоці, насправді відведення російських військ з правого на лівий берег Дніпра розпочалося ще 8 листопада.

В ніч з вівторка на середу вони перекинули свої сили зі Снігурівки до району села Корсунка та Нової Каховки.

Білозірка
Снігурівка
Калинівське
Чкалове
Горностаївка
Центральне
Берислав
P47
Каховка
Тягинка
Киселівка
M14
Нова Каховка
P47
M14
Чорнобаївка
P47
Херсон
E97
Національний природний парк « Олешківські...
P57
Гола Пристань
Нова
Великі Копані

M14
H11
Миколаїв
M14
M14
Центральне
Посад-Покровське
Правдине
Киселівка
M14
Чорнобаївка
Олександрівка
Херсон
Станіслав
E97
P57
Гола Пристань
Геройське
Нова Збур'ївка
Великі Копані

Також зранку середи росіяни залишили пункти дислокації у районі Милове та перейшли на Лівий берег. Приблизно у цей же час відхід ворожих військ почався з району Олександрівки-Станіслав-Правдино.

Як розповіли УП військові, котрі ведуть бої на північно-західному від Херсона напрямку, у вівторок росіяни вели дуже інтенсивний артилерійський вогонь, очевидно прикриваючи відхід основних сил. Однак поки немає можливості встановити глибину відходу військ РФ через щільну замінованість та можливі заготовані засідки.

Джерела УП також повідомили, що станом на 9 листопада за результатами оцінювання радіоелектронної обстановки встановлено, що кількість працюючих ворожих радіостанцій скоротилася втричі, у порівнянні з 7 листопада.

Попри вище написане, представники української влади закликають не поспішати вірити росіянам на слово.

"Дехто думає, що дуже хитрий… Але ми на крок попереду", – загадково написав у своєму телеграм-каналі голова ОПУ Андрій Єрмак.

Позаштатний радник Єрмака Михайло Подоляк у досить категоричній формі розширив повідомлення свого начальника:

"Україна не бачить ознак того, що Росія залишає Херсон без бою. У місті зберігається значна частина ru-угруповання, в регіон стягуються додаткові резерви. Україна звільняє території, спираючись на дані розвідки, а не зрежисовані телевізійні заяви".

Як технічно виглядатиме вихід і що буде далі

Якщо заява Шойгу виявиться правдивою, на переправу на лівий берег Дніпра росіянам може знадобитися щонайменше кілька днів.

Технічно, як пояснює УП Роман Костенко, це матиме стандартний вигляд: росіяни переходитимуть річку під прикриттям.

За даними УП у розвідці на півдні, росіяни почали відступ в ніч з 8 на 9 листопада. З деяких населених пунктів вони йдуть з боями, деякі лишають швидко. Мародерять. У Снігурівці на Миколаївщині спалюють будинки, де вони зупинялися.

Яку тактику під час відступу обере українська армія – знищення противника чи надання можливості перейти Дніпро, наразі невідомо. Втім, з військового погляду, противник є найвразливішим саме під час відступу (особливо – на переправі).

На запитання, що Росія зажадає в обмін за відступ з Херсона і чи не використовуватиме цей відступ як важіль у перемовинах, Костенко чітко відповідати вагається:

"Те, що росіяни намагатимуться надалі йти на перемовини або спонукати нас до цього… Це відбувається вже, ми це бачимо. Тому все покаже час. Давайте ми дочекаємося моменту, коли ми їх виб'ємо з усієї Херсонської області й подивимося, якими будуть їхні подальші дії".

Надалі важливо слідкувати за тим, на який з напрямків росіяни перекинуть угруповання з правого берега Дніпра – за деякими оцінками, вони тримали там до 30 тисяч військовослужбовців.

Щодо ж до Херсонщини: імовірно, на нас чекає затяжний процес перестрілювання артилерією через Дніпро. Оскільки кинути понтон на берег, де стоїть ворожа армія, буде непростою задачею.

3. Як Херсон і область жили в окупації

Деякі населені пункти в області живуть під окупацією з самого 24 лютого. Херсон – з 1 березня.

За даними обласної адміністрації, в регіоні залишилось 450-500 тисяч людей. Це 40-50% довоєнного населення.

Під час чергового прориву ЗСУ у кінці серпня українська влада закликала мешканців окупованого півдня евакуюватись, зважаючи на "потужний та динамічний" розвиток подій.

Єдиним більш-менш мирним шляхом для виїзду був окупований Крим, з якого через Росію херсонці могли дістатись Європи та України.

Другий варіант – дорога через Запорізьку область, де українці іноді тижнями стоять в автомобільних чергах. Гуманітарного коридору там немає, дорога обстрілюється, а для росіян цивільні стають "живим щитом".

Читайте також: Два тижні в черзі. Як українці виїжджають з окупованих росіянами територій

У перші два місяці після захвату мешканці регулярно виходили на багатолюдні протести проти окупантів. Акції відбувались як у Херсоні, так і в менших населених пунктах. Люди скандували проукраїнські лозунги та з прапорами йшли колонами проти російської військової техіки.

У квітні росіяни взялись активно розганяти протести. А в кінці місяця, коли остаточно захопили владу в Херсоні, окупанти розгорнули репресії та терор.

Під них попадали ветерани АТО, активісти, журналісти, митці і бізнесмени. Людей викрадали або "затримували", не повідомляючи рідним жодної інформації, зокрема, про місце утримання таких цивільних полонених.

Херсонцями нав’язували російські паспорти. Незгодним з новою шкільною програмою погрожували конфіскацією майна. Заходячи в регіон, загарбники глушили там зв’язок, а потім розгорнули мережу власних операторів.

Перед втечею з Херсона, росіяни не лише оголосили там "евакуацію", примусово вивозячи людей, а особливо – дітей з рідних домівок. Загарбники також мародерили: за даними українського Генштабу, вивозили автомобілі швидких та обладнання лікарень, вежі стільникового зв’язку.

4. Як Росія захоплювала і здавала Херсонщину

Перші 2 місяці окупації в Херсоні трималась українська адміністрація. Росія зайняла міськраду лише 25 квітня.

Саме до цього часу в області точились основні бої. Ще в кінці лютого росіяни захопили критично важливі для себе об’єкти: переправу через Дніпро на підступах до Херсона та Каховську ГЕС, завдяки якій пустили воду в Крим.

Протягом місяця Росія окупувала майже всю Херсонщину, але до середини квітня ЗСУ періодично звільняли окремі території регіону. Згодом фронт стабілізувався, і війна стала позиційною.

Під контролем окупантів залишалась більша частина області, за виключенням окремих районів на півночі.

Наприкінці травня українська влада почала говорити про контрнаступ на Херсонщині. Протягом літа про це неодноразово йшлося в офіційних зведеннях Генштабу, обласна адміністрація звітувала про кількість звільнених населених пунктів, президент Зеленський говорив про "хороші новини на півдні".

Це були, здебільшого, точкові звільнення на західних і північно-західних кордонах регіону. На початку жовтня українські захисники менш ніж за тиждень успішно відбили у загарбників аж три десятки населених пунктів.

Станом на початок листопада, за даними обласної адміністрації, ЗСУ звільнили 13% захоплених територій.

Під час контрнаступу війна на Херсонщині мала дві тенденції, окрім точкових звільнень.

По-перше, ЗСУ регулярно наносили удари по великих об’єктах, як то мостах і базах росіян. Так, з кінця липня під постійними атаками були всі три переправи через Дніпро, контрольовані ворогом. У кінці серпня у Збройних силах назвали всі ці мости зруйнованими.

Це значно послаблювало логістику росіян. Британська розвідка називала ключовим у боях за Херсонщину саме контроль над мостами.

Другою характерною рисою була ліквідація окупантів та їхніх поплічників. З Херсонщини регулярно приходили новини про вбивства і підриви помічників російських військових, колишніх українських силовиків-зрадників і навіть гауляйтера Володимира Сальдо, який то помирав, то знаходився у комі, то "оживав" на пропагандистських ресурсах.

Остання така звістка з’явилась того ж 9 листопада: про смерть одного з ватажків Кирила Стремоусова, який, за твердженнями російської пропаганди, розбився в ДТП.

***

Звільнення Херсона, до якого Україна стрімко наблизилась 9 листопада, має стати ще одним свідченням успішності української стратегії ведення війни.

На відміну від Росії, ЗСУ намагається не вести "радянських" бойових дій з лобовими масовими атаками величезними силами. Наслідком таких атак в сучасних умовах зазвичай стають величезні втрати техніки і людей при мінімальних здобутках.

Українські бойові командири воліють уникати кривавих боєнь, покладаючись на військову винахідливість, раптовість маневрів і тактику витискання росіян, яке досягається знищенням командних пунктів та ліній постачання.

Так Росію витиснули з-під Києва і Чернігова, так само її змушують забратися із Херсона. Після точкових філігранних ударів українських сил по мостах і складах, утримувати місто росіяни не мають ні сил, ні можливості.

Кажучи образно, Україна веде такі наступи, щоб у росіян не лишалось іншого вибору, як демонструвати усе нові й нові "жести доброї волі".

Українська Правда

***

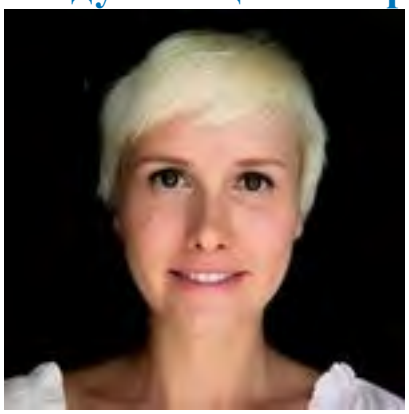
№ 957.

Постріл у совість: що не так із продажем офісу «Аркади»

2022-11-10

Згадуйте цю історію щоразу, коли чутимете «умєровські» гасла

Юлія Самаєва

Редакторка відділу економіки ZN.UA

Уранці 10 жовтня Київ переживав наймасовіший обстріл з 24 лютого, одна із ракет влучила в совість.

Тим ранком о 9.55, під виття сирени, Фонд гарантування вкладів фізичних осіб розпочав продаж офісного приміщення збанкрутілого банку «Аркада» і, на диво, впорався. Коли, кому і за скільки продали цю будівлю — це історія про те, як поруч із українцями, котрі ціною власного життя виборюють для своєї країни право на існування, досі існують жителі України, що ведуть не менш запеклу боротьбу за власне збагачення.

1. То що не так із продажем офісу «Аркади»?

Будівля на Ольгинській у самісінькому серці столиці відома та пізнавана — справжня перлина ринку комерційної нерухомості: розташування впритул до верхнього виходу метро «Хрещатик», безпосередня близькість до урядового кварталу, 14 із лишком тисяч квадратних метрів офісних приміщень.

Очевидно, що на таку перлину мали би бути і попит, і ціна, відповідно, висока. **От тільки не в Україні.**

Банк «Аркада» було визнано неплатоспроможнім улітку 2020 року, а його майно, відповідно до законодавства, опинилося у ***Фонді гарантування вкладів***, який уповноважений його продати, аби компенсувати завдані збитки.

Але будівля на Ольгинській, головний актив банку (десь 30% від усього його капіталу), до фонду потрапила не одразу.

Напередодні ліквідації з банку її вивели (як заставу за кредитом), переоформивши права власності на Олега Неліна, який, у свою чергу, передав будівлю в іпотеку Тарасові Будейному.

> Обидва пани ***пов'язані*** з екс-міністром екології часів Януковича та власником газовидобувної компанії Burisma Миколою ***Злочевським***, який наразі перечікує розшук в ОАЕ. Нелін у зв'язці зі Злочевським з 2000-х і як найманий працівник, і як менеджер, і як співвласник у компанії батька Злочевського. Коротше кажучи, все було. Будейний — один із топів Burisma та багаторічний помічник міністра-втікача за часів його депутатства.

Втім,

> **— перша спроба Злочевського забрати основний «аркадний» актив виявилася надто топорною і, на диво, невдалою.**
>
> Можна було б написати щось про звитяжну судову боротьбу фонду за повернення державі цінного активу, якби не подальші події. Тож обмежимося лише констатацією — фонд повернув актив.

За два роки будівлю на Ольгинській виставляли на продаж майже три десятки разів (!) — і жодного охочого купити перлину.

Злякала ціна? Та ні, вона була цілком адекватною ринку на той момент.

> **Радше, напружувала перспектива змагатися за актив із Злочевським.**

Зазвичай,

> — коли йдеться про такі непересічні об’єкти, темних конячок серед потенційних покупців немає, ба більше, особливо одіозні свідомо на кожному кутку розповідають про власну зацікавленість в активі та дуже серйозні наміри. Майже як дуель поглядів перед боксерським двобоєм, тільки той, хто відвів очі першим, навіть у ринг не виходить.

Та й сама судова тяганина, яка пов’язана із поверненням активу та тривала аж до жовтня цього 2022 року, відлякувала.

Бо суди — це дорого та обтяжливо для всіх потенційних покупців, окрім тих, які можуть ці суди припинити одним телефонним дзвінком.

Звісно, це розуміли у фонді, але вперто виставляли будівлю на продаж, хоча в ринг ніхто не виходив.

А за процедурою, якщо покупців немає і об'єкт ніяк не вдається продати, шлях один — на голландський аукціон. І якщо нормальний аукціон передбачає підвищення ціни, то на голландському аукціоні ціну, навпаки, знижують.

Це лише в теорії на голландських аукціонах мають продавати сам непотріб, на практиці там нерідко і невипадково опиняються найбільш привабливі активи, які хтось хоче купити за найнижчою ціною.

> **Що, власне, й вийшло з будівлею на Ольгинській, вартість якої 10 жовтня стартувала з мільярда гривень і протягом нетривалих торгів скотилася до 350 млн.**

Саме так,

> **— офісний центр площею у 14 тис. кв. м у центрі Києва купили за ціною 700 дол. за квадратний метр, бонусом новим покупцям відійшла ще й ділянка столичної землі під ним у 50 соток (0,5 га).**

Скажете, але ж ринку нема, в країні війна, інвестори причаїлися!

Так, дійсно, для інвестицій час найгірший із можливих, то чому ж тоді було не зачекати кращого моменту?

Адже навіть зараз, у війну, квадратний метр у недобудованому «Аркадою» ж панельному ЖК на узбіччі Харківського масиву й досі, за відсутності попиту та власне забудовника, коштує майже 2 тис. дол.

А **комерційна нерухомість у центрі зараз, хоча ринку й немає, не обходиться дешевше 3,5 тис. дол. за метр.**

Скажете, що

> **— краще так, ніж покласти на плечі платників податків ще й цей актив, бо комунальні та охорона такої великої будівлі стануть у копієчку!**

Справедливо,

> — от тільки актив цілком нормально забезпечує себе сам. Будівля не порожня і принаймні на дві третини наповнена орендарями.

Зрозуміло, що часи важкі для всіх, навіть для орендарів з Ольгинської (можливо), але за нинішньою середньою ціною оренди в цьому районі навіть

за умови, що лише третина орандарів її оплачує, будівля генерує 2,5 млн грн на місяць. Цілком мало би вистачити на утримання та очікування кращих часів.

Скажете, що

— краще покласти до бюджету хоч копійку, ніж нічого.

І тут важко не погодитися, от тільки

— вибір від самого початку був між копійкою та гривнею, а варіант «нічого» нам свідомо нав'язали.

Такий непересічний об'єкт узагалі можна було не продавати, зважаючи на розташування і дохід, який він генерує, на простоту отримання цього доходу, з яким легко впорається навіть «неефективний державний власник».

Але, цей варіант навіть не розглядався, розглядався варіант продати, ще й за безцінь.

Загалом на останньому аукціоні покупців було три компанії.

1) Перша — **фірма, про діяльність якої багато міг би розповісти заступник керівника офісу президента Андрій *Смирнов*.**

2) Друга — компанія-ноунейм, яка мала розрадити самотність першої фірми на торгах.

2) Третя — загадкова «Сістемойлінженерінг», назва якої прямо вказує на максимальну віддаленість цієї ТОВки від ринку нерухомості. Оскільки темних конячок, як ми вже згадували, в цьому бізнесі немає, то більшість сторонніх спостерігачів ставила на першу фірму.

1. Гарна новина — вона програла і, попри всі намагання, не змогла скасувати результатів торгів.

2. Погана новина — програла не комусь там із ринку, а самому Злочевському.

Звісно, «Сістемойлінженерінг» не належить Злочевському напряму, його власниця — кіпрська «Ділоретіо Холдінгз», яка, у свою чергу, належить також кіпрським конторам — «Сермінара Лімітед» і «Гласімо Лімітед» (нормальні назви, певно, скінчились, а під рукою був каталог Ікеа). Так от, кінцевою бенефіціаркою першої компанії є Каріна Злочевська, а

другої — Анна Злочевська. І навряд чи вони лише повні тезки дочок Злочевського.

Так,

— **одіозний газовий магнат і хрестоматійний регіонал**, люди якого намагалися ***дати найбільший в історії України*** хабар, **продовжує тут брати все, що йому подобається, і за тією ціною, яка його влаштовує**.

Тобто,

— за смішні насправді гроші, бо за нормальних умов і ринку інвестиція у цей актив окупиться менш як за чотири роки, а головне — регулярно приноситиме дохід.

Важко уявити глибину провалля ідіотизму, в яке спустилися дайвери ***Фонду гарантування вкладів***, продавши щось ***Злочевському*** під час президентства Джо ***Байдена***.

Але ми не дозволимо собі припустити, що у фонді не вміють користуватися Гуглом і не перевіряють кінцевих бенефіціарів покупців.

Те,

— що за буквою закону та за процедурами в цій історії немає жодного порушення, не втішає, радше, навпаки.

Організатори аукціонів із ***Фонду гарантування***, які так затято боролися із ***Злочевським*** у судах, робили це, щоб потім усе одно віддати йому актив, тільки у більш законний спосіб і все ж не якимось там помічникам, а кревній рідні.

Причому, їхнє бажання зробити йому цей цінний подарунок не зупинило навіть наймасштабніше бомбардування столиці з початку війни.

Поки кияни сиділи у бомбосховищах, їх обікрали.

Втретє (3). Бо до цього їх кинули 1) «аркадівські» банк і 2) забудовник.

Згадуйте цю історію щоразу, коли вам будуть розказувати

1) про магію приватизації,
2) про необхідність от прямо зараз позбутися 80% усього майна,
3) про потребу знайти копійчину до бюджету та всі інші «умєровські» гасла.

Насправді,

1) неважко уявити, скільки дійсно цінних активів піде за безцінь, і ви навіть не зможете довести, що це мало, бо немає ані ринку, ані попиту.

Насправді,

2) неважко уявити, яким буде відсоток усім відомих пик серед облич щасливих покупців.

Що дійсно важко, то це

3) осягнути **рівень цинізму людей, які у війну не гірше за ворога мародерять у себе ж у країні**.

***

№ 958.

Дайджест подій в Україні та навколо України від 09 листопада 2022

Головне

1) Черговий "жест доброї волі". І де там ті їхзпьорди, що прогнозували розвал країни хуйла у разі поразки?

Оті всі жданови, швеці, піонтковські й усілякі інші хуйлорестоичі й падляки? Насправді, відведення військ триває за планом, і суровікін - аж ніяк не тупий валянок. Недооцінювання ворога - причина поразки. А ті, хто сприяє подібному недооцінюванню, працюють на хуйла. Я зрозуміло пояснив?

2) Чергова пісєнька про "мирні переговори" розпочалася. Зверніть увагу, як злагоджено мекають оці бл "миротворці"! А чому узеленські проти? Тому, що мають певну соціологію і розуміють, що народ буде ДУЖЕ проти після великих жертв, крові і втрат.

3)!За що розшукують шевченка? А за те, що вчасно не поділився. Це у мене єдина версія - інших немає.

4) Окремий розділ присвятив виборам у США і те, як і ким сформована "правильна точка зору" на певну партію. А тепер уявіть, що доведеться працювати з іншими. Уявили?

Теми доби

1) Росія оголосила про виведення військ із правобережжя Херсонщини.

2) Певні сили на Заході прагнуть схилити Україну до переговорів із РФ.

3) Єврокомісія запропонувала макрофінансову допомогу Україні на 2023 рік у розмірі €18 млрд.

1. Війна

1-1) Фронт

• Генштаб попередив, що спробу наступу російських військ із території Білорусі буде зупинено потужним вогнем. Усю територію на північ від Києва перетворено на укріплений район, тому втрати агресора будуть величезними.

МВС Білорусі внесло до списку забороненої символіки "нацистське" гасло "Жыве Беларусь!" та відгук – "Жыве!". На початку минулого десятиліття Лукашенко заборонив використання національного біло-червоного прапора.

• Підрозділи ЗСУ поступово звільняють північ Луганщини, відбиваючи контратаки супротивника. Спікер Генштабу Громов заявив, що на низці ділянок українські війська просунулися на відстань до 2 км.

• На Донеччині тривають бої в районі траси Лисичанськ – Бахмут, на околицях Соледара та Бахмута, на північній околиці Горлівки, у районі Донецька та на південь від Вугледару. Попри постійне введення в бій нового поповнення, атаки російських військ успіху не мають.

• Міністр оборони РФ Шойгу наказав вивести війська із правобережної частини Херсонщини. Командувач окупаційного угрупування генерал Суровікін заявив, що метою відведення є збереження життів військовослужбовців, а війська триматимуть оборону на лівому березі Дніпра. Спікер Оперативного командування "Південь" Гуменюк заявила, що відведення військ може бути "постановним шоу", але якщо це все-таки станеться, то подібний крок російська армія зробить уже не вперше. Президент Зеленський вважає, що окупанти чинитимуть завзятий опір просуванню ЗСУ на правому березі Дніпра, а оголошення Шойгу аж ніяк не є "жестом доброї волі".

За повідомленнями з лінії фронту, українські війська зайняли один із ключових опорних пунктів російських військ – село Снігурівку та ще кілька населених пунктів на півдні області. Російські підрозділи під час відступу кидають техніку, підривають мости та мінують територію насамперед населені пункти та дороги, щоби загальмувати просування ЗСУ. Окупанти оголосили про припинення "евакуації" населення з Херсона "за браком осіб, що мають бажання виїхати".

Окупанти будують укріплення на лівому березі Дніпра на Херсонщині й на Запоріжжі – навколо автошляхів, у районі КПП "Джанкою" на адмінкордону Херсонської області та Криму, та в самому Криму. Свіжі супутникові знімки демонструють перетворення російським командуванням усього півдня України на об'єднаний укріпрайон.

Британська розвідка вважає, що російське командування виводитиме підрозділи на лівий берег під прикриттям потужного артилерійського вогню. Відведення є фактичною відмовою Росії від плану пробиття сухопутного коридору до самопроголошеної "Придніпровської молдавської республіки" (ПМР) та окупації українського Причорномор'я.

Президент США Байден назвав заяву про відступ російських військ із Херсона "очікуваним" і наголосив, що це свідчить про серйозні проблеми в армії РФ. Генеральний секретар НАТО Столтенберг пропонує робити висновки пізніше, після аналізу ситуації.

• Російські ЗМІ повідомили про загибель у ДТП "заступника голови адміністрації Херсонської області" колаборанта Стремоусова.

1-2) Тил

• Президент Зеленський скликав засідання Ставки верховного головнокомандувача. На ньому було розглянуто підготовку армії до зими, зміцнення кордону, поточну ситуацію на фронті та відновлення об'єктів енергетичної інфраструктури.

Зеленський створив 4 військові адміністрації в Херсонській області.

• В усій країні тривають віялові відключення електропостачання. Останніми днями практично не було ракетних атак. Спікер командування Повітряних сил Ігнат вважає, що російське командування накопичує ракети та ударні дрони для чергового потужного удару по енергетичних об'єктах.

За словами віцепрем'єр-міністра Стефанішиної, 17 країн ЄС уже відправили до України 500 електрогенераторів.

Населення намагається використати підручні засоби, зокрема, туристичні газові балони для приготування їжі в будинках, у яких не підведено газ. У Києві зафіксовано три вибухи подібних балонів. За браком освітлення вулиць побільшало наїздів на пішоходів та інших ДТП.

• Інспектори МАГАТЕ не виявили ознак нелегальної діяльності на Південноукраїнській АЕС, яку російська влада вказала як одне з місць розроблення та виготовлення "брудної бомби".

• У Харкові демонтовано погруддя Пушкіна. За день до того невідомі особи облили його фарбою.

• Спеціалізована антикорупційна прокуратура оголосила в міжнародний розшук колишнього голову НБУ Шевченка та ще двох колишніх топменеджерів Укргазбанку.

2. Україна та світ

• Прессекретар російського МЗС Захарова оголосила, що Росія готова до переговорів з Україною "враховуючи наявні реалії". Спікер МЗС України Ніколенко назвав цю пропозицію влади РФ "димовою завісою для того, щоби виграти час", накопичити сили та спробувати змінити ситуацію на фронті на свою користь.

Телекомпанія NBC News повідомила, що низка американських чиновників переконані, що Україна й Росія наразі не в змозі досягти мети, яку поставило їхнє керівництво. Американські політики розглядають можливе затишшя на фронті взимку як привід розпочати мирні переговори. Президент США Байден заявив, що переговори можна започаткувати будь-якої миті, залишається лише з'ясувати, чи готова Україна піти на компроміс із Росією. Голова Об'єднаного комітету начальників штабів генерал Міллі заявив, що необхідно обов'язково скористатися "вікном можливостей" для переговорів у разі стабілізації лінії фронту протягом зими. Радник президента США з нацбезпеки Салліван відвідав Київ саме для "промацування" готовності українського керівництва до подібного варіанту. У відповідь на цю пропозицію президент Зеленський заявив, що спроба переговорів на початку війни була марною, а він відмовився від подальших контактів із Путіним після свідчень масових убивств та інших воєнних злочинів, які скоїли російські військовослужбовці.

Папа Римський Франциск заявив, що війну нібито можна завершити "м'якою силою діалогу". Президент Туреччини Ердоган назвав відведення російських військ із Херсона "позитивним і важливим рішенням" і знову запропонував свої послуги як посередника на переговорах.

За інформацією агентства Bloomberg, на саміт Великої двадцятки замість президента Путіна поїде міністр закордонних справ Лаврів, щоб уникнути конфронтації з іншими світовими лідерами. Німецькі дипломати вважають, що переговори між українською та російською делегаціями на полях саміту навряд чи відбудуться.

• Німеччина передала Україні партію ракет для комплексів ППО IRIS-T SLM, а також бронемашини Dingo з посиленим протимінним захистом,

розвідувальні дрони, засоби боротьби з БПЛА, тягачі-транспортери та навантажувачі. Ще одну партію обладнання підготовлено до відвантаження.

Міністр оборони Великої Британії Уоллес повідомив про передавання ЗСУ вже незабаром приблизно 1 тис. ракет "земля-повітря" для захисту об'єктів інфраструктури.

• Видання The Wall Street Journal повідомило про відмову американської адміністрації надати Україні сучасні безпілотники MQ-1C Grey Eagle, "оскільки це може спричинити ескалацію конфлікту" й сигналізувати президенту Путіну, що США надають зброю, яка може бути використана на території РФ.

• Єврокомісія оголосила про надання пакета макрофінансової допомоги Україні у 2023 р у розмірі €18 млрд. Це буде 12 траншів кредиту терміном 35 років із пільговим періодом у 10 років, протягом якого відсотки погашатимуться із коштів ЄС.

• У США відбулися вибори в обидві палати Конгресу. У нижній палаті (палаті представників) більшість здобула Республіканська партія, у верхній (Сенаті) голоси розділилися навпіл. Контроль над Сенатом залежатиме від результатів другого туру виборів у штаті Джорджія, де жоден із кандидатів не набрав понад половину голосів.

Українські ЗМІ однобоко висвітлюють перебіг виборів та відверто підтримують Демократичну партію, проте українські чиновники висловлюють надію, що представники Республіканської партії не відмовляться від підтримки України.

• Наступний саміт НАТО відбудеться у Вільнюсі 11–12 липня 2023 року. Його темами буде політика стримування, зростання оборонних витрат країн-учасниць та воєнна підтримка України.

• За інформацією агентства Reuters, країни Східної Європи готуються до ще однієї хвилі українських біженців через проблеми з електропостачанням та опаленням у країні.

3. Київ

- На сайті Київради набрала понад 6 тис. голосів петиція проти встановлення в столиці головної новорічної ялинки країни. Автори петиції вважають, що ці кошти доречно спрямувати на потреби ЗСУ чи на підтримку тимчасово переміщених осіб.

***

№ 959.

Інколи так трапляється, що саме порушники закону стають його найбільшими захисниками

Топменеджерів Нафтогазу зобов'язали подавати електронні декларації

Этот материал также доступен на русском

11.11.2022, 15:46

Олексій Чернишов (Фото - пресслужба Нафтогазу)

У війні Росії проти України журналісти цілодобово ведуть боротьбу на інформаційному фронті. Наша зброя — чесна інформація.
Ворог відібрав у нас основне джерело фінансування — рекламу.
Підтримайте Liga.net, щоб ми встояли і перемогли

Долучитись

Топпосадовці НАК "Нафтогаз України" тепер повинні подавати електронні декларації, тому що уряд змінив статут компанії. Про це в інтерв'ю **LIGA.net** розповів заступник голови Національного агентства з протидії корупції Артем Ситник.

Підписуйтесь на LIGA.Бізнес в Telegram: коротко про важливе

Необхідність зміни в статут виникла через призначення ексголови Мінрегіону Олексія Чернишова на посаду голови правління Нафтогазу.

"У законі "Про запобігання корупції" є обмеження, що особа, яка здійснювала контрольно-наглядові функції щодо юридичної особи **приватного права**, упродовж року не може займати керівні посади в ній", — нагадав Ситник.

А Чернишов був міністром у Кабміні, який виконує функції наглядової ради і загальних зборів акціонерів Нафтогазу.

Уряд змінив статут компанії, прибравши пункт про те, що це юрособа приватного права. Виходячи зі специфіки утворення та статутної діяльності Нафтогазу, це юрособа **публічного права**, сказав Ситник.

"Нафтогаз за своєю суттю є юридичною особою публічного права, тому що утворений на виконання указу президента. Це підприємство має стратегічне значення, належить до сфери особливого державного інтересу, забезпечуючи енергетичну безпеку держави. А назва приватна акціонерна компанія стосується лише управління акціями", — пояснив він.

Лямець **2022-11-11**

Ось і цього разу. Неможна було призначати Олексія Чернишова головою "Нафтогазу" - це забороняє закон. Але вихід знайдено. Змінили нормативку - і стало можна.

Отже, тепер "Нафтогаз" - знову публічна компанія. Тепер, виявляється, держава знову власник "Нафтогазу". Тепер навіть посадовці НАКу мають подавати декларації, начебто вони держслужбовці.

Ось так. Гадаєте, Кабмін хотів, щоб "нафтогазівці" складали декларації? Ніт... Просто хлопці захотіли призначити Чернишова. Прикрі наслідки - тепер йому доведеться показувати дохід.

Гадаю, зараз у "Нафтогазі" ридають. Ще нещодавно життя було надто гарним.

Рівно два роки тому, 26 жовтня 2020 року, тодішній голова "Нафтогазу" Андрій Коболєв протягнув нову редакцію статуту "Нафтогазу". За текстом статуту, НАК визнавався... приватною компанією. Байдуже, що власник 100% акцій - держава. Це приватна компанія, а отже не залежна від держави.

Ці зміни мали дуже практичний наслідок. Якщо компанія приватна, то її керівники (включно із самим Коболєвим) не вважаються держслужбовцями. Тож, вони не мають декларувати дохід. Більше того, наглядова рада може сама визначати, які зарплати та премії платити топам "Нафтогазу".

Власне, потім ви знаєте. За 2020 рік Коболєв отримав премію 347 млн грн. Загалом 5 членів правління та 15 директорів НАК «Нафтогаз» отримали 911 млн грн виплат. Традиція продовжувалася. Нещодавно, напередодні вильоту з "Нафтогазу" його духовний брат-близнюк Юрій Вітренко розписав на премії співробітникам НАКу 3 мільярди гривень! Це при тому, що збитки компанії наближалися до 50 мільярдів гривень.

І усе це - завдяки "одобрямсу" Кабінету міністрів та підпису прем'єра Дениса Шмигаля.

Два рокі той самий Шмигаль спостерігав за пі...цом. А тепер підписав дещо протилежне. Наче і не було нічого.

Якщо це не корупція, то що?

Гадаєте, Шмигаль з Коболєвим замутили цю штуку вдвох? Може, Шмигалеві хтось шепотів на вухо? Хто б це міг бути... Гітлер? Владімір Владіміровіч Х.? Не може бути... Невже Лукашенко?

Ваші версії, друзі.

***

№ 960.

Об экономической политике современной Украины или немного о «теории заговора»

Монин **2022-11-11**

Я думаю большинство из Вас задаются вопросом почему ***политика проводимая Украинской властью такая бездарная в экономическом плане***, при том что народ показывает чудеса самоорганизации заставляя граждан всего мира рукоплескать Украинцам, при полной безнадеге в экономической политике.

Попробую высказать свою версию почему так происходит.

Итак как Вы вероятно знаете лидер который не имеет собственного видения - выполняет видение лиц которые имеют это видение. У всех предыдущих Президентах кроме Ющенко мотив получения власти как ренты всегда преобладал над развитием страны. При этом как не странно это может звучать но при вороватом Януковиче Украина имела лучшие темпы роста экономики по причине исповедуемого им тезиса что вместе мы заработаем больше чем если будем воевать друг с другом.

После прихода Порошенко, для меня очевидно что Украина вместо российской сферы влияния попала под Западное влияние. Но поскольку Порошенко да и Зеленский также не имел своего видения развития страны, его формируют элиты из вне. Я их назову Глобалистами. Некоторые их называют Соросятами не суть важно. Важна суть проводимой политики.

Я думаю Вы не будете отрицать что есть некие теневые силы, цель которых находится на вершине пирамиды управления миром и остаться в этой роли в будущем. В условиях процесса глобализации мира управлять намного проще на уровне условного "мирового правительства" либо посредством управляемых людей в каждом из стран. При этом крайне важной задачей в этом управлении есть задача недопустить создания независимых центров влияния исповедующих самостоятельную региональную экономическую политику.

В современном мире не нужно завоёвывать страну физически как пробует сейчас с катастрофическими последствиями для себя сделать Путин, а достаточно контролировать 3-х людей - Главу Нацбанка, главу Минфина и Президента. Это 3 ключевые должности в любом государстве. Если ты контролируешь Нацбанк и Минфин то ты контролируешь фактически большую часть денег страны - что на самом деле при безидейном в экономическом плане Президенте и вороватых элитах это достаточно чтобы экономически управлять страной.

Независимый формально Нацбанк действительно независим но только от государства Украины. Но это не мешает Национальному банку 10 раз упомянуть МВФ как главного партнёра в каждом из отчётов (Вы можете легко это проверить почитав любой Инфляционный отчёт) , что четко показывает под чьим реально контролем находится сейчас Нацбанк.

В условиях вороватых элит и распила денег через Бюджет очень легко управлять экономическим развитием страны да и законодательным полем также.

В 2015 году Министр Финансов ***Яресько*** оформила через парламент законодательную ренту на страну - или налог на рост экономики в пользу внешних игроков до 2040 года. Я думаю Вы с забавным интересом наблюдаете как ради получение кредита в 1 млрд долларов МВФ цель которого отдать эти же 1 млрд МВФ 2-3 месяца напрягается парламент чтобы принять нужные внешним игрокам законы. А то что ***Марченко*** назначили председательствующим в мировых структурах тоже показательно по сути.

Когда страна выпадает из зоны чьего то контроля, как это произошло с Украиной в 2014 году, и подобные глобальные структуры входят в страну то на первом этапе их цель зачистить местные региональные элиты.

На самом деле это очень легко сделать и это было сделано в 2015-2017 году когда

> 1) Нацбанк пользуясь кризисом в стране изменил политики так чтобы убить все ФПГ в стране. 2) Не пострадали только банк Порошенко и Ахметова. 3) А крупнейший частный банк через парламент просто Национализировали по беспределу.

Второй этап уничтожения местных элит заключается в отборе у них средств производства. Этот этап пока ещё в процессе но в последнее время ускорился.

И здесь важным стратегически являются с одной стороны высокие налоги чтобы местные капиталисты не могли иметь конкурентных преимуществ, высокие ставки по кредитам, чтобы не было средств к развитию (диктат высокой ставки НБУ) и правильные законы, чтобы держать бизнесы в максимальной зависимости от государства.

> 1) Процесс долгий но постепенно бизнесы банкротятся и их скупают по "правильной цене". 2) Либо принимаются законы об Национализации активов (недавняя национализация как раз тему).

Война в этом смысле очень «помогает».

> **1) Ибо фактически крупные объекты итак физически уничтожаются. 2) С другой стороны Гетманцев здесь выполняет очень важную функцию - он законодательно меняет так бизнес среду что она превращает бизнес в стране в Армагеддон, что заставляет активных людей покидать страну.**

Третий этап - это передача активов государства правильным людям.

> Причем Прозорро это только для местных лохов. Передача гос банков идёт через меморандумы МВФ и спец законами в парламенте. Кстати гос банки уже в процессе передачи... Что будет с отобранными недавно активами типа ***Укрнафта*** Глуско и другие - потом посмотрим. Но логично было в такой парадигме - передать их правильным Западным компаниям.

При этом,

> **чтобы население весь этот процесс поддерживало, необходимо постоянно в повестке медиа скармливать тезис - Олигархи зло и коррупция зло.**

Здесь я не собираюсь отбеливать каким то образом олигархов но Вы же понимаете что без самого государства они существовать не могут. Единственное о чем я беспокоюсь так это о таких гениях как Новая Почта и Монобанк. В зачищенной банковской сфере появился новый эффективный игрок. Но парламент на прошлой неделе принял Закон который позволяет национализировать любой банк Украины решением НБУ в военное время, в том числе и Монобанк. Хотя надеюсь что этого не произойдет, но мало ли что?

Если Вы думаете что подобные процессы происходят только в Украине - то это не так.

> 1) Трамп был не системным в США, который формировал региональную политику с лозунгом Сделаем Америку сильной снова. Ну а из недавних скандалов - 2) несистемная Лиз Трасс заикнувшаяся о самостоятельной экономической политике и смещенная представителем глобалистов Сунаком.

Поэтому я думаю что шанс на новую Украину возможен, но только

1) после зачистки регионального поля и 2) **когда интересы глобалистов изменятся с ренты со страны и зачистки региональных элит в другую роль** в которой они согласятся, что — Украине при помощи Капиталов глобалистов необходимо создавать рабочие места и увеличивать и свое благосостояние.

> 3) При этом с моей точки зрения это возможно только **после расчленения России** на части, чтобы Украина не была пограничьем между орками и эльфами.

А пока имеем то что имеем.

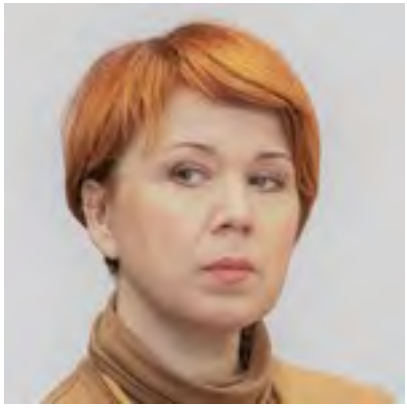
***

№ 961.

Військовий аналітик Агіл Рустамзаде: «Світ покінчить із Росією й Іраном. Ми це побачимо в перспективі від кількох місяців до року»

2022-11-09

Інна Ведернікова

Редактор відділу політики ZN.UA

Реальність яка вона є

Військовий аналітик з Азербайджану Агіл ***Рустамзаде*** увійшов із правдою до нашого інформаційного простору одразу після початку російської агресії 24 лютого. І став джерелом інформації, з якого можна пити і не отруїтися.

Це його друге інтерв'ю нашому виданню, яке розкриває та систематизує картину того, що вершиться всередині війни та навколо неї.

Що й чому відбувається зараз? Що чекає на Україну в цій війні, а мир — у майбутніх війнах? І що буде згодом?

1. Про технологію «стратегічного паралічу», фактор дронів-камікадзе та поставки винищувачів F-16

— Агіле, очевидно, що ми переживаємо дві війни: 1) одна на полі бою, 2) друга за інфраструктуру. Росія, за вашими словами, використовує *концепцію «стратегічного паралічу»*. Це дві паралельні площини, які однак можуть легко перетнутися, якщо ми програємо битву за інфраструктуру. Крім уже визнаних поставок дронів, Іран готовий передати Путіну балістичні ракети. І росіяни битимуть у мороз по наших ТЕЦ. Мета — знеструмити й зламати психологічно українську армію та народ. Параліч енергетики дорівнює контрнаступові російської армії. Який у нас вихід? Що означає провести децентралізацію енергетичних об'єктів, про яку ви кажете? Як правильно потрібно налаштовувати людей?

— **Завжди треба готуватися до гіршого сценарію.** Це аксіома.

Та є й добрі новини:

> в Ірані глибока внутрішня криза, все йде до збройного заколоту. У перспективі двох тижнів — місяця Ірану може бути не до поставок зброї.

Але це не означає, що уряд і громадськість України не повинні готуватися до складної ситуації із забезпеченням тепловою та електричною генерацією, постачанням води, газу. Треба звертатися до свого ж досвіду. Не знаю, як гостро стояло питання в Україні на початку 1990-х, але в Азербайджані тоді були серйозні проблеми з електрикою та газом. Проте ми вижили.

Що таке децентралізація енергетики? Я не фахівець у цій галузі, але я розумію, що збільшення джерел постачання електрики може привести до децентралізації. Якщо, скажімо, якусь частину міста Києва постачає тільки одна теплова електростанція, то підключенням 10–15 потужних генераторів, які Захід уже став вам поставляти, ви знижуєте рівень уразливості інструментів для генерації. Тобто Росії треба буде вже знищувати не один

об'єкт газотеплової електростанції, а 15–20 генераторів. Це набагато складніше.

Що ж стосується «стратегічного паралічу», то нині Росія не в змозі цього зробити.

У неї страшна перенапруга сил. Ця технологія передбачає знищення не тільки критичної інфраструктури.

> **Є чотири кільця, і останнє — цивільне населення, якого зазвичай не чіпають. Але знищення трьох кілець призводить до того, що люди просто деморалізовані й готові до здачі.**

Київ, 17 жовтня 2022 р.

— Однак вони знають розташування всіх наших основних енергетичних вузлів.

— Проте **в Росії немає такої кількості ресурсів, щоб ударити зразу по всіх. Вони нагромаджують 40–50 ракет, відстрілюються й потім знову чекають. Але 40 ракет замало, щоб знищити критичну інфраструктуру навіть Києва, не кажучи вже про всю Україну.**

А вони цього будуть прагнути, продовжуючи використовувати ракети та дрони-камікадзе.

— Від моменту вашої появи в інформаційному просторі України ви завжди вказували на важливість дронів-камікадзе, але ми пропустили цю

історію. У результаті, 10 жовтня Росія з допомогою іранських Shahed-136 розпочала масове і планомірне знищення нашої енергетичної інфраструктури. Минув місяць. ЗСУ скористалися вашою рекомендацією щодо радянських зенітних установок ЗУ-23, які є на українських складах і якими можна ефективно збивати дрони за відсутності замкненої парасольки ППО. Чи ми продовжуємо стріляти по них дорогими ракетами?

— Дрони-камікадзе, які використовує Росія, це не тільки Shahed-136. На лінії фронту вам докучають ще й російські «Ланцети». За останні десять днів я побачив 10–15 відео, де вони знищують ваші гармати й самохідні артилерійські установки. І мені прикро, що один дрон на висоті близько тисячі метрів знімає, як інший дрон уражає. Це означає, що Україна не розгорнула військової ППО.

Треба було готуватися, розуміючи, що будь-яку самохідну артилерійську установку шукатимуть і знищуватимуть.

А отже,

> **вона не повинна виходити на місце дислокації сама, а тільки під прикриттям зенітного кулемета або зенітної гармати.**

Те саме стосується й ударів по міській інфраструктурі.

Я ще не бачив відеокадрів, щоб дрони-камікадзе знищували зенітними гарматами або кулеметами в містах.

У тому числі вашими ЗУ-23-2, які лежать на складах. Тому я вважаю, що ви все ще марнуєте дорогі ракети.

— За нашою інформацією, найближчим часом Україна отримає досить серйозний потік ППО, у тому числі винищувачі F-16. Це зможе змінити хід війни за інфраструктуру та на полі бою?

— Я з самого початку розумів і казав, що F-16 дуже потрібні Україні. Можна було передбачити, що Росія почне бити по інфраструктурі. Літаки F-16 можуть купірувати загрозу дронів-камікадзе та крилатих ракет.

У Росії вже зараз нестача балістичних ракет. «Іскандери» вони майже всі відстріляли, а те, що в них залишилося, — падає їм же на голову.

1) Однак ще є до 10–15 штук «Кинджалів», якими вони битимуть по найбільш пріоритетних цілях.

2) Так, винищувачі F-16 зможуть узяти на себе основне навантаження ППО.

Якщо звернутися до досвіду боротьби з Shahed-136 Саудівської Аравії, то саудити чергували в повітрі на винищувачах F-15 і збивали їх.

Є контейнери оптичної розвідки, з допомогою яких вони озброювали свої літаки та спокійно знищували дрони.

Тим самим шляхом так само вдавалося збивати дрони-камікадзе і Ізраїлю.

Іранський дрон-камікадзе «Shahed-136» під прикриттям російської герані

Крім того, винищувач F-16 — це багатофункціональна платформа. Вона може застосовувати ракети дальністю до 250 кілометрів. Тобто ви отримаєте не тільки ППО, а й інструмент, який допоможе вам знищувати військову інфраструктуру противника на відстані 200 кілометрів від лінії фронту. Підривати його танкоремонтні заводи, на яких активно ремонтують військову техніку. Знищуючи такі заводи, ви будете перешкоджати противнику відновлювати сили й ресурси. Оскільки таких ракет у вас поки що немає, вам доводиться працювати асиметрично — партизанити, підриваючи цистерни з паливом на залізницях. У кожному разі, F-16 — хороший інструмент, але це дозований інструмент, тоді як вам потрібно в багато разів більше.

Однак я чув новину, що на вашому бомбардувальнику СУ-24 скоро встановлюватимуть ракети SCALP. Це теж дуже хороші ракети дальністю 250 кілометрів. Тобто в перспективі, навіть без поставок F-16, ви отримаєте дуже великі можливості для ударів углиб території противника.

— Поставити F-16 на озброєння — скільки це може забрати часу? Два тижні, місяць, два?

— Це залежить від того, чи навчалися ваші льотчики у США. До мене доходила інформація, що навчалися. На території України є, як мінімум, 4–5 міжнародних цивільних аеропортів, де F-16 можуть сідати і злітати. Для злету одного винищувача потрібно до десяти спеціалізованих автомобілів.

> І якщо котрась країна НАТО надасть вам частину своєї аеродромної служби й техніки, то це 2–3 тижні.

Інший варіант

> — вам передають F-16, пілоти перенавчаються в Німеччині, потім ви щось закуповуєте… це довго.

Але я не в курсі всього цього процесу. Тому мені важко сказати, через скільки часу F-16 стануть на чергування над Україною.

2. Про рубіж нового року, ІПСО від Залужного та обережне поводження з пацюком

— Очевидно, що Путін, просідаючи на полі бою та розстрілюючи наші міста, примушує нас до миру. На його умовах. Однак радник президента США з національної безпеки Салліван, який недавно й невипадково прилітав до Києва у пік інфраструктурної війни, дав чіткий політичний сигнал: жодних переговорів без України, і стартова точка — повна деокупація до кордонів 2014 року. Що обіцяє посилення економічного тиску наших партнерів на Росію, а також продовження поставок озброєння.

Проте, за вашими словами, рубіж нового року стане часом найбільшої напруги сторін. Той, хто пройде його успішніше, — потенційний переможець. Росія на той момент буде на піку своїх можливостей, і якщо ЗСУ зможуть завдати удару на цьому етапі, то вона не підніметься.

Яка зараз загальна розстановка сил, і які можливості у сторін на підході до цього рубежу?

— Рубіж нового року я позначив для себе. Тоді мені стане зрозуміло, наскільки перенапружує свої сили та можливості РФ і чи зможе вона протистояти українській армії. Зараз особливо активних боїв не спостерігається, триває взаємне знищення ресурсів сторонами на далеких дистанціях безконтактних боїв. Вони по змозі знищують вас, ви по змозі знищуєте їх. Але тут у ЗСУ ніби більше можливостей, оскільки ви

застосовуєте високоточну зброю, високоточні снаряди, ракети. І тільки під новий рік стане зрозуміло, чи вдасться російській армії нагромадити сили, аби ефективно протистояти українській армії.

Я будую свої розрахунки на тому, що в перспективі на той час українська армія або повністю, або частково візьме під контроль місто Херсон. А після цього розпочнеться процес витіснення противника. Який чинитиме опір.

Тоді ми побачимо динаміку, у нас з'явиться база для формування прогнозів на наступні 2–3–5–6 місяців.

Однак річ не тільки в можливостях російської армії. Вісім місяців війни — це важко навіть для дуже сильної економіки, а економіка Росії слабка.

Тому тут дуже багато чинників.

Крім того, **ми можемо бачити зміну настроїв усередині російського суспільства, російської політичної еліти**.

Тобто для мене новий рік — свого роду тригер, який дасть зрозуміти, до чого йдуть усі процеси, включно не тільки з війною, а й іншими інструментами, що працюють проти Російської Федерації.

— Повертаючись до програмної статті генералів Залужного і Забродського, зазначу, що зараз вона, в певному сенсі, сприймається і як блискуча інформаційно-психологічна операція, спрямована проти ворога.

У ній — 9 серпня — йшлося про стратегічну ініціативу противника на всіх напрямах, а можливі контрудари ЗСУ розглядалися тільки в перспективі 2023 року. Але вже через місяць стратегічна ініціатива в руках ЗСУ. Ми визволили вагому частину Харківщини, включно з Ізюмом і Куп'янськом. Росіяни активно згортаються в Херсоні. Бахмут — тримається. Це так?

— Так. Це вимоги документів, які визначають ведення бойових дій. Сторони використовують різні прийоми, де, скажімо, 40% правди, 60% дезінформації. Або 30% правди, 70% дезінформації.

Безумовно, російська армія і пропаганда переплюнули вже всі методички, — я взагалі не пам'ятаю, коли востаннє чув від них правду.

Але **українська армія дуже вміло використовує інструменти інформаційної війни.**

Згадаймо хоча б успіх харківської операції.

> Мене на Фейсбуці пресували друзі: мовляв, у Херсоні наступ, а ти кажеш, що «рано». І ці друзі — військові, але якщо навіть їх було введено в оману, то я вважаю, що це один із яскравих прикладів інформаційно-психологічних операцій вашого командування.

Вересень 2022, визволення Харківщини

— Помітні зрушення в російській еліті сталися саме після провалу російської армії на Харківщині. Посилилися так звані «яструби», включно з воєнкорами і пропагандистами на центральних каналах. У результаті, Путін прогнувся під Пригожина й Кадирова, нагородивши останнього — після наїзду на російське командування (!) — черговим

званням. Змінилася стратегія війни. І якщо для патріарха Кирила це вже справжній хрестовий похід, а для Кадирова — джихад, то для Путіна — оголошена часткова мобілізація людей і економіки.

Путін та його оточення усвідомлюють, що програш Україні — це крах Росії. Ставки — максимальні. Це усвідомлення — шлях куди, по-вашому?

— Я завжди казав, що **ця війна закінчиться розколом Росії. Однак розуміння цього до самих росіян прийшло тільки зараз**. Вони відчувають, що втрачають свою країну.

Поки що не усвідомивши, що це проблема не тільки Путіна, а що вони всі під цим підписалися. Рівень підтримки війни в Україні коливається, за даними різних джерел, від 70 до 85%. Це колективна відповідальність росіян.

Так, можуть бути якісь внутрішні чвари, розбірки, когось підніматимуть, когось — опускатимуть, але **навряд чи навіть втрата Херсона приведе до істотних зрушень у свідомості росіян, у свідомості російської політичної еліти**.

Найімовірніше,

> 1) вони постараються взяти паузу, 2) ввійти в переговірний процес, 3) щоб, скажімо, через два-три або п'ять років розпочати нові військові дії.

Але цивілізований світ це розуміє. Як і те, що такі країни-ізгої, як Росія та Іран, — це тривала загроза всім.

> Тому ці країни будуть розвалювати й не дадуть їм можливості зберегти свою територію. Їх будуть ділити.

Тому в мене великі сумніви, що хтось примушуватиме Україну вести переговори з Росією.

Пригожин та його майбутні солдати

— Аналізуючи влітку нерішучу позицію Заходу, ви говорили про небажання «заганяти пацюка в кут», — він може напасти. Нині, усвідомивши, що це квиток в один кінець, Росія може завдати ядерного удару?

— Це саме питання про те, чому Захід не дає вам усе й відразу. Зараз вам стали давати системи ППО, і ви будете ними захищатися. Тимчасом на складах у США зберігається по 5–10 тисяч автомобілів «Хаймарс».

Однак **ваші партнери не хочуть значно збільшувати ваші наступальні можливості, вони хочуть, щоб працювали не тільки військові інструменти, а й політичні, і економічні**.

Ось тому вони передають вам зброю не в повному обсязі, вони дозують ваші наступальні можливості.

І це вам на користь.

Якщо Росія не буде як держава сипатися під тягарем своїх проблем, то ваш вихід на кордони 1991 року нічого не дасть, ви залишитеся під такою самою загрозою.

І це правильний підхід.

Коли працюють усі інструменти і витіснення противника відбувається повільно.

1) Адже одна річ — коли вас затиснули, як пацюка, і ви мусите щось робити.

2) Зовсім інша — тиснути день у день, коли ви починаєте звикати і слабшати в реакціях.

3. Про провалену часткову мобілізацію, інтригу Херсона та перелом у війні

— За нашою інформацією, у Вашингтоні вважають, що росіяни вчаться на своїх помилках досить швидко. І ми на кінець листопада отримаємо першу хвилю навчених мобілізованих, а наступна хвиля, на думку американців, буде в лютому. І це не означає, що вона буде останньою. А далі — росіяни готують строковиків, буде наступна мобілізація, і до підготовки вони ставитимуться набагато серйозніше, ніж до прогулянки, яку призначив для них Путін 24 лютого. Тому буде друга хвиля війни з Росією, але вже із заміненими воєначальниками та інакше підготовленими мобілізованими. Чи бачите ви цю ситуацію саме так?

— Росія дуже погано аналізує свої помилки. Бо, будучи сильною країною, вона восьмий місяць програє війну.

— Ви сперечаєтеся з американцями?

— Так, я сперечаюся з американцями. **Те, що десь сидять американці, не означає, що вони завжди щирі у своїх заявах або повністю володіють інформацією. Ця війна мені показала, що західна військова аналітика дуже кульгає.**

Але ми зараз не про це.

Росія мобілізує людей, котрі без зброї, без військової техніки, без командирів. Це не армія, це партизанщина. А як партизанщина може наступати проти армії, що буде їх розстрілювати навіть на відстані 20–30 кілометрів, поки вони не наблизилися до лінії фронту?

Частково мобілізовані

— Причому мотивована армія.

— Безумовно. Сотнею тисяч мобілізованих заповнили пробіл у військах. Для них знайдеться і зброя, і техніка.

Та ось далі — велике питання. У Росії немає ні сил, ні ресурсів озброїти й навчити ще 200 тисяч, зробивши з них боєздатні підрозділи. Я вважаю, що Росія другу хвилю мобілізації економічно не потягне.

Та ось, скажімо,

1) **якщо до квітня-березня 2023 Росія зможе подолати економічний тиск і знайти зброю для цих 200 тисяч мобілізованих, то російська армія зможе ще певний час чинити активний опір**.

2) Якщо ж цієї проблеми не вирішать, українська армія отримає динаміку й буде ще швидше визволяти свою територію.

— У Херсоні чия інтрига — наша чи Росії? Навіщо депортація? У вас була версія, що задум російської армії в тому, аби влаштувати бої в міській забудові. Недарма ж вони там перевдягаються в цивільне. Але це складний тип боїв. І українській армії доведеться вирішувати завдання, як зачистити місто без знищення самого міста. Це так?

— Ініціатива в інформаційній війні на цьому напрямі в Росії. Ваша сторона відповідає. А в мене альтернативних джерел інформації немає, супутника — теж, щоб розглядати з повітря, що там відбувається. Але вони точно почали будувати лінію оборони на східному березі Дніпра. Це означає, що частину

сил залишать у Херсоні для, можливо, міських боїв, але **основний акцент буде на обороні лівого берега**.

Чому мені все-таки важко будувати прогнози? Річ у тому, що в самій Росії ще не вирішили — боротися чи залишити Херсон? Тому в нас на руках немає фактажу, немає тригера, за яким ми змогли б точно визначити — вони будуть боротися за Херсон чи ні? А що стосується вас, то ви продовжуєте витісняти, розм'якшувати їхню оборону. Щодня ви завдаєте їм ударів, знищуючи десятки одиниць техніки та сотні — живої сили. І це справа часу, коли ресурси російської армії там закінчаться.

— Генерал Сергій Савченко впевнений, що росіян треба було бити до переправи на лівий беріг. Інакше потім покладемо людей під час форсування Дніпра. Як ви думаєте, чому командування ЗСУ не вибрало цього шляху?

— Річ у тому, що ми ніколи не матимемо тієї інформації, яку має Ставка Верховного головнокомандувача. Ваша влада отримує інформацію від спеціальних служб і західних партнерів.

Тому давати оцінки, не маючи повної інформації, на підставі якої українське військово-політичне керівництво прийняло те або інше рішення, не зовсім коректно.

Я, перебуваючи на службі, зрозумів, що люди завжди бачать світлий бік Місяця. А темний бік — це прерогатива керівництва країни. І громадськість, і частина експертного середовища часто судять неправильно, бачачи цей світлий бік.

— Якщо все-таки спробувати розглянути напрямок Бахмут, Кремінна… Сьогодні з'явилося зведення Генштабу, що в Бахмуті ЗСУ готуються до боїв у межах міста. Наскільки це важливо і складно? Яка перспектива?

— Найімовірніше, там відбувається зміцнення оборони. Додаткові 100 тисяч людей мобілізованих, які прибули на позиції російської армії, — це, в кожному разі, збільшення напруги на конкретних ділянках фронту.

І однією з таких ділянок є ***Бахмут***.

Тривають бої також за ***Вугледар***. Як росіяни зміцнюються на східному березі Херсона, так і ЗСУ, швидше за все, будують лінію оборони в Бахмуті на той випадок, якщо російська армія зможе підібратися до решток міста. Хоча там мало що від нього залишилося...

— Минулого разу ви позначали граничну цифру втрат противника для того, щоб стався перелом у війні, — під тисячу вбитих людей за добу. За ці дні була інформація Генштабу про втрати живої сили в росіян 700–800 чоловік. Це вже перелом?

— **Перелом почав формуватися після того, як росіяни взяли Лисичанськ**, — **там вони втратили наступальну можливість**.

Але **сказати, що українська армія повністю домінує й перелам сформувався, — не можна**. Це тривалий процес.

Думаю, що **до 15 січня ми з вами зможемо сказати — перелом сформувався повністю чи ні?**

А що стосується втрат, які позначив ваш Генштаб, то одноразово — це ще не результат.

> Але якщо завдавати противникові таких втрат упродовж двох тижнів-місяця, то, навіть не проводячи наступальної операції, ви завдасте такої шкоди противнику, після якої він втратить можливість оборонятися.

Однак ці цифри я підтвердив би відсотків на 50–60.

Тому що таких **сильних жорстких ударів по противнику я поки що не відзначаю**.

4. Про ракети великої дальності, 4% падіння ВВП Росії та обкладинку Time

— Генерали Залужний і Забродський у своїй статті сказали, що центр ваги в цій війні має зміститися з Криму, який треба неодмінно повернути,

до того, що Росія мусить відчути: відплата неминуча. Ви повідомили, що в Україну їдуть ракети SCALP, дальністю 300 кілометрів, плюс Кримський міст і підрив кораблів у Севастополі. Тобто *ми все-таки істотно підвищуємо рівень напруги?*

— Безумовно. Ситуація змінюється. Війна — це процес, що розвивається, змінює напрям, то гальмує, то бере додаткову динаміку. І те, що я говорив улітку, було актуальне на той період, а зараз уже інша реальність, інша ситуація на полі битви та у відносинах між країнами.

Саме зараз, коли Росія втрачає сили і можливість відповідати на удари ЗСУ, протистояти наступальним атакам, рівень напруги треба підвищувати.

> **Якби** ви вдарили по Кримському мосту влітку, то весь запас ракет ви отримали б у той період. **Ви змогли б це подужати? Ні.**

Ракети SCALP для СУ-24

Якщо вам зараз дадуть ракети ATACMS і плюс, як я зазначив, ракети SCALP для СУ-24, то ви отримаєте стратегічну перевагу.

Ракетами на 300 кілометрів ви будете знищувати всі цілі, які вам потрібні. Ви ж не ставите за мету знищити якусь електростанцію в Московській області, правда?

Однак, підірвавши Кримський міст, ви привели війну до певної межі, показавши, що можете дотягтися до їхніх електростанцій і нафтобаз у

прикордонних областях. Хоча про це ні ви, ні Росія не говорите, все залишається за кадром. Але процес триває.

— Щодо Москви є різні думки.

— Є така приказка, що «у любові та на війні всі засоби добрі». Я не буду вам накладати якихось обмежень і говорити про мораль, — це війна. Якщо вам потрібно стріляти по будь-яких цілях, то стріляйте. Просто я знаю, що ви цього не робитимете. Навіщо вам витрачати дорогу ракету на те, щоб у Москві в когось не було Інтернету?

— І все-таки слово «мораль» опинилося поруч зі словом «інфраструктура»… Відразу виникає образ цивільних. Те, що ми зараз переживаємо, перебуваючи під щоденними обстрілами без світла й тепла, — це аморально. Це терор проти цивільного населення.

— **У сучасних війнах високоточною зброєю може бути знищено інфраструктурний об'єкт, що не призведе до ускладнення життя великій кількості людей.** НАТО працювали так, — там люди не страждали без світла й тепла. Вони знищували ту інфраструктуру, яка забезпечує армію противника.

Зовсім інша річ, коли завдають ударів по містах, у яких немає військових об'єктів, де помирає цивільне населення. Все це — воєнні злочини.

Харків, 2022 р.

— «У вас військовий інструмент випереджає політичний і економічний», — ваша фраза. Агіле, а як це все можна збалансувати? Як, узагалі, можна перемогти країну, в якої немає моралі, немає порога болючості втрат, — сотні тисяч мобілізованих ідуть як на заклання, і яка за рік воєнних дій втратила фактично тільки 4%ВВП?

— На Росію вже тисне весь прес інструментів. Понад те, на економічну ситуацію не можна дивитися тільки крізь призму валового продукту. ВВП, може, впав несильно, але економіка вже не в змозі забезпечувати армію, щоб та успішно воювала. Збройні сили Росії втратили 30–40% свого бойового потенціалу, техніки та ресурсів. Їхній розірваний оборонно-промисловий комплекс не в змозі заповнити втрати.

Крім того, як я вже сказав, **є дуже багато проблем із мобілізованими, із забезпеченням одягом, взуттям, військовою технікою**.

Усе це в комплексі змінює атмосферу всередині Росії.

І знову актуальна моя теза про поступове підвищення градуса напруги. Через вісім місяців війни в росіян немає бажання йти служити. Ця війна не стала народною, визвольною. А ось улітку вона могла стати такою. І були добровольці, які йшли воювати. Тобто на все свій час.

— З приводу атмосфери, але вже в українській політичній еліті. За інформацією наших джерел, офіс президента України, дізнавшись про підготовку публікації у журналі Time з обкладинкою Залужного, поставив

перед послом у Штатах Оксаною Маркаровою завдання зняти цю публікацію. Крок сам по собі — волаючий ідіотизм. Однак питання в іншому: чим загрожують такі відносини між президентом і командувачами ЗСУ?

— Я поділюся з вами, Інно, ексклюзивною інформацією.

Здавалося б (і я не працівник медіа), у мене немає своїх інформаційних ресурсів, але,

> **— впродовж цієї війни мене кілька разів намагалися втягнути у вашу політичну кухню. Щоб очорнити вашого верховного головнокомандувача або, скажімо, командувача вашої армії. І, що цікаво, це були громадяни України. Кому війна, а кому — мати рідна. Хтось воює, а хтось плете інтриги, будує своє політичне майбутнє.**

Я можу сказати про те, що бачу з боку. У мене немає джерела інформації ні в Генштабі України, ні в офісі президента.

Але,

> **— те, що ви працюєте як згуртований організм, свідчить: у вашому ланцюжку прийняття рішень яскраво виражених проблем немає.**

— Отже, в якийсь момент перемагає здоровий глузд, що обнадіює. А взагалі, сумно, що «кому війна, а кому — мати рідна». І це буде ще один виклик для України та українців після перемоги над Росією.

5. Про консолідацію Заходу, формування тоталітарної осі та вибір Ізраїлю

— Захід тривалий час мав помилкове уявлення про масштаби російсько-української війни. До того ж його завжди лякала пряма загроза застосування за певних обставин тактичної ядерної зброї. Через чотири місяці після нашої розмови ситуація змінилася?

— **Захід консолідувався.** Якщо 4–5 місяців тому в таборі колективного Заходу ще залишалися якісь неясності й неточності, то тепер Захід солідарний і розуміє, що Україні потрібно забезпечити перемогу. США, Англія та інші країни роблять усе можливе, аби Іран не зміг передати Росії балістичні ракети. Працює весь комплекс заходів, тиск іде не тільки на Росію, а й на Іран.

Тому сказати зараз, що Захід буксує, чогось вам недодає, було б неадекватно. Надати за якісь кілька місяців новий протиповітряний купол для такої великої

країни, як Україна, — це перенапруга ресурсів усього колективного Заходу. І вони на цю перенапругу йдуть.

Отже, **в мене зараз язик не повернеться в чомусь дорікнути вашим міжнародним партнерам**.

— Коли ти проживаєш цю війну, перебуваючи в ній, а вона — в тобі, світ спресовується до розміру долоні. Раніше Іран був чимось далеким, а тепер він увірвався в нашу реальність із дронами та ракетами, які, можливо, йому не вдасться передати Росії. Ваша країна перебуває у стані війни з Вірменією, а Іран загрожує національній безпеці Азербайджану. Тобто ми бачимо, що, з одного боку, консолідувався колективний Захід, а з іншого — Іран, Північна Корея, Росія і поруч стоїть Китай. Наскільки це серйозно, надовго й сильно? Наскільки ця тоталітарна вісь загрожує демократичному світу?

Перед відправкою нової партії «Shahed-136»

— Дуже хороше запитання.

Річ у тому, що

> **— Росія, Іран, Північна Корея — країни з мисленням середини XX століття.**

І вони розуміють, що в них сьогодні все на кону. Тому роблять усе можливе, аби втриматися на ногах.

Азербайджан опинився в дуже нелегкій ситуації: географія — це доля. Зараз РФ, постачаючи зброєю вірменських сепаратистів у Карабасі, хоче знову розпалити Карабаський конфлікт. Іран претендує на наші території й відкрито про це заявляє. Ми затиснуті між двома цими країнами. Тоді як у світі нелегка геополітична ситуація. Дехто називає її хаосом, я ж називаю її сильною геополітичною турбулентністю.

Однак майбутнє завжди перемагає. Ці країни — ізгої і за укладом, і за багатьма іншими параметрами, не мають шансів вижити у XXI столітті.

1) Іран, крім своєї любої Вірменії, має проблеми з усіма сусідами. Він організовував сепаратизм і доставку проксі-бойовиків та зброї.

2) Те саме — Росія.

Іде війна цивілізацій, коли минуле намагається встояти, але майбутнє тисне. І, найімовірніше, роздавить — і Росію, і Іран. З Північною Кореєю буде складніше, в них є ядерна зброя. Подивимося.

— А Китай?

— А що Китай? Китай — не та країна, яку треба прирівнювати до Ірану або Росії на даний момент.

1) У нього дуже великі збройні сили, великий людський потенціал, але якихось проблем своїм сусідам ця країна не доставляє.

2) Крім США, які хочуть стати одноособовим лідером у всьому світі, що теж не дуже добре.

Але Китай — це сучасна цивілізація, це адекватна країна, яка поводиться як сильна держава. Я не вважаю, що Китай — загроза для майбутнього.

— Увесь світ облетіли кадри партійного з'їзду, коли з залу силоміць під руки вивели колишнього лідера Китаю Ху Цзіньтао. Ви тут не зробите жодної ремарки?

— Треба розуміти, що у філософії й менталітеті китайського народу дуже мало місця для агресії. Навіть якщо Китай остаточно стане тоталітарною державою, він навряд чи скоро становитиме загрозу для якогось сусіда. Це перспектива не найближчих місяців, навіть не року. Це перспектива найближчих років. І на даний момент про це говорити поки що зарано.

— Ізраїль допомагав Азербайджану, оскільки той є антагоністом Ірану, але не допомагає Україні. Як ви оцінюєте у зв'язку з цим позицію Ізраїлю, тим паче зараз, коли до влади прийде ще більш проросійський Нетаньягу, ніж попередній прем'єр Ізраїлю?

— Політики часто змінюють свою позицію. Я не вважаю, що Нетаньягу буде більш проросійським, тому що він повинен управляти своєю країною в дуже складний період. **У відносинах Росії та Ізраїлю пробігла тріщина.** Між ними були усні домовленості про те, що вони не заважають одне одному. Але, **купуючи зброю в Ірану, Росія переступила червону лінію**. Я думаю, що **найближчим часом Ізраїль зробить свій вибір**.

Однак Ізраїль уже зараз

1) активно допомагає вам розвідувальною інформацією, надає різні системи допоміжного характеру.

2) Понад те, робить усе, аби Іран не зміг виробляти балістичних ракет. Непрямим чином теж сприяючи вашій перемозі.

3) Думаю, що після завершення процесу виборів і нових призначень питання поставки озброєнь вирішиться позитивно.

— COVID-19, війна, ціни на енергоносії призводять до поступової зміни тих урядів, які підтримують Україну. Це вже сталося у Британії, де Джонсон був, по суті, світовим лідером, драйвером підтримки України. Це відбулося в Італії і, найімовірніше, відбудеться у Штатах, де республіканці мають усі шанси взяти нижню палату Конгресу. *Чим це загрожує Україні, й чи буде якийсь момент турбулентності?*

— Ні, абсолютно. Ми бачимо тільки збільшення допомоги.

А те, що кажуть деякі політики на Заході в рамках своїх виборчих кампаній, не відповідає реаліям. Так, на Заході є впливові люди, які хочуть, щоб війна зупинилася, щоб можна було продовжувати вести свій бізнес у Росії. І вони навіть роблять із цього приводу якісь публічні заяви, але в кулуарах, швидше за все, вибачаються.

Я ще раз повторю свою тезу:

— світ покінчить із Росією та Іраном. Ми це побачимо в перспективі від кількох місяців до року.

6. Про вдячність, Карабах та контури майбутнього світу

— Два пов'язані питання про вдячність чи що... Я помітила вашу реакцію на ситуацію з Маском, коли він зробив свої, скажемо так, далекі від реального контексту війни заяви про переговори з Росією, Крим і тому подібне. Українці традиційно дали жорсткий зворотний зв'язок, а ви

сказали, що треба вміти дякувати за вже зроблене, бо війна закінчиться, а враження про націю залишиться. У середині вересня ви написали у Фейсбуці, що більше не даватимете інтерв'ю українським журналістам. З тієї причини, що погляди ряду українських політиків і медіа на загострення ситуації між Вірменією та Азербайджаном не збіглися. Тоді як очевидно: на вашому полі гравці ті самі. І методи в них ті самі. Агіле, у вас є можливість пояснити, буквально на пальцях, в чому не розібралися українці?

— Я спробую пояснити на прикладі України.

Припустімо, Україна, 1991 рік. У Донецьку етнічно російське населення заявляє, що хоче жити окремо. Починається протистояння. Росія, як і сталося у вас 2014-го, підтримує сепаратизм, захоплює Донецьку область. У випадку з Азербайджаном те саме сталося з Карабахом на початку 1990-х.

Чому ми зразу не могли довго воювати з Вірменією? Бо Росія заявила, що Азербайджан матиме справу з нею. Ресурсів, аби змагатися з Росією, на той момент у нас не було. Однак час ішов, ми озброювали армію, готуючись повертати свої території. І зрештою досягли успіху, деокупувавши більшу частину умовної Донецької області, за винятком самого Донецька. *(Йдеться про місто Ханкенді, колишній Степанакерт. — І.В.)*

Тобто **ми виграли війну з Вірменією, але**

> 1) **не зайшли в головне місто** *(зберігаючи мирне населення)* і 2) **отримали чужорідний анклав** на своїй території. Незважаючи на тристоронні домовленості, ніхто звідти не збирався й не збирається виходити. Там і зараз сидять російські миротворці й вірменські військовослужбовці, які періодично обстрілюють нашу територію.

— Що ви з цим робите?

— Поступово витісняємо, захоплюючи їхні позиції. А вони мінують наші території, де ми знаходимо вірменські міни 2021 року. Як вони там опинилися? І це не територія Карабаху. Очевидно, що ні Вірменія, ні Росія не дозволяють нам вирішити цю проблему, мотивуючи тим, що там живуть 25 тисяч вірменів.

Але нас 11 мільйонів. Це що, така велика проблема — створити цим людям умови, щоб вони почали ставати громадянами Азербайджану? Але нам цього не дають.

І ось коли ми вживаємо превентивних заходів у ситуації один до одного, як у вас, коли ми починаємо деокупувати свій умовний Донецьк, **українські журналісти просто беруть заяви вірменського міністерства оборони, в яких ідеться, що ми знищуємо населені пункти, і починають ділитися цією новиною.**

Але, рідні мої, не можна так! Якщо ви берете якусь інформацію, то потрібно її верифікувати. Азербайджанські медіа з перших днів війни вам такої ведмежої послуги не надавали.

Останньою краплею для мене виявилася заява депутата від правлячої партії «Слуга народу», яка підтримала Вірменію. Як так? Вірменія — стратегічний союзник Росії, а ви на її боці проти нас, нас же й розстрілюєте. Як це — Азербайджан знищує населені пункти? Минуло два місяці, хоч хтось показав бодай одного цивільного, якого ми покалічили? Але я і мій народ усвідомлюємо, що Україна зараз воює за нас, у тому числі. Тому я спробував спокійно розібратися, спілкуючись зі своїми друзями в Україні. Виявилося, що це не цілеспрямована політика вашої держави і не позиція більшості населення. Це інформаційна хвиля, сформована двома чинниками: неграмотністю багатьох журналістів, — це ваша велика проблема, і активністю вірменської діаспори, яка просто скористалася ситуацією.

— Ми бачимо, як поводиться Путін, коли проходять зустрічі з президентами Вірменії та Азербайджану. Ситуація змінилася: Вірменія тягнеться вже не тільки до Росії, а Росія не може псувати відносини з Туреччиною. Дуже багато нюансів. Які зрушення відбуваються у вашому регіоні? Куди все йде?

— Старий світ і нашу територію колись розділили між собою Росія та Іран.

Між тюркськими державами була сформована така країна як Вірменія. 150 років тому громадянами Вірменії були вихідці з Ірану, Сирії та інших країн. Зокрема до 1923 року більша частина Вірменії була азербайджанською територією. Згодом, у 1947-му, 1991-му роках вірмени депортували звідти понад 400 тисяч азербайджанців.

Тобто я говорю про процес, коли

1) в рамках світової конструкції безпеки покарали османів, — Османська імперія була розвалена, і як противагу підняли Росію.

2) Плюс допомогли Іранові, на території якого залишилася більша частина Азербайджану. Там зараз живе від 30 до 40 мільйонів етнічних азербайджанців. **Було проведено, скажемо так, рокіровку. А тепер відбуваються зворотні процеси.**

У результаті,

1) Росія втратить свій вплив, а

2) Вірменія, якщо не укладе з нами мирного договору, отримає великі проблеми.

Крім Карабаху, в неї досі є землі, які вона захопила 1991-го по периметру нашого кордону. І їй доведеться їх повертати.

Іран, найімовірніше, розвалиться на кілька частин, оскільки там є точки розламу — етнічні перси, етнічні азербайджанці, курди, араби.

Що очікувано, бо

> **— імперія для того, аби панувати, завжди розділяє народи всередині себе.**

— Ви вважаєте, що людство впорається з цими викликами? Ми всі інтуїтивно намагаємося побачити майбутнє. Попри всю нинішню підтримку Штатами демократичного табору й України, ви акцентуєте увагу на *ризиках однополярного світу*. Як ми впораємося з усім цим? Якими станемо?

— Якщо людство на нашому континенті зможе обійтися без застосування ядерної зброї, то з кров'ю, з руйнуваннями, але **буде сформовано новий світ із 1) новими регіональними *центрами* сили, 2) з новою системою світової *безпеки***.

Якщо ж відбудеться обмін ядерними ударами — це вже зовсім інший сценарій, хоч і дуже низької ймовірності.

Але я все-таки вважаю, що **світ упорається і стане безпечнішим**.

Світ отримає поштовх до розвитку, бо на нашому континенті сформуються кілька центрів впливу, які динамічно розвиватимуться.

Це приведе до того, що країни пострадянського світу, наприклад Середньої Азії, якщо вони будуть у геополітичному союзі, отримають великий поштовх до цивілізаційного й технологічного розвитку.

Я не вважаю, що новий світ буде гіршим. Навпаки. У новому світі буде набагато менше насильства. Хоча конфліктів і воєн ми все-таки не уникнемо.

> На нашому континенті є точки загоряння — Північна Корея, Сербія, Туреччина та Греція, Іран стоїть окремо, Азербайджан—Вірменія, Таджикистан—Киргизія. І ймовірність загорянь цих конфліктів зростатиме через те, що порушується система стримування та балансів у світі.

Такий гегемон, як Росія, втрачає свої можливості, але з'являються гравці, котрі хочуть заповнити цей пролом. Ось зараз напруженість у нашому регіоні через те, що порожнечу, яка з'являється від РФ, намагається заповнити Іран. Хоча сам так само провалюється. Тобто сказати, що війною в Україні все закінчиться, — не можна. Світ буде лихоманити ще 3–5 років.

***

№ 962.

Мышление и Власть

Хомяк **2022-11-05**

В продолжение видео ***<u>Петр Щедровицкий у Юрий Романенко</u>*** новое видео у все тех же Юрий ***Романенко*** и Nick ***Feldman*** с участием ***<u>Сергей Дацюк и Алексей Арестович</u>***

Регулярно обсуждаемая тема - **отношения мышления и власти**.

Драматическая в Украине: когда же власть заинтересуется мышлением?

Драматическая в том, что **без мышления - это путь деградации**.

30 лет "развития" государства привели к полной недееспособности государства, именно государства, при наличии героизма и энтузиазма в украинском обществе.

1) Если Россия воюет опираясь на накопленные ресурсы, то

2) Украина опирается на ресурсы чужие, так как свои уже давно "употреблены".

Пример Британии, Сергей *Дацюк* приводил пример о Френсисе *Бэконе*, когда британская элита, да и американская, опирается на мышление. В начале создания великого государства. Результат очевиден.

Да и близкий нам пример:

— киевские интеллектуалы концептуально сформировали Российскую империю, при Петре I.

Итак,

1) есть один тип ситуации, например англосаксонский, в котором мышление, как минимум было интегрировано с властью.

2) Второй тип ситуации, например наш, когда мышление никак не связано с властью.

Почему так?

В первом случае **власть ощущает необходимость интеллектуального обеспечения своих амбиций, которые - за пределами** Англии, или США. То есть,

— мышление нужно для обеспечения амбиций, которые устремлены за пределы наличного ситуации, и территориально и социально. **Без интеллектуального обеспечения реализация таких *амбиции* не возможна.**

В данном случае, **под интеллектуальным я понимаю и *видение***:

— у Чингисхана, у Ленина, у Македонского, Наполеона оно было. **Мышление, видение и воля как во-площение практическое.**

Во втором случае, нашем, мышление не актуально, ибо амбиции властной элиты не направлены ни в будущее, ни за пределы "садка вишневого біля хати".

1) Не в том смысле, что власть глупа. Отнюдь.

2) Просто **амбиции такого порядка, что мышление не актуально**, достаточно коммуникативные и волевые качества.

"Страдание" мыслящих в Украине обусловлено тем, что мыслящие в Украине есть, они "видят" будущее, но власти они нужны только для решения своих частных амбиций. А своей власти не имеют. **Не претендуют.**

И тут есть несколько вариантов.

1) Самый очевидный - все так и останется как есть, мышление будет за пределами страны, те же англосаксы, и происходящее в Украине будет определяться их планами, так как мы уже в их пространстве действуем. Что будет с Украиной - это нужно спрашивать у них. Об этом говорил Фикрет ***Шабанов***.

2) Другой вариант, крайне неочевидный, и опасный). Речь идет о расколе мышления и власти. Если власти мышление не нужно, то возникает опасный вопрос: а **готово ли мышление брать власть?** Ленин взял.

Этот вопрос можно рассматривать в двух измерениях:

1) социальном и 2) духовном.

1) Социальном - понятно, и больше на эту тему писать я тут не буду, ибо мы вторгаемся в пространство власти. Темное и негуманное, бесчеловечное).

2) В духовном плане вопрос выглядит следующим образом:

Мыслящий неполноценен, ибо без воли и власти. Властвующий неполноценен, ибо без мышления. Идет речь об интеграции в личности конкретного человека мышления и власти. У мыслящих есть некоторое отторжение власти и, в тоже время зависимость от власти. **Противоречие между мышлением и властью, в личности человека, решается не выбором одной из позиций, а формированием новой, в которой нет противоречия, а есть союз.**

И это примеры государственных деятелей, например из Британии, тот же Френсис Бэкон. Он ведь и философ и управлял государством, и коррупционер, за что и поплатился властью).

1. Пока мышление без власти, это неполноценное, в смысле не реализующееся в практике, мышление. Мышление, вне всякого сомнения, но не завершенное, не дошедшее до своего практического воплощения. Идет речь именно о тех, кто с социальным интересом.

2. О власти - тоже. Власть без мышления это извращение, ибо такая власть направлена на удовлетворение не видения, а личных, частных мотиваций, обслуживание личных комплексов. Путин - яркий образчик.

Это наша драма, еще и советских корней.

В СССР интеллигенция, со времен Ленина - "гнилая". В украинском национальном мифе, еще с имперских времен, трудами Грушевского, мыслящее и благородное сословие не были взяты в основании украинской нации, а объявлены пособниками врагом (шляхта и священичество).

Есть еще о чем тут поговорит, но...)) это о священном, о власти..

И еще.

Господин Сергей ***Дацюк*** снова в интеллектуальной форме). Его рассказки о негосударственной монополии на насилие, об международном контролем на анклавами украинской территории - это круто. Не в том смысле, что мне нравится такая перспектива. А в способности выходит за пределы "священного" в нашем национальном нарративе и размышлять о совершенно иных вариантах. Это заставляет думать. Страх и любопытство - непременные спутники мышления. Страх от тех перспектив, которые открываются и в которых исчезает привычное и родное. И любопытно, ибо это о познании, осмыслении, и творении.

И еще.

В начале ПМВ состав участников, имеющаяся диспозиция (мировой порядок) и их видение будущего совершенно различаются с тем, что получилось в итоге. То, что было в итоге, никто не планировал. То же самое и с ВМВ.

Это я к чему?

1) Если в результате войны исчезает Российская империя, то националистически ориентированная Украина не останется. Украинский национализм это часть общей системы с российским империализмом. Если националистически ориентированное государство Украина будет существовать, то значит и будет Российская империя. Это пара, единство и борьба противоположностей.

2) Если Российская империя будет разрушена, что является сплачивающей украинскую нацию идеей, то это значит, что Украина не сможет существовать в таком виде как она есть.

Либо

1) **и Украина исчезнет, выполнив историческую миссию и удовлетворив чужие интересы,**

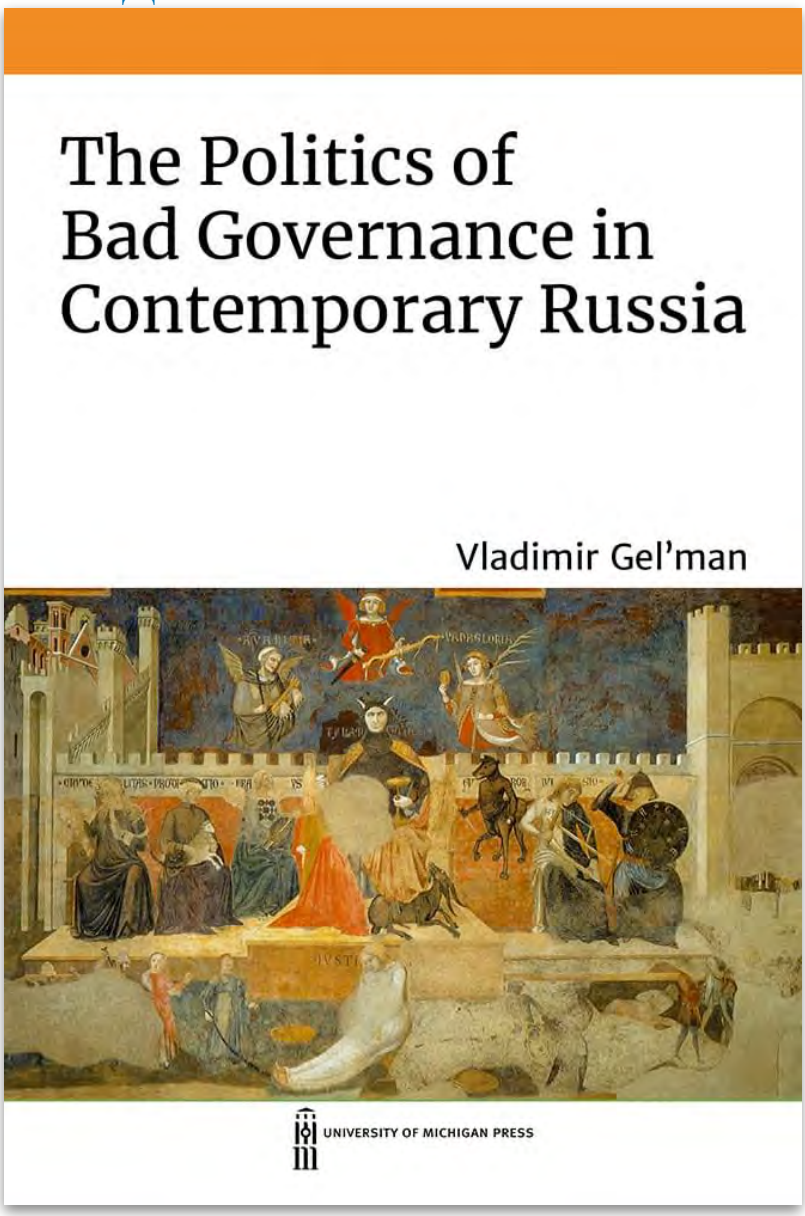
2) **либо преобразится и станет совершенно иной, но станет и будет. Только - какая же?** Есть только отдельные домыслы. **И совсем не у властвующей элиты.** Так интереснее наверное, когда будущее всегда сюрприз.

Все крайне любопытно...) И страшновато).

***

№ 963.

НЕДОСТОЙНО ЕПРАВЛЕНИЕ

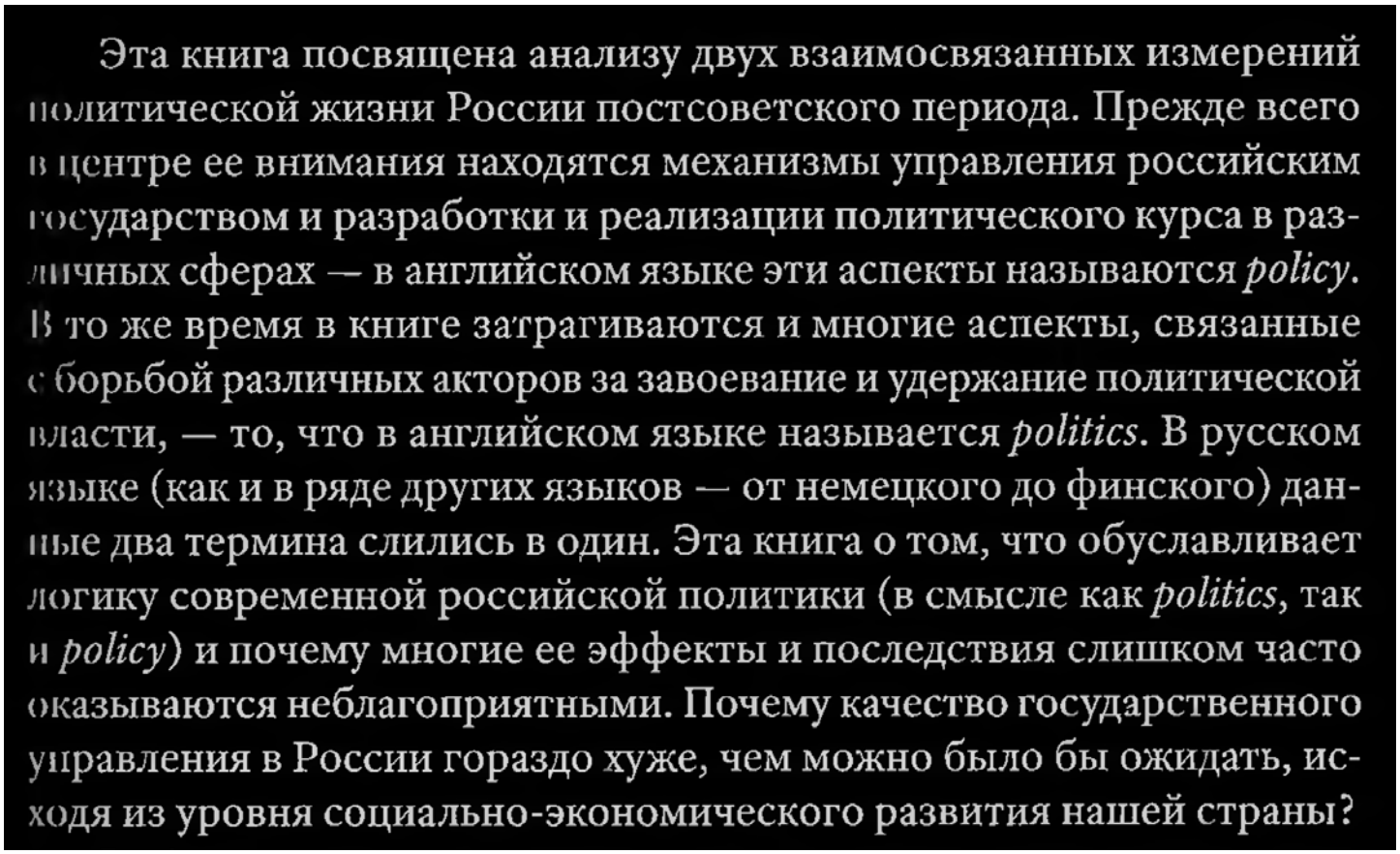

Сонин **2022-11-13**

Книга ***Vladimir Gel'man*** о «недостойном правлении» в России доступна, совершенно легально и бесплатно, в электронном формате на сайте ***University of Michigan Press***:

> *https://www.press.umich.edu/11621795/politics_of_bad_governance_in_contemporary_russia*

Мне эта книга кажется очень важной.

Эта книга посвящена анализу двух взаимосвязанных измерений политической жизни России постсоветского периода. Прежде всего в центре ее внимания находятся механизмы управления российским государством и разработки и реализации политического курса в различных сферах — в английском языке эти аспекты называются *policy*. В то же время в книге затрагиваются и многие аспекты, связанные с борьбой различных акторов за завоевание и удержание политической власти, — то, что в английском языке называется *politics*. В русском языке (как и в ряде других языков — от немецкого до финского) данные два термина слились в один. Эта книга о том, что обуславливает логику современной российской политики (в смысле как *politics*, так и *policy*) и почему многие ее эффекты и последствия слишком часто оказываются неблагоприятными. Почему качество государственного управления в России гораздо хуже, чем можно было бы ожидать, исходя из уровня социально-экономического развития нашей страны?

Она написана до начала войны с Украиной, но содержит структурное объяснение того, каким образом решение о начале войны – и преступное, и катастрофическое для России, было принято.

Те, кто читали работы ***Гельмана*** – в том числе русскую версию книги – конечно, не писали, в 2021-2022 глупости про «блеф Путина» и т.п.

*(**книги Гельмана на Флибусте**)*

1) - Из огня да в полымя: российская политика после СССР 1159K, 229 с. (читать) скачать: (fb2) - (epub) - (mobi)

2) - Политический кризис в России: модели выхода 555K, 56 с. (скачать pdf) - Политический кризис в России: модели выхода 270K, 64 с. (читать) скачать: (fb2) - (epub) - (mobi)

3) - Авторитарная Россия. Бегство от свободы, или Почему у нас не приживается демократия 2129K (читать) (скачать epub)

4) - «Недостойное правление»: политика в современной России 6458K, 258 с. (скачать djvu)
- «Недостойное правление»: политика в современной России 10450K, 258 с. (скачать pdf)

В теории *Гельмана* в России сложилась элита, «целиком и полностью» сконцентрированная на извлечении *ренты* из пребывания на *государственных должностях*.

Мы только что видели в расследованиях ФБК, Проекта, других медиа:

– практически все министры путинской эпохи, генералы армии, начальство полиции и ФСБ и т.п. – разбогатели совершенно невероятным и неприличным образом. Это может быть оформлено на официальную семью, как у генерала Суровикина или начальника ФСБ Патрушева, на «вторую семью» как у министра иностранных дел Лаврова, министра обороны Шойну, да и у самого Путина. Суть одна – для всех этих людей пребывание на руководящих должностях – способ, по существу, воровства государственных денег. Понятно, что это возведено и оформлено в систему. Целые государственные институты возведены для защиты этой ренты – чтобы одни и те же люди оставались у власти и продолжали наживаться на этом максимально долго.

В такой системе происходит мощнейший «отбор наоборот».

У человека, устремления которого не связаны с личным *обогащением*, нет никаких *шансов*.

— Отбор на должности происходит не по компетентности или политическим талантам, а по лояльности, потому что главная задача системы – сохранение ренты у тех, кто находится у власти.

В такой системе не нужно привлекать соображения про «имперский дух» и «военную идеологию».

Всем известно,

— на военных контрактах, на контрактах по госбезопасности в России воровать можно гораздо больше и гораздо проще, чем на любых других госзаказах. Маржа выше, а суммы в бюджете – огромные. Создаётся в точности то самое ВПК, армия, госбезопасность, разведка, которую мы видим восемь месяцев войны – очевидно, что потрачены огромные деньги и также очевидно, что огромные деньги украдены.

Эта теория хороша, потому что

— она **объясняет катастрофически низкое качество принятия решений**, приведших к десятилетней стагнации, международной изоляции и войне – сначала в Сирии, потом – к нападению на Украину.

Когда основной задачей является извлечение ренты, то информационный пузырь, окружающий лидера, возникает сам собой.

Если назначать на руководящие должности два типа людей –

1) либо ***идеологизированных тупцов***,

2) либо ***трусливых воров***,

3) **наверх не просачивается никакая информация.**

Путин двадцать лет **создавал эту** ***систему*****, изгоняя или отстраняя от принятия решений людей и компетентных, и имеющих какую-то** ***субъектность*****.**

Опять-таки, ровно это наблюдается и сейчас — восемь месяцев войны:

— путинские министры **1) либо чудовищно** ***некомпетентны*****, 2) либо настолько** ***бесхребетны*****, что их компетентность ни на чём не сказывается.**

С одной стороны, **Путина правильно сравнивают с Гитлером. Гитлером, остановленным в 1939-ом году**, **но всё же.**

Сходство немалое – и дело не только в начале агрессивной войны.

1) Речи Путина – и речь 24 февраля, и 14 марта – буквально цитируют слова Гитлера.

2) «Триумф воли», постоянное желание игнорировать новую информацию в угоду собственным представлениям, добавляет сходства.

Но,

— Гитлер в 1939 году, это человек, который был у власти всего шесть лет. Это была быстрая, радикальная ***трансформация*** **германского государства и общества.**

Путин-2022

– это человек, находившийся у власти в четыре раза дольше. *Путинская система – это не революционная,* новая система, а система сложившаяся и застывшая.

Теория Гельмана тем хороша, что объясняет катастрофическую неэффективность *«недостойного правления»* структурно, а не краткосрочными внешними факторами.

***

№ 964.

Два пути преодоления товарного дефицита и инфляции

Кущ **2022-11-13**

1) Первый - максимальное раскрытие внутреннего рынка, обнуление импортных пошлин и налогов, в том числе - НДС

Позитив - быстрое насыщение рынка необходимыми товарами по минимальной цене.

Негатив - расширение отрицательного торгового сальдо и уничтожение собственной промышленности, сокращение рабочих мест.

2) Второй путь - внутреннее производство и расширение собственного товарного предложения

Позитив - сокращение отрицательного торгового баланса и выход в профицит, создание новых рабочих мест, развитие экономики.

Негатив - это сложно и требует времени, управленческой энергии и денег.

В реальности никогда не получается идти лишь по одному варианту.

Это всегда микс, который доступен для думающих стран.

Способных определить перечень стратегических товарных групп, которые, исходя и размещения внутренних производительных сил и эффекта мультипликатора, стоит производить самим.

И перечень критического импорта, который исходя из сырьевых, экологических и прочих факторов, лучше закупать на внешних рынках.

Более того, радикальные, крайние формы указанных выше двух магистральных путей развития, вредны для национальной экономики.

1) **Полный отказ от импорта - это автаркия**.

2) **Полное открытие своего рынка - это деиндустриализация и утрата человеческого капитала.**

Развитые страны, как правило, решают эту проблему следующим образом:

1) Товары, которые связаны с экологически вредным производством, затратами сырья и ручного труда - импортируют.

2) Товары с высоким уровнем технологий, капитальных вложений (капиталоемкие) и межотраслевых связей (эффект мультипликатора) - экспортируют.

Развивающиеся страны экспортируют товары с высоким уровнем ручного труда (трудоемкие), а импортируют - высокотехнологичную продукцию.

Экономическая политика в Украине в этом плане - это такая же крайность как экономика КНДР, только с диаметрально противоположного полюса.

Своего рода, автаркия наоборот.

Любую проблему дефицита товаров у нас решают упрощением импорта.

1) Нужны зерновозы - обнуляем пошлины и налоги на импортное оборудование.

И .... хлопаем несколько своих заводов, которые останавливают производство, не выдерживая конкуренцию с льготным импортом.

2) Нужны аккумуляторы и генераторы - обнуляем налоги на импорт соответствующего оборудования, но забываем про аналогичный пакет льгот для своих производителей, думая, что они сами выплывут.

Импортируем и высокотехнологичную продукцию из США и ЕС, и трудоемкую из Китая, Вьетнама и других азиатских стран.

Торговый дефицит покрываем привлечением новых кредитов.

Заемные ресурсы используем не на создания нового индустриального ядра, способного генерировать дополнительный экспорт для погашения внешних долгов, а попросту проедаем.

Я вообще удивляюсь,

— как в отсутствие какой-либо стратегии развития у нас еще что-то работает и производит...

***

№ 965.

Экономическая свобода и безопасность. Это наш нулевой километр

Романчук **2022-11-13**

Экономическая свобода – это не только про бизнес, активы, инвестиции, доходы и дивиденды. Это важнейший фундамент национальной и экономической безопасности. В центре экономики и безопасности – доверие. Общества к власти. Общества к вооружённым силам. Общества к бизнесу. Бизнеса к власти. Бизнеса к ВСУ Общества, бизнеса, власти – к СМИ. Людей к структурам гражданского общества. Дефицит доверия в экономике – это дополнительные издержки для производителей и потребителей. Дефицит доверия в системе национальной безопасности – это дополнительные смерти, потери наших солдат и офицеров в борьбе с врагом.

Украина разобьёт, уничтожит российскую империю Зла. Нет никаких сомнений. За нами – весь мир. Нам важно нейтрализовать и ликвидировать угрозы экономической безопасности изнутри.

1) 126-е место в мире в Индексе экономической свободы – это руки украинских агентов Левиафана нас туда поместили, отказав украинцам в праве свободно производить, торговать и распоряжаться своими ресурсами и активами

2) 106-е место в мире в Индексе защиты прав собственности – это украинские марксисты и совки, украинские VIP-распорядители и потребители чужого нам сделали.

3) 169-ое место в Индексе финансовой открытости – это украинские банковские, бюрократические бароны нас загнали на последнее место в мире.

4) 111-ое место в мире по качеству общей инфраструктуры – это украинские схематозники, любители госпрограмм, откатов/заносов, стимуляторы «точек роста» руками распорядителей чужого загнали страну в такую яму.

5) 76-ое место в Индексе верховенства права – это украинские любители Государства всеобщего интервенционизма, слепо верящие в честность,

мудрость, бескорыстность и ответственность распорядителей чужого парализовали базовые принципы современной цивилизации, принцип добросовестности производителя, презумпции невиновности и персональной ответственности.

Можно, конечно, списывать всё на происки Кремля, шкурные интересы соросят или молодость/неопытность украинской демократии.

Да, самые разные силы как с Запада, так и с Востока соблазняли украинские политические, экономические, интеллектуальные элит порочными рекомендациями и советами.

Но

1) кнопки в Верховной Раде нажимали ***депутаты*** Украины,
2) постановления Кабинета Министров принимали ***министры*** Украины,
3) законы подписывали ***президенты*** Украины.
4) **Им всем писали аналитические записки, обоснования тысячи специалистов самых разных государственных органов и организаций**.

Они все вместе замутили такую бюджетно-налоговую политику, так оценили важность системы национальной безопасности, что за 2014-2021гг. на оборону было потрачено ~$26,53 млрд., а на обслуживание госдолга - $35,12 млрд.

Они все вместе приняли такой дизайн экономической политики, выбрали такую модель развития, что в 1992-2021гг. среднегодовые темпы роста ВВП Украины составили минус 1%, а мировая экономика в этот период росла со скоростью 3,4%.

Даже в период 2012-2021гг. среднегодовые темпы роста ВВП Украины составили минус 0,5%, а мировая экономика в это время выросла на 3%.

Они все вместе взятые так настроили денежно-кредитную политику, что среднегодовая инфляция в период 1992-2021гг. составили 254% в том числе в 2012-2021г. – 12%.

За всеми этими данными, цифрами и индексами скрывается горькая правда. Её можно оценить через концепцию «упущенная выгода» или «альтернативные издержки».

1) Если бы Украина прошла путь 1992-2021г., как ***Румыния***, и имела такой же ВВП на душу населения, то в 2021г. её ВВП составил бы ~$606 млрд. Издержки упущенной выгоды - ~$406 млрд. или более двух годовых ВВП Украины 2021г.

2) Если бы Украина прошла путь 1992-2021г., как ***Чехия***, имея в 2021г. ВВП на душу населения $26,8 тысяч, то тогда украинская экономика в 2021г. была бы $1,1 триллион. Издержки упущенной выгоды – более $900 млрд.

Давайте сравним с одним из мировых лидеров экономического роста и развития в период 1992-2021гг.

> Ирландия за это время увеличила свой ВВП в 9,2 раза, до более $500 млрд. или $100 тысяч на душу населения.

А сейчас закрываем глаза и представляем Украину с таким ВВП на душу населения. Это более $4 триллионов. Германия в 2021г. имела $4,2 трлн., Италия – $2,1 трлн.

Сходу в реалистичность этих цифр трудно поверить, но давайте задумаемся, стряхнём с себя инерцию движения по старой марксистской колее, признаём токсичность модели Государства всеобщего интервенционизма и попытаемся осознать суть центрального элемента быстрого, долгосрочного экономического роста – экономическую свободу.

> В Ирландии в 1980-ых, в Ю. Корее в 1970-1980-ых, на Тайване в 1960-1990-ых, в Эстонии в 1990-ых, в Румынии в середине 2000-ых.

Просто в определённой точке исторической бифуркации

> — политические, интеллектуальные, культурные и экономические элиты решают, что свобода лучше несвободы, что создавать своё важнее, чем распределять чужое, что частная собственность моральнее и производительнее казённой, что открытая конкуренция обеспечивает более надёжную поддержку бедным, чем грубый торговый протекционизм.

Думаю, никто не будет спорить, что с ВВП более $500 млрд. у Украины гораздо больше шансов иметь одну из самых сильных армий мира, создать самую надёжную систему национальной безопасности, чем сегодня.

Войну мы выиграем, но

1) с тяжёлым наследием, разрушенными почти ~20% страны.

2) С огромными долгами и

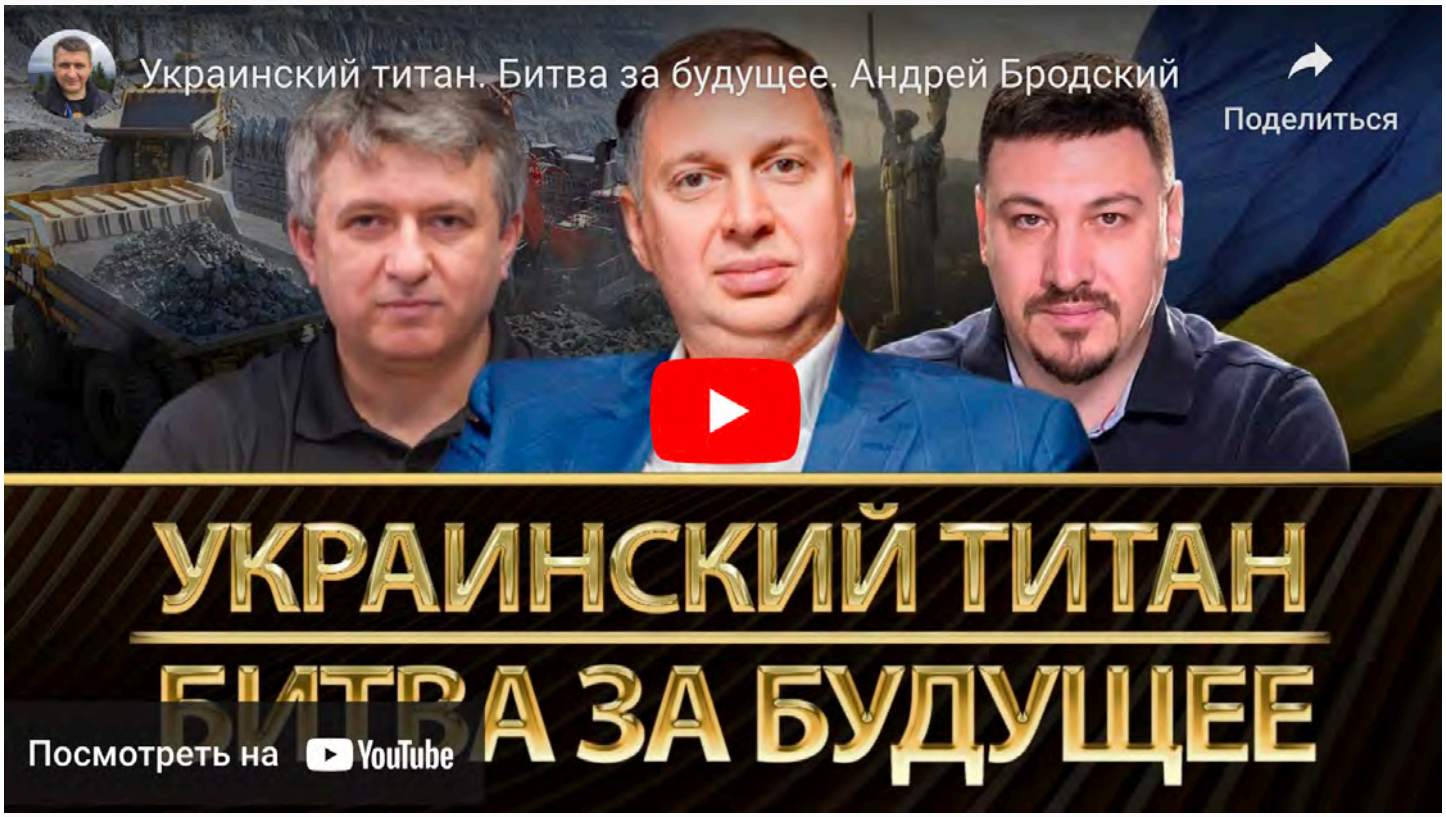
3) с ~7 миллионами украинцев за пределами страны.

Это наша историческая точка бифуркации. Это наш нулевой километр. Это наш шанс на взлёт, на стремительный полёт – вперёд.

***

№ 966.

Как Украина помогает России себя убивать: титановая отрасль, как лакмус бездарности госуправления

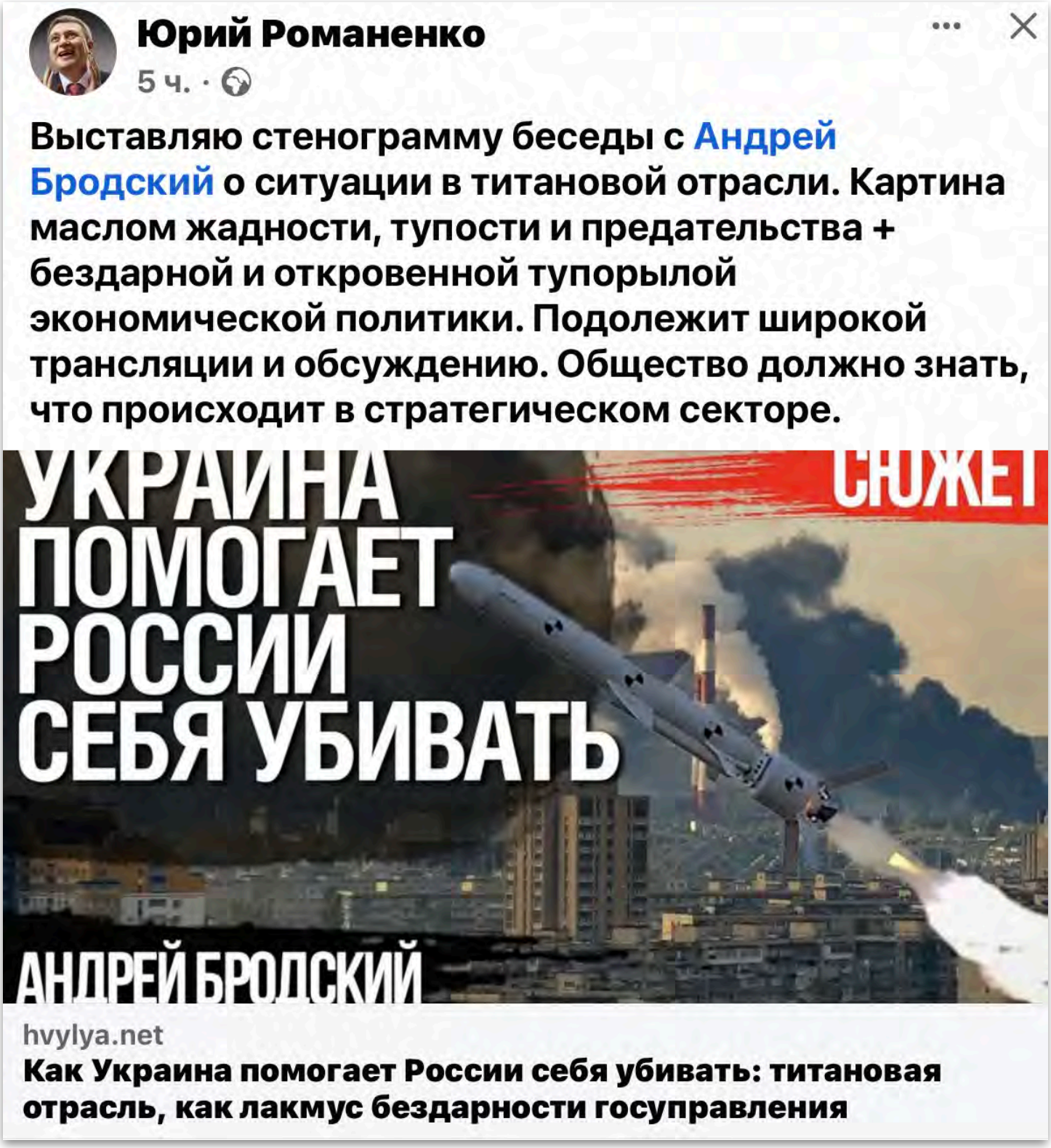
2022-11-10

Титановая отрасль может приносить миллиарды долларов для Украины. Предприниматель Андрей Бродский расскаживает об ужасе, который творится в титановой отрасли и бизнес-климате в Украине.

ЮРИЙ РОМАНЕНКО, АНДРЕЙ БРОДСКИЙ, НИКОЛАЙ ФЕЛЬДМАН

Титановая отрасль может приносить миллиарды долларов для Украины. Тем более, что титан сегодня является одним из ключевых приоритетов для США, которые твердо намерены уменьшить зависимость от Китая и России. Предприниматель Андрей Бродский расскаживает об ужасе, который творится в титановой отрасли и бизнес-климате в Украине.

Юрий Романенко: Добрый день, боевые медоеды, серферы, бездельники, девианты. Продолжаем наши эфиры. Сегодня мы начали несколько рано, потому что наши эфиры, они бегают вслед за отключением света авиационными налетами и всей этой хренотенью, которая началась в нашей жизни после 24 февраля. Поэтому привыкайте к тому, что мы будем в таком формате.

Сегодня у нас два интереснейших гостя в эфире. Первый эфир вот сейчас с Андреем Бродским. Я расскажу чуть позже, что это за человек. А второй

будет в 19:00 с Петром Кульпой, которого многие из вас любят, и я думаю, что мы там такие стратегические дали вам задвинем, что вам обязательно нужно будет этот эфир посмотреть.

Возвращаясь к нашему эфиру, этот эфир не менее стратегический, не менее важен потому, что мы сегодня будем говорить об очень серьезных вещах для Украины. Вещах, стоимостью в миллиарды, в десятки миллиардов, в сотни миллиардов долларов, если посмотреть на всю цепочку, которую может разматывать титановая отрасль, и о том, как Украина и теряет шансы, и может получить новые возможности, если начнет рациональную политику. А наши все эфиры - это по поводу рационализма и здравого смысла во всех аспектах нашей политики и жизни. И вот то, что происходит сегодня в титановой отрасли, где Андрей является одним из таких важнейших игроков. Я могу так говорить?

Андрей Бродский: Да. Нескромно, но да.

Юрий Романенко: Да. Это лакмусовая бумажка в какой-то степени о том, насколько у нас все через жопу и насколько у нас все через колено. И как следствие потом мы постоянно сидим с этими протянутыми ручками и кричим: "Эй, Израиль, дай нам ПВО. Соединенные Штаты, дайте нам то, дайте нам что-то". Хотя, если бы просто мы делали A, B, C, D, то у нас бы было и ПВО, и много чего еще. Давайте расскажем сначала, введение, в пролог такой, почему Украина является важнейшим игроком на титановом рынке? Потому что, насколько я помню, всего семь стран в мире имеют технологии по производству титана, и Украина к таким странам относится. И почему вообще титан важен? В каких отраслях он востребован, соответственно, почему сегодня Штаты, Европа проводят серьезнейшие программы по адаптации к новым реалиям, отвязки от России, от Китая, с которыми они в явно находятся сегодня в конфликте. И поэтому ищут новые возможности для того, чтобы найти инструменты, которые позволят им, собственно говоря, отвязаться от этих стран, и свои стратегические отрасли развивать, с привязкой, в том числе к Украине. То есть, вот у нас такая очень серьезная тема, я считаю, и я думаю, Андрей нам поможет вот через эти перипетии пройти.

Андрей Бродский: Смотрите, начну с другого. Вернее как? С конца можно сказать. Что такое титан на сегодняшний день, металл? Металлический титан - это то, без чего не делается ракета "Калибр", которая, не хочу выражаться, прилетает, падает…

Юрий Романенко: Да. Вот тут рядом у нас падала.

Андрей Бродский: Вес титана в ракете "Калибр" где-то порядка 50-60%. Это титановая составляющая. "Иксы" эти или "Х", как они у них правильно называются, 101-е…

Юрий Романенко: Х-555.

Андрей Бродский: Да. У них еще больше. У них до 70%. Все зависит от того, с какой скоростью она летит. Чем больше скорость, тем больше титановая составляющая. Самолеты 4-5 поколения, чем более современный самолет, тем больше титановая составляющая в Су-35 не менее 50% титана, не менее. Вот что такое на сегодняшний день нас для украинцев титан. Это, блин, наша безопасность, это наша оборона.

Юрий Романенко: Титан сыпется нам на голову.

Андрей Бродский: В прямом смысле слова. Самое интересное, что еще какое-то время назад титановое сырье для производства всего этого оружия мы поставляли в Россию из Украины.

Юрий Романенко: То есть, украинский титан сыпется нам на голову.

Андрей Бродский: Дело все в том, что **Украина абсолютно уникальная страна в плане титановых технологий**. Титановые технологии в мире вообще очень сложны, и да, действительно **только семь стран обладают так называемым методом Кролла**, то есть, воплотили его в реальность. Методу Кролла 80 лет. Это метод производства металлического титана. Его производится очень немного, но насколько он важен, я вот сейчас сказал. Из гражданской части, например, это все импланты. Абсолютно все. Костные, челюстные, какие угодно, они делаются только из титана. Из гражданской части титан это, в том числе краска на всем - на стенах, на бумаге. Это таблетки. Таблетки - это пигментная двуокись титана.

Юрий Романенко: Которые мы глотаем?

Андрей Бродский: Таблетки, которые мы глотаем. Все таблетки белого цвета, все состоят на значительную часть из пигментной двуокиси титана. Все пищевые добавки пигментные - двуокись титана. То есть, это немного другое производство, это не металлическое. Но что здесь значит Украина.

Украина обладает примерно 20% мировых запасов титанового сырья. Это раз. Второе - металлический титан, вот его 80 лет назад знаменитый, если я не ошибаюсь, бельгиец Кролл разработал метод производства металлического титана и, собственно говоря, почил в бозе дальше.

В Украине в Запорожье начали этот метод, собственно говоря, воплощать в жизнь, и был создан Запорожский институт титана, в котором в тогдашнем Советском Союзе был выплавлен первый титановый слиток. И был создан на основании этого ***Запорожский титаномагниевый комбинат***,

> — который являлся прототипом для создания двух других в Советском Союзе титаномагниевых комбинатов. Один из них - это крупнейший в ***России*** ВСМПО-Ависма, который на сегодняшний день является частью оборонной корпорации "Рособоронэкспорт", а другой - это комбинат в ***Казахстане*** Усть-Каменогорский титано-магниевый комбинат.

Украина. Самое главное, чем обладает **Украина, она обладает сырьевыми запасами и она обладает уникальными технологическими знаниями**. Сейчас те методы, которые уже есть, во всем мире понимают, что они устарели. Все в мире стараются разработать новые, самые новые способы производства металлического титана, но специалистов крайне мало. А у нас на душу населения их очень большое количество. Вот, чем важна Украина. А Украина, к сожалению, этим пользуются очень и очень плохо.

Юрий Романенко: Почему? Что не хватает? Если мы понимаем, что у Штатов огромная потребность, там приняты национальные программы уменьшения зависимости от прежних партнеров сырьевых, которые превратились во врагов либо конкурентов, соответственно в Европе такая же ситуация, потому что Европа тоже свои программы приняла. И это касается не только титана, но и редкоземельных металлов, полупроводников, много чего еще. То есть все обособляются. Все играют на то, чтобы создавать свои замкнутые циклы в рамках дружественных блоков. Украина, очевидно, она уже стала частью Запада. Пока что в роли сырьевого придатка, к сожалению, но очевидно, что нам точно с Россией не по пути, и необходимо предпринимать шаги, которые позволяют более иметь более крепкую связку с теми же самыми Соединенными Штатами. Потому что, вы еще забыли упомянуть, допустим, титан в огромных количествах употребляется в авиаперевозках, потому что все самолеты пассажирские Airbus…

Андрей Бродский: Это я на закуску оставлял.

Юрий Романенко: Соответственно, *что мешает нам переориентироваться?* Потому что отрасль была завязана на Россию, и там долгое время сидели пророссийские ставленники всякие, активно играл Фирташ тот же самый. Мы помним титан, который в Крыму остался, и Украина туда возила сырье. Я не знаю, как сейчас, но раньше возила. Все это прекрасно знают, но, собственно говоря, война уже как бы

произошла и развивается. Ну и, наверное, *нужно делать какие-то радикальные шаги?*

Андрей Бродский: Знаете, **на данный момент отсутствует внимание к этому вопросу**.

Причем, я бы я бы вопрос разделил на две части, на самом деле. Первая часть - это даже не развитие, а *пресечение*.

Юрий Романенко: Пресечение чего?

Андрей Бродский: Нам необходимо вместе с американцами любыми способами **пресечь поставки сырья в Россию**, потому что украинское сырье перестало поступать, но сейчас делаются очень активные попытки возобновить это все, и понятное дело не напрямую. Какой дурак будет напрямую из Украины просто поставлять сейчас в Россию? Для этого есть третий страны.

Юрий Романенко: Уточняющий вопрос - для России вот это сырье, которое идет из Украины, оно насколько критично?

Андрей Бродский: Абсолютно критично. Для воссоздания того количества ракет, самолетов, вертолетов, снарядов, в которых также содержится титан.

Николай Фельдман: ***То есть, все современное вооружение, авиация…***

Андрей Бродский: Все полностью содержит титан. И так, как мы уничтожили этого, прямо скажем, до хрена, то им необходимо это восстанавливать. Сырья у них для этого нет. **На территории России сырье отсутствует.**

Юрий Романенко: Где они могут закупать его?

Андрей Бродский: Они его пробуют на сегодняшний день закупать во 1) ***Вьетнаме***, они его закупают в 2) ***Мозамбике*** и очень 3) хотят вернуть поставки из Украины.

Объясню почему.

Даже не потому, что

> — им не продает Мозамбик или Вьетнам. Там есть свои сложности, потому что ни те, ни другие не хотят попасть под американские санкции, но все равно как-то оно просачивается.

Есть другой, чисто технологический момент.

Российский завод ВСМПО-Ависма

> — десятками лет перерабатывал сырье из Украины, и он приспособлен, абсолютно все технологии настроены на именно ту уникальную химию украинских ильменитов, которые производят у нас.

Юрий Романенко: То есть, они так не могут перейти, это как НПЗ.

Андрей Бродский: Они могут, но с очень большим трудом.

Это, если вот, скажем так, мы с вами едим все время то, что мы едим, а потом вдруг нас пересаживают там на чай сухарями. То есть, мы тоже это прожуем, чай с сухарями…

Юрий Романенко: Давайте заострим. То есть, если мы блокируем то, что мы должны делать. Если мы блокируем любые поставки титана на российский рынок, мы создаем для российского ВПК огромные проблемы и сложности, тем самым облегчаем нашу участь.

Андрей Бродский: Абсолютно. Нам будет меньше прилетать.

Николай Фельдман: ***Давайте теперь я задам вопрос руба. Что Украина делает для того, чтобы блокировать поставки сырья украинского титана в Россию?***

Андрей Бродский: Я не хочу отвечать за Министерство иностранных дел и за Офис президента. Я не знаю, может быть там что-то и делается по этому поводу. Во всяком случае, **я об этом не знаю**.

Николай Фельдман: ***Окей.***

Андрей Бродский: Я со своей стороны работаю в этом плане очень активно. Это моя гражданская позиция. Здесь есть, как коммерческая составляющая, так и гражданская составляющая.

> Мы наняли серьезную американскую лоббистскую компанию. Мы висим на FARA, если знаете, что это такое в Америке.

То есть, мы официально лоббируем введение санкций на поставки всего, что связано с Россией в плане титана Соединенными Штатами.

Николай Фельдман: ***Тем не менее, я так понимаю, какое-то количество украинского сырья сейчас, есть основания подозревать или утверждать, что оно попадает на российскую территорию.***

Андрей Бродский: Есть основания подозревать, что порт "Кавказ" в небольших количествах, но получает украинское сырье.

Это не государственная компания ОГХК. Это другие мелкие производители, которые есть в Украине. И **есть основание предполагать, что оно, все-таки, просачивается туда**.

Юрий Романенко: Смотрите, это же, на самом деле, как с "Мотор Сичью", когда скандал. Кстати, он же тоже титан использует.

Андрей Бродский: Безусловно. Это крупный потребитель титановых изделий.

Юрий Романенко: То есть, *это как ситуация с "Мотор Сичью", где, собственно говоря, ключевая проблема заключается в том, что разведка, СБУ, экспортный контроль, короче вся сумма государственных органов, они просто не контролировали вообще, по сути, получается эту ситуацию, и как следствие сотни движков уходили туда.*

Андрей Бродский: Или наоборот **контролировали**.

Юрий Романенко: Или контролировали.

Андрей Бродский: Ситуация с "Мотор Сичью" для меня вообще загадка.

Я, скажем так, не из этой отрасли, но то, что я читаю, то, что я вижу, и те записи, которые я вижу.

Чего мы ждали с мая месяца по октябрь? Если вот есть опубликованные данные, что он в мае месяце передавал двигатели.

Николай Фельдман: *Может что-то ждали. Есть уточняющий вопрос.*

Юрий Романенко: Может кто-то ждал такую котлету большую.

Андрей Бродский: С титаном, наверное, с титановым сырьем, опять-таки, подчеркну, в крайне небольших количествах, но все-таки, есть такое дело.

И мы тоже ждем.

Юрий Романенко: Подождите секунду. Друзья, традиционно. Мы выполняем свой гражданский долг, а вы выполняете свой гражданский долг, поэтому лайкайте эфир и давайте вовлечем большее число медоедов наших боевых, зрителей, девиантов, серферов, которые в свою очередь вовлекут других. Потому что, мне кажется, то что, говорит Андрей это критически важно. Потому что это касается напрямую вас всех. То есть, бомбы ракеты, которые падают на наши головы, они в том числе падают,

как Андрей говорит, благодаря тому, что Украина поставляет этот титан. И поэтому мы должны сделать все для того, чтобы пресечь эти ручейки, которые туда текут, и, соответственно, исправить ситуацию в лучшую сторону, чтобы просто не падали эти бомбы, эти "Калибры", Х101 и все остальные производные российского оборонпрома.

Николай Фельдман: ***У нас еще есть комментарии с вопросами. Конкретно, зачем России был нужен украинский титан и нужен ли украинский титан, если они сами на втором месте по запасам. У них что-то неразведанное, не добывают или что?***

Андрей Бродский: Криворукие они.

Николай Фельдман: ***Криворукие.***

Андрей Бродский: Смотрите, они очень много не сделали.

> Они могли очень много сделать и по-другому подготовиться к войне, но они этого, к счастью, к нашему счастью, они этого не сделали.

Одно из того, что они не сделали, **они не обеспечили свою сырьевую безопасность по титановому сырью**.

Кстати, не только по этому.

> У них большие запасы молибдена и ванадию, а дело все в том, что это составляющее для лигатур, которые идут в те же титановые слитки, поковки, которые идут для производства оружия. И это идет на сегодняшний день, насколько я знаю, из Бразилии.

Николай Фельдман: ***То есть, независимо от своих запасов, оно зависимы от внешних поставщиков были всегда и на сегодняшний день?***

Андрей Бродский: Да, и на сегодняшний день они так и остаются.

Николай Фельдман: ***Супер. Я так понимаю, на территории Украины действует некий ГОК, Демуринский ГОК, который находится прямо в собственности России и до сих пор не находится под санкциями Украины?***

Андрей Бродский: Там очень интересная ситуация.

Насколько я знаю из публикаций в прессе, за несколько дней до начала войны ВСМПО-Ависма этот ГОК продала некой кипрской компании, оформленной на некое лицо никому не известное. Вот так случилось, что за несколько дней до начала войны, оборонная компания продает.

А у нас как-то это лицо видно «не могут определить».

Николай Фельдман: ***Я тут YouControl и открыл этот (неразборчиво 20:50) и тут не написано кипрская компания, тут написано конечный бенефициарный собственник - Шелков Михаил Евгеньевич.***

Андрей Бродский: Немножко не так.

Видно YouControl не обновил какие-то данные, потому что вы можете посмотреть какие-то публикации. Было несколько публикаций, я их сам видел в прессе о том, что буквально там за три или за четыре дня до начала войны Демуринский ГОК был переписан на другого.

Николай Фельдман: ***Нет, он переписан на кипрскую офшорку, но проблема в том, что именно…***

Андрей Бродский: Но там уже не Шелков.

Николай Фельдман: ***А Шелков это?***

Андрей Бродский: А Шелков - это первый зам господина Чемезова. А Чемезов - это один из ближайших соратников Владимира Путина, его сослуживец по КГБ в ГДР и ныне возглавляющий всю оборонную отрасль России. Господин Шелков его первый зам.

Николай Фельдман: ***И Украина вводила санкции против Чемезова и Шелкова в 2021 году еще*.**

Андрей Бродский: Да, **только не вводила против Демуринского ГОКа**.

Николай Фельдман: ***"Отлично". Очень по-украински.***

Юрий Романенко: А как так получилось, что в Казахстане титано-магниевый комбинат есть, и вот у нас из Казахстана зрители уже пишут, что Казахстан в связи с этим тоже очень критически важен для России. ***Могут ли они оттуда что-то тащить?***

Андрей Бродский: **Теоретически да, но, насколько я знаю, там вполне вменяемый европейский собственник в Казахстане.** Я с ним когда-то пересекался в Гонконге. Вполне вменяемые бельгиец, который работает с Boeing, cAirbus, и я не очень думаю, что он захочет работать с (неразборчиво 22:48) в нынешней ситуации.

Юрий Романенко: На счет Boeing. Насколько сегодня война ударила по интересам Боинга того же самого, исходя из того, какая ситуация

возникла. То есть, я так понимаю, что они же покупали Боинг, насколько я помню…

Андрей Бродский: 40% своей потребности они закрывали из этого.

Смотрите, две с половиной, почти три недели назад проходила ежегодная американская конференция называется Titanium USA. Сотрудники моей компании там присутствовали. Я, к сожалению, не могу себе в данный момент такого позволить. И сотрудники, в первую очередь сотрудницы, потому что это женщины, присутствовали и слышали выступление Boeing, одного из руководителей. Конкретно того, кто отвечает за закупки титанового сырья, титановых частей точнее.

> Он в открытую сказал, что они предчувствовали ту ситуацию, которая произошла 24 февраля с 2014 года. Они **планомерно начали готовиться к этой ситуации**. Они снижали свою зависимость путем накопления складских запасов.

И они на сегодняшний день **забили склады до конца 2025** года.

То есть, до этого времени они в безопасности. Что будет после этого?

Наверное, Boeing что-то придумает, с учетом того, что Boeing - это одно из ключевых, как оборонных, так и гражданских предприятий в Америке.

Юрий Романенко: Это, кстати, друзья, вопрос по поводу того, как Штаты планировали, смотрели на войну, и как они к ней готовились, и каковы временные сроки войны могут быть. То есть, чтобы вы понимали, что это все связано с этим, потому что Пентагон имеет непосредственное отношение ко всему тому, что говорит Андрей, и они очень любят планировать. Поэтому вот смотрите, как *нормально действует государство, когда оно, как государство, понимает свои цели, свою стратегию*.

Николай Фельдман: ***И страхует риски.***

Юрий Романенко: Страхует риски. Вот так должны делать мы.

Андрей Бродский: Юра, я бы здесь сделал одно замечание.

Американцы сделали это планирование, когда Джефф Карпентер, это так зовут этого менеджера, выступал, он сказал о том, что

> 1) они отказались от закупок сырья в России, точнее не просто сырья, а титановых частей в России.

2) Даже несмотря на то, что они вложили очень значительные суммы в создание совместного предприятия с Ависмой на Урале. Это так называемая Уральская титановая долина. Там очень много денег Боинга вложено туда. Они отказались полностью от закупок в России.

На вопрос из зала, собираются ли они после войны возобновить эти закупки, он дал практически прямой ответ: "Вряд ли геополитическая ситуация изменится настолько, чтобы мы могли себе это позволить".

Но при этом он посмотрел в зал на представителя ***Airbus***, а это их прямой конкурент европейский, и говорит:

"Но некоторые так не смотрят на этот вопрос".

Юрий Романенко: Airbus покупает?

Андрей Бродский: Airbus официально пролоббировал отмену, вернее недопущение введения санкций Евросоюза в отношении российской титановой отрасли.

И они **продолжают закупать в России**. Это факт, к сожалению.

Вот некоторые наши европейские партнеры позволяют себе такие вещи, а что это означает? Закупают они на весьма значительные суммы.

Это позволяет обеспечить бороткой ВСМПО-Ависма, которая делает, опять-таки, те же титановые части для тех же "Калибров", "иксов", "Кинжалов" и прочей гадости.

Юрий Романенко: Смотрите, на самом деле сейчас Европа тоже начинает пересматривать свою стратегию. Мы видим это на примере заявлений Борреля, на примере заявление Штайнмайера. И поэтому вот то, что было актуально 8 месяцев назад, очевидно, что через 8 месяцев будут какие-то изменения. Но при этом мы понимаем, что это отрасль консервативная, что технологические процессы требуют перестройки, капиталовложений соответствующих для того, чтобы это все изменить. И, соответственно, для Украины в этих условиях открываются просто огромнейшие рынки, которые в связке с европейскими, с западными, с американскими технологиями открывают рынок на сотни миллиардов.

Николай Фельдман: ***Должно открыть, по крайней мере.***

Юрий Романенко: Сам рынок, который потребляет титан, это сотни миллиардов долларов, а может быть и больше.

Николай Фельдман: ***У меня вопрос в связи с этим. А украинские производители титановых изделий вообще они есть? Они способны производить что-то на замену российским частям?***

Андрей Бродский: Есть Запорожский титаномагниевый комбинат. Как я уже говорил, он был первым в Советском Союзе, который начал производить титановые слитки когда-то. Титановую губку, а потом титановый слиток. Но он приведен в такое состояние…

Сейчас он, понятное дело не работает из-за постоянных обстрелов в Запорожье. Невозможно просто, чтобы он работал, но он в таком состоянии что я, мягко говоря, не уверен, что даже если, дай бог, сегодня бы закончилась война, что завтра он бы включился и заработал.

Комбинат в ужасном состоянии. Он до этого, до начала войны практически лежал на боку, и накопил огромные долги. Производство и технологии нерентабельные.

Николай Фельдман: ***Что вообще нонсенс в условиях сложившейся конъюнктуры рынка, по сути. Это доведение до банкротства.***

Андрей Бродский: Вы знаете, там вообще очень запутанная ситуация, потому что по этому предприятию, это общеизвестный факт, судятся между собой государство и Фирташ. Вроде как государство выиграло, но забрало оно или нет, я не знаю, этот комбинат. Но даже если забрало, на мой взгляд, худшего собственника, чем государство просто нет.

Юрий Романенко: Кстати, вот вы Фирташа тоже вспомнили. Я насколько помню то, что сейчас Фирташ сидит в Австрии, это же, как раз следствие того, что был вот этот конфликт.

Андрей Бродский: Взятка индусов.

Юрий Романенко: Конфликт, связанный с тем, что Фирташ попытался выстроить монополию на глобальном рынке.

Андрей Бродский: В Индии.

Юрий Романенко: Да. В Индии попытался войти в тему, и Боинг это расценил как угрозу. Штаты, точнее говоря, Штаты это расценили как Угрозу.

Андрей Бродский: Не совсем так. В последней части не совсем так.

На самом деле они подписали предварительное соглашение с Боингом о том, что туда будут поставляться титановые части из Индии от будущего предприятия, которое они собираются в Индии построить.

Но это, по всей видимости, **кого-то обеспокоило во властях**, явно не Boeing.

> Потому что Боинг предварительное соглашение подписал. Во всяком случае, оно было на начало 2014 года, оно существовало.

И потом это кого-то обеспокоило, и **привело для господина Фирташа к тому, к чему привело**.

Юрий Романенко: То есть, если назвать вещи своими именами, *Штаты увидели в этом угрозу создания монополиста на глобальном титановом рынке. И закритическая зависимость Пентагона, ну, не только Пентагона, но и других стратегических отраслей экономики США, от этой отрасли, они сформировали запрос на то, чтобы помешать.*

Андрей Бродский: Я скажу, что есть сырьевая зависимость.

И не просто сырьевая, а зависимость в поставках даже готовых изделий от русских и от китайцев.

Об этом американцы думают уже не один год. И, может быть, они не всегда эффективно действуют, но они действуют.

То, что вы сказали, это один из примеров.

Юрий Романенко: *Но, тем не менее, тот же самый Фирташ очень долгое время влиял на процессы в отрасли.*

Андрей Бродский: И сейчас влияет.

Юрий Романенко: И сейчас влияет. Я так понимаю, через там контроль над (неразборчиво 32:25) или как?

Андрей Бродский: Нет. Я не беру даже эти вещи.

У него есть два горно-обогатительных комбината, у него есть месторождения, которые еще не разработаны…

Николай Фельдман: *Горно-обогатительные комбинаты – это, по сути, государственные?*

Андрей Бродский: Нет.

Николай Фельдман: *То есть, частные, находящиеся в его собственности?*

Андрей Бродский: Конечно. Вот как у меня частные, так и у него.

Юрий Романенко: И тем самым, собственно говоря, это давало инструмент русским. Я так понимаю, что они работали с Россией.

Николай Фельдман: ***Да, он поставляет, они поставляют России или нет сейчас?***

Андрей Бродский: Я не знаю, куда они поставляют. Я не берусь сказать.

Юрий Романенко: Это, на самом деле, задача наших спецслужб. Службы внешней разведки и всех этих ребят проверять конечного потребителя, сертификат конечного потребителя должен быть вот этой бумажкой, которая оправдывает вывоз титана.

Николай Фельдман: ***Разрешает.***

Юрий Романенко: Разрешает вывоз титана в какую-то другую страну, кроме Европейского Союза либо США.

Андрей Бродский: Кстати, очень интересный момент, вы поднимали тему **спецконтроля экспортного**.

Летом был введен спецконтроль на ильменит.

> Ну, на ильменит и на титановые трубы. Для меня это явилось загадкой. Мы получаем разрешение, для нас это составляет очень большие сложности, но мы это делаем. Государство так решило, мы получаем, но весь вопрос в том, что ильменит - это далеко не все титановое сырье, которое производится, например, в Украине, которые используется в России в частности.

А почему там отсутствует в этом перечне, например, ***рутил***?

Юрий Романенко: Это что?

Андрей Бродский: Это тоже один из видов титанового сырья.

По большому счету, для простоты могу сказать, что это более концентрированный ильменит с большим содержанием титана.

Николай Фельдман: ***Наиболее распространенная модификация диоксида титана, пишет Википедия.***

Андрей Бродский: Не сказал бы так, на самом деле.

Николай Фельдман: Я просто быстренько…

Андрей Бродский: Я готов с Википедией поспорить.

Юрий Романенко: Николай…

Николай Фельдман: *Ну, Википедия… Где взял, там купил…*

Юрий Романенко: Википедия, ребята. Википедия.

Андрей Бродский: Есть рутил, есть, из того, что идет из Украины, это титановый шлак.

Титановый шлак – это не шлак в прямом смысле. Это название, грубо говоря, продукта. Основной продукт, который производят за ЗТМК, Запорожский титаномагниевый комбинат. Это является продуктом переработки ильменита непосредственно…

Николай Фельдман: *Из руды там, грохот… Это хвосты, скорее всего, получается?*

Андрей Бродский: Нет, это не хвосты. Это очень сложный и дорогостоящий процесс получения этого шлака, и очень энергоемкий, но **этот *шлак* является непосредственным сырьем для производства титановой *губки*, которая делается в ВСМПО-Ависма, которая дальше уже идет на все то, о чем мы уже несколько раз говорили**.

«Почему-то» титановый шлак, точно так же, как рутил, отсутствует в перечне спецконтроля.

Юрий Романенко: У нас будет глава спецконтроля в эфире, так что мы этот вопрос зададим.

Андрей Бродский: Я думаю, это вопрос не к нему, а, наверное, к Министерству, скорее. А какому они подчиняются? Минэкономики?

Юрий Романенко: Да, Свириденко вопрос.

Андрей Бродский: Ну, наверное, к Минэкономики.

Юрий Романенко: Мы зададим.

Андрей Бродский: А дальше есть еще одно.

Почему ввели спецконтроль на титановые трубы? А почему не ввели на титановый слиток, которые делаются в Украине и которые в свое время в Украине также покупала ВСМПО-Ависма? Почему не контролируется?

Я, например, абсолютно не знаю ситуацию по

1) экспорту титанового ***слитка*** на сегодняшний день. Точно так же, как по 2) экспорту ***шлака*** и ***губки***.

Но эти продукты в Украине, во всяком случае, на момент начала войны, острой фазы войны, эти все продукты производились.

И даже если был остановлено производство, точно остались складские запасы.

Куда-то же они едут?

Николай Фельдман: ***Могут ехать.***

Андрей Бродский: Вопрос – куда? Под каким контролем? Почему мой ильменит контролируется государством и государственный ильменит тоже контролируется государством, а государственный рутил не контролируется? Почему не контролируются, например, все те продукты, которые я перечислил?

Юрий Романенко: Подожди, тут пишут люди: "Очень интересный эфир". Знаете, я с этим абсолютно согласен, поэтому, как говорит Фейгин, если вам нравится этот эфир, та то уж там, нравится, вам обязательно нравится, поэтому не забудьте перепостить на своих социальных сетях. Перепостить с хорошей подводкой, что: "А вот так вот на нас летят "Калибры" и Х-101", "Вот поэтому они на нас летят", "Какой жах". В таком ключе, с такими подводками для того, чтобы вся страна прочитала об этом ужасе, который либо по злому умыслу, либо не по злому умыслу, по тупости.

Потому что мы знаем, у нас куча идиотов во власти, но куча и коррупционеров, которые за бабло готовы вот такие вещи пропускать. Поэтому, я считаю, что следствием этого эфира должно стать перекрытие всех этих лазеек, дыр, дырищ, которые есть у нас в экспорте подобных вещей для того, чтобы наши враги просто не получали то, что они не должны в принципе получать.

А наши друзья, наши стратегические партнеры должны это получать. Оно должно идти, я так понимаю, туда. Страна должна зарабатывать деньги, а те, кто связаны с русскими, они должны соответственно терять этот бизнес. Мы будем называть вещи своими именами. У государства есть же там какие-то заявления по поводу того, что это все национализируется и так далее, потому что сохранять все в таком виде,

как это есть сейчас, это просто стрелять себе в голову, в прямом смысле этого слова, согласитесь.

Андрей Бродский: Хотите, я расскажу маленькую историю? Очень интересную и поучительную именно в этом плане, чтобы было понятно, насколько это важно. Значит, все помнят, наверное, люди нашего поколения, помнят летчика Пауэрса, которого сбили над Советским Союзом на самолете U2.

Юрий Романенко: 1 Мая.

Андрей Бродский: Да, абсолютно правильно. А дело все в том, что когда американцы поняли, что советские зенитные ракеты достают до U2, они начали разрабатывать другой самолет, который был, я не помню…

Юрий Романенко: SR-71 *Blackbird*.

Андрей Бродский: Абсолютно правильно. ***Blackbird***. А вы знаете, из чего он был сделан?

Юрий Романенко: Из титана.

Андрей Бродский: Полностью. Делала его корпорация Lockheed. Но дело все в том, что в Америке не производился титан в тот момент. Знаете, где они покупали? В Советском Союзе.

Юрий Романенко: Серьезно?

Андрей Бродский: Через третьи страны проводилась спецоперация ЦРУ покупки титана для производства самолетов Blackbird.

Юрий Романенко: У него кромка разогревалась, по-моему, до 2000 или до 3000 градусов.

Андрей Бродский: Абсолютно правильно. И **те рекорды, которые поставил Blackbird по скорости и по высоте полета, не побиты до сих пор.**

Юрий Романенко: Он там под 4 тысячи километров разгонялся.

Андрей Бродский: Абсолютно. И американцы не имели своего производства на тот момент, и они проводили спецоперацию разведки для того, чтобы обеспечить сырье. Они не могли получать разведданные.

Это просто свидетельствует о том, что необходимо делать в обратном порядке, грубо говоря. Если мы, например, я не беру там таких тем по поводу России, можно найти там тысячу и одну, но я специалист в титане. Я понимаю, что если ударить, грубо говоря, по титану, то даже самолеты-разведчики летать не

будут российские. Часть мы просто собьем, а новых они не сделают. И то же самое с ракетой. Вот у них останется какой-то неприкосновенный запас, а новых они не сделают.

Николай Фельдман: ***Давайте к информ-поводу перейдем, по которому, по сути, мы здесь собрались. Несколько дней назад вы написали публикацию о том, что в офисе плюс на производстве пришло то самое Бюро экономической безопасности, которое не налоговая полиция, но налоговая полиция. Начались обыски, и все это похоже на продолжение той же самой рейдерской история, о которой вы писали раньше, я помню когда. То есть, это было еще и в начале войны, и, по-моему, даже до войны до полномасштабного вторжения были такие попытки. Вы обвиняли прямо россиян. Говорили о том, что за этими историями стоят, скорее всего, россияне, которые коррумпируют наших правоохранителей, которые приходят рейдерить нашу компанию. Сейчас что происходит?***

Андрей Бродский: Знаете, во-первых, почему россиян?

Во-первых, всегда надо искать, кому выгодно. Смотрите как, я в самом начале нашей беседы говорил, у Украины есть два охренительных преимущества по сравнению с другими.

> Первое - это наличие ***сырья***. А мы на сегодняшний день обладаем значительными объемами. Первое.
>
> Второе - это ***технология***, потому что, скажем так, мы несколько лет назад создали свой R&D-центр. Я про это могу рассказывать часами, но не об этом сейчас. Мы добились очень больших результатов в своих научных достижениях, мы готовимся строить завод.

Россияне об этом знают, и в прошлом году, летом прошлого года, мне через посредников передали "большой привет" из России. Сказали, что у меня будут к концу года очень большие проблемы. Вот к концу года или в начале следующего.

Николай Фельдман: ***Если вы не…?***

Андрей Бродский: Если я не остановлюсь.

Николай Фельдман: ***Они хотят купить? Выкупить?***

Андрей Бродский: Во-первых, они хотели, чтобы я остановил исследование, научное исследование, и чтобы я не строил завод, который является, грубо говоря, конкурентом для ВСМПО-Ависма. Будет являться, если мне, все-таки, удастся его построить.

Второе - на меня с нескольких сторон на протяжении вот уже нескольких лет выходят, как бы это помягче сказать, с очень странными, но очень заманчивыми с финансовой точки зрения предложениями по поставкам ильменита, например, в Турцию. А в Турции нет потребителей ильменита. Просто ни одного. И в Болгарию, и еще куда-то там.

И вот эти предложения идут, идут и идут. Крайнее из таких предложений у меня было буквально месяц назад от одного очень интересного субъекта. Я точно знаю, что он россиянин, я точно знаю. Мы общались с ним еще до 2014 года. Он мне написал с какого-то левого швейцарского номера, предлагал дать любые документы, чтобы я ему продавал ильменит. Я понимаю, куда он будет идти. Я понимаю, что я не могу сказать, в правоохранительных органах я не буду такого говорить, что мне говорили: "Вот мы там закроем на тебя уголовное дело, если ты там сделаешь что-то. Ну, эти поставки". Нет, мне такого никогда не говорили. Не буду врать, но у меня есть факт угроз, намеков на то, что у меня будут проблемы. Причем мне конкретно говорили - конец прошлого = начало этого года. У меня все началось в самом конце прошлого, а начало конкретно разворачиваться в начале этого года. И по срокам очень совпадает.

Юрий Романенко: А куда вы поставляете ильменит сейчас? В Штаты?

Андрей Бродский: Штаты и Европа. У меня два основных направления - это Соединенные Штаты и Чехия. Сейчас большая часть в Чехию.

Юрий Романенко: Вы законтрактованы наперед, я так понимаю?

Андрей Бродский: До конца года законтрактованы. Сейчас работаем над контрактом следующего года. Обычно контракты идут на год. То есть, у нас есть рамочный контракт с американцами на пять лет, который мы заканчиваем, если я не ошибаюсь, как раз в конце этого года.

Николай Фельдман: ***Как американские контрагенты смотрят на наличие у вас наличие проблем, этих обысков, вот эти все истории, угрозы?***

Андрей Бродский: **Нервничают**, очень сильно нервничают.

Николай Фельдман: ***Насколько сильно они взаимодействуют с какими-то контактерами официальными внутри правительства?***

Андрей Бродский: Не знаю. Вы знаете, наверняка что-то происходит, но я не знаю.

Николай Фельдман: ***Формальный повод, который вам предъявляют сейчас.***

Андрей Бродский: Неуплата налогов на 27 миллионов гривен путем завышения налогового кредита, причем 2019 и 2020 год, если я не ошибаюсь, от тех компаний, с которыми я работал до этого, начиная с 2011 года, если я не ошибаюсь.

Николай Фельдман: ***Неуплата налогов по работе с компаниями?..***

Андрей Бродский: Завышение налогового кредита. Я якобы завысил налоговый кредит.

Николай Фельдман: ***То есть, это условно обычный такой административный спор с налоговой, по сути. Они выставляют вам претензии, налоговая? Формальные претензии есть?***

Андрей Бродский: Нет, когда ко мне пришли "господа" в прошлый четверг, я попросил, я думал, ну мне "добрые" люди даже писали в Фейсбуке, что у меня будет пидозра. Ну, даже такое было, и передавали мне это.

Когда пришли господа, я сказал: "Вы с пидозрой?". "Нет, мы вот с обыском". Я говорю: "Чего ищем?". "Документы". Я говорю: "К адвокатам, пожалуйста. Адвокаты знают, как с вами общаться по этому поводу".

Говорю: "Вы с пидозрой?". "Нет, мы без пидозры". Мало того, они утверждают в своих документах, что установлен факт неуплаты. Установлен факт неуплаты. Я говорю: "На основании чего вы утверждаете?".

Николай Фельдман: ***Наши расчеты?***

Андрей Бродский: Нет, они не сделали никаких расчетов. Мало того, на запросы адвокатов они не отвечают. Я попросил предъявить мне, предложил.

Я говорю: "Предъявите, пожалуйста, мне официально. Я хочу пойти в суд и дальше давайте разбираться вот. Дальше давайте просто делать…".

Николай Фельдман: ***Для зрителей уточню, 27 миллионов гривен претензий по двум годам для предприятия, которое 2 % мирового оборота титана, мирового рынка титана.***

Андрей Бродский: Я даже не буду говорить об обороте или уплате налогов, но, знаете, я в квартал, наверное, плачу миллионов, не знаю, наверное, 30-40 где-то так миллионов. Это в квартал.

Юрий Романенко: То есть, 120 миллионов в год, условно. 120-150 миллионов.

Андрей Бродский: Около сотни, наверное, где-то так. Почему именно 27 миллионов? Почему не 26? Почему не 28?

Юрий Романенко: Моя жена говорит, что 27 - это плохая цифра.

Андрей Бродский: Вот и я об этом. Ваша жена права.

Мне это надоело, откровенно говоря, и что я делаю? Так как это все безосновательно, так как это все без доказательств и так как это вредит моей деловой репутации, Бюро экономической безопасности, единственное, что я могу сделать, так как они не предъявили пидозру. Если бы предъявили, это было бы другое дело уже. Они получат на днях иск о защите чести и достоинства по поводу того, что они портят нашу деловую и конкретно мою деловую репутацию, и утверждают вещи, которые не соответствует действительности. Так это или не так - решит суд. В конце концов, мы действуем исключительно правовыми методами, в отличие от них.

Николай Фельдман: ***Тут задают: "Срочно в НАБУ с этим беспределом?". А что НАБУ по этому поводу может сделать?***

Андрей Бродский: Не может ничего сделать. Понимаете, мы бы обратились к НАБУ, но дело все в том, что

> — законодательство прописано следующим образом, что они расследуют вещи, где есть какая-либо материальная выгода, установленная материальная выгода неких коррумпированных чиновников, а здесь этой выгоды нет.

Николай Фельдман: ***То есть, они не вымогают взятку.***

Андрей Бродский: Нет. С меня никто не вымогал взятки, не буду такого говорить.

Николай Фельдман: ***Вот это давление, которое они устроили, обыски и так далее, вместе с угрозами, насколько оно парализовало работу?***

Андрей Бродский: Вы знаете, скажем так, на прошлой неделе, когда это все,

> 1) во-первых, у меня был парализован офис полностью. Извините, это порядка 50 человек, даже, наверное, под 60 человек сотрудников, которые не работали.

2) Во-вторых, был полностью парализован горно-обогатительный комбинат в этот день.

И очень было интересно, этого не было в офисе, я утверждать не буду, но было очень интересно, когда люди с автоматами в масках и в бронежилетах, и в касках еще обязательно, когда они выпроваживали на ГОКе бухгалтеров, как вы понимаете, бухгалтера - это женщины.

Для того чтобы те быстрее выходили, они начали передергивать затворы в автоматах.

Николай Фельдман: ***Видеонаблюдение у вас есть там? Это зафиксировано?***

Андрей Бродский: Мы не имеем права вести видеосъемку во время проведения следственных действий. Это незаконно, поэтому они видеосъемку вели, наверное, можно запросить у них.

Николай Фельдман: ***Давайте констатируем, что это все происходит в тот момент, когда украинское государство, 1) во-первых, говорит: "Проверки мы запрещаем, никаких проверок для бизнеса". 2) Второе - поддержка существующему производителю, промышленнику и предпринимателю, бизнесу украинскому, всяческое сприяння и наше счастье, что вы есть, украинские налогоплательщики. Это просто для, не знаю, какой-то черты.***

Андрей Бродский: В данный момент останавливаются одно предприятие за другим.

> **Просто или идет уменьшение объема производства, идут сокращения постоянные, идет уменьшение уплаты налогов. Это происходит практически у всех.**

Мы пока ситуацию удерживаем, но с таким подходом со стороны контролирующих органов, скажем так, назовем их так, я не уверен, что мы долго ситуацию удержим.

К чему это ведет? К тому, чтобы мы перестали работать или к другому? К тому, чему нас, опять таки, в Фейсбуке уведомляли, что есть уже некие запросы по АРМА по нам на основании уголовного дела.

Юрий Романенко: То есть, в АРМА передать, в агентство государственное, которое управляет активами…

Николай Фельдман: ***Активами, конфискованными у коррупционеров. Давай начнем, что должны?***

Андрей Бродский: Смотрите, в АРМА можно передать любое.

Николай Фельдман: ***Призваны они, именно как часть антикоррупционной инфраструктуры для управления именно конфискованными активами у чиновников коррупционеров или связанных с ними лиц. Это часть антикоррупционного…***

Андрей Бродский: Вы прекрасно знаете…

История, например, с Ашан.

Юрий Романенко: В Одессе. Как они там землю или что забирали.

Андрей Бродский: Очень громкая история таких историй я читал и слышал очень много.

И когда мне там передали информацию по тому, что там идут запросы по нам от АРМА, откровенно говоря, тупо через Facebook выходят добрые люди, в прямом смысле слова, я не ерничаю сейчас, добрые люди, они начинают передавать: "А вы знаете, что у вас творится? Вот у вас там такое и такое".

Юрий Романенко: Сила Фейсбука.

Андрей Бродский: Когда-то я этим Фейсбуком пользовался совсем для других вещей. Да, сбрасывают и говорят, то по вам готовится работа АРМА на основании именно этого уголовного дела. Уголовное дело не против нас, оно по факту, но почему-то там утверждается, что установлен факт неуплаты налога.

> Мы обратились к экспертам, компетентным экспертом, скажем так, их мнение не может игнорировать данная служба. Мы официально обратились к экспертам. Эти эксперты не нашли ни единого нарушения у нас и неуплаты налога.

Это кроме всего того, что мы каждый год вот уже на протяжении десяти лет аудируемся крупными международными аудиторскими компаниями, которые тоже не находили у нас нарушения в плане неуплаты налога.

Юрий Романенко: Да, картина маслом, как говорится. Ребята, поэтому плюсуйте этот эфир. Я традиционно призываю пролайкать его, прокомментировать, когда он будет зафиксирован на YouTube, и кусочки, которые мы нарежем. Я думаю, здесь будет очень много всего, поэтому сделайте свой вклад в то, чтобы информация это распространилась. Это будет ваш личный вклад в то, чтобы предотвратить падение "Калибров" и прочих российских ракет, прилетов самолетов на нашу территорию. Потому что, мне кажется, что эта тема стратегически очень важна. И, по

крайней мере, мы коммуникационно, медийно можем сделать все, достаточно много, чтобы государство как-то обратило внимание на это и начало шевелиться. Андрей здесь нам вот просто проводником в этом титановом беспределе является и, как говорится, Боженька послал нас ему. Тут пишет кто-то: "Може спитайте у Гетьманцева за це підприємство?".

Андрей Бродский: Это не к нему.

Юрий Романенко: Это не тот случай. Данила, конечно, мощный парень, но не в титановой… Перспективы в этой ситуации? То есть, условно говоря, *у вас отбивают охоту здесь работать, я так понимаю, и делают все для того, чтобы вы телепортировались куда-нибудь* в другую более уютную и вкусную юрисдикцию, где вас будут встречаться с распростертыми объятиями. Тем более, я знаю, что у вас есть патент.

Андрей Бродский: Два. Вернее, три украинских и два американских.

Юрий Романенко: Именно на производство титановой губки или что?

Андрей Бродский: А вот в том-то и дело, что мы обошли процесс губки.

Теперь мы научились напрямую получать вместо губки, которая является по своей сути сырьем, еще одним видом сырья, подлежащим переделу, получать порошок в частности для 3D принтинга. То есть, это совсем другой уровень, это 21 век.

Николай Фельдман: *У нас начались какие-то ремонтные работы и у меня вопрос к чату - вообще нас хорошо слышно?*

Юрий Романенко: Да, насколько это влияет на звук, потому что может быть, вы там подпрыгиваете на кроватях, стульях, где вы там сидите, смотрите, я не знаю, поэтому скажите, вам не мешает дрель? Она не сверлит вам мозг так, как сверлит мне?

Николай Фельдман: *Отпишутся.*

Юрий Романенко: Да, сейчас они плюсики начнут ставить. Так вот, что это дает? Условно говоря, *применение этой технологии удешевит*, я так понимаю?

Андрей Бродский: Оно в несколько раз удешевит производство конечных изделий металлических титановых.

Оно позволит избавиться от большого потребления энергии и, очень немаловажно в нынешнем мире, это то, что это абсолютно зеленая

технология, которую мы разработали. У нас вообще нет отходов, потому что современный метод Кролла, который, например, на Запорожском титаномагниевом комбинате применяется, это, на самом деле, бомба.

Почему остановили Запорожский титаномагниевый комбинат?

Потому что там было закачано огромное количество хлора. Если бы, не дай Бог, туда она попало в результате обстрелов, которые идут в Запорожье, если бы туда что-то прилетело, то последствия были бы чрезвычайно печальные, скажем, для всего Запорожья и не только.

У нас такого нет. У нас не применяется ни хлор, у нас нет вообще отходов.

Юрий Романенко: Это очень хорошо впишется в "зеленый переход". То есть, на Западе такую технологию должны схватить просто и тащить к себе.

Андрей Бродский: Поэтому мы пошли назад.

Мне надоело то, что происходит. Мне надоело то, что я не могу привлечь здесь деньги. Мне надоели угрозы со стороны непонятных субъектов, о которых я уже говорил. Мне надоели правоохранители, которые передергивают затвор, провожая женщин на выход из бухгалтерии, затворы в автоматах, в АК.

И мы готовимся к строительству заводов в Соединенных Штатах в настоящий момент.

И да,

— в настоящий момент за нас уже начинают бороться несколько штатов. Несколько штатов между собой реально конкурируют, шлют нам предложения. Мы в переписке с ними. Каждый из них предлагает те или иные условия по размещению площадки, по подключению к коммуникации, по налогообложению.

Николай Фельдман: ***Очень интересно. Расскажите, какие условия они предлагают, если сравнивать…***

Андрей Бродский: Смотрите, если будет желание, чуть позже расскажу, потому что мы сейчас в переговорном процессе, не хочу сейчас, во-первых, людей подставлять.

Юрий Романенко: Это инсайдерская информация.

Андрей Бродский: Это инсайдерская информация, но могу сказать, что этих штатов на сегодняшний день у нас минимум 4. Это те, с которыми мы в переписке постоянной.

Николай Фельдман: ***Давайте я по-другому спрошу. Какие условия должна была бы предложить Украина, в лице не знаю кого, для того, чтобы вы строили завод в Украине?***

Андрей Бродский: Для начала, это я беру ситуацию, когда нет войны, потому что есть война и это меняет все.

Вы же понимаете, что при войне невозможно что-то делать.

Из того, что когда нет войны, первое

> **— это *нормальное* отношение к инвестору и к бизнесу, а не то, что происходит на данный момент, потому что сегодня меня *«кошмарят»* по этому поводу.**
>
> Это далеко не первый случай, который у нас в компании происходил. Далеко не первый. Мы постоянно в судах с государством. Мы постоянно ловим каких-то коррупционеров. Мы их уже ловили, мы их уже сажали в тюрьму. И такое было.

То есть, **у нас вымогали конкретные суммы,**

> мы писали заявление, мой заместитель ходил с камерами, вмонтированными в одежду, и снимали факты вымогательства и передачи денег. **Человек, кстати, до сих пор не сидит, высокого уровня.** Его дважды сажали, дважды освобождали, там детективная история отдельная.

Мне это надоело, я хочу, чтобы в этом плане был наведен порядок. Я хочу, чтобы государство повернулось лицом к бизнесу, чтобы государство поняло наконец-то, что это не бизнес, это налогоплательщик.

Юрий Романенко: Что оно за его счет живет.

Андрей Бродский: Вот, я только хотел сказать. Это, грубо говоря. Мы все акционеры нашего государства, но это держатели серьезного пакета акций в государстве. Мало того, что они держатели серьезного пакета акций государства, они еще и инвесторы. Они финансируют это государство. Это раз.

Второе.

Должны быть созданы какие-то условия по ведению бизнеса в плане привлечения финансирования.

Невозможно здесь прокредитоваться ни в одном банке, пока, извините, любому коммерческому банку государственному или частному выгоднее покупать ОВГЗ, чем кредитовать промышленность.

И пока не будет изменена денежно-кредитная политика в стране, то привлекать кредиты из-за границы?

Много разговоров ходят про привлечение кредитов, но на такие суммы, которые нужны нам, эти кредиты практически не привлекаются последние лет 10. Это не от нынешней власти зависит. Это давняя история.

Юрий Романенко: Тут спрашивают люди, что такое ОВГЗ. Это облигация внутреннего займа государственного займа, когда государство продает эту облигацию под проценты. Сейчас они, я не знаю, сколько сейчас? 15-17% ?

Николай Фельдман: ***20%.***

Андрей Бродский: Та нет, там сумасшедший процент какой-то.

Юрий Романенко: Уже, наверно, выше процентная ставка, наверное, уже 25%.

Николай Фельдман: ***Смотрите, что вчера Гетманцев сказал: "Наши банки растут, укрепляются, они прибыльные и они даже кредитуют".***

Андрей Бродский: Здесь вопрос в том, что **действительно он прав.**

Банки укрепляются.

Юрий Романенко: Потому что ***банки превратились в паразитов, которые высасывают соки из реального сектора, и реальный сектор не финансирует*****. Вот Ивченко правильно пишет: " Мощная у нас страна - за то, что в США борются несколько штатов, украинскому государству неинтересно. Видимо слишком мелко". На самом же деле такие проекты - это вопрос миллиардов долларов в долгую. То есть, заводы, которые вы хотите построить, они будут производить продукцию десятилетиями, и это будет всегда востребовано. И только бери, мультиплицируй, расти, расти, расти.**

Николай Фельдман: ***Высочайшая добавленная стоимость.***

Андрей Бродский: Смотрите, очень высокая добавленная стоимость и еще одно - эта продукция крайне необходима для нашего оборонного комплекса, который, наконец-то, нужно начинать создавать.

Я даже не говорю "воссоздавать", а говорю "создавать", потому что у нас на сегодняшний день что-то есть, но большая часть, извините, по-моему, это руина.

Юрий Романенко: Соответственно, исходя из того, что говорил Андрей, если мы собираемся строить свои ракеты, а мы должны построить, мы должны строить сотни в год, когда война закончится. Да и во время войны, на самом деле, должны строить сотнями в месяц, наверное, самых различных типов, то вот все то, о чем говорит Андрей, это все составляющие для производства.

Андрей Бродский: Вы знаете, тот же Байрактар, во всяком случае, новый, вот я посмотрел на него внешне, я не видел конструкцию, безусловно, я видел только видеопрезентацию, наверное, которую видели все, которые через полтора-два года вроде как собираются производить у нас. Это внешне выглядит - супер машина, и если я что-то в чем-то понимаю, в технологиях, в производстве, то значительная часть этого Байрактара будет титановой.

Юрий Романенко: А, вы имеете в виду этот истребитель с реактивными движками нашими.

Андрей Бродский: Да, потому что реактивные двигатели невозможно сделать без титана. Это минимум – двигатели, а я уверен, что и стойки шасси, и сам планер, то есть, конструкция планера тоже, скорее всего, будет титановая. И где покупать? На сегодняшний день у американцев проблема, у европейцев проблема. Где мы будем это брать?

Юрий Романенко: Мы должны думать.

Андрей Бродский: В Турции это не производится, вообще никогда не производилось, поэтому как-то бы вообще-то хотя бы на два шага вперед…

Юрий Романенко: Ну, да. Если мы говорим, если Офис президента говорит о том, что у нас там открывается завод Байрактара, откроется когда-то там, когда они его построят, мы там будем эту всю красоту производить, то логично задаться вопросом, отталкиваясь от того, из какого сырья и на какой технологической базе.

Андрей Бродский: Вспоминаем историю с Blackbird. Разработали самолет, а потом через ЦРУ закупали в России, в Советском Союзе титан. Та же история, хороший самолет разработал, а потом начали думать, где брать титан.

Юрий Романенко: Такой у нас эфир получился интересный.

Николай Фельдман: ***При новом заводе, когда вы построите его, какое количество титана, уже изделий титановых, слитками, не знаю, в килограммах вы сможете, смогли бы производить? На что вы наметились?***

Андрей Бродский: Как базу **мы сейчас рассматриваем две очереди по 5 000 тонн**. Это немного. Это в первую очередь 5 000, потом вторая очередь. На самом деле, это небольшое количество.

Мощность ВСМПО-Ависма - 40 тысяч тонн, но теоретически лет через… я могу и до этого разогнать, но для этого надо с чего-то стартануть, нужно иметь доступ к финансам.

Юрий Романенко: ***Через 15 лет, если у вас будет производство в Штатах, вы вполне выйдете на такие мощности*****.**

Андрей Бродский: Скорее всего, да. Имея контракты с Пентагоном.

Юрий Романенко: Да, и теперь смотрите, ***ВСМПО-Ависма имеет сколько процентов?***

Андрей Бродский: 40%

Boeing у них брал и 40% Airbus, и 100% Embraer.

Юрий Романенко: Представьте. Даже 10 тысяч тонн, которые вы, даст Бог, это все сделаете, то это уже огромная доля на потребностях вот этих известных компаний.

Андрей Бродский: Скажем так, американцам будет точно легче в этом плане. Точно легче, если мы сумеем. Я не хочу сейчас говорить: "Мы все сделаем". Это очень сложная технологическая работа. Если мы сумеем удовлетворить, например, Boeing по качественным характеристикам изделия, которые мы должны сделать, если мы это сумеем сделать, скажем так, им это очень сильно облегчит жизнь, а, соответственно, скорее всего, это очень сильно облегчит жизнь опосредованно и Украине.

Boeing - это же не только самолеты и даже не столько самолеты, которые идут, гражданские имеется в виду. Это вооружение и, насколько я знаю, **Boeing является, грубо говоря, титановым хабом в Америке**. **Он между крупнейшими оружейными компаниями распределяет объемы не только титана, но в том числе.**

Николай Фельдман: ***То есть, это огромная производственная база, хаб.***

Андрей Бродский: Да, **у них по-другому все устроено**.

Мы в процессе изучения сейчас этого всего, мы в процессе переговорном, но мы понимаем, что здесь мы…

Николай Фельдман: ***В тупике?***

Андрей Бродский: Да.

Откровенно говоря, кроме ***Бюро экономической безопасности*** мы никому не интересны.

Юрий Романенко: К сожалению. И вот, к сожалению, это касается не только вашего бизнеса, но и многих десятков, сотен других бизнесов.

Андрей Бродский: Знаете, я могу вам больше сказать,

> — мы сегодня получили новую повестку из другого органа правоохранительного – ***Нацполиции***.

Николай Фельдман: ***Нахулиганили где-то, наверное?***

Андрей Бродский: Конечно.

Юрий Романенко: Женщины-бухгалтера слишком быстро бежали от этих автоматов.

Андрей Бродский: Там вообще не указана сумма, но мы якобы… Это все на согласно некоей ухвале суда, в которой перечислены не только мы, в которой перечислены еще значительная часть промышленных гигантов. Мы по сравнению с ними просто «мелочь пузатая». Промышленных гигантов Днепропетровской области, которые якобы работали с другим предприятием Днепропетровской области, и в результате этой работы… Мы с этим предприятием вообще не работали, чтобы было понятно, у нас нет взаимоотношений просто с тем предприятиям, я не могу их просто назвать согласно действующему законодательству, я иначе раскрою тайну следствия.

Николай Фельдман: ***Взагалі.***

Юрий Романенко: ***Тайна беспредела*****, правильно сказать.**

Андрей Бродский: Поэтому вот я говорю так, якобы целая группа предприятий Днепропетровской области, крупных промышленных предприятий недоплатила налоги государству, и этим почему-то занимаются нацполиция, даже не БЭБ.

Я не знаю, почему не БЭБ, а Нацполиция. И якобы эти предприятия, мы в том числе недоплатили налоги, и теперь меня вызывают на допрос, на очередной.

Я уже честно задолбался ходить на допросы в БЭБ. Я уже ходил на допросы, не на один.

Юрий Романенко: Кстати, у нас, возможно, будет эфир с *Мельником*, главой БЭБ, я эти вопросы поставлю.

Андрей Бродский: Прекрасно.

Юрий Романенко: Будем коммуницировать через нашу площадку.

Андрей Бродский: Приглашайте меня. Я готов сесть вот так и подискутировать. Вот мне очень интересно будет.

Николай Фельдман: *У нас есть стол на четверых.*

Андрей Бродский: Вообще великолепно.

Юрий Романенко: Я думаю, что к этому столу будет очень длинная очередь.

Андрей Бродский: Я записался.

Николай Фельдман: *Да.*

Юрий Романенко: Да. Это, наверное, эпилог нашей беседы.

Николай Фельдман: *У меня есть еще один вопрос. Я хотел бы спросить у вас, вы сказали, что если бы у нас не такая была, например, монетарная политика и так далее, регуляторная политика, по финансам, по банкам, по ОВГЗ, то наверняка у вас же есть видение, какая она должна быть, расскажите, пожалуйста.*

Андрей Бродский: Вы знаете, я не просто готов сказать, я готов это расписать.

Я это делал уже. Например, мы вместе с Анатолием ***Амелиным*** разрабатывали конкретно вот в нашей титановой отрасли, мы разрабатывали ***Стратегию развития титановой отрасли до 2030 года***. Мы ее даже обсуждали с вице-премьером ***Урским***, мы устраивали большие совещания, мы пытались… Мы даже вместе с ним тогда создавали ***рабочую группу*** над внедрением.

Меня благополучно вычеркнули потом их этой ***рабочей группы***, потому что, ну, кто я такой?

Николай Фельдман: ***Всего лишь 2 % мирового рынка титана*.**

Андрей Бродский: Таке.

Юрий Романенко: Недостоин. Просто недостоин.

Андрей Бродский: Меня вычеркнули и на этом, откровенного говоря, и рабочая группа закончилась, и все потуги.

Николай Фельдман: ***Но были же заявления. Я погуглил, а тут на сайте Минстратегпрома Олег Уруский заявлял, что будет в ближайшее время принята Стратегия развития титановой отрасли. Это было в 2021 году, 5 октября*.**

Андрей Бродский: Мы много чего обсуждали по этому поводу, он внимательно слушал, поддерживал, **потом это все умерло**.

Я по всем вопросам, и по монетарной политике, и по всему этому, я готов не просто говорить. Вы знаете, за то время, которое, у нас осталось, я не успею, наверное, сказать. Я готов писать.

Николай Фельдман: ***Может вкратце могли бы рассказать*.**

Андрей Бродский: Но кому это надо?

Николай Фельдман: ***Я понимаю вас. Ну, допустим, нам с Юрой надо*.**

Юрий Романенко: ***Это как в той песне по поводу женщины, которая уехала из России в Израиль. "Крикнул, а в ответ тишина, Сильная женщина плачет у окна". Вся украинская экономика - это та сильная женщина, которая плачет, обивая пороги Гетманцева, БЭБа и всего остального.***

Андрей Бродский: Знаете, в первую очередь государство в лице его руководитель, наверное, я не знаю, но, наверное, инициатива на сегодняшний день должна исходить от президента.

Потому что я не вижу другого выхода.

Я без ерничанья говорю слово "гарант",

Вот у нас есть гарант, я не ерничаю. Гарант должен, наверное, обратить внимание.

Он сейчас частью Верховный главнокомандующий, чем просто президент. Ну, такая сейчас у нас ситуация из-за русских, но какую-то часть времени ему, по всей видимости, придется уделить тому, чтобы взглянуть на экономику, тому,

чтобы посмотреть, кто этим занимается, тому, чтобы посмотреть на конкретных исполнителей, кто ведет какие направления.

Перешерстить это все и, наверное, нужно в первую очередь завести людей, тех, которые будут думать о том, о чем мы с вами говорили. О том, что нет просто бизнеса какого-то, есть налогоплательщик.

Наверное, нужно думать не просто о налогоплательщике, а о промышленнике. О том, что кто-то что-то производит. Это совсем необязательно титан. Это нефтепродукты, это добыча газа. В конце концов, у газа столько, что мы можем обеспечить пол Европы, но та система, которая у нас есть на сегодняшний день, она не дает возможности развить эту отрасль. Я в этом ничего не понимаю, лезть туда не хочу, но кто-то должен заниматься этими вещами, кто-то должен обратить внимание на промышленную политику. А также нужно создать мощнейший финансовый блок. Финансовый блок, который должен быть сосредоточен на том, чтобы обеспечить финансирование роста промышленного производства в Украине. Без роста промышленного производства мы не выживаем, как страна.

Дай Бог мы победим, без роста промышленного производства, но я в этом сомневаюсь, потому что, знаете, история буквально Второй мировой войны, а нашу войну уже, наверное, можно сравнивать по объемам где-то со Второй мировой. История Второй мировой войны просто наглядно показывают примеры, как действовали ведущие экономики разных стран, и почему в частности проиграла Германия.

Юрий Романенко: Я, кстати, приведу здесь пример. Знаете ли вы, уважаемые зрители, что ВВП всех основных воюющих стран во Второй мировой войне рос, даже у Германии, которая теряла, начиная 1942 года начала проигрывать и откатывалась по всем фронтам. Так вот, ВВП Германии рос даже в 1944 году, и активно рост в 1942, 1943, 1944 годы. И наибольшее количество военной техники Германия произвела в первую половину 1944 года. То есть, она произвела в 1944 году техники, пока у нее в мае не разбомбили ряд заводов союзники вот этими большими ковровыми бомбардировками. Так вот в половине 1944 года она произвела больше, чем в 1943 году.

ВВП США по итогам Второй мировой войны составлял 52% ВВП глобального, всего мирового. Штата выползли благодаря войне из Великой депрессии, и стали ведущими… Ну, они были до этого, но они стали еще больше влиятельнее. Стали ключевым игроком в мировой системе. То же самое происходило в Великобритании и даже в Советском Союзе, который потерял огромные территории, потерял десятки миллионов людей, ВВП рос в условиях вот таких поражений на

начальном этапе войны, и закончился с плюсом в условиях, когда промышленность перестраивалась, промышленность перевозили за Урал и так далее.

А нам рассказывают постоянно о том, что вот что-то мешает, какие-то факторы, что нам должны помочь западные партнеры, когда мы даже не начинали вообще перестройку фундаментального производства соответствии с нашими потребностями в войне и в росте экономическом.

Андрей Бродский: Знаете, у нас есть замечательное министерство. Называется оно ***Министерство стратегической промышленности***.

Николай Фельдман: ***Рябикин***

Андрей Бродский: Я не знаю, я с ним не знаком, но, **насколько я понимаю, оно не делает ничего в данный момент**.

Хотя, на мой взгляд, это министерство, судя по его функциям и названию, функционалу, который я знаю от предыдущего министра, вице-премьера ***Урского***, у них был огромный функционал.

Я не думаю, что у них его отняли, и этот прописанный функционал, если его запустить, это должно быть ключевым Министерством в нашей стране на данный момент.

Юрий Романенко: Забрать Укроборонпром, расформировать его, передать функции, и те функции, которые есть объединить, и, собственно говоря, создавать супер военное министерство, которое будет решать все задачи в условиях войны.

Андрей Бродский: А у нас пока о работе этого министерства, я не знаю, даже в прессе, по-моему, ничего не пишут. Я не понимаю, что они производят.

Николай Фельдман: ***Бюджет 2 миллиарда 758 миллионов.***

Андрей Бродский: Это, скорее всего, на содержание министерства.

Николай Фельдман: ***2 миллиарда два почти миллиарда в воюющей стране надо умудриться потратить, чтобы никто не увидел как, правда?***

Андрей Бродский: Я вас уверяю…

Николай Фельдман: ***Профессиональные расходники.***

Андрей Бродский: Я вас уверяю, это не есть большая проблема.

Николай Фельдман: ***Я понимаю, конечно.***

Андрей Бродский: Здесь вопрос - где результаты? Где новые производства, которые запускаются? Где старые, которая возрождаются?

Юрий Романенко: Модернизируется, и какой функционал выполняют в условиях войны?

Андрей Бродский: Что у нас делается по поводу создания военной промышленности? Военная промышленность с учетом прилета, обсуждаемых нами "Калибров" и прочего дерьма, простите, может быть либо глубоко под землей, либо далеко на Западе. Желательно за пределами Украины.

Николай Фельдман: ***Желательно и там, и там.***

Андрей Бродский: Абсолютно. Кто-то должен этим заняться, в конце концов, переговорами с нашими союзниками о размещении там производств и тех производств, которые будут работать для нашей обороны, для нашей страны. Мы воюем уже 8 месяцев, я не говорю про то, что было до этого, ладно уже. Упустили 8 месяцев. Кто-то этим сейчас занимается?

Николай Фельдман: ***Вопрос риторический.***

Юрий Романенко: Только хотел сказать. Коля, мы с тобой сегодня в унисон думаем. Не только мы и не только сегодня.

Андрей Бродский: Есть конкретные мысли, есть конкретные задачи. Нет нерешаемых задач. Я, как человек, который строил довольно крупное промышленное предприятие с нуля, и с учетом, того что начинал я от геологоразведки в пустом поле. Я знаю, что такое создание новых производств. Нет нерешаемых проблем. Этим просто нужно заниматься.

Юрий Романенко: Это эпилог ко всему, что происходит в стране. И у нас 666 лайков. Мне кажется это плохая цифра, как цифра 27, поэтому полайкайте этот эфир, разгоните его максимально везде. Я считаю, что вся страна должна увидеть его - в Фейсбуке, в Телеграме, в Твиттере. Везде, где вы присутствуете, оставьте ссылки на этот эфир с Андреем Бродским, который у нас только что в студии рассказал, мне кажется, разложил все от и до, отлично показал все язвы. Поэтому я считаю, что мы должны поддерживать таких людей, производственников, потому что я абсолютно согласен - без производства Украине не жить. У нас не будет никакого будущего. Мы должны вписаться в новый уклад со своими производствами. Пример Андрея хорошо показывает, что у нас есть люди и технологии, и понимание того, что будет в последующие годы, поэтому полайкайте обязательно этот эфир. Подписывайтесь на Facebook Андрея, я уже поставил его в подводке, традиционно там все есть. Он пишет там

достаточно регулярно. И поддержите нас на Патреоне, спонсорство и прочие приятные вещи, которые позволяют нам творить.

Спасибо вам за то, что смотрели. На этом мы заканчиваем. На такой специфической теме у нас было достаточно много просмотров. И я, честно говоря, даже удивлен. Так что, спасибо, что постоянно смотрели. Пока.

****

№ 967.

Энергетический террор и как его пережить

2022-11-10

Игорь Маскалевич

Корреспондент ZN.UA.

Про полярную ночь в умеренном климате

Ожидаемые и предсказуемые массовые удары россиян по глубинной инфраструктуре Украины, увы, для некоторых стали сюрпризом. Важно понимать, много ли этих некоторых во власти.

Есть ли у нас в запасе что-то большее, чем призывы перезимовать в Европе или перспективы *эвакуации города-миллионника*?

Враг и раньше не особо стеснялся при выборе целей. Разбитые Ахтырская и поврежденная Черниговская ТЭЦ не дадут соврать. Да и в пристоличную Трипольскую ТЭС прилетело еще в первые дни войны.

В сентябре прошла серия ударов по электростанциям и силовым подстанциям Харьковщины и Днепропетровщины. В начале октября, до всяких взрывов на Крымском мосту, депутаты госдумы России бурными аплодисментами приветствовали руководителя фракции, призывавшего «раз и навсегда уничтожить инфраструктуру нацистской Украины — все электростанции, мосты и прочее».

Далее масштабы начавшегося ракетно-дронного террора реально кратно выросли.

К началу ноября по крупным энергообъектам Украины прилетало 103 раза.

> **И если в сентябре было 12 прилетов, то в октябре при четырех волнах ударов целями оказались порядка семи десятков объектов. И это без учета отраженных.**

Атаковали все:

1) и крупнейшую киевскую ТЭЦ-5, и древнюю «привокзальную» ТЭЦ-3, и пустой офис «Укрэнерго».

2) Били по западноукраинской Бурштынской ТЭС, Винницкой, Ладыжинской и снова по многострадальным харьковским.

3) Впервые прилетело и по оборудованию ГЭС. ПВО Вооруженных сил Украины сбила около 70% дронов и ракет, а в ряде случаев и вообще все…

4) Тем не менее удары продолжались, так, по подстанции 750 кВ на Киевщине было пять серий ударов.

Массированные удары по высоковольтным подстанциям как раз и стали новым элементом воздушного террора.

— Всего было повреждено и отключено до 30% оборудования.

Американцы приводили данные, что октябрьские прилеты по нескольким подстанциям 330/750 кВ привели к выключению свыше 40 подстанций более низкого уровня. Риск подобных потерь сохраняется.

Благодаря, без всякого преувеличения, героическому труду ремонтников, повреждения исправлялись в кратчайшие строки.

Но в первый день объединенная система Украины потеряла до 15% располагаемой мощности.

Потом за три недели было еще три крупные волны обстрелов (последняя 31 октября) и куча ударов помельче.

С все той же нацеленостью на развал энергосистемы северо-востока.

Собственно, это хорошо видно по регионам, в которых идут отключения:

Это столица, Киевская, Черниговская, Житомирская плюс центральная Черкасская области — «Киевский узел». И Сумская, Харьковская и Полтавская области — «Слобожанский энергоостров», который еще лет пятнадцать назад вообще по факту работал в режиме энергосистемы России. Теперь от «коллег» прилетают ракеты.

Кстати, фюрер рашистов еще после налета 10-11 октября пообещал, что этого хватит. И привычно солгал, — следующие три недели каждый понедельник начинался ракетно-мопедной волной. Энергетический террор как он есть.

Тем не менее развалить энергосистему не удалось, а вот вызвать волну веерных отключений — вполне.

— Системе не хватает возможностей передать 1 500–2 000 МВт мощности. «Укрэнерго», электрики облэнерго и городских сетей делают все что могут. Но **отключения с нами надолго**. Грубо — ***не хватает двух-трех атомных блоков***.

Оптимистичные заявления, что за пару-тройку недель все основные проблемы исправят, всегда справедливо сопровождаются фразой: «При отсутствии новых налетов».

А они наверняка будут.

Россия не зря заказала около 2 000 дронов у Ирана (часть уже получена и до 400 — израсходованы). По Днепру «мопеды» прилетают весь ноябрь.

Так что

1) поставки партий ПВО и РЭБ остро нужны были еще летом, что уж говорить о сейчас.

2) Как и работа по усилению защиты энергообъектов, начиная от бетонных блоков и, возможно, защитных сеток от дронов до рассредоточения восстанавливаемого оборудования.

И это далеко не все.

Нужны те же трансформаторы, выключатели, реле и прочие комплектующие на замену.

Пока ситуацию спасает наличие большого количества резервного оборудования (в «Укрэнерго» проходила большая реконструкция, но ***старые трансформаторы в металлолом не сдали, хотя многим очень хотелось***).

Но этот ресурс не вечен. Так что ищут новое и умеренно б/ушное за рубежом. Лишним точно не будет.

Сейчас США с союзниками обсуждают поставки нам необходимого оборудования в условиях продолжения нанесения ударов по критической инфраструктуре. Рассматриваются поставки генераторов, средств для очистки воды, обогревателей и тому подобного.

На завоз тех же генераторов и критического оборудования Кабмин уже отменил пошлины. Это важно.

Одновременно и нашей, и западной дипломатии стоит более внятно пояснить тому же Ирану, что поставлять технику для войны в Европе и вести с той же

Европой переговоры о смягчении санкций контрпродуктивно. И придется определиться. Судя по упорным попыткам Тегерана сделать вид, что они ни при чем и что поставки якобы довоенные, там тоже не все в восторге от возможного ужесточения и последующей ревизии санкций. За последние сорок лет в санкционном заборе вокруг персов наделали много дырок и щелей. Перекрытие некоторых из них может стать весьма болезненным.

Но, естественно, одной дипломатией вопросы решить нельзя. Да и у ПВО есть свои пределы. Так, британские аналитики оценивают возможную эффективность наземного ПВО на уровне 85%. А мечтающим о «Железном куполе» стоит помнить, что по площади одна Киевщина больше Израиля, даже с Западным берегом Иордана. Причем и он до сих пор не перекрыт полностью, а стреляют по нему в основном ракетами из обрезков труб. К нам же летят подарки гораздо более мощные. Так что даже при идеальном сценарии избавиться от воздушного террора полностью не получится, но по максимуму нужно.

Не будем упускать из виду очень неприятный и трудно устранимый нюанс — нынешние, весьма ощутимые, проблемы возникли при плюсовой (!) температуре.

Вся зима еще впереди.

1) Прикиньте масштаб: при морозах дефицит мощности вырастет с нынешних 1–1,5 млн кВт до 2–3 млн и выше…

2) Со всеми вытекающими последствиями.

3) Прогнозы отключения электричества на 10–12 часов в сутки при сильных морозах — это не самый жесткий, а наиболее реалистичный сценарий. Его придется выдержать.

В ноябре начали раскручивать информацию о полной эвакуации Киева. Сначала МИД решил озадачить этой информацией наших партнеров, потом ее стали активно обсуждать здесь, делая при этом взаимоисключающие заявления.

Внесем ясность:

— план эвакуации существует (и обязан существовать, был еще при УССР), но есть разные варианты его реализации, и зависеть они будут от скорости и успешности дальнейших действий власти.

Частичная эвакуация Киева по факту неизбежна. Это признает и сама мэрия, призывающая по возможности переселяться в другие места. Есть ли в Украине такие «теплые и светлые» места? Большой вопрос.

Детали конкретных планов, естественно, закрыты, но определенная информация просачивается.

Так, **Нацбанк, например, считает критической точкой долгосрочный выход из строя 40% энергосистемы.**

Да-да, вся финансовая инфраструктура тоже ляжет, а вместе с ней и любая другая деятельность, даже если вы уже привыкли к ужинам при свечах и пешим прогулкам на десятый этаж. А учитывая, что Киев — город-миллионник, при любом сценарии всех жителей вывезти не получится.

Подумайте об этом уже сегодня.

Заодно прикиньте, успеет ли город подготовить все до первых заморозков?

Например,

важно уже сейчас позаботиться о том, чтобы не замерзли системы водопровода и канализации. Анализировать уязвимые точки, думать, как их «согреть», и прочее.

Опыт, когда 350 тысяч человек остались без воды после ракетного удара возле Оболони, уже есть. Но это — при теплом солнышке.

Мэрии придется научиться не только нарезать землю застройщикам, но и принимать нестандартные и непривычно оперативные решения.

1) Нужны автономные генераторы в невероятных количествах, в том числе для мобильных вышек.

2) Минцифры обещает 2 500 приемников «Старлинк» с раздачей сигнала. Это хорошо, но на самом деле мало. А остаться без средств связи, да еще и в войну, это как остаться без тепла и хлеба.

Анонсированной тысячи пунктов обогрева (по десять на район) тоже маловато. А равномерное распределение их числа, без привязки к численности жителей в районах, говорит о том, что цифра эта вообще от балды. Но как первый шаг пойдет, особенно если в процессе получится выйти на полторы-две тысячи и с привязкой к потребностям.

Уже ясно, что в зоне «отопительного» риска новостройки левого берега Днепра:

> **— если на правом много относительно небольших котельных, то на левом (или на той же Оболони) — все гораздо концентрированнее, а значит, и уязвимее.**

И таких нюансов немало. Надо, надо, надо. Большинство — еще на вчера. Часть этих «надо» так и не появится до весны, но что делать — надо выстоять.

Зима будет самой сложной за годы Независимости. Даже если будет теплой. И вряд ли последней нашей сложной зимой.

Выдержим...

***

№ 968.

Дайджест подій в Україні та навколо України від 11 листопада 2022

Головне

1) #ХЕРСОННАШ #Хєрвамсон... далі всюди. Зверніть увагу на тупі "коментарі" "експертів" по типу жданова чи хуйлорестовича/фєйкіна та інших швеців. Російське командування доволі якісно здійснило відведення військ.

І якщо б був штурм Херсона, жертв було би ДУЖЕ багато. Проте сталося, як сталося.

2) Обшуки у чергового лакея арістова... поки це про що. Але раджу звернути увагу - цей ублюдок має доступ до держтаємниці як голова комітету верховного шапіта з питань бюджета.

А тепер уявіть, що буде, якщо обшукати якусь каклєту, чи тимошенника чи єрмакаку... Хоча вони мусять сидіти в одній камері з папірєднікам пєдроофшоричемпараженком.

3) А вам не цікаво, навіщо до Києва завітав такий собі радник Байдена з нацбезпеки Салліван? Так ось, американські ЗМІ прямо пишуть, навіщо він сюди приперся.

4) Європа наближається до найбільшої кризи з часів Другої світової війни. І чи впаде вона остаточно, залежить лише від наших Збройних Сил. Проте низка так званих "поллютиків" досі роблять рило цеглиною і співають про "перемир'я".

Теми доби

1) Українські війська визволили Херсон.

2) Інспектори МАГАТЕ не виявили в Харкові ознак виготовлення "брудної бомби".

3) Слідчі ДБР влаштували обшуки в депутата від "Слуги народу" Арістова.

1. Війна

1-1) Фронт

• ЗСУ поступово просуваються вперед на північ від Куп'янська, а також у районі Сватового та Кремінної на Луганшині, попри контратаки російських військ. На цій ділянці фронту безперервно точаться жорсткі артилерійські дуелі, російська артилерія не шкодує снарядів та ракет.

• На всій лінії фронту в Донецькій області підрозділи армії РФ намагаються наступати, без огляду на втрати, для захоплення всієї "території ДНР", проте вже протягом місяця лінія фронту практично не зрушила з місця. Українські війська відбили атаки в районі траси Лисичанськ – Бахмут, на околицях Соледара та Бахмута, а також у населених пунктах у районі Донецька – у Первомайському, Невельському, Красногорівці, Мар'їнці та Павлівці.

• Українська армія увійшла до Херсона. Мешканці міста після відступу окупантів почали скидати їхню символіку та обдирати російську рекламу. Російська влада заявила "про тимчасове перенесення" центру області до Геніческа. За інформацією Головного управління розвідки, певна кількість російських вояків залишилися на правому березі Дніпра. Президент Зеленський закликав їх негайно здатися в полон щоби зберегти їхнє життя.

Звільнено всю територію Миколаївської області, крім Кінбурнської коси.

Російські війська під час відступу підірвали частину греблі Каховської ГЕС та шлюзи, а також усі мости, щоби запобігти форсуванню Дніпра українськими підрозділами. Компанія ДТЕК повідомила, що окупанти майже повністю знищили енергосистему Херсона, а її відновлення може тривати приблизно місяць.

Президент Зеленський скликав засідання Ставки верховного головнокомандувача для обговорення ситуації на півдні країни та деокупації Херсонщини.

• З російського полону повернуто ще 45 українських військовослужбовців. Росія також передала тіла двох загиблих бійців ЗСУ.

• Чиновники ООН повідомили, що Росія блокує доставлення гуманітарних вантажів на окуповану територію.

1-2) Тил

• Кабмін ухвалив рішення розширити акваторію морських портів на Дунаї та поглибити річище в Ізмаїлі, Рені та Усть-Дунайську.

Єврокомісія оголосила, що для виконання ініціативи "Шлях солідарності" для вивезення української сільгосппродукції буде залучено $1 млрд від держав – членів ЄС та міжнародних партнерів, у тому числі – €250 млн у вигляді грантів у 2022 р. та ще €50 млн – у 2023 м. Кошти буде спрямовано на розширення пропускної спроможності українських морських та річкових портів, а також на відновлення автомобільної та залізничної інфраструктури.

• Прессслужба Укренерго оголосила про запровадження аварійних відключень ще в 3 областях – Харківській, Сумській та Полтавській після чергової російської атаки на об'єкти енергетичної інфраструктури.

Уряд Нідерландів надасть Україні додаткову допомогу в розмірі €110 млн для підготовки до зими та ремонту електричних мереж, які пошкоджено російськими ракетними атаками.

• Інспектори МАГАТЕ перевірили реактор Харківського фізико-технічного інституту, який Росія вказала як місце розроблення "брудної бомби". Вони констатували, що об'єкт сильно пошкоджено обстрілами, проте поширення радіаційного забруднення не сталося. Завод "Радон", на якому зберігаються радіоактивні відходи, не пошкоджено. На обох майданчиках інспектори не виявили несанкціонованого використання ядерних матеріалів для виготовлення "брудної бомби".

• Держбюро розслідувань провело обшуки в депутата від президентської партії "Слуга народу" Арістова, який обіймає посаду голови парламентського комітету з питань бюджету.

• Місія МВФ в онлайн-режимі з 11 до 17 листопада працюватиме над новою угодою про кредитування України.

2. Україна та світ

• Президент Зеленський в інтерв'ю телекомпанії CNN заявив, що переговори з російським президентом Путіним можуть відбутися лише в разі виведення військ із території України та відшкодування збитків. Зеленський наголосив, що не варто плутати бажання Путіна взяти паузу для перегрупування та відновлення боєздатності військ зі щирим бажанням вести мирні переговори.

• За інформацією низки американських ЗМІ, метою приїзду до Києва радника президента США з нацбезпеки Саллівана був намір "підштовхнути" президента Зеленського до пом'якшення позиції щодо можливих мирних переговорів у Путіним, проте ця спроба успіху не мала.

• Канцлер Шольц вважає припинення війни через переговори наразі неможливим, оскільки Путін перешкоджає будь-якому дипломатичному зближенню. Шольц наголосив, що він категорично проти припинення вогню на умовах Росії.

• Секретар РНБО Данилов заявив, що українське керівництво не планує "заморожувати" активну фазу війни після деокупації Херсона, оскільки "Україна не є холодильною камерою". З його слів, армія звільнятиме територію незалежно від пори року та погоди, оскільки на окупованій території страждають українські громадяни.

• Громадяни Литви зібрали $250 тис. на морський дрон для ВМС України. Кошти буде передано через урядовий фонд United24. Ще на один дрон зібрали кошти громадяни України.

• Міністр оборони Швеції Йонсон оголосив про передачу Україні вже найближчим часом новітніх систем озброєнь та підготовку українських військовослужбовців до користування ними.

• Єврокомісар із закордонних справ Боррель заявив, що бюджет Європейського фонду миру, кошти з якого виділялися, зокрема, на закупівлю озброєнь для України, вичерпано на 85–86 %. Наступного тижня міністри закордонних справ країн – членів ЄС обговорять механізми стабільного фінансування фонду на тривалий термін.

• Єврокомісія прогнозує настання рецесії в зоні євро нинішньої зими – через надвисокі ціни на енергоносії і скорочення виробництва та ділової активності. Ці чинники спричинили небачене зростання інфляції. За підсумками року вона може сягнути 8,5 %, а наступного – буде ненабагато меншою – 6,1 %.

• МЗС Китаю оголосило, що попри міжнародну критику, відносини з Росією залишаються "надійними" та "партнерськими". Китайська влада

відмовляється визнавати війною вторгнення Росії в Україну й закликала країни Заходу "поважати законні інтереси безпеки РФ".

• Президент РФ Путін не планує звертатися в онлайн режимі до учасників саміту G20 на індонезійському острові Балі "через щільний графік".

• У польському місті Натолін у Коледжі Європи розпочалося навчання 50 співробітників центральних органів виконавчої влади України. Метою курсів є навчання українських чиновників взаємодії із європейськими інститутами для полегшення вступу країни до ЄС.

• Американські ЗМІ повідомили про проведення в штаті Каліфорнія масштабних двотижневих навчань підрозділів армій США та Великої Британії, на яких було відпрацьовано методи відбиття російського вторгнення до Європи та протидію поширенню дезінформації російськими соцмережами. Наступного року подібні навчання буде проведено в Європі – у Німеччині чи Польщі.

• Шведська партія "Помірних", яка здобула владу на останніх парламентських виборах, заперечує розміщення на території країни ядерної зброї після вступу до НАТО.

***

№ 969.

Дайджест подій в Україні та навколо України від 12 листопада 2022

Головне

1. Чи варто жахатися того, що держборг країни перевищить її річний ВВП? Ні, не варто. Якщо:

1) буде перемога

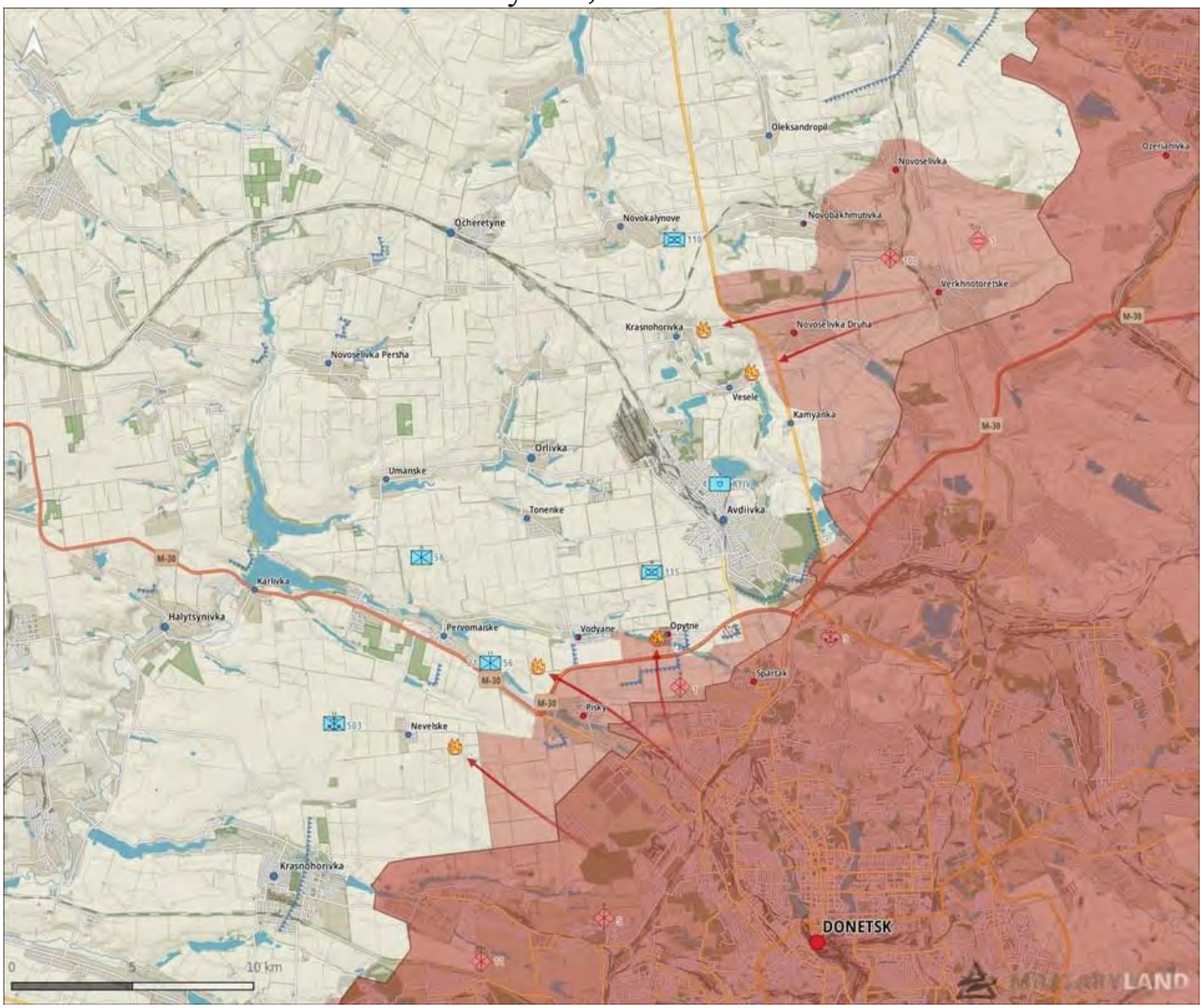
2) зелена чи будь-яка інша кодла не буде мародерити під час війни

3) позиція України буде позицією сили, а не бикування.

2. Держкорито Укрфінжульйо отримало гідного негідника-очільника – виблядка ***мецгера***. Того самого, який роздавав кредити без повертання грошей, "фінансував" нашим коштом велике крадівництво і все таке інше. ***Єрмакаки*** впевенені, що скандал з журналістами вже всі забули, а про інші кримінальні злочини ніхто й не згадуватиме.

3. Іран таки знайшов золоту карту. І тепер висмоктуватиме з хуйла усі соки задля створення ядерної ракети. Яка ОБОВ'ЯЗКОВО полетить на Ізраїль.

4. А лютий друг хуйла Ердоган сидить і банкує українським зерном. А шо так воє? Всі можуть, а воно-ні? ото ж бо.

Теми доби

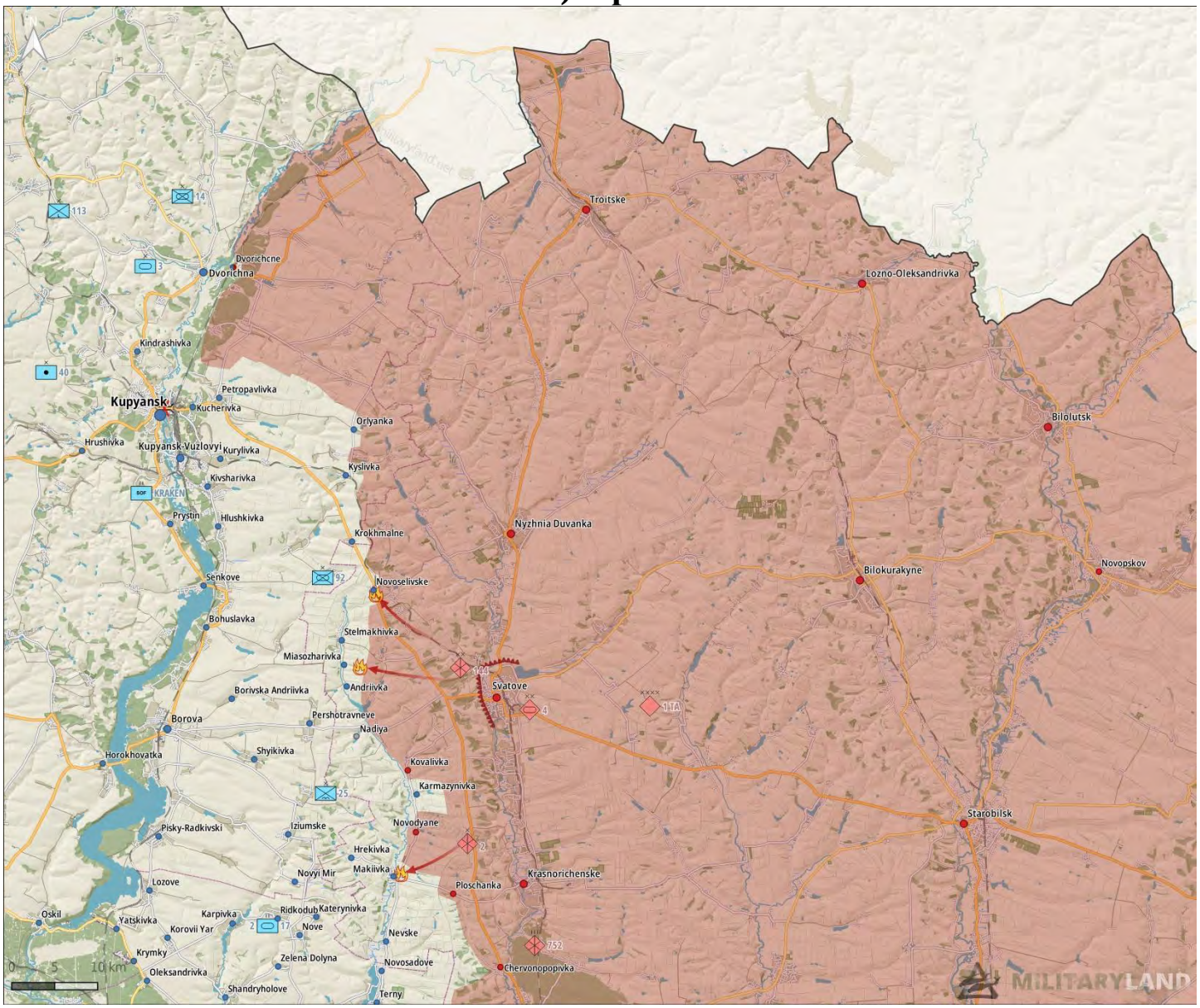
1) Держборг України наступного року перевищить річний ВВП.

2) ООН наполягає на розблокуванні експорту російських добрив.

3) Скандального колишнього голову "Укрексімбанку" Мецгера призначено директором держкомпанії "Укрфінжитло".

1. Війна

1-1) Фронт

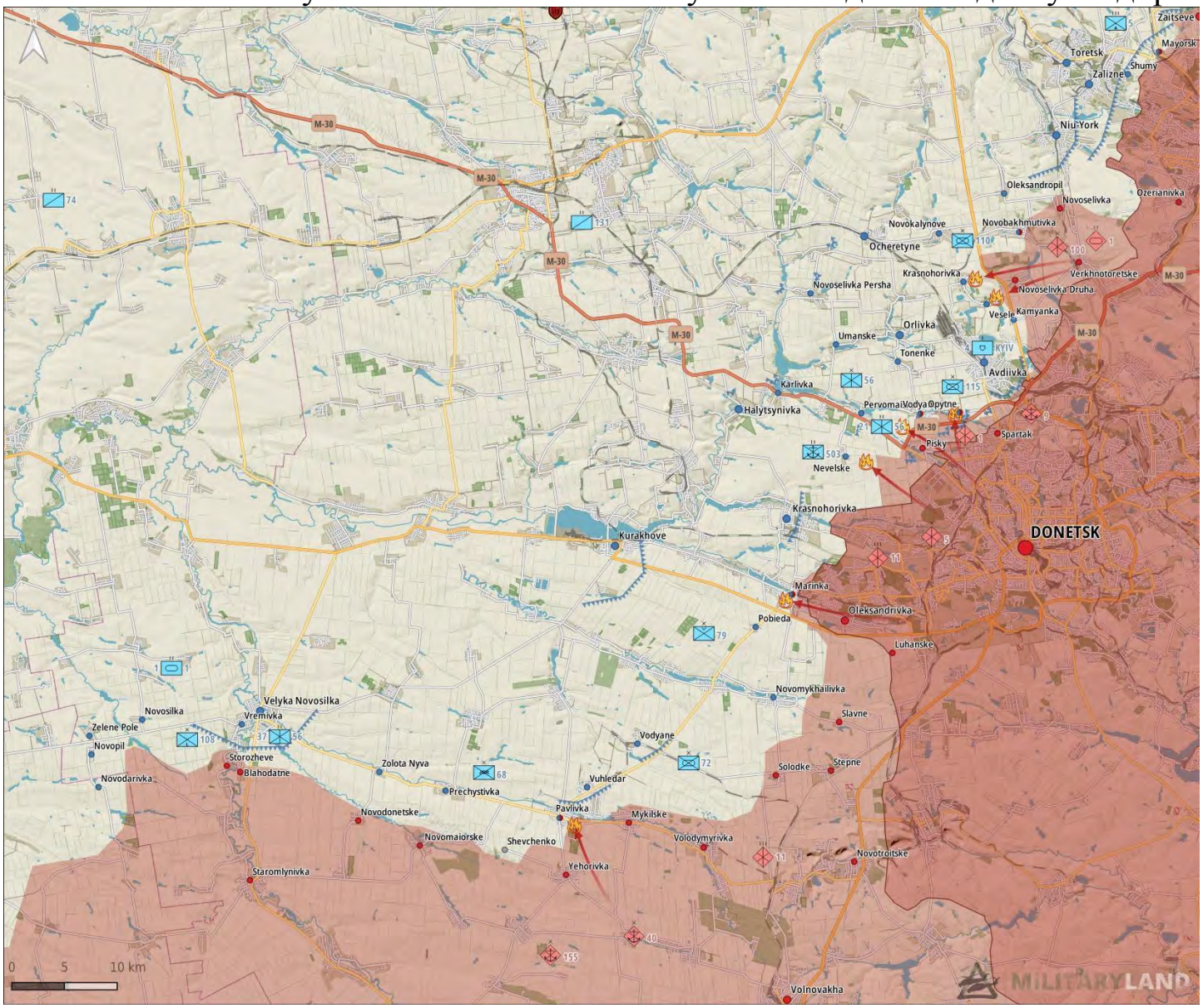

• Білоруська прикордонна служба висловила обурення тим, що Україна зміцнює кордон – зводить залізобетонний паркан та мінує прикордонну територію.

• На півночі Луганської області окупанти безперервно контратакують, аби не допустити звільнення українськими військами двох стратегічно важливих міст – Сватового та Кремінної. Українська артилерія "прасує" передові позиції та тили російських військ у цьому районі, тому атаки захлинаються, всупереч постійному введенню російським командуванням у бій нових підрозділів. На цю ж ділянку фронту перекинуто артбригаду "народної міліції ДНР" "Кальміус".

• Підрозділи ЗСУ успішно відбивають усі атаки в районі траси Лисичанськ – Бахмут у Спірному та Білогорівці, а також на околицях Соледара та Бахмута, на північ від Горлівки – у Майорську та в районі Торецька.

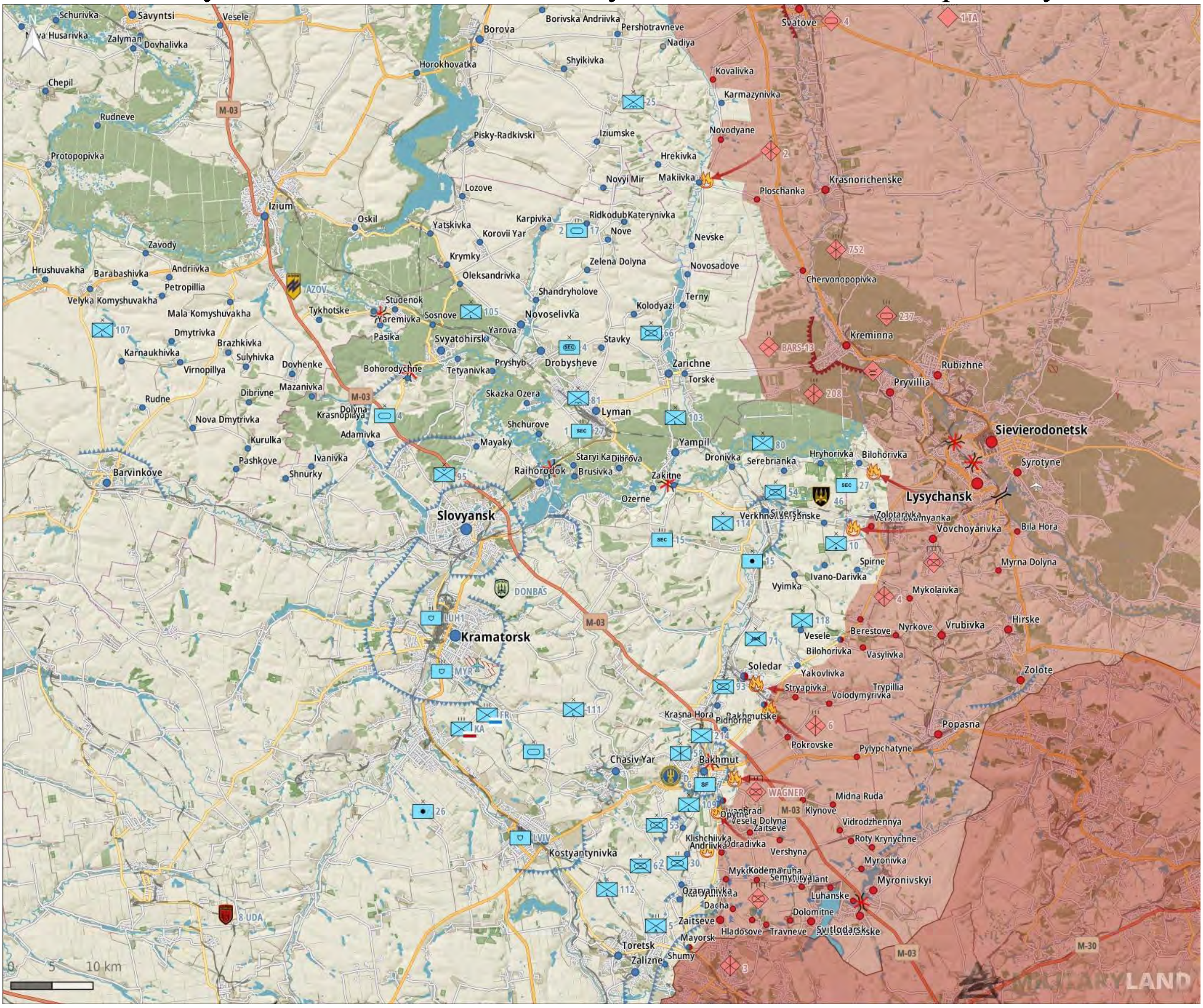
• На околицях Донецька російські війська за підтримки "народної міліції ДНР" (1 армійського корпусу РФ) та "кадирівців" уже понад місяць не мають успіху в атаках Первомайського, Красногорівки, Мар'їнки та Новомихайлівки, а також не можуть захопити Павлівку на південь від Вугледара.

• Окупанти атакували Запоріжжя ракетами з касетною бойовою частиною. Одна з ракет не вибухнула, місцева влада евакуювала населення кварталів, що розташовані поблизу.

• Російські війська після вибуху мостів виводили залишки військ із правого берега Дніпра через понтонну переправу на південь від греблі Каховської ГЕС у селі Львове. За інформацією Генштабу, українська артилерія завдала удару по місцю скупчення військ, які вже переправилися на лівий берег у селі Дніпряни. У п'ятнадцятикілометровій смузі на лівому березі Дніпра армія РФ збудувала ешелоновану оборону й замінувала прибережну територію, щоби запобігти форсуванню річки підрозділами ЗСУ.

• У звільнених районах військові адміністрації влаштували стабілізаційні заходи та виявляють колаборантів і російських військовослужбовців, що не встигли евакуюватися. В області відбувається масштабне розмінування. У

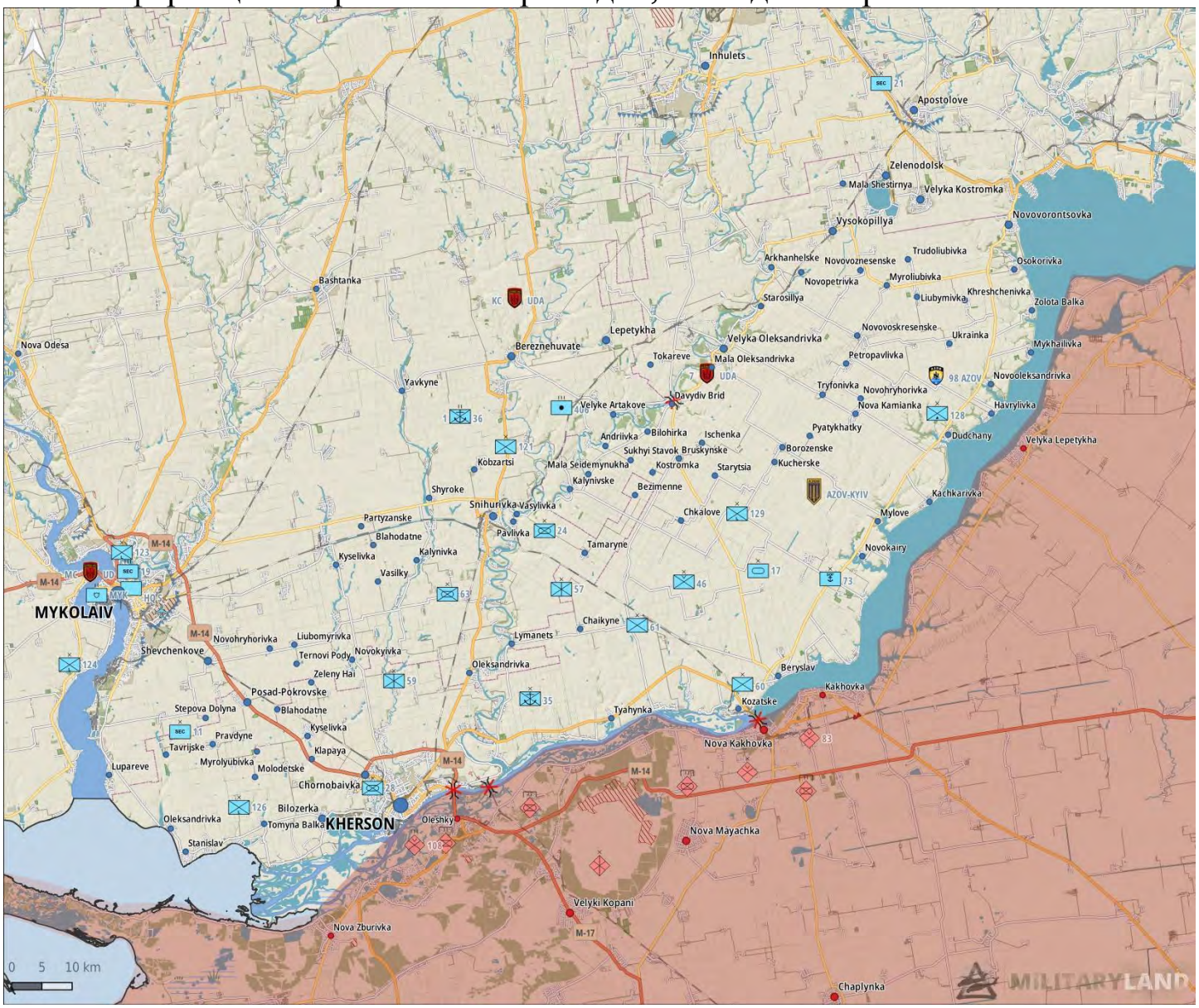
Херсоні запроваджено комендантську годину з 17:00 до 8:00. Пресслужба Міністерства реінтеграції окупованих територій повідомила, що виплата пенсій у звільнених районах розпочнеться "негайно".

• Побоюючись ударів української далекобійної ракетної артилерії, російське командування перекинуло вглиб Криму гелікоптери, які базувалися на аеродромі в Чаплинці, а також евакуювало окупаційні адміністрації з населених пунктів на лівому березі Дніпра. На всій захопленій території Запорізької та Херсонської областей окупаційна влада запровадила "сухий закон", весь алкоголь із магазинів та кафе вивезено.

• Під час втечі з Херсона окупанти пограбували художній музей та вивезли до Криму майже 15 тис. картин та інших експонатів. Директорка музею Доценко

заявила, що без участі місцевих колаборантів фонди музею вдалось би зберегти.

• За інформацією британської розвідки, виведення російських військ із

Херсона розпочалося ще 3 тижні тому.

• Міністр оборони Великої Британії Уоллес назвав відступ із Херсона ще одним стратегічним провалом Росії. Він наголосив, що Путін не досяг жодної з цілей, які було поставлено, російська армія зазнала величезних втрат, а РФ набула лише міжнародної ізоляції та приниження. Радник президента США з нацбезпеки Салліван вважає визволення Херсона "надзвичайною перемогою" України.

• Росія заборонила рух Керченською протокою під мостом суден, які завантажено не на російській території. Це обмеження стосується й турецьких суден.

• Окупанти в Маріуполі зносять зруйновані бомбардуваннями та обстрілами багатоповерхівки, під руїнами яких поховані сотні мешканців міста, щоби приховати воєнні злочини. Маріупольська міська рада продемонструвала відео, на якому показано нову ділянку братських могил на міському цвинтарі.

1-2) Тил

• Депутати міськради Ізмаїла ухвалили рішення прибрати із центру міста пам'ятник Суворову.

• Бюджетом наступного року передбачено зростання держборгу до рівня, що перевищує річний ВВП, оскільки левову частку коштів Україна отримує від міжнародних партнерів та фінансових організацій як кредити, а не гранти.

• Упродовж тижня Нацбанк продав на міжбанківській біржі $326 млн, купив – $31 млн, а тижнем раніше – $410 млн, купив – $16 млн. Загалом за місяць міжнародні резерви зменшуються на понад $1,3 млрд завдяки продажу валюти на міжбанку.

2. Україна та світ

• Президент Туреччини Ердоган вважає за необхідне подовжити "зернову угоду" за участю Росії. Термін чинності "ініціативи" Туреччини, ООН та України, а також "паралельної" угоди, яку підписали Туреччина, Росія та ООН, спливає 19 листопада. Як "оплату" за участь Росія вимагає відновити підключення державного "Россільгоспбанку" до системи міжнародних банківських розрахунків SWIFT. Чиновники ООН закликали країни Заходу усунути геть усі перешкоди для експорту російських добрив. Міністр закордонних справ Кулеба вважає, що однієї лише "присутності" Росії в "ініціативі" недостатньо – вона мусить виконати взяті на себе зобов'язання. Кулеба наголосив, що гальмування російськими інспекторами проходження судів протокою Босфор спричиняє зростання світових цін на продовольство.

• Президент Туреччини Ердоган на переговорах із президентом Зеленським має намір знову порушити питання щодо відновлення мирних переговорів між Україною та Росією.

• Видання The Telegraph повідомило, що британська та американська делегації мають намір під час саміту "Великої двадцятки" (G20) на індонезійському острові Балі бойкотувати виступи міністра закордонних справ РФ Лаврова й закликатимуть до подібного кроку інших учасників. Метою демаршу буде демонстрація неприйняття воєнних злочинів Росії.

Командування Повітряних сил ЗСУ вважає, що російська армія може завдати ще одного потужного удару по українських енергооб'єктах під час саміту.

• Економічна та воєнна співпраця між Росією та Іраном стрімко розвивається. У суботу відбулася розмова президентів Путіна та Раїсі про нарощування взаємодії, зокрема у галузі логістики. Головне управління розвідки Міноборони України стверджує, що договір про постачання іранських ракет армії РФ уже реалізується.

• Російське "інформагентство" ТАСС повідомило, що міністерство оборони замовило виготовлення "кількох десятків" гіперзвукових ракет морського базування "Циркон" із постачанням у 2023 р.

• За інформацією агентства Bloomberg, російському уряду вдалося зберегти профіцит бюджету через збільшення податкових надходжень від Газпрому. Прибутки російського монополіста зросли, попри скорочення видобутку, через рекордно високі ціни на енергоносії в Європі, які було спровоковано енергетичною агресією Росії.

• Єврокомісія виділила Німеччині €225,6 млн для націоналізації підприємства SAFE – колишньої дочірньої компанії Gazprom Germania. Компанії належить найбільше європейське підземне сховище газу "Реден" у Нідерландах.

• Російська Держдума ухвалила закон про кримінальну відповідальність за пропаганду гомосексуальних зв'язків чи вподобань.

3. Тренди

• Колишнього голову правління державного "Укрексімбанку" Мецгера призначено головою "Української фінансової житлової компанії" ("Укрфінжитло"). Мецгера було звільнено з банку після нападу на журналістів, які поставили йому питання щодо видавання кредиту бізнесменові, який пов'язаний із "ДНР". На думку низки експертів, "Укрфінжитло" є корупційним "клондайком", оскільки є розпорядником усіх коштів урядової програми "дешева іпотека".

***

№ 970.

Дайджест подій в Україні та навколо України від 13 листопада 2022

Головне

1) Як ви вважаєте, чи є спільниками воєнних злочинів попйо маацкАл поцрєархата? Бо гундяй має сидіти на лаві підсудних поруч із хуйлом.

А в другому ряду - пашамерседес з печерної лаври, нє?

І у мене весь час виникає якась неприємна асоціація між лаврою і лавровим.. а у вас?

2) На мою думку, єдиною причиною того, що рашистські попи досі сидять на українській державній нерухомості є те, що вони регулярно і жирно заносять потрібним людям на банкову такий собі бакшиш. Ну й годують усю кодлу на володимирській. Свої же ж!

3) Ви навіть не уявляєте, що відбувається на Донеччині... а я знаю, і у мене на душі скребуть кішки...

4) Я не знаю, що трапилося з найманцем з вагнера, але ... якщо його вбили в Києві, без контори на володимирській не обійшлося...

Теми доби

1) Воєнні злочини Росії зафіксовано й на Херсонщині.
2) Генштаб позбавив акредитації тележурналістів, які знімали сюжети в Херсоні.
3) УПЦ МП у Києво-Печерській Лаврі молиться за "велику Росію".

1. Війна

1-1) Фронт

• Група журналістів-розслідувачів "Беларускі Гаюн" повідомила про перекидання ракет комплексів ППО С-300/С-400 з аеродрому в селищі Мачулищі до Ростовської області й далі – на Донбас. Цю версію підтверджує поява кількох тралів із "тубусами" від ракет у районі пропускного пункту "Червона Талівка" в Луганській області.

Також група повідомила про розміщення на аеродромі в Барановичах принаймні трьох винищувачів МіГ-31К, які переобладнано для запуску гіперзвукових ракет "Кинджал" із радіусом ураження до 2 тис. км.

• Після 2 тижнів запеклих боїв підрозділи ЗСУ звільнили село Макіївка на південь від Сватового. Тривають бойові зіткнення на всій протяжності лінії фронту в Донецькій області – на околицях Соледара, Бахмута, Горлівки, Авдіївки, Донецька, Вугледара. Президент Зеленський констатував, що бої в регіоні не вщухають.

• Після відведення військ на лівий берег Дніпра на Херсонщині російське командування побудувало кілька ліній укріплень на півночі Запорізької області, щоби запобігти контрнаступу українських військ у напрямку Криму.

Під час відступу з правого берега Дніпра російські військовослужбовці грабували будинки місцевих мешканців і відбирали автотранспорт, замінували будинки, дороги, лісосмуги та навіть трупи людей. Під час проведення розмінування загинув сапер, ще 5 – поранено. На міні підірвалися автівки Укрзалізниці та одного з місцевих мешканців.

На Антонівському мосту через Дніпро піднято український прапор. У Херсоні вже працюють мобільні оператори Київстар та Vodafone. Голова Миколаївської адміністрації Кім звернувся до будівельних компаній із закликом повернутися до регіону й допомогти у відновленні зруйнованого житла та інфраструктури.

Глава обладміністрації Янушевич закликав жителів звільнених районів евакуюватися через значний ризик обстрілів. Він також повідомив, що люди, що беруть участь у багатолюдних заходах у центрі Херсона, наражають себе на серйозну небезпеку через сильне замінування прилеглих будівель та територій.

Генштаб ЗСУ позбавив акредитації журналістів кількох телеканалів, у тому числі CNN та SkyNews за знімання репортажів у Херсоні. Звільнене місто знімали й журналісти каналів "Рада", "Суспільне" та "Hromadske".

На думку оглядачів видання The New York Times, зусилля Росії щодо асиміляції українського населення провалилися, попри репресії за етнічним принципом, агресивну пропаганду через "федеральні канали" телебачення та радіо, зовнішню рекламу, переведення шкіл на навчання російською мовою та запровадження обігу російського рубля.

• Російські телеграм-канали розповсюдили відео страти найманця ПВК "Вагнера" – колишнього в'язня, який здався в полон ЗСУ. На відео він каже, що його зловили в Києві й "судять", після чого кат розчавив йому голову кувалдою. Низка російських ЗМІ повідомили, що найманця було повернуто до РФ під час обміну військовополоненими. Власник ПВК – "кухар Путіна" Пригожин висловив задоволення стратою. Цей випадок – не перший в історії "Вагнера", подібні вбивства найманці скоювали й у Сирії.

1-2) Тил

• Укренерго оголосило про перехід від аварійних до планових вимкнень електропостачання в 8 областях країни та Києві.

• Укрзалізниця за кілька годин продала 1 тис. "квитків до перемоги" на перші рейси до українських міст Донецька, Маріуполя Луганська, Сімферополя та Херсона. На гроші від продажу квитків буде куплено автотранспорт для доставлення людей зі щойно звільнених районів до найближчих залізничних станцій.

• Уряд Люксембургу надав Україні 30 портативних бездротових 3D-камер та 20 військових автомобілів для документування воєнних злочинів. Обладнання передано Київському інституту судово-медичних експертиз. Офіс генпрокурора зафіксував майже 46,5 тис. воєнних злочинів, які скоїли громадянами РФ під час вторгнення до України. На звільненій території Херсонщини, як і в інших деокупованих районах, виявлено катівні та братські могили.

• **Ченці УПЦ Московського патріархату в Києво-Печерській Лаврі досі моляться на славу Росії. Священник ПЦУ передав відеоматеріали про молебень СБУ, яка пообіцяла розслідувати дії УПЦ МП.**

2. Україна та світ

• Президент Аргентини Фернандес має намір запропонувати лідерам країн "Великої двадцятки" (G20) посадити за стіл переговорів Росію та Україну для припинення вогню. Видання Politico повідомило, що президент Філіппін Відодо закликав західних лідерів піти на поступки Росії, щоб уникнути завершення саміту без підписання підсумкової спільної декларації. Генеральний секретар ООН Гутерреш заявив, що мир між Україною та Росією може бути укладений лише на підставі принципів міжнародного права. Він наголосив, що вторгнення Росії є порушенням статуту ООН та територіальної цілісності України.

Начальник Штабу оборони Великої Британії адмірал Радакін заявив, що рішення про мирні переговори має ухвалити президент України в момент, який він визнає зручним.

Президент Зеленський повідомив, що виступить перед учасниками саміту в онлайн-форматі та надасть публічні відповіді на низку питань – задля того, щоби їх почули міжнародні партнери України та українські громадяни.

Верховна Рада має намір перед самітом ухвалити звернення до лідерів країн-учасниць із закликом виключити Росію зі складу G20.

Міністр фінансів США Єллен заявила, що частину санкцій проти Росії не буде скасовано й після підписання нею мирної угоди з Україною.

• Міністр енергетики Галущенко та уповноважений президента США з питань клімату Керрі анонсували запуск пілотного проєкту будівництва модульних ядерних реакторів (ММР) малої потужності – до 60 МВт. Подібні реактори можуть забезпечити електропостачання кількох десятків тисяч будинків і мають набагато кращі показники безпеки, ніж великі енергоблоки.

• Ізраїльська армія атакувала авіабазу Шайрат у Сирії, яку використовували іранські ВПС та російська авіація.

• У столиці Молдови Кишиневі відбулася антиурядова демонстрація, яку влаштувала партія "Шор". Її лідер втік із країни до Ізраїлю після пред'явлення звинувачення в корупції та в допомозі Росії у втручанні у вибори. Уряд країни звернувся до Конституційного суду із позовом про визнання партії незаконною.

***

№ 971.

Висловлю і я свою думку щодо забитого кувалдою московита

Ружанський **2022-11-15**

Перше

Якщо видавати Хуйлостану тих з русні, хто добровільно здався в полон, тоді не треба продовжувати цю програму "Хочу жити" для рускіх, бажаючих нам здатися. Бо ця історія дискредитує цю програму майже повністю, безвідносно до особистості вбитого вагнерівцями зека. А це нормальна програма. Програма, яка є одним з засобів боротьби з військовою агресією русні. А ми її добре самі і обісрали.

Друге

Ми зробили Пригожину дуже добру справу. Чувак обіцяв смерть зрадникам - чувак слово дотримав. Завдяки Україні. Тобто, виродок Пригожин слово тримає, а Україна - ні. Крім того, з нашою допомогою в цій історії, Пригожин взагалі отримав купу репутаційних ніщаків у збоченій наглухо росії. Чи варто зауважувати, що це не та особа, посилення впливу якої на росії Україні потрібне?

Але ж, який чудовий піар ми покидьку зробили!

Третє

Це, звісно, мої здогадки, але я в цьому не маю жодного сумніву. Нужина (прізвище вбитого зека) **хтось з наших не пересічних керівників спецслужб банально продав**. За гроші. За великі гроші. Особисто Пригожину. Звісно, що не прямо йому в руки, але саме Пригожину.

Пам'ятаєте, справу ***Тумгоєва***?

Та історія, ще гірша, але смисл той же - видавати цього інгуша руснє не було ніякого сенсу. Окрім одного - за його видачу дехто з очільників ГПУ отримав не малих грошенят. Точніше, дехто з одного, головного, очільника.

АПД

Частина звернення ***Зеленського*** до рускіх військових від 24 вересня:

«Украина гарантирует каждому российскому солдату, который сдастся в плен, три вещи. Первое: с вами будут обращаться цивилизованно, в соответствии со всеми конвенциями. Второе: никто не узнает обстоятельства того, как вы сдались в плен, никто в россии не узнает, что ваша сдача в плен была добровольной. И третье: если вы будете бояться возвращаться в россию и сами не захотите обмена, мы найдём способ обеспечить и это.»

***

№ 972.

Впізнаєте чоловіка на фото?

«Схеми» **2022-11-15**

Це голова Дніпропетровської обласної військової адміністрації Валентин ***Резніченко***. Той самий, який спрямував півтора мільярда бюджетних гривень на ремонт доріг фірмі, записаній на його дівчину, фітнес-тренерку Яну Хланту.

Сьогодні він – на світлинах поруч із президентом Володимиром Зеленським під час візиту до звільненого Херсона. Резніченка також можна побачити за одним столом з президентом і під час наради з питань забезпечення міста гуманітарною допомогою.

При цьому, Офіс президента так і не надав публічну оцінку фактам, оприлюдненим у розслідуваннях «Схем» та «УП», про ймовірні зловживання під час реалізації президентського проекту відбудови доріг на Дніпропетровщині.

Перед публікацією розслідування про Резніченко-Хланту та освоєння

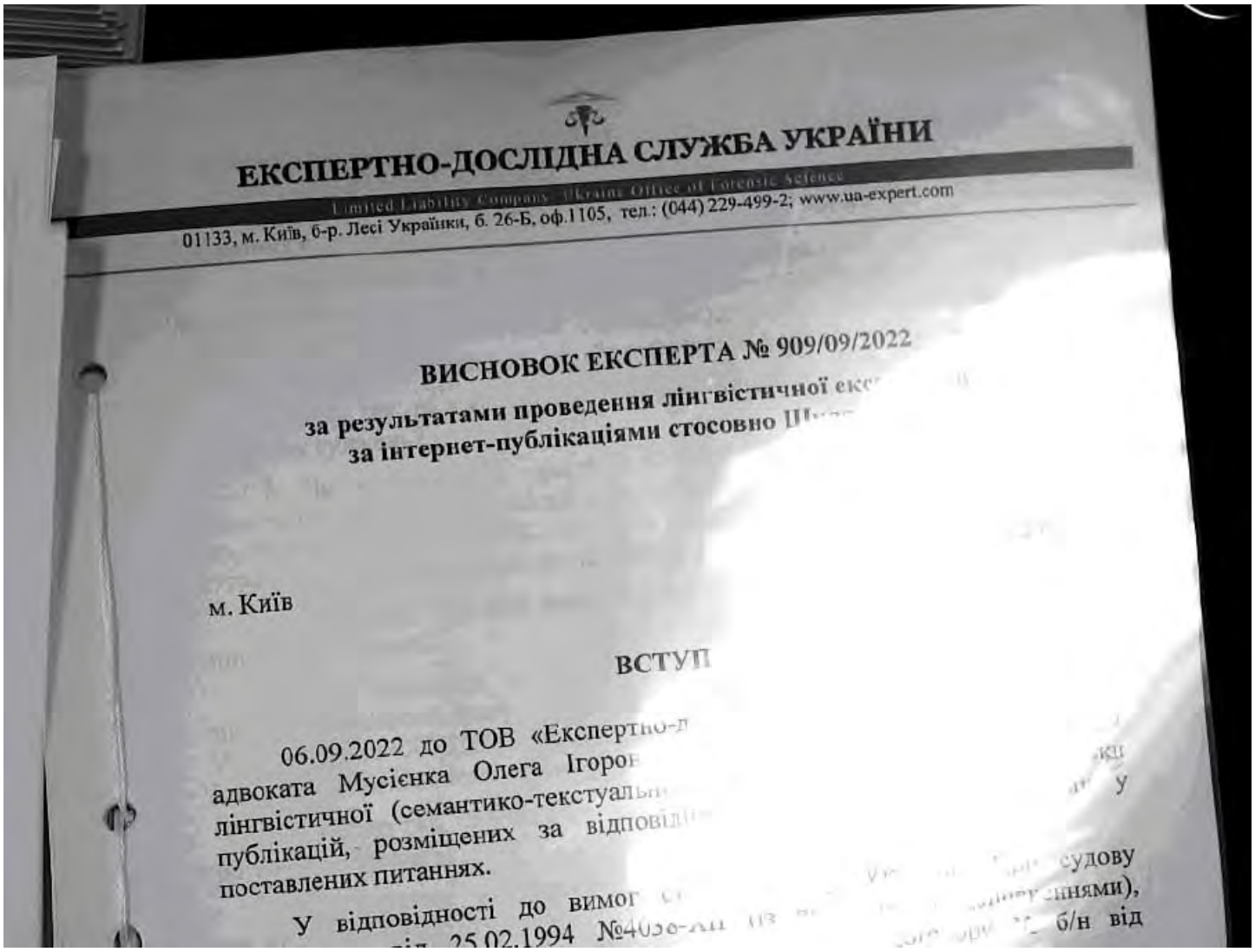
бюджетних коштів, ми направляли запит про це на ім’я Володимира Зеленського, адже саме президент призначає керівників областей. Утім, Зеленський не коментував і публічно не реагував на викриття журналістів ані до виходу розслідувань, ані після.

Чи значить сьогоднішня поява Резніченка у Херсоні поруч з Зеленським та першими особами держави, що реакції і не буде?

***

№ 973.

Поки всі обговорюють війну, сиджу розбираю на запчастини позов голови партії Слуга Народу Олени Шуляк до мене

ЕКСПЕРТНО-ДОСЛІДНА СЛУЖБА УКРАЇНИ

Limited Liability Company "Ukraine Office of Forensic Science"

01133, м. Київ, б-р. Лесі Українки, б. 26-Б, оф.1105, тел.: (044) 229-499-2; www.ua-expert.com

ВИСНОВОК ЕКСПЕРТА № 909/09/2022

за результатами проведення лінгвістичної ек

за інтернет-публікаціями стосовно Ш

м. Київ

ВСТУП

06.09.2022 до ТОВ «Експертно-д

адвоката Мусієнка Олега Ігоров

лінгвістичної (семантико-текстуальн

публікацій, розміщених за відповід

поставлених питаннях.

У відповідності до вимог

25.02.1994 №4036-XII

судову

нями),

б/н від

Могильный **2022-11-15**

Є один момент, на який немає однозначної відповіді:

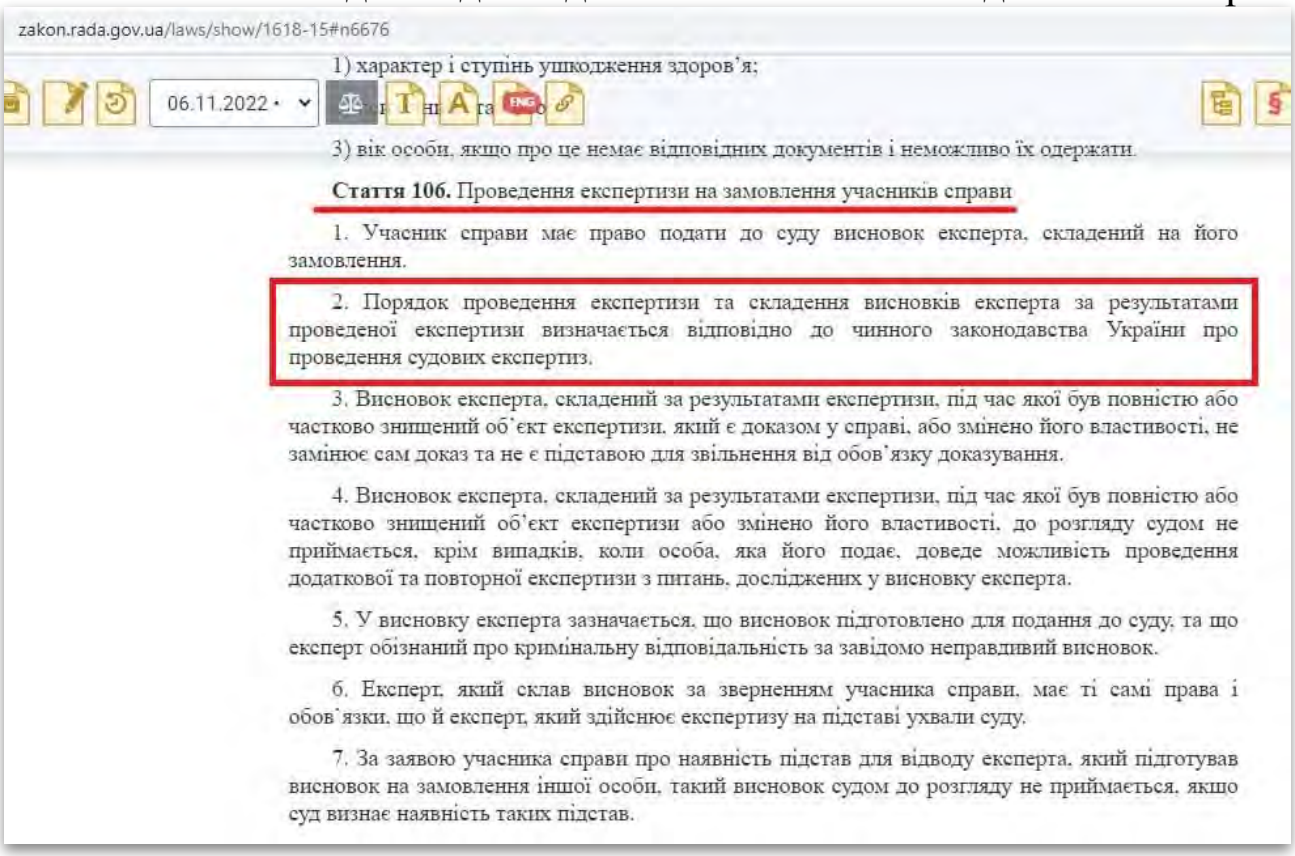
1) - тупість адвоката,
2) - Шуляк підставляють її друзі-забудовники, які адвоката позичили;
3) - це потрібно для більш ефективного залякування мене розмірами судових витрат.

Ось дивіться.

1) За 50 тисяч грн для Шуляк роблять лінгвістичну експертизу моїх дописів в ТОВ "Експертно-Дослідна Служба України". Експертиза - повна туфта, сфальшована досить таки скандально відомою доктором юрнаук, професором, наче відставною полковницею СБУ (якщо вірити опису справи "Васильківських терористів") Тетяною ***Будко***.

2) Відповідно до ч. 2 ст. 106 ЦПК, порядок проведення експертизи та складення висновків експерта за результатами проведеної експертизи

визначається відповідно до чинного законодавства України про

zakon.rada.gov.ua/laws/show/1618-15#n6676

1) характер і ступінь ушкодження здоров'я;

06.11.2022

3) вік особи, якщо про це немає відповідних документів і неможливо їх одержати.

Стаття 106. Проведення експертизи на замовлення учасників справи

1. Учасник справи має право подати до суду висновок експерта, складений на його замовлення.

2. Порядок проведення експертизи та складення висновків експерта за результатами проведеної експертизи визначається відповідно до чинного законодавства України про проведення судових експертиз.

3. Висновок експерта, складений за результатами експертизи, під час якої був повністю або частково знищений об'єкт експертизи, який є доказом у справі, або змінено його властивості, не замінює сам доказ та не є підставою для звільнення від обов'язку доказування.

4. Висновок експерта, складений за результатами експертизи, під час якої був повністю або частково знищений об'єкт експертизи або змінено його властивості, до розгляду судом не приймається, крім випадків, коли особа, яка його подає, доведе можливість проведення додаткової та повторної експертизи з питань, досліджених у висновку експерта.

5. У висновку експерта зазначається, що висновок підготовлено для подання до суду, та що експерт обізнаний про кримінальну відповідальність за завідомо неправдивий висновок.

6. Експерт, який склав висновок за зверненням учасника справи, має ті самі права і обов'язки, що й експерт, який здійснює експертизу на підставі ухвали суду.

7. За заявою учасника справи про наявність підстав для відводу експерта, який підготував висновок на замовлення іншої особи, такий висновок судом до розгляду не приймається, якщо суд визнає наявність таких підстав.

проведення судових експертиз.

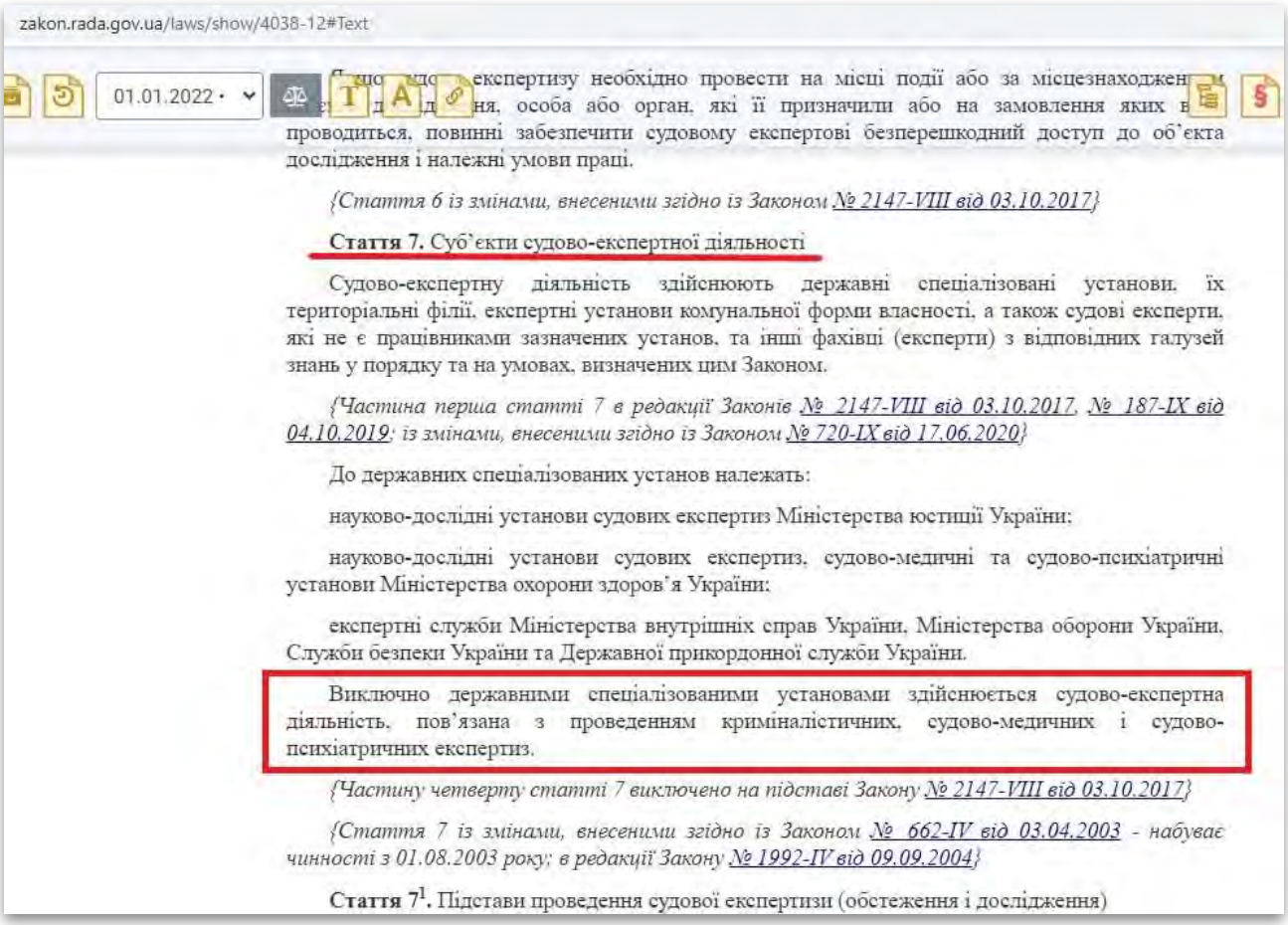
3) Відповідно до ч. 3 ст. 7 ЗУ "Про судову експертизу", виключно державними спеціалізованими установами здійснюється судово-експертна діяльність, пов'язана з проведенням криміналістичних, судово-медичних і судово-психіатричних експертиз.

4) Відповідно до п. 1.2.1 Інструкції про призначення та проведення судових експертиз та експертних досліджень (наказ Мінюсту від 08.10.1998 № 53/5 в чинній редакції), лінгвістична експертиза мовлення відносить до криміналістичних.

> Тобто, судову експертизу, яка за законодавством може проводитись виключно державними спеціалізованими установами, для Шуляк роблять в приватній шарашці.
>
> Зрозуміло, що у разі корупції в суді, будь-який папірець пройде, як законна експертиза.

Але навіщо так тупо підставлятися, якщо Шуляк справді потрібен саме результат?

От сиджу і гадаю... Два перші варіанти вище досить очевидні. А

zakon.rada.gov.ua/laws/show/4038-12#Text

01.01.2022

експертизу необхідно провести на місці події або за місцезнаходженням об'єкта дослідження, особа або орган, які її призначили або на замовлення яких вона проводиться, повинні забезпечити судовому експертові безперешкодний доступ до об'єкта дослідження і належні умови праці.

{Стаття 6 із змінами, внесеними згідно із Законом № 2147-VIII від 03.10.2017}

Стаття 7. Суб'єкти судово-експертної діяльності

Судово-експертну діяльність здійснюють державні спеціалізовані установи, їх територіальні філії, експертні установи комунальної форми власності, а також судові експерти, які не є працівниками зазначених установ, та інші фахівці (експерти) з відповідних галузей знань у порядку та на умовах, визначених цим Законом.

{Частина перша статті 7 в редакції Законів № 2147-VIII від 03.10.2017, № 187-IX від 04.10.2019; із змінами, внесеними згідно із Законом № 720-IX від 17.06.2020}

До державних спеціалізованих установ належать:

науково-дослідні установи судових експертиз Міністерства юстиції України;

науково-дослідні установи судових експертиз, судово-медичні та судово-психіатричні установи Міністерства охорони здоров'я України;

експертні служби Міністерства внутрішніх справ України, Міністерства оборони України, Служби безпеки України та Державної прикордонної служби України.

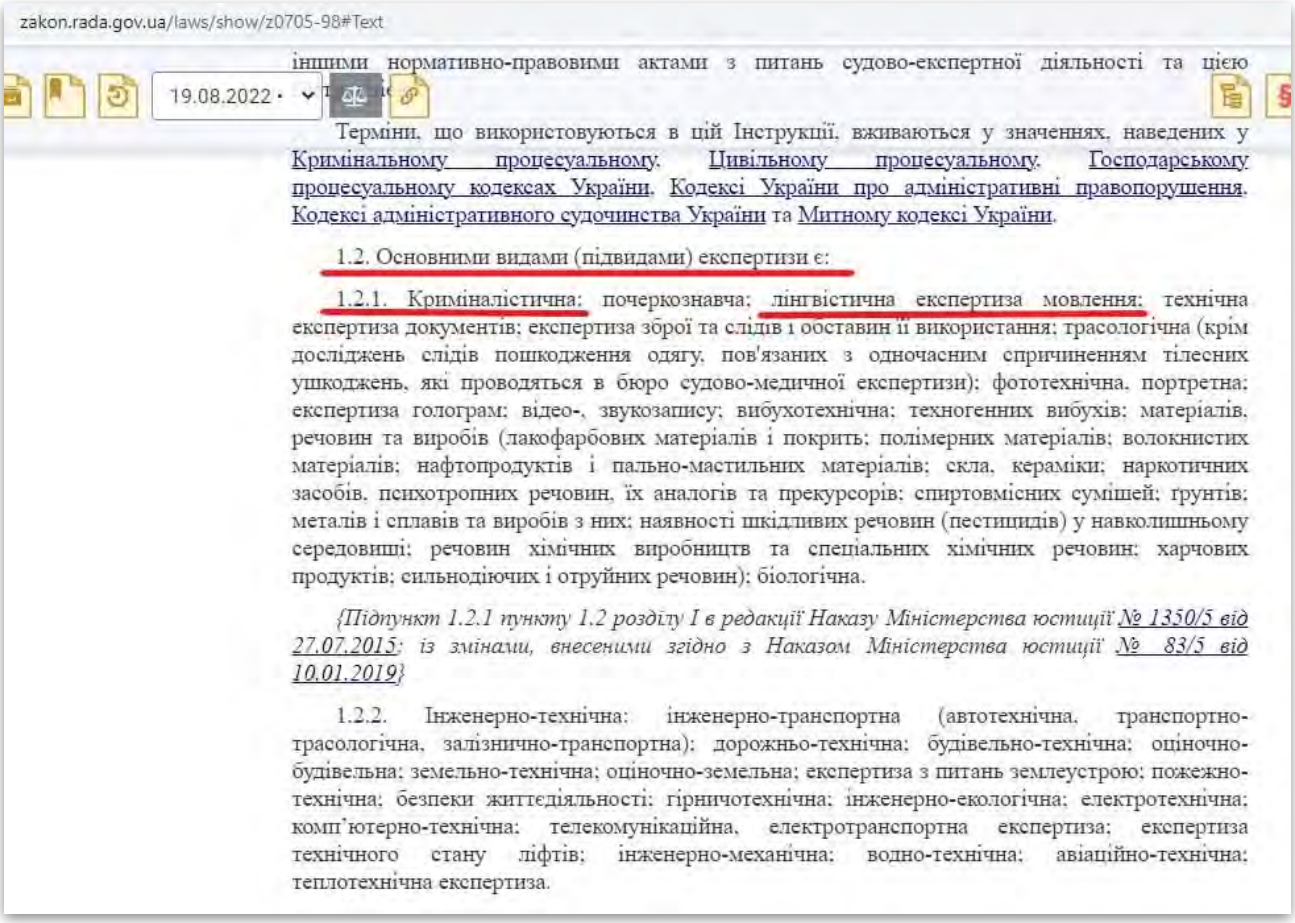
Виключно державними спеціалізованими установами здійснюється судово-експертна діяльність, пов'язана з проведенням криміналістичних, судово-медичних і судово-психіатричних експертиз.

{Частину четверту статті 7 виключено на підставі Закону № 2147-VIII від 03.10.2017}

{Стаття 7 із змінами, внесеними згідно із Законом № 662-IV від 03.04.2003 - набуває чинності з 01.08.2003 року; в редакції Закону № 1992-IV від 09.09.2004}

Стаття 7[1]. Підстави проведення судової експертизи (обстеження і дослідження)

варіант про залякування - це наслідок ціни проведення експертизи,

zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0705-98#Text

19.08.2022

іншими нормативно-правовими актами з питань судово-експертної діяльності та цією

Терміни, що використовуються в цій Інструкції, вживаються у значеннях, наведених у Кримінальному процесуальному, Цивільному процесуальному, Господарському процесуальному кодексах України, Кодексі України про адміністративні правопорушення, Кодексі адміністративного судочинства України та Митному кодексі України.

1.2. Основними видами (підвидами) експертизи є:

1.2.1. Криміналістична: почеркознавча; лінгвістична експертиза мовлення; технічна експертиза документів; експертиза зброї та слідів і обставин її використання; трасологічна (крім досліджень слідів пошкодження одягу, пов'язаних з одночасним спричиненням тілесних ушкоджень, які проводяться в бюро судово-медичної експертизи); фототехнічна, портретна; експертиза голограм; відео-, звукозапису; вибухотехнічна; техногенних вибухів; матеріалів, речовин та виробів (лакофарбових матеріалів і покрить; полімерних матеріалів; волокнистих матеріалів; нафтопродуктів і пально-мастильних матеріалів; скла, кераміки; наркотичних засобів, психотропних речовин, їх аналогів та прекурсорів; спиртовмісних сумішей; ґрунтів; металів і сплавів та виробів з них; наявності шкідливих речовин (пестицидів) у навколишньому середовищі; речовин хімічних виробництв та спеціальних хімічних речовин; харчових продуктів; сильнодіючих і отруйних речовин); біологічна.

{Підпункт 1.2.1 пункту 1.2 розділу I в редакції Наказу Міністерства юстиції № 1350/5 від 27.07.2015; із змінами, внесеними згідно з Наказом Міністерства юстиції № 83/5 від 10.01.2019}

1.2.2. Інженерно-технічна: інженерно-транспортна (автотехнічна, транспортно-трасологічна, залізнично-транспортна); дорожньо-технічна; будівельно-технічна; оціночно-будівельна; земельно-технічна; оціночно-земельна; експертиза з питань землеустрою; пожежно-технічна; безпеки життєдіяльності; гірничотехнічна; інженерно-екологічна; електротехнічна; комп'ютерно-технічна; телекомунікаційна, електротранспортна експертиза; експертиза технічного стану ліфтів; інженерно-механічна; водно-технічна; авіаційно-технічна; теплотехнічна експертиза.

яку хочуть на мене навісити.

Ті експертизи в державних установах, що я бачив по судовим рішенням, мають в рази меншу ціну і там, як для будь-яких державних установ, є певні алгоритми визначення ціни послуг.

А в приватній шарашці можна замовити те саме так дорого, як забажає клієнт, тож ідеальний варіант залякування пересічного науковця-бюджетника потенційними стягненнями.

***

№ 974.

Новий Закон «Про гарантування речових прав на об'єкти нерухомого майна, які будуть споруджені в майбутньому» суперечить Конституції України і має бути визнаний неконституційним: заява Народовладдя

Могильний **2022-11-15**

Нещодавно набрав чинності новий Закон ***«Про гарантування речових прав на об'єкти нерухомого майна, які будуть споруджені в майбутньому»***.

Президент все-таки підписав **злочинний *законопроект № 5091***, попри всі наші заклики ветувати його.

Ініціатором і основним лобістом цього законопроекту виступила голова правлячої партії «слуг» Олена *Шуляк*, яка вже багато років активно обслуговує інтереси злобудовної мафії (детальніше про цю одіозну особу читайте тут:

https://www.facebook.com/Y.V.Levchenko/posts/627660045389578

Новоприйнятий Закон започатковує ***абсолютно новий вид прав*** – **спеціальне майнове право на майбутній об'єкт нерухомості**, яке фактично прописане як

— право вимагати закінчення будівництва об'єкта та прийняття його в експлуатацію *по факту* наявності *дозвільного документу*.

Останні ж, як відомо, видаються корумпованими державними органами з усіма можливими порушеннями.

При цьому, новоприйнятий Закон узагалі

— не передбачає механізму скасування цього «спеціального права» у разі, якщо будівництво визнають незаконним, і всі документи на нього скасують.

Очевидно, що

— цим новим «вікном можливостей» сповна скористається злобудовна мафія. (детально про цей антинародний закон можете прочитати тут:

https://www.facebook.com/Y.V.Levchenko/posts/630082091814040

І саме злодійка Шуляк проштовхнула через Парламент цей жах!

Частина перша статті 50 Конституції України передбачає, що

— кожен має право на безпечне для життя і здоров'я довкілля та на відшкодування завданої порушенням цього права шкоди.

А **новий Закон шляхом масової легалізації незаконних забудов та створення максимально сприятливих умов для подальшої варварської забудови Києва та інших великих міст фактично**

— позбавляє українців вищезазначеного конституційного права.

***

Закликаємо Президента України накласти вето на злочинний законопроект № 5091: заява Народовладдя

Левченко **2022-09-05**

Нещодавно Верховна Рада прийняла в цілому як закон **законопроект № 5091, який остаточно відкриває шлях для злобудовної мафії нищити українські міста та унеможливлює навіть шанс на зупинку будь-якого незаконного будівництва**.

Його прийняли голосами «слуг», «перефарбованої» ОПЗЖ – депутатських груп ПЗЖТМ і «Відновлення України», сателітних до «слуг» груп «Довіра» і «За майбутнє», а також нібито «опозиційної» «Європейської солідарності» (поіменне голосування в коментарях).

А ті представники так званої «парламентської опозиції», які не голосували за цей злочин, жодним чином не завадили його прийняттю, хоча їх би цілком вистачило для того, щоб заблокувати президію Верховної Ради і зірвати голосування.

Ініціатором і основним лобістом цього законопроекту виступила голова правлячої партії «слуг» Олена *Шуляк*, яка вже багато років активно обслуговує інтереси злобудовної мафії (детальніше про цю одіозну особу читайте тут:

https://www.facebook.com/Y.V.Levchenko/posts/627660045389578

Представник нашої команди Народовладдя, експерт з питань містобудування, Георгій ***Могильний*** детально аналізував цей законопроект.

Наводимо **ключові тези, які чітко вказують на злочинний та антинародний характер цього документу, та пояснюють, чому його треба зупинити**.

Законопроект № 5091 започатковує абсолютно новий вид прав — ***спеціальне майнове право на майбутній об'єкт нерухомості***.

Від нинішнього звичайного майнового права «спеціальне майнове право» відрізняється принципово:

1) передбачає ***обов'язкову реєстрацію в Держреєстрі прав*** на нерухоме майно;

2) дає право особі, за якою зареєстроване таке право, ***вимагати завершення будівництва об'єкта і прийняття його в експлуатацію***.

Це **право на майбутні квартири має реєструватися за заявою замовника автоматично під час видачі дозволу на будівництво**.

Отже, це «спеціальне майнове право», яке вигадали автори законопроекту, фактично перетворюється на

— право ВИМАГАТИ закінчення будівництва об'єкта та прийняття його в експлуатацію.

Але ж це право реєструється по факту наявності дозвільного документу. Останні ж, як відомо, видаються корумпованими державними та місцевими органами влади з усіма можливими порушеннями. І законопроект № 5091 банально

— НЕ передбачає можливості скасування цього «визнаного державою» права у разі, якщо буде встановлена незаконність будівництва!

Тобто,

— вимальовується проста і водночас вкрай вигідна злобудовній мафії корупційна схема:

1) злобудовник купує у корумпованих чиновників папірець на незаконне будівництво, й 2) одразу отримує беззаперечне, гарантоване імперативною нормою Закону, право ВИМАГАТИ добудови і введення в експлуатацію свого незаконного будівництва.

І злобудовнику вже немає чого турбуватися, що суд може визнати незаконною його забудову.

Створюється унікальна ситуація:

— держава визнає одночасно неможливість будівництва, бо воно грубо порушує вимоги законодавства, і право власників «спеціального майнового права» в цьому незаконному будівництві вимагати завершення будівництва (передачі землі чи видачі дозволу за необхідності) та введення в експлуатацію.

Законопроект № 5091 передбачає реєстрацію в Держреєстрі нового «спеціального майнового права» по факту наявності документів, а потім

цього права позбавити неможливо, наскільки би грубими не були порушення законодавства при отриманні дозвільних документів!

При цьому варто зазначити, що

— всупереч задекларованій меті і численним заявам Шуляк цей **законопроект жодним чином не захищає права інвесторів, навпаки, він суттєво погіршує їх становище, створює нові можливості для ошукування інвесторів** злобудовною мафією.

Так,

1) — **зараз продаж звичайних майнових прав на квартири в будівництві зі скасованим дозволом є, по суті, шахрайством і може бути зупинений правоохоронцями.**

А згідно з новим законом,

2) — **продаж «спеціальних майнових прав» в аналогічній ситуації стає дозволеним, а державна реєстрація таких прав означатиме офіційне визнання та підтвердження державою цієї незаконної забудови.**

Замість задекларованого посилення захисту інвестора насправді **законопроект встановлює виключний перелік змін, які забудовник повинен погоджувати з інвестором, а підстава для розірвання договору на вимогу інвестора** – недотримання вимоги щодо погодження таких змін.

Із того, що заборонено зараз робити без згоди з інвестором,

але

— ***стане дозволеним законопроектом № 5091*, варто виділити наступне.**

1) ***Додавати зверху поверхи*** (погоджувати треба лише з інвесторами поточного верхнього поверху, а якщо на ньому квартири тимчасово не продавати, то погоджувати непотрібно). Тобто, інвестори заплатили за будівництво квартири в 9-типоверхівці, а забудовник може передумати і перетворити її в 25-типоверхівку.

2) ***Змінити без погодження інвестора площу його квартири в межах 10% та планування самої квартири.*** Якщо площа квартира збільшилася, інвестор ще і зобов'язаний після введення в експлуатацію сплатити забудовнику за всю додаткову площу. Щоб збільшити площу квартири, необов'язково навіть щось додатково будувати – достатньо

приєднати до запланованих квартир частину місць загального користування. Ідеальна для забудовника схема, що дозволяє йому заробити додатково до кількох мільйонів доларів на великому житловому комплексі – побудувати місця загального користування за гроші інвесторів, а потім частину їх примусово продати інвесторам по другому колу, як збільшення площі квартир. І ні авторів законопроекту, ні тих, хто за нього голосував не турбує, що інвестор може бути фінансово неспроможній доплатити досить значні кошти за те, що йому нав'язав забудовник. В реальності, забудовник зможе дозволити собі без погодження збільшити площу квартири і на понад 10% – інвестор все одно буде вимушений доплатити, бо в іншому випадку йому залишиться хіба що розірвати договір і забрати знецінені за роки будівництва гроші.

3) ***Змінювати генплан забудови ділянки, вільно додаючи нові житлові будинки, прибираючи паркінги та інші об'єкти інфраструктури, зменшуючи прибудинкову територію.*** Тобто, якщо ви купували квартиру в ЖК із затишним двориком і прибудованим дитячим садочком, а забудовник вирішив зробити з нього «мурашник», ви навіть не маєте права вимагати розірвання договору.

Щоб вимагати розірвання договору за затримки в будівництві, інвестору необхідно дочекатися порушення строку прийняття в експлуатацію більш як на шість місяців. Навіть якщо забудовник втратив право власності чи користування земельною ділянкою, чи будівництво було визнано незаконним і право на нього скасовано, інвестор все одно не має імперативного права вимагати розірвання договору і повернення своїх коштів – він має чекати, поки зазначений в договорі строк прийняття в експлуатацію буде порушено на шість місяців. При цьому, просто порушення графіку будівництва забудовником не дає інвестору права на розірвання договору – треба чекати саме порушення строку введення в експлуатацію.

Забудовник може продати «спеціальні майнові права» і не поспішати будувати квартиру інвестору – це вже особисті гроші забудовника і він сам вирішує, як ними розпоряджатися. Він може, наприклад, вкласти отримані гроші в якійсь бізнес, зокрема будувати інший житловий будинок, щоб потім дорожче продати вже готові квартири. Інвестор має право лише спостерігати, обурюватися і чекати прострочення строку введення в експлуатацію, адже обов'язковість дотримання забудовником затвердженого графіку будівництва, як і наявність самого графіку в складі договору, – не передбачені.

І це все – далеко не повний перелік тих загроз, який несе новоприйнятий закон.

***

№ 975.

Гетманцев разразился успехами сборов налогов. Мол столько воровали а мы тут порядок навели и собрали больше при падении экономики

Монин **2022-11-16**

Обьясняю откуда такая интересная арифметика. Если военным вместо 100 млрд гривен в год раздать 750 млрд гривен в год изза войны и дефицита бюджета, то в 1-м случае вернется назад около 34 млрд НДФЛ и ЕСВ.... а во

втором случае 255 млрд. Итого профит +221 млрд... С увеличением дефицита бюджета в 650 млрд, в котором назад возвратилось 221 млрд.

Кроме того наши доблесные депутаты увеличили ренту в войну (вероятно надеясь вместо энерогезависимости получить ещё большую зависимость от окупанта)... при этом по расчетам будет +55 млрд гривен ренты дополнительной... а Вот на распил предприятиям Теплоенерго и Нафтогазу Парламент расписал 201 млрд гривен....

Третий фактор НДС. Импортный НДС был по курсу 27 в среднем. Сейчас идет импортный НДС по курсу 36. Это +33% сборов только за счет курса.

Четвертый фактор - Американские гранты... придет за год 14 млрд долларов - это 450-500 млрд гривен в бюджет.

Так что все успехи государства в доходах исключительно за счет расходов бюджетов, курса и внешней помощи.

***

№ 976.

Україна завжди була лідером миротворчих зусиль; якщо Росія хоче закінчити цю війну, хай доведе це діями – виступ Президента України на саміті «Групи двадцяти»

2022-11-15

Шановний пане Президенте Відодо!

Дорогі колеги! Світова більшість, яка з нами!

Я звертаюся до вас зараз українською мовою, але в кожного з вас на столі є наші пропозиції вашою мовою. Це прояв поваги до вас.

Щойно я повернувся до нашої столиці. Повернувся з міста Херсона.

Херсон – це одне з найважливіших міст півдня нашої країни і єдиний обласний центр, який Росії вдалося захопити після 24 лютого. І ось Херсон уже вільний.

Що це означає? Ця визвольна операція наших сил оборони є для України аналогією до багатьох битв минулого, які були переломними моментами у війнах. Вони символізували такі зміни, після яких люди вже знали, чия буде перемога, хоча ще й доводилося воювати заради неї. Це як, наприклад, D-Day – висадка союзників у Нормандії. Вона ще не була крапкою в боротьбі проти зла, але вже визначала увесь подальший перебіг подій. Саме це ми відчуваємо зараз. Зараз, коли Херсон вільний.

Щоб звільнити всю нашу землю від рашистів, нам доведеться воювати ще деякий час... Воювати! Але якщо перемога все одно буде за нами, і ми в цьому

впевнені, то хіба не варто спробувати реалізувати нашу формулу миру, щоб усе ж зберегти тисячі життів і вберегти світ від нових дестабілізацій?

Ось чому я хочу представити **наше бачення шляху до миру – як його реально досягти**. І не тільки для нас, а й для всіх вас, ваших союзників і партнерів.

У своєму виступі у вересні цього року на сесії Генеральної Асамблеї ООН я представив українську формулу миру. ***Формулу миру для світу***.

Якраз тоді, коли світ сподівався на відновлення після ударів пандемії, російська війна спровокувала цілу серію нових глобальних ударів. Це треба зупиняти!

Є набір рішень, які потрібно реалізувати. І я хочу, щоб розмова про це була публічною, а не залаштунковою. Я хочу, щоб це обговорювалося конкретно, а не широкими мазками. Можливо, я заберу для цього трохи більше часу, ніж передбачено регламентом. Але питання миру цього варте.

Я хочу, щоб ця агресивна російська війна закінчилася справедливо й на основі Статуту ООН і міжнародного права, а не «абияк» – за влучним формулюванням пана Генерального секретаря ООН Антоніу Гутерріша.

Не варто пропонувати Україні компроміси із совістю, суверенітетом, територією та незалежністю. Ми поважаємо правила, і ми – люди слова. Україна завжди була лідером миротворчих зусиль, і світ це бачив. І якщо Росія каже, що нібито хоче закінчити цю війну, хай доведе це діями.

Очевидно, що словам Росії довіряти неможливо, і не буде жодних «Мінськів – 3», які Росія порушить одразу ж після укладення.

Якщо ж відповідних дій для відновлення миру не буде, то це означає, що Росія просто хоче вкотре обманути всіх вас, обманути світ і заморозити війну якраз тоді, коли її поразки стали особливо відчутними.

Ми не дамо Росії перечекати, наростити сили, а потім розпочати нову серію терору та глобальної дестабілізації. Впевнений, що саме зараз треба й можна зупинити руйнівну російську війну.

Отже, пропозиції України

1) Перше – *радіаційна та ядерна безпека*

Ніхто не має права шантажувати світ радіаційною катастрофою. Це аксіома.

> Але на очах у всього світу Росія перетворила нашу Запорізьку атомну станцію на радіаційну бомбу, яка може вибухнути будь-якої миті. Куди ж піде радіаційна хмара? Можливо, на територію ЄС. Можливо, в Туреччину. Можливо, на Близький Схід. Я вважаю злочинною навіть гіпотетичну можливість такого сценарію!

Радіаційна безпека має бути відновлена. МАГАТЕ вже надала відповідні рекомендації, підтверджуючи всі ті ризики, про які ми неодноразово говорили. Тож Росія повинна негайно вивести з території Запорізької АЕС усіх своїх бойовиків. Станція має бути негайно передана під контроль МАГАТЕ та українського персоналу. Має бути негайно відновлене нормальне підключення станції до енергомережі, щоб ніщо не загрожувало стабільності реакторів.

Ми запропонували направити місії МАГАТЕ на всі українські атомні станції – їх чотири, загалом 15 атомних блоків. Плюс Чорнобильська станція, яка зупинена й законсервована. Такі місії можуть верифікувати, що справді припинена будь-яка ворожа активність проти українських атомних об’єктів.

Чи довго реалізовувати це? Росія може вже завтра розпочати демілітаризацію Запорізької АЕС, якщо справді готова відновити порушену нею радіаційну безпеку.

Те саме стосується божевільних погроз ядерною зброєю, до яких вдаються російські посадовці. Немає й не може бути жодних виправдань ядерному шантажу. І я дякую вам, шановні G19, за те, що ви це чітко підтверджуєте. Але, будь ласка, застосуйте всю вашу міць, щоб змусити Росію відмовитися від будь-яких погроз ядерною зброєю. Підставою для таких зусиль може бути Будапештський меморандум і відповідні можливості держав-підписантів.

2. Другий виклик – *продовольча безпека*

Завдяки потужній участі ООН, Туреччини та інших партнерів ми показали, як співпраця кількох може повернути продовольчу безпеку багатьом. Я вважаю, що наша експортна зернова ініціатива заслуговує на безстрокове подовження, незалежно від того, коли закінчиться війна. Право на їжу – це фундаментальне право кожної людини у світі.

Україна з липня експортувала понад 10 мільйонів тонн продовольства морським шляхом. Можемо наростити експорт ще на мільйони тонн щомісячно. Для цього я пропоную розширити експортну зернову ініціативу на інші наші порти, зокрема на порти Миколаєва та Ольвія у Миколаївській області.

Також закликаю всі країни, зокрема ваші країни, шановні лідери G19, приєднатися до нашої ініціативи з допомоги продовольством найбіднішим. Ця ініціатива – Grain From Ukraine – уже нами започаткована. І перше судно Nord Vind виходить у Ефіопію. На борту 27 тисяч тонн пшениці. Це обсяг продовольства для майже 100 тисяч людей на рік. Може бути багато таких суден з України, а отже, багато людей у бідних країнах, які врятовані від голоду.

Україна може експортувати цьогоріч 45 мільйонів тонн продовольства. І хай суттєва частина буде спрямована тим, хто страждає найбільше.

Що конкретно ми пропонуємо? Кожна країна може долучитися з конкретним внеском і стати співтворцем перемоги над голодом і продовольчою кризою.

3. Третє – *енергетична безпека*

Усі ви бачите, на що спрямований зараз російський терор. Це намагання перетворити холод на зброю. На зброю проти мільйонів людей.

Ударами російських ракет та іранських дронів, які використовують окупанти, зруйновано близько 40% нашої енергоінфраструктури. Щотижнево Росія підриває наші електростанції, трансформатори, лінії постачання електрики. Супутня мета цього терору – не дати експортувати нашу електрику сусіднім країнам, що могло б значно допомогти їм стабілізувати енергетичну ситуацію та зменшити ціни для споживачів.

Росія зацікавлена в енергокризі. А ми ж усі маємо бути зацікавлені в припиненні терору.

Я дякую всім нашим партнерам, які вже допомогли Україні з постачанням систем ППО і ПРО. Це дає нам змогу збивати частину російських ракет та іранських дронів. Але маємо повністю захистити наше небо. Я прошу вас нарощувати відповідну допомогу!

Ми вже запропонували направити місію експертів ООН на об'єкти критичної енергетичної інфраструктури України для оцінки руйнувань і потреб у відновленні, а також з метою запобігання їх подальшому знищенню. Треба прискорити відправку цієї місії! Це буде конкретний внесок міжнародної спільноти у стабілізацію енергоситуації в Україні та Європі, а отже, і на глобальному енергоринку.

Втім, незалежно від рішень світу, Росія може в будь-який день відмовитися від ударів по українській енергогенерації та по об'єктах, що задіяні в постачанні води й тепла людям. Хай Росія доведе такою своєю відмовою від терору, що справді зацікавлена в поверненні миру.

Маємо зробити й фундаментальний крок для того, щоб енергоресурси більше не використовувалися як зброя. Треба запровадити обмеження ціни на російські енергоресурси.

Якщо Росія намагається позбавити Україну, Європу та всіх споживачів енергії у світі передбачуваності й стабільності цін, відповіддю на це має бути **примусове обмеження експортних цін для Росії**.

Щоб експорт був не вищий собівартості. Це чесно. Якщо забираєш ти, світ має право забрати в тебе.

4. Четвертий виклик – *звільнення всіх полонених і депортованих*

Тисячі наших людей – військових і цивільних – у російському полоні. Їх піддають жорстоким тортурам – це масове знущання!

Крім того, ми поіменно знаємо майже 11 тисяч дітей, які були силою депортовані в Росію. Їх розлучають із батьками, знаючи, що в них є родини. А

крім цих дітей, є десятки тисяч тих, хто був примусово вивезений і про яких ми знаємо лише опосередковано. Серед них є й діти, чиї батьки були вбиті російськими ударами, а тепер їх утримують у державі-вбивці.

Додайте до цього ще сотні тисяч депортованих дорослих, і ви побачите, яку гуманітарну катастрофу спричинила російська війна.

Додайте ще політв'язнів – українських громадян, яких утримують у Росії та на тимчасово окупованій території, зокрема в Криму.

Маємо звільнити всіх цих людей!

Я хочу зазначити, що ми не знайшли підтримки в Міжнародному комітеті Червоного Хреста. Ми не бачимо, що вони повною мірою борються за доступ до таборів, де утримують українських полонених і політв'язнів, або що вони допомагають шукати депортованих українців. І таке самоусунення – це самознищення Червоного Хреста як організації, яку колись поважали.

Ми не можемо чекати. Тож, маємо об'єднатися заради єдиної реалістичної моделі звільнення полонених – «всіх на всіх». А також заради звільнення всіх дітей і дорослих, які були депортовані в Росію.

Я дякую партнерам за їхні зусилля, які дали змогу звільнити багатьох українців та іноземних громадян, які були захоплені в російський полон. І хай це ваше лідерство та щире серце інших лідерів, які присутні зараз, допоможуть звільнити й інших українців.

5. П'яте – 1) *виконання Статуту ООН* і відновлення 2) територіальної цілісності України та 3) світового порядку

Друга стаття Статуту ООН дуже чітко все визначає. Все, що порушила Росія цією війною. Тож маємо відновити силу міжнародного права. І без будь-яких компромісів з агресором. Бо Статут ООН не може діяти якось частково, вибірково чи «за бажанням».

Росія повинна підтвердити територіальну цілісність України в межах відповідних резолюцій Генеральної Асамблеї ООН і відповідного масиву договірно-правових документів. Це абсолютно конкретно.

6. Шостий виклик – *виведення* російських військ і *припинення* бойових дій

Є чітке розуміння, як це забезпечити. Росія має вивести всі свої війська та збройні формування з території України. Має бути відновлений контроль

України над усіма ділянками нашого державного кордону з Росією. Саме це матиме наслідком реальне й повне припинення бойових дій.

Кожен день зволікання з цим означає нові смерті українців, нові загрози для світу й шалене зростання збитків через продовження російської агресії – збитків для всіх у світі.

7. Сьоме – *справедливість*

Це те, що провокує чи не найбільші емоції. Коли ми звільняємо нашу землю, всюди бачимо одне: Росія залишає по собі катівні та масові поховання вбитих людей.

Так було в Бучі та інших містах півночі країни після окупації. Так було у Харківській області. Те саме ми бачимо зараз і на Херсонщині.

Станом на сьогодні ми маємо повну інформацію щодо 430 дітей, убитих російськими ударами. Тільки дітей! І тільки тих, про кого ми точно все знаємо. А скільки масових поховань на тій території, яка ще досі залишається під контролем Росії? Що ми побачимо в Маріуполі?

Ось чому світ має визнати спеціальний трибунал щодо злочину агресії Росії проти України та створення міжнародного механізму для відшкодування всіх збитків, завданих цією війною. Відшкодування за рахунок російських активів, бо саме агресор повинен зробити все, щоб відновити порушену ним справедливість.

Уже є запропонована нами резолюція Генасамблеї ООН щодо міжнародного механізму компенсації за збитки, спричинені російською війною. Вона проголосована. Ми просимо її застосовувати.

Готуємо й другу резолюцію – щодо спецтрибуналу. Прошу вас приєднуватись і підтримати її. Бо немає такого народу на землі, який не цінув справедливість.

8. Восьмий виклик – це *екоцид*, потреба негайного захисту природи

Мільйони гектарів лісу спалені обстрілами. Майже 200 тисяч гектарів нашої землі забруднені мінами й снарядами, які не розірвалися. Десятки вугільних шахт затоплені, зокрема й шахта, у якій у 1979 році був здійснений підземний ядерний вибух… Це шахта «Юнком» у Донецькій області. Вона на окупованій Росією території. Затоплена вже кілька років саме через окупантів. Хоча всім у Москві відомо, яка це загроза не тільки для річок на Донеччині, а й для Азовського моря, а отже, для Чорноморського басейну. Лише деокупація нашої території може створити умови, щоб зняти цю загрозу.

Неможливо точно порахувати обсяг забруднення атмосфери від спалених нафтобаз та інших пожеж... А ще – підірвані споруди, спалені хімічні підприємства, безліч поховань убитих тварин.

Просто уявіть це:

1) унаслідок російської агресії загинули 6 мільйонів свійських тварин. 6 мільйонів! Це офіційні дані.

2) Знищено щонайменше 50 тисяч дельфінів у Чорному морі.

3) Тисячі гектарів ґрунту забруднено шкідливими речовинами. Більшість із них – це родючі ґрунти. Були родючі ґрунти.

Минулого тижня на кліматичному саміті у Єгипті **я запропонував створити платформу для оцінки збитків довкіллю від війни. Маємо це реалізувати.**

Маємо знайти й спільні відповіді на всі екологічні загрози, створені війною.

Без цього не буде повернення до нормального, стабільного життя, і відлуння війни ще довго зберігатиметься – у вибухах мін, які забиратимуть життя дітей і дорослих, у забрудненні води, ґрунтів та атмосфери.

Я дякую всім країнам, які вже допомагають нам із розмінуванням. Потрібне термінове нарощування кількості такої техніки та фахівців для цього.

Потрібні також кошти й технології для відновлення очисних споруд.

Це все не просто українська проблема. Це виклик для усього світу.

9. Наступне, дев’яте, – *недопущення ескалації*

Ризик, який є й буде постійно, поки наша безпека не буде гарантована належним чином.

Україна не є членом будь-якого з альянсів. І ця російська війна змогла розпочатися якраз тому, що Україна залишалась у «сірій зоні» – між євроатлантичним світом і російським імперіалізмом. Зараз у нас теж поки немає жодних гарантій безпеки. Тож як не допустити повторення такої агресії Росії проти нас?

Ми потребуємо дієвих гарантій безпеки.

1) Тому підготували проект договору ***Kyiv Security Compact*** і вже запропонували його партнерам.

2) Тож **маємо** провести міжнародну конференцію для **фіксації ключових елементів повоєнної безпекової архітектури в євроатлантичному просторі, включно з гарантіями для України**.

Головним результатом конференції має стати підписання ***Kyiv Security Compact***.

Ми можемо зробити це в будь-який час – уже навіть цього 2022 року.

І ми повинні це зробити.

10. І десятий пункт – *фіксація закінчення війни*

Коли всі **антивоєнні кроки** будуть реалізовані, коли **безпека й справедливість почнуть відновлюватися**, сторони мають підписати документ про **фіксацію закінчення війни**.

Я підкреслюю:

— кожен із цих викликів на шляху до миру не може забрати багато часу. Максимум місяць на один пункт. Для деяких достатньо днів.

Ми вже маємо позитивний досвід експортної зернової ініціативи. Як вона працює?

1) Є ООН і дві сторони домовленостей: з одного боку – Україна, Туреччина та ООН, а з іншого боку – Росія, Туреччина та ООН.

2) Подібно до цього може спрацювати виконання кожного з озвучених мною зараз пунктів, де сторонами можуть бути різні держави, які готові взяти на себе лідерство в тому чи іншому рішенні.

Іще раз:

1) радіаційна і ядерна безпека,
2) продовольча безпека,
3) енергетична безпека,
4) звільнення всіх полонених і депортованих,
5) виконання Статуту ООН і відновлення територіальної цілісності України та світового порядку,
6) виведення російських військ і припинення бойових дій,
7) повернення справедливості,

8) протидія екоциду,

9) недопущення ескалації та останнє –

10) фіксація закінчення війни.

Шановні лідери!

Я окреслив напрями, за якими кожен із вас може обрати для себе, як стати співтворцем миру.

Будь ласка, оберіть свій напрям для лідерства, і разом ми точно реалізуємо формулу миру.

Що це дасть? Це порятунок тисяч життів. Це відновлення сили міжнародного права. Це оновлення архітектури безпеки. Це повернення глобальної стабільності, без якої страждають усі у світі. І це сенс – сенс того, для чого співпрацюють сумлінні країни світу.

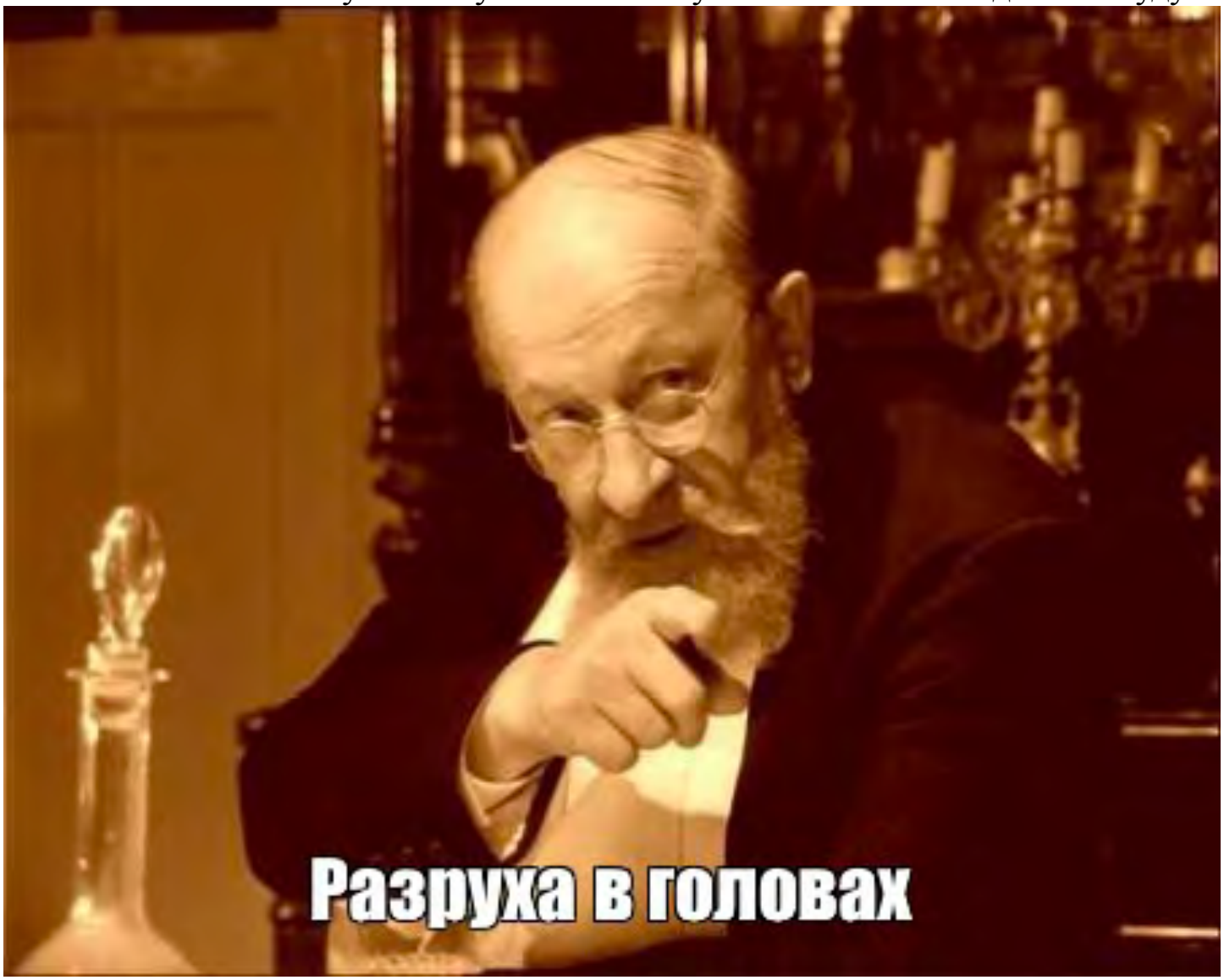
Мир – це глобальна цінність. Те, що важливо для кожної людини на землі.

Впевнений, і для кожного з вас, лідерів G19. **Я окреслив конкретні чіткі рішення**. Їх можна реалізувати. Швидко. Вони дієві.

> **І якщо Росія 1) буде пручатися нашій формулі миру, ви побачите, що 2) вона хоче лише війни.**

Україна вдячна всім у світі, хто допомагає нам захищати свободу й повертати мир!

Хай наші спільні зусилля увінчаються успіхом якнайшвидше і будуть

відображені в тому, які висновки зробить цей саміт.

Дякую вам за запрошення!

Слава Україні!

***

№ 977.

Тома Купера просто переповнюють емоції – він аж захлинається від версій та аргументів. Кілька днів не писав, а тут таке відбувається – читайте про Херсон, міркування та плани надалі…

2022-11-16

Оригінал тут:

https://medium.com/@x_TomCooper_x/ukraine-war-16-november-2022-general-update-195cf7c0afb8

За переклад дякую Микола Ковальчук, Anton Shygimaga, Antonina Yashchuk

ТОМ КУПЕР

ВІЙНА В УКРАЇНІ, 16 ЛИСТОПАДА 2022 РОКУ: ЗАГАЛЬНИЙ ЗВІТ

Я не встиг дописати й опублікувати третю частину огляду повітряної війни в Україні (ці додаткові матеріали ми публікуємо на www.patreon.com/analityka) — довелося поїхати на тиждень у Велику Британію. Тим часом, за минулі сім-вісім днів багато чого сталося, тому я спершу напишу про найновіші події, а тоді повернуся до повітряної війни.

Мій сьогоднішній звіт буде «поперчений» — повний сарказму, а багато хто такого не любить. Тому попереджаю: ви читаєте цей текст на свій страх і ризик, і я не беру на себе відповідальності за будь-які ментальні ушкодження, спричинені логічними чи розумними доводами.

ХЕРСОНЩИНА

Почну з Херсонщини, бо нині звідти надходять чудові новини!

Завдяки путіну приблизно від 7-8 листопада маємо чітке визначення поняття «назавжди»... принаймні коли йдеться про путінську росію.

У путінській росії «назавжди» = 42 дні.

Приблизно стільки часу минуло між путінським проголошенням Херсонщини частиною російської федерації — назавжди — і його ж наказом про відступ російських військ із правого берега Дніпра, а отже, і з Херсона. Назавжди... але, сподіваюся, назавжди не по-путінському.

Звісно, дотошні громадяни зараз кинуться мене виправляти, мовляв, та це ж шойгу дав той наказ, тобто «вишестоящі органи» в москві — ми ще знаємо їх під назвою «міністерства оборони рф». Це вони оголосили про відступ 7-8 листопада…

Кхм... складне питання для тих, хто досі так думає: після восьми місяців наполегливих і систематичних спроб путіна знищити збройні сили рф шляхом втягування їх у війну, що суперечить доктрині їхньої організації, оснащення і навчання, шляхом порушення чи не кожного російського «закону боротьби»,

який знає як отченаш кожен наймізерніший кадет-випускник кожного наймізернішого військового навчального закладу в рф — і після цього ви все ще хочете сказати, що хтось інший, крім путіна, має остаточне право голосу в цих питаннях?

...і що можна звинувачувати ще когось, крім путіна...?

Якщо так, то в мене є для вас на продаж два феррарі. Звісно, на перший погляд може здатися, що це один старенький мотоцикл Vespa Sfera 50, але ж ні: насправді, це два червоних авто (що б вам не здавалося), й ціна на них така чудова, що такої більш ніколи не буде. Ось вам доказ, щоб ви мені повірили:

Якщо на цьому фото ви бачите тільки одне феррарі, то проконсультуйтеся з лікарем. Але якщо тут, на вашу думку, лише старенький мопед... ох... боюся, вам уже ніщо не допоможе. І прошу дуже, негайно зголошуйтеся ті, хто бачить тут два феррарі!

НАМ НЕ ВСЕ РОЗКАЗУЮТЬ, ДУРНЮ…

Але я відволікся...

Від 9-10 листопада усі можливі конспірологи шукають 1,482,089 пояснень рішення путіна. Пояснення є будь-які, крім одного: ЗС рф втекли, бо не змогли забезпечити постачання тим 20-30 тисячам солдатів (приблизно, бо дані про їхню кількість відрізняються), які перебували на правобережній Херсонщині, не кажучи вже про те, щоб забезпечувати життєдіяльність міста й області з населенням близько 500 000 (хоча хто знає, скільки там зараз людей...), і, що важливо, взимку.

Тому що ЗС рф не могли більше утримувати Херсон, і навіть путіну довелося зрозуміти це і прийняти. Не могли, бо в них не було можливості постачати туди боєприпаси, провізію та підкріплення; не було можливості щодня привозити туди хоча б необхідний мінімум: 300-400 вантажівок з оснащенням і боєприпасами через Дніпро.

...але ж це так складно зрозуміти, простіше вже придумати якусь конспірологічну теорію, ніж прийняти факти про війну, наприклад, міркувати про пропаганду, логістику... або застосувати таку жахливу штуку, як «логіка»...

Ні. Насправді це був «договорняк». Усе порішали ЦРУ і ФСБ. І схвалили Сполучені Штати...

Еммм, а спитайте себе, відколи це путін потребує «схвалення ЦРУ»? А якщо так, то чому це трамп конфліктував із црушниками, поки перебував на посаді?

СТРАТЕГІЯ

…а це підводить мене до головного питання: як відомо, «вишестоящі ограни» в москві запитували дозволу відступити з Херсона ще понад місяць тому (якщо не раніше). Чому ж путін відмовив «тоді», а тепер змінив думку?

З геополітичної точки зору, було очевидно, що Херсон захопили завдяки зраді і що тоді путін так само сподівався захопити всю Україну — чи принаймні її велику частину — за «кілька днів». І справді, на той час його «дірлеванґери» [натяк на 36-у дивізію СС під керівництвом воєнного злочинця отто дірлеванґера, бійці якої були вкрай недисципліновані й патологічно жорстокі — прим. пер.] мали захопити Одесу, а потім забезпечити «коридор» аж до самопроголошеного «придністров'я» в Молдові. Ясно, що Херсон відтоді утримували, бо він був потрібен путіну — як інструмент пропаганди для його появ на російському телебаченні, а може, і як важіль для можливих переговорів. Але місяці минали, а відколи українці на початку березня влаштували той наступ на Вознесенськ, «похід на Одесу» став для росіян недосяжним. Тож росармія так і не спромоглася поширити свій контроль на всю Херсонську область, влітку розпочала зводити там укріплення, однак після хижих ударів українців по російській логістиці Херсон став тягарем.

Загалом, думаю собі, старий каґебіст всередині путіна все ще сподівався на «свою людину в США» — людину, яку КҐБ вважали за «власний актив» ще в 1990-х, коли переказували мільярдні заощадження совєтської комуністичної партії на рахунки у західних банках, — тобто на дональда дж. трампа, який не спромігся втілити його задум «червоної хвилі» під час проміжних виборів у США.

Звичайно, немає жодних доказів того, що путін здався саме тому. Відверто кажучи, навряд чи такі докази взагалі можна виявити. А проте, якщо почитати щось на зразок «Люди путіна: Як КҐБ знову взяв росію, а потім взявся за Захід» [https://www.amazon.com/Putins-People-Took-Back-Russia/dp/0374238715] і врахувати, як швидко після поразки трампа путін ухвалив рішення про відступ, все це одразу набуває смислу.

(…як і те, що він не напав на Україну ще 20 лютого 2022, як планував спочатку, а тільки за чотири дні — тому що Пекін наказав йому зачекати, доки у них завершаться Олімпійські ігри…)

ПОГОНЯ

Наступне: армія рф відійшла з Херсону – відносно – організовано. Примітно, що з огляду на те, що путін публічно оголосив Херсон – це «росія, назавжди», то під час відступу росіяни знищили всю інфраструктуру, що лишалася недоторканою: водо- та електропостачання https://twitter.com/TpyxaNews/status/1592187366189731840 , Антонівський автомобільний міст, ваші

варіанти… водночас, «організовано» означає, що росіяни лишили позаду «лише» десь 10–15% своїх військ https://twitter.com/dsbxtw9991/status/1592170209494044673 та – порівняно – мало тяжкого озброєння https://twitter.com/Poutsup/status/1591792475420647424

Словом, відступ був організованим, а втеча – за наявних обставин – впорядкованою.

Я не маю будь-яких точних цифр, однак, головним чином, оскільки Збройні Сили України (ЗСУ) досі зайняті зачисткою всього безладу, і що на це, схоже, піде ще принаймні місяць (як маєте сумніви, то зважайте: зачистка важкого озброєння, яке лишили по собі військові рф на сході Харківщини, не припинялася ще у жовтні, а вже на знешкодження російських мін в тих краях… підуть роки). Проте не маю сумніву, що більша частина армії рф, ВДВ та сепаратистських формувать, що були на Херсонщині, вийшли геть.

Логічний висновок: вони тепер вивільнені для боїв на інших ділянках фронту – а хоч би й на лівому березі Дніпра.

…та ні: курява, що здійнялася під час відступу не всілася навіть коли – ще 12–13 листопада – з'явилися перші чутки про те, що українці перетнули Дніпро у кількох місцях.

Ці повідомлення швиденько охрестили «необґрунтованими», бо це, по суті, «неможливо». Зрештою, всі ми «знаємо», певні на 1000%, що росіяни – місяцями – зводили три оборонних лінії вздовж лівого берега Дніпра. Відповідно, «не може такого бути», щоб ЗСУ здійснили водну десантну операцію на Кінбурнському півострові та, схоже, закріпилися на ньому «десь між Геройським та Рибальчим» (до речі, західна половина Кінбурнського півострова адміністративно належить до Миколаївської області, східна – до Херсонської). Насамперед, не може такого бути, щоб станом на 13 листопада українці перетнули Дніпро в районі Нової Каховки https://twitter.com/GeoConfirmed/status/1592275266604498946 та звільнили Олешки https://twitter.com/TpyxaNews/status/1592280347852836864 , розташовані десь за 20 км далі на південний схід.

«Ой, облиште!»...

Насправді ж, це більш, ніж «цілком можливо». Насправді, це «цілком логічно».

В умовах війни це щось типу «Правила №1»: коли ваш ворог відступає, не давайте йому спинити свій відступ. Тобто, варто гнати війська у «погоню» та змушувати ворога відступати ще далі.

На сході Харківщини ми вже бачили, що стається, коли ЗСУ «втрачають темп» у такій ситуації: армія рф виграла час, підвела підкріплення та стабілізувала нову лінію фронту. Звісно, може, вона і не протримається довго, однак вона присутня, і тепер на те, щоб її пробити та знищити знов піде час – а ще це коштуватиме цінних життів. Відповідно, краще відправити підрозділи ЗСУ у погоню слідом за росіянами, що відступають – і так, «через Дніпро – і далі на схід».

Чи це «ризиковано»? Такні. Ризик є меншим, якщо припустити, що ЗСУ не вдавалися б до таких наступальних дій, не провівши ретельної розвідки; не відаючи, які «позиції», «становище», «можливості» та «наміри» мають росіяни. Ризик є навіть меншим, якщо зважати на близькість цієї частини України до Чорного моря – адже там активно діють розвідувальні засоби НАТО.

Іншими словами: український генштаб та ОК «Південь» знають, що вони роблять – і чому вони женуть свої підрозділи в наступ через Дніпро.

… і не сумнівайтеся: жоден притомний російський військовий офіцер – та навіть лейтенант, який щойно отримав диплом військової академії – ніколи б не дав українцям організувати плацдарм на лівому березі Дніпра, якби лиш він мав для того засоби.

Лише путін міг би таке втнути – бо він водночас не має до того діла, а ще він – «державник», який просто не має часу, щоб перейматися реальністю: він популіст, що утримує себе при владі з допомогою корупції, пропаганди та теорій змови.

Нагадуємо, що найшвидше наші переклади дописів Тома Купера та інших аналітичних матеріалів з‘являються на https://t.me/analityka_ukr

Підпишіться на цей канал.

***

№ 978.

Комунальне підприємство Київтеплоенрго

Бахматов **2022-11-16**

Офіс Трансформації провів розслідування *https://youtu.be/lLNDSlqGjS4*

В ньому звичайно **корупція на десятки мільйонів гривень, неефективність, профукані десятки років розвитку**.

В ньому контракт на 200.000.000 млн грн з країною агресором. Діючий. З

родичем/ партнером Кадирова

Це ключеве підприємству по генерації тепла у Києві. Зараз під час гуманітарної катастрофи!!!

Це все під час активної фази військового вторгнення Росії в Україну.

Десятки тисяч загиблих. Сотні мільярдів доларів збитку. Гвалтування. Терор.

І КМДА, що платить агресору 200 mln грн

Влада наголошує, аби місцяни готувалися до зими самостійно.

1) У той час за перше півріччя 2021 КП «Київтеплоенерго» було виконано 0% запланованих ремонтних робіт.

2) Втрати у тепломережах при транспортуванні тепла з ТЕЦ-5 і ТЕЦ-6 складали 28,4%.

7 з 10 найкрупніших контрагентів КП підозрювались у розкраданні бюджетних коштів, фігурували у кримінальних провадженнях, які розслідували

1) завищення цін на товари та послуги, або

фігурували у провадженнях про 2) організацію злочинної схеми з розкрадання бюджетних коштів.

Деталі за посиланнями у YouTube.
Документи у телеграм.
Розслідування проведено по відкритим даним. Все публічно.
В мене прохання до громади.
Тегайте у коментарях притомних депутатів яким не байдуже.
Представників силовиків. Прокуратури. Набу. Сап. Адміністрації президента. Військових.
Це небезпечно. З цим треба покінчити
Дякую нашими 500 патронам.
І 100.000 підписників. Лайк. Репост. Коментуйте. Ставайте нашими патронами
Дякую Molfar за розслідування. Дякую Artem Starosiek

***

№ 979.

"Ви уявляєте, скільки крали?": інтерв'ю з Гетманцевим про бюджет і податки у 2023 році

2022-11-16

Чи отримає Україна достатньо допомоги наступного року, як вдається збирати більше податків, ніж до війни, та коли Україна буде заможною державою? Про це в ексклюзивному інтерв'ю 24 каналу розповів голова Комітету Верховної Ради з питань фінансів, податкової та митної політики Данило Гетманцев.

1. Чи знайде Україна гроші на 2023 рік

— Угорщина заявила, що заблокує пакет на 18 мільярдів від ЄС, а у США пройшли вибори. Як це все позначиться на міжнародній підтримці? Чи можемо ми розраховувати на отримання 38 мільярдів для покриття нашого дефіциту у 2023 році?

— Насправді ми вже маємо публічні зобов'язання від політиків ЄС і США щодо надання по 1,5 мільярда на місяць. Я вважаю, що ці публічні зобов'язання все ж справдяться, попри позицію Угорщини.

Угорщина завжди займає особливу позицію по українському питанню. Але завжди за тих чи інших умов погоджується з більшістю в ЄС. Тому я переконаний в тому, що нам виділять ці гроші.

Але хочу підкреслити, що ми не маємо 100% гарантій чи зобов'язань, на які ми можемо розраховувати. Певні політичні зміни, зміна кон'юктури чи економічної ситуації можуть вплинути на виділення нам коштів. Тому **ми не повинні перебувати в ілюзіях, що в нас все добре і половина бюджету в 38 мільярдів – вже забезпечена. Це не так. Але ми зробимо все, щоб це було так**.

— А якщо не вийде цього зробити. Що будемо робити – емісію гривні?

— Я б не хотів розглядати цей сценарій, але крім емісії гривні у нас є ще скорочення видатків як певне таке складне рішення. Ми ж розуміємо, що є певні статті видатків, які не будуть скорочуватися. Це **армія, на яку йде 90% того, що ми заробляємо самі. Тобто тих податків, які ми збираємо самостійно.**

Безперечно **ми повинні забезпечити покращення якості адміністрування податків**.

> **— Це стосується і акцизного податку всередині держави, і імпортних податків, тобто тих податків, які справляє митниця. Шляхом покращення адміністрування ми повинні зібрати більше. Ми вважаємо, що на митниці ховається по 10-12 мільярдів на місяць.**

Та навіть якщо ми зможемо консолідувати ці резерви, **все одно це не буде заміною допомоги наших партнерів. Бо від партнерів ми очікуємо 1,3 трильйона наступного року.**

— Очікуємо в грантах чи це будуть кредити?

— **Якщо ми говоримо про суму, яка закладена сьогодні в бюджеті, то це переважно кредити. На гранти закладена зовсім невелика сума.**

— Але якраз **робота Міністерства фінансів та прем'єра полягає в тому, аби збільшити долю грантів в тій допомозі, яку ми отримаємо**.

З урахуванням того, що ми переходимо через критичну планку в 100% ВВП (держборг – 24 канал).

— **Це небезпечно для країни, що розвивається**. **Тому скоріш за все партнери можуть піти на зустріч і значну частину грошей виділять нам у вигляді грантів, а не кредитів.**

— Чи були якісь консультації з міжнародними партнерами, коли з'явилася ця цифра дефіциту?

— Ну безперечно. **В нас постійно йдуть консультації з МВФ, у нас міністр фінансів 2 тижні тому повернувся з Вашингтону. Цей процес не спиняється. Фактично прем'єр спілкується чи не щодня з тими чи іншими посадовцями в ЄС й США. Зустрічі й розмови проводить президент**. Це триваючий процес.

— Ви сказали, що військові цілі Україна вимушена фінансувати за рахунок власних доходів, бо партнери на це грошей не дають. Як це розуміти?

— Не дають. **Партнери не можуть фінансувати війну, тому ті гроші, які ми отримуємо від партнерів, вони йдуть на соціалку та на інші програми, які передбачені в бюджеті, на обслуговування боргу.** Але вони не йдуть на війну. **Війну ми фінансуємо виключно за рахунок власних доходів.**

— Але ж є статистика військової допомоги від партнерів, частина цієї допомоги – це одразу зброя та техніка, інша – гроші на військові цілі.

— Вони надають власну зброю або закуповують її та передають нам. Але **це точно не питання публічних фінансів. Це точно не ті гроші, які надходять до бюджету і які мають цільове призначення для забезпечення макрофінансової стабільності**.

Ті гроші, які ми отримуємо у бюджет, йдуть виключно на невійськові видатки.

2. Чи зростуть ставки податків у наступному році

— Основним джерелом надходжень бюджету в мирні часи є податки. Ви сказали, що частину вдасться зібрати з митниці адмініструванням податку. Чи планується скасування тих пільг, які цьогоріч дали, щоб наповнити бюджет?

— Деякі пільги, які ми раніше дали, ми вже скасували.

До прикладу,

> — ***акциз на пальне***. Я вважаю, що **його тимчасове скасування було помилковим рішенням**. **Це все взагалі не вплинуло на ціноутворення на ринку пального і лише збагатило трейдерів. Держава тільки втратила надходження.**

Зараз ми відновили акциз.

> — І ви бачили, що **це знову ж таки не вплинуло на ціноутворення, що свідчить про високу маржинальність наших імпортерів пального. Вони досить добре заробляють на цьому.**

До речі,

> **— ми бачимо по податках великих мереж, які працюють в правовому полі, – наприклад ОККО та WOG – вони збільшили податкові платежі, і ми бачимо у них прибуток.**

Так-от,

> **— ми вже частково відновили акциз, а з 1 липня наступного 2023року відновиться і ПДВ, і акциз в повному обсязі до мирних показників.**

Щодо податків для ФОПів.

> **— Ви знаєте, що ми зробили добровільною сплату податків ФОПами. Власне, ми не плануємо до кінця війни це змінювати.**

Якщо говорити про 2% податок з обороту, який ми ввели щодо будь-якого виду бізнесу як альтернативу звичайній системі, то в нас триває дискусія, чи ми збережемо цей податок, чи ні.

> 1) Але ми точно не будемо його скасовувати на початку 2023 року.
>
> 2) Якщо і будемо, то пізніше. А скоріш за все він протримається до кінця воєнного часу.

3) Єдине, що ми повинні прибрати деякі види діяльності з цього податку. Абсолютно безпідставно був занесений туди гральний бізнес. Він не повинен сплачувати 2% податок, і є відповідний законопроєкт, який ми подали. Ми його підтримаємо - будемо виводити гральний бізнес з цього.

Щодо імпортних податків, пільги ми скасували ще 1 липня.

А якщо говорити про деякі пільги, які ми надаємо зараз, наприклад на електрогенератор. Ми не виключаємо такі пільги. Такі пільги можуть бути надані. Це власне зараз також обговорюється.

Зокрема,

я пропоную на військовий час звільнити від ввізного ПДВ обладнання для власних потреб підприємств, а також дати можливість зменшувати прибуток підприємств на суму балансової вартості основних засобах на окупованих територіях з подальшим відкорегуванням об'єкту оподаткування після звільнення нашої землі. Буде такий законопроект.

3. Коли у нас будуть європейські податки

— А чи планується якась велика податкова реформа після війни або ще навіть під час війни? Говорили про реформу «10-10-10», чи вона ще на столі?

— Я все ж таки маю надію, що ми цим небезпечним вірусом перехворіли вже. Ця мутація вірусу 5-10 у 10-10-10. Наші псевдоексперти в мережах фейсбук заразилися цим вірусом напевне у відомого політика з минулого. І вірус якось так, як у фільмах жахів мутував у іншу формулу, більш небезпечний підвид. Але нарешті видно, що ми з цієї абсолютно безглуздою та вкрай шкідливою для держави у війні дискусією про скасування податків, реформу 10-10-10, скасування ЄСВ та інших блискучих але абсолоютно безглуздих ідей вже покінчили. Ми цим перехворіли і залишили в минулому.

Зараз ми перебуваємо в іншій парадигмі

– в парадигмі імплементації законодавства ЄС до законодавства України.

У нас є

1) чітка *модель* податкової системи.

У нас є

2) чіткі ліміти і мінімуми *податкових ставок*. Ми будемо наполягати, щоб наші ставки податкові були мінімальні в ЄС. Але все одно в межах тих, які прийняті директивами ЄС. Ми від цього нікуди не дінемося.

Ми будемо наполягати на певних перехідних періодах, але точно ми не будемо заміняти європейський податок на прибуток підприємств якимось іншим винаходом якогось псевдоексперта.

Я маю надію, що з експериментами і податковою фантастикою ми вже завершили. Я також дуже надіюся, що з нею завершили деякі наші посадовці, які схильні надихатися соцмережами, а не підручниками з фінансів чи економіки. Я переконаний в тому, що все ж таки вони вже підчитали підручники і не будуть вже цим всім бавитися та ганьбитися. Бо насправді це шкодить країні. Подекуди відверто пахне диверсією.

4. Як вдалось збільшити податкові надходження під час війни

— А *яка ситуація з тіньовим сектором.* Як він змінився під час війни, і що ми будемо робити з цим далі?

— Ну очевидно він збільшився під час війни, особливо навесні. Точної цифри вам ніхто не скаже, бо її нема. **Ми ж працюємо зараз над тим, щоб його прибрати, а не над тим, що порахувати.** Тому президент визначив навесні дуже чітке завдання для нас – це ***детінізація***.

Я дуже добре пам'ятаю виступ президента, де він зазначив, що у нас люди поділяються на тих, хто воює і тих, хто забезпечує тих, хто воює. Тил і фронт.

І ніхто не має права не сплачувати податки.

Власне,

— це мародерство ухилятися від оподаткування у час війни.

Тому **процес детінізації йде, досить швидко**. Ми бачили збільшення тіньового сектору навесні.

Але ви подивіться, які в нас цифри виконання дохідної частини бюджету.

У нас фактично рік до року ми маємо +18% надходжень за 10 місяців.

От зверніть, будь ласка, увагу:

— воєнний 2022 рік приніс на 18% або на 87 мільярдів гривень більше, ніж мирний 2021 рік. За ці гроші можна купити більше танків, ніж у нас було до війни.

— Але як це можливо, якщо стільки мільйонів українців залишили країну?

— 1) По-перше, стільки мільйонів українців покинули країну. 2) По-друге, третина економіки не працює. Це реальні цифри.

А ми даємо на 18% більше, ніж в мирний період часу.

Ви уявляєте, скільки крали?

Бізнес десь ухилявся від оподаткування.

1) У мирні часи, на жаль, **цьому сприяла податкова**.

2) Але **ті заходи, які ми вжили, аби цього не повторювалося, призвели до певних чітких результатів: детінізації. *Ми бачимо це по податках.***

До речі, це дані за 10 місяців.

1) **Не було жодного місяця протягом війни, коли б ми зібрали менше, ніж у 2021 році.**

2) І **це дійсно ще одне диво**.

Ми говорили про інфляцію, ми говорили про макрофінансову стабільність і курс.

3) А **це ще одне диво**, коли ми з вами відмовилися від практик з ухилення від оподаткування: хтось відмовився за своєю волею, хтось – під тиском податкової. І власне надходження вони такі як є.

Притому, що податок на прибуток зрозуміло і прогнозовано скорочується. Мало в кого може бути прибуток у війну. І цей показник буде і надалі падати. У нас зараз близько 83% надходжень від минулого року по податку на прибуток. Буде ще менше.

А от, якщо ми говоримо про ПДВ, то у нас воно на 46,7% більше за 10 місяців рік до року.

Майже на 50% при падінні економіки на третину.

Тому

— це дійсно масштабний процес детінізації.

Ми хочемо детінізацію на митниці.

1) **Ми говорили про 10 мільярдів на місяць.** Це резерв.

2) І нам ще залишилося дотиснути ринок підакцизних товарів.

3) Якщо по горілці ми бачимо вже напевно 5 місяць поспіль підвищення рік до року відрахувань на 20% і більше, то по тютюну ми також збільшення бачимо рік до року, але не таке істотне.

Kantar робили дослідження по нашому тютюновому ринку – близько 20 мільярдів або 22% ринку в тіні.

Це передусім велике тіньове підприємство в Жовтих Водах, яке на щастя припинило діяльність. На цьому тижні вивели обладнання (інтерв'ю проводили 9 листопада – 24 канал). Там було 7 ліній з виготовлення тютюну. Ще дві – розшукують. Це те підприємство, яке замість 5 мільярдів гривень акцизу цього року (я не рахую навіть ПДВ і податок на прибуток, які вони повинні сплатити), сплатило аж 6 мільйонів гривень. Вони з 2015 року займалися такою "роботою" і насичували наш ринок нелегальним тютюном. Це ж мародерство, чи не так? На сьогодні це джерело вже не існує. І це видно навіть це по роздрібній мережі – кількість таких цигарок стає меншою. ***І з часом, я думаю, що ми повністю ліквідуємо цей нелегальний ринок.***

І ще є паливо.

Вчора (8 листопада – 24 канал) проводили нараду з міністром внутрішніх справ щодо ринку палива і розробили план органів виконавчої влади щодо припинення нелегального виготовлення та торгівлі паливом. У нас є так звані міні НПЗ, які працюють без сплати акцизу. Їх 12 в Україні. Я думаю ми припинимо їх діяльність якнайшвидше або змусимо сплачувати.

А також це нелегальні автозаправні станції, так звані бочки, які теж не оформлені і продають бензин.

Вони також повинні або піти, або сплачувати податки і мати ліцензію.

5. Як Україна буде відбудовуватися

— Чи будуть якісь програми після війни з повернення українців додому?

— **Програми з повернення українців додому - це програми з розвитку економіки і з можливостей створення робочих місць.** Бо людина жодним чином не повернеться сюди, якщо не буде отримувати заробітню плату, якою зможе прогодувати себе і свою сім'ю.

І це якраз і є наш план відновлення України від наслідків війни, в якому **ми маємо 24 напрями створення нової України – країни заможної, країни, яка зможе прогодувати своїх людей, дати їм гідні умови для життя і стати частиною ЄС.**

Все це до кінця 2024 року, такий наш план.

Я думаю, що всі передумови для цього є.

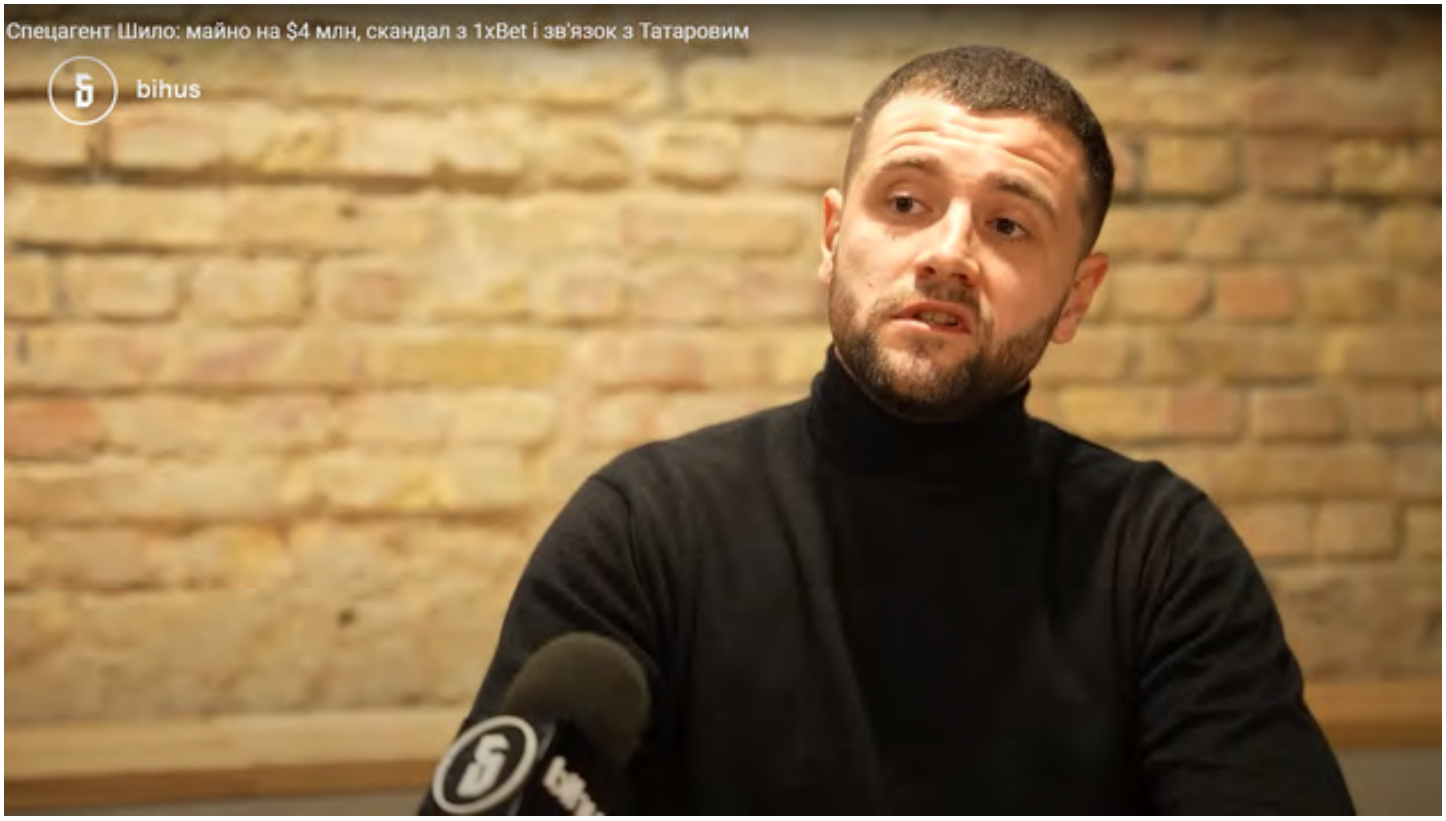
Головне зараз завершити активні бойові дії, я маю на увазі перемоги.

Бо давайте будемо відвертими, знову ж таки не будемо будувати ілюзій. Інвестиції в країну, яка перебуває в активній фазі збройного конфлікту, є дуже і дуже обмежені. Як би нам не хотілося зворотнього.

***

№ 980.

Руководитель управления «дерусификации» СБУ помог российскому букмекеру зайти в Украину – Bihus.Info

2022-11-16

Подготовил/ла : Ольга Чекис

За десять лет работы Артема Шило на госслужбе семья приросла имуществом на четыре миллиона долларов.

Глава управления контрразведывательной защиты объектов критической инфраструктуры и противодействия финансированию терроризма СБУ *Артем Шило* за десять лет на госслужбе накопил имущества почти на $4 млн, говорится в новом расследовании Леси Ивановой для *Bihus.Info*.

Управление создали на базе бывшего департамента экономической контрразведки СБУ, часто становившегося фигурантом коррупционных расследований о притеснениях бизнеса.

Его сотрудники формируют санкционные списки для Совета нацбезопасности и обороны, сопровождают дела о выведении объектов критической инфраструктуры из собственности граждан РФ и занимаются дерусификацией украинской экономики. Во время войны это одно из ключевых управлений Службы безопасности Украины.

Руководителя управления Шило называют близким к заместителю руководителя офиса президента Украины Олегу Татарову и «смотрящим за железной дорогой». Кроме того, именно с Шилом связывают появление в Украине российского букмекера 1xBet.

Весной 2022 года, в разгар российско-украинской войны, лицензию на деятельность в Украине получил представитель бренда 1xBet – связанное с Шило ООО «Твоя Беттинговая Компания».

Владельцем «ТБК» является бывший банкир Сергей Цыбин, уставный капитал компании – около 30 млн гривень. При этом за две лицензии компания заплатила 25 и 117 миллионов гривень соответственно.

Цыбин ранее владел компанией «Ме-Экстейт», директором которой был Юрий Лазебников - управляющий партнер украинского киберспортивного холдинга TECHIA. Холдинг не скрывает сотрудничество с 1xBet и называет российского букмекера своим партнером.

Юристом холдинга работает Роман Родин, а его брат Александр руководит «ТБК» как директор.

Другим управляющим партнером TECHIA является Олег Крот, который также является совладельцем ООО «Дайнлайн Констракшн» – компании,

занимающейся проектированием экотехнопарка по заказу холдинга. Другим совладельцем «Дайнлайн Констракшн» до недавнего времени был Сергей Титов – кум Артема Шило.

Кроме того, юридическая компания «Прикер», которую Шило оформил в 2021 году, не находясь в тот момент на госслужбе, зарегистрирована по адресу АО «Тарасюк и партнеры», владельцы которого Сергей Тарасюк и Анна Бринь сопровождали лицензирование «ТБК» и защищали компанию в суде.

Лицензирование 1xBet вызвало волну возмущения в обществе, ведь тогда компания, владельцами которой являются россияне Роман Семиохин, Сергей Каршаков и Дмитрий Казорин, получила бы доступ к персональным данным многих украинцев, что могло облегчить российским спецслужбам процесс вербовки.

Кроме того, такой бизнес идеально подходит для отмывания коррумпированных российских денег. При отсутствии должного контроля со стороны Комиссии по регулированию азартных игр (КРАИЛ). В конечном итоге лицензию все же отозвали.

Читайте также: Российский букмекер в Украине: Зеленский поручил Шмыгалю разобраться с лицензиями для 1xBet

Именно Титов является связующим звеном игорного бизнеса и Департамента контрразведывательной защиты интересов государства в сфере информбезопасности (ДКИБ) СБУ. Кроме доли в «Дайнлайн Констракшне», ему также принадлежали доли в ООО «АС Партнерс» и «Третья Волна». Еще одним совладельцем компаний была жена начальника ДКИБ Татьяна Климчук.

В ДКИБ развивал профессиональную карьеру Артем Шило, где дослужился до замруководителя департамента и вне очереди получил звание подполковника. Но во время чисток в 2021 году Шило уволили из СБУ.

Тем не менее, он почти сразу устроился советником офиса президента Украины, зарегистрировал ФЛП и юркомпанию «Прикер».

– Кто вас пригласил в офис президента?

– Это закрытая информация.

– Кому вы там советовали?

– Я не советник лично Андрея Борисовича (Ермака) или Олега Юрьевича (Татарова). Занимался вопросом реформирования органов СБУ. Давал

консультации лицам в частном общении. (….) Консультировал Татарова по поводу изменений уголовно-процессуального законодательства.

В августе 2022 Шило предложили вернуться в СБУ и возглавить важный департамент. По его словам, предложение исходило от нынешнего главы СБУ Василия Малюка, с которым тот познакомился в 2021 году. Расследователи предполагают, что знакомство могло состояться на дне рождения Татарова, где они оба присутствовали.

В общей сложности в Службе безопасности Артем Шило проработал десять лет. За это время семья успела накопить немало имущества, происхождение которого трудно объяснимого официальными доходами супругов.

Так,

1) — Шило принадлежат две трехкомнатные квартиры в элитном ЖК «Новопечерские Липки», право собственности на которые он оформил в мае 2022 года. Рыночная стоимость двух квартир – около 720 тысяч долларов.

Однако,

2) — сам сотрудник спецслужбы утверждает, что купил их за 6,5 млн гривень (250 тысяч долларов), потому что «цены упали из-за войны». Сейчас за одну такую квартиру застройщик просит 357 тысяч долларов.

В том же доме

3) — у его жены Ирины двухкомнатная квартира стоимостью 270 тысяч долларов и 360 кв. метров коммерческой недвижимости на 1,8 млн долларов. На Ирину Шило оформлены и 275 кв. метров площади в клубном доме в центре Киева, на Тарасовской. Стоимость недвижимости – около 950 тысяч долларов.

Среди движимого имущества,

4) — на Ирину оформлены два автомобиля Mercedes совокупной стоимостью 115 тысяч долларов и Toyota Camry за 124 тысяч долларов.

Также,

5) — семье принадлежит дом в коттеджном городке Золоче Киевской области.

В разговоре с Ивановой владелец имущества утверждал, что записанная на жену квартира – тещина, а дом под Киевом – отцовский, на который тот заработал строительством и продажей недвижимости, однако бизнес не регистрировал, поскольку тот был «маленьким». Кроме того, его жена является успешной бизнесвумен и владелицей сети салонов красоты под брендом «365».

Шило-старший работал в МВД, затем – в коммунальной охранной компании с невысокой зарплатой.

1) Несколько лет он был безработным. Однако стоило сыну перебраться в Киев,

2) как он стал владельцем офисных помещений в Харькове (528 кв. м), в 2017 году – двух таунхаусов по $74 тысяч каждый, а после их продажи в 2019-м – дома в Золоче.

Расцвет бизнеса супруги Шило также совпал с браком.

Официально за десять лет она заработала около 1 миллиона долларов, периодически Ирина Шило жаловалась в Instagram на едва работающий бизнес.

Но если до брака она имела несколько убыточных точек маникюра и менее 1 млн гривень на счете ФЛП, то

после начала открывать один салон за другим, а через счет ФЛП ежегодно начали проходить суммы от одного до нескольких миллионов гривень.

На Шило оформили долю в бизнесе – компании «Правовой бухгалтерский центр Альфа-Омега». В числе прочего, компания оказывала услуги в сфере IT – той самой, которой занимался Департамент кибербезопасности. Другой совладелицей компании стала жена руководителя ДКИБ Эдуарда ***Крицына*** (позже его сменит Александр Климчук).

За шесть лет в бизнесе Ирина ***Шилова*** получила более 5 млн гривень дивидендов, но никогда и нигде не афишировала эти доходы.

Эдуард ***Крицын***, как и ***Шило***, в 2021 году покинул СБУ

> и стал директором по экономической и информационной безопасности «Укрзалізниці».

Примечательно,

> что на члена правления ***«Укрзалізниці»*** Евгения ***Лященко*** переписали часть Сергея ***Титова*** в «Дайнлайн Констракшн».
>
> Доли Титова в «АС Партнерс» и «Третья Волна» переписали на водителя Шило – Александра Скуратова.

На него же оформлено предприятие «365 бар», обеспечивающее работу баров в салонах Ирины Шило, здание площадью 180 кв. метров под Киевом ($195 тысяч) и автомобили: Audi S6 2019 года (сейчас стоит $58 тысяч), Mercedes GL 63 ($124 тысяч) и Mercedes V 300 D ($90-180 тысяч в зависимости от комплектации).

Хотя Скуратов и считался номинальным владельцем, на них ездили члены семьи Шило, а Mercedes GL 63 затем переписали на Ирину.

Кроме того, источники журналистов в Государственной пограничной службе подтверждают, что на Mercedes V 300D Артем Шило в этом году несколько раз ездил за границу. В этом же году Александра Скуратова оформили в «Укрзалізницю».

Еще одно предприятие, занимающееся недвижимостью

– «365 Active», записано на помощницу Шиловой и HR салонов красоты Виолетту Банковскую. Уставный капитал фирмы – около 23 млн. грн.

***

№ 981.

Кандидат на мінімалках: Україна провалює власні плани щодо виконання критеріїв ЄС

2022-11-14

СЕРГІЙ СИДОРЕНКО, ЄВРОПЕЙСЬКА ПРАВДА

Зусиль української влади поки виявилося недостатньо для прогресу в переговорах із ЄС

Протягом останніх місяців Київ відчайдушно боровся за те, щоби наблизити початок формальних переговорів про вступ до ЄС. Обурення українського уряду викликало те, що Єврокомісія посунула на рік оцінку прогресу України у виконанні так званих "7 кроків" – набору визначених Єврокомісією критеріїв, без виконання яких неможливо почати переговорів про вступ.

Київ побачив у цьому спробу загальмувати свій поступ до членства: почав переговори з державами-членами, щоб обійти цю проблему тощо...

Хоча **найбільшою перепоною для членства можуть стати дії самого Києва.**

Українська влада влітку – щойно отримала статус кандидата – взяла добрий темп у виконанні вимог ЄС. Тоді ж президент Володимир Зеленський публічно обіцяв, що Україна виконає "7 кроків" до кінця осені. Згодом "дедлайн" пересунули на кінець 2022 року. Але чи це реально?

Консорціум українських аналітичних центрів та аналітиків (до складу яких входить також редактор "Європейської правди") на чолі з авторитетним Центром "Нова Європа" **здійснив те, що Єврокомісія поки що не хоче робити: провів аналіз виконання "7 кроків".**

Те, що ми побачили, засмучує.

> **Виявилося, що після швидкого старту улітку згодом, восени, Україна загальмувала виконання "7 кроків" і за 2,5 місяці лишилася майже на тому ж місці:**
>
> **обережний прогрес у виконанні одних критеріїв нівелюється регресом щодо інших.**

І хоча не в усіх випадках гальмування відбувається з вини влади, це – другорядне питання.

Справді важливим є те, що

> — тепер **видається практично неможливим завершити виконання критеріїв у заявлені терміни.**

І **якщо Україна не змінить ставлення до своїх зобов'язань як держави-кандидата, домогтися пришвидшення процедури вступу до Євросоюзу стане набагато складніше**.

А окрім того,

— Києву варто замислитися над тим, що **деякі плани та обіцянки, про які він інформує ЄС, є нереалістичними**.

Це створює завищені очікування, які Україна потім "зриває", створюючи проблему там, де її могло і не бути.

1. Крок уперед, два кроки на місці

У серпні, напередодні Дня незалежності, експерти вперше провели аналіз того, як Україна виконує критерії, що є обов'язковою передумовою початку переговорів про вступ до ЄС.

Висновок тоді був досить оптимістичним.

Виявилося, що лише за два місяці після того, як ЄС надав Україні статус кандидата і визначив перелік критеріїв, ***Україна вже суттєво просунулася у їх виконанні***. Якби зберегти та трохи пришвидшити темпи, було б можливо завершити основну роботу до кінця року і почати вимагати від ЄС перейти до негайних кроків з їхнього боку, тобто до початку переговорів про вступ України до Євросоюзу.

Але понад два з половиною місяці, що минули відтоді, стали періодом паузи.

Лише за одним із семи критеріїв експертна панель погодилася, що Україна показала відчутний прогрес:

— йдеться про **реформу Конституційного суду**.

У серпні ця сфера була абсолютним аутсайдером, нині почала рухатися, але основна робота попереду (експерти оцінили ситуацію на 3 з 10 балів).

Щодо інших побачили змішані сигнали – поруч з невеликими позитивними зрушеннями є і приводи для занепокоєнь.

Якщо говорити мовою цифр, то

за 2,5 місяці загальний бал України виріс лише з 4,4 до 4,7 (де 0 означає відсутність виконання, а 10 – повне виконання критеріїв, визначених Євросоюзом для України разом зі статусом кандидата).

Ця тенденція не тішить.

З таким "прогресом" плани Банкової та уряду про швидкий вступ до ЄС позбавлені сенсу.

Нині Україна переконує Євросоюз якнайраніше створити оцінювальну місію.

1) Але якби та приїхала до Києва просто зараз, то за усіма блоками ми одержали б оцінку про те, що ми ще не виконали вимоги, які ми отримали разом зі статусом кандидата.

2) Подібні критичні звіти ЄК не є трагедією, вони навіть корисні для того, щоби визначити проблеми – але це точно не те, чого прагнув Київ, коли боровся за офіційну оцінку і стверджував, що завершить виконання критеріїв вже восени.

Але найбільше непокоїть те, що

1) за окремими позиціями ми маємо зворотний рух у окремих складових критеріїв ЄК, а

2) за одним із них ситуація погіршилася у порівнянні з літом.

Чи справді все погано? Коротка відповідь: "ще ні, але треба діяти, і терміново".

Насправді про фатальні тенденції у питанні європейської інтеграції не йдеться**, а регрес реформ є лише точковим, а не системним**. Але він є – і це неприпустимо.

Після небувалої мобілізації усіх для отримання статусу кандидата, яка давала свої плоди деякий час і після історичного рішення ЄС, цю тематику, схоже, перестали сприймати як пріоритетну.

Варто наголосити: за мірками Єврокомісії швидкість руху України до членства є "нормальною". Брюссель, що в останній, Балканській хвилі розширення звик до неспішної роботи з державами-кандидатами, може навіть похвалити Україну за досягнуте. Але для України це категорично неприйнятно.

1) По-перше, **подібне гальмування означає, що можна забути про проголошені офіційним Києвом наміри виконати сім критеріїв ЄС вже цього 2022 року**. Ці амбіції Києва від початку видавалися занадто сміливими, але жевріла надія на те, що парламент, президент, уряд, інші державні структури мобілізують зусилля та зроблять те, що здається неймовірним.

2) По-друге, **це знизить рівень довіри європейських партнерів** до запевнень України про те, що вона готова рекордними темпами впровадити законодавство ЄС у рамках переговорів про членство. Критика цих обіцянок звучала від початку, але Київ відповідав, що зможе зламати європейські традиції та реформуватися якісно та швидко.

Але тепер європейські колеги зможуть відповісти:

> **— якщо ви не виконуєте власні обіцянки щодо темпів ухвалення реформ, передбачених у рамках "7 кроків", то як можна говорити про швидке впровадження тисяч законодавчих актів *Acquis communitaire* у рамках переговорів про членство?**

Чим довше Україна думатиме над тим, як подолати цю кризу – замість ухвалення необхідних законів, – тим менше буде шансів, що ЄС у принципі буде готовий говорити про пришвидшену процедуру для України.

Однак не варто забувати і про те, що у низці сфер **Євросоюз доклався до гальмування України**, не поспішаючи надавати необхідні висновки щодо законів, які Київ планує у цій сфері.

Приклад – вимога ЄС щодо закону про медіа.

> **— Україна ще у серпні ухвалила проєкт у першому читанні та передала на експертизу до Брюсселя, але чекати відповіді довелося понад два місяці.**

2. Сім необхідних кроків для майбутнього України

Тепер – трохи детальніше про кожен із семи критеріїв та про "больові точки", які заважають владі зробити кроки до початку переговорів про членство з ЄС.

1) Медіасфера: крок вперед і крок назад

Оцінка: 6 балів, як і у серпні

Критерій, що стосується реформи аудіовізуального законодавства України, у переліку "7 кроків" фігурує під номером 6, однак

> **— те, що відбулося у цій сфері, є настільки показовим, що ми ставимо його першим в огляді.**

Щоб виконати цей критерій,

> 1) Україна мала "*ухвалити закон про медіа, який узгодить законодавство з Директивою ЄС про аудіовізуальні медіапослуги*".

При цьому в описі критерію підкреслюється:

> 2) ЄС чекає, що Україна завдяки цьому зможе "*подолати вплив суб'єктів з корисливими інтересами*".

Річ у тім, що

> 3) цей критерій з'явився у списку вимог ЄС у відповідь на обмеження трансляції опозиційних телеканалів. У Брюсселі не стали прямо адвокатувати їхні інтереси, а натомість вирішили підштовхнути реформу, яка реформує сектор у цілому.

Спершу задумка ЄС спрацювала.

> 30 серпня (вже після публікації попередньої версії "кандидат-чеку") Верховна Рада України ухвалила у першому читанні законопроєкт № 2693-д, який мав політичну підтримку з боку ЄС.
>
> У його доопрацюванні брали участь експертні громадські та медійні організації, що виконувало ще одну складову цього критерію.

Причому ЄС просував цей проєкт до ухвалення кілька років поспіль, але натикався на спротив бізнес-лобі.

Здавалося,

— маємо ідеальну адвокаційну історію, коли рух України до ЄС дозволив просунути застарілу реформу, що без того гальмувалася.

Однак,

— для того щоби передати документ на друге читання, парламент мав отримати з Брюсселя "зелене світло" щодо ухваленої реформи або рекомендації про те, що у ній змінити.

Документ відразу передали на спільний аналіз Єврокомісії та Ради Європи... але чекати відповіді довелося аж до листопада.

Лише зараз вона надійшла до ВР, розблокувавши шлях до можливого ухвалення закону.

У будь-якому разі, навіть перше читання мало підняти рівень виконання високого показника до 7 балів.

Але,

— одночасно з намаганнями виконати цей критерій влада зробила крок у протилежному напрямку.

На початку листопада до національного телевізійного марафону

включили новостворений канал "Ми Україна" з непрозорим фінансуванням, при тому що існували інші мовники ("Еспресо", "П'ятий", "Прямий"), які заявляли про бажання долучитися до марафону, але мали важливу "ваду" – непідконтрольність владі.

Ця подія сталася поза межами ВР та законотворчого процесу, але стала для ЄС наочною ілюстрацією, що з незалежністю аудіовізуальної сфери ситуація в Україні неоднозначна.

І коли держави-члени Євросоюзу оцінюватимуть виконання Україною критеріїв, про цей прикрий епізод обов'язково згадають.

Тож і експерти не могли залишити його поза увагою.

Як наслідок, виконання цього критерію лишається на рівні 6 балів з 10.

2) Конституційний суд: обмежений позитив

Оцінка: 3 бали (було 0)

Це – чи не єдиний з критеріїв ЄС, де Україна показала позитивну динаміку з серпня. У серпні експерти оцінювали рівень проведення реформи у 0 балів, відтоді сталося кілька важливих зрушень.

6 вересня Верховна Рада України ухвалила у першому читанні законопроєкт №7662 про реформу КС.

До проєкту є певні запитання: наприклад, у ньому передбачено, що Дорадча група експертів, які обиратимуть суддів, повинна складатися з міжнародних експертів та *представників влади*, а не *представників громадськості* (як це передбачала рекомендація Венеційської комісії).

Утім, важливо зрозуміти, як ВК поставиться до проєкту зараз і чи не перегляне свою рекомендацію. Рішення з Ради Європи щодо цього проєкту наразі очікується.

Однак тут сталося те саме, що й у сфері медіа:

> — зробивши позитивний законодавчий крок, влада одночасно продемонструвала готовність до порушення принципів, на яких заснований її законопроєкт.

Улітку, вже після надання Україні статусу кандидата,

> — парламент призначив суддею КС Ольгу ***Совгирю*** з порушенням вимог Конституції *(без відкритого конкурсу)* та закону "Про Конституційний Суд України" *(суддями КС не можуть бути призначені особи, які на день призначення мають представницький мандат).*

Як підсумок: прогрес у виконанні критерію щодо КС є, але наразі дуже обмежений.

3) Судова реформа: Зміни на гірше

Оцінка: 6 балів, у серпні було 7 балів

У цій сфері Україна зустріла рішення Єврокомісії з непоганими напрацюваннями. Закони про реформу Вищої ради правосуддя (ВРП) та Вищої кваліфікаційної комісії суддів (ВККС) були ухвалені ще у 2021 році, і лишалося їх втілювати. А 15 серпня парламент обрав двох доброчесних членів ВРП з числа рекомендованих Етичною радою кандидатів, що обумовило високу оцінку прогресу України на першому дослідженні "кандидат-чек".

Однак відтоді ситуація змінилася на гірше.

19 серпня з’їзд науковців, порушуючи процедуру, обрав одного члена ВРП, до доброчесності якого є суттєві запитання в експертів.

Етична рада рекомендувала 16 кандидатів на вісім вакансій за квотою з'їзду суддів.

> — Серед них лише щодо чотирьох у громадськості немає претензій щодо доброчесності.

Письмові рішення поки не оприлюднені, онлайн-трансляції співбесід віднедавна зробили закритими. Немає можливості пересвідчитися, чи спростували кандидати сумніви щодо себе. Усе це обумовило зниження оцінки.

Тим часом триває конкурс до ВККС, але аналіз кандидатів конкурсною комісією з об'єктивних причин відбудеться не раніше початку 2023 року.

4) Антикорупція: рух не без нюансів

Оцінка: 6 балів, без змін

За ці 2,5 місяці у цій сфері відбулися як позитивні, так і негативні події, що впливають на кроки з боротьби з корупцією, у тому числі топ-корупцією, на які очікує від України ЄС.

Після призначення у липні цього року керівника Спеціалізованої антикорупційної прокуратури (по суті, виконання першої частини рекомендації ЄС) експерти відзначили суттєвий прогрес у посиленні боротьби з корупцією: поліпшилося проведення ефективних розслідувань топ-корупції (було оголошено підозри низці високопосадовців, збережено "справу Роттердам+" тощо).

Однак лишається необхідність обрання директора Національного антикорупційного бюро (НАБУ).

А тут є й тривожна новина:

> — 30 вересня набув чинності дискримінаційний закон № 8003, за яким у конкурсі на очільника НАБУ не можуть брати участь юристи чи юристки, які після 24 лютого виїжджали за кордон на термін понад 21 день.

Утім, загалом підготовка до конкурсу триває.

До конкурсної комісії НАБУ увійшли сильні міжнародні експерти, враховано досвід із відбором керівника САП, система голосування відповідає кращим практикам.

5) Відмивання коштів та оргзлочинність: без змін

Оцінка: 5 балів, як і у серпні

Головна новина за цим критерієм – те, що уряд спільно з Європейською комісією визначили необхідні кроки для втілення рекомендації у частині вимог FATF: як розповідала "Європейська правда", для України не було очевидним, чого саме чекає Брюссель. До Києва передали пояснення, що ЄС чекає на внесення змін до законодавства за 6 ключовими напрямками.

Частину з цих законів Україна вже ухвалила: наприклад, у вересні було ухвалено закон №6320 про бенефіціарів бізнесу; у вересні ВРУ ратифікувала Додатковий протокол до Конвенції Ради Європи про запобігання тероризму.

Утім, не всі рішення парламенту відповідають рекомендації ЄК.

Так, у листопаді під час прийняття у другому читанні законопроєкту №8008 про запобігання та протидію відмиванню коштів депутати підтримали

шкідливі поправки, які послаблюють фінансовий моніторинг публічних діячів всупереч стандартам FATF та вимогам Директиви ЄС 2015/849.

Що стосується правоохоронного сектора,

1) Офіс генпрокурора розробив непогану Концепцію реформи кримінальної юстиції 2022-2030.

2) МВС та Мінрегіон розробляють Концепцію безпечної громади.

3) **В Офісі президента робоча група працює над Стратегією повоєнного реформування державного управління в Україні**.

Утім, на переконання експертів,

1) влада не має політичної волі, щоб ухвалити напрацьовані документи.

2) Глобального стратегічного бачення розвитку системи також запропоновано не було.

6) Олігархи: погано, як і раніше

Оцінка: 2 бали, як і у серпні

За цією рекомендацією Україна має запустити на практиці так званий "антиолігархічний закон", забезпечивши, щоби його норми відповідали рекомендаціям Венеційської комісії.

І хоча закон був ухвалений ще 2021 року і ще тоді Київ звернувся до ВК, висновку цього органу немає. Розгляд законопроєкту у Венеційській комісії заморожений, в той час як українські та міжнародні експерти наголошують, що наявне законодавство не є системним чи повністю продуманим і подекуди суперечить іншим нормативним документам.

Попри це, країна спостерігає за тим, що так і не проаналізований ВК "антиолігархічний закон" набув чинності та має реальний вплив.

Через цей закон український бізнесмен Рінат Ахметов відмовився від свого медіабізнесу, також формально вийшов з права власності щодо своїх медіаактивів екпрезидент Петро Порошенко. Обидва могли підпадати під рішення РНБО щодо присвоєння статусу олігарха.

7) Закон про нацменшини: документ, який не показують

Оцінка: 5 балів, як і у серпні

У цій сфері, де влада запропонувала нестандартний законопроєкт "Про національні спільноти" (детально про нього читайте у статті "**Шлях до ЄС**"), по суті, нічого не змінилося за 2,5 місяці після попередньої перевірки.

Цей документ, нібито доопрацьований з урахуванням попередніх коментарів з боку ЄС, хотіли винести на голосування у вересні, проте на заклик експертної спільноти вирішили дочекатися висновку "європейських партнерів": голова ВР оголосив про його передачу до Єврокомісії та Ради Європи, висновки яких станом на кінець жовтня не надходили.

Утім, у Венеційській комісії, яка є ключовою інституцією Ради Європи для цього законопроєкту, його не отримали, і не зовсім зрозуміло, чого очікують парламент та розробники проєкту.

Застереження профільних експертів лишаються незмінними:

> — у законопроєкті "Про національні спільноти" є елементи звуження прав, неусталена термінологія, що відсутня у Конституції та інших законодавчих актах ("національні спільноти").

Необхідно дочекатися коментарів також міжнародних інституцій, але наразі влада навіть не запускає цей процес; а крім того, не враховує також критику українських фахівців та не передає законопроєкт до ВР.

Якщо виконання цієї роботи не пришвидшиться, про швидке виконання кандидатських "7 кроків" не зможе йтися навіть у теорії.

ОНОВЛЕНО:

За словами одного з джерел ЄвроПравди, зараз розглядається можливість отримати висновок інших інституції Ради Європи, ніж "Венеційка", але лишається відкритим питання, чи погодиться із таким варіантом Європейська комісія.

Автор тексту: Сергій Сидоренко

редактор "Європейської правди"

Експерти, що брали участь у дослідженні:

- Михайло Жернаков (DEJURE)
- Олександр Марусяк, Роман Смалюк, Євген Крапивін (ЦППР)
- Олена Галушка, Антон Марчук (ЦПК)
- Андрій Боровик, Катерина Риженко, Олександр Калітенко (Transparency International Ukraine)
- Оксана Романюк (IMI)
- Вадим Міський ("Детектор медіа")
- Сергій Сидоренко ("Європейська правда")
- Юлія Тищенко (УНЦПД)

Координацію здійснював Центр "Нова Європа"

***

№ 982.

Знакомьтесь, возможно это будущий президент США....

Куц **2022-11-16**

Спойлер - это Рон Десантис и о нем в конце поста.

Сейчас кажется преждевременным говорить о формате послевоенного восстановления Украины и о моделях экономической политики.

Но если наши чиновники уже этим летом поспешили поехать в Лугано (Швейцария) с планом восстановления, то почему бы и нам не попытаться дать прогноз политики Западного мира в отношении заблокированных российских активов и перспектив получения этих денег Украиной.

Здесь очень важно понять, кто будет управлять нашими западными союзниками.

1) ***Британия*** - Риши Сунак, консерватор, ультралибертарианец. Сокращение государственных налогов и сжатие социальной политики. Снижение налогов для богатых.

2) ***Германия*** - Олаф Шольц, коалиция социал-демократов, свободных демократов и "зеленых".

Стратегия, известная как "черный ноль" (schwarze Null), при которой запланированные расходы бюджета финансируются не за счет новых

кредитов, а исключительно посредством бюджетных доходов. Ультралиберальная повестка.

3) ***Франция*** - Макрон. Снижение налогов на богатство, сворачивание социальных программ, демонтаж гарантий наемных работников на рынке труда, сокращение госрасходов.

Либеральная повестка.

Например, Макрон заявил, что во Франции и Европе закончился «период изобилия и беззаботности»:

«Я считаю, что то, что мы переживаем сейчас, — это своего рода большой переворот или большое потрясение.

По сути, мы переживаем конец изобилия, конец дешевой ликвидности — мы должны будем извлечь из этого экономические последствия — конец доступности продуктов и технологий, которые, как нам казалось, были постоянно доступны».

4) Самое интересное - это кто будет управлять ***США***.

Я сделаю ставку на победу республиканцев и их кандидата Рона Десантиса, губернатора штата Флорида, выпускника Йеля и бывшего военного прокурора базы Гуантанамо на Кубе.

Десантис - ярый трампианец и сторонник «Движения чаепития», которое иногда называют как движение «Taxed Enough Already» («Хватит с нас налогов»).

Основыне цели: сокращение правительственного аппарата, снижение налогов и государственных затрат, сокращение национального долга и бюджетного дефицита.

Среди радикальных идей - прекращение выпуска фиатных денег, взятие под контроль Федеральной резервной системы.

Десантис мечтает полностью ликвидировать медицинскую реформу Обамы, снизить налоги для богатых, ограничить программы доступного образования для бедных.

Он против трансгендерной антропологии и зеленого курса.

Выступает за наращивание добычи нефти в США и "закукливание" Америки внутрь себя: главное - это проблемы американцев, а не глобализм и ведущая роль США в мире.

Кстати, Десантис может стать очередным президентом-католиком после Кеннеди.

Я это все к чему.

Подбирается очень "зубастая команда" крутых парней.

Самый "добрый" из них - это Шольц, которого у нас сравнили с .. "ливерной колбасой". А "добрый" - не значит, что совсем без памяти.

Позиция таких лидеров по отношению к Украине будет очевидна:

> **— сокращение бюджетных расходов, десоциализация государства, сворачивание всех госпрограмм стимулирования экономики.**

Это будет жесткая позиция рационального партнера.

Широкий поток помощи в стиле демократов закончится.

А ведь для выхода из кризиса нам нужна как раз политика экономического национализма, которая во многом будет противоречить тем рецептам, что нам будут выписывать.

Нам необходимы:

1. Защита внутреннего рынка, в том числе с помощью импортных пошлин и квот.

2. Поддержка национального производителя.

> А она может осуществляться либо с помощью снижения налогов, либо чрезе систему стимулирующего кредитования и госгарантий, либо путем локализации госзакупок.
>
> Или с помощью трех указанных выше механизмов.

3. Создание новых рабочих мест.

4. Новая индустриализация и инфраструктурное развитие.

5. Повышение добавочной стоимости в конечном продукте и экспортоориентированность.

6. Преодоление сырьевой зависимости и введение экспортных пошлин. Создание за счет них Национального резервного фонда

7. **Реструктуризация и частичное списание госдолга.**

8. **Снижение налогов на труд.**

9. Активные монетарные стимулы роста.

10. Переход к кластерной модели развития.

> **Нас будут активно "уговаривать" не делать ни один из указанных выше пунктов.**
>
> **И под эти десять пунтков никто не даст нам деньги, даже заблокированные российские резервы.**

Скорее всего,

> **— резервы РФ используют для закупки у американских и европейских компаний товаров и оборудования для Украины.**

Оплатят работу иностранных подрядчиков.

Помните строительство укрытия над ЧАЭС?

> 1) Фонд, финансируемый западными донорами,) западный подрядчик, 3) импортное оборудование и 4) оплата труда иностранных рабочих и инженеров.

Украинским чиновникам не дали даже "подержаться" за деньги.

Основаня часть подрядов ушла иностранным компаниям, в Украине были размещены лишь простейшие заказы.

Зато Украина получила Новый безопасный конфайнмент над разрушенным реактором.

Да, нам восстановят критическую инфраструктуру, чтобы у людей был свет и вода и они не бежали в ЕС, но эффекта мультипликатора и роста межотраслевых балансов по Леонтьеву в нашей экономике не будет.

> **Эффект мультипликатора уйдет в другие страны, как, впрочем и дорожное строительство в прошлые годы.**

Есть ли у нас вариант, добиться того, чтобы мы могли реализовать модель "большого толчка" в своем развитии за счет тех денег, что нам предоставят после войны?

Ведь другого исторического шанса на такой рывок у нас уже не будет.

Такой вариант есть.

Правоцентристская политическая повестка и акцент на экономическом суверенитете.

Повторить успех Польши и движения Право и Справедливость,

1) которые на фоне критики своих союзников реализовыают в экономике модель экономического национализма.

2) И еще получают на это деньги в ЕС.

Польша свой исторический шанс на качественный скачок использовала, активно применяя механизмы защиты своего рынка и поддержки национального товаропроизводителя.

3) Создав новое индустриальное ядро и модернизировав базовую инфраструктуру.

Похожая модель экономического национализма была реализована и Пак Чон Хи в Южной Корее.

Без одобрения США, но никто в Вашингтоне и не запрещал, если "сами сдюжаете".

Украине нужно отходить от *бутафорского национализма*, которым прикрываются *политичекие элиты* для удержания при *власти*.

Как это делал Порошенко,

— пропагандируя "Армію, Мову, Віру" и параллельно приводя во власть Кубива, Нефедова, Гонтареву, Яресько, Данилюка.

В результате,

— мы получили дикий сплав из коррупции, "вульгарного либерализма" и финансового лоббизма.

И экономику

- проходной двор, где 1) процветает серый импорт, а из внутренних товаропроизводителей 2) выживают лишь "кумовья", получая по 350 грн дотаций на одну курицу за счет госбюджета.

Если Украине удастся сформировать новую политическую повестку - повторим путь Польши.

Если нет - повторим путь .... не буду даже называть...

***

№ 983.

Архитекторы, суды и "дома-монстры". Почему Украине нужна реформа градостроительства

2022-11-02

Татьяна Степанова

Почему Украине стоит провести реформу градостроительства и как лучше навести порядок на строительном рынке. Детальнее – ниже в материале РБК-Украина.

Пробелы в законодательстве и советские строительные нормы годами позволяли нечистым на руку чиновникам и отдельным девелоперам портить внешние виды городов, хаотично застраивать их, часто игнорируя общественное мнение.

После войны (а, возможно, даже во время) Украину ожидает возобновление и масштабные проекты реконструкции. Из-за чего медлить с реформой градостроительства нет времени. Подготовить законодательную базу для большого обновления нужно уже сейчас.

Комплексные ответы на проблемы строительного рынка дает проект закона № 5655. Часть его норм вызвала дискуссии, как среди экспертов рынка, так и

общественности. Детальнее о реформе и ключевых ее идеях – в материале РБК-Украина.

1. "Три ГАСИ": как менялись планы на реформу

Реформа градостроительства, которая была бы действенной, не допускала появления незаконных застроек и создала прозрачные правила игры для всех, назревала десятилетиями. Не при одном правительстве хотели создать прозрачную альтернативу ГАСИ (Государственной инспекции архитектуры и градостроительства Украины) – регулятора строительной отрасли, который выдавал разрешительные документы на строительство и принимал здания в эксплуатацию.

Старая структура ГАСИ воспринималась как одно из самых коррупционных учреждений на всем рынке: считалось, что именно там "давали жизнь" проектам с нарушениями.

Реформирование отрасли начали весной 2020 года, когда премьер-министр Денис ***Шмигаль*** анонсировал ликвидацию ГАСИ и создание вместо нее целых трех новых структур:

> 1) Государственной сервисной службы градостроительства Украины (ГССМУ), 2) Государственной инспекции градостроительства Украины (ГИМУ), 3) Госагентства по вопросам технического регулирования градостроительство Украины.

Знакомые с процессами собеседники РБК-Украина говорят:

тогдашнее предложение по целым трем новым версиям старого ГАСИ "было откровенно коррупционным", а премьер-министра тогда ввели в заблуждение".

"В правительстве действительно искренне хотели ввести эффективную реформу, но были дезинформированы. Но, к счастью, все вовремя и цивилизованно остановили", - отметил собеседник.

Фото: В Украине планировали создать три государственных контролирующих органа в области градостроительства. Позже от этой идеи отказались (Виталий Носач/РБК-Украина)

Одним из идеологов нового видения отрасли в том же 2020 году стал Михеил ***Саакашвили***. Он предлагал передать функции ГАСИ частным структурам, а его "Офис простых решений и результатов" предложил новую версию реформы. Контроль за самовольным строительством хотели возложить на общественность, а активистам предложили получать 20% от наложенного на застройщика штрафа. Впрочем, и от этих несколько популистских идей отказались.

И наконец в 2021 году правительство ликвидировало ГАСИ – его функции начало выполнять новый орган - Государственная инспекция архитектуры и градостроительства (ДИАМ).

В июле 2021 года Верховная рада в первом чтении приняла ***законопроект № 5655*** о реформировании сферы градостроительной деятельности. Он очень объемен, и **касается практически всех отраслей градостроительства** страны. О главных его тезисах – дальше подробнее.

2. Договорные отношения. Что изменится для архитекторов

Одна из самых больших претензий к законопроекту в его первой редакции касалась прав архитекторов.

У некоторых из них еще раньше возникли опасения, что застройщик на любом этапе строительства сменит автора проекта и возьмет нового архитектора, а права первого нивелируются.

"Есть риск, что в конце концов построят совсем не то, что согласовали. Также есть риск, что архитекторов лишат возможностей иметь любое отношение к проекту, над которым те работали. Из-за таких изменений добродетельные архитекторы, которые хотят все делать правильно, просто останутся без работы и не будут свободны в выборе", – объясняли РБК-Украина в ***Архитектурной палате Украины***.

Критика пункта по архитекторам принесла результаты, и в конце концов норму изменили, уверяет РБК-Украина президент Конфедерации строителей Украины Лев ***Парцхаладзе***.

Сейчас предлагается формат заключения договора между архитектором и застройщиком по договоренности:

— стороны сами между собой могут прийти к соглашению, кому принадлежат права на проект.

Фото: Нередко застройщик внезапно сменяет архитектора и нанимает другого: для автора проекта это невыгодно (unsplash.com)

"Фактически выходит, что архитекторы становятся самыми главными в этих проектах. Это устоявшаяся практика во многих странах. Сейчас единственная опасность - чтобы не было формальных и недобросовестных архитекторов, которые берут в работу сомнительные проекты. Поэтому проверки необходимы. Если кто-то подпишет "черный" документ, и потом никто его не проверит – такого быть просто не может", – считает Лев ***Парцхаладзе***.

Претензии архитекторов касались именно государственных проектов. Ведь в частных заказах отношения и так были договорными, и архитектор преимущественно являлся владельцем проекта, описывает РБК-Украина ситуацию основатель компании KAN Development Игорь ***Никонов***.

"Ситуация с частными и государственными застройщиками здесь разная. Ведь как было? Власть заказывала у архитектора проект, потом его "кидала", брала другого, платила ему мизерные суммы. И получалось, что идеи профессионала своего дела никак не были защищены. У частных компаний таких проблем я не вижу. Там и так было по договоренности. Если архитектор так решил, то имеет все права собственности на проект", – объясняет Игорь ***Никонов***.

В целом, законопроект предусматривает расширение прав архитекторов и их участия в проекте. Именно лицо, осуществляющее авторское наблюдение, должно контролировать, соответствует ли объект проектной документации, выносит предписания об устранении нарушений, и в случае невыполнения предписания сообщает орган градостроительного контроля.

Все это должно производиться через электронный Реестр строительной деятельности. При этом акт готовности объекта к эксплуатации без подписи архитектора недействителен, объясняет РБК-Украина новые нормы нардеп Елена ***Шуляк***, которая является соавтором ***законопроекта № 5655***.

"Что касается возможного изменения лица, осуществляющего авторский надзор, то единственное, что предусматривает законопроект - это наличие существенного условия договора о таких случаях как смерть архитектора, ликвидации компании-разработчика проекта, отсутствие архитектора в стране. То есть в договоре будут содержаться алгоритмы действий в таких случаях исключительно по усмотрению сторон. Ничего другого законопроект не предусматривает", – пояснила депутат Елена ***Шуляк***.

3. Электронные реестры. Система должна содержать все действия, связанные со строительством

Электронные системы в области градостроительства, как следует из проекта, запустятся на всеукраинском уровне. Отдельные эксперты указывают, что цифровизация в этой области и так работает несколько лет, независимо от этого закона. В частности, в Украине действует единая государственная электронная система в сфере строительства.

Электронная система действительно существует, но сейчас она работает очень разрозненно. Уже давно стоит вопрос о том, чтобы сделать ее более полной и прозрачной. Необходима система, через которую можно будет проводить все

действия, связанные со строительством: от получения права на начало работ, получения выписок из реестра земельного кадастра, реестра прав на недвижимое имущество, комментирует юрист компании Smartsolutions Анатолий ***Житник***, детально проанализировавший ***законопроект №5655***.

"Все планируют объединить в единый реестр и фактически это направлено на предотвращение внесения в будущем изменений, например в проектную документацию, в "ручном режиме", что часто встречается на практике и содержит коррупционную составляющую. Наличие всех необходимых сведений в таком реестре даст возможность электронной системе автоматически определять несоответствия между представленными документами и имеющимися данными и, в частности, отказывать в предоставлении разрешения на начало строительства или регистрации ввода здания в эксплуатацию", – говорит специалист.

Фото: Ожидается, что все основные действия в области строительства можно будет совершить в электронной системе (Виталий Носач/РБК-Украина)

Ожидается, что все можно будет сделать в электронной системе, без необходимости нести физически нести и согласовывать в ДИАМ – структуре, созданной вместо ГАСИ. Только в электронной системе можно будет получить весь спектр документов – от права на начало выполнения работ до акта ввода дома в эксплуатацию.

За большинством ключевых разрешений не стоят люди – их автоматически осуществляет система благодаря формато-логическому контролю. Все процессы оставляют цифровой след и конкретное лицо, которое подписалось под тем или иным решением. Для этого участники строительного рынка – застройщики, девелоперы, инженеры, подрядчики, органы исполнительной

власти и другие – станут пользователями электронного кабинета е-системы (ЭДЕСБ).

*Если нет всех необходимых документов в **е-системе**, невозможно получить право на начало строительства – и блокирование предоставления такого права состоится автоматически*, уверяет Елена ***Шуляк***.

"Если проектная документация не отвечает всем необходимым критериям, то также автоматически формируется заключение об отказе. Отчеты по экспертизе проектной документации публичны, они публикуются на портале е-системы. Принятие в эксплуатацию также осуществляется автоматически, но при наличии цифровых подписей всех ответственных лиц. Ввести в эксплуатацию объект без всех подписей ответственных лиц просто невозможно", – говорит соавтор проекта Елена ***Шуляк***.

4. Контроль за строительством – в частные руки

С принятием закона органами градостроительного контроля должны стать: центральный орган исполнительной власти по градостроительному контролю, исполнительные органы органов местного самоуправления, уполномоченные лица по градостроительному контролю. Последние – это практически частные структуры. Им дадут право контролировать выполнение требований по строительству.

Фактически, застройщик сможет выбирать, кто его будет контролировать. Ожидается, что это уменьшит регуляцию градостроительного контроля со стороны государства. Однако именно этот пункт вызвал едва ли не самую большую обеспокоенность у активистов. Мол, такие частные структуры сможет создать любой застройщик, и те будут выписывать "нужное" разрешение.

Впрочем, таким частным контролирующим субъектом стать не просто. Они должны обязательно проходить аккредитацию в Минрегионе и должны соответствовать ряду критериев, отмечает Елена ***Шуляк***.

В частности, есть требование, что такие юридические лица должны иметь статус, предусматривающий расширенную имущественную ответственность собственников или учредителей – это общество с дополнительной ответственностью, полное или командное общество. В составе такого юрлица должны быть соответственно сертифицированные инженеры. Для осуществления контроля на объектах с незначительными (СС1) и средними (СС2) последствиями их должно быть не менее 3-х человек, а для СС3 объектов – не менее 5-и.

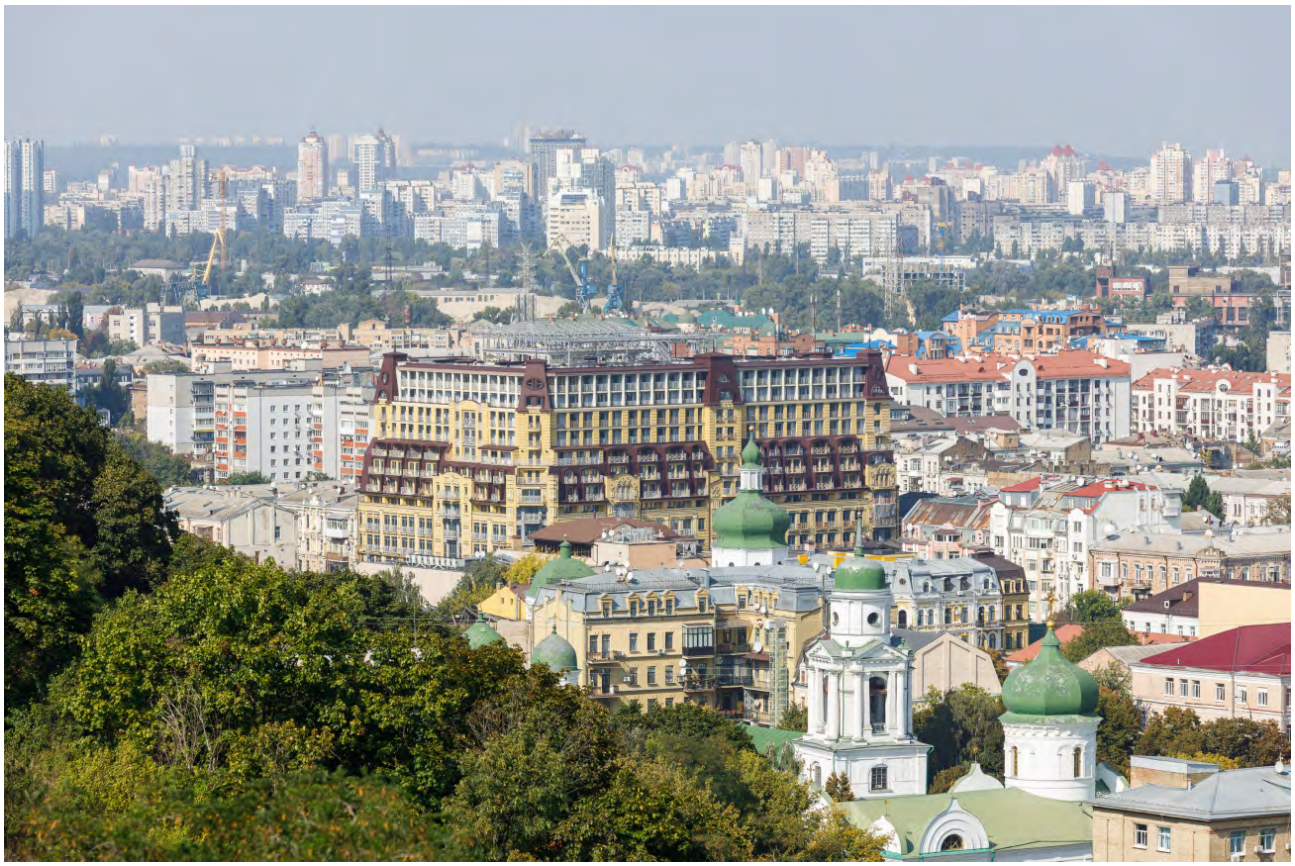

Фото: Контролировать застройщиков смогут частные компании (Виталий Носач/РБК-Украина)

"Не допускается наличие общих конечных бенефициаров у заказчика/ генподрядчика и компании частного контроля. А ответственность за ущерб при осуществлении градостроительного контроля должна быть застрахована. Такая компания не может закрыть глаза на нарушения, совершенные заказчиком, поскольку будет привлечена к ответственности вплоть до полного вывода из рынка", – отмечает нардеп Елена ***Шуляк***.

В их договорах с заказчиками прописывается право на одностороннее расторжение сделки при невыполнении требований предписания об устранении нарушений и недопущении к проверке. И после такого расторжения договора подписать аналогичный с другой частной компанией уже не получится. В таком случае градостроительный контроль будет осуществлять исполнительный орган местного совета.

Частные контролирующие компании смогут в процессе строительства выдавать предписания в случае обнаружения нарушений и потребовать устранения этих ошибок.

"Если будут выявлены нарушения, контролер будет иметь право выдать застройщику предписание об их устранении и в случае его невыполнения договор о градостроительном контроле может быть расторгнут, а застройщик не сможет продолжать строительство. Он должен будет

выбрать новое уполномоченное лицо и заключить с ним договор или же определить, что градостроительный контроль будет осуществляться органами местного самоуправления", – объясняет Анатолий ***Житник***.

Аналогичная модель градостроительного контроля широко используется в Великобритании:

1) градостроительный контроль носит смешанный характер – его осуществляют государственные органы, частные структуры и экспертная среда;

2) для уменьшения коррупционных рисков субъект градостроительства имеет право выбора контролирующего органа – местной администрации или частного инспектора;

3) широкие полномочия местных властей – осуществление обязательных проверок на определенных этапах строительных работ, а также могут применять санкции за нарушение;

4) административные услуги в области строительства предоставляются через электронный Строительный портал.

Разговоры об уменьшении влияния государства на подобные операции ведутся уже давно, а переход экспертизы в частные руки – общепринятая европейская практика. Тогда будет сложно договориться о чем-то коррупционном, считает Игорь ***Никонов***.

"А что тут плохого? Конкуренция будет больше, будет выбор. В случае несогласия с чем-то можно пожаловаться в центральный ДИАМ, он выступит в спорных моментах арбитром. О создании таких компаний застройщиками – я когда-то тоже обсуждал это с господином Саакашвили. Высказывал опасения, не пролезут ли туда какие-то аферисты. Но нам объяснили, что это уголовная ответственность. Как и с нотариусами: они несут за все персональную ответственность.Кто будет рисковать работой, карьерой? "Дал денег и как-то уйдет" – так не работает. компании по моей практике – эффективные, следуют закону, ценят свою репутацию", – уверен ***Никонов***.

Фото: Разговоры об уменьшении влияния государства на операции в строительстве ведутся уже давно (unsplash.com)

В качестве примера тотальной коррупции в строительной отрасли собеседники РБК-Украина упоминают преимущественно государственные, а не частные структуры.

"Помните, во времена Януковича регистрация квартир была при Минюсте. Все было настолько сложно, что с людей брали 6-10 долларов за квадратный метр только за регистрацию. Потом эту функцию передали нотариусам, и сегодня сказать, что какой-то нотариус берет взятки – просто смешно. Если вам не нравится один нотариус, вы идете к другому. Есть официальная госпошлина, с которой и частные лица получают процент, и ни о какой взятке там не может быть речи", – говорит Лев ***Парцхаладзе***.

Несколько схоже было с Бюро технической инвентаризации.

> До 2012 года они монопольно осуществляли техническую инвентаризацию объектов недвижимого имущества и до 2013 года – государственную регистрацию прав собственности на них. Множество людей жаловались на страшную коррупцию и очереди.

"Теперь есть частные БТИ, и сейчас, благодаря персонализированной ответственности, сегодня очень сложно сказать, что кто-то в экспертизе будет брать взятку или подписывать нарушения. Это стало в десятки раз сложнее", – добавляет президент Конфедерации строителей Украины Лев ***Парцхаладзе***.

Фактически предполагается создание единой электронной системы, в которой частные структуры будут одними из тех, кто вносит в реестры сведения и несет за это прямую личную ответственность.

5. Сносить незаконные здания можно без решения суда

Десятилетиями чуть ли не во всех городах Украины появляются все новые дома, не соответствующие утвержденным проектам. Даже в Киеве практически нет практики сноса таких сооружений: сложно назвать дома, которые действительно снесли. В судах добиться справедливости очень сложно. Сначала суд принимает решение в пользу застройщика, апелляция – в пользу общины. Так было, например, со скандально известным "домом-монстром" на Подоле.

Подобные дела затягиваются в судах на годы, а самовольные застройки и дальше появляются, в том числе – на месте исторических сооружений.

Законопроект 5655 вводит понятие ***самовольного строительства***.

Впрочем, критики проекта говорят, что в случае его принятия органы градостроительного контроля и дальше никак не смогут повлиять на самовольное строительство: все остается только на откуп судам.

Но,

Анатолий ***Житник*** уверяет, что ***Законопроект 5655*** устанавливает также упрощенный порядок (без решения суда) признания строительства самовольным и демонтажа соответствующего объекта.

"Сейчас вопрос о том, что объект построен незаконно и подлежит сносу решает суд, но по Законпроекту 5655 органы градостроительного контроля уполномочиваются признавать объект самовольным строительством и принимать решение о его демонтаже, если во время осуществления градостроительного контроля будут установлены признаки самовольного строительства, выдано предписание об устранении соответствующих нарушений и выявленные нарушения не будут устранены заказчиком", – объясняет юрист компании Smartsolutions.

В законе вводится то, чего раньше не было:

— обязанность органов местного самоуправления мониторить пространство на предмет наличия самовольного и незаконного строительства. Они будут иметь право прямого доступа к объектам, смогут на них заходить.

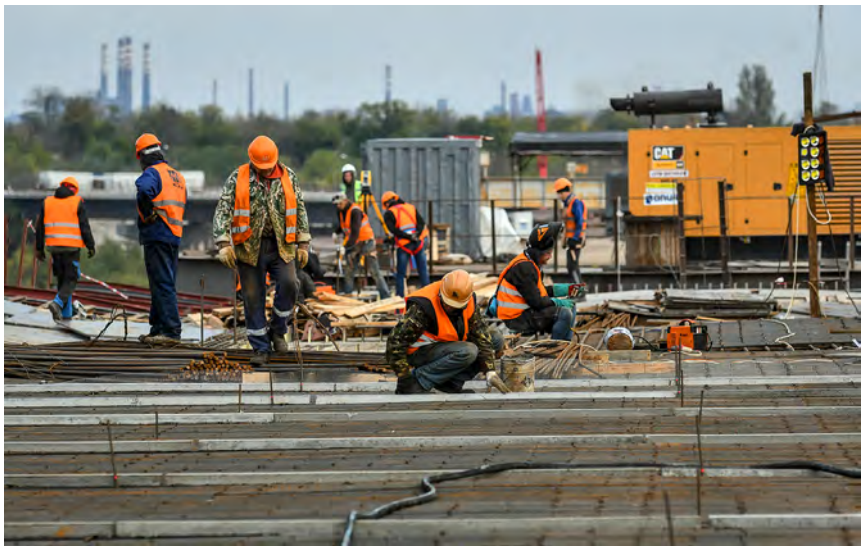

Фото: Местные власти обяжут проводить постоянный мониторинг застройки в их общинах (Getty Images)

При выявлении нарушений они должны вносить эту информацию прямо в ***реестр***. И доступ к этому реестру для населения свободен: если интересует конкретное здание по конкретному адресу, можно подать заявку на выписку из реестра и посмотреть все, что есть по этому объекту.

Именно местные власти обязаны проводить постоянный и непрерывный мониторинг застройки в собственных общинах. Все мониторинговые отчеты местных властей через ***е-систему*** направляются для реагирования в соответствующий орган.

В зависимости от определенной законопроектом ситуации это может быть орган градостроительного контроля, правоохранительные органы, органы охраны культурного наследия или Минрегион, добавляет Елена ***Шуляк***.

"Речь идет прежде всего об обнаружении объектов, по которым не получили права на выполнение строительных работ. Также электронная система будет предоставлять перечень объектов с высоким уровнем рисков для мониторинга – это будет проявляться по результатам автоматического программного анализа в е-системе. И конечно, именно обязанностью местных властей станет проверка тех объектов, по которым подали жалобу граждане или юридические лица. Каждое такое заявление должно получить надлежащую реакцию", – уверена депутат.

Законопроект также определяет обязанность органов местного самоуправления проводить мониторинг территорий, отмечает Анатолий ***Житник***:

"Это именно обязанность, а не право. И в случае выявления самовольного или незаконного строительства орган местного самоуправления должен вносить

эту информацию в Реестр строительной деятельности, чтобы ее могли видеть и община, и профильное министерство, и реагировать на это соответствующим образом. Ненадлежащее же проведение такого мониторинга застройки влечет для должностных лиц определенную ответственность".

По мнению юриста, ввести все эти изменения на практике – непростой процесс, и он займет точно как минимум несколько лет. Но он уверен, что со временем все объекты строительства в стране попадут в единый электронный реестр. И тогда будет гораздо меньше шансов на то, что на месте парка появится очередная многоэтажка.

***

№ 984.

Виступ Президента України на загальних дебатах 77-ї сесії Генеральної Асамблеї ООН

2022-09-22

Вітаю всіх людей світу, які цінують мир і єдність між різними та рівними!

Я бажаю усім вам миру!

І дякую за те, що ми з вами єдині у прагненні повернути мир. І в прагненні гарантувати мир для будь-якої нації, яка стала жертвою збройної агресії.

Проти України скоєно злочин, і **ми вимагаємо справедливого покарання**.

Скоєно злочин проти наших державних кордонів. Скоєно злочин проти життя наших людей. Скоєно злочин проти гідності наших жінок і чоловіків.

Скоєно злочин проти цінностей, які роблять усіх нас із вами спільнотою об'єднаних націй.

І **Україна вимагає покарання** за спробу вкрасти нашу територію. Покарання за вбивство тисяч людей. Покарання за катування й приниження жінок і чоловіків.

Покарання за ***катастрофічну турбулентність***, яку Росія спровокувала своєю незаконною війною, і не тільки для нас, українців, а й для всього світу. Для кожної нації, яка представлена в цьому залі Генеральної Асамблеї ООН.

Я звертаюся від імені держави, яка змушена захищатися. Але **яка має формулу миру**. **Я звертаюсь до кожного й кожної, хто хоче почути, як досягти миру.**

Я представлю формулу, яка може спрацювати не тільки для нас, а й для всіх, хто може опинитись у схожих із нашими обставинах. **Це формула, яка карає за злочин, захищає життя, відновлює безпеку й територіальну цілісність, гарантує безпеку** та **передбачає рішучість.**

Є п'ять передумов миру

Шановний пане голово Генеральної Асамблеї!

Шановний пане Генеральний секретарю ООН!

Шановні глави держав і урядів!

Шановні журналісти!

Народи світу!

Україна хоче миру. Європа хоче миру. Світ хоче миру. І ми побачили, хто єдиний хоче війни.

Є лише один суб'єкт серед усіх держав – членів ООН, який зараз сказав би, якби міг мене перебити, що він задоволений цією війною – своєю війною. Але ми не дамо цьому суб'єкту нас переважити, хоч це і найбільша за розмірами держава світу.

Україна показала силу на полі бою, користуючись своїм невід'ємним правом на самооборону згідно зі статтею 51 Статуту ООН. І ніхто не дорікне нам зараз чи в майбутньому слабкістю чи нездатністю боротися за себе, за свою незалежність.

Ми досягаємо результату в цій боротьбі й бачимо, яким буде завершення цієї війни та що стане гарантіями стабільного миру.

1) Статут ООН проголошує рівність націй, і ми довели, що Україна є рівною серед рівних.

2) Статут ООН захищає непорушність кордонів, і ми підтверджуємо лінію нашого кордону, виганяючи окупантів за неї.

3) Статут ООН фіксує цінність прав людини, гідності та життя, і ми теж фіксуємо їх – кожним звільненим від російської окупації українським містом.

Ця війна не була спровокована нами. **Ми провели 88 раундів переговорів у різних форматах, щоб не допустити цієї війни, – це тільки за час від початку мого президентства й до 24 лютого цього року.**

Але **Росія не тільки не припинила злочину агресії, яку розпочала ще у 2014 році, а перевела його у повномасштабне вторгнення**. І ми не маємо іншого вибору, ніж захищатися. Ми це й робимо. Ми виштовхуємо агресора за міжнародно визнаний кордон Української держави.

1. І це – перший пункт нашої формули миру. Комплексний пункт. *Покарання*

Покарання за злочин агресії. Покарання за порушення кордонів. Покарання, яке має діяти, поки не буде відновлений міжнародно визнаний кордон. Поки агресія не припиниться. І поки не буде повної компенсації за війну.

Тому санкції проти агресора – це частина формули миру. Блокування торгівлі й відносин з агресором – це частина формули миру. Все це – покарання.

І поки агресор є стороною ухвалення рішень у міжнародних організаціях, його треба ізолювати в них, принаймні на час агресії. Позбавити права голосу. Позбавити прав делегації. Позбавити права вето, якщо це член Радбезу ООН. Тобто покарати всередині інституцій.

Треба не заплющувати очі на пропагандистів, які виправдовують агресію, а застосовувати проти них повний пакет персональних обмежень. Тобто покарати за брехню.

Треба не дозволяти громадянам держави-агресора насолоджуватися туризмом чи шопінгом на території тих, хто цінує мир, а спонукати їх через візові обмеження до боротьби проти агресії своєї держави. Покарати за потурання злу.

Має бути створений спеціальний трибунал для покарання Росії за злочин агресії проти нашої держави. Це те, що стане сигналом для всіх потенційних агресорів, що вони повинні цінувати мир, інакше будуть притягнуті до відповідальності світом.

Ми підготували конкретні кроки для створення такого трибуналу. Вони будуть представлені всім державам.

Україна звернеться до Генеральної Асамблеї ООН щодо підтримки необхідності створення й міжнародного компенсаційного механізму. Розраховуємо на вашу підтримку.

Росія має заплатити за цю війну своїми активами. Це також покарання. Це одне з найстрашніших покарань для російських посадовців, які цінують гроші понад усе.

2. Другий пункт формули миру – це *захист життя*.
«Максимально конкретний» пункт

Зараз, поки тривають засідання Генеральної Асамблеї, в українському місті Ізюмі Харківської області триває ексгумація тіл із масового поховання, яке з'явилося, коли цю територію контролювали російські війська. Там виявлені тіла жінок і чоловіків, дітей і дорослих, цивільних і військових. 445 могил.

Там родина, яка загинула під завалами будинку після російського авіаудару: батько, мати, дівчатка шести й восьми років, бабуся і дідусь. Там чоловік, якого задушили мотузкою. Там жінка зі зламаними ребрами й ранами на тілі. Там чоловік, якого кастрували перед убивством, і це далеко не перший такий факт.

Запитайте у представників Росії, чому в російських військових такий потяг до кастрації. Що роблять із ними самими, щоб вони бажали робити таке з іншими?

Єдине, чим відрізняється масове поховання в Ізюмі від того, що світ побачив у Бучі, це, власне, поховання. Російська армія довше перебувала в Ізюмі, і тому тіла вбитих все ж закопані, а не розкидані вулицями.

Тож як ми можемо залишити російську армію хоча б десь на українській землі, знаючи, що вони всюди вчиняють такі масові вбивства? Не можемо.

Ми повинні захищати життя. Світ повинен захищати життя. Кожна держава, проти якої спрямована збройна агресія, потребує можливості захищати своїх громадян і звільняти свою територію.

Якщо для цього треба допомогти зброєю чи снарядами – це має бути. Якщо для цього потрібно допомогти фінансами, це має бути. Якщо для цього треба допомогти розвідданими, це має бути. А от чого не має бути, то це облуди.

Ми можемо повернути український прапор на всю нашу територію. Ми можемо зробити це силою зброї. Але нам потрібен час.

Ми намагалися це прискорити. Ми намагалися реалізувати базові положення Статуту ООН для України шляхом переговорів.

Але Росія боїться справжніх переговорів і не хоче виконувати будь-які справедливі міжнародні зобов'язання. Бреше всім, як це типово для агресорів. Для терористів.

Ось і зараз, коли Росія каже про переговори, вона хоче лише пригальмувати свій відступ. Росія хоче перезимувати на захопленій території України та

підготувати сили для спроби нового наступу. Для нових Буч, нових Ізюмів… Або принаймні забезпечити собі фортифікацію на захопленій землі та військову мобілізацію вдома.

Ми не можемо погодитися на відкладену війну. Бо вона буде ще гарячішою, ніж зараз.

Для нас це війна за життя. Тому ми потребуємо оборонної підтримки – зброї, техніки та снарядів. Наступальних озброєнь – достатньо далекобійних, щоб звільнити нашу землю. І захисних систем, передусім протиповітряної оборони. І ми потребуємо фінансової підтримки, щоб зберегти внутрішню стабільність і виконувати соціальні зобов'язання перед нашими людьми.

Фізичний захист і соціальний захист – це два елементи будь-якого державного життя. Тож другий пункт нашої формули миру – це захист життя. Всіма засобами, які дозволяє Статут ООН.

3. Третій пункт – *відновлення* безпеки й територіальної цілісності

Погляньте, скільки елементів глобальної безпеки Росія підірвала своєю війною. Безпеку мореплавства, продовольчу безпеку, радіаційну безпеку, енергетичну безпеку та безпеку від зброї масового ураження.

Ми вже відновлюємо безпеку мореплавства і продовольчу безпеку. І я дякую пану Антоніу Гутеррішу за особисту залученість. Алжир, Ефіопія, Єгипет, Лівія, Кенія, Сомалі, Судан, Туніс, Бангладеш, Ізраїль, Індія, Іран, Ємен, Кіпр, Китай, Корея, Ліван, Туреччина, Бельгія, Болгарія, Греція, Ірландія, Іспанія, Італія, Нідерланди, Німеччина, Румунія та Франція вже отримали українську агропродукцію.

І ми маємо збільшити постачання морем. Як на умовах ринку, так і в межах Продовольчої програми ООН, для якої Україна завжди – надійний партнер.

І, до речі, попри всі складнощі через війну ми ухвалили рішення надати гуманітарну допомогу Ефіопії та Сомалі, тож відправимо їм додатковий обсяг нашої пшениці.

Але з іншими елементами безпеки складніше.

Напередодні засідання Генеральної асамблеї Росія вдарила ракетами по Південноукраїнській АЕС. Вибухом зачепило будівлі станції – вибило вікна, пошкодило стіни. Ракети розірвалися лише за 300 метрів від стін реакторів!

І це після того, як з'явився чіткий заклик МАГАТЕ до Росії зупинити будь-яку ворожу активність проти будь-яких атомних об'єктів України, зокрема проти

Запорізької атомної станції – найбільшої у Європі, яку Росія перетворила на мішень. І це робить мішенню всіх вас.

Російський радіаційний шантаж – це те, що має хвилювати кожного й кожну з вас, бо ніхто з вас не знайде вакцини від променевої хвороби.

Криза вартості життя в десятках країн триває. Її коріння – у дестабілізації енергоринку. Треба прибрати основний чинник глобальної цінової турбулентності, а саме: російський енергошантаж.

Для цього треба обмежити ціни, за якими Росія відправляє на експорт свої енергоресурси. Треба зробити російські нафту й газ знову просто звичайними товарами. Зараз нафта й газ – це енергетична зброя Росії. І саме тому їй вдається маніпулювати ринками так, щоб електрика, газ, бензин і дизель ставали привілеєм для обраних замість того, щоб бути звичайним доступним благом для всіх.

Обмежити ціни – це самозахист світу. Це шлях до відновлення енергетичної та цінової безпеки.

Але чи піде світ на це? Чи злякається погроз Росії?

Треба зробити лише один сильний крок, після якого все стане ясно. Вже давно час для нього.

Цей крок розставить усе по місцях. Після російського ракетного терору. Після масових убивств. Після Маріуполя. Після спалення російськими військовими українських полонених в Оленівці. Після блокади портів. Після ударів російських танків і ракет по атомних станціях. І після погроз застосувати ядерну зброю, які стали правилом, а не винятком для російських пропагандистів...

Треба визнати нарешті Росію державою – спонсором тероризму. На всіх рівнях. В усіх країнах, які сповідують цінності миру й захисту людського життя. Юридично. Політично.

Якщо ви не маєте юридичного механізму, ви можете ухвалити політичне рішення – на рівні парламентів. Це фундамент для відновлення елементів глобальної безпеки. Якщо цей сильний крок буде зроблено, відпадуть сумніви, чи робити інші життєво необхідні кроки.

І дуже чутливе – це кордон, це територіальна цілісність.

Коли хтось один намагається вкрасти територію іншого, це ставить під удар усі держави світу.

Тому глобальну безпеку неможливо відновити без відновлення територіальної цілісності того, проти кого була спрямована збройна агресія.

Отже, третій пункт української формули миру – це відновлення безпеки й територіальної цілісності.

4. Четвертий пункт – це *гарантії* безпеки

Кожна нація має право на гарантії безпеки. Не тільки найбільші нації. Не тільки найбільш щасливі.

Ми маємо пропозиції такої модернізації архітектури безпеки для України, а отже, й для Європи та світу, яка не допустить більше жодної агресії проти нас. Ми вже представляємо їх партнерам.

Це пропозиції юридично обов'язкових багатосторонніх і двосторонніх договорів.

Це умови, за яких гаранти мають діяти, і час, за який їхні дії мають принести результат – результат на землі, на морі, у повітрі, у дипломатії та політиці, в економіці та фінансах, у забезпеченні зброєю та розвідданими. Кожен з вас, отримавши текст нашої формули миру, побачить і деталізацію того, що ми пропонуємо як гарантії безпеки.

Я не хочу порівнювати наші пропозиції з гарантіями будь-яких альянсів, які існують на планеті зараз. Я хочу підкреслити, що гарантувати безпеку тій чи іншій нації превентивно завжди вигідніше, ніж зупиняти постфактум війну проти неї.

5. І п’ятий пункт української формули миру – це *рішучість*

Те, без чого інші чотири пункти не працюватимуть.

Це наша рішучість боротися. Це рішучість партнерів допомагати нам, а отже, самим собі. І це рішучість світу об’єднатися навколо того, хто бореться проти збройної агресії. Рішучість світу поставити на місце одного, який загрожує всім.

Отже, усі п’ять пунктів нашої формули:

1) **покарання за агресію;**
2) **захист життя;**
3) **відновлення безпеки й територіальної цілісності;**
4) **гарантії безпеки;**

5) **рішучість захищатися.**

Це формула злочину та покарання, що вже добре відомо Росії. І це формула справедливості та правопорядку, що Росії ще належить вивчити. Як і будь-яким іншим потенційним агресорам.

Чого немає в нашій формулі? Нейтральності.

Ті, хто каже про нейтральність, коли людські цінності й мир під ударом, мають на увазі зовсім інше. Вони кажуть про байдужість. Кожен сам за себе. Ось про що вони кажуть. Цікавляться проблемами одне одного умовно. Піклуються одне про одного формально. Протокольно співчувають. І тому так само умовно, формально й протокольно вдають, ніби захищають когось, а насправді – лише свої вузькі інтереси. Ось це й створює умови для війни. Ось це й треба виправити, щоб створити умови для миру.

Потрібна тільки рішучість.

Було багато розмов про реформування ООН. Чим вони всі закінчилися? Без результату.

Однак, якщо ви уважно поглянете на ***нашу формулу миру***, ви побачите, що її імплементація вже де-факто стає реформою Об'єднаних Націй. Наша формула універсальна, а отже, об'єднує Північ і Південь світу. Вона закликає світову більшість і спонукає до розширення представництва тих, хто залишився непочутим.

Це дисбаланс, коли уся Африка, уся Латинська Америка, більша частина Азії, уся Центральна та Східна Європа підкорюються праву вето, якого самі ніколи не мали.

І про це говорить Україна. А чи чули ви такі слова від Росії? А вона – в Радбезі. Постійно. Чомусь. Чомусь не Японія чи Бразилія, не Туреччина чи Індія, не Німеччина чи Україна. Настане день, коли й це питання буде розв'язане.

Щодо перемовин між Україною та Росією.

Напевно ви чули різні слова з Москви про переговори. Нібито вони до них готові. Але. Вони кажуть про переговори, але оголошують мобілізацію. Вони кажуть про переговори, але оголошують псевдореферендуми на окупованій території України.

То що тоді правда? Мобілізація в Росії – правда. Фейкові референдуми – це теж правда. Росія хоче війни. Це правда. Але Росія не зможе зупинити хід

історії. Людство й міжнародне право сильніші, ніж одна держава-терорист. Росії доведеться закінчувати цю війну. Війну, яку вона розпочала.

І я виключаю, що врегулювання може відбуватися на будь-якій іншій основі, ніж українська формула миру. Що далі заходить російський терор, то менша ймовірність, що взагалі хто-небудь у світі сідатиме за один стіл із Росією.

І якщо російською відповіддю на мої слова зараз будуть нові ракети й теракти, то це засвідчить лише слабкість. Слабкість Росії. Її нездатність переважити нас, її нездатність переважити світ.

Це доведе лише те, що потрібно якнайшвидше виконати п’ять пунктів української формули миру.

Ми готові до миру. Але до чесного й справедливого миру. Саме тому з нами – світ.

І наостанок. Я хочу подякувати 101 державі, які проголосували за те, щоб могло відбутися це моє відеозвернення. Це було голосування не лише щодо формату. Це було голосування щодо принципів.

Лише сім держав проголосували проти:

— Білорусь, Куба, КНДР, Еритрея, Нікарагуа, Росія та Сирія.

Семеро. Семеро, які бояться відеозвернення. Семеро, які реагують червоною кнопкою на принциповість. Тільки семеро.

101 – і семеро.

Друзі, якщо така коаліція проти нашої рішучості, то я всіх вас вітаю. Вітаю, бо це означає, що мир переможе будь-яку агресію і що немає жодної перешкоди, щоб ми таки реалізували формулу миру.

Я дякую вам за увагу!

Ще раз бажаю всім вам миру!

Слава Україні!

***

№ 985.

Загребельська **2022-11-18**

Аргументи проти переговорів з Росією

*Фредерік В. **Каган**, директор проекту Critical Threats Project (CTP)*

Переговори не можуть припинити війну Росії проти України; вони можуть лише призупинити це.

Відновлене російське вторгнення в лютому 2022 року після восьми років смертоносного «припинення вогню» після перших російських вторгнень 2014 року демонструє, що президент Росії Володимир Путін не заспокоїться, поки не завоює Київ.

Опір України вторгненню цього року свідчить про те, що українці легко не здадуться.

Конфлікт нерозв'язний, поки в Кремлі править путінізм.

Переговори не змінять цієї реальності. Вони можуть лише створити умови, за яких Путін або наступник Путіна задумається про відновлення наступу на незалежність України.

Перш ніж тиснути на Україну, щоб вона попросила Росію про переговори, *ми повинні*

1) **вивчити умови, які Україна може запропонувати Росії,**
2) **небезпеку пропозиції цих умов і, що більш важливо,**
3) **ймовірність того, що Путін прийме їх.**

Коли Путін знову вторгся в Україну в лютому 20022, у нього вже були Крим і частини Донецької та Луганської областей, і ніхто реально не збирався їх відбирати в нього.

Цього йому було замало.

1) Пропонувати йому повернутися до ситуації, яка для нього настільки незадовільна, що він розпочав масове вторгнення, щоб змінити її, не є порятунком обличчя.

Уявіть собі, що

«Путін сидить на одному кінці довгого столу і з гордістю оголошує російському народу, що ціною понад 100 000 загиблих і поранених росіян і дев'яти чи більше місяців економічної руйнації він забезпечив…» майже те саме, що мав раніше.

2) Ні, таким чином Путін не зберігає обличчя.

3) Він, швидше за все, прийме такий результат, якби цього вимагали військові реалії ситуації, але він ніколи не вважатиме це привабливим відступом.

Щоб Путін хоч якось щиро виправдав прийняття менших, ніж його максималістські цілі, мав би продемонструвати великі здобутки — здобутки, які вимірювалися десятками тисяч квадратних кілометрів нової української території, назавжди приєднаної до Росії.

Далеко не ясно, що він прийме навіть це як основу для будь-якого міцного миру.

Але **Захід має бути чесним перед собою та своїм народом, а також перед українцями**.

Ціною за те, щоб «притягнути Путіна до столу» з передовою у конфігурації, віддалено схожій на ту, в якій вони зараз, дуже ймовірно, будуть обіцянки йому величезних українських земель, а не незначні зміни в дипломатичній мові навколо того, що як він вже продемонстрував, визнав недостатнім.

Важливо також нагадати, що

— вогонь не припинявся під час так званого «припинення вогню» з 2014 по 2022 роки. Російські війська протягом цього періоду здійснювали постійні військові атаки на українські позиції, і Путін використовував російську військову присутність в Україні як важіль для тиску на Київ, вимагаючи додаткових поступок і вбиваючи клини в українську політику та суспільство, а також між Україною та Заходом.

Дискусії про доцільність переговорів України з позиції сили, поки її сили перемагають, ґрунтуються на помилковій посилці.

1) Україна звільнила майже половину території, яку Росія захопила після відновлення свого вторгнення в лютому 2022 року, тобто Росія все ще має більше половини території, яку вона незаконно окупувала.

2) Україна має імпульс у цьому конфлікті, але ще не перевагу.

3) **Її позиція на переговорах сильніша, ніж тоді, коли російські війська наступали на додаткові критично важливі міста та регіони,** але

4) **ще недостатньо сильна, щоб створити хороші умови для переговорів.**

Прихильники переговорів повинні чітко розуміти ще один ключовий момент

— переговори на цій стадії конфлікту не дадуть Росії додаткових територіальних поступок.

Путін оголосив про офіційне приєднання до Росії великих територій України, які він не контролює.

1) Він може погодитися на ***припинення вогню***, яке неофіційно визнає, що Україна може мати ці регіони, але

2) ***він не погодиться на те, яке вимагатиме від нього добровільного відходу з земель***, які, як він стверджував, тепер є частиною Росії.

Не на цьому етапі війни, оскільки

1) російське підкріплення прибуває,

2) а Захід прямує до холодної зими, яка, як сподівається Путін, зламає його волю продовжувати підтримувати Україну.

Дії Путіна свідчать про те, що

— він ще не вірить, що він програв цю війну, що він її програє, або навіть, що він не зможе отримати більше землі, воюючи.

Російські війська вже зараз схиляються до відновлення наступу в Донецькій області.

У цих умовах Путін не піде на поступку,

— яка здасться йому абсолютно принизливою, відкликаючи оголошені анексії чи виводячи свої війська з територій, які вони зараз контролюють.

Припинення вогню зараз заморозить лінії там, де ситуація найкраща.

Це міркування надзвичайно важливе, оскільки сили Путіна все ще займають стратегічно важливі райони навіть після успіхів України в західній Херсонській області.

1) Росія все ще контролює Запорізьку атомну електростанцію — найбільшу в Європі та головне джерело української енергії, а також зростаючу небезпеку для навколишнього середовища в безвідповідальних руках росіян.

2) Він досі контролює життєво важливий центр Мелітополь, місто, яке розташоване на важливих шляхах сполучення з Росією на сході до нижньої течії Дніпра на заході та з контрольованої Україною Запорізької області на півночі до Криму на півдні. Якщо Росія утримає Мелітополь, вона перетворить його на масивну передову базу, з якої можна буде розпочинати майбутні вторгнення, щоб взяти критично важливі українські міста Запоріжжя та Дніпро та, можливо, знову перетнути сам Дніпро, щоб поставити під загрозу всю Україну.

3) Нинішні лінії залишають майже всю видобувну та переробну промисловість України в руках Росії. Ці галузі, зосереджені на сході навколо міст Донецької та Луганської областей з життєво важливими транспортними та переробними сполученнями через Маріуполь, становили значну частину української економіки до 2014 року. **Віддати їх Росії це ризик перетворити Україну на постійну економічну залежність від міжнародної спільноти щодо довгострокової допомоги. Це не просто різні українські території десь на сході.**

Крім того,

— навіть поступка цих земель не припинила б війни.

1) Путін не вторгся в Україну, щоб отримати територію.

2) Він вторгся, бо відкидає ідею незалежної української держави чи українського етносу.

3) Він атакував, бо відмовляється терпіти уряд у Києві, який де-факто не контролюється Росією.

Ці ідеї він глибоко вбудував у свою ідеологію і не буде їх вилучати.

4) Путін ніколи не припинить спроб повернути контроль над Україною тими чи іншими засобами.

5) **Ні Україна, ні Захід не можуть змінити амбіції Путіна, тому вони повинні створити реальність, в якій навіть Путін розуміє, що він не повинен переслідувати їх війною, і в якій йому не вистачає можливостей продовжувати воювати, навіть якби він цього хотів.**

Як така реальність може статися?

1) Захід повинен допомогти Україні звільнити території, які є стратегічно життєво важливими для її безпеки та економічного добробуту,

2) а потім розбудувати українську армію та економіку до рівня, який стримає майбутні російські вторгнення.

Москва продовжуватиме шукати засоби, окрім вторгнення, щоб підірвати прозахідні українські уряди та змусити українців здати свою незалежність.

Успіх України та Заходу полягає в перетворенні цієї гарячої війни на холодну на умовах, які зроблять Україну достатньо сильною, щоб вижити й зрештою перемогти.

Зараз прихильники переговорів можуть сказати, що вони саме це й роблять.

Але вони погано оцінили свій момент.

Заморожування конфлікту там, де він є зараз, призведе до 1) скорішого відновлення російського вторгнення та 2) серйозно підриває здатність України перемогти як у відновленій гарячій війні, так і в новій холодній війні.

Дозвіл Росії зберегти деякі або всі території, які вона зараз утримує, також прирікає мільйони українців на триваючі зусилля Кремля їх русифікувати; виявляти, катувати та вбивати людей, які все ще залишаються вірними Києву; викрадати українських дітей і примусово всиновлювати їх у російські родини; і продовжувати кампанію етнічних чисток, яку Путін проводить для ліквідації української національної ідентичності скрізь, де він може.

Таким чином, нинішні лінії не є 1) ані обґрунтованими, 2) ані прийнятними.

Україна має йти далі, а Захід має допомогти Києву створити на місцях умови, стійкі в довгостроковій перспективі.

Україна повинна спочатку 1) встановити військові факти на тій підставі, яка потрібна їй для виживання, і 2) лише потім за підтримки партнерів звернутися до Росії, щоб закріпити ці факти в дипломатичній угоді.

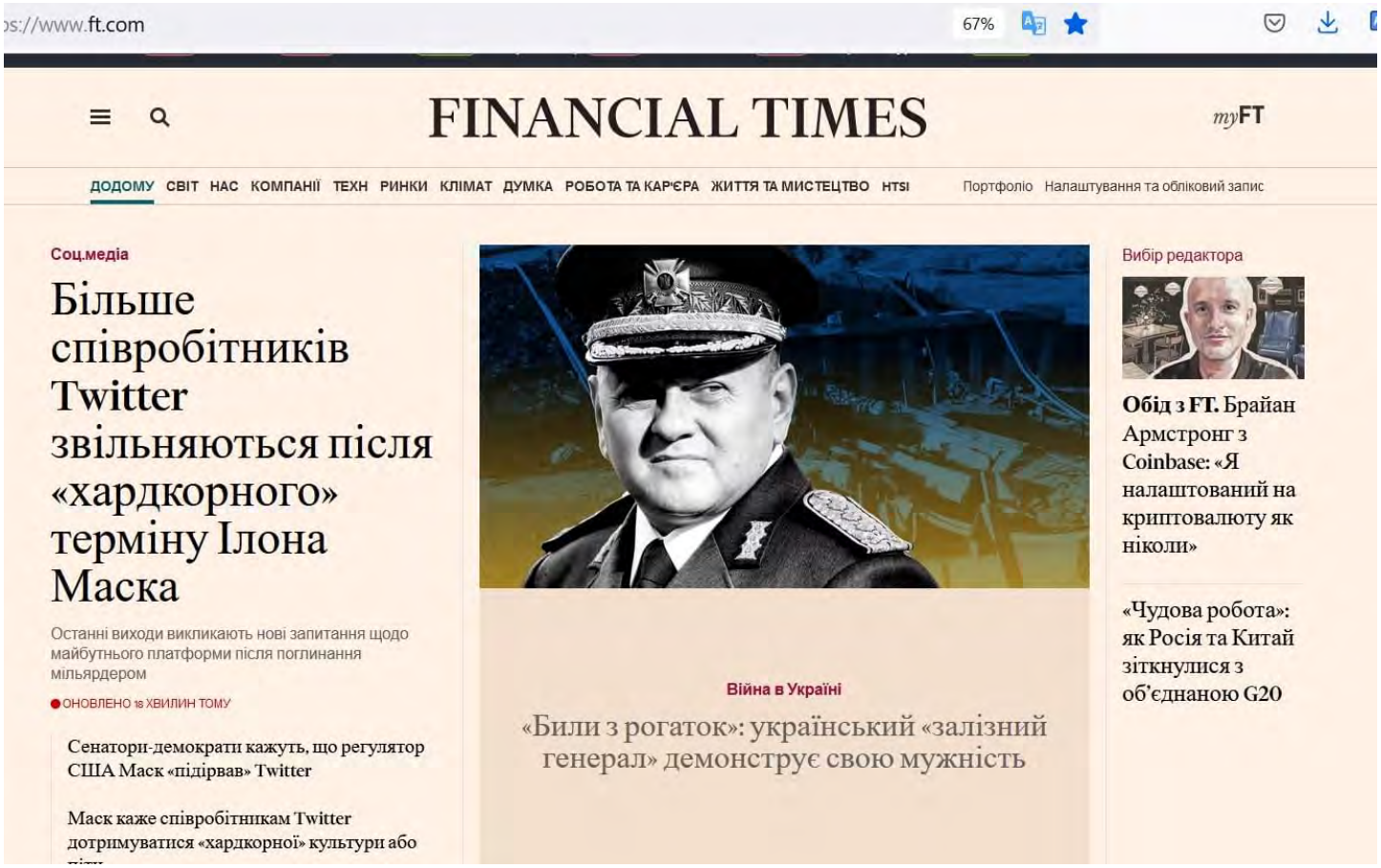
***

№ 986.

Це обкладинка «Файненшл таймс» прямо зараз

Ніколов **2022-11-18**

https://www.ft.com/content/3801b2ff-1b27-4dc5-a490-6447522d5afd

Протягом місяців з кінця літа українські війська вели ретельний контрнаступ, щоб відвоювати південне місто Херсон у окупаційних російських військ - без необхідності вести вуличні бої.

Метою армії під командуванням генерала Валерія Залужного було розгортання високоточної західної артилерії, щоб перерізати російські лінії постачання через річку Дніпро і водночас мінімізувати українські втрати перед обличчям більших російських сил. Хірургічні удари були спрямовані на склади озброєнь, командні пункти і два мости, які з'єднують Крим, анексований Росією в 2014 році, з метою поступової ізоляції понад 20 тисяч російських військовослужбовців.

Кульмінацією цієї стратегії стала поразка Владіміра Путіна, коли трохи більше тижня тому війська російського президента відступили з Херсона та інших частин області.

За успіхами України на полі бою з моменту повномасштабного вторгнення Росії в лютому стоїть керівна рука людини, яку українці називають «залізним генералом».

«Це чудово, коли ти знаєш ворога, як він діє і за допомогою іноземних партнерів можеш вдарити по його слабких місцях», - сказав Віталій Марків,

офіцер Національної гвардії України, який брав участь у попередньому контрнаступі, що звільнив значну частину території на північному сході Харківської області. «Так діє головнокомандувач Залужний».

Вміння Залужного адаптуватися до швидко мінливого поля бою було продемонстровано в Харкові, де його війська доповіли, що російський фронт став слабко охоронятися. На відміну від повільного виснаження, яке досягло успіху в Херсоні, Залужний та його генерали скористалися моментом. У вересні вони завдали блискавичного контрудару, який змусив російських солдатів поспішно тікати, кидаючи все - від танків до чобіт.

«Саме так сталося з Харковом і Херсоном... Опортуністична війна», - сказав Андрій Загороднюк, колишній міністр оборони України, а нині радник уряду з питань безпеки.

Андрій Загороднюк пояснив успіх Залужного його здатністю делегувати повноваження, заохочувати ініціативу серед нижчих чинів та отримувати зворотній зв'язок, необхідний для реагування на можливості.

«Люди на місцях знають ситуацію набагато краще, ніж у Києві. Вони там є. Вони допомагають вибудовувати цю кон'юнктурну систему. Вони допомагають будувати цю опортуністичну війну, коли бачать слабкі місця противника», - сказав він.

За його словами, стиль командування генерала «дозволяє іншим реалізувати свої здібності і таланти», в той час як в російській армії «лише одна-дві людини приймають рішення, а решті кажуть заткнутись». У поєднанні з сучасним озброєнням, наданим західними партнерами, «ця перевага переважає більшу кількість артилерії, танків і всього іншого, що є у Росії», додав він.

Військові аналітики кажуть, що такий підхід «зверху-вниз», коли польові командири бояться брати на себе ініціативу, відкинув Росію на задвірки. Україна, тим часом, як очікується, не послабить свою хватку.

«Українці ні в якому разі не зроблять паузу на зиму.... Вони будуть продовжувати тиск на російські сили, не даючи їм часу на вирішення своїх проблем або зміцнення оборони», - написав Бен Ходжес, колишній командувач армією США в Європі, в своєму твіттері після звільнення Херсона.

Після того, як генерал Марк Міллі, голова Об'єднаного комітету начальників штабів США, припустив, що Київ може використати зиму для досягнення врегулювання з Росією, Залужний, який рідко висловлюється публічно, заперечив. У своєму пості в Facebook він повідомив, що сказав своєму американському колезі в телефонній розмові на цьому тижні, що «наша мета -

звільнити всю українську землю від російської окупації. Ми не зупинимося на цьому шляху за жодних обставин. Єдина умова для переговорів: Росія повинна залишити всі захоплені території».

Американський військовий високо оцінив здатність Залужного швидко реагувати на кроки та невдачі Росії. Як приклад він навів оборону Києва в перші дні війни, коли російські війська перенапружили свої лінії постачання і загрузли в болоті, але були розбиті українськими підрозділами, що діяли на їх флангах.

«Він тримав свої війська в русі і ніколи не дозволяв їм закріпитися. Залишатися в русі важко і вимагає дисципліни», - зазначив офіцер.

У битві за Київ рішення Залужного про розосередження української протиповітряної оборони мало вирішальне значення для того, щоб не дати Росії досягти повної переваги в повітрі, додав офіцер.

49-річний Залужний народився в місті Новоград-Волинський на заході країни, закінчив місцеве машинобудівне училище в 1993 році, через два роки після проголошення Україною незалежності від Радянського Союзу. Пізніше він вступив до військової академії в чорноморському порту Одеси, яку закінчив у 1997 році.

Він був направлений на східний регіон Донбасу після 2014 року, коли Москва почала розпалювати там маріонеткову війну. Він був відряджений на схід України після 2014 року, коли Москва почала розпалювати там війну.

Він був розгорнутий у східному регіоні Донбасу після 2014 року, коли Москва почала розпалювати там маріонеткову війну. Недофінансована українська армія спочатку опинилася в скрутному становищі і втратила значні території, захоплені підтримуваними Росією сепаратистами. Але саме тут київські війська перегрупувалися і загартувалися в боях - і саме тут Залужний здобув репутацію неординарного ініціатора.

В одному з епізодів він перекинув артилерію через «майже непрохідні ділянки місцевості», щоб підірвати склад зброї, згадує генерал-лейтенант Михайло Забродський, колишній командир Залужного. «Це спрацювало майстерно, - сказав Забродський. «Реакції з боку противника не було, тому що все відбувалося дуже швидко».

Призначений на свою нинішню посаду в липні 2021 року, чотиризірковий генерал був названий героєм, проте мало хто за межами військових кіл чув його голос. Він рідко дає інтерв'ю, і близька до нього людина сказала, що більшу частину свого часу він проводить, відсиджуючись у військових кімнатах.

За словами Загороднюка, Залужний «є продуктом нового українського покоління офіцерів». «Це видно, коли з ним спілкуєшся. Він неформальний, одягається просто. Він говорить просто [і] дуже прямолінійний. Ніякого ореолу винятковості у нього немає».

Генерал, який одружений і має двох дочок, став популярним в українських соціальних мережах, де меми з любов'ю згадують його фігуру, схожу на ведмедя.

На 70-й день народження Путіна цієї осені армійський Telegram-канал розмістив карикатуру, на якій величезний Залужний стоїть за спиною російського лідера, прикриваючи очі меншому чоловікові, коли той збирався задути свічки на торті. Через кілька годин потужний вибух пошкодив Керченський міст, який був побудований за наказом Путіна для з'єднання Криму з Росією.

Чутки про напруженість у відносинах між воєначальником і популярним президентом України Володимиром Зеленським ходили в останні місяці, оскільки опитування показують, що Залужний також є однією з найбільш довірених фігур в країні. Обидва наполягають на тому, що це російська дезінформація, спрямована на розпалювання напруженості всередині київського керівництва. Але люди, знайомі з ситуацією, кажуть, що ***Залужного попросили послабити свою публічну активність****.*

Сам Залужний не приписує собі всі заслуги за успіхи України на полі бою, використовуючи соціальні мережі для вихваляння своїх колег-офіцерів, рядових і цивільних осіб.

Серед них - генерал-полковник Олександр Сирський, керівник Сухопутних військ України, за його роль в обороні Києва та східному контрнаступі, а також генерал-лейтенанти Сергій Шаптала та Сергій Наєв, які командують українськими військами на Донбасі.

«Справжнє лідерство і мужність проявляються у вирішальних ситуаціях, - написав нещодавно Залужний. Наші командири не керуються принципом, щоб війська просто «йшли вперед». Замість цього ми кажемо: «Йдіть за мною».

Для Олексія Резнікова, міністра оборони України, талант Залужного полягає у використанні меншого розміру України на свою користь. «Як Давид проти Голіафа, - сказав він, - ми б'ємо їх рогатками».

***

Please use the sharing tools found via the share button at the top or side of articles. Copying articles to share with others is a breach of FT.com T&Cs and Copyright Policy. Email licensing@ft.com to buy additional rights. Subscribers may share up to 10 or 20 articles per month using the gift article service. More information can be found at https://www.ft.com/tour.

https://www.ft.com/content/3801b2ff-1b27-4dc5-a490-6447522d5afd

For months from late summer, Ukraine's forces pursued a meticulous counteroffensive to retake the southern city of Kherson from occupying Russian troops — without having to fight street by street.

Commanded by General Valeriy Zaluzhnyi, the army's aim was to deploy precision western artillery to cut Russia's supply lines across the Dnipro River while minimising Ukrainian losses in the face of a larger Russian force. Surgical strikes targeted weapons depots, command posts and two bridges that link to Crimea, which Russia annexed in 2014, to gradually isolate more than 20,000 Russian troops.

The strategy culminated in a defeat for Vladimir Putin as the Russian president's forces retreated from Kherson city and other parts of the province just over a week ago.

Behind Ukraine's battlefield success since Russia's full-blown invasion in February is the guiding hand of the man Ukrainians call the "iron general".

“It’s wonderful when you know the enemy, how he operates and with the help of foreign partners can hit them in their weak spots,” said Vitaly Markiv, a Ukrainian national guard officer who took part in the earlier counteroffensive that liberated swaths of territory in the northeastern Kharkiv region. “This is how commander-in-chief Zaluzhnyi operates.”

Zaluzhnyi’s skill at adapting to a fast-changing battlefield was demonstrated in Kharkiv, where his troops reported that the Russian frontline had become thinly guarded. In contrast to the slow attrition that succeeded in Kherson, Zaluzhnyi and his generals seized the moment. In September they led a lightning counterstrike that sent Russian soldiers fleeing in haste — leaving everything from tanks to boots behind.

A Ukrainian soldier autographs a Kherson resident’s flag. General Valeriy Zaluzhnyi was behind the slow attrition that sparked a Russian retreat © Murad Sezer/Reuters

“That’s exactly how Kharkiv and Kherson happened . . . Opportunistic warfare,” said Andriy Zagorodnyuk, former Ukraine defence minister and current government adviser on security.

Zagorodnyuk attributed Zaluzhnyi’s success to his ability to delegate,

encourage initiative among lower ranks and obtain the feedback needed to react to opportunities.

“People on the ground know the situation much better than in Kyiv. They are there. They help to build this opportunistic warfare when they see the weak spots of the enemy,” he said.

The general's command style "allows others to realise their capacities and talents", whereas in Russia's military, "only one to two people make decisions and the rest are told to shut up", he said. Coupled with modern weaponry provided by western backers, "this advantage outweighs the larger number of artillery, tanks and everything else Russia has," he added.

Military analysts say this top-down approach in which field commanders are afraid to take the lead has put Russia on the back foot. Ukraine, meanwhile, is not expected to loosen its grip.

"No way the Ukrainians pause for the winter . . . They will keep the pressure on the Russian forces, not allow them time to fix their problems or strengthen defences," Ben Hodges, former commander of the US army in Europe, tweeted after the liberation of Kherson.

After General Mark Milley, chairman of the US joint chiefs of staff, suggested Kyiv could use winter to reach a settlement with Russia, Zaluzhnyi, who rarely speaks out in public, demurred. In a Facebook post he said he had told his US counterpart in a phone call this week that "our objective is to liberate the whole Ukrainian land from the Russian occupation. We will not stop on this way under any circumstances . . . The only term for negotiation: Russia must leave all the captured territories".

A US military official praised Zaluzhnyi's ability to react swiftly to Russia's movements and failures. As an example he cited the defence of Kyiv in the early days of the war, where Russian troops overstretched their supply lines and became bogged down, only to be battered by Ukrainian units operating on their flanks.

"He kept his forces agile and never allowed them to get fixed. Staying on the move is difficult and takes discipline," the official said.

In the battle for Kyiv, Zaluzhnyi's decision to disperse Ukrainian air defences was crucial to preventing Russia from attaining full air superiority, the official added.

Born in the city of Novohrad-Volynsky in the west of the country, Zaluzhnyi, 49, graduated from a local machine building school in 1993, two years after Ukraine declared independence from the Soviet Union. He later enrolled in an army academy in the Black Sea port of Odesa, graduating in 1997.

General Valeriy Zaluzhnyi is said to spend almost all of his time hunkered down in war rooms © Ukrainian Presidential Press Service/Reuters

He was deployed to the eastern region of Donbas after 2014, when Moscow began fomenting a proxy war there. Ukraine's underfunded army was initially caught flat-

footed and lost swaths of territory to Russian-backed separatists. But it was here that Kyiv's troops regrouped and became battle-hardened — and where Zaluzhnyi forged a reputation for unorthodox initiatives.

In one episode he moved artillery across "almost impassable areas of terrain" to blow up a weapons depot, recalled Lieutenant-General Mykhailo Zabrodskyi, formerly Zaluzhnyi's commander. "It worked masterfully," said Zabrodskyi. "There was no reaction from the enemy because it was too fast."

Appointed to his current role in July 2021, the four-star general has been hailed a hero, yet few outside military circles have heard his voice. He rarely gives interviews and a person close to him said he spends most of his time hunkered down in war rooms.

Recommended

War in Ukraine: free to read

Russia's invasion of Ukraine in maps — latest updates

Zaluzhnyi "is a product of the new Ukrainian generation of officers", said Zagorodnyuk. "You can see that while you talk with him. He is informal and dresses down. He speaks plainly [and is] very straightforward. There is no aura of exclusivity about him."

The general, who is married and has two daughters, has become a staple of Ukrainian social media, where memes make affectionate reference to his bearlike figure.

On Putin's 70th birthday this autumn, an army Telegram channel posted a caricature of an oversized Zaluzhnyi standing behind the Russian leader, covering the eyes of the smaller man as he was about to blow out the candles on a cake. Hours later, a huge explosion damaged the Kerch Bridge that was built on Putin's orders to connect Crimea to Russia.

Rumours of tensions between the military chief and Ukraine's popular president Volodymyr Zelenskyy have swirled in recent months as polls show Zaluzhnyi is also one of the country's most trusted figures. Both insist this is Russian disinformation intended to stoke tension within Kyiv's leadership. But people familiar with the situation said Zaluzhnyi had been asked to ease off on building his public profile.

Zaluzhnyi himself does not take all the credit for Ukraine's battlefield successes, using social media to praise fellow officers, ordinary troops and civilians.

Those he names include Colonel-General Oleksandr Syrskyi, head of Ukraine's ground forces, for his role in the Kyiv defence and eastern counteroffensive and the lieutenant-generals Serhiy Shaptala and Serhiy Nayev, who commands Ukraine's Donbas forces.

"Real leadership and courage are revealed in decisive situations," Zaluzhnyi wrote recently. "Our commanders are not guided by the principle for troops to simply 'go forward'. Instead we say 'follow my lead'."

For Oleksiy Reznikov, Ukraine's defence minister, Zaluzhnyi's talent lies in using Ukraine's smaller size to its advantage. "Like David versus Goliath," he said, "we are hitting them with slingshots".

Additional reporting by Felicia Schwartz in Kyiv.

Copyright The Financial Times Limited 2022. All rights reserved.

***

№ 987.

Как выгодно продать ненужное, если действительно хочется

2021-10-27

Без предварительного полного решения всех проблем объекта продажи цель практически невыполнима

Олег Титамир

президент ОО «Украинская организация защиты потребителей услуг»

Государственные и коммунальные предприятия — это в основном балласт для украинской экономики и публичных финансов. Эти субъекты «хозяйствования» буквально пропитаны убыточностью, долгами и коррупцией. Впрочем, власть не спешит выполнять собственные амбициозные планы приватизации. Особенно это касается крупных и теоретически привлекательных для потенциальных инвесторов государственных бизнес-структур, так называемых голубых фишек. Почему так?

1. «Черные дыры» отечественной экономики

По данным публичной статистики, в Украине более 3700 предприятий находятся полностью или частично в государственной собственности. Аналитический дайджест SOE Weekly, который исследует экономику госсектора, сообщает о 3343 государственных компаниях по состоянию на 2020 год. Вместе с тем еще больше в государстве коммунальных компаний. По данным Антимонопольного комитета, их в прошлом году работало свыше 14 тысяч.

Результаты же хозяйствования в государственном секторе весьма непривлекательные, а во многих случаях — и откровенно провальные.

Так, по данным того же SOE Weekly, всего 947 предприятий прибыльные, то есть только 28% от их общего количества. В 2020 году 15 крупнейших госкомпаний генерировали чистых убытков на 42 млрд грн (а совокупная убыточность государственного бизнес-сектора достигла тогда 72 млрд). В

частности, недавно «Укрзалізниця» «отрапортовала» о том, что за последние полгода накопила 1,4 млрд грн совокупных чистых убытков, — и это при кредитно-долговой нагрузке в 39 млрд грн! При этом большинство коммунальных предприятий нерентабельны, их убытки ежегодно достигают 7–10 млрд грн.

Все эти предприятия являются огромным бременем как для государственного бюджета, так и для отечественной экономики в целом. Большинство из них непрозрачны, коррупционный менеджмент нередко фабрикует липовую отчетность. Комплексного учета больших данных по этим «колхозным» объектам на государственном уровне нет. Зато главными их бенефициарами по большей части являются влиятельные финансово-промышленные группы и полукриминальные элементы, которые вымывают из этих предприятий значительные средства с использованием теневых и коррупционных схем. И, как свидетельствует практика, государство во многих случаях никак не может повлиять на этот преступный круговорот.

Вместе с тем рецепт от этой затяжной хронической болезни, кроме почти тотальной приватизации этих «черных фишек» экономики, в цивилизованном мире до сих пор не изобрели. Например, Польша в свое время успешно провела экономические реформы и вскоре стала членом Евросоюза не в последнюю очередь благодаря тотальной приватизации. Последняя была одним из краеугольных элементов «шоковой терапии», которую осуществило правительство Лешека Бальцеровича в начале 90-х годов прошлого века.

Польша решительно отказалась от мертвого балласта для публичных финансов: если в 1990 году в ней насчитывалось около 8500 публичных компаний (почти втрое больше, чем сейчас в Украине), то в этом году из них остались работать всего 30 — критически важных и стратегических для государства.

Похожие процессы, лишь с некоторыми отличиями происходили, в частности, в Венгрии, Чехии и Словакии. Очевидно, что без всесторонне взвешенной, но динамичной приватизации эти государства вряд ли бы обрели членство в ЕС.

2. Украинская «приватизация»: и черепаха бегает быстрее

Если выбрать одно-единственное слово, которое точнее всего описало бы состояние дел с ***приватизацией крупных публичных предприятий в нашей стране***, то им было бы **«провал»**.

Причем это касается почти всех правительств в украинской истории.

Единственный «флагманский» кейс — это приватизация в 2005 году комбината «Криворожсталь», когда госбюджет получил фантастические 4,8 млрд долл. После этого — сплошной штиль.

Правда, в 2017 году тогдашнее правительство

якобы

— сделало серьезный шаг в методологии приватизации, одобрив *«Дорожную карту реформы сектора госпредприятий»*, или так называемую триаду.

Иначе говоря,

— была внедрена градация всех публичных компаний на несколько основных групп:

1) предприятия, ***не подлежащие приватизации*** (стратегические, или выполняющие важные социальные, оборонительные или регуляторные функции); 2) госкомпании, которые ***должны быть переданы в концессию*** (аэропорты, вокзалы, лесхозы, автодороги и т.п.); 3) не подконтрольные правительству предприятия на временно оккупированных территориях ОРДЛО и АРК; 4) ***другие компании***, которые не подпадают под эти критерии. Последние, собственно, и подлежат приватизации.

После этого методологического «прорыва» программа приватизации госкомпаний якобы должна была стремительно продвинуться вперед.

Но случилось не так, как хотелось.

1) Правда, едва ли не единственным успешным исключением (хотя и несравнимым с предыдущим кейсом) — уже при действующей власти — стала ***продажа на приватизационном аукционе столичной гостиницы «Днепр» за 1,1 млрд грн.***

2) А еще более или менее удовлетворительно Фонд государственного имущества продает небольшие бизнес-структуры, например, спиртзаводы.

Впрочем, **все это не спасает от провалов годовых планов приватизации**.

Так,

1) в 2019 году ФГИУ собрал в казну только 3% от запланированных средств — всего-навсего 536 млн грн из 17 млрд.

2) А в прошлом 2022 году, по данным отчета ФГИУ, госбюджет получил 1,4 млрд грн при плане в 12 млрд (правда, тогда действовал мораторий на продажу объектов большой приватизации в связи с карантином). Что ж, ***комментарии тут излишни.***

На этом фоне вспоминаются слова одного из горячих приверженцев реформ, тогдашнего заместителя министра экономического развития, торговли и сельского хозяйства Павла ***Кухты***, сказанные им в конце 2019 года.

Чиновник тогда высказал такую опцию:

дескать, ориентиром его успешной работы в правительстве станет завершение реформы госсектора: *«Если у нас количество государственных предприятий сократится с почти 3 700 до 200 нормальных корпораций, остальные будут проданы или ликвидированы, то это будет новая реальность, по крайней мере для государственного сектора»*.

И уже в середине апреля 2020-го чиновник-реформатор уволился из министерства по собственному желанию. А с ним испарились и радужные ожидания на спурт в этой сфере.

Да и на сегодняшний день «революционного» уменьшения числа компаний, находящихся в госсобственности, не случилось.

Вместо этого произошли два события, которые могут свидетельствовать не иначе как о сворачивании большой приватизации, — хотя она сейчас всерьез даже не начиналась.

Речь идет о

1) переносе правительством с августа на октябрь этого года приватизационного аукциона по продаже АО «Объединенная горно-химическая компания» (ОГХК), а также о

2) недавнем изъятии из шорт-листа большой приватизации пяти государственных облэнерго.

Таким образом, весьма амбициозные и активно распиаренные ожидания ФГИУ о выполнении плана продаж госпредприятий в 2021 году поставлены под угрозу.

3. Беззубая власть или всесильные олигархи?

Чтобы лучше постичь **“вершины популизма и пиара, демонстрируемые властью в контексте большой приватизации”**,

предлагаю сжато рассмотреть

— ***«системные» негативные кейсы***, которые могут свидетельствовать о вероятном переведении правительством своих грандиозных планов в традиционный режим stand by. И ***похожие сигналы касаются практически всех потенциальных флагманов, которые Фонд госимущества якобы собирается продавать***.

1) ОГХК

Это, наверное, самый ***лакомый кусок из приватизационного списка***, который ФГИУ планирует передать в частные руки, выставив стартовую цену в 3,7 млрд грн.

Излишне говорить о ценности этого промышленно-добывающего конгломерата на мировом рынке ***титансодержащих руд*** (ильменита, рутила, циркона). По сути, ОГХК является монополистом добычи этого сырья не только в Украине, но и в Европе.

Это суперприбыльный актив:

— по результатам прошлого года, чистая прибыль комбината выросла в 4,2 раза (до 369,2 млн грн).

Казалось бы, проблем с продажей не будет. **Однако правительство неожиданно отложило аукцион с 31 августа на 29 октября**, мотивируя это якобы неготовностью участников — финалистов торгов к аукциону в смысле «сырых» заявок.

На самом же деле едва ли не искусственно **провалив финансовую модель**.

Для экспертов отрасли такой «ход конем» оказался не то что бы настоящим шоком, но однозначно сигналом к откату большой приватизации ОГХК (а ее постоянно отодвигали еще с 2017 года).

Некоторые из них связывают недавние события с тем, что якобы

1) власть не хочет продавать ОГКХ западным инвесторам с блестящими финрезультатами и мощным менеджментом.

Вместо этого

2) пытается манипулировать условиями аукциона, чтобы продвинуть покупателем «дружественную» компанию с весьма сложной структурой собственности, тремя столами и двумя компьютерами и сугубо номинальными бенефициарами. Ведь по-настоящему мощных

международных инвесторов в списке финалистов единицы. Но есть много «фасадных» структур.

Другая версия заключается в том, что вроде бы интерес в приватизации ОГХК имеют структуры, связанные с «химическо-газовым» олигархом Дмитрием ***Фирташем***, компания которого арендовала основные мощности комбината до Революции Достоинства.

В целом по ОГХК представляется вполне возможным следующий сценарий:

1) дату аукциона правительство отложило до тех пор, пока западные инвесторы окончательно не утратят мотивацию, после чего

2) комбинат легко приберут к рукам «нужные» заинтересованным топ-чиновникам люди.

2) Облэнерго

Речь идет о «Тернопольоблэнерго», «Запорожьеоблэнерго», «Харьковоблэнерго», «Николаевоблэнерго» и «Хмельницкоблэнерго»,

которые недавно Кабмин *«внезапно» вывел из списка большой приватизации.*

«Настоящей цели» власть не скрывает — мол, ею является стабилизация цен на электроэнергию в коммунальном секторе.

Согласно «гениальному» замыслу,

— поставщики универсальных услуг переходят в подчинение НАЭК «Энергоатом», так что будут иметь возможность «кооперироваться» с атомным госмонополистом, покупая за копейки дешевую электроэнергию и, очевидно, будут иметь ценовые преимущества перед частными игроками рынка.

Вместе с тем теплоэлектростанции переходят под крышу Министерства энергетики.

Таким образом, правительство надеется, очевидно, на то, что

1) — государство своим административным вмешательством сможет решить проблему с критическим дефицитом угля как основного топлива для ТЭС.

2) — А в первую очередь вернуть себе влияние на государственные облэнерго, которыми, по сути, управляют менеджеры разных олигархических финансово-промышленных групп, которые единолично снимают сливки с продажи электроэнергии населению.

Что примечательно,

— под этим фактическим управлением номинально государственные облэнерго 1) «официально» накапливают убытки, а 2) в «тени» зарабатывают сверхприбыли для реальных бенефициаров.

И вместо того, чтобы решить эту «сверхсложную» проблему благодаря прозрачной приватизации,

1) правительство прибегает к откровенно антирыночной, командно-административной практике,

2) которая стоит в одном ряду с искусственно-дотационным консервированием более низкой стоимости коммунального тока по сравнению с ценами для промышленности.

То же самое касается и других потенциальных флагманов большой приватизации, вокруг которых власть высекает искры пустопорожнего пиара.

Так,

— одного из крупнейших в стране производителей минеральных удобрений (аммиака и карбамида)

3) Одесский припортовый завод

— фактически **загнали в чрезвычайные долги** за потребленный в предыдущие периоды газ. Предприятие обременено многочисленными судебными исками, лишено оборотных средств и т.п.

Собственно, здесь в голову приходит традиционная олигархическая схема, когда реальные управляющие доводят когда-то мощное госпредприятие до банкротства, а потом покупают его у государства буквально за копейки.

Как вполне логичный результат — на днях ОПЗ приостановил работу. А один из его топ-руководителей констатировал, что окно возможностей для завода закрылось, а его общее техническое состояние — наихудшее за последние годы.

4) *Завод «Большевик»*

не только имеет огромную задолженность и полнейший хозяйственный и инфраструктурный упадок, но и де-факто не представляет собой целостный комплекс, поскольку огромные земельные территории принадлежат разным частным компаниям.

Конечно, этот шлейф серьезно демотивирует мощных инвесторов.

5) Четырехзвездочный «Президент-отель»

государство погружено в бесконечную судовую волокиту с арендатором, и не видно ей ни конца, ни края…

На еще одной «голубой фишке» — одной из крупнейших энергетических компаний

6) ПАО «Центрэнерго»

по словам главы ФГИУ Дмитрия Сенниченко, «паразитируют какие-то олигархические группы, коррупционеры».

Так что же получается, действующая власть со своим могущественным силовым блоком не может освободить государственные предприятия от влияния этих олигархов и коррупционеров?

К сожалению, этот сомнительный ***«список приватизации»*** можно продолжать.

4. Есть ли выход?

На самом деле **трудно поверить в то, что власть, правительство, парламент, суды бессильны преодолеть все риски и преграды в контексте большой приватизации, — если только профильные топ-чиновники не «замараны» в мегакорупции.**

Вообще же нужна лишь политическая воля, чтобы вычистить власть от ставленников ФПГ, а также по меньшей мере следующее:

1) программу приватизации следует рассматривать как неотъемлемую составляющую успешного реформирования экономики; ее следует органически вмонтировать в программу правительства. За основу стратегии можно взять польскую модель: из 3 700 госкомпаний как «балласта» должно остаться в публичной собственности — нет, не 200! – а максимум 50 предприятий;

2) очевидно, правительству нужно раз и навсегда отказаться от откровенно популистских обещаний наполнить казну миллиардами гривен благодаря приватизации. Вместо этого лучше максимально сконцентрироваться на одном крупном предприятии, очистить его от долгов и судебных исков, создать реалистичные инвестиционные планы и требования к будущему собственнику. Именно по похожей методологии был реализован едва ли не единственный успешный приватизационный кейс «Криворожстали»;

3) правительству нужно еще до приватизационных аукционов решить все инфраструктурные и другие проблемы каждого конкретного объекта, а также надо предоставлять будущему собственнику сроком до трех лет максимальную институциональную, техническую, правовую и другую поддержку на центральном и местном уровнях;

4) создать систему действенных предохранителей, чтобы сделать невозможной приватизацию «голубых фишек» экономики (в том числе через подставные компании с признаками фиктивности, так называемые фирмы-однодневки) бывшими неэффективными собственниками, юрлицами с негативной репутацией, монополистами сферы (последнее прямо касается ОГХК, облэнерго и др.).

***

№ 988.

Не знаю як вам, а ось мені вся ця поточна ситуація коли нас обстрілюють, а ми не можемо відповісти нагадує *«Снарядний голод 1914-1915»*

Вернієвський **2022-11-15**

Тоді на початку війни у німців з’явилась нова інноваційна зброя того часу - 6 дюймові гаубиці ***(15 cm schwere Feldhaubitze 13***), які стріляли розривними снарядами. До німців зброя з таким калібром використовувалась тільки при облогах фортець, але через свої габарити була непридатною для польової мобільної війни з різкими змінами позицій. Інноваційність німецькоі зброі полягала в тому, що вона поєднувала мобільність легкої артилерії і високу руйнівну силу важкої облогової артилерії.

***

15 cm sFH 13

Орудие 15 cm sFH 13 в музее города Брантфорд

Тип	тяжёлая гаубица
Страна	Германская империя
История службы	
Годы эксплуатации	1914-1945
На вооружении	• / Германия • Османская империя • Бельгия • Нидерланды
Войны и конфликты	Первая мировая война, Вторая мировая война
История производства	
Конструктор	Krupp
Разработан	1913
Производитель	Krupp, Rheinmetall, Spandau
Годы производства	1913-1918

Всего выпущено	3409
Варианты	kurz sFH 13 lg. sFH13 lg. sFH13/02
Характеристики	
Масса, кг	2250
Скорость транспортировки по шоссе, км/ч	365 м/с[1]
Длина, мм	2540
Длина ствола, мм	2096
Снаряд	149 мм фугасный снаряд[d][1]
Масса снаряда, кг	42
Калибр, мм	149,1
Затвор	горизонтальный скользящий
Противооткатное устройство	гидропневматическое
Угол возвышения	от –4° до +45°
Угол поворота	9°
Скорострельность, выстрелов/мин	3 выстр./мин
Начальная скорость снаряда, м/с	381 м/с
Максимальная дальность, м	8600 м
Медиафайлы на Викискладе	

***15 cm sFH 13**, полное наименование **15 cm schwere Feldhaubitze 1913** (нем. 15 см тяжёлая полевая гаубица 1913 года) — немецкая тяжёлая гаубица времён обеих мировых войн. Также состояла на вооружении Турции, Бельгии и Нидерландов.*

Данная гаубица пришла на замену гаубице того же калибра 15 cm sFH 02. За счёт увеличения длины ствола с теми же боеприпасами ресурс ствола вырос на 15%. До конца войны гаубица состояла на вооружении Германской империи, после Версальского мира большая часть этих орудий была передана Бельгии и

Нидерландам в качестве военных репараций (в Бельгии они получили наименование Obusier de 150 L/17)[2].

До 1933 года она оставалась единственным типом тяжёлого оружия, которое скрывали немцы. *В 1933 году после прихода национал-социалистов к власти новой гаубицей по стандарту стала 15 cm sFH 18, а старая гаубица образца 1913 года была сдана в резервные подразделения[2]. На 1 сентября 1939 года в Вермахте числилось 696 таких гаубиц. На начальном этапе Второй мировой войны батареи этих гаубиц участвовали в артобстрелах в ходе оккупации Голландии, Бельгии, Франции и Люксембурга. Захваченные трофейные гаубицы получили кодовые обозначения 15 cm sFH 409(b) (бельгийские) и 406(h) (голландские)[3].*

Летом 1942 года 30 полевых орудий были установлены на САУ 15 cm sFH 13/1(SF) auf GW Lorraine Schlepper (f), переделанных из французских трофейных бронетранспортеров Lorraine 37L, которые в июле-августе отправились в Северную Африку. Тогда же были переделаны ещё 64 машины. Часть из них получила вновь сформированная летом 1943 года 21-я танковая дивизия, участвовавшая в обороне Нормандии[4]. На тот момент во Франции находились 54 САУ.

***

Масса каждой гаубицы превышала 2,2 т, стрельба снарядами массой примерно 39,17 кг могла вестись на расстоянии до 8 900 м.[3]

***

Ordnance QF 17-pounder *(англ. Ordnance Quick Firing 17-pounder, дословно — «Скорострельное 17-фунтовое артиллерийское орудие», или просто* ***17-фунтовка****) — английская противотанковая пушка калибра 76.2 мм времён Второй мировой войны. Она использовалась как самостоятельно на колёсном лафете, так и для вооружения целого ряда английских танков и САУ. Являлась лучшей противотанковой пушкой союзников. С использованием бронебойного подкалиберного снаряда с отделяющимся поддоном она была способна пробить броню любого немецкого танка. В войсках после войны была заменена на 120-мм безоткатное противотанковое орудие L6 WOMBAT, для установки на танки на смену была принята 84-мм Ordnance QF 20 pounder.*

противотанковая пушка QF 17 pounder

17-фунтовка в музее Batey ha-Osef, Израиль

Калибр, мм	76,2
Расчёт, чел.	5—6
Скорострельность, выстр/мин	20, 10 (практическая)
Дульная скорость, м/с	884 (калиберный) 1204 (подкалиберный)
Эффективная дальность, м	1500
Максимальная дальность, м	10 500
Ствол	
Длина ствола, мм/клб	4191 мм (55)
Масса	
Масса в боевом положении, кг	3050
Габариты в походном положении	
Ширина, мм	2200
Высота, мм	1600
Углы обстрела	
Угол ВН, град	–6° — +16.5°
Угол ГН, град	60°

Медиафайлы на Викискладе

17-фунтовка, вид сбоку

17-фунтовка в бою в сентябре 1944 года

Ordnance QF 17-pounder *(англ. Ordnance Quick Firing 17-pounder, дословно — «Скорострельное 17-фунтовое артиллерийское орудие», или просто* ***17-фунтовка****) — английская противотанковая пушка калибра 76.2 мм времён Второй мировой войны. Она использовалась как самостоятельно на колёсном лафете, так и для вооружения целого ряда английских танков и САУ. Являлась лучшей противотанковой пушкой союзников. С использованием бронебойного подкалиберного снаряда с отделяющимся поддоном она была способна пробить броню любого немецкого танка. В войсках после войны была заменена на 120-мм безоткатное противотанковое орудие L6 WOMBAT, для установки на танки на смену была принята 84-мм Ordnance QF 20 pounder.*

*Ещё до принятия на вооружение 6-фунтовой (57-мм) противотанковой пушки британские специалисты предсказывали её грядущую неспособность к борьбе со всё увеличивающейся бронёй немецких танков. В конце 1940 года начались конструкторские работы по созданию замены 6-фунтовки, которые в основном были завершены к концу 1941 года. Первая производственная линия для производства новых пушек была готова к весне 1942 года. После появления на североафриканском театре военных действий новых тяжёлых немецких танков «Tiger» первая партия из 100 17-фунтовых орудий была быстро туда отправлена в сентябре 1942 года для противодействия этой новой угрозе. Спешка была настолько большой, что эти орудия были посланы в Африку ещё до разработки надлежащих для них лафетов. Поэтому их пришлось смонтировать на лафетах от 25-фунтовой гаубицы. Эта ранняя версия известна как **17/25-pounder** под кодовым названием Pheasant. Впервые они были применены в бою в феврале 1943 года.*

Полностью разработанные 17-фунтовки были запущены в серийное производство в 1943 году и были впервые использованы в боях в Италии. В 1944 году англичане начали использовать подкалиберный снаряд с отделяющимся поддоном, который развивал скорость 1204 м/с. Введение таких боеприпасов значительно увеличило бронепробиваемость пушки до 231 мм на дистанции 500 м при угле встречи 90°[1].

Изначально осколочно-фугасный снаряд, разработанный для 17-фунтовки, был недостаточно мощным. Недостаток мощности объяснялся тем, что из-за мощного метательного заряда в гильзе пришлось увеличить толщину стенок снаряда во избежание его разрушения от нагрузок при движении в канале ствола при выстреле. Как следствие, в снаряде уменьшилась масса взрывчатого вещества. Уменьшение метательного заряда в унитарном выстреле с осколочно-фугасным снарядом позволило сделать стенки снаряда более тонкими и разместить в нём больше взрывчатки.

17-фунтовая пушка была намного более тяжёлым и габаритным орудием чем её 6-фунтовая предшественница. Как следствие, она требовала тягача для своей транспортировки и не могла перекатываться силами расчёта на поле боя. Для буксировки на грунте со слабой несущей способностью использовался артиллерийский тягач на базе танка «Crusader». Орудие использовалось только в танковых частях и подразделениях противотанковой артиллерии, пехоте оно по штату не полагалось.

Пушка была быстро приспособлена для использования в качестве танкового орудия, превзойдя по своим качествам любую иную американскую или британскую танковую пушку. Первым её получили танки-истребители «Challenger» поступавшие на вооружение разведподразделений английских (а также польских и канадских) танковых дивизий и чешской танковой бригады, а также САУ «Avenger» созданной на этом же шасси[2]. Пушка оказалась настолько удачной, что её легко удалось разместить в танке M4 «Sherman»

вместо прежнего 75-мм орудия, эта его модификация в спешке была принята на вооружение к моменту высадки в Нормандии как «Sherman Firefly». Англичане также переоборудовали массу своих противотанковых самоходок M10 «Wolverine», заменив американскую трёхдюймовую пушку на свою 17-фунтовую. Получившаяся машина получила название «Achilles» или просто «17-фунтовый M10». А также выпускали противотанковые САУ «Archer» на базе танка «Valentine». В 1943 году была разработана модификация пушки специально для установки в башне танка — «77 mm HV» первым ею был оснащен танк «Comet».

Американская армия не использовала 17-фунтовую пушку, несмотря на предложение британской стороны о её поставках. Тем не менее, успех британских 17-фунтовок не прошёл незамеченным, американцы сделали по её образу длинноствольное 76-мм танковое орудие. Однако оно по своей бронепробиваемости уступало 17-фунтовке.

17-фунтовые пушки использовались в войне в Корее не только против танков, но и против укреплений.

***

В той же час левова частина артилерії британців складалась з 18-фунтових легких гармат (***Ordnance QF 18-pounder***), які стріляли шрапнелю. Шрапнель була досить ефективною у відкритому бою, але коли війна перейшла в фазу окопної війни, то ця зброя була неспроможна знищити ворога в окопах, руйнувати кулеметні гнізда та навіть загородження з колючою проволокою. Звичайно, в них була також невелика кількість важкої артилерії, яка складалась з польових гаубиць калібром в 4,5 дюйма і важких 6-дюймових гаубиць, але її було дуже важко транспортувати і тому використання було дуже обмеженим.

І здавалось би. Є відома проблема. Невже так важко знайти для неї рішення? Виявляється так.

Досить довгий час британські військові планувальники не хотіли визнавати нові реалії війни. В них закарбувався досвід Англо-бурської війни, де шрапнель зіграла ключову роль. І вони думали, що окопна війна має тимчасовий характер і згодом шрапнель знову стане визначальною в цій війні також.

Тому

> — кожного разу, коли оперативне командування британськими військами у Франції просило збільшити поставки важкої артилерії та розривних боєприпасів для них, то Лондон відповідав відмовою.

Найгірше в цій ситуації було те, що навіть шрапнельний боєприпас не поставлявся в достатній кількості для потреб фронту. Ще до початку Першої світової війни командування встановило норми щоденного споживання боєприпасів. І в рамках цих норм Міністерство періодично постачало боєприпаси, яких мало б вистачити на певну кількість днів. Ситуація на фронті показала, що ця норма абсолютно не відповідає реальним потребам армії. І майже кожного дня командувач британськими військами у Франції Джон Френч слав телеграми в Лондон вказуючи на цю проблему. В кінці вересні він писав, що поточна норма складає менш ніж 7 снарядів на одну 18-фунтову гармату в день. Це дуже мало. Адже в останні неділі для зупинки наступу німецьких військ на річці Марна, вони були змушені були збільшити спожавиння аж до 14 боєприпасів в день. Оскільки снаряди швидко закінчились, то вони не могли задіяти артилерію для забезпечення подальшого успішного контрнаступу в битві на річці Ена. І через це наступ провалився.

А **Міністерство війни хоч і розуміло проблему, але не знало як її можна вирішити**.

Поточні виробничі потужності були і так завантажені по максимуму. Тому на кожен запит збільшити постачання боєприпасів, в них була одна відповідь: «Як тільки виробництво досягне необхідних об’ємів, то ми збільшимо постачання. А до того моменту радимо економити боєприпаси».

Проходили місяці, але ситуація не змінювалась. Тому проблема недостатності боєприпасів давалась взнаки і в інших битвах. Кожного разу через недостатню кількість артилерії та боєприпасів, союзні війська не могли провести артилерійську підготовку перед наступом, яка б могла знищити кулеметні гнізда та проволоку і тим самим спростити завдання захоплення нових позицій. Через це вони мусили атакувати добре укріплені позиції і нести непотрібні втрати, так і не досягнувши цілей операції.

Для того, щоб наглядно показати наскільки забезпечення не відповідало реальним потребам, то в кінці 2014 на підставі оцінки досвіду останніх п’яти місяців війни, Френч надав звіт де вказав потреби в боєприпасах, які необхідні для виконання військових завдань:

1) **50 снарядів в день для 18-фунтових гармат**
2) **40 снарядів для гаубиць калібру 4,5 дюйма**
3) ***Фактичні* ж поставки боєприпасів у грудні склали лише — 6 снарядів в день для 18-фунтових гармат і 5 снарядів для гаубиць.**

Насправді, тут не можна сказати, що військове міністерство не намагалось вирішити проблему. Воно намагалось. Пробувало переконувати компанії збільшувати виробничі потужності, при необхідності наймати субпідрядників, але все це не давало необхідного результату.

Тому в січні 1915 Лорд Кітченер направив у Францію відповідь:

> — Нажаль **ми не можемо задовольнити ваші потреби в снарядах в тих кількостях, які вам необхідні для наступальних дій**. Хоча ми докладаємо всі сили для забезпечення армії необхідними ресурсами, але наші можливості не можуть задовольнити ваші потреби.

І **чим довше тривала війна, тим більш явною ставала проблема недостатності артилерії та боєприпасів**.

> — Якщо на початку війни проблема недостатності боєприпасів не було настільки помітною, бо існували певні складські запаси. То, з часом, по мірі зменшення цих запасів, ставало все більш зрозуміло, що британська військова промисловість була нездатна забезпечити армію достатню кількість боєприпасів.

Взагалі, тут важко виділити якусь одну причину.

Головне що **проблема повільно наростала з місяця в місяць, а поточно керівництво не знало як її вирішити. І безумовно така ситуація не могла продовжуватись безкінечно**.

Адже за цю неспроможність вирішити проблему країна платила надто дорогу ціну - людські життя.

Тому звичайно, що з часом почало зростати невдоволення і все частіше й частіше лунала критика поточного уряд, а особливо військового міністра Кітченера.

> *— 14 травня вийшла розгромна стаття в газеті Таймс з таким заголовком: **“Потреба в снарядах. Британські атаки зупинені - причина в обмежених постачаннях військового спорядження”**. І в цій статті Френч дав відверте інтерв’ю про поточну недостачу боєприпасів на фронті і також як ці відсутність боєприпасів приводить до надмірних втрат та відсутності відчутних перемог.*
>
> *Згодом вийшла ще одна стаття в Дейлі Мейл з заголовком: **«Скандал зі снарядами. Фатальна помилка Кітченера»**. І тоді чи не вперше суспільство дізналось наскільки плачевною є ситуація на фронті. Хоча й не всі погоджувались з тим, що в цьому провина Кітченера, оскільки для*

багатьох він був героєм. Тим не менш, саме цей публічний скандал спровокував відставки окремих міністрів та зміни в уряді.

Для того щоб оперативно вирішити проблему постачання зброї, то були вирішено створити окреме *Міністерство військового спорядження*, головним завданням якого було збільшення виробництва зброї та боєприпасів, які необхідні для потреб війни.

Очолив це нове мінічтерство Ллойд ***Джордж***, який займав раніше посаду Міністра фінансів. Взагалі, він не був військовим і не мав досвіду у військовому виробництва, але призначили саме його, оскільки він непогано себе зарекомендував на посаді Міністра фінансів і мав приблизне розуміння, так як він виділяв фінансування на потреби військових. А також в період недостачі боєприпасів, саме він найбільше говорив про цю проблему і пропонував шляхи її вирішення.

Як потім зізнавався Ллойд ***Джордж*** в своїх мемуарах, що насправді для нього це було кроком назад.

І все що він отримав, це Міністерство, яке необхідно було створити з нуля, а в його ропорядженні був тільки стіл і стул. Тим не менш, дуже скоро йому вдалось створити досить потужне Міністерство, якому нарешті вдалось подолати бюрократію військового міністерства, вирішити проблеми з робочою силою, раціоналізувати постачання та різко збільшити виробництво.

Як йому це вдалось?

Першим і головним завданням була збільшення виробництва боєприпасів. Окрім того, на Міністерство була покладена задача по збільшенню виробництва гармат, гвинтівок, кулеметів та обладнання. Масштаби та рівень впливу настільки швидко розширювались, що згодом нове міністерство почало контролювати всі промислові підприємства держави.

До кінця війни жоден підприємець не міг заснувати нове виробництво, або ж розширити старе для інших цілей, окрім обороне.

Кожен завод, кожна будівля могли бути реквізовані для військового виробництва.

Тепер вся промисловість, окрім певних компаній, мала працювати на потреби оборони.

*Цей **контроль розповсюджувався не тільки на виробників готової продукції, але й на виробників сировини та виробничого обладнання**.*

Звичайно, для того щоб підтримати виробників, Міністерство фінансувало через гранти та субсидії на купівлю обладнання, розширення виробництва або ж переведення виробництва для військових потреб.

Ще одним способом збільшення виробництва було створення мережі державних заводів.

> ***І вже через 7 місяців робити, в доповнення до 4 існуючих заводів, було створено ще 73 завода, 36 з яких займались виробництвом снарядів та компонентів до них!*** *До кінця війни кількість заводів, які працювали під егідою Міністерства складала 218, які виробляли різну продукцію військового спорядження від станків до аеропланів,*

Якщо говорити про результати, то можна порівняти виробництво в перший рік війни до моменту створення виробництва і через рік після його створення:

> ***1) Виробництво легких боєприпасів збільшилось з 2 млн снарядів до 15 млн.***
>
> ***2) Середні боєприпаси з 400 тис до 4 млн***
>
> ***3) Важкі боєприпаси з 26 тис до 500 тис***
>
> ***4) Дуже важкі боєприпаси з 14 тис до 280 тис.***

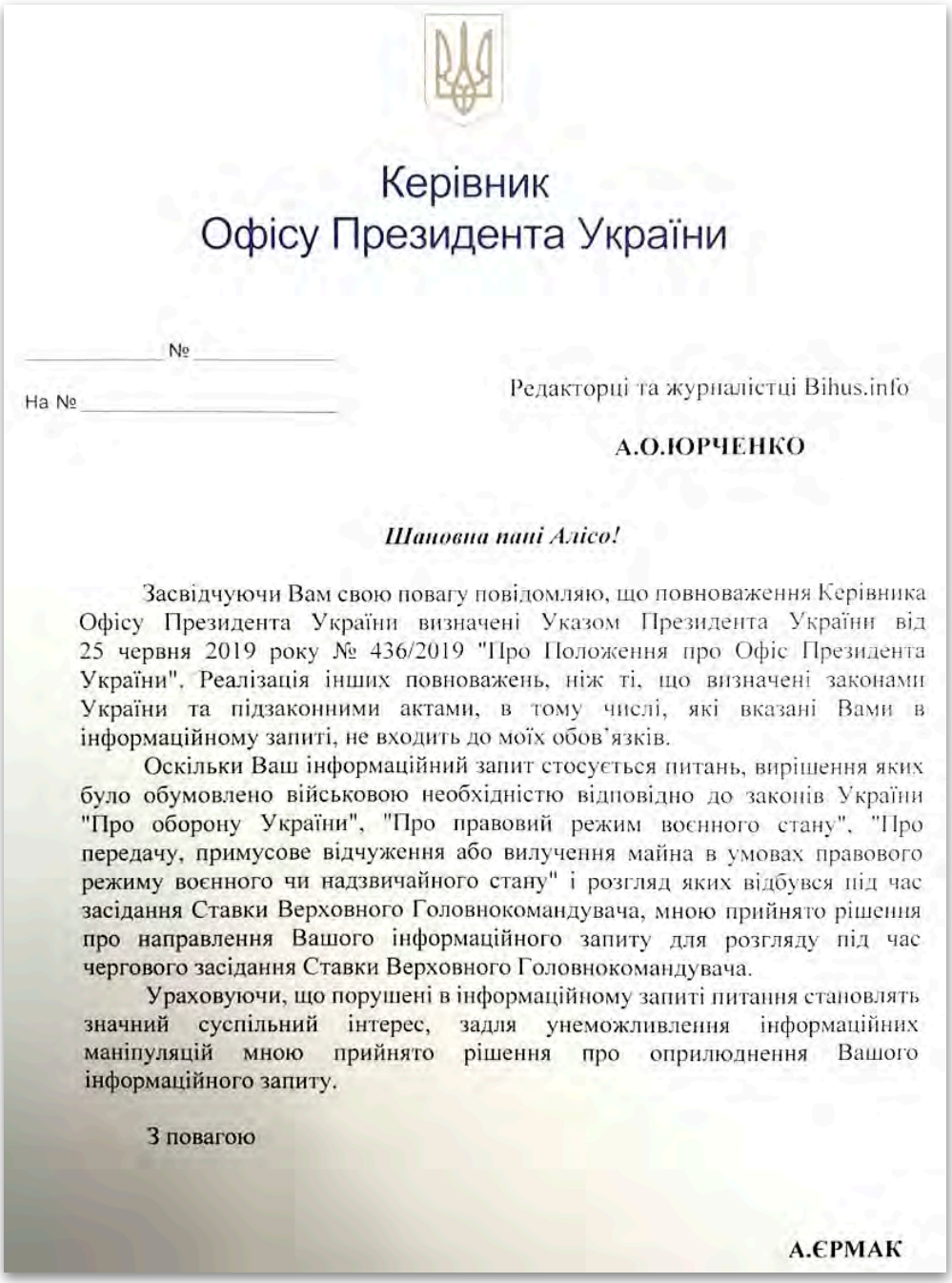
Всього за рік часу Міністерство під його керівництвом перетворилось в найбільшого покупця, продавця та роботодавця у Великій Британії.

А сам Ллойд ***Джордж*** перетворився в національного героя, що в майбутньому відкрило для нього дорогу до посади Прем'єр міністра Великої Британії.

***

№ 989.

Вперше за 20 років у професії бачу таке. Журналіст, який в процесі роботи над матеріалом намагається розібратися і надсилає запити тим, про кого згадуватиме у матеріалі, щоб дати їм слово, ще до виходу матеріалу отримує дикі перекручені звинувачення про майбутній матеріал, який ще ніхто не бачив

Керівник
Офісу Президента України

_____ № _____

На № _____

Редакторці та журналістці Bihus.info

А.О.ЮРЧЕНКО

Шановна пані Аліса!

Засвідчуючи Вам свою повагу повідомляю, що повноваження Керівника Офісу Президента України визначені Указом Президента України від 25 червня 2019 року № 436/2019 "Про Положення про Офіс Президента України". Реалізація інших повноважень, ніж ті, що визначені законами України та підзаконними актами, в тому числі, які вказані Вами в інформаційному запиті, не входить до моїх обов'язків.

Оскільки Ваш інформаційний запит стосується питань, вирішення яких було обумовлено військовою необхідністю відповідно до законів України "Про оборону України", "Про правовий режим воєнного стану", "Про передачу, примусове відчуження або вилучення майна в умовах правового режиму воєнного чи надзвичайного стану" і розгляд яких відбувся під час засідання Ставки Верховного Головнокомандувача, мною прийнято рішення про направлення Вашого інформаційного запиту для розгляду під час чергового засідання Ставки Верховного Головнокомандувача.

Ураховуючи, що порушені в інформаційному запиті питання становлять значний суспільний інтерес, задля унеможливлення інформаційних маніпуляцій мною прийнято рішення про оприлюднення Вашого інформаційного запиту.

З повагою

А.ЄРМАК

2022-11-17

Юрченко Аліса

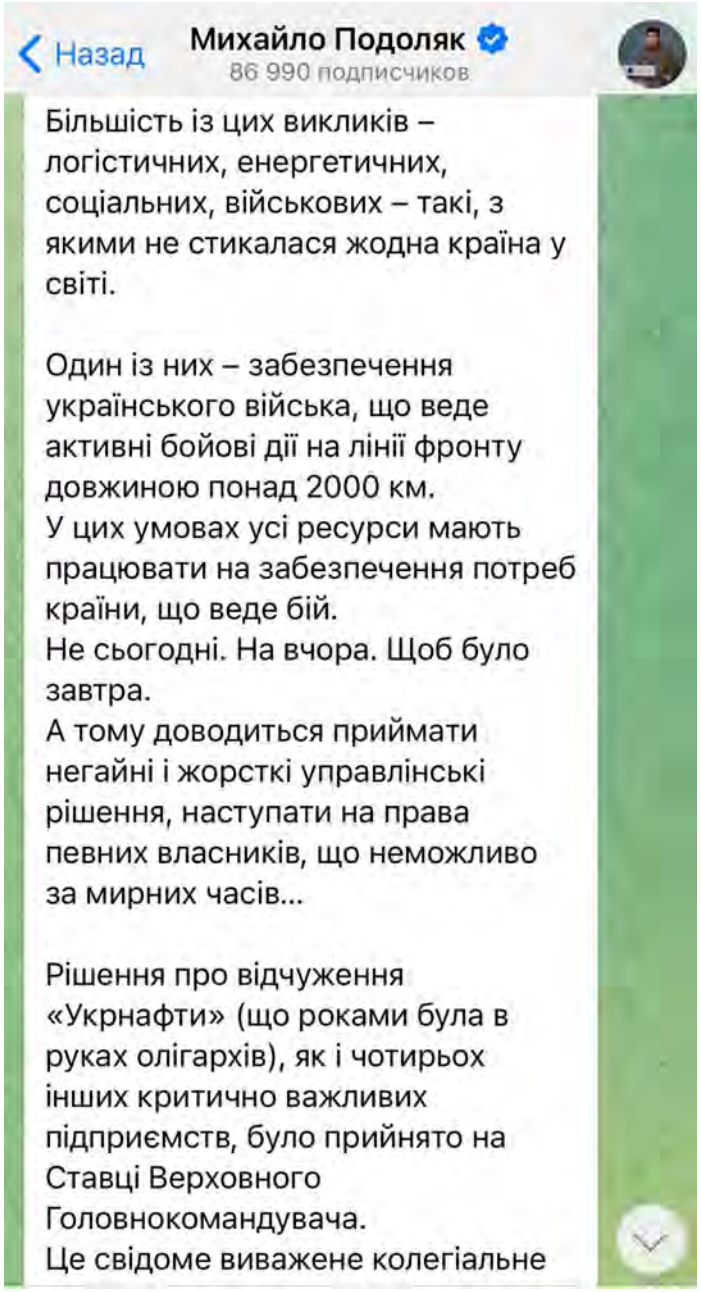
Поясню. Я працювала над випуском, у якому аналізувала кадрові призначення в різні державні органи і на підприємства державної

форми власності людей, які мають давню історію стосунків з керівником Офіса президента Андрієм Єрмаком.

І, звісно, серед інших запитів надіслала запит, адресований персонально йому. Пропозицію записати інтерв'ю і перелік питань. Серед інших прізвищ там згадувалось свіже призначення в наглядову раду "Укрнафти" екс-співробітниці юридичної компанії Андрія Єрмака і керівника Кабінету Андрія Єрмака.

Сьогодні від ОП надійшла відповідь про те, що Андрій Єрмак прийняв рішення опублікувати мій запит - замість відповідей на питання. І ще - що передасть адресований персонально йому запит... Ставці Верховного Головнокомандувача.

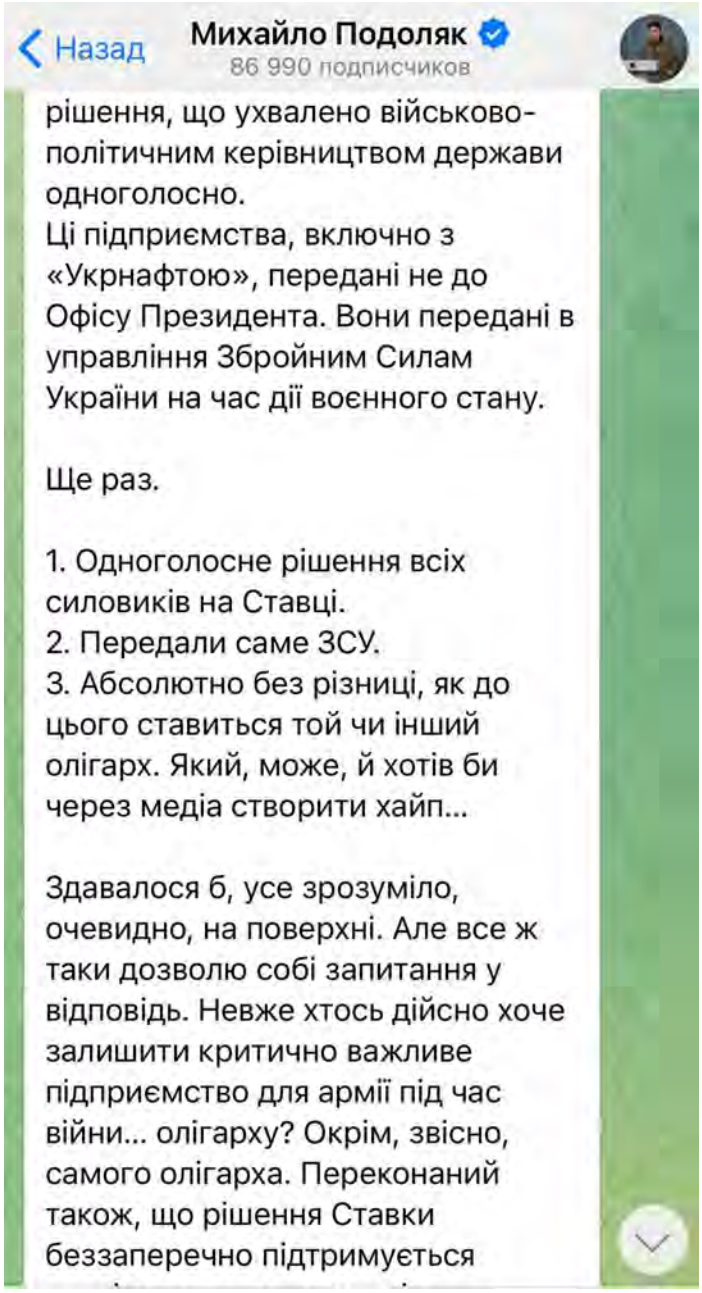

А ще через кілька годин мій запит, адресований Андрію Єрмаку, опублікував Михайло Подоляк, причому додав вигаданий ним самим контекст неопублікованого матеріалу.

Назвав його спробою “кинути тінь на колегіальне рішення… Ставки Верховного Головнокомандувача в чиїхось комерційних інтересах”.

Так от. Запит охоплював дуже різні призначення. В контексті “Укрнафти” я цікавилася, чому Міноборони вирішило призначити в наглядову раду переданої йому компанії екс-партнерку Андрія Єрмака і керівника кабінету Андрія Єрмака. Як це сталося? Хто їх рекомендував? А не те, що вигадав зі стелі пан Подоляк, аби наперед дискредитувати матеріал, якого він не бачив.

Рішення Андрія Єрмака публікувати мій запит через Михайла Подоляка, додаючи при цьому вигаданий контекст матеріалу, - це

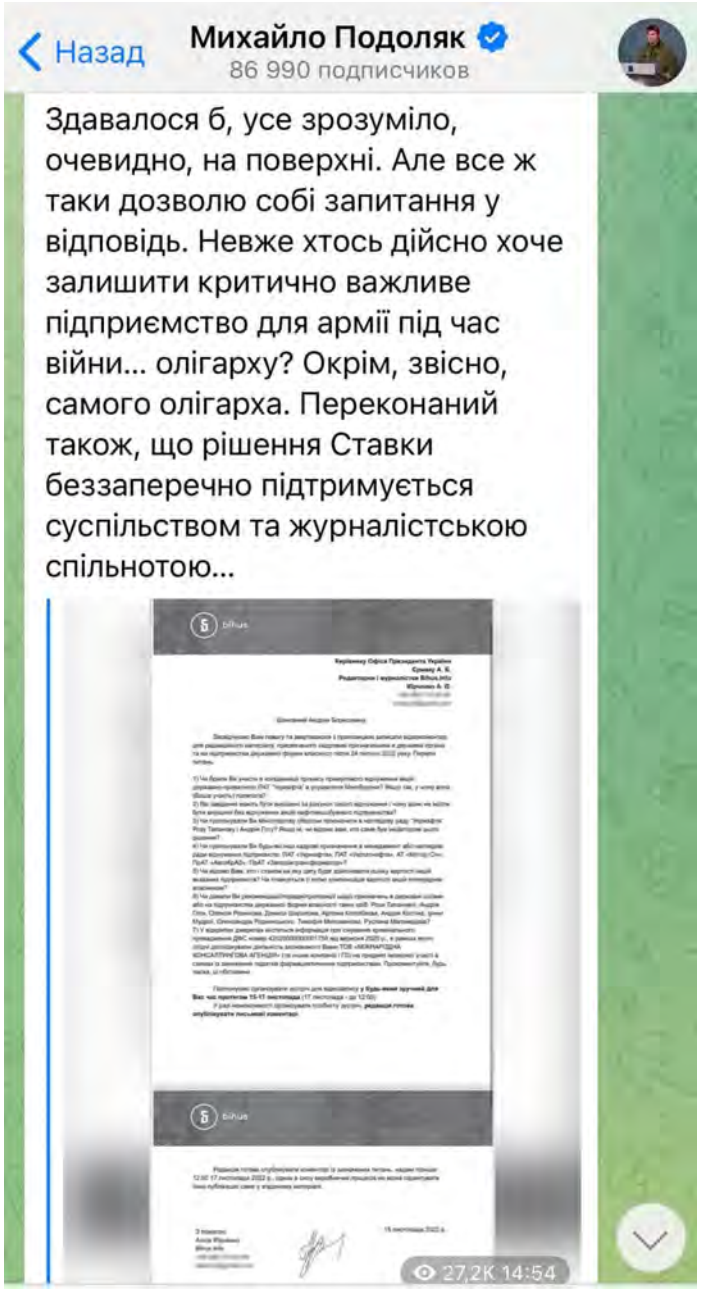

маніпулятивна спроба піти від відповіді на ВСІ питання, озвучені у запиті.

Як пожартувала моя колега, якась нова система протижурналістської оборони.

А матеріал вийде. І він не про рішення Ставки Верховного Головнокомандувача щодо відчуження “Укрнафти”. А про кадрові призначення в найрізноманітніші держоргани і підприємств, зокрема і найсвіжіші. Призначення людей, які мають історію стосунків з

Андрієм Єрмаком.

І наостанок щодо спроби прив’язати цей матеріал до інтересів олігархів - ось найсвіжіше моє про олігарха Коломойського:

https://cutt.ly/lMIAgMV

Йому мої питання теж не подобаються. Але “не подобаються питання” - не привід поводити себе по-дикунські.

Нашу команду багато разів при різних президентах і адміністраціях намагалися звинуватити в роботі на когось. Найкращим нашим аргументом всі ці роки були сильні сюжети про абсолютно різних чиновників і бізнесменів, з усіх можливих політичних таборів.

Користуючись нагодою, запрошую на ютюб ***Bihus.Info***. Там багаторозслідувань - і про посадовців, і про олігархів, і звісно про злочини росіян в Україні.

bihus

Керівнику Офіса Президента України
Єрмаку А. Б.
Редакторки і журналістки Bihus.Info
Юрченко А. О.
[redacted]

Шановний Андрію Борисовичу,

Засвідчуємо Вам повагу та звертаємося з пропозицією записати відеокоментар для редакційного матеріалу, присвяченого кадровим призначенням в державні органи та на підприємства державної форми власності після 24 лютого 2022 року. Перелік питань:

1) Чи брали Ви участь в координації процесу примусового відчуження акцій державно-приватного ПАТ "Укрнафта" в управління Міноборони? Якщо так, у чому вона (Ваша участь) полягала?
2) Які завдання мають бути вирішені за рахунок такого відчуження і чому вони не могли бути вирішені без відчуження акцій нафтовидобувного підприємства?
3) Чи пропонували Ви Міністерству оборони призначити в наглядову раду "Укрнафти" Розу Тапанову і Андрія Готу? Якщо ні, чи відомо вам, хто саме був ініціатором цього рішення?
4) Чи пропонували Ви будь-які інші кадрові призначення в менеджмент або наглядові ради відчужених підприємств: ПАТ «Укрнафта», ПАТ «Укртатнафта», АТ «Мотор Січ», ПрАТ «АвтоКрАЗ», ПрАТ «Запоріжтрансформатор»?
5) Чи відомо Вам, хто і станом на яку дату буде здійснювати оцінку вартості акцій вказаних підприємств? Чи планується (і коли) компенсація вартості акцій попереднім власникам?
6) Чи давали Ви рекомендації/поради/пропозиції щодо призначень в державні органи або на підприємства державної форми власності таких осіб: Рози Тапанової, Андрія Готи, Олексія Резнікова, Дениса Шарапова, Артема Колюбаєва, Андрія Костіна, Ірини Мудрої, Олександра Роднянського, Тимофія Милованова, Руслана Магомедова?
7) У відкритих джерелах міститься інформація про існування кримінального провадження ДФС номер 42020000000001758 від вересня 2020 р., в рамках якого слідчі досліджували діяльність заснованого Вами ТОВ «МІЖНАРОДНА КОНСАЛТИНГОВА АГЕНЦІЯ» (та інших компаній і ГО) на предмет імовірної участі в схемах із заниження податків фармацевтичними підприємствам. Прокоментуйте, будь ласка, ці обставини.

Пропонуємо організувати зустріч для відеозапису **у будь-який зручний для Вас час протягом 15-17 листопада** (17 листопада - до 12:00).

У разі неможливості організувати особисту зустріч, **редакція готова опублікувати письмові коментарі**.

bihus

Редакція готова опублікувати коментарі із зазначених питань, надані пізніше 12:00 17 листопада 2022 р., однак в силу виробничих процесів не може гарантувати їхню публікацію саме у згаданому матеріалі.

З повагою,
Аліса Юрченко
Bihus.Info
[redacted]

15 листопада 2022 р.

***

Лерос **2022-11-17**

Радник Єрмака, Михайло ***Подоляк*** опублікував гнівний допис, про небачене нахабство журналістів ***Бігус.інфо***, які дозволили собі написати журналістське звернення з незручним питанням до Андрія Борисовича

Вони запитали те, про що всі говорять:

> **— якого біса він напихав «тимчасово націоналізовану» «Укрнафту» своїми шестиройдами, за**

що отримали публічне осудження від Подоляка.

Він захищаючи свого господаря, звинувачує їх

1) **у киданні якоїсь тіні на ставку головнокомандувача,**
2) **гру в чиїхось комерційних інтересах та**
3) **перешкоджання перемозі України в «екзистенційній» війні проти рфії. ШТА?**

Вважаю,

> **— якщо далі так підуть справи, Офіс Президента може не зупинитися в деградації свободи слова, та в перспективі прийняти закон про «іноагентів», за кальками кураторів з Росії.**

Для прикладу,

> **— іноземні та демократичні ЗМІ в Україні вже позбавили акредитації в зоні бойових дій, бо не лизали дупу зеленому наполеону.**

Слуги Народу активно користуються війною, щоб проштовхувати відверте свавілля.

Вони забули, що ще не так давно українці дали відсіч зграї януковича, а тому і цим оскаженілим блазням перевернути Україну до гори дригом не вдасться.

***

Ніколов **2022-11-17**

Це ж як у Єрмака пригоріло що таку аферу укрутив. Звів ставку Верховного Головнокомандуючого до вахтьорскої будки на вході в касу.

І знаєте що? Цієї історії не покажуть по найпопулярнішому телешоу країни - Єдиному марафоні, що зараз має охоплення на рівні 20%.

***

Бутусов **2022-11-17**

Відверто нахабна поведінка до журналістки ***Бігус.інфо*** Аліси ***Юрченко*** у виконанні голови офісу президента Андрія ***Єрмака***.

Президент Зеленський ухвалив рішення про націоналізацію та передачу Міністерству оборони компанії «Укрнафта». Але жодного представника Міноборони у нову Наглядову раду компанії не ввели, зато ввели бізнес-партнерів Єрмака, які з ним напряму пов'язані.

Мета очевидна

- оскільки виробництво «Укрнафти» зараз вже знищено, цінність представляє у компанії хіба що роздрібна мережа з 550 заправок «Укрнафти», яка щоденно генерує живі гроші.

І саме тому Юрченко направила запит до Єрмака про його людей у складі Наглядової ради, і на це логічне питання мала бути дана відповідь по суті.

Але Єрмак відмовився навіть відповідати на журналістський запит про свій комерційний інтерес у справі «Укрнафти», заявивши, що нібито діє у державних інтересах під час війни з Росією.

Якби державні інтереси вимагали, то у наглядовій раді мали б бути представники Міністерства оборони, а не Єрмака.

А стосовно стосунків з Росією, то

— саме Єрмак три роки вів сепаратні перемовини з РФ, і весь цей час брехав про неіснуючі успіхи, «всеосяжне перемир'я», прогрес у досягнені миру, за ним цю брехню повторював президент Зеленський, і разом вони ввели в оману народу України, зірвали підготовку до війни, зірвали за три роки повністю закупівлю боєприпасів, зірвали розгортання оперативного резерву та територіальної оборони, зірвали оборону на півночі та півдні. **Під прикриттям брехливих заяв про мир з РФ Путін готувався до війни.** І тепер ці люди мають нахабство прикривати власні оборудки рішеннями Ставки Верховного Грловнокомандувача, і не відповідати на абсолютно конкретні та справедливі запити.

Телемарафон призвів до повної безвідповідальності влади та приховування від елементарних питань.

***

😡Протижурналістська оборона від ОП?

Друзі, **вперше за час нашої роботи представники влади публікують запит замість відповіді на запит. З маніпулятивними звинуваченнями і вигаданою темою майбутнього сюжету.** І оскільки це роблять представники Офісу Президента, схоже, потрібно дещо прояснити.

📹 Напередодні нового випуску Аліса Юрченко відправила ряд питань голові Офісу Президента Андрію Єрмаку з пропозицією прокоментувати призначення його добрих знайомих у важливі державні органи і держпідприємства.

> **Серед інших прізвищ там згадувалось свіже призначення в наглядову раду "Укрнафти" екс-співробітниці юридичної компанії Андрія Єрмака і керівника кабінету Андрія Єрмака. Як це сталося і хто їх рекомендував Міноборони. Далеко не те, що вигадав пан Подоляк, аби наперед дискредитувати майбутній матеріал.**

❗ Однак, запит охоплював дуже різні призначення. І до Офісу Генпрокурора, і до Міноборони, і до Ради з держпідтримки кінематографії, Ощадбанку, Мін'юсту. А ще запит містив питання стосовно кримінального провадження щодо можливого заниження податків, в якому фігурує компанія, заснована Єрмаком.

Сьогодні від ОП надійшла відповідь про те, що Андрій **Єрмак прийняв рішення опублікувати запит - замість відповідей на питання**.

А ще через кілька годин **його опублікував Михайло Подоляк, причому додав вигаданий ним самим контекст неопублікованого матеріалу**.

Назвав його

> спробою “кинути тінь на колегіальне рішення… Ставки Верховного Головнокомандувача в чиїхось комерційних інтересах”:
>
> https://t.me/M_Podolyak/115

Рішення Андрій Єрмак публікувати запит через Михайла Подоляка, додаючи при цьому вигаданий контекст матеріалу, - це маніпулятивна спроба піти від відповіді на ВСІ питання, озвучені у запиті.

Матеріал вийде.

> **1) І він не про рішення Ставки Верховного Головнокомандувача щодо “Укрнафти”,** а
>
> 2) **про кадрові призначення в найрізноманітніші держоргани і підприємства. Призначення людей, які мають історію стосунків з Андрієм Єрмаком.**

А якщо хтось після стількох років і сюжетів досі має сумніви чи надії прив’язати нас до олігархів, запрошуємо передивитись найсвіжіший сюжет Аліси про олігарха Коломойського:

https://cutt.ly/lMIAgMV

Якому, до речі, так само як офісу Президента, не подобаються наші питання.

Ну або заходьте на ютуб ***Bihus.Info***. Там дуже багато про посадовців з усіх політичних таборів, і про олігархів, і звісно про злочини росіян в Україні:

https://www.youtube.com/c/BIHUSinfo/featured

***

№ 990.

Стратегічна конфіскація. Що зробить держава з "Укрнафтою", КрАЗом і "Мотор Січчю"

П´ять найпотужніших підприємств переходять під повний контроль держави. Як це вплине на українську промисловість і можливості країни задовольняти оборонні потреби?

2022-11-12

Олексій Шевнін

Заступник головного редактора, редактор відділу "Економіка"

Є підстави сподіватися на зародження в Україні успішної промислової політики, однак найбільші прориви стануть можливими лише після війни / Facebook.com

1. Час прочитання

Одна з головних новин останніх днів — рішенням РНБО і указами президента повністю переведені у державну власність п’ять стратегічних

підприємств: "Укрнафта", "Укртатнафта", АвтоКрАЗ, "Мотор Січ" і "Запоріжтрансформатор".

Йдеться не про націоналізацію компаній, а про тимчасове вилучення їхніх акцій, що були у приватних руках, на підставі Закону України ***"Про передачу, примусове відчуження або вилучення майна в умовах правового режиму воєнного чи надзвичайного стану"***.

"Тепер вони мають працювати 24/7 для потреб нашої держави. Підприємства, які вже працювали, отримають більше замовлень та більше гарантій від держави щодо виробництва продукції. Роботу підприємств, які на сьогодні не функціонували, буде відновлено", — пояснив рішення прем'єр-міністр України Денис ***Шмигаль****.*

По завершенні воєнного стану власникам *мають повернути ці активи або відшкодувати їхню вартість* (на що відводиться п´ять бюджетних періодів, по суті п´ять років).

Держава швидко взяла (або посилила) контроль над цими стратегічними компаніями, які пов´язані з Костянтином Жеваго, Ігорем Коломойським, В'ячеславом Богуслаєвим та Костянтином Григоришиним. За лічені дні там провели загальні збори акціонерів та сформували нові наглядові ради, що призначають менеджмент. Уже відомо, що "Укрнафту" і "Укртатнафту" віддали в управління колишньому гендиректору автозаправної мережі WOG Сергію Корецькому.

На фоні цих подій постають два основні питання:

1) Чи допоможуть зміни у структурі власності ***наростити виробництво*** на цих підприємствах, зокрема для потреб оборони.

2) ***Навіщо*** державі мати акції, якщо в умовах воєнного стану закон дозволяє владі встановлювати контроль над діяльністю приватних підприємств.

З економічного погляду більш цікаве перше питання, тому ми сфокусуємося на ньому, а друге розглянемо паралельно.

2. Народження нафтового гіганта

ПАТ "Укрнафта" — найбільша нафтовидобувна компанія країни, яка

1) — завершила минулий рік з результатом майже 1,5 млн т нафти і конденсату (а також 1,1 млн куб. м природного газу).

Ще один напрямок роботи

2) — роздрібна торгівля нафтопродуктами на понад 530 АЗС. А в "Укртатнафти" основний актив — ***Кременчуцький нафтопереробний завод,*** який був **зруйнований** десятками ворожих ракет.

Обидві компанії поєднувала схожа структура власності:

— більшість має держава в особі НАК "Нафтогаз України", однак 42% акцій "Укрнафти" і 28% акцій "Укртатнафти" належали фірмам, пов´язаним з олігархами Ігорем ***Коломойським*** і Геннадієм ***Боголюбовим***. Також варто згадати президента групи DCH Олександра ***Ярославського***, який, за даними ЗМІ, володів 28%-ю часткою "Укртатнафти".

Навіщо державі забирати ці активи?

Керуючий партнер Національної антикризової групи Тарас ***Загородній*** вважає такий хід цілком логічним.

"Укрнафта" — питання стратегії. Нафта, яка видобувається в Україні, повинна йти в передусім на військові потреби. Переробляти нафту всередині країни зараз неможливо, бо заводи знищено, отже, вона має перероблятися за кордоном — у Польщі, Румунії, Словаччині — для забезпечення армійських

*потреб. Тому закономірна передача ["Укрнафти", — "ДС"] в управління саме **Міністерству оборони**", — сказав експерт в ефірі національного радіомарафону.*

Утім, відповідь, що акції нафтових компаній вилучаються у приватників, бо армії потрібне пальне, не повністю задовольняє директора групи "А-95" Сергія ***Куюна***.

"1) У держави є НАК ["Нафтогаз України"] і "Укрзалізниця", які можуть привезти будь-який обсяг, навіщо для цього цілий завод? Крім того, 2) на ринку більш ніж достатньо нафтопродуктів. А головне — "Укртатнафта" зруйнована, туди прилетіло понад 30 ракет. Завод треба відбудовувати, це сотні мільйонів доларів", — написав він у Facebook.

Згодом ситуація стала більш зрозумілою.

Після оголошення нового керівника, який управлятиме обома компаніями, а також заяв *СБУ* про заходи із забезпечення передачі *Кременчуцького НПЗ* "у робочому стані", стало зрозуміло, що

> **— на перспективу планується створення нафтового гіганта з інтегрованим процесом виробництва.**

*"У держави є видобуток нафти і будуть потужності з переробки (після війни, коли їх відремонтують). Також держава має величезну мережу автозаправок і тепер стає другим гравцем на ринку розливного палива після групи "Приват" . На відміну від неї, держава може створити вертикально інтегровану компанію — від видобутку нафти до переробки і продажу готового пального — та впливати на роздрібний ринок. Отже, **в нас вибудовується майже саудівська модель управління внутрішнім ринком нафтопродуктів**",*

— пояснив нам економіст Олексій ***Кущ***.

Щоправда, **просто зараз на АЗС нічого не зміниться**.

> — Як і раніше, Україна потребуватиме налагодження каналів транспортування видобутої нафти на переробку за кордон, а потреби армії були і лишатимуться першочерговими.

Загалом, можна зрозуміти й прагнення держави повністю перебрати ці нафтові активи у власність.

Нагадаємо,

1) між урядом і великими приватними акціонерами цих підприємств багато років тривав конфлікт щодо підконтрольності менеджменту та обсягів сплати податків.

2) І не завжди, навіть маючи більшість акцій, держава могла контролювати оперативну діяльність нафтових компаній. Тому в поточній ситуації тимчасове вилучення приватної частки з "Укрнафти" і "Укртатнафти", як стратегічних підприємств, виглядає логічно.

3. Машинобудування. Воєнні рейки

Друга група компаній, взятих під крило держави, займається машинобудуванням.

Серед них стовпи українського ВПК — "АвтоКрАЗ" і "Мотор Січ", а також надзвичайно важливий для підтримки вираженої Росією енергосистеми України "Запоріжтрансформатор".

Наші експерти оцінюють майбутнє цих заводів загалом позитивно, особливо на перспективу.

"Це працюючі підприємства, і в них точно є потенціал. Якщо власники, які в них були, не спромоглися організувати поточний процес виробництва на державні замовлення чи на ринку, а їхні власні інтереси домінували над державними, то, на мою думку, держава абсолютно справедливо це питання врегулювала і тепер має забезпечити належну роботу цих підприємств",

— вважає доктор економічних наук, голова правління CMD-Ukraine Ігор ***Гужва***.

Бачить можливості для успіху стратегічних підприємств у держвласності й Олексій Кущ: "У кожного з цих підприємств може бути своя стратегія. Загалом це досить великі підприємства, щоб на їхній основі починати будувати національну промислову політику".

Отже, поговоримо докладніше про кожну компанію та її перспективи.

1) АвтоКрАЗ і "Мотор Січ"

Техніка для життя і оборони

Без сумніву, нагальні оборонні потреби планується задовольняти на Кременчуцькому автомобілебудівному заводі (АвтоКрАЗі).

У ***каталозі*** виробника широка лінійка броньованих автомобілів і тягачів, які використовують ЗСУ і Нацгвардія. Зокрема, партію сідельних тягачів КрАЗ-6510ТЕ компанія передала армії за місяць до російського вторгнення. Саме на шасі КрАЗу бойові машини, РСЗВ, САУ "Богдана", береговий ракетний комплекс "Нептун", автокрани, автоекскаватори, паливозаправники, автоцистерни, землерийні машини, транспортна база понтонно-мостового парку та інша армійська техніка. Детальна статистика виробництва засекречена. А ще завод випускає спеціальні машини цивільного призначення (тягачі, самоскиди, сортиментовози). Це єдиний український виробник великовантажних автомобілів за повним циклом.

Однак ПрАТ "АвтоКрАЗ", що входив до групи ***"Фінанси та кредит"*** Костянтина ***Жеваго***, кілька років ***перебуває у процедурі банкрутства*** (через мільярдні борги перед "Ощадбанком" та іншими фінустановами), що певний час заважало робити замовлення на заводі навіть для потреб ЗСУ.

> — Куди поділися кредитні гроші, що бралися на розбудову заводу, до кінця неясно, однак відомо, що Держбюро розслідувань підозрювало ***Жеваго*** в причетності до розтрати і легалізації 2,5 млрд грн банку ***"Фінанси і кредит"***.

Та попри це завод має виробничий потенціал, який можна краще розкрити у власності держави. "Пан Жеваго багато разів обіцяв випустити продукцію і підводив. Або випускав невчасно, або за якимсь іншими цінами. Нам зараз не до ігор, не до маніпуляцій. Це має бути стійке, прозоре, зрозуміле виробництво",

— переконує Ігор ***Гужва***.

До того ж, **є важливі нюанси щодо завантаження виробничих ліній підприємства.**

"АвтоКрАЗ залежить на 60-70% від державного замовлення, передусім оборонного, або від державних програм стимулювання купівлі національних вантажних автомобілів.

А коли держпрограми створюються під приватний бізнес, це завжди викликає питання: чому саме цьому власнику держава має, наприклад, компенсувати процентні ставки, тобто працювати на його прибуток, а якщо підприємство державне — то все логічно",

— пояснив Олексій ***Кущ***.

2) АТ «Мотор Січ»

виробляє, ремонтує та обслуговує військові і цивільні авіадвигуни, зокрема для радянських гелікоптерів, модернізує відповідну техніку.

Двигуни використовуються в українських ракетнах (зокрема"Нептун"), а також будуть встановлені на важких безпілотниках Akinci турецької компанії Baykar (знаної в нас як виробник "Байрактарів").

Це активно працююче підприємство:

> — за даними аналітичної системи ***YouControl***, його чистий дохід від реалізації продукції торік становив 13,7 млрд грн. Щоправда, компанія до останнього працювала "на всі фронти", поставляючи двигуни та запчастини й для російської бойової авіації. Врешті-решт у жовтні 2022 р. СБУ ***затримала за підозрою у колабораціонізмі та пособництві державі-агресору президента "Мотор-Січі" В´ячеслава Богуслаєва***, який купив акції заводу під час приватизації 1990-х, а з 2017 р. намагався продавати його китайцям.

"У "Мотор Січі" великі перспективи. Якщо говорити про класичну продукцію підприємства, то в нього зараз з´являється, умовно кажучи, кластеризація з Baykar. Вони в нас планують виробництво, і будуть ставити [в дрони] наші двигуни. І навіть якщо виробництво буде в них у Туреччині з нашими двигунами — це теж супер",

— наголошує Ігор ***Гужва***.

Зрозуміло, що левова частка продукції "Мотор Січі" буде виготовлятися на оборонне замовлення. Ймовірно, компанія повністю розкриє потенціал вже після завершення бойових дій. "Це підприємство після війни може виробляти важкі ударні дрони, ну й головне — на його базі можна запустити національну програму виробництва українського багатоцільового гелікоптера (для потреб МНС, поліції, медицини тощо) замість того, щоб купувати у Франції",

— прогнозує Олексій ***Кущ***.

3) «Запоріжтрансформатор»

Обладнання для енергосистеми

ПрАТ "Запоріжтрансформатор" відоме як виробник трансформаторного і реакторного обладнання, в минулому один зі світових лідерів у галузі (з заявленою потужністю випуску до 60 тис. мегавольтампер на рік).

Зараз підприємство, що входило до групи "Енергетичний стандарт" Костянтина ***Григоришина***, перебуває у процедурі банкрутства.

Згідно з даними YouControl, торік дохід компанії від реалізації продукції становив майже 1,5 млрд грн (попри це вона показала збиток у 356 млн грн).

Точна кількість виробленої продукції невідома, однак вже з цих даних зрозуміло, що завод використовував невелику частину своєї потужності.

Останнім часом там пояснювали зниження темпів випуску появою на українському ринку агресивних конкурентів з Середньої Азії. Цікаво, що на українських держтендерах востаннє трансформатори заводу закупали у 2018 р. (для "Укренерго"), більшість виграних лотів були на послуги і недорогими.

Потреби України в продукції "Запоріжтрансформатора" очевидні, адже російські терористичні війська б´ють по розподільних потужностях об´єднаної енергосистеми. Передусім доводиться домовлятися про негайний імпорт відповідного обладнання. "Ми з нашими партнерами шукаємо можливості отримати додаткові трансформатори, проводити в прискореному режимі доставку цих елементів в Україну, проводити ремонтні роботи — працюємо вкрай інтенсивно над будь-яким ушкодженнями", — запевняв нещодавно радник голови Офісу Президента Михайло Подоляк.

Вилучення "Запоріжтрансформатора" у держвласність свідчить про те, що влада прагне забезпечувати країну критично необхідним для енергосистеми обладнанням і за рахунок внутрішніх потужностей (хоча, за деякими даними, вони могли постраждати від російських атак).

Зі зрозумілих причин не розголошуються точні дані про потенціал підприємства і конкретика щодо пошкоджень в енергосистемі, тому важко сказати, який відсоток внутрішнього попиту зміг би задовольнити "Запоріжтрансформатор" у цей скрутний час. Однак експерти впевнені, що це підприємство може принести багато користі, тож державі варто його підтримувати й розвивати.

Олексій ***Кущ*** вважає, що

зараз на заводі можна виготовляти трансформатори для енергетики, а вже після війни — побудувати у регіоні Запоріжжя ***новий технологічний ланцюг****:*

> *від видобутку літію до виробництва електрокарів. "Одна з кращих кластерних моделей розвитку може бути реалізована на Запорізькому трансформаторному заводі, якщо врахувати, що в області є поклади* ***літію****…*
>
> *Тобто 1) можна видобувати літій, потім 2) виробляти* ***батареї*** *для електромобілів на Запорізькому трансформаторному і* ***електромобілі*** *на Запорізькому автомобілебудівному ", — пропонує економіст.*

Щоправда,

— новий власник вже почав розставляти перепони для української галузі енергетичного машинобудування — уряд скасував мита та імпортний ПДВ на електрогенератори, трансформатори, електричні акумулятори та інше енергообладнання.

"З одного боку, це начебто добре, але з іншого — в нас є "Запоріжтрансформатор", який треба завантажувати, і ще кілька виробників енергетичного обладнання. Щоб не вийшло так, що наші компанії намагаються вижити, інвестують, створюють або зберігають робочу силу і сплачують податки, а замовлення буде віддаватися комусь іншому. Тому ***держава мала б сформувати політику так: якщо хочете допомагати Україні, зокрема з енергетичним обладнанням, то купуйте його в нас****. Це скоротить витрати на придбання, час, логістику, швидкість доставки, підтримає зайнятість…Коли ми самі для себе будемо виробляти це енергетичне обладнання, ми отримаємо, по-перше, обладнання, по-друге — працююче підприємство, заробітну плату і податки",*

— пояснив Ігор ***Гужва***.

Отже,

1) у стратегічної п´ятірки промислових підприємств, які переходять під крило держави, з´являються нові перспективи.

Більше того, є підстави сподіватися на

2) зародження в Україні успішної промислової політики.

Однак найбільші прориви стануть можливими вже після війни, а ближчим часом ці заводи, ймовірно, не будуть працювати на потреби оборони нон-стоп.

"Шмигаль припустився комунікаційної помилки.

Жодне з цих підприємств не може зараз працювати на оборону в режимі 24/7, бо опиниться під російськими ракетами. Йому треба було сказати, що ці підприємства будуть працювати 24/7 після війни в рамках національної промислової політики, і тоді держава відіграватиме більшу роль, ніж до війни",

— вважає Олексій ***Кущ***.

Хочеться вірити, що Україна не втратить шанс побудувати потужну промисловість.

***

№ 991.

МІК РАЙЯН. ЧОМУ путіну ПОТРІБНА ХОЧ ЯКАСЬ ІСТОРІЯ, В ЯКІЙ, МОЖЛИВО, НАВІТЬ БУДЕ ТРОХИ ФАКТІВ

Лис 14, 2022 156

Уже знайомий нам Мік Райян, коротко про те, **чим іще нам може бути корисний відступ росіян із Херсона та чому не варто підштовхувати Україну до перемовин саме зараз.**

Після американських проміжних виборів, про які трампісти — і владімір путін — воліли б не згадувати, міністр оборони росії сєрґєй шойґу оголосив, що російські війська відходять із правого берега Дніпра.

Це не стало несподіванкою. Уже деякий час розвідувальним службам і тим, хто уважно спостерігав за війною, було очевидно, що стратегія українців — потроху бити і поступово дотискати росіян у цьому регіоні — дає результати. Зі зруйнованими мостами, занепадом матеріально-технічної підтримки та падінням морального духу росіяни опинилися в дуже складній ситуації.

Президент росії сподівався на набагато кращий (для нього) результат виборів у США. Через те, що деякі ультраправі з Республіканської партії закликають

перенаправити американську допомогу Україні на внутрішні нагальні справи, путін, мабуть, відчув, що настрої змінюються і з'являється ймовірність скоротити допомогу, таку важливу для підтримки України в цій війні. Оскільки надія, швидше за все, розвіялася (поки що), росіяни реалізували свій план евакуації з Херсона.

Важливе питання, чи цей російський відступ — справжній, чи, можливо, це частина обманної кампанії, щоб втягнути українців у бій, до якого росіяни готувалися. Українці коментують російську заяву скептично. Вони добре знають свого ворога. Попри все, ситуація у росіян в Херсоні, як сказано в популярному мемі, «не дуже хороша». Це міг бути або відступ, або ж потенційне оточення та знищення українцями сил, що були розгорнуті в тому регіоні. Для путіна це могло стати внутрішньою та й стратегічною катастрофою. Відступ був меншим із двох зол.

Заяву зробили шойґу та російський генерал сєргєй суровікін, але відступ із території — акт політичний. Рішення про відступ не могли прийняти без схвалення путіна. І це чудовий доказ, що путін усвідомлює реальність і ухвалює раціональні рішення.

Як написав Макс Бут у Washington Post: «путін, безумовно, може помилятись, і він, безумовно, не бажає визнавати поразку. Але він не є нестабільним, дурним чи схильним до самогубства».

Це також доказом, що путін робить із військових цапів відбувайлів, які стануть винуватцями російського фіаско в Україні.

Імовірно, росіяни, відступивши з Херсона, збільшать кількість стратегічних ударів в інших місцях України. Оскільки запас далекобійної ударної зброї в росіян зменшився, то вони шукають можливості отримати більше озброєння від Ірану. Нові удари дали б можливість росіянам продовжили «енергетичну війну» проти України, а ще у їхніх пропагандистів з'явився б матеріал, щоб відвернути увагу російської аудиторії від відступу з Херсона та втрати території.

Для путіна це важлива мета. Коли у вересні він оголошував про «приєднання», то заявив росіянам, що Херсон є частиною Росії. Тепер путіну потрібна історія (можливо, в ній будуть навіть деякі факти), щоби виправдати відступ та відвернути від нього увагу вітчизняної аудиторії.

Українці завзято воювали, вражали цілі на великих відстанях та здійснювали психологічні операції, щоб зробити позиції росії на правому березі Дніпра нестерпними. На війні найкраще завдати шкоди ворогу, знищити його — в момент відступу. Це можливість, яку українці не пропустять. Вони будуть і

далі безперервно нападати на росіян, які відступають, особливо на пунктах переправи через ріку. Краще знищити їх зараз, ніж атакувати в майбутньому.

Швидкість та синхронізація російського виведення багато чого розкаже нам про моральний дух і спроможність російських військ на півдні. Як я наголошував раніше, проведення тактичного відходу в належному порядку — дуже складна справа, навіть за найкращих обставин. росіяни мали час, щоб спланувати та підготуватися до перегрупування своїх сил на півдні. Через це вони, можливо, не залишать стільки техніки та боєприпасів, як під час Харківської наступальної операції.

суровікіну цього разу доведеться захищати меншу територію, крім того, він отримав поновлення сил у вигляді свіжо мобілізованих, тому намагатиметься відновити свої розбиті бойові підрозділи на півдні. Разом із тим, наступні кроки суровікіна нададуть Україні важливу розвідувальну інформацію. Місця дислокації щойно виведених військ допоможуть зрозуміти бойовий стан російських підрозділів, а також ймовірні пріоритети суровікіна на зиму та початок 2023 року.

Що стосується наступних кроків України, то навряд чи найближчим часом вона планує масштабні форсування Дніпра і перехід на лівий берег. Крім того, що це мала би бути масштабна та ретельно спланована операція, українцям до всього довелося б здійснювати наступ на щільні російські оборонні зони на лівому березі Дніпра. Отже, українці, які не схильні прямо атакувати, а частіше поступово руйнують ворожі логістичні й командні вузли та підривають моральний дух росіян ізсередини, шукатимуть інші можливості, щоб відтіснити росіян з півдня. І звісно, українські удари вглиб триватимуть. Із відвойованого Херсона на півдні можна буде охопити більші території, наприклад системами HIMARS, щоб здійснювати необхідне формування та наносити удари, що підтримуватимуть українські наступальні дії в майбутньому.

Зрештою, ця поразка росії є підтвердженням дієвості української військової стратегії корозії та підходу, обраного її керівництвом. Українці успішно наступають, і росіяни це знають.

Відвоювання Херсона також підніме моральний дух українців перед зимою. Саме тому зараз не час підштовхувати Україну до переговорів. Росіяни, можливо, ослаблені, проте не відмовляються від своїх територіальних посягань. Їх треба перемогти на полі бою і витіснити з України. Ось чому Захід повинен посилити постачання Україні техніки (зокрема систем протиповітряної оборони, танків та винищувачів), боєприпасів і вчити українських солдатів. Захід, зокрема Австралія, має

велике моральне та гуманітарне зобов’язання допомогти українцям перемогти росію та чимшвидше закінчити цю війну.

Від початку промислових революцій наприкінці XVIII століття війни еволюціонували від поодиноких вирішальних битв до сукупності бойових дій та стратегічної мобілізації людей, інформації, союзників і промисловості. Із лютого українці довели свою перевагу в цьому. Але все ще є багато невизначеностей щодо цього відступу росіян. Це перегрупування російських військ, а не капітуляція.

Отже, відхід росії не означає зменшення кровопролиття у війні. Перш ніж українці очистять свою територію від жорстоких російських загарбників, на них чекає ще багато боїв.

Оригінал тут

Переклад: Тетяна Саніна

Редакція: Антоніна Ящук

Мік Райан – генерал-майор австралійської армії, старшоий науковий співробітник Центру стратегічних та міжнародних досліджень (CSIS), а також Інституту сучасної війни у Вест-Пойнті (MWI), автор книги «Трансформована війна. Конкуренція та конфлікт великих держав XXI століття»

Джерело тут

***

Why Putin needs a story that may even include some facts

Mick Ryan

Military leader and strategist

November 11, 2022 — 8.30am

After American midterm elections that Trumpians – and President Vladimir Putin – will prefer to forget, Russian Defence Minister Sergei Shoigu announced that Russian forces would withdraw from the west bank of the Dnieper River in Ukraine.

This was hardly a surprise. It had been apparent for some time to intelligence agencies and those watching the war closely that Ukraine's strategy to slowly corrode and choke the Russians in this region was working. With bridges destroyed, logistic support waning and morale crumbling, the Russians were in a very tenuous situation.

The Russian President had been hoping for a much better result (for him) from the US elections. With some on the far right of the Republican Party calling for a redirection of American aid from Ukraine to domestic priorities, Putin must have felt the mood was shifting and there was the possibility of a reduction in the aid that is so central to Ukraine's prospects in this war. With that hope probably dashed (for now), the Russians moved forward with their plan to evacuate from Kherson.

A first-order issue is whether this Russian withdrawal is real or possibly part of a deception campaign to draw the Ukrainians into a fight the Russians have prepared for. The Ukrainians, in their commentary since the Russian announcement, are sceptical. They know their enemy well. Despite that, the Russian situation in Kherson is, as the meme goes, "not good". It was retreat or potentially have the force in this region surrounded and destroyed by the Ukrainians. That would be a domestic and strategic catastrophe for Putin. Withdrawal is the lesser of two evils.

While this announcement was made by Shoigu and Russian General Sergey Surovikin, ceding territory is a political act. There is no way this withdrawal decision would have been made without Putin's endorsement. It is welcome evidence that Putin can recognise reality and make rational decisions. As Max Boot has written in the Washington Post: "Putin certainly miscalculates and he is definitely reluctant to concede defeat. But he is not unstable, stupid or suicidal."

But it is also evidence that Putin is setting up the military as the eventual fall guys for the Russian debacle in Ukraine.

It is highly likely now that the Russians will synchronise their Kherson withdrawal with expanded strategic strikes elsewhere in Ukraine. While their own inventory of long-range strike weapons is much smaller, they are seeking more from Iran. From a Russian perspective, these strikes would continue their ongoing "energy warfare" against Ukraine, and would also provide propaganda material to distract a Russian audience from the Kherson withdrawal and loss of territory.

This will be an important objective for Putin. In his September annexation declaration, Putin told the Russian people that Kherson is part of Russia. Therefore, he will need a story (which may even include some facts) to justify the withdrawal and distract the domestic audience from it.

Advertisement

The Ukrainians have fought hard, and undertaken long-range strikes and psychological operations to make the Russian position on the west bank of the Dnieper untenable. In warfare, the best time to attrit an enemy – that is, kill as many as possible – is when they are withdrawing. This is an opportunity the Ukrainians will not miss. They will ensure the withdrawing Russians are attacked constantly, especially at river crossing points. It is better to destroy them now than have to attack them to do so in the future.

The pace and synchronisation of the Russian withdrawal will tell us much about the morale and capability of the Russian forces in the south. As I have highlighted previously, conducting a tactical withdrawal in good order is a very difficult undertaking, even in the best of circumstances. But the Russians have had time to plan and prepare for this realignment of their forces in the south. Because of this, they may not be leaving behind as much equipment and munitions as they did in the Kharkiv offensive.

With less territory to defend, coupled with an influx of mobilised troops, Russian commander Surovikin will be looking to rebuild his battered combat units in the south. At the same time, however, Surovikin's next moves will provide important intelligence to Ukraine. The locations to which withdrawn troops are deployed will provide insights into the combat status of Russian units as well as Surovikin's likely priorities for the winter and into early 2023.

As for Ukraine's next steps, it is unlikely they will be undertaking a large-scale crossing of the Dnieper to the eastern bank anytime soon. Not only would this be a massive, carefully planned operation, it would necessitate the Ukrainians attacking into a dense series of Russian defensive zones on the Dnieper's eastern bank. Consequently, the Ukrainians – who prefer to attack indirectly, slowly degrade enemy logistic and command nodes, and corrode the Russians from within – will look for other opportunities in other areas to clear the Russians from the south. Of course, Ukrainian deep strikes will continue. Their recapture of Kherson will expand the area in the south that systems like HIMARS can reach in order to conduct shaping and strike activities that aim to support future Ukrainian offensives.

Ultimately, this Russian defeat is a validation of Ukraine's military strategy of corrosion and the approach taken by its senior leadership. They are succeeding and the Russians know it.

This withdrawal will also provide a morale boost for Ukraine going into winter. Because of this, now is not the time to force Ukraine into negotiations. The Russians might be weakened, but they are not giving up on their territorial aspirations. They will have to be beaten on the battlefield and pushed out of Ukraine. This is why the West should supercharge its provision of equipment (including air defence, tanks and fighter aircraft), munitions and training to Ukraine. The West, including Australia, has a profound moral and humanitarian obligation to help the Ukrainians defeat Russian and end this war more quickly.

Since the dawn of the industrial revolutions at the end of the 18th century, wars have evolved from single decisive battles to the aggregation of many, many battlefield actions and the strategic mobilisation of people, information, allies and industry. The Ukrainians have proven themselves superior in this regard since February. But there are still many uncertainties about this withdrawal by the Russians. It is a realignment of Russian forces, not a surrender.

As such, the Russian withdrawal does not herald less bloodshed in the war. The Ukrainians have many more fights ahead in order to clear their territory of the scourge of the brutal Russian invaders.

The Opinion newsletter is a weekly wrap of views that will challenge, champion and inform your own. Sign up here.

Mick Ryan is a retired major general who served in the ADF for more than 35 years and was commander of the Australia Defence College. He is the author of War Transformed: The Future of 21st Century Great Power Competition and Conflict.

***

№ 992.

Суд арештував 5 обленерго, які контролює російська «лужниківська» група в Україні

2022-11-16

Йдеться про «Херсонобленерго», «Кіровоградобленерго», «Житомиробленерго», «Рівнеобленерго» та «Чернівціобленерго»

Печерський районний суд Києва задовольнив клопотання прокурора Офісу генпрокурора та наклав арешт на контрольні пакети акцій підприємств критичної енергетичної інфраструктури «Херсонобленерго», «Кіровоградобленерго», «Житомиробленерго», «Рівнеобленерго» та «Чернівціобленерго», що входять у групу VS Energy, яку за даними ЗМІ та слідства ***контролюють*** громадяни РФ Олександр Бабаков, Євгеній Гінер та Михайло Воєводін.

Відповідно до рішення суду, ухваленого 11 листопада 2022 року і копія якого є в розпорядженні редакції «Схем», суд арештував загалом 99,9% акцій «Херсонобленерго», 72,9% акцій «Кіровоградобленерго», 95,5% акцій «Житомиробленерго», 93,2% акцій «Рівнеобленерго» та 96,8% акцій «Чернівціобленерго». Слідчі Державного бюро розслідувань за процесуального керівництва Офісу Генерального прокурора проводять досудове розслідування за кількома звинуваченнями, зокрема – привласнення майна та вчинення «злочинною організацією «Лужники», яке представлене фінансово-промисловою групою VS Energy, умисних дій, з метою зміни меж території або державного кордону України та порушення порядку, встановленого Конституцією України, за попередньою змовою групою осіб».

«В ході досудового розслідування встановлено, що на території України, починаючи з 2001 року, і до теперішнього часу здійснює систематичну протиправну діяльність злочинна організація, що організована та представлена громадянами Російської Федерації», – заявляв у клопотанні прокурор Роман Тулін.

Зокрема, за даними слідства, її представляють три громадянина РФ:

> Олександр Бабаков – депутат Держдуми РФ, Євгеній Гінер – президент московського армійського футбольного клубу ЦСКА. Як повідомляли раніше «Схеми», Гінер також є партнером російської держкорпорації «Ростех», яка виробляє та експортує високотехнологічну промислову продукцію цивільного та військового призначення. Керує нею колишній офіцер ФСБ Сергій Чемезов, давній друг і соратник Путіна. Михайло Воєводін, згідно з даними слідства,так званий «злодій в законі» на прізвисько «Міша Лужнецький».

Бабаков, відповідно до матеріалів слідства, «будучи політичним діячем від провладної в Росії партії «Единая Россия», користуючись впливом на вище політичне керівництво України в період 2001-2014 роках, забезпечував лобіювання інтересів злочинної групи з метою набуття активів учасниками протиправної групи». Гінер, в свою чергу, забезпечував необхідні заходи з фінансування протиправної діяльності групи», вважають слідчі. «Воєводін організовував силовий супровід процесів заволодіння активами», – йдеться у документі.

За даними слідства, в період 2017-2022 років підконтрольні VS Energy обленерго «за фіктивними операціями перерахували понад 1,65 млрд грн на підприємства групи, після чого частина коштів була легалізована шляхом придбання рухомого та нерухомого майна».

«Встановлено, що організатори протиправної діяльності, а також учасники групи компаній VS Energy та низка інших пов’язаних осіб, протягом тривалого часу вчиняли та продовжують вчиняти системні заплановані заходи, направлені на шкоду та підрив суверенітетові, територіальної цілісності та недоторканості, обороноздатності, державній, економічній чи інформаційній безпеці України, а також колаборaційної діяльності – публічного заперечення здійснення збройної агресії Російською Федерацією проти України, встановлення та утвердження тимчасової окупації частини території України або публічних закликів до підтримки рішень та/або дій держави-агресора, збройних формувань та/або окупаційної адміністрації держави-агресора, до співпраці з державою-агресором, збройними формуваннями та/або окупаційною адміністрацією держави-агресора, до невизнання поширення

державного суверенітету України на тимчасово окуповани території України», – йдеться у матеріалах суду.

Бабаков, Гінер та Воєводін включені у список осіб, до яких застосовані персональні санкції, відповідно до рішень РНБОУ. Бабаков також перебуває під санкціями ЄС та США.

У 2014 році Бабаков голосував за анексію Криму, де група VS Energy контролює енергокомпанію «Севастопольобленерго». А вже 3 жовтня 2022 року він голосував вже за анексію Запорізької та Херсонської областей.

Бабаков, Гінер та Воєводін, за даними ЗМІ, контролюють в Україні велику бізнес-імперію – мережу готелів, банк, промислові підприємства та низку об'єктів критичної інфраструктури – п’ять обленерго, які забезпечують постачання електроенергії в домівки мільйонів українців одразу декількох областей. Зокрема, це «Херсонобленерго», «Кіровоградобленерго», «Житомиробленерго», «Рівнеобленерго», «Чернівціобленерго».

Ці обленерго об’єднані під вивіскою компанії «ВС Енерджі Інтернейшнл Україна» (VS Energy). Фірма записана на громадян країн ЄС. Серед них, зокрема, громадянка Німеччини Марина Ярославська, яку називають цивільною дружиною Євгенія Гінера, та громадянин Латвії Валтс Вігантс, який був довіреною особою Олександра Бабакова.

Ці ж троє громадян РФ, наближених до Кремля, контролюють запорізьке підприємство «Дніпроспецсталь» – великий завод, який спеціалізується на виробництві спецсталі, та мережу готелів по всій країні – Premier Hotels & Resorts, серед яких п’ятизіркові «Прем’єр палац» у Києві та «Прем’єр готель» в Одесі.

Готелі та контрольний пакет акцій заводу, відповідно до даних Youcontrol, записані на Наталію ***Селіванову*** – цивільну дружину Михайла ***Воєводіна***. Повідомлялось про арешт двох готелів мережі Premier у Львові та Києві, але у червні 2022 року Київський апеляційний суд арешт скасував, заявивши про брак доказів причетності вихідців з Росії до ***VS Energy***.

Бабаков, Гінер та Воєводін раніше заперечували володіння обленерго та готелями в Україні. Воєводін через свого адвоката повідомив, що є громадянином Словаччини, а з Наталією Селівановою офіційно розлучився ще у 2004 році.

Раніше «Схеми» та проєкт Scanner Project, знайшли родинне майно російської «лужниківської» групи у Франції. Елітна французька нерухомість, як виявили журналісти, оформлена на родичів лідерів бізнес-групи ***VS Energy***.

***

№ 993.

Гасити. Не погасити

2022-11-16

Енергосистеми у світі розвалювалися від на порядки менших впливів

© ZN.UA

АВТОР

Ігор Маскалевич

Кореспондент ZN.UA.

Удар 15 листопада по енергетичній та іншій інфраструктурі прораховувався заздалегідь. Засіб тиску на Україну був необхідний. Традиційно, якщо на фронті хвалитися нічим, а після Херсона це так, значить, робимо, що простіше, — б'ємо інфраструктурою, тероризуючи населення. Добре, коли ворог такий передбачуваний.

Тож ППО України заздалегідь попереджали, що 15–16 листопада буде масований наліт. Хіба що були варіанти: під час конференції «двадцятки» чи після закінчення. У результаті вдарили відразу, щойно почав набирати висоту літак із Лавровим, який тікав з Балі. Боягузтво навіть у дрібницях…

Удар був «зірковий», із різних напрямків. Били, не економлячи, такої кількості ракет в одному ударі ще ніколи не було. Окрім ракет повітряного базування, в Україну летіли «калібри» з підводних човнів. А по Харкову з Бєлгорода вже звично запускали ракети С-300 у варіанті «земля-земля». А також перські «шахеди».

Сумарно у черговій хвилі, п'ятій за п'ять тижнів і шостій з початку осені, прилетіла понад сотня снарядів. На гостей чекали і більшу частину «подарунків» вдалося збити. Але далеко не всі, дива не сталося. На й так побиті вузлові підстанції обрушився новий удар.

За словами голови «Укренерго» Володимира Кудрицького, під вогнем опинилися об'єкти Об'єднаної енергосистеми по всій країні.

Ракетних ударів було завдано по Харківській і Полтавській областях, Києву, Житомирській, Вінницькій, Рівненській, Волинській, Хмельницькій і Львівській. Мета — погасити весь північний захід країни. Одночасно завдали удару і по Дніпропетровській області, де у Кривому Розі під землею опинилися майже шість сотень шахтарів, і по Кіровоградщині.

Атака здійснювалася з цинічним розрахунком часу — у момент початку пікового споживання, щоб енергетикам було максимально складно впоратися з навантаженням і не дати покласти енергосистему. Те, що пережили диспетчери України, важко описати. Енергосистеми у світі розвалювалися від на порядки менших впливів. Але наша енергосистема витримала. Хоча час від часу застосовувалися режими, що колись розраховувалися для ядерної війни. От уже знадобилися. Сумарно під відключення потрапили сім мільйонів

споживачів, тобто майже половина всіх наявних залишилися на якийсь час без світла.

Харківську область знеструмило практично повністю, вперше у подібній ситуації опинилася Тернопільська область. Ракети били безпосередньо біля західних кордонів. Дві вдарили у Польщі — двоє загиблих і переполох у лавах НАТО. Біля білоруського кордону удар по підстанції вибив прокачування нафти на Угорщину нафтопроводом із знущальною назвою «Дружба», і друг Путіна Орбан навіть скликав Раду безпеки Угорщини з повісткою про ракетні обстріли України та Польщі. Нафта життєдайна.

Вибивання ліній електропередачі вдарило і Молдовою — частина Кишинева залишилася без світла.

Загалом рашисти здійснили спробу рукотворного Армагеддону. Але завдяки героїчним зусиллям ППО та енергетиків система встояла та зберегла керованість.

Звичайно, потрібен величезний обсяг робіт із відновлення, адже нові руйнування додалися до розбитого за місяць, люди та економіка отримуватимуть електроенергію порційно. Звикаємо та адаптуємося.

Це не останні ракети у наш бік. Москва вже цинічно заявила, що це є наслідок незгоди України на її умови (читай — капітуляцію).

З цього приводу навіть традиційно стримані французи (президент Макрон, наприклад, зустрівся на саміті з Лавровим) заявили: «Під час зустрічі G20 Росія знову доводить свою безсовісність, розпочавши серію ударів по цивільних об'єктах в Україні. Який цинізм. Коли країни G20 збираються і намагаються порозумітися, відповідь Росії — це ще одна хвиля ракет». НАТО розслідуватиме потрапляння ракет до Польщі… «і не допускатиме ризику ескалації». За великим рахунком, все як завжди. Нам своє робити.

Причому робити бажано добре, а не як завжди. Як, наприклад, зробив наш Кабмін, вписавши в постанову про безмитне ввезення генераторів вимогу подавати про це до Міненерго купу паперів. Що, з одного боку, затягує процес на тижні, з іншого — смердить корупцією на кілометри. Не найвдаліший час для подібних рішень уряду, погодьтеся. Особливо на контрасті з героїзмом ППО та рядових енергетиків.

Ми всі маємо усвідомлювати, що удари по енергосистемі будуть куди болючішими взимку, з початком холодів. Росія відкрито на рівні керівництва ставить завдання організувати 10–12 мільйонів українських біженців. Отже, Україні гостро потрібні постачання не лише електрообладнання та ППО, а й

далекобійної зброї. Топити ті самі підводні човни на Чорному морі та знищувати стартові позиції у Бєлгороді та Курську — теж захист.

А світові треба було б системно бити по російському зовнішньоекономічному бізнесу, якось прискорюючи наразі досить скромне падіння ВВП держави-терористки. Вчора, гадаю, багато хто зрозумів, який Україна важливий вузол у європейському енергетичному кровотоку. Не до лояльності. Путіна легко було зупинити 2014-го, але тоді всі просто відмахнулися від цієї неприємності там, на околицях, за межами ЄС. Що ж, кордони стали ближчими. Мабуть, після цього нальоту навіть найбільшим друзям Росії в Європі стало зрозуміло: що швидше зупинити Путіна, то дешевше нам це обійдеться.

На Україну ж очікує найважча зима. Очевидно, що цей удар не останній. І відбити все, що ще прилітатиме, на жаль, не вийде. Треба вистояти.

Наша країна цього року вже здивувала багатьох.

Здивує ще.

Декого здивує неприємно.

***

№ 994.

Скандальний перехід «Нафтогазу» у хмару до союзника «слуг народу» у «Парковий» – колишній підрядник звинувачує у мільйонних переплатах

2022-11-16

Юрій *Ніколов*, «Наші гроші»

Дочірнє підприємство «Нафтогазу України» 10 листопада 2022 оприлюднило звіт про укладення угоди з ТОВ «Анте медіам» щодо послуг ***хмарного сервісу*** у дата-центрі «Парковий» на **87,28 млн грн**, повідомляється в системі «Прозорро».

Ця закупівля призвела до скандалу.

Максим Агеев
1 д. ·

Про Нафтогаз, мародерство і карму Карлсона

Ну що, прийшов час ганебних історій про нашу реальність.
Ця історія не про війну, а про події в глибокому тилу, де красти гроші знову можна.

В структурі Нафтогаз існує ТОВ «Нафтогаз Цифрові Технології» або просто НЦТ. Це такий собі внутрішній провайдер IT сервісів для всієї групи.
Ціль НЦТ – підвищувати рівень ефективності IT складової всіх підприємств та підрозділів Нафтогазу.

Призначене влітку нове керівництво НЦТ декларувало своє прагнення до відкритості, прозорості та еталонної бізнес- етики. Коли я почув ці слова, то ледь не розплакався від щастя – ось воно яке майбутнє, що настало. Але в НЦТ трохи подумали та вирішили, що хай майбутнє поки там (в майбутньому) і залишається.
І замість цього забабахали тендер на закупівлю хмарних сервісів для потреб SAP платформ, де нахабство в поєднанні з ідіотизмом висунуті в якості нового корпоративного еталона.

Як це робиться? Робиться це тупо напролом, без рожевих сентиментів. Підрядник, який обов'язково має не просто виграти відкритий конкурс, але виграти його з завищеною ціною (бо з чого ж тоді пиляти?), виграти цей конкурс не може. Не може аж ніяк. Немає у цього підрядника ні однієї причини для чистої перемоги окрім як надати найкращу ціну. Для замовника ж це означає страждання та жебрацтво – «шоб ты жил на одну зарплату» ©.

Щоб позбутися таких жахливих перспектив, вирішили просто дискваліфікувати другого учасника конкурсу, тобто нашу компанію De Novo. А тому створили технічне завдання на закупівлю, яке є просто детальним описом інженерних рішень навіть не самого ЦОД, а лише проєктної документації на об'єкт.

Підкреслю для неуважних: предметом закупівлі є хмарний сервіс, а ТЗ описує вимоги до інженерних систем дата центру. І все, що не схоже на цей опис, визнається таким, що не відповідає вимогам. Зазначу, що більшість вимог взагалі виглядає безграмотними з інженерної точки зору.

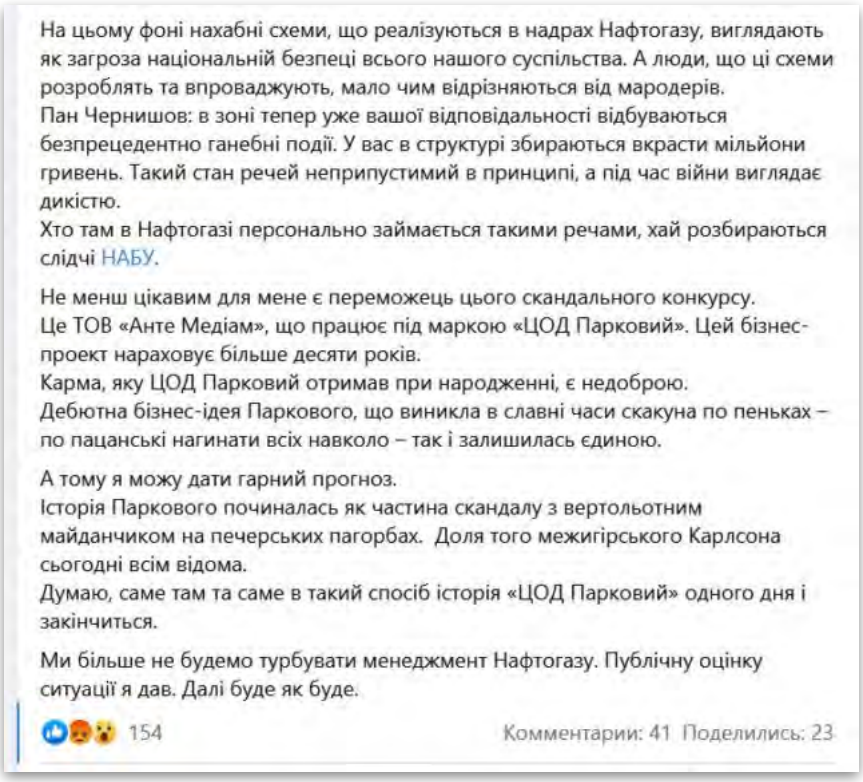
Ми зверталися до тендерної комісії НЦТ, тицяли пальцями на невідповідності. Реакції нуль. Звернулись до комітету з етики самого Нафтогазу. Реакції нуль. Я написав листа до пана Вітренка. Ну там точно мав бути нуль і ми його й отримали.

Останній адресат, до якого я звернуся зі скаргою – пан Олексій Чернишов, новий голова НАК. Я думаю, що мій лист взагалі до нього не дійшов, а був вилучений десь по дорозі.

Результати:
1. Компанії De Novo відмовлено в участі в конкурсі. Той факт, що ми бездоганно обслуговуємо всі ці платформи SAP більше чотирьох років й саме в цю мить, не значить нічого.
2. Переможцем визнається потрібний НЦТ виконавець. Без конкурсу, на базі безглуздих вимог. І головне – з ціною, завищеною на мільйони гривень. Що й було ціллю НЦТ з самого початку.

Всі ці події можна було б списати на звичайні «комерційні тьорки», якби мова не йшла саме про Нафтогаз та війну в Україні. Бо має місце люте проштовхування старої моделі крадіжки грошей «а ля Янукович стайл», знищення принципів вільної конкуренції та прозорості роботи державного підприємства. Це підприємство є глибоко збитковим та вимагає фінансової допомоги від Кабінет Міністрів України.

А країна в той же час стікає кров'ю та також потребує значних вливань й в військово-фронтові справи, й в цивільно-тилові. Кожен мільйон заощаджених коштів є суттєвим вкладом в нашу перемогу.

На цьому фоні нахабні схеми, що реалізуються в надрах Нафтогазу, виглядають як загроза національній безпеці всього нашого суспільства. А люди, що ці схеми розроблять та впроваджують, мало чим відрізняються від мародерів.
Пан Чернишов: в зоні тепер уже вашої відповідальності відбуваються безпрецедентно ганебні події. У вас в структурі збираються вкрасти мільйони гривень. Такий стан речей неприпустимий в принципі, а під час війни виглядає дикістю.
Хто там в Нафтогазі персонально займається такими речами, хай розбираються слідчі НАБУ.

Не менш цікавим для мене є переможець цього скандального конкурсу.
Це ТОВ «Анте Медіам», що працює під маркою «ЦОД Парковий». Цей бізнес-проект нараховує більше десяти років.
Карма, яку ЦОД Парковий отримав при народженні, є недоброю.
Дебютна бізнес-ідея Паркового, що виникла в славні часи скакуна по пеньках – по пацанські нагинати всіх навколо – так і залишилась єдиною.

А тому я можу дати гарний прогноз.
Історія Паркового починалась як частина скандалу з вертольотним майданчиком на печерських пагорбах. Доля того межигірського Карлсона сьогодні всім відома.
Думаю, саме там та саме в такий спосіб історія «ЦОД Парковий» одного дня і закінчиться.

Ми більше не будемо турбувати менеджмент Нафтогазу. Публічну оцінку ситуації я дав. Далі буде як буде.

154 Комментарии: 41 Поделились: 23

Керівник компанії De Novo Максим ***Агєєв*** публічно звинуватив «***Нафтогаз***» і штучному відсіканні його компанії від тендеру, хоча вона була готова запропонувати вигідніші умови. Замовником було ТОВ «Нафтогаз Цифрові Технології», яке на 100 % належить «Нафтогазу».

Однак через м’яке законодавство,

> — «дочка» державного підприємства не вважається замовником у розумінні закону, відтак може проводити закупівлі повністю на свій розсуд, без можливості апеляції до Антимонопольного комітету.

Також,

> — замовник має право не публікувати жодних даних про свій тендер – ні тендерної документації, ні учасників, ні рішень свого органу по недопуску того чи іншого учасника. Так було і у цьому випадку.

За словами *Агєєва*, ТОВ «ДЕ Ново» відсікли від тендеру завдяки вимогам до інженерних систем дата центру.

> — Замість того, щоб ставити певні вимоги до якості самого хмарного сервісу, «нафтогазівці» вимагали аби хмарні послуги на боці підрядника робились за певною технологією.

Директор по хмарним технологіям «Де ново» Геннадій ***Карпов*** в коментарях вказав на вимогу «безшовного переключення на резервний ввод». Його компанія забезпечує аналогічний ефект, але іншим способом. Однак

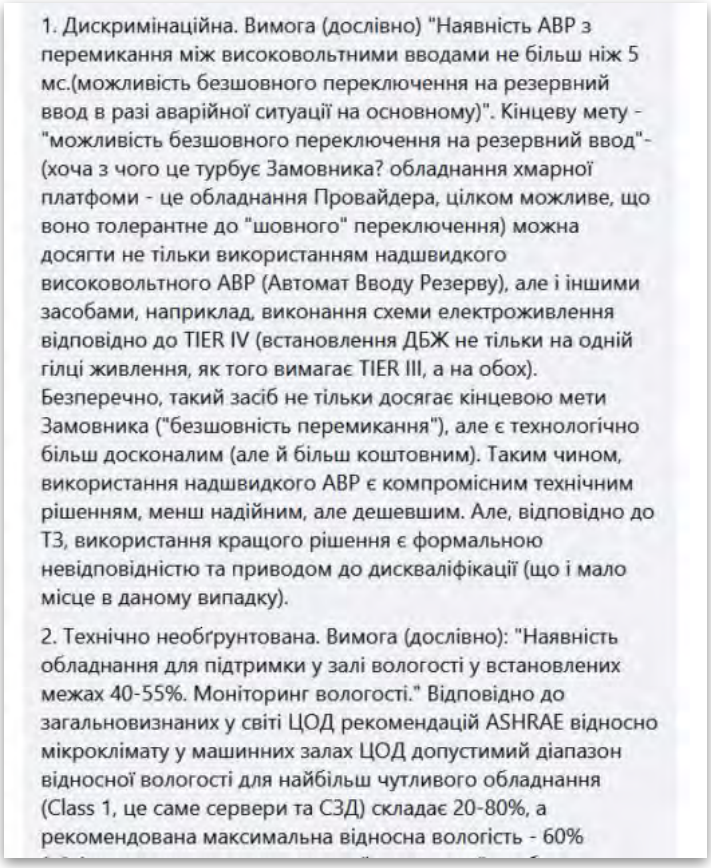
формально це не підходить під вимоги замовника, відтак «Де ново» і не могло взяти участь у торгах та запропонувати кращу ціну.

Oleg Pylypenko
Чи можна навести приклади таких вимог, що виглядають безглуздо з інженерної точки зору? 😲

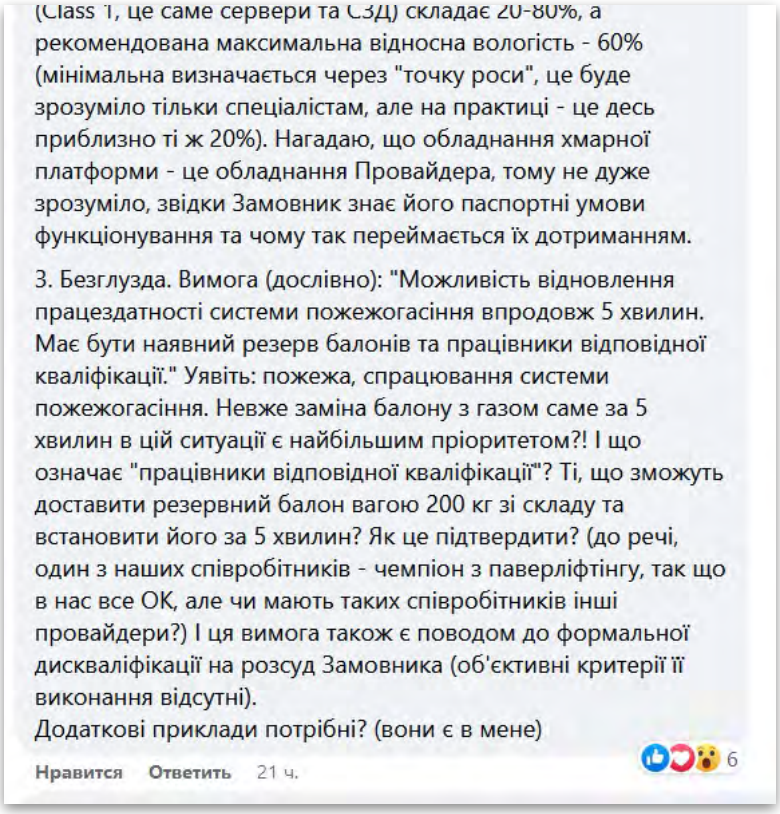
Нравится Ответить 22 ч. 3

Геннадий Карпов
Oleg Pylypenko Так, звісно. Системна проблема переліку вимог, що наведені в ТЗ, полягає в тому, що а) ці вимоги прямо не стосуються кінцевих функціональних характеристик предмету закупівлі (в даному випадку - хмарних сервісів), які зазвичай включаються до SLA (на кшталт рівня доступності сервісу, метрик продуктивності, наявність/відсутність вікна обслуговування та подібні) та саме за які Провайдер несе фінансову відповідальність; б) вимоги в ТЗ є вимогою до Провайдера застосовувати саме конкретний набор технічних рішень (один з безлічі можливих) для досягнення функціональних характеристик предмету закупівлі (перш за все - рівня доступності сервісу); при цьому ці цільові характеристики можуть бути досягнені застосуванням й інших технічних рішень (інколи навіть більш ефективних та надійних), але це буде формальною невідповідністю умовам ТЗ та підставою для дискваліфікації.
Але, навіть з точки зору архітектури ЦОД (яка у випадку хмарних сервісів є дуже глибинним рівнем технологічного стеку та лежить виключно в області відповідальності Провайдера), більшість вимог ТЗ можна розділити на три категорії: а) дискримінаційні; б) технічно необґрунтовані (тобто, волюнтаристські); в) технічно безглузді та принизливі. Я наведу по одному прикладу з кожної категорії.

1. Дискримінаційна. Вимога (дослівно) "Наявність АВР з перемикання між високовольтними вводами не більш ніж 5 мс.(можливість безшовного переключення на резервний ввод в разі аварійної ситуації на основному)". Кінцеву мету - "можливість безшовного переключення на резервний ввод"- (хоча з чого це турбує Замовника? обладнання хмарної платфоми - це обладнання Провайдера, цілком можливе, що воно толерантне до "шовного" переключення) можна досягти не тільки використанням надшвидкого високовольтного АВР (Автомат Вводу Резерву), але і іншими засобами, наприклад, виконання схеми електроживлення відповідно до TIER IV (встановлення ДБЖ не тільки на одній гілці живлення, як того вимагає TIER III, а на обох). Безперечно, такий засіб не тільки досягає кінцевою мети Замовника ("безшовність перемикання"), але є технологічно більш досконалим (але й більш коштовним). Таким чином, використання надшвидкого АВР є компромісним технічним рішенням, менш надійним, але дешевшим. Але, відповідно до ТЗ, використання кращого рішення є формальною невідповідністю та приводом до дискваліфікації (що і мало місце в даному випадку).

2. Технічно необґрунтована. Вимога (дослівно): "Наявність обладнання для підтримки у залі вологості у встановлених межах 40-55%. Моніторинг вологості." Відповідно до загальновизнаних у світі ЦОД рекомендацій ASHRAE відносно мікроклімату у машинних залах ЦОД допустимий діапазон відносної вологості для найбільш чутливого обладнання (Class 1, це саме сервери та СЗД) складає 20-80%, а рекомендована максимальна відносна вологість - 60%

(Class 1, це саме сервери та СЗД) складає 20-80%, а рекомендована максимальна відносна вологість - 60% (мінімальна визначається через "точку роси", це буде зрозуміло тільки спеціалістам, але на практиці - це десь приблизно ті ж 20%). Нагадаю, що обладнання хмарної платформи - це обладнання Провайдера, тому не дуже зрозуміло, звідки Замовник знає його паспортні умови функціонування та чому так переймається їх дотриманням.

3. Безглузда. Вимога (дослівно): "Можливість відновлення працездатності системи пожежогасіння впродовж 5 хвилин. Має бути наявний резерв балонів та працівники відповідної кваліфікації." Уявіть: пожежа, спрацювання системи пожежогасіння. Невже заміна балону з газом саме за 5 хвилин в цій ситуації є найбільшим пріоритетом?! І що означає "працівники відповідної кваліфікації"? Ті, що зможуть доставити резервний балон вагою 200 кг зі складу та встановити його за 5 хвилин? Як це підтвердити? (до речі, один з наших співробітників - чемпіон з паверліфтінгу, так що в нас все ОК, але чи мають таких співробітників інші провайдери?) І ця вимога також є поводом до формальної дискваліфікації на розсуд Замовника (об'єктивні критерії її виконання відсутні).
Додаткові приклади потрібні? (вони є в мене)

Нравится Ответить 21 ч. 6

«Ми зверталися до тендерної комісії НЦТ, тицяли пальцями на невідповідності. Реакції нуль. Звернулись до комітету з етики самого Нафтогазу. Реакції нуль. Я написав листа до пана Вітренка. Ну там точно мав бути нуль і ми його й отримали. Останній адресат, до якого я звернуся зі скаргою – пан Олексій Чернишов, новий голова НАК. Я думаю, що мій лист взагалі до нього не дійшов, а був вилучений десь по дорозі»,

– пише ***Агєєв***.

Також ***Агєєв*** заявив, що

— ціна послуг від «Анте медіам» є завищеною на «мільйони гривень»:

«Переможцем визнається потрібний НЦТ виконавець. Без конкурсу, на базі безглуздих вимог. І головне – з ціною, завищеною на мільйони гривень. Що й було ціллю НЦТ з самого початку».

Публічна позиція «Нафтогазу» наразі невідома.

Раніше «*Нафтогаз*» вже пробував провести таку операцію щодо переходу на хмару дата-центрі «*Парковий*».

— У 2020 році інше дочірнє підприємство ДП «Нафтогазбезпека» теж повідсікало всіх учасників, які пропонували послуги деінде. Тоді відсікач був інший – треба було подати сертифікат відповідності про те, що їхнє обладнання/програмно-технічний комплекс підтримують софт Splunk версії не нижче 7.3.X.

Той тендер в результаті виграло ТОВ «Хостінг-Х», яке виступало посередником до хмарних послуг «Паркового». Однак в результаті скандалу цей тендер було скасовано. Після того підряд отримало «Де ново».

Тобто,

> — ця компанія була останнім надавачем хмарних послуг для «Нафтогазу», і її ***зараз не допустили до торгів***.

Довідково

Дата-центр «Парковий» є улюбленим місцем для проведення партійних заходів «Слуги народу». Там партія відкрила свій громадський хаб.

Нардеп Максим *Єфімов* збирався оформити *“Парковий”* на себе, але через репутаційні ризики актив Януковича записали на менеджера Єфімова. А потім все рівно на нардепа.

Він належить **ТОВ «Анте Медіам»**. Засновниками фірми є **народний депутат Максим Єфімов**, донеччани Едуард Бондаренко та Віталій Філатов, краматорське ТОВ «КУА АПФ Укрмашінвест», київське ПАТ «ЗНВКІФ «Гратіс» і кіпрська «ДіБі Венче Інвестментс Лтд». Бондаренко керує ПАТ «Донбасенерго» Єфімова. Філатов колись очолював відділ закупівель ДП «Одеський морський торговельний порт». «Гратіс» належить донеччанину Сергію Сухому. «КУА АПФ Укрмашінвест» належить ТОВ «Торговий дім

українських машинобудівних заводів» низки краматорчан, яке пов’язують зі структурами Єфімова.

Максим ***Єфімов*** у Верховній Раді очолює депутатську групу «Відновлення України». Вона об’єднує колишніх нардепів ОПЗЖ та «Слуги народу» (див. список). Та голосує в унісон з правлячою коаліцією, забезпечуючи ***Офісу президента*** прийняття необхідних законів. Проект «Чесно» назвав «ширкою» це поєднання довкола ключових голосувань «Слуги народу», «Відновлення України», «Довіри» та ПЗЖМ.

***

№ 995.

Угнать за 50 секунд, или Кто крыШует ОПЗ

2020-08-01

Об истории Одесского припортового можно снимать сериал. Она полна коррупционных скандалов, борьбы олигархов и чиновников, миллиардных прибылей приближенных и убытков госпредприятия.

Сергей Куюн

Директор ООО «Консалтинговая группа А-95»

Команда «Формулы-1» Red Bull установила рекорд по пит-стопам — 1,82 секунды. А государственный Одесский припортовый завод 23 июля 2020 года провел тендер на поставку 600 млн кубометров природного газа на сумму 2,5 млрд грн за 50 секунд. Такой же размерности — более 1,5 млрд грн — будет и прибыль счастливого обладателя контракта, если на рынках газа и минудобрений сохранится нынешняя конъюнктура.

Эти космические цифры и являются причиной бесконечной борьбы за ОПЗ, в которой обычно побеждает админресурс, а не интересы мощнейшего госпредприятия.

И **упомянутый тендер — это лишь надводная часть этой проблемы, но уже при новой власти**.

Первые жертвы —

> 1) национальная нефтяная компания Азербайджана Socar и 2) крупнейший игрок топливного рынка ОККО.

Этих мощных претендентов на победу менеджмент ОПЗ сбил, заявив об отсутствии опыта в реализации удобрений. Возмутительно, но неизвестным образом нейтрализовали даже Игоря Валерьевича Коломойского!

Зато у Фонда госимущества Украины как акционера ОПЗ нет вопросов к нынешнему давальцу

> **— компании «*Агро Газ Трейдинг*» (АГТ) с одной машиной и одним офисом, которую еще год назад мало кто знал (да и за прошедший год немногое изменилось).**

Сплетенная за год паутина фактически гарантирует АГТ дальнейшую работу на предприятии. Более того, классическая «прокладочка» строит *планы на приватизацию* флагмана химической отрасли страны.

Об истории Одесского припортового можно снимать сериал. Она полна коррупционных скандалов, борьбы олигархов и чиновников, миллиардных прибылей приближенных и убытков госпредприятия.

В 2012 году единственным поставщиком газа для ОПЗ стала Ostchem Дмитрия ***Фирташа***.

После Майдана на заводе банковал «Народный фронт» и некий ***Мартыненко***. Член правления НАК «Нафтогаз Украины» Сергей ***Перелома*** в этот период оказался фигурантом производств НАБУ, одно из которых касалось хищения на ОПЗ в размере 205 млн грн. Примерно в это же время завод сгенерировал задолженность перед «Нафтогазом» в размере 2,2 млрд грн.

В декабре 2016-го из-за долгов завод остановился.

В марте 2017-го давальческие поставки газа на предприятие начала группа «Энергетические Ресурсы Украины» (ЭРУ). На этом этапе в эфире появляется никому не известная компания «Агро Газ Трейдинг», которая была зарегистрирована в конце 2016 года с классическим уставным капиталом 1 000 грн. Контора оскандалилась сразу же, назвав себя эксклюзивным поставщиком продукции ОПЗ, что впоследствии категорически опровергла ЭРУ.

В своем расследовании «Украинская Правда» писала, что ключевым лицом АТГ считался Андрей ***Гмырин***, человек из ближайшего окружения Игоря ***Билоуса*** в его бытность главой налоговой службы, а затем и Фонда госимущества (именно во время последней каденции на рынок вышла «***Агро Газ Трейдинг***»).

В июле 2017 года ЭРУ была вынуждена остановить поставки, ничего не было слышно все это время и от АГТ.

Вновь эта загадочная структура вынырнула летом 2019-го, когда после победы Владимира ***Зеленского*** в стране шло перераспределение потоков, кураторов, смотрящих. В августе 2019-го ОПЗ подписал с АГТ давальческий договор о переработке газа.

1. Укротители Коломойского

20 января 2020 года Фонд государственного имущества, управляющий акциями ОПЗ, объявил новый конкурс на поиск давальца. Заявки на участие

подали компании IBE Trade, Socar, Maddox, «Юг Газ», «Агро Газ Трейдинг», Basis Trade AG, «Тех Пром Газ» и «Укрнефтебурение».

5 марта в конкурсе победила компания «Укрнефтебурение» (УНБ), принадлежащая Игорю Коломойскому, Виталию Хомутыннику и Павлу Фуксу. (Злые языки также называют интересантом в этом бизнесе главу МВД Арсена Авакова.)

По словам первого заместителя директора ОПЗ Николая Щурикова, компания предложила самые выгодные условия: 77 долл. за переработку газа в тонну карбамида и 39,5 долл. — в тонну аммиака.

Но

> 1) 10 марта наблюдательный совет ОПЗ отменил результаты конкурса, назвав предложение УНБ экономически необоснованным, а цены заниженными. В набсовете добавили, что это предложение изначально нерентабельно для добывающей компании, а само участие в конкурсе — это не что иное, как попытка получить рычаги управления заводом, чтобы вернуть туда старые коррупционные схемы.

УНБ в ответ обвинила набсовет в коррупции и пообещала обратиться в суд и правоохранительные органы.

> 2) Прошло полгода, но об исках «Укрнефтебурения» ничего не слышно. А ведь Игорь Коломойский шел в суд и в куда более пустяковых случаях. В УНБ вопрос об исках оставили без ответа. Интересно, кто и как успокоил олигарха? Вернемся к поиску ответа на этот вопрос ниже. А пока договор с «Агро Газ Трейдингом» был пролонгирован.

Это был очень удачный период для поставщика: из-за теплой зимы и пандемии мировые цены на природный газ рухнули вдвое, тогда как цены на удобрения — всего на 15–20% (такую статистику огласил сам менеджмент АТГ).

Некоторые источники полагают, что **Коломойский «проглотил» отказ по ОПЗ в обмен на уступки по «Центрэнерго»**

2. «Сокар»? Давай, до свидания!

19 июня 2020 ОПЗ объявил новый конкурс.

Помимо АТГ, заявки подали:

> — швейцарский трейдер с азербайджанскими корнями Maddox SA, американский торговец удобрениями IBE Trade Corp., «Юг Газ».

Неожиданностей было три.

> Первая — 1) отсутствие «***Укрнефтебурения***». Две другие — 2) впервые заявившиеся на конкурс «дочка» ***Socar*** «Торговый дом «Сокар Украина» и 3) профильный оператор группы ***ОККО*** Виталия ***Антонова*** компания «ОККО Контракт». **И здесь началось самое интересное.**

17 июля тендерный комитет не допустил к участию двух новичков.

> Причиной было указано отсутствие у компаний опыта по реализации удобрений. (Также не допустили одесситов из «Юг Газа», которые не внесли конкурсное обеспечение.)

ОККО выразила возмущение решением менеджмента ОПЗ.

> Компания поставляет удобрения с 2017 года, построила три хранилища на 13 тысяч тонн удобрений, сформировала автопарк.

«Мы предоставили тендерному комитету полный реестр с контрагентами по реализации минудобрений, который состоит из 788 договоров на общий объем более 160 тысяч тонн удобрений. Мы готовы предоставить и другие документы, но у нас их никто не запрашивал, хотя такая возможность содержится в порядке проведения конкурса»,

— сообщил топ-менеджер ***ОККО***, пожелавший не называть имени.

«Нами были предоставлены все необходимые документы, показывающие опыт группы Socar на глобальном рынке минудобрений. Однако они были полностью проигнорированы тендерной комиссией, в результате наша заявка была отклонена»,

— говорит собеседник в украинском подразделении «***Сокара***».

Несмотря на все реквизиты отправленных документов, в протоколе заседания тендерной комиссии четко написано, что документов компания не предоставила.

Несмотря на предоставленные «Сокаром» документы, тендерная комиссия ОПЗ их не заметила

На сторону азербайджанцев встал и Хозсуд Одесской области, который по их иску заблокировал конкурс.

Правда, для менеджмента ОПЗ это не повод: 23 июля за 50 секунд был проведен второй этап конкурса и определено три победителя — Maddox SA, IBE Trade Corp. и «Агро Газ Трейдинг», которые предложили одинаковые финансовые условия сотрудничества.

3. Миллионеры из ниоткуда

Теперь этой троице предстоит пройти последний этап конкурса — переговорный. Он пройдет за закрытыми дверями индивидуально с каждым из претендентов. Такая нынче открытость по версии ФГИУ.

Подразумевается, что в ходе переговоров менеджмент ОПЗ будет добиваться дополнительных уступок от претендентов. Кто больше даст, тот и победит. Проблема лишь в том, что оперативно сравнить эти условия будет невозможно. Кроме того, учитывая неприкрытую ангажированность менеджмента в отношении одного из претендентов, он всегда может подыграть своему игроку.

«Мы будем настаивать, чтобы по итогам переговоров были опубликованы протоколы переговоров. Мы не исключаем, что победитель в итоге предложит покрасить на заводе забор или поменять окна в столовой», — говорит руководитель одного из вышедших в финал нерезидентов.

Кстати, юрисдикция компаний — еще одна неплохая зацепка.

«Это спектакль. Теперь менеджменту завода достаточно сказать, что мы выбрали украинского резидента «Агро Газ Трейдинг», а не двух «нерезов», мол, налоги платит тут и в целом удобнее работать. Это было еще одной причиной выкинуть ОККО и «Сокар», которые выдвинули свои украинские компании», — считает бывший топ-менеджер ОПЗ, пожелавший не называть своего имени.

В общем, **никто не сомневается, что все идет к победе «Агро Газ Трейдинга».** Если конкурс закончится согласно порядку, все будет совсем легитимно. Если будет заблокирован и отменен, то менеджмент продлит с ней договор, как сделал это весной после пинка Коломойскому.

Что же такого уникального есть у АТГ? Опыт? Основанная в 2016 году с минимальным «уставняком», сегодня, пишет система Youcontrol, она имеет на балансе один автомобиль и один офис. Говорят, трудятся в этой «компании новой генерации» (так они себя именуют на своем сайте и в соцсетях) аж десять человек (точной информации на момент публикации не было).

Для справки:

— у «Сокара» среди месторождений, НПЗ, заправочных комплексов есть в Сумгаите свой с нуля построенный химический завод по выпуску того же карбамида.

Группа «Сокар» не только трейдер, но и производитель удобрений на новейшем предприятии в Сумгаите

У ОККО за спиной стоят ЕБРР, ЧБРР, Всемирный банк, IFC, прямые контракты с крупнейшими производителями нефтепродуктов Европы и СНГ.

За последние четыре года ОККО стала крупным игроком на рынке удобрений и развивает сеть хранилищ и спецтранспорта

А какие контракты есть у АТГ?

В это сложно поверить, но

> — оператор крупнейшего химического предприятия Украины даже не имеет прямых поставок природного газа по импорту. База импортеров газа такого имени не знает.

Сколько сотрудников в «Агро Газ Трейдинге», неизвестно, но точно есть управляющий партнер Александр Горбуненко (слева) и партнер компании Владимир ***Колот***

«До недавнего времени у них даже не было специального софта с европейскими газовыми котировками. Не было понятия, как закупается газ по импорту, как резервируются мощности»,

— вспоминает один из участников рынка газа.

Газ АТГ скупает на внутреннем рынке у прямых импортеров, при этом, говорят трейдеры, зачастую с переплатой за отсрочку платежа — не хватает оборотных средств.

Может, АТГ умеет ловко продавать на экспорт?

«Давальцу ОПЗ вовсе не нужен опыт продаж на экспорт, на предприятии мощнейший коммерческий департамент, этих специалистов знают по всему миру»,

— говорит бывший сотрудник завода, утверждая, что на первых порах экспортные продажи давальческой продукции вел коммерческий департамент завода за небольшую комиссию.

Заводчане говорят, что **вышеупомянутый пункт о наличии опыта реализации минудобрений был внесен исключительно с целью**

технической дискриминации участников, ведь в цивилизованных международных и украинских холдингах направления закупки газа, нефти и реализации нефтепродуктов, нефтехимии, удобрений и прочего, как правило, разделены.

И только в АТГ, которая не имеет других проектов, кроме ОПЗ (во всяком случае, на официальном сайте компании о них нет информации), закупка газа и реализация удобрений объединены.

И действительно, как показывает список «экспортных» контрагентов АТГ,

> — львиная доля карбамида идет всемирно известным трейдерам — Dreymoor, Ameropa, Nitron group, Interore, Rudway, Vertiqal. Это самая примитивная и, как правило, самая низколиквидная реализация. К продаже глобальным игрокам прибегают, когда других вариантов больше нет.

Структура экспортных продаж карбамида компанией «Агро Газ Трейдинг» в I полугодии 2020 года

Покупатель	Объем, тыс. т
DREYMOOR FERTILIZERS OVERSEAS PTE LTD	263
Ameropa AG	186
INTERORE S.A.	15
RUDWAY AG	21
Nitron Group LLC	33
VERTIQAL AG	11
Всего	**529**

4. Под крыШей

В чем же секрет столь незаурядного игрока? И как удается оградить АТГ от конкуренции с Игорем Коломойским, азербайджанским «Сокаром» и ОККО?

Ответ для наших широт традиционен

> **— административный ресурс, который всегда идет бок о бок с коррупцией. Ведущая наверх ниточка прослеживается достаточно просто.**

Правление ОПЗ возглавляет некий Николай ***Синица***, владелец сети общепитов «Два Гуся», кофейни «Сити», «Суши-кафе» и пиццерии Felicita. (И этот человек требует от давальцев подтвердить опыт по реализации удобрений…)

1) Его назначил ***Кабмин*** своим постановлением 24 января ***без конкурса,*** а значит, если по закону, на три месяца.

2) Но ***наблюдательный совет ОПЗ*** этого не заметил и утвердил с ним бессрочный трудовой контракт. Если по закону, то Синица нелегитимен, есть и соответствующий иск в Хозсуде Одесской области.

А кто же формирует *наблюдательный совет* ОПЗ?

Акционер, владелец 100% акций — ***Фонд госимущества*** Украины во главе с Дмитрием ***Сенниченко***.

Как же такой борец с коррупцией, который сдал в НАБУ уже двух желающих сунуть ему взятку за право поработать на ОПЗ, не замечает таких вещей на вверенном ему предприятии?

Это человек, которому предстоит продать Одесский припортовый и который заинтересован в его максимально эффективной работе, в привлечении украинских и международных покупателей. И тут вот обвинение нефтехимического гиганта «Сокар» в отсутствии опыта… Это же «Сокар»! Тот самый, которого совсем недавно инвестняня Андрей Богдан возил на ОПЗ для знакомства с предприятием в качестве потенциального покупателя!

Дмитрий Сенниченко пиарит продажу отеля «Днипро», но почему-то молчит по поводу происходящего на одном из мощнейших предприятий страны — Одесском припортовом заводе

А Коломойскому отказали, потому что тот дал подозрительно хорошее предложение.

Допустим, Богдана уже нет, хотя «***Сокар***» есть и строит под эгидой президента ***Зеленского*** пропускной пункт в ***Чонгаре***.

Но все же главный вопрос: мог ли Сенниченко успокоить Игоря Валерьевича?

> Вряд ли. Если бы был конфликт, главу ФГИУ давно бы размазали на «плюсах» вместе с его отелем «Днипро» и всем его бесконечным пиаром.

Кто же мог так плавно «заземлить» олигарха?

Может, кто повыше? Кто у нас Фонд госимущества курирует? По Конституции, Кабмин! Ха-ха! Надо «Кварталу 95» эту шутку подсказать…

«Все вопросы по ОПЗ решаются в администрации человеком с фамилией на букву «Ш»,

— заявили сразу несколько моих собеседников в ФГИ, на ОПЗ и на рынке газе.

Я зашел на официальный сайт офиса президента и фамилии на «Ш» среди руководства не нашел. О ком речь? Скажите, как его зовут?

***

№ 996.

Проблемы "Одесского припортового" оформились в уголовное дело: НАБУ ищет экс-нардепа блока Порошенко

2022-11-15

Коррупционная схема продолжалась до конца 2015 года, а уже в 2016 году предприятие из прибыли увязло в миллиардные долги.

НАБУ разыскивает

— бывшего народного депутата Украины от "Блока Петра Порошенко" Александра Грановского, которого считают организатором коррупционной схемы, нанесшей 93,3 млн грн ущерба АО "Одесский припортовый завод", а фактически - ставшей началом неприятностей предприятия.

Об этом сообщает Национальное антикоррупционное бюро Украины.

Схема действовала в течение марта-декабря 2015 года, из-за нее "ОПЗ" недополучил доход около 93,3 млн грн.

Следствие установило, что народный депутат Украины VIII созыва организовал *схему*, по которой

> *— "Одесский припортовый завод" продавал минеральные удобрения заранее определенной компании по ценам ниже рыночных. В дальнейшем эта компания перепродавала товар иностранным компаниям реального сектора экономики по конкурентным ценам. Однако физически поставки. обеспечивал этим компаниям "ОПЗ",*
>
> - говорится в сообщении НАБУ.

В марте 2020 года следствие сообщило о подозрении четырем участникам схемы. А именно:

1) доверенному лицу экс-нардепа - ч. 5 ст. 27 ч.2. ст.28 ч. 2 ст. 364 УК Украины;
2) заместителю директора АО "Одесский припортовый завод" - ч. 2 ст. 28, ч. 2 ст. 364 УК Украины;
3) начальнику отдела АО "Одесский припортовый завод" - ч. 2 ст. 28, ч. 2 ст. 364 УК Украины;
4) владельцу компании-нерезидента-участника коррупционной схемы - ч. 2 ст. 28, ч. 2 ст. 364 УК Украины.

Доверенное лицо экс-нардепа и владельца компании-участника схемы объявили в розыск.

Что касается самого организатора схемы, то, поскольку местонахождение его не установлено, о подозрении ему сообщили в порядке ст. 278, ст. 135 УПК РФ.

"Следствие принимает все необходимые меры для привлечения к уголовной ответственности всех участников коррупционной схемы", - подчеркнули в НАБУ.

Следует также добавить, что по итогам 2015 года "Одесский припортовый" еще отчитывался о чистой прибыли 218,51 млн. грн.

Но уже в 2016 году чистый убыток предприятия составил 2,98 млрд грн.

С января 2017 года ОПЗ временно прекратил работу.

А в сентябре 2021 года Одесский припортовый завод (ОПЗ) окончательно заявил об остановке своей деятельности. Попытки стабилизировать работу предприятия провалились.

ОПЗ фактически загнали в огромные долги, в том числе за потребленный газ. Предприятие обременено многочисленными судебными исками, лишено оборотных средств.

Здесь в голову приходит традиционная олигархическая схема, когда реальные управляющие доводят когда-то мощное госпредприятие до банкротства, а затем покупают его у государства буквально за копейки.

> Об этом на ZN.UA рассказывал эксперт Олег Титамир в статье "Как выгодно продать ненужное, если действительно хочется" .

Об истории Одесского припортового можно снимать сериал. Она наполнена коррупционными скандалами, борьбой олигархов и чиновников, миллиардными доходами приближенных и убытками у госпредприятия. *Проблемы предприятия продолжились и при нынешней власти.*

> Читайте об этом в материале Сергея Куюна - "Угнать за 50 секунд, или Кто крыШует ОПЗ".

***

№ 997.

Одесский припортовый: продать или "сплавить"?

2016-07-09

Константин Авдеенко

К приватизации ОАО "Одесский припортовый завод" государство готовилось много лет.

Сейчас на продажу выставили 99,6% его акций. Выбор далеко не самого подходящего для продажи ОПЗ периода с точки зрения конъюнктуры рынка и стоимости предприятия объясняют необходимостью срочно пополнить бюджет.

Однако,

> **— значительное количество нарушений в процессе подготовки приватизации и резкое сокращение требований к инвестору даже по сравнению с предыдущим конкурсом вызывают вопросы.**
>
> *К приватизации ОАО "Одесский припортовый завод" государство готовилось много лет. Сейчас на продажу выставили 99,6% его акций. Выбор далеко не самого подходящего для продажи ОПЗ периода с точки зрения конъюнктуры рынка и стоимости предприятия объясняют*

необходимостью срочно пополнить бюджет. Однако значительное количество нарушений в процессе подготовки приватизации и резкое сокращение требований к инвестору даже по сравнению с предыдущим конкурсом вызывают вопросы.

Вместо образцово-показательной приватизации ОПЗ для зарубежных инвесторов снова рискуем получить традиционный украинский "договорняк" в интересах заранее определенного инвестора. Будь то Фирташ, Коломойский или кто-либо другой, тесно связанный с действующей властью.

Напомню,

— одна из основных декларируемых целей - не только получить деньги, но и провести (на средства инвестора) ускоренную модернизацию предприятия.

Недавно Центр исследования корпоративных отношений провел исследование условий приватизации ОПЗ.

Сравнивали условия приватизации 2009-го и 2016 г. Вывод - **почти все стало хуже**. Этим даже пытаются бравировать. Так, глава Фонда госимущества Игорь ***Билоус*** заявил, что условия приватизации ОПЗ очень либеральные для инвестора, если сравнивать их с предыдущими конкурсами.

Все так - «либеральные».

— Причем настолько, что многих действительно важных обязательств будущего собственника завода нет вообще. А ряд пунктов написаны явно для проформы. **Практически отсутствуют инвесттребования *(инвестпрограмма и бизнес-план будут разрабатываться инвестором… уже после приватизации).***

По сути это означает, что все отдадут на усмотрение покупателя. Причем он, выполнив сокращенные и лишенные конкретики условия приватизации, сможет увеличивать уставный капитал, а также реализовывать имущество, стоимость которого не превышает 10% стоимости активов, практически сразу после приватизации.

Резко урезаны и социальные вопросы.

Так, 1) рост заработной платы до сопоставимого с конкурентами уровня заменили индексацией на уровень инфляции, а 2) запрет на существенное сокращение штата работников с десяти лет сократили до полугода.

На заводе работают более четырех тысяч жителей города Южный. Припортовый - градообразующее предприятие, и во многом за счет него содержится городская инфраструктура и пополняется местный бюджет.

Вообще льготы и поблажки часто выглядят странно.

Так что **"либерализация" условий может принести обратный эффект**.

И не обязательно серьезные западные компании захотят становиться "льготниками" с нарушением законодательства.

*Тот факт, что ФГИУ упорно **избегает конкретики** относительно претендентов, наводит на размышления.*

Глава Фонда госимущества сначала в течение года говорил о гипотетическом интересе то 20, то 10, то 5 международных стратегических инвесторов, затем объявил о том, что он не вправе называть имена участников конкурса. Обычно при наличии интереса стратегов они сами не скупятся на заявления. Сейчас же тишина.

Ситуация усугубляется и *непрозрачностью подготовки* к приватизации, в публичном поле отсутствуют результаты аудита и оценки ОПЗ.

В апреле было сорвано собрание акционеров ОПЗ, на котором должны были рассматриваться в том числе и эти документы.

Отказались и от ***общественных слушаний*** о перспективах завода.

Не раз писали и о странной "забывчивости" организаторов конкурса - они не указали наличие или отсутствие монопольного статуса завода на рынке перевалки аммиака.

Очевидный 1) факт отсутствия монополии по производству минудобрений в условиях прописан, а не менее очевидный - 2) наличие монополии по перевалке - *"скромно" проигнорирован.*

Как и обязательство согласовывать тарифы на перевалку с госорганами Украины.

— Это привет государственному оператору - "***Укртрансхимаммиаку***".

И заодно

— потенциальная бомба замедленного действия, способная отпугнуть "неподготовленного" инвестора (угроза больших штрафов за злоупотребление монопольным положением).

Соответствующее дело АМКУ тянет уже полтора года, рекомендации комитета, выданные ОПЗ, подтверждают наличие нарушений закона об экономической конкуренции. Однако решение АМКУ до сих пор не вынес, несмотря на необходимость такого документа для утверждения условий приватизации КМУ.

Многолетняя эпопея приватизации оставила ряд следов.

> Напомню, что в 2009 г. завод уже почти купила "Нортима", связанная с Игорем ***Коломойским***. Но тогда государство банально отказалось выполнять сделку, сославшись на заниженную цену.
>
> По иронии судьбы, нынешняя стартовая цена ОПЗ заметно (на 17%) меньше предложенной тогда - 521 млн долл. против 625 млн. Доллар за семь лет тоже подорожал.

Год назад Коломойский заявил, что если в ходе торгов кто-то предложит большую цену, то они не будут оспаривать результаты конкурса. Тем не менее есть уже два судебных разбирательства, связанных со скандальным конкурсом 2009 г. Это иск "Нортимы" к ФГИУ. Его рассматривает Киевский апелляционный хозсуд. Заседание назначено на 18 июля 2016 г., за неделю до завершения конкурса по продаже ОПЗ. В случае проигрыша "Нортима" наверняка подаст кассацию в Высший хозсуд Украины, а затем - в Судебную палату по хозяйственным делам Верховного суда Украины.

Второе судебное разбирательство - иск "Нортимы" к госкомпании "Национальная сеть аукционных центров", проводившей предыдущий аукцион по продаже госпакета акций ОПЗ. В общем, судебные тяжбы по поводу незабвенного конкурса 2009 г. могут длиться еще очень долго. А судя по тенденции решать вопросы за пределами нашей "суперчестной" Фемиды, остается и возможность подачи компанией "Нортима" иска в Стокгольмский арбитраж или Высокий суд Лондона.

Вполне может сложиться ситуация, при которой у ОПЗ окажется сразу два собственника: первый - победитель нынешнего приватизационного конкурса, второй - компания "Нортима", признанная таковым по решению суда.

Если Коломойский опирается на результаты продажи, то другой украинский олигарх вполне успешно сбил стоимость госпакета на треть. Речь идет о Дмитрии Фирташе. Долг ОПЗ перед его структурами в размере 193 млн долл. (более 240 млн с пеней и штрафами) признан, по словам Билоуса, не только Стокгольмским арбитражем, но и международными аудиторами. По условиям конкурса, этот долг может быть перенесен на будущего победителя и может увеличить реальную стоимость приобретения ОПЗ на 200–250 млн долл.

Если, конечно, победителем конкурса (чисто случайно) не станет сам Фирташ или связанные с ним компании. По факту ему уже сейчас завод обойдется на треть дешевле

Вообще, за ОПЗ тянется шлейф незавершенных судебных разбирательств, коррупционных скандалов и правовых коллизий, вполне способных отпугнуть от участия добросовестных стратегических инвесторов. В отличие от кого-то из "своих", привыкших работать в таких условиях.

К слову, вполне возможно появление привычной схемы "бутерброда" - при участии местной и какой-либо иностранной компании (или ее дочерней структуры). При этом украинский участник будет по факту "решать вопросы". Такая схема может стать прямой дорогой к адресной приватизации.

В целом картина получается грустной.

Государство имело все возможности качественно подготовиться к приватизации ОПЗ, но так и не смогло или не захотело решить существующие проблемы.

Более того,

— создало в процессе подготовки значительное количество новых.

Сознательное игнорирование судебных исков вокруг ОПЗ, "условные условия" приватизации, ее непрозрачность наводят на мысль, что **существующая ситуация выгодна слишком многим в Украине**.

Проведение адресной приватизации может поставить под угрозу не только будущее ОПЗ, но и без того находящийся не в лучшем состоянии инвестиционный климат страны в целом.

По хорошему,

— стоило бы сделать паузу, структурировать накопившийся багаж проблем и выйти на новый конкурс гораздо более подготовленными.

Однако на это нужна воля. Есть ли она? Или интереснее очередной блин с приватизацией ОПЗ и адресной приватизацией в интересах одного из украинских олигархов с сохранением существующих схем обогащения?

***

№ 998.

Одесский припортовый: Ахиллесова пята правительств Украины

2016-09-02

Валерий Мазур

доктор технических наук, профессор, член-корреспондент НАН Украины,

этом рынке услуг ОПЗ занимает монопольное положение и решающим образом влияет на объемы экспорта этой продукции из порта "Южный".

Основным рычагом влияния на параметры (объемы, стоимость) перевалки со стороны ОПЗ является тариф за оказываемые услуги (прием аммиака, его захолаживание, хранение и погрузку на судно). В общем тарифе за оказываемые услуги по транзиту российского аммиака через территорию Украины (таможенное оформление транзита, транспортировку, перевалку, предоставление спецпричалов для отгрузки на экспорт) стоимость услуг ОПЗ превышает 27%.

Согласно действующему законодательству Украины (Закон Украины "О трубопроводном транспорте" №192/96-ВР от 15 мая 1996 г.) украинский участок магистрального аммиакопровода Тольятти-Одесса имеет важное экономическое и оборонное значение и находится в госсобственности. Обслуживающее его госпредприятие - УГП "Укрхимтрансаммиак" - является стратегическим и не подлежит приватизации.

Технологический процесс транспортировки аммиака аммиакопроводом Тольятти-Одесса основывается на непрерывной связи трубопровода и изотермических емкостей комплекса перевалки аммиака ОПЗ, в которые поступает аммиак для охлаждения, хранения и последующей погрузки на морские суда.

В случае приватизации ОПЗ - без выделения из состава завода комплекса по перевалке аммиака - велик риск дальнейшего повышения тарифа за оказываемые услуги, снижения интересов экспортеров к перевалке в порту "Южный", уменьшения объемов транспортировки аммиака. Прием, захолаживание, хранение и перегрузка на морские суда аммиака, поступающего по аммиакопроводу от российских и украинских производителей, является завершающим этапом транзита аммиака (для информации: именно по завершении выполнения всех вышеуказанных процедур и происходит закрытие таможенных деклараций), без осуществления которого не происходит физическое движение аммиака по трубопроводу.

С учетом технической неразрывности аммиакопровода и комплекса перевалки ОПЗ, а также невозможности проведения транзита аммиака без надлежаще функционирующего комплекса перевалки логичен вопрос: почему стратегический и не подлежащий приватизации объект - магистральный аммиакопровод - зависит от подлежащего приватизации ОПЗ, в структуре которого и находится комплекс перевалки?

После приватизации ОПЗ и перехода контроля над комплексом перевалки в частные руки новые собственники завода - в случае незаинтересованности в увеличении объемов аммиака на внешнем рынке - способны будут не только существенно уменьшить объем, но и полностью исключить транзит и экспорт аммиака.

После приватизации ОПЗ без реструктуризации завода, предусматривающей выделение комплекса перевалки аммиака из его состава, судьба стратегического, уникального по своим техническим решениям предприятия, каким является аммиакопровод Тольятти-Одесса, будет зависеть от нового собственника ОПЗ. Государство Украина уже не сможет защитить свои интересы и интересы госпредприятия "Укрхимтрансаммиак".

В 2015 г. госпредприятие "Укрхимтрансаммиак" обеспечило транзит российского аммиака в объеме более 2,3 млн т. Это принесло госпредприятию и бюджету около 100 млн долл. и свыше 1,9 млрд российских рублей. В бюджеты Украины всех уровней перечислены денежные средства в объеме 946,5 млн грн.

Итоги первого полугодия 2016-го еще более впечатляющие: обеспечен транзит российского аммиака в объеме 1,236 млн т, в гривневом эквиваленте получено свыше 1,6 млрд грн, в том числе 48 млн долл., а также более 1 млрд российских рублей. В бюджеты Украины всех уровней перечислено 873,5 млн грн.

В случае приватизации ОПЗ без выделения комплекса по перевалке аммиака очень велик риск дальнейшего повышения новым собственником завода тарифа за оказываемые услуги, следствием чего будет снижение интереса экспортеров аммиака к перевалке в порту "Южный", потеря госконтроля над транзитными потоками, что, в свою очередь, повлечет за собой значительное снижение поступления валюты в Украину и налоговых отчислений в бюджет страны. Отмечу также, что в "Укрхимтрансаммиаке" работают 739 сотрудников, средняя зарплата которых составляет более 10,5 тыс. грн и которые регулярно платят налоги.

И еще. Затраты на ремонты и эксплуатацию аммиакопровода должны составлять ориентировочно 400 млн грн в год, чтобы гарантированно обеспечивать работоспособность и, главное, безопасность объекта. Причем эти затраты "Укрхимтрансаммиак" должен нести независимо от того, эксплуатируется аммиакопровод или нет.

Таким образом, после приватизации ОПЗ по нынешнему плану возможна потеря государством Украина стратегического предприятия - УГП "Укрхимтрансаммиак", которое ежегодно генерирует миллиарды гривен

дохода и обеспечивает для украинских производителей аммиака выход к порту "Южный". Указанное может произойти в короткий промежуток времени (остановка приемки аммиака ОПЗ автоматически останавливает его транспортировку по трубопроводу) вследствие действия третьих лиц, которые в результате приватизации получат контроль над ОПЗ и комплексом перевалки.

Кроме сказанного, возникает много вопросов к Фонду госимущества относительно цены выставляемого на продажу ОПЗ. В 2009 г. цена завода составляла 625 млн долл. В 2016 г. - 521 млн долл. Согласно действующему законодательству в случае, если при проведении тендера не нашлось покупателя на объект продажи, в нашем примере - на ОПЗ, то Фонд госимущества должен (может) существенно снизить стартовую цену объекта при повторных торгах. При этом цена ОПЗ может быть снижена до уровня примерно 400 млн долл.

В то же время строительство отдельного комплекса по перевалке аммиака в случае такой необходимости, что вполне вероятно после приватизации ОПЗ, будет стоить Украине около 300 млн долл. Выходит, что мощности ОПЗ по производству аммиака и карбамида (без учета комплекса перевалки аммиака) оценены Фондом госимущества (400-300=100) в чуть больше 100 млн долл., что однозначно не соответствует мировым ценам на подобные химические предприятия. Если ОПЗ будет продан даже за 500 млн долл., то оценка (500-300=200) мощностей ОПЗ по производству азотных удобрений в почти 200 млн долл. и близко не отвечает их действительной стоимости.

С учетом вышеизложенного и для соблюдения национальных интересов комплекс перевалки аммиака на морские суда в порту "Южный" должен, как и магистральный аммиакопровод, получить статус не подлежащего приватизации (например, путем выделения этого комплекса из структуры ОПЗ и создания на его базе нового госпредприятия).

Одним из вариантов необходимого решения может быть выделение из состава ОПЗ и присоединение комплекса перевалки аммиака к УГП "Укрхимтрансаммиак". Такое решение позволит Украине сохранить важную транспортную артерию и держать под госконтролем объект, внутри которого находятся десятки тысяч тонн аммиака, являющегося с химической точки зрения сильнодействующим отравляющим веществом (ядом). То есть объект повышенной опасности.

В нынешних условиях изложенная выше проблема приобретает для Украины особую значимость в плане национальной безопасности и обороны.

Президент, Верховная Рада, Кабинет министров Украины обязаны незамедлительно отреагировать на ситуацию, которая складывается в связи с планами приватизации Одесского припортового завода и которая на должном уровне Фондом госимущества почему-то не решена.

****

№ 999.

Вульгарне кейнсіанство міністра Марченка

2022-05-22

Олександр Кошовий

правник, економіст, аналітик, експерт в сфері функціонування ринків капіталу

Чи дійсно Україні потрібні націоналізація та підвищення податків?

Дещо несподівано на тлі заяв про приведення після війни розмірів податків в Україні до рівня тих, що діють у ЄС, ми дізналися про зовсім іншу мотивацію їхнього підвищення, та ще й не потім, а вже тепер — до закінчення воєнного стану. Міністр фінансів повідомив, що якщо війна затягнеться, Україну чекають підвищення податків і навіть націоналізація. Ця заява заслуговує на увагу.

Фактично міністр окреслив риси нової економічної моделі. Такі ознаки, як націоналізація та підвищення податків у часи війни, беззастережно піднімають завісу над новим підходом. Що ж, це дійсно перевірений рецепт. Але майже сторічної давності. Та ще й із сумними наслідками для економіки. Це було у США у період Другої світової та відразу після неї, а потім час від часу у кореляції з посиленням воєнних загроз. Так зване воєнне кейнсіанство (militaty keynesianism). Що це? Це, так би мовити, модифіковане звичайне кейнсіанство — втручання держави в економіку у воєнний час, що має на меті скерування промисловості замовлень воєнного ґатунку у керовані ж державою націоналізовані підприємства, ручне управління цінами, попитом і, звісно, підвищення податків. Усе, аби отримати економічний зиск.

Однак у цього підходу є ще одне визначення — «вульгарне кейнсіанство». Мова і про сутність цього підходу, і про наслідки, до яких він може призвести економіку, а головне — суспільство. Бо заплановані зиски щоразу, на жаль, так і не спостерігалися, на відміну від шкоди.

1. Чи дійсно Україні потрібна така модель, тим паче зараз

Спочатку припустимо, що у владі все ж не дурні сидять. І насправді уряд не збирається вдаватися до закручування гайок, а перехід до вульгарного кейнсіанства є лише методом руйнування старого інституційного укладу. Перед створенням нового, європейського. Ну, щоб «до основанья, а затем…». Перед обіцяним швидким вступом до ЄС (звичайно, не таким швидким, як видається урядовцям, але водночас значно повільнішим, ніж це потрібно для успіху). Тоді це дійсно рішучий крок. Але про це необхідно повідомляти суспільство і бізнес, вести діалог, малювати обрії. Але ж у заяві про це не йшлося. Лише про те, що потрібно більше грошей, менше видатків і

націоналізація. Не вистачало лише приказки про корову, яку треба менше годувати та більше доїти. Отже, це не гра в довгу.

Ну, добре, витратимо менше, примусимо всіх працювати. Але ж можна до того хоча б одним оком подивитися на попередні результати подібних незграбних експериментів. За жодної вправності виконавців не буде хорошого результату, бо сам рецепт провальний, а його користь не доведена. Це БАД, а не справжні ліки. Якщо ви здорові, то ні користі, ні шкоди, але якщо хворі, а ми хворі, — стане лише гірше.

Дослідження 243 метаспостережень, отриманих із 42 первинних досліджень, доводить, що воєнні витрати зумовлюють позитивні ефекти лише для розвинених країн, які є великими експортерами озброєнь, і, власне, лише за рахунок експорту. У менш розвинених країнах із великою політичною корупцією війни лише зменшують економіку. Чи у Міністерства фінансів є власні дослідження? Або (о, боже) розрахунки того, як буде?

До речі, — і тут без жодних жартів, але до відома Мінфіну, — Україна отримала ленд-ліз. Він же нібито не передбачає негайної оплати отримуваних озброєнь після поставки. Тобто не має стати фінансовим тягарем, для якого потрібно змінювати інституційний уклад. Знову ж таки, якщо кому і впроваджувати політику мілітаризованого варіанта закручування гайок в економіці, то це саме постачальникам зброї.

Але щось досі не чути про це.

Мабуть, тому, що стосовно власних «стимулюючих» податків для покриття воєнних витрат там дійшли такого ***висновку***:

> **— якщо використовувати релевантні (не перекручені) мультиплікатори, то вони показують, що при підвищенні податку на один долар економіка скорочується на долар і десять центів.**

Так це у США, які емітують ті самі долари, в тому числі й для покриття витрат. На цьому за часів Обами й закінчили.

Якщо припустити, що економіка України скоротиться на 10% лише за рахунок підняття податків (і це дуже приблизно, бо ми ж не знаємо, на скільки та які податки Мінфін збирається підвищувати), то вже сумно. Ні, навіть не будемо припускати.

Візьмемо націоналізацію.

В чому вона полягатиме?

1) Якщо це варіант деолігархізації, то, мабуть, можна розглянути, але чітко аргументуючи підстави.

2) А якщо ні, то в кого і що збирається фінансова влада вилучати?

3) Яких потім інвесторів вона сюди затягне?

4) Та чи довела вона вже, що держава взагалі здатна ефективно оперувати власними активами?

Або поглянемо на підвищення податків, яке вже на порозі.

1) То воно у нас є ***засобом економіки воєнного часу*** чи, 2) усе ж таки, ***передумовою вступу до ЄС***? Тут дійсно — або хрестик, або труси.

До речі,

1) а як тоді узгоджується шлях у ЄС із націоналізацією та переходом економіки на неринковий спосіб існування?

2) Якщо, згідно з принципами уряду, ми вступаємо до ЄС 2024 року, то на коли заплановано перехідний період від обіцяних міністром фінансів зруйнованих ринкових надбань до економіки майбутнього, якою є економіка ЄС?

Коли уряд втілює ті чи інші кроки, то очевидним видається, що мета, з якою він це робить, все ж має перевищувати ризики.

У цьому разі мета економічна.

Нею, знову ж таки у вимірюваних категоріях, є значне підвищення доходів бюджету.

1) Розрахунки вже є?

2) Так, щоб коли не в цифрах, то принаймні у відсотках, скільки ми маємо втратити, щоб отримати додаткову гривню до бюджету?

А якщо вони і будуть, то чи буде у моделях врахований найбільший ризик вульгарного ***кейнсіанства*** — ***досвід***, який говорить, що все завжди йде не за планом.

Оскільки у даному випадку ризики значно перевищують ті, не явні на сьогодні, цілі, що їх визначає Мінфін в особі голови відомства, то хочеться запитати:

— чи може бути метою Міністерства фінансів погіршення стану економіки?

На перший погляд, ні.

— Але якщо проаналізувати, до чого може призвести мілітаризоване кейнсіанство в економіці України, то відповідь не буде такою очевидною.

Важливо, що для впровадження такого підходу може бути застосований лише комплекс дій. Окремі рецепти можуть завалити економіку ще раніше, аніж це відбудеться у природний спосіб після завершення інтервенціоналістського підходу до регулювання економічних процесів.

Наприклад,

якщо ти націоналізуєш засоби виробництва для того, щоб повністю переорієнтувати їх на вироблення власних замовлень без огляду на попит, відповідно, ціноутворення має відбуватися у повністю регульованому режимі. Усі похідні, відповідно, також.

Бо, **наприклад**,

заробітну плату на таких націоналізованих підприємствах потрібно забезпечити купівельною спроможністю. А це ціни в магазинах тощо. Півзаходами питання не вирішується. Відповідно, попит замінюється державним замовленням. Маркетинговому управлінню не залишається місця, бо клієнт у такій системі один — держава. Відповідно, регулювати доводиться все. Навіть якщо уряд, а так буває, про це ще не подумав.

2. Впроваджуючи зазначені заходи, хто порахував, яким буде відкат економіки України назад?

За висловом американського економіста та філософа Людвіга фон ***Мізеса***, **«процвітання війни схоже на процвітання, яке приносить землетрус або чума»**. Добре, наша фінансова влада сподівається менше вкладати, більше заробляти. Але це можливо лише в моменті. Тут лінійний підхід не спрацює, бо зрештою все призведе до ще більшого руйнування економіки.

Окрім того, не плутаймо інституційний уклад, що існував у США минулого століття, коли ставилися всі ці експерименти, із тим, що існує сьогодні в Україні. До речі, навіть США припинили займатися цими експериментами, зважаючи передусім саме на інституційну неефективність.

Мобілізація населення для суспільних робіт з метою задіяти його у процесі відновлення укупі з озвученими націоналізацією та підвищенням податків лише зроблять поганий рецепт найгіршим.

На прикладі цієї війни ми бачимо, якими від'ємно нелінійними є наслідки воєнних дій агресора, що переважає нас у силі.

Чому?

Значною мірою тому, що мотивацією українців є щось більше, аніж просто дати фізичну відсіч агресорові. Це перш за все розуміння і бажання захистити ті цінності та свободи, які українці мають, усупереч намаганням усіх урядів ними знехтувати. І це дає результат, що нелінійно перевищує наші суто технічні та економічні можливості.

Можливо, з огляду на це все ж спробуємо відшукати стимули несилового ґатунку. Повірте, на економічному фронті чимало добровольців, які готові боротися за все, що мали. Все, що їм потрібно, — впевненість у тому, за що вони повинні боротися. Що ж демонструє уряд? Він кидається від однієї крайності до іншої, від ліберальної економіки до військової. І, здається, не розуміє, що економіка — річ крихка, за цими кидками між крайностями стоять інституційні руйнування та трансакційні втрати, яких ніхто не рахує і ніхто не відшкодує. Уявіть, що вам не подобається розташування цеху, й ви його демонтуєте, перевозите, потім знову монтуєте. А після цього вам знову щось не подобається, й знову переїзд і те саме. Обладнання страждає, кошти на демонтаж, транспортування, монтаж витрачаються, як і час на постійний пошук і навчання кадрів чи налагодження роботи. І в цей час нічого не працює і не генерує доходу. Так от приблизно це нам і пропонують.

Так, дійсно, результат потрібен тут і зараз. Але не шляхом руйнування економіки, а шляхом її збереження. Сьогодні треба все спрямувати на стимули роботи бізнесу, що почав оговтуватися від шоку. Перевірки, підвищення податків і націоналізації точно до цих стимулів не належать.

Ну це вже, сподіваємося, ясно.

Тим паче що ми досі не визначилися, якою має бути наша економіка після війни, і до цього моменту краще взагалі утриматися від різких рухів.

Бо як настане час нарешті щось будувати, з'ясуємо, що *будівничі емігрували, цеглу розікрали, а націоналізованим будмайданчиком заправляє «смотрящій» від олігарха*.

***

№ 1.000

Націоналізація гігантів — квиток на ще одну війну

2022-11-17

АВТОР

Олександр Кошовий

правник, економіст, аналітик, експерт в сфері функціонування ринків капіталу

Погляд у прірву законодавчих, управлінських та економічних факапів

Минулого тижня Національна комісія з цінних паперів та фондового ринку (НКЦПФР) повідомила про примусове *відчуження у власність держави акцій* стратегічно важливих підприємств, серед яких ПАТ «Укрнафта», ПАТ «Укртатнафта», АТ «Мотор Січ», ПрАТ «АвтоКрАЗ», ПрАТ «Запоріжтрансформатор».

Регулятор зауважив:

«Вилучені акції набули статусу військового майна. Їх управління передано Міністерству оборони України. По завершенню воєнного стану, відповідно до вимог закону вказані акції будуть повернені власникам або відшкодовано їх вартість».

Основні запитання, які виникають до цієї процедури:

1) так, власне, вилучення, чи відчуження, чи, може, взагалі націоналізація?
2) А може, експропріація?
3) Чи можливо це рішення оскаржити в судовому порядку, коли?
4) В який спосіб слід оцінювати обсяги компенсацій?
5) Загалом як такий крок виглядає з погляду інвестора та як позначиться на інвестиційному кліматі?

У будь-якому разі не слід розраховувати на інвесторську лояльність і варто усвідомити:

кожну помилку держави у цьому процесі буде використано проти неї.

Почнемо з найпростішого — термінів.

Лунають різні: націоналізація, відчуження, вилучення, експропріація. Плутанини додає НКЦПФР. Наприклад, одразу не зрозуміло, чому регулятор називає акції «вилученими» в той час, коли вилученням згідно із законом є «позбавлення державних підприємств, державних господарських об'єднань права господарського відання або оперативного управління індивідуально визначеним державним майном з метою його передачі для потреб держави в умовах правового режиму воєнного чи надзвичайного стану». Ну припустимо, регулятор може інколи «плутатися в показаннях». Але ж не в такому питанні.

Увесь режим зазначеної події і без того сповнений правової невизначеності, навіщо її додавати? До речі, міністр Олексій Резніков правий, коли просить

дотримуватися законодавчих понять, але, на жаль, це не вирішує проблем. Відповідно до Закону «Про передачу, примусове відчуження або вилучення майна в умовах правового режиму воєнного чи надзвичайного стану», на який посилаються державні спікери, є два поняття: відчуження та вилучення. Перше стосується майна приватного та комунального, друге — державного. Поняття «націоналізація» там узагалі немає. Тому не націоналізація, не вилучення, а відчуження. Але це тільки з погляду національного законодавства.

Міжнародно-правовий аспект питання вказує, що те, що відбулося, підпадає під ознаки експропріації. Причому кваліфікувати її можна і як пряму, і як непряму, — це вже вибір інвестора та його інструментарію для захисту.

А коли питання постане в інвестиційному арбітражі, Україні потрібно буде доводити, що така експропріація:

1) здійснена в суспільних цілях;

2) відповідно до належної процедури;

3) мала недискримінаційний характер;

4) супроводжувалася швидкою й адекватною компенсацією.

Так, поняття «інвестори» щодо акцій саме тих підприємств, акції яких відчужено (тобто створених не інвесторами, а в результаті приватизації), досить умовне.

> Тут усі все розуміють, принаймні в Україні. Але з погляду позитивного права, тим паче міжнародного, вони є саме інвесторами, і виходити потрібно саме з цього контексту.

Щодо процедури відчуження. Згідно з вимогами закону, на перший погляд, тут усе більш-менш зрозуміло: акт про відчуження, здав-прийняв, підписи сторін, готово! Але все, про що зазначено в законі, вкрай складно виконати на практиці.

Наприклад, акт має підписати власник або його представник. У разі відсутності особи, в якої відчужується або вилучається майно, чи її законного представника під час складання акта про примусове відчуження або вилучення майна такий акт складається без її участі. Але, перепрошуємо, відсутності де саме? Хто, коли та в який спосіб має про свою присутність повідомити? А тепер уявімо, що йдеться не про автомобіль, а про акції. Скільки є власників? Сотні? Де вони перебувають? Чи їх повідомлено? Чи належним чином? Ким? Чи ознайомлені з оцінкою? Хто її склав? Та на цих

підприємствах акціонерів навіть у кращі часи зібрати було практично неможливо.

Тож виходить, що НКЦПФР сама з собою склала акт, ухвалюючи рішення «про забезпечення проведення в системі депозитарного обліку депозитарних операцій щодо примусового відчуження у власність держави акцій вказаних товариств»?

Право державної власності на майно виникає з дати підписання акта. Але його точно підписано за формою, встановленою Кабміном? Відповідей на ці запитання наразі немає. Інвесторам, які вважатимуть свої права порушеними через порушення цих процедур, відсутність чітких відповідей тільки додає аргументів для захисту.

Щодо повернення акцій.

— Відкинемо формальності та припустимо, що все зробили за процедурою: акти склали, ціни зафіксували, відчужили.

Дуже цікавим є твердження регулятора про те, що

— «по завершенню воєнного стану, відповідно до вимог закону вказані акції будуть повернені власникам або відшкодовано їх вартість».

Насамперед на підставі якого закону такий хоч і *варіативний* (або-або), але *імперативний* в обох випадках висновок?

Акції самі по собі не повертаються.

— Тут не вистачає відповідей на запитання «ким повернуто?» та «кому повернуто?». Закон «Про передачу, примусове відчуження або вилучення майна в умовах правового режиму воєнного чи надзвичайного стану», на який посилаються, каже таке: «У разі якщо після скасування правового режиму воєнного чи надзвичайного стану майно, яке було примусово відчужене, збереглося, а колишній власник або уповноважена ним особа наполягає на поверненні майна, таке повернення здійснюється в судовому порядку».

Таким чином,

— повернення майна (акцій) відбувається лише за вимогою колишнього власника.

Без наявності вимоги про повернення держава, коли що, не може вчинити зворотне відчуження, тобто повернути акції, та витребувати кошти.

Ті, хто акцентує увагу суспільства на такій можливості як праві держави, можуть і без сумніву сприйматимуться як ті, хто завищує очікування інвесторів і породжує тим самим правові наслідки для позовів про відшкодування збитків.

Інвестор у такому разі може прийняти рішення не про повернення, а про компенсацію, і її розмір залежатиме від усіх обставин: порушення процедури, погіршення стану майна, загалом зміни економічної ситуації внаслідок регуляторного впливу тощо.

Що тоді скажуть ті, хто сьогодні обіцяє повернути акції колишнім власникам?

До речі,

— про відповідальність виконавців.

Хтось забув, а хтось не знає, що

— нині діючий регулятор утворений біглим Януковичем у спосіб, що прямо порушував статтю 106 Конституції України.

Але,

«чомусь» неконституційний статус регулятора лише пролонгується.

Зміни до Закону ***«Про ринки капіталу та організовані товарні ринки»*** було ухвалено протягом двох хвилин законом №738-IX.

1) І якщо уважно придивитися до нього, то в тексті, який було проголосовано, немає розділу 4, яким мало би бути врегульоване питання чинності в часі.

2) Без цього розділу 4, який внесено невідомо ким і коли до тексту, ***все законодавство про ринки капіталу є досі під сумнівом до першого звернення до Конституційного суду***.

Так от,

3) — саме відповідно до цього законодавства орган, утворений у неконституційний спосіб, фактично відчужив на користь держави майно, вартість якого у прозорий спосіб визначити практично неможливо.

До речі,

4) відповідати за всі помилки або ж незаконні рішення повинна в цих випадках держава, тобто бюджет, тобто всі громадяни України.

2. Питання вартості — головне

Так, слова «оцінка», «вартість» згадуються у законі. Але чи не обмежилася держава лише формально законодавчим врегулюванням відносин щодо відшкодування за відібрану власність, не надаючи реальних прав захисту тим, хто позбавляється права власності? Звичайно, обмежилася. І це не може влаштовувати тих, чиї акції відібрано. Чи достатньо згадати в законі, що оцінка здійснюється у встановленому порядку? Звичайно, ні. Інвестора це не влаштує й одразу надає аргументи проти відчуження та для захисту прав.

Пам’ятаєте пригоди з визначенням ціни акцій у процедурі сквіз-ауту?

> Якщо коротко, то визначити вартість акцій, що не перебувають у біржовому обігу, — то важка та не завжди справедливо вирішувана справа. Тоді Велика палата Верховного суду за наслідками розгляду справи №908/137/18, оцінюючи примусове відчуження акцій, зазначила, що приписи Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод 1950 року, Конституції України та Цивільного кодексу України про непорушність права власності «покладають на державу позитивні зобов'язання забезпечити непорушність права приватної власності та контроль за виключними випадками позбавлення особи права власності… Обмеження позитивних зобов'язань держави лише законодавчим врегулюванням відносин власності без належного контролю за їх здійсненням здатне унеможливити реалізацію власниками належних їм прав, що буде суперечити зазначеним нормам Конституції України та Конвенції».

Однак тоді на боці власників акцій був цілий пласт законодавства, нехай і не ідеального.

Запропонована ж нині процедура з визначення вартості акцій така:

> ***«у порядку, встановленому законодавством про оцінку майна, майнових прав та професійну оціночну діяльність», або органами державної влади, або органами місцевого самоврядування «самостійно».***

Ця процедура вже апріорі надає інвесторові, що дбає про свій актив, інструменти для захисту — оцінити вартість акцій, не порушуючи прав інвестора, фактично неможливо.

З часу, коли чинний прем’єр заявляв про відсутність в Україні фондового ринку та бажання його побудувати, нічого не змінилося,

отже,

— немає ринку — немає ринкової вартості.

Але завжди може з’явитися справедлива компенсація.

До речі,

— ті заяви прем’єра інвесторами також використовуватимуться на свою користь з огляду на існуючу практику розгляду спорів.

Отже,

— з плином часу гострота питання тільки зростатиме.

Попри те, що

1) рішення про відчуження прийняте в умовах режиму воєнного стану, такі рішення в частині наслідків вочевидь далеко виходять за межі режиму воєнного стану.

2) Це зумовлює можливість розгортання різних сценаріїв розвитку подій. Особливо зважаючи на багатошарову природу відносин.

Тож чи мета виправдовує засоби?

З суто економічного погляду, державне управління бізнесом є утопічним майже в усіх випадках. Експерименти всі проведені, результати відомі.

Головне,

— аби спроба відчуження акцій не стала намаганням прикрити інші, реальні, наміри високою риторикою.

Підставами для кроку з відчуження активів, вочевидь, можуть бути необхідність оперативного використання можливостей підприємств при забезпеченні потреб ЗСУ та державних потреб в умовах воєнного стану, що не можуть бути реалізовані в інший спосіб.

Будемо сподіватися, що саме ці цілі ставили ті, хто ухвалював рішення.

Але, з огляду на наш інвестиційний клімат «крайньої півночі» маємо зазначити, що

— ті, хто приймав це рішення, повинні були мати для цього залізобетонні підстави, що значно перевищують можливі компенсації та витрати в майбутньому.

***

№ 1 001

А давайте Гетманцев просто піде

2022-05-14

Юлія Самаєва

Редакторка відділу економіки ZN.UA

Зараз точно не найкращі часи для фіскалізації

Зберегти країну — це не лише про її кордони, це ще й про її людей, її економіку, потенціал розвитку. Це не ті питання, які можна відкласти на потім. Ми вже аналізували макрорівень наших видатків і доходів, висновок простий: видатки настільки величезні, що навіть якби ми збирали зараз подвійний податок із кожного працюючого, цього і близько не вистачало б. Тож нинішній крутий розворот влади від лібералізації до фіскалізації позбавлений будь-якого сенсу. Він завдасть непоправної шкоди залишкам реального сектору, при цьому взагалі не допоможе хоч якось збалансувати наш поточний бюджет. І ми здивувалися б цьому необачному рішенню, якби не одне «але»: його ідеолог — Данило Гетманцев, який планомірно та наполегливо шкодить українській економіці, і йому не соромно.

Починалося все аж надто добре, щоб виявитися правдою, — уряд пішов на безпрецедентну лібералізацію та зниження податкового навантаження, аби лише працювали. Надзвичайно важливий крок для збереження підприємницької активності, максимуму робочих місць, зарплат, хоч якогось попиту та виробництва. Але це була б не Україна, якби через місяць після останніх податкових змін не з'явилися нові. Максимально шкідливі, ініційовані головою парламентського податкового комітету Гетманцевим, фото якого вже має бути у словнику навпроти виразу «Податковий зашморг».

Щоб оцінити цинізм його пропозицій, давайте спочатку подивимося, кого Гетманцев зібрався дотискати.

1. Що там у реальному секторі?

У великому бізнесі без змін працюють 28% компаній, ще 68% працюють, але частково та з обмеженнями (або онлайн, або закривши частину офісів чи точок продажу). Повністю зарплату при цьому виплачують лише 54% компаній, решта — або платять лише половину, або відправляють працівників у неоплачувані відпустки чи взагалі звільняють.

Сукупні втрати компаній (майна та активів), що взяли участь в опитуванні ЄБА, становили більш як 518 млн дол. При цьому 48% великих компаній допомагають армії грошима, інші — продукцією, медикаментами, засобами захисту чи оборони. Тільки 5% працюючого великого бізнесу зізнаються, що вже вичерпали свої ресурси на допомогу.

У середнього та малого бізнесу справи значно гірші: нормально працює лише кожен п'ятий, при цьому:

1) 22% не платять зарплати взагалі;

2) 15% відправляють людей у неоплачувані відпустки;

3) 9% — звільняють.

Сума збитків, яких було завдано МСБ із початку війни, становить близько 2 млн дол., лише 6% підприємців нічого не втратили з 24 лютого. І якщо на початку війни більш як 60% малих компаній підтримували волонтерів і захисників країни, то зараз уже 18% із них зізнаються, що просто не мають на це грошей.

2. Що там на ринку праці?

Україну залишили майже 6 мільйонів осіб, переважно працездатного віку. І якщо в попередні хвилі міграції йшлося про тимчасову зайнятість, то зараз приймаючі країни зробили все, аби в найкоротші строки виграти у нас війну за людей: візи на рік із правом подовження ще на два роки, автоматичний дозвіл на роботу, місця в школах і ВНЗ для наших дітей, грошова допомога тощо.

Та й поїхали туди не класичні заробітчани:

1) 20% тих, хто виїхав, — підприємці;

2) 10% — керівники або компаній, або великих підрозділів;

3) 17% — кваліфіковані співробітники.

Отже, майже половина — люди, що мають успішний досвід побудови кар'єри, знання мов, грошові накопичення та здатність максимально швидко адаптуватися за кордоном. Разом із ними поїхали їхні діти, найбільша цінність країни, в якій торік був найгірший показник народжуваності за десять років. Якщо вони не повернуться, ми не відновимо країни, хоч би скільки грошей нам дали. І ВВП наш не зростатиме, як скажений, бо якщо у тебе працюючого населення лише 10 мільйонів, ти не стрибнеш вище голови, ти навіть голови не піднімеш.

Внутрішні мігранти, що зосередилися на заході України, суттєво змінили ринок праці — він уперше за роки став ринком працедавця. Тепер вони диктують тут правила, що зазвичай майже одразу призводить до зменшення заробітків найманих працівників. Згадайте, яка кількість людей уже працює без зарплати.

3. Що там у голові в Гетманцева?

На перший погляд, це **типова «бюджетоцентричність» — бажання зібрати якомога більше до держскарбниці.**

І воно було б норм, якби,

1) з одного боку, пан Гетманцев відчайдушно воював із реальними схемами великого бізнесу, а не наїжджав на ФОПів і не тиснув іще більше на тих, хто і так працює «в білу».

2) А з іншого боку, якби команда, для якої так старається зібрати якомога більше данини Гетманцев, гарантувала раціональне використання цих грошей, а не їхній розпил, наприклад, при будівництві доріг.

Та «що було, то загуло».

Зараз, у війну, «бюджетоцентричність» Гетманцева — це справжня катастрофа, бо

1) реальному сектору в прямому сенсі треба виживати, і якщо допомогти йому держава не може, то повинна принаймні не заважати.

2) Натомість голова податкового комітету пропонує фактично перекреслити податкову лібералізацію, яка ледь почала працювати.

Просто **сама ідея кілька разів на місяць змінювати податкове законодавство, навіть у мирні часи, — заявка на звільнення з посади голови податкового комітету**.

Це одноголосно підтримають усі бухгалтери України, які в очікуванні чергових роз'яснень DDoS-ять сайт податкової майже як російські хакери. Але суть пропонованих змін ще гірша.

1) А давайте запустимо вже податкові перевірки! Бо ви там, у реальному секторі, щось розслабилися, забагато у вас вільного часу та грошей! Ми вже йдемо до вас, тим паче що суди практично не працюють, і оскаржити наші донарахування та штрафи ви просто не зможете!

2) А давайте відшкодовувати ПДВ експортерам держоблігаціями! Байдуже, що в нашій експортній економіці цьогоріч експорту буде мінімум через заблоковані порти, нагнемо хоч тих, хто лишився! Хай платять людям зарплати ОВДПхами і за них же купують витратні матеріали!

3) А давайте скасуємо пільги на ввезення палива, бо жиріють! Байдуже, що там вже є величезна проблема з логістикою, бо тільки через захід наразі завозиться те, що раніше можна було привезти і з півночі, і з півдня. Не подивимося і на те, що держава поглибила там дефіцит дурнуватим регулюванням. Додамо проблем, хай буде бензин по 100.

4) А ще давайте повернемо 20% ПДВ на імпорт для тих, хто перейшов на 2%. Та кому там цікаво, що у нас від імпорту лишилося відсотків 30, решта — під обмеженнями. І їхні логістичні проблеми — то ж не наші проблеми. Хай платять, причому ще більше, ніж платили раніше.

5) Давайте зберемо якомога більше! Скрізь, де можна! Байдуже, що підприємці, які закрилися, вже не відкриються, ті, які поїхали, не захочуть вертатися, а ті, хто лишився, підуть у «тінь», бо на роботу «в білу» не вистачатиме грошей.

Найгірше, що для держбюджету зрештою нічого не зміниться, там усе одно **левова частка фінансується західними партнерами та Нацбанком**. Але гроші не пропадуть, хтось під шумок війни обов'язково знайде, як ними скористатися.

Давайте все ж думати, що пан Гетманцев просто не найкращий економіст, а не зрадник,

1) хоча після історії з нафтобазами, якої він так і не зміг виразно пояснити, це дійсно важко.

2) Але, зважаючи на всі його попередні ініціативи (найкраще — тут, тут, тут і тут), він дійсно не найкращий із кращих, тож, певно, і час зараз не найкращий для його бенефісів.

Тим паче що **податкова політика — лише інструмент політики економічної, причому доволі тонких налаштувань**.

А ми досі, не знаючи, яку економіку хочемо будувати, цим тонким інструментом то двір метемо, то тісто місимо, то цвях забиваємо.

У цей час

1) волонтери збирають хлопців на війну, власним коштом купуючи їм усе — від шоломів до шкарпеток. Не держава.

2) Волонтери власним коштом і силами організували виїзд для сотень тисяч українців у безпечні місця. Не держава.

3) ОСББ власним коштом починають ремонти будинків у Бучі та Ірпені. Не держава.

4) Холдинги, фермери та селяни власним коштом і силами перепахали та засіяли все, що могли. Не держава.

Де вони всі взяли на це гроші? Точно не в держбюджеті.

Це гроші бізнесу та громадян, а ще їхня ж організованість, злагодженість і готовність допомагати, причому зараз, а не «почекайте, у нас ще не пройшло засідання міжвідомчої робочої групи».

Те, що

1) ***держава як інституція неефективна***, очевидно, як і те, що

2) ***українці більш ніж здатні цю неефективність компенсувати самоорганізацією та співфінансуванням***.

І ми обов'язково після перемоги повернемося до розмови про те, на скільки відсотків має зрости ефективність держапарату і знизитися корупція у ньому ж, аби він узагалі заслуговував на фінансування громадян.

Наразі ж мусимо просто визнати:

заважати бізнесу та суспільству виживати та бодай щось робити — злочин.

***

№ 1.002

Якщо схематизувати цей допис Тома Купера, то вийде приблизно таке: росія витрачає купу грошей на ракетні удари, не вражає жодних військових цілей – лише об'єкти енергетичної інфраструктури, проте упродовж дня чи двох українці все відновлюють.

А також українська ППО збиває все більше ворожих ракет.

Що тут скажеш? Слава ППО! Слава ЗСУ! Слава Україні!

Оригінал тут:

https://medium.com/@x_TomCooper_x/ukraine-war-17-november-2022-sirovikins-billion-dollar-strikes-c5c91e781d0f

За спільний переклад дякую Микола Ковальчук і Antonina Yashchuk

ТОМ КУПЕР

ВІЙНА В УКРАЇНІ, 17 ЛИСТОПАДА 2022

СУРОВІКІН ТРАТИТЬ МІЛЬЯРД ДОЛАРІВ НА ПОВІТРЯНІ АТАКИ

Вітаю всіх! [Опубліковано 17.11 близько 14.00 за Києвом].

Сьогодні спробую охопити події кількох минулих днів. Знаю (принаймні мені відомо), що у цій війні відбулися важливі зміни на кількох фронтах, і збираюся писати про них, не хвилюйтеся. Проте зараз хочу ще раз зосередити увагу на тому, що відбувається в повітрі — війну літаків та ракет. Бо переконаний, що ці події мають потенціал сильно вплинути на загальний перебіг війни в Україні. Поки що, схоже, цього не сталося, але такого впливу не можна відкидати, особливо коли йдеться про довгострокову перспективу.

15 ЛИСТОПАДА

Удень 15 листопада росія здійснила одну з найпотужніших атак крилатими ракетами за весь час війни. Це сталося якраз під час візиту в Київ директора ЦРУ Білла Барнса (за день до того, у понеділок, він зустрічався в Анкарі з очільником ФСБ сєрґєєм наришкіним). Барнс мав зустріч із президентом України Володимиром Зеленським.

Я майже точно впевнений, що повітряну операцію розробив і провів генерал росармії сєрґєй суровікін. Схоже, в цій війні він грає роль «довіреної особи путіна»: йому путін довіряє більше, ніж навіть шойґу те ґєрасімову (або іншим генералам), і суровікін має «прямий доступ до президента». Це підтверджують російські соцмережі, засвідчуючи, що суровікіна цілковито підтримують кадиров і пріґожин, а ці двоє — найважливіші союзники путіна, що в нього ще залишилися.

(Якби мене спитали, чому так, я зізнався б, що уявлення не маю. Можливо, просто через те, що «суровікін солідно виглядає»; або, що не скаржиться, а просто робить усе, що може, у нинішній ситуації... або просто тому, що в суровікіна такі ж «брудні» руки, як і в самого путіна…).

Атаку розпочали кілька бомбардувальників Ту-95М із 121-шої та 182-гої ґвардійських важких бомбардувальних авіаційних дивізій, а також бомбардувальники Ту-160 184-тої ґвардійської полтавсько-берлінської важкої бомбардувальної авіаційної дивізії [здуріти, які фантазії в путінських називальників дивізій! – ред.]. Ці літаки випустили крилаті ракети Х-101 і Х-555, вочевидь, зі своїх «звичних» місць над Каспійським морем.

Офіційний Київ також згадував про участь 52-гої ґвардійської важкої бомбардувальної авіаційної дивізії. Але цей підрозділ має на озброєнні бомбардувальники Ту-22М, тому, якби вони були залучені, то випускали б старі ракети Х-22 (або Х-32, трохи покращений варіант ракет, яких у росії дуже мало). І я досі не знайшов підтверджень про перехоплення/збиття Х-22/32 або їхні влучання того дня.

Також у цій атаці брали участь кілька кораблів Чорноморського флоту росії: вони стріляли крилатими ракетами 3М54 «Калібр».

За рухом російських важких бомбардувальників і російськими військовими кораблями у Чорному морі уважно стежать розвідувальні сили НАТО, тому про пуски ракет були завчасні попередження. Розвідка НАТО стежила за російськими бомбардувальниками ще до того, як почалося активне протистояння в Україні, але зараз спостереження ведеться ще активніше.

Чому?

Бо російські судна можуть мати на борту ядерні боєголовки, тож НАТО не спускає з них ока.

У вівторок, після попередження НАТО, українську ППО було приведено в режим готовності ще до того, як по країні зазвучали сирени — близько 15:40 за місцевим часом [у Києві сирена пролунала близько 14:20 — перекл.]. Виходить, масштаби російської атаки не застали українців зненацька, бо за наступні 15-20 хвилин тривоги поширилися на 11 областей із 24.

Саме тому кількість зафіксованих смертей була мінімальна: люди мали вдосталь часу пройти в укриття.

Поки ракети летіли в бік України, ВКС росії підняли в повітря численні перехоплювачі МіГ-31 і Су-35 — зокрема чотири МіГ-31 із аеродрому в Мачулищах. Як повелося від часу такої попередньої масштабної атаки 10 жовтня (коли загалом Україну атакували 84 балістичні та крилаті ракети й іранські «дрони-камікадзе»), завданням МіГів та Су було збити хоч один український перехоплювач, піднятий у повітря. Для цього обидва типи літаків було оснащено ракетами дальнього радіусу дії класу «повітря-повітря» Р-37М (заявлена дальність польоту — 390 км, якщо їх випускати з великої висоти). Ці великі 600-кілограмові ракети — поки що найсерйозніша загроза для літаків і вертольотів ВПС України.

Удар мав на меті переважити українську наземну ППО кількістю випущених боєзарядів, а ще утруднити її відповідь внаслідок запуску крилатих ракет, запрограмованих наближатися до своїх цілей несподіваними й незвичними траєкторіями. Скажімо, їхні маршрути пролягали вздовж кордонів України з Молодовою та Польщею. Об’єктивно, це була спроба «одним ударом» покінчити з усією українською електромережею.

На моє скромне переконання, операція була здійснена надто повільно, щоб досягнути такої мети: вона тривала більш як дві години, що дало можливість українським силам «надто багато» часу, щоб виявити, відстежити та перехопити більшість запущених ракет за допомогою радарів раннього

сповіщення та систем протиповітряної оборони. Стало часу навіть перезарядити ці системи й збити наступну хвилю ракет.

В цьому криється причина, чому зафіксованих уражень так мало.

Більше того, згідно офіційних повідомлень Києва, з-поміж 77 крилатих та керованих високоточних ракет, 12 дронів російського та іранського виробництва та 6 ракет земля-повітря, що були випущені по наземних цілях – тобто з-поміж загалом, щонайменше, 89 випущених боєзарядів, вартістю близько 1 мільярда доларів, – 73 ракети та 10 «дронів-камікадзе» були збиті.

Ось список всього, що випустили росіяни впродовж цього удару, згідно офіційних звітів Києва, котрі я «розширив» коштом додаткових повідомлень у медіа:

1) 75 ракет Х-101, х-555 та 3М54 («Калібр»)
2) 2 ракети Х-59
3) 10 дронів «Шахед» -131 та -136
4) 6 ракет С-300
5) 1 російський дрон «Оріон»
6) 1 теж російський «Орлан».

Проте, наскільки я можу судити, сумарна кількість запущених «Шахедів», «Оріонів» та «Орланів» була більшою: видається, що Київ повідомляє лише про ті дрони, які реально були збиті українською ППО. Більше того, як було зазначено вище, в атаці були задіяні бомбардувальники Ту-22М-3, проте жодного удару ракетами Х-22 (чи їх модифікацією Х-32), носіями котрих вони є, не зафіксовано в жодному з «деталізованих» звітів, які я зміг знайти.

Першу крилату ракету, як повідомили, було збито над Сумською областю близько 15.45, а кількома хвилинами пізніше збили наступну над Чернігівщиною. О 16.18 перші ракети досягли Київської області, а о 16.39 – Тернопільської. Українська ППО, найперше, вдарила по ворожих ракетах своїми С-300 (https://t.me/operativnoZSU/56339) та «Буками», проте Пентагон із гордістю заявив, що у відповідь були задіяні щойно надані українцям NASAMS і що ці системи продемонстрували «100% успішність» у перехопленні російських ракет (https://www.reuters.com/world/europe/nasams-air-defense-system-have-100-success-rate-ukraine-pentagon-chief-2022-11-16/). Залишається невідомим, чи були використані також італійські системи «Aspide»: знаємо тільки, що вони з’явилися в Україні 7 листопада (вочевидь, тоді, коли й NASAMS).

Майте на увазі: цілком можливо, що деякі непідтверджені руйнування були наслідком роботи українських систем ППО. Як показує досвід початку цього витка війни – коли принаймні один український «Бук» утрапив у будинок у Києві – застосовувати системи протиповітряної оборони в межах щільної забудови «ой як непросто» [тут складно сказати, що Купер має на увазі – підтверджень він не надає – ред.].

Протиповітряна оборона Житомирської області була не така успішна, тож кілька ракет вдарили по місту: одразу після того, як прогриміли вибухи, зникло електропостачання та постачання води. Тернопільська область теж зазнала важкого удару, близько 90% області зосталися без світла.

Львівську область також уразили: у місті зникло світло і опалення. Одна, а може й дві українські протиповітряні ракети 5В55 (https://twitter.com/CalibreObscura/status/1592606189644582913) (із зенітно-ракетного комплексу С-300, розташованого неподалік від села Дебрі [Яворівського району — пер.]) — які мали перехопити крилату ракету 3М54 «Калібр», яка летіла з півдня, — упали в селі Пшеводув у Польщі. Там загинули двоє людей (тут є якісна реконструкція тих подій https://www.bbc.com/news/63648958).

(Важливо зауважити, що максимальна дальність ракет 5В55 становить 70–90 км {так, є різновид із заявленою дальністю 150 км, але його на цій війні поки не бачили}. І хоча росіяни вже кілька місяців використовують такі ракети для обстрілу наземних цілей, найближча точка на території білорусі — за 115 км від місця вибуху. Тож до Пшеводува російські ракети С-300, запущені з території білорусі, не дістануть. Отже: на жаль — незалежно від того, де ці 5В55 було виготовлено, — сценарій, за якого Пшеводув зазнав удару із білорусі, неможливий.)

Відомо також про удар двома ракетами по об’єкту енергетичної інфраструктури в районі Ковеля і ще однією — у Хмельницькій громаді (Хмельницької області). Внаслідок цього обидва міста втратили електропостачання — хоча, здається, його вимкнули зумисно, ще до ударів, щоб зменшити можливі ушкодження. У Кіровоградській області дві ракети пошкодили електростанцію в районі Кропивницького. Інші ракети було спрямовано на об’єкти в Рівненській, Волинській, Вінницькій, Дніпропетровській, Полтавській та Харківській областях. Певно, найбільш «драматичними» були удари росіян по Харківській області, де шість ракет із комплексу С-300 влучили в район Чугуєва, а тому зникло електропостачання в Харкові та по всій області (хоча його відновили протягом наступного дня). Насамкінець, принаймні дві ракети влучили в щось у Кривому Розі (Дніпровська область).

Загалом, росіяни завдали удару по 15 об’єктах інфраструктури і завдали значної шкоди електромережі на заході України — зрештою, в центрі й на північному сході теж, — і зоставили понад сім мільйонів людей без світла, тепла і води. Власне, через ці ушкодження без світла зосталися навіть сусідні райони Молдови. Було негайно розпочато відновлення, але представники компанії Укренерго попередили про «кілька важких днів», оскільки було потрібно чимало відключень, щоб відбудувати постачання електроенергії та води.

Від 15 листопада до ранку 17 листопада жодних повідомлень про сутички між перехоплювачами ВКС та Повітряних Сил України не було. Проте це може легко змінитися: деталі щодо повітряних боїв та перехоплень крилатих ракет у цій війні часто повідомляють за кілька днів чи навіть тижнів.

16 ТА 17 ЛИСТОПАДА

Повідомляють, що вранці 16 листопада росіяни знову атакували низку об’єктів у Львівській області. Цього разу українці заявили, що «більшість» ракет було збито, але не уточнили скільки саме. Кілька ракет, які не вдалося збити, завдали ударів по енергетичній інфраструктурі й перервали електропостачання для більшої частини Львова, Золочева, Бібрки та Перемишлян (за мирних часів кількість населення цих громад сумарно складала приблизно 700 тисяч, але не знаю, скільки там зараз переселенців).

Проте люди зі Львова стверджують, що того дня жодних атак не було: лише повітряна тривога через те, що літак МіГ-31 ВКС злетів із авіабази в білорусі. Суперечливо, проте напевне з’ясувати важко, оскільки перерване ще під час атак минулого дня електропостачання відновили тільки близько 13:30 за місцевим часом.

Насамкінець, вранці 18 листопада повідомляли про повітряні удари росіян у Київській, Харківській та Одеській областях. Наразі відомо також про удар по інфраструктурному об’єкту в Одесі, а також про збиття двох «шахедів-136».

***

.№ 1.003

Налоги исчезают в налоговой службе

Себастьянович **2022-11-20**

Вопрос о ликвидации налоговой милиции поднимался гражданским обществом и экспертами сразу после её создания. Всем было понятно, понятно, что эти ребята работают на свой карман. В 2010 году вопрос о

ликвидации был вынесен на голосование в ВРУ. Не проголосовали. И с тех пор можно смело утверждать, что этот орган перестал быть легитимным, все понимали, что это была криминальная группировка по вышибанию кэша из предпринимателей. Не хватило яиц уничтожить эту группировку ни у Ющенко, ни у Януковича, ни у Порошенко, ни у Зелинского. Надежда теперь на тех, кто сменит сегодняшних на выборах.

Вопрос о расформировании не только налоговой милиции, но и налоговой службы подняла депутат, экс-голова налогового комитета Нина Южанина. В гражданском обществе этот вопрос подимался неоднократно с появлением цифровых сервисов, создающих отчетность. Периодическая ежемесячна, ежеквартальная, ежегодная отчетность - все они утратили свой смысл с развитием цифры. Бизнес работает по безналу. Отчетность за любой период может быть сформирована в любой момент. В её периодической подаче нет никакого смысла.

Тонны бумаги превратились в терабайты информации, но суть налоговых органов не изменилась. В Украине они никогда не были сервизными. И не смогут быть. Я уже не говорю о человеческом факторе - просто сами цифровые сервисы выполнены на таком низком уровне, что у бухгалтеров кипят головы при заполнении электронных форм. Украинцы часто гордятся нашей электронной продвинутостью, но забывают разделить частный сервис от государственного. Систему Приват24 создавал частный бизнес. Новая почта - это частный бизнес. Всегда есть возможность сравнить с Ощадбанком и Укрпоштой. Государственные сервисы ужасны!

1. Вернёмся к налоговой службе

Самое ужасное - что никто не задался вопросом - а зачем она нужна? Налоги платятся добровольно. Фраза "минимизация налогов" зачем-то используется чиновниками, хотя она не имеет никакого смысла. Нарушение закона или есть или нет. Жонглирование терминами "мнимизация", "уклонение", "схематоз", "скрутки", "обнал" как бы обосновывает существование контролирующих органов, но до сих пор ни один схематозник не был пойман за руку. Т.е. НИКТО не нарушает закон. Т.е. ВСЕ платят налоги добровольно. Просто потому, что все транзакции оставляют свой след и по нему простенькая программка рассчитывает налоги. Всё это делается на стороне предпринимателя. Тогда опять встаёт вопрос - зачем нужна налоговая служба?

Главная проблема налоговой системы Украины находится в точке контакта предпринимателя с налоговой службой. Я уже не говорю о тысячах инспекторов и словаков, традиционно косматящих бизнес, сейчас т Олько о налоговой службе. Проблема в контакте, в качестве администрирования, в

качестве законов, в качестве программных продуктов, в избыточных полномочиях, в отсутствии персональной ответственности. Улучшить это НЕВОЗМОЖНО. Возможно убрать эту проблему одним радикальным решением - прекратить выделять предпринимателя из общего коллектива налогоплательщиков.

Все граждане, работающие в частном или государственном секторе, врачи, учителя, военнослужащие, предприниматели - все они, все мы являемся налогоплательщиками. Покупая товары или услуги мы платим налоги, эти налоги заложены в цене товара. Налоги эти стекаются на счета бизнеса, бизнес ведёт расчеты с бюджетом - и в этот момент происходит чудо - часть отправленных в бюджет денег граждан исчезают. Вместо расчетных 20% НДС до бюджета доходит 8,5%. И это с работающей системой электронного администрирования НДС, куда весь НДС вносится авансом (!!!). Слышите? Авансом. Авансом вносится 20%, а после ручных манипуляций в СЕА ПДВ до бюджета доходит 8,5%.

С налогом на прибыль происходят ещё большие чудеса. Успешные компании подают отчетность с убытками. Зарплаты, премии, дивиденды - всё есть, а вот прибыли нет. И всё в рамках закона.

В результате такого администрирования головы налоговой милиции и налоговой службы становятся успешными собственниками домов на Средиземноморье, элитных квартир в центре Киева, торговых и бизнес центров по всей стране. **Больше половины налогов, заплаченных гражданами в бюджет, до бюджета не доходят**. При полной невозможности уклонения от налогов. Согласитесь, в нашем цифровом мире сделать это незаметно невозможно. **Только при соучастии налоговых органов.**

Какой выход напрашивается? Барьер между налогоплательщиком и бюджетом нужно убрать. НДС нужно сделать распределенным. Каждый гражданин, каждый предприниматель, каждое предприятие осуществляя покупку, осуществляя транзакцию сразу отправляет в бюджет свою часть на финансирование армии, образования, здравоохранения. Ключевое тут - перестать считать бизнес налоговым агентом. Расширить это узкое горлышко, в котором исчезают наши налоги.

2. Налоги исчезают в налоговой службе

Но что мы слышим из самого главного *офиса* страны?

> *«Сьогодні доволі активно йдуть переговори з МВФ та з іншими міжнародними фінансовими партнерами на предмет того, як ми можемо модифікувати нашу податкову систему для двох цілей.*

1) *Перше - для того, щоб ми були конкурентно здатними з нашими сусідами.*

2) *Друге - щоб* ***побудувати таку модель, яка призведе до культури сплати податків»***

В офисе президента считают, и говорят это на международных площадках - что *«у нас нет культуры сплати податків»*.

1) **Не то, что низкое качество законов.**

2) **Не то, что коррупция в налоговых органах зашкаливает.**

3) **А то, что народец отсталый, некультурный, налоги не хочет платить.**

***

№ 1.004

Мысли о будущем моей страны, Украины

Баумейстер **2022-11-13**

Для позднего советского периода (середина 60-х - середина 80-х) было характерно циничное лицемерие и двоемыслие. Лицемерие проявлялось не только в том, что и как говорилось в публичном пространстве. Но также и в том, что замалчивалось и утаивалось.

Возьмешь какую-нибудь биографию писателя или ученого, а в ней указано, что в 30-х годах или в 40-х годах он был "в творческой командировке" (например, на Соловках или Беломорканале) или у него был временный творческий кризис. Ну, не писалось человеку. Или он работал на каких-то партийных стройках. Или работал-работал, и вдруг умер (на самом деле - расстреляли или забили до смерти в тюремной камере). Наконец, могли и вообще ничего не писать. Тогда из биографии выпадали целые десятилетия. Биографии с купюрами...

Наша, украинская, "культурная политика" или политика культурной памяти, несмотря на постоянные обвинения оппонентов (налево и направо) в "совковости", уверенно формируется и развивается по позднесоветскому, брежневскому сценарию. Только, мне кажется, ***этот сценарий более хаотичен и иррационален.***

Совсем непонятен "алгоритм" разделения на "наше" и "не наше", на "свое" и "чужое" (что вообще для культуры очень плохой критерий, но я сейчас не об этом).

Если последовательно проводить политику "декоммунизации", под нее подпадут ВСЕ культурные деятели Украины 1922-1990 годов (за несколькими исключениями). Хвылевой, Макаренко, Довженко, Сухомлинский, в общем, все поэты, писатели, ученые, педагоги, инженеры (Королев, Глушков, Амосов и многие другие). Но тогда, например, и Грушевского - на свалку. Он работал на большевиков очень длительное время.

Если последовательно проводить политику "дерусификации", откажемся от братьев Разумовских, Погорелського, Гоголя, Короленко, Михаила Булгакова, Шпета, Шестова, Флоровского, киевского священства XX века, Вертинского, Арсения Тарковского, Леонида Быкова, Чичибабина и многих других.

Логическое завершение этих двух "акций" - это полная зачистка практически всего культурного, научного и интеллектуального наследия Украины XIX-XX веков (за очень небольшим исключением нескольких десятков диссидентов и эмигрантов).

Но и с теми, кого "оставляют" как "свое" и "наше"(совершенно хаотично и надуманно, на каждом шагу нарушая выбранную "логику"), нам тоже придется "распрощаться".

Профессора Могилянской академии были частью имперской системы. А частично они были ее идеологами и творцами (от Феофана Прокоповича и Стефана Яворского - вплоть до Памфила Юркевича и профессоров Киевской духовной академии).

Но и с "самыми-самими" "нашими" все в глубоком и полном "непорядке".

Наши интеллектуалы-активисты так мило фотографируются у могилы *Сковороды*. Но ведь он воспитатель целой плеяды имперских чиновников высшего звена! То есть Сковорода - духовный вдохновитель и учитель колонизаторской элиты!

Чуть не назвали Киевской аэропорт именем ***Сикорского***. Но его отец - крайне правый монархист самого "черносотенного" толка. Кроме того, Иван Алексеевич "основатель журнала «Вопросы нервно-психической медицины и психологии», Врачебно-педагогического института для умственно-отсталых детей и Института детской психопатологии". Такие как он создавали Киев европейский. И не все такие деятели - идеологически благонадежны для того и для нашего времени. Я мог бы перечислить сотни таких имен. Просто так эти имена не выкинешь.

А сам Игорь Иванович ***Сикорский*** - также монархист, писал книги по истории, почитал Николая II. Он явно "враг" и "не наш". Так что, чуть не "вляпались".

Терещенки? Да служилая имперская элита!

Академик ***Вернадский***? Да почитайте его дневники! О его сыне-историке даже упоминать не хочу...

Дмитрий ***Чижевский***? В юности меньшевик, общался с белой эмиграцией, испытал влияние Лосского-старшего. Как и Булгаков, терпеть не мог петлюровцев, увлеченно писал о Достоевском и Тютчеве, сотрудничал с отцом Григорием Флоровским. И это еще не все "преступления".

Всех философов и историков, живших в УССР, надо, разумеется, тоже "отменить". В том числе - и ныне живущих, которым за 60 (призвав их публично признать грехи молодости или зрелого периода). Я уже не говорю об отменах их званий и дипломов. И посмотрите на название многих диссертаций, написанных ими "тогда"!

Я могу продолжать до бесконечности. Завершая активистами РУХа, первыми двумя президентами (да и большинством политиков первого двадцатилетия Независимости).

Что делать со всем этим после сносов памятников Пушкину, Гоголю и Булгакову?

Есть две (три) стратегии

1) - Одна - ***стыдливо-позднесоветская, брежневская***. Заботливо "извлекать" из биографий и мировоззрений названных (и многих здесь неназванных) людей (начиная от Котляревского, Шевченко и Леси Украинки) "неудобные" периоды и "куски". Оставлять только то, что совпадает с нынешней "политикой партии".

2) - Другая стратегия: ***быть логически последовательными и запретить практически всех***. Оставить несколько десятков "проверенных" "наших" (если таковые найдутся). Пока активные потомки не найдут и в их глазах увесистые бревна. Это удобная стратегия. Ныне умело опустошенные ("зачищенные") государственные библиотеки - уже хорошее начало. Историческая память в этом вопросе работает как швейцарские часы (когда надо запретить, отменить и изъять).

3) Есть, правда, третья стратегия. **Признать богатство нашей разнообразной традиции, уходящей корнями на несколько столетий вглубь, и после**

победы строить европейское свободное государство с европейской (открытой к различным влияниям и взаимодействиям) культурой. Больше смотреть в будущее и открыть прошлое для свободы интерпретаций специалистами различных идейных направлений.

Разумеется, преступления, связанные с гибелью многих людей, необходимо осуждать и называть преступлениями. Но изучать это также необходимо. В Германии издаются сотни биографий Гитлера, дневники Геббельса и других руководителей нацистской Германии. Пишутся исторические исследования о периоде Третьего рейха. Но это НАУЧНЫЕ исследования, а не мифологизированные лубочные картинки.

Но, насколько я вижу, пока наши группы активистов не хотят признавать возможность для Украины третьей стратегии. Она не выгодна во многих отношениях. Кроме того, тут же нужно показывать свои впечатляющие результаты на фоне очень высоких стандартов. А если все "чужое" отменить, то ты, единственный, будешь всем: и классиком, и современником и примером для потомков.

Наконец, два примечания в конце

Первые две "стратегии" "культурной политики" имеют совершенно не украинские предпосылки.

> Это распространенный тренд, пришедший от левых американских интеллектуалов достаточно давно. Это пример магического мышления: требовать ("заклинать") от деятелей прошлого, живших в иных политических, идейных и ценностных системах, образа мыслей, который сегодня политически (именно политически, а не культурно) выгоден НАМ (узким группам активистов известной направленности).

Очень неразумно всплеск такого активизма связывать с войной.

Война как раз - за ценности свободы, за европейское будущее Украины. И в этом отношении наши современные тренды в "культурной политике" - это как раз большевизм, это прошлое Украины. Это прошлое пытаются выдать за наше будущее. Оправдывая это вопросами безопасности и независимости. Но здесь и кроется главная ложь нашей нынешний культурной политики.

Я написал этот пост, потому что меня глубоко волнует и беспокоит будущее моей страны, Украины. И я считаю своим долгом говорить то, что сейчас идет "против течения" и вразрез с "правильным мировоззрением". Ведь задача философа - мыслить и говорить из оснований, руководствуясь своими убеждениями. Мышление - это не пропаганда, не "культурная политика".

Мышление - вне "полезного" или "неполезного" в "данный момент" (так всегда мыслят только пропагандисты).

Да, это "несвоевременные размышления". Потому что это размышления человека, которому не безразлична Украина. Глубоко не безразлично ее будущее как свободной европейской страны...

***

№ 1.005

Я погоджуюся з віцепрем'єркою Стефанішиною, що вступ України в ЄС можливий і без завершення війни

https://bit.ly/3Er3k0r

Шабунін **2022-11-21**

НЕ можливий цей вступ з жадібною і дріб'язковою політичною елітою.

Президент **підписав**

https://bit.ly/3tIWheC

закон, який фактично вбиває систему протидії відмиванню грошей українськими політиками

https://bit.ly/3OlPgK1

Нагадаю, що боротьба з відмиванням коштів - одна з семи вимог для початку переговорів про вступ України в ЄС

https://bit.ly/3HC2yi9

Однією правкою політики ухайдохали систему фінансового моніторингу себе коханих, а значить, заблокували переговори про вступ України до ЄС.

Очевидно, що цю правку доведеться відголосувати, пробачте, в зад.

Сподіваюся, що відбудеться це якнайближче до виборів, щоб всі згадали, чим саме займалася влада під час жорстоких боїв на Донеччині.

А влада скасувала пожиттєвий фінансовий моніторинг для політично значимих осіб - тобто для себе.

Відтепер політично значимі особи (PEP) підпадатимуть під такий моніторинг лише протягом трьох років після звільнення з посади.

Дуже зручно, наприклад, для депутатів, яким треба легалізувати кеш, що його вони кілька років отримували в конвертах 👇

Три роки після закінчення терміну “побідував”, а там, тільки випавши з-під моніторингу, кешару легалізнув, та й живеш собі, як і годиться справжньому «слузі народу» 🤮

Коли лобісти цього трешу переконують, що ніде в світі немає пожиттєвого фінмоніторингу, знайте - вони брешуть.

Пожиттєвий фінмоніторинг PEP є, наприклад, в Австрії, Бельгії, Кубі, Данії, Єгипті, Ефіопії, Греції, Ісландії, Ірландії, Ямайці, Литві, Мексиці, Панамі, Норвегії, Сербії, Словенії, Іспанії, Британії та в багатьох інших.

Підсумовуючи:

— заради можливості відмити бабло частина влади зламала одну з семи обов’язкових вимог ЄС щодо вступу туди України.

***

№ 1.006

Даниил Монин
2 ч. ·

2022-11-22

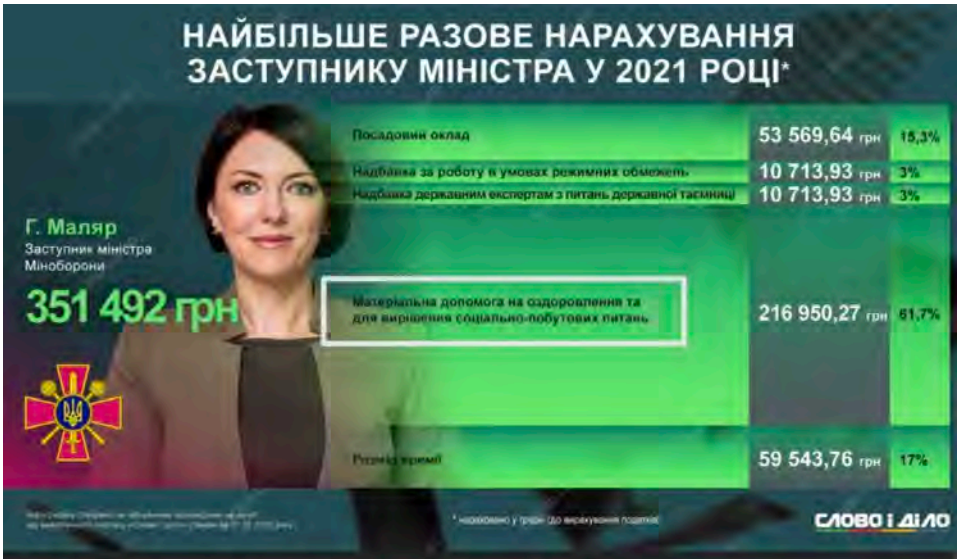
По энергосистеме и блекаутам.

Послушал Куртева у Романенко-Фельдмана. Попробую сформулировать основные мысли:
1) У России запас высокоточных ракет уже на уровне неприкасаемого запаса. Но даже если они выстрелят все они не в состоянии положить нашу енергосистему.
2) Последний массированный удар в прошлый вторник когда выстрелили 100 ракет, привел к автоматическому отключению Ровенской-Хмельницкой АЭС, и енергосистема разделилась на острова. Но уже за несколько часов целостность энергосистемы была восстновлена.
3) В конце прошлой недели мы могли покрыть почти 10 Гигаватт. Сейчас через неделю энергосистема способна выдавать 13 тыс Мегаватт мощности, при пике потребления в вечерний период около 16 тыс Мегаватт. То есть система уже целостна, просто не хватает мощности и поэтому ее сейчас планового отключают разбрасывая отключения по областям.
4) То есть после 6-й волны ударов мы в течение нескольких дней восстановили целостность системы.
5) Нижнее и Среднее звено энергетиков - герои. В верху после 9 месяцев нет энергетического штаба до сих пор.
https://www.youtube.com/watch?v=VZnxswKA7-0

***

№ 1.007

Taras Chornovil 2022-11-22

1 ч. ·

Зараз знову в інтернеті появилася інфографіка десь із січня місяця по заступниці міністра оборони Ганні Маляр. Я її тоді публікував по свіжих слідах у дописі про диспропорції при забезпеченні виплат службовцям та приховані подачки для лояльних чиновників. Маляр круто рвонула вверх кар'єрною та фінансовою драбиною, коли в 2020-му неочікано вступила в партію слуг Зеленського й була від них висунута до Київради.

Далі і кар'єра, й мега-лояльність наростали. Потоптана пам'ять про переслідуваних військових, виправдання всіх трешів свого нового шефа Рєзнікова та його шефів на Банковій. Усі ці виплати були лише за лояльність та некритичну розгонку кожної фрази чи дії пана міністра, аж до такого відстою, як фальшиві висновки про дуже дружні відносини з міноборони Білорусі та гарантії миру на їхньому кордоні за пару тижнів до вторгнення саме звідти.

А зараз я б наголосив ще на одному. Пані Маляр є заступником міністра в питаннях комунікацій. І тут абсолютний провал. Усе, що ми маємо назовні, це лише від Генштабу, оперативних командувань та окремих бригад. А в них і іншої, профільної роботи у війні понад людську спроможність. Пані Маляр мала забезпечити комунікацію міноборони та ЗСУ з громадськістю, створити структуру, яка збирає, фільтрує, перевіряє на військову таємницю інформацію та її оприлюднює. Але вона крім кількох фраз, що не робіть отого й не озвучуйте того, а ще вихвалянь свого міністра, нічого не сказала й не зробила. Ну, хіба на фоні Зеленського попозувала...

І наостанок - у нас 9 місяців війни, а в країні нема навіть початкового напрацювання такої необхідної речі, як воєнна цензура, яку підмінили грубо антиконституційною цензурою політичною. Якраз пані Маляр за посадою мала спільно із спецслужбами розробити засади дуже чітких критеріїв воєнної цензури та створити відповідні структури. Але й тут цілковитий провал. Хоча якраз у цій сфері можна шукати корінь зла вище. От була б чітка виключно військова цензура - чим ви виправдаєте абсолютно незаконну політичну цензуру, нікчемний ватний телемарафон та закриття патріотичних каналів.

***

№ 1.008

Украина: Главные события и темы суток

2022-11-10

• Инфляция в октябре ускорилась до 26,6%.

• Украинские войска стремительно наступают в Херсонской области.

• США предоставили Украине еще один пакет военной помощи на $400 млн.

Война

❗ Фронт

• ВСУ продолжают ведут наступательные действия на севере Луганской области, преодолевая упорное сопротивление и отражая контратаки российских войск в районе Сватово и Кременной. Украинская артиллерия держит под контролем автодорогу между этими населенными пунктами.

• В окрестностях Лисичанска и по всей линии фронта в Донецкой области продолжаются тяжелые окопные бои. Российское командование пытается компенсировать поражение на юге активностью на этом участке. Украинские войска отразили атаки в районе трассы Лисичанск – Бахмут, на окраинах

Соледара и Бахмута, к северу от Горловки, на окраинах Донецка и в районе Угледара.

• Украинские войска продолжают наступление на правом берегу Днепра в Херсонской области. Освобождены последние населенные пункты Николаевской области, которые были захвачены российскими войсками еще в марте. Подразделения армии РФ отходят под прикрытием плотного артиллерийского огня и минируют местность. Местные жители сообщают о движении крупных колонн российской техники к мостовым и понтонным переправам через Днепр. Украинская артиллерия наносит точечные удары по мостам, понтонам и баржам, которые оккупанты используют для переправы. Стратегический Антоновский мост разрушен. Оккупанты перед отступлением взорвали в Херсоне котельные, объект облэнерго и телецентр, а также вышки мобильной связи. Министр обороны Резников сообщил, что российская группировка на правом берегу насчитывала до 40 тыс. военнослужащих. Он считает, что для вывода войск России потребуется не менее недели, а оккупанты оставили для прикрытия отступления в Херсоне и на правобережье достаточно крупные силы. А пока российские войска ни на день не прекращают ракетные обстрелы Николаева. В результате попадания ракет в городе разрушен 5-этажный жилой дом. Также ежедневно российская артиллерия обстреливает населенные пункты на правом берегу Днепра напротив Запорожской АЭС.

Главнокомандующий ВСУ генерал Залужный сообщил, что за сутки украинские войска продвинулись на 7 км в направлении Херсона и Новой Каховки и освободили 12 населенных пунктов Херсонской области. Российское министерство обороны утверждает, что "маневр" (вывод войск с правого берега Днепра в Херсонской области) идет "в строгом соответствии с утвержденным планом" "на подготовленные позиции на левом берегу".

Министр обороны Великобритании Уоллес заявил, что к объявлению российского командования о выводе войск из Херсона нужно относиться с осторожностью. Генеральный секретарь НАТО Столтенберг заявил, что освобождение Херсона станет еще одной победой Украины в войне против России.

• Генштаб сообщил, что "линия Вагнера" и ей подобные инженерные заграждения и мины не станут непреодолимым препятствием для наступления украинских войск, поскольку западные партнеры предоставили ВСУ средства преодоления таких препятствий.

• Российская армия нанесла ракетный удар по объекту инфраструктуры в Виннице. По информации Укрэнерго, плановые отключения электроснабжения продолжаются, наибольшая их длительность – в Киеве,

Киевской, Житомирской, Черниговской и Черкасской областях. В Киеве снова введены экстренные отключения в связи с повреждениями энергообъектов нынешней ночью. За неделю российская армия атаковала Украину 17 ракетами и 50 ударными БПЛА, войска ПВО уничтожили 4 ракеты и 32 беспилотника.

В результате атаки дронов-камикадзе в ночь на четверг в Днепре разрушен склад "Новой почты", большинство посылок – сгорели.

По информации Оперативного командования "Юг", российский Черноморский флот держит в море 2 носителя крылатых ракет "Калибр".

• По словам министра обороны Резникова, армия РФ перешла к тактике тотального террора против мирного населения и объектов инфраструктуры Украины после назначения генерала Суровикина командующим оккупационным контингентом. Резников констатировал, что Суровикин существенно повысил дисциплину в войсках. По утверждению замминистра обороны Маляр, российские власти к началу ноября смогли мобилизовать 270 тыс. военнослужащих, но до сих пор не в состоянии их обеспечить обмундированием, средствами защиты и личным оружием. Генштаб сообщил, что Беларусь продолжает готовить на своих полигонах мобилизованных россиян.

• Министр обороны Резников заявил, что Вооруженные силы используют зиму по максимуму для перегруппировки и пополнения подразделений техникой и личным составом за счет военнослужащих, прошедших обучение в Великобритании.

• Энергоатом объявил о приостановке трудовых договоров с работниками Запорожской АЭС, которые подписали контракты с дочерним предприятием Росатома, однако не уволил их.

! Тыл

• Пресс-служба Кабмина сообщила о запуске сайта "еРобота" на базе портала "Дія". На сайте размещена информация о правительственных грантах для предпринимателей. Кабмин уже выплатил предпринимателям 201,8 млн грн.

• По информации Госстата, потребительские цены в октябре выросли на 2,5% по сравнению с октябрем, с начала года инфляция достигла 26,6% в годовом исчислении с 24,6% в сентябре. Больше всего подорожали яйца – на 60%, на 2-12% выросли цены практически на все пищевые продукты.

• Директором реквизированных предприятий "Укрнафта" и "Укртатнафта" назначен бывший генеральный директор сети АЗС "WOG" Корецкий.

• Апелляционная палата Высшего антикоррупционного суда заочно арестовала бывшего председателя правления VAB-банка по обвинению в краже стабилизационного кредита в размере 1,2 млрд грн, которые чиновники НБУ выдали без надлежащей проверки активов.

• Сотрудники налоговой службы, СБУ и прокуратуры в течение 2 месяцев проводили обыски и проверки фабрики United Tobacco в Желтых Водах. Работа предприятия прекращена, производственные линии демонтированы. Правоохранители обвиняют владельцев и менеджмент компании в производстве нелегальных сигарет и неуплате акцизного налога. По информации налоговой службы, компания только за период с момента вторжения не заплатила в бюджет более 5 млрд грн.

• Киевская прокуратура и СБУ провели обыски в помещениях Национального киноцентра им. Довженко и изъяли печать организации. Работники киноцентра считают, что эти действия совершены с целью силового захвата предприятия после того, как коллектив не допустил к месту работы нового директора – кинолога, назначенного Госкино.

• Министр финансов Марченко объяснил снижение прогноза роста ВВП в следующем году неопределенностью ситуации в экономике в связи с военными действиями и повреждениями объектов критической инфраструктуры. Текст закона о бюджете исчез с сайта Верховной Рады.

• НБУ сообщил о сокращении на 15% с начала вторжения количества банкоматов и на 8% – терминалов в торговых точках.

Чиновники регулятора констатировали рост денежной массы более чем на 53 млрд грн (2,3%) – до 2330 млрд грн. Объем наличного обращения вне банков в октябре составил 624 млрд грн.

! Украина и мир

• Президент Зеленский заявил, что Украина не идет на переговоры с РФ, поскольку жители России и президент Путин еще не устали от войны. Он подчеркнул, что призывы российского руководства к миру не являются искренними, а цели в войне не изменились. Зеленский предупредил, что после проведения "референдумов" и попытки аннексии оккупированной территории Украины переговоры с Россией уже невозможны. Он высказал обеспокоенность "неоднозначными сигналами" ряда американских конгрессменов о возможном сокращении военной помощи и надеется на сохранение двухпартийной поддержки Украине обеими палатами Конгресса США.

Спикер Госдепартамента Прайс сообщил, что администрация президента Байдена ожидает от России сигнала о серьезной готовности к мирным переговорам, и подтверждения ее делом.

Министры обороны Великобритании, Нидерландов и Латвии категорически возражают против любого давления на Украину с целью принуждения ее к мирным переговорам с РФ.

• Пентагон сообщил о выделении Украине очередного пакета военной помощи на сумму $400 млн. В него войдут ракеты для комплексов ПВО Hawk, 4 ЗРК Avenger ближнего радиуса действия на шасси HMMWV, ракеты Stinger, боеприпасы для РСЗО HIMARS, боеприпасы к гаубицам, в том числе – высокоточные, минометные мины, 100 внедорожников HMMWV, стрелковое оружие и 20 млн патронов, комплексы противоминного разграждения, пункты обогрева.

Издание The Wall Street Journal объявило о закупке правительством США в Южной Корее для ВСУ 100 тыс. артиллерийских снарядов калибра 155 мм.

Министр обороны Франции объявил о передаче Украине из резервов армии еще 6 самоходных гаубиц Caesar. ВСУ уже получили 18 таких САУ.

Испания поставит Украине еще 2 комплекса ПВО Hawk, в дополнение к 4, переданным на прошлой неделе. Также будет передана батарея легких гаубиц. Вооруженные силы страны проведут подготовку украинских снайперов, взрывотехников, парамедиков и артиллеристов.

Норвегия внесет €150 млн в Международный фонд (военной) поддержки Украины (IFU), Нидерланды также сделают вклад на €100 млн. Фонд создан Великобританией для оплаты закупок оружия и боеприпасов для ВСУ непосредственно у производителей.

Польша передала Украине 1570 терминалов спутниковой сети Starlink. Чиновники Министерства цифровой трансформации утверждают, что они будут установлены в недавно освобожденных населенных пунктах стране, а также в пассажирских поездах. Всего партнеры передали Украине около 20 тыс. таких терминалов, из них 5 тыс. – Польша. Министр обороны Резников заявил, что Украина обратится к партнерам с просьбой об оказании финансовой помощи, если предприниматель Маск потребует оплату за услуги Starlink.

Министр обороны США Остин на следующей неделе проведет очередной саммит глав военных ведомств группы поддержки Украины "Рамштайн" в формате видеоконференции.

Премьер-министр Италии Мелони заявила генеральному секретарю НАТО Столтенбергу о твердой приверженности страны принципам евроатлантизма и готовности продолжить военную поддержку Украины.

• Укроборонпром и Межправительственное агентство оборонного сотрудничества Чехии подписали соглашении о создании совместного кластера для производства военной техники и боеприпасов, ремонта поврежденной техники, а также проведения научно-исследовательских работ в области обороны.

• Правительство Швейцарии продлило статус и программу поддержки украинских беженцев до марта 2024 г.

• Европарламент поддержал присоединение Хорватии к Шенгенской зоне. Решение вступит в силу после ратификации всеми парламентами стран ЕС. Вместе с Хорватией к Шенгенской зоне должны присоединиться Болгария и Румыния.

Также депутаты Европарламента одобрили продлили на 1 год соглашения с Украиной и Молдовой об упрощении грузовых автоперевозок. Эти соглашения действовали на временной основе с 29 июня.

• По информации агентства Reuters, Еврокомиссия отказалась от введения "потолка" цен на газ, который предложили ввести более 10 стран ЕС. Вместо этого будет предложен механизм коррекции цен для сглаживания резких колебаний. Против "потолка" выступили Германия, Нидерланды и чиновники Еврокомиссии, которые считают, что такое ограничение поставит под угрозу существующие контракты и уменьшит стимулы к сокращению потребления газа.

• Евросовет отказался признавать российские паспорта, выданные на оккупированных территориях. По таким "документам" не могут быть получены визы, с ними нельзя въехать на территорию Шенгенской зоны.

• Еврокомиссия предоставит Молдове пакет финансовой помощи в размере €200 млн, из которых €100 млн будут грантом. Средства будут направлены на импорт газа и электроэнергии, а также поддержку беднейшего населения. Основной производитель электроэнергии в стране – Молдавская ГРЭС, расположенная на территории непризнанной "Приднестровской республики", которая принадлежит российской компании Интер РАО. Молдова вынуждена закупать газ у Газпрома для обеспечения этой станции топливом. Национальный оператор "Молдовагаз" также принадлежит Газпрому.

• Президент Сербии Вучич еще раз подтвердил, что страна не присоединится к европейским санкциям против РФ, введенным после полномасштабного вторжения в Украину.

• США лишили Россию статуса страны с рыночной экономикой, который был предоставлен ей более 20 лет назад. Критерии такого статуса прописаны в американском законе о тарифах, принятом в 1930 г.

• Компания Mazda уходит с российского рынка и продает свою долю в автосборочном заводе во Владивостоке местной компании за символическую цену в €1 с условием возможного выкупа в течение 3 лет.

• Концерн Isuzu представил план вывода бизнеса из РФ. Работа завода, на котором было собрано в прошлом году около 3,5 тыс. грузовиков, была остановлена еще в марте из-за санкций.

• Правительство Великобритании заморозило активы российских 1200 физических и более 120 юридических лиц на общую сумму £18 млрд. 4 ноября были введены санкции против 4 российских олигархов – владельцев крупных металлургических и нефтехимических предприятий.

• Телекомпания CNN сообщила о подготовке России к испытаниям беспилотного подводного аппарата "Посейдон" с ядерной силовой установкой, "Посейдон" может быть оснащен ядерной боеголовкой для взрыва в море и создания цунами, способного смыть целое побережье.

Российские телеграм-каналы опубликовали информацию о непубличном расконсервировании бомбоубежищ, в том числе, в глубине страны.

• Иран объявил о создании собственной гиперзвуковой ракеты на фоне сообщений о покупке Россией иранских баллистических ракет среднего радиуса действия.

• "Правозащитная" организация Amnesty International наконец признала факт принудительной депортации с временно оккупированных территорий в Россию граждан Украины, в том числе – детей и назвала эти действия "вероятным преступлением против человечности".

• Глава Всемирной организации здравоохранения Гебрейисус сообщил что с начала года темпы смертности от коронавирусной инфекции снизились в 10 раз, также снижается количество случаев заражения, и это "дает повод для оптимизма".

! Киев

• Киеврада переименовала 11 улиц, названия которых были связаны с Россией и СССР. Из программ коммунальных дошкольных учебных заведений и школ исключен русский язык, в том числе, в виде факультативных занятий.

• Оперативный штаб обороны Киевской области принял решение о запрете праздничной иллюминации, в том числе, установки новогодних елок и световой декорации зданий, улиц и парков.

https://www.digestagency.com/2022/11/2022-11-10-rus-inflyatsiya-v-oktyabre-uskorilas-do-26-6-protsentov.html

***

№ 1.009

Україна: Головні події і теми доби

21.11.2022

• Парламентська асамблея НАТО визнала РФ державою-терористом.

• Україна відсвяткувала День гідності та свободи.

• Укроборонпром анонсував запуск виробництва снарядів калібру 152 мм.

Війна

❗ Фронт

• Спікер Держприкордонслужби Демченко повідомив, що армія Білорусі розмістила поблизу кордону потужні комплекси радіоелектронної боротьби, які використовує для протидії українським прикордонникам та провокацій.

• На півночі Луганської області тривають запеклі бої на околицях Сватового. За повідомленнями з лінії фронту, українські війська поступово просуваються вперед, відбиваючи контратаки.

• Запеклі бої, як і всі попередні тижні, точаться на ділянці фронту на Донеччині. ЗСУ відбили атаки в районі траси Лисичанськ – Бахмут – у Спірному, Яковлівці та Білогорівці, на околицях Соледара та Бахмута, на північ від Авдіївки – у Кам'янці, а також на північ, захід та південь від Донецька – у Веселому, Опитному, Первомайському, Невельському, Красногорівці, Мар'їнці та Новомихайлівці.

• Речник Оперативного командування "Південь" Гуменюк повідомила про проведення "в режимі тиші" наступальної операції на Кінбурнській косі.

• Російська артилерія обстріляла Херсон, зруйновано школу олімпійського резерву та багатоповерхові будинки, кілька мирних жителів загинули та дістали поранення. Україна посилює правий берег Дніпра засобами ППО.

Укрпошта відновила доставляння посилок до Херсона, зокрема, від інтернет-магазинів. В області відновили роботу відділення Держміграційної служби, де громадяни можуть поновити та отримати документи. НБУ випустив пам'ятну медаль "Херсон – місто героїв".

Окупанти під час евакуації з Херсона вкрали та вивезли всі експонати обласного краєзнавчого музею.

Віцепрем'єр-міністр Верещук закликала жителів Херсона евакуюватися на зимовий період у безпечніші райони країни. Вона повідомила, що проїзд та проживання на новому місці будуть для них безплатними. У місті немає електропостачання, влада обіцяє його частково відновити за тиждень.

• У місті та області виявлено ще кілька місць тортур над українськими громадянами. Посол США в справах глобального кримінального правосуддя Ван Шаак констатувала зростання кількості зафіксованих на звільненій території України випадків воєнних злочинів, які скоєно російськими військовослужбовцями, зокрема, щодо цивільного населення та військовополонених, а також руйнування енергосистеми країни. Вона наголосила, що Україна, у разі фіксації злочинів, які скоєно українськими бійцями, оперативно реагує та проводить розслідування, тоді як Росія відповідає потоком брехні, дезінформації та пропаганди. Ван Шаак заявила,

що обсяг скоєних російськими вояками злочинів "величезний" проти випадків з українського боку.

• "Росенергоатом" обмежив можливості для інспекторів МАГАТЕ в перевірці стану об'єктів Запорізької АЕС, які дістали пошкодження внаслідок обстрілу 20–21 листопада. Президент Зеленський обговорив із французьким президентом Макроном ситуацію на атомних станціях України. Він наголосив на необхідності демілітаризації ЗАЕС, розширення співпраці щодо забезпечення енергетичної стабільності України, а також захисту енергосистеми від російських ракетних атак.

• Окупанти на захоплених територіях запровадили інститут "нотаріату" та розпочали реєстрацію "нотаріусів" відповідно до законодавства РФ для легалізації захоплення українського майна.

• Російський президент Путін підписав указ про визнання ветеранами бойових дій добровольців, які беруть участь у війні проти України. Попри заперечення російською владою подовження мобілізації, у Криму триває вручення повісток, кримським татарам тощо.

! Тил

• Україна відзначила День гідності та свободи. Президент Зеленський записав відеозвернення до українського народу з приводу свята. Посол США в Україні Брінк висловила переконання, що Україна переможе у війні. Вона наголосила, що у 2013 р український народ не побоявся вийти на вулиці по всій країні з протестами проти спроб зупинити його рух до європейського майбутнього, а зараз прагнення свободи спонукає українців захищати загальнолюдські цінності.

Представники Офісу генпрокурора стверджують, що на момент вторгнення понад 1 тис. томів кримінальної справи про злочини на Майдані було евакуйовано з Києва. Наразі матеріали вже повернуто до Києва, розслідування триває.

• У Київській області знову запроваджено екстрені вимкнення електропостачання через значне збільшення споживання. У Києві освітній процес у школах відбуватиметься лише вдень. Президент Зеленський закликав громадян країни до максимального енергоощадження. Заступник керівника його Офісу Тимошенко заявив, що українцям не варто виїжджати з країни, оскільки повного вимкнення електропостачання ("блекауту"), ймовірно, вдасться уникнути. Водночас директор дочірньої компанії ДТЕК у Києві Коваленко попередив, що відключення триватимуть, як мінімум, до кінця березня.

За словами спікера Повітряних сил Ігната, окупанти не відмовилися від руйнування всіх енергооб'єктів України й накопичують ракети для завдання наступного удару, тому населення має бути готове до обстрілів, подібних до того, що було скоєно 15 листопада. Він наголосив, що однією з цілей атаки армії РФ було виснаження запасів боєприпасів та ракет українських сил протиповітряної оборони.

• Мінагрополітики повідомило, що з 1 липня – початку маркетингового року, з країни експортовано понад 16 млн т продовольства, з них понад 3 млн – у листопаді, що на понад третину менше, ніж торік.

• Укроборонпром анонсував випуск снарядів калібру 152 мм.

• У Кременчуці демонтовано пам'ятник Пушкіну. За рішенням міськради бульвар його імені перейменовано на бульвар Українського Відродження.

• Депутат Верховної Ради Беленюк, член Національного олімпійського комітету, написав заяву про виключення його зі складу НОК через присутність у ньому членів проросійських партій та осіб, які пов'язані з криміналом.

! Україна та світ

• У Мадриді відбулася Парламентська асамблея країн НАТО. Її учасники визнали Росію державою-терористом та закликали створити спеціальний Міжнародний трибунал для покарання російських воєнних злочинців, найвище керівництво РФ тощо. Генеральний секретар Альянсу Столтенберг у виступі перед учасниками заявив, що Росія після 9 місяців війни й далі зазнає невдач. За його слів, Путін зробив 2 стратегічні помилки, наважившись на вторгнення: недооцінив хоробрість українців, які боронять свою землю, а також рішучість НАТО та інших союзників у підтримці України. Столтенберг повідомив, що країни Альянсу вичерпали певну частину власних запасів озброєнь та боєприпасів через передавання їх Україні та ведуть переговори з постачальниками щодо нарощування виробництва. Він визнав, що НАТО зробило помилку, не підтримуючи Україну до моменту повномасштабного вторгнення. Столтенберг заявив, що НАТО не закриватиме небо над Україною, оскільки не має наміру становитися стороною конфлікту, однак нарощуватиме воєнну допомогу для досягнення миру "на прийнятних для України умовах".

Прем'єр-міністр Іспанії Санчес закликав російського президента Путіна дати спокій Україні. Він наголосив, що союзники України будуть єдиними у допомозі для захисту її суверенітету та територіальної цілісності країни, водночас вони спробують уникнути ескалації конфлікту.

Президент Зеленський закликав делегатів асамблеї запровадити наступний пакет санкцій проти РФ, яка влаштувала геноцид українського народу, знищуючи енергетичну інфраструктуру.

• Прессекретар російського президента Пєсков заявив, що зміна влади в Україні нібито не є метою "спецоперації". Услід за Путіним Пєсков ще раз наголосив, що "Росія прагне досягти своїх цілей і вона їх обов'язково досягне".

• Велика Британія надала Україні новітні ракети Brimstone 2 класу "повітря-земля" з лазерним наведенням та збільшеною дальністю польоту. Українські військовослужбовці запускають їх із вантажівок, що суттєво знижує дальність ураження.

Міністерство оборони Литви передасть Україні снаряди для 155-мм гаубиць та зимове умундирування, проте не постачатиме гаубиці та системи ППО, доки не отримає від партнерів гарантії компенсації цих озброєнь.

Міністр оборони Люксембургу повідомив про передавання Україні позашляховиків HMMWV.

За словами міністра оборони США Остіна, обсяг американської воєнної допомоги Україні перевищив $20 млрд.

• Глава ізраїльської військової розвідки Халіва повідомив, що Іран досяг значного прогресу в збагаченні урану, тому слід очікувати зростання напруженості в регіоні, зокрема атак на Катар, що проводить чемпіонат світу з футболу. Ізраїльська влада пригрозила Росії, що в разі купівлі нею іранських балістичних ракет розпочне постачання зброї Україні. Спікер Повітряних сил Ігнат вважає, що рішення Ізраїлю про постачання зброї стане дуже гарною новиною, а командування ЗСУ вже підготувало перелік необхідного обладнання.

• Віцепрем'єр-міністр Польщі Блащак оголосив про готовність уряду країни розмістити на кордоні з Україною комплекси ППО Patriot, надані Німеччиною.

• Нова Зеландія ввела санкції проти 22 громадян РФ та Білорусі, зокрема – проти дочок президента Путіна, глави російського Центробанку Набіулліної та сина президента Лукашенка. У список санкцій включені російські підприємства у сферах металургії, логістики, нафтогазового комплексу і виробництва радіолокаційного обладнання.

• Програма розвитку ООН та Євросоюз виділять €35 млн на реалізацію реформ у сфері сталого розвитку та відновлення України. Глава

представництва ЄС у Києві Маасікас заявив, що ці реформи є важливим етапом на шляху України до ЄС.

• Уряд Норвегії виділить Україні 2 млрд крон ($182 млн) для закупівлі газу у європейських постачальників упродовж цього опалювального сезону через Європейський банк реконструкції та розвитку (ЄБРР). Загальна сума фінансування до кінця 2023 р становитиме 10 млрд крон. Прем'єр-міністр Шмигаль повідомив, що, крім цієї допомоги, ЄБРР надасть додаткові кошти на закупівлю газу в сумі €300 млн.

• На конференції на підтримку Молдови президент Санду звинуватила в дестабілізації ситуації в країні "злочинні угруповання", які фінансуються Росією, як помсту за солідарність із ЄС та Україною. Вона наголосила, що вразливість Молдови може послабити Україну та підірвати безпеку Європи. Франція та Німеччина нададуть країні допомогу в розмірі €132 млн для розв'язання проблем в енергопостачанні та тих, що пов'язані з війною в Україні. Зокрема, йдеться про приймання українських біженців.

• Упродовж минулого тижня авіацію НАТО кілька разів було піднято в повітря через вильоти російських військових літаків із Калінінграда, які летіли з вимкненими транспондерами. У четвер два російські винищувачі пролетіли на висоті 90 м над кораблями НАТО, які проводили навчання в Балтійському морі, ігноруючи попередження радіозв'язком.

• Владна партія Польщі "Право та справедливість" не виключає звернення до керівництва ЄС за фінансовою підтримкою, якщо країна наштовхнеться на нову хвилею біженців з України через проблеми з енергопостачанням. Голова європейського бюро Всесвітньої організації охорони здоров'я Клюге вважає, що Україну цієї зими покинуть 2–3 млн осіб "у пошуках тепла та безпеки".

• За 2 дні до запровадження європейських санкцій щодо морських перевезень російської нафти, агентство Bloomberg констатувало втрату Росією 90 % ринків збуту в країнах Європи, до яких нафта постачалася з терміналів у Баренцевому, Білому та Балтійському морях. Укртранснафта у 2023 р планує підвищити ціну за прокачування російської нафти до Європи нафтопроводом "Дружба" через атаки Росії на українську енергосистему та зростання вартості запчастин та обладнання.

• Держдепартамент США закликав до деескалації в Сирії та Іраку після ударів турецької авіації по території цих країн через теракт у Стамбулі, який нібито скоєно забороненою в Туреччині Робітничою партією Курдистану. За твердженням влади країни, під час "спецоперації Меч-Кіготь" її авіація знищила на цій території 89 цілей, які пов'язані із терористичними організаціями. Президент Ердоган звинуватив Росію в невиконанні

домовленостей щодо зачистки певних районів Сирії від "курдських терористів", які було укладено з президентом Путіним у Сочі. Він пригрозив, що в разі потреби армія країни розпочне наземну операцію в Сирії та Іраку.

#Україна #дайджест #війна #Херсон #Донбас #Херсон #воєнна_допомога #енергетична_криза #Запорізька_АЕС #Парламентська_асамблея #НАТО #держава_терорист #Росія

https://www.digestagency.com/2022/11/2022-11-21-ukr-parlamentska-asambleya-nato-viznala-rf-derzhavoyu-teroristom.html

***

№ 1.010

Дайджест подій в Україні та навколо України від 23 листопада 2022

Головне

1) Не знаю як кого, а мене особисто ці удари не пригничують, а лише додають люті і впевненості у перемозі.

2) На мою думку, резолюція Європарламенту - це лише невеликий крок до ізолювання рашистських терористів. А ось коли подібне рішення ухвалить Рада ЄС, Держдеп і Кабінет Великої Британії... розпочнеться спека. Чекаємо. Я таки маю надію, що це може спричинити снігову лавину. І тоді від'єднання від swift буде казатися дитячим белькотінням.

3) Висновок з ракетного удару 23 листопада: ПРО в Україні не в змозі забезпечити захист критичної інфраструктури. На жаль. А інші варіанти впливу на агресора, крім конвенційної війни на Донбасі, Зеленьский і ко навіть не розглядають.

Теми доби

1) Російський ракетний удар знеструмив Україну

2) Європарламент визнав Росію державою – спонсором тероризму.

3) МВФ погодив з Україною параметри моніторингової програми.

1. Війна

1-1) Фронт

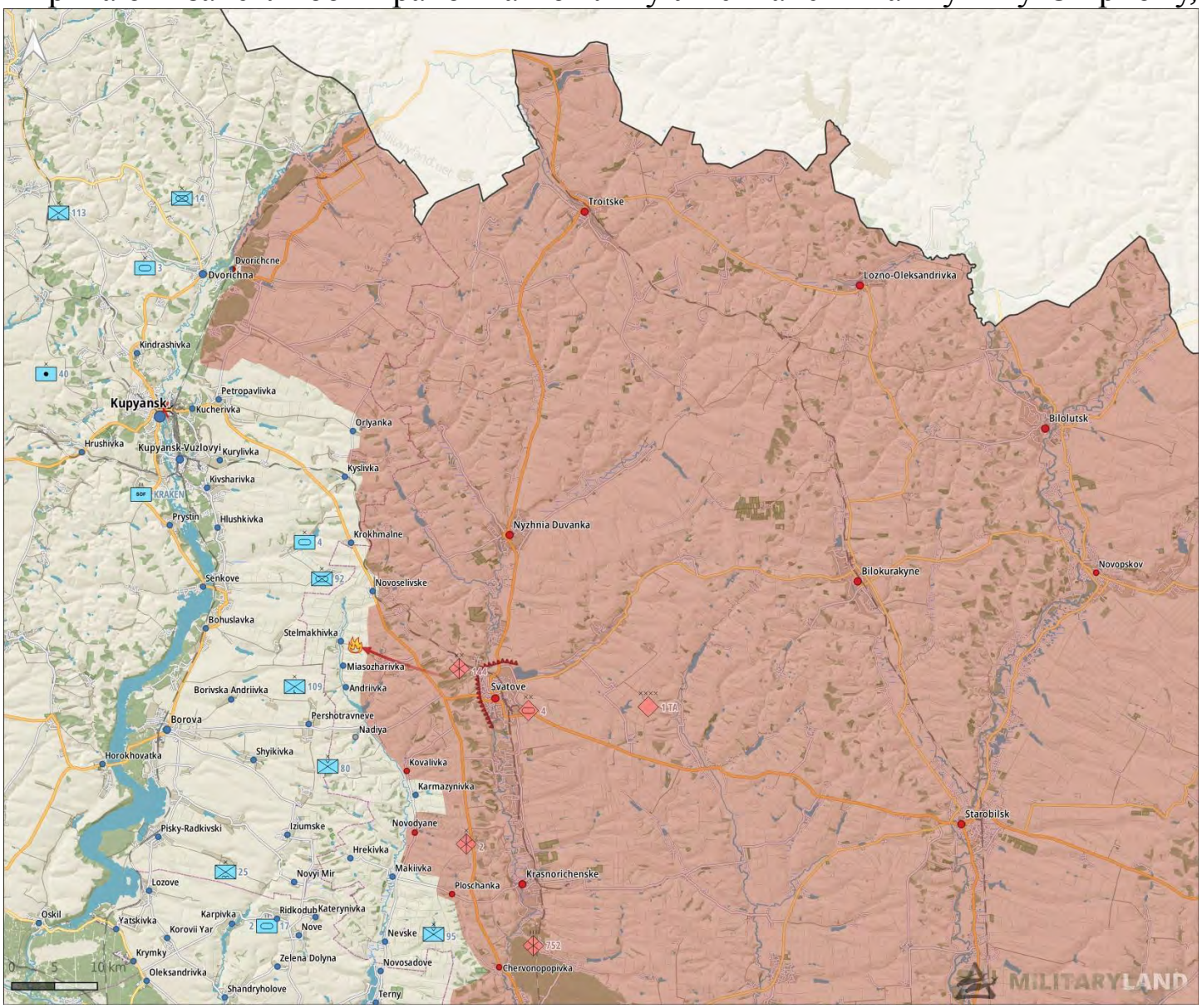
• Генштаб поки не спостерігає накопичення військ біля північного кордону з Україною, проте прикордонні території та населені пункти Чернігівщини, Сумщини та Харківщини щодня зазнають артилерійських обстрілів із території РФ.

• Після відступу з Херсонщини російське командування перекинуло війська на Донбас, що різко загострило ситуацію на цій ділянці фронту.

• На півночі Луганщини ЗСУ поступово просуваються до Сватового, долаючи запеклі контратаки російських військ.

• У районі Кремінної російська армія звела укріплення та намагається контратакувати, щоб відкинути українські підрозділи, які тримають під вогневим контролем важливу рокадну трасу Сватове – Кремінна.

• Тривають запеклі бої в районі автошляху Лисичанськ-Бахмут – у Спірному,

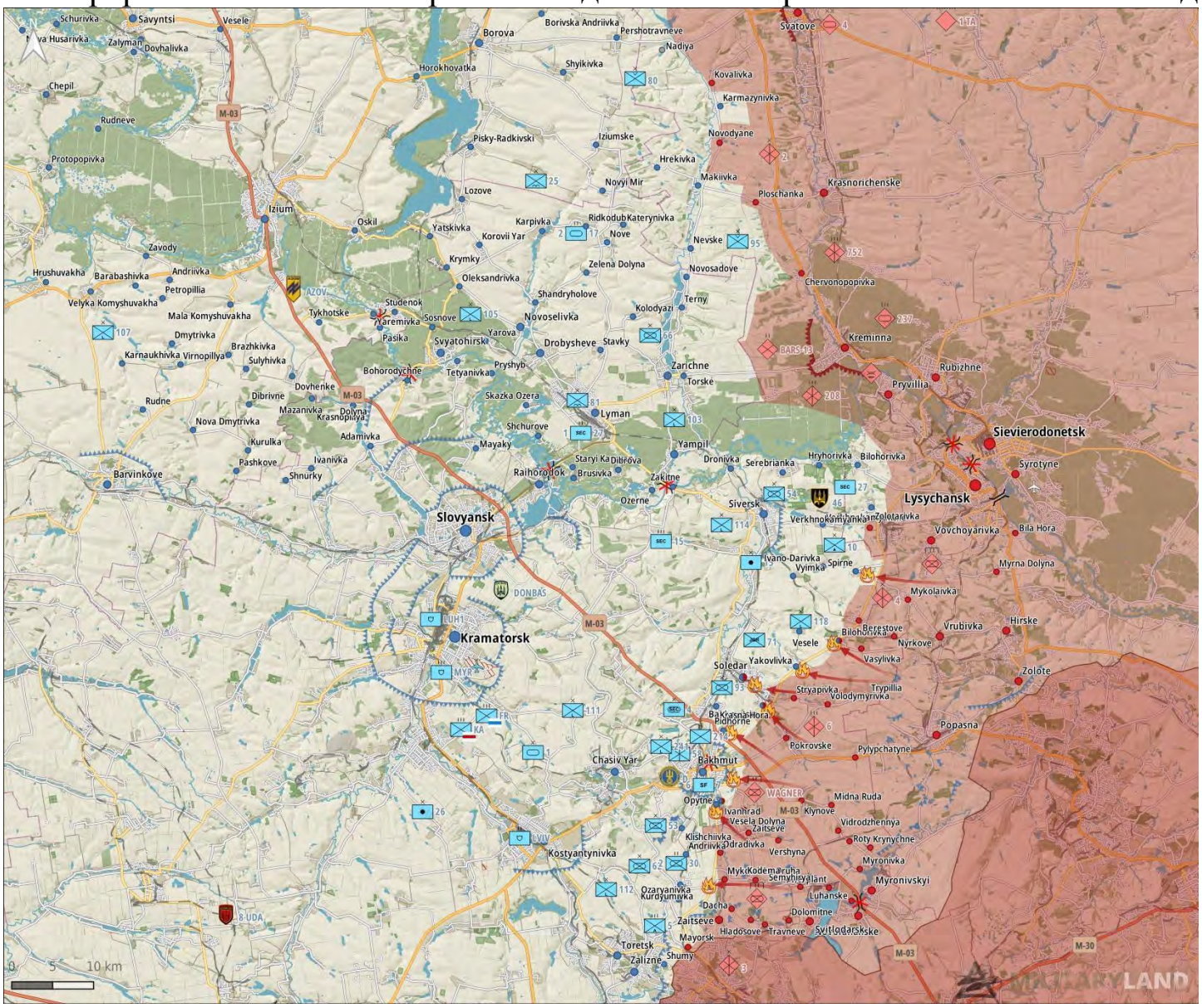

Яковлівці, Білогорівці, а також на околиці Соледара й на схід та південь від Бахмута. Попри неодноразові оголошення російських ЗМІ про те, що Бахмут

буде взято "ось-ось",оборонці міста успішно відбивають російські атаки. Втрати дуже великі з обох боків. Генштаб повідомив, що в Горлівці трупи найманців ПВК "Вагнера" пакують у пластикові мішки навіть без ідентифікації.

• Окупанти намагаються вести атаки на північ від Авдіївки, проте успіху не мають.

Безперервні бої точаться в районі Водяного та Первомайського на північ від

Донецька. "ЗМІ ДНР" повідомили про захоплення Опитного та наступ у Мар'їнці.

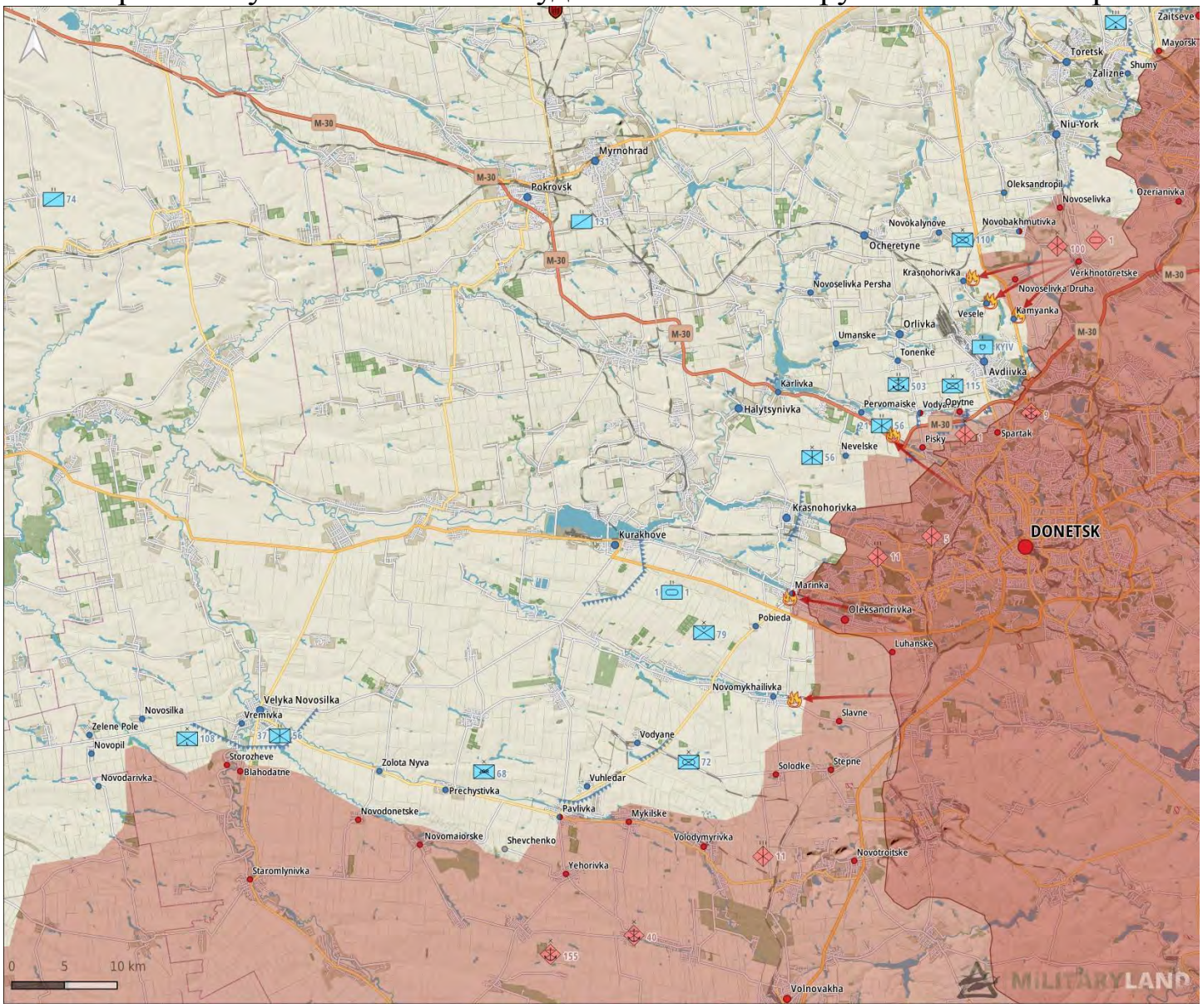
Зіткнення тривають у районі Вугледару – у Павлівці, понад половину села контролюють російські війська.

ЗСУ відбили атаки на околицях Великої Новосілки.

• За інформацією Головного управління розвідки Міноборони, окупанти будують багаторівневу систему оборони на підходах до Криму та на території самого півострова.

• Херсон відвідали 70 дипломатів із 20 країн світу. Вони приїхали до міста потягом Укрзалізниці. Місто було неодноразово обстріляно російською артилерією з лівого берега Дніпра.

• Росія завдала чергового ракетного удару по об'єктах енергетики України. Кілька ракет влучили в житлові будинки. У Києві зруйновано 2-поверховий

будинок, загинуло – 3, поранено – 6 осіб. Ще 5 людей загинули та 26 дістали поранення у Вишгороді Київської області, де ракета влучила в дах 5-поверхівки. В усій країні запроваджено аварійні відключення. У Києві, Харкові, Дніпрі було зупинено рух потягів метро. У Києві метро працювало як притулок, поступово рух було відновлено. Понад 20 поїздів далекого прямування було затримано на 1–3 години. Скасовано низку приміських поїздів.

Уряд влаштував нараду з керівниками іноземних дипломатичних місій за участю міністра енергетики та голови Укренерго.

У Павлограді та Кривому Розі на Дніпропетровщині вдалося підняти на поверхню шахтарів лише вранці. Мер Харкова Терехов заявив про необхідність перезапуску всієї опалювальної системи міста.

Унаслідок пошкодження ліній електропередач та зниження частоти в енергосистемі на трьох АЕС в Україні спрацював аварійний захист із подальшим вимкненням усіх енергоблоків. Також відключено від мережі всі блоки Запорізької АЕС, їх заживлено від дизель-генераторів.

У сусідній Молдові сталися перебої електропостачання. Президент Санду заявила, що Молдова не може довіряти Россі, яка вбиває та залишає людей без світла та тепла, руйнуючи критичну інфраструктуру. Молдавські користувачі соцмереж запустили флешмоб "без світла та без вас".

Над Києвом та областю підрозділами ППО вдалося збити 21 ракету з 31.

Головнокомандувач ЗСУ генерал Залужний вважає, що Росія не спроможна перемогти українські війська, тому веде війну з тепловими електростанціями й навіть із немовлятами. Він наголосив, що мир у Європі напряму залежатиме від стійкості та обороноздатності України. Спікер Повітряних сил Ігнат заявив, що Росія витратила істотну частину запасу ракет, але все ще й дал виробляє нові ракети "Калібр" та Х-101, хоча цикл їхнього виробництва досить тривалий. Заступник секретаря Ради безпеки РФ Медведєв заявив, що "вороги даремно сподіваються на виснаження наших запасів" – "ракет вистачить усім".

Мер Києва Кличко вважає, що на столицю може чекати найгірша зима із часів Другої світової війни. Він заявив, що влада намагається уникнути сценарію з евакуацією частини населення. Вранці він повідомив, що 70 % домівок Києва досі не під'єднано до електропостачання, воду вдалося подати на лівий берег і частково – на правий.

Представник Держслужби з надзвичайних ситуацій оголосив, що у всій країні розгорнуто "пункти незламності", у яких громадяни зможуть зігрітися, зарядити телефони, отримати доступ до інтернету, медикаменти та воду цілодобово. Вони розпочнуть роботу в разі потреби, проте на певних територіях, зокрема, на Херсонщині, вони вже працюють. Також відкрилися 500 пунктів у Києві. Кожен із них може прийняти від 40 до 500 осіб без обмеження часу перебування. Військова адміністрація столиці закликала бізнес створити подібні пункти на базі своїх підприємств та установ.

Укренерго вранці 24 листопада повідомило, що ремонтні бригади працюють за чітким планом, підстав для паніки немає, а енергопостачання в регіонах поступово відновлюється.

Пресслужба НБУ повідомила, що російські ракетні удари не вплинули на стабільність роботи банківської системи.

Міністр оборони Польщі Блащак запропонував Німеччині передати Україні комплекси ППО Patriot, які вона запропонувала розмістити на польській території після падіння ракети в селі Пшеводув за 6 км від кордону з Україною. Подібної думки дотримується і лідер владної партії "Право та справедливість" Качинський.

• Глава Директор МАГАТЕ Гроссі в Стамбулі зустрівся з головою корпорації Росатом Ліхачовим та обговорив створення зони безпеки навколо Запорізької АЕС.

• На Запоріжжі відбувся черговий обмін військовополоненими. На контрольовану територію повернулися 35 українських військовослужбовців та ще один тяжкопоранений цивільний.

1-2) Тил

• Пресслужба Укрзалізниці повідомила про остаточний вихід з угоди СНД про координаційні органи залізничного транспорту.

• У Верховній Раді зареєстровано законопроєкт про заборону діяльності Російської православної церкви, а також усіх церков, які входять до її складу або визнають підпорядкованість у будь-який спосіб. Представник УПЦ [Московського патріархату] заявив, що жодної зброї та диверсійних груп на території Києво-Печерської Лаври "не було й немає", а СБУ кваліфікувала свої дії як "огляд", а не "обшук". Він назвав "провокацією" публікацію відео молитви в Лаврі за процвітання Росії та зажадав провести експертизу його справжності.

Прессекретарка МЗС РФ Захарова обізвала українську владу "безбожною" за проведення обшуків у Лаврі, яку УПЦ отримало в оренду від уряду колишнього президента Януковича.

• СБУ пред'явило підозри в держзраді Табачнику – колишньому міністру освіти та науки режиму Януковича. Пресслужба СБУ повідомила, що колишній міністр активно консультував окупаційні адміністрації Херсонської та Запорізької областей щодо організації "референдумів". Наразі Табачник переховується від українського правосуддя в Криму.

• Офіс генпрокурора повідомив, що судовий процес над головою політради партії "Опозиційний блок – За життя" Медведчуком буде тривати заочно, через те, що його обміняли на українських військовополонених. Судове засідання буде закритим, щоб уникнути розголошення державної таємниці.

• Бюро економічної безпеки передало в управління Агентству з розшуку та управління активів, отриманих у корупційний та інший кримінальний спосіб (АРМА) майно та корпоративні права підприємств, що належать чи підконтрольні суб'єктам РФ на загальну суму понад 10 млрд грн.

• Венеціанська комісія надала рекомендації щодо українського законопроєкту про добір суддів Конституційного суду. Експерти комісії констатували виконання українськими законодавцями низки вимог, які було висунуто раніше. Водночас Комісія наполягає на конкретизації багатьох статей та підвищенні прозорості процесу.

• Президент Зеленський підписав закон про бюджет на 2023 рік. Текст закону нарешті з'явився на сайті Верховної Ради. У нього закладено зростання ВВП у розмірі 4,6 %. Витрати визначено в розмірі 2,5 трлн грн, дефіцит бюджету – майже 1,3 трлн грн.

• МВФ погодив із представниками України нову "моніторингову" програму підтримки. Вона розпочнеться після схвалення керівництвом Фонду. Експерти МВФ прогнозують зростання ВВП України наступного року на рівні 1,0 %.

2. Україна та світ

• Європарламент визнав Росію державою – спонсором тероризму, закликав Раду ЄС внести її до відповідного списку, а державам-членам ЄС – розробити правові механізми. Це рішення може мати далекосяжні наслідки, попри критику низкою експертів. Статус передбачає обмеження на операції з подібною державою, передусім банківські. Це може мати наслідком те, що банки Росії припинять операції в єврозоні й підуть у валюти третіх країн, такі як юань, індійська рупія та турецька ліра. Отже, вони "автоматом" самостійно від'єднаються від міжнародної системи банківських розрахунків SWIFT. Ба більше, усі угоди ретельно перевірятимуться, а постачання в країну будь-яких товарів подвійного призначення незабаром буде припинено.

Президент Зеленський привітав рішення Європарламенту й наголосив, що Росію слід ізолювати на всіх рівнях та притягнути до відповідальності за багаторічну політику тероризму щодо України та всього світу. Міністр закордонних справ Кулеба подякував євродепутатам за це рішення та закликав держави всього світу оголосити Росію терористичною державою.

• Рада Безпеки ООН на вимогу України провела екстрене засідання щодо ракетного удару Росії, який спричинив знеструмлення більшої частини країни та сусідньої Молдови. Представник США Томас-Грінфілд назвала атаки енергетичної інфраструктури "ганебною ескалацією жорстокої війни, яку Росія веде проти України". Представник Росії Небензя наголосив, що жертви серед мирного населення спричинено українською протиповітряною обороною та "накачуванням України зброєю" країнами Заходу. Небензя стверджує, що Україна розміщує зенітно-ракетні комплекси посеред житлової забудови, а житлові будинки зруйновано ракетами ППО, які США надали Києву.

Представник Китаю Хенг закликав не допустити ескалації та переростання конфлікту в ядерний та якнайшвидше розпочати мирні переговори між Росією та Україною.

• Перед учасниками засідання виступив президент Зеленський. Він закликав Раду Безпеки засудити агресію Росії та підтримати українську формулу миру. Зеленський запропонував Раді ухвалити резолюцію про засудження будь-яких форм енергетичного терору.

• Прессекретар російського президента Пєсков заявив, що Путін не має сумнівів в успіху "спецоперації" в Україні.

Президент Парламентської асамблеї Ради Європи (ПАРЄ) Кокс попередив керівників Росії про те, що їхні злочини не залишаться безкарними.

Канцлер Німеччини Шольц закликав Росію негайно припинити бомбовий терор цивільного населення України. Він підкреслив, що Росія не зможе виграти війну на полі бою, тому має припинити вбивства й відкрити шлях для мирних переговорів.

Російські пропагандисти та користувачі соцмереж радісно обговорюють наслідки ракетного удару та проблеми, що виникли через нього в України, сподіваючись, що це змусить українців та керівництво країни до пом'якшення позиції та здавання національних інтересів.

• Глава Європарламенту Мацола анонсувала ініціативу "Генератори надії", яка передбачає дарування великими містами Європи електрогенераторів та трансформаторів для ремонту енергооб'єктів Україні, щоб допомогти населенню пережити зиму.

Європейський банк реконструкції та розвитку (ЄБРР) виділяє допомогу для Укренерго в сумі €372 млн для ремонту енергооб'єктів, які було пошкоджено ракетними ударами. З них $72 млн надано урядом Нідерландів як грант.

Німеччина додатково виділяє Україні €40 млн гуманітарної допомоги для населення, щоб допомогти йому взимку, і ще €5 млн разом з UNDP – на реконструкцію шкіл країни.

• Президент Байден оголосив про надання Україні ще одного пакета допомоги вартістю $400 млн. До нього включено ракети для комплексів HIMARS та NASAMS, 150 великокаліберних кулеметів із тепловізійними прицілами для боротьби з безпілотниками, 200 високоточних снарядів для 155-мм гаубиць, 10 тис. 120-мм мін, високоточні протирадіолокаційні ракети HARM, 150 позашляховиків HMMWV та 100 легких бронемашин, понад 200 генераторів та інше обладнання.

Міністр оборони Великої Британії Уоллес повідомив про передавання Україні 3 вертольотів Sea King для пошуково-рятувальних операцій. Українські фахівці вже пройшли навчання з управління та технічного обслуговування.

• Російський Газпром звинуватив Україну в несанкціонованому відбиранні газу, який призначено для Молдови, і погрожує знизити постачання. Міністр інфраструктури Молдови Спину спростував звинувачення Газпрому в тому, що газ нібито "осідає" в Україні.

Австрійське інформагентство APA повідомило про зниження з початку року залежності країни від російського газу із 79 % до 21 %.

• У Єревані відбулася зустріч лідерів 7 країн СНД, які входять до проросійської військово-політичної організації Договору колективної безпеки (ОДКБ). Прем'єр-міністр Вірменії Пашинян відмовився підписати підсумкову резолюцію та ще один ключовий документ саміту через "їхнє недостатнє опрацювання". Пашинян стверджує, що поданий на підпис текст можна інтерпретувати як зелене світло Азербайджану від ОДКБ для подальшої агресії. Інші 15 рішень саміту Пашинян підписав. Президент Білорусі Лукашенко стверджує, що про розпад ОДКБ не йдеться, проте, на його думку, якщо Росія впаде, то поховає під уламками всі країни організації.

• На тлі російських атак НАТО влаштувало в Румунії навчання сил протиповітряної та протиракетної оборони із застосуванням французької системи ПРО наземного базування MAMBA.

• Агентство Bloomberg повідомило, що Єврокомісія має намір зупинити фінансування Угорщини, яка так і не ухвалила закони, що спрямовано на боротьбу з корупцією та зміцнення верховенства права.

• Західні економісти, яких опитало агентство Reuters, оцінюють ймовірність рецесії та падіння ділової активності в єврозоні майже у 80 % протягом

наступного року через зростання цін на енергоносії та розірвання ланцюжків постачання.

3. Тренди

• За твердженням колишнього прем'єр-міністра Великої Британії Джонсона, лідери Німеччини та Франції до моменту повномасштабного вторгнення російських військ в Україну не вірили, що Путін зважиться на цей крок. Відразу після введення військ вони вважали найкращим варіантом швидку капітуляцію країни та ухилялися від жорстких заходів щодо Росії. До цього їх підштовхували економічні причини. Подібного ж підходу спочатку дотримувався і прем'єр-міністр Італії Драгі. Однак за певний час Євросоюз почав реагувати на виклики адекватно та запровадив жорсткі санкції проти РФ.

• Представник канцелярії Шольца спробував спростувати звинувачення Джонсона в поразковій позиції Німеччини.

• Агентство France Presse повідомило, що президент Макрон має намір незабаром зателефонувати російському президентові Путіну, оскільки вони "давно не спілкувалися". На переговорах він планує обговорити ситуацію на Запорізькій АЕС та "цивільну атомну енергетику".

***

№ 1.010

Егошина **2022-11-24**

На початку листопада 2022 ми розповіли, як керівник Дніпропетровщини платить бюджетні мільярди своїй супутниці - нібито за відбудову доріг в межах президентського проєкту "Велике будівництво".

Що змінилося відтоді, крім:

> 1) ну дуже показового виходу зі складу засновників підрядника-рекордсмена фітнес-тренерки Яни Хланти; 2) публічної появи самого Резніченка в президентському оточенні в Херсоні замість зрозумілої реакції на розслідування; 3) початку кримінального провадження?

Ще дещо

> **- Дніпропетровська влада вирішила легалізувати ще більше витрат на дороги, ніж планувала!**

Отже, слідкуйте за руками.

Грудень 2021 року. Дніпропетровська облрада голосує бюджет на 2022 рік. Відкриваємо відповідне рішення (№ 149-9/VIII 03.12.2021, додаток 7 код 0456) і рахуємо.

> 1) На "утримання та розвиток автомобільних доріг та дорожньої інфраструктури за рахунок коштів місцевого бюджету" заплановано витратити 329,2 млн грн; на все те саме, тільки за рахунок субвенції з держбюджету - ще 1,1 млрд грн. Тобто, загалом регіон закладав на дороги - півтора мільярди гривень (1 442 992 836 грн, якщо бути точними).

А тепер, після виходу нашого зі Схеми: корупція в деталях - RFERL (Natalie Sedletska Kira Tolstyakova Георгий Шабаев) паралельно з Українська правда (Mykhailo Tkach) розслідування, в якому журналісти розповіли куди поділися рекордні 2,3 мільярди гривень (тільки з початку повномасштабного вторгнення), почала відбуватися магія.

> 2) Так, згідно з проєктами рішень на наступну сесію Дніпропетровської облради (а це 25 листопада), які не публікуються, проте розіслані депутатам, очолювана Резніченком Дніпропетровська ОВА на подала на затвердження проєкт рішення про внесення змін до запланованих раніше витрат бюджету.

І у ньому цифри ще більші!

3) Отже, узаконити пропонують такі витрати на "утримання та розвиток автомобільних доріг та дорожньої інфраструктури": за рахунок коштів місцевого бюджету виділено вже 1,6 млрд (замість запланованих 329 млн!); за рахунок субвенції з держбюджету - вже 1,2 млрд грн (замість запланованих 1,1 млрд); і додатково (!) - 205 млн виділено "за рахунок трансфертів з інших місцевих бюджетів".

Тобто,

— суму витрат по факту збільшили у 2 рази у порівнянні із запланованими - до 3 млрд грн! (до 3 027 671 789 грн, якщо бути точними)

Ну, і для розуміння:

— загалом, згідно з проєктом, обласний бюджет Дніпропетровщини на 2022 рік складає майже 13,5 мільярдів гривень.

З них на програми, що стосуються "захисту та безпеки населення" пропонується виділити 438,6 мільйонів. Це, нагадаю, проти 3 мільярдів на дороги.

А тепер найцікавіше буде слідкувати за тим, хто буде голосувати за запропонований адміністрацією Резніченка проєкт.

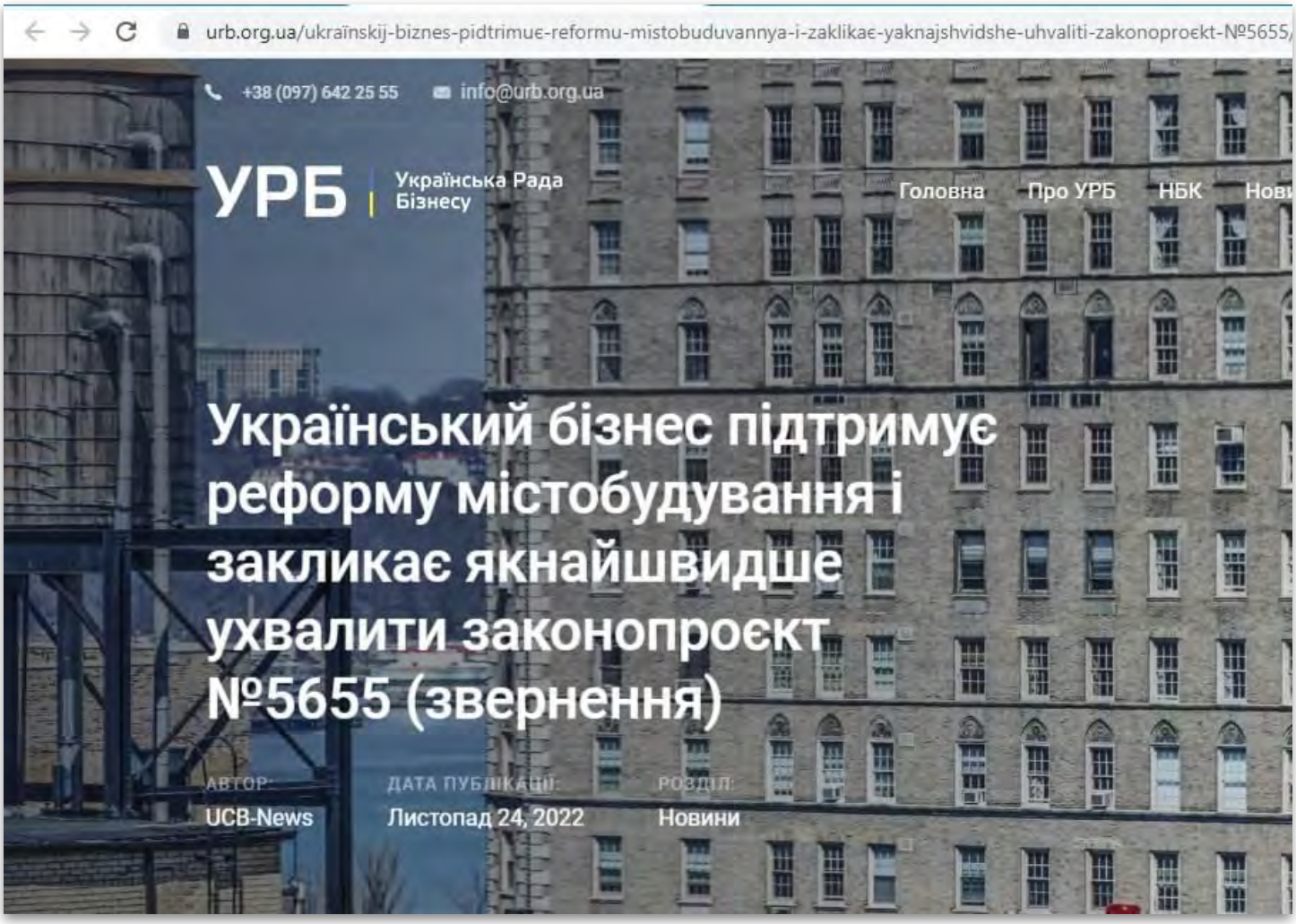
Розслідування, нагадаю, тут:

https://bit.ly/3gC9BO

***

№ 1.011

Це буде грубий допис, бо ввічливо писати про вчинки окремих знахабнілих українських діячів не на часі

Могильний **2022-11-25**

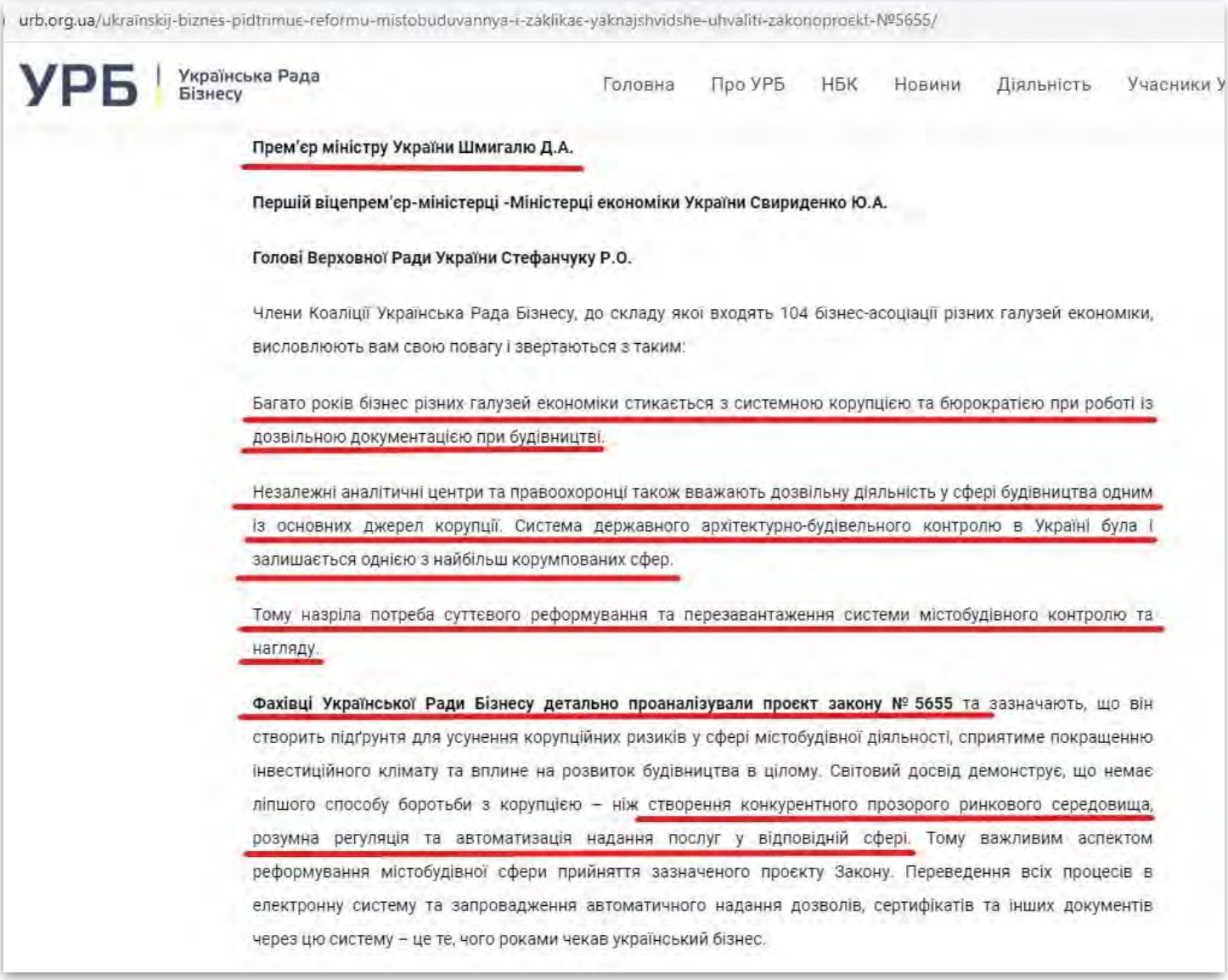
Почну із перекладу звернення щодо законопроекту 5655 Українська Рада бізнесу до Денис Шмигаль, Юлія Свириденко та Ruslan Stefanchuk з дипломатичної мови на людську.

"Ми не лохи вухасті заморські, яким Шмигаль в Лугано з трибуни побрехеньки розповідав про здолану корупцію в будівництві, а Президент Зеленський в інтерв'ю бездарно підбріхував.

Ціну реформам вашим знаємо, і про корупцію в ДІАМ від Сьоми Кривоноса та як і до кого на місцях та в Мінрегіон бігати, також в курсі.

Досить з нас вашого фуфела - в Україні хабарі не бере лише комп'ютер, бо так сам Зеленський оцінив ментальність українців. І не вам, чинушам, в словах Президента сумніватися..."

А тепер серйозно.

urb.org.ua/ukraïnskij-biznes-pidtrimuє-reformu-mistobuduvannya-i-zaklikaє-yaknajshvidshe-uhvaliti-zakonoproєkt-№5655/

УРБ | Українська Рада Бізнесу

Головна Про УРБ НБК Новини Діяльність Учасники У

Прем'єр міністру України Шмигалю Д.А.

Першій віцепрем'єр-міністерці -Міністерці економіки України Свириденко Ю.А.

Голові Верховної Ради України Стефанчуку Р.О.

Члени Коаліції Українська Рада Бізнесу, до складу якої входять 104 бізнес-асоціації різних галузей економіки, висловлюють вам свою повагу і звертаються з таким:

Багато років бізнес різних галузей економіки стикається з системною корупцією та бюрократією при роботі із дозвільною документацією при будівництві.

Незалежні аналітичні центри та правоохоронці також вважають дозвільну діяльність у сфері будівництва одним із основних джерел корупції. Система державного архітектурно-будівельного контролю в Україні була і залишається однією з найбільш корумпованих сфер.

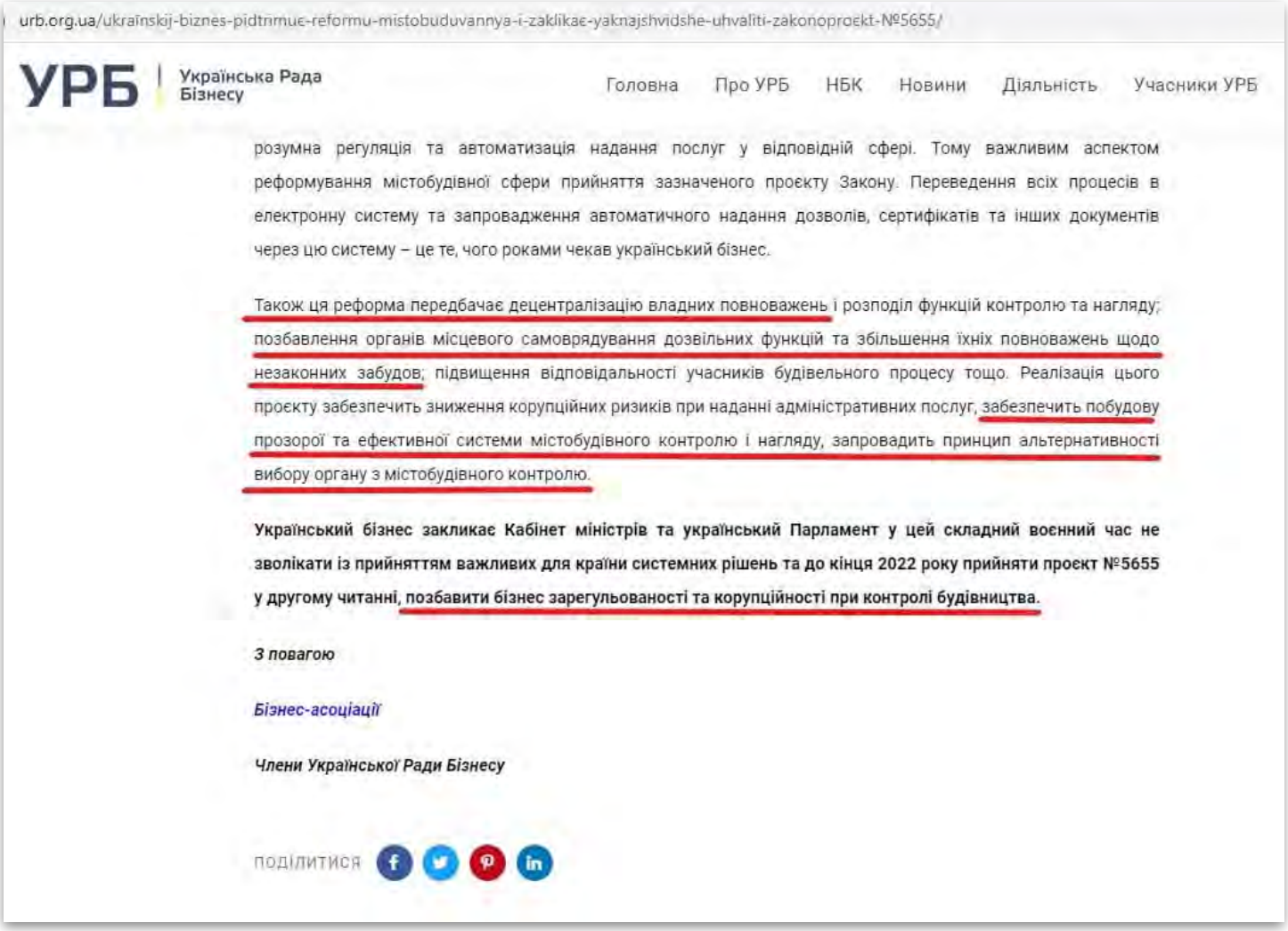
Тому назріла потреба суттєвого реформування та перезавантаження системи містобудівного контролю та нагляду.

Фахівці Української Ради Бізнесу детально проаналізували проєкт закону № 5655 та зазначають, що він створить підґрунтя для усунення корупційних ризиків у сфері містобудівної діяльності, сприятиме покращенню інвестиційного клімату та вплине на розвиток будівництва в цілому. Світовий досвід демонструє, що немає ліпшого способу боротьби з корупцією – ніж створення конкурентного прозорого ринкового середовища, розумна регуляція та автоматизація надання послуг у відповідній сфері. Тому важливим аспектом реформування містобудівної сфери прийняття зазначеного проєкту Закону. Переведення всіх процесів в електронну систему та запровадження автоматичного надання дозволів, сертифікатів та інших документів через цю систему – це те, чого роками чекав український бізнес.

Ви замислювалися, як в очах цивілізованого світу виглядають всі ці "танці з бубном", організовані головою Слуга Народу Оленою Шуляк за підтримки будівельного лобі? Всі ці "совкові" звернення в підтримку аферичного 5655, написані під копірку від різних асоціацій, побудовані навколо "необхідності боротьби із корупцією", як і дешеві побрехеньки для лохів у ЗМІ...

І все це на фоні виступів Зеленського та Шмигаля, що НЕМАЄ вже ніякої корупції і взагалі в Україні (бо корупціонери втекли) і окремо в будівництві, бо мудра влада створили чесну і професійну ДІАМ, яка працює, як швейцарський годинник чітко по правилах через повністю публічну та прозору ЄДЕССБ.

Я не знаю, чим там Андрій Єрмак заклопотаний, але зі своєю роботою він явно не впорався, якщо Президент Зеленський інтерв'ю роздає, як українці корупцію подолали, а голова Президентської партії Шуляк колесить по країні і домовляється, щоб бізнес писав ПУБЛІЧНІ листи, що розпочата на вимогу Зеленського реформа в будівництві провалена, корупція як була, так і залишилася, а сам

urb.org.ua/ukraïnskij-biznes-pidtrimue-reformu-mistobuduvannya-i-zaklikae-yaknajshvidshe-uhvaliti-zakonoproekt-№5655/

УРБ | Українська Рада Бізнесу

Головна Про УРБ НБК Новини Діяльність Учасники УРБ

розумна регуляція та автоматизація надання послуг у відповідній сфері. Тому важливим аспектом реформування містобудівної сфери прийняття зазначеного проєкту Закону. Переведення всіх процесів в електронну систему та запровадження автоматичного надання дозволів, сертифікатів та інших документів через цю систему – це те, чого роками чекав український бізнес.

Також ця реформа передбачає децентралізацію владних повноважень і розподіл функцій контролю та нагляду; позбавлення органів місцевого самоврядування дозвільних функцій та збільшення їхніх повноважень щодо незаконних забудов; підвищення відповідальності учасників будівельного процесу тощо. Реалізація цього проєкту забезпечить зниження корупційних ризиків при наданні адміністративних послуг, забезпечить побудову прозорої та ефективної системи містобудівного контролю і нагляду, запровадить принцип альтернативності вибору органу з містобудівного контролю.

Український бізнес закликає Кабінет міністрів та український Парламент у цей складний воєнний час не зволікати із прийняттям важливих для країни системних рішень та до кінця 2022 року прийняти проєкт №5655 у другому читанні, позбавити бізнес зарегульованості та корупційності при контролі будівництва.

З повагою

Бізнес-асоціації

Члени Української Ради Бізнесу

ПОДІЛИТИСЯ

Президент - брехло, що західних партнерів дурить.

Мене вже більше коробить навіть не від змісту 5655, який не тільки позбавляє громадян прав і народжує анархію в інтересах будівельних відморозків, ЗБІЛЬШУЮЧИ корупцію (корупційні схеми банально перебудовуються на більш безпечні для корупціонерів і більш надійні для їх клієнтів), а стратегії розкрутки цієї афери.

Саму стратегію із ключовим лозунгом "Подолаємо корупцію" вигадали ще в 2020 році, протягнути аферичну реформу планувалося кавалерійським наскоком, але скандали завадили...

З тих пір багато чого змінилося.

ДАБІ, на корумпованість якої валили все обґрунтування "реформи", давно ліквідовано.

Замість ДАБІ створили з нуля ДІАМ, який всі топ-чиновники, політики і великий будівельний бізнес не перестаю хвалити, розповідаючи про ПОВНЕ подолання корупції в цій частині.

1) ДІАМ - це все без виключення велике будівництво ССЗ.

2) ДІАМ - це 60% всього іншого будівництва (СС1 та СС2).

3) ДІАМ - це державний архітектурно-будівельний нагляд, який ГАРАНТУЄ відсутність корупції на місцях з іншими 40% СС1 та СС2, якщо ДІАМ справді професійний орган без корупції.

А ще створили публічну Єдину державну електронну систему в сфері будівництва, яка запущена в роботу ще 01.12.2020. Відповідав за її створення "геній боротьби із корупцією шляхом цифровізації" Михайло Федоров.

1) ЄДЕССБ - це повна відкритість і прозорість всієї документації в сфері будівництва.

2) ЄДЕССБ - це "цифровий слід" всіх задіяних відповідальних осіб.

3) ЄДЕССБ - це система управління ризиками, яка перевіряє документацію по ключовим параметрам і має БЛОКУВАТИ наміри будівництва із порушеннями.

4) ЄДЕССБ - це повністю автоматизована реалізація ТОТАЛЬНОЇ дерегуляції в дозвільній системі для 90% всіх об'єктів будівництва, які становить СС1. Ця тотальна дерегуляція в законі прописана ще з літа 2017 року, але лише в ЄДЕССБ вона мала бути реалізована остаточно.

Нічого нового 5655 не додає і не може додати.

Ми всі дружно висміюємо мокшанське бидло, яке вірить абсурдній путінській брехні.

То може і над самими собою посміємось для об'єктивності, якщо голова ПРЕЗИДЕНТСЬКОЇ партії Олена ***Шуляк*** вважає українців таким саме тупим бидлом, яким проявили себе росіяни?

Немає різниці в рівні абсурдності путінської і шулякської брехні. Як на мене, брехня Шуляк навіть гірша.

(i) Вона **тупо і нахабно бреше** про зміст ПУБЛІЧНИХ документів, при цьому в сукупності брехня про сферу будівництва від владної верхівки суперечить сама собі, бо вони просто вигадують кожен раз те, що саме в той момент для них вигідно сказати.

(ii) Вона **користується війною**, коли Україна бореться за своє виживання і у українців банально не вистачає сил та часу ще і слова брехунів у владі перевіряти.

Зробити власні висновки про законопроект 5655 легко.

Просто задайте самі собі наступні питання і спробуйте на них відповісти.

1) Якщо ДІАМ працює чесно і без корупції, то навіщо позбавляти його повноважень і скидати контроль на місцеву владу і приватні компанії, а нагляд піднімати на рівень Мінрегіону?

2) Якщо ДІАМ корумпований і не виконує свої повноваження, то навіщо брехати про відсутність корупції в ДІАМ і (увага!) передавати частину повноважень ДІАМ Мінрегіону, якщо саме Мінрегіон має контролювати роботу ДІАМ і прикриває корупцію там?

3) Якщо у створеному з нуля ДІАМ не вдалося подолати корупцію, то які підстави вважати, що Мінрегіон зі своїми старими кадрами зможе без корупції здійснювати нагляд замість ДІАМ?

4) Якщо є шалена корупція на рівні місцевого самоврядування, то:

(i) як може бути чесним ДІАМ, який має в порядку нагляду контролювати дотримання законодавства на місцях, а на місцях теоретично не має бути корупції, якщо ДІАМ не забезпечує цій корупції "кришу"?

(ii) навіщо частину повноважень ДІАМ передавати цим самим більш корумпованим місцевим органам, а не навпаки з урахуванням загальноєвропейського принципу субсидіарності?

5) Чому реформу називають "децентралізацією", якщо на рівень Мінрегіону ПІДНІМАЮТЬ і нагляд, і нинішній контроль за проектувальниками, експертами, авторським та технічним наглядом? Тобто, ЦЕНТРАЛІЗАЦІЯ в реформі, враховуючи значення питань, превалює над складовою децентралізації?

6) Якщо вже створена ЄДЕССБ, де вся інформація про будівництво відкрита і кожна відповідальна особа залишає свій слід, то навіщо розповідати, що це буде у разі прийняття 5655?

7) Якщо відкритість і інші плюси ЄДЕССБ гарантують законність будівництва і відсутність корупції, ЄДЕССБ вже давно працює, то звідки тоді незаконне будівництво і корупція, з якими треба боротися законопроектом 5655? А якщо ЄДЕССБ не допомогла подолати незаконне будівництво і корупцію, то навіщо розповідати, що все це з'явиться лише завдяки 5655 і переможе корупцію?

8) В чому полягає "автоматизація" видачі дозволів і сертифікатів, якщо у 5655 те, що в "ручному" режимі виконували чиновники, просто передають для виконання в тому самому "ручному" режимі приватним експертам і контролю?

9) Чому всі великі забудовники, що будують об'єкти класу СС3, ПІДТРИМУЮТЬ законопроект 5655 і хочуть ПЛАТИТИ приватним експертизі і контролю за те, що зараз БЕЗКОШТОВНО і без корупції робить для них ДІАМ, за 24 години видаючи дозволи, фактично не проводячи перевірок, гарантовано видаючи сертифікати без здирництва?

І останнє ГОЛОВНЕ питання.

10) Якщо громадськість ПОЗБАВЛЯЮТЬ існуючого наразі права ініціювати своїми зверненнями перевірки у разі виявлення незаконних дій чиновників при видачі документів на будівництво, у разі порушення при будівництві вимог містобудівної документації та МУО, то як це призведе до ЗМЕНШЕННЯ корупції і незаконного будівництва?

***

№ 1.012

Сьогодні вперше побачив міністра юстиції Малюську вживу. Він саме такий як я думав - інопланетянин

В присутності Дмитра Горюнова, Гліба Вишлинського і десятка медійників **він на повному серйозі говорив про такий інструмент боротьби з олігархами як кримінальні покарання журналістів за «джинсу»**.

Мовляв, гроші за заказухи - це як хабар чиновнику, тому «мордою в пол, буде багато крику, але шо поробиш - треба»

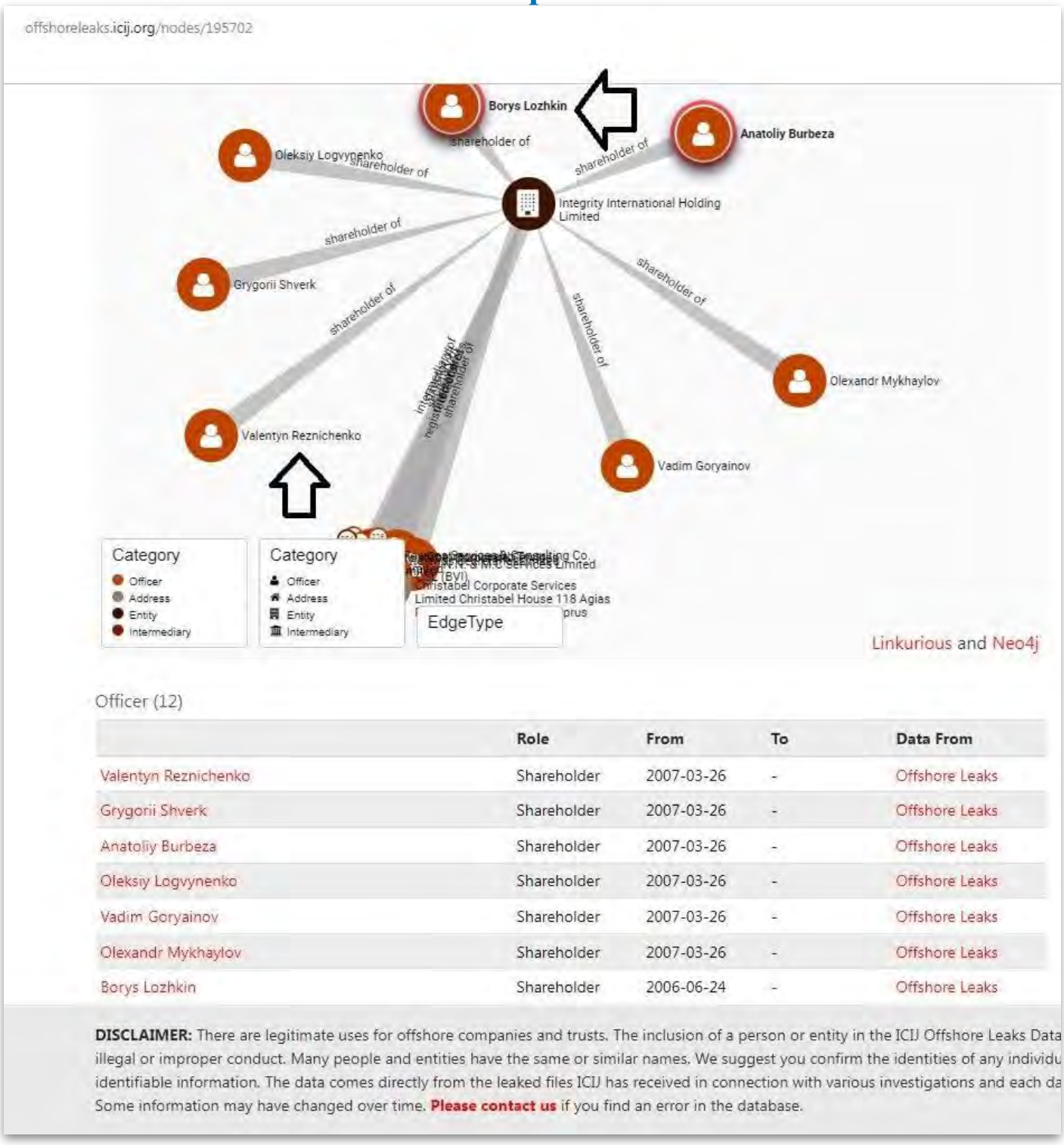
Ніколов **2022-11-25**

Це шоб ви панімали логіку боротьби з олігархатом від її ідеолога. Журналістів в тюрму саджать)))

Нє, я канеш може шось не так поняв, мають вивалити відео дискусії при ~~свічках~~ генераторах, то я ще переслухаю цей потік свідомості. А поки так. безпосередньо про олігархів - завтра на свіжу голову. Сподіваюсь, Ахметова до того часу не посадять)))

***

Юрій Ніколов обескуражен, что министр юстиции Малюська настаивает на арестах журналистов в рамках борьбы с олигархами

Бондаренко **2022-11-24**

я не удивлён, учитывая что

— журналисты-расследователи «Наших грошей», СХЕМ (Valeriya Egoshyna), Денис Бигус и Укрправды (Mykhailo Tkach) подсвечивают воровство В.Резниченко на Великом будівництве

Резниченко - кузен и партнер ***Ложкина***, губернатор Днепропетровской области, радник Резниченки - Юрий ***Голик*** - куратор Великого будівництва (автодор картель). На Банковой этот клан представляет Кирилл ***Тимошенко***. Конфликтуют с ***Ермаком***

Резниченко по факту основной выгодоприобретатель отстранения ***Корбана*** от Днепра

напомню, ***Малюська*** - тоже представитель группы ***Ложкина***.

вот мой старый пост:

Владимир *Бондаренко*

2019-08-30

вчера написал: «минюст Денис Малюська – креатура общины Лаудера-Ротшильда-Ложкина»

откуда спрашивается такие умодомыслы?

1) в 2017 году ***Малюська*** получил 959 тыс грн от ГС "Фонд підтримки реформ в Україні", который учредила фирма ТОВ ЕКВО (Aequo), которую контролирует Алексей ***Филатов***

2) с 2014 года ***Филатов*** – зам главы АП Бориса ***Ложкина***

3) в 2013 г ***Филатов*** вел сделку по продаже Украинского медиа холдинга (УМХ) ***Ложкина***, за что должен ходить на допросы. К слову, ***Резниченко*** партнер ***Ложкина*** в УМХ (через фирму Integrity international holding ltd)

4) ***Ложкин*** вице-през Всемирного еврейского конгресса, где Рональд ***Лаудер*** президент, а Давид ***Ротшильд*** - предправления. Также ***Ложкин*** – през Еврейской конфедерации Украины, где почетный през – Борис ***Фуксман***, который фронтировал ***Лаудера*** в 1+1

P.S.

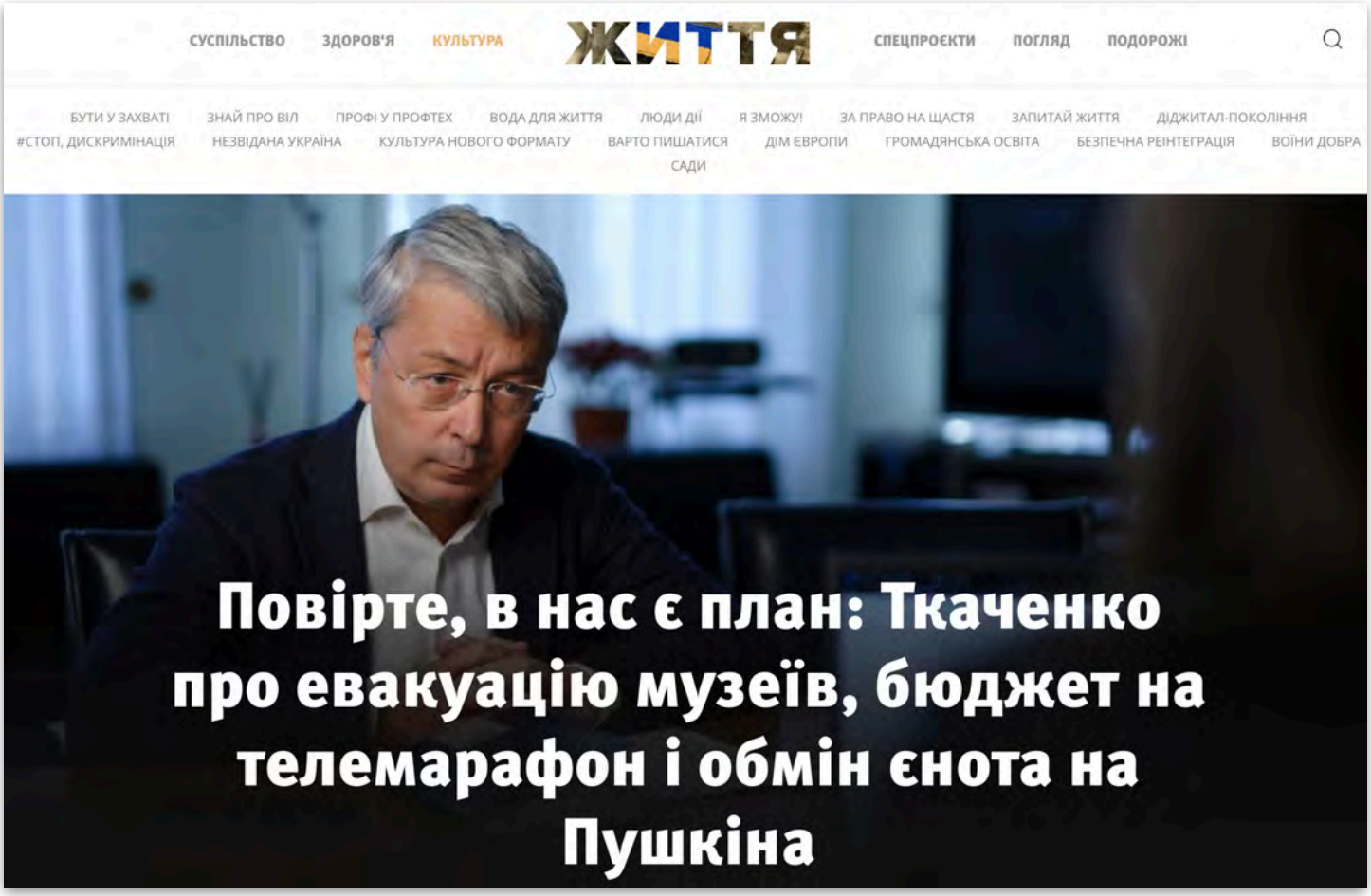
— как вы думаете, могут ли резниченко-голик-ктимошенко-кубраков без крыши в Штатах безнаказанно воровать десятками миллиардов на автодорожном строительстве?

НАБУ с 2015 года не открыло ни одного дела по этим персонажам (хотя картель открыто работает минимум с 2017 года). Могут только журналистам ябедничать, импотенты

***

№ 1.013

Повірте, в нас є план: Ткаченко про евакуацію музеїв, бюджет на телемарафон і обмін єнота на Пушкіна

Катерина Хорощак

головна редакторка УП. Життя

Тетяна Пушнова

редакторка УП.Культура

2022-11-23

"Українська правда. Життя" поговорила з міністром культури та інформаційної політики Олександром *Ткаченком* про:

1) ***ситуацію з Довженко-Центром;***
2) ***чому цінні твори мистецтва не були евакуйовані зі східних і південних областей до 24 лютого та кого в цьому звинувачує Мінкульт;***
3) ***колабораціонізм серед діячів культури;***
4) ***скорочення бюджету на культуру на 2023 рік;***
5) ***збільшення бюджету на телемарафон та канали "FreeДом" та "Дом";***
6) ***як міністр ставиться до ідеї обміняти пам'ятник Катерині в Одесі на єнота.***

***

– Сьогодні тема Довженко-Центру – одна з найгарячіших. Звідки у вас, у Мінкульті, з'явилася ідея повернути собі ініціативу у вирішенні кризи в Довженко-Центрі?

– Це – комунікаційна проблема, тому що розказуєш-розказуєш, що Довженко-Центр не у нашому підпорядкуванні, а на нас все одно несеться. Довелося зустрітися з Мариною Кудерчук, з Оленою Гончарук і знайти точки дотику, щоб ситуацію, яка склалася, привести до тями. Я сподіваюся, що

домовленості про зупинення реорганізації та надання Центру статусу національного, які публічно підтвердило Держкіно, будуть виконані.

– У чому в цій ситуації зацікавлення і відповідальність міністерства?

– Нас турбує насамперед збереження спадщини, бо там є частина, яка присвячена музею, архіву. І саме цілісність інституції, наскільки я розумію, хвилювала громадськість першочергово. І забезпечення цілісності інституції, перевірка, зокрема, наявності колекції – це важлива складова, яка безпосередньо вже стосується міністерства.

– Ви не хочете повернути назад Довженко-Центр в Міністерство культури?

– Я більше хочу, щоб росіяни повернули, що вкрали.

– Це наступна частина нашої розмови.

Про скільки викрадених творів і з яких музеїв вам наразі відомо? І що ви з'ясували після деокупації територій на Харківщині й Херсонщині?

– Ми маємо справу напевно з найбільшим з часів Другої світової війни пограбуванням музейних колекцій. Але, **ми так само маємо справу з найбільшою евакуацією колекцій з часів Другої світової війни**.

> Ми не можемо зараз розповідати про це, але можемо точно сказати, що мова йде про десятки тисяч збережених експонатів, які були евакуйовані в безпечні місця.

Комісія щодо Херсона, яку ми спільно з місцевою ОДА маємо створити буквально днями, має дати чіткі відповіді на запитання щодо наявності і відсутності конкретних експонатів.

Наразі ці пограбування сталися в тих містах, куди окупанти потрапили в перший чи другий дні, так би мовити, після початку війни.

Коли вивозити фізично вже було неможливо, а **у нас механізму превентивної евакуації не існувало.**

> **Ті спроби, які я намагався робити 23 числа щодо Маріуполя, і це теж частина питання, наткнулися на непорозуміння місцевої влади, які сказали, що не потрібно сіяти паніку.**

Більшість музеїв не знаходиться безпосередньо в нашому підпорядкуванні, це підпорядкування місцевих органів влади, і нам потрібно взаємодіяти як з ними, так і з правоохоронцями стосовно цього питання.

Ми наразі готуємо деякі необхідні зміни до порядку евакуації, тому що ніхто ніколи цим впродовж 80 років не займався.

– А *чому ці зміни не були впроваджені до 24 лютого?* Було зрозуміло, що загроза з Росії є, і що війська стоять на кордоні. Навіть без законодавчих змін це можна було б організувати до початку повномасштабної війни.

– Так само, як можна було б евакуювати людей і багато ще деяких речей.

– У мене *питання стосовно Маріуполя насамперед – там не було евакуації і ми втратили, зокрема, музей Куїнджі*, його колекцію, правильно?

– Скоріш за все, так. Але, наприклад, якщо я був у Херсоні і міг на власні очі переконатися, то *інформація щодо Маріуполя* чи Мелітополя доступна тільки з відкритих джерел. Тобто **перевірити поки що неможливо**.

Ми звернулися до ЮНЕСКО, ЮНЕСКО поставило на контроль ситуацію стосовно превентивних заходів, щоб запобігти незаконному імовірному трафіку цінностей. Але з того, що ми знаємо, вони намагаються привозити ці цінності принаймні з Херсона до Криму. Крим же український. Тут виникає запитання.

– Хороша *маніпуляція*.

– **У мене враження, що у росіян це тактика. Тобто це стратегічне свідоме рішення грабувати українську спадщину**. Тому що вони точно знали, наприклад, у Херсоні, які саме речі вивозити. Очевидно, там не обійшлося без колаборації. **Вони йшли за списком і вивозили найбільш цінне. З краєзнавчого музею це ікони, монети, медалі, зброю. З херсонського музею – найбільш цінні картини**.

Вже **після перемоги зможу більш детально розказати, як і в який спосіб відбувалася евакуація** величезної кількості цінностей.

– Повернемося до Маріуполя. Маріуполь – місто, яке стоїть на лінії фронту вже не перший рік. З весни 21-го росіяни накопичували війська на кордоні, з весни 21-го були розмови, що вони хочуть на нас напасти. Мені важливо зрозуміти, *як міністерство реагувало на ситуацію, які політики розробляло щодо евакуації музейних цінностей*.

Можливо, ваша заступниця Катерина Чуєва як голова українського ICOM (Міжнародна рада музеїв) розробила якісь правила, політики, рекомендації для музеїв?

– Ми керувалися, власне, тими наказами, які ми могли видати для того, щоб евакуювати ті чи інші цінності.

Але тут **без співпраці з місцевими навряд чи щось можна було б зробити**.

Такий порядок мав би бути створений під грифом секретно, мала б надатися команда всім місцевим органам влади.

Але **було загальне бачення, що це призведе до паніки, і переважно більшість, на жаль, директорів музеїв категорично була проти переміщень цінностей, тому що вони вважали, що вони втратять ці колекції.**

– Але ж ці колекції не їхні? Цими колекціями вони не володіли.

– Вони належать до музейного фонду.

– Правильно – мінкульту.

– Але фактично розпоряджаються ними місцеві органи влади. Я вам більше скажу, уже під час проведення бойових дій на Сході тільки завдяки співпраці з правоохоронними органами і волонтерами нам вдавалося евакуювати з тих місць, де поруч були бойові дії, і то з боєм від директорів музеїв. Тобто вони, незважаючи на те, що бойові дії десь поруч, але можливість вивезти є, були категорично проти евакуації.

– *Окрім Маріуполя, яка ще влада місцева саботувала ваші прохання про евакуацію колекцій?*

– Я знаю про випадки в Харківській і в Луганській областях.

– Тобто *ви хочете сказати, що переважно політика «не розносити паніку» йшла саме знизу, а не від Офісу Президента?*

– Дивіться, **місцеві органи влади, керівники, і мери, і губернатори, казали мені саме так: "Не треба сіяти паніку для місцевого населення, у нас все добре".**

– Дуже хочеться почути, *як ви їх переконували*.

– Я можу розказати ситуацію з Маріуполем.

Я розмовляв з мером, з губернатором. І розмови з мером були на високих тонах, вони закінчилися нічим 23 числа.

І то, 23 числа це була моя ініціатива, тому що в пабліках побачив, як там починається мародерство.

– *Чи понесуть покарання ті люди, які саботували евакуацію або не забезпечували її? Наприклад, ті, про яких ви говорите в цьому інтерв'ю?*

– **Я думаю**, що **спільно з правоохоронними органами треба розбиратися в кожному кейсі однозначно**.

– Тобто *ви будете це ініціювати…?*

– "Розбір польотів" так, будемо ініціювати. Мало того, я повідомляв одразу в правоохоронні органи про деякі випадки, які траплялися.

– Ця *ситуація з неевакуацією колекцій* підштовхує Міністерство культури таки змінити наше законодавство або інші регуляторні практики? Адже війна триває, невідомо, куди вона буде рухатися. І *чи планує міністерство знайти важелі впливу на місцеву влади для того, щоб у потрібний час мати змогу евакуювати колекції, які належать музейному фонду?*

– Я трохи виправлю ваше питання: не неевакуацію, а евакуацію.

Тому що **переважна більшість того, що треба було евакуювати, вже евакуйована**.

А ті прикрі випадки, які стосуються територій, які були захоплені дуже швидко, призвели до того, що **нами підготовлені проєкти *документів*, які передбачають зміни до планів евакуації**.

Для того, щоб була конкретна співпраця різних відомств, органів державної влади на місцях, щоб можна було це робити злагоджено і швидко.

Що важливо:

> евакуйовані роботи передаються на зберігання до інших установ. І ***це має бути порядок і погодження з іншими установами***, які готові прийняти ці колекції.

– Частина територій уже звільнені, але немає гарантій, що їх не спробують захопити знову. *Чи є у вас план для того самого херсонського музею*, як має відбуватися евакуація у випадку, якщо знову піде наступ?

– 1) Наша комісія **почне** там роботу. 2) **У нас є план** щодо тих чи інших евакуацій. 3) **Я не хочу їх зараз розголошувати**, щоб не привертати додаткової уваги до цього питання. Але, повірте, 4) стосовно убезпечення, **в нас є і план В, і план С**.

– Як змінилися наративи місцевої влади, зокрема на звільнених територіях? Чи вони вже згодні на евакуацію на тих умовах, які ви їм пропонуєте?

– **Розуміння це я побачив**.

– ***Як ви збираєтеся шукати і повертати крадене?***

– **Є кілька механізмів як це зробити.**

1) По-перше, це суди. 2) По-друге – це накладання санкцій на російських культурних діячів, культурні заклади.

Ми так само піднімали питання стосовно тимчасових арештів тих російських цінностей, виставок, які знаходяться за кордоном. Тому що це також механізм впливу.

Але, безперечно, **найголовніша можливість повернути цінності – це наша перемога**.

> Тому що **тоді це питання буде вирішуватися в інший спосіб, в тому числі і завдяки репараціям** за збитки, які завдала культурній сфері Росія.

Хотів би нагадати, що у нас **понад 800** об'єктів **пошкоджені або повністю зруйновані**.

– Я правильно розумію, що усі музейні експонати будуть повернуті після війни, а впродовж війни це неможливо?

– Не потрібно нічого виключати, але я думаю, що найбільш вірогідно після війни.

– У МОН стверджують, що вони знають майже всі *прізвища колаборантів, які співпрацювали з Росією. Чи є такі списки у вас?*

– Ми **складаємо такі списки** по закладах культури. Наприклад, у Херсоні, де я був, їх і шукати непотрібно. Колаборанти зняли зі стіни Херсонського драматичного театру всі портрети не колаборантів, а залишили тільки свої. Так що всі колаборанти зафіксовані на стіні.

– Давайте ще роз'яснимо *поняття «колабораціонізму»*. Чи буде Міністерство наполягати на визначенні колаборантами тих, хто співпрацював, але під примусом?

– **У нас якраз почалася дискусія з цього питання**.

Це привід для того, щоб проговорити з експертами, власне, що таке колаборація, щоб ми користувалися одними й тими самим наративами в цьому питанні.

Для мене очевидна колаборація директорки краєзнавчого музею в тому самому Херсоні. Вона не тільки відкрито виступила на підтримку окупації, але і керувала, власне, крадіжкою. Це класична колаборація.

Ті люди, які ховалися чи не приходили на роботу, це навпаки позиція супротиву. Багато в яких закладах культури це відбувалося і переважною мірою в Херсоні. Хоча там і були прикрі випадки колаборації, але для мене очевидно, що **переважна більшість представників закладів культури або супротивлялися, або не сприяли** окупації. Про це також треба говорити, тому що це мужність.

– До речі, в Херсонському художньому музеї директорка *назвала імена* колаборантів. Ви з нею спілкуєтеся?

– Я з нею провів багато часу в Херсоні. Так, там списки є, зокрема і колишня зберігачка цього музею, яка була звільнена, але потім приїхала звідкілясь з Росії і намагалася керувати процесом.

– Чи передбачений (і який) *бюджет на відновлення і повернення* експонатів?

– Ми почали процес в Херсонському художньому музеї. Я привіз туди картини Національної спілки художників, які спільно з музеєм закликають, хто може надати можливість купити картини і провести відновлення у такий спосіб колекції художнього музею.

Але у нас тут стоять більші виклики.

Дуже багато зруйнованих чи пошкоджених закладів культури. Нам потрібні кошти на дуже прозаїчні речі: як зберегти стіни, дахи, вікна, яким чином забезпечити заклади культури генераторами. Я радий, що десятки мільйонів доларів через різні джерела вже поступають на наші заклади культури. Але цього замало. Я вже мав розмову з генеральною директоркою ЮНЕСКО і дуже просив їх прискоритися в цьому питанні. Допомагають і колеги, і міністри культури переважно Європейського Союзу. Так що цей процес йде, але нам потрібно набагато більше.

– А *скільки передбачено на цю діяльність грошей* в державному бюджеті – на відновлення, консервацію пошкоджених музеїв?

– ***Бюджет на відновлення*** координується Міністерством регіональної політики.

Ми в координації з ними складаємо списки, і списки є також у ЮНЕСКО, як і в багатьох інших країнах.

Всього бюджет, який був прийнятий, але ще не підписаний – 8,7 млрд гривень.

1) Нам вдалося зберегти переважною мірою фінансування і для збереження культурної і архітектурної спадщини.

2) З'явилися нарешті кошти для УКФ, для Українського інституту книги. Нам в цілому вдалося зберегти бюджет для закладів культури.

Тобто, **культура під час війни працює**.

– *Ми говоримо про повернення украдених цінностей в юридичний спосіб. Який бюджет на це передбачено?* Чи він уже прорахований, чи вже створені комісії, які над цим працюють?

– Нам потрібно для початку зафіксувати, що, власне, було зроблено.

Тому ***комісія з фіксації***, що було вкрадено, **розпочне роботу найближчими днями.**

Вже після цього розуміти:

і 1) механізми, і 2) джерела фінансування для повернення цінностей. Спочатку потрібно зробити ревізію.

– Тоді по цифрах: скільки виділили на 1) УКФ, на 2) Інститут книги і на 3) інші видатки?

– На 1) збереження культурної спадщини 459 мільйонів, 2) Український інститут нацпам'яті – 54 мільйонів, 3) діяльність Інституту книги – 86,9 млн, 4) забезпечення музеїв – 858 млн, 5) Український культурний фонд – 206 млн. Так само є 6) фінансування НСТУ.

– *Національна суспільна телерадіокомпанія* в якому обсязі?

– **1,5 млрд**.

7) Робота театрів і художніх музеїв – 2,1 млрд. 8) Діяльність Державної служби з етнополітики – 14 млн, 9) Агентство з мистецтв – 16 млн.

Також сума передбачена на 10) реставрацію чи ремонт – 54 млн, 11) заклади шкільної, позашкільної та середньої освіти, вищої освіти у сфері культури – 1,1 млрд і 12) **1,9 млрд на інформаційну безпеку**.

– У нас кардинально зменшилися фактично всі видатки, окрім *інформаційної безпеки*. Правильно?

– У нас не зменшилися видатки кардинально. Там в середньому на 10-15% зменшилося.

– А *наскільки збільшився бюджет на інформаційну безпеку і що туди входить?*

– Це роботи, пов'язані з 1) підтримкою наших медійників, 2) телемарафону, 3) можливості замовляти, виготовляти продукцію аудіовізуальну, зокрема, імовірно, і 4) документальні фільми.

– Тобто *марафон буде існувати* в такому вигляді, в якому він існує зараз?

– До перемоги.

– А *чому Міністерство культури не задовольняє робота суспільного мовника* в цьому напрямку?

– Я хочу нагадати, яким чином марафон було створено на початку війни, буквально на другий день.

Була ініціатива самих каналів, у нас був досвід, здається, 16 лютого, коли був об'єднавчий телемарафон щодо загрози війни. І, власне, така ідея виникла для того, щоб мати точне джерело отримання інформації. Якщо ви пригадуєте перші дні, всі були перелякані, і сам факт існування марафону, коли провідні канали об'єдналися, був фактором надії, щось на кшталт того, тому що я всюди, куди не їхав, бачив цей марафон.

– Безперечно, перші місяці це було дуже сильно. Але минуло вже майже дев'ять.

– У марафону досить великий ступінь довіри, це понад 70-75%. Я, чесно кажучи, не пригадую інших засобів інформації, які б мали такий ступінь довіри. Це все ж таки незалежні редакції. Тобто у кожної є свій н'юзрум. Наприклад, НСТУ транслює всі інші канали. І те саме НСТУ в результаті діалогу редакції теж здійснює вплив, так би мовити, на марафон, запроваджуючи ті чи інші практики, які притаманні саме суспільному мовнику.

І найголовніше – це **покриття. Покриття шести основних каналів дає можливість бачити Марафон фактично 100% населенню** там, де є можливість проводити мовлення. І, до речі, в Херсоні скоро мовлення буде. Ми привезли спеціальне обладнання.

– А чому ви цю можливість не використаєте для розвитку саме *суспільного мовника?* Тим більше ви говорите, що марафон теж незалежний мовник.

– **Фінансування НСТУ досить серйозне – 1,5 млрд.** Я думаю, що більшість комерційних каналів мріяли б, щоб у них був такий бюджет сьогодні. Падіння рекламного ринку – десь 80%, їм важко, іде скорочення людей.

Нам під час війни потрібно підтримувати і наших українських медійників. Нагадаю, що у росіян ці витрати складають десь 600 млрд впродовж останніх років і вони суттєво збільшили фінансування своїх ЗМІ під час війни.

Ми теж на війні, на інформаційній війні, і повинні підтримувати наших мовників.

Будемо також збирати кошти наших донорів, тому що у нас є, крім марафону, ще й російськомовний канал "FreeДом", який мовить на весь світ, і переважна більшість глядачів, 57% в YouTube у "FreeДом" з Росії. І вони часто потрапляють у списки найбільш популярних відео за переглядами Російської Федерації.

– А скільки фінансування "FreeДом"? У нас 1,9 млрд іде, я так розумію, приватним телеканалам на марафон…

– 1,9 млрд включає в себе фінансування і FreeДом, каналу "Дом", тобто це загальна сума.

– А навіщо нам "Дом"? У нас є "FreeДом" і ще "Дом"?

– А ви Дом бачили останнім часом?

– Не бачила.

– **Подивіться** останнім часом, **ви зрозумієте, навіщо**.

Він став українськомовним, у нього є можливість завдяки передавачам мовити зокрема і на окуповані території, і території, які знаходяться в зоні, поруч з бойовими діями. Ще раз хотів би підкреслити, ці кошти не йдуть приватним телеканалам, вони йдуть на створення продукту.

– Тобто ми оплачуємо цей продукт. А чому тоді у нас існує паралельно і НСТУ, і "Дом"?

– Різні цілі. Це взагалі міжнародна платформа іномовлення.

– "FreeДом" чи "Дом"?

– "FreeДом". Ну і, власне, він і називається підприємство Міжнародна платформа іномовлення.

– А ми мовимо ним на наших територіях?

– "Дом" ми мовимо через супутник і в деяких місцях, які знаходяться поруч з лінією зіткнення.

– А чому цю функцію не віддати на НСТУ і не зекономити?

– Нагадаю, ідея створення "Дому" полягала в тому, щоб вести спеціальне мовлення для окупованих територій. І це різні цілі. Дуже часто такі організації виокремлені, той самий, перепрошую, Голос Америки чи Радіо Свобода. Вони не є частиною публічного мовлення Сполучених Штатів.

– Ну, у США публічне мовлення не особливо впливає. ***Тобто ми, якщо дивитися на бюджет Міністерства культури ідеологічно, зменшили всі видатки, окрім видатків на інформаційну політику, правильно?***

– Ми фактично зберегли фінансування. В умовах війни це надзвичайно важливо – зберегти. Зменшення на 10%, повірте, в умовах війни це ще за щастя.

– Якщо врахувати інфляцію, то це буде трохи більше.

– Так. Але у бюджету переважна більшість коштів, як ви знаєте, йде, власне, на те, щоб ми продовжували чинити опір, на Збройні сили України. І тут для нас виклик іншого характеру, ми ставимо питання перед нашими країнами-донорами щодо надання коштів для підтримки наших закладів культури. Не тільки державних, але і приватних, муніципальних тощо. У мене буде онлайн-зустріч міністрів культури та медіа Європейського Союзу. Я попередньо проговорив один цікавий проект, яким чином ми можемо суттєво отримати підтримку з бюджетів європейських країн. Якщо вдасться, найближчим часом розкажу.

– Якщо ви дивилися моніторинги Детектор медіа, вони з'ясували, що за останні місяці на "FreeДом" не надавали жодного слова депутатам інших фракцій, окрім Слуги народу. Лише у жовтні туди запросили Гончаренка з фракції "Європейська солідарність". Чому так?

– Наскільки я знаю, переважно у "FreeДом" виступають не стільки навіть українські політики, скільки ми намагаємося шукати людей, тому що це робота переважно на російську аудиторію. Я перевірю, я не бачив цього моніторингу, чесно скажу.

– Також Детектор Медіа порахував кількісно гостей з різних фракцій на марафоні і з'ясував, що таких гостей, наприклад, з опозиційної фракції Порошенка не було в ефірах телеканалу "Інтер" і телеканалу "Україна" (коли він ще існував). Чи зараз якось ситуація міняється?

– У мене була дискусія з депутатами напередодні ухвалення бюджету, і вони мені задавали те саме питання. Я якраз підготувався, одразу показав, скільки було людей за останні пару тижнів з однієї фракції. Хотів ще раз наголосити – це все ж таки не парламентський канал. І якщо ви подивитеся на переважну кількість людей, які там виступають, насамперед це військові, при чому експерти різних точок зору.

– І народні депутати.

– Це військові, представники регіональної влади, в тому числі мери, глави обласних адміністрацій, а вже потім ідуть депутати. Тобто перевага надається тим, хто може надати якусь корисну, цікаву, важливу інформацію. Депутати безперечно як представники обраного органу також присутні, але моніторинг я б також порадив провести і на інших каналах, які не входять в марафон, і подивитися дуже цікаву картинку, яка є там.

– Про "Прямий", "Еспресо" і «5 канал» в марафоні. Ви їх візьмете чи ні? Чому?

– У нас була дискусія з колегами на початку війни стосовно того, яким чином можна долучитися. На жаль, спільної точки зору ми не дійшли, спільних принципів

– Чого вам бракує?

– Марафон створювався тоді, коли є рівна репрезентативність, одні і ті ж правила. Я думаю, що тут подальших рішень не треба, тому що все одно канали, які ми назвали, транслюють марафон. І друге – все ж таки рішення щодо участі в марафоні приймають канали, а не міністр.

– Тобто вони не хочуть брати участь у марафоні?

– Згоди не дійшли.

– Від інформаційної політики перейдемо до ідеологічних питань. Ви рекомендували по всій Україні перейменувати вулиці на честь Пушкіна, Маяковського, інших російських діячів. Але у вересні ви були проти закриття музею Булгакова. Чим Булгаков настільки важливий для української культури?

– **Ми створили експертну раду при міністерстві з питань подолання наслідків русифікації і боротьби з радянським тоталітарним минулим.** Хоча цей орган має дорадчий характер, але я радий, що в ньому зібралися абсолютно різні люди, які намагаються дискутувати, знаходити відповіді на

питання, які зараз турбують. І в цій площині рішення ми ухвалюємо консенсусом.

Наприклад, коли обговорювали вулицю Пушкіна, ні в кого не було сумнівів, рекомендації носили чіткий, однозначний характер.

Коли в нас була дискусія про Булгакова, точки зору розділилися, консенсусу нема. І серед аргументів, які наводилися щодо самого музею, хочемо ми цього чи не хочемо, але це музей. Це не вулиця чи пам'ятник, це все ж таки музей, і в музеї є можливість працювати з музейним простором, з наративами самої експозиції.

І той факт, що Булгаков – досить відомий письменник і шанований не тільки на території колишнього Радянського Союзу, говорить про те, що музей має право на існування, тим більше він був киянином. Тобто аргументи такого характеру також звучали, і я якраз прихильник такого характеру аргументів. Але рішення ми не ухвалювали на експертній раді, тому що точки зору розділилися на дискусії.

– І коли можливе рішення стосовно музею Булгакова?

– Ми не в праві ухвалювати за Київ такі рішення. Наші рекомендації носять консультативний характер. Тобто це точка зору фахівців, мистецтвознавців, істориків, культуро знавців.

– Тобто комісія не винесла своїх рекомендацій?

– Не винесла через відсутність консенсусу.

– А Міністерство буде розробляти якісь свої політики і рекомендації стосовно неоднозначних історій по всій Україні?

– На останній нашій нараді була дискусія, що робити з, наприклад, пам'ятною дошкою російськомовному письменнику Віктору Некрасову, киянину. Щодо Некрасова переважаючою точкою зору було те, що її варто залишити. Тому ми домовилися принаймні щодо Києва щодо неоднозначних рішень окремо скласти список і по ньому подискутувати.

– До речі, повертаючися до теми Херсона. З місцевого зоокуточку росіяни вкрали єнота. Яке ваше ставлення до ідеї обміняти пам'ятник Катерині в Одесі на викраденого єнота?

– Не тільки єнота, а і картини поверніть разом з єнотом. Ми можемо, до речі, оці всі пам'ятники Пушкіну, які зараз масово переміщають в інші місця, запропонувати обміняти на те, що було вкрадено, включно з єнотом.

– Тобто *пам'ятники Пушкіну не є спадщиною для Міністерства культури?*

– Там є пам'ятки, які належать до спадщини, якщо вони занесені в реєстри.

– *Житомирський занесений* – він був одним з найстаріших в Російській Імперії.

– Тоді він має бути перенесений до музею чи зберігатися на якійсь окремій ділянці.

> Але багато цих пам'ятників, ми знаємо, що вони робилися під кальку, і в Катерині, наскільки я пам'ятаю, оригінальних елементів залишилося дуже мало.

І важливий момент, який я хотів би додати,

нам вже вдалося ввести санкції проти більшості російських каналів в цивілізованому світі. Ми на цьому не будемо зупинятися. Так само, як і санкції проти багатьох культурних діячів та російських інституцій.

– А хто на черзі в планах для санкцій?

– **Є списочок** ще певних російських каналів, які потребують санкцій. **Так само нами складені списки і діячів культури, пропагандистів** типу Нетребко, на яких, ми вважаємо, варто накласти санкції, щоб вони більше не мали можливості виступати в цивілізованому світі. Для цього потрібні скоординовані дії як країн ЄС, так і країн G7, для того, щоб ці санкції були накладені.

Так само ми підняли питання, щоб країни G7 звернули особливу увагу на присутність ***Russia Today***, якого вже немає, правда, в цивілізованих країнах, але він активно присутній в країнах Африки, Латинської Америки, арабського світу. Щоб був діалог з цими країнами, тому що вони реально складають загрозу, сіють хаос. І це питання інформаційної безпеки і для цих країн також.

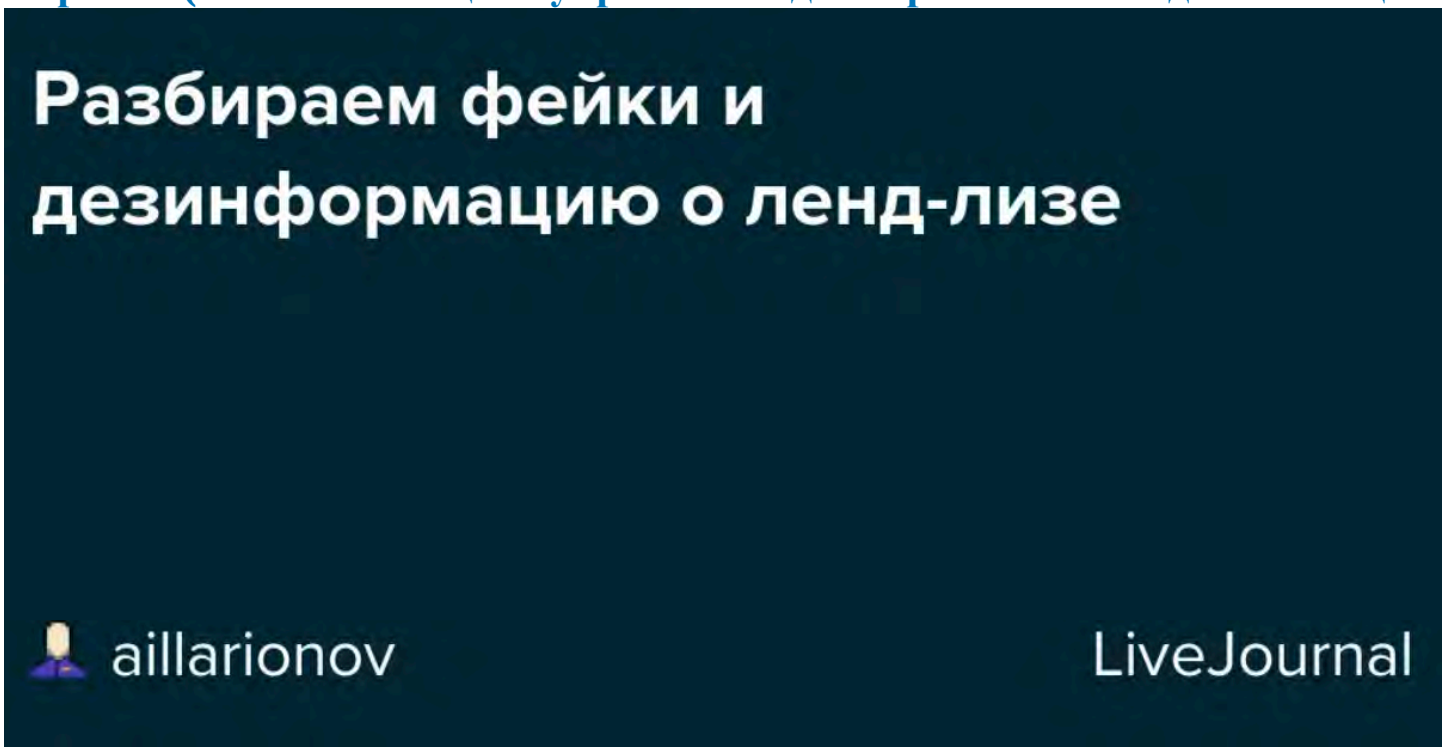
***

№ 1.014

Ленд-лиз не работает. Украину пытаются убедить в обратном. Зачем?

Илларионов **2022-11-21**

После подписания 9 мая этого года президентом США Закона о ленд-лизе Украине («Закона о защите украинской демократии 2022 года с помощью

ленд-лиза» – «Ukraine Democracy Defense Lend-Lease Act of 2022») в украинском публичном пространстве была развернута мощная кампания под условным названием «Ожидание военных поставок по ленд-лизу, сопоставимых по масштабам с ленд-лизом времен Второй мировой войной».

Детальную подборку высказываний официальных и иных лиц по этому вопросу подготовила Мария ***Максакова***.

Важную роль в распространении в Украине **ложного представления** о якобы предстоявшем начале поставок помощи по ленд-лизу с 1 октября 2022 года (так сказать, с началом 2023-го финансового года) сыграл **ветеран дезинформационных спецопераций майор КГБ *Швец***.

В то время, как в общественном пространстве распространялись ложные ***нарративы***, ряд участников публичной полемики пытался донести до общественности объективную информацию.

1) Еще 23 мая, две недели спустя после подписания этого закона, автор этих строк **высказал сомнение в том, что Закон о ленд-лизе будет реализован**.

2) 8 июля тот же автор в разговоре с Марком ***Фейгиным*** заявил о том, что поставок по ленд-лизу не будет.

3) 9 июля на канале Марка ***Солонина*** состоялась развернутая презентация Сергея ***Любарского*** с тем же выводом.

4) Трудно подсчитать, сколько раз об отсутствии ленд-лиза в своих выступлениях говорил Гари ***Табах***.

5) В последние два месяца содержательные обсуждения об отсутствии ленд-лиза не раз проводила М.***Максакова***.

Результатом этих выступлений, нацеленных против дезинформационной кампании, стало

1) заметное снижение в октябре-ноябре частотности воспроизведения в общественном пространстве нарративов, не соответствующих действительности.

2) Оздоровлению климата также способствовало очевидное отсутствие поставок военной помощи по каналу ленд-лиза после многократно разрекламированной даты «1 октября».

Казалось бы,

— теперь ситуация вполне прояснилась, и поэтому тему несостоявшегося ленд-лиза можно было бы закрыть.

Увы.

15 ноября в «Новой газете» была опубликована статья Юлии ***Латыниной*** «Патронусы»,

— в которой была представлена искаженная информация как непосредственно о ленд-лизе, так и в целом о поставках военной помощи Украине.

В тот же день Юлия Леонидовна выступила на канале ***Фейгин***-лайв, так что некорректная информация была растиражирована на полумиллионную аудиторию.

После полуторачасового разговора с Гари ***Табахом*** и критического разбора ее тезисов Сергеем ***Любарским*** Юлия ***Латынина*** в разговоре с Алексеем ***Арестовичем*** 16 ноября к своей чести частично признала свою неправоту.

Прошло еще два дня, и 18 ноября **с безапелляционным утверждением «Успокойтесь, ленд-лиз работает!» выступил Сергей *Алексашенко***.

На следующий день, 19 ноября, в разговоре с Сергеем ***Любарским*** он **вновь воспроизвел свои неподтверждаемые тезисы, которые, к сожалению, не были сразу же опровергнуты**.

Следует отметить, что в отличие от профессионального провокатора ***Швеца*** и талантливой журналистки Юлии ***Латыниной*** Сергей ***Алексашенко*** – **известный экономист с большим опытом деятельности в академической, управленческой, бизнес сферах, автор многих публикаций и регулярный комментатор по вопросам экономики и финансов.**

> **Он работал в России на постах: 1) первого заместителя министра финансов, первого заместителя председателя Центрального банка, в руководстве крупных компаний, 2) советником *министра финансов* и руководителя *Национального банка Украины*.**
>
> **В настоящее время он входит в *международную экспертную группу по санкциям*, возглавляемую** А.***Ермаком*** и М.***Макфолом***.
>
> **Тем серьезнее представляются его необоснованные утверждения.**

Разберем по порядку тезисы, выдвинутые в его выступлении «Успокойтесь, ленд-лиз работает!»

1. «Хочется сказать, что закон о ленд-лизе был действительно принят в американском Конгрессе, подписан президентом. И он работает. Работает в полном объеме».

«Закон о защите украинской демократии 2022 года с помощью ленд-лиза» действительно был одобрен обеими палатами Конгресса США – 6 апреля Сенатом, 28 апреля – Палатой представителей, а 9 мая подписан Байденом.

Однако,

> **ключевое требование Закона – выработка и установление президентом США в течение 60 дней ускоренных процедур по предоставлению военной помощи Украине – до сих пор не осуществлено.**

Требование Закона:

«Не позднее 60 дней со дня вступления в силу настоящего Закона Президент устанавливает ускоренные процедуры для поставки любого предмета обороны, предоставляемого взаймы или сдаваемого в аренду правительству Украины...»

(Not later than 60 days after the date of the enactment of this Act, the President shall establish expedited procedures for the delivery of any defense article loaned or leased to the Government of Ukraine...)

Это требование не было выполнено ни по состоянию на 8 июля 2022 года (через 60 дней после подписания Закона), ни по сей день (по прошествии теперь уже почти 6 с половиной месяцев с той даты).

Наряду с невыполнением этого требования Закона,

— Украине по данному каналу оказания помощи (то есть поставки в долг или в аренду) не было передано никакого военного оборудования, никаких боеприпасов, никаких военных материалов – ни одного артиллерийского орудия или автомобиля, ни одного бронежилета или медицинского бинта.

Таким образом,

«Закон о защите украинской демократии 2022 года с помощью ленд-лиза», принятый Конгрессом США и подписанный президентом США, не работает. Ни в полном, ни в частичном объеме. Ни в каком.

2. «В Законе [о ленд-лизе] 41 года установлен прямой объем финансовой помощи в стоимостном выражении, объем помощи, который Соединенные Штаты Америки могли оказать воюющим странам, – 50 миллиардов долларов по тем ценам».

Это утверждение не соответствует действительности.

Закон США о ленд-лизе от 11 марта 1941 года установил другой предел поставок военной помощи воюющим странам – ***1,3 млрд.дол***.:

«Стоимость военных материалов, передаваемых любым способом в соответствии с настоящим параграфом, и приобретенных из ранее ассигнованных средств, не должен превышать 1 300 000 000 долларов США».

(The value of defense articles disposed of in any way under authority of this paragraph, and procured from funds heretofore appropriated, shall not exceed $1,300,000,000).

3. «Чтобы сравнить 50 миллиардов долларов или 11 миллиардов в нынешнем масштабе цен, предлагаю использовать золото. В сорок первом году одна унция золота стоила 35,5 долларов. Сегодня она стоит примерно в 50 раз больше. Соответственно вы берете 11, умножаете на 50 и получаете, что в современном масштабе цен Советский Союз во время Второй мировой войны получил от Соединенных Штатов Америки

оружия, продовольствия, боеприпасов, снаряжения, одежды и так далее, и так далее, и так далее на 550 миллиардов долларов».

Для профессионального экономиста это недопустимое предложение.

> **«Дефлирование (приведение стоимостных показателей, измеренных в несопоставимых ценах, к сопоставимому виду) не может проводиться по цене золота».**

1) Во-первых, потому что дефлирование не проводится по цене какого-то одного товара. Оно проводится только по стоимости корзины товаров – например, по индексу потребительских цен, индексу оптовых цен, дефлятору ВВП. Для дефлирования стоимостных показателей поставок военных материалов, как правило, применяют специально рассчитываемый для этого индекс цен военных товаров – оружия, техники, боеприпасов.

2) Во-вторых, даже среди отдельных товаров золото является особенно непригодным инструментом для проведения операции дефлирования, так как значительную часть рассматриваемого периода – с 1941 года до отмены золотого стандарта – цена золота на мировом рынке оставалась фиксированной. Следовательно, применение цены золота для дефлирования цен военных материалов в этот период означало бы их неизменность, что очевидным образом не соответствует действительности.

3) В-третьих, после либерализации рынка золота в конце 1960-х годов его цена была подвержена резкой волатильности – в 1970-1980 годах она выросла почти в 17 раз, в 1980-2001 годах она упала более чем вдвое, в 2001-2012 годах она вновь выросла более чем в 6 раз, в 2012-2015 годах она вновь упала на 30%, и в 2015-2022 годах снова выросла на 56%. Очевидно, что динамика как мировых, так и американских цен на оружие и военные материалы (как, впрочем, и на любые другие товары) в эти годы не имела ничего общего с «бешеной пляской» цен на золото.

4) В-четвертых, предложение воспользоваться ценой золота для целей дефлирования стоимости поставок по ленд-лизу в 1941-45 годах вызывает особенное недоумение в свете того, что в своем разговоре с С.Любарским (36:08 разговора) С.Алексашенко сослался на сообщение пресс-службы Пентагона от 9 мая 2022 года, в котором цены ленд-лиза 1940-х годов уже приведены к нынешнему уровню цен:

«В то время было отправлено товаров на общую сумму 50,1 миллиарда долларов, что эквивалентно 690 миллиардам долларов в 2020 году. В общей сложности 31,4 миллиарда долларов достались Соединенному Королевству, 3,2 миллиарда долларов – Франции, 1,6 миллиарда долларов – Китаю, 11,3 миллиарда долларов – Советскому Союзу, а остальные 2,6 миллиарда долларов – другим союзникам».

(At that time, total of $50.1 billion, equivalent to $690 billion in 2020, worth of supplies were shipped. In all, $31.4 billion went to the United Kingdom, $3.2 billion to France, $1.6 billion to China, $11.3 billion to the Soviet Union and the remaining $2.6 billion to other allies).

Таким образом, если все же познакомиться с материалом, какой С.***Алексашенко*** порекомендовал зрителям, то тогда нет никакой необходимости **предлагать совершенно нерепрезентативную цену на золото** – достаточно воспользоваться работой, уже выполненной аналитиками Минобороны США.

> В этом случае индекс цен на военные материалы за восемь десятилетий (1941-2020 годы) **получается не невероятным 50-кратным, а реалистичным, равным 13,8 раза** (690 : 50.1).

Тогда не составляет труда рассчитать и стоимость поставок американского ленд-лиза в адрес СССР в нынешних ценах. Она оказывается не 550 млрд.дол., названной С.***Алексашенко***, а в три с лишним раза меньшей, равной 155.6 млрд.дол.

4. «Многие вопросы здесь [в Америке] утверждены законодательно настолько глубоко и настолько серьезно, что порой эти законы мешают жить и мешают принимать быстрые решения... вопросы поставки вооружения в другие страны регулируются многими законами в США. В частности, есть закон 61 года Foreign Assistance Act («Закон о международной помощи») и закон 68 года «О контроле за экспортом вооружений». Эти законы устанавливают очень сложную бюрократическую процедуру согласования каждой партии поставки вооружений в другие страны. В любую страну – будь страна-союзник, будь страна нейтральная, будь это официальные продажи вооружений, будь это безвозмездное, будь это возвратное как ленд-лиз. Одним словом, бюрократические процедуры настолько прописаны подробно и глубоко, что если их соблюдать, то, наверное, сейчас Украина только начала бы получать первые партии вооружения, прими президент Байден решение пойти по закону в начале апреля этого года. Для того, чтобы обойти все эти бюрократические процедуры, был принят Закон о ленд-лизе, который снимает ограничения, установленные этими двумя законами».

Эти утверждения не соответствуют действительности.

1) Во-первых, нет «сложной бюрократической процедуры согласования каждой партии поставки вооружений».

2) Во-вторых, «первые партии вооружения» Украина получила еще до подписания Закона о ленд-лизе США. Следовательно, его отсутствие не помешало США направить Украине 10 пакетов военной помощи – 25 февраля, 12 и 16 марта, 1, 5, 13, 21, 24 и 25 апреля, 6 мая 2022 года.

   К этому следует добавить, что и до начала последней стадии российской агрессии против Украины 24 февраля 2022 года и, естественно, до подписания Закона о ленд-лизе США поставили несколько пакетов военной помощи Украине – 1 марта, 11 июня, 27 августа и 28 декабря 2021 года.

3) В-третьих, **Закон о ленд-лизе был принят не для того, «чтобы обойти все эти бюрократические процедуры»**, а **для того, чтобы заставить «президента США установить ускоренные процедуры для поставок военной помощи Украине в долг и на условиях аренды».**

4) В-четвертых, **Закон о ленд-лизе не «снимает бюрократические ограничения, установленные этими законами»**. Он **нацелен на 1) создание благоприятных условий для Украины в части сроков ей поставок военной помощи в долг и в аренду, а также 2) в части платежей за них.**

5. «Сколько оружия получила Украина? Много! Буквально неделю назад, 10 ноября, госдепартамент опубликовал очередную справку, что Украина с 24 февраля получила оружия на 18,5 миллиардов долларов».

С.***Алексашенко*** **не разобрался** ни в том, 1) что написано в процитированной им справке Госдепартамента, ни в том, 2) сколько оружия получила Украина.

Согласно указанному документу Госдепа администрация США **с 24 февраля 2022 года выделила на все виды военной помощи Украине 18,3 млрд.дол.**

1) Часть из этой суммы – чуть более 12 млрд.дол. – уже достигла территории Украины, и потому она может быть описана как военная помощь, полученная Украиной.

2) **Другая ее часть – примерно 6,3 млрд.дол. – ассигнована на производство различных видов вооружений в будущем, они будут**

поставлены на территорию Украины только тогда, когда будут произведены.

3) Следовательно, **военную помощь на эту сумму считать полученной Украиной в настоящее время нельзя.**

Наконец,

4) **далеко не вся военная помощь, достигшая территории Украины, является оружием**.

В военную помощь входит не только 1) оружие, но и 2) боеприпасы, а также 3) военные материалы. Хотя точные цифры поставок в настоящее время неизвестны, **имеющиеся стоимостные оценки оружия, поставленного США и уже находящегося на территории Украины, не превышают 6 млрд.дол.**

Много это или мало?

Для сравнения можно привести следующие стоимостные оценки военных поставок США в адрес армии Афганистана (не считая собственных расходов вооруженных сил США в ходе афганской кампании 2001-2021 гг.):

1) вся военная помощь афганской армии – 88 млрд.дол.,
2) оружие США, переданное афганской армии, – 18,6 млрд.дол.,
3) оружие США, переданное афганской армии и оставленное ей по состоянию на 30 августа 2021 г., – 7,12 млрд.дол.

Таким образом, на сегодня

военная помощь ВСУ примерно в семь раз меньше объемов помощи, предоставленной афганской армии, а поставки оружия – примерно втрое меньше.

При этом, естественно, **надо учитывать разницу в характере, масштабах, интенсивности боевых действий в ходе обеих войн**.

6. «30 сентября принят закон, который выделяет на военную помощь Украине 4.7 миллиардов долларов».

Такой цифры в указанном законе нет.

По линии USAI бюджетный закон от 30 сентября выделяет Украине 3 млрд.дол.:

«Инициатива содействия безопасности Украины – 3 миллиарда долларов на оказание помощи, включая обучение, оборудование, оружие, логистическую поддержку, снабжение и услуги, заработную плату и стипендии, материально-техническое обеспечение и разведывательную поддержку вооруженных сил и сил национальной безопасности Украины».

(Ukraine Security Assistance Initiative – $3 billion to provide assistance, including training, equipment, weapons, logistics support, supplies and services, salaries and stipends, sustainment, and intelligence support to the military and national security forces of Ukraine).

Если учесть еще помощь Украине по каналу PDA в размере 3,7 млрд.дол.:

«Военная помощь – уполномочивает президента использовать прямую военные поставки на сумму до 3,7 миллиарда долларов предметы со складов США и оборонных служб для оказания дополнительной необходимой поддержки вооруженным силам Украины».

(Military Assistance – Authorizes the President to direct the drawdown of up to $3.7 billion worth of defense articles from U.S. stocks and defense services to provide additional essential support to Ukraine's armed forces);

то получается **общая сумма финансирования в 6,7 млрд.дол.**

В любом случае, цифры военной помощи Украине в размере **4,7 млрд дол** в указанном законе нет.

7. «Кроме того, два дня назад, 15 ноября, президент Байден внес очередные предложения в Конгресс с тем, чтобы выделить дополнительно 7 миллиардов долларов на поставки вооружения Украине в двадцать третьем финансовом году».

Такой цифры в предложениях Байдена нет.

Есть другая – 21,7 млрд.дол.:

«Администрация Байдена просит Конгресс выделить 21,7 миллиарда долларов на оборону для продолжения поставок оборудования Украине и пополнения запасов Министерства обороны».

(The Biden administration is requesting that Congress authorize $21.7 billion in defense aid to continue providing equipment to Ukraine and to replenish Department of Defense stocks).

8. «Пока лимит на финансовый 23 год установлен в объёме три с половиной миллиарда долларов. Итак, складываем: 4.7 плюс 7 и плюс

3,5. Итого получается 15.2 млрд долларов. Вот сколько денег. Точнее вот сколько в стоимостном выражении может президент Байден и через различные программы, которые прописаны в американских законах, выделить оружия Украине».

Поскольку ни одно из слагаемых не находит подтверждения в официальных документах, то соответственно и их сумма не имеет отношения к действительности.

9. «Понятно, что эта цифра носит условный характер. В законах прямо пишется, что если эти суммы не будут использованы, то их можно продлить до 24 года и так далее».

1) Во-первых, ни одна цифра в бюджетных документах не носит ***условного характера***.

2) Во-вторых, по бюджетному законодательству неиспользованные суммы ***не переносятся на последующие периоды без специального решения***. Как это произошло, например, с более чем 2 млрд.дол., ассигнованными Конгрессом США на военную помощь Украине по каналу PDA в 2022 финансовом году, но какие администрация Байдена до 30 сентября не использовала, в результате чего эти средства для Украины пропали.

3) В-третьих, в настоящее время самого закона о бюджете на 2023 год нет, **есть лишь предложения администрации Байдена Конгрессу**. Поэтому никаких записей о продлении чего-либо до 2024-го года в отсутствующем в настоящее время документе не существует.

10. «Точно так же, как нет сомнений и в том, что если оружия будет мало, и Украине потребуется больше, эти суммы могут быть увеличены».

Утверждение не соответствует действительности.

В течение всех 9 месяцев нынешней стадии войны оружия Украине передается крайне недостаточно. Его требуется намного больше.

Соотношение фактических поставок помощи и потребностей колеблется в пределах от 30 до 10 %.

Пока поставки военной помощи из США имеют тенденцию не к увеличению, а к сокращению – с примерно 2 млрд.дол. в месяц весной этого года до 1.2-1.3 млрд.дол. в месяц этой осенью.

Все представители украинских властей, так же, как и эксперты, говорят о ***дефиците вооружений***.

О том, что оружия Украине предоставлено достаточно, говорят лишь *Швец* и С.*Алексашенко*.

11. «И самое главное – закон работает в полном объеме».

Самое главное заключается в том, что

> **Закон о ленд-лизе был принят и подписан, но 1) не работал, 2) не работает и, судя по всем без исключения комментариям представителей администрации Байдена начиная с 9 мая, 3) работать не будет.**

1) Закон о ленд-лизе не работает.

2) Но общественность пытаются убедить в обратном.

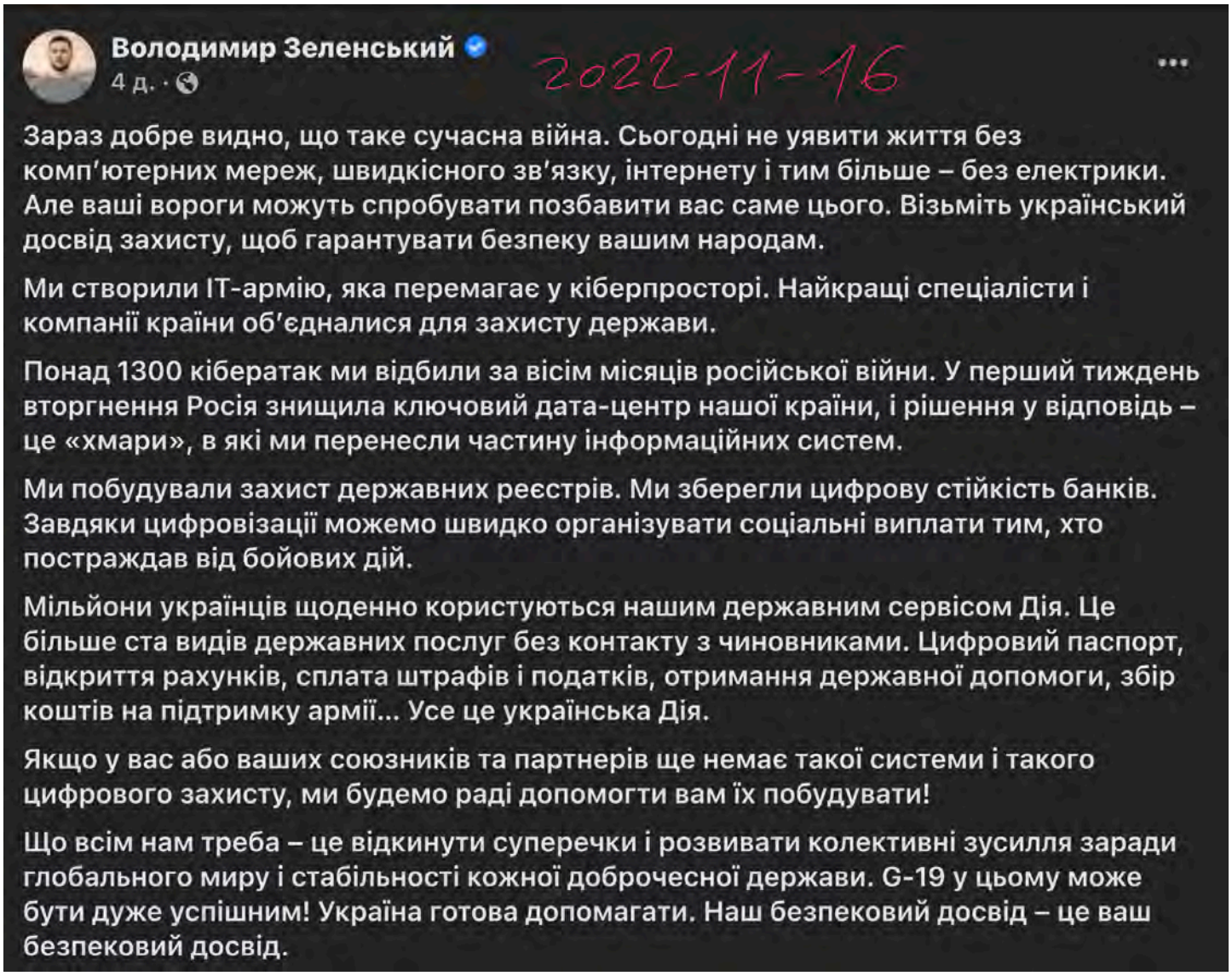
3) Зачем?

***

№ 1.015

Все ніяк не можу второпати – **для чого Президент України дезінформував лідерів країн G-19 щодо нашої кібер-захищеності. Для досягнення яких цілей введено в оману існуючих та потенційних партнерів?**

https://cutt.ly/lMAPuO4

Корсун **2022-11-16**

1) Зеленський: «Ми створили IT-армію, яка перемагає у кіберпросторі.»

Реальність: По-перше, IT-армія – суто волонтерська ініціатива, до якої вчасно примазалося МЦТ і до певного часу прозоро натякали, що саме вони її заснували. Але пізніше дуже наполегливо заперечували свою причетність до цього малоефективного волонтерського утворення:

https://cutt.ly/OXK6esi

А тепер знов перевзування: Президент України заявляє «Ми створили IT-армію».

І таким чином повністю заперечує попередню заяву заступника Голови Держспецзв'язку В. Жори "це роблять незалежні кібер-актори" – причому адресовану «західним партерам»

https://cutt.ly/mXEU7D2 пункт 22

Чи означає ця заява Президента України, що українська влада все-ж таки бере на себе відповідальність за (всю) діяльність ІТ-армії?

Але тоді виникає питання: хто говорить правду: Президент Зеленський чи його підлеглий Жора?

І по-друге: ІТ-армія не перемагає у кіберпросторі, точно вам кажу. Це я так делікатно висловився, щоб нікого не образити ;-)

https://cutt.ly/lXK7sse

2) Зеленський: Найкращі спеціалісти і компанії країни об'єдналися для захисту держави.

Реальність: Якщо так і було якийсь час – то буквально на кілька тижнів або навіть днів. Наразі ж нема навколо кого або чого об'єднуватися. Нема ідей, лідерів, принципів, правил гри, авторитетів. Основа для об'єднання - начисто відсутня. Лише гола адміністративно-командна система примусу.

І ще нюанс: ось тут мені нещодавно пояснили, що коли чиновник каже «найкращий» - це означає зовсім не те, що ми звикли розуміти. На чиновницькому сленгу це означає «найкращі серед наявних», «найкращі серед держслужбовців» або «найкращі серед тих, хто назвався фахівцем» і таке інше. Тобто формально «найкращі фахівці» – це не брехня))

3) Зеленський: «Понад 1 300 кібератак ми відбили за вісім місяців російської війни»

Реальність: Нууу, по-перше, ця статистика досить сумнівна і сильно залежить від її джерела та чи можна йому довіряти. Ось я, наприклад, не довіряю. І ось, наприклад, чому:

https://cutt.ly/8XK18a5

І по-друге: «відбивати кібератаки» - так говорять зараз лише ламери або якісь дідугани з 90-х з калькулятором «Електроніка» та дисковими провідними телефонами. ТЗІ-КЗІ-КСЗІ, вотетовсьо.

4) Зеленський: «У перший тиждень вторгнення Росія знищила ключовий дата-центр нашої країни»

Реальність: На початку вересня він же говорив, що 1 березня «російська ракета вдарила по Національному центру резервування даних у середмісті Києва».

https://cutt.ly/1CWyOZ3

А тепер отой «центр резервування даних» - фактично просто частковий бекап (до якого також безліч незручних питань, між іншим) - якось несподівано трансформувався у «ключовий дата-центр».

І тепер він, виявляється, «був знищений».

Якось ці дві заяви не стикуються одна з іншою.

5) Зеленський: «Ми побудували захист державних реєстрів»

Реальність: Захисту реєстрів інколи не існувало, це навіть цифровий слуга Зеленського ***Федоров*** стверджував, називаючи державні реєстри та бази даних «зоопарком», ось тут, наприклад:

https://cutt.ly/QMA3KWd

Після 24 лютого так званий «захист реєстрів» полягав у тому, що їх тупо вимкнули.

І якимось чином (поки невідомо як саме) перемістили за межі України, де зараз вони знаходяться під контролем суспільства та навіть держапарату.

Протистояти ворогу шляхом перегрупування за кордон, десь так.

Десь з літа реєстри почали потихеньку включати.

Станом на листопад 2022 значна частину реєстрів досі не відновлено, у тому числі величезний та дуже важливий для економіки ЄДР.

6) Зеленський: «Ми зберегли цифрову стійкість банків»

Реальність: Не «ми», а «вони». Кого він має на увазі під словом «ми»?

Справа у тому, що чиновники до «збереження стійкості»

> - абсолютно ні до чого.
>
> Я точно знаю, що банки самі інвестували у свою кібербезпеку, причому багато років поспіль. Так, не без примусу НБУ. Так, не без обов'язкових вимог Visa/Mastercard. Так, під тиском ризиків втрати клієнтів та ліквідності. Але самі вкладали власні гроші у власну кібербезпеку. Уряд чи ОП не дали ані копійки.

А тепер виходить на арену топ-чиновник і каже «ми зберегли». Так само можна стверджувати «Корсун зберіг цифрову стійкість банків» - у мене для

цього стільки ж підстав. Тобто нуль. Хоча можливо у мене трохи більше нуля ;-)

7) Зеленський: «Якщо у вас або ваших союзників та партнерів ще немає такої системи і такого цифрового захисту, ми будемо раді допомогти вам їх побудувати!»

Реальність: У старому совковому фільмі був такий діалог: «Приїжджайте до нас, на Магадан! – Ой ні, краще ви до нас» Саме той випадок.

Але я правда не можу зрозуміти сенс усього цього.

Навіщо усім розказувати «у нас зараз тепла сонячна погода», якщо достатньо кинути погляд у вікно, щоб переконатися у протилежному. От нахіба? Понтанутися яка Україна крута?

Україна крута, але точно не у кібер-шмібер, запевняю. Я більше 20 років варюся у цьому всьому і знаю про що говорю. Крім відваги та хоробрості, у цих сферах потрібні ще розум, знання, специфічні навички та професіоналізм. А ще довіра, державно-приватне партнерство та чіткі «правила гри». І, звісно, відсутність корупції.

Як на мою скромну думку, безвідповідальні декларативні заяви політиків а-ля «ми перемогли корупцію» - хоча всі знають, що це зовсім не так – лише погіршують імідж країни.

Україні та українцям є чим пишатися: безмежна любов на своєї батьківщини, нестримне прагнення свободи, чи неймовірна для західних європейців хоробрість. А ще висока здатність до самоорганізації та шалений спротив проявам авторитаризму. І ще багато чого.

Але ось такі підліткові спроби видати бажане за дійсне – вони зовсім не корисні.

Значно краще для іміджу було б щире визнання недоліків та демонстрація прагнення змін.

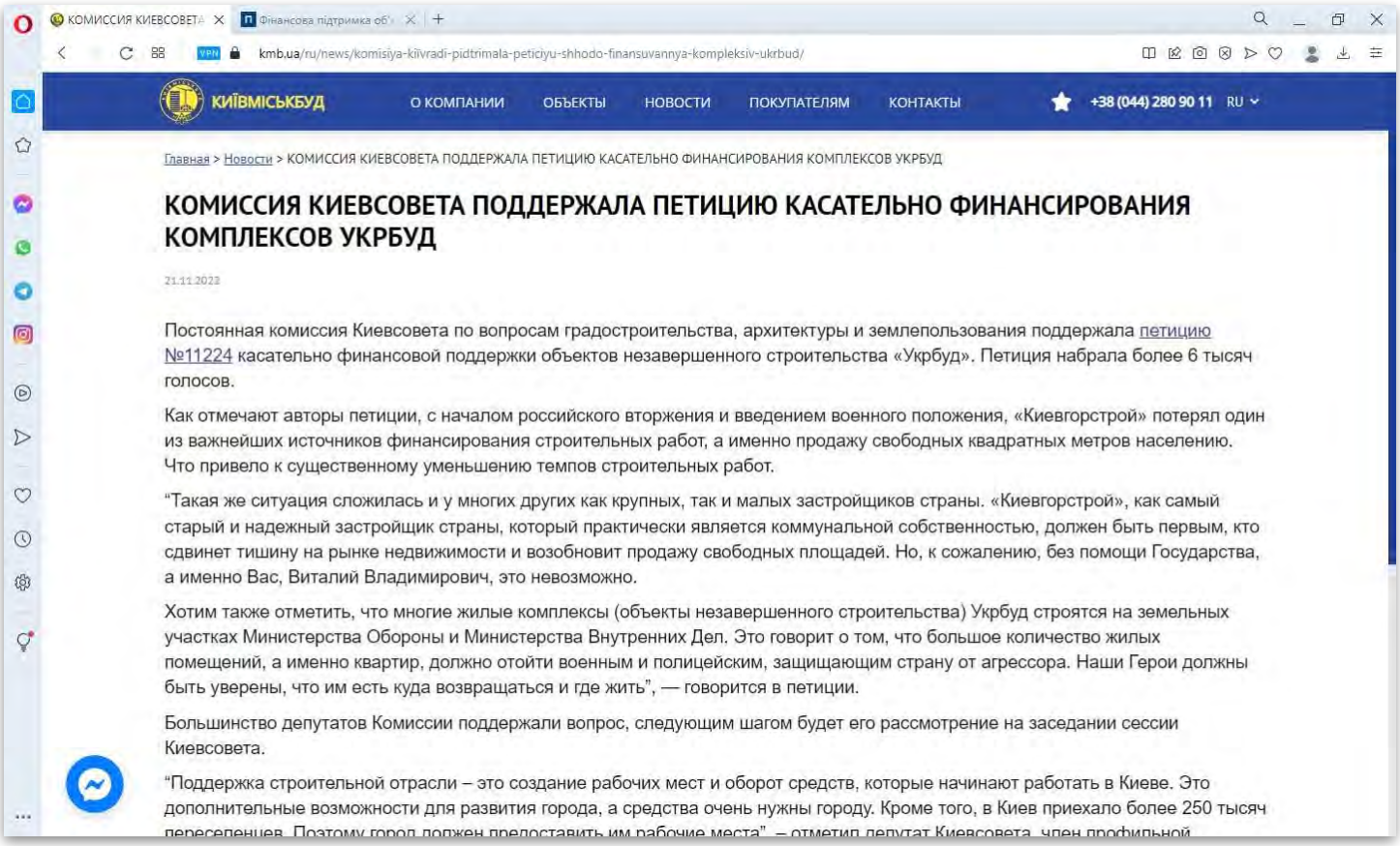
Змін на краще.

***

№ 1.016

Бондаренко **2022-1-26**

ну не забавно ли, господа - громада города Киева будет финансировать стройки Киевгорстроя

мне очень жаль Игоря Кушнира, которому стало непросто паковаться во время войны, тем не менее я не могу понять, каким образом президент муниципального Киевгорстроя с довольно скромной зарплаты купил себе два самолёта, кучу недвиги, в т.ч. за рубежом, золотые паспорта граждан Кипра для членов семьи, мандат депутата Киевсовета от Удара для сына и прочие ништяки

при яныке Кушнир разваливал минобороны в ранге замминистра. В 2012 ДУСя-Кравец и Лёпочкин назначили его рулить Киевгорстроем . С тех пор горстрой лишился практически всей своей недвижимости типа турбазы в Козине, где Кушнир с приятелями строят себе коттеджики, зданий на прорезной (возле райотдела), на клове и т.д. и т.п. может и штаб-квартиру на суворова уже стащил?

никаких дивидендов горстрой не платит городу, а флажок киевгорстроя гордо (но бесплатно) реет на объектах личной конторы Кушнира - бУд девелопмент - для привлечения инвесторов

когда ж ты нажрёшься ворюга кременчуцкий? с каких я должен тебя кормить?

***

№ 1.017

ТОМ КУПЕР - ПИТАННЯ-ВІДПОВІДІ

Це традиційна серія відповідей Тома Купера на найбільш часті питання його читачів на «Медіумі», де він оригінально публікує свої звіти. Головним чином, йдеться про безперспективність збільшення кількості російських мобілізованих.

Оригінал тут https://medium.com/@x_TomCooper_x/ukraine-war-21-november-2022-another-q-a-171a0e355756

Переклад: Тетяна Саніна, Ростислав Семків, Антон Шигімага, Антоніна Ящук

Редакція: Ростислав Семків

ТОМ КУПЕР

ВІЙНА В УКРАЇНІ, 21 ЛИСТОПАДА 2022

Доброго ранку всім [опубліковано 21.11 близько 10:00 за Києвом]

Знову і знову, ви засипаєте мене питаннями, на які неможливо відповісти. Проте, навіть якщо я зможу, їх прочитає 2-5 людей, а решта буде ставити ті самі запитання по колу.

Можливо, це мій промах, зрештою коли доходить до опису втрат, я схильний до того щоби вдаватися до гіпербол. Так чи інак, проте ось вам ще одна серія “запитань-та-відповідей”.

ПИТАННЯ: США пообіцяла надати Україні сотні дронів-камікадзе ще в перший місяць війни. Чи є якісь деталі їхньої ефективності і чи може бути так, що їхня кількість переважає кількість російських “ланцетів”?

ВІДПОВІДЬ: Наскільки я знаю, США мали відвантажити Україні близько 410 чи 4100 “Світчблейдів 300” [тактичних ударних безпілотників – перекл.]. Просто не ясно, чи Пентагон пообіцяв 410 систем з одним набоєм, чи 410 систем з 10 набоями на систему.

Відтоді США (що означає Пентагон) ні пари з вуст про поставки та використання “Світчблейдів”. Росіяни не жаліються на них та ніхто не оприлюднив жодних відео з результатами їхньої роботи.

Тож це певне означає “жодних новин = погані новини”. Коли таке відбувається, то зброя про яку йдеться не виконує своєї функції. Якщо у вас є сумніви, то порівняйте цю ситуацію з ситуацією довкола NASAMS, У перший

же тиждень після поставки Пентагон поспішив оголосити “високу ефективність” (між іншим 100 відсотковий рівень перехоплення), навіть не уточнюючи що саме це означає

ПИТАННЯ: Якісь деталі про “ланцети”?

ВІДПОВІДЬ: Все ще досліджую цю тему – сорі, не встигаю все й одразу

ПИТАННЯ: Чи можуть NASAMS бути такими ефективними, як стверджують українці?

ВІДПОВІДЬ: Майте на увазі, саме Пентагон заявив ПРО 100 відсоткову ефективність, і це було не так давно – 15 листопада. Тож, якщо українці так говорять, то вони лише повторюють заяви США. Я зазвичай ігнорую офіційні заяви, (ще раз, я не зацікавлений обговорювати пропагандистські твердження, бо це марнування часу) і чесно кажучи, відтоді не можу знайти жодних слідів чи натяків, що це підтверджують.

Щодо того, чи можуть вони бути на 100 відсотків ефективними, – ні. Не існує зброї із 100 відсотковою ефективністю: лише зброя, яка промахнувшись вперше, може влучити з другої чи третьої, чи четвертої спроби

ПИТАННЯ: як багато ракет в середньому використовує NASAMS, аби знищити одну ціль?

ВІДПОВІДЬ: Жодного поняття. Я не знайомий із цифрами в цьому контексті. І це не дивно (для мене). Я добре розбираюсь в радянському/російському озброєнні і майже нічого не петраю в західному.

ПИТАННЯ: Чи справді ефективність російських “ланцетів” змусила українців скоротити кількість систем ППО на фронті й перекинути їх на захист своїх міст?

ВІДПОВІДЬ: Наскільки знаю, ні. Принаймні ще ні. В Україні (як і в росії) повітряні сили та протиповітряна оборона мають власні системи відповідних озброєнь, а наземні сили – власні. Тому, якби наземні сили піддали свої системи ППО, це їх би суттєво послабило й дало можливість ВКС завдавати масштабних ударів по українських позиціях, можливо, навіть вдаватися до «килимових» бомбардувань зі значної висоти з застосуванням Ту -22М-3 (котрих не дістати портативними зенітними комплексами). Тому нічого на кшталт переміщення систем ППО не відбувається.

Більше того: “ланцет” є “просто” таким типом зброї, проти якого немає ефективної оборонної системи, якщо йтиметься про масштабну операцію, – неважливо де. Ні в Україні, ні в росії, ні в США, ні в решті НАТО.

(Навіть якщо США нададуть усі чотири антидронні системи AN/TWQ-1 “Avenger”, які вже давно пообіцяв Пентагон, – а ми не маємо жодних свідчень, що це вже зроблено, – з огляду на масштаби воєнних дій, це буде, немов крапля води на гарячій скелі).

ПИТАННЯ: Маєте якісь проміжкові висновки щодо того, яка сторона більше й гучніше скаржиться на погоду і, відповідно, гірше оснащена та підготовлена?

ВІДПОВІДЬ: Ніт (принаймні я не маю такої інформації). І я маю сумнів щодо того, чи стануть відомі якісь серйозні відомості щодо цього (крім численних журналістських домислів)... Ну, хіба, може, до тих пір, коли за якихось 20–30 років будуть оприлюднені бодай якісь документи.

ПИТАННЯ: (Скорочене) Чи російська стратегія полягає в тому, щоб виснажити Україну? Адже “100 тис. вбитих” – це “ніщо” для росії, але дуже багато для України, і Захід цього не розуміє, тож спантеличений “безглуздими російськими атаками”…

ВІДПОВІДЬ: Такні. Втрата 80–100–200 тис. (діапазон західних та українських оцінок щодо російських втрат) уже вбитих професійних бійців ВСРФ та ВДВ, фактично, знівечила російські збройні сили. По суті, путін вже втратив будь-який серйозний наступальний потенціал.

Насправді, оцей факт – попри те, скільки військових путін дійсно втратив, – правдиво передає істотність російських втрат за останні 8 місяців війни.

Замінити їх, скажімо, 100 тисячами резервістів? “Прекрасно”, “просто”, “логічно”, “робочий варіант” – проте, насправді, аж ніяк. Адже резервісти не навчені, не в такій добрій формі, як професіонали, а ще росія більше не може оснастити їх “найкращим” озброєнням – бо його вже повідстрілювали, і виробити його за “одну зміну” не вийде – на створення нової техніки підуть роки.

Це також дуже важливо, адже саме виснаження путінських збройних сил призвело до ситуації, за якої вони втратили можливість співмірно виснажувати Збройні Сили України – вони мали таку в період з квітня по серпень цього року.

Інакше кажучи, думка про “війну на виснаження” звучить “непогано” для путіна, однак насправді такий підхід є контрпродуктивним – і що довше до

нього вдаватимуться, то довше він гратиме на руку українцям. Авжеж, росіяни можуть відправити до України ще 100 тис. резервістів, а тоді ще 100 тис. – і так по колу… Але єдине, чого вони досягнуть у такий спосіб, – це те, що українці будуть відволікатися на стрільбу в їхній бік. Насправді, путін вже втратив можливість суттєво виснажувати ЗСУ (хіба що стосовно витрат боєприпасів).

…тож цілком очевидно, що, якою б кількістю резервістів путін, дворніков, жидко та суровікін не «накачували», скажімо, Бахмут чи Авдіївку в останні три місяці, більша частина їхніх атак була відбита порівняно легко. А здобули вони десь від «нічого» до «майже нічого».

ЗАПИТАННЯ: Чи справді росіяни втратили 50 000 — тобто половину — резервістів та колишніх в'язнів, що їх мобілізували від жовтня?

ВІДПОВІДЬ: Це занадто грубі підрахунки і перебільшення, тож відповідь — і "так", і "ні".

Для початку необхідно зрозуміти, що надійних даних щодо цього немає. Ніхто не оприлюднював відповідних цифр, і не оприлюднюватиме, ще довго після того, як закінчиться ця війна.

За моїми оцінками, загалом "вишестоящі органи" в москві доклали всіх зусиль, щоб мобілізувати більше 200 000, можливо, 300 000 осіб. Чому? Бо путінські "бояри" пнуться зі шкіри, щоб мобілізувати якомога більше народу — це свідчить про їхню вірність та "ефективну роботу".

Проблема: у ВСРФ немає можливостей озброїти, навчити, організувати і забезпечувати командуванням усіх новобранців і строковиків (тобто 18-річних юнаків, яких призивають щовесни і щоосені).

За моїми оцінками, на даний момент в Україну приїхало близько 70 000 резервістів, плюс близько 23 000 вихідців із тюрем, яких було набрано у "Вагнер". Решта досі проходять "навчання" в росії, хай навіть воно здебільшого зводиться до стояння в строю і нічогонеробіння (мобілізованим залишається хіба мерзнути і терпіти голод). Як я розумію, "підтвердженням", що в Україну приїхало вже 100 000 резервістів, є хіба те, що система логістики в росіян перевантажена настільки, що путіну довелося видавати наказ відступити з Херсонщини. Іншими словами, поява 100 000 резервістів виявилася такою ж "продуктивною", як і "контрпродуктивною".

Але в той же час, це означає: ні, росіяни не втратили "50% резервістів, що їх було мобілізовано від жовтня". Вони хіба тільки рухаються до цієї цифри.

Але якщо спиратися на доступні нам звіти, відповідь на першу частину запитання буде позитивною: швидкість витрати російських солдатів зросла від жовтня, і нині досягла 400-800 убитими, пораненими і пропалими безвісти щодня.

Прості підрахунки: візьмімо середню цифру 600 втрачених солдатів і припустімо, що сьогодні минуло два місяці від оголошення путінської мобілізації 21 вересня (якщо точніше, минуло 62 дні [на момент публікації цього тексту — перекл.], але округлимо до 60-ти).

Який вийде результат?

(Підказка: я не дивуюся тим людям, які говорять про втрати 200 000 убитими, пораненими і пропалими безвісти — з обох сторін — на даний момент).

ЗАПИТАННЯ: Якими джерелами я користуюся, коли оцінюю кількість мобілізованих резервістів і їхню кількість в Україні?

Це мої власні оцінки, що спираються на читання десятків статей, пов'язаних із цією тематикою, хоч і не присвячених виключно їй. І так, я зазвичай ігнорую всі можливі "офіційні цифри" (хай би хто їх надавав: путін, шойґу, зеленський чи святі Петро й Павло).

ЗАПИТАННЯ: Які спроможності росії далі виготовляти необхідну зброю?

ВІДПОІВДЬ: раджу почитати статтю, на яку даю лінк. Вважаю, у ній вичерпно розказано про все, що варто знати з цього питання.

> https://jamestown.org/program/russias-defense-industry-growing-increasingly-turbulent/

[У статті доводять, що попри драматичне збільшення обсягів воєнного бюджету РФ з 58 до 83 млрд. дол., оперативно розширити виробництво зброї росіянам не вдасться. Кілька причин: суттєвий брак кваліфікованих працівників; низька продуктивність російської промисловості – наприклад, вона здатна виробляти хіба 1-2 Су-34 на рік; брак комплектуючих для виготовлення озброєнь. – ред.].

***

№ 1.018

Пристьогуйтесь, Китай готується до великого нападу

Недавно Шольц з'їздив подивитись в очі Сі. І з першого разу все поняв. Коли повернувся в Берлін, то відразу розповів топ-10 німецьким корпораціям, щоб

вони «диверсифікували свої контракти з Китаєм». А тепер німці взагалі у державній стратегії пишуть, що Китай буде використовувати свій ринок для виламування рук європейцям точно так само, як Путєн викручував їх газовими трубами.

Плюс Хуавей тікає з білого світу. Раніше вони наймали журналістів з BBC та Блумберга на шестизначні зарплати для просування своєї пушистості. Аж ось позвільняли навіть своїх лобістів. І не тільки у Європі. Йдеться про вихід Хуавею з Індії та країн «5 очей» - це Америка, Британія, Австралія, Нова Зеландія та Канада, які мають угоду про спільну радіотехнічну розвідувальну діяльність.

Раніше Китай провів делістинг своїх компаній з американських бірж, а днями їхня державна компанія CNOOC заявила про вихід з проектів по добутку сланцевого газу у США.

В общім Сі робить рівно те, що кілька років тому робив Путєн. Той закликав своїх олігархів переводити бабки з Заходу додому і на Схід. Бо він знав, що санкційний удар по відкритим рахункам буде дуже болючим. Держава КНР отримала ще більше контролю над китайськими компаніями, щоб не залежати від вибриків всяких джеків ма. І в приказному порядку закриває свою економіку від контактів з Заходом. Щоб не мати залежності коли прийде час «Ч».

Коли він може прийти? Путєн закликав своїх повертати гроші додому у 2015 році, через рік після нападу і за сім років до нового витку війни. Однак тоді європейці і американці не хотіли виходити з зону комфорту і намагались його умиротворити.

З китайцями цієї паузи вже не буде, бо і США, і Німеччина вже на рівні стратегій визначають ворожість Китаю. Вони тепер тверезо бачать що насувається. Китаю пофіг на економіку, благосостояніє житєлєй. Китаю важлива ідеологія панування. На ній він потім збудує нову колоніальну економіку. А доти бессловесні домашні раби трохи тойво. Ще нарожають.

І це я не просто такий умний. Я просто слухаю огляди Агія Загребельська , вона дає купу крутої інфи, яка до інших медій та блогерів навіть не долітає https://youtu.be/yCMTcSzz-XM

🧐Що нам робити у цьому піздорєзі?

Все просто – зубами вгризтись в Захід, в його ланцюжки поставок. Щоб навіть якшо якийся їбанашка Трамп чи Маск захотіли б нас віддати ворогу на поталу, то могли б вирвати Україну тільки з власним м’ясом.

Як це зробити? Теж просто – треба стати такими самими як вони, дійти до стадії нерозрізненості. Щоб американець вів справи в Україні так само як вдома, щоб ми для нього стали макдональдсом на рівні державних порядків та правил. Щоб він постійно не охуївав від «унікального» українського принципу постійно вигадувати корупційний велосипед. Україна має зсередини стати такою самою як країни НАТО. Щоб взагалі заподліцо зашифруватись. На рівні стандартів, політик, правил.

Інакше залишимось тим самим буфером для окармліванія китайців та роісян. У війні Китаю проти світу ми маємо бути на стороні світу. Інакше нам точно піздєц. Уміротворци вже показали що таке "надо просто посмотрєть в глаза".

***

№ 1.019

Загребельська **2022-11-26**

Потік російського газу і готівки обплутав німецьку державу павутинням залежності

The Washington Post

Переклад Ira Zhurovska

Непрозорий кліматичний фонд, фінансований Росією, знаходиться в центрі питань щодо впливу Москви на енергетичну політику Німеччини

Коли Маттіас Варніг, генеральний директор компанії, яка будує газопровід Північний потік-2 між Росією та Німеччиною, прибув на зустріч до історичної будівлі державної канцелярії на березі озера, він ніс яскравий букет квітів.

Був серпень 2020 року, і санкції адміністрації Трампа щодо майже збудованого трубопроводу на дні Балтійського моря призвели до зупинки фінальних робіт над проєктом. Варніг, колишній офіцер Штазі, таємної поліції Східної Німеччини, шукав способи обійти заходи США.

Його пошуки — і подарунок соняшників і львиних зівів — знайшли вдячну аудиторію.

«Це обурливо», - сказала Мануела Швезіг, глава німецької землі Мекленбург-Передня Померанія, щодо заходів США, спрямованих на будь-яку компанію, яка допомагає завершити будівництво трубопроводу. Два газові маршрути — Північний потік -1 і -2 — виходили на суходіл в її північній землі Німеччини.

«Але, — продовжила Швезіг після зустрічі з Варнігом, — я впевнена, що ми знайдемо рішення».

Остаточним рішенням стало створення урядом непрозорого, переважно фінансованого Росією кліматичного фонду, призначеного завершити будівництво, одночасно захищаючи від санкцій США фірми, з якими він уклав контракт. Очікувалося, що німецька державна організація не потрапить під санкції США, і що фонд спокійно працюватиме як підрядник трубопроводу, зберігаючи публічний фасад, орієнтований на екологічні питання.

Після вторгнення російського президента Володимира Путіна в Україну Фонд захисту клімату і довкілля став емблемою того, як тяга Німеччини до природного газу призвела до залежних, туманних відносин з Москвою. Фонд був лише одним з гвинтиків у величезній мережі російського впливу в Німеччині, яка розширювалася разом зі зростаючою залежністю країни від газу.

Безпосередньо перед вторгненням Німеччина залежала від Москви більш, ніж на половину природного газу та вугілля і на третину обсягу вугілля. Дочірня компанія російського державного енергетичного гіганта Газпром володіла найбільшим в Німеччині газосховищем — розміром із 910 футбольних полів — яке було осушено на початку війни, заповнене менше ніж на 5% через сповільнення постачання Москвою. Росія також володіла контрольним пакетом акцій найважливішого національного газотранспортного підприємства і нафтопереробним заводом, який здійснював критичні постачання пального до Берліна.

Деякі найвищі колишні політики Німеччини, а також аналітичні центри, фонди, спортивні клуби і культурні організації по всій країні купалися в російських грошах. Газпром і його дочірні компанії спонсорували футбольні і волейбольні команди, вітрильні перегони, фестиваль класичної музики, художні галереї і навіть «Блакитний вогонь» — американські гірки в тематиці природного газу в найбільшому тематичному парку Німеччини.

«Ви знаходите російські гроші, навіть якщо не шукаєте», — сказав Герхард Блі, дослідник Transparency International. «Озираючись назад, важко зрозуміти, як ми сюди дійшли і як настільки довго ігнорувались попередження».

Сотні сторінок документів, оприлюднених у відповідь на запити про свободу інформації, та інтерв'ю з федеральними і державними високопосадовцями показують, наскільки тісно співпрацювали керівники Північного потоку-2 і посадові особи місцевих органів влади, щоб захистити новий газопровід, на тлі запитань законодавців, чи не переступило лобіювання межу політичної корупції.

Офіційні особи в Мекленбурзі-Передній Померанії спочатку заявили, що нібито незалежна кліматична організація була профінансована на 200 000 євро з державних коштів і ще на 20 млн євро Газпромом. Його головною метою, сказала Швезіг, буде підтримка захисту навколишнього середовища, хоча тоді чиновники казали, що фонд братиме участь в завершенні будівництва трубопроводу.

За рішенням суду фонд розкрив інформацію, що фінансування від Газпрому становило майже 200 млн євро — майже весь бюджет, який здебільшого був використаний на завершення будівництва.

Швезіг, яка відмовилася від інтерв'ю, сказала, що фонд був помилкою з «сьогоднішньої точки зору». Варніг не відповів на запит про коментар.

Відносини між Мекленбургом-Передньою Померанією, Північним Потоком і Газпромом зараз є предметом розслідування в парламенті північної землі. Звинувачення в непрозорості розслідування викликали питання про те, чи готова Німеччина відповісти на питання про те, наскільки глибоким був вплив Росії.

«Розкопати можна багато чого», — сказав Ханнес Дамм, політик від Зелених в комітеті з розслідування.

Політичний трилер

Перші закупівлі Німеччиною російського газу відбулися пів століття тому, але саме канцлер Герхард Шредер був ключовим в поглибленні обплутування. Шредер використав свої останні дні на посаді в 2005 році, щоб підписати угоду про будівництво Північного потоку-1 перед майже негайним приєднанням до ради директорів трубопровідної компанії. Його близькість до Кремля, в тому числі святкування 70-річчя з Путіним в Санкт-Петербурзі через кілька тижнів після анексії Криму Росією в 2014 році, давно викликало критику в Берліні.

Але хоча дехто очікував, що його наступниця Ангела Меркель спробує зменшити енергетичну залежність Німеччини від Росії, її 16 років при владі сприяли поглибленню зв'язків, а імпорт російського газу продовжував зростати, тоді як її уряд пообіцяв відмовитися від атомної енергетики і вугілля.

Угоду про будівництво Північного потоку-2 було укладено під керівництвом Меркель в 2015 році, незважаючи на санкції проти Росії та протести Сполучених Штатів і країн Східної Європи. Два балтійські трубопроводи

мали б потужність забезпечити 100% газу Німеччини на поточному рівні, хоча Північний потік-2 так і не був запущений через вторгнення.

З самого початку були запитання, навіщо будується Північний потік-2. Німецький інститут економічних досліджень стверджував, що ще один підводний трубопровід для подвоєння потужності «не потрібен», враховуючи скорочення споживання газу і кліматичні цілі Німеччини.

Вашингтон і Київ зазначили, що обхід сухопутного газового маршруту через Україну позбавить Україну мільярдів доларів транзитних грошей і усуне стримуючий фактор для ширшого російського нападу.

Члени парламентського слідчого комітету кажуть, що очікують викликати обох колишніх канцлерів для дачі свідчень у Шверіні. «У Мекленбурзі-Передній Померанії буде політичний трилер», — говорив заголовок однієї місцевої газети в червні, де перераховувалися ті, кого, ймовірно, викликатимуть для свідчень.

Угода щодо Північного потоку-2 також має бути предметом розслідування на федеральному рівні, сказав Родеріх Кізеветтер, парламентарій від християнських демократів Меркель. Однак серед політичних союзників Меркель існує опір заплямовуванню давньої спадщини канцлерки. «В моїй партії достатньо сил, щоб захистити її; [люди] не хочуть детальніше дивитися на минуле», — сказав Кізеветтер. Нещодавно Меркель заявила, що не шкодує про свою енергетичну політику.

За словами законодавців і активістів, переважання російського викопного палива супроводжувалося повільним переходом Німеччини до відновлюваних джерел енергії з обмеженнями на субсидії, непомірною бюрократією і відсутністю інвестицій в енергомережу країни.

«Ми втратили роки», — сказав Кізеветтер, який частково звинувачує російське лоббі.

Він нагадав, що коли Варніг, якому зараз 67 років, прийшов виступити перед федеральними парламентаріями в 2017 році, він сказав скептикам Північного потоку-2 в комітеті закордонних справ, що якщо в них будуть запитання до Путіна щодо газопроводу, він особисто отримає на них відповідь. За вісім місяців після зустрічі в серпні 2020 року Швезіг зустрічався або розмовляв з Варнігом ще п’ять разів, як свідчать документи.

Варніг, який зараз перебуває під санкціями США, почав працювати на східнонімецьку таємну поліцію в 1974 році, шпигуючи за молодіжними групами, згідно з його офіційним досьє Штазі. У 1988 році отримав звання

капітана. На тій самій церемонії молодий Володимир Путін, який тоді працював у Східній Німеччині на КДБ, отримав бронзову медаль за заслуги.

Варніг стверджує, що в той час не знав Путіна, і сказав в інтерв'ю австрійському журналу Die Presse у 2018 році, що його дружба з російським лідером почалася під час «дуже особливої» поїздки до Санкт-Петербурга в 1991 році, коли Варніг очолював німецький Dresdner Bank.

«Ми обоє прийшли зі спецслужб і отримали нову роботу», — розповідав Варніг, який також регулярно навідувався до міністерства економіки і енергетики в Берліні. «Ми говорили про це все. ... Якщо я чогось хочу і мені потрібно його побачити, ми це вирішимо».

Після лютневого вторгнення стало відомо про масштаби впливу Москви на німецьку політику. Після переймання міністерства енергетики, нове керівництво Зелених Німеччини було настільки стурбоване проросійською позицією у внутрішніх документах, підготовлених в міністерстві, що розпочали розслідування про шпигунство щодо двох високопоставлених чиновників.

За словами представника служби безпеки, який побажав залишитися неназваним через делікатність теми, розслідування завершено, і доказів шпигунства не виявлено.

Згідно з газетою Die Zeit, яка першою повідомила про розслідування, підозри були висунуті через те, що документи «були просочені розумінням російської точки зору». В одному документі від жовтня 2021 року Росія була названа «принципово надійною».

Інциденти викликали питання про те, чи німецькі спецслужби виконували свою роботу, чи попередження були проігноровані. Служба зовнішньої розвідки країни «не бачила цього» і була більш зосереджена на таких питаннях, як ісламський тероризм, сказав один німецький чиновник на умовах анонімності через делікатність теми.

«Коли країна веде бізнес з партнером, який не має тих самих цінностей, це схоже на азартну гру», — сказав чиновник. «Німецька ставка закінчилася погано».

Останніми тижнями рішення канцлера Олафа Шольца проштовхнути угоду про продаж частки поромного терміналу порту Гамбурга китайській фірмі, незважаючи на різкий спротив з боку його міністерств, викликало занепокоєння, що уроки ще не вивчені, кажуть чиновники.

Російський форпост

Мабуть, немає яскравішого прикладу зв’язку між німецькою політикою та російським газом, ніж Мекленбург-Передня Померанія, яку російський чиновник в 2018 році назвав «форпостом для нас» в Європі.

Коли Європа і Сполучені Штати запровадили санкції проти енергетичного сектору Росії в 2014 році, уряд штату провів свій перший «День Росії» за підтримки Газпрому. У приморському готелі, прозваного «Готель Штазі» за попередні асоціації з розвідкою Східної Німеччини, почесний гість Шредер застеріг від спіральних санкцій і подякував Меркель за те, що канали зв’язку з Москвою залишаються відкритими.

Скептицизм щодо Заходу і проросійські настрої не є чимось незвичним в цих частинах колишньої Східної Німеччини, де дехто досі вважає, що вони програли через возз’єднання країни.

Саме на цьому тлі санкції США щодо Північного потоку-2 зустріли з обуренням.

«Колоніальні погрози в їх найкращому вигляді», — написав Штеффен Еберт, менеджер з комунікацій Північного потоку-2, в електронному листі Швезіг 19 грудня 2019 року, додавши листа від сенаторів-республіканців Теда Круза (Техас) і Рона Джонсона (Вісконсин), який погрожував «нищівними і потенційно смертельними» санкціями швейцарській фірмі, яка працювала над газопроводом. Пізніше того ж місяця президент Дональд Трамп підписав закон про накладення санкцій на будь-яку компанію, яка допомагала завершити будівництво трубопроводу.

На створення фонду знадобився ще рік, незважаючи на певні ознаки несхвалення з Берліна. «Я був і залишаюся переконаним, що державні органи не повинні були активно втручатися в цей проєкт», — сказав Петер Альтмаєр, який на той час був міністром енергетики.

В заяві офісу Швезіг зазначено, що уряд був прозорим і що парламентарії проголосували за створення фонду, цілком знаючи про його потенційну роботу. Але хоча в її публічних заявах того часу зазначалося, що фонд при потребі допоможе завершити будівництво трубопроводу, вона сказала, що він не буде ні будувати, ні експлуатувати його.

В травні 2021 року, коли фонд намагався обійти заходи США, адміністрація Байдена відмовилася від санкцій на трубопровід, щоб налагодити відносини з Німеччиною.

Державне розслідування сподівається встановити, хто саме придумав створити фонд для обходу санкцій, чи вводили політики громадськість в оману і чи порушувалися закони, сказав Себастьян Елерс, голова комітету з

розслідування. «Всі хочуть знати, чи вона брехала?», - сказав Елерс про Швезіг. «Наскільки глибокий російський вплив?»

Члени комітету кажуть, що процес може розтягнутися на роки, і скаржаться на затримки з оприлюдненням документів і прогалини у веденні документації.

Документи, які вже були оприлюднені на запити про свободу інформації, показують тісний зв’язок між керівництвом Nord Stream і державними законодавцями, а також те, як місцеві чиновники іноді діяли від імені компанії.

В листопаді 2020 року Крістіан Пегель, тодішній міністр енергетики землі Мекленбург-Передня Померанія, написав голові державної канцелярії, додавши статут того, що мало бути незалежним фондом. Він зазначив, що керівники Nord Stream мають проблеми з проєктом статуту.

«Вони мали на думці три зміни, які я включив і виділив жовтим», — написав він. Одна передбачала, що Північний потік-2 повинен мати можливість займати дві посади в раді правління.

Пізніше того ж місяця Nord Stream попросила, щоб один з її представників «пасивно» прослухав брифінг про фонд між офісом канцлера і журналістами.

«Фонд був фарсом», — сказав Дамм. «Вони хотіли намалювати картину, що це буде добре для людей. Це був грінвошінг. Це було нечесно».

Згідно з ухвалою суду фонд, очолюваний попередником Швезіг в уряді Ервіном Селлерінгом, визнав, що витратив 165 млн євро на контракти, пов’язані з газопроводом. Він навіть придбав судно для поглиблення дна. Селлерінг бореться за те, щоб не надавати пресі інформацію про ділових партнерів фонду, стверджуючи у вищому суді Німеччини, що на цю інформацію не поширюються закони про свободу інформації. Він також бореться проти ухвали суду про притягнення фонду до відповідальності за мільйони несплачених податків.

Але деякі подробиці з'явилися. В балтійському портовому місті Росток місцеві депутати скаржаться, що їх обдурили на початку 2021 року при голосуванні питання здачі частини порту для кораблів в оренду для обслуговування морських вітрових електростанцій «та інших об’єктів».

Зелені проголосували за це одноголосно — лише пізніше виявили, що кораблі працювали над завершенням будівництва газопроводу для компанії, яка, як повідомляється, була субпідрядником фонду.

«Я почувалася обдуреною, приголомшеною та розчарованою», — сказала лідер фракції Зелених Андреа Крьонерт, яка подала офіційну скаргу до міської адміністрації. Адміністрація заявила, що знала, що контракт пов’язаний з Північним потоком-2, і шкодує про «непорозуміння в комунікації».

Крьонерт сказала, що такі аномалії на місцевому рівні змушують її задуматися, що відбувається в інших місцях. «Суть в тому, що це демократія», — сказала вона.

***

Flow of Russian gas and cash entangled German state in dependent web

Opaque Russian-funded climate foundation is at the center of questions about Moscow’s influence on German energy policies

By Loveday Morris, Kate Brady and Souad Mekhennet

November 23, 2022 at 1:00 a.m. EST

SCHWERIN, Germany — When Matthias Warnig, chief executive of the company building the Nord Stream 2 natural gas pipeline between Russia and Germany, arrived for a meeting at the historic lakeside state chancellery building here, he carried a bright bouquet of flowers.

It was August 2020 and Trump administration sanctions on the nearly constructed pipeline under the Baltic Sea had caused final work on the project to grind to a halt. Warnig, a former officer in the Stasi, East Germany's secret police, was looking for ways around the U.S. action.

His quest — and his gift of sunflowers and snapdragons — found a receptive audience.

"It is outrageous," said Manuela Schwesig, head of the German state of Mecklenburg-Western Pomerania, of the U.S. move to target any firm helping to complete the pipeline. Two gas routes — Nord Stream 1 and 2 — came ashore in her northern German state.

"But," Schwesig continued after her meeting with Warnig, "I'm confident we'll find a solution."

Matthias Warnig, managing director of Nord Stream 2, brings a bouquet of flowers to an Aug. 11, 2020, meeting in Schwerin, Germany, with Schwesig. (Jens Büttner/dpa-Zentralbild/dpa/ Getty Images)

The eventual solution was the creation by the state government of an opaque, largely Russian-funded climate foundation designed to complete the construction while shielding the firms it contracted with from U.S. sanctions. The expectation was that a German state entity would not be put under U.S. sanctions, and that the foundation would quietly act as the pipeline contractor while maintaining a public facade focused on environmental issues.

Following Russian President Vladimir Putin's invasion of Ukraine, the Foundation for Climate and Environmental Protection has become an emblem of how Germany's craving for natural gas led to a dependent, murky relationship with Moscow. The foundation was just one cog in a vast Russian influence network in Germany, one that expanded in tandem with the country's growing dependency on gas.

E.U. warns of 'robust' response against sabotage after Nord Stream blasts

Just before the invasion, Germany was reliant on Moscow for more than half of its natural gas and coal and a third of its oil. A subsidiary of Russian state energy giant Gazprom owned Germany's largest gas storage facility — the size of 910 football pitches — which was drained by the beginning of the war, lying less than 5 percent full as Moscow slowed deliveries. Russia also held a majority stake in the country's most important national gas transporter and owned the refinery that fed crucial fuel supplies to Berlin.

Germany's largest natural gas storage facility — formerly owned by a subsidiary of Russian state energy giant Gazprom — in Rehden, Germany, in May. (David Hecker/Getty Images)

Some of Germany's most senior former politicians, as well as think tanks, foundations, sports clubs and cultural organizations across the country, were awash in Russian cash. Gazprom and its subsidiaries sponsored soccer and volleyball teams, a sailing race, a classical music festival, art galleries and even "Blue Fire," a natural-gas-themed roller coaster at Germany's largest theme park.

"You find Russian money even when you're not looking," said Gerhard Bley, a researcher with Transparency International. "With today's hindsight, it's hard to see how we got here and how warnings were ignored for so long."

Hundreds of pages of documents made public in freedom of information requests and interviews with federal and state officials reveal how closely Nord Stream 2 executives and local government officials here worked together to protect the new pipeline, amid questions from lawmakers over whether lobbying crossed the line into political corruption.

Officials in Mecklenburg-Western Pomerania first said the supposedly independent climate entity was financed with 200,000 euros in state funds and another 20 million euros from Gazprom. Its main aim, Schwesig said, would be to support environmentalism, though officials said at the time that the foundation would have a role in finishing the pipeline.

The foundation, under court order, has since disclosed that its funding from Gazprom amounted to nearly 200 million euros — almost its entire budget, which was mostly used to finish construction.

Schwesig, who declined to be interviewed, has said the foundation was a mistake from "today's point of view." Warnig did not respond to a request for comment.

Schwesig, right, with Markus Söder, head of the German state of Bavaria, at a gas facility in Lubmin in Mecklenburg-Western Pomerania on Aug. 30. (Odd Andersen/AFP/Getty Images)

The relationship among Mecklenburg-Western Pomerania, Nord Stream and Gazprom is now the subject of an investigation in the northern state's parliament. Accusations of a lack of transparency in the inquiry have raised questions about whether Germany is prepared to address just how deeply Russian influence ran.

"There is a lot to dig out," said Hannes Damm, a Greens politician on the committee of inquiry.

'A political thriller'

Germany's first purchases of Russian gas go back half a century, but it was Chancellor Gerhard Schröder who was at the heart of the deepening entanglement. Schröder used his last days in office in 2005 to sign a deal to build Nord Stream 1 before almost immediately joining the pipeline company's board. His closeness to the Kremlin, including a celebration of his 70th birthday with Putin in St. Petersburg weeks after Russia annexed Crimea in 2014, have long drawn criticism in Berlin.

But while some had expected his successor Angela Merkel to try to reduce Germany's energy dependence on Russia, her 16 years in power saw ties deepen,

with Russian gas imports continuing to climb as her government pledged to exit nuclear and coal.

A deal to build Nord Stream 2 was sealed under Merkel in 2015, despite sanctions against Russia and protestations from the United States and countries in Eastern Europe. The two Baltic pipelines would have had the capacity to supply 100 percent of Germany's gas at current levels, though Nord Stream 2 has never been switched on because of the invasion.

From the outset, there were questions of why Nord Stream 2 was being built. The German Institute for Economic Research argued that another undersea pipeline to double capacity was "not needed" given declining gas consumption and Germany's climate goals.

Washington and Kyiv pointed out that bypassing the overland gas route through Ukraine would deprive Ukraine of billions of dollars in transit fees and remove a deterrent for a wider Russian attack.

Members of the parliamentary inquiry committee say they expect to call both former chancellors to testify in Schwerin. "A political thriller awaits in Mecklenburg-Western Pomerania," read one local newspaper headline in June as it listed those who were likely to be called on for testimony.

German Chancellor Angela Merkel, left, Russian President Dmitry Medvedev, center, and former German chancellor Gerhard Schröder at a ceremony in Lubmin on Nov. 8, 2011, marking the launch of Russian gas supplies to European consumers via the Nord Stream 1 pipeline. (Dmitry Astakhov/AFP/Getty Images)

The Nord Stream 2 deal should also be the subject of an inquiry at the federal level, said Roderich Kiesewetter, a parliamentarian with Merkel's Christian Democrats. There is a reluctance, however, among Merkel's political allies to tarnish the longtime chancellor's legacy. "There are enough forces in my party to safeguard her; [people] are not willing to have a closer look at the past," Kiesewetter said. Merkel recently said she had no regrets regarding her energy policy.

The primacy of Russian fossil fuels was accompanied by a slow German turn to renewables, with caps on subsidies, prohibitive red tape and a lack of investment in the country's power grid, according to lawmakers and activists.

"We lost years," said Kiesewetter, who in part blames Russian lobbying.

Is nuclear energy green? France and Germany lead opposing camps.

He recalled that when Warnig, now 67, came to speak to federal parliamentarians in 2017, he told Nord Stream 2 skeptics on the foreign affairs committee that if they had questions for Putin about the pipeline, he would get them personally answered. In the eight months following their August 2020 meeting, Schwesig met or spoke with Warnig a further five times, documents show.

Warnig, now under U.S. sanctions, began working for the East German secret police in 1974, spying on youth groups, according to his official Stasi file. In 1988, he was promoted to the rank of captain. In the same ceremony, a young Vladimir Putin, then working in East Germany for the KGB, received a bronze medal of merit.

Warnig claims not to have known Putin at the time, and said in a 2018 interview with Austria's Die Presse magazine that his friendship with the Russian leader began during a "very special" trip to St. Petersburg in 1991, when Warnig headed Germany's Dresdner Bank.

"We both came from the secret service and had new jobs," recounted Warnig, who was also a regular visitor to the Economy and Energy Ministry in Berlin. "We talked about all of that. ... If I want something and I need to see him, we'll work it out."

Since February's invasion, some of the scale of Moscow's reach into German politics has come to light. After taking over the Energy Ministry last year, Germany's new Green leadership was so alarmed by the pro-Russian stance in

some of the internal documents prepared inside the ministry that two senior officials were investigated for espionage.

The investigation has concluded and no evidence of spying was found, according to a security official who spoke on the condition of anonymity because of the sensitivity of the topic.

Suspicions were raised because documents "oozed understanding of the Russian point of view," according to Die Zeit newspaper, which first reported on the investigation. Russia was described as "fundamentally reliable" in one October 2021 document.

The incidents have raised questions over whether German intelligence services were doing their job, or whether warnings were ignored. The country's foreign intelligence service "didn't see it coming" and had been more focused on issues such as Islamic terrorism, said one German official, who spoke on the condition of anonymity because of the sensitivity of the subject.

"When a country does business with a counterpart that doesn't have the same values, it's like gambling," the official said. "The German bet has ended badly."

In recent weeks, Chancellor Olaf Scholz's decision to push through a deal to sell a stake in a Hamburg port ferry terminal to a Chinese firm despite vehement opposition from his ministries has triggered concerns that lessons still haven't been learned, officials said.

Russian outpost

There is perhaps no starker example of the nexus between German politics and Russian gas than in Mecklenburg-Western Pomerania, which a visiting Russian official in 2018 described as an "outpost for us" in Europe.

As Europe and the United States imposed sanctions on Russia's energy sector in 2014, the state government held its first Gazprom-sponsored "Russia Day." In a seaside hotel — nicknamed the "Stasi Hotel" for its previous associations with East German intelligence — guest of honor Schröder cautioned against spiraling sanctions and thanked Merkel for keeping lines of communication with Moscow open.

Skepticism of the West and pro-Russian leanings are not unusual in these parts of Germany's former east, where some still feel that they were the losers in the country's reunification.

Erwin Sellering, left, then head of Mecklenburg-Western Pomerania, and Schröder, center, then chairman of the supervisory board of the Gazprom subsidiary Nord Stream, stand together at a "Russia Day" event in Rostock on Oct. 1, 2014. (Jens Buettner/dpa/Picture Alliance/Getty Images)

It was against that backdrop that U.S. sanctions on Nord Stream 2 were met with outrage.

"Colonial threats at their finest," Steffen Ebert, the communications manager for Nord Stream 2, wrote in an email to Schwesig on Dec. 19, 2019, attaching a letter from Republican Sens. Ted Cruz (Tex.) and Ron Johnson (Wis.) that threatened "crushing and potentially fatal" sanctions on a Swiss firm working on the pipeline. Later that month, President Donald Trump signed a law imposing sanctions on any company that helped finish the pipeline.

Russia finds sympathy in Germany's east, Putin's old stomping ground

It took another year for the foundation to be created, despite some indications of disapproval from Berlin. "I was and remain convinced that state authorities should not have intervened actively in favor of this project," said Peter Altmaier, who was energy minister at the time.

In a statement, Schwesig's office said that the state government had been transparent and that parliamentarians voted to establish the foundation with full

knowledge of its potential work. But while her public statements at the time noted that the foundation would help with the completion of the pipeline if necessary, she said it would neither build nor operate it.

In May 2021, as the foundation was attempting to circumvent U.S. measures, the Biden administration waived sanctions on the pipeline in a bid to mend ties with Germany.

The state inquiry hopes to establish just who came up with the idea for the sanctions-busting foundation, whether politicians misled the public and if laws were broken, said Sebastian Ehlers, head of the committee of inquiry. “Everyone wants to know, did she lie?” Ehlers said of Schwesig. “How deep is the Russian influence?”

Committee members say the process could stretch on for years, and complain about delays in the release of documents and gaps in record keeping.

Documents already made public in freedom of information requests show the close relationship between Nord Stream executives and state lawmakers, and how local officials sometimes acted on the company’s behalf.

In a November 2020 email, Christian Pegel, then the energy minister for Mecklenburg-Western Pomerania, wrote to the head of the state chancellery attaching the statutes for what was supposed to be an independent foundation. He flagged that Nord Stream executives had issues with the draft.

“They had three changes on their minds which I have included and highlighted in yellow,” he wrote. One stipulated that Nord Stream 2 should be able to hold two positions on the board of trustees.

Later that month, Nord Stream requested that one of its representatives “passively” listen in to a briefing on the foundation between the chancellery and journalists.

“The foundation was a farce,” said Damm. “They wanted to paint a picture that it was good for the people. It was greenwashing. It was dishonest.”

Under court order, the foundation, headed by Schwesig’s predecessor in government, Erwin Sellering, has admitted to spending 165 million euros on contracts related to the pipeline. It even purchased a dredging ship. Sellering is fighting not to release information on the foundation’s business partners to the press, arguing in a case before Germany’s high court that it’s not subject to freedom of information laws. He is also battling a court order holding the foundation liable for millions in unpaid taxes.

A demonstration against the Nord Steam pipeline in Rostock on March 25. (Bernd Wüstneck/dpa/Picture Alliance/Getty Images)

But some details have emerged. In the Baltic port city of Rostock, local councilors have complained they were deceived in early 2021 when voting whether to lease part of their port for ships to maintain offshore wind farms “and other facilities.”

The Greens voted for it unanimously — only later to discover that the ships were working to finish the gas pipeline for a company reported to have been subcontracted by the foundation.

“I felt conned, appalled and frustrated,” said Greens faction leader Andrea Krönert, who lodged a formal complaint to the city administration. The administration said it was aware the contract was related to Nord Stream 2 and regrets the “misunderstanding in communication.”

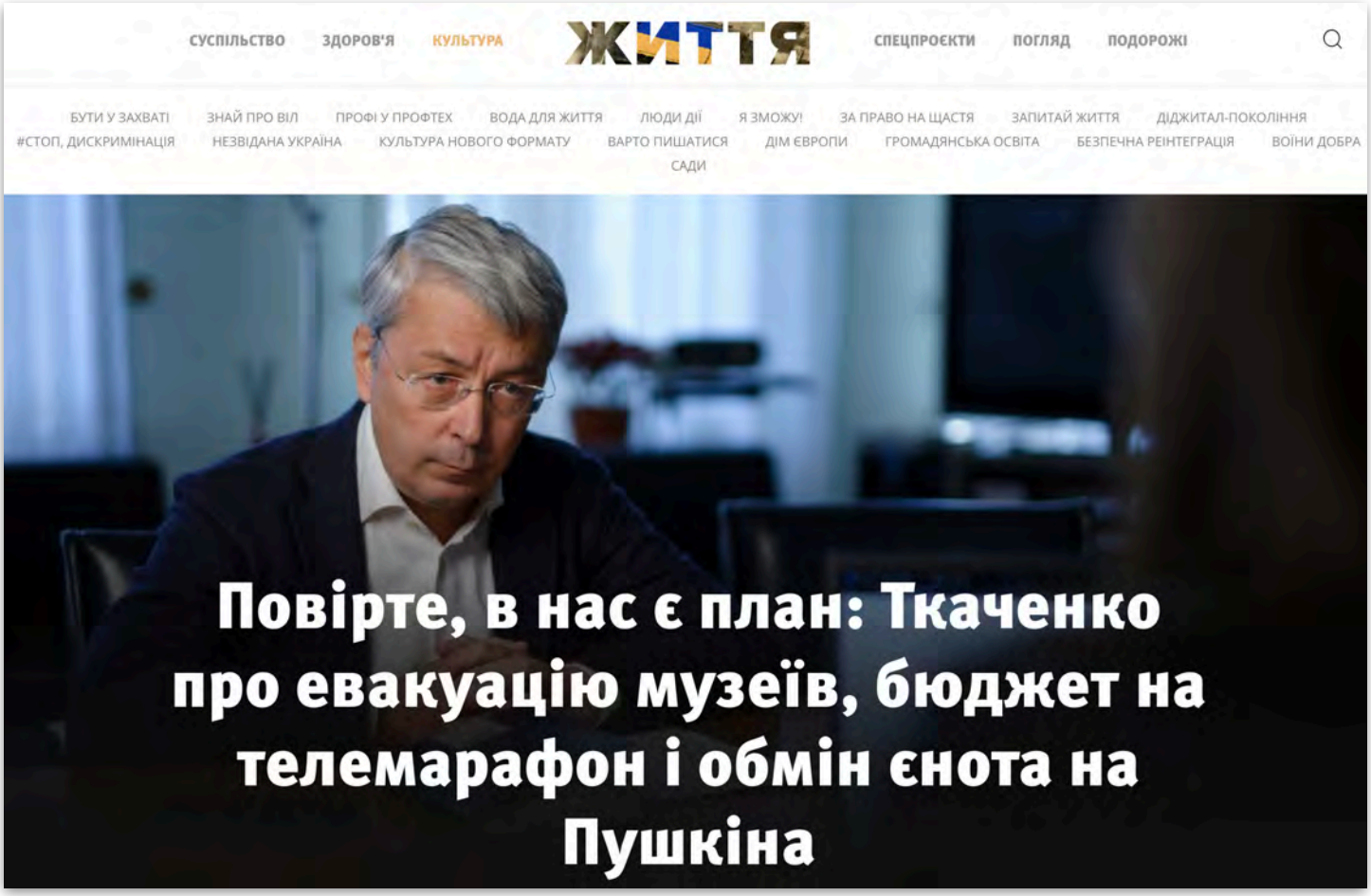
Krönert said such anomalies at a local level make her wonder what has happened elsewhere. “The bottom line is this is a democracy,” she said.

Mekhennet reported from Washington.

***

№ 1.020

Повірте, в нас є план: Ткаченко про евакуацію музеїв, бюджет на телемарафон і обмін єнота на Пушкіна

Катерина Хорощак

головна редакторка УП. Життя

Тетяна Пушнова

редакторка УП.Культура

2022-11-23

"Українська правда. Життя" поговорила з міністром культури та інформаційної політики Олександром *Ткаченком* про:

1) ***ситуацію з Довженко-Центром;***
2) ***чому цінні твори мистецтва не були евакуйовані зі східних і південних областей до 24 лютого та кого в цьому звинувачує Мінкульт;***
3) ***колабораціонізм серед діячів культури;***
4) ***скорочення бюджету на культуру на 2023 рік;***
5) ***збільшення бюджету на телемарафон та канали "FreeДом" та "Дом";***
6) ***як міністр ставиться до ідеї обміняти пам'ятник Катерині в Одесі на єнота.***

****

– Сьогодні тема Довженко-Центру – одна з найгарячіших. Звідки у вас, у Мінкульті, з'явилася ідея повернути собі ініціативу у вирішенні кризи в Довженко-Центрі?

– Це – комунікаційна проблема, тому що розказуєш-розказуєш, що Довженко-Центр не у нашому підпорядкуванні, а на нас все одно несеться. Довелося

зустрітися з Мариною Кудерчук, з Оленою Гончарук і знайти точки дотику, щоб ситуацію, яка склалася, привести до тями. Я сподіваюся, що домовленості про зупинення реорганізації та надання Центру статусу національного, які публічно підтвердило Держкіно, будуть виконані.

– У чому в цій ситуації зацікавлення і відповідальність міністерства?

– Нас турбує насамперед збереження спадщини, бо там є частина, яка присвячена музею, архіву. І саме цілісність інституції, наскільки я розумію, хвилювала громадськість першочергово. І забезпечення цілісності інституції, перевірка, зокрема, наявності колекції – це важлива складова, яка безпосередньо вже стосується міністерства.

– Ви не хочете повернути назад Довженко-Центр в Міністерство культури?

– Я більше хочу, щоб росіяни повернули, що вкрали.

– Це наступна частина нашої розмови.

Про скільки викрадених творів і з яких музеїв вам наразі відомо? І що ви з'ясували після деокупації територій на Харківщині й Херсонщині?

– Ми маємо справу напевно з найбільшим з часів Другої світової війни пограбуванням музейних колекцій. Але, **ми так само маємо справу з найбільшою евакуацією колекцій з часів Другої світової війни**.

> Ми не можемо зараз розповідати про це, але можемо точно сказати, що мова йде про десятки тисяч збережених експонатів, які були евакуйовані в безпечні місця.

Комісія щодо Херсона, яку ми спільно з місцевою ОДА маємо створити буквально днями, має дати чіткі відповіді на запитання щодо наявності і відсутності конкретних експонатів.

Наразі ці пограбування сталися в тих містах, куди окупанти потрапили в перший чи другий дні, так би мовити, після початку війни.

Коли вивозити фізично вже було неможливо, а **у нас механізму превентивної евакуації не існувало.**

> **Ті спроби, які я намагався робити 23 числа щодо Маріуполя, і це теж частина питання, наткнулися на непорозуміння місцевої влади, які сказали, що не потрібно сіяти паніку.**

Більшість музеїв не знаходиться безпосередньо в нашому підпорядкуванні, це підпорядкування місцевих органів влади, і нам потрібно взаємодіяти як з ними, так і з правоохоронцями стосовно цього питання.

Ми наразі готуємо деякі необхідні зміни до порядку евакуації, тому що ніхто ніколи цим впродовж 80 років не займався.

– А *чому ці зміни не були впроваджені до 24 лютого?* Було зрозуміло, що загроза з Росії є, і що війська стоять на кордоні. Навіть без законодавчих змін це можна було б організувати до початку повномасштабної війни.

– Так само, як можна було б евакуювати людей і багато ще деяких речей.

– У мене *питання стосовно Маріуполя насамперед – там не було евакуації і ми втратили, зокрема, музей Куїнджі*, його колекцію, правильно?

– Скоріш за все, так. Але, наприклад, якщо я був у Херсоні і міг на власні очі переконатися, то *інформація щодо Маріуполя* чи Мелітополя доступна тільки з відкритих джерел. Тобто **перевірити поки що неможливо**.

Ми звернулися до ЮНЕСКО, ЮНЕСКО поставило на контроль ситуацію стосовно превентивних заходів, щоб запобігти незаконному імовірному трафіку цінностей. Але з того, що ми знаємо, вони намагаються привозити ці цінності принаймні з Херсона до Криму. Крим же український. Тут виникає запитання.

– Хороша *маніпуляція*.

– **У мене враження, що у росіян це тактика. Тобто це стратегічне свідоме рішення грабувати українську спадщину**. Тому що вони точно знали, наприклад, у Херсоні, які саме речі вивозити. Очевидно, там не обійшлося без колаборації. **Вони йшли за списком і вивозили найбільш цінне. З краєзнавчого музею це ікони, монети, медалі, зброю. З херсонського музею – найбільш цінні картини**.

Вже **після перемоги зможу більш детально розказати, як і в який спосіб відбувалася евакуація** величезної кількості цінностей.

– Повернемося до Маріуполя. Маріуполь – місто, яке стоїть на лінії фронту вже не перший рік. З весни 21-го росіяни накопичували війська на кордоні, з весни 21-го були розмови, що вони хочуть на нас напасти. Мені важливо зрозуміти, *як міністерство реагувало на ситуацію, які політики розробляло щодо евакуації музейних цінностей*.

Можливо, ваша заступниця Катерина Чуєва як голова українського ICOM (Міжнародна рада музеїв) розробила якісь правила, політики, рекомендації для музеїв?

– Ми керувалися, власне, тими наказами, які ми могли видати для того, щоб евакуювати ті чи інші цінності.

Але тут **без співпраці з місцевими навряд чи щось можна було б зробити**.

Такий порядок мав би бути створений під грифом секретно, мала б надатися команда всім місцевим органам влади.

Але **було загальне бачення, що це призведе до паніки, і переважно більшість, на жаль, директорів музеїв категорично була проти переміщень цінностей, тому що вони вважали, що вони втратять ці колекції.**

– Але ж ці колекції не їхні? Цими колекціями вони не володіли.

– Вони належать до музейного фонду.

– Правильно – мінкульту.

– Але фактично розпоряджаються ними місцеві органи влади. Я вам більше скажу, уже під час проведення бойових дій на Сході тільки завдяки співпраці з правоохоронними органами і волонтерами нам вдавалося евакуювати з тих місць, де поруч були бойові дії, і то з боєм від директорів музеїв. Тобто вони, незважаючи на те, що бойові дії десь поруч, але можливість вивезти є, були категорично проти евакуації.

– *Окрім Маріуполя, яка ще влада місцева саботувала ваші прохання про евакуацію колекцій?*

– Я знаю про випадки в Харківській і в Луганській областях.

– Тобто *ви хочете сказати, що переважно політика «не розносити паніку» йшла саме знизу, а не від Офісу Президента?*

– Дивіться, **місцеві органи влади, керівники, і мери, і губернатори, казали мені саме так: "Не треба сіяти паніку для місцевого населення, у нас все добре".**

– Дуже хочеться почути, *як ви їх переконували*.

– Я можу розказати ситуацію з Маріуполем.

Я розмовляв з мером, з губернатором. І розмови з мером були на високих тонах, вони закінчилися нічим 23 числа.

І то, 23 числа це була моя ініціатива, тому що в пабліках побачив, як там починається мародерство.

– *Чи понесуть покарання ті люди, які саботували евакуацію або не забезпечували її? Наприклад, ті, про яких ви говорите в цьому інтерв'ю?*

– **Я думаю**, що **спільно з правоохоронними органами треба розбиратися в кожному кейсі однозначно**.

– Тобто *ви будете це ініціювати…?*

– "Розбір польотів" так, будемо ініціювати. Мало того, я повідомляв одразу в правоохоронні органи про деякі випадки, які траплялися.

– Ця *ситуація з неевакуацією колекцій* підштовхує Міністерство культури таки змінити наше законодавство або інші регуляторні практики? Адже війна триває, невідомо, куди вона буде рухатися. І *чи планує міністерство знайти важелі впливу на місцеву влади для того, щоб у потрібний час мати змогу евакуювати колекції, які належать музейному фонду?*

– Я трохи виправлю ваше питання: не неевакуацію, а евакуацію.

Тому що **переважна більшість того, що треба було евакуювати, вже евакуйована**.

А ті прикрі випадки, які стосуються територій, які були захоплені дуже швидко, призвели до того, що **нами підготовлені проєкти *документів*, які передбачають зміни до планів евакуації**.

Для того, щоб була конкретна співпраця різних відомств, органів державної влади на місцях, щоб можна було це робити злагоджено і швидко.

Що важливо:

> евакуйовані роботи передаються на зберігання до інших установ. І ***це має бути порядок і погодження з іншими установами***, які готові прийняти ці колекції.

– Частина територій уже звільнені, але немає гарантій, що їх не спробують захопити знову. *Чи є у вас план для того самого херсонського музею*, як має відбуватися евакуація у випадку, якщо знову піде наступ?

– 1) Наша комісія **почне** там роботу. 2) **У нас є план** щодо тих чи інших евакуацій. 3) **Я не хочу їх зараз розголошувати**, щоб не привертати додаткової уваги до цього питання. Але, повірте, 4) стосовно убезпечення, **в нас є і план В, і план С**.

– Як змінилися наративи місцевої влади, зокрема на звільнених територіях? Чи вони вже згодні на евакуацію на тих умовах, які ви їм пропонуєте?

– **Розуміння це я побачив**.

– ***Як ви збираєтеся шукати і повертати крадене?***

– **Є кілька механізмів як це зробити.**

1) По-перше, це суди. 2) По-друге – це накладання санкцій на російських культурних діячів, культурні заклади.

Ми так само піднімали питання стосовно тимчасових арештів тих російських цінностей, виставок, які знаходяться за кордоном. Тому що це також механізм впливу.

Але, безперечно, **найголовніша можливість повернути цінності – це наша перемога**.

> Тому що **тоді це питання буде вирішуватися в інший спосіб, в тому числі і завдяки репараціям** за збитки, які завдала культурній сфері Росія.

Хотів би нагадати, що у нас **понад 800** об’єктів **пошкоджені або повністю зруйновані**.

– Я правильно розумію, що усі музейні експонати будуть повернуті після війни, а впродовж війни це неможливо?

– Не потрібно нічого виключати, але я думаю, що найбільш вірогідно після війни.

– У МОН стверджують, що вони знають майже всі ***прізвища колаборантів, які співпрацювали з Росією. Чи є такі списки у вас?***

– Ми **складаємо такі списки** по закладах культури. Наприклад, у Херсоні, де я був, їх і шукати непотрібно. Колаборанти зняли зі стіни Херсонського драматичного театру всі портрети не колаборантів, а залишили тільки свої. Так що всі колаборанти зафіксовані на стіні.

– Давайте ще роз'яснимо *поняття «колабораціонізму»*. Чи буде Міністерство наполягати на визначенні колаборантами тих, хто співпрацював, але під примусом?

– У нас якраз почалася дискусія з цього питання.

Це привід для того, щоб проговорити з експертами, власне, що таке колаборація, щоб ми користувалися одними й тими самим наративами в цьому питанні.

Для мене очевидна колаборація директорки краєзнавчого музею в тому самому Херсоні. Вона не тільки відкрито виступила на підтримку окупації, але і керувала, власне, крадіжкою. Це класична колаборація.

Ті люди, які ховалися чи не приходили на роботу, це навпаки позиція супротиву. Багато в яких закладах культури це відбувалося і переважною мірою в Херсоні. Хоча там і були прикрі випадки колаборації, але для мене очевидно, що **переважна більшість представників закладів культури або супротивлялися, або не сприяли** окупації. Про це також треба говорити, тому що це мужність.

– До речі, в Херсонському художньому музеї директорка *назвала імена* колаборантів. Ви з нею спілкуєтеся?

– Я з нею провів багато часу в Херсоні. Так, там списки є, зокрема і колишня зберігачка цього музею, яка була звільнена, але потім приїхала звідкілясь з Росії і намагалася керувати процесом.

– Чи передбачений (і який) *бюджет на відновлення і повернення* експонатів?

– Ми почали процес в Херсонському художньому музеї. Я привіз туди картини Національної спілки художників, які спільно з музеєм закликають, хто може надати можливість купити картини і провести відновлення у такий спосіб колекції художнього музею.

Але у нас тут стоять більші виклики.

Дуже багато зруйнованих чи пошкоджених закладів культури. Нам потрібні кошти на дуже прозаїчні речі: як зберегти стіни, дахи, вікна, яким чином забезпечити заклади культури генераторами. Я радий, що десятки мільйонів доларів через різні джерела вже поступають на наші заклади культури. Але цього замало. Я вже мав розмову з генеральною директоркою ЮНЕСКО і дуже просив їх прискоритися в цьому питанні. Допомагають і колеги, і

міністри культури переважно Європейського Союзу. Так що цей процес йде, але нам потрібно набагато більше.

– А *скільки передбачено на цю діяльність грошей* в державному бюджеті – на відновлення, консервацію пошкоджених музеїв?

– ***Бюджет на відновлення*** координується Міністерством регіональної політики.

Ми в координації з ними складаємо списки, і списки є також у ЮНЕСКО, як і в багатьох інших країнах.

Всього бюджет, який був прийнятий, але ще не підписаний – 8,7 млрд гривень.

1) Нам вдалося зберегти переважною мірою фінансування і для збереження культурної і архітектурної спадщини.

2) З'явилися нарешті кошти для УКФ, для Українського інституту книги. Нам в цілому вдалося зберегти бюджет для закладів культури.

Тобто, **культура під час війни працює**.

– *Ми говоримо про повернення украдених цінностей в юридичний спосіб. Який бюджет на це передбачено?* Чи він уже прорахований, чи вже створені комісії, які над цим працюють?

– Нам потрібно для початку зафіксувати, що, власне, було зроблено.

Тому ***комісія з фіксації***, що було вкрадено, **розпочне роботу найближчими днями.**

Вже після цього розуміти:

і 1) механізми, і 2) джерела фінансування для повернення цінностей. Спочатку потрібно зробити ревізію.

– Тоді по цифрах: скільки виділили на 1) УКФ, на 2) Інститут книги і на 3) інші видатки?

– На 1) збереження культурної спадщини 459 мільйонів, 2) Український інститут нацпам'яті – 54 мільйонів, 3) діяльність Інституту книги – 86,9 млн, 4) забезпечення музеїв – 858 млн, 5) Український культурний фонд – 206 млн. Так само є 6) фінансування НСТУ.

– *Національна суспільна телерадіокомпанія* в якому обсязі?

– **1,5 млрд**.

7) Робота театрів і художніх музеїв – 2,1 млрд. 8) Діяльність Державної служби з етнополітики – 14 млн, 9) Агентство з мистецтв – 16 млн.

Також сума передбачена на 10) реставрацію чи ремонт – 54 млн, 11) заклади шкільної, позашкільної та середньої освіти, вищої освіти у сфері культури – 1,1 млрд і 12) **1,9 млрд на інформаційну безпеку**.

– У нас кардинально зменшилися фактично всі видатки, окрім *інформаційної безпеки*. Правильно?

– У нас не зменшилися видатки кардинально. Там в середньому на 10-15% зменшилося.

– А *наскільки збільшився бюджет на інформаційну безпеку і що туди входить?*

– Це роботи, пов'язані з 1) підтримкою наших медійників, 2) **телемарафону**, 3) можливості замовляти, виготовляти продукцію аудіовізуальну, зокрема, імовірно, і 4) документальні фільми.

– Тобто *марафон буде існувати* в такому вигляді, в якому він існує зараз?

– **До перемоги.**

– А *чому Міністерство культури не задовольняє робота суспільного мовника* в цьому напрямку?

– Я хочу нагадати, яким чином **марафон було створено на початку війни, буквально на другий день.**

Була ініціатива самих каналів, у нас був досвід, здається, 16 лютого, коли був об'єднавчий телемарафон щодо загрози війни. І, власне, **така ідея виникла для того, щоб мати точне джерело отримання інформації**. Якщо ви пригадуєте перші дні, всі були перелякані, і сам факт існування марафону, коли провідні канали об'єдналися, був фактором надії, щось на кшталт того, тому що я всюди, куди не їхав, бачив цей марафон.

– Безперечно, перші місяці це було дуже сильно. Але минуло вже майже дев'ять.

– У марафону досить великий ступінь довіри, це понад 70-75%. Я, чесно кажучи, не пригадую інших засобів інформації, які б мали такий ступінь довіри. Це все ж таки незалежні редакції. Тобто у кожної є свій н'юзрум. Наприклад, НСТУ транслює всі інші канали. І те саме НСТУ в результаті

діалогу редакції теж здійснює вплив, так би мовити, на марафон, запроваджуючи ті чи інші практики, які притаманні саме суспільному мовнику.

І найголовніше – це **покриття. Покриття шести основних каналів дає можливість бачити Марафон фактично 100% населенню** там, де є можливість проводити мовлення. І, до речі, в Херсоні скоро мовлення буде. Ми привезли спеціальне обладнання.

– А чому ви цю можливість не використаєте для розвитку саме *суспільного мовника?* Тим більше ви говорите, що марафон теж незалежний мовник.

– **Фінансування НСТУ досить серйозне – 1,5 млрд.** Я думаю, що більшість комерційних каналів мріяли б, щоб у них був такий бюджет сьогодні. Падіння рекламного ринку – десь 80%, їм важко, іде скорочення людей.

Нам під час війни потрібно підтримувати і наших українських медійників. Нагадаю, що у росіян ці витрати складають десь 600 млрд впродовж останніх років і вони суттєво збільшили фінансування своїх ЗМІ під час війни.

Ми теж на війні, на інформаційній війні, і повинні підтримувати наших мовників.

Будемо також збирати кошти наших донорів, тому що у нас є, крім марафону, ще й російськомовний канал "FreeДом", який мовить на весь світ, і переважна більшість глядачів, 57% в YouTube у "FreeДом" з Росії. І вони часто потрапляють у списки найбільш популярних відео за переглядами Російської Федерації.

– А скільки фінансування "FreeДом"? У нас 1,9 млрд іде, я так розумію, приватним телеканалам на марафон…

– 1,9 млрд включає в себе фінансування і FreeДом, каналу "Дом", тобто це загальна сума.

– А навіщо нам "Дом"? У нас є "FreeДом" і ще "Дом"?

– А ви Дом бачили останнім часом?

– Не бачила.

– **Подивіться** останнім часом, **ви зрозумієте, навіщо**.

Він став українськомовним, у нього є можливість завдяки передавачам мовити зокрема і на окуповані території, і території, які знаходяться в зоні, поруч з

бойовими діями. Ще раз хотів би підкреслити, ці кошти не йдуть приватним телеканалам, вони йдуть на створення продукту.

– Тобто ми оплачуємо цей продукт. А чому тоді у нас існує паралельно і НСТУ, і "Дом"?

– Різні цілі. Це взагалі міжнародна платформа іномовлення.

– "FreeДом" чи "Дом"?

– "FreeДом". Ну і, власне, він і називається підприємство Міжнародна платформа іномовлення.

– А ми мовимо ним на наших територіях?

– "Дом" ми мовимо через супутник і в деяких місцях, які знаходяться поруч з лінією зіткнення.

– А чому цю функцію не віддати на НСТУ і не зекономити?

– Нагадаю, ідея створення "Дому" полягала в тому, щоб вести спеціальне мовлення для окупованих територій. І це різні цілі. Дуже часто такі організації виокремлені, той самий, перепрошую, Голос Америки чи Радіо Свобода. Вони не є частиною публічного мовлення Сполучених Штатів.

– Ну, у США публічне мовлення не особливо впливає. ***Тобто ми, якщо дивитися на бюджет Міністерства культури ідеологічно, зменшили всі видатки, окрім видатків на інформаційну політику, правильно?***

– Ми фактично зберегли фінансування. В умовах війни це надзвичайно важливо – зберегти. Зменшення на 10%, повірте, в умовах війни це ще за щастя.

– Якщо врахувати інфляцію, то це буде трохи більше.

– Так. Але у бюджету переважна більшість коштів, як ви знаєте, йде, власне, на те, щоб ми продовжували чинити опір, на Збройні сили України. І тут для нас виклик іншого характеру, ми ставимо питання перед нашими країнами-донорами щодо надання коштів для підтримки наших закладів культури. Не тільки державних, але і приватних, муніципальних тощо. У мене буде онлайн-зустріч міністрів культури та медіа Європейського Союзу. Я попередньо проговорив один цікавий проект, яким чином ми можемо суттєво отримати підтримку з бюджетів європейських країн. Якщо вдасться, найближчим часом розкажу.

– Якщо ви дивилися моніторинги Детектор медіа, вони з'ясували, що за останні місяці на "FreeДом" не надавали жодного слова депутатам інших фракцій, окрім Слуги народу. Лише у жовтні туди запросили Гончаренка з фракції "Європейська солдіарність". Чому так?

– Наскільки я знаю, переважно у "FreeДом" виступають не стільки навіть українські політики, скільки ми намагаємося шукати людей, тому що це робота переважно на російську аудиторію. Я перевірю, я не бачив цього моніторингу, чесно скажу.

– Також Детектор Медіа порахував кількісно гостей з різних фракцій на марафоні і з'ясував, що таких гостей, наприклад, з опозиційної фракції Порошенка не було в ефірах телеканалу "Інтер" і телеканалу "Україна" (коли він ще існував). Чи зараз якось ситуація міняється?

– У мене була дискусія з депутатами напередодні ухвалення бюджету, і вони мені задавали те саме питання. Я якраз підготувався, одразу показав, скільки було людей за останні пару тижнів з однієї фракції. Хотів ще раз наголосити – це все ж таки не парламентський канал. І якщо ви подивитеся на переважну кількість людей, які там виступають, насамперед це військові, при чому експерти різних точок зору.

– І народні депутати.

– Це військові, представники регіональної влади, в тому числі мери, глави обласних адміністрацій, а вже потім ідуть депутати. Тобто перевага надається тим, хто може надати якусь корисну, цікаву, важливу інформацію. Депутати безперечно як представники обраного органу також присутні, але моніторинг я б також порадив провести і на інших каналах, які не входять в марафон, і подивитися дуже цікаву картинку, яка є там.

– Про "Прямий", "Еспресо" і «5 канал» в марафоні. Ви їх візьмете чи ні? Чому?

– У нас була дискусія з колегами на початку війни стосовно того, яким чином можна долучитися. На жаль, спільної точки зору ми не дійшли, спільних принципів

– Чого вам бракує?

– Марафон створювався тоді, коли є рівна репрезентативність, одні і ті ж правила. Я думаю, що тут подальших рішень не треба, тому що все одно канали, які ми назвали, транслюють марафон. І друге – все ж таки рішення щодо участі в марафоні приймають канали, а не міністр.

– Тобто вони не хочуть брати участь у марафоні?

– Згоди не дійшли.

– Від інформаційної політики перейдемо до ідеологічних питань. Ви рекомендували по всій Україні перейменувати вулиці на честь Пушкіна, Маяковського, інших російських діячів. Але у вересні ви були проти закриття музею Булгакова. Чим Булгаков настільки важливий для української культури?

– **Ми створили експертну раду при міністерстві з питань подолання наслідків русифікації і боротьби з радянським тоталітарним минулим.** Хоча цей орган має дорадчий характер, але я радий, що в ньому зібралися абсолютно різні люди, які намагаються дискутувати, знаходити відповіді на питання, які зараз турбують. І в цій площині рішення ми ухвалюємо консенсусом.

Наприклад, коли обговорювали вулицю Пушкіна, ні в кого не було сумнівів, рекомендації носили чіткий, однозначний характер.

Коли в нас була дискусія про Булгакова, точки зору розділилися, консенсусу нема. І серед аргументів, які наводилися щодо самого музею, хочемо ми цього чи не хочемо, але це музей. Це не вулиця чи пам'ятник, це все ж таки музей, і в музеї є можливість працювати з музейним простором, з наративами самої експозиції.

І той факт, що Булгаков – досить відомий письменник і шанований не тільки на території колишнього Радянського Союзу, говорить про те, що музей має право на існування, тим більше він був киянином. Тобто аргументи такого характеру також звучали, і я якраз прихильник такого характеру аргументів. Але рішення ми не ухвалювали на експертній раді, тому що точки зору розділилися на дискусії.

– І коли можливе рішення стосовно музею Булгакова?

– Ми не в праві ухвалювати за Київ такі рішення. Наші рекомендації носять консультативний характер. Тобто це точка зору фахівців, мистецтвознавців, істориків, культуро знавців.

– Тобто комісія не винесла своїх рекомендацій?

– Не винесла через відсутність консенсусу.

– А Міністерство буде розробляти якісь свої політики і рекомендації стосовно неоднозначних історій по всій Україні?

– На останній нашій нараді була дискусія, що робити з, наприклад, пам'ятною дошкою російськомовному письменнику Віктору Некрасову, киянину. Щодо Некрасова переважаючою точкою зору було те, що її варто залишити. Тому ми домовилися принаймні щодо Києва щодо неоднозначних рішень окремо скласти список і по ньому подискутувати.

– До речі, повертаючися до теми Херсона. З місцевого зоокуточку росіяни вкрали єнота. Яке ваше ставлення до ідеї обміняти пам'ятник Катерині в Одесі на викраденого єнота?

– Не тільки єнота, а і картини поверніть разом з єнотом. Ми можемо, до речі, оці всі пам'ятники Пушкіну, які зараз масово переміщають в інші місця, запропонувати обміняти на те, що було вкрадено, включно з єнотом.

– Тобто *пам'ятники Пушкіну не є спадщиною для Міністерства культури?*

– Там є пам'ятки, які належать до спадщини, якщо вони занесені в реєстри.

– *Житомирський занесений* – він був одним з найстаріших в Російській Імперії.

– Тоді він має бути перенесений до музею чи зберігатися на якійсь окремій ділянці.

> Але багато цих пам'ятників, ми знаємо, що вони робилися під кальку, і в Катерині, наскільки я пам'ятаю, оригінальних елементів залишилося дуже мало.

І важливий момент, який я хотів би додати,

нам вже вдалося ввести санкції проти більшості російських каналів в цивілізованому світі. Ми на цьому не будемо зупинятися. Так само, як і санкції проти багатьох культурних діячів та російських інституцій.

– А хто на черзі в планах для санкцій?

– **Є списочок** ще певних російських каналів, які потребують санкцій. **Так само нами складені списки і діячів культури, пропагандистів** типу Нетребко, на яких, ми вважаємо, варто накласти санкції, щоб вони більше не мали можливості виступати в цивілізованому світі. Для цього потрібні скоординовані дії як країн ЄС, так і країн G7, для того, щоб ці санкції були накладені.

Так само ми підняли питання, щоб країни G7 звернули особливу увагу на присутність ***Russia Today***, якого вже немає, правда, в цивілізованих країнах,

але він активно присутній в країнах Африки, Латинської Америки, арабського світу. Щоб був діалог з цими країнами, тому що вони реально складають загрозу, сіють хаос. І це питання інформаційної безпеки і для цих країн також.

***

№ 1.021

Как вырваться из порочного круга саморазрушения и самобичевания. Украина: уроки стран, выбравших свободу

Состояние транзита к устойчивой рыночной экономике 2022

Страна	Конкурентоспособность Competitive		Управление Well-governed		Экологичность Green		Инклюзивность Inclusive		Устойчивость Resilient		Целостность Integrated	
	2022	2016	2022	2016	2022	2016	2022	2016	2022	2016	2022	2016
Чехия	6,79	6,64	7,32	6,98	7,14	6,56	6,97	6,67	7,48	7,53	7,98	7,88
Эстония	7,56	7,39	8,67	8,50	6,82	6,23	7,50	7,19	7,31	7,09	7,88	7,43
Венгрия	6,39	6,17	5,97	5,77	6,65	6,08	5,95	5,83	6,97	6,53	7,79	7,48
Латвия	6,45	6,20	7,31	6,83	7,10	6,24	6,81	6,44	6,97	6,80	7,10	7,36
Литва	6,22	6,44	7,86	7,26	7,03	6,42	7,00	6,93	6,94	6,57	7,49	6,98
Польша	6,33	6,52	6,88	7,34	6,82	6,45	6,81	6,62	7,62	7,37	6,96	6,66
Словакия	6,44	6,27	6,35	6,22	7,29	6,76	6,65	6,42	7,51	7,22	7,22	7,35
Греция	5,75	6,03	5,93	5,69	6,58	6,15	6,58	6,49	6,95	6,63	6,76	5,83
Румыния	6,33	6,14	6,18	5,97	6,44	5,87	5,92	5,85	6,59	6,24	6,34	6,01
Турция	5,79	5,75	5,92	5,97	5,29	4,98	5,20	4,89	6,69	6,62	5,78	5,85
Армения	4,81	4,33	6,35	5,81	5,70	5,32	4,78	4,52	5,45	5,05	5,48	5,08
Азербайджан	4,29	4,18	5,66	5,18	5,08	4,85	4,77	4,67	3,51	3,31	5,49	5,52
Грузия	4,71	4,38	6,29	6,47	5,33	4,98	4,97	4,73	5,13	4,42	6,34	6,10
Молдова	4,71	4,56	4,96	4,52	4,61	4,25	4,52	4,54	4,66	4,28	4,87	4,78
Украина	**5,00**	**5,04**	**4,36**	**4,10**	**5,50**	**5,05**	**5,44**	**5,23**	**4,81**	**4,10**	**5,46**	**5,13**
Казахстан	4,98	4,93	5,93	5,61	5,20	4,76	5,33	5,02	5,48	5,12	5,12	4,99
Кыргызстан	4,13	3,86	4,30	4,24	4,54	4,16	4,23	4,18	4,18	4,20	3,97	4,31
Узбекистан	3,69	3,38	4,71	4,59	5,04	4,38	3,84	3,71	3,54	3,13	4,75	4,00
Тунис	4,22	4,25	4,82	5,05	4,62	4,43	4,38	4,29	4,33	3,97	4,85	4,58

*Шкала от «1» до «10», где «10» - параметры стандартной устойчивой рыночной экономики.
Источник: Transition Report 2022-23. EBRD. November 2022 https://www.ebrd.com/transition-report-2022-23

Романчук **2022-11-27**

Свежий доклад Европейского банка реконструкции и развития (ЕБРР) Transition Report 2022-23. Business Unusual описывает состояние структурных реформ в 36 странах деятельности Банка. Среди них – все постсоветские страны. Россию и Беларуси исключили, как страны-агрессоры. Полезно сравнить состояние экономик, которые более 30 лет назад имели достаточно близкие институциональные стартовые условия.

ЕБРР выделяет шесть параметров устойчивой рыночной экономики:

1) конкурентоспособность, 2) управление, 3) экологичность, 4) инклюзивность, 5) устойчивость и 6) целостность.

В период 2016-2022 наибольшего прогресса по всем шести факторам добились Монтенегро, Армения, Литва, Эстония и Узбекистан. Меньше всего старались Туркменистан, Кыргызстан, Босния и Герцеговина.

Лидером по фактору ***«конкурентоспособность»*** является Эстония. У неё показатель 7,56 баллов из 10 возможных. Ни одна другая страна региона не преодолела даже 7 баллов. По данному фактору Польша имеет 6,33 балла, Словакия – 6,44, Чехия- 6,79, Венгрия – 6,39, Румыния – 6,33. У Украины – 5,0 баллов. Это значит, что она сорвала только низко висящие фрукты на пути создания конкурентоспособных институтов экономики. В данном факторе речь идёт о качественной судебной, правовой системах, инфраструктуре, защите прав собственности, регуляторной эффективности, налоговой адекватности, макроэкономической стабильности, а также о эффективных рынках образовательных, финансовых и медицинских услуг.

Лидером по ***качеству госуправления*** с большим отрывом также является Эстония – 8,68 баллов. На втором месте – Литва (7,86), третьем – Чехия (7,32). По данному фактору Украина имеет 4,36 баллов. Для сравнения у Албании 4,62, Грузии 6,29, Молдовы 4,96, Узбекистана 4,71. Хуже только у Туркменистана (2,71) и Кыргызстана (4,30). При таком состоянии управления государство может качественно выполнять только строго ограниченный объём функций. В первую очередь, в сфере государственной безопасности и защиты прав собственности. Именно такой подход позволит создать качественные институты современного государства. В таком состоянии Государству категорически нельзя заниматься производством, инвестициями, потреблением, выступать в роли кредитора и определять, кто достоин работать на рынке в особых условиях, а кому показать от ворот поворот.

По третьему фактору ***«экологичность»*** лидерами являются Словакия и Словения – по 7,29 баллов и Чехия (7,14 баллов). В странах, которые добились хороших результатов в сфере верховенства права, защиты частной собственности и экономической свободы появляются хорошие возможности для защиты природы. У Украины по экологичности 5,50 баллов, что отражает скорее произошедшую деиндустриализацию, чем сознательную ориентацию на новейшие технологии.

Четвёртый фактор – ***инклюзивность***. Именно по этому фактору эксперты установили наибольшую корреляцию с динамикой дохода на душу населения. Корреляция между факторами «экологичность» и «управление» не такая ярко выраженная. Опять лидером является Эстония с показателем 7,5 баллов. За ней идут Словения (7,06), Литва (7,0) и Чехия (6,97). У Украины – 5,44 балла. Здесь учитывается доступ к финансовым услугам, охват системой образования (высшее, техническое, тренинги) и занятость. Сегодня

человеческий капитал – это новая и нефть, и золото. Только относиться к людям нужно с уважением, и не навязывать через государство бюрократические интерпретации смыслов «выгодно», «эффективно» или «перспективно».

Пятый фактор – ***устойчивость***. Здесь оценивается энергетическая безопасность и финансовая стабильность. Здесь лучшая страна региона – Польша (7,62 балла). За ней в лидерах идут Словакия (7,51), Чехия (7,48 баллов), Словения (7,46) и Эстония (7,31). У Украины 4,81 балл, даже до половины не дотянули более чем за 30 лет трансформаций, которые, по сути дела, в значительной степени были топтанием на месте в рамках марксистско-кейнсианской колеи. После войны ключевое значение для успешного, быстрого восстановления страны будут иметь как раз инфраструктурные сектора экономики и финансы.

Наконец, по шестому фактору – ***целостность*** – лидером является Чехия – 7,98 баллов. В лидерах Эстония (7,88), Венгрия (7,79), Словения (7,25) и Словакия (7,22). У Украины 5,46 баллов, на уровне Египта, Иордании, Марокко, чуточку хуже Болгарии. Здесь учитываются качественные параметры инвестиционного климата, в том числе для привлечения прямых иностранных инвестиций. Оценивается также состояние транспортной и логистической инфраструктуры.

Среди стран, в которых работает ЕБРР, есть достаточно весомая группа государства, где весьма популярные идеи экономической свободы. В Топ-30 мира попали аж девять стран Банка. Это Эстонии (8-е место в Индексе экономической свободы-2022), Литвы (12-е), Латвии (16-е), Чехии (17-е), Румынии (19-е), Болгарии (23-е), Албании (26-е). Армения (11-е) и Грузия (15-е) также демонстрируют приверженность идеям свободного рынка. Получается, что 25% всех стран ЕБРР (9 из 36) входят в Топ-30. Представители именно этой группы стран лидируют на пути к статусу страны с устойчивой рыночной экономикой. Это высокая планка для любой страны, которая хочет войти в группу лидеров по темпам экономического роста, привлечения инвестиций, современных технологий и лучшего человеческого капитала. Примером для подражания является Эстония. Элиты этой страны решительно отказались от марксизма и взялись за реализацию стратегии построения устойчивой капиталистической экономики. У них получилось. В 1997г. Эстония в рейтинге экономической свободы была на 52-м месте, в 2022г. – на 8-м. Она попала в Топ-30 в 2003г. и с тех пор оставалась в списке самых экономически свободных стран мира. Одновременно эстонцы создавали конкурентоспособные институты Государства, но без вмешательства распорядителей чужого в сферу ответственности бизнеса.

Результат на лицо. По итогам 2022г. ВВП на душу населения Эстонии вплотную приблизится к $30 тысячам.

Украина входит в группу стран, в которых доминирует теория Государства всеобщего интервенционизма.

Среди их Молдова, Казахстан, Монголия или Азербайджан.

В 1990-ых в этой компании была Словакия под ярым марксистом Мечьяром, но потом, к счастью, она выбрала другие приоритеты – и, безусловно, оказалась в выигрыше, хотя и окопалась в зоне достаточно сильного государственного интервенционизма.

Румыния ещё дольше засиделась в зоне номенклатурно-силового коммерческого схематоза. Однако со второй половины 2000-ых эта страна уверенно взяла курс на экономическую свободу и предпринимательство.

Долго запрягала Болгария, которая попала под сильное влияние собственных марксистов, схематозников и российских олигархов. К счастью, и здесь уже всё больше понимают, что светлое будущее в тёмных лабиринтах модели всеобщего государственного интервенционизма не живёт.

В 1997г. в рейтинге экономической свободы Болгария была 87-й, в 2022г. – 23-я, Румыния была 101-ой, стала 19-ой, Чехия была 62-й, стала 17-ой. Украина же в 1997г. была 106-й, а в 2022г. стала 126-й.

Получается, что

1) **ни критерии экономической свободы, ни параметры устойчивой рыночной экономике для политических, экономических, управленческих элит страны не были приоритетными.**

2) **Под влиянием порочных, токсичных, диверсионных практик России украинские марксисты, сторонники Большого государства и откровенные агенты влияния более 30 лет водили Украину по порочному кругу саморазрушения и самобичевания.**

COVID и энергетический кризис расширил практику раздачи субсидий коммерческим организациям и физическим лицам.

Вновь популярными стали ценовой контроль, особенно на топливно-энергетические товары.

В ответ на повышение цен на продовольствие и энергию правительства практикуют раздачу энерго ваучеров, предоставление налоговых льгот, увеличение инструментов государственной помощи (в частности, для

производителей энергии из альтернативных источников), ограничение потребления энергии, усиление торгового протекционизма.

ЕБРР считает, что ценовой контроль и экспортные ограничения в странах зоны своего действия гораздо больше распространены, чем в развитых экономиках.

С начала 1990-ых постсоветские страны пошли разными путями.

> Те страны, которые сделали ставку на политическую, гражданскую и экономическую свободу, малое государство и интеграцию в мировую систему разделения труда выиграли.
>
> Их граждане имеют гораздо более высокие зарплаты, пенсии и качество жизни. У них гораздо выше производительность труда и эффективность использования ресурсов. У них лучшая экология, динамичнее рынок труда, прочнее институты национальной и экономической безопасности.

Украина более 30 лет шла другим путём.

Зашла в институциональный тупик, в котором главной силой оказались воля, ресурсы гражданского общества, обыкновенных людей и предпринимателей, а *не институты Государства*.

> Пора выучить уроки транзита от Совка/Госплана к свободному рынку. Война и очень высокая цена, которую платят украинцы, обязывает. **Сегодня выбрать свободу и капитализм – это уже не только и не столько рекомендация экономической науки и новейшей истории. Это моральный императив.**

Тех, кто после победы над Россией в войне будет настаивать на продолжении старого марксистского, схематозно-олигархического курса, по степени деструктивности и токсичности нужно приравнивать к вражеским диверсантам в тылу страны-героя.

***

№ 1.022

Сьогоднішній звіт Тома Купера спершу доволі невтішний, бо він сумує через ракетні обстріли, бекаути, традиційно нарікає, що Україні дають замало зброї… Утім, коли в другій частині переходить до конкретики – голос стає бадьорішим: тут і успішні дії наших ССО, і дезертирство російських мобілізованих, і фіаско їхніх спроб штурмувати Бахмут. Плюс постійні уколи куперівського сарказму…

Оригінал тут:

https://medium.com/@x_TomCooper_x/ukraine-war-26-november-2022-629e2e899806

За спільний переклад дякую Тетяна Саніна та Anton Shygimaga

ТОМ КУПЕР

ВІЙНА В УКРАЇНІ, 26 ЛИСТОПАДА 2022

Всіх вітаю! [Опубліковано 26.11 об 11.00 за Києвом].

Як же мені розпочати цей огляд…?

А, ну отак: війна – це пекло.

Саме тому завжди найкращою ідеєю є взагалі її не починати.

… це було просто нагадування для тих, які нарікають, що я не пишу звітів, не коментую нічого й не поновлюю впродовж останніх чотирьох днів. А ще для тих, котрі не можуть розслабитися й продовжують постити гострі «випади» проти моїх «анти-ізраїльських» коментарів у третій частині аналізу війни в повітрі [відповідні матеріали можна знайти на – перекл.].

Й оскільки я вже цього торкнувся, то додам трохи розширене своє попередження: все, що ви нижче прочитаєте, залишається повністю на ваш страх і ризик, а я не буду нести жодної відповідальності за будь-яку шкоду, завдану вам логікою, думками, фактами – або моїм сарказмом.

1. СТРАТЕГІЯ

За дев’ять місяців від початку цієї війни стає зрозуміло, якої колосальної помилки припустилося НАТО, вважаючи, що ця війна, рано чи пізно, вирішиться сама й що нема потреби підтримувати оборонні можливості України та її здатність завдати поразки російським окупантам. Тобто почали розуміти, що воювати задля прибутку (як було в Афганістані, Іраку та кількох інших місцях), а не задля перемоги – це повна фігня.

Навіть якщо «всього лиш» не надати Україні новітніх протиповітряних систем, внаслідок чого суровікін регулярно плюватиметься ракетами,українська інфраструктура зазнає такої шкоди, що мільйони людей опиняться без електрики, води та тепла – і то на кілька днів і при температурах від 0 до -5 Цельсія.

За іронією, принаймні з водою проблему можна вирішити: мешканці Києва, наприклад, збирають для цього сніг. Але як же з електрикою та теплом…?

Безпосередньою причиною для всього цього стала нова велика атака крилатими ракетами, що завдали удару по українських електромережах після 23 листопада. Згідно з даними українців, у ній було задіяно 10 бомбардувальників Ту-95МС, які випустили більш ніж 70 ракет. Як заявляють, більше 50 з них були збиті ППО, проте ті, що продерлися крізь захист, вирубали електрику майже в усій Україні та в більшій частині сусідньої Молдови. Найгірше, що цього разу пошкодження були такі суттєві, що більша частина Києва досі залишається знеструмлена.

Та що там, атака не лише відключила електромережу, водогін та подачу тепла, але ще й вразила газові підстанції в Харківській області. Неважливо? Ну, якщо ви не знаєте, що Україна значною мірою споживає власний газ, тоді, звісно, «неважливо»…

Крім негайних безпосередніх наслідків, таке масштабне нищення української інфраструктури буде мати серйозні наслідки для національної економіки: вона й так у стадії занепаду через війну, а тепер тим більше. Швидко шириться безробіття. Десятки лікарень виведені з ладу або й знищені, тощо тощо.

А тим часом, «темою дня» є стаття https://news.yahoo.com/us-stopped-poland-giving-ukraine-124100005.html , де сказано, що КНР (Китайська Народна Республіка) та США досягнули угоди: китайці вимагали від США, щоб Польща не надавала Україні МіГи-29, а натомість Китай гарантує, що путін та його головорізи [в тексті – «дірлеванґери»: Оскар Дірлеванґер керував особливо жорстоким підрозділом СС – перекл.] не застосовуватимуть ядерну зброю.

2. ТРЕБА ЩОСЬ РОБИТИ…

Але ж, цей, хіба «ми» тут, на Заході, не робимо все можливе, щоб підтримати Україну?

Тому от вам ще одна тема з рубрики «треба щось робити (тільки в жодному разі не оте, що насправді треба, будь ласка)»: Шольц запропонував розгорнути одну з німецьких ЗРК PAC-2/3 у східній Польщі. Маємо захищати Польщу, тому Шольц і багато інших зараз вимагають, щоби система, про яку йдеться, захищала також і частину неба над західною Україною.

Схоже, оці люди не розуміють, що навіть 10 ЗРК «Патріот» не змогли би завадити тим українським С-300, що прилетіли 15 листопада у Польщу,

вдарити по селу та вбити двох людей. Мало того, що ракети С-300 літають дуже швидко (5V55 на швидкості до 5,5 Маха), залишаючи надто мало часу на реакцію (особливо якщо їх ловити поспіхом під час бою), а ще й для того, щоб ЗРК «спрацювали», вони повинні бути добре розташованими. Ідеально для перехоплення таких ракет було б розташувати ЗРК «між» вхідною ракетою та її «ціллю». То може підкажете, якщо ваша ласка, як розгорнути німецький ЗРК PAC-2/3 між прикордонним селом у Польщі та Україною…?

Але зачекайте, ситуація покращується: по-перше, Меркель тепер наполягає https://twitter.com/nexta_tv/status/1596009534849286144 , що російське вторгнення в Україну «не було несподіванкою» (чули-чули, цікаво, чи вона консультувалася з директором BND [Bundesnachrichtendienst, федеральне розвідувальне бюро Німеччини – перекл.] перед тим, як зробити цю заяву?), а по-друше, навіть ЯКЩО (чи я повинен сказати коли?) німці розгорнуть будь-які ЗРК PAC-2/3 у Польщі або доставлять свої танки Leopard 2 до України, ніхто не сказав, що вони будуть придатними для використання.

Як давно підозрювали окремі журналюги, https://www.spiegel.de/politik/deutschland/ukraine-panzerhaubitzen-2000-wegen-ersatzteilmangels-ausser-gefecht-a-a9056b03-3c01-40cb-b495-611817741b21 виявилося, що міністерство оборони Німеччини забуло доставити запчастини для кількох Panzerhaubitze 2000, які вони надіслали в Україну, і це одна з головних причин, чому, фактично, жодна з машин зараз не в робочому стані. Звісно, відповідь Міноборони Німеччини така: ми нічого про це не знаємо. Тому що кожен порядний бюрократ знає, що якщо він досить глибоко засуне голову в пісок, то нічого страшного не станеться. А головне: хто б міг подумати, еге...?

І знову «війна — це пекло» — тепер і для німецьких бюрократів…

Нічого, це все неважливо. Важливо, що Німеччина програла з рахунком 2:1 у стартовій грі чемпіонату з футболу в Катарі. Запитайте путіна, він знає чому: через ЛГБТ. Усі знають, що відтоді, як Катар «дозволив» використання райдужних символів на своїх футбольних стадіонах, усі чоловіки в країні стали гомосексуалами…

Але, та-дам, уряд Ріші Сунака вивертається уперед і збирається врятувати ситуацію. Пишуть, що вони планують постачати гелікоптери Westland Sea King до України https://www.forces.net/ukraine/uk-send-ukraine-helicopters-first-time-conflict-began-unwavering-support .

… ех…

Я знову не знаю, з чого почати, але дозвольте спробувати.

Хоча немає сумнівів, що українці швидко навчаться обслуговувати та застосовувати ці гелікоптери, Sea King — це техніка 50-річної давності. Але ще питання: про який варіант ідеться? На фотографіях у цій статті зображено Sea King AEW.Mk 2. AEW означає «раннє попередження з повітря». Як видно з цієї «великої сумки, що висить збоку гелікоптера», ця версія оснащена оглядовим радаром Searchwater LAST і використовується для попередження про наближення ворожих літаків… або крилатих ракет.

На перший погляд, це, ймовірно, звучить «цілком логічно». На перший погляд здається, що ЯКЩО це таки буде Sea King AEW.Mk 2s, то ці вертольоти допомагатимуть захищати Україну від додаткових авіаударів росії. Проблема ось в чому: як і всі гелікоптери, Sea King AEW повільний і, зважаючи на великий розмір, його легко виявити, коли працює його радар. Крім того, радіус дії РЛС Searchwater (набагато) менший, ніж радіус дії ракети «повітря-повітря» Р-37М. Інакше кажучи: пілоти-перехоплювачі ВКС із задоволенням «шмальнуть» по ним із безпечної відстані.

Альтернативні ідеї варіюються від Commando (використовується для штурму) до «ванільного» Sea King HU.Mk 5s https://scramble.nl/military-news/sea-kings-for-ukraine , який використовується для транспортних і комунальних цілей. Гадаю, що останній варіант нададуть найбільш імовірно. Варто додати: це одне з багатьох випадкових рішень, які лише додають проблем у питанні постачання запчастин для України. З цієї точки зору рішення Хорватії пожертвувати всі свої 14 Mi-17 https://www.globaldefensecorp.com/2022/11/23/croatia-donates-fourteen-mi-8-transport-helicopters-to-ukraine/ Україні (зверніть увагу - Mi-17, без Mi-8, і це в обмін на надлишки Sikorsky UH-60 із США) мало сенс. Єдине, що дивує у цьому випадку – як то славетний президент Республіки Хорватія (і головнокомандувач збройними силами) Зоран Міланович не зіпсував цю ідею черговим своїм сміливим втручанням…

Загалом можна сказати, що НАТО «продовжує вести цю війну» без плану. Без жодної ідеї, як це закінчити.

Бо, ви знаєте, ідея забезпечити Україну достатньою кількістю систем протиповітряної оборони, щоб вона одразу могла себе захистити, а потім достатньою кількістю важкого озброєння, щоб українці могли вигнати путінських «дірлевангерівців» з країни, швидко припинити війну і покласти край стражданням... Ні, це «цілком неможливо»: настільки, що ніхто на Заході навіть не думав у цьому напрямку.

3. ВІЙНА У ПОВІТРІ

… що повертає мене до теми повітряної війни…

Загалом, російська авіація здійснює близько 150 вильотів на день, проте останнім часом нечасто атакує наземні цілі – головним чином, через погану погоду. І ви знаєте, вся ця крилата «чудо-зброя» з КБ Сухого не так вже й добре воює, коли погана погода, а тут ще й їхні екіпажі зараз мають вкрай погану підготовку. Отож, Су-25 активно збивають, щойно вони затримаються над лінією фронту на пару зайвих секунд https://youtu.be/EvCWN80D35w

Знову ж… хто б міг подумати…

Українські повітряні сили роблять трохи більше десятка вертолітних рейдів на день. Щодо винищувачів, то вже навіть звичного числа в 12-16 вильотів досягти не вдається. Це також через погану погоду, але й з інших причин, про які хіба напишу окремо (працюю над цим, але, вибачте, не все зразу).

Ще про сумне в зв'язку зі сказаним: видається, що українці втратили Мі-8 456-тої бригади в Донецькій області 1 листопада – разом із екіпажем, у складі якого був і командир ескадрильї. Скоріш за все, гелікоптер було збито зі значної відстані ракетою «повітря-повітря» Р-37М, випущеною з МіГ-31 або Су-35.

Я пишу «скоріш за все», бо точної ситуації не знаю. Як завше, українці про таке не кажуть, а «вишестоящі органи» в москві також мовчать – вони ж давно знищили всю авіацію ЗСУ… вже 14 чи 15 разів. Натомість, українські спецпризначенці активно проникають за лінію фронту й звідти коригують артилерійські удари по російських системах ППО – як у цьому випадку https://t.me/idu_na_v/4864 , коли було скориговано приліт снарядів М982 «Ескалібур», які знищили дві пускові установки ракет С-300 та їхній радар наведення. Іншими словами, ой як непросто зараз бути оператором російської ракетної системи: і по цілях важко втрапити, бо активно рухаються, і ще й ці ЛГБТ-сатаністи не дають втекти, навіть якщо сховатися далеко за лінією фронту.

4. БИТВА ЗА ДОНБАС

На великий подив численних людей (бо ж ніколи такого не бувало досі… ніколи-коли-коли, знаєте…) схід України нині перетворився на «багняні ріки». Падає сніг, проте ґрунт ще не промерз, тож всюди купа бруду, від Сватового на півночі, тоді у Бахмуті – й аж до Донецька та Вугледара на півдні. І бруд цей – глибокий, клейкий і заважає будь-якому пересуванню. До того ж, низькі хмари заважають працювати російським БПЛА, через що у скрутному становищі опиняється самісіньке ядро російської військової сили – їхня артилерія. Без БПЛА цілевказання артилерії ВСРФ знову зводиться до «ліземо на того дуба, аби ліпше розгледіти ціль». Ба більше, виявляється, в останні приблизно 10

років російські артилерійські системи не мали особливого розвитку… десь відколи путін прийшов до влади. Просто дивовижа…

В районі Сватового… насправді, без значних змін. Українці потроху просуваються – росіяни лякаються, обстрілюють всю територію артилерією, – і так по колу… насправді, новина тижня, яка поступово проступає у російських повідомленнях, полягає в тому, що ВСРФ втратили Макіївку в бою проти 80-тої десантно-штурмової бригади ЗСУ ще десь тиждень тому. Спершу йшлося про те, що цю «катастрофу» спричинили 11 перебіжчиків, але згодом виявилося, що весь 1823-й батальйон мобілізованих резервістів, приписаний до 150-тої мотострілецької дивізії відмовився воювати та втік з поля бою – після того, як його неодноразово обстрілювали різні підрозділи ВСРФ [не зрозуміло, чи Том Купер тут переплутав ВСРФ із ЗСУ, чи мав на увазі, що їх обстрілювали свої ж – перекл.]. До того ж, їхні командири також втекли – тож підрозділ залишився без постачання та боєприпасів.

«Поганим» видається не лише той факт, що цілий батальйон пустився навтьоки, і рф втратила це село – пак не те, що (ріденькі) резерви вкинули до бою, щоб завадити повному прориву лінії фронту, – а от що: на противагу численним українським повідомленням, які поширювалися раніше, видається, ніби тепер росіяни дійсно змушені застосовувати щось на кшталт «заградотрядів» – просто щоб стримати війська першої лінії від втечі; тепер вони справді стріляють по перебіжчиках та застосовують подібні методи контролю власних військ.

До речі, саме у Макіївці було знято те відео, яке вже понад тиждень невтомно обговорюють всі в інтернеті: на ньому група з 12 російських військових намагається здатися в полон, а потім один з них виходить з-за рогу та відкриває вогонь по українських військових https://mobile.twitter.com/noclador/status/1594727807422185473 . Ситуація є цілком очевидною та недвозначною від самісінького початку, але усі путінфани в один голос кричать, що це – умисний військовий злочин «укронацистів»...

… мабуть тому, що сам факт, що українці захищають себе від путінської агресії, вже є «військовим злочином» – від самісінького початку, що вже казати про знищення чергової російської БТГр у тому зіткненні.

Бахмут… після кількаденної перерви, цього тижня вірний путіну суровікін продовжив тратити гарматне м’ясо на чергові, цілком безглузді зєрґ-раш-атаки вздовж лінії фронту на північний схід, схід та південь від Бахмуту. Наразі більшу частину міста повністю зруйновано постійними обстрілами та авіаударами; захисники тримаються без особливих проблем (насправді, останнім часом, ми отримуємо дедалі більше відео з цього сектора); проте дедалі нагальнішою стає проблема забезпечення цивільних, що досі

лишаються у місті (включно із майже 300 дітьми), їжею, водою, електроенергією тощо.

Далі на південь… минулого тижня атаки росіян на південь від Авдіївки не припинялися, як і в трикутнику Павлівка–Вугледар–Мар'їнка. Завжди із однаковим результатом: у попередньому звіті я казав, що ніхто не знає напевне, під чиїм контролем наразі перебуває Павлівка. Гадаю, така оцінка є актуальною й сьогодні (принаймні на мою думку).

Тепер. Маю щодо цього одне важливе повідомлення для всіх путінфанів. Немає причин для хвилювання. Кожен гідний росіянин знає, що «укронацисти» постійно зазнають несамовитих втрат, тож тепер до бою кидають уже їхній «фольксштурм» [загони ополчення нацистської Німеччини, утворені в останні місяці II світової – перекл.], до якого вже залучають жінок та стариганів, а ще «5-ту хвилю» [певно, мобілізації – перекл.], яка постійно штурмує російські позиції… Так сказав рибарь [роспропагандист – перекл.]... вже разів 15–20… Через це мені так весело читати коментарі цього штибу, в яких російські військові екс… оххх… перти нарікають, що малі групи українських військових регулярно проникають крізь лінію фронту ВСРФ. [Ц-ц-ц] от уже ці українці: проводять витончені оперативні дії, уникають лобових атак, інфільтруються в російські порядки та блукають собі, аж доки не розвалять чергову російську позицію… ну хіба їм невтямки, що треба шикуватися охайненькими рядочками, на відкритому просторі, а тоді дзвонити росіянам, щоб вони вбили їх без труднощів – і війна закінчилася б за лічені дні?..

… далі, ЗСУ скоро вводитиме до бою ще більше таких «фольксштурмів», бо вони, на відміну від ВСРФ, постійно вдосконалюють програми підготовки своїх військових і в останні кілька тижнів сформували дві цілком нових бригади – зокрема, 77-му аеромобільну [на першому фото].

***

№ 1.023

Дайджест подій в Україні та навколо України від 26 листопада 2022

Головне

1) Перше і головне запитання - **чому "пункти незламності" не працюють?** Чи це "пукти зламності"? Чи чиновники знову вкрали всі гроші? І ще одне - чи ви вважаєте, що оте саме стадо дупутатів від партії лакеїв не доклалися до створення цієї ситуації? ото ж бо.

2) Минулий тиждень ще раз довів, що **агрохолдинги валюту до України НЕ ПОВЕРТАЮТЬ**. І чи не є це актом саботажу і роботою на агресора? (це запитання ставлю не тільки я).

3) ...отримувати надприбутки агрохолдингам щиро допомагають українські чиновники на чолі з президентом.

4) і саме цьому особливо цинічним виглядають заяви уркочиновників щодо Голодомору. Тому що вони - частина системи розкрадання країни.

Теми доби

1) Україна вшанувала День пам'яті жертв Голодомору.

2) У Києві глави держав та урядів країн ЄС зібрали €150 млн на ініціативу Grain from Ukraine.

3) Росія знову вдарила ракетами по Дніпру.

1. Війна

1-1) Фронт

• На кордоні з Білоруссю було затримано 6 нелегальних мігрантів із Бангладеш та Пакистану. До кордону їх доставили на автомобілі особи в білоруському однострої. Після перетину кордону мігранти мусили зателефонувати своїм кураторам та повідомити своє місцеперебування. Торік вони без успіху намагалися прорватися до Польщі.

• Російська артилерія щодня обстрілює українські населені пункти на прикордонній території Чернігівщини, Сумщини, Харківщини. З РСЗВ вранці 26 листопада обстріляно Вовчанськ.

• Українські війська ведуть наступальні дії на околицях Сватового на півночі Луганської області. У відповідь окупанти влаштували контратаку на Стельмахівку та завдали удару по позиціях ЗСУ батареєю важких вогнеметних систем ТОС-1А "Сонцепік".

• Тривають важкі зустрічні бої в районі траси Лисичанськ – Бахмут: у Верхньокам'янці, Спірному та Білогорівці, на околицях Соледара та Бахмута, а також на околицях Донецька – в Опитному, Невельському, Мар'їнці та Новомихайлівці. Українські війська та окупанти зазнають тяжких втрат.

• Лінія фронту в Запорізькій області не рухається з місця вже протягом пів року, російські війська збудували тут ешелоновану оборону щоби запобігти

наступу ЗСУ на Мелітополь і далі – до Азовського узбережжя, що дало б змогу перерізати сухопутний коридор до Криму.

• Росія знову обстріляла ракетами Дніпро. Вибух стався в приватному секторі, поранено не менш ніж 13 осіб. Вранці 27 листопада двома ракетами пошкоджено об'єкт транспортної інфраструктури в Кривому Розі. Дві ракети комплексів ППО С-300 вибухнули на території агропідприємства на околицях Запоріжжя. З території Запорізької АЕС обстріляно Марганець та прилеглі села на протилежному березі Дніпра.

Спікер Повітряних сил Ігнат заявив, що для прикриття України з повітря, армія вкрай потребує сучасних систем протиповітряної оборони та літаків – таких як багатофункціональні винищувачі F-15 та F-16. Щоб збивати балістичні ракети, підрозділам ППО потрібні потужніші системи – Patriot і SAMP-T.

• Нацполіція повідомила, що з моменту деокупації правобережної частини Херсонської області внаслідок російських обстрілів уже загинули 32 особи. Багато жителів вирішили евакуюватися в безпечніші райони країни, проте десятки тисяч людей залишаються в будинках, навіть за браком елементарних умов життя.

• Генштаб стверджує, що з 10 грудня в Росії розпочнеться нова хвиля прихованої мобілізації. Мобілізаційні заходи тривають і на окупованій території. Видання The Daily Beast повідомило, що ПВК "Вагнера" вербує до своїх лав студентів з Африки, які навчаються в російських вишах, погрожуючи в разі відмови позбавити їх стипендій або підвищити вартість навчання.

• На контрольовану територію повернуто через обмін військовополоненими 9 українських військовослужбовців та 3 цивільні особи.

1-2) Тил

• Україна відзначає День пам'яті жертв Голодомору 1932–1933 років. Цього дня багато українців запалюють свічки та беруть участь у загальнонаціональній хвилині мовчання.

МЗС України закликало міжнародних партнерів визнати Голодомор геноцидом українського народу та не допустити нових злочинів Росії – як воєнних, так і проти людяності. Президент Зеленський заявив, що колись Росія намагалася знищити Україну голодом, а зараз – холодом та пітьмою. Він наголосив, що українців не зламати, а Росію обов'язково буде притягнуто до відповідальності за Голодомор та воєнні злочини, які її вояки скоїли в Україні.

Зеленський заявив, що керівництво країни робить геть усе, щоб зупинити геноцид, який влаштувала Росія.

Зеленський із дружиною, прем'єр-міністр Бельгії Де Кроо та президент Литви Шимоніте взяли участь у церемонії пам'яті біля пам'ятника жертвам Голодомору.

Глава МЗС Латвії Рінкевичс заявив, що через 90 років після Голодомору Росія розпочала новий геноцид українців. Він закликав мир до перемоги над послідовниками Сталіна. Канцлер Німеччини Шольц заявив, що завдяки підтримці Заходу стає все більш очевидним, що Росія не тільки не має виграти цю війну, а й точно не здобуде перемогу в ній.

• Пресслужба Укренерго повідомила, що до ранку 26 листопада дефіцит потужності в енергосистемі скоротився до 25 %, а аварійні вимкнення все ще будуть. До системи під'єднано ще один енергоблок Хмельницької АЕС. За твердженням Міністра цифрової трансформації Федорова, 73 % базових станцій мобільного зв'язку вже відновили роботу.

Електроенергію подано до Херсону. Насамперед буде запитано об'єкти критичної інфраструктури – очисні споруди та помпова станція. Обладміністрація обіцяє під'єднати до електропостачання і житлові будинки протягом кількох днів.

За інформацією Київської міської адміністрації, 130 тис. жителів столиці досі не під'єднано до енергомережі. Чиновники стверджують, що водопостачання та мобільний зв'язок уже практично відновлено, поступово запускається опалення. Компанія ДТЕК обіцяє, що екстрені вимкнення світла в місті та області з 26 листопада триватимуть не більш ніж 5 годин поспіль.

Кияни масово скаржаться на погану роботу чи відсутність "пунктів незламності", які нанесено на офіційну мапу. Депутати від "Слуги народу" протягом вихідних перевірятимуть роботу 530 пунктів Києва, паралельно їм поставлено завдання розв'язати проблеми з обладнанням, логістикою та функціонуванням. Перевіркою 360 пунктів виявлено, що низка з них не працює і не забезпечена навіть мінімальними ресурсами. Глава фракції "Слуга народу" Арахамія поклав відповідальність за їхню неготовність на столичну владу.

На Дніпропетровщині перевищено ліміти споживання, знову запроваджено екстрені вимкнення.

Литва відправила до України 114 трансформаторів різної потужності, підготовлено до відправлення ще понад 130 шт. Також Україні буде надано пакет гуманітарної допомоги вартістю €2 млн.

• Кабмін затвердив законопроєкт про скасування державної підсумкової атестації випускників шкіл у 2022–23 навчальному році. Особливий порядок приймання до ВНЗ подовжено на 2023 р.

• Нацбанк минулого тижня знову збільшив продаж валюти – зі $166 до $401 млн, купив усього $7 млн. Такі обсяги свідчать про те, що агрохолдинги не повертають в Україну валюту за продане зерно, попри зростання обсягів відвантаження продовольства через порти "великої Одеси" "зерновим коридором".

2. Україна та світ

• У День пам'яті жертв Голодомору в Києві відбувся саміт із продовольчої безпеки, у якому взяли участь низка європейських лідерів. На заході було оголошено українську ініціативу постачання українського продовольства "Grain from Ukraine" до країн, які потерпають від голоду, штучно створеного Росією і який вона використовує як зброю. Глава представництва ЄС в Україні Маасікас заявив, що Єврокомісія та кілька країн Європи мають намір вкласти в проєкт значні суми.

Президент Угорщини Новак повідомила про виділення $3,5 млн, цим коштом буде закуплено 10 тис. т зерна та іншого продовольства, а також сплачено транспортування та логістичні послуги. Глава бельгійського уряду Де Кроо оголосив про готовність закупити сільгосппродукцію на €10 млн. Президент Франції Макрон звернувся до учасників саміту в режимі відеоконференції та повідомив, що країна планує купити збіжжя на суму €6 млн, на додаток до €14 млн, які вже перераховано Всесвітній продовольчій програмі ООН. Канцлер Австрії Шелленберг анонсував закупівлю зерна для Судану та Ефіопії на суму €3,8 млн. Японія закупить продовольство для Сомалі на $14 млн. Нідерланди сплатять постачання зерна на суму €4 млн, Бельгія вкладе в ініціативу €10 млн, внесок Німеччини становитиме €15 млн. Найбільші вклади в ініціативу зроблять Польща, яка закупить зерно на $20 млн, та Канада, яка надасть 30 млн канадських доларів через Всесвітню продовольчу програму ООН.

Прем'єр-міністр Шмигаль заявив про виділення 900 млн грн ($25 млн) на закупівлю пшениці та кукурудзи для Судану, Ємену, Нігерії та Кенії. Ініціатива передбачає відправлення з портів країни до 60 суден із продовольством для країн Африки та Азії, які потерпають від голоду.

До ініціативи доєдналися 22 країни. Після закінчення саміту президент Зеленський оголосив про залучення фінансування на суму $150 млн. Він заявив, що "зернова ініціатива" не працює на повну потужність через гальмування Росією руху балкерів з українським зерном турецькою протокою Босфор. У черзі на прохід коридором стоять понад 80 суден. Зеленський

запропонував створити "інституцію" зі штаб-квартирою в Україні (у Києві чи Одесі) для запобігання та реагування на основні світові загрози – безпеці, продовольчі та гуманітарні.

• Прем'єр-міністр Бельгії Де Кроо підписав із президентом Зеленським декларацію про підтримку членства України в НАТО та ЄС.

• Прем'єр-міністри країн "Люблінського трикутника" – Польщі, Литви та України – обговорили виклики, що стоять перед українською енергосистемою після завдання Росією ракетних ударів по інфраструктурі, а також постачання генераторів. Глави урядів закликали мир зробити спільною метою звільнення всієї території України.

• Президентка Угорщини Новак під час візиту до Києва заявила, що відповідальність російського президента Путіна за війну в Україні вже є очевидною для геть усіх. Вона наголосила, що Угорщина має 150 тис. причин зупинити цю війну – це 150 тис. угорців Закарпаття, низка з яких уже віддали своє життя за незалежність України. З її слів, війна має завершитись "справедливим світом"за столом переговорів для чого дипломатичні канали мають залишатися відкритими. Вона назвала "просто прагматичними відносинами" зустріч міністра закордонних справ Сійярто з представниками Ірану – вони нібито обговорювали "подовження економічної співпраці" між країнами.

• Президент Зеленський вважає, що ціна російської нафти не має перевищувати $30–40/барель, щоб це стало запобіжником агресії. Він впевнений, що за ціни нафти $65/бар Росія і далі отримуватиме надприбутки, які спрямує на війну з Україною.

• Міністерство оборони Великої Британії оголосило про підготовку 10 українських екіпажів для гелікоптерів Sea King. З таких вертольоти вже передано ЗСУ.

Міністр оборони Бельгії Дедондер повідомила, що Україні буде надано підводні безпілотні апарати та мобільні лабораторії для аналізу радіаційних, хімічних та біологічних проб.

• Колишній прем'єр-міністр Великої Британії Джонсон і далі активно підтримує України. Він закликав британських виробників медичного обладнання та медикаментів надати допомогу українським лікарням та збирає ліки та медичну допомогу Україні через організацію Circle Health.

• На східному кордоні Естонії працюють 5 українських прикордонників, які допомагають місцевим колегам, зокрема, беруть участь в опитуванні українських біженців, які перетинають кордон у пошуках притулку в ЄС.

• 28 листопада в Берліні міністри юстиції країн "великої сімки" обговорять механізми переслідування російських воєнних злочинців.

• У столиці Чехії Празі відбувся антиурядовий мітинг проросійських сил, у якому взяли участь кілька сотень осіб. Учасники вимагали відправити уряд у відставку, відмови від допомоги Україні, зниження ціни на енергоносії та відновлення їх постачання з РФ.

• У Казахстані склав присягу на посаду президент Токаєв. Він пообіцяв трансформувати країну в розвинену державу "зі справді демократичними інститутами". Він призначив перевибори до верхньої палати парламенту на січень. У столиці країни поліція затримала десятки людей, які протестували проти оголошення Токаєва президентом.

• Лідер Північної Кореї (КНДР) Кім оголосив, що має намір створити найбільшу ядерну силу світу та пообіцяв протистояти загрозі з боку США за допомогою ядерної зброї.

***

№ 1.024

Олег Устенко: Після війни економіка Україні *може* зростати на 15% на рік

2022-11-22

корреспондент.net

Валерія *Шипуля*

Радник Президента Україні Олег ***Устенко***

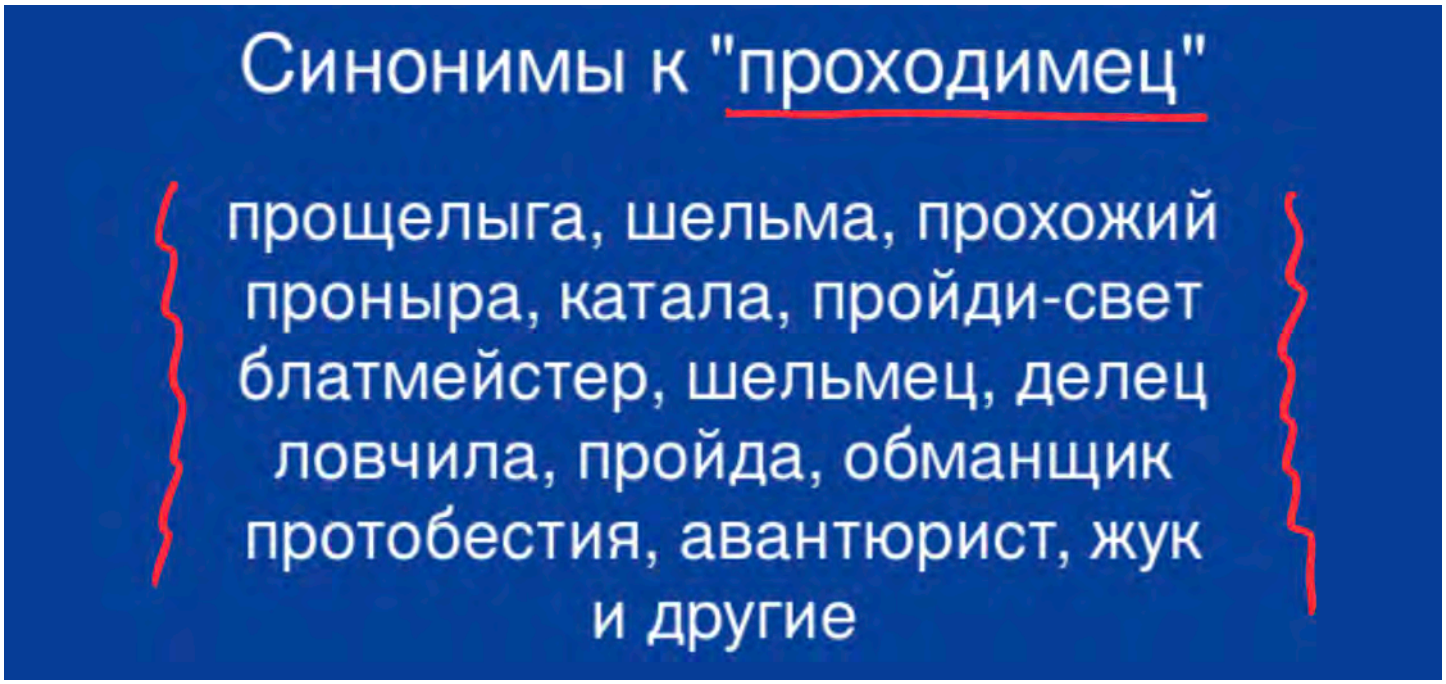
Устенко Олег Леонідович; к.ек.н. (1995); позашт. радник Президента України (з 05.2019, позашт.).

Н. 26.10.1969 (м.Київ)

Осв. Київ. ін-т нар. госп. (1986-90), "Економіка і упр."; к.ек.н. (1995); канд. дис. "Виробнича диверсифікація в умовах формування ринкових відносин (за матеріалами промисловості України)" (Київ. держ. ек. ун-т) 1990-92 - стажер-викладач, 1992-95 - аспір. каф. економіки підприємств, Київ. ін-т нар. госп. 1992, 1994 - дослідник, Швед. ін-т східноевроп. досліджень. 1995 - консультант, польське відд. Фукуа школи бізнесу. 1993-96 - викладач-консультант, RJR Nebisco Programe, м.Санкт-Петербург. 1995 - проф, Дюк ун-т, Півн. Кароліна. З 09.1996 - проф. катедри економіки підприємств, Міжреґіон. акад. упр. персоналом.

Війна між Росією та Україною точиться не лише на полі бою. Битва йде і між двома економіками, і чим сильніше українська, тим швидше до перемоги.

Радник Президента УкраїниОлег Устенко у інтерв'ю *Кореспонденту* розповів про важкі місяці війни для української економіки. Він впевнений: **після перемоги Україна відбудується, а економіка зростатиме небаченими до цього темпами**.

***

— Пане Олеже, окресліть, будь ласка, загальний *стан української економіки*: у чому наші головні *проблеми, чи є позитивні зрушення?*

— Зрозуміло, що під час війни не може бути нормального стану жодної економіки. Україна навряд чи є виключенням. Коли розпочалася повномасштабна військова агресія Росії проти України, то крім того, що вбивали наше цивільне населення, пошкоджували нашу інфраструктуру, ще й знешкоджували наші підприємства.

На своєму піку приблизно 50% наших підприємств або не могли працювати, або частково були зруйновані, або частина з них працювала не повний робочий день чи тиждень. Відповідно до цього можна було очікувати, що буде значний економічний спад.

Кінець кінцем, ми можемо констатувати, що протягом цього року українська економіка впаде приблизно на третину. Це найбільше падіння, яке взагалі відбувалось в часи нашої новітньої економічної історії. Починаючи зі здобуття незалежності в нас не було такого масштабного падіння. Навіть в 1990-ті роки: там було кумулятивне падіння набагато більше, аніж зараз, але якщо говорити про падіння за рік, то нинішнє падіння найболючіше. Якщо говорити по секторах економіки, то це і промисловість, і сільське господарство, і сектор послуг.

Якщо говорити про падіння такого масштабу, то на його фоні є додаткові негативні результати, і для решти економічних показників, таких як надходження до державного бюджету. Падіння економіки означає і те, що будуть скорочуватись надходження до державного бюджету. Коли зменшуються доходи до державного бюджету, то наступною частиною у цьому ланцюжку буде необхідність різкої зміни державних видатків.

Врахуючи це, - і було зроблено правильно, - було різке скорочення видатків. Де можна було, то їх просто зменшили або звели майже до нуля. Залишили лише дві великі статті: перша - це все, що стосується нашої безпеки та оборони, і ці витрати збільшили, друга - все, що стосується соціальної сфери, всі ті витрати лишили майже незмінними.

І навіть при цьому розкладі залишився великий дефіцит бюджету, і він за ці місяці достатньо швидко збільшувався. В нас був запас міцності, який дозволив нормально пройти найкривавіші перші тижні війни, в лютому і березні. А вже в квітні дефіцит бюджету показав, що він існує, він вагомий і треба шукати можливості покриття цього дефіциту. Не так багато цих можливостей в нас було, бо коли йде війна, то обмежуються можливості виходити на зовнішні ринки щодо запозичення капіталу. Цих можливостей просто не існує, і в цьому випадку єдине, яким чином можна було фінансувати дефіцит державного бюджету - це звернутись до наших союзників і отримати від них цю допомогу.

Союзники це розуміли теж, і ось чому весною цього року на першій великій зустрічі "великої сімки" вже після того, як почалась агресія проти України, канцлер Німеччини Олаф Шольц у своїх відкритих ремарках заявив про те, що Україну треба підтримувати по всіх напрямках, в тому числі і фінансовому, і дефіцит бюджету, який виник внаслідок російської агресії проти України, має перекритися за допомогою союзників.

Після цього почали лунати подібні заяви з боку лідерів інших країн. Доречи, з боку Вашингтону такі заяви почали лунати ще до зустрічі G7.І після цього для України одна загроза була нейтралізована - за рахунок союзників, які дали Україні можливість вистояти, з точки зору бюджету і бюджетної дисципліни, виконання державного бюджету.

— Які виклики отримала українська економіка?

— Треба віддати належне, що всі економічні інституції, які працювали і працюють в Україні, реагували швидко і більш ніж адекватно на ті виклики і загрози, які виникали.

Скажімо, якщо ми говоримо про Національний банк України, то від таких начебто маленьких, начебто дрібниць, які були запроваджені вже в перші години після початку бомбардувань нашої території росіянами, був великий ефект. Функціонувала банківська система, працювали банкомати, магазини продовжували приймати банківські картки. Були бомбардування, великі переміщення населення і військ - в ті часи величезних викликів їздили по всій країні банківські машини і завозили готівку і по банкоматах, і по банках. Це було важливо для того, щоб система продовжувала працювати, і вона вистояла.

До того ж, золотовалютні резерви країни на початок війни були на рівні більш ніж 25 мільярдів доларів. Це перекривало більш ніж три місяці нашого критичного імпорту.

Також були прийняті два вагомі рішення, які вберегли систему від краху.

1) В першу чергу це - ***фіксування курсу і створення групи критичних імпортерів***. Критичні імпортери, які зв’язані в першу чергу з постачанням військового обладнання, вони отримали фіксований курс, за яким проводили всі розрахунки. Всі інші користувались курсом, який в той час був на ринку. Це дало змогу зберегти наші золотовалютні резерви. Без цих заходів було би матеріалізовано ризик різкого скорочення золотовалютних резервів і від того могла початись глобальна девальвація гривні.

2) Друге важливе рішення - ***НБУ збільшив облікову ставку***. Це означало, що ситуація щодо інфляції знаходиться під ретельним контролем.

— Яка інфляція в України станом на зараз?

— Зараз точиться дискусія коло питання про те, що робити з такою високою інфляцією.

По факту, в нас рівень інфляції на кінець цього року складе біля 30%.

Треба розуміти, що коли мова йде про рівень інфляції, то це - усереднений показник. Він різний для різних верств населення. Але звичайно, що інфляція буде для всіх, і в середньому по країні вона складе близько 30% на цей рік. Зрозуміло, що по окремих видах продуктів вона буде набагато більшою, якщо йде мова про продукти харчування, але інфляція буде менше по непродуктових товарах.

Є багато причин, чому інфляція така висока.

Треба не забувати, що високий рівень інфляції є взагалі в світі. Якщо подивитись на найбільші економіки світу, то там інфляція на рівні біля 10%, якщо мова про ЄС та США. Є країни, в яких інфляція набагато більша, зокрема в Туреччині, де за результатами цього року вона буде на рівні, більш ніж 70%. Україна - це відкрита економіка і частково ми цю інфляцію імпортуємо собі. Коли зростають ціни на світовому ринку, вони зростають і у нас, особливо якщо мова йде про наші товари, які виробляються і продаються на світовому ринку, або товари, які ми закупляємо для наших власних потреб.

З іншого боку не варто забувати, що коли ворог знищував нашу інфраструктуру, він також знищує традиційні ланцюжки, якими ми користувались.

Плюс вартість пального зростала достатньо швидко, якщо порівняти ціни в довійськовий час і зараз, то різниця дуже помітна. Пальне - це один з важливих компонентів, який впливає на собівартість продукції, бо в будь-якій продукції частина собівартості - це транспортні витрати. Мало того, що логістичні ланцюжки стали більш тривалими, так ще й паливо здорожчало - і виходить, що собівартість продукції збільшується. Ці фактори також є драйверами інфляційного тиску, який ми відчуваємо.

Також відбулась девальвація гривні.

> Порівняйте той курсовий рівень, що був до війни і зараз - помітна різниця. Тобто, **девальвація гривні - це також джерело інфляції.**

— Ви казали про міжнародну допомогу. Хто з країн є нашим найбільшим "донором"?

— Є два важливих чинника.

Перший - це обсяг допомоги взагалі, який ми отримали.

Другий - терміни, в які ми отримуємо допомогу.

Наші витрати йдуть постійно, і дефіцит бюджету виникає постійно, кожного місяця, кожного дня. Для нас важливо, щоб економіка, державні публічні фінанси продовжували функціонувати. І тому дуже важливо, коли ми отримуємо цю допомогу. Що це означає на практиці? Коли Міністерство фінансів розраховує державний бюджет с розрахунком на міжнародну допомогу в якийсь певний місяць певного числа, то саме в цю дату він має отримати допомогу. Бо якщо він її не отримає, то це означає, що в нього буде так званий касовий розрив. Тобто він має зробити якісь певні платежі, а грошей на це немає. І це теж порушує стабільність фінансової системи. Тому дуже важливий як обсяг фінансової допомоги, так і її своєчасність.

Якщо говорити про індивідуальні країни, то дуже очікувано що найбільший союзник України в плані фінансової підтримки - це Сполучені Штати Америки. Від США, станом на середину листопада, ми отримали майже 10 мільярдів доларів прямої фінансової підтримки для нашого державного бюджету. Треба надати США належне: ми отримували ці кошти вчасно.

Велика допомога в плані державного бюджету надходила і від ЄС, як інституції. Але що стосується ЄС, то суми коштів ми від них отримували, але **не завжди вчасно**. **Це була проблема**, але наразі **вже пролунали заяви від голови держави Володимира Зеленського, що ми очікуємо на додаткові 2,5 мільярда в цьому місяці**.

Крім того, ми отримували кошти від багатьох країн, як членів ЄС, так і інших. Це крім того, що надходила загальна допомога. Там різні цифри, скажімо біля 1,5 мільярда євро від Німеччини. В той же час ми отримали по декілька десятків мільйонів доларів від таких країн, як, скажімо, Албанія. Тобто підтримка України достатньо широка. Країна допомагає, хоча може бути не в змозі допомагати фінансово в таких обсягах, як Німеччина, Великобританія. Доречи, дуже допомагає Великобританія, ми вже отримали від цієї країни близько 600 мільйонів доларів. Допомагають багато хто. У всіх є розуміння, що ці проблеми не пов’язані в Україні з якимись помилками чи прорахунками в економічній політиці. Ці проблеми виключно пов’язані з наслідками російської агресії проти України.

Теж правда, що ми отримуємо допомогу від міжнародних фінансових інституцій. Це й Міжнародний валютний фонд, і Світовий банк, і Європейський банк реконструкції та розвитку. Тобто багато інституцій нам допомагають.

— Чи є потенційні ризики при надходженні допомоги з боку наших західних партнерів, наприклад, зміна політичного клімату? Нещодавно точились дискусії про те, що після виборів в США для України зменшать обсяг допомоги…

— Є різні канали допомоги, зокрема військова.

Але ми зараз говоримо про допомогу стосовно державного бюджету.

Якщо ми говоримо про країни всього світу, без специфікації на окремій країні, то

перше, що треба пам'ятати:

> всі розуміють, що **проблеми, які виникають з нашим бюджетом, це проблеми, пов'язані з агресією. Це не проблема нашої економічної політики**.

Ми й так скоротили всі наші витрати там, де це можна зробити, але все одно залишаємося в зоні дефіциту.

Для розуміння:

> весь дефіцит бюджету, який ми прогнозували на цей рік, - мав би бути на рівні 7 мільярдів доларів. Це на рік. А по факту ми отримали внаслідок цієї агресії по окремих місяцях дефіцит в 5 мільярдів на місяць. І всі розуміють, від чого в нас виникла ця фінансова проблема.

Друге, на що треба звернути увагу, це всі, хто нам допомагає, громадяни цих країн підтримують Україну. Рівень підтримки нашої держави по світу (навіть за самими песимістичними оцінками) не менше, ніж 70%+. Тобто, більшість платників податків, більшість громадян підтримують нас. Доречи, рівень підтримки 70%+ є і в Німеччині, хоча інколи можна почути, що там рівень підтримки недостатній. Ні, як ми бачимо, це не так.

Третій фактор, і якщо мова іде про специфічні країни, то в Сполучених Штатах Америки рівень підтримки України поміж населення дуже високий. В нас є підтримка з боку двох партій, тому вважати, що в нас є якась зона ризику - я б так не казав.

Більш того,

> **— ми повністю відкриті і демонструємо майже в онлайн-режимі звідки кошти ми отримуємо для державного бюджету і куди ми їх витрачаємо.**

Тобто, **рівень контролю за державним бюджетом дуже й дуже високий.**

Ми це розуміли, і Міністерство фінансів реагувало дуже швидко, просто розуміючи необхідність повної ***транспарентності*** в використання коштів держбюджету, що підвищилась в рази з початку цієї великої війни.

Ми розуміємо, що партнерам треба знати, звідки кошти пішли і куди вони були направлені.

Тобто, **я не вбачаю ризиків для нашого фінансування**.

— Нещодавно ви сказали, що Україна неодмінно отримає 18 мільярдів євро від ЄС у наступному році, помісячно це 1,5 млрд, вже є відповідний графік. На що конкретно підуть ці кошти?

— Ми говорили з приводу того, як падала наша економіка протягом цього року. Ми очікуємо, що вона впаде на третину.

На наступний 203 рік ми очікуємо, що ситуація трохи покращиться.

Це відбудеться за рахунок декількох факторів.

1) З одного боку, ми звільнили частину наших територій, там запрацювали підприємства.

2) З іншого боку, частина підприємств, яка була під постійним обстрілом ворога, була переміщена на ті території, які не знаходяться в зоні постійних бойових дій. Особливо, якщо мова іде про наші підприємства, які було переміщено на захід країни. Також є багато випадків, коли підприємства перенесли в центр України, наприклад з Харківщини на Полтавщину. **Є певна адаптація бізнесу до цих складних умов. І від того ми очікуємо, що в наступному році економіка України покаже хоч і незначне, але все ж таки зростання.**

Є прогноз, який закладено до державного бюджету про ріст української економіки на 3-4%. Це незначне - після такого падіння,- але все ж таки зростання.

Коли в тебе є економічне зростання, то це означає покращення ситуації з державним бюджетом.

І є прогноз, що в наступному році дефіцит державного бюджету по місяцях вже не буде 5 мільярдів доларів, як в цьому році, а буде приблизно на рівні 3,5 мільярдів доларів на місяць.

Це все одно дуже високі показники, але менше в порівнянні з цим роком.

За весь рік це означає, що загальний рівень дефіциту бюджету, який має бути перекритий зовні нашими союзниками, на рівні 38 мільярдів доларів.

З цих 38 мільярдів 18 - це кошти, які Україна зможе отримати від Європейського союзу. Зараз неможливо сказати, на які саме програми підуть ці кошти, ні зараз, ні потім. Бо це дефіцит державного бюджету.

Тобто кошти, які йдуть на покриття дефіциту державного бюджету, вони взагалі дозволяють економіці функціонувати. Вони дають можливість фінансувати, наприклад, соціальну сферу, програм, які стосуються фінансування дефіциту Пенсійного фонду.

Коли ці кошти зайдуть, то будуть використані на всі потреби, які є в державному бюджеті. Вони перекривають дефіцит держбюджету. І це головне.

— Зараз точаться дискусії про те, що кошти - кредитні, і важко буде їх віддавати…

— Якщо мова йде про поточний 2022 рік, то ми отримували кошти у держбюджет і в вигляді грантів, і в вигляді кредитного ресурсу.

Звичайно, для нас більш привабливим варіантом є отримання коштів у вигляді грантів. Грант можна використати, але кошти не треба повертати і по ньому не треба сплачувати відсотки, на відміну від кредитного ресурсу. Коли ти береш кошти в борг, то треба сплачувати і відсотки, і повертати кошти.

На наступний 2023 рік ситуація складається таким чином, що наш борг буде складати приблизно стільки ж, скільки й наш внутрішній валовий продукт.

Це називається співвідношення боргу до ВВП, і в нас цей показник буде складати близько 100%. Це буде складати приблизно 150 мільярдів доларів.

> Але перше, на що б я звернув увагу, що таке співвідношення виникло не тільки тому, що ми брали в борг в цьому 2022 році і будемо брати в борг в наступному 2023.
>
> Це виникло в першу чергу тому, що в цьому році в нас було різке скорочення ВВП.
>
> В 2021 році наш ВВП склав 200 мільярдів доларів.
>
> Якщо б наша економіка не зменшувалась протягом поточного року, а залишалась на тому рівні, що в 2021-му, то співвідношення боргу до ВВП було б не 100%, а на рівні 75%.

Тобто,

— **в абсолютних цифрах борг збільшується, але й ВВП - зменшується.**

Але я не став би казати, що це є дуже загрозливим фактором.

Є багато країн, в яких співвідношення боргу до ВВП є більш загрозливим. Це, наприклад, Японія, співвідношення 250%, США - 150%. По Європі цей показник коливається в межах від 60% до майже 180%. Такі співвідношення існують в світі, і в нашому випадку я б не дуже переймався цією проблемою саме зараз. Наразі найголовніше - якомога швидше отримати нашу перемогу. А вже потім вирішувати проблеми, які пов'язані з боргом.

Всі проблеми, які пов'язані з боргом - їх можна вирішити.

Наприклад,

— **після перемоги наша економіка буде зростати дуже швидкими темпами.**

В такому разі ми зможемо дуже швидко розрахуватися по тому боргу, який виник внаслідок війни.

По-друге,

— **ми отримаємо компенсацію за ті дії, які скоїла Російська Федерація на території нашої країни.**

Вони винні нам вже наразі приблизно 700 мільярдів доларів за ті прямі збитки, які ми маємо в Україні внаслідок російської агресії.

Якщо додати туди ще й непрямі збитки, тоді загальна сума буде дорівнювати приблизно 1 трильйона доларів.

Вже заарештовано 350 мільярдів доларів золотовалютних резервів Центробанку РФ.

Вже ідентифіковано і потрапить під арешт приблизно 150 мільярдів доларів коштів так званої російської номенклатури. Їх теж перерахують на потреби України. Тобто є сума приблизно в 500 мільярдів, і, якщо буде необхідність, то частину її можна буде використати для погашення того боргу, який є в України.

Насамкінець, Україна є кандидатом в члени ЄС, і тут відкривається низка програм фінансової підтримки для країни-кандидата в члени ЄС. Та й те, що ми беремо зараз в борг, береться під мінімальні проценти.

Тобто,

— це не проблема, яка не має вирішення.

- Загалом, щодо співпраці України з МВФ: наскільки вона для нас критична - станом на зараз? Які є новини у цій царині?

- Ми завжди зберігали відносини з МВФ. Навіть коли вже почалась війна, то були постійні технічні консультації, в першу чергу з боку НБУ.

Також правда, що ті виклики, які в нас є стосовно нашої економічної ситуації, вони унікальні, і немає такого досвіду в МВФ, щоб говорити, що в них є достатня експертиза для оцінки розвитку нашої ситуації.

> В них є загальні знання з приводу економічної ситуації в Україні, і ми їх постійно інформуємо з цього приводу. Відпрацювало вже дві місії з питання відкриття можливої нової програми для України.

Я не можу коментувати цю ситуацію, лише можу сказати, що там є активні позитивні зрушення.

Ми очікуємо, що нова програма з МВФ буде відкрита для України. Це теж буде означати додаткову допомогу для України в цей складний період часу. В післявоєнний період ми зможемо говорити про інші програми, пов’язані з розвитком країни.

Наразі у нас ділові стабільні відносини з МВФ.

Наприклад,

> — нещодавно президент Зеленський провів телефонну розмову із директоркою-розпорядником МВФ Кристаліною Георгієвою.

Тобто є важливий месседж:

> — Україна підтримується з усіх можливих напрямків.

І МВФ є одним з напрямків, за яким в Україну йде підтримка, в додаток до ЄС, США.

- Щодо *післявоєнного відновлення України*: якими можуть бути механізми цього процесу, його терміни, та які основні напрямки?

- В післявоєнний час Україна може і буде показувати високі темпи економічного зростання.

Я вважаю, що **ми маємо орієнтуватись на темпи економічного зростання біля 15% на рік. Це значний відсоток, але це можна і треба буде показувати** після того, як були руйнування в економіці в період війни.

Економічне зростання буде підтримуватись за допомогою декількох факторів.

1) В першу чергу, **буде зростати купівельна спроможність громадян**. Від того є додаткові стимули для розвитку економіки.

2) Другий фактор, - це додаткові **державні видатки, які будуть направлені на стимулювання економіки**. Кошти, які будуть направлені на відбудову інфраструктури, це й додаткові робочі місця, додатковий стимул для будівництва, для будівельної галузі. Коли будуть відбудовуватись підприємства, то з'являться не тільки нові робочі місця, а й додатковий імпульс для розвитку економіки.

3) Також **з'являться можливості для інвестицій**.

Країна є кандидатом в члени ЄС, **в нас є програма дій, пов'язана зі вступом в Європейський союз**.

В плані економіки це дії, направлені на **покращення інвестиційного клімату**.

Це стосується того, на що нарікали вітчизняні й закордонні інвестори:

нам треба 1) захист прав власності, 2) якісна судова система, 3) зменшення адміністративних бар'єрів для ведення бізнесу.

Це все є в порядку денному для країни, яка приєднується до ЄС.

Україна не є виключенням, тобто — у **нас є цей порядок денний, який дасть можливість для покращень**.

І це стосується не тільки вступу до ЄС, **це те, що нам треба зробити для себе, щоб покращити інвестиційний клімат**.

Зараз багато інвесторів кажуть про те, що по закінченню війни для них перебування в Україні навіть не є питанням, вони не можуть собі дозволити не бути в Україні. Але це поклик душі, а нам потрібно створити такі умови, щоб інвестор лишився, а підприємства продовжили працювати.

Якщо адаптувати своє законодавство під європейське, то є можливість отримати багато інвесторів, а це - нові робочі місця й додаткові можливості для економічного зростання.

Зростання біля 15% на рік означає, що приблизно за 2 роки ми дійдемо до довоєнного рівня.

І теж правда, що **ми відбудовуємо все і будемо це робити на якісно новому рівні**.

Навіть **якщо ми кажемо про економіку післявоєнного часу - то це економіка більш якісна, технологічна, енергоефективна, більш незалежна в усіх розумінніях цього слова**.

Який сенс вібдудовувати підприємство, яке використовувало старі технології? Вже на тому місці треба будувати підприємство з новими технологіями. Чи є необхідність відбудовувати "хрущьовку"? Чи замість неї треба будувати сучасне енергоефективне житло? Тобто ми отримаємо сучасну економіку, збудовану за останнім словом технологій.

Крім того, **Україна є і буде на слуху у всіх інвесторів**.

Також правда, що **Україна буде швидко рухатись в бік Європейського союзу і має всі шанси швидко стати членом ЄС**.

Це означає багато можливостей, які відкриваються перед країною. Так, ми знаходимось в тунелі, але світло в кінці цього тунелю вже близько.

Україна зараз не просто має ці можливості, вона реалізує ці можливості.

Навіть не дивлячись на війну, яка йде.

***

№ 1.025

Почему полковник не был расстрелян?

2022-11-21

Андрей Пионтковский

При всей своей осторожности американцы никогда не осмелятся сократить военные поставки

Полковник Михаил Михайлович ***Ходаренок***, экс-начальник группы 1-го направления 1-го управления Главного оперативного управления Генштаба ВС РФ, опубликовал 3 февраля (!) 2022 года в "НВО" пророческую статью "*Прогнозы кровожадных политологов*"**.** По существу, это была аналитическая записка Генштаба ВС РФ, открыто направленная самому кровожадному политологу.

Завершалась она по-военному четкой и очень личной рекомендацией адресату:

"Вооруженный конфликт с Украиной в корне не отвечает национальным интересам России. Поэтому некоторым перевозбужденным российским экспертам о своих шапкозакидательских фантазиях лучше всего забыть. И в целях предотвращения дальнейших репутационных потерь никогда больше не вспоминать".

Вольнодумство дорого обошлось неравнодушному полковнику. На весь срок СВО кровожадные политологи приговорили его к заключению в скабеевском шапито. Но и в этом узилище скорби Ходаренок остался верен себе. Он выбрал роль бравого полковника Швейка при дубоватой подпоручице. Вот один из их последних *стендапчиков* :

– А что, товарищ полковник, у американцев-то поди уже заканчивается на складах оружие, какое они могли бы поставить Украине?

*– Ни х*** там не заканчивается. При желании американцы смогут завершить этот военный конфликт в самые кратчайшие сроки.*

Редко кому до Ходаренка-Швейка удавалось так кратко и исчерпывающе изложить суть переживаемого нами момента русско-украинской войны. Многие осознавали, но не отваживались признаться самим себе. Кровожадные политологи, на 9-м месяце своей беременности катастрофой лихорадочно сооружающие фортификационные сооружения в Крыму (!), живут в аду. Они не могут не понимать, что их власть, награбленные сокровища и сама их жизнь повисли на ниточке, которую держит в руках пожилой нерешительный человек в Вашингтоне. Они 24/7 яростно

проклинают этого человека и его страну, но знают, что тонкая ниточка может в любой момент обернуться для них жирной висельной петлёй и только робость коллективного Запада продлевает их агонию.

В самый кратчайший срок (по Ходаренку) или к весне (по Байдену) война завершится победой Украины. При всей своей осторожности, американцы никогда не осмелятся сократить военные поставки. Украинцы никогда не поддадутся на давление многочисленных "посредников" — всех этих маск, францисков, берлусконь и абрамовичей.

Не дадут им ATACMS и SCALPS, они разорвут ворогов голыми руками. Только на совести Запада навсегда останутся жизни тысяч (десятков тысяч?) украинцев, погибших в разрушенных русскими и иранскими ракетами городах.

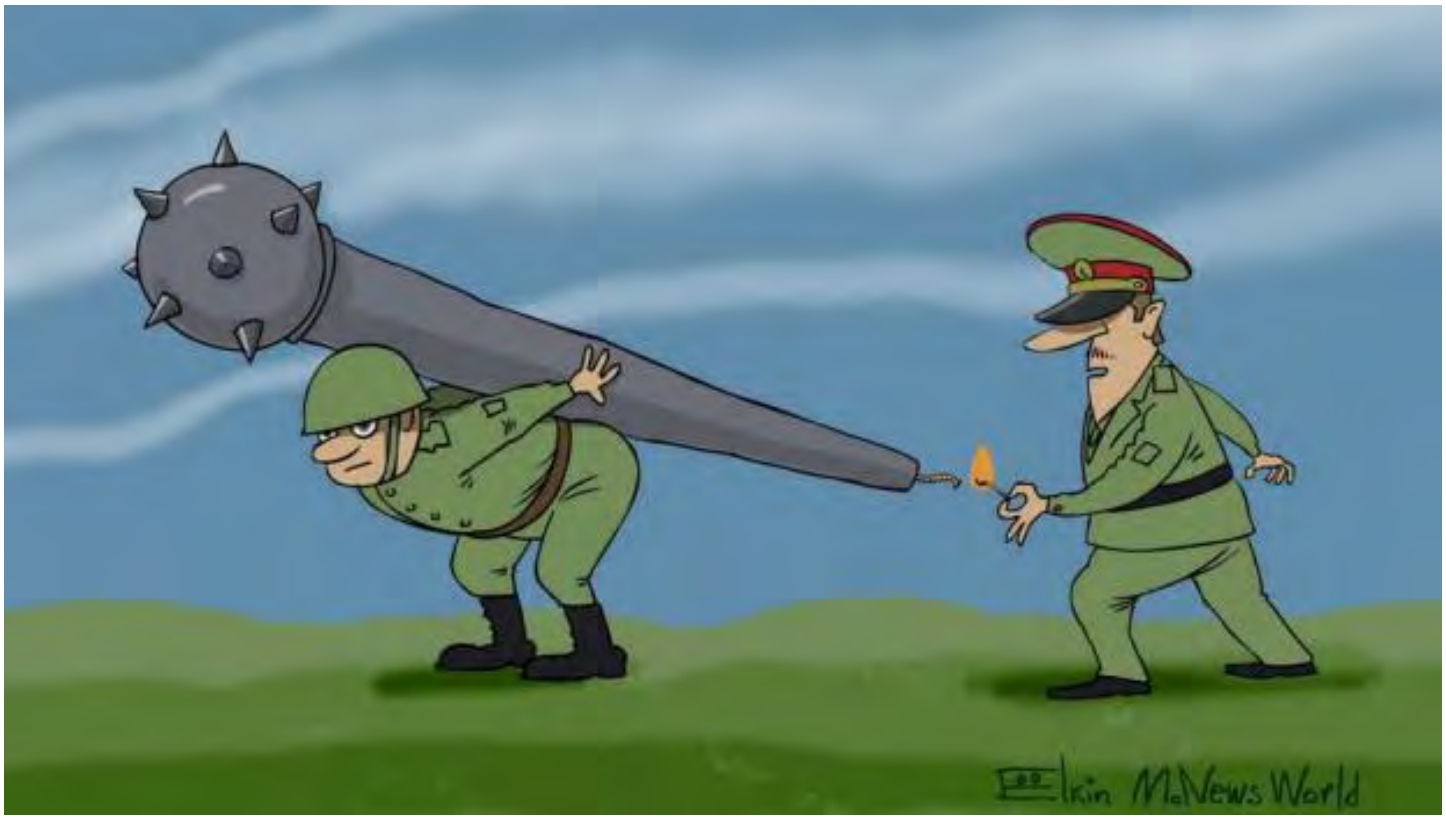
Я, кажется, догадываюсь, для какой исторической миссии глубинный генштаб (провидение, Бог, который якобы управляет Россией напрямую) сохранил полковника ***Ходаренка***. Первое временное бункерное правительство РФ, устранив (по рекомендации евразийского мыслителя Дугина) Царя Дождя, обратится к Михаилу Михайловичу с просьбой возглавить делегацию РФ на переговорах о капитуляции с Украиной. А больше некому-с. Никому другому украинцы не поверят.

***

"Прогнозы кровожадных политологов" (погляд на поточну ситуацію зі стану ворога)

вівторок, 8 лютий 2022, 23:30

О восторженных ястребах и торопливых кукушках

Об авторе:

> Михаил Михайлович ***Ходаренок*** – экс-начальник группы 1-го направления 1-го управления Главного оперативного управления Генштаба ВС РФ, полковник

«Отдельные представители российского политического класса сегодня утверждают, что Россия в состоянии за несколько часов (называются и более короткие сроки) нанести Украине сокрушительное поражение, если начнется военный конфликт. Разберемся, насколько подобные заявления соответствуют реальности.

В экспертном сообществе России за последнее время достаточно сильно укоренилось мнение, что даже не нужно будет вводить войска на территорию Украины, так как Вооруженные силы этой страны находятся в плачевном состоянии.Отдельные политологи подчеркивают, что мощным огневым ударом России будут уничтожены практически все системы наблюдения и связи, артиллерийские и танковые формирования. Более того, ряд экспертов делают вывод, что даже одного сокрушительного удара России будет достаточно для того, чтобы подобная война завершилась.

В качестве вишенки на торте отдельными аналитиками особо подчеркивается тот факт, что никто на Украине не станет защищать «киевский режим».

1. ЛЕГКОЙ ПРОГУЛКИ НЕ БУДЕТ

Начнем с последнего. Утверждать, что никто на Украине не станет защищать режим, означает на практике полное незнание военно-политической обстановки и настроений широких народных масс в соседнем государстве. Более того, градус ненависти (который, как известно, является самым эффективным топливом для вооруженной борьбы) в соседней республике по отношению к Москве откровенно недооценивается. Никто российскую армию с хлебом, солью и цветами на Украине не встретит.

Похоже, события на юго-востоке Украины в 2014 году никого и ничему не научили. Тогда ведь тоже рассчитывали, что вся левобережная Украина в едином порыве и в считаные секунды обратится в Новороссию. Уже чертили карты, прикидывали кадровый состав будущих администраций городов и регионов, разрабатывали государственные флаги.

Но даже русскоязычное население этой части Украины (включая такие города, как Харьков, Запорожье, Днепропетровск, Мариуполь) подобных замыслов в своем огромном большинстве не поддержало. Проект «Новороссия» как-то незаметно сдулся и тихо скончался.

Словом, освободительного похода в 2022 году по образцу и подобию 1939 года никак не получится. В этом случае как никогда верны слова классика советской литературы Аркадия Гайдара: «Видно, будет у нас сейчас не легкий бой, а тяжелая битва».

2. «МАЛОЙ КРОВЬЮ, МОГУЧИМ УДАРОМ»

Теперь о «мощном огневом ударе России», которым якобы будут уничтожены «практически все системы наблюдения и связи, артиллерийские и танковые формирования ВСУ».

Только по одному этому выражению видно, что сказать такое могли лишь политработники. Для справки: в ходе гипотетических военных действий в масштабе театра военных действий наносятся удары по первоочередным объектам и массированные огневые удары. Заметим, в ходе оперативно-стратегического планирования эпитеты «мощные» (а также «средние», «слабые» и т.п.) не применяются.

В военной науке подчеркивается, что удары могут быть стратегическими (это по большей части относится к стратегическим ядерным силам), оперативными и тактическими. По количеству участвующих сил и поражаемых объектов удары могут быть массированными, групповыми и одиночными. И других понятий, даже в сочинениях политологического характера, все-таки лучше не вводить и не употреблять.

Удары по первоочередным объектам и массированные огневые удары могут наноситься в рамках фронта (фронты на западных границах России пока еще не формировались) либо главного командования вооруженных сил на театре военных действий (пока таковое на Юго-Западном стратегическом направлении тоже не создано). Все, что меньше этого, уже не является массированным ударом.

И что такое, к примеру, массированный огневой удар (МОУ) фронта? Для начала отметим, что к МОУ привлекается максимальное количество боеготовых сил и средств авиации, ракетных войск и артиллерии, средств РЭБ, находящихся в распоряжении командующего войсками фронта (оперативно-стратегического объединения). МОУ представляет собой один массированный вылет авиации, два-три пуска ракетных комплексов ОТР и ТР, несколько огневых налетов артиллерии. Хорошо, если при этом степень огневого поражения противника составит 60–70%.

Что самое главное в этом вопросе применительно к конфликту с Украиной? Безусловно, МОУ нанесет вероятному противнику тяжелые потери. Но рассчитывать всего лишь одним таким ударом сокрушить вооруженные силы целого государства означает проявлять в ходе планирования и ведения боевых действий просто необузданный оптимизм. Таких МОУ в ходе гипотетических стратегических действий на ТВД придется наносить не один и не два, а гораздо больше.

К этому надо непременно добавить, что запасы перспективного и высокоточного оружия в ВС РФ не носят какого-то безграничного характера. Гиперзвуковых ракет типа «Циркон» пока еще нет на вооружении. А количество «Калибров» (крылатых ракет морского базирования), «Кинжалов», Х-101 (крылатых ракет воздушного базирования) и ракет к «Искандерам» в самом лучшем случае измеряется сотнями (десятками в случае «Кинжалов»). Этого арсенала совершенно недостаточно, чтобы стереть с лица Земли государство размером с Францию и с населением более 40 млн человек. А именно такими параметрами характеризуется Украина.

3. О ГОСПОДСТВЕ В ВОЗДУХЕ

Иногда в российском экспертном сообществе утверждается (поклонниками доктрины Дуэ), что поскольку гипотетические боевые действия на Украине будут проходить в условиях полного господства российской авиации в воздухе, то война будет крайне непродолжительной и закончится в самые короткие сроки.

При этом как-то забывается, что у вооруженных формирований афганской оппозиции в ходе конфликта 1979–1989 годов не было ни одного самолета и

ни одного боевого вертолета. А война в этой стране затянулась на целых 10 лет. Ни одного летательного аппарата не было и у чеченских боевиков. А борьба с ними продолжалась несколько лет и стоила федеральным силам большой крови и жертв.

А у Вооруженных сил Украины какая-никакая боевая авиация все же присутствует. Равно как и средства противовоздушной обороны.

К слову, украинские расчеты зенитных ракетных войск (отнюдь не грузинские) существенно пощипали российские ВВС в ходе конфликта 2008 года. После первого дня ведения боевых действий руководство российских ВВС от понесенных потерь пребывало в откровенном шоке. И забывать об этом не стоит.

4. ЗАРАНЕЕ ОПЛАКАННЫЕ

Теперь о тезисе «Вооруженные силы Украины находятся в плачевном состоянии». Безусловно, у ВСУ есть проблемы с авиацией и современными средствами ПВО. Но надо признать и следующее. Если до 2014 года ВСУ представляли собой осколок Советской армии, то за последние семь лет на Украине создана качественно иная армия, на совершенно другой идеологической основе и во многом на стандартах НАТО. А весьма современное оружие и техника сегодня поступает и продолжает поступать на Украину от многих стран Североатлантического альянса.

Что касается самого слабого места ВСУ – Военно-воздушных сил. Нельзя исключать, что коллективный Запад может в достаточно короткий срок поставить Киеву истребители, что называется, из наличия вооруженных сил – проще говоря, б/у. Однако этот секонд-хенд по своим тактико-техническим характеристикам будет вполне сопоставим с большинством самолетов российского авиапарка.

Безусловно, сегодня ВСУ значительно уступают ВС РФ по своим боевым и оперативным возможностям. Сомнений в этом ни у кого нет – ни на Востоке, ни на Западе.

Но и легкомысленно к этой армии относиться никак нельзя. В этом плане надо всегда помнить завет Александра Суворова: «Никогда не презирайте вашего неприятеля, не считайте его глупее и слабее вас».

Теперь что касается утверждения о том, что западные страны не пришлют ни одного солдата умирать за Украину.

Надо отметить, что скорее всего так и будет. Однако это отнюдь не исключает в случае вторжения России массированной помощи ВСУ со стороны

коллективного Запада самыми разнообразными образцами вооружения и военной техники и объемными поставками всевозможных материальных средств. В этом плане Запад уже проявил небывалую до сих пор консолидированную позицию, которая, похоже, в Москве не прогнозировалась.

В том, что со стороны США и стран Североатлантического альянса начнется некая реинкарнация ленд-лиза по образцу и подобию Второй мировой войны, не приходится сомневаться. Не исключен и приток с Запада добровольцев, которых может быть очень много.

5. ПАРТИЗАНЫ И ПОДПОЛЬЩИКИ

И наконец, о продолжительности гипотетической кампании. В российском экспертном сообществе называются несколько часов, иногда даже несколько десятков минут. При этом как-то забывается, что все это мы уже проходили. Фраза «взять город одним парашютно-десантным полком за два часа» стала уже классикой жанра.

Стоит также напомнить, что могучий сталинский НКВД и многомиллионная Советская армия боролись с националистическим подпольем на Западной Украине более 10 лет. А в настоящее время есть вариант, что вся Украина может с легкостью уйти в партизаны. К тому же эти формирования могут запросто начать действовать уже и на территории России.

Вооруженная борьба в крупных украинских городах вообще плохо поддается прогнозированию. Общеизвестно, что большой город – самое лучшее поле боя для слабой и менее технически продвинутой стороны вооруженного конфликта.

Серьезные эксперты подчеркивают, что в мегаполисе можно не только сосредоточить группировку в тысячи и даже десятки тысяч бойцов, но и укрыть ее от превосходящей огневой мощи противника. А также длительно снабжать ее материальными средствами и восполнять потери в людях и технике. Ни горы, ни леса, ни джунгли сегодня такой возможности не предоставляют.

Специалисты убеждены, что городская среда помогает обороняющимся, замедляет движение атакующих, позволяет разместить рекордное количество бойцов на единицу площади, компенсирует отставание в силах и технологиях. А на Украине крупных городов, в том числе и с миллионным населением, более чем достаточно. Так что российская армия в ходе гипотетической войны с Украиной может встретиться далеко не с одним Сталинградом и Грозным.

ВЫВОДЫ

В общем, никакого «украинского блицкрига» не будет. Высказывания некоторых экспертов типа «Российская армия разгромит большую часть подразделений ВСУ за 30–40 минут», «Россия способна разгромить Украину за 10 минут в случае полномасштабной войны», «Россия разгромит Украину за восемь минут» не имеют под собой серьезных оснований.

И наконец, самое главное.

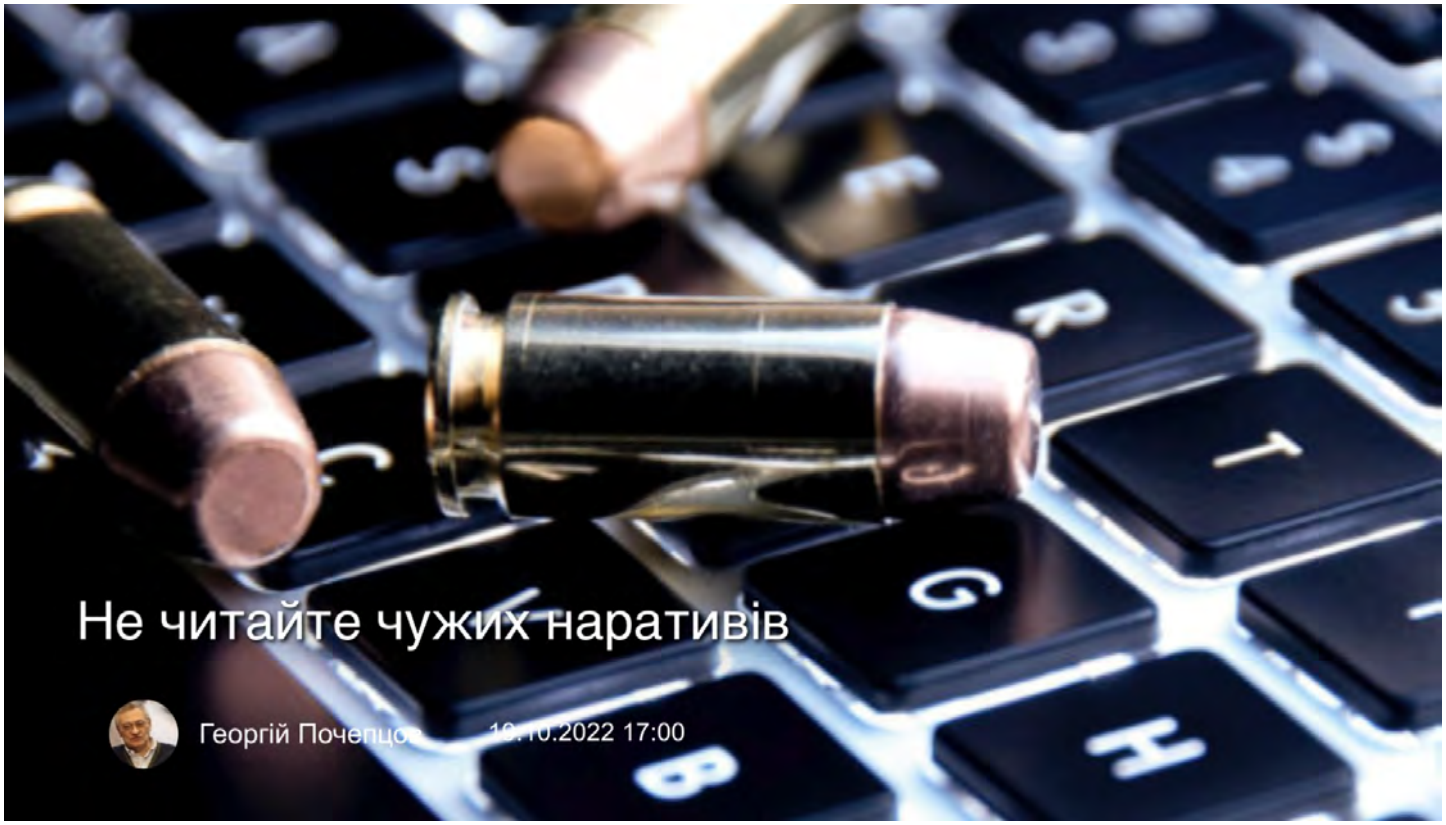
> **Вооруженный конфликт с Украиной в настоящее время в корне не отвечает национальным интересам России.**

Поэтому некоторым перевозбужденным российским экспертам о своих шапкозакидательских фантазиях лучше всего забыть. И в целях предотвращения дальнейших репутационных потерь никогда больше не вспоминать.

***

№ 1.026

Не читайте чужих наративів

2022-10-19

Георгій *Почепцов*

Наративна війна стає основною в інформаційну добу, коли відео і медіа змінили ракети і снаряди. Тепер перемога приходить до того, хто цілить в душу, а не тіло.

Ми часто живемо одночасно у реальному та віртуальному світах. У реальному світі можуть бути одні переможці та переможені, а у віртуальному – інші. Наративи описують і ті, й інші ситуації. І на наративному рівні можуть ховатися майбутні поразки, оскільки наративи є частиною нашого мислення, причому істотною частиною, і ми слідуємо їм, розглядаючи як певні когнітивні конструкти.

Наратив — це ментальна структура, за допомогою якої можна зрозуміти, як саме протікає наше мислення, як воно структуроване. Наративи прийшли з літературознавства, де вони використовувалися для опису структури оповідання.

Це *мережа* причинно-наслідкових зв'язків, що розкривають, що і з чого випливає.

Наративи задають причини військових дій, щоб виправдати їх в очах свого населення та всього світу.

1) Росія поставила свої цілі у війні в Україні як "*демілітаризація*" та "*денацифікація*".

2) Але, вони виявилися надто слабкими і розпливчастими, щоб змусити своє населення йти на війну.

3) Вони були зовсім не опрацьовані саме як наративи та їх було важко застосувати до України.

4) Це призвело не лише до провалів на самій війні, а й масових втеч громадян за кордон під час оголошеної "часткової мобілізації". Тільки в Казахстан втекло 200 тисяч осіб при задекларованій кількості 300 тисяч, що мобілізуються. А загальна кількість тих, хто сховався, сягає 700 тисяч [1 — 2].

Проте, **пропаганда спирається саме на ці наративи, оскільки інших не було заявлено**.

1) Сьогодні їх продовжують активно підтримувати у медіа.

2) Статті військових кореспондентів наповнені термінами "нацисти" та подібними до них, що дозволяє активувати в масовій свідомості міфологію війни 1941 — 1945 рр. А деякі дослідники взагалі трактують ту війну як певний варіант релігії для сучасної Росії.

Так само нечітким завданням є пошук того, що можна оголосити як перемогу, оскільки будь-яка війна закінчується *наративом перемоги*.

А.Кинєв пише: "Якщо намагатися знайти пояснення цій авантюрі, то можна припустити, що тут суто психологічне підґрунтя. 1) Або це демонстративна жорсткість у спробі налякати когось. 2) Або це спроба зобразити символічний результат СВО, адже **за весь цей час ніхто так чітко і не пояснив, чим має завершитися СВО**. Або і те, й інше. **Можливо влада сподівається, що цей уявний підсумок в очах уявних прихильників СВО (насправді ж просто населення, яке терпіло все це і чекало, коли ж усе це закінчиться) буде сприйнято як уявна перемога. Проблема лише тому, що це ілюзія"** [3].

Наративи забезпечують наше розуміння світу.

Вони відображають моделі подій, які прийшли в наші голови та в голови дослідників з минулого досвіду.

У В. Проппа, наприклад, модель казки складалася із набору заборон та їх порушень. У цьому казка складається з однакового числа функцій дійових осіб, які стоять у одному порядку [4].

Кажучи сьогоднішніми словами, **наратив можна уявити як ментальну конструкцію, що описує події у реальному світі у певному порядку. Такий причинно-наслідковий ряд, який упорядковує дійсність**.

Пропп навіть стверджував: "Всі чарівні казки однотипні за своєю будовою".

Сильні наративи піднімають людей на революції, ведуть до перемог у війні. Вони володарюють думками.

Розважальні наративи «ховаються» у фільмах та романах, даючи можливість відірватися від реальності.

Наративи структурують наш досвід, навчають нових варіантів поведінки.

Людство зростало і навчалося правильної поведінки разом зі своїми наративами, починаючи з ***Червоної шапочки****, де всі біди починаються від того, що дівчинка порушила заборону і заговорила з незнайомцем.*

Наративні війни найбільш "наближені" до масової свідомості. Вони зрозумілі і тому їх результати довговічні. Перемогти наратив може лише інший сильніший наратив.

Наратив задає межі між правильним і неправильним світами.

Це літературний формат, найпоширеніший у всі віки. З цієї причини він виявився затребуваним і в ***пропаганді***. Адже **пропаганда за своєю суттю націлена не тільки на вихваляння, а й на звинувачення.**

Наратив є типовою формою, за допомогою якої люди намагаються пояснювати світ.

Наративна війна дозволяє зробити так, щоб за допомогою твого наративу супротивник дивився на світ

Перемога **в** ***наративній війні*** **приходить разом із** ***заміною*** **одного домінуючого наративу на інший.** В результаті **аплодують не переможцю, а наративу.**

Наратив - це не стільки казка, як наш ***тип мислення*****.**

*К. Столлард, наприклад, каже: "****Історичні наративи тим і хороші, що вони довговічні, особливо під час економічних труднощів****.* ***Звинуватити зовнішніх ворогів, минулі перемоги*** *(або поразки)* ***у справжніх проблемах та поневіряннях – вкрай ефективний метод****" [5].*

Співставлення з Китаєм демонструє механізми розважального характеру у російських наративах.

К. Столлард, будучи фахівцем із Китаю, зіставляє його з Росією і зауважує таке: *"У кожної кампанії різний тон. Одна з речей, яку Росія зробила* ***ефективніше****, ніж Китай, — державні телеканали в Росії стали, зокрема,* ***розважальними****, їх цікаво дивитися.*

Ви можете не вірити у ***зміст****, але вони доклали багато зусиль, щоб* ***зробити провокаційні та драматичні ток-шоу дуже видовищними****.*

Найчастіше китайські вечірні новини дуже сухі. ***Це не те, що ви стали б дивитися для розваги.***

Щоправда, останніми роками вони стали набагато активніше використовувати інші засоби масової інформації, наприклад, знімати великобюджетні фільми" (там же).

Наратив робить світ зрозумілішим, використовуючи при цьому всі доступні йому форми.

Інформація **насправді не несе такої орієнтації на** ***розуміння*****.** ***Розуміння*** **– це результат роботи впровадженого** ***наративу*****.**

Маючи подібні "формули" поведінки, нам стає зрозумілішим і майбутнє, оскільки варіанти його стають більш чіткими.

Наприклад, про дії Путіна:

"Путін завжди обирає ескалацію. І далі за будь-яких неприємних розвилок вибиратиме ескалацію аж до ядерної зброї", — прогнозує джерело, близьке до уряду і яке багато років працювало з Путіним [6].

Про це ж, до речі, у багатьох своїх виступах нагадує Г. Павловський, часто наголошуючи на тому, що Путін завжди грає на загострення ситуації.

Наприклад, він зауважує: "є така властивість нашої системи — вона не капітулює. Там, де час відступати, вона загострюватиме. Вона радикалізуватиме свій опір. Яким чином, у Кремлі самі ще не знають" [7].

Мабуть, з цієї причини в Кремлі активно заговорили про ядерну війну.

І цей наратив підхопили і політологи. Єгор Холмогоров у своєму телеграм-каналі (https://t.me/holmogortalks/24528) прямо каже:

"Якщо постане вибір між перемогою України та глобальною ядерною війною, то ядерна війна краща. Якщо Україна переможе (перемогою вважатиметься будь-який результат, який не вважатиметься однозначною перемогою Росії), то не буде жодного сусідського співіснування з Росією. Україна висадить Росію зсередини".

Гліб *Павловський* писав прогнозно ще 2021 року:

"Серіал "боротьби з укрофашизмом" на російському телебаченні — не просто акт злості Кремля. ***Переселяючись у постановочні***

теледекорації, влада втягується у пастку, звідки немає виходу. Із травматичної теми Україна розвинулася у кремлівський синдром, навколо якого будується все мислення про світ.

*Це помітно у промовах міністра **Лаврова**, що вимагає для Москви права діяти "по правді", не беручи на себе зобов'язань. У масивної, але рихлої Росії на пострадянському просторі роль опудала. Будучи сильнішою за кожну країну окремо, вона не може реалізувати силу в конфлікті. У Середній Азії КНР стримує Росію ефективніше, ніж НАТО. **Я не кажу, що війна неодмінно буде. Я про радикалізацію мілітарного стану, в якому Система перебуває з дня виникнення**" [8].*

Наратив війни був присутній задовго до війни. *Масова свідомість* досить *інерційна*, її треба "підгортати", щоб довести до криків схвалення. *Владі вона особливо не вірить, зате розповідям про ворогів повірити готове*.

Група ***методологів***, представником якої, наприклад, є С. ***Кирієнко***,

— свого часу намагалася через *інструментарій кризи* формувати *нову* структурність.

І війна в цьому плані є таким самим інструментом.

Влада пішла шляхом війни:

1) "Силовики конвертували протистояння у звичну їм парадигму – "колективний захід за підтримки націонал-зрадників прагне розвалити Росію"".

2) Решта стало лише розвитком цієї схеми.

Незважаючи на те, що методологи втратили довіру Путіна після 2012 р.,

їх методи – вплив на суспільство через кризу та програмування реальності – залишилися з ним як апробовані та перевірені.

Однак,

контекст змінився драматично – криза стала розумітися як глобальна, а найкращий інструмент кризи – як війна.

Путін сприйняв війну

як єдине, що *нестерпно* для суспільної свідомості на Заході, що максимально шкодить економічним процесам, що становлять основу західного світового впливу" [9].

Війна – це загострення ситуації.

З цієї причини починають функціонувати **нові *наративи***, що все рівно виходять з ***метанаративу***.

Масова свідомість розуміє посилання лише на них, оскільки вони давно записані в її пам'яті.

Правильні наративи поширюються для різного віку, включаючи *дітей*.

Причому активність російської влади на цьому напрямі вселяє підозру, що діти просто обрані як ще один канал введення правильних інтерпретацій у сім'ї.

Бо якось усе це не для дітей:

"Більшість вступного слова присвячена тому, що невизнання Заходом "референдумів" та анексії — це прояв подвійних стандартів. Вчителі повинні розповісти школярам, що в минулому були визнані результати референдумів про незалежність у деяких колишніх республіках СРСР та Косово. Закінчується вступне слово так: "Результати референдумів відновили історичну справедливість, повернувши споконвічні російські, російські землі, і навіть зміцнили суверенітет нашої країни" [10].

Проте діти є цікавим "каналом" входу в масову свідомість населення, нічим не гірше за телебачення.

Адже в Соловйові теж важливий загальний настрій, а не конкретні висловлювання.

Пропаганда зайнята і серйозним завданням після закінчення війни — як будь-який варіант представити перемогою.

Наратив дає *осмислення*.

Схиляючись до того чи іншого наративу, ми починаємо бачити всі події під іншим кутом зору.

Путін побачив Україну в одному наративі, світ — в іншому.

Ця розбіжність є і всередині самої Росії:

*"Якщо не брати до уваги вузьке коло відданих президентських соратників, немає жодних ознак того, що російська еліта сприймає **проблему України як екзистенційну для Росії**.*

> ***Для Путіна це вкрай емоційна та особиста тема з його зацикленістю** на*
>
> > *1) ідеях історичної справедливості, 2) споконвіку російських земель та 3) бажання звільнити братський український народ від приватизованих Заходом антиросійських "окупантів".*
>
> ***Але такий підхід у російському керівництві не поділяють навіть багато яструбів, не кажучи вже про технократів, для яких незрівнянно важливіше закінчити війну без поразки**, що передбачає набагато ширший спектр можливих варіантів "перемоги"" [11].*

І ще:

> *"Глибоке **нерозуміння** є й у питанні у тому, **яка в Росії кінцева мета у цій війні?***
>
> *Судячи з публічних заяв Путіна, для нього це не тільки анексія окремих областей, а й встановлення проросійського режиму в решті України (з припущенням, що західна частина може відколотися та йти на всі чотири сторони).*
>
> ***Поки що Путін продовжує сподіватися, що час на боці Росії та Київ рано чи пізно впаде.***
>
> *Але багато прагматичніших представників еліти готові задовольнитись набагато скромнішими "здобутками» – наприклад, лише приєднанням південного сходу".*

І про пошук "правильного" наративу:

> *"До цього вересня 2022 російські еліти прагматично **обирали бік Путіна як гарантований від поразки**.*
>
> *Тепер все зайшло настільки далеко, що **вибирати, можливо, доведеться між сценаріями програшу**.*
>
> *А це робить Путіна набагато вразливішим, тому що він і еліта можуть вибрати різні сценарії".*

Загальний висновок такий:

> **важливий не факт у фізичному просторі, а наратив у віртуальному просторі.** А **віртуальність дає також безліч варіантів, причому і таких, які можуть врятувати ситуацію в фізичному просторі.**

Війну прогнозували на 15 лютого, але вона відбулася 24.

> Відсутність війни 15 викликала бурхливу реакцію російських пропагандистів. М. Захарова, наприклад, викривала Захід такими словами: "15 лютого 2022 року увійде в історію як день провалу західної пропаганди війни. Осоромлені та знищені без єдиного пострілу" [12].

До речі, В. ***Сурков***, який зник сьогодні з політичної арени і навіть з будь-яких "радарів", теж 15 лютого, коли він вважався ще помічником Путіна, заговорив словами, які тепер можна зрозуміти зовсім інакше після 24 лютого — початку війни з боку Росії.

Державні кордони в цей момент вже перестали бути реальністю для оточення Путіна:

> *"Цей мир, відомий як Брестський, заздалегідь отримав в опозиційній пресі (така ще тоді була) додаткову і більш чіткішу назву — **похабний**. Світ вийшов прямо образливий. За його умовами Росія відмовлялася від величезних (раніше що належали їй) територій Прибалтики, Білорусії, України. Західний кордон відкотився далеко на схід, засунувши країну в межі допетровських, можна сказати, дороманівських часів. Похабніше нікуди. Принизливий "договір" був, за іронією долі, скасований не Росією, а її колишніми (залишеними їй) союзниками. Того ж 18 року. Після чого Радянська Республіка й надалі Радянський Союз поступово повернули втрачені землі" [13].*

І ще:

> *"якщо порівняти сучасну карту європейської частини нашої країни з картою, затвердженою горезвісним Брестським миром, то навряд чи знайдеться багато відмінностей. Вражаюче, але західний кордон нинішньої Росії майже буквально збігається з тією лінією обмеження, яку у 1918 р. малодушно погодилися більшовики після пред'явлення німецького ультиматуму. Виходить, Росія через багато років була знову відтіснена назад у межі "похабного миру". Не програвши війни. Не захворівши на революцію. Якоїсь смішної перебудови, якоїсь каламутної гласності вистачило, щоб радянська клаптева імперія розповзлася по швах. Отже, фатальна вразливість була вбудована у систему. І що далі? Точно не тиша. Попереду багато геополітики. Практичної та прикладної. І навіть, можливо, контактної".*

До речі, тоді ж пішло ***обговорення*** цього, як ***Сурков*** назвав його, "похабного миру", звідки й випливала ***несуттєвість кордонів*** [14].

> **1) Інтерпретатори почали інтерпретувати, що 2) стало елементом *підготовки війни* у масовій свідомості.**

Ми живемо часто одночасно у реальному та віртуальному світах. У реальному світі можуть бути одні переможці та переможені, а у віртуальному – інші. Наративи описують і ті, й інші ситуації. І на наративному рівні можуть ховатися і майбутні поразки, оскільки наративи є частиною нашого мислення, причому суттєвою частиною.

Інформаційний та віртуальний простір — таке ж поле бою, як простір фізичний.

> Як писав Павловський: "Погроза війною стає невідмінною від початку війни, преамбулою до неї" [8].

Дж. Най ще 1991 року писав, що у *інформаційному віці* буде *інший інструментарій* війни.

> У 2022 р. він посилається на дослідження Ронфельдта та Аркілли "Чия історія перемагає" і хвалить В.Зеленського, кажучи "Український президент Володимир Зеленський, колишній актор, використав свою відточену акторську майстерність, щоб представляти привабливий портрет своєї країни, забезпечуючи не лише симпатію, а й озброєння, дуже значиме для жорсткої сили" [15].

На наших очах змінюється світ та змінюються загрози. На озброєння прийшов новий інструментарій війни, повязаний не з твердою, а з мякою силою. Людство стало "добрішим", тепер воно вбиває не тіла, а мізки.

Ронфельдт і Аркілла приходять до висновку про "нетехнологічність" викликів, що стоять перед країною:

> *"Це в основному когнітивний виклик. Противник, а це країни та недержавні мережі, використовують приховані нові типи політичної, соціальної, культурної та психологічної війни проти Сполучених Штатів, їхніх союзників та їхніх друзів: війну ідей, битви історій, озброєні наративи, меметичні операції та епістемічні атаки, свідомо конструюються, щоб знищувати силу та експлуатувати слабкості" [16].*

І ще:

> *"вирішальним фактором сьогоднішньої та завтрашньої війни ідей буде те, "чия історія перемагає" — суть ноополітики. Для поліпшення перспектив ноосфери та ноополітики американська політика і стратегія повинні, серед інших ініціатив, трактувати глобальне спільне як ключову галузь, підтримувати "відкритість", що охороняється, як*

керівний принцип, створити нові вимоги для періодичної оцінки американського "інформаційного стану".

Змістившись у сферу "м'якої" війни, а гібридні війни саме такі, оскільки не постріли вирішують тут результат конфлікту, а інтерпретації та слова, **у *військових* виникла увага до *наративів***, які до цього були суто літературознавчим поняттям.

Адже,

— ***пропагандистська війна*** теж реалізується у ***наративної війні***, оскільки розвивається найчастіше в ***інформаційному*** просторі, щоправда, з опорою на простір ***віртуальний***.

Російський наратив "заганяє" Україну в "неправильний" світ, тим самим виправдовуючи свою агресію.

1) Спочатку він визнавав Україну державою, що не відбулася, подаючи себе як держава, яка задає норми іншим.

2) Така негативна подача України існувала останні двадцять років, тому сьогоднішня пропаганда лише продовжує те, що було вже 20 років тому, коли соціологія показувала переважання негативних оцінок України над позитивними в російській масовій свідомості.

Однією з перших зайнялася суто наративною війною А. Маан, зробивши це ще в контексті боротьби з тероризмом. І тут вона має кардинальні спостереження, наприклад, такі:

*"Те, що ми не розуміли, полягає у тому, що **повідомлення не несе значення**. **Значення виникає у голові одержувача**. **Ефективне повідомлення запускає вже існуюче значення у свідомості**" [17].*

Це спостереження має, на наш погляд, революційний характер, по суті переглядаючи процес комунікації.

1) З одного боку, в *повідомленні* немає *смислу*, яке виникає в результаті його переробки.

2) З іншого, цей *смисл* вже є у нашій голові. Його *активують* та перезапускають.

В іншій своїй роботі Маан, а вона, до речі, все аналізує з прикладними цілями, пише:

> *"**Наративи** дають **смисли** тому, що до цього було **набором подій**, які іноді були пов'язані, а іноді ні. **Вони зводять разом події належним чином і для певних цілей**" [18].*

Це теж дуже цікаве зауваження, відповідно до якого **наративи стають *генераторами* смислів**. **Розрізнені факти стають єдиними за допомогою підказок із наративів**.

Наратив створює правильні *смисли*, в тому розумінні, що *сенс* виникає з *конструкції наратива*.

Радянська пропаганда завжди була гарним набором наративів, які реалізувалися до нескінченності у літературі та кіно, вивчалися у школі, досліджувалися наукою.

Це був один набір подій, який трансформували у правильні наративи.

Таблиця множення не піддається сумніву, так і радянські наративи приймалися радянською ж людиною.

Не було інших джерел правди та справедливості.

Тим більше, що

> **пропаганда робить таким масовим повтор своїх наративів, що крізь них важко пробитися альтернативним варіантам.**

Зміщення військових дій в *інформаційну* та *віртуальну сферу* створило прецедент м'якого типу війни, яка відбувається без жертв у фізичному просторі, оскільки там бойові дії не ведуться.

Але вони ведуться у двох інших просторах, *причому* тепер віртуальний простір є головною метою.

Маан вводить поняття ***«озброєного наративу»***, задаючи його та пов'язані з ним небезпеки наступним чином:

> *"**Збройний наратив** являє собою глибинну загрозу національній та міжнародній безпеці та співпраці, загрозу, що наша просунута кінетична здатність, як і наших країн-партнерів, не можуть впоратися поодинці.*
>
> *Коли наративи стають озброєними, вони можуть підривати національну безпеку, розхитуючи віру громадян у демократичні інститути та право закону, породжуючи громадянську непокору.*

Збройні наративи у соціальних медіа є улюбленим методом вербувальників екстремістів.

Щоб зупинити зростання екстремізму, усунення екстремістів є тимчасовим рішенням. ***Комплексне довгострокове рішення полягає в тому, щоб зробити екстремістські наративи застарілими.***

Ця форма війни вся про вплив.

Але ***це не інформаційна війна****: це* ***війна за значення інформації****.*

Інформація складається з фактів – сирого набору.

Наративи не розказують фактів. ***Наративи розкривають значення фактів.***

Це ***наративна війна****, і супротивник б'є по наших м'язах своїми мізками.*

Тому Ісламська Держава може знаходити рекрутів по всьому світу, щоб їхати в конфліктні зони для боротьби, і таким чином вони можуть надихати домашніх терористів робити летальні акції ***без фізичного примусу****" [19].*

І ще виникає поняття ***стратегічного наративу*** у розвиток їхнього ***військового застосування***:

"Я визначаю ***стратегічні наративи*** *як колективні національні чи публічні історії, які формують чи поєднуються навколо* ***травматичних подій*** *для групи.*

Ці події розглядаються в ***екзистенційних термінах*** *як* ***небезпечні*** *для* ***національного типу життя****.*

Під ***колективними*** *розумію властивості* ***груп*** *чи соціальних фактів* ***типу культури****" [20].*

Наративи, будучи інструментарієм нашого розуміння та осмислення ситуації, стають також і інструментарієм впливу на індивідуальну та масову свідомість.

По суті,

— це новий тип "зброї", здатної змінювати *картину світу*.

Змінивши її, ми отримуємо можливість впливати на ключові питання війни та миру, у тому числі переключаючи увагу ***масової свідомості*** на вигідні для нас аспекти.

Наратив як би не саме мислення, а підказка на те, яким чином ефективніше можна розуміти ті чи інші ситуації.

І оскільки він став "структурою", то **це дає можливість його *виявляти* та використовувати у своїх цілях, у тому числі змінюючи та зіштовхуючи різні наративи в головах.**

Наративна війна є одним із найдавніших типів воєн.

> У казках та міфах перемога завжди приходила своїм богатирям проти чужоземних завойовників. Наративи в цьому плані оберігають спокій і вселяють упевненість.

Пропагандистська наративна війна є ***міфологічною***, тобто

> — спирається на більш глибинні структури, які **не можуть бути спростовані, ні підтверджені**.
>
> Вона спирається на те, що ***важко спростувати***. Але так само ***важко це довести***.

Це такий вербальний простір, який важко звіряти з реальністю. Воно завжди пишеться з розрахунку нашої перемоги та нашої правильності. Всім іншим тут немає місця серед переможців. Звідси любов до наративів будь-якої державної пропаганди.

Наративний інвентар війни може бути великим.

Більше того, він особливо не змінюється, оскільки його важко підтвердити і спростувати.

Ось наприклад інвентар 2015 року.

Тут російський погляд на Україну пропагандисти вкладають у такі наративи, причому ще до початку війни [21]:

1) *українці та росіяни – одна нація, об'єднана в російському світі;*
2) *Україна не є незалежною державою;*
3) *Велика Вітчизняна війна триває, фашисти в Україні ще не знищені;*
4) *Захід не єдиний, він розділений;*
5) *події Росії легітимні.*

Ця картина світу визначає як минулі, і майбутні дії Росії. Вона переводить ці дії із ситуації загарбника у ситуацію рятівника.

Тобто, сама ситуація війни як би не змінюється, змінюється її *інтерпретація*.

Це такий умовний "словник" висловлювань, на основі якого можна описувати Україну. Будь-який вихід за межі цієї мови практично неможливий.

> Перед нами своєрідна карта світу, яка задає ***дискурс***, і те, чого немає на такій карті, не може стати предметом розмови.
>
> ***Наративи*** в цьому плані можна розглядати як певні ментальні "цеглинки", що дозволяють складати з них потрібний варіант картини світу.

Ди́скурс (від фр. *discours* — промова, розмова на тему чогось) — єдність мовлення та ситуації, в якій воно відбувається. Включає як перебіг мовлення, так і його передумови, обмеження та результати, позамовний контекст і невисловлені цілі й наміри, які супроводжують акт мовлення.

Наративи потрібні президентам, щоб говорити безпосередньо з масовою свідомістю:

> *"Наратив Зеленського є блискучим, необхідним винаходом воєнного часу. Але його вплив буде посилено, якщо за допомогою нас він зможе побудувати інше майбутнє, що відрізняється, — з зовсім іншим керуючим класом, ніж той, який можна побачити в комедійному ТВ-шоу Слуга народу — для своєї країни, коли скінчиться війна" [22].*

Як бачимо, наративи вимагають не лише втілення, а й трансформації, коли це стосується реальності. Це інструментарій, тому може постійно змінюватися залежно від завдань.

Сьогодні, наприклад,

> таким завданням для Росії став пошук наративу для завершення війни, він має розкрити, як програш подавати як перемогу.

Путін бачить усе це в одному наборі наративів, а його еліти в іншому.

Т. Станова констатує:

> *"Для Путіна це вкрай емоційна та особиста тема з його зацикленістю на ідеях історичної справедливості, споконвіку російських земель та бажання звільнити братський український народ від приватизованих Заходом антиросійських "окупантів". Але такий підхід у російському керівництві не поділяють навіть багато яструбів, не кажучи вже про технократів, для яких незрівнянно важливіше закінчити війну без*

поразки, що передбачає набагато ширший спектр можливих варіантів "перемоги" [23].

І ще про те, що наратив перемоги ніяк не проглядається:

"Глибоке нерозуміння є й у питанні про те, яка у Росії кінцева мета у цій війні? Судячи з публічних заяв Путіна, для нього це не тільки анексія окремих областей, а й встановлення проросійського режиму в решті України (з припущенням, що західна частина може відколотися та йти на всі чотири сторони). Поки що Путін продовжує сподіватися, що час на боці Росії та Київ рано чи пізно впаде. Але багато прагматичніших представників еліти готові задовольнитись набагато скромнішими «здобутками» – наприклад, лише приєднанням південного сходу".

Погані новини є небезпечними для влади.

Росія, мабуть, хоче відучити населення від читання новин після боротьби з іноагентами (людьми та ЗМІ). 4 жовтня 2022 Лента.ру розписує як позитивний досвід уникнення читання новин. Уникнення "нехороших" наративів стимулюється державою, що можна побачити в таких порадах громадянам [24]:

"- спочатку можна встановлювати скромніші цілі: наприклад, на вихідних читати новини лише протягом 20 хвилин на день, а надалі поширити це правило на будні та зменшувати ліміт";

- "Співрозмовниця видання зазначила, що через свою професію зазвичай читає набагато більше новин, ніж інші користувачі. Однак з кінця лютого, після визнання Росією незалежності Донецької та Луганської народних республік (ДНР та ЛНР) та початку спецоперації в Україні, росіянка почала безконтрольно стежити за актуальними подіями, оскільки сильно хвилювалася через те, що відбувається"

- "Катерині вдалося трохи відволіктися від думскроллінга влітку: допомагали заняття спортом, прогулянки та дача. Однак у вересні, після оголошення в РФ часткової мобілізації, росіянка

знову почала постійно моніторити стрічки новин. "Мобілізація стосується мого чоловіка, багатьох моїх близьких людей та колег. Постійно читаю новини, щоб спробувати зрозуміти, як далі діяти», — каже жінка";

- "Журналіст російського видання Михайло К. (ім'я змінено), який поговорив із Лентой.ру, зізнався, що почав безперервно читати новини

після початку в РФ часткової мобілізації, оскільки намагався детально розібратися в ситуації. Однак через безконтрольне споживання

такого контенту молодик, за його словами, вперше у своєму житті зіткнувся з панічними атаками. Він додав, що останнім часом намагається обмежити себе від інформації, що засмучує, але це дається важко";

- "Чим більше ресурсів та новин ми вивчаємо, тим більше "провалюємося" у стан розгубленості: користувач стикається не лише з негативними переживаннями щодо змісту новини, а й отримує суперечливу інформацію, яка не може бути оброблена мозком однозначно. Далі відбуваються енерговитрати на пошук істини та безперервний процес обмірковування вступних даних, що забирає сили та змушує відчувати вантаж від думок та втому від невизначеності".

Керуючи медіапростором, держава керує за допомогою наративів масовою свідомістю. Цю проблему можна наочно побачити у Білорусі, де прихід російської медіасистеми став давати зрозумілі результати на користь Росії [25]:

- "Повністю схвалюють чи скоріше схвалюють дії Росії у цій війні 21,1% та 20,3% опитаних. Таким чином, симпатії 41,3% білорусів у вересні цього року опинилися на боці Кремля, який веде загарбницьку війну проти свого сусіда. 10,3% учасників дослідження важко відповісти на це питання. Так, більшість поки що проти дій Росії – не схвалюють або скоріше не схвалюють їх 34,6% та 12,7%, що у сумі становить 47,3%. Проте соціологи фіксують тривожну динаміку. […] Якщо у березні та травні кількість тих, хто негативно ставився до участі білоруської армії у війні, становила 85% і 85,1% відповідно, то у вересні проти висловилися лише 80,9% учасників опитування. А 9,5% респондентів ставляться до розвитку подій позитивно;

- і пояснення: "Причини змін зрозумілі: білоруський медіапростір окупований Росією. "Російський мір" проникає в уми білорусів із телепрограм та зі сторінок державних ЗМІ. Вітчизняна пропаганда давно перестала бути пробілоруською і шалено повторює кремлівські наративи. Суспільство понад півроку перебуває під потужним тиском пропаганди. Не маючи альтернативних джерел інформації, багато білорусів беруть на віру те, що їм розповідає мовлення з екранів. І поступово починають сумніватися – у поданні чималої частини суспільства все ще живучи теза про те, що медіа не можуть так відверто брехати".

Самі дослідники здивувалися: "Андрій Вардомацький, презентуючи дослідження, заявив: "Це, здається, найважчі дані, які я коли-небудь повідомляв у своєму житті. Якщо раніше я говорив, підсумовуючи дані про вплив "російського міра", проникнення "російського міра", то зараз відбувається наступ "російського міра"" [26].

Ми, мов би, весь час живемо у світі чужої реальності, у сенсі осмисленої і зрозумілої не нами, а кимось, хто робить це для нас, надаючи потрібний цьому комусь результат.

Є й такі думки:

"Політолог Павло Усов у своєму Telegram-каналі, коментуючи цю заяву, вдався до "демонології". Експерт заявив: "Регулярні епатажно-істеричні заяви Карпенкова та інших про білоруську опозицію говорять про те, що в оточенні Лукашенка сформувався блок навіть не "яструбів", а "демонів". Цей блок сьогодні, мабуть, є досить численним і впливовим. Очевидно, ключова опора та "демонів" – це чимала рейдерська ударна група – ГУБОБіК (Головне управління боротьби з організованою злочинністю), КДБ, ССО (Сили спеціальних операцій Республіки Білорусь), яка консолідувалась за період репресій і стала, по суті, "елітарною". Весь цей прошарок вже навіть не "пролукашенківський", не "продержавний", а скоріше "прорежимний", тобто він підтримує лише репресивний порядок та служить йому. І підтримують вони Лукашенка, обслуговують його лише тому, що він не виходить із цього порядку та є його частиною. Думаю, що поступово у "демонів" формуватиметься переконаність, що цей порядок зможе існувати і без Лукашенка" (там же).

Пропаганда часто "натикається" на опір аудиторії, особливо коли вона намагається обґрунтувати новий розвиток ситуації. Але для Росії війна з Україною не стала несподіваною, оскільки Україну давно представляли "ворогом" не лише в медіа, а й на дослідницькому рівні (див., наприклад, роботи С. Кургіняна [27 — 28] або серія нарисів у "Ізвєстіях" [29]).

Кургінян прямо пише:

"Не Україну ми досліджуємо, а українство. Українство як конструкт — наш предмет. Створення цього конструкту, його характеристики, його послідовна трансформація, його впровадження в життя, його перспективи, нарешті, — ось що знаходиться в зоні нашого дослідження, яке радикально відрізняється через це від нормального історичного чи соціологічного дослідження нормальної ж України".

Все це можна пояснити не лише й не так особистою психологією Путіна, як це часто намагаються робити, а **зіткненням наративу ідентичності України та Росії.**

Росія бачить Україну зі свого боку, а Україна — зі свого боку.

А. Маан пише:

> *"У ситуації ворожнечі помилково розглядати наратив опонента як раціональну конструкцію. Якщо ми дивимося на раціональну конструкцію, вона є повідомленням з арсеналу інформаційних операцій.*
>
> *Але **повідомлення** **це не те, що реально** **мотивує поведінку**.*
>
> *Успішне повідомлення підключається до більшого мотивуючого наративу. А цей наратив зазвичай є наративом ідентичності" [30].*

Медіапропаганда сильніша за всіх живих, і навіть чужа спрацьовує

Очевидно, тут працює порада М. Булгакова:

> "Якщо ви дбаєте про своє травлення — моя добра порада: не говоріть за обідом про більшовизм і медицину. І, Боже вас збережи, не читайте до обіду радянських газет".

Сьогодні ця порада звучала б так: не читайте чужих наративів.

Наратив прийшов з літературознавства, але там він був структурною одиницею для опису тексту, а у разі військового застосування він став повідомленням, що змінює картину світу в головах. Наративи захищають свою спільноту, створюючи осмислений світ довкола. Наративи атакують ворогів, руйнуючи їхні наративи та вводячи на їхнє місце свої. Осмислений світ завжди кращий, оскільки він відповідає на всі запитання, і поставлені, і незадані…

ЛІТЕРАТУРА

1. Forbes: с начала мобилизации из России уехали 600-700 тысяч человек https://meduza.io/news/2022/10/04/forbes-s-nachala-mobilizatsii-iz-rossii-uehali-600-700-tysyach-chelovek

2. МВД Казахстана сообщило о 200 тыс. прибывших россиян с начала мобилизации https://www.kommersant.ru/doc/5594283

3. Кынев А. Воображаемая победа https://www.moscowtimes.ru/2022/10/01/voobrazhaemaya-pobeda-a24902

4. Пропп В. Морфология сказки. - М., 1969

5. Скотт Л. Как автократы манипулируют историей, чтобы удержаться у власти https://www.codastory.com/ru/autocrats-history-2/

6. Рустамова Ф. и др. В голове у российской элиты — бардак, а в душе — тоска https://istories.media/stories/2022/09/29/v-golove-u-rossiiskoi-eliti-bardak-a-v-dushe-toska/

7. Павловский Г. «Путин сам является главной и желанной мишенью собственной пропаганды». Интервью https://holod.media/2022/04/30/pavlovsky/

8. Павловский Г. Перезвон протезов https://republic.ru/posts/101939

9. Туман войны: идеология перманентного кризиса Путина https://aussiedlerbote.de/2022/09/tuman-vojny-ideologiya-permanentnogo-krizisa-putina/

10. Учителей обязали рассказать детям, почему аннексия украинских территорий — это хорошо. Во вступительном слове надо напомнить о «референдумах» и обличить Запад https://istories.media/news/2022/10/01/rossiiskikh-uchitelei-obyazali-provesti-urok-na-temu-anneksii-ukrainskikh-territorii/

11. Становая Т. Без неизбежной победы. Как российская элита начинает выбирать между сценариями проигрыша https://carnegieendowment.org/politika/88043

12. Бережная А. Захарова предрекла провал западной пропаганды войны https://lenta.ru/news/2022/02/15/zakh_1502/

13. Сурков В. Туманное будущее похабного мира https://actualcomment.ru/tumannoe-budushchee-pokhabnogo-mira-2202150925.html

14. Сурков заявил, что Россия не сможет жить в границах «похабного мира» https://www.rbc.ru/politics/15/02/2022/620b756f9a794768067b51f5

15. Nye J.S., Jr. Eight Lessons from the Ukraine War https://www.project-syndicate.org/commentary/russia-war-in-ukraine-eight-lessons-by-joseph-s-nye-2022-06

16. Ronfeldt D., Arquilla J. Whose story wins. Rise of the Noosphere, Noopolitik, and Information-Age Statecraft https://www.rand.org/content/dam/rand/pubs/perspectives/PEA200/PEA237-1/RAND_PEA237-1.pdf

17. Maan A. The intelligence we need to succeed at influence

https://www.hstoday.us/subject-matter-areas/intelligence/the-intelligence-we-need-to-succeed-at-influence/

18. Maan A. Calls to Terrorism and Other Weak Narratives http://www.ajitkaurmaan.com/uploads/2/6/7/9/26794704/calls_to_terrorism_and_other_weak_narratives.pdf

19. Maan A. Narrative warfare https://www.realcleardefense.com/articles/2018/02/27/narrative_warfare_113118.html

20. C. W. Walldorf Jr. Narratives and War https://www.belfercenter.org/sites/default/files/files/publication/005-isec_a_00439-Walldorf.pdf

21. Analysis of Russia's information campaign against Ukraine https://stratcomcoe.org/cuploads/pfiles/russian_information_campaign_public_12012016fin.pdf

22. Ellwood D. Narratives, propaganda & "smart" power in Ukraine conflict, part 2: inventing a global presence https://uscpublicdiplomacy.org/blog/pd-wartime-narratives-propaganda-smart-power-ukraine-conflict-part-2-inventing-global

23. Становая Т. Без неизбежной победы. Как российская элита начинает выбирать между ситуациями проигрыша https://carnegieendowment.org/politika/88043

24. Щигарева М. Покинули Матрицу. Люди все чаще отказываются от новостей и интернета. Что это дает и почему не каждому такое под силу? https://lenta.ru/articles/2022/10/04/doomscroll_detox/

25. Ленкевич И. Почему все больше беларусов верит кремлевской пропаганде https://reform.by/331946-pochemu-vse-bolshe-belarusov-verit-kremlevskoj-propagande

26. Тараторин Д. Россия выигрывает в информационной борьбе за Белоруссию https://www.ng.ru/cis/2022-10-05/5_8557_belorussia.html

27. Кургинян: украинство — это конструкция, внедряемая в сознание веками https://rossaprimavera.ru/news/0b5a3581

28. Украинство: кем и зачем оно сконструировано : коллективная монография. - М., 2017

29. Украинство с пеленок https://nko.iz.ru/ukrainstvospelenok

30. Maan A. Narratives Are About "Meaning", Not "Truth" https://foreignpolicy.com/2015/12/03/narratives-are-about-meaning-not-truth/

* Точка зору автора може не збігатися з позицією агентства

***

№ 1.027

Гостеприимная Польша: как максимизировать пользу для Украины от украинских беженцев после победы в войне

Романчук **2022-11-27**

Европейский банк реконструкции и развития (ЕБРР) посвятил целую главу своего доклада о состоянии перехода (Transition Report 2022-23) проблеме беженцев в целом и украинских беженцев в частности.

По состоянию на август 2022 6,3 млн. Украинцев вынуждено было покинуть страну.

Из 9,6 млн. человек, которые пересекли западные границы Украины со странами ЕС с 24 февраля 2022

3,3 млн. остались в соседних с Украиной странах.

Ещё 2,7 млн. выехали в Германию, Чехию, Италию, Турцию и Испанию.

Внутри Украины 6,6 млн. украинцев вынуждены переехать в безопасные места.

Перед нами беспрецедентная в историческом масштабе дизрупция рынка труда и структуры экономики. Справиться с ней традиционными инструментами и методами политики на рынке труда, отношения к производителям товаров/услуг невозможно.

Именно из этого нужно исходить при написании и реализации программы восстановления Украины после победы над Россией.

Польша приняла наибольшее число украинских беженцев. ~1,2 млн. украинцев получили польский регистрационный номер (PESEL).

~47% украинских беженцев в Польше – дети до 18 лет.

Медианный возраст украинцев, которые сейчас находятся в Польше, 22 года.

Более 50% взрослых украинцев имеют высшее образование.

Половина украинцев-беженцев имеют социальные связи в Польше (родственники, друзья, знакомые, которые работают в Польше).

Опрос украинских беженцев, показал, что к концу июня 2022г. ~30% из них работает в стране временного жительства.

20% беженцев продолжают работать удалённо в Украине.

В Польше работает ~32% украинок. Отметим, что шесть из десяти женщин переехали в Польшу с детьми, что снижает их возможность занятости.

Среди мужчин-беженцев украинцев занятость в Польше составила 61%, но мужчин здесь только ~65 тысяч. Эти данные получены компанией Kantar в результате опроса, проведённого июне 2022г. Были опрошены 2600 человек из 27 стран. 82% респондентов из Украины были женщинами, 53% из них

замужем. 35% украинских беженцев выбрали Польшу. 65% всех беженцев имеют высшее образование.

До войны более одного миллиона украинцев были резидентами стран ЕС, в основном Италии (236 тысяч), Чехии (163 тысячи), Польши (145 тысяч) Германии (135 тысяч) и Испании (105 тысяч). Украины составляли 45% всех иммигрантов в Польше, 34% в Литве, 26% в Чехии и 14% в Венгрии. 64% украинских беженцев заявили о своём желании вернуться в Украину, когда там будет безопасно.

Более 80% многочисленных исследований беженцев подтверждают позитивное или нейтральное влияние на рыночные условия занятости для местных работников, потому что беженцы и местные работники конкурируют на разных сегментах рынка труда. К концу 2022г. в мире будет более 100 миллионов вынужденно перемещённых лиц. Это 1,1% населения Земли. В 1990г. таких лиц было 0,4%.

Страны с низким и средним доходом принимают 75% вынужденных мигрантов. Из них 33% - в странах деятельности ЕБРР (36 стран). Украинские мигранты в Польше – ценный источник человеческого капитала для поддержки предпринимательства и рынка труда. Их идеи, навыки, знания и таланты при интеграции в польскую экономику имеют потенциал ускорить темпы роста экономики.

Как показывает исследование по Америке,

> мигранты в среднем более предприимчивы, чем местное население или те, кто приехал в страну по экономическим причинам. Они же активизируют международную торговлю и инвестиции.

Так было с вьетнамскими мигрантами в США.

> Когда в стране были созданы благоприятные условия для инвестиций, вьетнамцы с деньгами и ресурсами, полученными в США, стали очень важной инвестиционной силой во Вьетнаме. Например, Than Phuc, который стал генеральным директором Intel Vietnam, способствовал привлечению в родную страну инвестиций в один миллиард долларов в завод по тестированию чипов.

Мигранты из стран бывшей Югославии после работы в промышленном секторе Германии, вернулись домой и существенно увеличили экспорт и производительность труда в своих странах.

Как показывают исследования, беженцы больше работают, больше зарабатывают и лучше говорят по-английски, чем экономические мигранты.

Именно так вели себя поляки, которые вынуждены были уезжать из страны во время II мировой войны и во время коммунистического режима.

Если принимающая страна устанавливает жёсткие барьеры на рынке труда, создаёт сложности с получением разрешений на работу, беженцы вынуждены или работать в «серой» экономике, или уезжать.

Чем дольше будет продолжаться война, тем глубже будут пускать корни в страны ЕС в целом и в Польшу в частности украинские мигранты.

Склонность украинских беженцев не возвращаться на родину будут усиливать следующие решения и поведение украинских властей:

1) - выбор централизованной модели восстановления экономики и освоения ресурсов (репарации, инвестиции государств и международных организаций). Критически важно, чтобы деньги от репараций попали в руки непосредственно украинцам, а не VIP-распорядителям чужого;

2) - сохранение в руках Государства (читай в распоряжении номенклатурно-олигархических группировок) огромных ресурсов и активов. Более чем за 30 лет до войны украинское государство убедительно показало, что оно – расхлябанный инвестор, безалаберный хозяин и безответственный, жуликоватый менеджер. Только полностью частная экономика с полноценным режимом экономической свободы в состоянии быстро, динамично и в нужных местах создавать рабочие места;

3) - восстановление довоенной налоговой и регуляторной систем. Ведь именно они были основными причинами того, что ~40% экономики и почти половина рынка труда были в тени. Возвращаться к порочным практикам «тени», бюрократического издевательства захотят немногие;

4) - восстановление довоенной денежно-кредитной, финансовой политики. Превращение гривны в инструмент разрушения культуры сбережения, а также инфляционного обогащения 3% населения за счёт 97% остальных стал главной причиной низкой инвестиционной активности и ухода украинцев в альтернативные финансовые и платёжные инструменты (доллар, евро, крипта и т. д.)

Смею предположить, что не уровня и охвата разрушений украинской экономики больше всего опасаются украинские беженцы и мигранты. Они хотят полноценной свободы, сочетания правовых институтов ЕС и цивилизованного мира с украинской пассионарной предприимчивостью и уникальной солидарностью.

Цена вопроса для Украины огромна.

Сеть активных украинцев за рубежом – это ~5 – 7 миллионов человек, которые через свои социальные и профессиональные цепочки могут привлечь в страну в краткосрочной перспективе (18 - 24 месяца после окончания войны) более $500 млрд. инвестиций, а в течение 10 лет – ~$4 – 5 триллионов.

Они быстро найдут общий язык и точки соприкосновения с работающими в Украине производителями товаров/услуг.

Главное, чтобы между ними не выросла стена из новых VIP-распорядителей и потребителей чужого.

Тех самых, которые даже во время войны наносят ущерб экономике то ценовым регулированием топлива, то блокировкой НДС-накладных, то валютными/тарифными барьерами.

Надежда на то, что

первая послевоенная Верховная Рада, первый послевоенный Кабинет Министров, первый послевоенный президент дружно пошлют доморощенный украинский марксизм и государственный интервенционизм вслед за русским кораблём.

***

№ 1.028

Пьотр Кульпа: Место Украины в Восточной Европе и новой архитектуре мирового порядка

Какой должна быть новая архитектура Восточной Европы и построссийского пространства рассказывает польский эксперт Пьотр Кульпа.

ПЬОТР КУЛЬПА, ЮРИЙ РОМАНЕНКО, НИКОЛАЙ ФЕЛЬДМАН, "ХВИЛЯ"

2022-11-20

Какой должна быть новая архитектура Восточной Европы и построссийского пространства? Почему Украина должна иметь свою стратегию сдерживания России на десятки лет вперед? Почему Украина должна напрямую связать снятие санкций с России с ее отказом ядерного оружия и заручиться поддержкой Запада? Какой должна быть логика действий Украины для превращения в процветающее государство?

Об этом всем в новой беседе с польским экспертом, аудитором Польши, экс-министром труда Польши, наконец, мыслителем Петром Кульпой.

***

— Пьотр Кульпа: Место Украины в Восточной Европе и новой архитектуре мирового порядка

— Юрий Романенко: Друзья, всем привет. Боевые медоеды, кто смотрит, у кого есть свет, тепло и надежды. Все смотрят нас сейчас – серферы, бездельники, девианты. Наконец-то, Пьотр Кульпа у нас в студии. Мне

просто обломали все в Фейсбуке, все спрашивали, где же этот великий человек, величайший.

— Пьотр Кульпа: Обещаю похудеть

— Юрий Романенко: Величайший мыслитель нашей с вами современности, тайный агент иезуитской разведки, который, я считаю, всегда дает нам пищу для размышлений, и хорошо бы, чтобы таких людей было больше. Здравствуйте, Пьотр

— Пьотр Кульпа: Добрый день.

— Юрий Романенко: Мы сегодня поговорим, у нас с вами была беседа, тет-а-тет, как говориться, в которой мы с вами прорисовывали архитектуру послевоенного мира. Условно говоря, мало победить. Победа в войне не всегда приводит к победе стратегической, как это часто бывало в мировой истории. Например, Первая мировая война, победа в Первой мировой войне Великобритании и Франции закончилась для них не самым лучшим образом в стратегическом плане, потому что они потеряли свои колониальные империи. По сути, после Первой мировой войны перестали быть великими державами.

— **Пьотр Кульпа:** С геополитической точки зрения – да. Не было Первой мировой…

— Юрий Романенко: Да, была единая война.

— Пьотр Кульпа: Которая закончилась в геополитическом смысле в 1989 году, а может быть, еще не закончилась.

Я хочу сказать так, что все, что хотел сказать поп этой теме, я написал 28 февраля в “Хвиле”.

И там практически за каждым предложением стоит большая теория. И если хотим, можно взять эту статью и спокойно, предложение за предложением разобрать и тогда будет понятно. С одной стороны мне будет систематично, с другой стороны будет возможность показать предпосылки структурные, которые не поменялись. Там не поменялось ни одно предложение.

— Юрий Романенко: Секунду. Я прямо сейчас, дорогие наши, любимые телезрители, кидаю. Вот эта статья. В чате она есть, в подводке ссылка нее, вот я прямо сейчас ставлю. Так что вы ее можете прочитать.

— **Пьотр Кульпа:** Она короткая.

— Юрий Романенко: Да, она короткая.

— Пьотр Кульпа: Полторы страницы, но каждое предложение…

— Юрий Романенко: "*Выиграть войну и не проиграть мир: о целях Украины*". Пьотр Кульпа, 28.02.2022. На четвертый день войны на "Хвиле" была такая великолепная статья. Поэтому, во-первых, не все читали статью. Во-вторых, не все смотрели наши эфиры. В-третьих, ситуация динамичная. Мы же прекрасно понимаем, что не все предопределено, потому что государство и не только государство, а корпорации, блоки государств, они все находятся внутри себя в динамичной ситуации. Она развивается. И в отношениях между ними тоже динамичная ситуация, которая развивается и меняет их мотивы.

— Пьотр Кульпа: Если правда является в том, что все меняется каждый день, тогда предлагаю взять эту статью и посмотреть, что поменялось.

— Юрий Романенко: Давайте.

— Пьотр Кульпа: Я считаю, что ничего не поменялось

— Николай Фельдман: *Я уже открыл.*

— Юрий Романенко: Я тоже уже открыл. Так давайте тогда, тем более она действительно короткая. Зачитываем эту статью. Итак: "Война еще идет, но неизбежная победа заставляет подумать о ее геополитических последствиях".

— Пьотр Кульпа: Значит, просто **на четвертый или на третий день войны, когда они были в состоянии захватить, было понятно, что начинается война между 1,5% мировой экономики с 60%**, как минимум, и здесь война просто выиграна. Чтобы ни делали, всегда хватит ресурсов на то, чтобы эту войну выиграть.

— Юрий Романенко: Следующее предложение.

— Николай Фельдман: *"Уже рухнул сговор России, Германии и Франции, направленный на выдворение США из Европы".*

— Пьотр Кульпа: Да. Смотрите, что произошло. На самом деле сегодня не время, чтобы разъединять союзников, но **у этой войны было несколько стратегических причин**.

1) Первая – это **подход Германии и Франции к отношениям с Россией**, которые не видели, куда эта страна идет, хотя все видели. И, в принципе, то, что объединяло Россию, Германию и Францию – это желание выдворить США из Европы. Был момент в начале президентства Байдена, когда Ангела Меркель получила

"благословление" на представление интересов Штатов в Европе. Я скажу так, британцы, которые видели это, к чему это идет. Это геополитическое решение про Brexit создало геополитическую субъектность и возможность реакции на то, что происходит.

2) Вторая причина. Здесь можно посмотреть на какие-то **моменты в немецкой политике**, как, например, решение о том, чтобы А) прикрыть атомные станции, которое создавало спрос на ресурсы из России. Б) Как слияние элит Германии и России. Как Nord Stream-1, Nord Stream-2. В) Как отрицание субъектности Украины позже, когда кричали "это угрожает нашей жизни". Нет, это бизнес-проект. Просто бизнес. Это с одной стороны.

3) **С другой стороны и это важно, видеть надо, это сотрудничество, я считаю, было направлено против Украины.**

К сожалению, надо видеть, что на фоне звуков, конфликтов, разговоров, на самом деле, **компрадорские элиты Украины** не протестовали тогда с русскими вместе с условной Старой Европой, одобряли **беспредел, который происходил против украинской государственности**.

***Этот процесс начался в 2004 году*, когда сломана была в результате конституционного соглашения украинская государственность. Когда анализируем систему с точки зрения структур, просто тогда украинской государственности была отрезана голова. Остался просто фасад.**

Смотрите, что произошло.

Президент *Кучма*, которого считают автором смерти украинской государственности, теряя власть, не хотел, чтобы ребята, которых он создал – *Ахметовы, Пинчуки* и так далее…

Просто, чтобы вы понимали.

С приватизации за 30 лет Украина получила, госбюджет получил 10 млрд долларов, с чего половину заплатил индус (Лакшми Миталл – прим. ред) за "Криворожсталь".

— Юрий Романенко: 5 млрд, да.

— Пьотр Кульпа: Короче, **за 5 млрд съедены экономические основы государственности**.

Кем? Олигархами. И президент Кучма просто не хотел.

1) В любой стране может быть так, что на должности президента вор, бандит. Может быть такое в любой стране. Никто перед этим не застрахован.

2) **Но потом приходят те, кто в состоянии это как будто разобрать – что белое, что черное. Конституционное соглашение с декабря 2004 года сделало это невозможным, потому что полномочия президента были ограничены таким образом, что он не мог уже быть координатором исполнительной власти.**

4) С другой стороны смотрите, что произошло – **премьер-министр тоже не имеет таких полномочий**, он открывает и закрывает заседание, подписывает протокол.

Превратили Украину в супермаркет, где каждая касса работает сама по себе, сама себе на уме и никто не берет ответственность за то, что находится в этом супермаркете, есть ли там хлеб, есть ли там гречка, есть ли там лекарства. Просто никто. Есть линия касс. Назначенцы воруют. Москве плюс. Европа: "Какие варвары! Как воруют!".

Поймите, что **если такую систему внедрить в любой стране, результат будет одинаковый, как и в Украине**. Народ здесь не при чем. Если самых хороших людей поставить в сумасшедшую организацию, все будут работать по-сумасшедшему и результат можно умножить. Если придурков поставить в хорошую организацию, будут эффективными сотрудниками.

Просто смотрите, что произошло и появилась эта система.

За линией касс, линия силовиков, которые мзду собирали с воров, которые в первой линии. Так Украина потеряла суверенитет.

Почему:

Потому что **суверенитет – это способность, возможность решать, с кем-то договариваться**. **До этого было неинтересно договариваться наверху, потому что все можно было решить на уровне касс. Просто фикция.**

Как результат 2004 года, конечно, все под шумок болтовни о "демократии", "надежды", "сейчас будет все хорошо", просто государство стало беззащитным в конфронтации с олигархами, которые стали хозяевами этой системы.

Короче,

«человек, который не хочет воровать и не хочет быть бандитом, является неудачником». Такая была судьба президента Ющенко.

Следующим президентом стал сильный человек, которому не мешало то, что нужно быть бандитом или вором, и он концентрировал власть.

Результатом этого было *решение Конституционного суда в 2010 году*, которое вернуло вертикаль власти ценой, так я считаю, которую Ющенко заплатил за это – ценой было назначение русских на руководящие должности

— Юрий Романенко: *Якименко* на СБУ, потом на Минобороны поставили *Лебедева*.

— Пьотр Кульпа: Русские сохранили стратегический контроль, а Европа смотрела на это «со стороны».

Что случается дальше?

2014 год.

Смотрите,

хочу обратить внимание на подписи министров, которые приехали (разруливать ситуацию с Майданом – прим. Ред). Директора из Франции и двух министров. ***Сикорского*** и ***Штайнмайера***. Я не видел документа, который они подписали, но советую всем, кому интересна новейшая история Украины, тот текст почитать. Потому что я уверен, что в этом соглашении будет отказ от решения Конституционного суда, и превращение снова Украины в супермаркет.

Смотрите,

никто не мешал, когда Янукович был изгнан, по решению Конституционного суда работать по Конституции 1996 года. Иметь вертикаль и возможность что-то делать, **но нет**.

Это показывает, что второй Майдан был предприятием, организованным олигархами, и соглашения были чисто олигархические.

1) Будущий президент ***Порошенко*** вместе с господином ***Кличко*** ездил договариваться с ***Фирташем***, и было соглашение.

2) **Они согласились на продолжение и на обнуление надежд народа украинского, который голосовал 64% потом на выборах**. Были просто огромные надежды.

Смотрите,

вся эта система делала невозможным любые изменения…

короче,

то, что произошло – Украина в принципе получила шанс в момент победы президента Зеленского. И счастье невероятное, что возникла вдруг монопартия, потому что в условиях многих партий не было бы возможности.

Смотрите, министр не подчиняется премьер-министру, замминистра не подчиняется министру. Шеф агентства может министра послать, так как они замы. Я был свидетелем, заместитель шефа агентства министра, который намного выше, просто послал. Просто ***система эта гарантировала смерть, и то, что было сделано – это счастье, что нужные люди нашлись на нужных местах, как бы вы не оценивали***. Я знаю, что это политически может разъединять. Я просто режу чисто метаинстуционально.

Украина с точки зрения системы хорошо подготовилась к войне. Я говорю об организации.

Во-первых, решения СНБО,

1) которые прикрыли процедурные возможности в Конституционном суде. Которые создали список людей исключенных. Которые прикрыли враждебные телевидения, каналы и так далее, разрушили организацию, взяли под стражу организаторов, потенциальных врагов. Это очень важно.

Смотрите,

2) было создана система территориальной обороны. Очень много моментов, которые создали пространство на то, чтобы выжить первые 2-3 недели.

Для меня на четвертый день было очевидно, что Украина победила, потому что увидел, что нет разъединения, что народ единый. И та картина, которая была…

— Юрий Романенко: И продолжаем. Третье предложение: "Решения, которые сейчас будут приняты, определят нашу геополитику на несколько ближайших десятилетий". Мы это понимаем.

Следующий важный абзац. Вы тогда писали, 28 февраля, через 4 дня после начала войны: *"Перед Центральной Европой вырисовываются два*

***основных варианта будущего, вероятность воплощения которых зависит от способа завершения текущей войны. Но на самом деле от условий, которые поставит Украина"*.**

— Пьотр Кульпа: Да, это важный момент. От условий, которые поставит Украина, потому что на самом деле, как бы это не выглядело, это Украина будет ставить условия.

Это не так, что есть какие-то великие президенты и так далее.

Великим игроком, великим президентом является президент Зеленский, потому что он может повлиять, например, на ход выборов в Соединенных Штатах. Может. Может влиять на процессы.

И здесь очень важно понимать, что, как я вижу и говорил с людьми, недооценивание значения украинской субъектности.

Конечно, Украина зависит от многих вопросов. Прежде всего, от оружия, от помощи, поддержки. Но **помните, что ваши союзники – это демократические общества. И здесь это суть.**

Демократические общества, их симпатии заставляют политиков двигаться в ту сторону, как бы они ни хотели.

И еще скажу еще одно предложение

> – когда думаете о том, кто друг, а кто враг, я думаю, что строй страны является ключевым. Демократии, как правило, будут поддерживать Украину. Авторитарные, сатрапы будут на стороне России.

— Николай Фельдман: ***То есть, в данном контексте, я уточню, вы считаете, что корректно будет приводить деление мира нынешнее на автократии и демократии, которой придерживается, например, президент Байден?***

— Пьотр Кульпа: Это, я бы сказал, **политика, которая очевидная**.

В том смысле, что это официальная доктрина США, просто она описывается, как ***Friend-shoring***, что в будущем технологии и то, что дает Западу превосходство, будет распространяться только на те страны, на те системы, которые ответственные перед своим народом.

Потому что предоставление таких возможностей странам, в которых народ ответственен перед своим диктатором, то есть, опасно, и здесь, я думаю, что это ответственно, умно и с нашей стороны работает для нас.

— Николай Фельдман: ***Давайте, пока мы про это говорим, проясним. Роль Китая. Это авторитарная страна?***

— Пьотр Кульпа: Значит, я считаю, что страна авторитарная. Политика Китая последние полгода была сосредоточена на том, чтобы товарищ Си занял пост третий раз. Это означало сосредоточение ресурсов и внутреннее показание, что вокруг враги. Но считаю, что после этого перелома товарищ Си будет смотреть ответственно. Думаю, верю, что с точки зрения организационной вернулись к временам Мао Цзэдуна.

Это гарантирует, если такая система будет, постепенно падение Китая, потому что в таких системах ум, деньги и т.д. оттуда бегут. Просто нет воздуха для экономического развития.

> Я не знаю страны авторитарной, диктаторской, которая в конфликте с Западом могла бы достичь результата экономического, научного и т. д.

Поэтому я верю в то, я говорил об этом раньше, весной встречались, что все закончится соглашением.

> Соглашением аналогичным, которое подписала Япония с США в 1985 году , суть которого заключалась в том, чтобы был рост цены йены.

Здесь будет тоже соглашение, результатом которого будет рост цен юаней, что заставит Китай стать более открытой системой. Китай будет вынужден капитал выводить и будет увеличиваться его зависимость от системы "царя в океане", которым являются США.

— Юрий Романенко: Идем дальше. Третий абзац: ***"Капитуляция, полная деоккупация конституционной территории Украины, военные репарации и полное восстановление международного права – являются естественными требованиями Украины, которые РФ вряд ли в состоянии сегодня принять"*****.**

— Пьотр Кульпа: Слишком далеко.

Короче, смотрите, я на четвертый день войны нарисовал условия.

Кто тогда думал вообще про условия, которые будет ставить Украина? На четвертый день было видно, что деоккупация и т.д. Здесь применение международного права означает наказание виновных. И эти условия очевидны.

> Смотрите, за эти месяцы были разные варианты – это сделаем, это сделаем, переговоры будут, не будут. Бред. Это единственные условия, которые Украина в состоянии принять.

И каждый, кто бы отступил на полмиллиметра от них, потеряет власть.

Это анализ, который показывает зависимость власти в Украине от украинского народа. И, смотрите, ничего не поменялось.

Идем дальше.

— Николай Фельдман: ***"Это означает превращение России в геополитическую провинцию Китая, управляемую методами Северной Кореи"*****.**

— Пьотр Кульпа: И здесь важный момент.

То, что Россия стала экономической провинцией Китая – это очевидно, но важен другой момент. 99% аналитиков смотрит на эту войну, как на основной процесс, но это не так.

Всегда в метаинституциональном подходе важно смотреть на другое. На структуру власти.

Смотрите,

> вроде Путин был самым богатым человеком на Земле. Мог все, все его боялись, приглашали и т.д.

— Николай Фельдман: ***Так и было.***

— Пьотр Кульпа: Но **это с точки зрения его так не выглядело.**

Потому что посмотрите,

> **кем сегодня являются дети Ельцина? Никем. Дочка Сталина…**

— Юрий Романенко: Никто ее даже не знает. Светлана Аллилуева.

— Пьотр Кульпа: Дочка, а внучка продает на улице поп-корн или что-то этого типа в Америке.

Получается так, что

> с точки зрения диктатора, которым является Путин, он понимает, что через короткое время уйдет, а все, что плохое, на него повесят, обворуют его семью и т.д. И рядом у своего соседа он видит династию Кимов, которая правит 80 лет и все, что хорошее, только на них. Ответьте мне, какая система более привлекательна?

В принципе, **этот человек уже давно занимался проектом превращения России в Северную Корею**. **В заложники брал очередные группы людей и,**

в принципе, это означает, что война является лишь предлогом, является лишь лезвием в мясорубке, необходимым для того, чтобы терроризировать население России.

Потому что каждый человек независимо от пола и возраста имеет кого-то в семье, кого можно отправить в "мясорубку" с гарантированным результатом.

Вывод такой, что,

1) во-первых, он не сумасшедший, никакой ядерной войны не будет, но с другой стороны это означает, что ему нужен фронт.

И здесь война против Украины не является фактом, потому что, если бы он за три дня занял Украину, он бы начал другой фронт. Потому что ему нужна была "мясорубка", а не 100 км или 200 км, или 500 км территории. Намного легче людей послать в "мясорубку" под лозунгом патриотизма, чем репрессиями. Потому что репрессии – это сопротивление, а так сами, как бараны идут, и все движется.

Дальше.

2) **Чекисты, в принципе, их не трогают**. Смотрите, **в России 5 млн людей в структурах "аппарата насилия", где армия – 1,9 млн**. Чекистов не трогают, чекисты захватили тоже.

Я в марте дал интервью, в котором показал эту зависимость, что **произошла чекизация армии**.

И на них уже будут повешены все неудачи.

— Юрий Романенко: На армию?

— Пьотр Кульпа: На армию. Путину это не мешает. В принципе, какая разница.

1) Это была единственная структура, которая пользовалась авторитетом.

2) В принципе, чекистам ничего не угрожает. Чекисты в Северной Корее хорошо живут. Вот эта система.

Дальше, смотрите,

Лукашенко показал Путину, что можно эффективно править, даже если 80% населения сопротивляется. Нет проблемы. Вот это означает, что система работает логически, работает шаг за шагом.

Путину не мешает то, что миллион молодых людей уезжает из России. Меньше народа нужно будет "перерабатывать". Для экономики Северной Кореи в России не надо никаких экономических ростов. Наоборот. Нужно, чтобы был голод, чтобы люди думали, как прожить следующую неделю. Вот такую Россию создает Путин.

Если это учтем, то это будет иметь важные моменты для мышления этот процесс.

Просто

> **стоит сосредоточиться на структуре, а не на процессе, потому что процесс является производным структур**.

— Николай Фельдман: ***Я хочу, я там кинул в чатик, пусть покажут внучку Иосифа Сталина, Крис Эванс, которая страстно ненавидит своего знаменитого деда. Она изменила имя, фамилию и выглядит вот так.***

— Юрий Романенко: Кстати, в этом контексте Мелони, которая премьер-министром стала в Италии, и которая является внучкой Муссолини. Вот интересно, как в разных средах генетика и социальная среда влияют.

— Николай Фельдман: ***На позиционирование себя***

— Юрий Романенко: На позиционирование личности. Что я еще хотел сказать? Полайкайте эфир, он, по-моему, великолепный.

— **Пьотр Кульпа:** Сделайте хорошо Юре, полайкайте.

— Юрий Романенко: Не мне сделайте, себе сделайте. Мы для вас стараемся, на самом деле. При чем тут мне? Мне и так хорошо, я в такой компании – Николай, вечно радостный человек, Пьотр, один из разумнейших людей на планете. Так что мы… У нас все хорошо.

—**Пьотр Кульпа:** Ничто нас не объединяет больше, что мы умные, а на самом деле дураки (смеется).

— Юрий Романенко: Мы не говорим, что мы дураки (смеется).

— Николай Фельдман: ***На самом деле мы стараемся, чтобы как можно больше было таких же умных, светлых и хороших людей.***

— Пьотр Кульпа: Тогда я за то, чтобы согласились, что мы дураки (смеется).

— Юрий Романенко: Короче, лайкайте за нас, дураков, которые рассказывают вам такие глупые вещи.

Поехали дальше.

Следующий тезис: ***"Ядерный шантаж РФ – это попытка заставить США давить на Киев, чтобы тот ослабил свои требования"*****.**

— Пьотр Кульпа: Хорошо, смотрите.

Вначале казалось, что Германия, Франция и так далее. Просто единственная страна, которая в состоянии давить на Киев, это США.

Европа не контролирует ни свои каналы торговли, ни, на самом деле, не имеет, реальных возможностей. В принципе, это воля США. И Путин, если будет давить, а он начал давить…

Сначала он давил через Германию, через Францию. Началось с Франции, потом Германия, Италия включилась, которая на коленях у Германии, потому что в долгах на уровне 3% ВВП.

Сейчас через Африку, но закончится разговором с Байденом, и все будет идти через США.

Поехали дальше.

— Юрий Романенко: ***"Если президент Байден испугается – может действительно начать давить. Если же президент Зеленский отступит, Украина потеряет как минимум Крым"*****.**

— Пьотр Кульпа: Смотрите, вопрос в том, что здесь этот страх президента США чисто условный, но здесь, прежде всего, бизнес.

Украина в таком положении, что очень многие на этой Земле смотрят на эту войну с такой перспективой, что эта война имеет очень много плохих сторон,

а две самые страшные – что, 1) во-первых, когда-то закончится, а 2) во вторых, кто-то победит.

— Николай Фельдман: ***Это юмор высшей категории.***

— Пьотр Кульпа: Нет, это не шутка, просто каждая война, когда начинается, она начинается с приказа и продолжается от ненависти.

И **возникают группы интересов, которые учатся быстро зарабатывать на этой войне**. Это же не секрет.

Это касается, как Украины, так и других стран.

Возникает институциональная инфраструктура поддержки конфликта. Таким образом, идет распределение. **Здесь не страх, а группы интересов, которые могут быть заинтересованы.**

Посмотрите, что происходит.

Оружие идет, как по капельнице. Уже давно можно было бы найти такие решения, которые бы делали конец близким, но дается все по капельнице, дается недостаточно.

И причина этого какая? **Чтобы Украина не получила стратегической независимости.**

Стратегическая независимость в таком конфликте

> – это ситуация, когда у Украины ресурсов, скажем так, чтобы воевать на три месяца больше, чем наступит приказ, что вот, отрезаем вас от помощи.

И, на самом деле, боятся дать Украине ресурсов, которые дали бы ей эту реальную субъектность,

> потому что у меня есть на три месяца гарантия, что я в состоянии воевать за свою территорию и делать что-то, у меня есть пространство, чтобы договариваться, и возможности влиять на процессы независимо.

Поэтому все идет по капельнице. Здесь вывод такой.

Я сказал другие причины, из-за которых ядерный шантаж – это блеф, что этого не будет.

Дальше.

— Юрий Романенко: Дальше идет: ***"Если этот шантаж произойдет, уверен, что Зеленский примет решение перенести посольство Украины из Вашингтона в Даллас, а также предложит помощь в эвакуации Байдена туда же".***

— Пьотр Кульпа: Это, как видите, след этого времени, когда американцы предлагали президенту Зеленскому, но что хочу подчеркнуть.

> На четвертый день войны видно было, что президент Зеленский становится одним из важнейших политиков в глобальном масштабе, что это огромнейший ресурс Украинского народа, который дает возможности играть в "Первой лиге".

Хочу вам сказать так, помню, был в Вашингтоне с другом, который раньше был в Вашингтоне с президентом Валенсой, когда тот закончил свой срок. И в гостинице "Астория" остановился и вдруг позвонили, что президент ***Клинтон*** *хочет с ним встретиться. А* ***Валенса*** *сказал: "Если хочет, пусть приезжает". То есть, президенту США сказал, чтобы тот приезжал, и Клинтон приехал. Выборы шли.*

В демократиях ресурс президента страны, которую бомбят, президента, который не сдался, который давит в борьбе и справляется, он невероятный. И этот авторитет может влиять на демократические общества.

Для многих народов на Земле президент Зеленский является абсолютным авторитетом, который показывает настоящие ценности человечества. И здесь, я думаю, что если бы реально в таком случае, типа отдайте кусок своей территории, потому что мы боимся, я думаю, что логически, что бы я сделал, я бы предложил перенести столицу, так как перенесли посольства во Львов. Все перенесли. Какая проблема перенести в Даллас? Дальше от России, правда? Ну, и предложить эвакуацию – ничего плохого.

— Николай Фельдман: ***Но, на самом деле, получается, что Байден не испугался, если испугался Илон Маск вместо него.***

— Пьотр Кульпа: Не знаем, испугался или не испугался. Просто очень сложно это оценивать. Может быть, были для Маска какие-то ресурсы с финансированием. Может быть, было так, что были ресурсы в космосе. Он свободный человек и тот хейт, который пошел по отношению к нему, не до конца был справедливым. Тем более, от людей низкого уровня. Низкого уровня официальных лиц. В целом, ну, не до конца Маск вынужден разбираться в политических моментах.

— Юрий Романенко: Да, не должен.

— Пьотр Кульпа: Просто я бы это промолчал. И вместо такой критики сказал бы ему спасибо за решающую помощь, потому что решающая помощь – это первый месяц. На это надо смотреть. Я уверен в том, что что произойдет? Просто придет бабло и те, кто не хотели помогать, будут лучшими друзьями. Потому что такого характер этого народа. Цинично, но… И окажется, что самым большим донором Украины во время войны была Франция, Германия… (смеется)

— Юрий Романенко: Мы об этом попозже поговорим. Про Штайнмайера и пируэты европейских политиков. Я просто хочу пройтись по статье. Мы очень целостно идем, логично. И так, следующий тезис, который был

в статье. Я напомню, что статья, о которой мы говорим, она 28 февраля была опубликована у нас на "Хвиле".

— Николай Фельдман: ***Я могу зачитать следующий абзац. "Только железный занавес санкций заставит любой послепутинский режим вернуть всем странам то, что было захвачено военным путем".***

— Пьотр Кульпа: Да. Санкции – это наша религия, потому что Украине выгодно, чтобы рашка превратилась в Северную Корею.

Для чего?

> Для того, чтобы появилось хотя бы 20–30 лет цивилизационной дистанции. Чтобы возникла дистанция, которая сегодня между Северной и Южной Кореей. Это уберет большинство внутренних проблем, которые сегодня разделяют украинцев. Вопросы языка, другие вопросы… Это все просто окажется мелким.

Стена санкций она ключевая.

Тоже с тем, чтобы говорили с условиями, чтобы снять эти санкции. Поэтом логично то, о чем я говорил.

В марте необходимо поставить условие ядерного разоружения России, чтобы снятие санкций не было привязано к возврату территории или репарациям.

> Потому что это означает отсрочку войны, перемирие, которое не даст Украине возможности восстановиться, потому что будет рисковая зона…

— Юрий Романенко: Потому что РФ будет иметь отношения с Западом, и будет зарабатывать деньги.

— Пьотр Кульпа: И Россия в конце возьмет все ключевые отношения, потому что в России есть все, что нужно Старой Европе, а в Старой Европе есть все, что нужно России.

Лучший вариант для Украины – это система, в которой Украина вместе с Балтийскими странами, Польшей, теми странами, которые понимают, что означает "романс" с Россией. Что это означает Бучу…

— Юрий Романенко: Мариуполь.

— Пьотр Кульпа: Да. Что именно это необходимо – санкции, стена ***санкций не должна быть привязана к территории***, потому что территории они вернут.

— Юрий Романенко: В любом случае.

— Пьотр Кульпа: В любом. **А привязано именно к ядерному разоружению**.

Одновременно это должен быть тест для русских, которые уехали. Два вопроса – 1) чей Крым и 2) должна ли Россия сохранить ядерное оружие. Многие русские, которые уехали, с которыми я говорил, они готовы сказать, что Крым украинский, но ядерное оружие должно остаться.

Это люди Ходорковского, которые придут, будут говорить "Вот, демократия пришла" и т.д., но

> — рано или поздно структура этой страны способна на все. **Институциональная основа снова закончится диктатурой, которая снова будет угрожать Украине.**

Такая «перспектива», которая очевидна для аналитиков, будет блокировать возможности притока капитала в Украину, потому что это будет зона риска, зона будущей войны. Никто не хочет.

С этой точки зрения

> **— санкционный занавес, привязанный к ядерному разоружению, является ключевым.**

К сожалению,

> **— Украина, мы говорили об этом весной, не выработала своей ядерной стратегии.**
>
> Это даже голосование по Израилю показывает, как минимум.

Что *нет стратегии*, что на уровне МИДа нет понимания по ключевому, и *стратегия безопасности страны* – это вопрос.

— Юрий Романенко: Я тот *дискурс*, кстати, хорошо, что вы подчеркнули, найду и раскручу. *Мы должны сказать, что ядерное разоружение в условиях, пока есть ядерное оружие у России, прямая связка должна быть, - это не просто путь в никуда, это опасно.*

— Пьотр Кульпа: Я думаю, что то, что я бы предложил, чтобы Украина стала автором резолюции Генассамблеи ООН, требующей ядерного разоружения России.

Потому что ядерное оружие в этой войне участвует. Смотрите, Украина не может из-за соображений союзников отвечать по России так, как Россия бьет по Украине.

Это как у Станиславского ружье висит на стене…

— Юрий Романенко: Рано или поздно выстрелит.

— Пьотр Кульпа: Оно не выстрелит, оно пугает и является фактором политики, поэтому Украина должна выработать стратегию, должна иметь свой ответ.

Из-за этого момента смотрите, что произошло. Я сотрудничаю с Центром, ты знаешь Рахимбека.

— Юрий Романенко: В Казахстане.

— Пьотр Кульпа: В Казахстане. Казахстан поменял свой подход. Президент Токаев говорит про некомфортность Казахстана с Россией, у которой есть ядерное оружие. Об этом говорит министр иностранных дел Казахстана. По ОДКБ это союзник России и они об этом говорят.

Украина молчит, как будто в МИДе занимались только текучкой.

Где Центр стратегических исследований?

Просто это документы, которые должны быть разработаны, которые должны быть внедрены в систему дипломатии.

Таким образом,

— не будет таких моментов, как голосование в ООН – ***"Нам не было приказа – не будем делать".***

А не было приказа, может быть, потому что запрос был, но дипломатия работает, как армия.

Майор не "настучит" на полковника, полковник – на генерала.

И послы остаются, может быть, в дураках, а может быть, наверху просто кому-то не хватило времени.

— Юрий Романенко: Да, ***текучка*****. Я писал так, что в Офисе президента они там в диком оперативе находятся и была одна ситуация, когда с Израилем отношения были немного натянутыми. И они в рамках этой ситуации такой протокол подготовили. А потом месяц назад ситуация начала меняться, Ермак дал интервью, Зеленский дал интервью. Потом**

неделю назад Зеленский дал интервью, которое вышло сейчас. Ситуация начала меняться, а протокол остался старый. Они просто об этом забыли, могли забыть и не сказать: "Ребята, меняем позицию, голосуем так-то и так-то". И в связи с этим получился такой фейл.

— Пьотр Кульпа: Я думаю, что **есть другая проблема**.

Проблема, как мне кажется, институциональная заключается в том, что **из-за значения международных контактов в текущей политике Украины, эти контакты сконцентрированы в Офисе, и никто другой не может…**

— Юрий Романенко: МИД не субъектный, вот и все.

— Пьотр Кульпа: Да. "Узкое горло". Но скажу так,

там, видимо, нет инстинкта самосохранения. Потому что студент первого курса международных отношений понимал бы…

— Юрий Романенко: ***Кислица*** **– очень опытный дипломат, который соображает и понимает, куда это все идет.**

— Пьотр Кульпа: Хорошо, **но скинули на кого? На посла в Израиле, потому что бывший уголовник**.

— Николай Фельдман: ***Ну, там сложно судить. Уже и сказали, что не попросили израильтяне у нас этого голосования, что якобы должны были попросить. Азербайджан одновременно с нами проголосовал. Надо сказать, что Иран демонстрирует активность…***

— Пьотр Кульпа: В принципе, это не проблема, это «***буря в стакане воды***».

— Николай Фельдман: ***Я понимаю. Ясно.***

— Пьотр Кульпа: Но показывает…

— Юрий Романенко: ***Логику принятия решений.***

— Пьотр Кульпа: **Да, потому что завтра, при принятии решения в более серьезном вопросе может быть что-то более серьезное.**

— Николай Фельдман: ***Смотрите, есть еще один момент, про который у меня сегодня в эфире говорил журналист из Израиля. Он говорил о том, что внутри Израиля есть очень широкая дискуссия, что производители оружия Израиля очень недовольны тем, что они не принимают участия в Украинской кампании. Что, мол, Турция рекламирует себя на весь мир, а израильские дроны, которые намного лучше турецких, как считает сам***

посол Израиля, не могут проявить себя в этой войне. И они очень недовольны этим.

И возможно, я не говорю, что факт, это как гипотеза, что это решение демонстрирует, что политика нынешнего руководства Израиля не устраивает Украину настолько, что Украина готова, таким образом, щелкнув по носу нынешнему руководству Израиля, сыграть на Нетаньяху.

— Юрий Романенко: Это не так.

— Николай Фельдман: ***Возможно, это совершенно не так, но тем не менее.***

— Пьотр Кульпа: Я думаю так, что реклама оружия здесь не при чем.

— Юрий Романенко: Я солидарен.

— Пьотр Кульпа: Потому что реклама – это первые недели войны. И никто не отберет у Турции присутствие Байрактаров. Просто стоит вернуться, где тогда были израильские дроны? Так можно поставить вопрос. Это объяснение. Я далек от этого, потому что система намного более сложная. Это вопросы Турции, это вопросы арабского мира, потому что в ООН принимаешь одно решение, получаешь критику с одной стороны. А с другой стороны, скажем, Саудовская Аравия может сказать, что вот Украина проявляет свою субъектность.

— Юрий Романенко: А мы не забываем, что Саудовская Аравия в последние месяцы тоже достаточно субъектная относительно Украины, потому что она принимала участие в освобождении азовцев. Она заинтересована в том, чтобы наше зерно шло на Ближний Восток, потому что ей не нужны новые потрясения. Поэтому мусульманские страны достаточно активны в этом процессе.

— Пьотр Кульпа: Что бы ни было, давайте будем думать так – Украина ведет войну, Украина является субъектом, Украиной руководит один из самых влиятельных политиков на этой Земле.

Вот и все.

И нет причин, чтобы извиняться в ту или другую сторону. Просто есть, как есть, и пусть обсуждают, как хотят.

— Юрий Романенко: Идем дальше по статье, а то народ уже спрашивает: "А что там? Статью до конца дочитали?". Нет, не дочитали, потому что вы мало лайкаете эфир, и мы по ходу грустим, и у нас нет мотивации. Поэтому лайкайте эфир, чтобы он поднимался в алгоритмах, и

распространяйте его потом ссылками по своим Телеграм-каналам, Фейсбуку и т.д.

Идем дальше. Тут у вас есть интересная фраза. Я повторю то, что мы рассматривали, предыдущее предложение. "Только железный занавес санкций заставит любой послепутинский режим вернуть всем странам то, что было захвачено военным путем". И дальше вы говорите, следующее предложение: "При этом трудно будет России сохранить свою азиатскую часть. Это означает возврат к историческим границам Московии XVI века".

— Пьотр Кульпа: Это очевидно. Это видно в геноциде, который Россия проводит во время этой войны по народам Сибири. Просто третий класс людей. Это оставит след очень сильный. Это поменяло подход стран, которые близки культурно к бурятам, например. Посмотрите, как казахи реагируют на эту войну.

Получается так, что будет два процесса.

1) Один процесс – это возврат территорий, типа Курилы, типа Эстония, которая не вернулась к своим конституционным территориям 1940 года.

2) С другой стороны будут внутренние процессы, которые будут разваливать Россию.

И в этом пункте я тоже иду против 90% аналитиков из России.

Для меня Россия – это колония Москвы условно, где 80% дохода идет в Москву и создает "зоопарк", типа нормальная страна, красиво все.

— Николай Фельдман: ***Витрину.***

— Пьотр Кульпа: А реальность – это те регионы, которые просто остались без ресурсов. И это, конечно, их сила минимальная, но **распад России начнется с момента, когда губернатор какой-то не отправит налогов в Москву**. С этого момента.

Это может быть в Татарстане. Это может быть в любом районе, конечно, не дефицитным, таком, как Чечня, например, которая с точки зрения Москвы является глубоко дефицитным, потому что там идут трансферты средств.

Это наступит, когда будет разваливаться северокорейская система. **До тех пор, пока террор будет, это не должно произойти.**

— Юрий Романенко: Вы пока говорили, знаете, у меня родился такой образ. Помнишь, 2004 год, может быть, вы тоже помните эту рекламу. Появилась карта – *Украина трех сортов*.

— Николай Фельдман: *Грановский ее придумал, говорят*.

— Юрий Романенко: Нет, не Грановский. *Это русские придумали*. Тогда эта тема очень широко разошлась, помнишь? Она до сих пор…

— Пьотр Кульпа: Украина другая. Украина – это страна, где очень много городов, где народ выбирает жить. **Это не является мечтой поколений жить в Киеве, Харькове, Одессе.**

— Юрий Романенко: Она больше на Европу в этом плане похожа.

— Пьотр Кульпа: Абсолютно. Это абсолютно Европа. Я бы сказал, Европа, Европа, Европа.

— Юрий Романенко: *Так вот, то, что вы говорили, на самом деле касается России. В вашей логике Россия трех сортов. Первый сорт – Москва, Петербург.*

— Николай Фельдман: *И все.*

— Юрий Романенко: Москва и Петербург.

— Пьотр Кульпа: То, что Петербург, люди могут смотреть, что он в "первой лиге" – это только благодаря решению Путина, который заставил Газпром зарегистрироваться в Петербурге. Если бы все было по логике, Петербург тоже был бы бедным. Просто чисто без ручного управления, без этой налоговой системы это чистая колония Москвы. Вот и все. **И когда ты вне Москвы, не в Петербурге, ты уже человек второго сорта.**

— Юрий Романенко: Вот Ханты-Мансийск, Ямало-Ненецкий округ дает Москве приблизительно 57% федерального бюджета. Вот Москва и этот…

— Пьотр Кульпа: Москва с чего дает? С налогов, которые получает.

— Юрий Романенко: Конечно. Потом второй сорт – это, условно, славянская, хотя может и наоборот не славянская, а чеченская – второй сорт, а все остальные – третий сорт. Тут нужно поиграть, подумать, но на самом деле это та реальность, в которой живет Россия.

— Пьотр Кульпа: Это показывает, что Россия не является капиталистической страной.

Потому что **в Америке, представьте себе, там, где растет богатство, все богатеют, а те, которые не богатеют, беднеют. Это заставляет их с*оперничать*.**

А здесь просто создано. Вот Москва, вот Кремль, вот царь, все сюда, и что бы ни было, будет уничтожаться. Гарантировано.

— Николай Фельдман: *Тимофей Сергейцев, автор плаката трех сортов. Пишут.*

— Юрий Романенко: Это русские делали.

— Николай Фельдман: *Я исправляюсь сразу.*

— Юрий Романенко: Теперь идем дальше. И тут у вас такая фраза была: "Естественно, исчезнет "империя-инструмент", при помощи которого англосаксы победили Наполеона, Вильгельма II и Гитлера". Это очень важный тезис, потому что у нас многие не понимают, почему на Западе так тяготеют к тому, чтобы Россия существовала.

Потому что Россия была всегда инструментальной. Функцией Запада в разборках между собой, в разборках с Востоком, прежде всего, и выступала в качестве щита, которым Запад прикрывался от кочевников, от проблем, которые приходили с Востока. И потом использовали в своих разборках, когда появились противоречия между Британией и Францией, между Британией и Германией, потом опять Германией, когда Вторая мировая война. Пардон, но, как бы, используя эту терминологию, которая понятна людям.

— Пьотр Кульпа: Да, но, к счастью, это может уже present continuous, который simple past. Короче, это прошлое.

Хочу сказать так, что вопрос, с нашей точки зрения, он имеет такую структуру:

— будет ли Россия актером европейской политики или не будет?

Если Россия останется актором в Европе, нам хана, потому что у России есть все, что нужно Старой Европе, а в Старой Европе есть все, что нужно России.

И все будет над на1шими головами и наша субъектность, наши возможности будут ограничены.

Говорю здесь, как про Польшу, так и про Украину.

Просто другие будут решать, можем ли мы построить себе ядерную станцию или нет, можем стоить что-то так или по-другому.

В принципе, эти моменты – это борьба за уровень прибыли, который можно получать в данной стране.

Для нас единственный вариант положительный – когда Россия исчезает, как актер европейской политики.

> Просто возникает высокая стена санкций, закрывается этот мир, чекисты строят себе Северную Корею.
>
> Думаю, что система будет напоминать Оруэлла "Ферма животных" и со свиньями будут торговать. Такая система – супер.

Я считаю, **обеспечить этот вариант не просто, потому что**

> **— если Украина не воссоздаст свою государственность и все будет с конституционной, организационной точки зрения так, как сейчас, Украина не будет надежным партнером и субъектом, а контакты с ней будут токсичными.**

Потому что, смотрите,

> **— любой контакт с Украиной заканчивался смрадом коррупции и т.д.**

С точки зрения партнеров, это был больной человек Европы.

И на сегодня

> **— конституционно, организационно не было сделано ничего, чтобы это поменять. Война этого не прикрывает и многие процессы, которые происходят, это только подтверждают.**

Согласны?

— Юрий Романенко: Конечно.

— Пьотр Кульпа: Так что, **условием для того, чтобы исчезла Россия, как актер, как инструмент стабилизации в Евразии, надо чтобы Украина могла занять ее место вместе с Польшей и т.д.**

Потому что, **с точки зрения США и Великобритании**,

> — все равно кто, главное, чтобы была вертикаль, которая будет контролировать, будет предохранять слияние Старой Европы с Китаем.

Потому что, **с точки зрения всех доктрин американской безопасности,**

— единственная система, которая могла бы победить США и лишить их геополитического превосходства может возникнуть только на Евроазиатском континенте.

Слияние Китая с Западной Европой могло бы поменять эту структуру.

1) В нашем интересе, в нашем выживании, чтобы это не произошло.

2) Для этого необходима ответственная, сильная, демократическая Украина.

— Николай Фельдман: ***С сильным президентом.***

— Пьотр Кульпа: Вопрос строя.

С ответственной вертикалью власти. Все равно это будет называться президент или премьер-министр. Главное, чтобы была вертикаль власти.

Чтобы всегда можно было ответить на два вопроса.

1) Первый вопрос – ***кто за что отвечает***,

2) а второй – ***кто кому подчиняется***.

На сегодня на первый вопрос теоретически можно найти ответ. Не на каждый, но можно более-менее сказать, кто и за что отвечает, но с другой стороны сложно ответить, кто и кому подчиняется.

Не сейчас, когда есть военная вертикаль, а в нормальных условиях.

Смотрите, еще раз.

Зам шефа агентства мог министра послать, министр мог премьер-министра спокойно послать. *Система бардака*. Такая система не в состоянии быть суверенной, потому что никто не будет говорить с руководством супермаркета, а будет все решать на уровне касс.

— Юрий Романенко: Да, 100%. Я еще хотел бы продолжить вот этот разговор по поводу Германии, потому что он как раз в контекст хорошо попадает. Вот то, что сейчас заявил Штайнмайер в свое речи по поводу того, что Германия должна стать более ответственной, должна возродить Бундесвер, определяет Россию, как проблему, и будет выделять ресурсы на войну, на поддержку Украины, будет поддерживать всеми методами, кроме того, что сама будет принимать участие.

По сути, Штайнмайер сказал, что Германия уже участвует в этой войне, просто ее боевые подразделения не принимают участие. Это делает Украина и это очень хорошо для Германии, потому что лучше такой формат, чем прямое столкновение с Россией. Произошло, мне кажется, переосмысление. Что это было вот эта речь?

— Пьотр Кульпа: Смотрите, **кто обеспечивал безопасность Германии?**

— Юрий Романенко: США.

— Пьотр Кульпа: Нет.

— Юрий Романенко: А кто?

— Пьотр Кульпа: Россия.

Германия разоружалась, казалось, что нет денег на армию.

— Юрий Романенко: Там находились и находятся базы американские.

— Пьотр Кульпа: Еще раз – все, что было в России, было запрещено развивать в Германии и наоборот.

Просто ***компатибильность*** возникала.

Я грубо говорю, что Россия.

Короче,

> — Германия не боялась России. России боялись Украина, Польша, Балтийские страны. Германия не боялась, поэтому не вооружалась.

Я был секретарем польской делегации в парламенте НАТО в 1990-е годы. Постоянно говорилось об участии в финансировании ответственности за безопасность. Уже тогда США показывали, что нельзя жить на халяву, на уровне финансирования армии ниже 1% и т.д. Это была жизнь на халяву.

Почему?

Старая Европа действовала таким образом, что имела безопасность плюс торговлю со Штатами, плюс торговлю с Китаем, не платила за безопасность и пользовалась чужими, условно, коридорами безопасности для того, чтобы продавать свои товары. И еще учила, как морально жить других. Так это выглядело.

То, что произошло – элиты немецкие не могут идти против демократического общества, потому что будут приговорены проиграть выборы.

И я бы не смотрел на это, как на глубокую перемену.

Элиты Германии, элиты Франции верят в то, что если Путина поменяет условный Навальный, Ходорковский, все равно, и будет все, «любовь вернется и т.д.»

— Николай Фельдман: ***Дешевый газ*****.**

— Пьотр Кульпа: Вопрос не в том, что он дешевый. Вопрос в другом. В том, что он более дешевый, чем у других.

Это разница, потому что если экономика Германии получала газ, который был на 30-40% дешевле, чем для Польши, чем для Украины, чем для других стран.

— Юрий Романенко: Это конкурентное преимущество для промышленности.

— Пьотр Кульпа: Конечно. **Это возможность распределять**.

— Николай Фельдман: ***В конечном итоге, это возможность диктовать всем остальным странам, какие мы хорошие.***

— Юрий Романенко: Имеется в виду, конкурентное преимущество на рынке Китая и так далее.

— Пьотр Кульпа: Не хочу глубже входить в эту тему.

Хочу сказать два предложения.

1) Первое – **Польша и Украина вместе непобедимы**.

Просто когда смотрим на историю, если удар с запада, Польша вместе с Украиной в состоянии это выдержать, если удар с востока, Польша вместе с Украиной в состоянии это выдержать.

Поэтому отношения будут предметом атак. За деньги, за что угодно. Здесь у меня нет сомнений, что это будет. Это первое предложение.

2) Второе предложение, что **если Германия приняла решение вооружаться, мы тоже должны вооружаться**.

Потому что это не вопрос людей, а вопрос структуры.

Очень легко сегодня проработать у людей мозги. Очень легко. И очень немного времени надо, чтобы друг друга люди ненавидели.

— Юрий Романенко: То есть, вы говорите о том, что в Германии настроения могут очень резко измениться достаточно быстро, и она выскочит опять в эту ситуацию…

— Николай Фельдман: ***С антипольской повесткой.***

— Пьотр Кульпа: Вопрос в том, что это структуры, это не народ, не люди и т.д.

Смотрите,

> Бисмарк, потом Гитлер и т.д. Просто немцы – это великий народ и Германия слишком большая для Европы, но слишком маленькая для мира. И трагедия в том, что постоянные конфликты являются результатом этого.

Из этого положения есть два выхода.

1) **Первый – или демократическое пространство, в котором все понимают эти структурные зависимости и с вниманием и чувствительностью подходят к страху других.**

> Но, к сожалению, сейчас при Nord Stream-1 и Nord Stream-2 Германия этого не проявила. Что мы слышали? Чистый бизнес и все.

2) **С другой стороны, если вооружаются, надо тоже вооружаться.**

Надо строить, прежде всего, сильную государственность демократическую, ответственную демократию в стиле англосаксов.

— Юрий Романенко: Уточняющий вопрос. Люди задают вопрос касательно Германии: "Насколько глубок ресентимент в польском обществе по отношению к Германии?". И второй, вытекающий отсюда вопрос. Когда вы говорите о союзе Украины и Польши, насколько глубоко в польской элите осознают необходимость создания именно такого мощного союза, который позволял бы и с Запада, и с Востока защищаться.

— Пьотр Кульпа: Высоко.

1) Начну с первого. **Германия – это страна наших друзей, это страна, в сотрудничестве с которой Польша воссоздала экономику после 1990-го года.**

Вообще история польских отношений с немцами положительная. Войны были редко. Они были страшные, но, в принципе, история – это политика, повернутая назад. Короче, если нужно будет, перепишут учебники таким образом, что это будут одни войны.

Всегда, когда власть хочет получить больше полномочий, создает образ врага. Иногда бывает так, что врагом могут представить кого угодно. Может быть сегодня момент, когда просто демонизируют немцев, но это демократическое, очень хорошо управляемое общество людей этичных. Я ничего плохого сказать не могу.

2) Второй вопрос, что **касается Польши и Украины.** Я думаю, что проблема здесь может быть в том, что только элиты понимают значение этого союза. Если смотрим на отношения Польши и Украины, вообще вся история польской геополитики после Второй мировой войны направлена на деимпериализацию России, прежде всего, на самостоятельность независимой Украины. Это во-первых.

Во-вторых, что можно сказать? Польша, как первая страна, которая признала независимость Украины. Это праздник. Сложно себе представить, но, когда на аллее Шуха в Варшаве открылось посольство, люди ходили и говорили "Слава Украине!". Просто радость. Радость от того, что есть эта страна.

Потом мы разошлись в том смысле, что самолеты наших президентов из Мадрида, из Бухареста и т.д. разлетелись в разные стороны. Разница между Польшей и Украиной была в том, что поляки были в глубоком кризисе и осознавали, что они в кризисе, а украинцам казалось, что "Да мы вам…!" и т.д. И первая волна, которая была после независимости, это волна, которая была для Польши неприятной.

Я в 90-е годы с официальным визитом, помню, из Сената ездил во Львов. Они говорили с нами, как с боярами, которых собираются отправить в Сибирь. Вы бы выдели.

— Юрий Романенко: Представляю. Эта картина уже сама по себе смешная.

— Пьотр Кульпа: Помню вашего премьер-министра Павла ***Лазаренко***, который закончил в эмиграции, который приехал в Турцию, пришел на встречу в парламенте тогда смотрелись они, как группа бандюганов чисто.

— Юрий Романенко: В бордовых пиджаках.

— Пьотр Кульпа: В чем вопрос? Поляки смотрели на Запад и не видели вообще Украины, не видели Беларуси, не видели вообще Востока.

В это время центром жизни для украинцев была Москва.

> Смотрите, все, что украинское, - второсортное. Телевидение – на два этажа ниже. Элиты, бизнес – все шло с русскими. Был момент в 2004 году, потому что народ воспринимал это, как восстание народа, потом 2014 год, а это были лишь сделки олигархов, направленные на укрепление своей роли в государстве.

— Юрий Романенко: Реструктуризация, расширение функционала и реальная приватизация. Еще один важный момент, который касается Украины - это Беларусь. На протяжении эфира многие спрашивали, что делать с Беларусью? Я на протяжении последних месяцев говорю, что для Украины и Польши это один из ключевых элементов спокойствия в Восточной Европе.

— Пьотр Кульпа: Я скажу так – конечно Беларусь будет частью этого пространства, что она необходима – это неправда. Польша и Украина выполняют ту роль, которая необходима США, в разрезе контроля, путей коммуникации и чтобы не было слияния.

Беларусь – это государство европейское. Белорусы являются европейцами высокоорганизованными, просто захваченными бандюганом.

> Разница между Украиной и Беларусью в том, что тут было несколько олигархов, а там один. Построили такую систему. Бог знает, как будет дальше с войной, потому что Путин втягивает белорусов в войну.

Я считаю, что

> — каждый народ отвечает за себя и это полная ответственность белорусов за Лукашенко, так как русские отвечают за Путина. И никто не в состоянии, так как каждый народ отвечает за свою власть, потому что у каждого народа такая власть, на которую он заслуживает.

Здесь надо понимать, что закончилась Беларусь, которую мы знали.

Причина такая, что не может Беларусь быть автономией Северной Кореи по одной причине – что это утечка людей. Например, сейчас через Беларусь можно легче выбраться из России. Лукашенко получил вариант такой – или будешь союзником в рамках Северной Кореи, строишь с нами Северную Корею, или будем строить на твоей территории Северную Корею без тебя. И это приговор. Я бы не отличал белорусов от русских в геополитическом плане…

— Юрий Романенко: Сейчас.

— Пьотр Кульпа: Сейчас.

В будущем все, в принципе зависит от того, как дальше пойдет развитие государственности. Если она станет провинцией Северной Кореи, то, в принципе, это тоже ничего не меняет. Здесь неудобства, прежде всего, будут не для Польши, не для Украины, а для Балтийских стран.

— Николай Фельдман: ***Получается, по логике, вы в самом начале говорили, что Беларусь и конфликт внутри Беларусь, в котором 80% были против Лукашенко, позволил обкатать режим, который можно продавить даже при 80%.***

— Юрий Романенко: Еще один такой очень важный момент, который постоянно всплывает. Вот сегодня даже глава КГБ Беларуси, ну, Лукашенко ранее постоянно заявлял этот бред свой, а сегодня еще глава КГБ Республики Беларусь, Тертерль его фамилия, заявил о том, что "Беларуси известно о планах возможного ввода воинского контингента со стороны Польши. В частности речь идет о 101-я воздушно-десантная дивизия США, которая планирует вторгаться и уже прибыла в Польшу". Она, кстати, в Румынию прибыла, то есть, там со всем сторон обкладывают, как говорится.

— Пьотр Кульпа: И цель, я думаю, - это захватить унитазы и холодильники, да? Стратегическая цель.

— Юрий Романенко: Если реально, не прикалываться над этими идиотами, мы понимаем, что для Польши сейчас усиление на восточном направлении - это, прежде всего, Сувалковского коридора, чтобы они не полезли в Калининградскую область и не отрезали Балтию. Вот ваш прогноз – насколько белорусская тема, потому что они будут перебрасывать туда войска. Уже появилась информация, что иранские ракеты могут туда перебросить баллистические, радиусом действия 300-700 км. Именно из Беларуси будут действовать, чтобы все больше и больше привязать к себе. Насколько белорусская тема может спровоцировать вхождение Польши в войну? Необязательно в прямом смысле, но в интернациональном. Вот как во время гражданской войны в Испании…

— Пьотр Кульпа: Польша в этой войне нефункционально участвует, является коридором, через который все поставляется, отдала почти все танки и т.д. Польша участвует.

Вопрос здесь другой.

Важно **не делать разницы между Беларусью и Россией**, потому что это очень опасно по одной причине, что если эта разница будет существовать, то тогда возникает момент, в котором Беларусь может быть использована, как агрессор.

> Оружие, например, ядерное без последствий для России, если смотреть на это отдельно. Поэтому важно, чтобы смотреть на Беларусь, как на захваченную Россией территорию, и все, что идет с ее территории…

— Юрий Романенко: Это Россия.

— Пьотр Кульпа: Это Россия. Такой подход должен быть ясным, потому что

> — у нас нет сомнений, что белорусы являются заложниками чекистских бандитов, они здесь не при чем, но **Беларусь, как территория, как геополитическое явление, сегодня является частью России**.

И важно не делать разницу между Беларусью и Россией, потому что это очень болезненно вернется бумерангом.

— Юрий Романенко: У нас осталось три абзаца из статьи, которую вы написали 28 февраля. Я призываю всех, кто только вступил в эфир, обязательно прочитать. Ссылка на статью дана в подводке, две ссылки я кинул в чате. Вот специально для таких заблудших душ я бросаю еще третью ссылку, чтобы вы прочитали статью, которую мы разбираем. И призываю полайкать эфир, потому что это работает, это вовлекает людей. Разбрасывайте ссылки по своим аккаунтам в социальных сетях, пишите, что вы здесь услышали, потому что эфир суперовый, как по мне. И вот все пишут что, действительно очень нравится.

Итак, три последних абзаца. *"Вера в единый демократический мир от Лиссабона до Владивостока всегда была и останется утопией, противоречащей основам геополитики США".*

— Пьотр Кульпа: Хорошо, объясняю.

Эта идея – это Советский союз-Франция.

Это система, в которой, если единое евроазиатское пространство, по которому Путин бежит с левой стороны на правую с ядерным оружием, это утопия. Это бред.

— Николай Фельдман: *Демократически, смею заметить, бежит с ядерным оружием.*

— **Пьотр Кульпа:** Конечно, это противоречит основам американской геополитики, потому что это означает рабство практически для всех. Французы на Западе не боятся, у них есть ядерное оружие. В такой системе англосаксов нету актеров европейской политики.

Короче,

это условный союз Александра Первого с Наполеоном.

Поэтому это утопия, чтобы лишить надежд тех, которые представляют, что после войны будет все классно, не враждебно в братстве и дружбе.

— Юрий Романенко: Не Александра Первого, а Павла Первого, которого задушили. Он же, как раз, и попытался это сделать и с Наполеоном пойти на Индию.

— **Пьотр Кульпа:** Даже вытащили казака из тюрьмы, который говорил, что знал дорогу. Его спросили: "Знаешь дорогу в Индию?", а он понял, что если ответит "нет", то никогда не выйдет из тюрьмы: "Конечно, знаю".

— Юрий Романенко: Казацкий корпус Платова, по-моему.

— **Пьотр Кульпа:** Там Аракчеев еще.

— Юрий Романенко: ***Это привело к тому, что Александр Первый пришел к власти. Ему подсобили британцы, потому что они понимали, чем чреват союз континентальной России с континентальной Францией.***

— **Пьотр Кульпа:** Россия, как актор европейской политики, может быть безответственной.

В общем, здесь *принцип* такой, как в незаконченной мысли

про разницу Польши и Украины, что **Польша была бедной и не могла себе разрешить отсутствие эффективности и ответственного мышления**.

Украина наоборот.

Когда человек богат, он может быть таким дураком, каких захочет.

В этом смысле Россия в европейской геополитике очень часто выставляла себя, могла разрешить себе любой ход. Например, Фредерик Второй, он же был трупом политическим.

— Юрий Романенко: Я здесь просто напомню, что это Семилетняя война 1756-1763 годов, где Россия принимала участие на стороне Пруссии.

Потом поменялся царь и действительно произошел "развод" и Россия потеряла все, что она приобрела в этой войне. Но потом использовала притязания на Кенигсберг после Первой мировой войны. Туда заходила российская армия и на протяжении нескольких лет эта территория принадлежала Российской империи. Вот так это работает. А это была, кстати, Первая мировая война, глобальная. Франция, Британия, Восточная Пруссия, Россия воевали сразу на нескольких театрах боевых действий – в Канаде, в Индии, в Европе. И это действительно была первая глобальная война. Вот она этим интересна.

Идем дальше. По поводу Лиссабона и Владивостока, и дальше вы говорите: *"Как результат появится вакуум инструментов евроазиатского стратегического равновесия"*.

— Пьотр Кульпа: Да. **Вопрос – кто заступит Рашку в роли актора?**

— Николай Фельдман: *Китай*.

— Пьотр Кульпа: Нет. Китай, Турция. Спокойно😊Дальнейшие предложения покажут, как я это вижу.

— Николай Фельдман: *"Таким образом, Украина сейчас стоит перед выбором одного из двух вариантов архитектуры будущего – НАТО+ЕС или НАТО+Великобритания+Турция"*.

— Пьотр Кульпа: Да.

Первый вариант самый очевидный. НАТО. НАТО – это, условно, гарантии безопасности, США, союз с Соединенными Штатами плюс вхождение в ЕС.

> Такая архитектура – это будет означать, что Украина становится частью европейского пространства, меняется структура Европейского Союза, потому что Украина занимает роль Великобритании по силе политической. И это означает демократизацию ЕС.

Хочу обратить ваше внимание на то,

> как сильно двигается Германия в том, чтобы использовать время, пока Украина не является членом ЕС, для того, чтобы создать **диктат *французско-немецкий*** в рамках Европейского Союза.

Потому что голосов этих двух стран хватает.

> Хотят убрать право вето и, в принципе, в такую систему Украина входит, как провинция экономическая Германии.

— Юрий Романенко: С функцией щита.

— Пьотр Кульпа: Это неплохой вариант.

Польша тоже на таких условиях вошла в ЕС, использовала эту возможность постепенно и, скажем так, достигла немалых успехов на этом пути.

Это первый вариант.

— Юрий Романенко: Второй вариант, здесь он. Это НАТО+Великобритания+Турция.

— Пьотр Кульпа: Второй вариант намного более широкий, и мы видим, как это проявляется во время текущей войны.

Как линия между Турцией и Казахстаном. Даже больше, народы – буряты, татары.

Просто это все тюркские культуры и это режет Евразию горизонтально.

— Юрий Романенко: Это новшество.

— Пьотр Кульпа: А вертикальный разрез – это Польша и Украина, и Балтийские страны.

> Они режут таким образом, как будто появляется новая архитектура, в которой есть Старая Европа со своей субъектностью, есть Центральная Европа со своей субъектностью, есть этот пояс тюркских культур, которые гарантируют не проникновение, не дают возможности Китаю расширяться.

И по всей вероятности, логически это приемлемый для США вариант.

Почему Великобритания?

> Потому что без этого варианта Великобритания проходит в историю, как маленький остров рядом с европейским континентом.

С этим вариантом Великобритания возвращается к большой игре. Поэтому, если смотрим на ресурсы, на стремления Великой Британии в поддержке Украины, это самая британская политика, какую можно себе представить.

Здесь ставки для Британии в этой войне почти такие, как для Украины. Просто быть или не быть в истории.

Поддержка США тоже гарантирована, потому что, смотрите и вдумайтесь,

— кого будет слушать любой президент Штатов – условного Шольца, условного Макрона или любого премьер-министра Великобритании?

— Юрий Романенко: Конечно, Великобританию.

— Пьотр Кульпа: Поэтому это гарантирует поддержку, это все идет с поддержкой США.

Дальше надо понимать, что Великая Британия – это страна, в которой понимание процессов, опыт процессов намного глубже.

— Николай Фельдман: *Диапазон планирования другой.*

— Пьотр Кульпа: Это невероятно. Это полная "уважуха" во всех моментах.

Турция. Сейчас вопрос будет очень емким.

1) На сегодня выглядит так, что Украина и Великобритания – зона свободной торговли прежде всего с Турцией.

2) Единственный вопрос, который надо будет решить с Турцией, это вопрос Крыма.

Надо откровенно сказать.

И здесь мой подход такой

– надо отойти от того, чей он был когда-то, потому что, если будем думать, что там в XV веке что-то было, просто перейдем на язык Путина. Это бред.

2) Во-вторых, надо спросить. Украина получила Крым в 1991 году, сколько там было крымских татар?

— Юрий Романенко: 280 тысяч. 300 тысяч.

— Пьотр Кульпа: Тогда?

— Юрий Романенко: Нет, тогда меньше было. Тогда их почти не было вообще.

— Пьотр Кульпа: Так вот, все, что татары получили, они получили от Украины.

2) Это второй момент, который стоит учитывать.

3) Третий момент. Может быть, я не справедлив, но если смотреть реально, надо будет посмотреть, насколько сильным было сопротивление крымских татар против российской оккупации.

— Юрий Романенко: Вице-премьер Ленур Ислямов в оккупационной администрации.

— Пьотр Кульпа: Я бы здесь не уменьшал. Просто не надо смотреть на людей в Киеве, а людей именно там.

— Юрий Романенко: Так я же говорю, он был в аннексированном Крыму, сразу стал вице-премьером, а потом переехал сюда. Спустя полгода, когда они поняли, что русские им не собираются давать участвовать в земельных вопросах и прочие вещи. Он оказался тут.

— Пьотр Кульпа: Дальше.

Понятия, которые я слышу типа коренные народы, такого нет.

Нет определения, потому что коренным народом можно сделать кого угодно.

— Юрий Романенко: Поляков можно сделать коренным народом. Они в Украине живут тысячу лет.

— Пьотр Кульпа: Немцев в Польше и так далее.

Я считаю, что если сохранится система, потому что опыт многих стран показывает, что шутить с эти очень опасно.

Так было в истории Польши,

> — когда, вместо того, чтобы ликвидировать автономию ***крестоносцев***, когда они перестали быть крестоносцами, они стояли на коленях перед польским королем, и он сохранил. И 300 лет спустя…

— Юрий Романенко: Восточная Пруссия. Да.

— Пьотр Кульпа: Вопрос в том, что, если есть общая цель – построение демократичного общества, в котором все являются членами единого политического народа, придумывать права, которых не было, когда эта страна возникала, является, я считаю, опасным.

— Юрий Романенко: Мы тут солидарны.

— Пьотр Кульпа: Просто верю в то, что

унитарный характер страны является одним из ключевых фундаментов и исключений делать не надо. Тем более, что будет очень много крови еще пролито украинской за то, чтобы этот Крым отвоевать. Вот так это вижу

Дальше.

Геополитически делать такие шаги – это терять влияние в бассейне Черного моря, которое будет ключевым для участия Украины.

Я думаю еще, что **в этом вопросе будет полная поддержка со стороны США и Великобритании. Полная поддержка Украины.**

— Николай Фельдман: ***В вопросе унитарности?***

— Пьотр Кульпа: Унитарности и сильного украинского присутствия, подтвержденного пролитой украинской кровью за Крым.

— Юрий Романенко: Потому что Штаты ведь тоже считают ситуацию. Нужно уравновешивать крупных игроков. Та же Турция. Нельзя допустить, чтобы она превратилась в суперсильную.

— Пьотр Кульпа: Вопрос не в том.

Смотрите, у нас есть такая привычка – сразу преувеличивать то, что мы видим.

Турция – это одна из стран в культурной цепи, которая идет к океану. Давайте не преувеличивать этих угроз.

Просто будет мирное равновесие в бассейне Черного моря. И важно, чтобы место Украины в этом пространстве было сильным, потому что оно будет определять каналы торговли.

Сила Украины, Киевской Руси, что это была дорога между греками с одной стороны с другой стороны. То есть Восток-Запад.

Что произошло за последние 30 лет? На самом деле Украина стала мостом обслуживания торговли Восток-Запад. В этом смысле тоже отражается. Посмотрите на дороги из Одессы – сложно проехать.

— Юрий Романенко: Давайте последний абзац. То есть, мы там отошли. Ну, и финал уже.

— Пьотр Кульпа: Самое важное предложение.

— Юрий Романенко: ***"Условием воплощения обоих вариантов является конституционная реформа и воссоздание конституционного центра***

***исполнительной власти, который отсутствует с декабря 2004 года и это стало основной причиной деградации государства"*. В принципе вы это в ходе беседы сказали.**

Пьотр Кульпа: Просто важно, что

Украина является страной с конституционной точки зрения больной раком. И любое, что государственное – более. С садика детского через больницу, агентство любое, министерство. Все чувствуют эту тошноту, эти гниющие зависимости всего этого.

И без смены организационной этого не поменять.

Если этого не поменять, возникнет пустыня с системой Московии со столицей в Киеве и многие будут в этом заинтересованы.

Думаю,

1) что олигархи, коррупционеры и так далее.

2) Они будут ненавидеть Запад, организацию "контроль-ответственность" больше чем Рашку.

— Юрий Романенко: Наша задача не допустить этого, иначе *ордынство этих тварей, которые на крови строят свою власть*.

— Пьотр Кульпа: Я думаю, что президент Зеленский является великим политиком и будет понимать, что великие политики, великие государственники после себя не оставляют…

— Юрий Романенко: Пустыню.

— Пьотр Кульпа: Не то, что пустыню. Каких-то экономических чудес и т.д. Все это проходит.

Самые великие оставляют после себя хорошие законы. Если сегодня смотрим на историю, мы вспоминаем.

— Юрий Романенко: Солона *(велий реформатор в древних Афинах – прим. Ред)*

— Пьотр Кульпа: Да. И по очереди великих реформаторов, которые их создавали, потому что, еще раз,

источником богатства не является труд.

Страны, в которых все пашут, начиная с детей и заканчивая стариками, бедные.

Не ресурсы, потому что в Африке, в Нигерии, в Рашке их много, а в Японии их нет, но Япония богатая.

Тоже **не капитал**, ведь он даже на пустыню придет, если будут условия, чтобы он размножался.

Тоже **не технологии и ноу-хау**. Это производные капитала, их можно купить.

Единственным источником богатства настоящего является организация.

1) Тот, кто выше организован, в состоянии перебросить собственный кризис на ниже организованного.

2) Тот, кто выше организован, в состоянии отнять у ниже организованного ресурсы, которые у него есть.

Это значит, что есть две возможности:

1) поднять собственный уровень организации или 2) плохо организовать того, кого хотите контролировать.

Украинцам этим не надо заниматься, потому что Путин делает достаточно много, чтобы основного врага убрать из исторического пространства.

Короче,

— надо поднимать уровень собственной организации и это лучшая гарантия того, чтобы можно было ближайшие 100 лет в мире и удовольствии жить.

— Юрий Романенко: Друзья, вот с этой мыслью вы должны сегодня заснуть, переспать, проснуться, потом ее еще раз переосмыслить, потому что это "альфа и омега" нашего процветания и нашего прекрасного будущего. И без этой формулы мы его не сможем организовать, вы должны это прекрасно понять. И поэтому, я считаю, это прекрасный эфир. Это ликбез, это мудрость, это рационализм в самом лучшем его понимании, лаконичность в самом лучшем, греческом ее понимании. Это Пьотр нам сегодня демонстрировал и блистал. Это все должно быть распространено в ближайшие дни, недели по всем пабликам.

— Пьотр Кульпа: Хочу сказать хорошую фразу, которую услышал. **Только подкаблучник спрашивает жену, может ли он с друзьями пойти выпить пива в городе, настоящий мужчина сам знает, что нельзя.**

— Николай Фельдман: *Хорошо.*

— Юрий Романенко: Пьотр, я всегда вас рад видеть. Я напомню, что Пьотр в Киевской школе государственного управления им. Сергея Нижнего читает лекции, что в ближайшее время эта школа начинает новый набор. Возможно, я там тоже буду читать лекции. Мы на этот счет еще будем говорить. Поэтому ищите на сайте КШГ информацию на этот счет. Там даже стипендиальная будет программа для тех, кто зачет учиться, поэтому это еще один способ улучшить знания, которыми обладает Пьотр. Учиться, учиться, учиться. У вас есть Фейсбук?

— Пьотр Кульпа: Нет. Я вообще никогда не хотел быть публичным. Были моменты, когда я просто ходил от человека к человеку и просил: **"Скажите что-то про конституцию. Там смерть записана государства"** и никто не хотел начинать об этом говорить, а когда началась война просто решил… Ну, не собираюсь. Очень сильно ценю свою частную жизнь.

— Юрий Романенко: Поэтому я ваша главная коммуникативная зона с Петром. Если вы хотите что-то от Петра, хотите его увидеть, то пишите мне и я уже, так и быть, буду падать ниц и обивать пороги, и он соизволит к нам прийти, как во Львове приезжали эти.. Польские…

— Николай Фельдман: *Бояре.*

— Юрий Романенко: И мы будет вам дальше это все делать.

****

Выиграть войну и не проиграть мир: о целях Украины

Война еще идет, но неизбежная победа заставляет подумать о ее геополитических последствиях. Уже рухнул сговор России, Германии и Франции, направленный на выдворение США из Европы.

2022-02-28

Пьотр Кульпа, для "Хвилі"

Директор Программы Школа Министроа КШДУ, эксперт EU4PAR

Бывший секретар делегации Польшы в Парламент НАТО

Украина и Россия. Противостояние

1. Война еще идет, но неизбежная победа заставляет подумать о ее геополитических последствиях. Уже рухнул сговор России, Германии и Франции, направленный на выдворение США из Европы. Решения, которые

сейчас будут приняты определят нашу геополитику на несколько ближайших десятилетий.

2. Перед Центральной Европой вырисовываются два основных варианта будущего, вероятность воплощения которых зависит от способа завершения текущей войны. Но на самом деле от условий, которые поставит Украина.

3. Капитуляция, полная деоккупация конституционной территории Украины, военные репарации и полное восстановление международного права – являются естественными требованиями Украины, которые РФ вряд ли в состоянии сегодня принять. Это означает превращение РФ в геополитическую провинцию Китая, управляемую методами Северной Кореи.

4. Ядерный шантаж РФ – это попытка заставить США давить на Киев, чтобы тот ослабил свои требования. Если президент Байден испугается – может действительно начать давить. Если же президент Зеленский отступит, Украина потеряет как минимум Крым. Если этот шантаж произойдет, уверен что Зеленский примет решение перенести посольство Украины из Вашингтона в Даллас, а также предложит помощь в эвакуации Байдена туда же.

5. Только железный занавес санкций заставит любой послепутинский режим вернуть всем странам то, что было захвачено военным путем. При этом трудно будет России сохранить свою азиатскую часть. Это означает возврат к историческим границам Московии XVI века. Естественно, исчезнет "империя-инструмент", при помощи которого англосаксы победили Наполеона, Вильгельма II и Гитлера.

6. Вера в единый демократический мир от Лиссабона до Владивостока всегда был и останется утопией, противоречащей основам геополитики США. Как результат появится вакуум инструментов евроазиатского стратегического равновесия.

Таким образом,

Украина сейчас стоит перед выбором одного из двух вариантов архитектуры будущего –

1) **НАТО+ЕС или**
2) **НАТО+Великобритания+Турция.**

В первом из них Украина входит в континентальное западно-европейское пространство превращается по сути в экономическую провинцию Германии.

Во втором – Украина вместе с Великобританией, странами Балтии и Польшей при поддержке США получает свою геополитическую блоковую

субъектность, создавая потенциал для вертикальной линии евроазиатского разреза. Эта вертикаль будет пересекаться с турецкой горизонталью, предохраняющей слияние Китая с территориями тюркских культур.

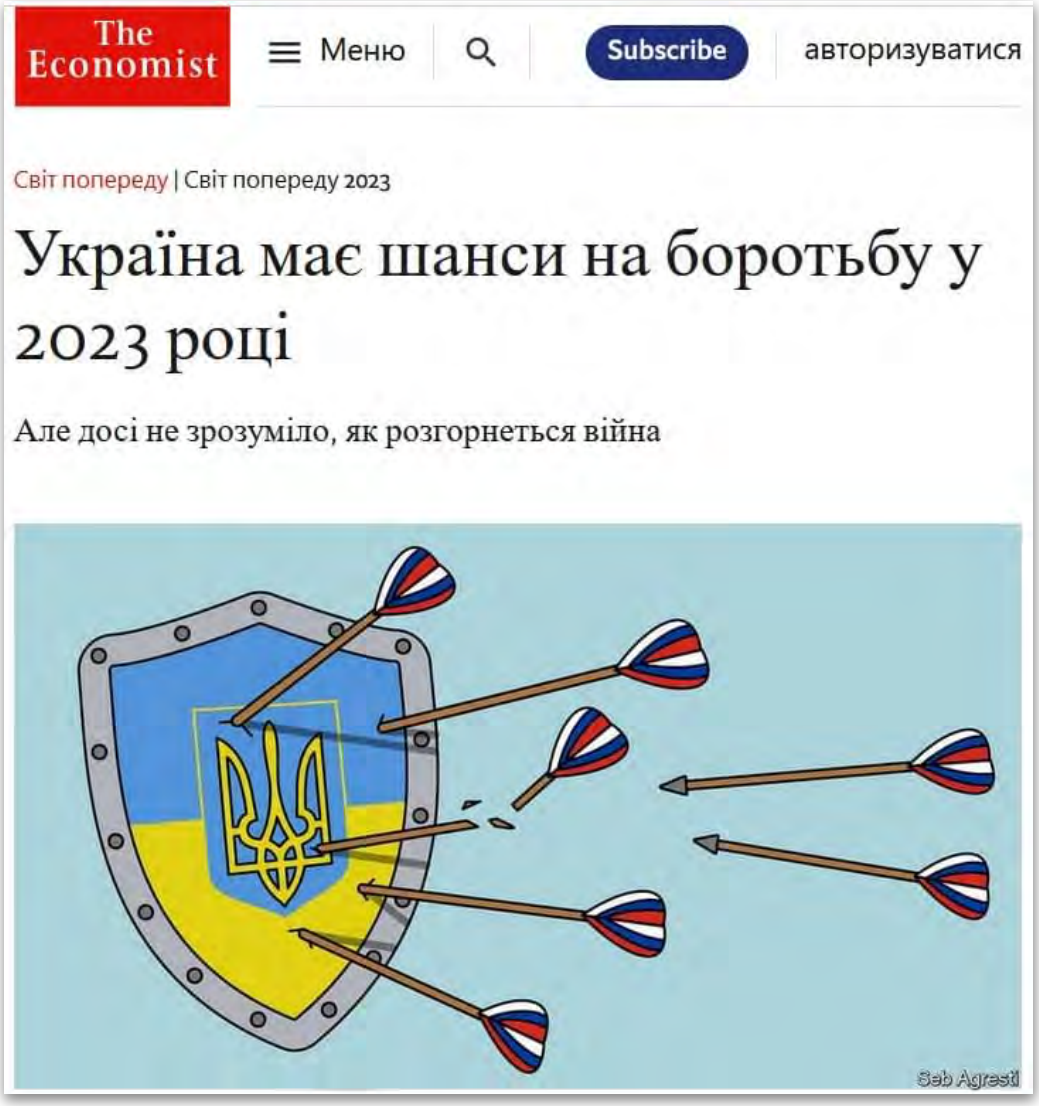
Условием воплощения обоих вариантов является:

- *конституционная реформа* и воссоздание конституционного центра исполнительной власти, который отсутствует с декабря 2004 года и это стало основной причиной деградации государства.

***

№ 1.029

Сама по собі стаття «Економісту» вам може здатись зрадою. Однак якби нам цього не хотілось, але цей дискурс там є. Мені видались важливими ці два абзаци, у них хороший концентрат справді базисних речей від людей, які дають нам зброю, щоб ми не вмерли:

«Для того, щоб мир був стабільним, щось має змінитися в Москві. Її ядерна зброя означає, що капітуляція не може бути нав'язана Кремлю силою зброї. Замість цього росіянам доведеться усвідомити правду про те, що пан Путін марнує їхні життя у марній, непереможній війні.

Путін може вдатися до хімічної або ядерної зброї - хоча навіть це не розчистить шлях до російської перемоги. Швидше за все, він скоротить свої втрати, намагаючись втриматися при владі, або буде покинутий елітами. Рік почнеться з того, що Путін сподіватиметься на щось: зміну динаміки на полі бою, китайську військову допомогу, розкол європейської єдності або перспективу того, що переобраний Дональд Трамп залишить Україну».

Ніколов **2022-11-27**

Повний автопереклад

> *https://www.economist.com/the-world-ahead/2022/11/18/ukraine-has-a-fighting-chance-in-2023*

***

Ніхто не може сказати, коли закінчиться російське вторгнення в Україну і як саме. **Але місяці бойових дій вкарбували в українську землю п'ять наборів слідів, і одного дня вони зійдуться до миру.** Навіть зважаючи на обставини війни, найкращий показник майбутнього - це простежити їхні шляхи.

Перший шлях - це стійка перевага України на полі бою.

Росія має більш ніж втричі більше населення, ніж її сусід, і докладає всіх зусиль, щоб зруйнувати інфраструктуру в Україні та деградувати її як функціонуючу державу, але Владімір Путін намагатиметься навчити, оснастити і забезпечити армію, здатну окупувати чотири українські області, які він анексував. Чим більше він буде тиснути на росіян, які не бажають воювати, тим більше трупів він повинен буде відзвітувати і тим більше він буде боротися.

На противагу цьому, Україна має всі можливості для того, щоб зібрати віддані війська і тактично прозорливих офіцерів, забезпечених зброєю і розвідувальними даними країнами НАТО. Можливо, виснаживши російські оборонні позиції на півдні і в регіоні Донбасу, українські сили повторять блискавичне захоплення окупованої території на сході і півдні, яке їм вдалося у вересні і жовтні. Але навіть якщо їм це не вдасться, вони повинні мати можливість продовжувати своє повільне просування.

З української точки зору, це життєво важливо. Сам по собі імпульс не виграє війну, але він є основою для всього іншого, включаючи другий трек: **непохитну підтримку зусиль України з боку Заходу.**

Пан Путін розраховував, що Захід відмовиться від України, або, принаймні, змусить її погодитися на нерівноправний мир. Тому він намагався впоратися з розворотом на полі бою, перекривши постачання газу до Європи і попередивши про ядерну війну.

Ці погрози призвели до зворотного ефекту, переконавши західні уряди в тому, що задобрювати пана Путіна небезпечно. Поступка Кремлю сьогодні, як і в 2014 році, коли Росія вперше напала на Україну, лише створить підґрунтя для наступного конфлікту. Тому західна зброя продовжуватиме надходити на схід, а російський газ більше ніколи не буде надходити на захід у великих обсягах. Ця зима буде важкою, а наступна може бути ще гіршою, особливо якщо відновиться попит на енергоносії з боку Китаю, що призведе до зростання цін на нафту і газ. Проте, доки Україна просувається вперед на полі бою, європейська рішучість буде тривати.

Третій трек стосується решти світу.

Китай продовжує підтримувати Росію, не подаючи їй руки. Індія та багато країн, що розвиваються, стоять осторонь, роздратовані вимогами до них підписатися під порядком денним Заходу, коли Захід занадто часто ігнорує їхній власний порядок денний. Проте навіть тут пан Путін втрачає підтримку. Він отримав прохолодний прийом від своїх колег-лідерів на саміті Шанхайської організації співробітництва у вересні. У жовтні під час голосування в Генеральній Асамблеї ООН щодо російської анексії пан Путін зазнав найбільшої поразки з моменту вторгнення.

Ані росіяни, ані українці ще не готові скласти зброю.

Ці перші три напрямки сходяться на четвертому: **зростаючий міжнародний тиск з метою припинення бойових дій**.

У ці напружені часи війна не по кишені. За оцінками ОЕСР, клубу переважно багатих країн, у 2023 році вона коштуватиме $2,8 трлн. Дефіцит озброєнь на Заході буде викликати все більше занепокоєння. Тому в 2023 році очікується багато розмов про сценарії миру.

Проблема в тому, що ні росіяни, ні українці ще не готові скласти зброю. Путін або захоче продовжувати боротьбу, роблячи ставку на те, що він зможе здійснити наступ і відновити динаміку, або заморозити конфлікт з метою не допустити перетворення України на процвітаючу і мирну європейську демократію. Володимир Зеленський, президент України, окрилений успіхом,

пообіцяв повернути всі території, які його країна втратила з 2014 року. Західні країни наполягають на тому, що Україна сама повинна вирішувати, коли вести переговори. Насправді, однак, саме вони платять за війну. У якийсь момент вони почнуть тиснути.

Час настання цього моменту, ймовірно, буде визначатися п'ятим і найбільш невизначеним треком.

Для того, щоб мир був стабільним, щось має змінитися в Москві. Її ядерна зброя означає, що капітуляція не може бути нав'язана Кремлю силою зброї. Замість цього росіянам доведеться усвідомити правду про те, що пан Путін марнує їхні життя у марній, непереможній війні.

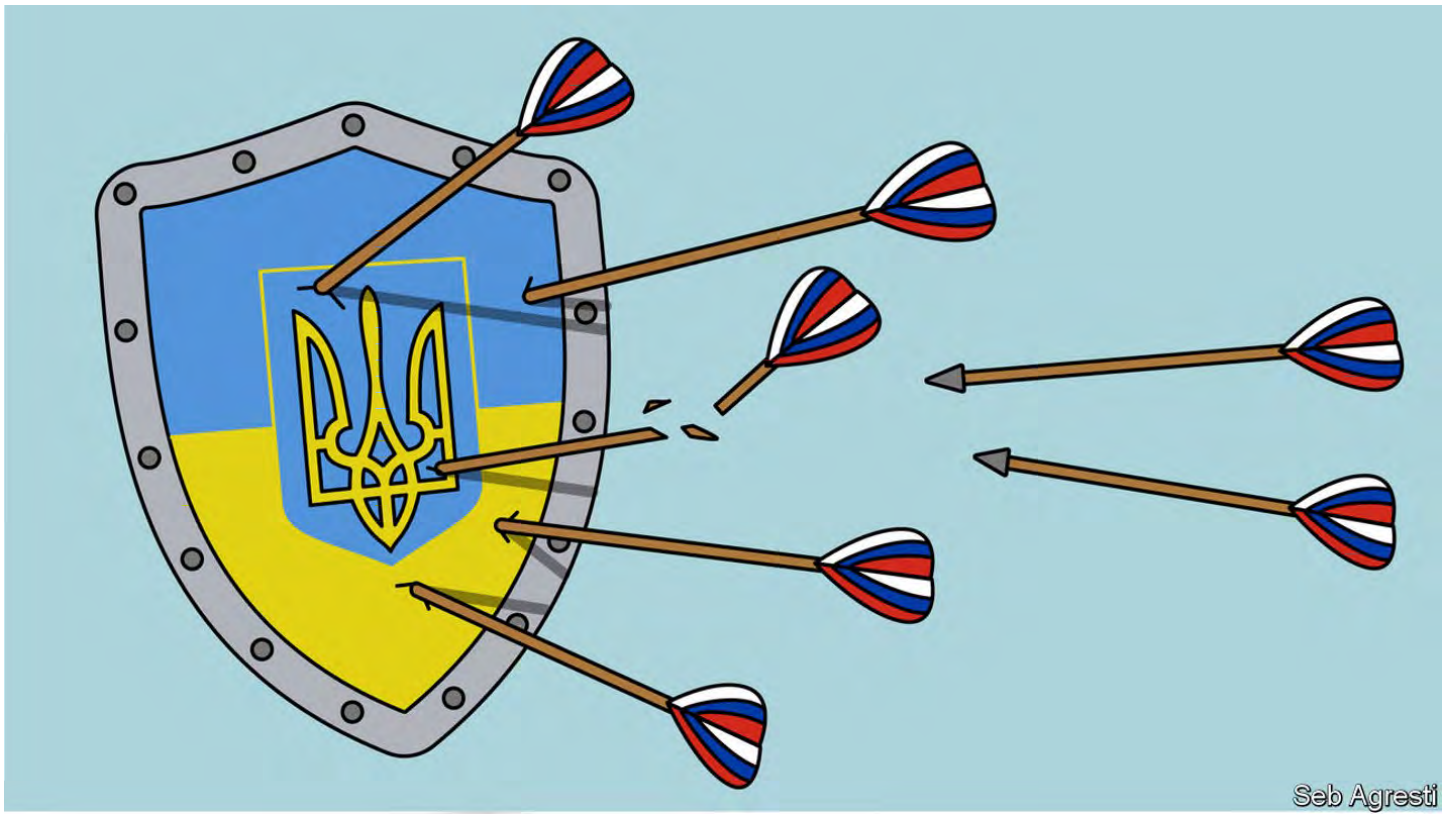
Путін може вдатися до хімічної або ядерної зброї - хоча навіть це не розчистить шлях до російської перемоги. Швидше за все, він скоротить свої втрати, намагаючись втриматися при владі, або буде покинутий елітами. Рік почнеться з того, що Путін сподіватиметься на щось: зміну динаміки на полі бою, китайську військову допомогу, розкол європейської єдності або перспективу того, що переобраний Дональд Трамп залишить Україну. Пан Путін знає, що на війні все можливо. Але він також повинен знати, що хвиля проти нього.

Путін може вдатися до хімічної або ядерної зброї - хоча навіть це не розчистить шлях до російської перемоги. Швидше за все, він скоротить свої втрати, намагаючись втриматися при владі, або буде покинутий елітами. Рік почнеться з того, що Путін сподіватиметься на щось: зміну динаміки на полі бою, китайську військову допомогу, розкол європейської єдності або перспективу того, що переобраний Дональд Трамп залишить Україну. Пан Путін знає, що на війні все можливо. Але він також повинен знати, що хвиля проти нього.

***

Ukraine has a fighting chance in 2023

But it is still not clear how the war will play out

Nov 18th 2022

By Edward Carr: Deputy editor, The Economist

Nobody can say when Russia's invasion of Ukraine will end—or how. But months of fighting have stamped five sets of tracks into the Ukrainian earth and, one day, these will converge on peace. Even allowing for the fortunes of war, the best gauge of the future is to trace their paths.

The first track is Ukraine's sustained advantage on the battlefield. Russia has more than three times the population of its neighbour and is trying hard to destroy infrastructure in Ukraine and degrade it as a functioning state, but Vladimir Putin will struggle to train, equip and supply an army capable of occupying the four Ukrainian provinces he has annexed. The more he presses reluctant Russians into combat, the more dead bodies he will have to account for and the more he will struggle.

By contrast, Ukraine is well placed to muster committed troops and tactically shrewd officers, supplied with arms and intelligence by nato countries. Perhaps, after wearing down Russian defensive positions in the south and in the Donbas region, Ukrainian forces will repeat the lightning-fast seizure of occupied territory in the east and south that they managed in September and October. But even if they cannot, they should be able to continue their slow advance.

From a Ukrainian point of view, it is vital that they do. On its own, momentum will not win the war, but it is the foundation for everything else, including the second

track: steadfast Western support for Ukraine's efforts. Mr Putin calculated that the West would abandon Ukraine, or at least force it to settle for an unequal peace. He has therefore tried to deal with battlefield reverses by cutting off gas supplies to Europe and warning of nuclear war.

These threats have backfired, by persuading Western governments that humouring Mr Putin would be dangerous. Giving in to the Kremlin today, as in 2014 when Russia first attacked Ukraine, would only set the stage for the next conflict. Western arms will therefore continue to flow eastward and Russian gas will never again flow westward in large amounts. This winter will be hard—and the next could be even worse, especially if Chinese demand for energy revives, pushing up the price of oil and gas. Yet, for as long as Ukraine is advancing on the battlefield, European resolve will last.

The third track involves the rest of the world. China continues to support Russia in a hands-off way. India and many developing countries have stood back, irritated by demands that they sign up to the West's agenda when the West all too often ignores their own. However, even here Mr Putin is losing support. He received a lukewarm reception from his fellow leaders at the summit of the Shanghai Co-operation Organisation in September. In October, in a vote in the un General Assembly on the Russian annexation, Mr Putin suffered his biggest defeat since the invasion.

Neither the Russians nor the Ukrainians are yet ready to lay down their arms

These first three tracks are converging on the fourth: growing international pressure to end the fighting. In these straitened times, the war is hard to afford. The oecd, a club of mostly rich countries, estimates that it will cost $2.8trn in 2023. Shortages of arms in the West will become an increasing concern. Expect, therefore, lots of talk in 2023 about the scenarios for peace.

The trouble is that neither the Russians nor the Ukrainians are yet ready to lay down their arms. Mr Putin will either want to fight on, betting that he can mount an offensive and regain the momentum, or freeze the conflict, with the aim of preventing Ukraine from becoming a prosperous and peaceful European democracy. Volodymyr Zelensky, Ukraine's president, flushed with success, has vowed to take back all the territory his country has lost since 2014. Western countries insist Ukraine alone should decide when to negotiate. In reality, though, they are the ones paying for the war. At some point they will apply pressure.

The war ends in Moscow

The timing of that moment will probably be determined by the fifth and most uncertain track. For peace to be stable, something must change in Moscow. Its nuclear weapons mean that a surrender cannot be imposed on the Kremlin by force

of arms. Instead Russians will have to grasp the truth that Mr Putin is squandering their lives in a futile, unwinnable war.

Mr Putin could resort to chemical or nuclear weapons—though even that would not clear the path to a Russian victory. More likely he will cut his losses in a bid to cling to power, or be abandoned by the elites. The year will begin with Mr Putin hoping for something to turn up: momentum to shift on the battlefield, Chinese military aid, the splintering of European unity or the prospect of a re-elected Donald Trump abandoning Ukraine. Mr Putin knows anything is possible in war. But he must also know that the tide is against him.■

Edward Carr: Deputy editor, The Economist

This article appeared in the Leaders section of the print edition of The World Ahead 2023 under the headline “Ukraine’s fighting chance”

***

№ 1.030

Диверсия «Блокировка НДС-накладных»

Цена для Украины - $1,4 миллиарда в месяц

Романчук **2022-11-22**

Заблокировано ~2 миллиона налоговых накладных. Затруднена или заблокирована работа ~100 тысяч предприятий. Согласно опросу Advanter Group (ноябрь 2022) более половины украинского бизнеса столкнулись с этой проблемой.

По информации Д. Гетманцева в октябре 2022г. зарегистрировано 262,2 тысячи плательщиков НДС. За сентябрь подано почти 200 тысяч деклараций, что на почти на 38 тысяч меньше, чем в начале 2022г.

Проблема администрирования НДС превратилась в общенациональную. Она стала пресловутым песком, который налоговые органы с подачи правительства обильно насыпали в механизмы украинской экономики. Проблемы начали испытывать даже те предприятия, которые в предыдущие годы даже не думали, что такая проблема существует.

Корень проблемы – природа налога на добавленной стоимость (НДС), украинский национальный режим его определения и администрирования. В Европейском Союзе, куда вступает Украина, такой проблемы нет. Лучшая система администрирования НДС-а в ЕС – в Хорватии и Швеции, где НДС gap (разница между расчётным объёмом поступлений по НДС и фактическим) составляет 1% и 1,4% соответственно. В Хорватии стандартная ставка НДС составляет 23%, но правительство этой страны приняло решение существенно расширить применение льготой ставки 13% (на с/х товары, продовольствие, лекарства). В результате снижения эффективной ставки НДС общие поступления по этому налогу … увеличились. Ни в этой стране, ни в одной другой, которая имеет самую лучшую систему администрирования этого налога, нет процедуры «блокировка НДС-накладных». Значит речь идёт об исключительно об украинской интерпретации понятий «добавленная стоимость», определении режима его учёта и принуждения к уплате.

Теоретики данного налога предполагали, что им будет облагаться ТОЛЬКО добавленная стоимость. Условно производитель купил сырья, комплектующих, промежуточных товаров на $100, продал товар за $130, т. е. добавил $30 к цене. С этих $30 он платит НДС по ставке, скажем, 20%, т. е. $6. Совсем другое дело, когда под «налогом на добавленную стоимость» понимают де-факто налог с оборота. Так происходит, когда данным налогом облагается импорт. Вводится товар с условной стоимостью $100. С него берётся налог с полной стоимости товара, а не НДС, в размере $20. Это в 3,3 раза больше, чем, собственно, сам НДС.

То же самое происходит в ситуации, когда украинской компании не возвращают НДС, в том числе через механизм блокировки накладных. Налог на добавленную стоимость превращается в налог с оборота. А это совсем другое дело. Ножницы между условными $6 и $30 долларами – это благодатная почва для коррупции. Разница ещё больше, когда Государство вообще не возвращает НДС. Тогда за свои «кровные», законные приходится выбивать всеми правдами и неправдами.

Источником проблем с НДС-ом, является Государство. Оно не обеспечивает быстрый возврат НДСа, тормозит и задерживает платежи, что равносильно бесплатному кредитованию правительства за счёт бизнеса. Лишение его оборотного капитала в 20% по сделкам – это в условиях заоблачно дорогих кредитов равносильно введению дополнительного налога. Ситуацию бизнеса усугубляют энергетический фактор, резкое снижение спроса внутреннего рынка, а также, собственно, постоянные военные риски, связанные с ракетными и дроновыми обстрелами.

Дополнительный источник проблем – неплатежи государственных предприятий и организаций. Им, понятное дело, ничего не блокируют, а даже если блокируют, то им всё равно. Их руководители жалуются в министерства, в правительство. Чиновник чиновнику глаз не выклюет, даже если один из них – налоговик. А вот на частном бизнесе отрываются по полной.

Таким образом, НДС в Украине превратился в источник разрушения национального бизнеса. Его природа, режим администрирования не может не быть коррупционным. В условиях военной, энергетической, логистической дизрупции он не может не парализовать бизнес. Налоговые органы страны показали стойкую неспособность к реформам, к улучшению качества работы, к адаптации к режиму военного времени. Значит, единственный способ ликвидировать рукотворную диверсию под названием «Блокировка НДС-накладных» - это ликвидировать сам НДС. Этот налог превратился в инструмент пыток производителей товаров и услуг. Как показывает статистика эти пытки убивают десятки тысяч бизнесов. И это в условиях, когда безработица достигает 35 - 40% (~5 млн. человек), когда ~7 млн. украинцев – беженцы за пределами страны и 3,3 млн. – внутренние мигранты.

Оценим потери Украины от диверсии «Блокировка НДС-накладных».

Согласно отчёту Минфина о выполнении бюджета в 2021г. поступления по НДС составили 41,4% доходов центрального бюджета, 32,3% консолидированного бюджета, что даёт нам ~₴536,9 млрд. или 9,8% ВВП. Это ~$19,6 млрд.

В 2022г. ВВП прогнозируется на уровне ₴4727,6 млрд. Оценочно поступления по НДС при сохранении структуры доходной части бюджета должны быть ~₴463 млрд. или ~$12,7 млрд. Однако ВВП страны в 2021г. увеличился на 3,4%, а в 2022г. он сократится на ~35 – 40%, экспорта товаров и услуг в 2021г. по сравнению с предыдущим годом увеличился на 34,3%, а в 2022г. сократится ~30%, импорт в 2021г. прибавил 33,4%, а в 2022г. будет ~минус 10%.

При представлении бюджета на 2023г. правительство предоставило следующие данные. В 2021г. НДС с произведённых в Украине товаров, услуг с учётом бюджетных компенсаций составил ₴130,5 млрд., с ввезённых из-за рубежа товаров - ₴332,5 млрд. Вместе получается ₴463 млрд. или 8,5% ВВП. В 2022г. поступления по НДС от внутреннего производства будут ~₴180 млрд., от импорта товаров - ~₴429 млрд., что даём нам суммарно ~₴609 млрд. или 12,9% ВВП (~$16,6 млрд.).

По данным Open Budget за январь – сентябрь 2022г. Поступления по НДС от производства товаров внутри страны с учётом бюджетного возмещения составили ₴170,2 млрд., по НДС на импорт товаров - ₴170,9 млрд. Вместе получается ₴341,1 млрд. Допустим, что в IV квартале поступления будут такими же, как в первые 9 месяцев года. Тогда в 2022г. поступления по НДС-у составят ~₴455 млрд. или по среднегодовому официальному курсу это ~$12,4 млрд. (9,6% ВВП).

Таким образом, **разница между прогнозом правительства и данной оценкой на основе реальных поступлений составляет ₴154 млрд.** (3,3% ВВП или $4,2 млрд.). Отметим следующий парадокс. В довоенный 2021г. при росте экономики поступления от НДСа по производству товаров внутри страны с учётом возмещения было ₴130,5 млрд., а в 2022г., когда почти каждый второй производитель Украины почувствовал на себе последствия войны, они почему-то запланированы на уровне ~₴180 млрд. даже учётом инфляции это слишком большая цифра. Разве что – и в этом может скрываться некий замысел – есть договорённость не возмещать НДС превратив его из налога на добавленную стоимость в налог с оптовых продаж.

Цена вопроса – около $4 млрд. Причём никто точно сказать не может, какая часть этой суммы пойдёт в бюджет (останется там), а какая пойдёт налево. Так или иначе, НДС в 2022г. стал дополнительным источником токсичного, разрушительного Схематоза. Блокировка НДС-накладных – это, с одной стороны, плотная шумовая завеса и мутная вода, в которой нужные люди ловят нужную себе рыбу – за счёт экономики страны. С другой стороны – это источник дополнительных регуляторных и транзакционных затрат для производителей товаров/услуг, плательщиков НДС-а. Оценим их объём.

С блокировкой НДС-накладных уже столкнулись 100 тысяч плательщиков. На каждом предприятии эту проблему решают, как минимум, три человека: директор, бухгалтер и кто-то из их помощников. Они тратят своё время/ ресурсы, встречаются с юристами, налоговиками, другими людьми, чтобы разблокировать накладные, восстановить финансовые потоки и обеспечить свою деятельность. Всё это время они не могут заниматься, собственно, производственной деятельностью. Час времени одной компании (регуляторные и транзакционные издержки) обходится в ~$30. Плюс ресурсы (транспортные, офисные товары, коммуналка, аренда) - это ещё ~$35. Допустим компания тратит на проблему разблокировки 2 часа в день.

1) Таким образом, **ежедневные издержки только бизнеса на преодоление проблемы «блокировка НДС-накладных» составляет ~$13 миллионов. В месяц это $390 млн.**

2) Вторая статья издержек – это **траты на представителей органов госуправления в целом и представителей налоговой службы в частности.** Возьмём ~40 тысяч человек. Средний рабочий час каждого стоит ~$10 плюс $5 в час на обеспечение деятельности каждого. Допустим именно проблематикой НДС они занимаются четыре часа в день. Ежедневные средние затраты составляют ~$2,4 млн. или ~$72 млн. в месяц.

3) Третья статья издержек – это **банкротство и уход из рынка**. Смерть от регуляторных, транзакционных и налоговых издержек, а также возведение этими издержками железного инвестиционного занавеса вокруг Украины. Отказ от работы в легальной сфере экономики или в стране в целом ~40 тысяч плательщиков НДС-а – это равносильно потере $5 – 7 млрд. в год или $500 млн. в месяц. Ежедневные потери для страны составляют ~$17 млн.

4) Четвёртая статья издержек - **упущенная выгода от отказа инвестировать со стороны нынешних и потенциальных инвесторов**. Это та польза, прибыль, зарплата, доходы украинцев и Украины, если бы в стране Государство повернулось к производителям и налогоплательщикам не филейной частью, а партнёрским, дружественным, умным лицом. Даже в условиях войны десятки тысяч украинцев нашли бы возможности привлечь в страну, запустить в оборот ~$4 – 6 млрд. в год или ~$420 млн. в месяц (~14 млн. в день).

Итак, суммируем издержки и затраты по операции «Блокировка НДС-накладных» по всем четырём статьям. Ежедневные убытки/издержки составляют $13 млн. + $2,4 млн. + $17 млн. + $14 млн. = $46,4 млн. или $1392 млн. в месяц. или более 1% ВВП 2022 года. При сохранении такого режима уплаты НДС в 2023г. совокупные годовые потери составят ~$17 млрд. Это

почти столько, сколько правительство запланировало получить от НДСа за весь 2022 год.

Каждое решение правительства должно проходить через сито научного, экспертного анализа, оценки баланса выгод и издержек. Если для получения дополнительной гривны в бюджет от НДСа затраты всех участников экономики составляют в 8 - 10 раз больше, то реализовывать такую схему могут только те, кто а) лично заинтересован в схематозе и является его прямым бенефициаром, б) является диверсантом, который подрывает фундамент украинской экономики и системы безопасности, в) полезным идиотом или невеждой, который дальше своего носа не видит, а экономику сводит к арифметике первого класса.

***

№ 1.031

Під тотальний блекаут влада таки остаточно вирішила зірвати судову реформу, а з нею - і євроінтеграцію

Жернаков **2022-11-28**

Щойно комітет з правової політики затвердив до другого читання текст законопроєкту про "реформу" Конституційного Суду, в якому:

- Замість представників громадськості в Дорадчій групі експертів, яка відбирає суддів КСУ - троє представників влади, що Венеційська комісія прямо називає загрозою політизації;

- Вимоги до членів ДГЕ - 20 (!) років юридичного стажу і вік 45 років, тобто входити в неї можуть тільки ті, хто народилися і зростали в Совєцькому Союзі, а всім молодшим і перспективним - зась;

і найголовніше

- Рішення Групи експертів НЕ ОБОВ'ЯЗКОВІ для Президента, ВР і з'їзду суддів - вони можуть призначити туди навіть тих, кого Група експертів визначить як такого, що "не відповідає посаді".

В результаті замість "правників з визнаним рівнем компетентності" і "високими моральними якостями", як визначає Конституція, до КСУ зможуть призначити будь-яких корупціонерів і деградантів - хоч чергового Тупицького, хоч "адвоката" Киву, хоч кого завгодно.

В другому читанні і в цілому у цей треш ВР збирається голосувати вже в цей четвер.

Найцікавіше, що, з Євросоюзом, в який ми хочемо вступати, і для вступу до якого реформа КСУ - пріоритет #1, ніхто і близько щодо цього тексту не радився.

Якщо це коротше - і ЄС, і нас із вами збираються банально кинути.

Як генії, які організували цю, перепрошую, спецоперацію, збираються переконувати ЄС, що ми виконали їхню вимогу #1 - для мене загадка.

Але те, що в такі часи депутати роблять таке з реформами - дуже показово.

***

№ 1.032

Дайджест подій в Україні та навколо України від 28 листопада 2022

Головне

1) Не розумію, чому САМЕ ЗАРАЗ хуйлята зруйнували залізницю у Кривому Розі? Не місяць тому, а зараз?

2) Раджу звернути увагу на абзац щодо позиції Республіканської партії США. Бачите різницю постановки питання з жовтою уркопресою? Ото ж бо. До речі, "біль про 40 мільярдів" спочатку мав назву "про підтримку фармацевтичної промисловості" і був вдвічі меншим. Його кілька разів прокотили. Тоді адміністрація Байдена додала до нього допомогу Україні (аналогічно тому, як роблять тушкани верховного шапіта). Тільки тоді біль вдалося протягнути. Україні там залишилася решта, а біг фарма отримала те, що планувала. Нічого особистого, суто бізнес. Але комусь в Штатах це дуууууже не подобається.

3) Якось не дуже віриться, що контора обшукує попів ФСБ для припинення їхніх шпіонсько–диверсійних дій. Дай Боже, щоб я помилився.

4) Насправді в Києві з цими "незламними пунктами" якась хня. І безумовно, зелена пліснява миттєво цим скористалася. P.S. пєдалік - таке ж саме гівно.

Працюємо на перемогу!

Підпишіться на нашу сторінку на Facebook Digests & Analytics Ukraine!

Наші дайджести - чи не єдине в Україні джерело концентрованої інформації про події, що трапилися протягом доби, а також основні тенденції в політиці, війні та в економіці.

Немає жодного сенсу читати усілякі "інсайди", телеграм-канали, чи "думки" так званих "експертів" (не говорю о справжніх, лише про тих, кого вам показують).

Для того, щоб бути в курсі всього, що відбувається в Україні, потрібно лише 3-5 хвилин на день. Це наш дайджест.

Лише той, хто володіє інформацією, в змозі адекватно реагувати на ситуацію.

==

🇺🇦 🇺🇦 🇺🇦 Команда Digests & Analytics Ukraine потребує вашої допомоги! 🇺🇦 🇺🇦 🇺🇦

💵 Наш фронт – тут. І він не менш важливий за той, що на

сході і півдні. Тому 100-200-300-1000 гривень чи доларів чи євро 🙂 матимуть значення.

Рахунки для вашої допомоги

🍎 на PayPal на адресу digests.ua@gmail.com

🍎 або на картку Приватбанку 5218572230050937

🍎 чи Монобанку 5375411411697449

🍎 Або крипту на гаманець у Binance

USDT 0x78d039cd0e9b92e319bfbd3ce70f2fe42e48960a

BTC 1KBR9jTZ78EKCMJAFTQEYpARtdWZWvbqup

Etherium 0x78d039cd0e9b92e319bfbd3ce70f2fe42e48960a

==

Теми доби

--

🔥 Російськими ракетами пошкоджено залізницю в Кривому Розі.

🔥 СБУ і далі обшукує єпархії УПЦ МП.

🔥 Арахамія дав владі Києва тиждень на усунення проблем із "пунктами незламності".

Війна

❗ Фронт

• Ситуація на фронті минулої доби практично не змінилася. Російське командування щодня кидає в бій нові підрозділи для прориву української оборони на околицях автодороги Лисичанськ-Бахмут, на околицях Соледара, на схід та південь від Бахмута, а також у районі Донецька та Вугледару. Генеральний штаб ЗСУ повідомив, що атаки російських військ упродовж доби успіху не мали. За оцінкою британської розвідки, російські війська затято штурмують село Павлівка на околицях Вугледару вже протягом кількох тижнів, оскільки командування вважає цей напрямок ключовим для захоплення всієї території Донецької області. Армія РФ зазнала тут тяжких втрат насамперед серед найбоєздатніших підрозділів морської піхоти. Розвідка вважає, що російським військам навряд чи вдасться пробити українську лінію оборони в цьому районі та вийти на оперативний простір.

• Російська армія двома ракетами зруйнувала залізничну інфраструктуру в Кривому Розі, на певний час припинено рух поїздів. За оцінкою командування

Повітряних сил, Росія вже випустила по Україні понад 4 тис. ракет різних типів, не рахуючи ракет комплексів ППО С-300 і РСЗВ.

• Окупанти обстріляли житлові квартали Херсона та прилеглі населені пункти з лівого берега Дніпра. Загинув мирний житель, ще 2 – поранені, зокрема, дитину. Російська артилерія пошкодила лінію електропередач, яка живить обласний центр, проте ремонтники спромоглися відновити її за годину.

• За словами голови "Енергоатому" Котіна, з'явилися ознаки, що окупанти можуть залишити Запорізьку АЕС та передати її під контроль МАГАТЕ. Він підкреслив, що російські військовослужбовці та персонал крадуть усе, що можна, а територію станції заміновано. Також на майданчику АЕС розміщено велику кількість техніки та боєприпасів.

• Місто Шебекіно Білгородської області РФ за 6 км від українського кордону було частково знеструмлено. Місцева влада стверджує, що це сталося внаслідок обстрілу з території України.

! Тил

• За даними Укренерго, 27 листопада дефіцит потужності в енергосистемі країни знизився до 20 %, проте на ранок 28 листопада знову зріс до 27 %. Регулятор констатував зростання споживання електроенергії через похолодання і знову запровадив аварійні відключення. Президент Зеленський не виключає, що Росія готує наступні удари по українській енергосистемі, а тиждень може бути ще складнішим, ніж попередній.

Херсонська обладміністрація повідомила, що електропостачання вже відновлено у 17 % споживачів.

Держслужба з надзвичайних ситуацій повідомила, що до мережі під'єднано вже понад 83 % базових станцій мобільних операторів, активно ремонтуються вежі на Херсонщині та Миколаївщині. Найгірша ситуація – у Запорізькій та Одеській областях.

Начальник управління поліції Київської області Небитов повідомив, що злочинність проти минулих періодів знизилася завдяки збільшенню кількості патрулів у 2 рази. Водночас під час вимкнень світла побільшало ДТП, за участю пішоходів тощо.

Глава парламентської фракції "Слуга народу" Арахамія дав тиждень столичній владі на виправлення ситуації з "пунктами незламності". Унаслідок перевірок "пунктів" депутатами фракції було з'ясовано, що 20 % з них було зачинено або в них не було забезпечено умови перебування людей. Мер Кличка звинуватив Арахамію та депутатів у маніпуляціях. Він заявив, що кияни можуть самостійно з'ясувати, що всі пункти відкрито та вони працюють.

Уряд Бельгії виділив €150 тис. на забезпечення генераторами закладів культури та медіа.

• Глава Енергоатому Котін повідомив, що запасів ядерного палива на АЕС вистачить на 2 роки. Україна також планує запуск власного виробництва тепловидільних збірок, яке буде сертифіковано компанією Westinghouse.

• СБУ влаштувала обшуки в приміщеннях Івано-Франківської єпархії Української православної церкви [Московського патріархату].

! Україна та світ

• Міністерство оборони Великої Британії опублікувало відео відправлення до України високоточних ракет із лазерним наведенням Brimstone 2.

Німеччина надала Україні ще 2 танкові тягачі M1070 Oshkosh та 14 бронемашин. Минулого тижня ЗСУ отримали ракети до РСЗВ MARS II, засоби боротьби з безпілотниками, пристрої розмінування, вантажівки, запчастини до різної техніки та польові обігрівачі.

Республіканська партія США, яка здобула більшість у новому складі нижньої палати Конгресу, має намір посилити вимоги щодо виділення коштів американською адміністрацією. За словами конгресмена МакКоула, який незабаром очолить комітет із закордонних справ, партія має намір контролювати витрачання грошей платників податків, оскільки наразі Україна отримує лише частину від коштів, які виділено їй як допомогу, а решту адміністрація Байдена витрачає на власний розсуд. МакКоул стверджує, що сума підтримки України після перевірок не зменшиться.

Генеральний секретар НАТО Столтенберг вважає, що чим більші успіхи на полі бою продемонструє Україна, тим сильнішими будуть її позиції на майбутніх мирних переговорах. Для цього Альянс і далі надаватиме воєнну підтримку ЗСУ.

• На кордоні Латвії та Естонії автобус, який перевозив українських військовослужбовців, потрапив в аварію за умов поганої видимості. 25 українців травмовано, 3 з них доставлено до лікарні в тяжкому стані.

• Прем'єр-міністр Угорщини Орбан заявив, що Європі потрібна суверенна Україна, щоби Росія не була небезпекою для Європи.

• У складі бельгійської урядової делегації до України прибула міністр закордонних справ Лябіб, яка незаконно відвідала Крим у 2021 р як журналістка. У середині 2022 р. Лябіб написала листа главі МЗС Кулебі, у якому висловила підтримку України, зокрема, визнала Крим та Донбас частиною країни. До цього часу українська влада не припускала можливості її приїзду до Києва.

• Канцлер Німеччини Шольц заявив, що уряд підтримує запровадження з 1 січня 2023 р ембарго на постачання російської нафти нафтогоном "Дружба", попри те, що ця нафта забезпечує роботу заводів у Шведті та Леуні. Він не виключив, що частку необхідної для цих НПЗ нафти буде отримано через польський порт Гданськ.

Компанія Chevron отримала ліцензію від уряду США на розширення видобутку нафти у Венесуелі, щоб замінити нею постачання з Росії.

За інформацією агентства Bloomberg, російський президент Путін має намір заборонити продаж нафти країнам, які встановлять "стелю" ціни на нафту з РФ.

• Видання Spiegel повідомило, що в Німеччині зареєстровано вже понад 1 млн біженців з України. Найбільшу кількість українських біженців прихистила Польща – понад 1,5 млн. Загалом, за даними Агентства в справах біженців ООН, у ЄС набули статусу захисту понад 4,75 млн українців. Єврокомісія вважає, що багато хто з них не поїде додому навіть після закінчення війни. Уряд Німеччини планує пом'якшити правила набуття громадянства. Представник уряду Польщі спростував брехню білоруських ЗМІ про те, що українці нібито масово мігрують до Білорусі з країн ЄС.

• Посол США в Україні Брінк повідомила про надання адміністрацією Байдена через агентство міжнародного розвитку USAID $20 млн на фінансування відвантаження зерна з України на підтримку ініціативи Grain from Ukraine.

• Влада Варшави перейменувала вулицю біля російського посольства на Алею жертв російської агресії.

• Радник німецького канцлера Шольца заявив, що Німеччина погодиться на розширення ЄС лише в разі реформи блоку. З його слів, метою реформи є заміна консенсусного схвалення рішень на ухвалення їх більшістю країн. Східноєвропейські та скандинавські країни Євросоюзу не підтримують цієї новації.

• Білоруський президент Лукашенко стверджує, що США забороняють керівництву України ведення мирних переговорів, щоб "розтоптати Росію та підібратися до Китаю".

• Російська військово-транспортна компанія Волга-Дніпро здійснила впродовж тижня приблизно 10 рейсів до центру військової промисловості Китаю Чженчжоу великотоннажними літаками Ан-124 "Руслан". Низка літаків відключали транспондери для ускладнення відстеження польотів. Китайські джерела стверджують, що вони забирали воєнну допомогу – умундирування, бронежилети, шоломи.

• Видання Newsweek повідомило, що Росія у 2021 р, ймовірно, планувала напасти на Японію, але незабаром плани змінилися. Після закінчення Другої світової війни мирний договір між країнами так і не було підписано через претензії Японії на захоплені СРСР 4 острови Південнокурильської гряди. Формально країни досі перебувають у стані війни.

• Міжнародна федерація фехтування заборонила спортсменам із РФ та Білорусі брати участь у міжнародних змаганнях, навіть у "нейтральному статусі". На початку листопада подібне рішення ухвалила і Європейська організація кіберспорту.

• У Китаї сталися протести з вимогою скасування жорстких "коронавірусних" обмежень. Кілька районів країни фактично заблоковано цими заходами, що завдає істотних збитків економіці.

***

№ 1.033

Когда появился украинский народ? Была ли Украина российской колонией? Что украинцы думают о Бандере? Украинский историк Ярослав Грицак отвечает на главные вопросы россиян об истории Украины

Столкновения на улице Грушевского в Киеве во время Евромайдана. 24 января 2014 года

2022-11-28

Ярослав ***Грицак***

Евгений Фельдман

Владимир Путин и российская пропаганда часто спекулируют на теме украинской истории. Они утверждают, что украинцев как самостоятельного народа «никогда не существовало», а сама Украина — «страна, искусственно созданная Лениным». Именно аргументы «от истории» стали едва ли не главным оправданием российской военной агрессии в Украине. К сожалению, внутри России пропаганда оказалась вполне эффективной — в том числе потому, что россияне очень плохо знают украинскую историю. «Медуза» попросила доктора исторических наук Ярослава Грицака ответить на самые частые (и порой наивные) вопросы россиян об истории соседней страны.

****

— 1) Когда появился украинский народ? 2) А слово «Украина» когда возникло?

— **На первый вопрос невозможно дать точный ответ**. В России, как и в Украине, понятием «народ» часто заменяют слово «нация», и это приводит к терминологической путанице. **Я предлагаю их различать.**

Народы (или этносы) — это традиционные общности, которые, скажем так, растут и развиваются вегетативно, словно трава или кустарники. Одно из условий этого вегетативного существования — отсутствие собственного названия. Можно сказать, что народы понимают, кем они *не* являются, до того, как разбираются, кем они являются.

> К примеру, жители украинских земель твердо знали, что они не иудеи, не мусульмане, не католики. Но когда местных крестьян спрашивали, кто же они, те затруднялись ответить или говорили, что они — «местные», «казаки», «крестьяне».
>
> Очень часто более обобщенным названием в традиционных обществах становилась религиозная идентификация. В украинских и белорусских землях таким термином были «руські/русины» — что означало «христиане восточного обряда», православные или униаты, а не католики.
>
> Но когда «руських» крестьян спрашивали, один ли они народ с россиянам, те обижались: «Какие же мы москали?!» Так продолжалось очень долго, примерно до рубежа XIX—XX веков.

Очень часто народы не выбирали себе название сами — им становился термин, который придумали соседи. Эти названия или отражали определенные черты, которые приписывались народу (как слово «немец», образованное от праславянского слова nĕmъ — то есть «немой, неспособный говорить на понятном языке»), или вырастали из письменной традиции (арагонцев, басков, кастильцев, каталонцев называли собирательным именем «испанцы», поскольку Иберийский полуостров с римских времен назывался Hispania).

Название «Украина» впервые появляется в Киевской летописи под 1187 годом. Потом оно то исчезает, то используется вновь, но в постоянный обиход входит с казачьих времен, то есть с XVI—XVII веков. Пример одного из самых ранних одновременных упоминаний слова «Украина» и производного от него термина «украинцы» — фрагмент «Думы про Наливайка», где описываются события 1569 года:

> *Ой у нашій у славній Украйнє*
> *Бували колись престрашнії злигодні, бездольні години.*
> *Бували й мори, й військові чвари.*
> *Ніхто Вкраїнців не рятував.*

«Украина» — одно из официальных названий казачьего государства, которое возникло после восстания Богдана Хмельницкого против польской власти в середине XVII века (наряду с другими названиями — Запорожское войско, Гетьманщина, Малороссия). Очень важно, что в казацких летописях того времени слово «Украина» означает не просто территорию, а отечество, которое требует наивысшей лояльности и защищать которое — святая обязанность.

В XVIII веке, по мере того как казачье государство растворяется в Российской империи, слово «Украина» вновь исчезает из активного политического обихода. Однако это название сохраняется в народной культуре (существует примерно 1200 народных песен, где поется об Украине). Оно возвращается в политику и высокую культуру в XIX веке, в период национального возрождения. А в XX веке становится общепринятым — без него не обходится название почти ни одного государственного и даже оккупационного образования на территории Украины в 1917–1991 годах: Украинская народная республика, Западно-Украинская народная республика, Украинская держава и даже нацистский рейхскомиссариат «Украина».

Часто говорят, что первоначально «Украина» означало только «окраина», но это не так. Уже первое упоминание (1187 год) позволяет предположить, что здесь под Украиной имеется в виду «краина» — то есть «страна» («країна», «край» по-украински). Другое упоминание об «Украине» в значении «страны» можно встретить в Пересопницком Евангелии (1556 год) — первом переводе Священного Писания с церковнославянского на местный, так называемый руський, язык.

Можно предположить, что значение этого слова зависело от того, кто и где его употреблял. Для тех, кто жил вне этой территории, это была «окраина»; для местных жителей — «страна, где мы живем». Это похоже на образование немецкого слова Deutschland, в котором первая часть происходит от древнегерманского «народ» (diutisc), а все вместе значит просто «земля, где живет народ».

Различие между двумя значениями можно проиллюстрировать разницей между «на Украине» и «в Украине». Всю украинскую историю можно представить как эволюцию от «на» до «в», то есть как превращение этой территории из объекта чьей-то политики в самостоятельный политический субъект или как возникновение из одного или нескольких народов единой нации — гораздо более сложного социального образования, с собственной высокой культурой и политической автономией.

По мере того как из разных народов развивалась украинская нация, название «Украина» становилось нормой, а «на» трансформировалось в «в». Но эта

трансформация — не широкая и при этом односторонняя магистраль, а скорее длинный и запутанный лабиринт, в котором одно и то же название могло означать разные вещи, а одни и те же вещи могли иметь разные названия.

Эта понятийная путаница заканчивается, когда появляются карты, учебники, школы, университеты, то есть понятия «пристегиваются» к определенной территории раз и навсегда. Этот процесс, конечно, не может быть политически нейтральным. Наоборот — он становится центральной частью политики. Поэтому в современной России предпочитают говорить «на Украине», а не «в Украине», отказываясь признавать Украину отдельной нацией, а украинцев называя «одним народом» с русскими.

— На каком языке говорили в Киевской Руси? На русском или украинском?

— **Ни на русском, ни на украинском — таких языков тогда еще не существовало, как не существовало и одного-единственного древнерусского языка.** Во времена Киевской Руси местные говоры (диалекты, наречия) настолько отличались друг от друга, что о существовании какого-либо языкового единства можно говорить очень условно.

В Средние века нормой было сосуществование на одной территории нескольких языков. Элита, как правило, разговаривала на своем «языке». В период зарождения Русского государства местная элита, скорее всего, использовала какое-то скандинавское наречие — но за несколько поколений она ассимилировалась. На каком языке разговаривало остальное население, правящей элите было, по большому счету, безразлично. Главное, чтобы подданные своевременно платили в положенном объеме дань (ренту), которую представители элиты потом делили между собой.

Церковь пользовалась церковнославянским. Это название искусственное: на самом деле это был староболгарский или, как его еще называют, древнемакедонский язык. Едва ли кто-то на Руси на нем говорил — он был исключительно письменным. При этом местные переписчики церковных книг совершали характерные ошибки, по которым можно судить, какой диалект они использовали. Ошибки киевских книг имеют черты, которые позволяют говорить о близости местной версии церковнославянского к будущему украинскому языку. «Украинские» черты можно заметить в граффити Софийского собора в Киеве и других церквей: звательный падеж, которого нет в русском языке («Марку», а не «Марк»), украинская форма дательного падежа («Петрові» а не «Петру») и имени князя («Володимир», а не «Владимир»).

Но, повторюсь, это не украинский язык. Это местный диалект, наречие или, точнее говоря, вернакуляр. На нем разговаривали, но не писали. Сколько диалектов было на Руси, определить трудно. В «Повести временных лет» упоминается 25 восточнославянских племен, из них восемь жили на территории современной Украины. Каждое из этих племен, как пишет автор «Повести», имело свои обычаи, законы и, можно предположить, собственное наречие.

Ни одно из этих племен не оставило после себя текстов. Кроме того, неизвестно, насколько полон этот список. Делать же обобщения на основании археологических находок рискованно: это как если будущие исследователи решат, что на территории современной Украины жили американцы, отыскав банки из-под кока-колы.

Филологи предлагают такую формулу: славянское население Руси разговаривало на различных диалектах, при этом понимая друг друга. Степень понимания зависела от расстояния между землями, на которых они жили. Считается, что эти диалекты были намного ближе между собой, чем, например, диалекты итальянского, немецкого или французского. Только постепенно, под влиянием больших городских центров власти и культуры, они консолидировались в отдельные языки.

Вероятно, возникнуть в итоге могло не три, а четыре восточнославянских языка. Четвертым мог стать новгородский — язык Новгорода, одного из самых крупных и очень своеобразных центров на севере Руси, если бы в конце XV века его не завоевало и не уничтожило Московское царство.

Кроме того, со временем развился отдельный язык делопроизводства — «проста», или «руська», мова. Ее использовали в Великом княжестве Литовском, и она была достаточно близка к современному белорусскому языку.

В каждом случае формирование языка — очень сложный и длинный процесс. В основном он закончился в XIX веке, который называют столетием национализмов — то есть формирования современных наций. Один из главных элементов национального строительства — это изобретение национальных традиций, или мифов. Все нации очень молоды, но представить себя стремятся как можно более древними. Причина проста: у кого глубже корни — у того больше прав на ту или иную территорию. Отсюда распространенные мифы, будто современные евреи — прямые потомки персонажей Ветхого Завета, украинцы наследуют трипольской культуре или племенам гуннов, этруски — «это русские», румыны и литовцы — потомки римских легионеров, а поляки — сарматов. Ничего

уникально польского, литовского, румынского здесь нет — это частное выражение общих процессов.

Вопрос о том, на каком языке говорили в Киевской Руси и чье это было государство, русское или украинское, остается ключевым для национального строительства, но он лишен смысла с точки зрения современной науки.

Подобные дискуссии отражают мышление политика-националиста XIX века, которое близко, к примеру, Владимиру Путину.

Люди, ставящие вопрос таким образом, могут не подозревать, что Киевской Руси вообще не существовало, — а киевские князья очень удивились бы, если бы узнали, что их «государство» так называлось.

Это название придумали опять-таки в XIX веке русские историки, чтобы отличить Русь с центром в Киеве от позднейшей Руси (России) со столицей в Москве и в Санкт-Петербурге. За незнание этого теперь приходится расплачиваться нескольким народам, в первую очередь украинцам.

Путин — типичный имперский националист XIX века.

Обратите внимание, какое важное место в его риторике занимает статус русского языка.

Для него русскоязычные в Украине — это русские.

Он не понимает или не хочет понимать ту огромную эволюцию, которую пережила украинская идентичность в XX веке и особенно за последние несколько лет, когда сформировалась **гражданская нация, главный критерий принадлежности к которой — не язык и не этническое происхождение, а готовность защищать национальную независимость.**

Но народы и нации не обречены на конфликты и войны.

Лучший пример — французско-немецкие отношения.

> До окончания Второй мировой войны они тоже вели ожесточенный спор: чьим национальным государством была империя Карла Великого? А сам Карл Великий — немец или француз? Спор был решен в 1952 году, когда появилось Европейское объединение угля и стали, считающееся важной частью послевоенного примирения. Организация стала краеугольным камнем Европейского союза, а Карл Великий из немецкого или французского правителя превратился в отца объединенной Европы.

Русские и украинцы тоже могут последовать этому примеру и назвать Владимира Великого, крестителя Руси, основателем объединенной Европы на другом конце европейского континента. Ведь Русь была действительно европейским государством — и, в отличие от современной России, не старалась изолироваться от Запада.

— Путин говорит, что в Средние века, когда Украина попадала под влияние «западных государств» — Польши, Литвы, — там все сразу становилось плохо. Это правда?

— Во-первых, литовская аннексия белорусской и украинской частей Древней Руси защитила их от монгольского ига. В Великом княжестве Литовском руський язык был языком чиновников и суда, а полным названием этого государства было Великое княжество Литовское, Руське и Жемайтийское. Вряд ли это говорит о том, что «руські» находились здесь в более угнетенном положении, чем в Московском царстве.

Во-вторых, объединение Литовского княжества и Польского королевства — оно началось как династическое в 1385 году и закончилось в 1569-м созданием единой Речи Посполитой — позволило местному руському населению наладить интенсивные контакты с католической культурой Запада.

Древняя Русь была частью Европы, но еще перед монгольским нашествием наметился разрыв между европейским Западом и европейским Востоком.

1) Русь не переживала то, что историки называют первым европейским Возрождением XII века: открытие (благодаря арабскому влиянию) античной науки, в первую очередь Аристотеля, без которого нельзя представить себе не только Абеляра или Фому Аквинского, но также и Декарта или Ньютона.

2) В этот же ряд можно поставить развитие университетов, светской литературы и другие процессы. Всего этого не было в Древней Руси, а позднее и в Московском царстве — но все это стало возможным в русских землях Речи Посполитой.

Напомню, что высшее образование в восточнославянских землях появилось именно там: Острожская и Киево-Могилянская академии, Львовская иезуитская коллегия, выпускником которой, предположительно, был Богдан Хмельницкий.

Казаки жили и в Украине, и в России, но трудно представить, чтобы Степан Разин или Емельян Пугачев читал книги, особенно на латыни или на других европейских языках, — а для Хмельницкого и Мазепы это было нормальной практикой.

Казаки — это вообще кто такие? И почему они ходят в форме и бьют нагайками протестующих? Отвечаем на стыдные вопросы о казачестве. Материал с антрактом

Кроме того,

> **в Речи Посполитой существовали определенные политические традиции.**

Она была не просто королевством, а монархической республикой:

> **— короля выбирала шляхта, которая составляла значительную часть населения и сильно ограничивала власть правителя.**
>
> В других монархиях доля знати была 1-2%, у Речи Посполитой — 5–10%.

Король, к примеру, не имел права наказывать шляхтича — это мог сделать только шляхетский суд.

> 1) Конечно, подобная шляхетская демократия нередко перерастала в анархию.
>
> 2) Но ограничения центральной власти открыли пространство для городского самоуправления, ремесленных цехов, автономных учебных институций. **При этом важно, что идея ограничения центральной власти и шляхетских привилегий оказалась очень привлекательной для казацкой старшины.**

Речь Посполитая, конечно, не была раем на земле.

> Точнее, была, но только для польской шляхты.
>
> Как говорили в те времена, **она была «небесами для шляхты, раем для евреев, чистилищем для горожан и адом для крестьян»**.

Поскольку большинство руських, или русинов, — будущих белорусов и украинцев — были крестьянами, можно понять, откуда взялся такой отрицательный образ Польши в исторической памяти.

К тому же,

> **— с конца XVI столетия, после окончания своего золотого века, Речь Посполитая перестала быть образцом религиозной толерантности.**

Начались преследования протестантов, иудеев и православных. Неудивительно, что с конца XVI века на руських (в первую очередь украинских) землях происходили казацкие восстания.

1) Но, даже отделяясь от Речи Посполитой во время Хмельницкого, казаки формировали свое государство по польскому образцу.

2) А позднее, когда их потомки стали малороссийским дворянством, они относились к великорусскому дворянству со снисхождением и даже чувством превосходства: «Какая у них знатность? У них же бабка кнутом поротая!»

То, что большая часть так называемой Старой Украины была в составе Речи Посполитой, в значительной мере сформировало украинскую идентичность.

Потому что

— главное отличие Украины от России не в языке, не в религии и даже не в светской культуре — здесь они сравнительно близки, — а в кардинально другой *политической традиции*.

В Украине нет привычки обожествлять центральную власть, украинцы относятся к каждому президенту с определенной долей скепсиса и иронии, зато живы традиции самоуправления.

— Как в современной Украине относятся к Богдану Хмельницкому? Он ведь присоединил Левобережную Украину к России

— В украинской исторической памяти (допускаю, что не только в украинской) существует простая тенденция: **чем более амбивалентна фигура, тем большей популярностью она пользуется — такой человек может быть всем для всех**.

Во всех опросах общественного мнения о героях Хмельницкий всегда входил в первую тройку и только после начала нынешней полномасштабной войны опустился на четвертое место, пропустив вперед Владимира Зеленского.

1) Для одних Хмельницкий — главный символ казачества, которое боролось за свободу Украины, в его время — прежде всего против Польши.

2) Для других — особенно для русскоязычных украинцев — важно то, что он «воссоединил» Украину с Россией (хотя сейчас, допускаю, процент таких людей сильно уменьшился).

То же самое касается поэтов Тараса Шевченко и Ивана Франко, двух других наиболее популярных исторических фигур:

1) для одних они борцы за освобождение от национального гнета,

2) для других — от социального,

3) а для третьих — и то и другое.

— Почему в Украине считают героем Мазепу? Как ни крути, он предал Петра I?

— До последнего времени героем его считало немногим больше половины украинцев, хотя количество людей, придерживающихся такого мнения, росло, и в 2022 году, уже после начала полномасштабной войны, достигло 76%. Но даже сейчас он далеко не главный герой в исторической памяти и занимает место в конце первой десятки.

Его ограниченная популярность связана с тенденцией, о которой я говорил выше: в отличие от Хмельницкого, который был «всем для всех», Мазепу нельзя назвать амбивалентной фигурой.

Во время революции 1917 года украинские политические силы делились на «богдановцев» и «мазепинцев» — то есть на тех, кто хотел федеративного союза между Украиной и Россией, и тех, кто стремился к полной политической самостоятельности.

И все же **противопоставление Хмельницкого и Мазепы можно назвать анахронизмом.**

И тот и другой преследовали одни и те же цели и руководствовались одной и той же логикой.

Основу их политики определяло то, что оба были военными предводителями (казацкими гетманами) и поэтому ***не могли претендовать на статус монархов***, то есть глав независимых государств, — они могли быть только вассалами при правителе-сюзерене.

Европейская политическая традиция разрешала вассалу покинуть сюзерена, если тот не смог защитить его или сам представлял угрозу.

Соответственно,

1) Хмельницкий перешел от польского короля к московскому царю,

2) а Мазепа — от российского царя к шведскому королю.

Перед самой смертью, когда Хмельницкий узнал об измене московского царя (тот подписал договор с польским королем), он грозился, что перейдет на службу к шведскому королю вместе со всем своим войском.

Мазепа же вошел бы в украинскую историю национальным предателем, если бы умер раньше, до Полтавской битвы.

1) До нее он был исключительно предан Петру I, и недовольные казаки называли его «не отцом, а отчимом Украины».

2) Но когда во время Северной войны Петр I переместил казаков на северный фронт, где они несли огромные (50–70% от общего количества войска) потери, приказал при отступлении российской армии с Украины употребить тактику выжженной земли, а также отказал казачьему государству в помощи против наступающих войск польского короля, союзника шведов,

3) Мазепа сделал то, что и должен был сделать: **поменял ненадежного сюзерена на более надежного.**

Мазепа был не единственным, кто в то время бунтовал против сюзерена.

Во второй половине XVII — первой половине XVIII столетия подобные примеры можно найти и в Португалии, Англии, Нидерландах, Каталонии, Неаполе, Франции, Ливонии, Венгрии, Польше, Молдавии.

Все эти «предательства» — на самом деле попытки местной знати сохранить свои права и привилегии под давлением центральной королевской власти, и все они развивались по одинаковой схеме:

как правило, носили характер не массового восстания, а заговора (фронды) с расчетом на чужеземную помощь.

Лишь некоторые из них были успешными — большинство потерпели поражение, и судьба их лидеров напоминала судьбу Мазепы и его соратников: они спасали жизнь и титулы эмиграцией, сдаваясь на милость чужих правителей.

Ни один из них, впрочем, не был подвергнут церковной анафеме, в отличие от Мазепы — здесь Петр I явно переборщил.

За строгостью этого наказания таилась разница политических культур — европейской и российской, — которая в значительной мере определила различия в украинской и российской идентичности.

В западной части континента вассал имел законное право на бунт

— оно было закреплено в английской Великой хартии и венгерской Золотой булле; его обосновал теолог Фома Аквинский и модернизировал английский философ Джон Локк, а в Речи Посполитой, где шляхта имела непомерно большие права, оно было само собой разумеющейся нормой.

Есть версия, согласно которой право служивого поменять князя (так называемое право на отъезд) существовало в Киевской Руси, но потом было отменено в Руси Московской и приравнивалось к предательству.

— Украина была российской колонией?

— Зависит от того, о каких периодах истории речь.

Короткий ответ:

Украина была «неправильной» колонией, потому что Российская империя и СССР были «неправильными» империями.

У «правильных» империй центр и колонии разделены морями и океанами, поэтому географически сравнительно легко определить, где колония, а где метрополия. Российская империя была сухопутной империей, в которой границы между центром и периферией были размыты.

Очень важен также демографический аспект.

1) В Западной Европе массовые переселения народов закончились еще в Средневековье, и этнические границы были более или менее стабильными.

2) Через русско-украинское пограничье даже в новейшее время — вплоть до послевоенных десятилетий — проходили массовые миграционные потоки, связанные с колонизацией, урбанизацией и индустриализацией причерноморских степей, а также со сталинскими насильственными депортациями.

Историки говорят, что тяжело найти другое место, где ситуация была бы настолько же неопределенной, как на периферии Российской империи.

В каждом случае и имперское, и национальное строительство натыкалось на серьезные препятствия.

Особенно сильной была неясность в той части украинских земель, за контроль над которыми российская имперская власть конкурировала с украинским и польским национализмом — это, к примеру, Киев и Центральная Украина.

Поэтому отличие метрополии от колоний определяли не объективными критериями, а субъективным восприятием. То, что россияне могли считать частью своей метрополии, с украинской точки зрения было российской колонией. На русско-украинском пограничье не стоял вопрос: «С чего начинается родина?» Здесь особенно остро стоял вопрос: «Где она кончается?»

И главное: в «нормальных» империях центр был намного более развит, чем колонии.

В Российской империи и СССР ситуация с западными окраинами была противоположной: здесь население было более образованным, а экономика более развитой. Россия была большой, но отсталой империей, она остро нуждалась в образованной элите, которая правила бы ее огромными территориями.

Украинские элиты этим сознательно пользовались. Они не были такими многочисленными, как польская шляхта, или такими образованными, как балтийские бароны.

Но у них имелось одно существенное, с точки зрения имперской власти, преимущество: они были православными.

1) Многие из них искренне служили империи и прокладывали ее путь к мировому могуществу, так как считали ее своей.

2) При этом нужно заметить, что они служили императору, а не России — и время от времени об этом напоминали. То есть, с их точки зрения, это не было национальным предательством.

Украинцы в России часто играли примерно ту же роль, что и шотландцы в Британской империи.

По некоторым подсчетам, в XVIII веке примерно 50% имперской элиты были «малороссами». Некоторые из них занимали очень высокие должности.

Эта ситуация повторилась после смерти Сталина.

Во времена позднего СССР говорили, что история России делится на три периода — «допетровский, петровский, днепропетровский».

Не только Брежнев со своей «днепропетровской мафией», но и Хрущев перед ним и Горбачев после него были связаны с украинской элитой, пользовались ее поддержкой, а взамен предлагали партнерство в управлении Союзом.

Такой баланс власти между центром и периферией нельзя называть отношениями между колонией и метрополией.

> Невозможно представить себе, что местная элита из Южной Америки занимала бы высокие должности в Мадриде или в Лиссабоне, а индийская или алжирская элита правила бы в Лондоне или Париже.

Но украинцы начинали как шотландцы, а кончили как ирландцы.

Причин несколько.

1) Во-первых, **преимуществами и выгодами, связанными со службой империи, пользовалась главным образом та часть украинской элиты, которая делала карьеру в Москве и Петербурге**. Положение тех, кто остался дома, было, мягко говоря, не лучшим. Доля украинцев в государственном аппарате малороссийских губерний упала с 50% в 1800 году до 10–15% в 1914-м. При этом украинцев никто специально не дискриминировал — просто присланные из центра губернаторы приезжали вместе со множеством родственников и сотрудников, которых нужно было трудоустроить. С момента создания Украинской ССР и до смерти Сталина все первые секретари коммунистической Украины и главы спецслужб были неукраинцами.

2) Во-вторых, **имперское, а затем и советское правление было связано с сильным ограничением политических свобод**. Российская империя не стала конституционной монархией, в отличие, скажем, от соседней Австро-Венгрии, где жило значительное количество украинцев. Даже в межвоенной Польше, при авторитарном режиме, местные украинцы пользовались тем минимумом политических свобод, о котором их соотечественники в СССР могли только мечтать. Неудивительно, что уже в первой половине XIX века путешественники, которые приезжали в малорусские губернии (среди них были и русские), писали, что отношение местных жителей к России можно назвать не иначе как ненавистью и что если когда-нибудь имперский центр падет, Украина провозгласит независимость.

И наконец,

Российская империя, а потом и Советский Союз делали все, чтобы украинцы не поднялись до уровня нации, а оставались этносом.

Нация — это не только политическое самоопределение, но и возможность создания собственной высокой культуры на родном языке.

Попытки украинской интеллигенции создать такую культуру упирались в низкий государственный потолок даже в периоды либерализации.

Украинский язык был дважды запрещен в период либеральных реформ Александра II.

Во время оттепели Хрущев убеждал украинцев и белорусов, что чем быстрее они перейдут на русский язык, тем быстрее будет построен коммунизм.

Правда, Горбачев в частных разговорах утверждал, что русификация украинцев идет естественным путем, потому что они сами не хотят, чтобы их дети учили украинский.

С точки зрения имперского центра это был правильный расчет:

— иначе украинцы не остановились бы на создании собственной культуры — а перешли бы к политическим требованиям, которые в итоге развалили бы империю.

Но с точки зрения украинцев это было национальным угнетением.

Тем более что у них перед глазами был опыт соотечественников в Австро-Венгерской империи, где не существовало таких ограничений, по крайней мере формальных, а в послевоенные времена — пример соседних поляков, венгров, чехов и словаков.

В результате возникла ситуация, в которой использование украинского языка коррелировало с низким социальным статусом.

По-украински разговаривали в основном крестьяне, а тот, кто хотел сделать карьеру в Советской Украине, должен был перейти на русский язык.

Все это приводило к парадоксальной ситуации, когда

— доля украинцев зашкаливала как среди представителей центральной власти, так и среди оппозиции, особенно в сталинских и брежневских лагерях и тюрьмах.

По большому счету, не имеет решающего значения, была или не была Украина колонией.

Гораздо важнее тот факт, что

— ни Российская империя, ни Советский Союз никогда не смогли сделать то, что сделала, к примеру, *Британская империя:*

не только стать великим государством, но и обеспечить хотя бы население метрополии экономическим благосостоянием и политическими правами.

— Правда ли, что современную Украину создал Ленин?

— Ленин не создал Украину — Ленин реагировал на украинский вопрос ради того, чтобы удержать власть большевиков в центре.

Интересно, что то же самое обвинение — в создании Украины — Ленину бросила Роза Люксембург более ста лет назад. После победы большевистской революции она писала, что вместо того, чтобы в духе пролетарской диктатуры железной рукой подавить сепаратистские движения мелкой буржуазии на окраинах России, Ленин для чего-то взялся заигрывать с украинским национализмом.

Этот национализм, по словам Розы Люксембург, был выдумкой и кривляниями нескольких десятков «мелкобуржуазных интеллигентиков», без корней в экономике или политике и без исторической традиции, потому что Украина никогда не была ни нацией, ни государством и не имела культуры, если не считать «реакционно-романтических стихов Шевченко».

В ответ на эти и подобные упреки Ленин советовал своим критикам посмотреть на результаты выборов во всероссийское Учредительное собрание осенью 1917 года.

> 1) Украина была одной из территорий, где российские большевики подчистую проиграли «буржуазным» партиям Украинской народной республики.
>
> 2) При таком положении вещей игнорировать значение национального вопроса в Украине — значит делать глубокую и опасную ошибку, к которой, по мнению Ленина, больше всего «были склонны великороссы и евреи».

Большевикам удалось сравнительно легко победить правительство Украинской народной республики и гетманского государства.

Однако сохранялась большая проблема, связанная с украинским крестьянством.

> Большевикам пришлось трижды отступать с Украины — и каждый раз в тылу у них горели огни крестьянских восстаний. Украинские крестьяне выступали за власть советов, но без коммунистов, поскольку те забирали зерно, разрушали церкви и, что важно, часто были чужими.

Соответственно, крестьянские лозунги приобретали национальную окраску: «Не дадим хлеба в Московию!», «Бей жидов и москалей!» или «Да здравствует независимая Украина!»

Ленин не был выдающимся теоретиком, но он был гением прагматизма.

Не было такой вещи, которую он не готов был сделать ради победы большевистской власти.

Историки считают, что ключевым условием этой победы стал вынужденный компромисс с национальными движениями на окраинах, в первую очередь с украинским.

Этот компромисс состоял из двух частей.

1) Первой была новая экономическая политика,

2) второй — создание федеративного СССР, в котором Украине и другим народам давались права автономной республики.

Ирония истории в том, что до Первой мировой Ленин выступал категорически против федерализма, а преобразование Российской империи в федеративное государство, в котором украинцы будут иметь права автономии, было главным требованием украинского движения до 1914 года. Ленин же изменил свое мнение под давлением военных и революционных событий. Другими словами, создание СССР в качестве федеративного государства больше соответствовало украинским планам, чем планам большевиков.

— Голодомор правда был геноцидом украинского народа?

— Наиболее убедительное объяснение по этому поводу дал итальянский историк Андреа ***Грациози*** — лучший, по моему мнению, исследователь Голодомора, к тому же изучающий украинский голод в контексте глобальной истории подобных катастроф. Кратко его можно сформулировать так: представьте себе совокупность геноцидов как некую пирамиду, на вершине которой холокост — «идеальный» геноцид. Чем ближе от этой вершины к основанию, тем сильнее различные случаи геноцидов теряют свою «идеальность» и тем меньше шансов дать однозначный ответ, была ли массовая гибель геноцидом.

Что касается голода 1932–1933 годов, Грациози предлагает отличать голод 1932 года от голода 1933 года — это два последовательных, но различающихся события.

1) Голод 1932-го не имел запланированного характера и был результатом коллективизации. Гибли от него по всему СССР, и самая высокая

смертность была среди жителей Казахстана из-за принуждения к оседлому способу жизни.

2) «Дополнительный» голод 1933-го в значительной мере был запланирован против украинцев как наказание и как способ сломить их сопротивление.

Поэтому, **Голодомор *не был геноцидом, если говорить о голоде 1932* года, но *имел характер геноцида в 1933* году.**

Если бы Голодомор ограничился только 1932 годом, количество его жертв было бы немногим меньше миллиона. Но потом число погибших выросло примерно в четыре раза.

Другой вопрос: насколько украинское сопротивление было реальным, а насколько оно существовало только в голове Сталине?

Крестьянские восстания против коллективизации происходили по всему СССР. Но, как убедительно показала канадская исследовательница этих восстаний Линн Виола, Украина имела свою специфику. Здесь восстания отличались особой массовостью и интенсивностью, и нередко они принимали национальный характер с соответствующими лозунгами.

Это могло вызывать у Сталина эффект «дежавю».

1) Во время революции и Гражданской войны он действовал в основном на юге России и в Украине, и его опыт был достаточно болезненным: там большевики встретили серьезное сопротивление.

2) К тому же Сталин верил, что главная сила и опора национализма — это мелкобуржуазное крестьянство (а среди большевиков он имел репутацию главного специалиста по национальному вопросу).

Поэтому Сталин вполне мог принимать крестьянские восстания в Украине как проявление украинского национализма.

Кроме того,

— в текстах Сталина этого времени повторяется тезис, что за сопротивлением в Украине стоят агенты Петлюры и Пилсудского, которые проникли даже в высшие эшелоны советской власти.

Этот тезис, как бы странно он ни звучал, имел под собой определенные основания.

Между Сталиным и Пилсудским шла, если можно так сказать, личная война за Украину.

Оба считали контроль над ней важнейшим фактором сохранения своей власти.

> Вся Советская Украина была покрыта сетью польской агентуры, в которой состояли в основном солдаты и офицеры бывшей армии Украинской народной республики (1917–1920). Значительная их часть оказалась раскрыта и перевербована советской контрразведкой, поэтому Сталин хорошо знал о планах Пилсудского оторвать Украину от СССР. Сталин считал, что теряет Украину, и поэтому нужно принимать срочные меры. Голодомор стал одной из этих мер — не единственной, но главной.

Мы не можем знать, что происходило в голове Сталина, как не знаем и о мотивах холокоста. Но можно с уверенностью сказать, что Украина была у него «на особом счету».

При этом речь не идет о полном физическом уничтожении или депортации украинцев — на что намекал Хрущев в своем знаменитом докладе на XX съезде КПСС. Сталину достаточно было «обезвредить Украину», уничтожая самых активных носителей национального самосознания, интеллигенцию и бунтующих крестьян. По большому счету, главная задача его политики в Украине — перевести украинцев из статуса нации, которой они стали в результате Первой мировой войны, революции и послереволюционной украинизации, в статус безропотного этноса. Именно в этом контексте можно и нужно говорить о Голодоморе как об акте геноцида.

— Объясните наконец про Бандеру. Он — нацист? Почему в современной Украине его считают героем?

— **Сложно назвать нацистом человека, который большую часть войны просидел в нацистской тюрьме и нацистском концлагере.** Говорить о взглядах Бандеры тяжело: он был молчаливым вождем, человеком дела, а не слов. Не существует его текстов или заявлений довоенного и военного времени.

Все, что мы знаем о его взглядах, мы знаем от третьих лиц. Но и этого достаточно, чтобы не позволять себе называть его нацистом.

Главной целью его жизни было достижение украинской национальной независимости.

Ради этой цели он сам был готов умереть — что не раз убедительно демонстрировал на личном примере, — или пойти на союз с самим дьяволом.

Бандера был типичным ***макиавеллистом***. Но кто из тогдашних лидеров таким не был? Напомню, что Черчилль говорил, что, если Гитлер вторгнется в ад, он произнесет панегирик в честь дьявола. Для Бандеры двумя главными врагами были Сталин и Пилсудский, и по формуле «враг моего врага — мой друг» Гитлер должен был стать идеальным союзником. Но не стал, поскольку был противником идеи украинского государства. Доказательством этого, в частности, стал и арест Бандеры.

История заключения Бандеры в концлагере отражает важную тенденцию: нацисты относились к националистам из других стран, особенно наиболее радикального толка, настороженно и даже враждебно. Они были очень неудобными союзниками, поскольку мешали планам онемечивания захваченных земель. Поэтому на роль главных коллаборантов нацисты выбирали более умеренные силы — в украинском случае не Бандеру, а беспартийного Кубийовича.

Бандера и его движение боролись на всех фронтах — против Польши, Германии, СССР, а также против евреев, которых бандеровцы считали хоть и второстепенными, но все-таки врагами.

Историки до сих пор спорят, какое место занимал *антисемитизм* в бандеровском движении.

> Про антисемитизм очень часто вспоминают как раз для того, чтобы доказать нацистский характер украинского националистического движения. Это сомнительный аргумент, потому что важно брать во внимание общий контекст.

Иштван Деак, один из наиболее известных исследователей нацистской Европы, комментируя бандеровский лозунг «Украина для украинцев! Ляхов за Сян, москалей — в яму, немцев в Берлин, жидов на крюк!», писал: «Я не знаю, сколько украинцев подписалось под этим лозунгом. Я, однако, не сомневаюсь, что его основополагающая философия была философией миллионов европейцев».

Идеология Организации украинских националистов (ОУН), в которой состоял Бандера, не была однородной.

> Ее члены единогласно поддерживали главную цель — создание украинского независимого государства. Но существовали огромные разногласия по поводу того, как, какой ценой и в союзе с кем добиваться этой цели. Спектр мнений был очень широким — от тех, кто считал Гитлера и нацистов союзниками, до тех, кто настаивал на необходимости опираться исключительно на собственные силы.

Дискуссии были острыми и приводили к расколам. Бандеровцы, которые образовали так называемую Революционную ОУН, были одним из двух, а после войны — одним из трех крыльев, на которые раскололось единое движение, и **все три крыла враждовали между собой с не меньшим ожесточением, чем с внешними врагами**. Бандеровцы были готовы на коллаборацию только при условии создания союзнического украинского государства по образцу глинковской Словакии или Хорватии усташей. Идеологически же им был более близок фашизм Муссолини: население Западной Украины было очень религиозным, и ему была чужда антихристианская риторика нацистов.

Чем нацизм отличается от фашизма? Правда ли, что Гитлер добился экономического чуда? Были ли немцы русофобами? Самые важные вопросы о политическом режиме, победу над которым мир празднует 8 и 9 мая

Эволюцию бандеровской ОУН можно описать так:

> **— чем ближе к войне, тем больше она была похожа на фашистскую организацию.**

Пик этой эволюции выпал на первые дни советско-немецкой войны, когда 30 июня 1941 года бандеровцы провозгласили во Львове, без согласования с немцами, независимое украинское государство.

Реакция немцев была мгновенной:

> — организаторов этой акции вместе с Бандерой арестовали, а на рядовых членов началась охота — их задерживали, вешали и расстреливали.

В результате,

> **— идеологическая эволюция бандеровцев в сторону фашизма не только прекратилась, но радикально поменяла направление.**

Созданная ими в 1943 году Украинская повстанческая армия (УПА) отбросила лозунг «Украина для украинцев!» и заменила его на «Свобода народам! Свобода человеку!», а также включила в свою идеологию левые, социалистические идеи.

Главной причиной стал опыт нелегальной работы бандеровцев в Восточной Украине.

> — Там они убедились, что националистические лозунги не встречают понимания среди местного украинского населения, которое больше

заинтересовано в роспуске колхозов, нормированном рабочем дне и социальной защите.

Неясно, были ли эти изменения стратегическим решением или только тактическими уловками.

Напомню, что создание УПА сопровождалось массовыми чистками против поляков — это, к примеру, *Волынская резня*.

Правдоподобно то, что бандеровцы также убивали евреев, которые пытались прятаться в лесах. Все это, мягко говоря, не соответствовало новым лозунгам.

Однако существует один достаточно сильный аргумент, который позволяет считать, что лидеры УПА воспринимали новый идеологический поворот очень серьезно:

1) когда после войны они оказались на Западе, то вступили в острый конфликт с Бандерой.

2) Последний эту эволюцию так никогда и не принял — и осудил как результат влияния советской пропаганды и советской инфильтрации. Бандера оставался на позициях довоенного национализма.

В результате этих перипетий в послевоенной эмиграции возникла противоречивая ситуация:

1) появление целой группы бандеровцев, которые терпеть не могли Бандеру.

2) Для них главным символом сопротивления стал Роман Шухевич, который остался на родине и возглавлял борьбу УПА вплоть до своей гибели в 1950 году.

Таких парадоксов в личной биографии Бандеры очень много.

Их можно обобщить следующим образом:

— Бандере приписывают подвиги, к которым он не имел отношения, и преступления, к которым он лично не был причастен.

Нужно четко понимать, что

— всю вторую половину жизни — с момента своего первого ареста и до убийства советским агентом в 1959 году — он находился не в украинских землях и ***слабо ориентировался*** в местных событиях.

Историческая память не терпит таких сложностей.

В сознании абсолютного большинства украинцев, поляков, россиян, евреев, немцев Бандера и бандеровцы — это одно и то же.

В случае украинской исторической памяти нужно принимать во внимание, что фигура Бандеры — наиболее спорная.

1) Для одной части Бандера — национальный герой, для другой — бандит и предатель.

2) В значительной мере этот раскол стал результатом советской и российской пропаганды, которые создали образ врага и нациста.

Но в определенной мере он связан и с семейной памятью:

1) бандеровцы воевали против Красной Армии, солдатами и офицерами которой были члены большинства украинских семей.

Также важно, что

2) условия оккупации в Галиции и рейхскомиссариате «Украина» сильно отличались. В Галиции они были намного мягче, и местное украинское население намного сильнее пострадало от советских, чем от немецких репрессий. Бандеру здесь помнят в первую очередь как лидера антисоветской борьбы.

Назвать Бандеру национальным героем Украины можно было только с очень большой натяжкой.

Он не был им ни с фактической, ни с юридической точки зрения — решение Донецкого административного суда 2011 года об отмене звания «Герой Украины» для Бандеры формально остается в силе, никто его не аннулировал.

Реально Бандера был региональным героем только в Западной Украине.

Большинство памятников и улиц в его честь сосредоточено именно там. Ирония ситуации в том, что значительное число из них появилось во время президентства Януковича как символ протеста против его пророссийской политики.

Важно подчеркнуть, что

— в Украине Бандера существует практически исключительно как образ антироссийской борьбы и сопротивления.

Мало кто связывает бандеровцев с борьбой против поляков или с причастностью к холокосту.

Но **нынешняя война привела к стремительному росту популярности Бандеры:**

1) — в конце апреля один из опросов показал, что положительно к Бандере относится 74% населения Украины. Для сравнения: в 2012 году этот показатель составлял всего 24%, а рост начался после аннексии Крыма.

Что еще важно

2) — положительное отношение к Бандере преобладает в каждом регионе Украины, включая восток (64%) и юг (55%). Воистину, Путину принадлежит главная заслуга в «бандеризации Украины»!

Не исключено, однако, что роль главного символа сопротивления российской агрессии перейдет к Зеленскому или Залужному — украинскому главнокомандующему. В социальных сетях сейчас много мемов на эту тему. Один из них звучит так:

«— Ні, москалику, ми страшніше. Ми залужнівці».

— Насколько вообще в Украине популярны *националистические идеи*? Влияют ли они на власть?

— Опросы и результаты выборов показывают, что **их популярность очень мала** — намного ниже, чем у националистических организаций «Альтернатива для Германии» (ФРГ) или «Национальный фронт» (Франция).

Влияние же националистов на власть в Украине ограничивалось участием некоторых из них в первом послемайданном правительстве Арсения Яценюка.

Это было признанием их роли во время событий 2014 года:

— без участия этих сил Евромайдан вряд ли мог бы выиграть, и Украина получила бы белорусский сценарий.

Но **националисты никогда не определяли курс правительства, их роль была маргинальной.**

На парламентских выборах осенью 2014-го, а потом и на следующих, в 2019 году, они потерпели полный провал — не смогли выиграть даже в Западной Украине, не говоря уже обо всей стране.

Одна из причин неудачи в том, что

— их поведение помогло создать удобную картинку для российской пропаганды.

Если говорить о более общем влиянии, то единственное, что прижилось в Украине, — это приветствие ***«Слава Украине — Героям Слава!»*** Впрочем, оно зародилось еще во время украинской революции 1917–1920 годов, задолго до возникновения Организации украинских националистов в 1929-м.

В завершение еще один мем из социальных сетей, хорошо отображающий юмор украинцев, когда их называют националистами или бандеровцами. По-русски он звучит так:

Если почти весь мир сейчас кричит «Слава Украине!», то, выходит, вся планета бандеровская! Вот это дали жару! Слава ЗСУ!

От Бандеры до «Азова»: отвечаем на главные вопросы об украинском национализме Откуда он взялся, как влияет на современную Украину — и каким его изображает российская пропаганда

***

№ 1.034

Маємо чергову реформу дозвільної системі від "Слуг народу". Тепер - під гаслом "Як у Британії"

Лямець **2022-11-22**

Прийшовши до влади, "слуги" реформували систему ДАБІ - це орган з нагляду за якістю будівництва. Мовляв, за Порошенка було надто корупційно. Олена ***Шуляк*** обіцяла - тепер точно буде працювати як треба, навіть розділили на дві частини.

Десь за рік та сама ***Шуляк*** **визнала попередню реформу помилковою.** Але пообіцяла, що тепер усі будуть задоволені, від будівелників до громадян.

І ось, минув ще десь рік - маємо наступну реформу. **Тепер хочуть віддати контроль будівництва на приватні компанії "Рога і Копита".** Мовляв, так у Британії роблять - і все працює. Тож і в нас запрацює.

Шо буде з тієї "британської моделі", вже зараз зрозуміло.

> *Під гаслом "Кращі світові практики" нам вже напхали таких речей, як наглядові ради, захмарні зарплати керівників держкомпаній тощо.*

Уявіть самі,

будівельник зможе обирати сам, до кого звернутися по контроль. До нинішньої інкарнації ДАБІ, або до місцевої адміністрації, або до приватної компанії. Я б звертався до того, хто погодиться зробити усі дозволи дешевше. Щонайменше, це економія коштів.

На мій хлопський розум, найкращий сервіс запропонує приватна компанія "Рога і Копита". Чому? Не лише тому, що можна дешевше. А ще і тому, що раз на рік можна банкротувати цю приватну компанію, а разом з нею буде "горіти бухгалтерія".

Тож можна реєструвати курятник як преміум-житло. Продати квартири - а далі нехай покупці нерухомості вирішують свої питання самостійно.

Годі нагадувати, що пані ***Шуляк*** асоціюють з потужним київським забудовником Дмитром ***Ісаєнко***.

Але я впевнений, що від переваг "британської моделі" не відмовляться ані Степан Черновецький, ані "Столиця", ані "Інтергал", ані інші шановні гравці.

Економія на оформленні, плюс знято купу головного болю з провіряючими, які погрожують зарубати будівництво курятника.

Що обіцяє "досвід Британії" пересічним громадянам? Доведеться купувати квартири на свій страх та ризик. Але так ми робимо і зараз.

Тож висновок парадоксальний.

У нагляді за будівельниками не відбудеться жодних змін. Лише будівельники зекономлять.

Тож «молодець пані Шуляк, допомагає бізнесу в скрутні часи».

***

interfax-УКРАЇНА
ІНФОРМАЦІЙНЕ АГЕНТСТВО

2022-11–21

ОЛЕНА ШУЛЯК

Реформа містобудування: як Україна перейме кращий досвід дружньої Британії

*Олена **Шуляк**, **голова партії "Слуга народу"**, заступниця голови комітету Верховної Ради з питань організації державної влади, місцевого самоврядування, регіонального розвит*

Монополія держави на видачу дозвільних документів на будівництво з одночасним контролем такого будівництва — один із багатьох пострадянських пережитків, на ґрунті якого в останні десятиліття виросла не одна корупційна схема. Цей рудимент остаточно скасує реформа містобудування і ключовий для її впровадження законопроєкт № 5655.

При розробці цього законопроєкту наша команда орієнтувалася на найкращий світовий досвід у галузі містобудування, зокрема на систему містобудівного контролю у Великобританії. Розповідаю про те, як це працює там, та як ми не лише адаптуємо світові практики до українських реалій, але і працюємо над їх удосконаленням.

1. Система стримування та противаг

Залученість приватних установ та експертного середовища до системи містобудівного контролю є ключовою ознакою багатьох економічно розвинених країн, зокрема і Сполученого Королівства. І це не дивно, адже такі системи є децентралізованими та збалансованими, що забезпечує їх стійкість та ефективність.

Перехід саме до такої моделі пропонує наша реформа. Була — централізована система державного контролю, стане — система змішаного типу, з чітким розмежуванням функцій державного нагляду та контролю, активним залученням фахового середовища та органів місцевого самоврядування.

2. Державний нагляд та участь експертів

Державне регулювання галуззю будівництва у Великобританії здійснює профільний урядовий департамент, який видає будівельні норми, рекомендації, вимоги до матеріалів і будівельних робіт тощо. Державний нагляд в галузі в Україні також має здійснювати профільне міністерство. Йдеться і про розробку нормативів, і про загальний нагляд за суб'єктами містобудівного процесу — виконавчими органами органів місцевого самоврядування при реалізації ними повноважень у сфері містобудування та архітектури, містобудівного контролю, здійснення моніторингу забудови, виконавцями робіт у сфері архітектурної діяльності тощо.

Водночас і британська, і нова українська системи передбачають участь у нагляді саме професійної спільноти. У структурі департаменту уряду Великобританії діє комітет, що складається з експертів галузі та надає незалежні консультації з питань будівельного контролю.

В Україні при профільному міністерстві також пропонується утворити консультативно-дорадчий орган — Містобудівну палату. Вона складатиметься з 25 членів — представників органів містобудівного контролю, будівельного ринку, експертних та саморегулівних організацій тощо. Серед повноважень — розгляд справ та прийняття рішень про наявність або відсутність правопорушень, відповідальність за які встановлена Законом України "Про регулювання містобудівної діяльності".

3. Право вибору контролюючого органу

Завдяки реформі, уряду лишаються загальні регуляторні функції нагляду, а от безпосередній контроль над самими об'єктами будівництва здійснюватиметься децентралізовано. Як це працює у Великобританії? Суб'єкт містобудування має право вибору контролюючого органу — місцевої адміністрації або приватного інспектора. Схожа модель пропонується і в Україні.

Законопроєкт № 5655 передбачає здійснення контролю над об'єктами будівництва 3-ма можливими суб'єктами.

1. ЦОВВ із питань містобудівного контролю (наразі це Державна інспекція архітектури та містобудування України) здійснює контроль над критично важливими та інженерно складними об'єктами зі значними наслідками

ССЗ. Ця функція лишається за ДІАМ, адже йдеться про будівництво таких об’єктів як підвісні залізниці, злітно-посадкові смуги, мости, тунелі та метро тощо.

Контроль за рештою об’єктів може здійснювати на вибір замовника будівництва:

2. Виконавчими органами сільських, селищних, міських рад.
3. Приватним контролером, а саме: уповноваженою особою з містобудівного контролю.

Оскільки такі приватні компанії є новим явищем для українських реалій, вони мають відповідати чітким критеріям: мати статус юрособи з підвищеною матеріальною відповідальністю, визначену кількість інженерів із відповідними кваліфікаційними сертифікатами, застрахувати відповідальність за заподіяну шкоду тощо. Замовник, генпідрядник (підрядник) та приватний контролер не можуть мати спільних кінцевих бенефіціарів. Відповідальність за порушення в таких компаній також висока — аж до повного виведення з ринку та застосування норм кримінального кодексу.

4. Широкі повноваження та відповідальність місцевої влади

Окрім того, що органи місцевого самоврядування можуть бути обрані як контролюючий орган, вони також мають додаткову відповідальність. Реформа передбачає, що місцева влада зобов’язана здійснювати постійний і безперервний моніторинг забудови в межах своєї громади. Йдеться передусім про запобігання самочинному будівництву. І звісно, обов’язок ОМС — реагувати на повідомлення фізичних чи юридичних осіб про ймовірні порушення на об’єкті. У разі порушень правил ОМС можуть без рішення суду демонтувати незаконні об’єкти (крім випадків якщо щодо об’єкта будівництва або його частини у встановленому законодавством порядку зареєстровані речові права та/або обтяження речових прав; щодо об’єкта будівництва судом раніше ухвалено рішення про відмову у задоволенні позову про приведення об’єкта самочинного будівництва до попереднього стану або його перебудови, або демонтажу (знесення)). Водночас посадові особи несуть відповідальність за неналежне здійснення моніторингу забудови.

Аналогічно це працює у Великобританії, як і в багатьох інших демократичних країнах із сильними та самостійними громадами. Незаконні будівництва мають бути відповідальністю місцевої влади перед власними громадами — це ще один логічний крок на шляху України до децентралізації.

5. Єдина можлива монополія — монополія цифрових рішень

Якщо в Сполученому Королівстві функціонує Будівельний портал, де можна подати заявку на дозвіл на будівництво, то в Україні впровадження цифрових рішень набагато глибше. Як відомо, **Україна вже стрімко наближається до лідерів із запровадження електронного урядування**. З прийняттям законопроєкту № 5655 саме будівельна галузь буде однією з найбільш цифровізованих — максимально можлива кількість послуг надаватиметься онлайн. Але навіть це не головне — ключові зміни лежать у цифровізації самих процесів прийняття рішень.

Єдина державна електронна система в будівництві взаємодіє з усіма необхідними е-реєстрами та містить цифровий слід усіх учасників процесу. Система здійснює формато-логічний контроль наданих та наявних у реєстрах документів і аналізує можливість надання права на виконання будівельних робіт на основі наперед заданого алгоритму. Саме так у разі підтвердження всіх необхідних відомостей автоматично реєструється право на виконання підготовчих або будівельних робіт, формується відмова в отриманні такого права, блокується внесення до е-системи проєктної документації у визначених законом випадках, здійснюється державна реєстрація прийняття в експлуатацію закінченого будівництва тощо.

Простими словами — мінімум людського фактору та максимум автоматизації. Реформа містобудування та законопроєкт № 5655 — це найсучасніші інструменти для прозорих справедливих рішень та мінімізації корупції.

***

№ 1.035

Новий віце-прем'єр реально кросавчєг)))

Ніколов **2022-11-30**

Колись був шантрапою на побігушках у *Гончарука* з *Шуляк* у *парцхладзе*-єбрррному BRDO. Але ж пережив Гончарука. І Голика шось вже не чутно.

Так, не зміг вижити Шмигаля з крісла, бо той занадто уютний Зеленському. Але видьорнув з-під Шмигаля кавалок повноважень. І не який-небудь, а цілий ***Мінрегіон***. І тепер з головою партії "Слуга народу" ***Шуляк*** зможе законсервувати новий уклад будівельної мафії, проти якого навіть Єрмак не проти.

Справа в тім, що

> **— відтепер саме під віце-прем'єром Кубраковим буде все, що хоч якось стосується будівництва. І дороги, і житло, і ДАБІ (чи як воно там зараз називається). Тобто сам строїть, сам перевіряє, і сам обкашлює кошториси.**
>
> **І ще раз повторю - сам себе перевіряє.**

А якщо ще й законопроект № 5655 приймуть з дозволом на безпредєльну забудову всього і вся - йому вообще насрать на всіх стане. Шмигаль буде вигрібати народні піздюліни за опалення. А Кубраков збиратиме мультимільйони "лайків" за асфальт і цеглу.

І ні в кого рука не підніметься проти нього. Бо він надьожний як автомат. Виконував все і завжди. То хіба шо всякі ***голики*** могли наябувать лохів. А ***Кубраков*** - завжди фігачів на виконання поставлених задач в рамках чітко окресленої зарплати.

І жодне НАБУ з СБУ претензій до нього не мають.

> ***Людина без відбитків пальців.***
> ***Чоткий хлопець. Надійний виконавець.***
> ***Майбутнє нації.***

***

№ 1.036

Слуги забудовників: за що завтра проголосує більшість депутатів

2022-11-30

Тетяна Ніколаєнко журналіст, автор "Цензор.НЕТ" 39

Цього четверга Верховна Рада може розглянути законопроєкт № 5655. Ці чотири букви нічого не кажуть пересічному українцю, але вони суттєво змінюють правила гри на будівельному ринку.

Головна ідеологиня законопоєкту, за сумісництвом лідерка партії "Слуга народу" Олена ***Шуляк*** подає законопроєкт як такий, що

1) дозволить подолати корупцію в галузі, 2) дозволить ефективно контролювати експертизу проєктної документації на будівництво та 3) **захистить історичну забудову від знищення**.

Красиві обіцянки, але що містить в собі законопроєкт на понад 300 сторінок та 2 000 правок.

1. Про корупцію та експертизу

Донедавна головним осердям корупції в будівництві була ДАБІ (***Державна архітектурно-будівельна інспекція***), яка отримувала від 5 до 15 доларів хабарів за кожен м2 будівництва. Відтак за те, щоб контролювати цей орган роками велись війни між різними групами. Тут, щоправда, треба зробити ремарку, що

— здебільшого відкати все ж отримувались за те, що ДАБІ закривала очі на порушення при будівництві.

Влада Зеленського кілька разів намагалась переформатувати роботу ДАБІ, зрештою це призвело до 1) конфлікту різних груп впливу всередині груп партії, а в сумі 2) з провалом місцевих виборів 2020 і 3) до звільнення заступника голови ОП Сергія Трофімова.

Минулого 2021 року ДАБІ була ліквідована, і за наслідками ухвалення № 5655 її повноваження мали б розподілитись між

— новоутвореною 1) Державною інспекцією архітектури та містобудування України (ДІАМ), 2) місцевими владами та 3) приватними компаніями, які отримали умовну назву приватні ДАБІ.

ОК,

1) забудовники більше не платитимуть відкати за мої квадратні метри,

22) я не переплачуватиму,

«що вас не влаштовує», спитаєте ви.

1) По-перше, є сумнів наскільки прискіпливо забудовників контролюватимуть створені ними ж компанії.

1) По друге, конкуренції між забyловниками на ринку цієї послуги не буде – це право отримають обрані.

Ось чому.

Ліцензувати нові приватні ДАБІ буде ***Мінрегіон***.

Щоб отримати ліцензію юридична особа має надати:

1) відомості про інженерів з технічного нагляду та/або інженерів-консультантів, які працюють у складі юридичної особи:

- прізвище, власне ім'я, по батькові (за наявності);
- номери кваліфікаційних сертифікатів (сертифікатів) виконавця окремих видів робіт (послуг), пов'язаних із створенням об'єктів архітектури;

В Україні ***є дві організації***, які видають сертифікати для таких спеціалістів

1) Гільдія інженерів технічного нагляду та

2) Асоціація Інженерів-Консультантів України.

Гільдія була створена при атестаційній архітектурно-будівельній комісії Міністерства регіонального розвитку у 2011, яку на той момент очолював нинішній нардеп ОПЗЖ Дмитро ***Ісаєнко***. До неї наразі входить понад 8,5 осіб, тоді як до Асоціації – тільки 134.

Власне кажучи,

Ісаєнка називають дуже часто у списку бенефіціарів цього законопроєкту. Так само як часто вказують на те, що пов'язана з ним заступниця очільника Людмила ***Козловська*** також активно просуває № 5655.

Крім власних інженерів новий ДАБІ має сплатити страховку еквівалентну 5 мільйонам євро.

На ринку України є одиниці компаній, чий ресурс взагалі дозволить братись ***за таке страхування***.

Тобто,

1) спочатку треба буде вкластись у свою страхову компанію,

2) а потім створити своє ДАБІ з ліцензією Мінрегіону. Є підозра, що це право отримають далеко не всі.

Паралельно з цим від процесу тихенько хотіли посунути архітекторів.

*"Якщо раніше за замовчуванням авторство належало архітектору – автору проєкту, то **зараз всі права у Замовника**, читай забудовника.*

Забудовнику надано виключне право

1) змінювати архітектора хоч сто разів на одному об'єкті, 2) вносити зміни в проєктну документацію самостійно без жодних погоджень з

автором проєкту", - заявляла ще рік тому заступниця голови архітектурної палати Анна ***Кирій***.

Насправді, по тихому не вийшло, архітектори найбільше протестували проти законопроєкту через що до них минулого тижня прийшли з СБУ з обшуками.

2. Тепер про так званий захист старої архітектури від зносу

Тут просто варто процитувати ***Мінкульт***, який днями зробив заяву з вимогою відправити закон на доопрацювання.

"Законопроєктом № 5655 пропонується серйозне втручання в роботу органів охорони культурної спадщини. Фактично їхні повноваження у багатьох аспектах нівелюються. Ми підтримуємо реформу містобудівної діяльності в цілому. Але ті механізми, які ми сьогодні побачили у законопроєкті, а це 2 тисячі сторінок тексту у форматі порівняльної таблиці, і понад 4 тисячі поправок, викликають занепокоєння. ***Все, про що ми місяцями дискутували з колегами з Мінрегіону та групою розробників, всі наші застереження наразі не враховані.*** *Саме тому ми тут і говоримо про те, що культурна спадщина потребує захисту"*,– підкреслила заступниця міністра культури та інформаційної політики України.

Законопроєктом **зберігається принцип погодження проєктів нового будівництва та реконструкції лише для об'єктів всесвітньої спадщини ЮНЕСКО та їхніх буферних зон**.

— Але це не буде поширюватися, наприклад, на забудову зон охорони тисяч пам'яток в Україні, а особливо – історичних центрів міст та територій традиційної забудови, стає ставить їх під загрозу,- зазначили в міністерстві.

"Наша культурна спадщина нині у зоні ризиків. Війна тільки показала, наскільки глибокою є ***криза державної системи охорони культурної спадщини****, яку ми повинні реанімувати прямо зараз. Також війна показала, наскільки спадщина є цінною для нас. Увесь світ розуміє, що ця війна не просто за територію. Це війна проти нас, проти нашої української ідентичності. Наші пам'ятки є виявом цієї ідентичності. Наша тисячолітня спадщина – є виявом нашої сили й перемоги"*, – сказав Василь ***Петрик***, начальник відділу містобудівної документації Управління дозвільно-погоджувальної документації МКІП.

*"Запропоновані проєктом нововведення **можуть** призвести до повного знищення **історичного середовища** та об'єктів культурної спадщини, оскільки авторами законопроєкту не взяті до уваги норми Закону України "Про охорону культурної спадщини"*, - наголосили в МІП.

1. Третє, про те, що місцева влада начебто отримає права *зносити самобуди*

Олена ***Шуляк*** наполягає, що вони максимально чітко прописали, що таке самочинне будівництво.

Але давайте прочитаємо, що про це думають в юридичному управлінні ВР.

"6. За частиною другою статті 376 ЦК України (в редакції законопроекту) "особа, яка здійснила або здійснює самочинне будівництво об'єкта нерухомого майна, не набуває права власності на нього та не може вчиняти з таким об'єктом будь-які правочини". Разом із цим, згідно з законопроектом передбачається, що:

"за заявою власника земельної ділянки, користувача земельної ділянки державної, комунальної власності (крім земельних ділянок, зазначених у частині четвертій цієї статті) суд може визнати за ним право власності на

об'єкт нерухомого майна (об'єкт самочинного будівництва), який самочинно збудовано на ній..." (частина третя статті 376 (в редакції законопроекту);

"якщо власник земельної ділянки (земель) заперечує проти визнання права власності на об'єкт нерухомого майна (об'єкт самочинного будівництва) за особою, яка здійснила (здійснює) самочинне будівництво на його земельній ділянці (землях)...".

При цьому із законопроекту не випливає, за ким саме (власником земельної ділянки, користувачем земельної ділянки державної, комунальної власності чи особою, яка здійснила (здійснює) самочинне будівництво на земельній ділянці (землях), що перебувають у власності іншої особи) визначатиметься право власності у пропонований законопроектом спосіб.

У зв'язку з такими змінами зазначаємо, що ці нововведення призводять до обмеження прав власника щодо розпорядження своїм майном, а на законодавчому рівні пропонується встановити заборону власнику на розпорядження своїм майном. Проте, за змістом частини першої статті 316 ЦК України "правом власності є право особи на річ (майно), яке вона здійснює відповідно до закону за своєю волею, незалежно від волі інших осіб". Водночас згідно з частинами першою та другою статті 319 ЦК України "власник володіє, користується, розпоряджається своїм майном на власний розсуд; власник має право вчиняти щодо свого майна будь-які дії, які не суперечать закону". Відповідно до частини першої статті 321 ЦК України "право власності є непорушним; ніхто не може бути протиправно позбавлений цього права чи обмежений у його здійсненні".

Таким чином, законодавча пропозиція щодо заборони власнику розпоряджатися своїм майном (в тому числі правомочностями, що виникають із права, підтвердженого рішенням суду на об'єкт самочинного будівництва), суперечить нормам основного акта цивільного законодавства України та не відповідає положенням частини четвертої 41 Конституції України, згідно з якими "право приватної власності є непорушним". Крім того, наведене положення так само не враховує вимог частини третьої статті 22 Конституції України щодо недопущення звуження змісту та обсягу існуючих прав і свобод при прийнятті нових законів або внесенні змін до чинних законів...."

Тобто, **забудовнику буде легко відстояти свої «права»**.

Місцева влада в такій ситуації просто опиниться в ролі цапа-відбувайла за все незаконне будівництво. Адже суд може стати на бік забудовника.

"Їх тупо позбавляють повноважень контролювати виконання містобудівної документації і МУО, хоча саме це і має бути за європейськими принципами правом місцевого самоврядування. Єдине їхнє повноваження - перевіряти, щоб не будували без виданого приватними експертами дозволу і не порушували проект, на який видано дозвіл. Навіть якщо тупо з порушенням всього і вся почнуть гнати висотку в парку, але маючи дозвіл саме на це, то місцева влада буде мати повноваження розвести руками і сказати, що не має жодного права втручатися, бо якщо втрутяться - то отримають покарання...",

- пише багаторічний опонент ***Шуляк*** Григорій ***Могильний***, який вже заробив від лідерки "Слуги народу" позов, де політикиню захищає адвокатка, пов'язана з забудовницею Владою ***Молчановою*** (якій дуже на руку останні законопроєкти, які ухвалила Верховна Рада).

При цьому ***Асоціація міст*** не робила аж надто різкої заяви, а лише подала 19 зауважень до законопроєкту.

Мери міст теж активно мовчать.

4. Четверте і найсумніше. Законопроєкт № 5655 обмежує *права громадян* на оскарження будівництв

Перелік осіб, які зможуть звернутися до контролюючих органів, обмежений.

Це можуть бути тільки: 1) забудовники, 2) проєктувальники, 3) чиновники, але не громадськість.

Навіть правоохоронці не зможуть ініціювати перевірку, якщо законодавчу ініціативу ухвалять в такому вигляді.

Ви тепер не зможете зупинити руйнування "Квітів України" чи якоїсь історичної садиби не у вашому районі.

Олена Шуляк каже, що це обмеження дозволить не допускати залучення забудовниками тітушок.

Але насправді,

> — якщо у вашому будинку люди виявляться досить флегматичними і не в курсі процесів, вам просто впаяють під вікна багатоповерхівку і скажуть, що сонце вам відбиватиметься від її стін і ніякі норми інсоляції тут не порушені.

Законопроєкт № 5655 настільки важливий, що попри те, що його редакція до другого читання схвалена ще рік тому члени комітету не посоромились внести в порівняльну таблицю нові правки.

Саме це стало причиною, чому Рух ЧЕСНО закликав депутатів не голосувати № 5655.

"Рух ЧЕСНО від різних народних депутатів ЧЕСНО має інформацію, що текст закону суттєво змінився до другого читання. Також організація неофіційно отримала кілька варіантів тексту законопроєкту із порівняльною таблицею (останній документ отриманий від одного із нардепів 28 листопада, сьогодні)", - йшлося в заяві організації.

"Ми бачили низку листів підтримки цього законопроєкту від різних організацій. Нас дивує те, що ***публічно ці організації висловилися за законопроєкт при тому, що остання версія для обговорення і підготовки тексту до другого читання на сайті парламенту відсутня****.*

Що саме вони підтримали? І цим організаціям, і НАЗК, МКІП та іншим установам, які мають надати свої позиції, Рух ЧЕСНО надіслав листи, аби отримати їхні позиції. ***Така закрита робота парламенту, на жаль, вже має системний характер****. Це треба змінювати, оскільки на законотворчість це має і буде мати лише негативний вплив"*, - наголошує лідерка Руху ЧЕСНО Віта Думанська.

У середу Ірина ***Федорів*** ***видала матеріал***, де проаналізувала, хто ж підтримав законопроєкт ***Шуляк***.

"Так, лист від "Регионального строительства" підписав Олександр Харченко.

> Це харківська організація, і Харченко — ***фігурант антикорупційних розслідувань*** Реєстру Руху ЧЕСНО. Він разом із ***Михайлом Добкіним*** проводив дерибан землі. Прокуратура оцінила збитки у понад 227 мільйонів.
>
> Але "Слуга народу" чомусь не пише на своєму сайті про політичний і корупційний шлейф, а наводить список організацій, які підтримують законопроєкт № 5655.

У ще однієї організації навіть не виявилося власного сайту. Але навіщо їй якийсь сайт, якщо до її послуг сайт партії центральної влади?", - йдеться в статті Федорів.

Підтримували № 5655 ще рік тому ексмер Ірпеня ***Володимир Карплюк***, якого неодноразово звинувачували в зловживннях при забудові.

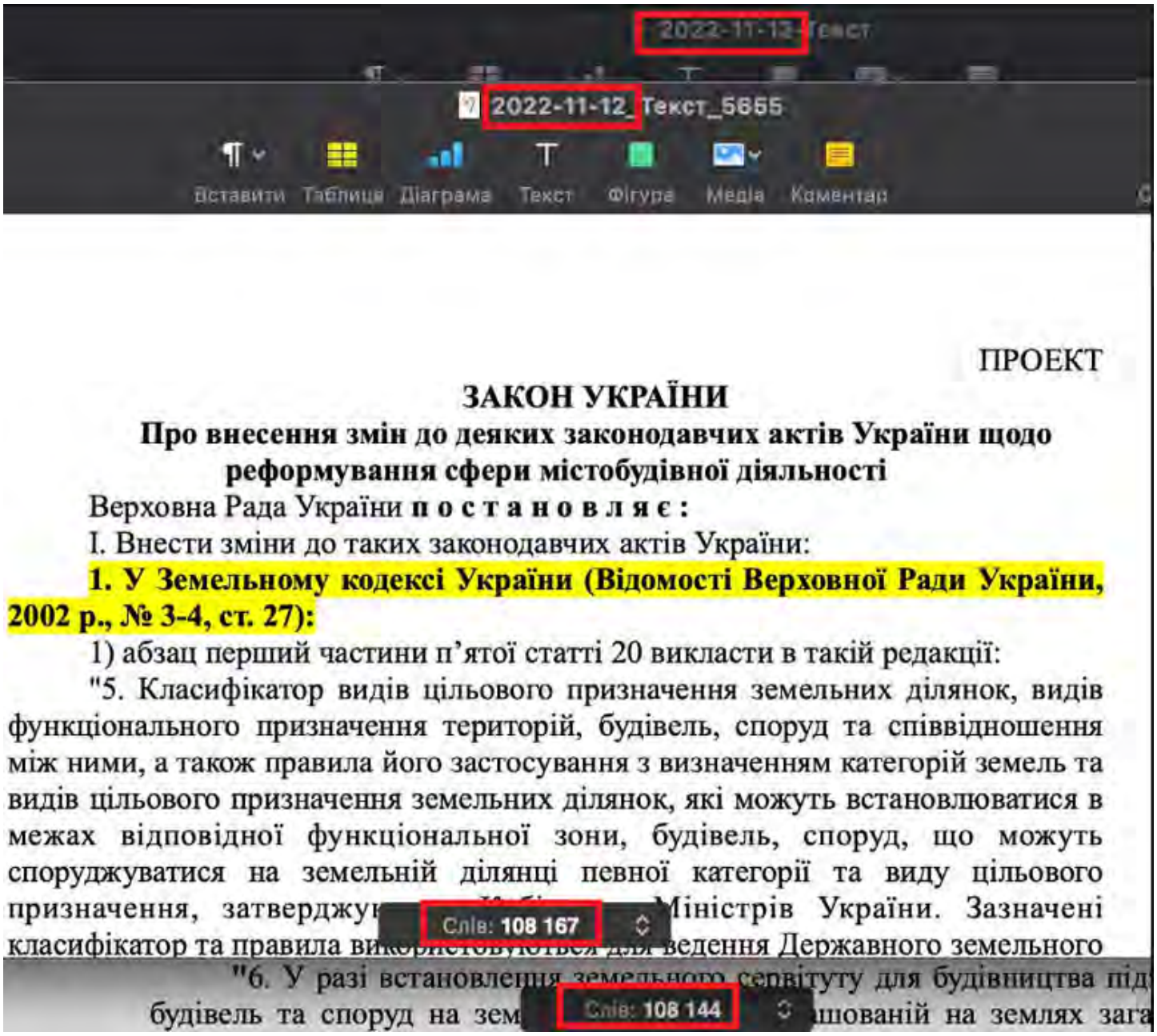

Карплюк: законопроєкт №5655 – це фінальний постріл в голову корупції в будівельній галузі

Іван Бойко 19:55, 09.12.21 4 хв. 1919

Будь-яка реформа – це насамперед злам старої системи, зазначив голова Інвестиційної ради Ірпеня.

Авторка також співставила наявну в ЧЕСНО редакцію законопроєкту і надану "СекрИтаріатом" Української ради бізнесу і побачив суто технічну різницю у 23 слова.

Це без порівняння по суті.

У четвер № 5655, скоріше за все, буде ухвалений. Так само як і до цього інші лобістські закони.

Завершу словами Анни ***Кирій***:

"Розумієте, "реформування" нашого містобудівного законодавства - це історія про гроші. 1) Забудовникам стало дорого платити хабарі за узгодження проєктної документації – законом відмінили всі узгодження, 2) стало дорого платити за пайову участь в інфраструктурі міст – законом відмінили пайову участь, 3) дорого платити хабарі ДАБІ - вирішили замінити його на власний приватний містобудівний контроль, 4) не хочеться платити архітекторам за проекти - давайте зробимо їх залежними, 5) стало дорого

вирішувати питання в судах – давайте просто заберемо собі всі права за законом.

Замість того, щоб боротися з корупцією силами правоохоронних органів, крупний бізнес знайшов легший шлях через депутатів-лобістів".

***

№ 1.037

Three scenarios for how war in Ukraine could play out. The best one for Ukraine is also the most dangerous

Nov 14th **2022-11-14**

By Shashank Joshi: Defence editor, The Economist

Any seasoned intelligence analyst might have scoffed had they been told in March 2022 that Ukraine would still be an independent state eight months later; that Ukraine's army would have killed or wounded 80,000 Russians; that the flagship of the Russian Black Sea Fleet would be at the bottom of that sea; and that Ukraine's air force would still be flying. Ukraine has defied expectations. It is winning the war. But winter is coming and Russia is mobilising. Consider three scenarios for the year ahead.

In the first, Russia snatches victory from the jaws of defeat. Russia's army stabilises the front lines over the winter months, while building new battalions with freshly

mobilised recruits. Meanwhile, Republicans in America block new arms packages for Ukraine, as supplies from Europe run out. Russia’s defence industry is starved of semiconductors and specialised equipment, but churns out enough basic armour and artillery to equip the new forces.

By the spring, the new Russian units go on the attack, forcing back a Ukrainian force that is weary from months of offensive action. Russian drones continue to hammer Ukraine’s energy and water infrastructure. As summer arrives, Ukraine is on the back foot. Russia captures Kryvyi Rih, a key industrial town north of Kherson, and Slovyansk and Kramatorsk in Donetsk. Western countries urge Ukraine to accept a Russian offer of a ceasefire. Volodymyr Zelensky, Ukraine’s president, has little choice but to accept. In the months, perhaps years, that follow, Russia assiduously rearms for another attempt on Kyiv.

A Putin ultimatum: stop, or face the use of nuclear weapons

Far more likely is a second scenario: stalemate. Russia mobilises hundreds of thousands of young men, but cannot turn them into effective fighters. All the best trainers are on the front lines. Experienced officers are dead or already deployed. The recruits are fashioned into basic light-infantry units, lacking armoured vehicles and unfit to go on the offensive—but able to fill trenches and man fortifications.

November 9th 2022

- Assessed/claimed as Russian-controlled
- Assessed Russian operations*
- Claimed Ukrainian counter-attacks

*Russia operated in or attacked, but doesn't control

Sources: Institute for the Study of War; AEI's Critical Threats Project

The Economist

Russia, having announced a withdrawal from Kherson city in November, safely evacuates the 30,000 or so troops it had on the west bank of the Dnieper river. They retreat east, leaving huge amounts of weaponry behind. It is a triumph for Ukraine, but it ultimately puts Russia in a stronger military position, with the river protecting its left flank. The Ukrainian advance slows to a crawl; Ukrainian troops take heavy casualties for each kilometre of territory won.

Unable to win the war on the battlefield, Mr Putin then tries to prolong it long enough to undermine Ukraine's economy, sap its morale through strikes on civilian infrastructure and exhaust its partners. Europe struggles to fill its gas-storage sites during 2023, causing blackouts as winter arrives. Mr Putin aims to hold out until late 2024, when he hopes Donald Trump will retake the White House and end support for Ukraine. But it is a high-stakes gamble: Russian opinion turns against the war, its economy shrivels and Mr Putin looks ever more vulnerable.

The third scenario is the most encouraging—and perhaps the most dangerous. Ukraine keeps the initiative and the momentum, inflicting heavy damage on Russian forces as they leave Kherson and then bringing its long-range himars rockets within range of Crimea for the first time. Russian lines in Luhansk collapse, with Ukraine recapturing Severodonetsk and then quickly moving farther east. As Russian casualties mount, new recruits refuse to fight. Western countries rush new air-defence systems to Ukraine, blunting the impact of Russia's terror tactics, based on its rapidly dwindling arsenal of precision missiles.

In the spring Mr Zelensky orders his army to open a new front in Zaporizhia. Five brigades slice through Russian lines, cutting Mr Putin's land bridge to Crimea and encircling Mariupol by the summer. Ukraine moves its himars rocket launchers into the south, targeting ports, bases and depots in Russian-occupied Crimea. Ukraine threatens to enter the peninsula. Mr Putin issues an ultimatum: stop, or face the use of nuclear weapons. Victory is within sight. But so, too, are the risks that it brings.

*Shashank **Joshi**: Defence editor, The **Economist***

This article appeared in the Europe section of the print edition of The World Ahead 2023 under the headline "Conflicting possibilities"

***

Любой опытный аналитик разведки мог бы насмяться, если бы им сказали в марте 2022 года, что Украина все еще будет независимым государством восемь месяцев спустя; что армия Украины убила бы или ранила бы 80 000 россиян; что флагман Черноморского флота России будет на дне этого моря; и что военно-воздушные силы Украины все еще будут летать. Украина

превзошла вызов ожиданиям. Он побеждает в войне. Но приближается зима, и Россия мобилизуется. Рассмотрим три сценария на предстоящий год.

1) В первом случае Россия вырывает победу из челюстей поражения

Российская армия стабилизирует линию фронта в зимние месяцы, создавая новые батальоны с недавно мобилизованными новобранцами. Между тем, республиканцы в Америке блокируют новые пакеты оружия для Украины, так как поставки из Европы заканчиваются. Оборонная промышленность России голодает от полупроводников и специализированной техники, но выпускает достаточно базовой брони и артиллерии, чтобы оснастить новые силы.

К весне новые российские подразделения отправляются в атаку, оттесняя украинские силы, уставые от нескольких месяцев наступательных действий. Российские беспилотные летательные аппараты продолжают забивать энергетическую и водную инфраструктуру Украины. С наступлением лета Украина находится на заднем пути. Россия захватывает Кривой Рог, ключевой промышленный город к северу от Херсона, и Славянск и Краматорск в Донецке. Западные страны призывают Украину принять российское предложение о прекращении огня. У Владимира Зеленского, президента Украины, нет другого выбора, кроме как принять. В последующие месяцы, возможно, годы Россия усердно перевооружает для еще одной попытки на Киев.

Ультиматум Путина: остановить или столкнуться с применением ядерного оружия

2) Гораздо более вероятным является второй сценарий: тупик

Россия мобилизует сотни тысяч молодых людей, но не может превратить их в эффективных бойцов. Все лучшие тренеры находятся на передовой. Опытные офицеры мертвы или уже развернуты. Новобранцы превращаются в базовые легкие пехотные подразделения, не имеющие бронетехники и непригодные для наступления, но способные заполнять траншеи и человеческие укрепления.

Россия, объявив о выводе из Херсона в ноябре, благополучно эвакуирует около 30 000 военнослужащих, которые у нее были на западном берегу Днепра. Они отступают на восток, оставляя огромное количество оружия. Это триумф для Украины, но в конечном итоге он ставит Россию в более сильное военное положение, а река защищает ее левый фланг. Украинское наступление замедляется до ползания; украинские войска несли тяжелые потери за каждый километр завоеванной территории.

Не сумев выиграть войну на поле боя, г-н Путин пытается продлить ее достаточно долго, чтобы подорвать экономику Украины, подорвать ее моральный дух ударами по гражданской инфраструктуре и исчерпать своих партнеров. Европа изо всех сил пытается заполнить свои газохранилища в 2023 году, вызывая отключения электроэнергии с наступлением зимы. Г-н Путин стремится продержаться до конца 2024 года, когда он надеется, что Дональд Трамп отдаст Белый дом и прекратит поддержку Украины. Но это азартная игра с высокими ставками: российское мнение поворачивается против войны, ее экономика сжимается, и г-н Путин выглядит все более уязвимым.

Третий сценарий является самым обнадеживающим и, возможно, самым опасным

3) **Украина сохраняет инициативу и импульс, нанося тяжелый ущерб российским войскам, когда они покидают Херсон, а затем впервые доставляя свои ракеты дальнего радиуса действия Крыма.** Русские линии в Луганске рухнут, Украина отвоевала Северодонецк, а затем быстро двигалась дальше на восток. По мере роста российских жертв новобранцы отказываются сражаться. Западные страны бросают новые системы ПВО на Украину, притупляя влияние террористической тактики России, основанной на ее быстро сокращающемся арсенале прецизионных ракет.

Весной Зеленский приказывает своей армии открыть новый фронт в Запорожье. Пять бригад пересекают российские линии, разрезая сухопутный мост господина Путина в Крым и окружая Мариуполь к лету. Украина перемещает свои ракетные установки на юг, нацелившись на порты, базы и склады в оккупированном Россией Крыму. Украина угрожает войти на полуостров. Г-н Путин выдвигает ультиматум: остановить или столкнуться с применением ядерного оружия. Победа в пределах видимости. Но так же, как и риски, которые он несет.

***

№ 1.038

Дайджест подій в Україні та навколо України від 30 листопада 2022

Головне

1) Визнання Голодомору геноцидом – це перший крок до засудження геноциду, який влаштував сталін нумер 2 під назвою "велике хуйло".

2) Навіть їжачку зрозуміло, що без перемоги у війні нас ніхто до нати не кличе. А після перемоги - хто ще кого кликатиме...

3) 100 тисяч загиблих вояків? Навряд чи. А ось половина – цілком можливо. Щодо цивільних осіб з огляду на Марік - я вважаю, що може йтися й про більш ніж 100 тисяч жертв... Велика ціна. Але шляху назад немає.

4) Пейсбудка знову продемонструвала, що вона таке є. Бан сторінки Повітряних сил за "мову ворожнечі" - це треш-треш-треш. Причому показовий. Такі речі треба карати грошима.

5) Литовці - БРАВО. Отой оон пикою у рашистське лайно, яке вони сьорбають повною ложкою. Так і треба робити. Бо іншого оця жирна кодла біля корита не розуміє. Колись Трамп намагався взагалі ліквідувати оон, бо не отримав відповіді, а що воно таке є. Але не дали. А тепер оцініть, про які гроші йдеться.

6) Фонд для управління арестованими грошима хуйлят - це п'ять. Це клондайк. Уявіть, скільки грошей можна відіпрати через подібне "управління". Зверніть увагу – про реквізицію не йдеться взагалі.

7) Різниця у цифрах допомоги, які оголосив Блінкєн і український "міністр" фінансів свідчить про те, що цю різничю чесно вкрадено. Причому обидві цифри - правильні. Я маю підозру, де саме вкрадено, і навіть про механізм цієї пральні.

Теми доби

1) Бундестаг визнав Голодомор геноцидом українського народу

2) У посольстві України в Іспанії вибухнув лист-бомба.

3) Головною умовою вступу України до НАТО названо перемогу у війні.

4) Кабмін призначив нового директора заводу "Мотор Січ".

5) Глава Єврокомісії заявила, що ЗСУ у війні втратили 100 тис. осіб.

1. Війна

1-1) Фронт

• Головне управління розвідки (ГУР) Міністерства оборони не спостерігає створення ударного угруповання на території Білорусі подібного до того, що було зосереджено на українському кордоні в січні-лютому. Голова військової адміністрації Києва Попко заявив, що командування ЗСУ тримає війська на

околицях столиці в бойовій готовності, а навколо міста створено ешелоновану оборону, частиною якої є підрозділи ППО. У проєкті білоруського бюджету на 2023 р закладено зростання фінансування "оборони" країни на 53–55 % – до $1,14 млрд.

• На всьому протязі лінії фронту на Донбасі тривають запеклі бої. Генштаб повідомив про відбиття атак окупантів у районі Сватового – у Стельмахівці та Білогорівці, в околицях траси Лисичанськ – Бахмут, на околиці Соледара, на схід та південь від Бахмута – у Курдюмівці та Бахмутському, на околицях Авдіївки – у Кам'янці та Красногорівці, у районі Донецька – у Водяному, Первомайському й Мар'їнці. За інформацією з лінії фронту, окупантам упродовж доби не вдалося здобути успіху на жодному з напрямків.

• Голова Миколаївської обладміністрації Кім повідомив, що окупанти примусово відселили мешканців населених пунктів на Кінбурнській косі, де ЗСУ проводять наступальні дії в умовах "інформаційної тиші".

Унаслідок обстрілів Херсона загинула місцева мешканка, ще одну людину – поранено. Зазнали пошкоджень житлові будинки, лікарня, газогін.

• Окупанти призначили колишнього головного інженера Запорізької АЕС Черничука директором станції. Представник Росенергоатому Карчаа заявив, що РФ не планує залишати станцію. З території, що прилягає до АЕС, знову обстріляно населені пункти на протилежному березі Дніпра – Марганець та навколишні села.

• За інформацією Генштабу, російське командування готує терміновий випуск курсантів військових училищ у першому кварталі 2023 р, а також готується ще до однієї хвилі мобілізації. Міністр оборони РФ Шойгу повідомив, що з мобілізованих уже створено 8 тис. екіпажів різної техніки та БПЛА, вони вже пройшли навчання та бойове злагодження.

Командування Повітряних сил повідомило, що в Чорному морі Росія тримає 9 військових кораблів, серед них – носій 8 крилатих ракет "Калібр". Міністр оборони РФ Шойгу оголосив, що армія розпочала тестування нових способів застосування ракетних військ, артилерії та безпілотників. Він також повідомив, що у 2023 р міністерство приділить особливу увагу розвитку ядерних сил, а суму оборонного замовлення буде збільшено в 1,5 раза.

• Соцмережа Facebook заблокувала привітання командувача Повітряних сил Олещука, яке було розміщене на офіційній сторінці командування – за "порушення стандартів спільноти щодо мови ворожнечі".

1-2) Тил

• Міністр енергетики ***Галущенко*** оголосив, що ситуація в енергосистемі "поліпшується день від дня" насамперед зростають обсяги генерації. Він назвав найближчою метою запровадження "планових та зрозумілих населенню" вимкнень. За словами президента Зеленського, електрики досі немає в понад 6 млн абонентів. Ситуація, як і всі останні дні, вкрай складна в Києві та ще в 6 областях. Вдень 30 листопада дефіцит потужності в енергосистемі становив 27 %. Держенергонагляд перевірятиме дотримання обленерго та іншими розподільчими компаніями графіків відключення та технічний стан аварійної автоматики./У Ладижині на Вінничині після припинення роботи ТЕС без опалення, як і раніше, залишаються 18 тис. осіб.

• Глава Укрзалізниці Камишин оголосив, що компанія не скасовуватиме пасажирських поїздів у разі руйнування енергосистеми, проте затримки в цьому випадку уникнути не вдасться.

"Компанія ДТЕК – Київські електромережі" повідомила, що в четвер екстрені вимкнення в столиці триватимуть. На станціях метрополітену облаштовано точки з USB-роз'ємами для заряджання телефонів та інших гаджетів. За словами мера столиці Кличка, влада встановить на Софіївській площі коштом меценатів маленьку штучну ялинку 12 м заввишки, яку буде прикрашено гірляндами із живленням від генераторів. Поряд буде розміщено точки для підзарядки телефонів.

До України надійшло обладнання для ремонту електромереж, яке відправив уряд Фінляндії ще 24 листопада – одразу ж після російського ракетного удару.

Єврокомісар із закордонних справ Боррель повідомив, що ЄС надасть Україні ще 40 генераторів через Європейський механізм цивільного захисту. Генеральний секретар НАТО Столтенберг оголосив про додатковий пакет нелетальної допомоги, у складі якого Україна отримає генератори, пальне та засоби ППО. Держсекретар США Блінкен повідомив, що генератори, трансформатори та інше обладнання для ремонту на суму $50 млн надійде до України "упродовж лічених днів чи тижнів". З його слів, до Конгресу направлено запит про надання $1,1 млрд на підтримку енергетики України та Молдови.

Міністр закордонних справ Кулеба в бесіді з колегами з країн "Великої сімки" на полях саміту НАТО заявив, що дефіцит електроенергії в країні можна подолати постачанням дорогої електроенергії з європейської системи ENTSO-E або за допомогою надання енергетичного та ремонтного обладнання для швидкого відновлення українських енергооб'єктів.

Український уряд веде переговори з турецькою компанією Karadeniz Powership, яка має найбільший у світі флот плавучих електростанцій. Три такі баржі потужністю 300 МВт планують розмістити на рейді Одеси.

Голова парламентського комітету з енергетики Герус вважає, що цієї зими привести українську енергосистему до ладу навряд чи вдасться, оскільки ремонти потребують обладнання, термін виготовлення якого – не менше ніж 6 місяців. Також, за його твердженням, низка обладнання має стандарти, які не збігаються з українськими.

• За оцінкою офіцерів Головного управління розвідки, російське командування накопичує ракети для наступного удару по Україні, вивчає цілі та влаштовує додаткову розвідку, і це потребує певного часу. Спікер Ради нацбезпеки США Кірбі вважає, що Росія не демонструє готовності припинити чи знизити інтенсивність атак української інфраструктури. Він прогнозує зниження інтенсивності воєнних дій в Україні протягом зими, проте не їхнє припинення.

• Нацкомісія з регулювання у сфері енергетики та комунальних послуг (НКРЕКП) спростила процедуру приєднання споживачів до електромереж за режиму воєнного стану.

• До Верховної Ради надійшла заява міністра інфраструктури Кубракова про звільнення з посади. За словами депутатів, у день голосування буде подано подання щодо його призначення віцепрем'єр-міністром, а також про об'єднання міністерств інфраструктури та регіональної політики.

• Міністерство оборони призначило заступника мера Запоріжжя Нікіфорова директором стратегічного оборонного заводу "Мотор Січ" – замість колишнього власника Богуслаєва, якого заарештовано за підозрою в держзраді та колабораціонізмі. Також призначено новий склад наглядової ради підприємства.

• Депутат фракції "Опозиційна платформа – За життя" Львовочкіна оголосила про складання мандату "за сімейними обставинами".

• СБУ під час обшуків у лідера забороненої проросійської партії "Наші" Мураєва в справі про держзраду вилучила зброю, готівку, російські рублі тощо, комп'ютерну техніку та телефони.

• СБУ провела обшуки на території одного із монастирів Мукачівської єпархії УПЦ [Московського патріархату]. Представник Головного управління розвідки Юсов оголосив, що українська влада готова до "креативних підходів у процесі обміну полоненими", зокрема, включення до списку обміну попів УПЦ МП.

• Міська рада Одеси прийняла рішення про демонтування та передавання на тимчасове зберігання до музею пам'ятників цариці Катерині II та російському полководцю Суворову. У місті Ананьїв Одеської області демонтовано пам'ятник Пушкіну.

• Мінфін оголосив, що найбільшим джерелом фінансування бюджету з моменту вторгнення стала емісія гривні через викуп військових облігацій уряду. Ця емісія сягнула 355 млрд грн або $11,25 млрд в еквіваленті. США надали грантову допомогу на суму $8,49 млрд, ЄС – кредити та гранти на $7,37 млрд. Розміщення ОВДП поповнило бюджет на 5,92 млрд, кредити МВФ – на $2,69 млрд, кредити урядів Канади – на $1,52 млрд та Німеччини – на $1,37 млрд.

Канада завершила випуск облігацій на суму 500 канадських доларів ($373 млн) для допомоги Україні.

Уряд Литви виділив €5 млн до фонду підтримки України Світового банку. Ще на €4 млн буде профінансовано відновлення енергетичної інфраструктури, €2 млн виділено на підтримку українських біженців у Молдові та ще €2 млн – на ініціативу Grain from Ukraine.

2. Україна та світ

• Німецький Бундестаг підтримав резолюцію про визнання Голодомору 1932–1933 рр геноцидом українського народу У ній наголошено, що примусовий голод мав на меті придушення української національної свідомості. Причиною масових смертей українців названо злочини проти людяності, які скоїло керівництво СРСР на чолі зі Сталіним. Резолюція порівнює Голодомор із Голокостом, який влаштував режим Гітлера щодо євреїв та геноциду слов'ян і інших народів під час Другої світової війни.

• Генеральний секретар НАТО Столтенберг назвав перемогу у війні над Росією головною умовою започаткування процесу вступу України до НАТО. Він підтвердив, що Альянс активно допомагатиме Україні в досягненні цієї мети.

• Міністр закордонних справ Кулеба повідомив, що на саміті глав МЗС країн НАТО було оголошено про передавання Україні 155-мм артилерії, снарядів та бронемашин. Він підтвердив, що про передавання ЗСУ систем ППО Patriot йде "дуже предметна розмова". Зі слів держсекретаря Блінкена, США зосередили зусилля на якнайшвидшому постачанні Україні систем ППО та навчанні українського персоналу. Також тривають дискусії щодо можливості фінансування виробництва зброї радянського стандарту та боєприпасів для цих систем, які є в ЗСУ у великій кількості. У рамках цього проєкту має бути

розконсервовано заводи в Чехії, Словаччині та Болгарії. Пентагон повідомив про укладання контракту з компанією Raytheon Technologies на закупівлю для України 6 систем ППО NASAMS. Пакет допомоги на суму $1,2 млрд передбачає також навчання українських військовослужбовців та матеріально-технічну підтримку ЗСУ.

• За інформацією телекомпанії CNN, адміністрація президента Байдена розглядає значне розширення програми підготовки українських військовослужбовців на своїй базі в Німеччині – до 2,5 тис. осіб, причому це навчання має бути набагато інтенсивнішим, ніж те, що проводять Велика Британія та Польща. Блінкен заявив, що США та партнери з країн НАТО вже надали Україні зброю на суму $40 млрд, а "у дорозі" перебуває зброя на ще більшу суму. Також, США надали допомогу в розмірі $19 млрд як безпекову та ще $15 млрд – як пряму економічну та гуманітарну підтримку. Ці цифри значно різняться від сум допомоги, які озвучили українські чиновники.

• До кінця травня 2023 р Україна отримає від Бельгії 10 модульних підводних дронів R7, які здатні працювати на глибинах до 300 м.

Прессекретар уряду Німеччини Хебестрейт оголосив, що канцлер Шольц повідомив президента Зеленського про намір передати ще кілька зенітних танків Gepard, які не перебувають на озброєнні Бундесверу. Ймовірно, йдеться про техніку, розміщено в Катарі на час чемпіонату світу з футболу.

Норвегія передала Україні 5 медичних автобусів для перевезення поранених військовослужбовців через Європейський центр координації НАТО.

• Міністр закордонних справ Кулеба на полях саміту глав МЗС країн НАТО обговорив із колегами з Польщі та Данії воєнну та гуманітарну підтримку України та втілення в життя "формули миру", яку проголосив президент Зеленський.

• Міністр закордонних справ Швеції Більстрем заявив про досягнення значного прогресу в переговорах із Туреччиною щодо вступу до НАТО. Генеральний секретар Альянсу Столтенберг повідомив, що процес схвалення вступу Швеції та Фінляндії "майже завершено".

• Міністр закордонних справ Італії Таяні вважає, що Європа має збільшити свою присутність у регіоні Західних Балкан, щоб обмежити вплив Росії. Завдяки зусиллям ЄС вдалося згладити конфлікт між Косово та Сербією. Таяні після зустрічі з міністром закордонних справ Кулебою заявив, що парламент країни підтримає подальше воєнну та економічну підтримку України.

• Лідери країн ЄС зберуться в грудні для підготовки інвестиційної програми за участю малих, середніх та великих підприємств для нарощування виробництва озброєнь для зміцнення військового потенціалу, а також координації оборонних закупівель і поповнення запасів, які виснажено внаслідок постачання воєнної допомоги Україні. До програми планується включити модернізацію дорожньої інфраструктури та логістики для полегшення перекидання військ та техніки на східний фланг НАТО.

• Президент Зеленський на форумі New York Times DealBook заявив, що, на його думку, Путін навряд чи застосує ядерну зброю проти України. Водночас він не виключив його застосування на інших територіях. Зеленський наголосив, що Путіна потрібно поставити на місце, а якщо Україна програє війну, то вона поширеться на інші території. Він висловив сподівання, що війна може завершитися найближчими місяцями.

• У посольстві України в Мадриді в руках одного зі співробітників вибухнув лист, який було начинено вибухівкою. Чоловік отримав незначні травми та самостійно вирушив до лікарні. Національна судова колегія Іспанії кваліфікувала вибух як теракт. Міністр закордонних справ Кулеба дав доручення посилити безпеку українських посольств. Крім посольства такий самий конверт отримала іспанська компанія, що постачає зброю Україні.

• Глава Єврокомісії фон дер Ляєн повідомила, що ЄС пропонує створити за підтримки ООН спеціальний суд для розслідування воєнних злочинів Росії. Вона оголосила, що ЄС разом із партнерами має намір запровадити управління замороженими російськими активами із направленням зароблених коштів на підтримку України. З її слів, Росія завдала Україні збитків на суму €600 млрд, тому російська держава та олігархи мусять компенсувати витрати на відновлення країни. Конфіскація російських активів активно обговорювалася і на саміті глав МЗС країн НАТО, проте остаточного рішення так і не було ухвалено, а тему не було включено до підсумкової декларації.

У своєму виступі фон дер Ляєн заявила, що українські війська у війні вже втратили 100 тис. осіб, також, загинуло понад 20 тис. мирних жителів. Після вкрай негативної реакції влади України та Генштабу ЗСУ цю частину виступу було вирізано із підсумкового документа й відео. Представник Генштабу відмовився озвучити реальні втрати армії та населення, але наголосив, що агресор неодмінно понесе покарання за загибель та поранення українських громадян. Прессекретар МЗС Нікіфоров наголосив, що офіційні цифри втрат мають право озвучити лише президент, головнокомандувач ЗСУ та міністр оборони. Він підкреслив, що ця інформація є "вкрай чутливою" для суспільства, тому її буде оприлюднено, "коли настане слушний момент". 16 грудня секретар РНБО Данилов не підтвердив цієї інформації, яку вперше

оприлюднив голова Об'єднаного комітету начальників штабів армії США генерал Міллі.

• Німецька компанія Uniper – найбільший споживач російського газу в країні – подає позов проти Газпрому про відшкодування збитків у розмірі €11,6 млрд за планомірне зменшення постачання російським монополістом, починаючи із червня.

Держсекретар Блінкен повідомив, США активно підтримують зусилля союзників щодо позбавлення залежності від російських енергоносіїв, які президент Путін перетворив на зброю. Він наголосив що у 2022 р Європа отримала 53 млрд м³ скрапленого газу зі США – удвічі більше, ніж торік.

• За інформацією агентства Bloomberg, країни ЄС намагаються домовитися про "стелю" ціни російської нафти на рівні $60/барель. Низка країн вважають, що занадто низька "стеля" матиме наслідком зменшення видобутку нафти Росією, що зрештою спричинить загальне зростання цін. Уряд Італії намагається врятувати від банкрутства розміщений на Сицилії нафтопереробний завод, що належить російській компанії Лукойл, проте банки не підтримують цієї ініціативи, побоюючись вторинних санкцій США.

• Після вибухів на російських газогонах у Балтійському морі Німеччина та Норвегія звернулися до НАТО з проханням створити координаційний офіс для захисту підводної інфраструктури для її захисту від атак.

• Комітет Європарламенту із закордонних справ підозрює комісара з політики сусідства та розширення Варгеї, якого призначено за квотою Угорщини, в упередженому ставленні до кандидатів у члени ЄС. Депутати вимагають від Єврокомісії розслідувати дії Варгеї. Рішення Комітету набуде чинності в разі затвердження Європарламентом.

Єврокомісія рекомендувала Раді ЄС заморозити фінансування Угорщини на суму $7,5 млрд за небажання її влади розв'язати проблеми з корупцією та верховенством права.

• На сайти Ватикану скоєно кібератаки, що спричинило їхню недоступність протягом кількох годин. Посол України у Ватикані Юраш вважає ці атаки відповіддю Росії на заяву Папи Франциска про те, що російська армія вчиняє воєнні злочини в Україні, а також про порівняння їх із Голодомором 1932–1933 років.

• У Чехії статусу тимчасового захисту набули понад 460 тис. українських біженців, понад 100 тис. з них – працевлаштовані.

• Рада федерації РФ схвалила закон про заборону мітингів біля будівель органів державної та місцевої влади, церков, аеропортів, вокзалів та шкіл, а також об'єктів ключової інфраструктури. Британська розвідка повідомила, що з 1 грудня у РФ набувають чинності поправки до закону про "іноземних агентів", які надають державі додаткові повноваження для репресій проти противників режиму Путіна та придушення інакодумства.

• Директор Служби зовнішньої розвідки РФ Наришкін оголосив, що Польща нібито готує анексію 4 західних областей України та проведення в них "референдумів" щодо приєднання. За словами Наришкіна, польська влада побоюється, що "старші партнери по НАТО" протягом зими спробують домовитися з Москвою, "нехтуючи інтересами не лише українців, а й поляків".

• У Вільнюсі розпочато демонтаж пам'ятника радянським "визволителям". Процес було заблоковано комітетом ООН із прав людини за заявою "етнічних росіян" Литви. Проте Мін'юст та мерія Вільнюса таки ухвалили рішення про знесення монументів та перенесення їх до Національного музею країни.

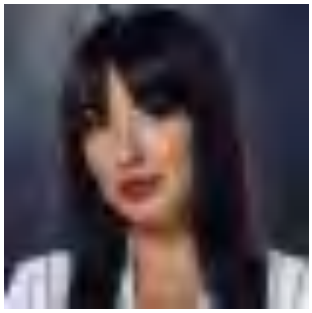
***

№ 1.039

Фінансування телемарафону є доцільним, - Олена Шуляк про бюджет, будівництво доріг та роботу з ОПЗЖ

2022-12-03 (2)

Юлія Забєліна

Голова "Слуги народу" Олена *Шуляк* розповіла про проект держбюджету України на 2023 рік, фінансування будівництва доріг, необхідність телемарафону та депутатів з ОПЗЖ

Верховна Рада цього тижня голосує за ***державний бюджет на 2023 рік***. З головою партії "Слуга народу" Оленою ***Шуляк*** "Телеграф" поспілкувався про те, чому до другого читання лобіюють правку про фінансування діяльності телемарафону, адже цю правку вже збивали при розгляді першого читання, які видатки також можуть збільшитись (зокрема, на дороги). Також Шуляк розповіла, чи мають народні депутати із забороненої партії "Опозиційна платформа — За життя" обіймати посади голів комітетів та мати статус Героїв України, а також, про відбудову України і компенсації за пошкоджене житло.

***

- На чому доведеться заощаджувати державі з огляду на кризовий бюджет-2023? Наприклад, це точно буде освіта та медицина. Але, при цьому, є інформація, що в Кабмін хоче повернути 1,4 млрд гривень на фінансування "вироблення контенту та програм системи іномовлення", тобто фактично на *Телемарафон*, враховуючи кількість видатків у країни, це виглядає дивно.

- **В 2022 році ми героїчно вистояли, а в 2023 році обов'язково переможемо. Тому бюджет на наступний рік буде бюджетом перемоги.** Найбільша частина витрат пов'язана з обороною України, 17,5% ВВП. Це більше, ніж 1 трлн грн. До речі, в НАТО до цього часу продовжуються дискусії стосовно того, який відсоток від ВВП повинні складати витрати на оборону. Лише 9 країн-учасниць НАТО на сьогодні мають бюджет на оборону в районі 2%.

Витрати на оборону ми фінансуємо з власних коштів. Це ті гроші, які надходять до бюджету, наприклад, від тих же податків.

Друга за розміром частина фінансування витрат в бюджеті — це соціальний напрям.

Понад 230 млрд — пенсії.

Залишаються витрати на освіту і медицину — понад 150 млрд грн.

> **На 11 млрд грн скорочені видатки на утримання чиновників і державного апарату.**

До бюджету до другого читання враховані правки щодо фінансування ДФРР, 2 млрд грн отримає міністерство розвитку громад та територій. Є декілька правок, які стосуються будівництва доріг.

Це невеликі гроші, їх не можна порівнювати з минулим роком.

Ми бачимо, як потрібно відбудовувати дороги в Харківській області.

Якби не збудовані минулого року дороги, то так швидко не могли б працювати наші військові, не могли б довозити наших поранених. Приїжджаючи до Краматорська, Ізюму ми чуємо слова подяки від медиків, наприклад, які з передової возять наших воїнів.

Ми вже голосували про повернення дорожнього фонду, буде відповідне наповнення фонду від акцизу, і, звичайно, кошти будуть використовуватись, щоб відновлювати дороги.

- Насправді, на Укравтодор передбачено близько 64 млрд, це не "невеликі кошти"

- Порівняно з першим читанням бюджету, ця сума не набагато зросла. Міністерство фінансів опрацювало пропозиції, зробило розрахунки і я впевнена, що та сума, яка зараз закладена в бюджеті, є реалістичною.

Також,

> **— ми вже проголосували закон щодо створення фонд ліквідації наслідків збройної агресії рф** і **робота цього фонду передбачена і на наступний рік.**

Це важливо,

тому що,

я працюю над законопроектом щодо компенсації за зруйноване та пошкоджене житло і гроші з цього фонду будуть витрачатись на такі компенсації.

На 2023 рік в фонді передбачено 35 млрд грн.

- Тобто цей фонд почне працювати вже цього року?

- Ми вже в цьому році передбачили наповнення цього фонду.

Ми впевнені, що

> **— законопроект № 7198 буде ухвалений також скоро і в нас буде час ще в цьому році запустити механізм компенсацій**.

- І все ж таки, *щодо правки про вироблення контенту*…

- Я дуже спокійно до цього ставлюсь.

Під час першого читання ця правка не була підтримана в залі. Уряд на своєму засіданні проголосував за проект державного бюджету з врахуванням такого фінансування. Документ зайшов до комітетів і потім знову буде в залі. **Сказати зараз на 100%, чи буде ця стаття врахована і в якому розмірі трохи зарано.** Давайте дочекаємось ухвалення у другому читанні.

- Ви зараз бачите загалом *доцільність існування об'єднаного марафону і в чому?*

— Була правильна позиція, коли з 24 лютого всі телеканали забули про своїх власників і об'єднались. Тоді об'єднався і парламент. І всі почали синхронізовано працювати. Не скажу, що зараз кардинально змінилась ситуація, і тому існування марафону, на мою думку, є доцільним. **Рано вмикати політичні історії**.

Хоча

> 1) останнім часом вже потроху в Раді включився поправочний спам, торги за правки, за виступи за трибуною чи у марафоні і парламент, який раніше консолідовано голосував, ***почав перетворюватись на політичний орган***.

Але

> 2) коли в жовтні почались обстріли, ***парламент знову згуртувався і почав працювати більш об'єднано.***

Хотілося б, щоб так і продовжувалось усюди.

Якщо б відмовитись від марафону, то це означає, що всі канали будуть транслювати різну позицію стосовно тої чи іншої події.

- Ви анонсували скорочення видатків на державний апарат, нам в *інтерв'ю* Юрій Арістов теж казав, що це одне з суттєвих скорочень. Знаю, що були певні ідеї скорочувати та об'єднувати міністерства. І знаю, що так хочуть зробити з міністерствами розвитку громад та територій і інфраструктури. Нове відомство планує очолити пан Кубраков.

Це так?

- Ми вже бачили різний досвід. Ми вже об'єднували і роз'єднували міністерства. Бачимо, що ми як країна дуже просунулись в питанні цифровізації, враховуючи такий досвід, від частини чиновників ми можемо відмовитись.

Ідея об'єднання міністерств існує, та казати, які точно будуть об'єднані — зарано. Наприклад,

Міністерства інфраструктури та розвитку громад і територій можуть бути об'єднані, але це буде робитись задля загальної ефективності.

Головне після Перемоги — відбудова країни, зміна стандартів будівництва та підходів по використанню коштів.

1) Міністерство інфраструктури вже сьогодні займається швидким оперативним відновленням, транспортним сполученням, мостами, портами.

2) Міністерство громад і територій займається відновленням соціальної сфери: лікарні, дитячі садки, робота з громадами.

3) Мабуть дивно, що схожими процесами займаються різні міністерства. Має бути повна синхронізація.

Для цього мають бути відповідні інструменти, той же **реєстр стосовно пошкодженого і знищеного майна, який нещодавно презентували**.

1) ***Співпраця і координація з міжнародними партнерами також повинна відбуватись з єдиного органу*** центральної виконавчої влади.

2) Це дасть можливість скоротити кількість зайвих рухів, бо **головне в оперативному відновленні — це швидкість**.

- В липні Рада ухвалила в цілому законопроєкт № 7398 який назвали *"про бомбосховища"*. При цьому, заступниця голови Архітектурної палати Анна Кирій в інтерв'ю Цензору каже, що в законопроекті немає жодного слова "сховище" чи "бомбосховище", а є "проєкт повторного

використання". Чи зобов'язує цей проект створювати бомбосховища чи це стосується лише новобудов, які будуються зараз?

— Законопроєкт напрацьовувався 1) Міністерством розвитку громад та територій, 2) ДСНС, 3) нашим профільним комітетом з містобудування і 4) Комітетом з екологічних питань.

Він стосується впровадження нової системи цивільного захисту.

> Але людям хочеться простіше пояснювати, що це таке, тому ми говоримо, що це проект про бомбосховища.
>
> Система цивільного захисту — це і бомбосховища, і радіаційні укриття, і споруди подвійного призначення, укріплені паркінги, метрополітен. Все те, що вже зараз може використовуватись, щоб оберігати людей від обстрілів.

Ми адекватно оцінюємо, що за два місяці бомбосховища ми не побудуємо, але за цей час можна запроектувати будівництво нових таких укриттів, можна виявити споруди, які можна використовувати для укриттів і налагодити цю систему таким чином, щоб вона була дієвою.

Закон стосується і нових споруд, в яких буде перебувати тимчасово більше, ніж 100 людей. Такі споруди повинні мати дієву систему цивільного захисту.

> Певні технічні речі треба виправляти, змінюючи ДБН, які були прийняті ще в 1997 році. В ДБН є правила, наприклад, що 500 метрів від дитячого садочку чи школи до сховища — це норма. Але ДСНС переглянули її і рекомендують враховувати відстань 100 метрів.

Також, дуже важлива роль місцевої влади, бо є певні території, де взагалі немає жодного укриття. Влада має зробити аудит і сказати, де треба на таких територія збудувати точкові укриття.

В законі також є норма і щодо ***проектів повторного використання***, це коли архітектор розробив проект і потім цей же проєкт можна використовувати для іншої території.

> Нас критикують і кажуть, що зараз всю Україну забудують ***хрущовками***. Відповідально заявляю, що **такого не буде**.

Не тільки ж архітектори хочуть бачити гарну і сучасну Україну. Цього прагне весь український народ.

Але у війну є питання швидкості реалізації соціальних проектів.

Наприклад, ворог зруйнував вщент і потрібно дуже швидко почати відновлення амбулаторії.

Треба мати механізм, щоб можна було використати вже існуючий проєкт, прив'язавши його до тієї чи іншої місцевості.

А деякі архітектори хочуть просто заробляти гроші. Вони хочуть, щоб на кожен такий зруйнований об'єкт розроблявся новий проект, щоб проектування відбувалося з нуля, навіть якщо можна використати вже існуючу проектну документацію з іншого об'єкту. Як там не було — такі маніпуляції нехай залишаються на совісті деяких представників Спілки архітекторів України та їх архітектурної палати.

- Як будівництво та облаштування нових бомбосховищ може відобразитися на кінцевій ціні квартири?

- Так, **воно може відобразитись**.

Якщо би ми жорстко прописали в законопроекті, що треба в кожному будинку проектувати саме такий вид укриття як бомбосховища, то

1) деякі забудовники відмовились би від реалізації проектів.

2) Ми сьогодні бачимо, що відбувається з енергоносіями, з вартістю будівельних матеріалів, бачимо катастрофу з трудовими ресурсами, тому зараз важко спрогнозувати собівартість нового будівництва.

3) А якщо ще й змусити будувати стандартне бомбосховище, то ціна може бути непід'ємна для українців.

Тому ми прописали, що

4) якщо ви будуєте будинок, і там можуть знаходитись більше, ніж 100 людей, то треба обов'язково передбачити споруди цивільного захисту. В житловому будинку таку функцію може виконувати укріплений паркінг.

І це розумний підхід до системи укриттів.

Також в нас є

— цікава пропозиція від архітектора Миргородського, яку ми шукаємо, як імплементувати в діюче законодавство.

Він пропонує

— під діючими магістралями в Києві, де немає доступу до бомбосховищ, збудувати паркінги. 1) З одного боку це буде розвантажувати район, 2) а з іншого — люди з прилеглих будинків зможуть швидко спускатись і укриватися там. Це дорого, але ***технічно це можна зробити. Зараз ми опрацьовуємо, як вирішити це законодавчо.***

- Яка доля *законопроєкту № 7198 щодо компенсації громадянам за пошкоджене/зруйноване житло*, який ви вже згадали?

Адже він *був ініційований президентом і проголосований в першому читанні ще в квітні*. Але вже жовтень, а його навіть профільний комітет ще не розглянув.

- Комітет зараз активно над ним працює.

1) Дуже просто прийняти законопроект щодо компенсації за зруйноване житло.

2) Потрібно його ефективно імплементувати і реалізувати.

Щоб цей законопроєкт запрацював, потрібно мільярди коштів.

3) Ухвалити його, дати людям надію, а потім не дати компенсацію — злочин.

Зараз ми проголосували за створення Фонду з ліквідації наслідків агресії російської федерації.

Це взаємопов’язані речі. Фонд буде працювати в цьому і наступному році, ми знаємо, якими коштами він буде наповнюватись, тому законопроект № 7198 вже можемо приймати і надавати людям компенсацію.

Зараз ми опрацьовуємо технічні моменти, пов’язані з реєстром пошкодженого майна.

1) Зараз люди через ДІЮ і ЦНАПИ подають інформаційні повідомлення щодо свого майна.

2) Ці повідомлення мають бути верифіковані спеціальними комісіями при органах місцевого самоврядування і після того, як це буде зроблено,

3) вони будуть попадати до реєстру пошкодженого майна.

4) І потім буде створюватись житловий сертифікат,

5) який перетвориться на компенсацію у вигляді метрів квадратних.

Всі інші спірні моменти в законопроєкті ми вирішили.

1) Ми не будемо чекати репарацій.

2) Ми будемо і самі знаходити кошти, і працювати з міжнародними партнерами, щоб люди, які залишились без домівок, змогли отримати дах над головою.

Якщо не вирішити 1) питання житла і 2) питання працевлаштуванням, то просто багато людей не повернеться додому з інших країн.

Історію з цим законопроектом я точно доведу до кінця, щоб він працював якнайшвидше.

- Тобто він по суті *прив'язаний до створення Фонду*, і якщо він створиться, то перешкод не буде…

- Не просто 1) створиться, а ще й 2) наповниться коштами.

Зокрема,

1) коштами, які були арештовані у російського ***СБЕРБАНКУ***. 2) Вони вже є фізично. Це 13,9 млрд гривень, які будуть в цьому фонді. 3) Їх можна використовувати для того, аби надавати компенсацію за зруйноване житло.

- Чи буде там передбачена компенсація за пошкодження комунальних та інфраструктурних об'єктів? Тому що в законопроекті це вказано не було.

- Законопроєкт № 7198 стосується надання компенсацій за житло.

Ще важливий момент, що

1) людина сама буде обирати населений пункт, в якому вона хоче отримати нове житло, обирати продавця нерухомості,

2) держава не буде нав'язувати свої умови.

Як приклад,

— тисяча підприємств релокована і будуть люди, які не захочуть жити в тому місті, де жили раніше через втрату роботи. Тому люди будуть обирати самі, де буде знаходитись їх нова домівка .

- Чи є хтось з іноземних фондів, чи тих, хто приїжджав фотографуватись на фоні зруйнованих міст та містечок України, готовий вже зараз давати

кошти на відбудову, не чекаючи закінчення війни? Адже подейкують, що реально допомагають зараз тільки UNICEF та Червоний хрест.

- **Як голова партії розповім історію.**

В нас є Житомирська обласна організація і її очільник Арсеній ***Пушкаренко***.

> Він провів колосальну роботу, щоб уряд Естонії надав допомогу у відновленні України. Перший об'єкт, на якій були виділені кошти — дитячий садочок в Овручі. Але на цьому далеко не все. Вже є другий об'єкт, на який виділені кошти — зруйнований міст в Малині.

Також Олексій ***Кулеба***, очільник Київської області співпрацює з величезною кількістю міжнародних організацій і вони також дають кошти на відновлення.

> Хоча, це не такі великі кошти, як ми б хотіли.

Своєю чергою, ***Міністерство інфраструктури*** співпрацює зі ***Світовим банком***, і **певні проекти вже реалізовуються**.

Тобто, як бачите

1) з міжнародними партнерами працюють зі всіх боків.
2) Тому, **гроші на відновлення будемо мати обов'язково**.

- Ви в своєму нещодавньому інтерв'ю НВ сказали, що *депутати від колишньої ОПЗЖ* працюють конструктивно і голосують за всі ініціативи влади. Ці слова були сприйняті негативно, адже загалом дивно, що на восьмому місяці війни ці депутати не просто знаходяться в Верховній Раді, а навіть керують комітетами або стають учасниками телемарафону.

А Юрій Бойко взагалі ще й має статус героя України. Як таке може бути?

- Це було використання моєї фрази, вирваної з контексту.

> Мене запитали, як ОПЗЖ себе поводить в парламенті і я відповіла, що вони ходять на роботу, голосують, підніжки нам не ставлять. Я ж нікому не відкрила Америку, сказавши, що депутати ОПЗЖ досі працюють в парламенті. Фраза про те, що вони підтримують законопроекти монобільшості була перекручена.

Більше того,

> **— щоб ця фраза максимально розійшлась, було вкинуто багато грошей.**

Ми, як і вся Україна, дуже хочемо, щоб ОПЗЖ не було в парламенті, щоб їх не було в місцевих радах, щоб коли будуть наступні вибори, ці люди не мали доступу до влади.

Зараз зареєстрована постанова стосовно того, щоб Вадима Рабіновича позбавити депутатського мандату. Він був відсторонений зі свого комітету і такі дії сприймаються в парламенті позитивно. Думаю, що його позбавлять мандату вже наступного засідання парламенту.

- Але все ж таки не про майбутнє, а про теперішнє. Чи мають ці люди досі бути главами комітетів, секретарями, навіть у вашому комітеті є такий, Дмитро *Ісаєнко*, колишній член ОПЗЖ?

- Не мають. І я про це говорю відкрито. Коли була створена група "За відновлення України", я не могла заспокоїтись, підходила до представників цієї групи і питала, навіщо вони обрали таку назву. Бо ж очевидно: вони її паплюжать, як представники проросійської сили.

- Але ця група досить часто підголосовує рішенням влади, і навіть кажуть, що є певна домовленість між владою і цими депутатами, що їх не чіпають, а вони голосують за всі необхідні законопроекти.

- За законопроект про компенсації за житло, нам підголосували всі, навіть "Європейська солідарність". Тому що є законопроекти, за які ми збираємо більше 300 голосів. Для цього не треба ніяких домовленостей. Я особисто з ними ні про що не домовляюсь і не думаю, що хтось з колег це робить. Вони просто обирають самі, за які ініціативи голосувати, за які ні.

- Виходив сюжет "Бігус інфо" про те, що у липні-вересні 2022 року Національна гвардія України купила житло для військовослужбовців у структури, бенефеціаром якої є народний депутат від вже забороненої партії "Опозиційна платформа за життя" Дмитро *Ісаєнко*. При тому він досі посідає посаду секретаря профільного комітету ж питань містобудування. Усього за 26 квартир заплатили 54 мільйони гривень. Ваше прізвище, до речі, теж фігурувало у розслідуванні. Чи на вашу думку немає тут конфлікту інтересів?

- Про те, що Нацгвардія купила квартири у певної структури, я дізналась з сюжету Бігуса. Якщо є питання, що Нацгвардія порушила законодавство чи є завищена ціна, то цим мають займатись правоохоронні органи.

Я не будую будинки, не продаю квартири, але це не заважає певним критикам пов’язувати мене з будівельними процесами в країні.

З Дмитром ***Ісаєнко*** я познайомилась вже в парламенті. Ми ніколи не перетинались, коли працювали в бізнесі. Сказати, що я знаю про бізнес, з яким пов'язані мої колеги, я також не можу.

Що знаю точно — **зараз чудово працюють наші антикорупційні структури, тому нехай вони цим займаються**.

А щодо

> — до розслідування ***Бігуса***, де мене чомусь згадали, в мене є велике запитання. Розумію як старалася вже згадувана вами Анна ***Кирій***, розповідаючи журналістам про мене чергову брехню. Але хотілося, щоб журналісти завжди брали коментарі у двох сторін, особливо тоді, коли йдеться мова про такі серйозні звинувачення.

Ще один цікавий момент, на якому зверну вашу увагу

> — чотири роки тому у ***Бігуса*** **вийшло велике розслідування про архітекторів**. Я тоді навіть дотику до політики не мала, працювала в ***Офісі ефективного регулювання***.
>
> Це розслідування стосувалось роботи ***Національної спілки архітекторів*** і корупційної схеми, яку вони створили ще за часів Януковича і використовують донині через їхнє монопольне становище.

Що цікаво, **саме ці схеми ми хочемо знищити зараз в рамках реформи містобудування**.

А ще

> — **впровадити кримінальну відповідальність для недобросовісних учасників будівельного процесу, в тому числі і для архітекторів**.

Тому закиди ***Національної спілки архітекторів*** про те, що реформа погана і слід залишити все так, як є викликає багато роздумів.

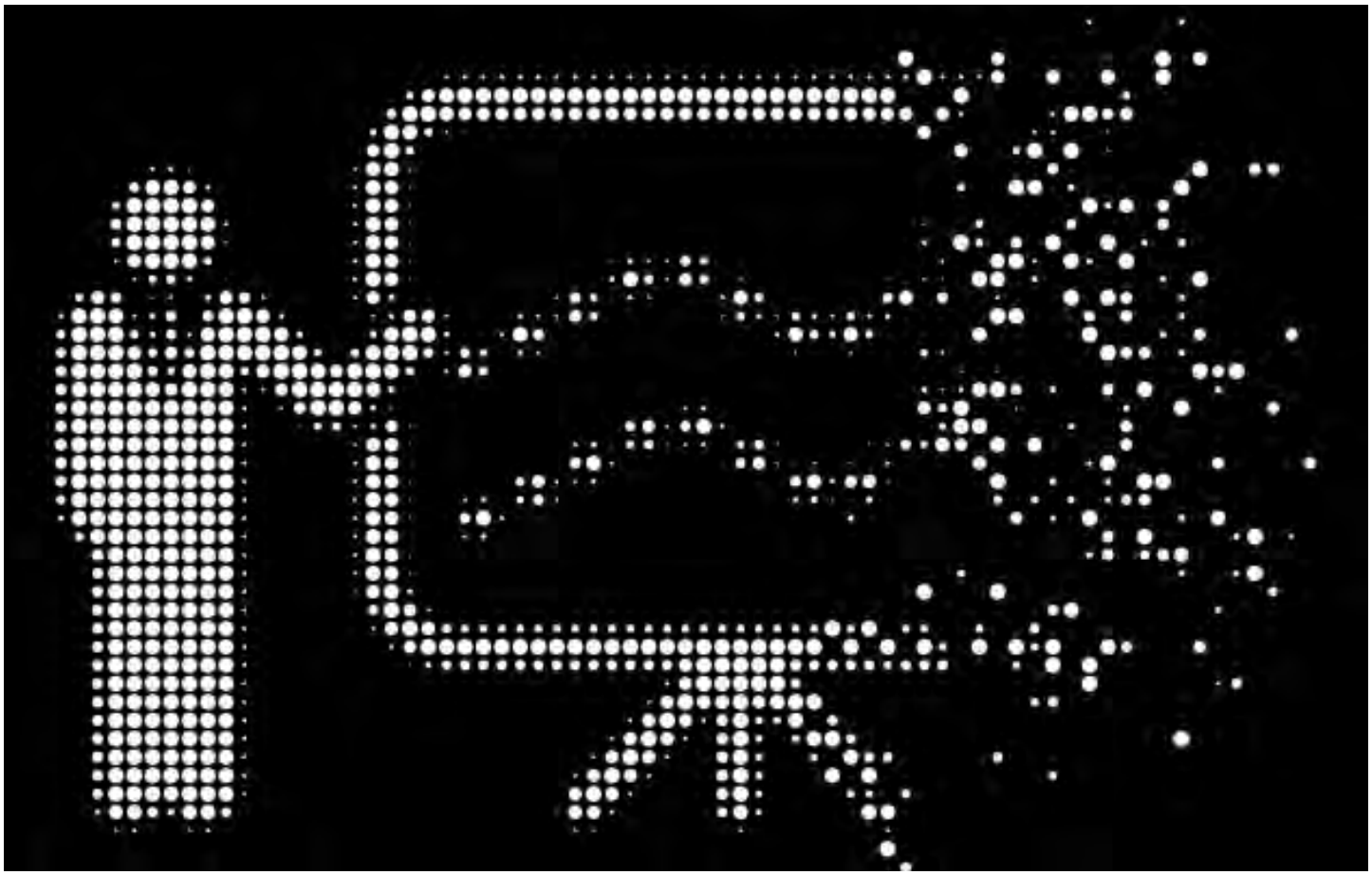
Але висновок в результаті, лише один.

І щоб його зробити, раджу глянути розслідування під назвою "Архітектура монополії: кому платять українські архітектори /// Наші гроші №207".

***

№ 1.040

Оборонный интерес, или Зачем Банковой Счетная палата

2022-12-03

В шаге от стопроцентного ручного контроля

Юрий Николов

Журналист и основатель проекта "Наши деньги", Украина

Глава Счетной палаты Валерий Пацкан написал заявление об увольнении по собственному желанию. Потом отозвал. Потом снова написал. Или не писал? Его должен был заменить понятный офису президента Геннадий Плис. Или нет, не менее понятный «слуга народа» Андрей Клочко. Но ведь голосование в парламенте провалилось! И будет новый конкурс. Или не будет.

Читайте также: Главу Счетной палаты законодатели уволить не смогли

Примерно так выглядит история со сменой руководителя Счетной для постороннего наблюдателя.

В чем смысл «Санта-Барбары» вокруг назначения главы Счетной палаты, можно объяснить на простом, но очень важном для страны примере — оборонных закупках. Пристегивайтесь, будет интересно.

Валерий Пацкан избирался народным депутатом от БПП и был назначен главой Счетной палаты еще при «преступном режиме предшественников». То есть тот факт, что на четвертом году правления Владимира Зеленского Пацкан оставался на должности, выглядит полным нонсенсом. По крайней мере для самой власти.

Ведь **глава офиса президента Андрей Ермак и его заместитель Олег Татаров давно обставили своими кадрами СБУ, МВД, Нацполицию, ГБР, БЭБ, Минюст, Офис генпрокурора и Государственную аудиторскую службу**.

То есть, **фактически**

— все ведомства, которые должны следить за коррупцией и криминалом в действиях органов власти, полностью подконтрольных офису президента.

«Форточкой к свежему воздуху» в силовых ведомствах остаются разве что САП и НАБУ. Но и их состоятельность сейчас под вопросом, потому что в Специализированной антикоррупционной прокуратуре все пока держится на личных сверхчеловеческих усилиях нового главы Александра Клименко, у которого до сих пор наполовину разукомплектована штатная сетка прокуроров. А в Национальном антикоррупционном бюро без полноценного главы тоже — кто в лес, кто по дрова.

Читайте также: Главу Счетной палаты подозревают в махинациях с компенсацией за жилье

Конечно, в НАБУ и САП все еще можно исправить. Потому что Запад накануне спонсируемого им «Большого восстановления» не позволит украинским крохоборам остаться наедине с евро-долларовой кормушкой. А вот в гражданских органах контроля так и не будет.

Получив своего руководителя Счетной палаты, офис президента окончательно закрепит преимущество Банковой в распределении полномочий между ветвями власти и «ручного» контроля над бюджетными средствами. Особенно оборонными.

Счетная палата — это парламентский орган финансового контроля. То есть она зависит от намного большего количества составляющих власти. И именно поэтому сохраняла субъектность, достаточную для проведения расследований в особо крупных размерах.

Например, именно Счетная палата позволила себе публично сообщить о неэффективности действий вертикали Зеленского в борьбе с коронавирусом. А именно о том, что половину денег из специального COVID-фонда закатали в асфальт, а 12 млрд грн просто не сумели потратить как раз на лечение больных, зарплаты врачам и преодоление последствий пандемии.

Сейчас перед Счетной стоит новый вызов. Из-за войны в Украине по объективным причинам сместились акценты в бюджетном финансировании. Если до вторжения каждая девятая гривня госбюджета проходила через кабинеты «укравтодоровцев», то сейчас половина бюджета идет через Министерство обороны.

Читайте также: Расходы Госбюджета-2023 вдвое превышают его доходы

Согласно письму министра обороны Алексея Резникова главе оборонного комитета Верховной Рады Александру Завитневичу, по состоянию на 1 октября министерству в 2022 году предусмотрены 736 млрд грн, то есть более половины всех расходов общего фонда государственного бюджета. Из этой суммы 438 млрд грн — на социальные расходы (в том числе на зарплаты воинам), а 298 млрд — на материально-техническое обеспечение. Из этой суммы 155 млрд грн предназначались на закупку и модернизацию оружия и 21 млрд — на ремонт военной техники. То есть этот поток должен хоть как-то «простреливаться» нашими зарубежными партнерами.

А вот остальные закупки на почти 75 млрд грн брошены фактически на произвол судьбы. А именно: 49 млрд грн на закупки вещевого имущества, 19 млрд на монополизированное питание армии, еще 6 млрд на топливо, качество которого может не всегда соответствовать закупочной цене.

Также есть просроченная дебиторская задолженность в 47 млрд грн — это деньги, которые заплатили каким-то бизнесменам для поставки чего-то, а они не поставили ничего или с таким опозданием, что успели полученные авансы прокрутить по несколько раз.

Все эти цифры — это возможности для некоторых тыловых генералов. Не для ВСУ, которые героически воюют в том, что им дает Минобороны. Не для Генштаба, который ведет войну тем, что ему дает Минобороны. А именно для Минобороны, которое выполняет завхозовские функции. И так выполняет, что уже пошли разговоры о гешефтах по армейским контрактам.

Например, украинские поставщики берцев и одежды говорят, что Минобороны очень долго крутило носом по поводу закупок отечественных товаров. Но при этом по рынку ползли слухи о закупках турецких берцев за 3500 грн, тогда как украинские стоят около 2000 грн. А зимнюю одежду украинского производства Минобороны все никак не могло закупить по 3000–3500 грн, как того просили наши производители. Но якобы нашло возможности законтрактовать турецкую по 6000 грн за комплект.

Читайте также: WP: В США могут начать проверку помощи для Украины еще до того, как республиканцы возьмут Конгресс в свои руки

Уже классической стала схема, когда Минобороны закупает украинские бронежилеты «Корсар» через иностранные «прокладки». Еще до вторжения это официально практиковали с фирмой из Чехии, а во время полномасштабной войны заговорили о польском контрагенте. В этом и вышеописанных случаях с турками деньги по контракту сразу выводятся за

границу, и их можно делить без оглядки на украинских правоохранителей. Но сама эта практика могла бы и должна была бы стать предметом расследования Счетной палаты. Поскольку палата не является органом, который озирается только на отдельные статьи Уголовного кодекса, а рассматривает деятельность хозяйственников под разными углами — с точки зрения и коррупции, и ~~рукожопости~~ неэффективности.

Такой наблюдательный орган был бы очень уместен, поскольку в следующем году через кассу Минобороны должна пройти беспрецедентная сумма в 858 млрд грн — это треть расходов госбюджета-2023.

Ведь сейчас закупки Минобороны, крупнейшего закупщика страны, — это черный ящик. Попытки антикоррупционщиков имплементировать в особенности оборонных закупок (правительственное постановление №1275) отчет по результатам закупки о стоимости за единицу товара не понравились МОУ.

Обращение парламентариев также не по душе закупщикам Минобороны. Глава Антикоррупционного комитета Верховной Рады вежливо спросил у министерства:

> **— у кого и по какой стоимости оно в этом году покупало обмундирование и бронежилеты?**

Никоим образом не шла речь о раскрытии объемов и адресов поставок, что действительно имеет значение для безопасности.

Обнародование же закупочных цен и названий поставщиков позволило бы прекратить разговоры о поставках через «прокладки» импортного и украинского обмундирования по завышенной цене. А также подтвердить нашим западным партнерам, что по дороге на фронт ничего не разворовывается в промышленных масштабах.

Ответ на обращение дал замминистра обороны Вячеслав *Шаповалов*, который формально и отвечает за закупки «вещовки».

1) Он абсолютно цинично сообщил, что отчеты о закупках будут обнародованы согласно правительственному постановлению №169 — только через 70 дней после прекращения военного положения.

2) Кстати, этот акт правительства по состоянию на дату предоставления ответа Шаповаловым уже несколько дней как утратил силу из-за принятия постановления №1275.

Следовательно,

— тыловики Минобороны могут спокойно скупаться у кого хочешь и за сколько хочешь, авансируя поставки до фантастических размеров.

Управляемая же ***Счетная палата*** не будет углубляться в бухгалтерию оборонных закупок. Хотя только масштабность миллиардных закупок рискованная в понимании контролеров и должна была бы их интересовать, как и 47 млрд грн просроченной дебиторки.

Все спишут на войну.

***

Мастер ударов исподтишка Валерий Пацкан: от закарпатского рейдера до главного счетовода Украины

2018-05-22

Олег ***Бойко***

Рукопашные схватки в зале заседаний Верховной Рады не редкость. Испанские кинохроникеры смонтировали целый фильм на эту тему и крутят его на радость всему цивилизованному миру.

Неоднократно менялся состав парламента, но всегда в его составе находились желающие усилить аргументацию в споре кулаками. В Раде 8-го созыва ждать боев без правил долго не пришлось. Они начались на первой сессии в декабре

месяце 2014 года при обсуждении довольно безобидного вопроса — о количественном составе парламентских комитетов. Инициатором драки стал, как ни странно, будущий заместитель председателя комитета по правам человека, национальных меньшинств и межнациональных отношений, юрист по профессии Валерий Пацкан, пишет *Антикор*.

1. Пацкан — счетовод

Депутат от «Блока Петра Порошенко» из Закарпатья сам не размахивал кулаками, а выбрал для себя более безопасную роль провокатора. Он просто крикнул нардепу Владимиру Парасюку — активному участнику «Евромайдана»: «Здесь не Майдан!», что для другого сторонника президента Порошенко депутата Федора Негоя оказалось сигналом к действию. Негой тут же пнул ногой оппозиционера. При разборе «полетов» Валерий Пацкан свое участие в конфликте полностью отрицал. Он всегда был крайне осторожен. Настолько, что через 2 года почти одновременно предоставил сразу 3 разные имущественные декларации о своих доходах. В одной из них он указал столичную квартиру стоимостью 2,7 млн гривен. Чуть позже он передумал и вот почему. Годом ранее он указал довольно скромный заработок и денежные накопления — соответственно 79,6 тыс гривен и 300 тыс гривен. Неожиданное появление столь дорогой недвижимости трудно объяснить. В следующих версиях декларации она исчезла. Зато появилась аренда гостиничного номера, за которую депутат получил от государства денежную компенсацию 168 тыс гривен. По итогам года казне пришлось выплатить ему почти вторую годовую зарплату 80,5 тыс гривен, потраченных на осуществление депутатских полномочий.

2. Пацкан — революционер и путешественник

Во время «Революции Достоинства» Пацкан ввиду прирожденной предусмотрительности также предпочел оставаться в тени. Он уже находился в предыдущем составе Верховной Рады нардепом от партии УДАР. Его след в историческом событии обнаружился в только в устных заявлениях о необходимости создать филиалы Майдана во всех областях Украины и выследить всех бойцов «Беркута», но на баррикадах Пацкан предпочел не появляться. Его политическое кредо — он принимает участие только в том, что гарантированно принесет ему хороший доход при минимуме риска. Первые шаги, как политик Валерий Пацкан совершил в родном Закарпатье. В 2000 году он вступил и сразу возглавил областное отделение партии «Реформы и порядок», учрежденной земляком Виктором Пинзеныком. В ней он оставался до 2010 года, пока не подобрал ей более перспективную замену — партию УДАР. Через 2 года сторонник реформ и порядка уже восседал в Раде. До нее Пацкан трудился в банковском секторе на руководящих должностях в

закарпатском филиале «Приват Банка» и «Индустриально-Экспортном банке». Перед тем, как переехать в Киев он возглавлял фирму-дистрибьютера автомобилей марки Toyota ООО «Карат Мотор». Эта марка японского автомобиля особо приглянулась ему лично. В 2016 году Пацкан взял весьма скромный для нардепа кредит 1,3 млн гривен для покупки новенького Toyota Land Cruiser. Впрочем японская фирма вернула ему в следующем году 73,7 тыс гривен, о чем он не преминул честно указать в очередной декларации о доходах.

С предыдущим автомобилем Toyota RAV 4 у Валерия Пацкана связана масса неприятных воспоминаний. Он предпринял автомобильное путешествие в Европу и в Словакии близ селения Михаловцы совершил наезд на 4-х летнего малыша. Абсолютно лишенные зачатков чувства дружбы всех народов представители местного населения, завидев иностранные номера, задумали совершить самосуд над народным депутатом Украины. Бог миловал. Во время подоспела полиция. Пацкан, судя по всему, автопробегом пытался наладить связи с соотечественниками, переехавшими на новое место жительства в Европу.

3. Лучший друг Виктор Балога

Известность в Закарпатской области юрист-банкир Пацкан получил в 2005 году. Двумя годами ранее он познакомился с Виктором Балогой — ярым сторонником будущего президента Украины Виктора Ющенко, будущим главой его администрации. Они быстро нашли общий язык, а еще нашли себе общего противника в лице главы администрации Закарпатской области Ивана ***Ризака***. Именно Балога и Пацкан стали инициаторами травли и последующего ареста в мае месяце 2005 года Ризака. Тому пришлось провести 4 месяца в СИЗО и предстать перед судом. За вмешательство в ход президентских выборов 2004 года, превышение служебных полномочий, организацию массовых беспорядков и доведение до самоубийства ректора Закарпатского национального университета его приговорили к 5 годам условного наказания. История имела для бывшего главы Закарпатья более печальное продолжение. Его сын Алексей был обнаружен мертвым около единственного в Ужгороде высотного 16-ти этажного здания. По официальной версии произошедшего, он сам выпрыгнул из окна предпоследнего этажа. Однако, на трупе не обнаружили ни одного перелома, что стало следствием подозрений о его убийстве. Ризак утверждал, что подвергся преследованию со стороны влиятельной группы, объединяющей в себе политиков и бизнесменов, а убийство его сына произошло исключительно по политическим мотивам. За общими фразами бывшего губернатора угадывались Балога и Пацкан.

4. Права человека и законность в понятиях Валерия Пацкана

Простые жители Ужгорода давно считают Валерия Пацкана криминальным авторитетом. Слишком уж часто его поступки вызывают прямую аналогию с действиями рейдеров. В 2014 году дипломированный юрист и народный депутат попытался через суд решит в свою пользу земельную тяжбу. В пригородах Ужгорода у Валерия Пацкана имеется в собственности земельный участок площадью 8000 м². Рядом с ним проходит окружная дорога. Близость к транспортной магистрали делает это место крайне выгодным для коммерческого строительства. Стоимость каждой сотки по этой причине при определенном раскладе может устремиться ввысь. Поговаривают, что голову народного избранника посетила мысль о строительстве на этом месте автосалона. Помехой для нардепа оказались мелкие земельные наделы почти 500 жителей города, нарезанные на придорожной полоске земли. Защитник прав человека по версии Верховной Рады, не мешкая, обратился в суд с иском об отчуждении от собственников земли. Для усиления своей позиции он привлек административный ресурс. Ведь он все же не обычный человек, а народный депутат. С ресурсами в родном Ужгороде у него всегда было в порядке.

Его успех на ниве политики оказался заразительным для родных братьев. В 2010 году старший брат Василий — чиновник ужгородского налогового ведомства попытался повторить путь удачливого члена семьи. Он скромно начал с областного совета депутатов, но проиграл. Гораздо большие дивиденды от развития политической карьеры Валерия Пацкана получил его младший брат Мирослав. После окончания Харьковского юридического вуза он вернулся домой сразу помощником районного прокурора. Потом его ждало руководство прокуратурой города Мукачево. Сейчас молодой человек является заместителем прокурора всей Закарпатской области. Ясно, на чьей стороне будет прокуратура в земельном споре жителей города и нардепа.

В апреле месяце текущего года Валерий Пацкан получил повышение по службе. Его избрали руководителем Счетной палаты. Теперь он будет контролировать расходы государственного бюджета. До последнего момента результат голосования депутатов Верховной Рады был неизвестен. «Народный фронт» предлагал своего кандидата Руслана Лукьянчука. В ходе закулисных консультаций перед самим голосованием выяснилось, что «скользский» Пацкан не пользуется особым доверием у лидера УДАРа Виталия Кличко, а также у президента Петра Порошенко. Каждый из них не считает закарпатского нардепа «своим». Довольно неожиданно в его поддержку высказались «Батькивщина» и «Самопомощь». Чем то Пацкан сумел прельстить политических оппонентов. Или это очередной его удар исподтишка.

***

«Слуга» Клочко, мама-пенсионерка которого потратила несколько миллионов на квартиры, берет из бюджета компенсацию на жилье в Киеве

26.01.2022

«Слуга» Клочко, мама-пенсионерка которого потратила несколько миллионов на квартиры, берет из бюджета компенсацию на жилье в Киеве

Народный депутат от «Слуги народа» Андрей Клочко, мама и сестра которого за последние 2 года, не имея соответствующего дохода, скупились имуществом на ориентировочно 20 миллионов гривен, ежемесячно получает от государства по 20 тысяч гривен в качестве компенсации на аренду жилья в Киеве. Об этом говорится в сюжете Марии Землянской для Bihus.Info.

Так, за прошлый год из бюджета на аренду жилья для Андрея Клочко выделили 236 тысяч гривен. В 2020 — около 160 тысяч, а в первый год каденции, в 2019-м, нардеп получил 20 тысяч гривен.

Клочко с женой при этом являются официальными миллионерами. Согласно последней поданной декларации за 2020 год, сам нардеп получил 517 тыс. грн зарплаты и 820 тыс. грн от продажи авто. Жена нардепа также получила 368 тыс. грн. по продаже транспортного средства, а также доход от предпринимательской деятельности — почти 3,4 млн. грн. Свой ФЛП Неля

Клочко зарегистрировала в апреле 2019 года и сразу начала показывать миллионные заработки.

Кроме доходов, семья Клочков имела и миллионные сбережения. Только в наличных деньгах с супругой нардеп задекларировал 3,5 млн грн и 200 тысяч долларов.

При этом официально собственного жилья в Киеве у Клочко нет. В его декларации указана арендуемая квартира на 100 квадратов на окраине. Похоже, что на нее идет полученная из бюджета компенсация. В объявлении на сайте недвижимости квартиру почти такой же как в декларации Клочка площади предлагают за 19 тыс. грн в месяц, что совпадает с выделенной из бюджета суммой.

Несмотря на отсутствие жилья, народный депутат почти каждый год обновляет автопарк. Так, за последние несколько месяцев у его семьи появилось два новых кроссовера — Volvo 2017-го года и Lexus 2018-го. Volvo, по официальной информации из декларации, стоила 900 тыс. грн, Lexus в декларации пока отсутствует, потому что вероятно оформлен на жену. Цены на такие авто на вторичке стартуют от 1,3 млн.

На вопрос журналистов, считает ли Клочко нормальный, имея такие доходы и постоянно обновляя автопарк, получать компенсацию на аренду квартиры из бюджета, нардеп ответил, что это законно: ’Я точно не нарушаю закон’.

Напомним, в начале сентября журналисты Bihus.Info рассказывали, что мать Клочка — Наталья — в течение двух лет стала владелицей сразу двух квартир в Киеве, дома, земельных участков и Tesla Model X 2016 года. Рыночная стоимость этого имущества составляет примерно 14,5 млн грн, а старт стоимостных покупок совпал с попаданием сына в Верховную Раду.

В ответ на это нардеп изложил пост на Facebook, где отрицал свое участие в этих покупках. Зато заявил, что с недвижимостью ей помогла сестра, которая «является обеспеченным человеком и имеет медицинский бизнес, ее муж возглавляет местный филиал международной компании». Журналисты проверили эту версию и выяснили, что она не соответствует действительности. Официальных доходов ни у матери, ни у семьи сестры Клочко на покупку даже части имущества не хватило бы.
После сюжета и заявлений юристов Bihus.Info Национальное антикоррупционное бюро начало расследование, а Национальное агентство по предотвращению коррупции проводит полный мониторинг образа жизни Клочка.

Интересно также, что в перечне нардепов, получивших в прошлом году бюджетные компенсации на аренду, Клочко не единственный официальный миллионер. В частности, 20 тыс. грн получил Александр Трухин, в 2020-м задекларировавший более 20 млн грн наличных. За ноябрь-декабрь 39 тысяч 650 гривен из бюджета на жилье получил Игорь Негулевский, который тоже за 2020-й показал миллионные наличные сбережения. Почти столько же за 2 месяца компенсировали Алексею Ковалеву, тоже задекларировавшему миллионные сбережения, а 24 декабря получил в подарок телеканал.

Механизм компенсации народным депутатам средств на аренду жилья (или гостиничного номера) действительно предусмотрен в законодательстве. Согласно ему, право на возмещение средств имеют те народные избранники, у которых нет жилья в Киеве или в его 30-ти километровой зоне. Доходы указанных лиц в данном случае не учитываются.

***

№ 1.041

Том Купер. Війна в Україні, 3 грудня 2022

У свіжому звіті від Тома Купера про пустопорожні вихваляння росіян, комплекси ППО HAWK, надані Україні Іспанією, трохи бавовни в районі Брянська, скарги росіян на надто вмілих українських воїнів та їхній ймовірний відступ з району Пологів та південно-східної Херсонщини

[Оригінальний допис опубліковано 3 грудня о 14:30 за Києвом]

Вітання всім!

На сході України холоднішає: температура опускається до –2°C, інколи до –6°C, переважає північно-східний вітер. Тобто ґрунт починає замерзати. Відповідно, події починають «розігріватися» на кількох ділянках фронту, тож ось вам «незапланований» огляд за минулі два дні.

1. ПОВІТРЯНА І РАКЕТНА ВІЙНА

Розпочну зі свіжого офіційного зведення «вишестоящих органів» у москві: того, що за 2 грудня. Якщо йому вірити, минулі два дні посіли гідне місце у славетній історії рф, її воєнщини, людства, Місяця і взагалі Сонячної системи. Якщо обрати з довжелезного переліку головне, виходить, що росіяни ліквідували 60 «українських військовослужбовців» (то тепер Україна таки має офіційні Збройні Сили чи як?), потім іще 50, далі знову 50, та ще й «78 одиниць артилерії на бойових позиціях» (для певності: я справді цитую їхні заяви на зразок цієї [https://eng.mil.ru/en/news_page/country/more.htm?

id=12447316@egNews — доступ з України заблоковано — перекл.], і схоже, вони твердо переконані, що це правда), а також половину 40-вої артилерійської бригади… серйозно, самі тільки перемоги, всюди і скрізь, тож «зацікавлені росіяни» тільки дивуються: скільки ще «мільйонів вояків» українці зможуть кинути у бій і як спритно путін влаштував Заходу смертельну пастку цією «прогулянковою» війною в Україні…

Але щось я відволікаюся.

Повідомляють, що російські перехоплювачі ПКС — минулого тижня прибуло поповнення з кількох Су-35 — нібито збили український МіГ-29 над Українкою (що на південь від Покровська; очевидно, знову ракетою Р37М), а їхні протиповітряні засоби вразили Су-25 біля селища «Нікольскоє». Як завжди, жодних доказів, тож це все правда, ясна річ. А оскільки в Google Earth село з такою назвою я знайшов лише на Камчатці, трохи сумніваюся, що український Су-25 пролетів 11.000 км над росією, щоб упасти десь на Далекому Сході… [Насправді в Україні є смт Нікольське неподалік від Маріуполя, тож автор трохи перегинає — перекл.]

Не принципово: головне, що обидва збиття відбулися над так званою «днр»…

Незалежно від того, чи правдиві ці заяви росіян щодо збиття українських літаків, немає сумнівів, що МіГ-31 і Су-35, озброєні ракетами великої дальності класу повітря-повітря Р37М, — велика проблема для українських Повітряних сил. І навряд чи тут щось зміниться найближчим часом: хіба що хтось винайде ефективну електронну систему протидії цій зброї.

…а, так, іще «вишестоящі органи» опублікували відеозапис [https://eng.mil.ru/en/news_page/country/more.htm?id=12447274@egNews — доступ з України заблоковано — перекл.], на якому літаки Су-25 ПКС (чи може ПВК «ваґнер»?) «виконують повітряний удар по військових об’єктах і обладнанню Збройних Сил України». Мовляв, ці удари «повністю знищили приховані укріплення та броньовану техніку»…

Щоправда, навіть за найменшого натяку на розуміння основ повітряного бою важко повірити, що це можливо з російською тактикою «насипай, кудись та влучиш», але то ще пів біди: зверніть увагу на оце «повністю знищили». Просто «знищити» було замало?

Зі свого боку, російські ПКС втратили МіГ-31 [https://t.me/informnapalm/14539], який розбився на російському Далекому Сході — повідомляють, що він загорівся з невідомих причин. Якщо не враховувати той український Су-25, збитий над Камчаткою, навряд чи це якось пов’язано з війною в Україні.

Інакше кажучи: все йде точно за планом триденного вторгнення, краще просто нема куди… і для всієї росії, і для всіх росіян (зокрема тих, хто не знає, що вони росіяни — як-от ви і я, — через трикляту нацистську пропаганду), і для путіна…

Так, до речі: перший із шістьох зенітно-ракетних комплексів MIM-23 HAWK, обіцяних Іспанією, вже доставлено в Україну. Незабаром прибуде ще п'ять. Нарешті хоч щось робиться для того, щоб посилити протиповітряну оборону України.

Свого часу я досліджував ірано-іракську війну, тому про цей зенітно-ракетний комплекс дещо знаю. Як на мене, в теперішній війні він може стати у пригоді — тим більше, що Україні передають значно розвиненішу версію, ніж MIM-23B I-HAWK, яку іранці використовували в 1980-х, — хоча й стара версія була «така хороша», що бойові пілоти Іраку називали її «Долиною смерті».

Звичайно, кілька комплексів HAWK не замінять усіх тих ЗРК совєтського виробництва, які досі формують кістяк української протиповітряної оборони, але ж ракети й набої до них закінчуються (схоже, запаси наразі критично малі, як, зрештою, і запаси балістичних та крилатих ракет у росіян).

2. БИТВА ЗА ДОНБАС

Куп'янськ і Сватове… російська агентурна розвідка повідомляє, що Україна готує новий наступ із району Куп'янська на схід — на Сватове і Старобільськ. Українська агентурна розвідка стверджує, що росіяни готують новий наступ на Куп'янськ і далі вниз по річці Оскіл. Насправді — і не питайте мене чому — дехто переконаний, що росіяни вже відвоювали східний берег Оскола аж до Куп'янська. ….

А ніт. Натомість ЗСУ не марнували військо та час і тому не просувалися на північ від Дворічного: інакше вони опинилися б у радіусі дії російської артилерії, розгорнутої в безпеці по той бік кордону.

Однак…. За словами українців, останнім часом росіяни перекинули в цей район один батальйон ВДВ, а також чотири батальйони і дві танкові роти 18-тої мотострілецької дивізії, а потім 5–9 артилерійських батальйонів. Тому українська артилерія веде потужний обстріл численних об'єктів у районі Сватового, від північних до південних околиць міста. Крім того, хтось підірвав російський склад ПМП в районі Брянська, підпаливши близько 50 000 тонн паливно-мастильних матеріалів: це точно відстрочить будь-який можливий російський наступ або на деякий час спричинить проблеми в розгортанні оборонних операцій. Своєю чергою, українці (з неохотою)

підтверджують, що російські артилерійські обстріли перешкоджають пересуванню їхніх підрозділів і засобів у районі Куп'янська.

Власне, я б сказав, що ЗСУ досі просуваються на схід у цьому районі: закріпилися в Ягідному, розгромили там багато росіян, а отже,, ймовірно, дійшли до Орлянського. Тому суровікін не може не відреагувати розгортанням підкріплень, щоб зупинити це просування.

Кремінна… Слідом за скаргами своїх підлеглих (див. мій попередній звіт), тепер навіть командир БАРС-13 скаржиться на активну українську діяльність у лісі на північ від Серебрянки. Думаю, що росіяни все ж таки повинні розібратись: чи то українці кидають у бій свою «5-ту хвилю фольксштурму», що складається зі (старих) жінок — чи кого там, щоб росіянам було легше їх розірвати на шмаття, чи то вони все ж вміло проникають на позиції БАРСУ…?

Бахмут... Тепер уже зрозуміло: битва за місто стане ключовим випробуванням у цій війні. Росіяни масово переміщають війська у цей район, і українці у відповідь, за даними агентурної розвідки, теж перекинули сюди — або ще перекидають — аж шість бригад.

Не всі вони досі дісталися до місця, а тим часом росіяни хвиля за хвилею наступають уздовж усієї лінії фронту від Білогорівки на Сіверському Дінці на півночі, під Соледаром, на східних околицях Бахмута й аж до Опитного, Кліщіївки, Курдимівки й до Північного. Атаки «ваґнера» на Білогорівку, Верхньокам'янське і Спірне ЗСУ розгромили відносно легко.

Центральною точкою боїв у цьому районі стала територія від Курдимівки до Новоселівки на південь від Бахмута. За Курдимівку ведуться запеклі бої, а далі на південь після захоплення Куземівки ваґнерівці-найманці дійшли до північної, а далі й східної околиці Новоселівки, за кілометр на захід. Ясно, перед тим населений пункт зрівняла з землею російська артилерія, і я майже не сумніваюся, що на даний момент село вже захопили. Під атаками (та ще й із різних боків) значно сильнішого ворога 30-та механізована бригада ЗСУ знову була змушена відступити.

Характерно, що ціль росіян у цьому районі «типово путінська»: вийти на «кордон» Луганської області (тобто так званої «лнр»). Українці мають власний погляд на цю ситуацію, і тому регулярно контратакують росіян з флангів. Під час однієї з таких операцій ЗСУ вчора ввечері вдалося дійти аж до Куземівки, але якихсь серйозних результатів досягти не вдалося.

Загалом, хоча росіяни також наступають і вдень, найважливіші битви, схоже, відбуваються вночі. Причина в тому, що «навіть» ваґнерівці навчилися діяти в темну пору доби, і зараз мають для цього достатнє оснащення. Вочевидь, у

30-тої механізованої бригади ЗСУ ситуація інша — або росіяни знайшли інший спосіб відволікти її передові позиції, а потім обійшли їх. Це сталося на початку наступальної кампанії, десь тиждень тому.

Авдіївка... Тут мені доведеться повторити все те саме, що я вже шість місяців розповідаю про цей район. А саме: росіяни атакували Красногорівку і Мар'їнку, за масованої підтримки своєї артилерії... Не можу з'ясувати, які артилерійські боєприпаси використовує тут росармія. Тому мені, на жаль, нічого не лишається, крім як підсумувати: єдина «надійна» новина, яку мені вдалося знайти, — це атака російського механізованого підрозділу на Первомайське, вочевидь, здійснена 1 грудня. Невдала, але ж погляньте: вони спробували заїхати на танках, а не тільки наступати піхотою за підтримки артилерії.

Насамкінець... південь Запорізької області... і південь Херсонщини... За минулі два дні я назбирав ще більше даних агентурної розвідки про відступ росіян із району Пологів. А також із лівого берега Дніпра, тобто на південно-східній Херсонщині. Та все ж свідчень значного просування українців я не бачу — ані в районі Пологів, ані на Кінбурнській косі, ані в районі Олешок. Наберімося терпіння, побачимо, що буде далі.

Оригінал тут https://medium.com/@x_TomCooper_x/ukraine-war-3-december-2022-30b976847770

Переклад: Микола Ковальчук, Тетяна Саніна, Антоніна Ящук

Редакція: Антоніна Ящук

***

№ .1.042

Історія не повторюється — історія римується

2022-12-04

Ярослав Грицак

Історик, професор Українського Католицького університету

Це означає, нема і не може бути двох однакових подій. Але з їхніх порівнянь — там, де вона римується, і там, де вона не римується, — можемо витягнути певні висновки

Сьогодні ми відзначаємо річницю референдуму щодо проголошення незалежності України. Маю надію, що поруч з перемогою у війні над Росією,

ця дата стане головною у календарі святкових дат України. Бо українці тоді самі, без тиску, добровільно вибрали свободу, і через 31 рік незалежності, не хочуть її нікому віддати.

1 грудня 1991 року є також визначною датою у світовій історії. За своєю вагою та важливістю її порівнюють з кінцем Першої та Другої світової війни. Своїм рішенням вийти зі СРСР українці поклали кінець супердержаві, котра виникла після Першої, зміцнилася після Другої та загрожувала розпалити третю світову війну.

Але зараз, з перспективи 2022 року, ми бачимо те, що пережили у 1991 році. Тоді було надія та віра, що вихід України зі складу СРСР покладе кінець існуванню Російської імперії, бо без України ця імперія існувати не може.

Зараз, у 2022 році, виразно бачимо, що може. І не лише може, але й далі погрожує Україні та всьому світові «кузькіною матір'ю».

Ми покладаємо нові надії на новий розвал Російської імперії. Я особисто маю великі сумніви щодо можливості такого сценарію. Те, що лишилося у Росії після розвалу СРСР не нагадує СРСР. СРСР розвалився по готових лініях радянських республік, у кожній з ній корінна національність мала більшість і при владі були національна (хоча й нібито комуністична, бо в комунізм уже ніхто не вірив) еліта. З усіх теперішніх автономних республік і країв лише Дагестан, Ічкерія та Татарстан у тому відношенні нагадують колишні радянські республіки. Після колапсу Путіна та його режиму вони мають шанси вийти з Росії.

Погоджуюся, однак, з Віталієм ***Портниковим***, що вихід цих республік зі складу Росії мало що змінить.

1) По-перше, вони були і залишаються проблемними периферіями для імперського центру, і як каже українська приказка: «Баба з воза — коням легше».

2) По-друге, навіть коли вони вийдуть зі складу Росії — чого їм дуже бажаю — це не зруйнує Російську імперію дощенту.

Бо головною колонією Росії, джерелом нафти і газу а також вічномерзлого Гулагу є Сибір. А попри усі симпатії до незалежних рухів серед місцевих бурятів, тувинців, якутів та інших народів не видно, щоб вони були готові до відділення. Не тому, що не хочуть, а тому що не можуть, бо Кремль за останні сто років зробив все, щоб випалити там напалмом усі незалежницькі стремління. Приклад тувинця Шойгу може є найкращою ілюстрацією цього.

Але вважаю, що є помилка в аргументації щодо Росії взагалі. Вона припускає, що після розділу одної смердючої речовини брунатного кольору, назву якої не говорять вголос у пристойному товаристві, вона перестане бути такою.

Іншими словами,

— справа не в самій імперії, а в тому, що ця імперія російська — і саме цей факт робить її смердючою і брунатною.

Імперії не конче є абсолютним злом.

Факт, що Індія сьогодні є найбільшою демократією у світі, ця країна завдячує, що була британською колонією. Спитаймо себе, скільки днів міг би прожити Магатма Ганді, якби опинився у сталінському Радянському Союзі? Недаремно українські діячі у Києві перед Першою світовою війною іронізували: «Чому нас не приєднає до себе Британська імперія? Ми б тоді за десять років були би готові проголосити свою незалежність?!»

Імперії були нормою організації влади від часів Межиріччя аж до 1918-го.

Це Перша світова війна поклала їм кінець, і на їхнє місце прийшли національні держави як нова геополітична норма.

Недаремно з того часу головні міжнародні організації називаються не Ліга імперій чи Організація об'єднаних імперій, а Ліга націй та Організація об'єднаних націй.

Як казав Бенедикт ***Андерсон***, історики зараз вивчають імперії так само, як палеонтологи вивчають динозаврів. Іншими словами, у сучасному світі імперії є викопними реліктами.

> І Росія, мабуть, є останнім таким реліктом, який і жити уже не вміє, але й вмерти не може.

Проблема з Росією полягає в абсолютній (самодержавній) владі.

1) **У такій державі правитель володіє усім — не лише державною владою, але й церквою, власністю, думкою, життям**, і навіть час до часу залазить вам у ліжко, щоб перевірити, а чим ви там, власне, займаєтеся?

2) У тому відношенні ***немає суттєвої різниці*** між московським царем, російським імператором, комуністичним генсеком чи президентом Росії: назви володарів міняються, суть залишається.

Це саме цю Росію треба розбити. Розвал Росії не означає її розбиття. Навіть якщо вона обмежиться до етнічного ядра між Москвою та Петербургом, це не означає, що зникне загроза абсолютної влади та зовнішньої агресії.

Тому,

> **— завданням України є добитися такого глибокого політичного реформування російської влади, після якої у неї зникнуть зуби і хвіст динозавра.**

Ми свідомі, що сама Росія зробити цього не зможе. Це можна зробити лише під тиском і під диктовку ззовні. Життєво важливо, що коли до цього дійде, щоб українці були у числі тих, хто буде тиснути і буде диктувати.

І коли це станеться, це буде наступним найбільшим внеском України у світову історію після 1 грудня 1991 року.

***

№ 1.043

Сергей Дацюк: Украина сегодня - не просто «попрошайка», она на «мусорнике истории»…

Философ Сергей Дацюк в новой беседе обрисовал причины катастрофы Второй Украинской республики

2021-06-28

СЕРГЕЙ ДАЦЮК, ЛЮДМИЛА НЕМЫРЯ

Это интервью философа Сергея Дацюка Людмиле Немыре на Укралайф является настолько блестящим по содержанию, что "Хвиля" сделала его стенограмму. Оно посвящено ключевой причине крушения Вторая Украинской республики.

***

— И снова здравствуйте! Это *UKRLIFE.TV*. Мы продолжаем наши прямые эфиры. Я хочу напомнить, что наш друг и партнер – медицинский центр «Призма» и, конечно, мы очень признательны вам, наши спонсоры на платформе PATREON. А у нас в студии Сергей Дацюк, которого мы очень рады видеть. Сергей, здравствуйте!

— Здравствуйте.

— Сергей, вы знаете, у меня к вам два вопроса, может быть даже две темы. Первая несколько, может быть с одной стороны обычная, а с другой стороны как-то что-то она меня сегодня утром очень задела, и я очень хотела ее обсудить с вами, как с человеком, который очень хорошо неоднократно излагал концепцию глубинного государства и много

говорил, что происходит в Украине. И почему меня эта тема задела. Потому что Украина повышала, очевидно, украинская власть повышала ставки перед саммитом НАТО и президент обращался практически с открытой, может быть отчасти даже ультимативной формой о том, что или ПДЧ или там… ну нам нужна какая-то четкость в пониманиях, в ответах.

Но мы сейчас не говорим о том, прав был президент или не прав, но на самом деле четкость – это тоже важно. Или хотя бы какая-то перспектива. Она все равно должна существовать, и она должна быть какой-то понятной, прозрачной и осознанной. И президент Америки ответил на этот призыв. Я намеренно прочитаю несколько его цитат.

«Будет ли Украина частью НАТО зависит не от меня, а от всего союза. Но я знаю одно: необходимо убедить многих и это нелегко».

Теперь, это уже не прямая цитата, но близка очень к содержанию: «Главное препятствие для интеграции Украины или членства Украины в НАТО – это коррупция, а не война на Донбассе».

И вот эта мысль о коррупции, к которой мы снова возвращаемся и у нас в стране и на Западе, она настолько стала удобной. Здесь в стране мы все оправдываем коррупцией. Правомерные или неправомерные действия мы оправдываем коррупцией. Мы говорим: «Ну а что вы хотели? Коррупция. Система не работает. Мы поступаем не по закону? Ну и прекрасно. А что мы можем сделать? У нас же коррупция. Мы тоже таким путем идем».

Иногда создается впечатление, что мы дали инструмент нашим партнерам на Западе, нашим друзьям, нашим союзникам. Что мы дали им в руки этот инструмент, инструмент борьбы с коррупцией в Украине как очень тоже легкий, который они тоже могут использовать, для того, чтобы, собственно говоря, достигать любые свои интересы. Всегда легко сказать: «В Украине же коррупция, ну что поделаешь?». А поскольку коррупцию, наверное, победить нельзя и никому еще в мире этого не удавалось, то большому счету эта борьба с коррупцией в Украине может быть вечным двигателем.

И в этом смысле, не кажется ли вам, что мы иногда так легко и опрометчиво вводя какие-то категории, понятия, говоря о себе самих, может быть даже в какой-то степени унижая самих себя, все-таки отчасти немого теряем вот такое свое национальное достоинство, если позволите. Вот я намеренно так долго говорила, я сбросила сразу несколько

определений, категорий в это вопрос и теперь умолкаю, и передаю слово вам.

— Скажите, Люда, вы даете деньги попрошайкам в метро?

— Да.

— Всегда?

— В большинстве своем.

— А я никогда, причем с детства. Просто я знаю хорошо, как устроена эта система. Действительно бедный, несчастный человек, матери с больными детьми, инвалиды, туда просто не попадут. Это ситуация, где попрошайничество институализировано и фактически коррупционно. То есть, фактически это некий публичный ресурс, получить доступ к которому, будучи действительно нищим, вы не можете. Если вы не будете отдавать часть тем, кто это организовывает, если вы не будете выполнять правила, если вы не будете поддерживать дисциплину, которая там принята.

Со времен христианства, не сразу, но постепенно, милосердие стало институализировано.

1) Нельзя просто быть милосердным по просьбе. Вы можете быть милосердным у того, кто не просит.

2) Если вас просят быть милосердным, скорее всего, это просьба уже вписана в институт попрошайничества, коррупционный по своей сути.

Украина сегодня попрошайка. Мировая попрошайка.

1) Мы просим, чтобы нас пустили в ЕС,

2) мы просим, чтобы нас приняли в НАТО,

3) мы просим, чтобы нам дали оружие, хотя свое оружие мы успешно продали, продавали и продаем. На своем оружии мы делаем кровавые деньги, свои патронные заводы мы не строим, свое оружие мы создавать не хотим, государство его во всяком случае не закупает.

4) Мы просим, чтобы нам дали вакцину,

5) мы просим, чтобы нам помогли со многими инфраструктурными проектами,

6) мы просим в науке, просим в искусстве, просим гранты, просим о всяческих инфраструктурных услугах типа безвиза и так далее, и так далее, и так далее.

Мы попрошайка.

***Достоинство*, которое мы попытались предъявить на последнем Майдане в 2013-2014 году было уничтожено фактически коррупцией, а коррупция не является самостоятельной, она зависима от морального кода, от ментального кода, от мышления.**

Это не есть что-то такое, что как цунами или землетрясение, это не стихийное бедствие, это внутреннее принятие решения, которое держится на моральном релятивизме, на ресентименте, на неверии в общее, как благо.

Не как общее свое, а как благо, это принципиальнейшая вещь.

Вот нация – это не благо, это общее свое. Понимаете?

— Не до конца, если честно.

— *«Як понесе з України в синєє море кров ворожу, от тоді я і лани, і гори, все покину, і полину до самого Бога молитися, а до того я не знаю Бога».*

Этому учат детей в школе. Це із «Заповіту» Шевченка. Этому учат детей в школе.

В этом небольшом отрывке звучит отречение от Бога во имя кровавого ресентимента, во имя кровавой мести.

1) ***Без*** дидактического, интерпретативного, мыслительного рефлексивного, психологического ***сопровождения*** эти стихи к изучению **должны быть запрещены**.

Прямо и непосредственно.

2) Как не просто уродующие детскую психику, а **как создающие код, который принес, приносит и еще принесет Украине очень много бед**.

По сути ресентимент – это есть неверие в *благо*.

1) Вера в Бога – это вера в нечто единое высшее за нас.

2) Вера в благо, которое не зависит от пользы, которое выше зависти, выше мести, выше агрессии.

3) В этом смысл христианской религии.

Как только,

1) вы выделяете, что это частная месть, зависть, агрессия, подозрение, выше общего блага, выше Бога,

2) **вы вступаете на почву коррупционной морали.**

Что такое коррупционная мораль?

1) Согласно Макиавелли, коррупция - есть использование публичных возможностей в частных целях.

2) Использование общего блага в целях ресентимента.

Внутри этих слов Шевченка

1) сокрыта коррупция, сокрыта 2) неспособность наша создать государство вне свойности, вне представления о языковой общности, этнической общности, общности нации.

Мы не способны оказались к этому. Мы приняли этот код ментальный, мы внутри него живем, коррупция там, коррупция у Шевченка.

Конечно же, это неудобно очень рассматривать. Конечно же, сейчас возбудятся огромное количество «да как ты смел на святое?».

— Вы почувствовали через камеру, да?

— **Ребята, это не святое. Это то, что нас губит.**

Вполне возможно в коммеморации, в общей коммеморации мы должны оставить эти стихи Шевченка в школе, но без учения тут же, рядом, в эти же дни, на уроках, ресентимента как особой структуры морали, которая порождает все эти интенции – злость, месть, зависть, подозрение, злобу, ненависть, попытку отомстить.

1) Мы же не играем, мы отыгрываемся. Мы не живем, мы мстим.

2) Именно поэтому мы попрошайничаем. Именно поэтому нам тыкают.

3) Отсутствие достоинства. Ребята, вы же за достоинством стояли, что же вы всего лишь три месяца были достойны. Что же вы не оказались достойны, когда ваши же руководители на вашей крови делали бизнес? Ваши же руководители в сговоре или ваши элиты в сговоре с элитой враждебного государства продавали вашу страну.

4) Понимаете, нет уважения к такому народу, который не способен признавать ошибки. Нет уважения к такому народу, который не способен к самоочищению. Нет уважения к народу, который врет. Постоянно врет себе и другим. Постоянно.

И я постоянно на эту ложь натыкаюсь.

Зайдешь в украинскую Википедию про СС, а там нет упоминания о том, что Нюрнбергский процесс признал СС, СД, СА и СНДП преступными организациями. Просто нет упоминания. Вот в русской есть, в английской есть, во французской, в немецкой есть, а в украинской нет. Просто потому чтобы потом, когда люди вышли на как бы я не знаю чествование, празднование СС «Галичина» один из моих очень известных телевизионных экспертов-политологов сказал: «А шо таке? А ніде нема, що СС – це злочинна організація». Я говорю: «Ты хоть Википедию почитай. Ты же был умный человек, начитанный, эрудированный, блестящий знаток всего и вся». Но он сделал вид, что ничего об этом не знает. Понимаете?

— Ложь и недоговоренность – это может быть две разные вещи или нет? Ну можно же знаете, как сказать, есть такие моменты в жизни, когда нацию нужно сплотить и тогда что-то должно быть в основе и так далее.

— Почему именно нация нуждается в сплочении?

— Не знаю.

— Я думал, нация – это воображаемая общность. Сплачивать то ее зачем? Воображай ее себе.

Сплачивается *общество*. Или сообщество. Понимаете? Это несколько другое.

Нация не нуждается в сплочении. Нация – это воображаемая общность.

Мы по культурной общности, по языковой общности себе воображаем, а оно может быть не целостным. И как показывает политическая практика, может быть расколотым. У нас же сейчас парадоксальная ситуация. 73% – это изменники родины. То есть, а как это так? Наверное, если 73% общества изменники родины, значит родина уже другая. Как-то она поменялась, а эти 20% или сколько их там не заметили, что родина другая. Они остались в прошлом. Они воюют за прошлые вещи, там, где «ми – вони, ми – вони, ми – вони, ми хороші – вони погані, ми друзі – вони вороги і вони мають заплатити своєю кров'ю за те, що гнобили нас усі ці десятиліття, століття».

Ну кто сколько нарисует. Вот это в основании коррупции и лежит.

Отсутствие представления об общем благе, которое не свойно, еще раз – не национально.

Даже политическая нация – это продукт свойности.

1) То есть, это свои, но по политическим аспектам.

2) То есть, политическую нацию мы же идеологически задаем.

Это же не вопрос о благе.

Вопрос о благе по большому счету остается мыслительным, 1) что есть благо для всех, 2) что может стать солидарным, 3) что может быть общей перспективой.

Вот какие вопросы.

— Можно маленькое уточнение?

— Да.

— Из того, что вы сейчас сказали я правильно пониманию, что мы и они – это прошлое, а мы и мы, то есть мы все – это будущее?

— ***Противостояние*** **мы и они – это однозначно** ***ресентимент*****.**

Выйти из ресентимента – это когда представить, что мы есть человечество.

1) Так представляют французы, так представляют немцы, так представляют американцы.

2) По большому счету в какие-то моменты истории даже русские так представляют.

3) Так точно сегодня практически единственные представляют себе китайцы. Мир. «Человечество общей судьбы» – говорят китайцы.

Что говорят украинцы? «Нація і її код мова». Все. Нет человечества общей судьбы. Є ми, є вони. Вот когда начинается «ми» і «вони», разрушается это благо. Тогда появляется коррупция. Потому что тогда получается свое, частное. Вытащенное из общего блага. Вот из этого коррупция проистекает. Она фиксируется ресентиментом. Она фиксируется множеством вранья.

И ладно, когда ты еще в школе, когда мало чего знаешь, а потом постепенно начинаешь изучать, читать книжки, ты же потом это вранье видишь везде.

Ну праздновали годовщину Леси Украинки, ну чтобы не сказать, что Леся Украинка прежде всего украинка. Що вона побудувала національний міф – «Лісову пісню». Є. Вона інтелектуалка, тому що «Кассандра» – це світового рівня річ. Вона феміністка, тому що такі структури в неї є, де жінка представлена в українській літературі. І вона соціалістка, або навіть комуністка, тому що вона перший перекладач Маніфесту комуністичної партії Маркса. «Нет, мы этого говорить не будем». Потому что вот это все національне, а то все, то вороже. Про те ми будемо мовчати.

Понимаете, **из вот этого вранья все и происходит**.

1) Покойный Бузина (украинский писатель, историк, журналист, телеведущий – ред.), когда писал про Шевченка, он просто был не мыслителем, он хотел эпатировать эти моменты вместо того, чтобы спокойно вдумчиво их разобрать.

2) У меня было много стычек с ним, пока он был жив, в том числе в клубе «Сковорода», где я ему просто кричал в лицо, что надо быть прежде всего самостійником, патриотом, а не выкладываться тут и стелиться перед русскими. «Пойдем выйдем» – говорит. Я сказал, что выйдем. «Я с тобой драться не буду. Я просто дам, и ты ляжешь». Я вообще драться в таких ситуациях не люблю.

— Сергей, я не ожидала от вас услышать такие слова – самостійник и патриот, надо быть самостійником и патриотом. Это несколько неожиданные слова из ваших уст.

— Потому что **эти вещи есть, ну их же нужно *осмыслить*, а не *эпатировать*.**

Понимаете разницу?

В замысле то своем книга про Шевченка верная, но она в такой эпатажной форме сделана, что она эту тему уничтожила и теперь об этом говорить нельзя.

Но проблема то правильная. *Ресентимент*.

1) У Шевченка. Изучение Шевченка в школе как ресентимента ломает детскую психику.

2) Тема то правильная и исследовать ее нужно, но не для эпатажа, не для того, чтобы тебе по голове били.

Без переосмысления этих ментальных структур у Украины будущего нет.

«Шевченко лиш збудив хаос, що нерушимо спав над степом, він не здійснив своїх погроз, він Гонта був, а не Мазепа» – як писав Маланюк. Один анализ этих строчек стихотворных может растянуться на несколько часов, хто такий Гонта, хто такий Мазепа, чому Шевченко не зробив, чому в нього не було соціальних структур бачення ситуації, чому він не відрефлексував свій ресентимент, чи може він вважатися кращим поетом України, і так далі, і так далі, і так далі.

Это подлежит анализу и *переосмыслению*.

1) З цим пантеоном героїв, не в смысле как героев, а в смысле тех ***ментальных структур***, которые они на себе несут, у Украины будущего нет.

2) У Украины нет будущего, если Бандера будет элементом мыслительных структур.

3) У Украины нет будущего, если Петлюра будет элементом мыслительных структур. Понимаете? От Доній каже: «Треба розширювати пантеон». Ну не розширюється він. Понимаете? Тут надо выбирать: или Скоропадский и Болбочан, как мощнейший военноначальник, або Петлюра.

— А *не можна щоб і ті, і ті? Чому не можна?*

— Это разные ментальные структуры, это разные видения.

1) Скоропадский посадил в тюрьму Петлюру, немцы надавили на него, говорят: «Выпусти». Он пришел и говорит: «Якщо ви мені дасте слово, що не будете колоти Україну, не будете боротися проти української держави, тобто проти мене, я вас випущу». Той дав слово і в цей же день пішов організовувати розкол України і знищення Скоропадського. Это первый момент.

2) Второй момент. Сколько уже петлюровцы не пытались показать, что он как бы не виноват в фактически расстрела Болбочана. Нет. Ну есть его вина. Потому что он избежал того, чтобы принять решение о запрете — это делать. Потому что нельзя это делать. Это был сильнейший военноначальник.

3) А галичане, когда он отказался от претензии на Галичину, потому что поляки как бы были союзниками. Я вообще, когда слышу, что галичане поддерживают Петлюру, у меня волосы встают на голове. Потому что так нельзя.

Вы поймите,

— это ментальные структуры, на которых нельзя построить страну.

Это чужды будущему структуры. Чужды. Так нельзя. Это аморально.

Такой подход ведет к неспособности очищаться сегодня, потому что, что такое коррупция?

Коррупция – это детский сад по сравнению с тем, в чем оказалась сегодня Украина.

— Что вы имеете ввиду?

— Потому что, **когда у вас элита страны договаривается с элитой враждебного государства за бизнес-преимущество расколоть страну это уже не коррупция, это уже даже не измена**, это враждебные действия.

Можем ли мы сегодня очиститься?

То есть, как бы Гена Друзенко и Юра Романенко они же так ставят вопрос:

— мы способны от этого очиститься или нет?

Это вопрос сегодня будущего.

— Простите, давайте четко сформулируем, *от чего*. От людей, от их поступков, от наших желаний, от их желаний, от их интересов, от чего?

— Смотрите.

Очиститься – это перестать себе врать и отказаться от *морального релятивизма*.

Что такое моральный релятивизм?

Это когда вы говорите, ну как Путин:

> «а вот американцам можно, а нам нет?» Или «никто не идеален». То есть, как бы вот это моральный релятивизм. «Если никто не идеален, то я могу делать все, что угодно. Ну я же тоже не идеален. А вот вы посмотрите на других президентов, разве он худший?».

Вот это все моральный релятивизм.

Когда нет принципов.

1) Когда вы говорите «никто не идеален», принципов нет, можно делать все, что угодно, главное, чтобы он говорил по-украински і ходив в вишиванці. Вот тогда все нормально.

2) А то, что он может осуществлять враждебные действия против твоей страны – ну так получилось, иначе было нельзя.

Моральный релятивизм – это когда…

В конечном счете, если обобщить, что такое ***моральный релятивизм***

– это отсутствие представления об *общем благе*.

То есть,

1) когда вы говорите, что принципа общего блага нет, не существует.

2) Существует ситуация «ну так склалося».

— Хорошо. А он есть? *«Принцип общего блага»*.

— Да.

— Какой, для Украины, например? Мы можем его сформулировать?

— **Принцип общего блага простой – это наличие самой Украины**.

Это благо.

1) Если кто-то торгует родиной с врагом, то это не благо.

2) И он должен сидеть в тюрьме или быть расстрелянным по законам военного времени.

Не существует никаких компромиссов. Не существует.

Понимаете? **И в вопросе врага тоже не существует компромиссов.**

1) Если это враг, то вы должны пойти на любые издержки вплоть до бомбардировок, чтобы врага наказать и отстоять свою землю. Вот не существует.

2) Как только вы втягиваетесь в обсуждение цены, то есть «а давайте не бомбардировки, давайте будем вести годы переговоров – ну давайте».

3) Тогда ***начинаются торги***. И в торгах ***вы теряете всю страну***.

Нельзя этого делать, понимаете? **Или принцип есть и тогда есть Украина или принципа нет, тогда Украины нет. Любые компромиссы они же вас взрывают изнутри.**

Вот как Виктор Андрусив из Института будущего, такой эксперт, интересный в общем человек, сказал: «порохоботы обречены до конца жизни врать». Вот интересная же формулировка. «Обречены врать до конца жизни». А что же им теперь признаться, что значительную часть жизни они верили во врага или поддерживали врага? Они же так не могут сказать. То есть, они обречены врать.

Неспособность к очищению, признанию ошибок, мыслительному анализу ресентимента – это есть то, что уничтожает Украину.

Тут Байден просто выступает зеркалом для нас. Байден же сам не без греха, да? Тут его сын замешан в коррупции, но дело в том, что одно дело, когда он с позиции бизнеса это видит, когда ты бизнесмен можно давать взятку, защищая свой бизнес, а вот когда ты национальный лидер – нельзя. Потому что ты представляешь общее благо, а бизнесмен представляет частный интерес.

Понимаете разницу?

— Ну конечно. Она существует. Все понятно.

— *Байден перешел из позиции частного интереса, где был его сын, его коррупционные отношения с Украиной в позицию лидера нации, где он должен представлять общее благо. И он теперь может нам тыкнуть в глаза даже: «А че ж сволочи давали возможность вас коррумпировать моему сыну?».*

И это будет правильно.

Потому что в Америке, в отличие от Украины, это очень жестко разделено.

Есть общее благо и президент должен стоять на его страже, а есть частный интерес и бизнесмен не обязан преследовать общее благо.

> *И у них это целые огромные институты правовой системы, направленные на различение этого. Объяснение всем людям в виде судебных решений, что частное – это одно, а общее – это другое.*

У нас судебная система не выполняет эту функцию, поэтому мы не можем наказать наших президентов, которые преступники.

> *У нас же почти каждый президент – преступник. За исключением, может, Леонида Макаровича (Кравчука – ред.). Все остальные – преступники. В той или иной мере. Даже Ющенко не избежал преступлений. Хотя, как бы косвенно, но родственники его замазаны в коррупции. Не было больше президентов не преступников, кроме первого. Ну там говорят, что если покопаться в первом, то тоже можно найти, но там несерьезные, очевидно, вещи. Можно ему простить за его первенство, за его… Хотя, конечно, отказ от ядерного оружия я ему, лично я, простить не могу, потому что это не стратегическое действие.*

А так все. И если бы сказать, что нет прецедентов в мире, та посмотрите на Южную Корею. Там президенты с постов сразу отправляются в тюрьму и ничего, страна как-то живет и развивается. И неплохо развивается.

Должен быть *принцип общего блага* у страны, у государства.

Только преследуя *общее благо*, страна, государство выживает.

> Если вы думаете, что враньем, умалчиванием, компромиссами, моральным релятивизмом, вы сохраните Украину, то это большая ошибка. Нельзя.

— Сергей, *общее благо* и *национальный интерес* – это одно и то же с вашей точки зрения?

— Нет.

— Чем отличаются?

— *Национальный интерес* формулируется в материальном виде, в фиксируемых *вещах*.

> *Это деньги, это собственность, это земля, это инфраструктура, это как бы преимущество в природных богатствах. Вот это все.*

А *общее благо* формулируется путем *договора*, который касается не только элементов материальной общности, не только элементов культурной общности, таких как этника, язык, но и трансцендентных элементов таких как *вера*.

> 1) Вера в то, что солидарное будущее возможно. Вера в Бога. Вера в трансцендентные общности, такие как общность с природой, как

направленность на всечеловечество, то, что мы работаем не сами по себе, не в национальном отрыве, не для национального интереса, а что мы принадлежим человечеству и работаем на человечество.

2) Вот такие структуры имеет общее благо.

Объяснять *националистам*, что есть человечество – это бессмысленное действие. У них такой структуры ментальной нет.

То есть,

они тебя услышат, слова эти они это знают, ***они для себя это не примут никогда***. *«Человечество – это какая-то абстракция. Вот нам сейчас надо Россию наказать. Надо чтобы они кровью умылись. А человечество – это ваш бред. Нет никакого человечества, есть только нация»*.

И самое главное

– слова то они знают, но у них этой ментальной структуры нет.

— Сергей, вот вы знаете, если посмотреть по… извините, я немножко приземлю то, что вы сейчас сказали. Если посмотреть в процентном соотношении, сколько украинцев поддерживают националистические партии в Украине, то это будет очень небольшой процент и поэтому перекладывать как бы всю вину на людей, которые занимают более или менее четко выраженные национальные позиции, националистические, это мне кажется значит снять с себя всю остальную вину, ведь это же только очень маленькая часть общества и выделяя их как отдельную группу, вы ведь тоже их как бы выбрасываете из человечества.

— Нет, секунду.

Давайте все-таки, **разделять националистов и национал-патриотов**.

Во-первых, скорее тут надо говорить о ***национал-патриотах***.

1) Потому что ***националисты*** – это люди, которые все-таки имеют специфическое представление, а национал-патриоты – люди, которые работают в нации, получают зарплату, они не за идею.

2) Они национал-патриоты, в разном виде получают, в том числе пиар, ну ка бы в разном виде. Это, во-первых.

Во-вторых. **Ресентимент дает огромную энергетику**. Вот это вот **подозрение, зависть, желание мести, агрессии, это огромная энергетика**.

Так что эти 20 % с лихвой, сколько там, 23 % намного сильнее, чем остальные 70 %. Поэтому да, в процентном соотношении их немного. Но их энергетика сильнее. Я даже ставлю вопрос не о том, что с ними нужно что-то сделать.

Вот я посмотрел свою работу «Що робити з порохоботами?» от 29 апреля 2019 года, это чуть более двух лет назад, я уже тогда требовал оборвать все с ними связи, прекратить общаться, прекратить их поддерживать. То есть, то, что сейчас требует Гена Друзенко, Юра Романенко, и так далее. Два года назад.

— То есть подвергнуть их обструкции. Сказать, что они не правы, выбросить их из человечества.

— Стоп! Вот этого не надо. Обструкции, для того, чтобы они переосмыслили, кто сможет, переосмыслили.

— Почему они должны переосмыслить? Они считают, что правы, а мы считаем, что мы.

— *Потому что это люди со своими знаниями, со своей энергетикой очень важны для Украины. Да, они ошибаются, но нельзя с ними поступать так, как они хотят поступить с нами. Они нас хотят уничтожить. А я хочу, чтобы они переосмыслили. Понимаете разницу. Если я буду требовать того по отношению к ним, что они требуют по отношению ко мне, то я стану таким же, как они. Я стану таким же ресентименталом.*

Я этого не хочу. Поэтому предпочитаю молчать во многих случаях и очень редко говорю.

> *Я все-таки надеюсь, что многие из них переосмыслят. Я не хочу их уничтожить. Я считаю, что их энергетика нужна моей стране. Я считаю, что они могут послужить ей.*

Я надеюсь на то, что они переосмыслят то, что с ними происходит. Надеюсь, что смогут проанализировать свои ошибки. Я пытаюсь их переубедить, понимаете? В этом между нами разница. Они меня хотят уничтожить, они меня считают врагом, я не считаю. Я считаю, что они заблуждаются. В этом разница.

— Сергей, можно? Вот очень хорошее слово вы сейчас сказали – «переосмыслить».

— Да.

— И я вдруг поймала себя на мысли, что очень часто слышала здесь в студии, что те, ко остался на оккупированной территории, должны переосмыслить свое поведение. И те, кто читают другие книжки, не такие как мы, они тоже должны переосмыслить. И сейчас вы сказали вещь…

— *Невозможно переосмыслить поведение, не пережив внутреннего преображения. Внутреннее преображение, чтобы было понятно, это стресс, это боль, иногда это смертельно опасно, потому что ты теряешь опору в жизни. Вот ты в это веришь и вдруг ты должен в этом разочароваться. Эти риски – стресс, боль, угроза жизни. Это риски.*

Но **тот, кто смог очиститься, тот кто смог осознать ресентимент, тот кто смог осознать тупик негативной энергии, получает шанс**.

Ведь в сущности могут сказать:

1) «а что плохого в ресентименте?». Действительно. «А что плохого в коррупции?». Есть плохая вещь. Или «Что плохого в релятивистской морали?».

2) Во все вот это, и ресентимент, вранье, релятивистская мораль лишают возможности духовного развития.

Духовное развитие есть там,

1) где вы признаете общее благо, где вы признаете трансцендентное, где вы признаете такие вещи, как всечеловечество, Бог,

2) не отрекаетесь от Бога во имя крови врага, а признаете, что есть Бог независимо от того, какие у тебя отношения с врагом.

Это очень важная вещь, потому что в этом возможно духовное развитие.

Если страна прекращает духовное развитие своей элиты, она оказывается на «мусорнике истории»

Украина сегодня не просто «попрошайка», она на «мусорнике истории», потому что:

— она не способна оформить общее благо через иные концепты, нежели национал-патриотический. Мыслили, мыслили и скатились в то, что было придумано более двухсот лет назад. Вот все, что мы можем. Это же чушь. А что же такое достоинство?

Революция Достоинства состояла в том, чтобы повысить свое достоинство. Изобрести, придумать, распознать такие принципы, которые выше жизни, и чтобы эти принципы были не свойность как внутри нации или свойность по языку, а чтобы они имели трансцендентный уровень, к человечеству, к Богу, к гармонии с природой. Вот на таком уровне осмыслить достоинство, в общем то так, как его осмысляют американцы, которые поставили свободу выше всего.

1) Французы, которые поставили свободу, освобождение и попытку осмысления в некотором нигилизме.

2) Как немцы, которые положили некие идеи, мощные концепты превыше всего.

3) Как британцы, которые кладут идею аристократической стратегии и существования вот этой монархии, которая хранит позицию общего блага. Каждая из них как-то смогла найти способ представить или предъявить это общее благо.

4) Но не мы. **Но не мы, потому что мы уцепились в ресентимент. Мы уцепились за вот эти свойность, группы интересов по языку и по этнической культуре и дальше мы не двигаемся, мышление остановилось в этих мыслительных патернах, в этих когнитивных представлениях, в этих ментальных моделях. Так Украину нам не сохранить.** Не сохранить. Ее не будет. Как именно она прекратит существование не очень уже и важно. Но корень здесь, он в этом.

— Вот я еще раз задам этот вопрос. Я понимаю, что все, что вы сейчас говорили имеет непосредственное отношение к этому вопросу, но я все-таки еще раз его задам и просто мне интересно, как на него именно вы дадите ответ. Вот знаете, так случалось, что в разные времена после двух майданов я выезжала куда-то за границу Украины. И вот сразу после Майданов было такое чувство: «А, вы из Украины? Ничего себе». И ты чувствовал, знаете, ты может даже не хотел, не думал, ни о чем не задумывался, но ты чувствовал такое достоинство, что да, ты вот из Украины. Потом было много всяких других историй. И когда они говорили: «Вы из Украины, да?». Вот тогда больше копались условно говоря. Вот точно вам можно ехать? А вы случайно не по каким-то коррупционным делам условно говоря. Или вот: «Женщина, вы случайно не потому что вы хотите работать у нас?». И это было такое резкое изменение отношения, какой-то такой короткий всплеск чувства национальной гордости и достоинства и потом какое-то вот такое… Внимание, вопрос, да? Вспомнилась классическая фраза «Как?». Вот как нам вернуть чувство, если хотите, общего национального достоинства? И

чтобы это не только для одних, потому что кого-то Майдан – это чувство достоинства, а для кого-то нет, а вот, наверное, для всех по возможности. Вот с чего его сплести?

— В одну реку нельзя войти дважды. Достоинство вернуть нельзя.

— Можно. Мы же входили.

— Нет.

— Два Майдана.

— Нет. **Только через жертвы и наказания.**

Вот на Майдане можно было, после Майдана сразу можно было, если бы мы пошли на несколько важных шагов.

> — Если бы начали воевать и воевали бы до конца, пока не отвоевали Крым и Донбасс.
>
> Можно было бы удержать достоинство.

Отказались? Предоставили возможность этой вороватой и коррумпированной элите?

Теперь только через наказание, через жертву. Иначе нельзя. Сейчас только жертва. Понимаете?

— То есть, вы считаете, что если кого-то мы посадим в тюрьму, то к нам вернется национальное достоинство?

— Нет. **Недостаточно**.

Я же говорю об очищении.

То есть, что такое очищение?

Очищение – это жертва.

> *— Два человека уходят в тюрьму, это осознается как неправильная ментальная структура, которая завладела нами, а остальные проходят ситуацию дересиментализации, очищения, переосмысления, что это путь тупиковый, что нельзя за признание языка прощать коррупцию, стяжательства, грабеж. Нельзя за эти вещи прощать. Если ты говоришь по-украински, то ты можешь заниматься стяжательством, коррупцией и грабежом. Нет, нельзя! Вот понимаете, это жертва, эти в тюрьму, эти – очищение.*

Если очищение не происходит, то происходит раскол страны.

Мы не удержим ее, потому что в чем смысл моральных принципов? В чем смысл общего блага? Они создают условия солидарности, доверия между гражданами.

Только так создается доверие.

Сейчас доверия нет.

> *Сейчас у нас 20 с чем-то процентов правильных украинцев и 70 с чем-то изменников и фактически врагов. Так страна существовать не может. Не может так существовать.*
>
> *С другой стороны, а эти 70%что? А тут с ними все нормально? Нет. Это попрошайки. Это ситуация внешнего управления.*

У нас нигде, ни в одной части нет правды.

Если бы можно было сказать: «Да что же мы 70% нормальных здоровых людей не можем урезонить эти 20 с чем-то?». Не можем. Потому что за этими 70% тоже правды нет. Они же в ситуации внешнего управления. Они попрошайки. Они хотят отдать последнее. Они хотят землю отдать, превратить ее в товар. У нас ничего не остается тогда. Вообще. Не остается того актива, на котором страна хоть как-то будет держаться.

Вы понимаете, что происходит?

И правды нет ни в той, ни в другой стороне.

Поэтому собственно я в последнее время принял *решение молчать*. Я не публикую блогов, я прекратил проект «Субботний кофе».

— Прекратили проект «Субботний кофе»?

— Да, прекратили проект «Субботний кофе». Вместе с коллегами закончили циклы циклов.

Вы поймите, что

> **— в ситуации ресентимента мы пытались достучаться до мышления. Но невозможно**.

И как бы, я считаю, что есть время говорить, есть время молчать.

Вполне возможно, что в ситуации ресентимента…

1) — из нее не удастся, это черная дыра, она засасывает всех, поэтому единственное, что я вижу – это просто молчание.

Потому что есть вещи, из которых выхода просто нет.

2) — Люди, которые попали в черную дыру ресентимента, не могут выбраться ни самостоятельно, ни при помощи людей, мыслителей, психологов.

Вполне возможно, что это наша плата.

То есть, *раскол*

– это наша *плата* за отсутствие попытки удержать достоинство.

И может оказаться, что наша жертва будет больше, нежели «эти в тюрьме, а эти – очищение», потому что все должны пройти очищение.

Если мы не осознаем, что общее благо – это общее благо и что оно должно быть и что только на нем построить страну, то ничего хорошего не ждет.

Потому что **земля – это тоже общее благо. Ее нельзя превращать в товар.**

— Это глупости, которые рассказывают экономисты, что земля везде товар. Это неправда. ***Продаются права. Только там, где это построено на воровстве, на грабеже…***

1) Вот почему в Америке земля – это товар, потому они ограбили индейцев. И они должны были вынуждены закрепить частную собственность на землю на уровне права. То есть, у них не право торгуется, а земля.

2) Как только они начнут торговать правами, возникнет вопрос: «Так, постойте, это все не ваше, возвращайте индейцам, коренному населению». Они защищают грабеж.

3) Не надо думать, что американцы такие святые. Их право защищает их грабеж.

Но **в подавляющей части мира торгуются *права* на землю**.

Мы же пошли почему-то по американской модели.

Почему?

Земля – это общее благо, ее нельзя превращать подобно чашке, пачке сигарет или еще чему-то. Земля имеет другое свойство, она часть

природы. Вернее, она и есть главная составляющая этой природы. Ее надо включать в структуру отношений субъектного свойства. То есть, у земли должны быть права, как у нас с вами. Эти права должны быть защищены.

Это другой способ мышления.

Мы не вышли на этот способ мышления. Мы построили закон о земле внутри старого… причем очень архаичного способа мышления.

И в этом смысле это самая большая несправедливость.

Самая большая несправедливость в мире – это распределение талантов, среди которых мышление является одним из талантов.

Мышление **как один из талантов очень неравномерно распределено среди людей и среди стран.**

1) Есть люди мыслящие и немыслящие, точно так же есть страны мыслящие и немыслящие.

2) **Украина – немыслящая страна. Страна ресентимента, страна примитивных тупых реакций**, таких как подозрение, зависть, месть.

И пока эти реакции внутри школьного образования будут репродуцироваться, возобновляться, будущего у нас нет. Ни в каком виде.

— Еще тема одна, которую я все-таки хотела вспомнить. Вот сейчас очень многие в преддверии встречи в Женеве двух президентов, американского и российского рассуждают о том, анализируют, договорятся они, не договорятся, как это повлияет, какие последствия будет иметь, даже не просто результаты, а последствия скорее, для мира и Украины в том числе. И в этом смысле задумываешься о том, а мы вот сами понимаем, независимо от того, договорятся или не договорятся, где наше место. Наше имеется ввиду Украины. Мы ее для себя как-то… есть хорошее слово «помыслили», осознали, что мы хотим, где наша миссия, где наша роль. Это тоже все навеяно контекстом последних событий.

— Знаете, как это выглядит, Люда? Господа поехали договариваться о судьбе рабов, а рабы в это время сидят и гадают, о чем же договорятся господа, что же с ними рабами сделают.

— Ну может не так уже совсем? Уже совсем.

— А как?

— Ну как-то не хочется так совсем жестко.

— А что вас пригласили на этот разговор?

— Ну я-то тут причем.

— Вам сказали, что нет сказал Байден, что я не буду с Путиным говорить без присутствия украинского президента. Если бы у нас было достоинство, то мы бы могли потребовать: «Постойте, вы будете обсуждать судьбу Украины, это нас касается, давайте-ка приглашайте нас. Нельзя, чтобы судьбу Украины с Россией вы обсуждали без…». Но мы же даже так вопрос не ставим. Нам в голову не приходит это потребовать.

— Нет, неправда, мы требовали «ничего без нас о нас». Помните же эту фразу? Это справедливости ради. Я должна сказать.

— Это несерьезно просто. Ну что значит требовали? Мы требовали, как кто? Ну кто обращает внимание на требование какого-то раба? Никто не обращает. Требовать – это когда ваше слово, требование имеет вес. А **когда «вы никто и звать вас никак», и вы на мусорнике истории и не можете с собственным ресентиментом разобраться и собственной коррупцией, стяжательством и грабежом, кто нас будет обращать внимание?** Нам же прямым текстом сказали: «Ваша элита вороватая, коррупционная, стяжательская не имеет права присутствовать за столом переговоров господ». Нам прямым текстом об этом сказали. Чего еще нужно? Мало ли что мы потребовали.

Понимаете, надо найти смелость так мыслить. Потому что, **только так мысля, можно что-то о себе понять неприятное, нелицеприятное.** Только из этого начинается очищение.

А если мы будем продолжать делать вид, что мы что-то значим для самих себя

> — хотя бы, давайте начнем с исправления кучи вранья в украинской Википедии, в украинских книгах, в украинских учебниках, прежде всего в школьной программе.
>
> Давайте с этого начнем. Хотя бы.

Давайте начнем с того, что начнем размышлять: «А что же такое, что уже не одно столетие мы пытаемся в той же схеме получать одну и ту же Руину. Может что-то не так в мышлении, а?».

Так **поменяйте структуру мышления**.

Может с этого надо начать? «Не. Гей. Як наші діди і батьки вмирали, так і ми вмирати будемо». Ну и толку из этого, что вы умираете? Никакого толка в смерти нет. Толк есть в жизни, который сопровождается сложным мышлением. В этом смысл.

***Переосмыслить* все нужно. *Очищение* нужно.**

Прежде всего моральное. Принцип общего блага должен быть. Солидарное будущее должно быть. Договорное.

Понимаете?

> *1) А когда к вам приходят и говорят, что ты сволочь должен говорить на вот этом вот языке, если ты не будешь говорить, на тебя донос, а потом штраф, это тупик. Это тупик.*
>
> *2) Потому что, если вы что-то, что с вашей точки зрения, даже не общее благо, а общий интерес, вот такими средствами начинаете продавливать, это значит, что за ним нет правды и никогда не будет.*

Нельзя хорошие вещи продвигать негодными целями, потому что **средства – это и есть цель**.

Нет цели отдельно от средств. Не существует. Ваши средства – это и есть ваша цель. Просто вы делаете вид, что цель у вас другая, а средства выдают действительную вашу цель.

— Сергей Дацюк был сегодня у нас в студии. И мы этому очень рады, Сергей. Я надеюсь, что обет молчания все-таки вы не будете долго держать, потому что это как-то неправильно.

— Люда, вы же понимаете, что я не могу обращаться к какой-то аудитории, которая уже не слышит всего этого, поэтому…

— Зато *есть аудитория, которая слышит*. И эта аудитория мне представляется более важной.

— Я понимаю, но **она недостаточно *энергетична*, чтобы противостоять, а тем более, чтобы *создать условия позитивной энергетики*, которая бы *преодолела весь тот негатив***.

— Может вы *недооцениваете просто эту аудиторию?*

— Я хочу надеяться, что это все-таки будет так, но с каждым годом у меня надежды все меньше и меньше.

— А у меня все больше и больше.

— Хорошо.

— Поэтому оставайтесь с UKRLIFE.TV, и мы страшно благодарны Сергею Дацюку, который был сегодня у нас в студии и конечно нашему другу и партнеру – медицинскому центру «Призма» и вам, наши друзья и партнеры на Patreon. Спасибо, оставайтесь с нами.

— Спасибо.

— Спасибо.

***

№ 1.044

Законопроєкт № 5655 – реформа містоґвалтування

Чому зміни, які пропонує ключовий законопроєкт у реформі містобудування, негативно вплинуть на усіх учасників ринку, крім забудовників

2022-12-02

АННА КИРІЙ

архітекторка, заступниця голови Архітектурної палати України

1-2 грудня Верховна Рада України планувала розглянути законопроєкт № 5655, текст якого суспільству так і не показали.

Навіть народні депутати — члени профільного комітету отримали остаточну порівняльну таблицю за декілька годин до самого засідання. А вона містить 2 110 сторінок!

Законопроєкт **раптово зняли з розгляду 1 грудня** перед самим засіданням.

Причиною могла стати відсутність голосів у зв’язку з одночасною критикою цього законопроєкту Мінкультом, Асоціацією міст України, а також офіційний

лист НАЗК про те, що запропонована редакція не узгоджується з Антикорупційною стратегією та не вирішує проблем недосконалості чинних інструментів контролю та недостатньої прозорості в галузі будівництва.

1. Корупційні ризики в Мінрегіоні

Мінрегіон* перебирає на себе частину функцій *ДАБІ включно з

> 1) винесенням рішень про притягнення учасників ринку до ***відповідальності*** та 2) накладенням ***штрафів***.

Всіх учасників ринку, крім *забудовників*!

Центральний орган виконавчої влади, який має забезпечувати формування та реалізацію політики у сфері архітектури буде займатися розглядом скарг та штрафуванням.

При чому, подавати такі скарги зможуть якраз забудовники на архітекторів, експертів, органи місцевого самоврядування, навіть на органи контролю.

А от на забудовника поскаржитися не зможе ніхто, адже це не передбачено законопроєктом.

Водночас, саме Мінрегіон буде приймати рішення, кому давати доступ до ринку, а кому ні, адже

> — він буде реєструвати експертні організації, уповноважених осіб містобудівного контролю, сертифікувати архітекторів та інженерів, забирати сертифікати, штрафувати і т. ін.

Все це планується робити через електронну систему, власником якої і є Мінрегіон. "Комп'ютером, який не бере хабара", керують конкретні посадовці.

Все це створює велике корупційне вікно з центрального органу виконавчої влади, а з Міністра — одного з найвпливовіших людей в державі. Ось де формують реальну монополію.

2. Значні суми штрафів за формальні порушення

Найменший штраф, передбачений законопроєктом для розробників проєктної документації становить 30 прожиткових мінімумів (80,52 тис. грн).

> Законопроєкт дає можливість притягнути до відповідальності за формальне порушення будь-якої норми, що не становить суспільної небезпеки.

Наявність великих сум штрафів та мінімальних підстав для їх накладення є корупційним фактором.

Адже розробку проєктної документації регулює велика кількість будівельних норм та стандартів, які часом суперечать один одному. Це дає можливість перевіряючому легко знайти підставу для притягнення до відповідальності або не притягнення.

Штрафи накладатиме той самий Мінрегіон або його внутрішній підрозділ.

Постанова про накладення штрафу є виконавчим документом.

1) Ці "подарунки" передбачені для всіх, крім забудовників, бо з-під нагляду Мінрегіону їх вивели.

2) Для них зробили приватний містобудівний контроль.

3. Запровадження приватного контролю для забудовників

Головна **"новація" законопроєкту полягає в передачі містобудівного контролю приватним структурам.**

Тобто, **забудовники зможуть створити такі компанії для контролю самих себе.**

Подібні інструменти унеможливлюють притягнення забудовника до будь-якої відповідальності, адже такі приватні суб'єкти працюватимуть в очевидному конфлікті інтересів.

І запобіжники у вигляді відсутності кінцевих бенефіціарних власників, які з'явилися до другого читання в законопроєкті, не забороняють реєструвати "дружні" приватні структури на кумів та коханок.

Найгірше в цій ситуації те, що **держава знімає з себе будь-яку відповідальність за забудову**.

Приватні розробники, приватні експертизи, приватний контроль — і жодного нагляду за забудовником з боку держави.

4. Монополізація ринку

Кожна організація з приватного містобудівного контролю та кожна приватна експертиза для своєї реєстрації в Мінрегіоні повинні мати **обов'язковий договір страхування на суми 3-5 мільйонів євро**.

1) Без такого договору їх не зареєструють,

2) а без договору забудовника з містобудівним контролем не можна отримати дозвіл на будівництво.

Отже виходить, що

— такі приватні структури створять собі лише крупні забудовники, які матимуть відповідні кошти, а решта будуть змушені домовлятися з ними.

Це — схема монополізації ринку, яка закладена в так звану "містобудівну реформу".

1) Якщо ти крупний забудовник, у тебе все організовано своїми ж приватними структурами.

2) Якщо ти поменше — домовляйся, плати тим, хто більший, але не факт, що виживеш.

5. Контроль за самочинним будівництвом за нереальною процедурою

Прописані в законопроєкті критерії самочинного будівництва (висота, щільність, поверховість) недостатні.

А процедура визнання об'єкту самочинним будівництвом за рішенням приватної структури на контракті у забудовника

1) по-перше нереальна, 2) по-друге, несе корупційні ризики.

Також, одночасно закладені *запобіжники*, які

— забороняють визнавати самочинне будівництво приватним містобудівним контролем *(наявність речового права третьої особи на об'єкті будівництва)*;

6. Органи місцевого самоврядування суттєво обмежуються в правах

Вони **не зможуть вписати в Містобудівні умови та обмеження на будівництво об'єкту жодних додаткових умов**, окрім

1) висотності, 2) щільності та 3) відстаней від вулиць.

За концепцією законопроєкту, ОМС можуть створювати свої органи містобудівного контролю,

але

— тільки забудовник вирішує звернутися до них чи до своєї приватної структури.

Утримання таких органів стане недоцільним, бо вочевидь забудовник обиратиме свої приватні структури.

ОМС зобов'язані здійснювати моніторинг забудови, але позбавлені права навіть заходити на ділянку.

1) Вони повинні вишукувати незаконну забудову візуально заглядаючи через паркани будівництва.

2) У випадку, якщо ОМС все ж таки знайдуть незаконну забудову – вони ***можуть лише написати скаргу*** в містобудівний контроль (той самий приватний за контрактом у забудовника).

Мати міську політику в історичному чи іншому місті та впливати на забудову органам місцевого самоврядування буде неможливо.

Все це руйнує одну з найуспішніших реформ в Україні – реформу децентралізації.

7. Громаду також обмежують в правах

Депутати **прибрали із закону "Про архітектурну діяльність" навіть можливість обговорення проєктів будівництва**.

Громаді залишили **тільки участь в *слуханнях* на вже розроблену містобудівну документацію**.

Прав ініціювати 1) перевірки, 2) писати скарги чи 3) висловлювати свою думку стосовно об'єктів будівництва для громади не передбачено.

Ініціювати містобудівний нагляд Мінрегіоном зможуть лише ті фізичні особи, у кого зареєстровані речові права на конкретний об'єкт будівництва.

8. Суттєві утиски прав архітекторів

Законопроєкт № 5655 передбачає, що договір на розробку проєкту є одночасно авторським, тобто врегульовує питання належності майнових авторських прав.

Це дає змогу забудовнику вимагати від розробника передати майнові авторські права, як умову його найму.

Володіння майновими авторськими правами дозволяє замовнику змінити розробника, на того, хто погодиться вносити будь-які зміни, не передбачені попереднім проєктом.

1) У випадку володіння майновими правами на проєктну документацію, забудовник має право обирати для здійснення авторського нагляду будь-якого архітектора з ринку.

2) Вся суть авторського нагляду, як запобіжника від неякісного будівництва таким чином втрачає сенс.

3) **Створюється система, в якій доброчесні архітектори залишаться без роботи, а розроблятимуть проєкти ті, хто виконує всі забаганки забудовника**.

Це суттєво вплине на якість архітектури та міського простору, адже створюватися ці безіменні об'єкти будуть на основі економічної доцільності в трактуванні забудовників.

9. Втрата пам'яток архітектури та об'єктів культурної спадщини

Погодження проєктів будівництва з органами охорони культурної спадщини передбачено через електронну систему. На такі погодження ООКС надається 14 днів з можливістю продовження ще на 10 днів.

При цьому діє принцип мовчазної згоди, коли у випадку відсутності погоджень або заперечень проєктна документація на об'єктах культурної спадщини вважається погодженою.

Це закладає широке поле для зловживань і призведе до незворотної втрати пам'яток архітектури та об'єктів культурної спадщини, які і так сьогодні нищаться непорядними забудовниками.

До речі, принцип мовчазної згоди запровадили не тільки в цій частині законопроєкту, але й у приписах про зупинку будівництва з порушеннями. Так у випадку, якщо орган містобудівного контролю (приватний в тому числі) не звернувся до суду протягом 30 днів, припис автоматично анулюється і будівництво можна продовжити попри заборону.

10. Дискримінаційне страхування відповідальності

Законопроєкт **передбачає страхування лише двох учасників галузі – 1) уповноважених осіб з містобудівного контролю та 2) експертних організацій (приватний контроль та приватні експертизи).**

При цьому учасники будівництва, які створюють об'єкти архітектури

– інтелектуальний продукт, несуть цивільно-правову, дисциплінарну, адміністративну, кримінальну, моральну персональну відповідальність і **страхуванню не підлягають**.

У випадку, якщо містобудівний контроль чи експертиза закриє очі на якісь порушення – страхова компанія покриє завдану шкоду третім особам.

Тобто,

— приватні контролери та експертизи нічим не ризикують.

Якщо станеться аж надто гучний скандал, вони просто закриють своє ТОВ і відкриють нове.

Якщо ж помилку зробить архітектор

– він заплатить штраф, буде позбавлений сертифіката (фактично роботи), відшкодує збитки третім особам, бо він не застрахований, продасть нирку щоб знайти кошти на це все.

Але така несправедливість авторів законопроєкту не хвилює. Бо для них всі архітектори, їх професійні громадські організації – лише корупціонери та багатії разом з органами місцевого самоврядування.

А забудовники – "пухнасті зайчики". Виникає питання – а хто ж тоді корумпував ДАБІ, з якою всі борються?

11. Обговоримо причини такої ситуації

Просування законопроєкту № 5655 має конкретних ініціаторів.

Це

1) – регіонал-забудовник секретар профільного комітету ВР Дмитро ***Ісаєнко***,

2) чинний заступник Міністра Наталія ***Козловська*** та

3) голова правлячої партії Олена ***Шуляк***.

Вони розробили та проштовхують законопроєкт, який фактично створює єдине корупційне вікно в Мінрегіоні для контролю галузі містобудування.

За просування тексту у Верховній Раді відповідає Олена ***Шуляк***, яка давно має інтереси в забудовному бізнесі.

За підтримку з боку Кабміну відповідає Наталія ***Козловська***, давня соратниця Дмитра ***Ісаєнка***, яка працювала з ним разом в міністерствах оборони та регіонального розвитку майже 20 років.

Відповідно до положень законопроєкту, ***Козловська***, як профільна заступниця міністра регіонального будівництва фактично стає менеджером такого корупційного вікна.

Фактаж про це дивіться в сюжеті BIHUS info…

Коли з'явився проєкт цього закону, архітектурна спільнота не могла промовчати – бо під загрозою опинилось майбутнє наших міст.

Ми намагалися переконати авторів так званої реформи, що містобудування не може бути іграшкою в руках забудовника, що надприбутки не мають бути важливішими за якість простору наших міст.

Ми надавали свої пропозиції до законопроєкту, ініціювали публічні дискусії, наводили приклади з реальної практики, прагнули всіма засобами зменшити ризики від прийняття такої "реформи".

У відповідь на це команда авторів законопроєкту організувала проти нас відверто чорнушну замовну кампанію в ЗМІ. На невідомих сайтах поширювали брехню про найактивніших представників архітектурної спільноти.

Нас це ще більше згуртувало. Коли опоненти у відповідь на конструктивну критику починають воювати з нами, це значить, що критика потрапила в ціль.

Ми вийшли на акції протесту.

2 жовтня 2021 року в багатотисячному Марші за Київ колона архітекторів налічувала близько 5 сотень людей. Ми вийшли проти конкретних положень законопроєкту.

16 листопада 2021 року архітектори провели всеукраїнську акцію "За справжню містобудівну реформу" одночасно на вулицях 20 українських міст. При цьому автори законопроєкту досі розповідають, що критика лунає лише від пари функціонерів зі Спілки архітекторів. А хто ж тоді всі ці люди на акціях?

Після вуличних протестів від команди авторів законопроєкту до архітектурної спільноти почали надходити більш конкретні погрози та попередження.

Але для нас морально неприйнятно відступати від принципів та цінностей під тиском. Звісно ми не здалися і продовжили послідовно виступати за справжню містобудівну реформу.

В середині липня 2022 року технічний адміністратор реєстру будівельної діяльності – ДП "ДІЯ" без будь-яких офіційних повідомлень створив штучні перешкоди в користуванні НСАУ реєстром будівельної діяльності.

Виникли складнощі із валідацією сертифікатів архітекторів. Це фактично паралізувало можливість працювати в умовах війни. Ми не припинили критику законопроєкту.

У листопаді 2022 року до нас в Спілку архітекторів та квартири прийшли працівники СБУ з незаконнми обшуками у зв'язку з начебто несанкціонованим доступом до незаконно заблокованої електронної системи. Інакше, як абсурдом я це назвати не можу.

Ми про це гучно заявили. Погрози не припинилися.

На цьому тлі у профільному комітеті Верховної Ради відбувається підміна законопроєкту. На сайті ВР з поміткою проходження комітету з’являється не той текст, який був розглянутий комітетом в грудні 2021 року датований якраз груднем 2021 року.

Час на аналіз нового тексту на 2110 сторінок автори законопроєкту вирішили не давати ані депутатам, ані професійним інституціям громадянського суспільства.

30 листопада вивісили порівняльну таблицю (якоїсь нової редакції). Оцініть "прозорість" реформи, текст якої бояться показати!

Отже, 1-2 грудня голосування за цей законопроєкт в другому читанні провалилося. Методи, якими проштовхують №5655 його автори, викликали обурення не лише в суспільстві, а й у народних депутатів.

Національна Спілка Архітекторів України та Архітектурна Палата офіційними листами звернулися до НАЗК з проханням провести антикорупційну експертизу законопроєкту №5655.

Ми закликаємо народних депутатів звернути особливу увагу на цей законопроєкт і у випадку винесення його в залу голосувати проти.

Нам потрібна справжня реформа і містобудівна політика, створена в прозорий та демократичний спосіб за участю всіх учасників галузі, а не лише крупного будівельного бізнесу.

Наслідки будуть незворотними.

Узаконення корупційних схем, нехтування інтересами людей та держави призведе до ще більшої напруги в змученому війною суспільстві.

Наші міста програють конкуренцію європейським за наших же людей. Не можна під прикриттям відбудови ґвалтувати українські міста в гонитві за надприбутками.

Підтримувати цю "реформу" будуть лише особисто зацікавлені в грандіозній картельній змові навколо відбудови держави.

Зазначу, що реформа містобудування – це не якась вузькопрофільна тема. Якість архітектурного простору – це якість життя кожного українця.

***

№ 1.045

600 млн грн за 4 роки. Саме стільки в Міноборони у свій час витратили на розробку системи управління військами

"Дзвін"

2022-11-22

Але аудит виявив у системі таку велику кількість вад і недоліків, що його впровадження в армії може виявитися взагалі недоцільним. Про це йшлось у розслідуванні BIHUS.Info ще у 2021 році (http://bit.ly/3Oteczt).

Ще до повномасштабного вторгнення рф. Але "Дзвін" вперто намагаються впарити ЗСУ.

❗ І ось маємо реакцію НАБУ на допущені зловживання під час розробки "Дзвін-АС". В Бюро повідомили, що проводять розслідування одразу за кількома статтями кримінального кодексу: розтрата в особливо великих

розмірах, недбале ставлення до військової служби, перевищення владних повноважень, в тому числі - військовими особами.

Про це НАБУ відповіло у відповіді на запит народного депутата Ярослава Юрчишина (http://bit.ly/3EldYpq).

Нагадаємо, "Дзвін" мав стати головним елементом Єдиної автоматизованої системи управління ЗСУ. Він мав би забезпечувати автоматизований збір і обробку інформації, оперативний обмін даними, оперативне прийняття рішень і виконання завдань, роботу з цифровою картою, захищені контури безпеки, сумісність з НАТО і багато іншого.

Однак, за результатами аналізу програмного забезпечення, частина цих речей не реалізована, частина виконана так, що не забезпечить ефективного і оперативного управління армією, повідомляли журналісти.

Зокрема, "Дзвін" несумісний із аналогічними системами країн-членів НАТО. Окрім того, відсутність у "Дзвоні" відкритих програмних інтерфейсів за міжнародними стандартами ускладнює подальшу інтеграцію системи з іншим софтом в Єдиній системі управління ЗСУ.

Ви уявляєте, наскільки це важливо зараз, коли ЗСУ отримують чимало західного озброєння і коли Україна переходить на стандарти НАТО?

Втім, попри такі критичні зауваження, Міноборони і далі розробляє "Дзвін" і продовжувати витрачати на систему кошти з бюджету. А нещодавно міністр оборони прозвітував про "підготовку системи для постановки на постачання".

Можемо тільки уявити наслідки впровадження недосконалої системи управління військами зараз. В найбільш відповідальний момент війни проти рф.

***

Військові “злили” 600 млн на систему управління армією, яка може виявитися взагалі непридатною

Леся Іванова

2021-03-15

У 2016 році військові замовили ТОВ «Еверест Лімітед» систему управління збройними силами. На розробку витратили 4 роки і 600 млн грн бюджетних коштів. Але **аудит виявив у «Дзвоні», саме таку назву отримала система, таку кількість вад і проблем, що його впровадження в армії може виявитися взагалі недоцільним і неможливим**. Про це з посиланням на результати аудиту повідомляє *Bihus.Info*.

Відповідно до контракту, «Еверест» мав виконати дослідно-конструкторську роботу «ДЗВІН-АС». Її суть полягала у створенні **автоматизованої системи**

центру оперативного керівництва Збройними силами України. Простими словами – ***системи управління військом***.

По фіналу «Еверест» мав зробити дві основні речі:

1) написати спеціалізований військовий софт і

2) обладнати кілька пунктів управління (штабів і машин) технікою, на якій цей софт працює.

Цікаво, що

до «ДЗВОНУ» компанія подібного програмного забезпечення не розробляла, її основним видом діяльності була торгівля комп'ютерами, приладдям і готовим софтом.

Тому, спочатку навіть саме Міноборони дало висновок, що компанія роботу виконати не спроможна.

Але за кілька тижнів різко передумали – якщо «Еверест» залучить співвиконавців, то можна, і контракт таки підписали.

Примірник № _1

ІІІ. ПІДСУМКОВА ЧАСТИНА

3.1 Аудиторський висновок

Відповідно до програми внутрішнього аудиту ціллю внутрішнього аудиту було оцінити відповідність результатів ДКР "ДЗВІН-АС" її ТТЗ та управлінські рішення посадових осіб Управління розвитку автоматизації Апарату Головнокомандувача ЗС України під час супроводження цього ДКР.

За результатами аудиту встановлено факти невідповідності результатів ДКР її ТТЗ, що в майбутньому створює ризик не можливості забезпечення взаємодії з існуючими автоматизованими системами що функціонують в інтересах ЗСУ та неможливості взаємодії з інформаційними системами країн членів НАТО.

Крім того встановлено факти невідповідності виготовленого дослідного зразка попередньо затвердженим технічним завданням, ризики в управлінні коштами та майном, а також неефективне використання бюджетних коштів та зауваження щодо створеного програмного продукту і його функціоналу, а саме:

неефективне використання коштів на суму 171,9 млн. грн., яке допущено в наслідок здійснення оплати за перенесення строків виконання робіт, здійснення додаткових видатків на оплату ПДВ, оплати витрат на коригування документації, передачі майна до НУОУ та оплати вартості ремонтно-монтажних робіт;

ризики втрати майна – 550,7 млн. грн., яке незважаючи на вимогу Замовника та зауваження щодо неналежного та своєчасного проведення інвентаризації, продовжувало перебувати у Виконавця ДКР;

ризик зайвого використання – 15,2 млн. грн., внаслідок надання дозволу Замовником на закупівлю програмного забезпечення, яке фактично не використовується;

ризик нанесення збитків – 3,9 млн. грн., допущене через здійснення видатків на розробку робочої конструкторської документації, яка не знайшла свого відображення в СПЗ та відповідно до результатів інвентаризації зберігається у Виконавця робіт;

ризик завищення обсягів робіт – 263,7 млн. грн., яке встановлено через прийняття обсягів робіт за рішенням Замовника, без фактичної перевірки військовим представництвом, через відсутність методики перевірки витрат на розробку програмного забезпечення.

Встановлено, що зазначені порушення та недоліки допущено в наслідок не виконання нормативно-правових актів щодо організації та виконання ДКР на усіх її етапах, починаючи від вибору Головного виконавця, супроводження, внесення відповідних змін до ТТЗ, прийому етапів робіт, контролю за використанням коштів, проведення інвентаризації та координації роботи з Генеральним конструктором та взаємодія з установами, що здійснюють наукове супроводження.

Також встановлено, що деякі управлінські рішення, які мали безпосередній вплив на хід виконання ДКР, приймались окремими посадовими особами керівного складу Генерального штабу Збройних Сил України.

полковник В.МАКАРЧУК

Робота над проектом тривала 4 роки, за цей час кошторис зростав, адже замовник з підрядником постійно змінювали план і обсяг робіт.

Зокрема,

1) 12 разів виправляли техзавдання, через що постійно коригували робочо-конструкторську документацію. За одне тільки це коригування, як за окремий шмат робіт, «Евересту» заплатили 115 млн грн (це 20% загальної вартості проекту).

2) Ще на 255 млн грн вартість «ДЗВОНУ» виросла через те, що чиновники вирішили потроїти кількість пунктів управління, які мав обладнати «Еверест», і замість запланованих 4 комплексів закупили 12. **Аудитори так і не знайшли обґрунтованих пояснень, навіщо кількість збільшили саме до 12**. По фіналу за «ДЗВІН» уже виплатили 580 млн грн.

Влітку 2020, за кілька місяців до здачі проекту, **СБУ ініціювало аудиторську перевірку, спочатку фінансову, а потім восени – комплексний аудит по проекту в цілому.**

Загальний висновок аудиту такий:

1) софт – не відповідає поставленому завданню, відтак подальше використання «Дзвону» може бути взагалі недоцільним, а

2) закупівля аж 12 комплексів нічим не обґрунтована, тож відповідно переплата в 255 мільйонів могла взагалі бути зайвою.

(Док)

Звіт аудиторів

Згідно з даними аудиту, «ДЗВІН» мав стати головним елементом Єдиної автоматизованої системи управління ЗСУ.

Він мав би забезпечувати автоматизований збір і обробку інформації, оперативний обмін даними, таке ж оперативне прийняття рішень і виконання завдань, роботу з цифровою картою, захищені контури безпеки, сумісність з НАТО і багато іншого.

Однак,

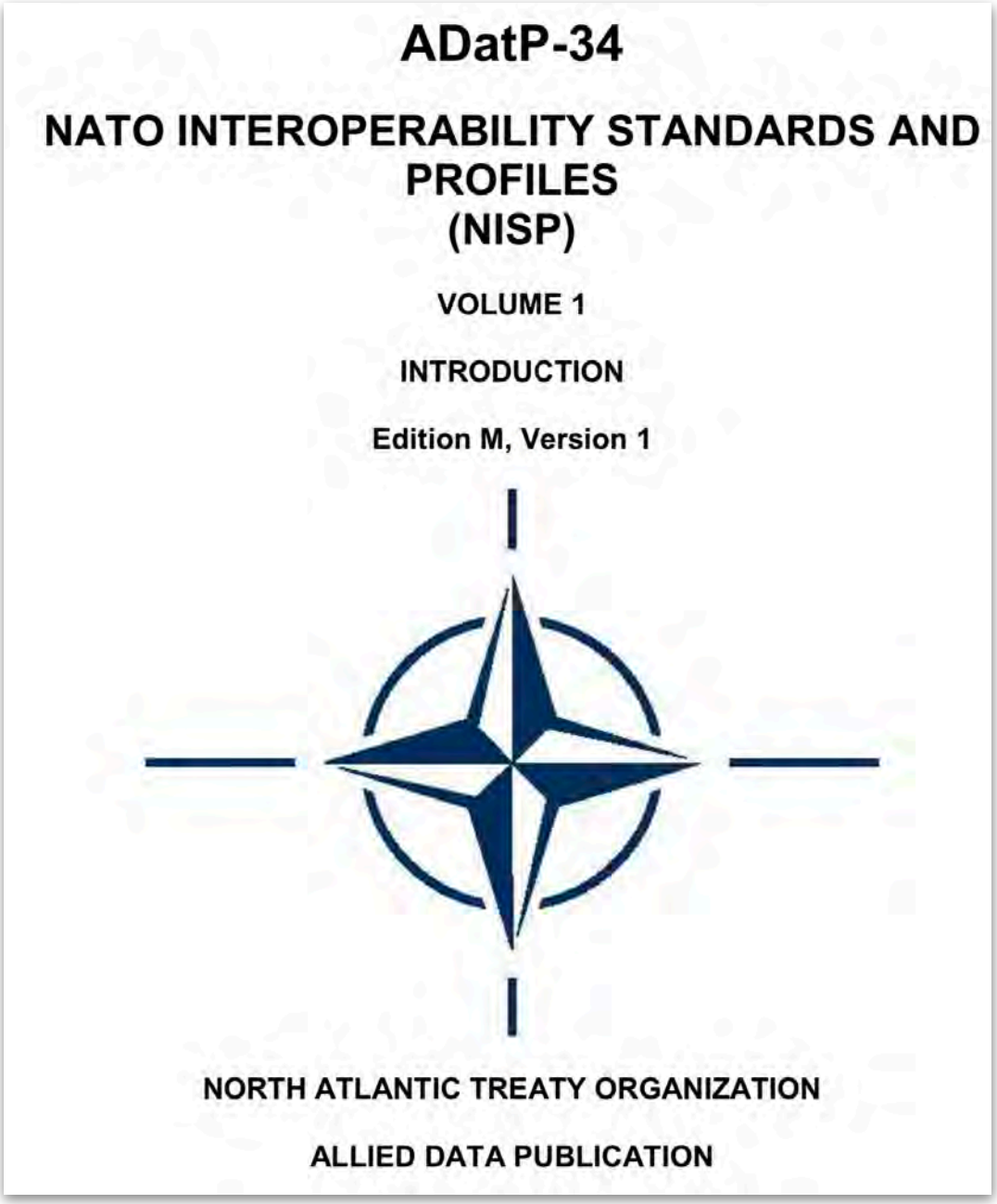
— за результатами аналізу програмного забезпечення, 1) частина цих речей не реалізована, 2) частина виконана так, що не забезпечить ефективного і оперативного управління армією:

1. «ДЗВІН» несумісний із аналогічними системами країн-членів НАТО.

Сумісність на рівні систем управління військами – необхідна для злагодженої роботи союзників під час бойових дій, вона забезпечує оперативний обмін інформацією.

Для сумісності з НАТО достатньо використовувати затверджені в НАТО протоколи обміну інформацією.

Але з невідомих причин «ДЗВІН» написали з використанням експериментального протоколу, не ратифікованого як стандарт НАТО.

Відповідно до техзавдання, софт мав забезпечувати інформаційну взаємодію з НАТО відповідно до MIP (JC3IEDM).

Актуальні стандарти НАТО щорічно публікують в документі NISP (NATO Interoperability Standards and Profiles). В актуальному переліку стандартів дійсно вказаний JC3IEDM (див. документ нижче). У «ДЗВОНі» натомість була використана специфікація ADEM (Alternative Development and Exchange Method), один із пробних варіантів, який не був затверджений як стандарт НАТО.

З 2016 року і понині, за всі роки роботи над проектом «ДЗВІН», ADEM в жодному NISP не згадується.

(Док)

2020 NISP (1)

2. Відсутність у «ДЗВОНІ» відкритих програмних інтерфейсів за міжнародними стандартами ускладнює подальшу інтеграцію системи з іншим софтом в Єдиній системі управління ЗСУ чи будь-яким іншим продуктом в майбутньому, якщо вони написані за міжнародними стандартами. Це створює ризик подальших додаткових витрат на постійне доопрацювання системи кодами-перехідниками на кожен новий софт.

3. Робота з цифровими картами реалізована так, що ефективної роботи під час бойових дій “ДЗВІН” забезпечити не зможе. Карта є одним з найважливіших інструментів для військових, вона має забезпечувати ситуаційну обізнаність, тобто розуміння актуальної поточної ситуації на полі бою, а відтак інформація на ній має оновлюватися оперативно. Натомість виявилося, що в основі «ДЗВОНУ» лежить система документообігу, відтак і робота з картами відбувається – як робота з документами. За висновками аудиторів, така система спрощує роботу з документами, тому може бути ефективною для планування чи підготовки – але під час активних бойових дій забезпечити ситуаційної обізнаності армії не зможе.

4. Грифи таємності в системі присвоюються не окремим документам/даним, а цілим пунктам управління, що унеможливлює оперативний і автоматичний обміну даними. Зі штабу з рівнем «ДСК» до вищого штабу з рівнем «таємно»/ «цілком таємно» (тобто нагору) інформація автоматично ще передається, а навпаки (вниз) – уже ні, тільки мануально. Для цього в штабі стоїть три різні сервери, по одному на кожен рівень доступу, і окрема людина, т.з. «адміністратор безпеки», має на флешці перенести дані з одного на інший і тільки так вони потраплять до «нижчого» штабу. В умовах активних бойових дій темпи передачі інформації і прийняття рішень – по суті залежать від того,

як швидко перетикати флешки. Нагадаємо, «ДЗВІН» мав бути автоматизованою системою управління.

5. Частина софту в складі «ДЗВОНУ» – це придбане «Еверестом» ліцензійне програмне забезпечення сторонніх виробників. В цілому використання в нових розробках готових базових рішень – це нормальна практика, однак в ході аудиту виявилося, що одна з закуплених програм, пакет ліцензій котрої ліг в кошторис 15 млн грн, по фіналу не використовується. Ще одна не проходила спецперевірку на предмет захисту інформації – при тому, що ця програма відповідає за передачу даних між пунктами управління. Крім того, невирішеним лишається питання з подальшим використанням стороннього ліцензійного софту – адже якщо систему таки захочуть запровадити в армії, то за кожну наступну ліцензію на кожен наступний комп'ютер знову доведеться платити.

6. Важливо, що аудитом встановлено конкретний перелік осіб, які приймали рішення по проекту і підписували відповідні документи. Офіційно замовником виступало МОУ, воно ж платило гроші по контракту. Однак від початку керували проектом чиновники Генштабу. Підписав контракт з компанією без досвіду розробки таких систем – генерал Володимир Рапко, тодішній начальник військ зв'язку ГШ ЗСУ. Ідея потроїти кількість комплектів і роздути кошторис на зайві 255 млн грн походить із доповіді, яку підготували в Управлінні розвитку автоматизації (тоді під командуванням полковника Віктора Артиховича), доповів її в Генштабі замначальника ГШ ЗСУ генерал Радіон Тимошенко, а погодив – тодішній начальник ГШ ЗСУ Віктор Муженко. Також підписи Рапка й Артиховича стоять під Актами прийому робіт по всіх етапах

За змістом поставлених Вами питань повідомляємо наступне.

1.ТОВ «ЕВЕРЕСТ ЛІМІТЕД» є одним із лідерів ринку України з побудови складних ІТ систем і програмно-апаратних комплексів для різних секторів економіки . Підприємство пройшло всі процедури конкурсного відбору (Мінекономіки, конкурентні перемовини), перевірку спроможностей (Військове представництво Міністерства оборони), і згідно вимог законодавства було укладено державний контракт у повній відповідності до Постанови Кабінету Міністрів України від 27.04.2011 р. 464.

2. Ваша інформація щодо Акту не відповідає дійсності. Недоліків виконання робіт в Акті не відображено. Інша інформація, яка базується не на дійсному змісті акту, а на кількох окремих непрофесійних думках

заангажованих учасників приймання робіт, які не досліджували систему повністю – не відповідає дійсності та не відображає дійсного стану справ.

Комісія , яку призначив Головнокомандувач ЗСУ, позитивно і в цілому прийняла роботи відповідного етапу. Дані обставини відображено в підписаному комісією Акті, який є в наявності у Замовника робіт.

Як зазначалось, в Акті за змістом взагалі не зазначено недоліків, а переважна більшість наявних побажань і пропозицій стосуються подальшого обліку і модернізації результатів виконання Роботи.

Згідно адміністративної процедури цей Акт повинен був бути погодженим уповноваженим представником Замовника - керівником управління автоматизації , який мав належно його затвердити в разі позитивного висновку комісії, на підставі вимог ДСТУ і повноважень за довіреністю від міністра оборони України.

Але означений керівник належним чином не виконав встановлених вимог законодавства та безпосередньо свої посадові обов'язки.

розробки «ДЗВОНУ» (проект виконували, здавали й приймали поетапно). На всіх окрім останнього, оскільки останній – зірвався.

Паралельно до аудиту в жовтні 2020 року підійшли строки здачі проекту в цілому. До Комісії з прийому етапу вперше увійшли кілька програмістів зі спеціалізованої айтішної спецчастини ЗСУ (Центр впровадження та супроводження автоматизованих систем оперативного (бойового) управління Збройних Сил, створений на основі волонтерського проекту «Аеророзвідка»). Виявивши цілу низку проблем і недоліків, вони відмовилися підписувати загальний протокол і склали окремі думки. Через це процес прийому зірвався і питання стало на гальма на цілих півроку. «Еверест» уже подав до суду з вимогою прийняти роботу.

У Генштабі запит журналістів про коментар проігнорували. У Міноборони зазначили, що передали матеріали аудиту в ДБР і не можуть прийняти рішення по «Дзвону», доки не завершиться слідство (за даними Bihus.Info наразі в Бюро щонайменше два кримінальні провадження по «Дзвону»). Що ж до «Евересту», то директор фірми Володимир Пастухов то призначав журналістам зустріч, то скасовував, зрештою компанія прислала письмову відповідь, загальний зміст якої зводиться до того, що інформація про недоліки системи не відповідає дійсності. Поговорити про «Дзвін» детальніше Пастухов відмовився.

(Док)

Еверест Відповідь

***

НАБУ розслідує розкрадання на військовій системі за 600 мільйонів, яку Міноборони готує для передачі в ЗСУ

22.11.2022 // 133 Переглядів

НАЦІОНАЛЬНЕ АНТИКОРУПЦІЙНЕ БЮРО УКРАЇНИ

вул. Василя Сурікова, 3, м. Київ, 03035, тел./факс (044) 2463148, контактний (044) 246 31 11
http://www.nabu.gov.ua/ e-mail: [illegible]

[illegible] № [illegible] від [illegible]

Народному депутату України
Ярославу ЮРЧИШИНУ
вул. Грушевського, 5, м. Київ, 01008

Шановний Ярославе Романовичу!

Національним антикорупційним бюро України (далі – Національне бюро) розглянуто Ваше депутатське звернення від 10.11.2022 № 1085 (215д9/15-2022/192557) щодо передачі до Національного бюро для подальшого досудового розслідування матеріалів кримінального провадження № 42020000000002091 від 02.11.2020 за фактом розкрадання майна в особливо великих розмірах та інших кримінальних правопорушень, вчинених під час виконання ДКР «Дзвін-АС», тобто за ознаками кримінальних правопорушень, передбачених ч.ч. 4, 5 ст. 191, ч. 3 ст. 425, ч. 4 ст. 426-1 КК України.

Інформуємо, що відповідно до постанови заступника Генерального прокурора – керівника Спеціалізованої антикорупційної прокуратури від 03.11.2022 за Національним бюро визначено підслідність у кримінальному провадженні № 42020100000000123 від 07.04.2020 за ознаками кримінальних правопорушень, передбачених ч.ч. 4, 5 ст. 191, ч. 3 ст. 425, ч. 4 ст. 426-1, ч. 2 ст. 364-1 КК України.

Матеріали досудового розслідування у кримінальному провадженні № 42020000000002091 від 02.11.2020 попередньо об'єднані з матеріалами досудового розслідування у кримінальному провадженні № 42020100000000123 від 07.04.2020.

При цьому об'єднаному кримінальному провадженню присвоєно номер раніше розпочатого провадження – 42020100000000123.

З огляду на викладене повідомляємо, що наразі досудове розслідування у кримінальному провадженні № 42020000000002091 від 02.11.2020 вже здійснюється детективами Національного бюро.

З повагою

Тимчасово виконуючий
повноваження Директора **Гізо УГЛАВА**

Вадим Бєлий (044) 2463108

Вих № 12-208622774 від [illegible]

Детективи Національного антикорупційного бюро України розслідують кримінальне провадження щодо розкрадання в особливо великих розмірах,

вчинене військовими та посадовими особами під час виконання дослідно-конструкторських робіт «Дзвін-АС».

Про це повідомив Ярослав Юрчишин, народний депутат фракції Голос та перший заступник голови парламентського комітету ВР з антикорупційної політики, з посиланням на відповідь на свій запит від НАБУ.

Як пояснив Юрчишин, НАБУ розслідує «цілий «букет» статей кримінального кодексу, вчинених під час виконання ДКР «Дзвін-АС»: розтрату в особливо великих розмірах, недбале ставлення до військової служби, перевищення владних повноважень, в тому числі – військовими особами.

Зокрема, йдеться про оборудки із системою автоматизованого управління військом, які викрили розслідувачі програмі Бігус.Інфо. За інформацією журналістського розслідування, на цю систему в Міноборони витратили 4 роки і 600 млн грн.

«Йдеться про дослідно-конструкторську роботу ДЗВІН-АС. Її суть полягала у створенні автоматизованої системи центру оперативного керівництва Збройними силами України. Журналісти з'ясували, що в системі зразка 2020 року було стільки вад і проблем, що її впровадження в армії на той час було визнано недоцільним і неможливим. Однак це не завадило Міноборони і далі розробляти сумнозвісний "Дзвін" і продовжувати витрачати на систему кошти з бюджету. А нещодавно міністр оборони взагалі прозвітував Парламенту "про завершення циклу державних випробувань автоматизованої системи управління стратегічного рівня "ДКР "Дзвін" та "підготовку системи для постановки на постачання», — повідомив Юрчишин.

Заступник голови антикорупційного комітету наголосив, що розгортання в армії системи, яка фігурує в розслідуванні НАБУ, «у найбільш відповідальний момент війни» може призвести до «фатальних наслідків».

Також Юрчишин повідомив, що фракція Голос запросила міністра оборони України на своє засідання для з'ясування всіх обставин розробки даної системи.

«Сподіваюся, ми про це дізнаємося від міністра Рєзнікова раніше, ніж з підозр НАБУ розробникам "Дзвону" та їх лобістам в армії», — підсумував нардеп.

Торік «Наші гроші з Денисом Бігусом» повідомили, що Генштаб і Міноборони за чотири роки не запустили систему он-лайн керування військом, на яку витратили 580 млн грн.

Договір із «Еверест Лімітед» Юрія Чубатюка уклали ще в 2016 році. Тоді він передбачав створення Єдиної автоматизованої системи управління ЗСУ за 218

млн грн. Спочатку передбачалось, що фірма лише створить дослідно-конструкторську документацію на систему «Дельта», яку на той час уже почали впроваджувати колишні волонтери на службі армії. Але потім Генштаб вирішив, що фірма напише свою систему і виконає дослідно-конструкторську роботу «Дзвін-АС». За чотири роки кошторис суттєво зріс.

Журналісти проаналізували звіт за результатами аудиту цього проекту. Він показав, що його впровадження в армії може бути недоцільним і неможливим. Головною проблемою було те, що система «Дзвін» несумісна з аналогічними системами країн-членів НАТО. Відсутність у «Дзвоні» відкритих програмних інтерфейсів за міжнародними стандартами ускладнює подальшу інтеграцію системи з іншим софтом в Єдиній системі управління ЗСУ. Крім того, робота з цифровими картами реалізована так, що ефективної роботи під час бойових дій «Дзвін» забезпечити не зможе. Грифи таємності в системі присвоюються не окремим документам/даним, а цілим пунктам управління, що унеможливлює оперативний і автоматичний обміну даними. Частина софту в складі «Дзвону» – це придбане «Еверестом» ліцензійне програмне забезпечення сторонніх виробників.

Згідно судового реєстру, СБУ вважала «Айкюжн ІТ» та «Інтекресі Бейз» пов’язаними з «Юкрейніан Електронікс» та «Еверест Лімітед». Остання фірма мала розробити Єдину автоматизовану систему управління ЗСУ «Дзвін-АС» на базі софту «Інтекресі Бейз».

Після виходу програми «Еверест Лімітед» переоформили на «ЮЕй Дефенс» на той час Дмитра Люліна, а потім – на «Інформаційна безпека-Новітні рішення» Юрія Пастухова.

***

Ніколов

Я займався цією історією, і читав деякі документи про цей розпил. Ось кілька прикладів, як на мене, очевидної корупції.

На розробку «Сервісу «Шлюз» (це лише один з елементів «Дзвону») за офіційним кошторисом було витрачено 25 тисяч людино-годин на написання приблизно 4 тисяч рядків нескладного коду. Тобто виходить, що згідно кошторису програмісти витрачали близько 6(!) годин на рядок коду, хоча деякі рядки були настількі прості, що складались взагалі з одного символу.

Експерти підрахували, що насправді на написання цього софту достатньо було 50 людино-годин, а не 25 тисяч. Тобто роботи завищені у п’ятсот разів. Для розуміння масштабу – загальна вартість розробки всього софту «Дзвону» становила 264 мільйони гривень. Тобто всередині цієї суми лежить невідомо у скільки разів менша собівартість робіт, а решта – маржа.

Очевидно, що умови співпраці між Замовником і Підрядником були настільки плідні, що деякі військові з боку Замовника звільнились зі служби і пішли працювати в підрядну фірму «Еверест», на яку і злили всі 600 мільйонів.

Наприклад, так зробив полковник Дідовець. Він у 2020 році на посаді керівника відділу в Управлінні розвитку автоматизації (УРА) очолював комісію по прийомці робіт по другому етапу «Дзвону». Цей етап був прийнятий з завищеними кошторисами «Евересту», і після цього Дідовець пішов працювати в «Еверест» старшим інженером-конструктором на приємну приватну зарплату. Так само зробив і його начальник з УРА Поручник – він пішов у «Еверест» керівником конструкторської групи.

Як на мене, це очевидний конфлікт інтересів та має ознаки порушення закону «Про запобігання корупції».

***

№ 1.046

Чому реформу містобудування тягнуть “Слуга народу” та ОПЗЖ без оприлюднення тексту?

2022-11-28

Ірина *Федорів*

для "LB.ua"

28 листопада 2022 парламентський Комітет з питань державної влади та містобудування підтримав реформу містобудування.

За неї можуть проголосувати на найближчій сесії. Ключовим автором законопроєкту виступає голова партії “Слуга народу” ***Олена Шуляк***.

Тільки от документ, який впливатиме і на захист зелених зон, і на збереження історичної спадщини, секретний. Його не можна побачити на сайті Верховної Ради.

Натомість там в листопаді оприлюднили версію… 2021 року.

І тут може бути умисел.

Саме тому до належного оприлюднення тексту Рух ЧЕСНО звертався до нардепів із проханням не голосувати і не підтримувати реформу наосліп. Фінальний текст має бути на сайті до голосування. Кожен повинен мати можливість його вивчити, і сторони мають його публічно обговорювати.

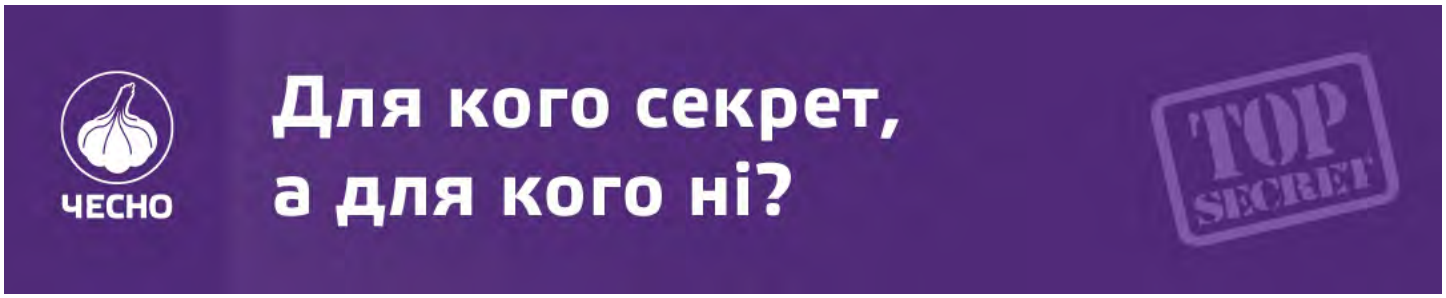
Замість того, щоб вивчити законопроєкт, “слуги народу” із представниками проросійської партії ОПЗЖ провели питання через комітет. Сказати “за” легше, ніж вивчити близько 2 000 сторінок. Але яка якість цього “за”?

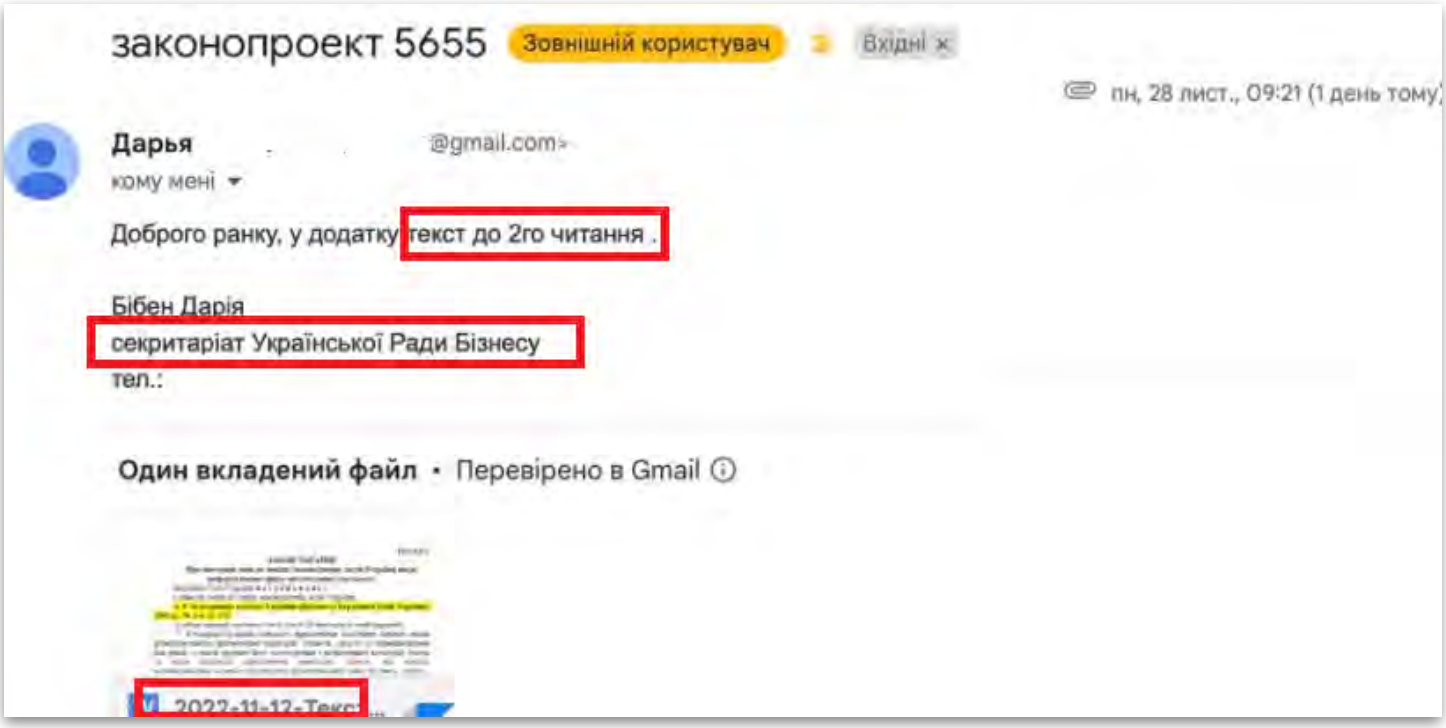
Якщо для суспільства і народних депутатів реформа напрацьовувалася в секретному режимі, то кілька організацій вже встигли публічно висловити законопроєкту № 5655 свою підтримку — і в більшості випадків ще до

засідання комітету. Це забудовники і страховики. Частина цих організацій маловідома, але їхні позиції поширюють на сайті “Слуги народу”.

Питання, як так сталося, що ці організації отримали текст законопроєкту до того, як його вивчили нардепи, і перш ніж він був оприлюднений, риторичне.

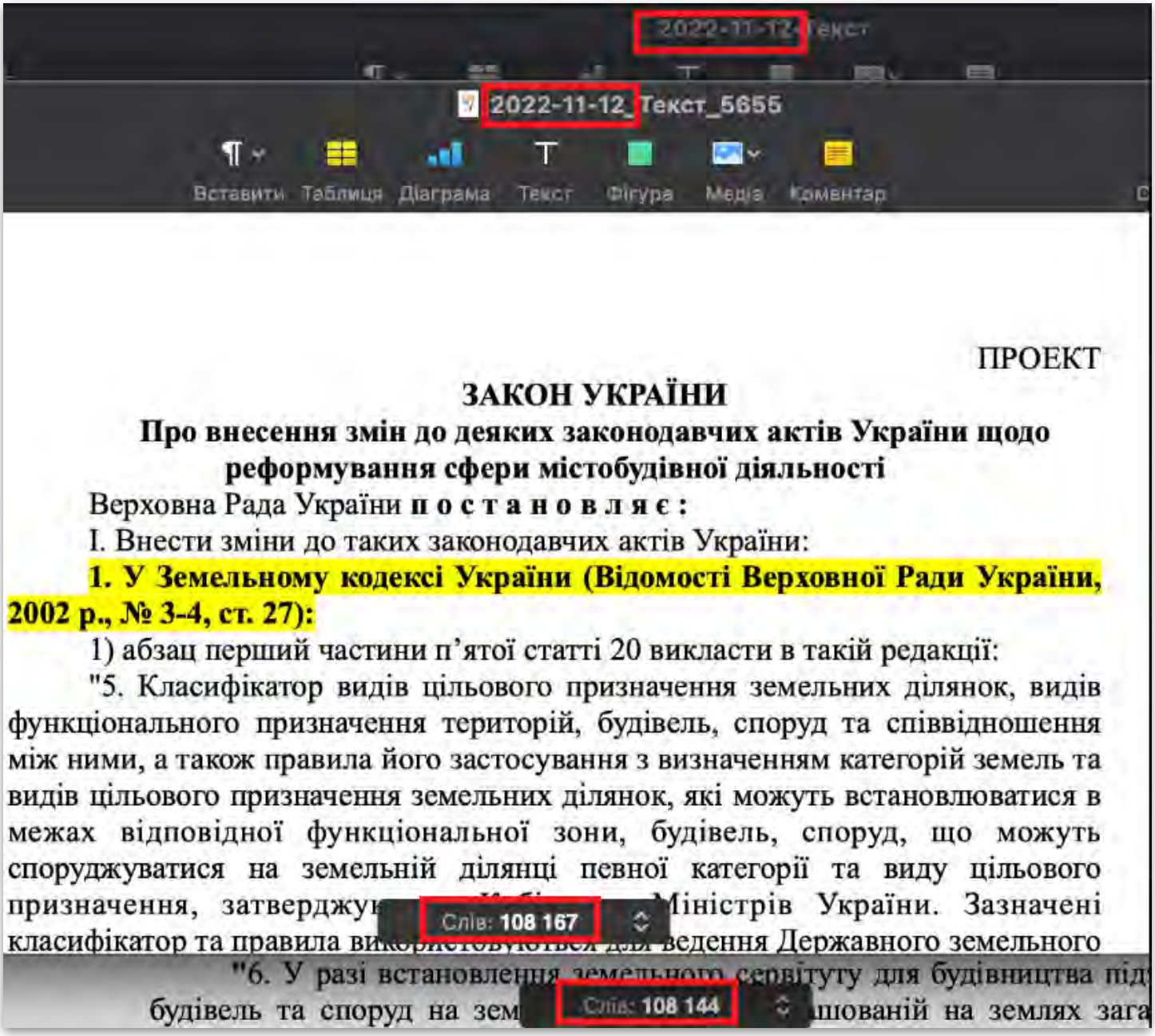
Рух ЧЕСНО направив листи організаціям, позиції яких поширені **на сайті** партії “Слуга народу”. Станом на 29 листопада відповіла лише Українська Рада Бізнесу. “СекрИтаріат” цієї експертної установи надіслав нашій організації документ від 12 листопада 2022 року і зазначив “текст до 2го читання”.

Цей текст громадяни не можуть побачити на сайті парламенту.

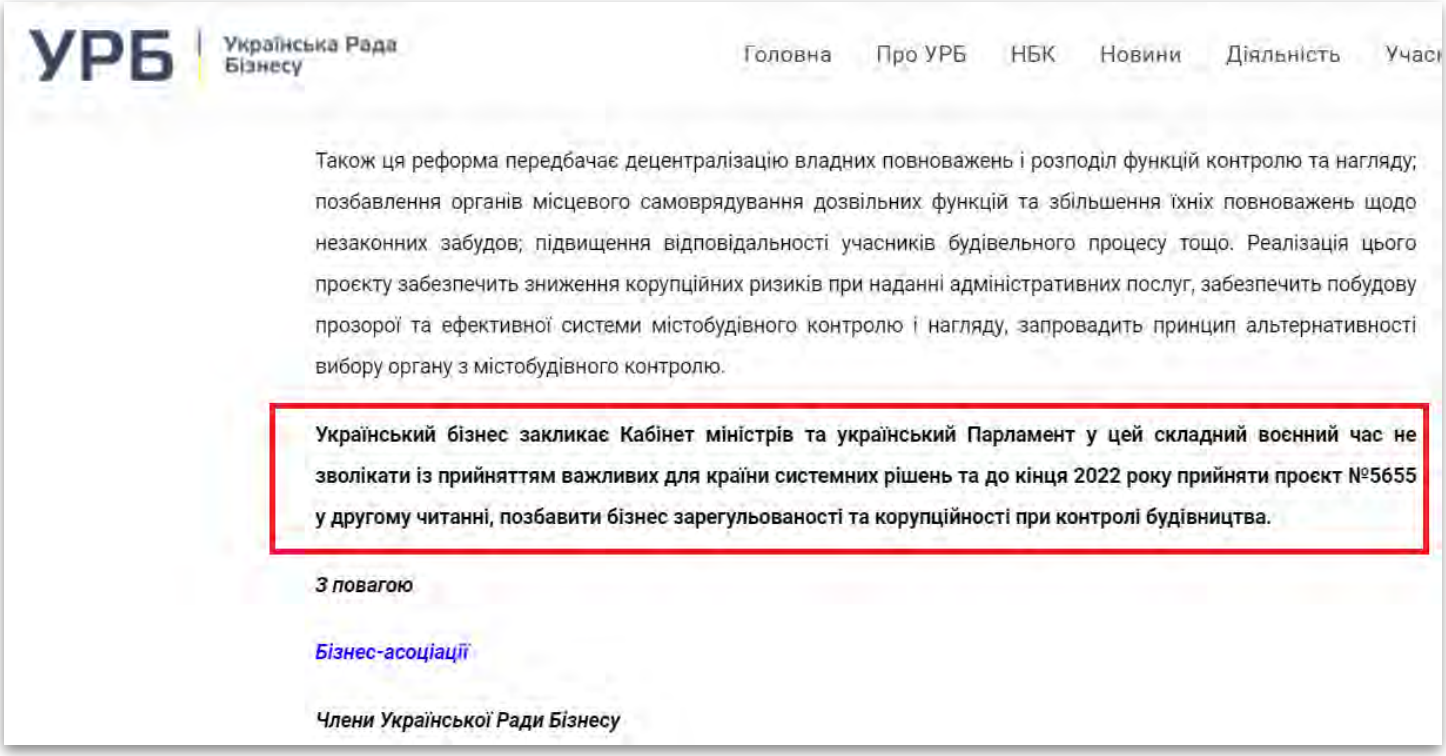
Рух ЧЕСНО також отримував документ із такою назвою, від того самого числа, і він не має статусу офіційного. Це радше “партизанщина”, коли ти за відсутності проєкту намагаєшся отримати хоч щось, щоб орієнтуватися в ситуації. Але ці два документи тепер цікаво порівняти. Дослівно за короткий час ми це зробити не можемо. Та й в цьому немає необхідності.

Ми просто співставили кількість слів у документі від УРБ та в тому, який має ЧЕСНО. У нашій версії на 23 слова більше, ніж у документі, який ми отримали від УРБ. Чи треба комусь пояснювати, що в законі можуть змінити 23 слова? Іноді навіть одне слово може вести до порушення Конституції.

Але мова не про те. Чи може процес із неофіційним надсиланням різних файлів вважатися реальним законотворенням і обговоренням? Ні.

А якщо це неофіційна редакція, якої немає на сайті, то як УКБ може закликати Кабмін голосувати за законопроєкт, порівняльну таблицю до якого члени комітету отримали напередодні засідання?

УРБ | Українська Рада Бізнесу

Головна Про УРБ НБК Новини Діяльність Учас

Також ця реформа передбачає децентралізацію владних повноважень і розподіл функцій контролю та нагляду; позбавлення органів місцевого самоврядування дозвільних функцій та збільшення їхніх повноважень щодо незаконних забудов; підвищення відповідальності учасників будівельного процесу тощо. Реалізація цього проєкту забезпечить зниження корупційних ризиків при наданні адміністративних послуг, забезпечить побудову прозорої та ефективної системи містобудівного контролю і нагляду, запровадить принцип альтернативності вибору органу з містобудівного контролю.

Український бізнес закликає Кабінет міністрів та український Парламент у цей складний воєнний час не зволікати із прийняттям важливих для країни системних рішень та до кінця 2022 року прийняти проєкт №5655 у другому читанні, позбавити бізнес зарегульованості та корупційності при контролі будівництва.

З повагою

Бізнес-асоціації

Члени Української Ради Бізнесу

Звідки УРБ отримала цей файл, нам не відповіли.

Не менш дивно виглядає і той факт, що жодна з організацій, яка висловила підтримку**, не вимагає повного оприлюднення тексту.** Значить, ці організації не зацікавлені в тому, щоб розуміти, які правки були внесені. Вони ж можуть у фіналі докорінно змінити законопроєкт. А чому їх це не цікавить?

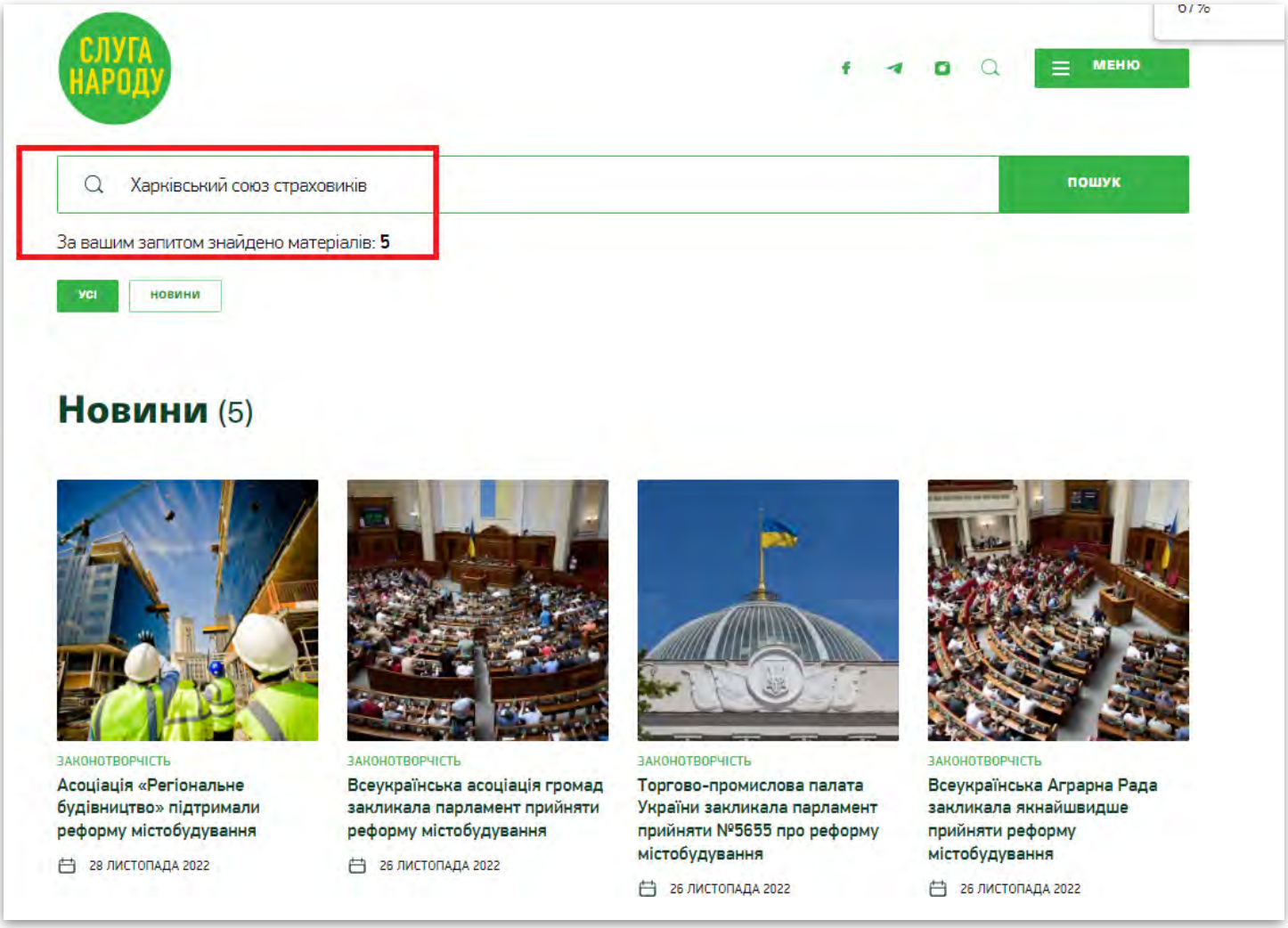
Відповідь дуже проста.

Просто **низку організацій використали для комунікаційної кампанії на підтримку законопроєкту, щоб у такий спосіб підмінити його реальне обговорення в суспільстві**.

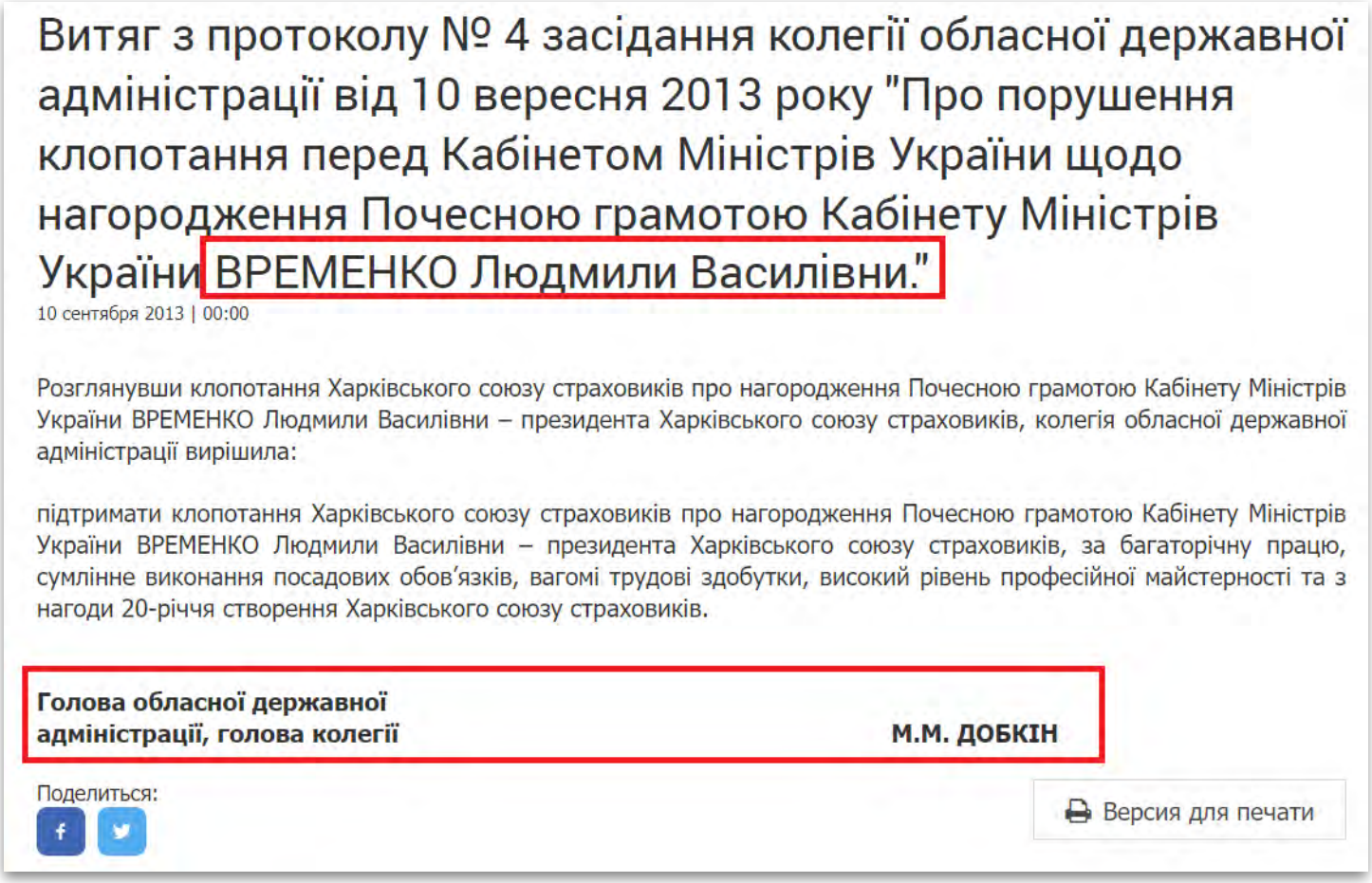
> Хто буде перевіряти, що це за організації і яка в них експертиза? Очільниками цих організацій, які підтримують секретний законопроєкт, можуть бути доволі відомі у вузьких колах люди.

Так, лист від “Регионального строительства” підписав Олександр Харченко. Це харківська організація, і Харченко — фігурант антикорупційних розслідувань Реєстру Руху ЧЕСНО. Він разом із Михайлом Добкіним проводив дерибан землі. Прокуратура оцінила збитки у понад 227 мільйонів. Але “Слуга народу” чомусь не пише на своєму сайті про політичний і корупційний шлейф, а наводить список організацій, які підтримують законопроєкт № 5655.

У ще однієї організації навіть не виявилося власного сайту. Але навіщо їй якийсь сайт, якщо до її послуг сайт партії центральної влади?

Очолює цю організацію Людмила Временко, яка раніше балотувалася до Харківської міськради від партії “Наш край”. І, як не дивно, Временко, якщо гуглити прізвище, пов’язана з тим же Добкіним.

Витяг з протоколу № 4 засідання колегії обласної державної адміністрації від 10 вересня 2013 року "Про порушення клопотання перед Кабінетом Міністрів України щодо нагородження Почесною грамотою Кабінету Міністрів України ВРЕМЕНКО Людмили Василівни."

10 сентября 2013 | 00:00

Розглянувши клопотання Харківського союзу страховиків про нагородження Почесною грамотою Кабінету Міністрів України ВРЕМЕНКО Людмили Василівни – президента Харківського союзу страховиків, колегія обласної державної адміністрації вирішила:

підтримати клопотання Харківського союзу страховиків про нагородження Почесною грамотою Кабінету Міністрів України ВРЕМЕНКО Людмили Василівни – президента Харківського союзу страховиків, за багаторічну працю, сумлінне виконання посадових обов'язків, вагомі трудові здобутки, високий рівень професійної майстерності та з нагоди 20-річчя створення Харківського союзу страховиків.

Голова обласної державної адміністрації, голова колегії **М.М. ДОБКІН**

Поделиться:

Версия для печати

Добкін за часів прем'єрства держзрадника Миколи Азарова підтримував її кандидатуру, аби Кабмін нагородив її почесною грамотою. Це було перед Революцією Гідності. Цікаво, яка організація висунула Временко на отримання цієї нагороди? "Розглянувши клопотання Харківського союзу страховиків…" — тобто цю організацію керівниця використовувала, щоб нагороджувати саму себе. Це типовий "совок". Тепер постає питання: це у нас такі головні експерти з питань реформи містобудування? І вони дійсно варті згадок на сайті "Слуги народу"?

Зважте, що критичні позиції інших організацій чи заклик Руху ЧЕСНО утриматись від голосування за проєкт до його оприлюднення сайт "Слуги народу" не поширює. А це свідчить про ще один факт. Не лише організації, а й сайт партії центральної влади став інструментом в руках формування медіаполя під цей законопроєкт. І за відсутності тексту на сайті парламенту хтось це інформаційне поле дуже серйозно формує і деформує.

Після голосування у профільному комітеті текст законопроєкту має пройти погоджувальну раду. Фракції мають висловити свою позицію. І Рух ЧЕСНО сподівається на те, що ця позиція буде єдино правильною. Парламент — це представницький орган, який приймає закони, що діють на території всієї країни.

Тексти законопроєктів перед прийняттям мають оприлюднюватись і проходити РЕАЛЬНЕ обговорення. Коли ми говоримо про те, в який спосіб приймається № 5655, йдеться не лише про конкретний законопроєкт. Це значно більше. Мова про довіру до парламенту як інституції, яка повинна мати легітимність в очах народу.

Позиція Руху ЧЕСНО категорична: без оприлюднення законопроєкту і надання розумних строків на обговорення цей документ не можна підтримувати. Закони приймаються для всієї країни. Якщо питання піде в зал без оприлюднення й аналізу фінального тексту, голосування буде маркерним. Це означає, що кожному народному депутату ми додамо у профіль на “Політхабі” цю інформацію. А перед виборами громадяни будуть розуміти, чиї інтереси представляли політики — їхні чи якихось там харківських фігурантів антикорупційних розслідувань і думку експертів із “секрИтаріатів”.

***

№ 1.047

Історія із скандальним рішенням ОАСК, що скасував статус пам'ятки будівлі "*Квітів України*", просто ідеально підходить для демонстрації "на пальцях", чому перспективи позитивних змін в країні навіть після перемоги досить ефемерні

Могильний **2022-12-06**

Але якщо ви думаєте, що я почну писати про необхідність реформування судів, ви глибоко помиляєтесь - це і так всім зрозуміло, щоб витрачати час на повторення.

Почну з питання до Центр Протидії Корупції, який вже чудово розписав цю історію, як чергову нахабну витівку ОАСК.

А якби ОАСК ліквідували, провели ідеальну реформу судів, то що би змінилося в даній ситуації?

По суті - НІ-ЧО-ГО.

Єдина відмінність

> - чесний суд би не тягнув понад рік, порушуючи строки розгляду в порядку спрощеного провадження, а задовільнив позов забудовника ще до початку повномасштабного вторгнення росії.

Шукати не там, де загубили, а там, де "світить ліхтар", стало такою собі національною традицією...

Десятки статей у ЗМІ та дописів у ФБ, публічна заява Мінкультури про подачу апеляції, але все за принципом ***"призначити ОАСК цапом-відбувайло".***

Ніхто не хоче шукати справжні причини, бо так легко повісити все на корумпований ОАСК...

Окружний адміністративний суд Києва **задовольнив** позов забудовника, скасувавши **статус** пам'ятки для будівлі «Квіти України» на вулиці Січових Стрільців, 49.

Таким чином, на забудовника більше не діє припис Міністерства культури про заборону будівельних робіт.

В обґрунтуванні суд називає «Квіти України» «черговим напівзваленим об'єктом радянських часів у стані, який естетичної краси та цінності історичному обличчю Києва не додає».

Також у рішенні судді Н.В. Клочкової міститься такий аргумент:

*«Непослідовним стає підхід суб'єктів владних повноважень, які з одного боку максимально "вичищають" все радянське на території столиці та держави, зносять пам'ятники, змінюють назви вулиць, але коли питання стало щодо приватного інвестора та будівлі радянських часів, яка згідно наукових звітів, наявних у справі, історичної цінності не несе, — невідкладно органи влади стали на захист цієї будівлі, щоб нібито зберегти її історичну радянську цінність, замість приведення її у відповідний стан шляхом **реконструкції**, яка відповідає європейським зразкам та аналогам».*

Стан будівлі внаслідок початку демонтажу. Фото: facebook.com/Save.Kvity.Ukrainy

Ось тільки до чого призведе цей "легкий шлях"?

Місцями аргументація судді Клочкової - крінж, але **саме задоволення позову - законне**. **Звинувачувати ОАСК в корупції з цим рішенням - дискредитувати самих себе.**

Продовжувати далі в апеляції захищати **незаконні рішення КМДА та Мінкультури** - це остаточно ВТРАТИТИ будівлю, бо після рішення ***апеляції*** її швидко **знесуть**.

При цьому, захисники будівлі ще і захищають

> **— чи то безруких, чи то корумпованих чиновників КМДА та Мінкультури, що своїми діями і поховали присвоєння захисного статусу "Квітам України".**

Якщо під тиском громадськості апеляцій ***адмінсуд***, а потім і ***Верховний Суд***, **визнають законним НЕзаконні рішення про надання статусу пам'ятки**, то

> — треба буде хвалити суддів, що винесли завідомо неправомірні рішення, тим самим захищаючи суддів-порушників присяги?

Давайте пройдемось по пунктах, що вирішив скасувати ОАСК

1) Припис Мінкультури від 13 липня 2021 року про припинення проведення будівельних робіт на території історичного ареалу.

> А коли Мінкультури затвердило межі історичного ареалу в Києві? Наказ № 599 від 2 серпня 2021 року "Про затвердження меж та режимів використання території історичних ареалів м. Києва".
>
> Як суд може визнати законним припис Мінкультури, якщо саме Мінкультури власним наказом затвердило межі історичного ареалу лише ПІСЛЯ припису?
>
> ВИСНОВОК: треба не в суді за припис бодатися, а підготувати Мінкультури для видачі нового припису.

2) Наказ Департаменту охорони культурної спадщини № 46 від 29 липня 2021 року про занесення будівлі в Перелік об'єктів культурної спадщини м. Києва, як щойно виявлений об'єкт культурної спадщини місцевого рівня.

> Ось тільки згідно Порядку обліку об'єктів культурної спадщини (п. 4 Розділу II) в редакції наказу Мінкультури № 501 від 27.06.2019:

"Рішення про занесення об’єкта культурної спадщини до Переліку приймається у формі розпорядження голови місцевої державної адміністрації або акта Ради міністрів Автономної Республіки Крим".

В КМДА банально порушують встановлений законодавством порядок обліку - Віталій Кличко жодного разу не видавав необхідні накази, статус щойно виявлений постійно присвоюється наказом Департаменту і потім раз за разом ці накази визнаються незаконними в суді.

ВИСНОВОК: треба не в суді бодатися, а дати чарівного пенделя Кличку, щоб він почав виконувати свої обов'язки, а не обслуговував забудовників наданням захисного статусу із порушенням законодавства.

3) Наказ Міністерства культури та інформаційної політики № 625 від 06 серпня 2021 року про надання статусу пам'ятки місцевого значення.

Там просто вал спірних моментів. Вибачте, але якщо в Мінкультури не змогли навіть протокол засідання експертної ради оформити без грубих та очевидних помилок, то про що взагалі мова?

ВИСНОВОК: треба не в суді бодатися, а якісно підготувати документацію на пам'ятку і простежити, щоб Мінкультури не налажало.

Тут важливо пам'ятати, що згідно Порядку обліку (п. 10 Розділу ІІ), Уповноважений орган зобов’язаний забезпечити складання облікової документації на щойно виявлений об’єкт культурної спадщини у строк, що не перевищує ТРЬОХ РОКІВ з дати занесення об’єкта культурної спадщини до Переліку. Тобто, після виконання п. 2, буде ТРИ РОКИ для якісного вирішення питання зі статусом пам'ятки, а будівля буде захищена статусом щойно виявленого об'єкта культурної спадщини.

Щоб у нас в країні щось змінилося, треба шукати не легкі шляхи, а причини проблем, щоб потім ці проблеми вирішувати.

Вибачте, але **якщо громадськість буде діяти, як зараз з "Квітами України", то єдина перспектива - це не зміни на краще, а "перестановка ліжок в борделі" ((**

***

№ 1.048

Вчорашній звіт Тома Купера доволі об’ємний: ідеться про атаку дронів на російські аеродроми, черговий авіаудар по українській інфраструктурі, коли нашій ППО вдалося збити значну кількість ракет, чергові покинуті одиниці російської техніки та безглузді «шапкозакидальні» атаки росіян. Приємний

тролінг російської ППО, що готувалася протистояти авіації НАТО, але була майже безсила проти перероблених безпілотників ще радянського зразка.

Оригінал тут: https://medium.com/@x_TomCooper_x/ukraine-war-6-december-2022-28b793d457ad

За спільний переклад дякую Микола Ковальчук, Anton Shygimaga, Antonina Yashchuk

Редакція: Ростислав Семків

ТОМ КУПЕР

ВІЙНА В УКРАЇНІ, 6 ГРУДНЯ 2022

Всіх вітаю [Опубліковано 6.12 о 12.00 за Києвом].

ОНОВЛЕННЯ

На початку ставлю два оновлення: російський Су-34, про збиття якого повідомляли 4 грудня, виявився Су-24М (RF-93798): https://mobile.twitter.com/666_mancer/status/1599660166433034241. І збили його з переносного ЗРК військовослужбовці прикордонних сил України. Цей літак був одним із задіяних у бомбардуваннях українських позицій під Спірним вакуумними бомбами ODAB-500P (ось як вони діють, хоча саме відео взагалі-то з Сирії) https://twitter.com/51st__State/status/1596922630627790849. Екіпаж літака загинув.

Ретроспективно, це – як видається – цікаве «нововведення». Можливо, російські ВКС тепер не лише застосовують тактику «насипай і тікай» літаками Су-25, але й перейшли до «прямих атак» на ветхих Су-24. Чи так роблять із метою вберегти свої нові Су-34, чи щоб оновити їхній парк – незрозуміло.

4 грудня 2022 року було також плідним днем для української 138-мої бригади ППО: один із її «Буків» збив гелікоптер Ка-52 https://t.me/Tsaplienko/21962; росіяни підтвердили загибель екіпажу.

Дехто розмірковує, що за ракету там застосували і як трапилося, що «ракета вдарила згори»? Те що «ракета вдарила згори», не є новиною вже більш як 40 років: в радянських системах ППО така функція доступна ще з 70-х років, коли пізня модель С-75 (SA-2 Guideline в західній класифікації) була модифікована вражати цілі на низькій висоті. Це називають функцією «горішньої атаки». Іншими словами: для ППО така можливість – це вже давно «стандартна процедура».

1. АВІАЦІЙНА / РАКЕТНА ВІЙНА

У ніч із 4 на 5 грудня кілька українських безпілотників – вочевидь, модифіковані й оновлені туполевські дрони Ту-141 (https://t.me/sashakots/37484) та/або Ту-143 – нанесли удар по двох (цитую російські сомережі) «мирних та беззахисних» аеродромах російської стратегічної авіації. Занотуйте собі: авіабаза «енгельс» в околицях саратова (700 км. від кордону з Україною), «дягілево» (в рязанській обл., за 450 км. від України) – власне, місця базування бомардувальників Ту-22М-3, Ту-95-МС та Ту-160.

Цей удар – нанесений у часі підготовки росіянами нової хвилі ракетних атак по Україні, на які очікують вже від 28-го листопада, – застав їхні сили зненацька, проте не завдав стільки шкоди, скільки насправді міг би (https://twitter.com/RWApodcast/status/1599814585204109312): російська ППО – та сама, що боронить «мирні та беззахисні російські аеродроми» й має протистояти F-35, EF-2000, «Рафалям» та навіть крилатим ракетам – таки спромоглася збити один із українських дронів, у якого трапилася технічна проблема й він став більш видимий для радарів (https://twitter.com/UAWeapons/status/1543558484004073472). Це було в курській області, де ще один трон таки в щось потрапив і спричинив пожежу (https://twitter.com/Tendar/status/1600004656478171138).

Попри все, інші кілька дронів, таки пробилися крізь ППО й досягнули «енгельса» та «дягілево», якраз коли там переозброювали та заправляли бомбардувальники. Найкраще спрацював дрон, що вцілив за 30 метрів від Ту-22М-3, якого саме заправляли на базі в дягілево (https://twitter.com/RWApodcast/status/1599833220761399296). Від вибуху спалахнула автівка електрозабезпечення (з таких подають струм на літаки, коли вони на землі), а також були критично пошкоджені крила та хвіст літака, який – ось тут добре видно на одному з фото – вже був озброєний принаймні двома ракетами Х-22 класу «повітря – земля» (https://twitter.com/RWApodcast/status/1599834768853848064). За даними росіян, троє осіб загинуло, а п’ять чи шість були поранені. Вочевидь, ракети ще не встигли заправити, інакше пожежа набула б значно ширших масштабів…

Загальний результат: принаймні один Ту-22М-3 не полетів обстрілювати Україну – зважаючи на обставини, він навряд чи буде відремонтований до кінця війни.

[ФОТО 1]

Крім того, маємо неперевірені дані, що два Ту-95 було пошкоджено в енгельсі. Станом на зараз є фото, де один літак пошкоджено й оточено протипожежною піною.

[ФОТО 2]

Не ідеально, але й не погано…

Звичайно, «вишестоящі органи» в москві заявили, що це «провокація», а потім «помстилися» і влаштували ще один масований удар по електромережі України. Відповідно до офіційних заяв Києва, між 14:30 та 15:30 за місцевим часом було випущено:

— 38 ракет Х-101 та Х-555 із восьми Ту-95;

— 22 «Калібри» 3М54 з кораблів і підводних човнів у Чорному морі (https://twitter.com/MrFrantarelli/status/1600111893640728578);

— 3 ракети Х-22 з літаків Ту-22М-3;

— 6 ракет Х-59 і одну Х-31П з літаків Су-34 й Су-35;

— та принаймні 4 ракети С-300 (у «балістичному» режимі).

Перша хвиля дісталася України зі сходу, орієнтовно о 15:00. Українці заявили, що їхня протиповітряна оборона збила чотири ракети С-300, запущені десь біля бєлґорода в бік Харкова (по цілях у Лозовському і Вовчанському районах [з 1 січня 2021 року Вовчанська громада належить до Чугуївського району — перекл.]). Здається, наступними спрацювали комплекси ППО в Запоріжжі, — у відповідь на численні ракети, що рухалися з південного сходу. Результат невідомий. Потім одну ракету знищили в Дніпропетровській області, ще кілька виявили, коли ті наближалися до Кременчука, Вінниці й Кіровограда (загалом, Оперативне командування «Схід» заявило, що було збито 15 ракет).

Також було знищено 9 із 10 ракет, що рухалися в бік Києва з півночі, а ще десяток збили над Полтавою, з північно-східного напрямку. Схоже, одну з них розтрощила надана Німеччиною самохідна зенітка «Гепард» (https://twitter.com/UAWeapons/status/1599810159236112406).

Тим часом, три ракети помітили неподалік від Миколаєва: протиповітряна оборона відкрила вогонь, над містом чули один вибух. «Кілька» ракет наближалися до Одеси: повідомляють, що одну з них було збито.

[ФОТО 3]

Загалом, українці заявляють, що збили понад 60 ракет із орієнтовно 70 запущених росіянами. Як завжди, кілька «Калібрів» пролітали над Молдовою, і одна з українських ракет 5В55 (система С-300), випущена у відповідь, впала

неподалік від молдовського міста Бричани (дивно, як це Трамп досі не нарікає, що Україна стріляє «по союзниках»?..). Ракети, які не вдалося збити, пошкодили об'єкти інфраструктури у Вінниці, Києві, Кропивницькому, Запоріжжі, Дніпрі та Одесі (підстанція ТЕЦ-2), призвели до повних відключень електроенергії в Сумах і Миколаєві та часткових відключень у Харкові, Житомирі й Одесі, спричинили труднощі з водопостачанням у Сумах, Житомирі, Запоріжжі й Одесі. Певна річ, були значні затримки залізничних перевезень («вишестоящі органи» заявили про 17 влучань).

[ФОТО 4]

Крім того, росіяни заявили, що перехоплювачі, які супроводжували ракетний удар, збили українські борти: Су-25 у районі Юр'ївки [ні росіяни, ні автор не уточнюють, про який із населених пунктів із такою назвою йдеться — перекл.], МіГ-29 біля Звірового [село в Покровському районі Донецької області — перекл.] та ще два гвинтокрили Мі-8 у районі Мар'їнки. Знов-таки, жодними доказами ці заяви не підкріплено (хіба що дехто називає «українським» керований «ваґнерівцями» Мі-8, який українці збили ще 31 жовтня (https://twitter.com/200_zoka/status/1599806044015800321).

2. БИТВА ЗА ДОНБАС

Ситуація в південно-східній Україні «стандартна», так би мовити, тобто росіяни без кінця атакують, хоч і без особливого успіху, на території від Дворічної (на північ від Куп'янська) на північному сході до Авдіївки на півдні.

Куп'янськ... як і очікувалося, війська російської 423-го мотострілецького полку (1-шої гвардійської танкової дивізії) та 9-тий і 18-тий мотострілецькі полки (XI армійського корпусу) 3-4 грудня здійснили кілька контратак на позиції ЗСУ вздовж траси Р07. Цей випад приніс їм певний успіх — 4 грудня вони дійшли до Новоселівського. Відтоді сторони воюють всередині селища. Натомість українці атакували з Кислівки в напрямку на північ і, схоже, відвоювали кілька сіл під Іванівкою.

Сватове... вочевидь, росіяни зосередили тут

- 2 БТГр, створені з бойовиків 59-го танкового полку, 254-го і 488-го мотострілецьких полків,

- 1 БТГр, створену з бойовиків 33-го і 55-го мотострілецьких полків,

- 1,5 БТГр, створену з бойовиків 3-тьої та 24-тої мотострілецьких дивізій,

- 1 БТРг із 76-тої дивізії ВДВ

...щоб контратакувати в напрямку на Невське та Макіївку. В результаті росармія не припиняє свою звичну практику постачати ЗСУ додатковими танками – зокрема, цим цілісіньким Т-90 (https://t.me/operativnoZSU/60428) та цією БМП (https://t.me/BerezaJuice/24342)...

Тут не можу не зауважити: хто очікує від мене «безсторонніх звітів», ласкаво прошу, покажіть мені аналогічні відео з захопленими під час зіткнень українськими бронемашинами.

Кремінна... Тим часом українці вистежили росіян, які розгорнули БТГр із 106-тої дивізії ВДВ від Луганська на північ, і вже знали, що росіяни активізуються на північ від Кремінної. Тому атака росармії на Чевонопопівку не стала несподіванкою, хоча її результат поки що невідомий (принаймні, мені). У самій Кремінній: 144-ту мотострілецьку дивізію рф було підсилено двома слабкими, зате «свіжими» танковими підрозділами (загалом 19 танків).

Бахмут... Ось як тепер виглядає майже все місто: https://t.me/ButusovPlus/1771. Але там досі живе — чи то виживає — близько 2000 цивільних, зокрема 300 дітей.

Ситуація для ЗСУ і далі критична, бо сюди досі не дійшли всі підкріплення, які мали надійти. Росіяни наступають на Білогорівку (здається, тут за минулі два дні вони втратили деякі території: ЗСУ регулярно здійснюють локальні контратаки), на Берестове, Яковлівку, Соледар і Бахмутське. У східній частині Бахмута ваґнерівці дійшли до вулиці Патріса Лумумби, а це погані новини, хоча б тому, що тут не тільки росіяни, а й українці зазнали втрат.

На південь від Бахмута «ваґнер» оголосив про захоплення Опитного — уже втретє. Мабуть, тому українці ходять по його вулицях (https://t.me/Tsaplienko/21955)... Здається, суровікін не звіряється з картами, а просто посилає вниз у долину чергових солдатів, щоб противник легко їх розстріляв із протилежного пагорба...

...Це нагадує мені Ірано-Іракську війну в 1980-х: усі зневажливо ставилися до КВІРу [сформована в Ірані, окрема від збройних сил, військова організація – Корпус вартових ісламської революції – ред.] і розповідали про тактику, яку іракці, а потім і Захід назвали «тактикою людських хвиль»: існував міф, що іранські командири посилали десятки тисяч бійців, «масово», на іракські мінні поля, а тоді кидали ще більше солдатів у «бій», доки в іракців не закінчувалися набої... Не дивно, що виник міф, ніби іранці втратили на війні більше мільйона вбитими. Насправді ж КВІР навчився проникати на іранські позиції вночі, давити їх кількістю, і так захоплювати навіть найбільш

захищені позиції у відкритій напівпустелі західного Хузестану і південно-східного Іраку. КВІР такому навчився, а от росіяни, схоже, не засвоюють уроків зовсім. Крім хіба «ваґнера», але це бойове угруповання надто мале й завжди не вписується в рамки, а отже, не може змінити хід подій глобально...

Нині вони, до речі, ВСрф мають додаткову проблему: ще в липні-серпні з'являлася інформація, що їхні БПЛА не дають користі за умови використання взимку (до того ж, агентурна розвідка повідомляє, що вони втратили майже усі свої «Орлани-10»). Тобто, російське командування – "сліпе", більшу частину часу. Вони не знають, де українські позиції. Водночас, українці – завдяки своїм БПЛА – відстежують кожен рух росіян. Тож не дивно, результат – (майже) завжди однаковий, хоч скільки десятків наказів йти в штурм віддаватиме суровікін. "Це ж було вже" під час пікового моменту Битви за Рубіжне у квітні-травні й потім під час битви за Сєвєродонецьк у червні-липні: вони спочатку відправляють уперед "роту" "гарматного непотребу" (в Рубіжному та Сєвєродонецьку цю функцію виконувала піхота сепаратистів); українці не можуть ігнорувати наближення ворога, тому відкривають вогонь. Хоч через такий підхід росіяни зазнавали тяжких втрат, українці викривали свої позиції. Тоді з цього користувалися штурмові загони ваґнерівців – вони атакували "більш витончено", і на додачу до того в українців тоді закінчувався боєкомплект, бо вони розстрілювали його по резервістах…

Оце й відбувається на фронтах "довкола" Бахмута день і ніч, щогодини. Чимось на кшталт "опосередкованого" підтвердження не лише цієї тактики, але й її згубних результатів, є відео, яке я прикріпив до допису кілька днів тому: https://t.me/Ukraine_365News/41904. На відео – полонений мобілізований, який служив у ПВК ваґнера. Його історія проста: мобілізували 6 тижнів тому. За 5 днів до того, як він потрапив у полон, його БТГр налічувала 500 бійців. На момент, коли його полонили, в живих із них лишалося тільки двоє.

Деінде на тому напрямку: наразі стало зрозуміло, що ваґнерівці атакували Курдюмівку та Андріївку, щоб просунутись далі на захід та перерізати трасу Т0504. Українці заявляють, що Курдюмівка – "спірна територія", однак судячи з останніх звітів, відповідно до яких вони контратакують у напрямку цього селища, я б наразі вважав, що її "втрачено".

Авдіївка… типовий російський "прарив"... Цього разу на північ від Авдіївки, в районі Красногорівки та Веселого: вони рухаються вздовж лінії вогневого зіткнення, нариваються на міну (хоч хто її там лишив – росіяни чи українці), люди, частини тіла та уламки злітають високо в небо, і ті, хто ще залишився живими кидаються навтьоки… а коли цей епізод завершується, то по решті росіян на додачу б'є HIMARS. Те саме можна сказати і про російські штурми

Водяного, Первомайського та Невельського. При тому, українська контратака в районі Первомайського також не зазнала успіху…

Далі на південь… росіяни контролюють (принаймні) більше половини Мар'їнки, однак лінія фронту стабілізувалася, оскільки обидві сторони виснажені. Українці контратакували Новомихайлівку, але цю атаку зупинив вогонь російських бойових гелікоптерів та артилерії.

Запоріжжя… Ну, станом на зараз, видається, ніби росіяни дійсно "просто відвели" деякі свої підрозділи, які були їм необхідні східніше, але "значного українського наступу" тут не було – ба навіть якогось значного просування.

… гадаю, на сьогодні це все, друзі.

***

№ 1.049

Україна рішуче закликає до бойкоту російської культури

Opinion

As Ukraine's culture minister, I'm asking you to boycott Tchaikovsky until this war is over

Oleksandr Tkachenko

Мінкульт **2022-12-07**

Блог Олександр Ткаченко, Міністра культури та інформаційної політики України на шпальтах The Guardian.

«Як міністр культури України, закликаю бойкотувати Чайковського, поки ця війна не закінчиться»

«Культура не може бути поза політикою.

Особливо, коли культура – один із видів політики, який використовує ядерна держава-терорист як зброю у війні проти світової демократії. І зараз війна йде не тільки за територіальну цілісність України, за людське життя – війна йде за українську культуру»

«Жахлива війна відкрила парадоксальне вікно можливостей для українців бути побаченими й почутими. Через біль й трагедію наново відкриваємо українську культуру у міжнародному інформаційному полі»

«Разом із політичними та економічними санкціями, необхідно посилити зусилля щодо бойкоту присутності росії в міжнародному культурному просторі, якщо хочемо перемогти тоталітарний російський режим».

🔗 https://cutt.ly/f15IfcQ

***

As Ukraine's culture minister, I'm asking you to boycott Tchaikovsky until this war is over

Oleksandr Tkachenko

Russia is trying to destroy our nation's history. Alongside sanctions, let's pause performances of Kremlin-favoured works

Russia isn't just physically attacking Ukraine; it is also trying to destroy our culture and memory. In the occupied territories, Ukrainian libraries have been liquidated, the word "Ukraine" has been erased, and Ukrainian museums have been destroyed. Our ministry of culture and information policy has recorded more than 800 cases of destruction: monuments and works of art, museums, valuable historical buildings.

This war is a civilisational battle over culture and history. On 5 September this year, Vladimir Putin signed a decree that refers to the "Russian peace". The Kremlin

made clear in the document that culture was a tool and even a weapon in the hands of the government, and that it would actively use all the opportunities available to it, from promoting Russian ballet to protecting the rights of Russian speakers abroad, in order to advance its interests.

In the Kremlin's mind, the world is divided between "traditional values" and "pseudo values". The latter are a liberal threat to the former, and an irreconcilable fight is taking place between the two. The Kremlin is putting itself forward as the global leader of traditional values, claiming that its nation is built upon them. After Putin signed this document, he made it very clear he saw Russian culture as an instrument of his nation's imperialist politics.

Russian culture has been used by members of the Kremlin to justify their terrible war. Sergey Lavrov, the foreign minister, recently cited Alexander Pushkin's poem To the Slanderers of Russia on television. The broadcast featured footage of the G7 meeting, an image of Joe Biden against the background of the US flag, and symbols of Russian glory. The minister ended his speech with the following words from the peom: "Leave us alone: you're unacquainted. With suchlike bloody sacred tablets; This family, domestic feud. Is alien, obscure to you."

Putin insists that Ukraine and Russia are "one nation", while deliberately trying to destroy everything related to Ukraine. Despite his attempts, this war has opened a window of opportunity for Ukrainians to be seen and heard. Through pain and tragedy, we are rediscovering Ukrainian culture. The general public knows that the famous Christmas hymn Carol of the Bells is of Ukrainian origin: it is the Ukrainian folk melody Shchedryk, from which the brilliant Ukrainian composer Mykola Leontovych created a world masterpiece. Big celebrations are planned this month to honour the anniversary of Shchedryk.

Today, Ukrainian melodies and voices sound powerfully on the world's most prestigious stages – be it the Royal Opera House in London, the Metropolitan Opera in New York, or La Scala in Milan. Ukrainian opera singers are among the best in the world. Earlier this year, Liudmyla Monastyrska replaced the Russian soprano Anna Netrebko, who withdrew from the Met Opera after refusing to denounce Putin, in the main part of Turandot.

Boycotting Russian culture is an important step. We're not talking about cancelling Tchaikovsky, but rather about pausing performances of his works until Russia ceases its bloody invasion. Ukrainian cultural venues have already done this with him and other Russian composers. We're calling on our allies to do the same. Already, many of the theatres and cultural venues that previously refused to perform Russian music or to cooperate with Russian artists who support the war have since renewed their ties. And Ukrainian culture has so much to offer. Our composers have produced masterpieces, and our writers should be no less esteemed

than their Russian counterparts. Ukrainian literature has deep roots and is still actively developing. Our fine and decorative arts share their origins with Europe's rich cultural history.

Representatives of Ukrainian culture today consider it their mission to overcome the violence and destruction caused by Russia. Rejecting representatives of Russian culture who support its totalitarian regime and preventing concerts of Russian performers who openly support its war of aggression are conscious steps for a mature democratic society to take. Along with political and economic sanctions, they will be necessary if we are to defeat Russia's totalitarian project.

… we have a small favour to ask. Millions are turning to the Guardian for open, independent, quality news every day, and readers in 180 countries around the world now support us financially.

We believe everyone deserves access to information that's grounded in science and truth, and analysis rooted in authority and integrity. That's why we made a different choice: to keep our reporting open for all readers, regardless of where they live or what they can afford to pay. This means more people can be better informed, united, and inspired to take meaningful action.

In these perilous times, a truth-seeking global news organisation like the Guardian is essential. We have no shareholders or billionaire owner, meaning our journalism is free from commercial and political influence – this makes us different. When it's never been more important, our independence allows us to fearlessly investigate, challenge and expose those in power.

***

Россия пытается разрушить историю нашей страны. Наряду с санкциями, давайте приостановим исполнение произведений,

пользующихся Кремлем

Пятая колонна

«Пя́тая коло́нна» (исп. *quinta columna*) — наименование агентуры генерала Франко, действовавшей в Испанской Республике во время Гражданской войны в Испании 1936—1939 годов. В политической фразеологии и журналистике словосочетание активно употребляется по отношению к различным типам внутреннего противника, обычно в кавычках, что подчёркивает прецедентность названия.

«Внимание! Пятая колонна подстерегает!»

Россия не только физически нападает на Украину, но и пытается разрушить нашу культуру и память. На оккупированных территориях украинские библиотеки ликвидированы, слово "Украина" было стерто, а украинские музеи уничтожены. **Наше министерство культуры и информационной политики зарегистрировало более 800 случаев разрушения: памятники и произведения искусства, музеи, ценные исторические здания.**

Эта война - цивилизационная битва за культуру и историю.

5 сентября этого года Владимир Путин подписал указ, в котором говорится о "мире в России". Кремль ясно дал понять в документе, что культура является инструментом и даже оружием в руках правительства и что он будет активно использовать все имеющиеся у него возможности, от продвижения русского балета до защиты прав русскоговорящих за рубежом, для продвижения своих интересов.

По мнению Кремля, мир разделен между "традиционными ценностями" и "псевдоценностями". Последние представляют собой либеральную угрозу для первого, и между ними идет непримиримая борьба. Кремль выдвигает себя как мировой лидер традиционных ценностей, утверждая, что его нация построена на них. После того, как Путин подписал этот документ, он очень ясно дал понять, что рассматривает российскую культуру как инструмент империалистической политики своей страны.

Русская культура использовалась членами Кремля, чтобы оправдать свою ужасную войну.

Министр иностранных дел Сергей Лавров недавно процитировал по телевидению стихотворение Александра Пушкина "Глагерцам России". В эфире были представлены кадры встречи G7, изображение Джо Байдена на фоне флага США и символы российской славы. Министр завершил свою речь следующими словами: "Оставь нас в покое: ты незнаком. С такими кровавыми священными табличками; Эта семья, домашняя вражда. Инопланетянин, непонятен для тебя".

Путин настаивает на том, что Украина и Россия - "одна нация", преднамеренно пытаясь уничтожить все, что связано с Украиной.

Несмотря на его попытки, эта война открыла возможность для украинцев быть замеченными и услышанными. Через боль и трагедию мы заново открываем для себя украинскую культуру.

Широкая публика знает, что знаменитый рождественский гимн "Кароль колоколов" имеет украинское происхождение:

1) это украинская народная мелодия Щедрик, из которой блестящий украинский композитор Николай Леонтович создал мировой шедевр.

2) В этом месяце запланированы большие торжества в честь юбилея Щедрика.

Сегодня украинские мелодии и голоса мощно звучат на самых престижных сценах мира - будь то Королевский оперный театр в Лондоне, Метрополитен-опера в Нью-Йорке или Ла Скала в Милане. Украинские оперные певцы являются одними из лучших в мире. Ранее в этом году Людмила Монастырская заменила российское сопрано Анну Нетребко, которая ушла из Метрополитен-опера после отказа осудить Путина в основной части Турандота.

Бойкот русской культуры - важный шаг.

Мы говорим не об отмене Чайковского, а о приостановке исполнения его произведений до тех пор, пока Россия не прекратит свое кровавое вторжение.

1) — Украинские культурные объекты уже сделали это с ним и другими российскими композиторами.

Мы призываем наших союзников сделать то же самое.

2) — Многие театры и культурные объекты, которые ранее отказывались исполнять русскую музыку или сотрудничать с российскими артистами, поддерживающими войну, с тех пор возобновили свои связи.

И украинская культура может многое предложить.

> Наши композиторы создавали шедевры, и **наши писатели должны быть не менее уважаемы, чем их русские коллеги**. Украинская литература имеет глубокие корни и продолжает активно развиваться. Наше изобразительное и декоративное искусство разделяет свое происхождение с богатой культурной историей Европы.

Представители украинской культуры сегодня считают своей миссией преодолеть насилие и разрушения, вызванные Россией.

Отказ от представителей русской культуры, которые поддерживают ее тоталитарный режим и препятствуют концертам российских исполнителей, которые открыто поддерживают ее агрессивную войну, являются сознательными шагами для зрелого демократического общества.

Наряду с политическими и экономическими санкциями они понадобятся, если мы хотим победить тоталитарный проект России.

...у нас есть небольшая просьба.

> Миллионы обращаются к Guardian за открытыми, независимыми, качественными новостями каждый день, и читатели в 180 странах мира теперь поддерживают нас финансово.

Мы считаем, что каждый заслуживает доступа к информации, основанной на науке и правде, а анализ основан на авторитете и целостности.

Вот почему мы сделали другой выбор:

> — держать нашу отчетность открытой для всех читателей, независимо от того, где они живут или что они могут позволить себе заплатить.

Это означает, что больше людей могут быть лучше информированы, объединены и вдохновлены на значимые действия.

В эти опасное время необходима истинная глобальная новостная организация, такая как Guardian.

У нас нет акционеров или миллиардеров, а это означает, что наша журналистика свободна от коммерческого и политического влияния - это отличает нас.

Когда это никогда не было так важно, наша независимость позволяет нам бесстрашно расследовать, бросать вызов и разоблачать тех, кто находится у власти.

***

№ 1.050

Russia risks becoming ungovernable and descending into chaos

The Economist

There is growing opposition to President Putin at home

2022-12-18

By Arkady Ostrovsky Russia editor, The Economist

When russia's president, Vladimir Putin, invaded Ukraine on February 24th 2022, he set out to grab territory, deprive it of sovereignty, wipe out the very idea of its national identity and turn what remained of it into a failed state. After months of Ukraine's fierce resistance, its statehood and its identity are stronger than ever, and all the things that Mr Putin had intended to inflict on Ukraine are afflicting his own country.

Mr Putin's war is turning Russia into a failed state, with uncontrolled borders, private military formations, a fleeing population, moral decay and the possibility of

civil conflict. And though confidence among Western leaders in Ukraine's ability to withstand Mr Putin's terror has gone up, there is growing concern about Russia's own ability to survive the war. It could become ungovernable and descend into chaos.

Consider its borders. Russia's absurd and illegal annexation of four regions of Ukraine—Kherson, Donetsk, Luhansk and Zaporizhia—before it could even establish full control over them, makes it a state with illegitimate territories and a fluid frontier. "The Russian Federation as we know it is self-liquidating and passing into a failed-state phase," says Ekaterina Schulmann, a political scientist. Its administration, she notes, is unable to carry out its basic functions. The annexation will not deter Ukrainian forces, but it will create precedents for Russia's own restive regions, including the north Caucasus republics, which are likely to head for the exit if the central government starts loosening its grip.

Another feature of a failing state is a loss of monopoly on the use of physical force. Private armies and mercenaries, although officially banned in Russia, are flourishing. Evgeny Prigozhin, a former convict nicknamed "Putin's chef" and a front man for the Wagner Group, a private mercenary operation, has been openly recruiting prisoners and offering them pardons in exchange for joining his forces. Wagner, he says, has no desire to be "legalised" or integrated into the armed forces. The same could be said of the force controlled by Ramzan Kadyrov, a Chechen former warlord and now Chechnya's president. Even Russia's government security agencies are increasingly serving their own corporate interests.

The Russian state is failing in the most basic function of all. Far from protecting the lives of its people, it poses the biggest threat to them, by using them as cannon fodder. On September 21st, faced with military defeat on the battleground in Ukraine, Mr Putin ordered a mobilisation of some 300,000 people. Ill trained and ill equipped, their only function is to stand in the way of the advance of the Ukrainian forces. Many are unlikely to be alive this time next year.

There is growing concern about Russia's own ability to survive the war

The mobilisation caused a shock in Russia far greater than the beginning of the war itself. Some of its effects are already visible: recruitment centres were set ablaze, and at least 300,000 people fled abroad (on top of the 300,000 who left in the first weeks of the war). Most of them are young, educated and resourceful. The full impact of their departure on the country's economy and demographics is yet to show, but social tension is rising.

While urbanites flee, tens of thousands of their poorer compatriots are being rounded up and sent into the trenches. By bringing his "special military operation" home Mr Putin has broken the fragile consensus under which people agreed not to

protest against the war in exchange for being left alone. Now they are being told to fight and die for the sake of his regime.

Mr Putin cannot win, but he cannot afford to end the conflict either. He may hope that by making so many people collude in his war, and subjecting them to more of his poisonous, fascist propaganda, he will be able to drag things out. Whether he succeeds, or whether the flow of body bags, coupled with the discontent of the elite, results in his downfall, will determine how many more people will die and how far Russia falls.

As Alexei Navalny, Russia's jailed opposition leader, said in one of his court hearings: "We have not been able to prevent the catastrophe and we are no longer sliding, but flying into it. The only question will be how hard Russia will hit that bottom and whether it will fall apart." The coming year will give some indication of an answer to that grim question.

***

Когда президент России Владимир Путин вторгся в Украину 24 февраля 2022 года, он отправился

> **1) захватить территорию, 2) лишить ее суверенитета, 3) уничтожить саму идею ее национальной идентичности и 4) превратить то, что от нее осталось, в несостоявшееся государство.**

После **нескольких месяцев ожесточенного сопротивления Украины**

> **1) *ее государственность и идентичность сильнее, чем когда-либо*,**
>
> **2) и все, что г-н Путин намеревался нанести Украине, поражает его собственную страну.**

Война г-на Путина превращает Россию в *несостоявшееся государство* с

> **1) неконтролируемыми границами, 2) частными военными формированиями, 3) бегущим населением, 4) моральным упадком и 5) возможностью гражданского конфликта.**

И хотя доверие западных лидеров к способности Украины противостоять террору г-на Путина выросло, **растет озабоченность по поводу собственной способности России пережить войну.**

Это может стать неуправляемым и впасть в хаос.

Рассмотрим его границы.

Абсурдная и незаконная *аннексия* Россией четырех регионов Украины - Херсонской, Донецкой, Луганской и Запорожской - еще до того, как она смогла установить полный контроль над ними, делает ее государством с незаконными территориями и плавной границей.

"Российская Федерация, как мы ее знаем, самоликвидируется и переходит в фазу несостоявшегося государства", - говорит политолог Екатерина ***Шульманн***. Она отмечает, что его администрация не может выполнять свои основные функции.

> Аннексия не будет сдерживать украинские силы, но создаст прецеденты для собственных беспокойных регионов России, включая республики Северного Кавказа, которые, вероятно, направятся к выходу, если центральное правительство начнет ослаблять свою власть.

Еще одной особенностью несостоящего состояния является потеря *монополии* на применение физической силы.

> Частные армии и наемники, хотя и официально запрещены в России, процветают.
>
> 1) Евгений ***Пригожин***, бывший осужденный по прозвищу «шеф Путина» и фронтмен частной наемнической операции Wagner Group, открыто вербует заключенных и предлагает им помилование в обмен на присоединение к его силам. По его словам, У Вагнера нет желания быть "легализованным" или интегрированным в вооруженные силы.
>
> 2) То же самое можно сказать и о силах, контролируемых Рамзаном ***Кадыровым***, бывшим чеченским военачальником, а теперь президентом Чечни.
>
> 3) Даже государственные органы безопасности России все чаще служат своим корпоративным интересам.

Российское государство терпит неудачу в самой основной функции из всех. Оно не только не защищает жизнь своего народа, но и представляет для них самую большую угрозу, используя их в качестве пушечного корма.

> 1) 21 сентября, столкнувшись с военным поражением на поле боя в Украине, г-н Путин приказал мобилизовать около 300 000 человек.
>
> 2) Плохо обученные и плохо оснащенные, их единственная функция - встать на пути продвижения украинских войск. Многие вряд ли будут живы в это время в следующем году.

Растет озабоченность по поводу собственной способности России пережить войну.

Мобилизация вызвала шок в России гораздо больше, чем начало самой войны.

Некоторые из его последствий уже видны:

1) вербовочные центры были подожжены, и

2) по меньшей мере 300 000 человек бежали за границу (в дополнение к 300 000, которые уехали в первые недели войны). Большинство из них молодые, образованные и находчивые. Полное влияние их ухода на экономику и демографию страны еще предстоит показать, но социальная напряженность растет.

В то время как горожане бегут, десятки тысяч их бедных соотечественников собирают и отправляют в окопы. Принеся домой свою «специальную военную операцию», г-н Путин нарушил хрупкий консенсус, в соответствии с которым люди согласились не протестовать против войны в обмен на то, что их оставили в покое. Теперь им говорят сражаться и умирать ради его режима.

Г-н Путин не может победить, но он также не может позволить себе положить конец конфликту.

Он может надеяться, что, заставив так много людей вступить в сговор в его войне и подвергнув их более ядовитой, фашистской пропаганде, он сможет затянуть вещи.

Добьется ли он успеха или поток мешков с телами в сочетании с недовольством элиты приведет к его падению, определит, сколько еще людей умрет и как далеко упадет Россия.

Как сказал Алексей ***Навальный***, заключенный в тюрьму лидер российской оппозиции, на одном из своих судебных слушаний:

"Мы не смогли предотвратить катастрофу, и мы больше не скользим, а летим в нее. Единственный вопрос будет заключаться в том, насколько сильно Россия ударит по этому дну и развалится ли она".

Предшествие даст некоторое представление об ответе на этот мрачный вопрос.

***

№ 1.051-1..053

ІСТОРІЯ ОДНІЄЇ ЗРАДИ:

КОРПОРОТИЗАЦІЯ ПО-ДРУЖНЬОМУ

Частина 3/5

Виктор Куртев

2022-08-16

Три тижні тому я почав вам розповідати Історію однієї зради!

Я вже розповів про дванадцять друзів Деркача:

> https://m.facebook.com/story.php?story_fbid=480738927384720&id=100063458505237

та про схему роботи Деркача:

> https://m.facebook.com/story.php?story_fbid=485695963555683&id=100063458505237

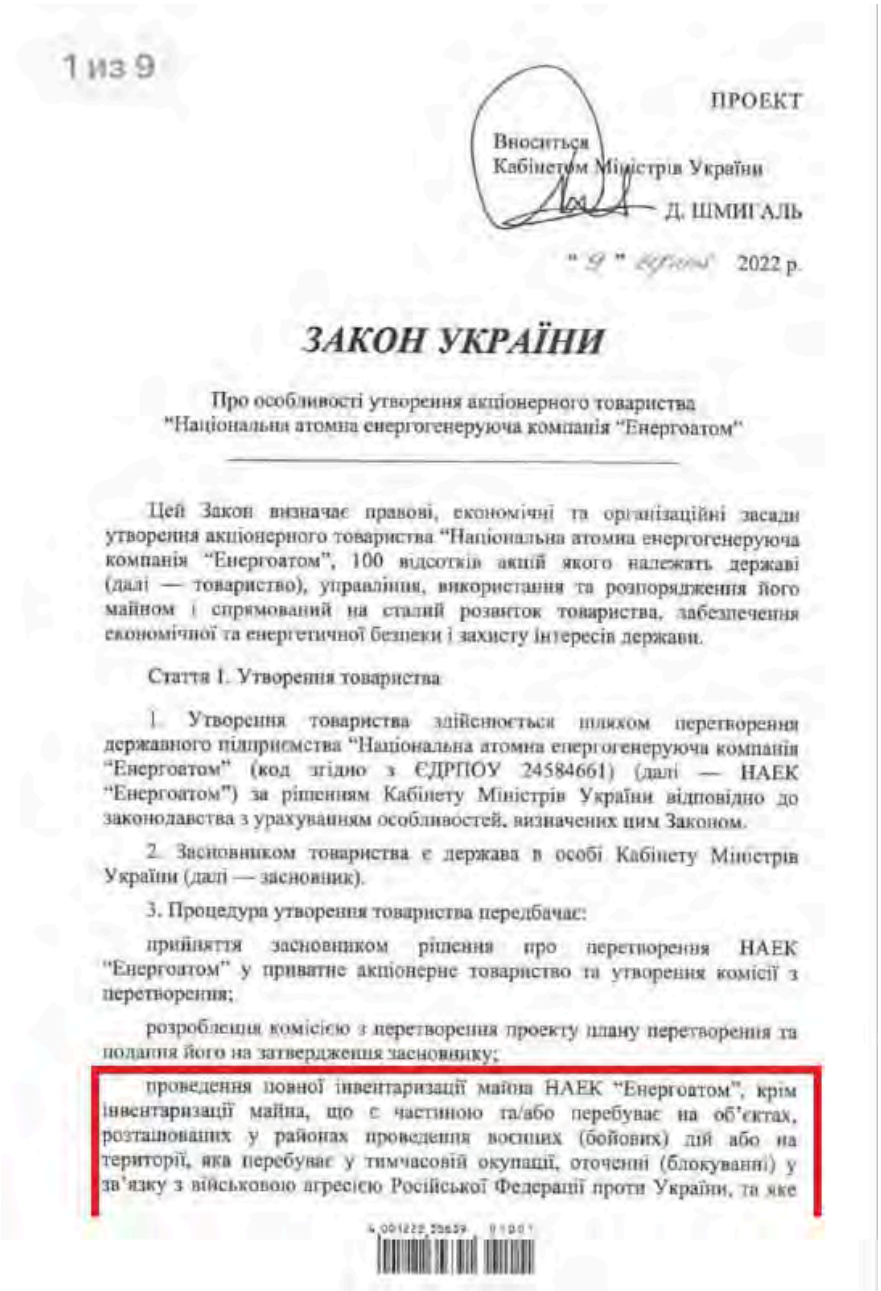
Взагалі, я мав намір рухатись далі за своїм початковим драматургічним планом, але "деркачата" задля перекриття власних зашкварів використовують всім відомі російські технології – просто перебивають попередній зашквар наступним – ще більш наглим і цинічним. У зв`язку з цим я вимушений написати про **"раптову" корпоратизацію НАЕК "Енергоатом!**

Отже, 9 серпня 202 Кабінет Міністрів України рекомендував до розгляду новий законопроект ***"Про особливості утворення акціонерного товариства "Національна атомна енергогенеруюча компанія "Енергоатом"***, що визначає правові, економічні та організаційні засади процесу

> **— перетворення Енергоатому в акціонерне товариство, підпорядковане Кабінету Міністрів України.**

Останній раз цю тему ініціювало тодішнє Міністерство економічного розвитку і торгівлі влітку 2017 року. Міністерство енергетики та вугільної промисловості не підтримало проект, про що було повідомлено та аргументовано відповідним листом від 08.08.2017.

Подальші спроби МЕРіТ проштовхнути цю тему були марними. **І ось ми бачимо, що її підняли знов, у розпалі війни та жахливих очікувань щодо осінньо-зимового сезону.**

1 из 9

ПРОЕКТ

Вноситься
Кабінетом Міністрів України
Д. ШМИГАЛЬ
"9" березня 2022 р.

ЗАКОН УКРАЇНИ

Про особливості утворення акціонерного товариства
"Національна атомна енергогенеруюча компанія "Енергоатом"

Цей Закон визначає правові, економічні та організаційні засади утворення акціонерного товариства "Національна атомна енергогенеруюча компанія "Енергоатом", 100 відсотків акцій якого належать державі (далі — товариство), управління, використання та розпорядження його майном і спрямований на сталий розвиток товариства, забезпечення економічної та енергетичної безпеки і захисту інтересів держави.

Стаття 1. Утворення товариства

1. Утворення товариства здійснюється шляхом перетворення державного підприємства "Національна атомна енергогенеруюча компанія "Енергоатом" (код згідно з ЄДРПОУ 24584661) (далі — НАЕК "Енергоатом") за рішенням Кабінету Міністрів України відповідно до законодавства з урахуванням особливостей, визначених цим Законом.

2. Засновником товариства є держава в особі Кабінету Міністрів України (далі — засновник).

3. Процедура утворення товариства передбачає:

прийняття засновником рішення про перетворення НАЕК "Енергоатом" у приватне акціонерне товариство та утворення комісії з перетворення;

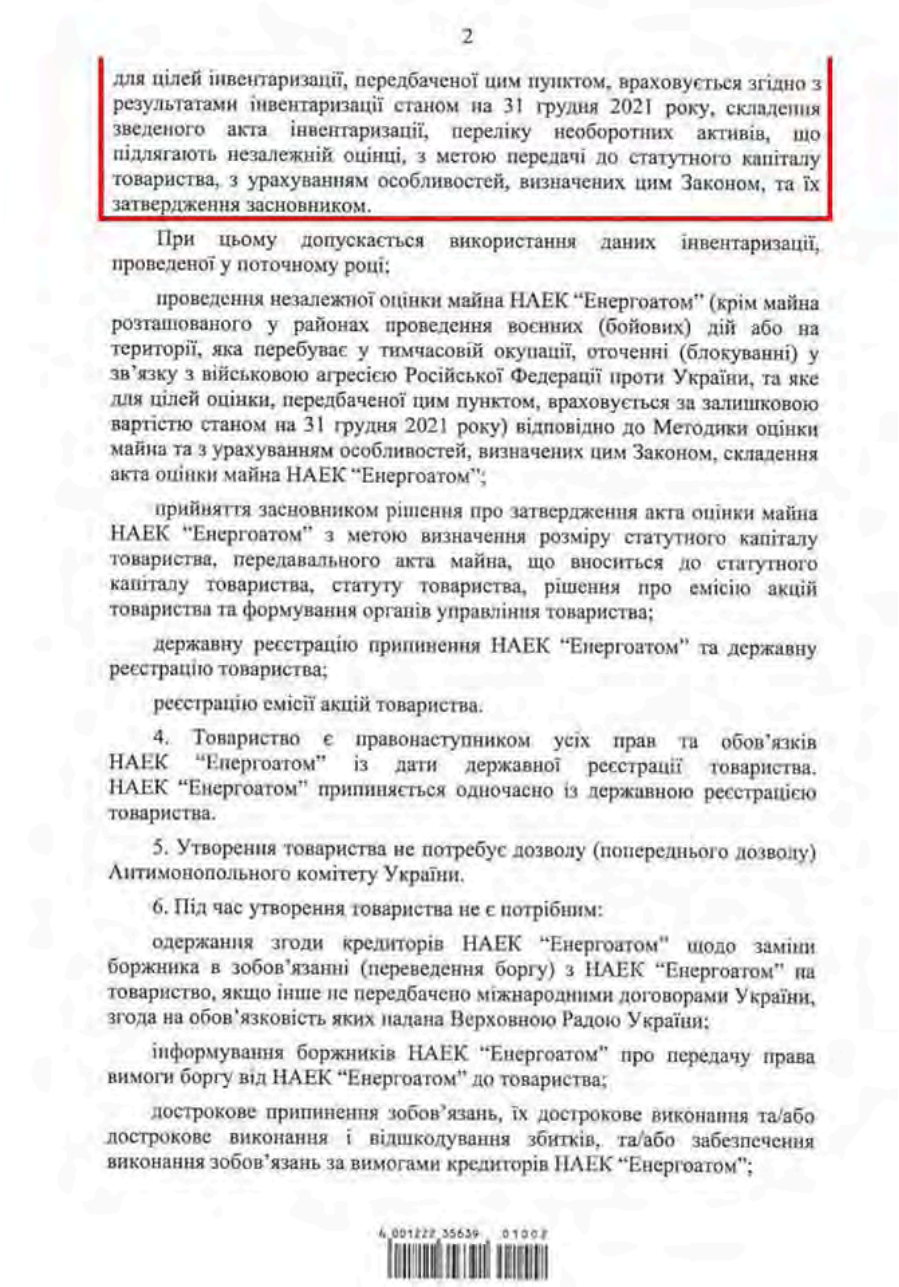
розроблення комісією з перетворення проекту плану перетворення та подання його на затвердження засновнику;

проведення повної інвентаризації майна НАЕК "Енергоатом", крім інвентаризації майна, що є частиною та/або перебуває на об'єктах, розташованих у районах проведення воєнних (бойових) дій або на території, яка перебуває у тимчасовій окупації, оточенні (блокуванні) у зв'язку з військовою агресією Російської Федерації проти України, та яке

По-перше, навіщо?

У пояснювальній записці до законопроекту формулювання "на всі випадки життя" – задля підвищення ефективності його діяльності, у тому числі через удосконалення корпоративного управління. Шановні, а що заважає робити це без корпоратизації, та яким чином корпоратизація може цьому сприяти?

За спробою 2017 року, корпоратизація була умовою надання кредиту 600 млн євро від ЄБРР та Євроатому на програму модернізації АЕС. Корпоратизація надавала НАЕК "Енергоатом" можливість залучати кредити цих організацій, оскільки шлях через державі гарантії був занадто складним та довгим.

2

для цілей інвентаризації, передбаченої цим пунктом, враховується згідно з результатами інвентаризації станом на 31 грудня 2021 року, складення зведеного акта інвентаризації, переліку необоротних активів, що підлягають незалежній оцінці, з метою передачі до статутного капіталу товариства, з урахуванням особливостей, визначених цим Законом, та їх затвердження засновником.

При цьому допускається використання даних інвентаризації, проведеної у поточному році:

проведення незалежної оцінки майна НАЕК "Енергоатом" (крім майна розташованого у районах проведення воєнних (бойових) дій або на території, яка перебуває у тимчасовій окупації, оточенні (блокуванні) у зв'язку з військовою агресією Російської Федерації проти України, та яке для цілей оцінки, передбаченої цим пунктом, враховується за залишковою вартістю станом на 31 грудня 2021 року) відповідно до Методики оцінки майна та з урахуванням особливостей, визначених цим Законом, складення акта оцінки майна НАЕК "Енергоатом";

прийняття засновником рішення про затвердження акта оцінки майна НАЕК "Енергоатом" з метою визначення розміру статутного капіталу товариства, передавального акта майна, що вноситься до статутного капіталу товариства, статуту товариства, рішення про емісію акцій товариства та формування органів управління товариства;

державну реєстрацію припинення НАЕК "Енергоатом" та державну реєстрацію товариства;

реєстрацію емісії акцій товариства.

4. Товариство є правонаступником усіх прав та обов'язків НАЕК "Енергоатом" із дати державної реєстрації товариства. НАЕК "Енергоатом" припиняється одночасно із державною реєстрацією товариства.

5. Утворення товариства не потребує дозволу (попереднього дозволу) Антимонопольного комітету України.

6. Під час утворення товариства не є потрібним:

одержання згоди кредиторів НАЕК "Енергоатом" щодо заміни боржника в зобов'язанні (переведення боргу) з НАЕК "Енергоатом" на товариство, якщо інше не передбачено міжнародними договорами України, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України;

інформування боржників НАЕК "Енергоатом" про передачу права вимоги боргу від НАЕК "Енергоатом" до товариства;

дострокове припинення зобов'язань, їх дострокове виконання та/або дострокове виконання і відшкодування збитків, та/або забезпечення виконання зобов'язань за вимогами кредиторів НАЕК "Енергоатом";

Зараз, завдяки "успішному" керівництву Галущенка, Котіна, Хартмуда, Бояринцева, НАЕК "Енергоатом" є, напевно, найбільшим боржником країни, з боргами, що перевищили 40 млрд. грн.

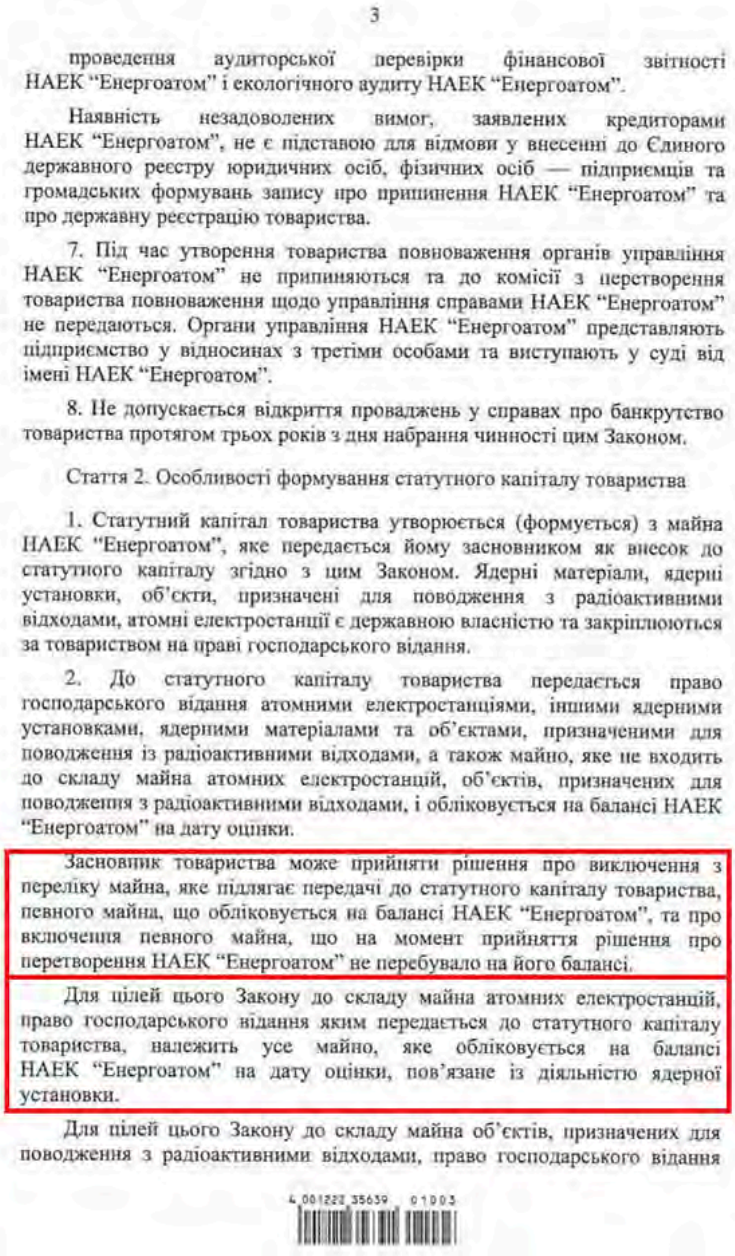
Завдяки цьому, незалежно від статусу АТ, він не може залучити ніяких кредитів, оскільки не має активів під заставу.

Немає сумнівів, що наглядова рада створеного АТ буде вагомо представлена кредиторами, першочергове завдання яких – повернення боргів. Так що виграш держави від цього, навіть на короткостроковому інтервалі, дуже сумнівний.

По-друге, як це робити?

Корпоратизація – складний процес з високими невизначеностями та ризиками.

За умовами ЄБРР, перетворення Енергоатому мало здійснюватися за

3

проведення аудиторської перевірки фінансової звітності НАЕК "Енергоатом" і екологічного аудиту НАЕК "Енергоатом".

Наявність незадоволених вимог, заявлених кредиторами НАЕК "Енергоатом", не є підставою для відмови у внесенні до Єдиного державного реєстру юридичних осіб, фізичних осіб — підприємців та громадських формувань запису про припинення НАЕК "Енергоатом" та про державну реєстрацію товариства.

7. Під час утворення товариства повноваження органів управління НАЕК "Енергоатом" не припиняються та до комісії з перетворення товариства повноваження щодо управління справами НАЕК "Енергоатом" не передаються. Органи управління НАЕК "Енергоатом" представляють підприємство у відносинах з третіми особами та виступають у суді від імені НАЕК "Енергоатом".

8. Не допускається відкриття проваджень у справах про банкрутство товариства протягом трьох років з дня набрання чинності цим Законом.

Стаття 2. Особливості формування статутного капіталу товариства

1. Статутний капітал товариства утворюється (формується) з майна НАЕК "Енергоатом", яке передається йому засновником як внесок до статутного капіталу згідно з цим Законом. Ядерні матеріали, ядерні установки, об'єкти, призначені для поводження з радіоактивними відходами, атомні електростанції є державною власністю та закріплюються за товариством на праві господарського відання.

2. До статутного капіталу товариства передається право господарського відання атомними електростанціями, іншими ядерними установками, ядерними матеріалами та об'єктами, призначеними для поводження із радіоактивними відходами, а також майно, яке не входить до складу майна атомних електростанцій, об'єктів, призначених для поводження з радіоактивними відходами, і обліковується на балансі НАЕК "Енергоатом" на дату оцінки.

Засновник товариства може прийняти рішення про виключення з переліку майна, яке підлягає передачі до статутного капіталу товариства, певного майна, що обліковується на балансі НАЕК "Енергоатом", та про включення певного майна, що на момент прийняття рішення про перетворення НАЕК "Енергоатом" не перебувало на його балансі.

Для цілей цього Закону до складу майна атомних електростанцій, право господарського відання яким передається до статутного капіталу товариства, належить усе майно, яке обліковується на балансі НАЕК "Енергоатом" на дату оцінки, пов'язане із діяльністю ядерної установки.

Для цілей цього Закону до складу майна об'єктів, призначених для поводження з радіоактивними відходами, право господарського відання

4 001222 35639 01003

дорожньою картою та в супроводі міжнародного консультанта з великої четвірки (Делойт і Туш).

Поданий законопроект передбачає

> *"розроблення комісією з перетворення проекту плану перетворення та подання його на затвердження замовнику".*

Незрозуміло, де та які фахівці будуть для цього знайдені, адже це відкриває величезні можливості для зловживань.

По-третє, чому шановні керівники займаються саме цим, а не питаннями, що погрожують сотням тисяч людей замерзнути взимку?

Вони ще багато чим зайняті, але все це веде до втрати атомної енергетики.

Вони секвестрували всі статті бюджету, поціливши гроші на закупівлю нових блоків. Вони оголили ремонт, оплату праці та навіть паливо, тобто все те, завдяки чому атомна енергетика досі працює.

яким передається до статутного капіталу товариства, належить усе майно, яке обліковується на балансі НАЕК "Енергоатом" на дату оцінки і призначене для поводження з радіоактивними відходами.

Майно об'єктів соціальної інфраструктури, яке обліковується на балансі НАЕК "Енергоатом" на дату оцінки, не включається до статутного капіталу товариства.

3. Вартість майна, що передається засновником до статутного капіталу товариства, підлягає визначенню шляхом проведення його оцінки відповідно до законодавства про оцінку майна, майнових прав та професійну оціночну діяльність з урахуванням положень цього Закону. Визначення розміру статутного капіталу товариства здійснюється відповідно до Методики оцінки майна з урахуванням положень цього Закону.

4. Оплату послуг оцінювача проводить НАЕК "Енергоатом" самостійно, власним коштом, а його відбір здійснюється на конкурентних засадах та в порядку, передбаченому законодавством.

5. Рецензування звіту про оцінку майна (акта оцінки майна), яке підлягає передачі до статутного капіталу товариства, забезпечується Фондом державного майна України протягом 30 днів від дати відповідного подання звіту про оцінку майна (акта оцінки майна) для рецензування.

6. Документом, що підтверджує виникнення, перехід, припинення прав на майно, передане засновником до статутного капіталу товариства, є передавальний акт, затверджений засновником.

У передавальному акті, затвердженому засновником, окремо визначаються переліки майна атомних електростанцій, інших ядерних установок та майна об'єктів, призначених для поводження з радіоактивними відходами, право господарського відання яким передається товариству.

7. Державна реєстрація права власності товариства на майно, яке згідно із законодавством підлягає державній реєстрації, здійснюється відповідним суб'єктом державної реєстрації прав на підставі даних передавального акта за поданням товариства.

Попередня державна реєстрація права власності держави на таке майно не вимагається.

Стаття 3. Органи товариства

1. Органами товариства є:

загальні збори;

правління;

наглядова рада.

4 001222 35639 01004

Інакше ніж диверсія це назвати не можна.

1) Рівень покриття бюджету наявними коштами складає 30%, за якими постачальники мають йти домовлятися на Назарівську, 3 за 20-30% відкату.

2) Мало того, до Бояринцева мають йти постачальники не тільки ВП "Атомкомплект" (ВП "Централізовані закупівлі"), а самих АЕС, контракт яких не дозволяють витягти такі "дельти".

2. Вищим органом товариства є загальні збори. Функції загальних зборів виконує Кабінет Міністрів України.

3. Виконавчим органом товариства, який здійснює управління його поточною діяльністю, є правління.

Очолює правління голова, який призначається на посаду та звільняється з посади Кабінетом Міністрів України за поданням наглядової ради.

Чисельність і персональний склад правління затверджуються Кабінетом Міністрів України.

4. Контроль за діяльністю правління та захист прав акціонерів товариства здійснює наглядова рада.

Чисельність і персональний склад наглядової ради затверджуються Кабінетом Міністрів України.

Стаття 4. Особливості функціонування товариства

1. Переоформлення правовстановлюючих документів на об'єкти нерухомого майна, внесені до статутного капіталу товариства, здійснюється за поданням товариства.

2. Земельні ділянки, які перебувають у постійному користуванні НАЕК "Енергоатом", використовуються товариством на праві постійного користування згідно з їх цільовим призначенням відповідно до законодавства.

3. До прийняття Кабінетом Міністрів України рішення про призначення голови правління товариства виконання його обов'язків покладається на президента НАЕК "Енергоатом".

Стаття 5. Забезпечення економічної та енергетичної безпеки і захист інтересів держави

1. Забезпечення економічної та енергетичної безпеки і захист інтересів держави здійснюється шляхом встановлення обмежень, передбачених цією статтею.

2. Для майна, забороненого до приватизації і право господарського відання яким передане до статутного капіталу товариства, застосовуються обмеження, встановлені законодавством для державного майна, забороненого до приватизації. Органи управління товариства не мають права приймати рішення, а товариство не може відчужувати, передавати в користування, оренду, лізинг, управління, заставу, безоплатне користування, вносити до статутного капіталу суб'єктів господарювання спільну діяльність, майно атомних електростанцій, інших ядерних установок, ядерні матеріали та об'єкти, призначені для поводження з радіоактивними відходами, та вчиняти щодо них інші правочини, наслідком яких може бути їх відчуження від товариства або будь-яке

4 001222 35639 01005

1) Чи забезпечує такий стан надійну робота АЕС? 2) Коли та яким чином енергосистема України "раптово" залишиться без атомних потужностей?

Нас заспокоюють заявами, що енергетика подолає зиму, незважаючи на будь-які виклики.

Але за такими заявами має бути хоч якесь об'єктивне підґрунтя:

1) плани заходів, протоколи, доручення, звіти, контракти.

2) Необхідно не просто створити запаси енергоносіїв, а налагодити альтернативні сценарії реагування на вірогідні події: руйнування ЛЕП, складів, шляхів постачання, газопроводів, тощо.

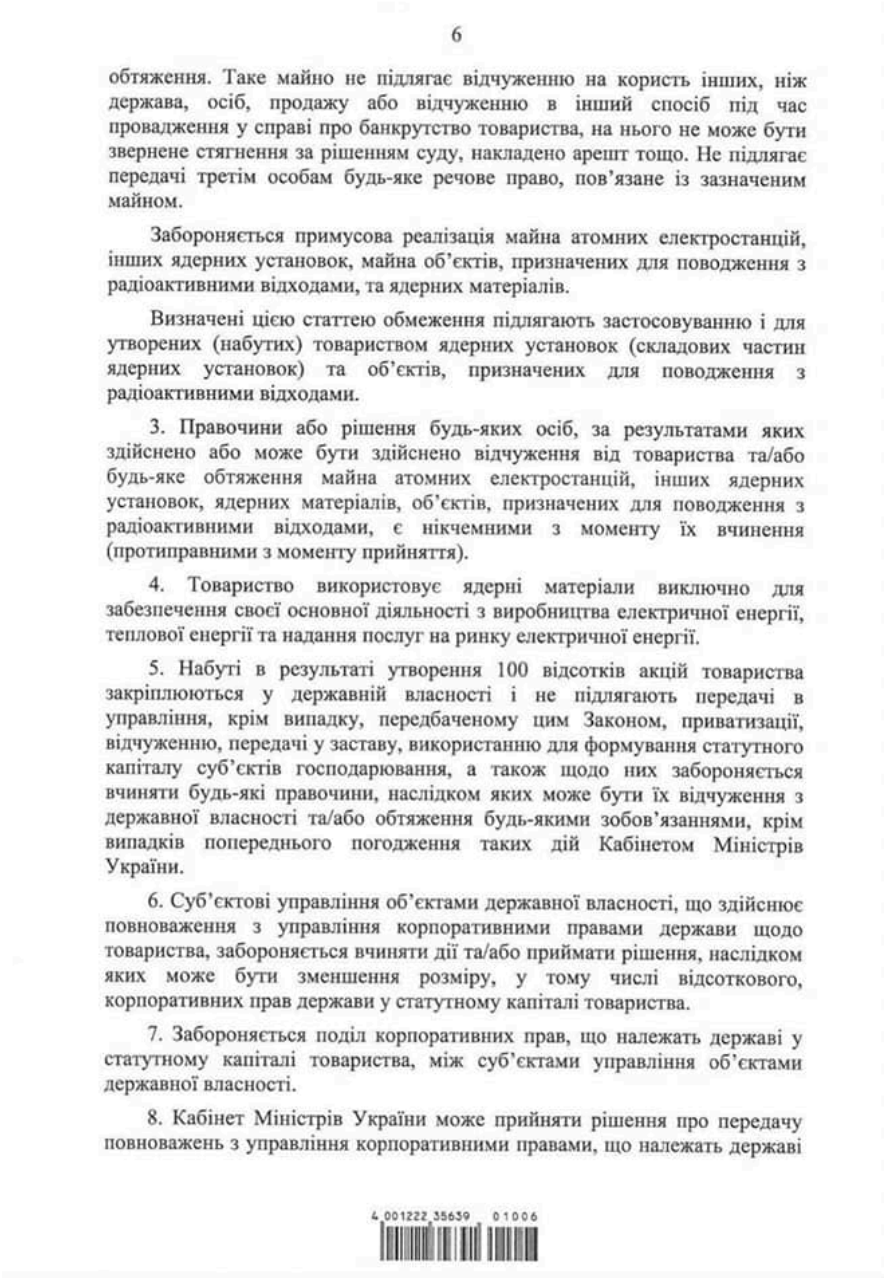
Нічого в цьому напрямку не робиться.

А де гроші, вилучені під будівництво нових блоків?

Цього ніхто не знає, бо всі дані за цими питаннями цілком секретні.

1) Всі закупівлі виведені з системи Prozorro та замкнуті на ВП "Атомпроектінжинірінг".

2) Такого розмаху нахабства атомники не бачили ніколи: навіть генпроектувальником АЕС має бути не

6

обтяження. Таке майно не підлягає відчуженню на користь інших, ніж держава, осіб, продажу або відчуженню в інший спосіб під час провадження у справі про банкрутство товариства, на нього не може бути звернене стягнення за рішенням суду, накладено арешт тощо. Не підлягає передачі третім особам будь-яке речове право, пов'язане із зазначеним майном.

Забороняється примусова реалізація майна атомних електростанцій, інших ядерних установок, майна об'єктів, призначених для поводження з радіоактивними відходами, та ядерних матеріалів.

Визначені цією статтею обмеження підлягають застосовуванню і для утворених (набутих) товариством ядерних установок (складових частин ядерних установок) та об'єктів, призначених для поводження з радіоактивними відходами.

3. Правочини або рішення будь-яких осіб, за результатами яких здійснено або може бути здійснено відчуження від товариства та/або будь-яке обтяження майна атомних електростанцій, інших ядерних установок, ядерних матеріалів, об'єктів, призначених для поводження з радіоактивними відходами, є нікчемними з моменту їх вчинення (протиправними з моменту прийняття).

4. Товариство використовує ядерні матеріали виключно для забезпечення своєї основної діяльності з виробництва електричної енергії, теплової енергії та надання послуг на ринку електричної енергії.

5. Набуті в результаті утворення 100 відсотків акцій товариства закріплюються у державній власності і не підлягають передачі в управління, крім випадку, передбаченому цим Законом, приватизації, відчуженню, передачі у заставу, використанню для формування статутного капіталу суб'єктів господарювання, а також щодо них забороняється вчиняти будь-які правочини, наслідком яких може бути їх відчуження з державної власності та/або обтяження будь-якими зобов'язаннями, крім випадків попереднього погодження таких дій Кабінетом Міністрів України.

6. Суб'єктові управління об'єктами державної власності, що здійснює повноваження з управління корпоративними правами держави щодо товариства, забороняється вчиняти дії та/або приймати рішення, наслідком яких може бути зменшення розміру, у тому числі відсоткового, корпоративних прав держави у статутному капіталі товариства.

7. Забороняється поділ корпоративних прав, що належать державі у статутному капіталі товариства, між суб'єктами управління об'єктами державної власності.

8. Кабінет Міністрів України може прийняти рішення про передачу повноважень з управління корпоративними правами, що належать державі

4 001222 35639 01006

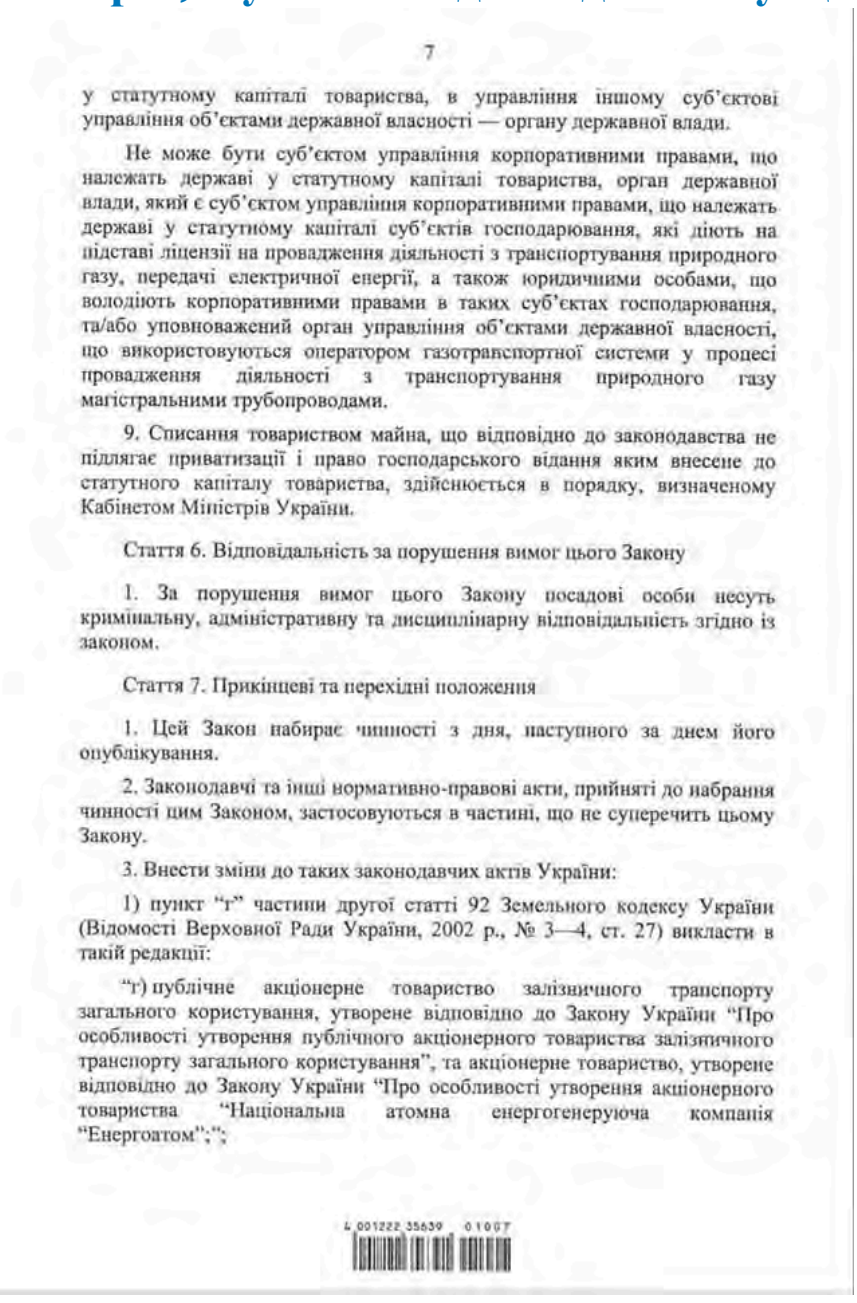
ліцензовані КІЕП або ХІЕП, а якась невідома фірма-прокладка.

Також ніхто не розуміє,

— як здійснюються закупівлі та платежі по окупованій Запорізький АЕС.

Наразі ЗАЕС є "чорною діркою", яка може поглинути будь-які кошти, цінності та документи, що їх стосуються. Мабуть, тому із 180 сторінок Додатку до Наказу НАЕК "Енергоатом" від 30.06.2022 №01-389-н, що містить перелік закупівель, які дозволяється проводити без Prozorro, 76 сторінок містять номенклатуру саме ЗАЕС. Як це можна пояснити?

По-четверте – враховуючи незрозумілі вигоди та можливості, навіщо це робити саме зараз, в умовах надскладної ситуації,

7

у статутному капіталі товариства, в управління іншому суб'єктові управління об'єктами державної власності — органу державної влади.

Не може бути суб'єктом управління корпоративними правами, що належать державі у статутному капіталі товариства, орган державної влади, який є суб'єктом управління корпоративними правами, що належать державі у статутному капіталі суб'єктів господарювання, які діють на підставі ліцензії на провадження діяльності з транспортування природного газу, передачі електричної енергії, а також юридичними особами, що володіють корпоративними правами в таких суб'єктах господарювання, та/або уповноважений орган управління об'єктами державної власності, що використовуються оператором газотранспортної системи у процесі провадження діяльності з транспортування природного газу магістральними трубопроводами.

9. Списання товариством майна, що відповідно до законодавства не підлягає приватизації і право господарського відання яким внесене до статутного капіталу товариства, здійснюється в порядку, визначеному Кабінетом Міністрів України.

Стаття 6. Відповідальність за порушення вимог цього Закону

1. За порушення вимог цього Закону посадові особи несуть кримінальну, адміністративну та дисциплінарну відповідальність згідно із законом.

Стаття 7. Прикінцеві та перехідні положення

1. Цей Закон набирає чинності з дня, наступного за днем його опублікування.

2. Законодавчі та інші нормативно-правові акти, прийняті до набрання чинності цим Законом, застосовуються в частині, що не суперечить цьому Закону.

3. Внести зміни до таких законодавчих актів України:

1) пункт "г" частини другої статті 92 Земельного кодексу України (Відомості Верховної Ради України, 2002 р., № 3—4, ст. 27) викласти в такій редакції:

"г) публічне акціонерне товариство залізничного транспорту загального користування, утворене відповідно до Закону України "Про особливості утворення публічного акціонерного товариства залізничного транспорту загального користування", та акціонерне товариство, утворене відповідно до Закону України "Про особливості утворення акціонерного товариства "Національна атомна енергогенеруюча компанія "Енергоатом";";

зокрема на ЗАЕС?

А все просто, бо на першій же сторінці законопроекту вказано:

"… проведення повної інвентаризації майна НАЕК "Енергоатом", крім інвентаризації майна, що є частиною та/або перебуває на об'єктах, розташованих у районах проведення бойових дій або на території, яка перебуває у тимчасовій окупації, оточенні (блокуванні) у зв'язку з військовою агресією РФ проти України, та яке для цілей інвентаризації, передбаченої цим пунктом, враховується згідно з результатами інвентаризації станом на 31 грудня 2021 року…".

За досвідом 2017 року, інвентаризація Енергоатому потребує від 1 до 2 років, а термін дії отриманих результатів складає 1 рік.

2) частину третю статті 9 Закону України "Про використання ядерної енергії та радіаційну безпеку" (Відомості Верховної Ради України, 1995 р., № 12, ст. 81) викласти в такій редакції:

"Ядерні матеріали є виключно державною власністю, крім тих, що є власністю акціонерного товариства, утвореного згідно із Законом України "Про особливості утворення акціонерного товариства "Національна атомна енергогенеруюча компанія "Енергоатом", та створені під час діяльності акціонерного товариства "Національна атомна енергогенеруюча компанія "Енергоатом" і використовуються ним у процесі виробництва електричної енергії, теплової енергії та надання послуг на ринку електричної енергії.";

3) пункт 2 частини першої статті 3 Закону України "Про запобігання корупції" (Відомості Верховної Ради України, 2014 р., № 49, ст. 2056) доповнити пунктом "д" такого змісту:

"д) особи, які постійно або тимчасово здійснюють повноваження одноосібного виконавчого органу, та їх заступники, а також особи, які входять до складу колегіального виконавчого органу господарського товариства, у статутному капіталі якого більше 50 відсотків акцій (часток) прямо чи опосередковано належить державі.";

4) у частині другій статті 34 Закону України "Про землі енергетики та правовий режим спеціальних зон енергетичних об'єктів" (Відомості Верховної Ради України, 2011 р., № 1, ст. 1; 2014 р., № 2—3, ст. 41) слова "тільки за погодженням з адміністрацією електростанції і центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері санітарного та епідемічного благополуччя населення, за умови обов'язкового радіологічного контролю продукції, що виробляється" замінити словами "лише на підставі дозволу центрального органу виконавчої влади, який забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері безпеки використання ядерної енергії, за погодженням із підприємством, що експлуатує відповідну атомну електростанцію, та за умови обов'язкового проведення радіологічного контролю продукції, яка виробляється";

5) Закон України "Про державну реєстрацію речових прав на нерухоме майно та їх обтяжень" (Відомості Верховної Ради України, 2016 р., № 1, ст. 9; 2019 р., № 48, ст. 325) доповнити статтею 29^2 такого змісту:

"Стаття 29^2. Державна реєстрація речових прав на об'єкти, передані до статутного капіталу акціонерного товариства, утвореного згідно із Законом України "Про особливості утворення акціонерного товариства "Національна атомна енергогенеруюча компанія "Енергоатом"

1. Державна реєстрація прав на нерухоме майно, передане до статутного капіталу акціонерного товариства, утвореного згідно із Законом України "Про особливості утворення акціонерного товариства

4 001222 35639 01008

Що значить цей припис?

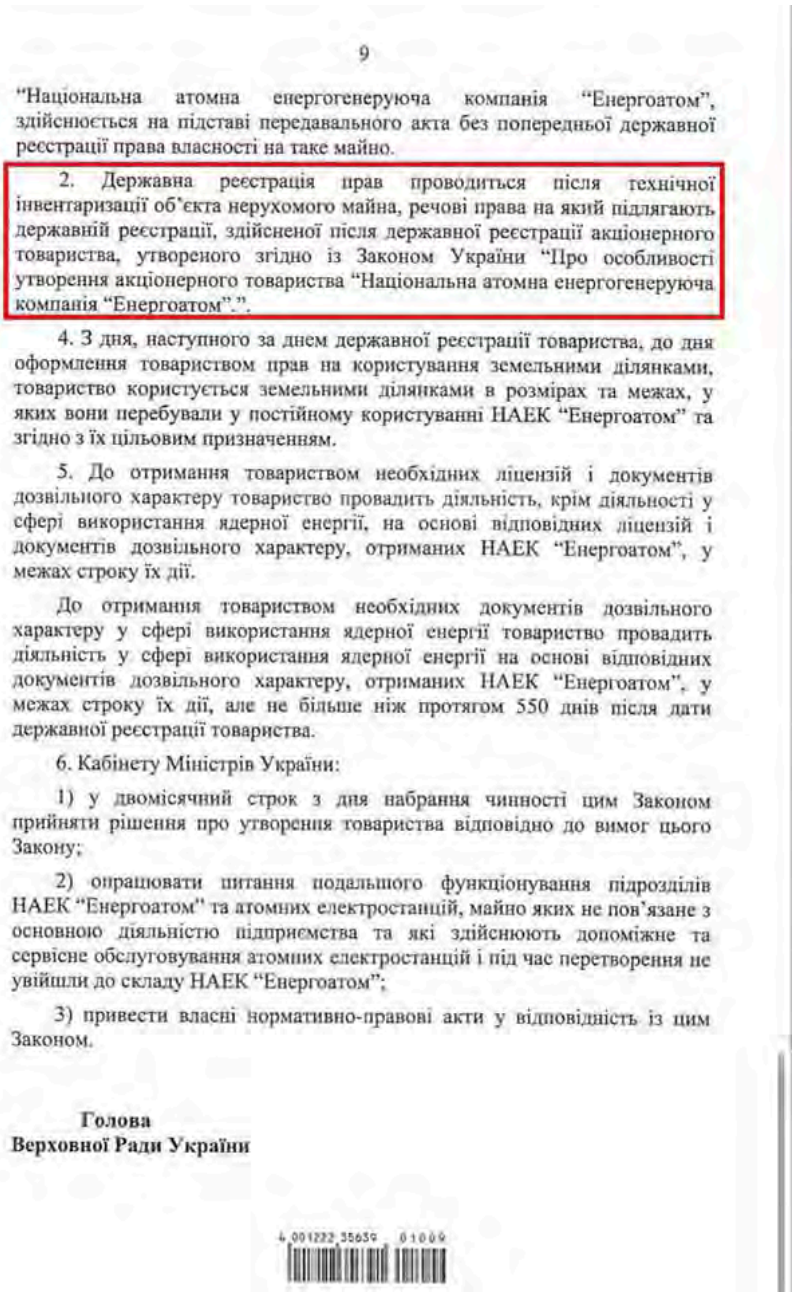
Одразу складно зрозуміти істинні мотиви, приховані у формулюванні, але ж ми знаємо надмірні пориви "друзів" до маніпулювання.

Невідомо, яким чином будуть використані попередні дані інвентаризації та ще більш невідомо – яку інформацію вони містять?! Що передавалось та закуповувалось на ці станції протягом останніх пів року?!

Унікальна можливість перекрити усі фінансові схеми та "про#би", прикрившись "зручною" російською агресією.

Здавалося б, що тут критичного?!

Але майно, що передається засновником до статутного капіталу новоствореного акціонерного товариства, підлягає оцінці (відповідно до чинного законодавства про оцінку майна, майнових прав та професійну оціночну діяльність), що можливо зробити лише на підставі зведених актів проведеної інвентаризації.

9

"Національна атомна енергогенеруюча компанія "Енергоатом", здійснюється на підставі передавального акта без попередньої державної реєстрації права власності на таке майно.

2. Державна реєстрація прав проводиться після технічної інвентаризації об'єкта нерухомого майна, речові права на який підлягають державній реєстрації, здійсненої після державної реєстрації акціонерного товариства, утвореного згідно із Законом України "Про особливості утворення акціонерного товариства "Національна атомна енергогенеруюча компанія "Енергоатом".".

4. З дня, наступного за днем державної реєстрації товариства, до дня оформлення товариством прав на користування земельними ділянками, товариство користується земельними ділянками в розмірах та межах, у яких вони перебували у постійному користуванні НАЕК "Енергоатом" та згідно з їх цільовим призначенням.

5. До отримання товариством необхідних ліцензій і документів дозвільного характеру товариство провадить діяльність, крім діяльності у сфері використання ядерної енергії, на основі відповідних ліцензій і документів дозвільного характеру, отриманих НАЕК "Енергоатом", у межах строку їх дії.

До отримання товариством необхідних документів дозвільного характеру у сфері використання ядерної енергії товариство провадить діяльність у сфері використання ядерної енергії на основі відповідних документів дозвільного характеру, отриманих НАЕК "Енергоатом", у межах строку їх дії, але не більше ніж протягом 550 днів після дати державної реєстрації товариства.

6. Кабінету Міністрів України:

1) у двомісячний строк з дня набрання чинності цим Законом прийняти рішення про утворення товариства відповідно до вимог цього Закону;

2) опрацювати питання подальшого функціонування підрозділів НАЕК "Енергоатом" та атомних електростанцій, майно яких не пов'язане з основною діяльністю підприємства та які здійснюють допоміжне та сервісне обслуговування атомних електростанцій і під час перетворення не увійшли до складу НАЕК "Енергоатом";

3) привести власні нормативно-правові акти у відповідність із цим Законом.

Голова
Верховної Ради України

Отже,

— відсутність обліку майна ЗАЕС дорівнює відсутність його оцінки, відсутність на балансі новоствореного товариства, а отже подарений окупантам, або внаглу вкрадене.

В період, коли усі новини мріють про спроби окупантів синхронізувати ЗАЕС із енергосистемою Росії – самий "вдалий" час розпочати інвентаризацію майна та корпоратизацію.

Авжеж,

— проектом Закону закладається, що засновник нового товариства може прийняти рішення про

"… виключення з переліку майна, яке підлягає передачі до статутного капіталу товариства …",

певного майна що обліковується на балансі НАЕК "Енергоатом",

таким чином,

— основні матеріальні та нематеріальні активи що роками формувались у державному підприємстві за гроші платників податків будуть "вручну викидатись" з балансів. А що саме це за майно?! Чому воно втратило актуальність для держави?! А може це майно куплене нещодавно?!

Ось так підступно передбачено момент обходу оцінки.

Законопроектом передбачено, що усе майно що належить та обліковується на балансі НАЕК "Енергоатом" на дату оцінки, передається до статутного капіталу товариства, а що не враховано та вручну не прийнято, як наслідок, не оцінено і до балансу не потрапляють.

І от яка весела історія виходить, Законом України "Про державну реєстрацію речових прав на нерухоме майно та їх обтяжень" вносяться доповнення (цим же законопроектом) про те, що державна реєстрація прав власності проводитиметься лише після технічної інвентаризації об'єктів нерухомого майна та речових прав, а на те що не інвентаризуємо й не оцінюємо – право власності втрачаємо.

І відбувається це в той час, коли Росія скликає Раду безпеки ООН, обстрілюючи власноруч при цьому ядерний об'єкт! В той час, коли росіяни намагаються синхронізувати ЗАЕС із власною енергосистемою, відключивши її від України! В той час, коли окупанти планують забезпечити живлення власних потреб станції (систем охолодження реакторів) через Крим!

Невже в НАЕК "Енергоатом" та Міненерго наразі зовсім не має інших проблем для консолідації зусиль для їх вирішення?! Звісно – Є, проте "зручні" ситуації тривають недовго та даються нечасто)))

І що ми?

В черговий раз все "ковтаємо" і до того й самі себе принижуємо глузливим прогнозом результатів у пояснювальній записці, а саме:

"… реалізація проекту акта дозволить виконати міжнародні зобов’язання України та створити акціонерне товариство державного сектору економіки. Як наслідок, підвищити ефективність функціонування енергетичної галузі України та конкурентоспроможності українського оператора ядерної установки, відрахування податків, зборів (обов'язкових платежів) до бюджетів усіх рівнів …".

Що ж виходить, що це є визнання своєї непрофесійності в управлінні всієї вертикалі? Визнання не сплати податків до цього? Чи все ж таки більш глибокі мотиви?

Хочу звернути вашу увагу на те, що така передача протирічить чинному законодавству України в частині розподілу функціональних обов'язків між КМУ, Міненерго та НАЕК "Енергоатом".

Експертно можу заявити, що

1) КМУ не зможе виконувати управлінські функції, оскільки є колегіальним органом, посадові особи складу якого не є фахівцями у галузі ядерної енергії та радіаційної безпеки, не мають відповідних компетенцій та дозволів, а отже дописки у пояснювальній записці не аргументовані.

2) **Така корпоратизація не може розцінюватись як оптимальна та ефективна система управління**.

Після корпоратизації компанії та переходу її власності в ПАТ зі 100% держвласністю, включається в дію Закон України "Про акціонерні товариства", де передбачено ст. 51 створення Наглядової ради, яка "здійснює захист прав акціонерів товариства і в межах компетенції, визначеної статутом та цим Законом, здійснює управління акціонерним товариством, а також контролює та регулює діяльність виконавчого органу".

Конкурс на незалежних членів Наглядової ради об'являє той держорган, у сфері управляння якого знаходиться держпідприємства.

І знову виникають цікаві питання:

— а в яких кандидатах зацікавлений Міністр енергетики?!

Звісно,

— що при зміні форми власності підприємства, ніхто не захоче втрачати контроль над фінансовими потоками.

Отже,

— відповідь очевидна, що 1) реальна система управління активами не зміниться, бо якщо функції контролю й регулювання передані Наглядовій раді, то 2) КМУ, звісно, може бути акціонером, проте функції акціонера у такому випадку дуже обмежені.

Більш того,

3) така корпоратизація порушує міжнародні обов'язки по гарантійним угодам між Україною, ЄБРР та Євроатомом як наслідок взяття кредитних засобів на виконання комплексної програми підвищення рівня безпеки енергоблоків АЕС.

Тож для чого реально така ініціатива висувається?

А все банально просто.

"Команда веселих друзів", добре розуміючи наслідки своїх вчинків, вирішили що втрачати більше не має чого і треба використовувати можливості військового часу, бо ж війна все спише. Оскільки активи ЗАЕС наразі окуповані, чому б не направити на його термінову підтримку кошти?!

Поки наші доблесні солдати відважно боронять територію України від окупантів,

1) **НАЕК "Енергоатом" проводить 70% всіх закупівель для покриття потреб окупованого ЗАЕС і звісно ж без використання системи Prozorro**, а що їм?! 2)!Це ж не перший досвід укладання договорняків. А якщо не покарано, значить дозволено.

В той час, коли НАЕК "Енергоатом" потерпає від небалансів, не закритих підрядів, заборгованостей

– приймаються рішення скеровувати останні гроші компанії в окупований об'єкт.

Найбільш цікаве питання,

1) в час, коли ЗСУ не має можливості наблизитись до Запорізької АЕС, а звичайний підрядник має можливість не тільки поставити матеріали та запасні частини, а і спокійно виконувати роботи.

2) Виникає питання по класиці: співпадіння?! Не думаю!

Тож, Деркач та його друзі просто регочать нам в обличчя …

***

Виктор Куртев

14 октябрь

ІСТОРІЯ ОДНІЄЇ ЗРАДИ 4:

ЯК ГАРТУВАЛОСЯ ЯДЕРНЕ СХОВИЩЕ

В рамках багатосерійного блокбастеру "Історя однієї зради" я вже вам розповів:

Про дванадцять друзів Деркача:

https://m.facebook.com/story.php?story_fbid=480738927384720&id=100063458505237

Про схему роботи Деркача:

https://www.facebook.com/KurtievViktor/posts/485695963555683

Про Корпортизацію по-дружньому:

https://www.facebook.com/KurtievViktor/posts/496051872520092

Атомна галузь багата і розгалужена – місця для "маневрів" хоч відбавляй, судіть самі: тендери, мільярдні бюджети, велика кількість підпорядкованих

компаній і субпідрядників – пара-трійка вкрадених мільйонів при цьому – просто голка у копиці сіна.

Однак ***Централізоване сховище відпрацьованого ядерного палива*** (далі – ***ЦСВЯП***), схоже, став тією голкою, на кінці якої – деркачівський кінець, ну бо не може така всеохоплююча жадібність на сконцентрованій території знакового для України об'єкту залишитися непоміченою.

Генеральним підрядником будівництва ЦСВЯПу до грудня 2020 року була компанія "Укрбудмонтаж". За два роки після старту будівництва вартість об'єкту зросла на 50% – майже до 1,4 мільярда гривень. Втім, навіть цих коштів не вистачило для завершення будівництва.

1) Увесь 2020 рік НАЕК "Енергоатом" намагався, але так і не провів торги щодо робіт з завершення будівництва ЦСВЯП.

2) Тендери скасовувалися через "непомірні апетити" посадовців Енергоатому. Сума відкату, яку запросили в Енергоатомі, склала близько - 97,5 млн грн (15% від загальної суми тендеру у 655,81 млн. грн.).

3) Проте з ТОВ "Укрбудмонтаж" домовитись не вдалося, навіть попри двічі сплановані зриви тендеру і скаргу у НАБУ, Укрбудмонтаж платити відмовився.

І тут як «чортик з табакерки» вистрибнула нікому не відома компанія "БК "КБР".

Ще до початку робіт в обхід ProZorro без оголошення про проведення тендерної закупівлі НАЕК "Енергоатом" уклав договір з ними на 485 млн грн. Забігаючи наперед, відмічу, що загалом в період з грудня 2020 по квітень 2021 років були укладені договори з компанією ТОВ "БК "КБР" на суму 420 млн. грн та 1 млрд. 200 млн. грн.

Усі ці договори були укладені з порушенням Закону України "Про публічні закупівлі", без проведення торгів (безпідставно зробили таємним документом).

1) ТОВ "БК "КБР" не мала на момент підписання ні досвіду ведення аналогічних договорів, ні дозвільних документів (відсутня ліцензія на виконання будівельних робіт класу СС3, відсутній допуск до особливих робіт, допуск в зону відчуження тощо).

2) Але мала бажання за короткий період отримати чималий "профіт", тому кошторисні документації до договорів вартості матеріалів та

обладнання завищували безпідставно більш ніж у 4 рази, за деякими позиціями більш ніж у 6 разів!

А друге ноу-хау від команди *Котіна* – включати в договір роботи, вже виконані в період 2019-2020 років попередніми підрядниками, наприклад: облаштування тимчасових будівель і споруд; будівельно-монтажні роботи будівлі приймання (основні балки); монтаж і закупівля телекомунікаційної вежі; закупівля системи ХВО тощо.

Ще до підписання договору ТОВ "БК "КБР" звернувся до ВП "Атомпроектінжиниринг", з проханням надання йому авансу на суму більш ніж 200 млн. грн., і нинішній міністр енергетики (а тоді віце-президент НАЕК "Енергоатом" Герман Галущенко) цей запит підписав, за два дні до підписання договору.

Найсмішніше у тому всьому те, що ЦСВЯП "урочисто під камеру" відкривали вже не раз.

Спочатку – у грудні 2020 року, потім – у травні 2021 року, пізніше – у кінці червня 2021 року. На початку серпня 2021 року президент НЕАК "Енергоатом" Петро Котін запевняв, що об'єкт здадуть у вересні.

Фото, які в додатку до цього посту, були зроблені 7 грудня 2020 року, тобто за 15 днів до візиту президента Україні Володимира Зеленського з приводу введення в експлуатацію ЦСВЯПу (перше "урочисте" відкриття). Робітники, яких нагнали туди цілі автобуси, повинні були створювати ілюзію, що залишилося зробити "останній штрих". А проводи, що стирчали зі стелі, незаасфальтований двір та іржаві рейки планували прикрити декораціями. Бо шапіто маст гоу он.

Але потім все-таки зрозуміли, що між крапельками президента провести не вдасться – ну бо дуже вже злісні були порушення. Напевне, багато доклали зусиль, щоб заставити очільника держави на деякий час "забути" про ЦСВЯП.

Фраза про "спи#жені гроші" стала мемом і символом повного безладу у будівництві критично важливого для держави об'єкту. "Гроші пішли, продані і далі за текстом …": *https://www.youtube.com/watch?v=7Lm62_4wVH0*

На цій злощасній зустрічі разом з Божком були присутні представники приватних підрядників та субпідрядників, які й освоювали кошти держбюджету на будівництво об’єкту на ЧАЕС. Божко пропонував їм приховати корупцію через фіктивні кошториси про оплату за старі контракти, або ж утворити непублічну закупівлю з новим підрядником.

Божко стримав слово – новий транш для "БК КБР" на 1 млрд. 200 млн. грн. було знайдено. Після цього ЦСВЯП знову намагались "запустити". Але тодішній голова ДІЯРу Григорій Плачков акт готовності об'єкта до експлуатації не підписав через численні порушення.

Гроші закінчились швидко, ЦСВЯП не побудували ....

Що ж знову не так?

Почнемо з найбанальнішого – приєднання до електричної мережі. Наразі об’єкт ЦСВЯП запитано за тимчасовою схемою (що категорично заборонено при введені об’єкту в експлуатацію), тому що технічні умови, надані ДТЕК Київобленерго, взагалі не були виконані.

Вміст договору, що був підписаний з ТОВ "БК КБР", значився як завершення будівельно-монтажних робіт, він не включав поставку систем та обладнання. Натомість акти свідчать, що грошики зразу витратили саме на закупівлю систем та обладнання. А потім пішли численні доповнення до договору та збільшення його вартості, бо апетити росли. Роботи задвоювались, потроювались, вже закуплене обладнання знову включалося в перелік і так по колу.

Ось як змінювалася ціна на системи, що впливали на безпеку:

1) Система фізичного захисту – до укладання договору з ТОВ "БК "КБР" було поставлене обладнання близько 70%, змонтовано близько 75%. Після укладання договору з ТОВ "БК "КБР" ціна робіт та обладнання зросла більш ніж у 2,5 рази;

2) Система СКК – до укладання договору з ТОВ "БК "КБР" було поставлене обладнання близько 70%. Після укладання договору з ТОВ "БК "КБР" ціна робіт та обладнання зросла біль ніж у 2 рази. Роботи з монтажу та пусконаладки досі тривають;

3) Система СРК – обладнання системи до укладання договору з ТОВ "БК "КБР" було вже практично закуплено на 70%, поставлено 55%. Після підписання договору вартість обладнання зросла більш ніж у 1,8 рази, а подекуди і більш ніж 200 разів (так наприклад ноутбук, при ринковій вартості у 60 тис. грн. був придбаний за 22 млн. грн.). Обладнання за документами закуповувалось повторно, а по декуди і тричі;

4) Система зв’язку – обладнання (компанії MOTOROLA), яке раніше було узгоджене в ТУ та УП і відповідно до якого була видана документація стадії "Р", повністю не відповідає закупленому (китайська

компанія МКТ-КОМЮНІКЕЙШН). Вартість закупленого обладнання зросла більш ніж у 2 рази.

Ну а щодо видачі ліцензій ЦСВЯПу та акту готовності об'єкту ДІЯР та ДАБІ, то про це не писав лише лінивий.

Не дивлячись на суттєві недоліки, *Акт готовності* будівельних конструкцій НАЕК "Енергоатом" отримав у серпні 2021 року, практично наступного дня Державна архітектурно-будівельна інспекція видала відповідний сертифікат, хоча для усунення наявних тоді недоліків знадобилося б 6-12 місяців.

1) Але, судячи по фото, усувати нічого не знадобилося.

2) Набагато простіше було зняти за декілька днів до підписання акту голову ДАБІ.

3) Точно така ж доля спіткала і голову ДІЯРу – впертого ***Плачкова*** замінили кишеньковим ***Коріковим***, який продовжує підписувати будь-яку нісенітницю, що підсовуватиме йому ***Котін***.

За кошти, витрачені на будівництво ЦСВЯПу, ми в вже могли спорядити експедицію на Марс, ну як мінімум одного свого представника точно відправили б, ну щоб там було кому за Маском слідкувати при розподілі колоній.

Але очільник НАЕК "Енергоатом" Петро ***Котін*** в традиційній популістській манері звинувачує тепер у всьому … Росію.

А і правда, гроші на будівництво все одно спи#жені.

***

История одного предательства-5: кровавая электроэнергия

Махинации с электроэнергией не просто ужасны, но просто преступны.

2022-1209

ВИКТОР КУРТЕВ, ДЛЯ "ХВИЛІ"

В предыдущих сериях блокбастера "История одной измены" вы уже узнали о:

Двенадцать друзей Деркача

Схему работы Деркача

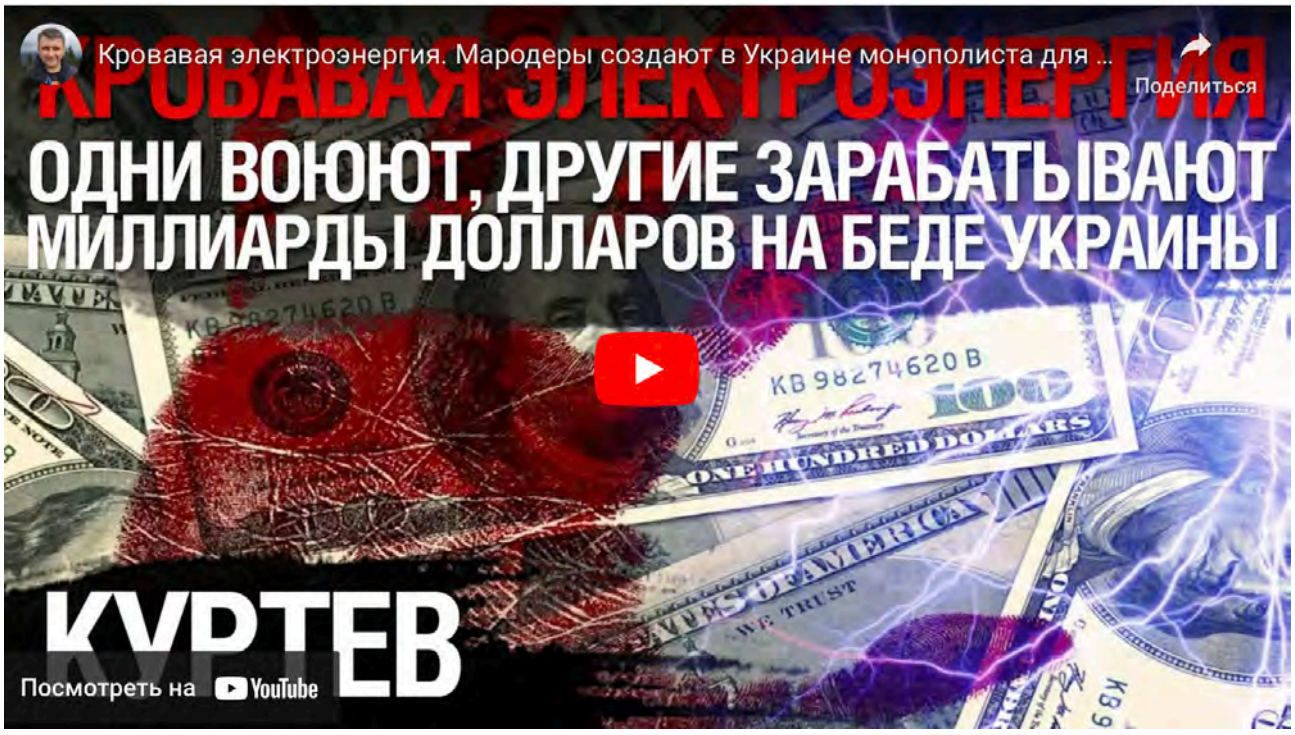
Корпоратизацию по-дружески

Вы, наверное, уже думали, что темы исчерпаны и сюжет подходит к концу? Вы ошибаетесь, мне еще многое есть о чем рассказать… Ведь **"неутомимые воришки" продолжают разворовывать и уничтожать энергетическую отрасль Украины**.

Как вам известно, **16 марта 2022 года энергосистема Украины была досрочно синхронизирована с энергосистемой Европы**, что

> — создало техническую возможность 1) экспорта украинской электроэнергии в страны Европейского союза и 2) открыло новые возможности и рынки сбыта для украинского бизнеса.

«Рыбка сама плыла в руки», поэтому *криминальная группировка Деркача/Галущенко/Котина/Бояринцева* пройти в стороне от этого факта никак не смогли, учитывая конъюнктуру на европейских энергетических рынках. **Экспорт электроэнергии открывал неограниченные возможности!**

Еще летом в эфире Альфа и Омега ***"Кровавая электроэнергия"*** я предупреждал о возможном схематозе по созданию искусственной монополии на экспорте украинской электроэнергии:

Был ли по этому поводу план у *«деркачат»*?

Даже целых два.

Сначала они решили монополизировать экспорт де-юре и пошли по привычному пути, пытаясь тупо протолкнуть закон об экспорте электроэнергии без аукционов.

Но тут же сразу получили по морде мокрой тряпкой, потому что предложенная концепция закона не соответствует Закону Украины "О рынке электроэнергии", требованиям регламентов и директив Европейского Союза.

Короче говоря,

она ничему не отвечает, и потому просто по желанию министра энергетики ну никак не может стать законом.

		продажу електроенергії, а також нерозуміння фактичного рівня оплати виробленої електроенергії; - Не вирішує питання погашення поточної заборгованості на балансуючому ринку.
2	Створення на ринку електричної енергії зовнішньоекономічних аукціонів з торгівлі електричною енергією	Концепція не відповідає загальним положенням законодавства, зокрема, Закону України «Про ринок електричної енергії». Передбачений механізм встановлення фіксованої ціни розподілу пропускної спроможності міждержавних перетинів не відповідає положенням Закону України «Про ринок електричної енергії» (далі – Закон), а також вимогам регламентів та директив Європейського Союзу. Відповідно до частини першої статті 38 Закону, у разі наявності перевантажень розподіл пропускної спроможності здійснюється за принципом першочергового задоволення заявок зареєстрованих учасників, які пропонують найвищу ціну. **У разі відсутності перевантажень розподіл пропускної спроможності міждержавних перетинів здійснюється на безоплатній основі**. Тобто, пропозиція викладена в презентації щодо впровадження фіксованої ціни розподілу пропускної спроможності міждержавних перетинів **не може бути впроваджена як зі сторони України так і зі сторони держави члена Енергетичного Співтовариства** так як це порушує основоположні положення Закону, зазначеного Регламенту та відповідно порушує ратифіковану міжнародну угоду. Відповідно до статті 5 Закону України «Про зовнішньоекономічну діяльність», **усі суб'єкти зовнішньоекономічної діяльності незалежно від форми власності та інших ознак** мають право здійснювати будь-які види зовнішньоекономічної діяльності та дії щодо її провадження. Тобто, пропозиція щодо запровадження додаткових зовнішньоекономічних аукціонів з торгівлі електричної енергії немає необхідності. На сьогодні достатньо механізмів для вже здійснення експорту електричної енергії виробленої ДП «НАЕК «Енергоатом» за виключенням електричної енергії, яка продається за ПСО населенню, крім певних тимчасових обмежень здійснення комерційного обміну електричної енергії між суміжними операторами системи передачі. Таким чином штучне створення єдиного трейдеру в супереч вимогам директив та регламентів ЄС не лише негативно буде сприйнято з боку ЄС (через невідповідність Директиві (ЄС) 2009/72 п 57-58) та буде стримувати розвиток експортного потенціалу, а й буде унеможливлювати доступ українських виробників на ринок ЄС.

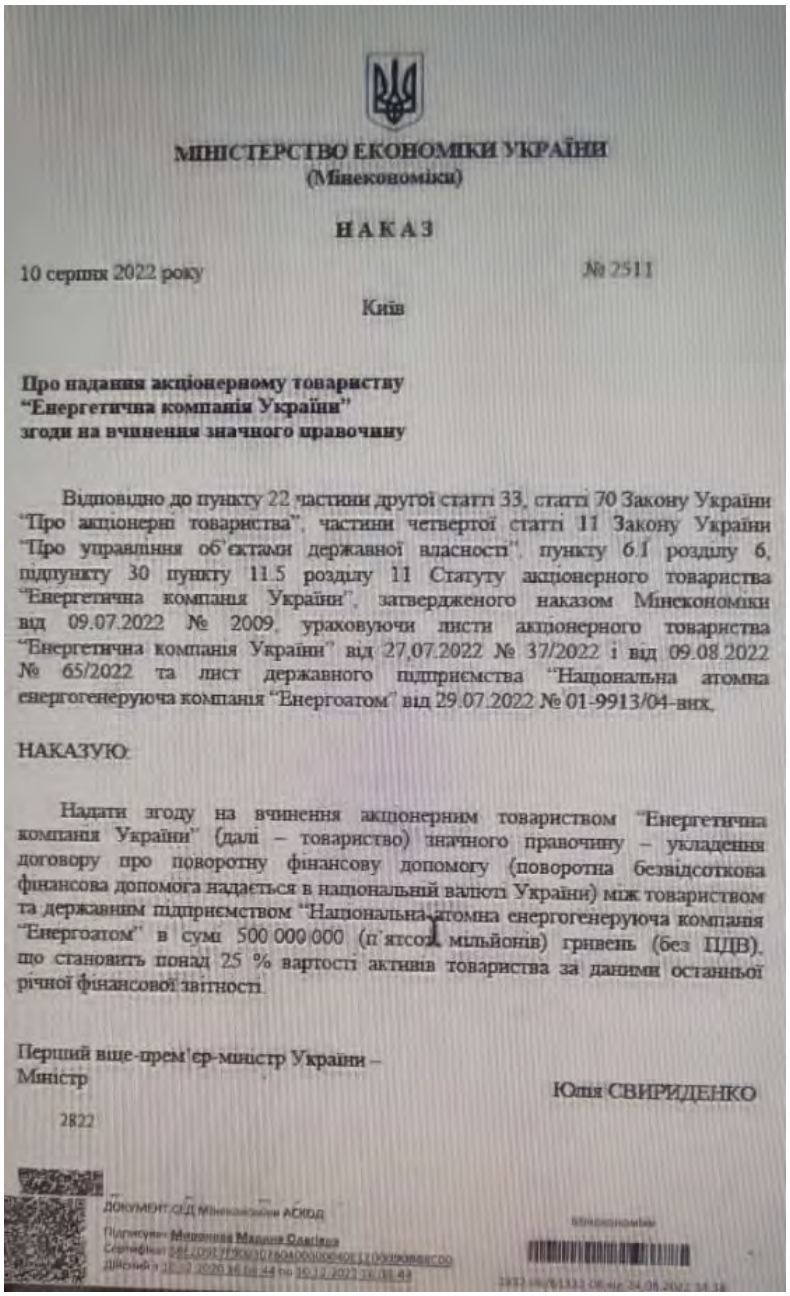
Тогда потомки Остапа Бендера пошли по другому пути.

Они решили монополизировать экспорт де-факто, но так, чтобы никто не подкопался.

Для этого ***деркачевские морды***

> — извлекли из загашника потравленное пылью АО "Энергетическая компания Украины", которое было создано в 2004 году и управляло корпоративными правами государства в электроэнергетике до 2014 года, и в дальнейшем было отправлено на ликвидацию, поскольку из-за приватизации уменьшались ее энергоактивы.

Здесь главным фокусом виртуозных авантюристов была экономия времени на создании иллюзии якобы компании "с историей", которая с ними никак не связана.

МІНІСТЕРСТВО ЕКОНОМІКИ УКРАЇНИ
(Мінекономіки)

НАКАЗ

10 серпня 2022 року № 2511

Київ

Про надання акціонерному товариству "Енергетична компанія України" згоди на вчинення значного правочину

Відповідно до пункту 22 частини другої статті 33, статті 70 Закону України "Про акціонерні товариства", частини четвертої статті 11 Закону України "Про управління об'єктами державної власності", пункту 6.1 розділу 6, підпункту 30 пункту 11.5 розділу 11 Статуту акціонерного товариства "Енергетична компанія України", затвердженого наказом Мінекономіки від 09.07.2022 № 2009, ураховуючи листи акціонерного товариства "Енергетична компанія України" від 27.07.2022 № 37/2022 і від 09.08.2022 № 65/2022 та лист державного підприємства "Національна атомна енергогенеруюча компанія "Енергоатом" від 29.07.2022 № 01-9913/04-вих.

НАКАЗУЮ:

Надати згоду на вчинення акціонерним товариством "Енергетична компанія України" (далі – товариство) значного правочину – укладення договору про поворотну фінансову допомогу (поворотна безвідсоткова фінансова допомога надається в національній валюті України) між товариством та державним підприємством "Національна атомна енергогенеруюча компанія "Енергоатом" в сумі 500 000 000 (п'ятсот мільйонів) гривень (без ПДВ), що становить понад 25 % вартості активів товариства за даними останньої річної фінансової звітності.

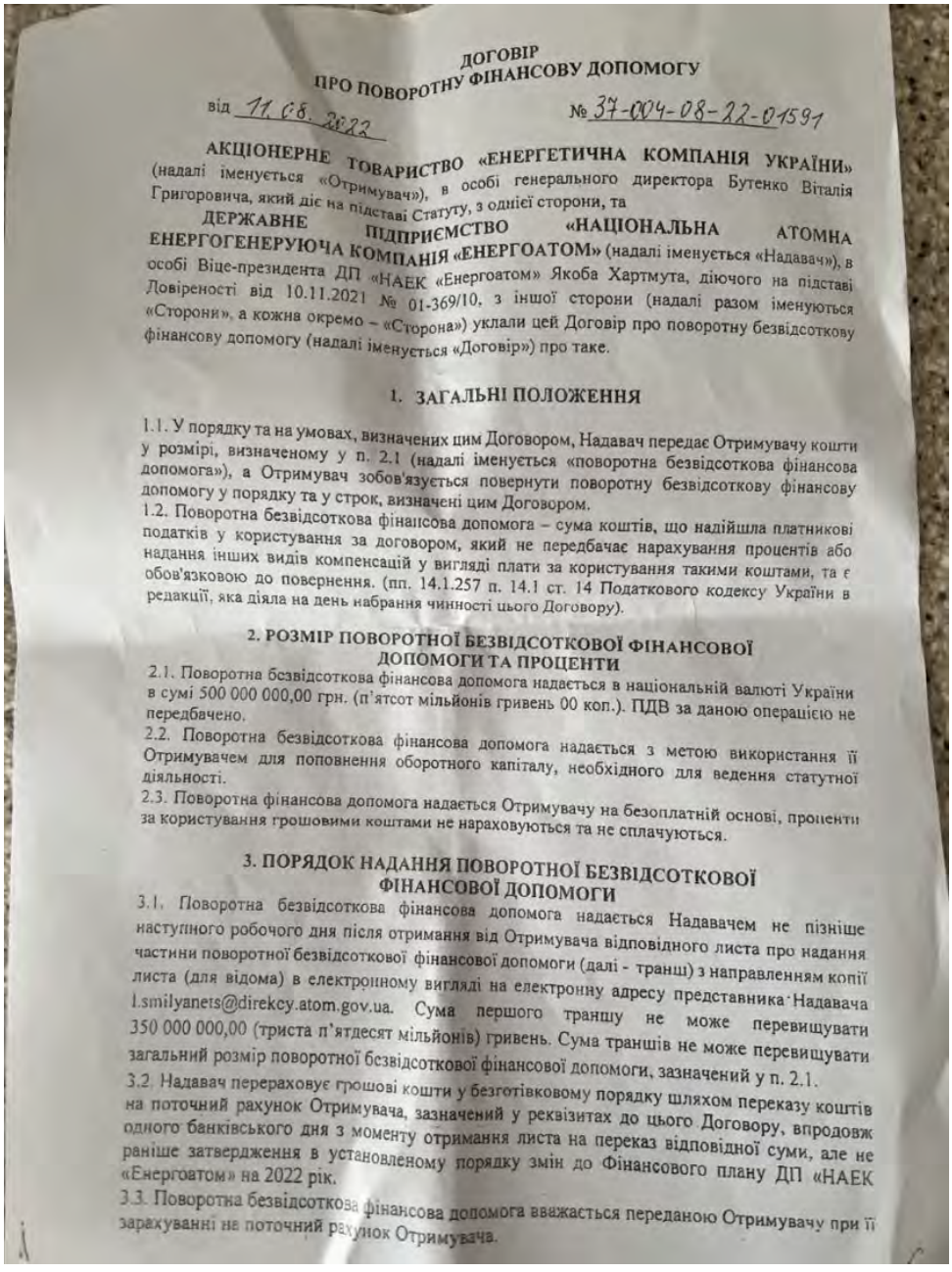
Перший віце-прем'єр-міністр України –
Міністр Юлія СВИРИДЕНКО

2822

Поэтому просто сделали бесхитростный рестайлинг в виде назначения директором знаменитого Виталия ***Бутенко***, известного в недавнем прошлом как руководителя компании ООО "ТЭТ Групп", фигурировавшей в *"схемном" импорте* электроэнергии в Украину из Беларуси, а до этого - коммерческого директора ДТЭК.

Так, с самого начала Бутенковское АО "ЭКУ" попыталось привлечь оборотные средства через банковские учреждения, потому что денежные средства нужны были на покупку электроэнергии и доступа к пересечению.

Оплата за пересечение была высокой и составляла в пиковые часы до 15-20 центов за кВт*ч, но такие "мелочи" никогда не останавливали команду Деркача, потому что при любых условиях они могли выцыганить нужную сумму из государства. Тем более – проект был рентабельным, потому что покупали электроэнергию здесь за 7 центов за кВт*ч , а продавали по 35-40 центов за кВт*ч. Но на первом этапе что-то пошло не так – несмотря на все

ДОГОВІР
ПРО ПОВОРОТНУ ФІНАНСОВУ ДОПОМОГУ

від 11.08.2022 № 37-004-08-22-01591

АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «ЕНЕРГЕТИЧНА КОМПАНІЯ УКРАЇНИ» (надалі іменується «Отримувач»), в особі генерального директора Бутенко Віталія Григоровича, який діє на підставі Статуту, з однієї сторони, та

ДЕРЖАВНЕ ПІДПРИЄМСТВО «НАЦІОНАЛЬНА АТОМНА ЕНЕРГОГЕНЕРУЮЧА КОМПАНІЯ «ЕНЕРГОАТОМ» (надалі іменується «Надавач»), в особі Віце-президента ДП «НАЕК «Енергоатом» Якоба Хартмута, діючого на підставі Довіреності від 10.11.2021 № 01-369/10, з іншої сторони (надалі разом іменуються «Сторони», а кожна окремо – «Сторона») уклали цей Договір про поворотну безвідсоткову фінансову допомогу (надалі іменується «Договір») про таке.

1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

1.1. У порядку та на умовах, визначених цим Договором, Надавач передає Отримувачу кошти у розмірі, визначеному у п. 2.1 (надалі іменується «поворотна безвідсоткова фінансова допомога»), а Отримувач зобов'язується повернути поворотну безвідсоткову фінансову допомогу у порядку та у строк, визначені цим Договором.
1.2. Поворотна безвідсоткова фінансова допомога – сума коштів, що надійшла платникові податків у користування за договором, який не передбачає нарахування процентів або надання інших видів компенсацій у вигляді плати за користування такими коштами, та є обов'язковою до повернення. (пп. 14.1.257 п. 14.1 ст. 14 Податкового кодексу України в редакції, яка діяла на день набрання чинності цього Договору).

2. РОЗМІР ПОВОРОТНОЇ БЕЗВІДСОТКОВОЇ ФІНАНСОВОЇ ДОПОМОГИ ТА ПРОЦЕНТИ

2.1. Поворотна безвідсоткова фінансова допомога надається в національній валюті України в сумі 500 000 000,00 грн. (п'ятсот мільйонів гривень 00 коп.). ПДВ за даною операцією не передбачено.
2.2. Поворотна безвідсоткова фінансова допомога надається з метою використання її Отримувачем для поповнення оборотного капіталу, необхідного для ведення статутної діяльності.
2.3. Поворотна фінансова допомога надається Отримувачу на безоплатній основі, проценти за користування грошовими коштами не нараховуються та не сплачуються.

3. ПОРЯДОК НАДАННЯ ПОВОРОТНОЇ БЕЗВІДСОТКОВОЇ ФІНАНСОВОЇ ДОПОМОГИ

3.1. Поворотна безвідсоткова фінансова допомога надається Надавачем не пізніше наступного робочого дня після отримання від Отримувача відповідного листа про надання частини поворотної безвідсоткової фінансової допомоги (далі - транш) з направленням копії листа (для відома) в електронному вигляді на електронну адресу представника Надавача l.smilyanets@direkcy.atom.gov.ua. Сума першого траншу не може перевищувати 350 000 000,00 (триста п'ятдесят мільйонів) гривень. Сума траншів не може перевищувати загальний розмір поворотної безвідсоткової фінансової допомоги, зазначений у п. 2.1.
3.2. Надавач перераховує грошові кошти у безготівковому порядку шляхом переказу коштів на поточний рахунок Отримувача, зазначений у реквізитах до цього Договору, впродовж одного банківського дня з моменту отримання листа на переказ відповідної суми, але не раніше затвердження в установленому порядку змін до Фінансового плану ДП «НАЕК «Енергоатом» на 2022 рік.
3.3. Поворотна безвідсоткова фінансова допомога вважається переданою Отримувачу при її зарахуванні на поточний рахунок Отримувача.

показатели рентабельности, банки отказали АО "ЭКУ" в выдаче оборотных кредитных денег, оценив компанию как сверхрисковую.

И здесь благодаря адмінресурсу АО "ЭКУ" получает эксклюзивные условия. Последним дефибриллятором стала НАЭК "Энергоатом", которая сама нуждается в реанимации.

Такое распоряжение является прямой инициативой министра ***Галущенко***, и основанием Первого вице-премьер-министра – министра экономики Украины госпожи ***Свириденко*** (поскольку сумма возвратной беспроцентной финансовой помощи на 500 млн. грн. превышала 25% от стоимости активов общества).

И вот между АО "ЭКУ" и НАЭК "Энергоатом" подписывается договор *(прилагается)* о передаче 500 млн. грн. первом на безвозмездной основе при формировании оборотных средств.

Самое интересное из этого

1) даже не то, что НАЭК "Энергоатом" не имеет на это правовых полномочий и соответствующих разрешений,

2) а то, что он не может перекрыть и собственные потребности, привлекая кредитные средства на это.

Выходит, что

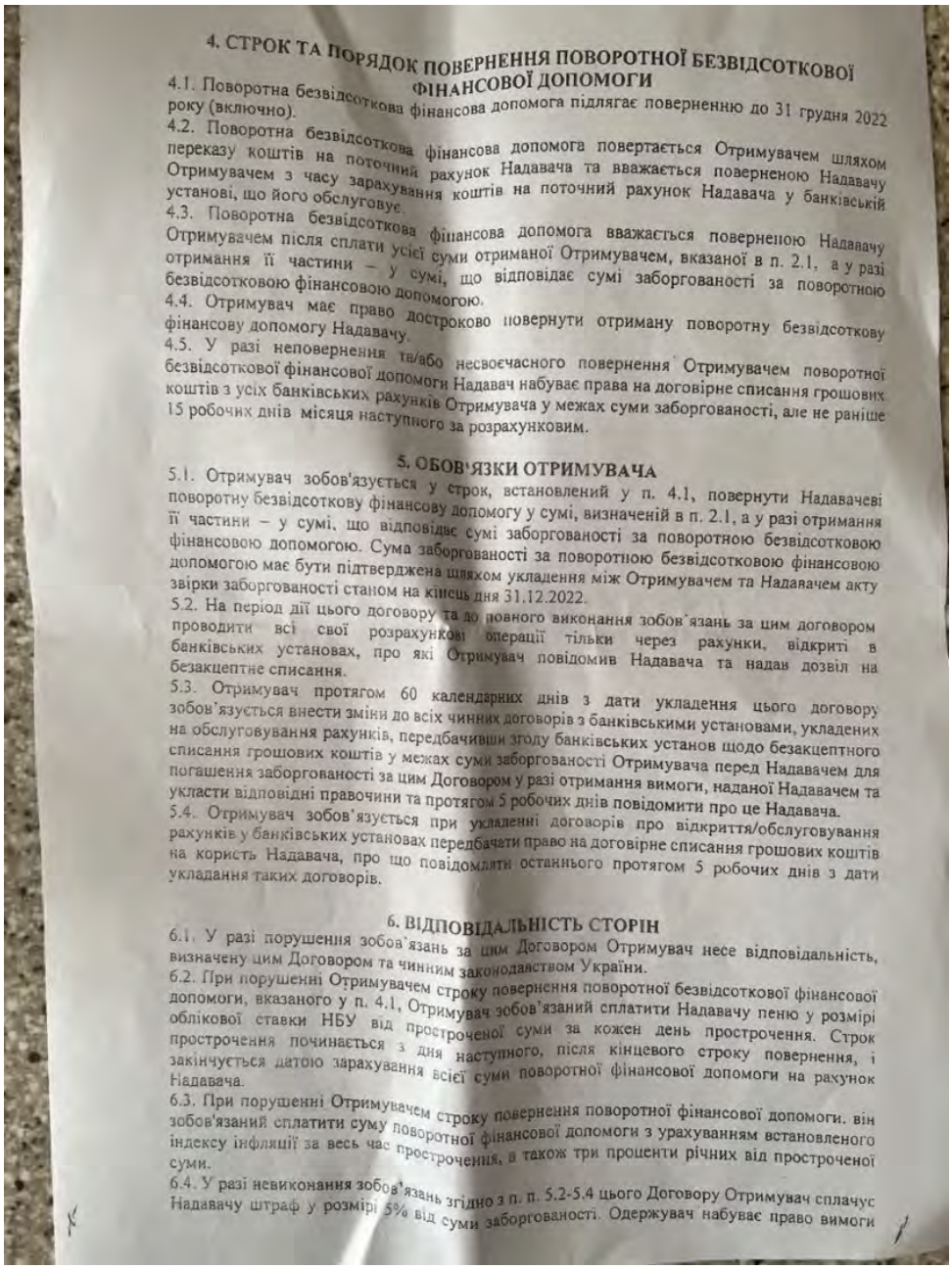
1) кредит, предоставленный НАЭК "Энергоатом" в мае Укргазбанком в размере 1,5 млрд. грн. на закупку свежего ядерного топлива ***Westinghouse***

2) выводится через прокладочные компании под другим видом.

Но в конце подписанного договора микроскопическим подпунктом указывается, что данная ссуда не имеет признаков финансовых услуг, поэтому на нее не распространяется Закон Украины №2664-III от 12.07.2001 "О финансовых услугах и государственном регулировании рынков государственных услуг", потому что на это же нужны соответствующие разрешения, которые никто не имеет.

«Участники регаты» хорошо осознают ответственность за преувеличение служебных полномочий, однако все равно их преувеличивают, пытаясь прикрыть фиговым листом "обнаженное хозяйство".

Вам может казаться, что это кульминация треша, но нет… это только его начало.

4. СТРОК ТА ПОРЯДОК ПОВЕРНЕННЯ ПОВОРОТНОЇ БЕЗВІДСОТКОВОЇ ФІНАНСОВОЇ ДОПОМОГИ

4.1. Поворотна безвідсоткова фінансова допомога підлягає поверненню до 31 грудня 2022 року (включно).

4.2. Поворотна безвідсоткова фінансова допомога повертається Отримувачем шляхом переказу коштів на поточний рахунок Надавача та вважається поверненою Надавачу Отримувачем з часу зарахування коштів на поточний рахунок Надавача у банківській установі, що його обслуговує.

4.3. Поворотна безвідсоткова фінансова допомога вважається поверненою Надавачу Отримувачем після сплати усієї суми отриманої Отримувачем, вказаної в п. 2.1, а у разі отримання її частини – у сумі, що відповідає сумі заборгованості за поворотною безвідсотковою фінансовою допомогою.

4.4. Отримувач має право достроково повернути отриману поворотну безвідсоткову фінансову допомогу Надавачу.

4.5. У разі неповернення та/або несвоєчасного повернення Отримувачем поворотної безвідсоткової фінансової допомоги Надавач набуває права на договірне списання грошових коштів з усіх банківських рахунків Отримувача у межах суми заборгованості, але не раніше 15 робочих днів місяця наступного за розрахунковим.

5. ОБОВ'ЯЗКИ ОТРИМУВАЧА

5.1. Отримувач зобов'язується у строк, встановлений у п. 4.1, повернути Надавачеві поворотну безвідсоткову фінансову допомогу у сумі, визначеній в п. 2.1, а у разі отримання її частини – у сумі, що відповідає сумі заборгованості за поворотною безвідсотковою фінансовою допомогою. Сума заборгованості за поворотною безвідсотковою фінансовою допомогою має бути підтверджена шляхом укладення між Отримувачем та Надавачем акту звірки заборгованості станом на кінець дня 31.12.2022.

5.2. На період дії цього договору та до повного виконання зобов'язань за цим договором проводити всі свої розрахункові операції тільки через рахунки, відкриті в банківських установах, про які Отримувач повідомив Надавача та надав дозвіл на безакцептне списання.

5.3. Отримувач протягом 60 календарних днів з дати укладення цього договору зобов'язується внести зміни до всіх чинних договорів з банківськими установами, укладених на обслуговування рахунків, передбачивши згоду банківських установ щодо безакцептного списання грошових коштів у межах суми заборгованості Отримувача перед Надавачем для погашення заборгованості за цим Договором у разі отримання вимоги, наданої Надавачем та укласти відповідні правочини та протягом 5 робочих днів повідомити про це Надавача.

5.4. Отримувач зобов'язується при укладенні договорів про відкриття/обслуговування рахунків у банківських установах передбачати право на договірне списання грошових коштів на користь Надавача, про що повідомляти останнього протягом 5 робочих днів з дати укладання таких договорів.

6. ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ СТОРІН

6.1. У разі порушення зобов'язань за цим Договором Отримувач несе відповідальність, визначену цим Договором та чинним законодавством України.

6.2. При порушенні Отримувачем строку повернення поворотної безвідсоткової фінансової допомоги, вказаного у п. 4.1, Отримувач зобов'язаний сплатити Надавачу пеню у розмірі облікової ставки НБУ від простроченої суми за кожен день прострочення. Строк прострочення починається з дня наступного, після кінцевого строку повернення, і закінчується датою зарахування всієї суми поворотної фінансової допомоги на рахунок Надавача.

6.3. При порушенні Отримувачем строку повернення поворотної фінансової допомоги, він зобов'язаний сплатити суму поворотної фінансової допомоги з урахуванням встановленого індексу інфляції за весь час прострочення, а також три проценти річних від простроченої суми.

6.4. У разі невиконання зобов'язань згідно з п. 5.2-5.4 цього Договору Отримувач сплачує Надавачу штраф у розмірі 5% від суми заборгованості. Одержувач набуває право вимоги

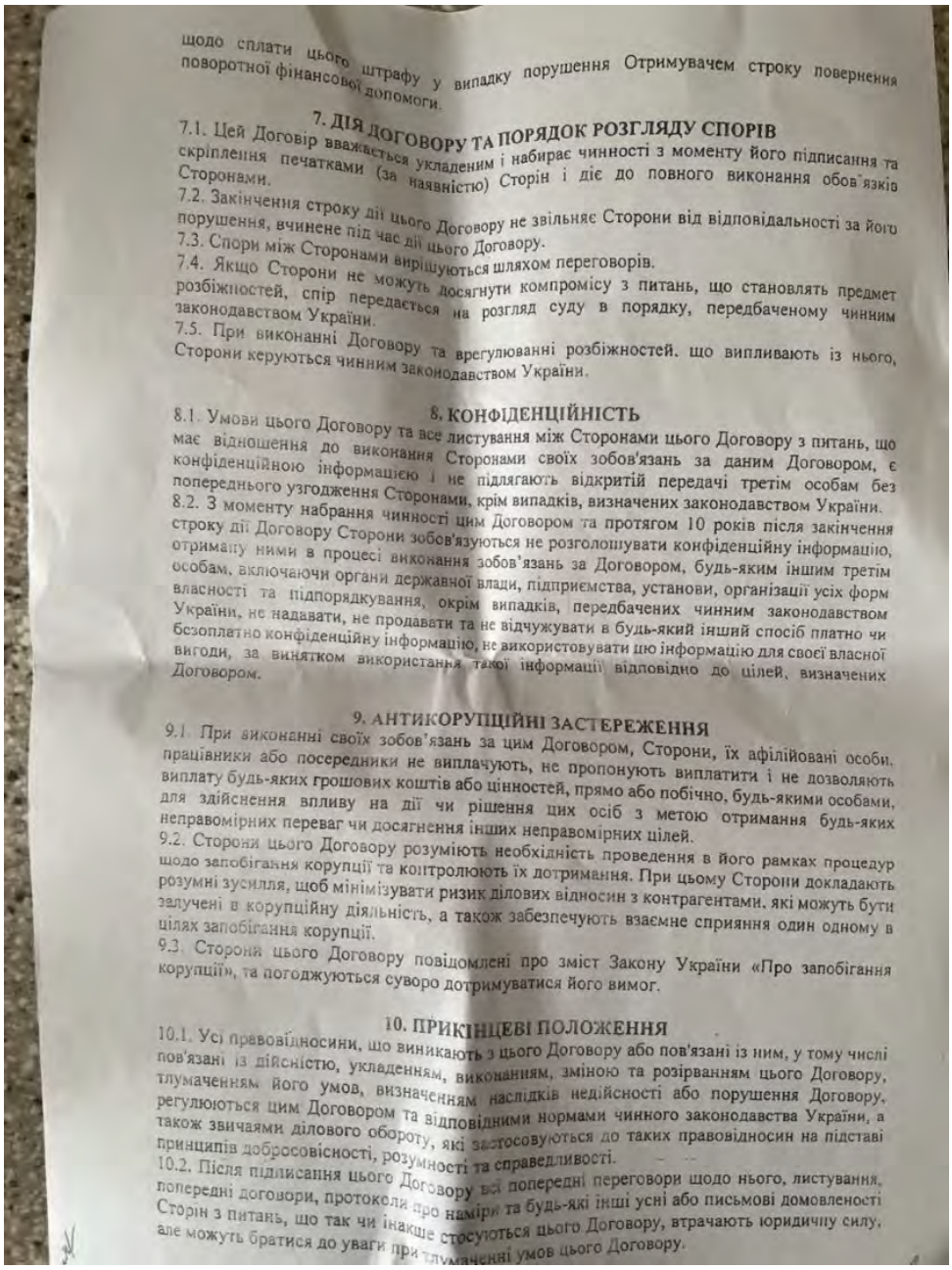
Как я отметил, **основная целевая задача оборотных средств – закупка электроэнергии для ее дальнейшей продажи**. **Но зачем покупать электроэнергию, если ее можно… взять даром?**

1) С первых дней НАЭК "Энергоатом" предоставил исключительные права АО "ЭКУ", законтрактовав с ними значительный объем электроэнергии за символическую стоимость с отсрочкой платежа на 6 месяцев.

Однако этого оказалось мало.

2) АО "ЭКУ" дополнительно скупало электроэнергию у тепловых станции ДТЭКа на разных сегментах рынка, но также по косвенным ценам.

Какой стороной ДТЭК в этой схеме, спросите вы?

щодо сплати цього штрафу у випадку порушення Отримувачем строку повернення поворотної фінансової допомоги.

7. ДІЯ ДОГОВОРУ ТА ПОРЯДОК РОЗГЛЯДУ СПОРІВ

7.1. Цей Договір вважається укладеним і набирає чинності з моменту його підписання та скріплення печатками (за наявністю) Сторін і діє до повного виконання обов'язків Сторонами.
7.2. Закінчення строку дії цього Договору не звільняє Сторони від відповідальності за його порушення, вчинене під час дії цього Договору.
7.3. Спори між Сторонами вирішуються шляхом переговорів.
7.4. Якщо Сторони не можуть досягнути компромісу з питань, що становлять предмет розбіжностей, спір передається на розгляд суду в порядку, передбаченому чинним законодавством України.
7.5. При виконанні Договору та врегулюванні розбіжностей, що випливають із нього, Сторони керуються чинним законодавством України.

8. КОНФІДЕНЦІЙНІСТЬ

8.1. Умови цього Договору та все листування між Сторонами цього Договору з питань, що має відношення до виконання Сторонами своїх зобов'язань за даним Договором, є конфіденційною інформацією і не підлягають відкритій передачі третім особам без попереднього узгодження Сторонами, крім випадків, визначених законодавством України.
8.2. З моменту набрання чинності цим Договором та протягом 10 років після закінчення строку дії Договору Сторони зобов'язуються не розголошувати конфіденційну інформацію, отриману ними в процесі виконання зобов'язань за Договором, будь-яким іншим третім особам, включаючи органи державної влади, підприємства, установи, організації усіх форм власності та підпорядкування, окрім випадків, передбачених чинним законодавством України, не надавати, не продавати та не відчужувати в будь-який інший спосіб платно чи безоплатно конфіденційну інформацію, не використовувати цю інформацію для своєї власної вигоди, за винятком використання такої інформації відповідно до цілей, визначених Договором.

9. АНТИКОРУПЦІЙНІ ЗАСТЕРЕЖЕННЯ

9.1. При виконанні своїх зобов'язань за цим Договором, Сторони, їх афілійовані особи, працівники або посередники не виплачують, не пропонують виплатити і не дозволяють виплату будь-яких грошових коштів або цінностей, прямо або побічно, будь-якими особами, для здійснення впливу на дії чи рішення цих осіб з метою отримання будь-яких неправомірних переваг чи досягнення інших неправомірних цілей.
9.2. Сторони цього Договору розуміють необхідність проведення в його рамках процедур щодо запобігання корупції та контролюють їх дотримання. При цьому Сторони докладають розумні зусилля, щоб мінімізувати ризик ділових відносин з контрагентами, які можуть бути залучені в корупційну діяльність, а також забезпечують взаємне сприяння один одному в цілях запобігання корупції.
9.3. Сторони цього Договору повідомлені про зміст Закону України «Про запобігання корупції», та погоджуються суворо дотримуватися його вимог.

10. ПРИКІНЦЕВІ ПОЛОЖЕННЯ

10.1. Усі правовідносини, що виникають з цього Договору або пов'язані із ним, у тому числі пов'язані із дійсністю, укладенням, виконанням, зміною та розірванням цього Договору, тлумаченням його умов, визначенням наслідків недійсності або порушення Договору, регулюються цим Договором та відповідними нормами чинного законодавства України, а також звичаями ділового обороту, які застосовуються до таких правовідносин на підставі принципів добросовісності, розумності та справедливості.
10.2. Після підписання цього Договору всі попередні переговори щодо нього, листування, попередні договори, протоколи про наміри та будь-які інші усні або письмові домовленості Сторін з питань, що так чи інакше стосуються цього Договору, втрачають юридичну силу, але можуть братися до уваги при тлумаченні умов цього Договору.

1) АО "ЭКУ" начинает экспортировать электроэнергию… на торгах НЭКа в убыток себе демпингуют, пытаясь получить всю пропускную мощность пересечения (создавая де-факто монополию),

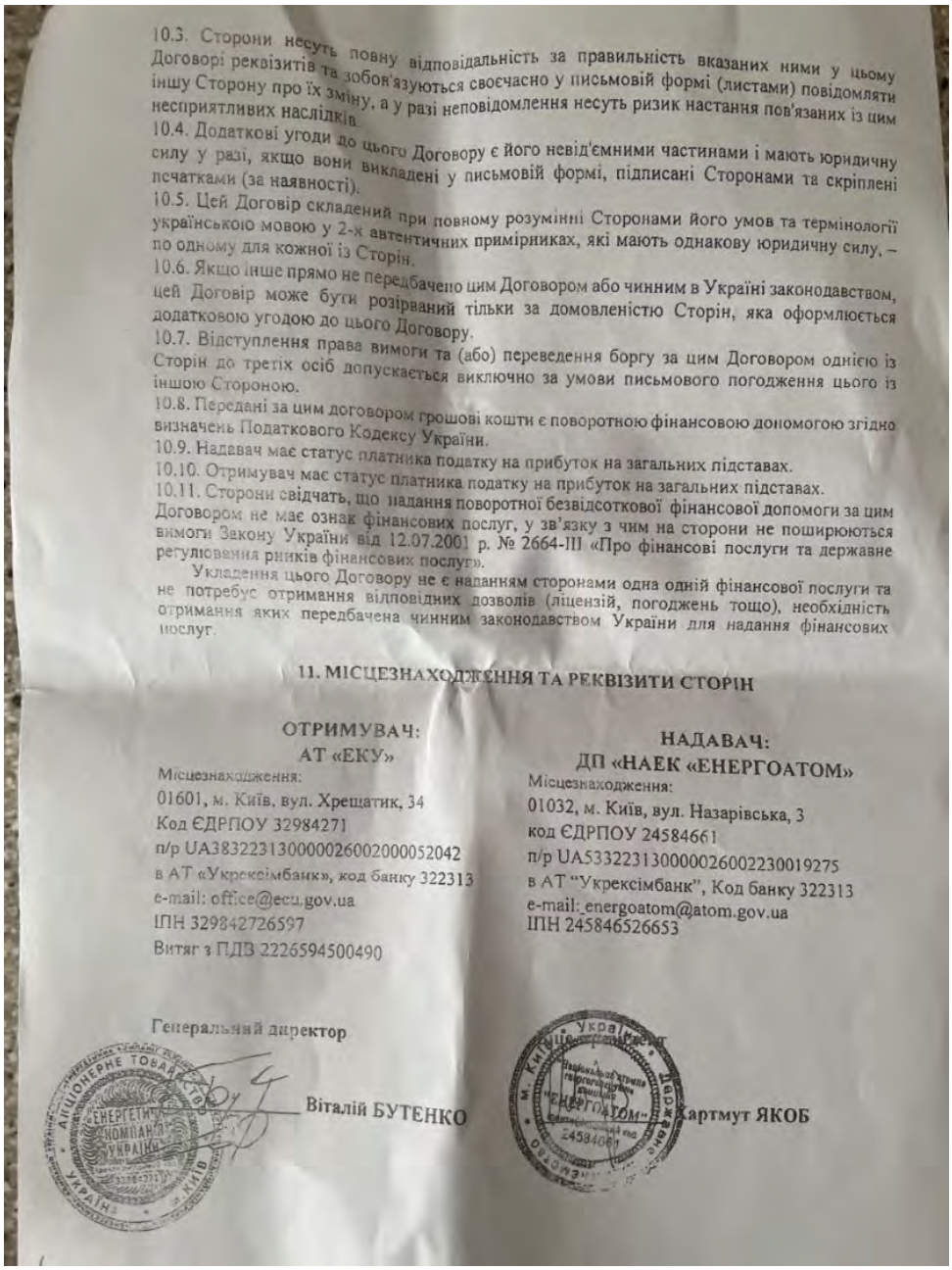
2) но поняв глупость своей расточительности – просто поделили рынок с ДТЭКом.

А за рубежом уже ждет "дружественный" трейдер,

1) который заранее приобрел права на различные трансграничные пересечения по многим направлениям и,

2) по дешевке получив украинскую электроэнергию, дальше продает ее на более дорогие европейские рынки, концентрируя у себя весь профит.

Таким образом, **вся маржинальность такого трейдинга оседала в Европе и распределялась между всеми бенифициарами такого процесса, а ущерб оставался на украинских государственных компаниях.**

10.3. Сторони несуть повну відповідальність за правильність вказаних ними у цьому Договорі реквізитів та зобов'язуються своєчасно у письмовій формі (листами) повідомляти іншу Сторону про їх зміну, а у разі неповідомлення несуть ризик настання пов'язаних із цим несприятливих наслідків.
10.4. Додаткові угоди до цього Договору є його невід'ємними частинами і мають юридичну силу у разі, якщо вони викладені у письмовій формі, підписані Сторонами та скріплені печатками (за наявності).
10.5. Цей Договір складений при повному розумінні Сторонами його умов та термінології українською мовою у 2-х автентичних примірниках, які мають однакову юридичну силу, – по одному для кожної із Сторін.
10.6. Якщо інше прямо не передбачено цим Договором або чинним в Україні законодавством, цей Договір може бути розірваний тільки за домовленістю Сторін, яка оформлюється додатковою угодою до цього Договору.
10.7. Відступлення права вимоги та (або) переведення боргу за цим Договором однією із Сторін до третіх осіб допускається виключно за умови письмового погодження цього із іншою Стороною.
10.8. Передані за цим договором грошові кошти є поворотною фінансовою допомогою згідно визначень Податкового Кодексу України.
10.9. Надавач має статус платника податку на прибуток на загальних підставах.
10.10. Отримувач має статус платника податку на прибуток на загальних підставах.
10.11. Сторони свідчать, що надання поворотної безвідсоткової фінансової допомоги за цим Договором не має ознак фінансових послуг, у зв'язку з чим на сторони не поширюються вимоги Закону України від 12.07.2001 р. № 2664-III «Про фінансові послуги та державне регулювання ринків фінансових послуг».
Укладення цього Договору не є наданням сторонами одна одній фінансової послуги та не потребує отримання відповідних дозволів (ліцензій, погоджень тощо), необхідність отримання яких передбачена чинним законодавством України для надання фінансових послуг.

11. МІСЦЕЗНАХОДЖЕННЯ ТА РЕКВІЗИТИ СТОРІН

ОТРИМУВАЧ:
АТ «ЕКУ»
Місцезнаходження:
01601, м. Київ, вул. Хрещатик, 34
Код ЄДРПОУ 32984271
п/р UA383223130000026002000052042
в АТ «Укрексімбанк», код банку 322313
e-mail: office@ecu.gov.ua
ІПН 329842726597
Витяг з ПДВ 2226594500490

НАДАВАЧ:
ДП «НАЕК «ЕНЕРГОАТОМ»
Місцезнаходження:
01032, м. Київ, вул. Назарівська, 3
код ЄДРПОУ 24584661
п/р UA533223130000026002230019275
в АТ "Укрексімбанк", Код банку 322313
e-mail: energoatom@atom.gov.ua
ІПН 245846526653

Генеральний директор

Віталій БУТЕНКО

Хартмут ЯКОБ

Для общего понимания

— расходы АО "ЭКУ" на доступ к пересечению не перекрывались разницей цен между спотовыми рынками Украины и странами Европы, куда продавалась электроэнергия, ***поэтому объемы*** экспортного ПСО, которое трейдер-экспортер платил к Гарантированному покупателю (80% от разницы цен электроэнергии на рынка Европы и рынка Украины, минус затраты на пересечение и тарифы ОСП) **заранее оптимизированы**.

В общем, экономические показатели работы АО "ЭКУ" за тот период имеют негативное сальдо, соответственно, речь о возврате привлеченных денег и

уплате отсроченных платежей НАЭК "Энергоатом" за электроэнергию не идет…

То есть, в сухом остатке

> **— государственный трейдер не вел экспортную деятельность для получения максимальной прибыли, а выступал лишь "перевалочным пунктом" на ее пути в Европу.**

Если бы АО "ЭКУ", как монопольный государственный трейдер, имело целью получение максимального дохода на рынках Европы, оно непосредственно напрямую продавало бы электроэнергию в страны с самыми высокими ценами за МВт*ч.

В очередной раз проходимцы пошивают всех в дураках,

потому что

> ***реальная конкуренция частных трейдеров*** **принесла бы больше государственных предприятий, насытила отрасль деньгами, поддержала бы экономику военного времени, а НАЭК "Энергоатомом" мог бы 500 млн. грн потратить на закупку критически важных запчастей и топлива для обеспечения своей работы.**

Но дальше еще хуже

> **– враг бомбит объекты инфраструктуры, и вот уже с 11 октября экспорта нет, 500 млн. грн. успешно оприходовали, возвращать долги не из чего, но это и не нужно, об этом идет речь и в самом договоре.**

Да, там обычно указывается стандартное условие – вернуть средства до 31 декабря 2022 года, в случае невыполнения чего предусмотрена даже уплата пени и списание денежных средств со всех банковских счетов заемщика.

Но дальше идет железобетонный пункт ***"Конфиденциальность"!***

И вот он как раз освобождает стороны от какой-либо ответственности и необходимости возвращать ссуду, так как предполагает, что 10 лет (!!!) после окончания срока действия договора стороны обязуются не разглашать информацию по нему кому-либо, включая органы государственной власти! Ибо все исковые сроки к тому времени истекут… ***Шах и мат!***

Итак, финансовая помощь изначально планировалась как безвозвратная.

И здесь, кстати, возникает логический вопрос – почему НАЭК "Энергоатом" самостоятельно не экспортировал свою электроэнергию?

1) В структуре НАЭКа есть подразделение "Энергоатом-Трейдинг", где работают более 100 человек, получающих заработную плату.

2) Подразделение, между прочим, создавали с целью получения прибыли через эффективную продажу электроэнергии, в том числе и на международных рынках.

Казалось бы,

— команда Деркача, как всегда, справились "на отлично" - ни денег... ни электроэнергии... ни возвращенного займа...

И если вы уже допили свой стакан с корвалолом, то стоит накапать новый, потому что я еще в заключение добавлю…

ПС

23.11.2022 во время ракетных обстрелов, которые привели к возникновению чрезвычайной ситуации в ОЭС Украины, "деркачата" умудрились перехитрить сами себя.

НАЭК "Энергоатом" прекратил производить электрическую энергию, но не расторг двусторонние договоры на ее продажу. Таким образом, в период с 24-27 ноября НАЭК "Энергоатом" осуществил продажу "воздух", четко осознавая невозможность выработки после отключения.

Что же в этом плохого спросите Вы?

Общая стоимость созданных атомом небалансов составляет более 500 млн. грн., которые нужно уплатить на балансирующем рынке АО "ЭКУ", получив эти средства НАЭК.

Чтобы не дать преждевременно утонуть этому "чудо корабля" было привлечено НКРЭКУ, которое впопыхах приняло решение о неучете в

объемах финансовых гарантий созданных небалансов и не отправить в дефолт АО "ЭКУ".

Итак, **очередное преступление "деркачат" очевидно:**

АО "ЭКУ" прокладка для циничного вымывания денег не только из государственных предприятий, но и из самой страны. И это в условиях, когда страна истекает кровью…

Мне почему-то кажется, что

— следующий аудит энергорынка Украины придется проводить силами ВСУ, и это будет гораздо быстрее, чем некоторые ожидают!

***

№1.054

Санкційну монополію Зеленського хакнули його ж підопічні

2022-11-20

Юрій *Ніколов*, “Наші гроші”

У Верховного Головнокомандуючого забрали монополію на антиросійські санкції, щоб мутні чиновники могли ловити корупційну рибу у дискреційні воді. А кілька національних виробників отримали ринки певних лікарських препаратів у монопольне розпорядження.

На початку вторгнення українці вирішили, що треба карати міжнародні компанії, які продовжують вести бізнес в Росії «ес-южуал».

Через Верховну Раду провели *закон* щодо обмеження обігу лікарських засобів, виробництво яких розташовано на території Російської Федерації або Республіки Білорусь.

Однак,

у ньому не записали просту фразу:

***«Забороняємо продавати в Україні таблетки, зроблені на заводах в ворожих країнах»*.**

Там записали, що

— в Україні не можна продавати таблетки тим фірмам, що мають «опосередковану пов'язаність» з тими країнами.

А «біг-фарма» у масі своїй лишила представництва в Роіссі, бо негуманно позбавляти цивільних роісян життєво важливих таблеток.

То ж це призвело до наступного.

Наші чиновники

1) почали забороняти препарати тих фірм, що хоч і зроблені на європейських заводах, але мають представництва в РФ.

2) А місце цих таблеток в Україні почали займати кілька вітчизняних виробників.

Тобто,

3) **ринок просто почали чистити від іноземних конкурентів і формувати власних монополістів**.

При цьому,

— чистити можна абсолютно довільно.

Якщо хтось з міжнародників зрозуміє до кого і з якою сумою аргументів звертатись – то може і не мати проблем.

Компанія «Гедеон Ріхтер» не зрозуміла – і поступилась місцем на українському ринку.

На черзі КРКА, її вчора почали викидати. Так шо якщо ви користуєтесь таблетками цієї фірми зробіть запас поки вони є у продажі.

А тепер, як саме хакнули Зеленського.

Схема влаштована таким чином, що

1) рішення про фактичне накладення квазісанкцій на міжнародних виробників накладає спеціальна комісія при МОЗі.

2) В неї входять такі хапуги як «слуга народу» ***Кузьміних***, якого все ніяк не посадять в тюрму за відкати на медичному обладнанні для житомирських лікарень. А очолює такий собі Олександр ***Комаріда***, що рік тому отримав підвищення до першого заммініcтра МОЗ. Саме він відає голосуваннями комісії.

Комаріда не найстарший.

У 2020 році Зеленський своїм указом призначив на посаду замсекретаря РНБОУ Олексія ***Соловйова***. Це без перебільшення легенда #Велика_Вітчизняна_корупція. Він керував ***Держлікслужбою*** у ***Януковича*** і ***вже тоді придумав схожу схему з очищення українського ринку від іноземних ліків*** за допомогою закону, який вводив додаткове ліцензування імпорту ліків. Тоді вдалося скасувати, бо були шалені мітинги. Але руки ж то помнять)))

І як то заведено у ***Єрмака*** – ефективного госпідарника реабілітували для служби Зеленському. **І саме *Соловйов* за своїм підписом на бланку РНБО нещодавно розіслав листи на дистриб'юторів** із закликом перестати співпрацювати з низкою європейських компаній – саме тих, яких зараз блокують.

Отже маємо наступне.

Закордонні ліки забороняються

1) на підставі «антиросійських» звинувачень не президентом України, а комісією при МОЗі на підставі закону, прийнятого у воєнному угарі, коли мало хто у що хотів вникати.

Міжнародним виробникам від того ні холодно ні жарко.

2) Бо справжні санкції на них за таблетки для роіссян на них ніхто не накладе.

Ліки – це гуманітарне право, тож і компанії не вийдуть з ринку РФ.

Єдині потерпілі у цій історії – українські споживачі ліків. Вони не отримають звичні препарати, але отримають вітчизняних монополістів з усіма витікаючими наслідками від монополій – падаючою якістю і зростаючими цінами.

«Монополізація певних сегментів ринку, втрати бюджетних коштів при закупівлі ліків за гроші державного та місцевого бюджетів, обмеження доступу до життєво необхідних лікарських засобів – це катастрофічні ризики, які містить процедура призупинення реєстраційного посвідчення

лікарських засобів, – розповіла «Нашим грошам» експерт з аналізу корупційних ризиків НАЗК Валерія Іванова.

Валерія *Іванова*

– Це може свідчити про бажання певного кола осіб перрозподілити прибутки від реалізації ліків, бо ніякого відношення до протидії агресору це не має. Якщо я не маю рації, і насправді такі прогалини у законодавства були закладені помилково, то терміново внести зміни до закону і закрити можливий корупційний механізм не складе труднощів, призупинивши на цей час діяльність Комісії, членом якої є особа з підозрою за корупційну статтю».

Юрій Ніколов, “Наші гроші”

***

Аналіз НАЗК

Зміст

Корупційний ризик № 1. Зловживання критеріями для зупинення реєстраційного посвідчення лікарського засобу з метою усунення фармацевтичних компаній з ринку……..

Корупційний ризик № 2. Необґрунтований підхід до вибору фармацевтичних компаній для припинення обігу їх лікарських засобів…….……

Корупційний ризик № 3. Фальсифікація даних про готовність забезпечити потреби країни у лікарському засобі……..……

Корупційний ризик № 4. Відсутність визначеної процедури поновлення реєстраційного посвідчення лікарського засобу як можливість корупційних зловживань…….

Корупційний ризик № 5. Лобіювання інтересів окремих суб'єктів господарювання через наявність конфлікту інтересів у членів Комісії МОЗ……..……..

Корупційний ризик № 6. Непрозорість залучення професійних асоціацій, установ та організацій до членства в Комісії……..……..…

Корупційний ризик № 7. Закритість процедури припинення обігу лікарського засобу ……

Рекомендації……..……..…….

ВСТУП

У Конституції України закріплено право кожної людини на захист свого здоров'я та створення державою умов для ефективного і доступного для всіх громадян медичного обслуговування. Доступність лікарських засобів та медичних виробів є однією зі складових ефективної системи охорони здоров'я, а також важливою передумовою забезпечення достатнього рівня захисту здоров'я окремого пацієнта та підвищення показників здоров'я населення в цілому.

24 лютого 2022 року російська федерація розпочала повномасштабну військову агресію проти України, що, зокрема, вплинуло і на фармакологічний ринок, призвело до значних руйнувань інфраструктури, проблем з логістичними ланцюгами і значних фінансових ризиків для компаній та спричинило нерегулярне постачання лікарських засобів, що утворило дефіцит окремих лікарських засобів.

Повномасштабна військова агресія російської федерації вимагала нових підходів до всіх сфер національної безпеки та оборони, в тому числі санкційної політики, що має стати вагомим інструментом впливу на іноземні держави, організації, юридичних та фізичних осіб, які завдають шкоди національним інтересам України, задля захисту державного суверенітету, територіальної цілісності та недоторканності державних кордонів, недопущення втручання у внутрішні справи України. Так, рішення про застосування санкцій приймається координаційним органом при Президентові України – Радою національної безпеки і оборони України на підставі пропозицій низки уповноважених суб'єктів та вводиться у дію указом Президента України. Водночас попри те, що законодавство встановлює виключне право Президента вводити у дію санкції, з'явились й інші

законодавчі ініціативи, що дадуть змогу блокувати діяльність низки суб'єктів господарювання.

Так, 22 травня 2022 року Верховна Рада України прийняла Закон України «Про внесення змін до Закону України «Про лікарські засоби» щодо обмеження обігу лікарських засобів, виробництво яких розташовано на території Російської Федерації або Республіки Білорусь, а також щодо вивезення лікарських засобів з України»[1] (далі – Закон). Основною метою внесення відповідних змін розробники вказали:

«… обмеження обігу в Україні лікарських засобів, виробництво яких хоча б частково розташовано на території Російської Федерації або Республіки Білорусь, що в свою чергу стимулюватиме відмовитися від поставок товарів з цих країн в усьому світі».

Всупереч заявленій меті Закон містив низку нечітких причин для обмеження обігу лікарських засобів, у зв'язку з чим профільні громадські організації та міжнародні медичні асоціації[2] висловлювали підозри, що під гаслом правильної боротьби з російськими ліками можуть заборонити європейські препарати, які забезпечують більше половини українського ринку критично важливими для здоров'я лікарськими засобами.

На вимогу Закону були внесені зміни до таких нормативно-правових актів:

16.08.2022 – постанова КМУ № 915 «Про внесення змін до Порядку державної реєстрації (перереєстрації) лікарських засобів»;

19.07.2022 – наказ МОЗ України № 1251 «Про затвердження Змін до Порядку припинення дії реєстраційного посвідчення на лікарський засіб»;

08.09.2022 – наказ МОЗ України № 1624 «Про Комісію МОЗ Украни з припинення дії реєстраційного посвідчення».

Результатом прийнятих законодавчих змін стало виникнення низки процедурних прогалин та корупціогенних факторів, які надають виключні повноваження МОЗ України вибірково позбавляти реєстраційного посвідчення деяких лікарських засобів фармацевтичних виробників, у тому числі авторитетних європейських фарм-гігантів, обґрунтовуючи такі дії наявними бізнес-зв'язками з рф або Республікою Білорусь за відсутності економічно-соціальних досліджень наявних аналогів таких лікарських препаратів.

Критерії, які були встановлені як причини для позбавлення реєстраційного посвідчення, включають:

- низку **невизначених формулювань** на кшталт «опосередкована діяльність» та «опосередкована пов’язаність»;
- відсутні процедурно встановлені шляхи поновлення реєстраційного посвідчення;
- вимоги щодо нездійснення правочинів на території рф та РБ у **минулому часі.**

Корупціогенні фактори при формуванні Комісії МОЗ України, яка уповноважена на прийняття відповідних рішень, неврегульованості її роботи та закритість рішень створюють можливості для реалізації низки корупційних практик:

- лобіювання інтересів окремих фармацевтичних компаній за отримання неправомірної вигоди;
- прийняття необґрунтованих рішень щодо окремих фармацевтичних компаній з використанням вибіркового підходу;
- зловживання при поновленні реєстраційного посвідчення;
- фальсифікація інформації щодо наявних аналогів та можливості забезпечити 100% потребу країни тощо.

Як наслідок припинити дію реєстраційного посвідчення МОЗ України може не лише компаніям, чиї лікарські засоби виробляються на виробничих потужностях рф або РБ та продаються на території України, а також компаніям, які «опосередковано пов’язані» господарськими відносинами з виробництвом ліків на території рф чи РБ, навіть коли ліки, що продаються в Україні, не вироблялися в цих країнах. Згідно з аналітикою проекту «Безпечні, доступні та ефективні ліки для українців» (SAFEMed) Агентства США з міжнародного розвитку (United States Agency for International Development – USAID), що покликаний зміцнити систему медикаментозного забезпечення населення України завдяки підвищенню її прозорості, наразі Топ-20 фармацевтичних компаній, що діють в Україні, займають 53% ринку. Більше половини з них є міжнародними корпораціями та відповідно до інформації з відкритих джерел мають бізнес-підрозділи в росії.

Одночасно вихід іноземних фармацевтичних виробників з ринкового сегмента України матиме низку негативних наслідків:

- **втрати бюджетних коштів** при закупівлі ліків за кошти державного та місцевого бюджетів (відсутність конкуренції при проведенні публічних

закупівель призведе до викривлення ціни і, відповідно, до необґрунтованих витрат бюджету);

- **монополізація** ринку лікарських засобів (низка лікарських засобів мають невелику кількість аналогів, тож вихід європейських фармакологічних компаній з ринку призведе до відсутності учасників конкуренції);
- **зниження податкових надходжень** (великі транснаціональні компанії скоротять свої ресурси в Україні);
- **скорочення робочих місць** для працездатного населення (міжнародні фармацевтичні компанії-гіганти мають великі команди в Україні, обмеження в обігу ліків вплине на персонал, більшість якого втратить роботу під час війни);
- **підвищення цін на лікарські засоби** у роздрібній торгівлі (відсутність конкурентів неодмінно призведе до неконтрольованого росту цін на фармакологічні товари у точках роздрібної торгівлі);
- **репутаційні втрати України** (у зв'язку із «ручним» вибірковим обмеженням підприємств у їх діяльності відбудуться репутаційні втрати України як надійного партнера та, як наслідок, відсутність інвестицій, у тому числі в систему охорони здоров'я населення) тощо.

Крім корупційних та економічних ризиків, відповідні зміни до нормативно-правових актів можуть спричинити ускладнення доступу українців до лікування, а також **повну відсутність життєво необхідних ліків**.

Попри те, що законодавство встановлює обмеження блокувати фармацевтичні товари, у яких менше аніж 2 аналоги, відсутність будь-якого попереднього соціально-економічного дослідження та аналізу, яким чином заборона обігу конкретного засобу вплине на доступність ліків для українців, може призвести до катастрофічних наслідків.

Велику кількість лікарських засобів, які отримали реєстраційне посвідчення в Україні, виробники насправді не імпортують в країну або покривають лише зовсім незначну частину ринку. Тож наявність навіть декількох аналогів насправді не гарантує необхідної кількості лікарського товару у торгівельних мережах.

На сьогодні немає статистичних баз даних, які б могли надати вичерпну інформацію щодо переліку і кількості аналогів лікарських засобів, які наразі є

в аптечних мережах, і який відсоток ринку вони займають. Водночас ані зміни до Закону України «Про лікарські засоби», ані підзаконні акти не зобов'язують МОЗ України проводити аналіз негативних наслідків впливу на фармацевтичний ринок у разі припинення обігу лікарських засобів, оскільки дію реєстраційного посвідчення призупиняє МОЗ України. До прикладу, за державною програмою реімбурсації «Доступні ліки», яка включає найбільш затребувані пацієнтами препарати за окремим захворюваннями іноземні препарати задовольняють близько 90% потреби.

У зв'язку з цим важливо зазначити, що відповідно до Закону України «Про санкції» видами санкцій, зокрема, є: «анулювання або зупинення ліцензій та інших дозволів, одержання (наявність) яких є умовою для здійснення певного виду діяльності…».

Тобто переслідуючи мету позбавляти іноземні фармацевтичні компанії реєстрації на лікарські засоби через зв'язки з рф або РБ, МОЗ України застосовує «квазісанкції» всупереч санкційному законодавству України, при цьому оминаючи процедуру внесення на розгляд Президенту України рішення РНБО про застосування санкцій. На цей час відомо, що МОЗ України вже визначило 35 лікарських засобів[3], що підлягають тимчасовій забороні на застосування в Україні через участь у їх виготовленні суб'єкта, який має пов'язаність із виробництвом у російській федерації.

Водночас метою відповідних змін до законодавства було завдати шкоди країні-агресору та припинити додаткові фінансові надходження до бюджету російської федерації та Республіки Білорусь. Варто зазначити, що з 24 лютого 2022 року до сьогодні жодна продукція європейських фармацевтичних компаній не потрапила ані під українські санкції, ані під санкції країн-партнерів санкційної коаліції, бо діяльність виробників ліків охороняється міжнародним гуманітарним правом, згідно з яким навіть у разі «повного ембарго» гуманітарні поставки у категорії товарів, необхідних для виживання населення, не можуть бути заборонені або іншим чином здійснене перешкоджання доставці таких товарів до місця призначення.

Предмети, що призначені виключно для медичних цілей, вважаються товарами, які за своєю природою мають гуманітарний характер. Вони звільнені від будь-якого ембарго і підлягають лише процедурі сповіщення. Тож світові виробники лікарських препаратів ймовірно не покинуть рф та РБ і, відповідно, бюджети цих країн не зазнають значних втрат. На відміну від ризиків для України, які несе реалізація відповідних змін до законодавства.

На підставі зазначеного спеціалісти напряму аналізу корупційних ризиків Національного агентства з питань запобігання корупції проаналізували законодавство, яке регулює припинення дії реєстраційного посвідчення на

лікарський засіб, ідентифікували корупційні ризики, які дають можливість МОЗ України застосовувати корупційні практики, та напрацювали рекомендації, спрямовані на усунення та запобігання виникненню корупційних зловживань.

ЗАСАДИ АНТИКОРУПЦІЙНОЇ СТРАТЕГІЇ НА 2021-2025 РОКИ[4]

У розділі «Запобігання корупції у пріоритетних сферах» охорону здоров'я та соціальний захист визначено як одну з основних галузей найбільш важливих з точки зору подолання корупції. У кожній із таких сфер Антикорупційна стратегія визначає ключові проблеми та формулює стратегічні результати, яких слід досягти для їх вирішення.

«3.7.1. Проблема. Пацієнти та лікарі не отримують лікарські засоби і медичні вироби вчасно та у повному обсязі, зокрема через незавершений перехід до нової системи організації та контролю медичних закупівель, не повністю врегульовані процеси визначення потреб та обліку лікарських засобів».

В Антикорупційній стратегії на 2021-2025 роки серед очікуваних стратегічних результатів зазначено установлення чітких правил та процедур щодо визначення наявності та врегулювання конфлікту інтересів учасників робочих та експертних груп (передусім тих, що супроводжують закупівлі медичної продукції за кошти державного бюджету та визначають переліки продукції, яка закуповується), забезпечення їх неухильного дотримання на практиці.

Антикорупційна стратегія прискорює європейську інтеграцію України. Так, наприкінці червня 2022 року Україна набула статусу кандидата на членство в ЄС. Новий статус допоможе державі пришвидшити започатковані реформи, наблизившись до законодавства ЄС, та юридично закріпити проєвропейський напрям розвитку країни.

Ризик № 1. Зловживання критеріями для зупинення реєстраційного посвідчення лікарського засобу з метою усунення фармацевтичних компаній з ринку

22 травня 2022 року Верховною Радою України прийнято Закон України «Про внесення змін до Закону України "Про лікарські засоби" щодо обмеження обігу лікарських засобів, виробництво яких розташовано на території Російської Федерації або Республіки Білорусь, а також щодо вивезення лікарських засобів з України»[5], основною метою якого є обмеження обігу

лікарських засобів, виробництво яких розташоване на території рф або Республіки Білорусь.

На виконання Закону відповідні зміни згідно з постановою КМУ від 16.08.2022 № 915[6] було внесено до Порядку державної реєстрації (перереєстрації) лікарських засобів. Водночас наказом МОЗ України від 19.07.2022 № 1251[7] внесено зміни до Порядку припинення дії реєстраційного посвідчення на лікарський засіб, затвердженого наказом МОЗ від 05.08.2020 № 1801 (далі – Порядок)[8].

Відповідно до регулювання визначене коло суб'єктів (*СБУ, Держлікслужба, установи МОЗ тощо*) можуть звернутись до МОЗ України з обґрунтованою пропозицією щодо повної або тимчасової заборони застосування лікарського засобу шляхом припинення дії реєстраційного посвідчення на лікарський засіб або скасування державної реєстрації шляхом припинення дії реєстраційного посвідчення на лікарський засіб або тимчасового зупинення державної реєстрації шляхом зупинення дії реєстраційного посвідчення на лікарський засіб з посиланням на виявлені факти та порушення.

Так, Комісія МОЗ України з припинення дії реєстраційного посвідчення (далі –Комісія) при розгляді питань щодо тимчасової або повної заборони застосування лікарського засобу шляхом припинення дії реєстраційного посвідчення на лікарський засіб у випадку встановленого факту, що заявник (власник реєстраційного посвідчення) або його представник прямо або опосередковано є пов'язаним із суб'єктами господарювання, які здійснюють пряму або опосередковану діяльність з виробництва ліків на території держави-агресора (РФ) або Республіки Білорусь, керується низкою критеріїв. Зокрема, одним із критеріїв є:

- «заявник (власник реєстраційного посвідчення) лікарського засобу або уповноважений ним представник прямо або **опосередковано є пов'язаним** із суб'єктами господарювання, включаючи їх представників, їх відокремлені підрозділи (філії, представництва), ліцензіатів, заявників, виробників та постачальників, **які здійснюють** пряму або **опосередковану діяльність** з виробництва лікарських засобів на території РФ або РБ».

Так, критерії, зазначені в розділі ІІІ Порядку, не містять визначення чи ознак, які можуть вказувати на правовідносини заявника з РФ або РБ, що вбачаються з понять **«опосередкована діяльність», «опосередкований власник», «опосередковано пов'язаний»** тощо. Розмитість таких понять та відсутність чіткого алгоритму, яким чином Комісія при прийнятті рішення визначатиме «опосередкованість» заявника щодо держави-агресора РФ або РБ, може

слугувати корупційним інструментом. Неврегульованість дає змогу приймати неправомірні рішення окремими посадовими особами МОЗ України.

Нечіткість при визначенні, що саме має порушити заявник, дає можливість прийняти необґрунтоване рішення щодо фармацевтичних виробників, яких дійсно потрібно виключити з українського ринку, а натомість – надати можливість зайняти монопольне становище в Україні зацікавленим суб'єктам, зупинивши обіг інших лікарських засобів на «штучних» підставах, що забезпечить вихід конкурентних фармацевтичних гігантів, зокрема європейських, з вітчизняного ринку.

Також рішення про заборону лікарського засобу може бути прийнятим щодо багатьох компаній на ринку, однак розгляд та прийняття рішень може здійснюватись не щодо всіх без виключення компаній, які підпадають під визначені критерії, а лише щодо окремих з них.

Крім того, декілька критеріїв Порядку містять вказівки на співпрацю заявника з резидентами РФ та РБ **після 23 лютого 2022 року**, що дає підстави припинити дію реєстраційного посвідчення на лікарський засіб.

Це визначають такі критерії:

- «заявник (власник реєстраційного посвідчення) лікарського засобу або уповноважений ним представник після 23 лютого 2022 року надавали суб'єктами господарювання, включаючи їх представників, їх відокремлені підрозділи (філії, представництва), ліцензіатів, заявників, виробників та постачальників, які здійснюють пряму або опосередковану діяльність з виробництва лікарських засобів на території РФ або РБ, в користування фармацевтичні матеріальні або нематеріальні активи або пов'язані із ними патенти, дозволи, ліцензії, реєстраційні посвідчення, права та інші документи, необхідні для виробництва фармацевтичної продукції, у тому числі лікарських засобів, а також виробництва АФІ;

- заявник (власник реєстраційного посвідчення) лікарського засобу або уповноважений ним представник після 23 лютого 2022 року здійснювали передачу фармацевтичних матеріальних або нематеріальних активів або пов'язаних із ними патентів, дозволів, ліцензії, реєстраційних посвідчень, прав та інших документів, необхідних для виробництва фармацевтичної продукції, у тому числі лікарських засобів, а також виробництва АФІ, у найм (оренду) або відчужували їх прямо або опосередковано у власність резидентів РФ або РБ».

Тобто у разі, якщо заявник «опосередковано відчужував» фармацевтичні активи резидентам рф чи Білорусі після 23-го лютого, дія його реєстраційного посвідчення може бути призупинена. Водночас станом на відповідну дату жодної законодавчої заборони продавати/надавати в оренду фармацевтичні активи резидентам РФ та РБ не існувало. Також не встановлений порядок подальших дій заявника для поновлення свого посвідчення у разі продажу такого активу, адже скасувати вже виконаний правочин минулого часу неможливо.

Також Порядок передбачає заборону припинення реєстраційного посвідчення лікарського засобу щодо якого було укладено до 24-го лютого чинний договір закупівлі за кошти державного чи місцевих бюджетів до закінчення строку дії такого договору. Водночас не враховуються ті контракти, які були укладені після 24-го лютого за кошти місцевого чи державного бюджетів. Тож потенційне припинення реєстраційних посвідчень по препаратам щодо яких у постачальників є зобов'язання про поставку перед державними замовниками, може стимулювати корупційні порушення (направлені, наприклад, на неправомірне розірвання таких контрактів на користь окремих фармацевтичних компаній).

Вищезазначене дає змогу уповноваженим особам МОЗ України суб'єктивно приймати рішення щодо окремих фармацевтичних компаній, що може бути пов'язане з корупційними факторами. Відсутність належного та об'єктивного правового регулювання критеріїв для заборони лікарського засобу на українському ринку фармацевтичної продукції сприяє підвищенню ризику неправомірного впливу серед зацікавлених фармацевтичних компаній на міністерство для отримання потрібного результату.

Ризик № 2. Необґрунтований підхід до вибору фармацевтичних компаній для припинення обігу їх лікарських засобів

Відповідно до Порядку припинення дії реєстраційного посвідчення на лікарський засіб[9] повноваження передавати до спеціальної Комісії МОЗ України документи щодо причетності фармацевтичних компаній до діяльності на ринках Російської Федерації або Республіки Білорусь мають Держлікслужба, Служба безпеки України, Служба зовнішньої розвідки України, ДП «ДЕЦ МОЗ України», компетентні регуляторні органи інших держав та установи, що належать до сфери управління міністерства. Відповідні суб'єкти подають пропозиції щодо тимчасового зупинення дії реєстраційного посвідчення з посиланням на виявлені факти, які Комісія має розглянути та прийняти відповідне рішення.

Водночас, якщо лікарський засіб не перебуває у процесі отримання реєстраційного посвідчення, а знаходиться в обігу на фармацевтичному ринку України, не встановлено яким чином надається пріоритет у процедурі припинення реєстраційних посвідчень на ліки таких суб'єктів господарювання. Це надає можливість МОЗ України застосовувати вибірковий підхід до виключення тих чи інших компаній з ринку.

Як визначено зазначеним вище Порядком, МОЗ України не приймає рішення припинити реєстрацію лікарського засобу через господарську діяльність виробника на території країни-терориста або Республіки Білорусь, **якщо такий лікарський засіб має менше ніж 2 аналоги.** Разом з тим нормативно не врегульовано обов'язку проводити дослідження щодо пов'язаності з відповідними країнами виробників аналогів лікарського засобу, обіг якого планується призупинити. Тож у разі, якщо посвідчення лікарського засобу європейського виробника буде призупинено у зв'язку із такими фактами, його аналоги можуть залишитись на ринку попри те, що також здійснюють господарську діяльність на території рф або Республіки Білорусь.

Таким чином, залишаючи на ринку одних виробників лікарських засобів і одночасно блокуючи діяльність інших компаній, які мають однакові підстави для припинення посвідчення, виникає ризик посилення монополізації ринку заінтересованого фармацевтичного виробника за рахунок усунення його конкурентів. Викладене вище свідчить про наявність корупційного ризику, при реалізації якого уповноважені відповідальні особи мають змогу вимагати чи отримати неправомірну вигоду задля прийняття рішення на користь окремого фармацевтичного виробника.

Довідково:

Комісією МОЗ України з припинення дії реєстраційного посвідчення сформовано**[10]** перелік із 35 лікарських засобів, які підлягають тимчасовій забороні застосування через те, що виробляються за участі суб'єкта господарювання, який веде діяльність на території рф. Зокрема, це 35 медпрепаратів, заявником яких є компанія ВАТ «Гедеон Ріхтер», Угорщина.

Одним із 35 засобів, дія посвідчення яких була припинена, став Раєном. Відповідно до аналізу інформації щодо розподілу фармацевтичного ринку України за діючою речовиною Ivabradine (Раєном) встановлено, що наразі для продажу представлені всього три бренди. Всі три компанії-виробники цих брендів мають виробництво в РФ: Гедеон Ріхтер, КРКА (Словенія) та Серв'є (Франція).

Ризик № 3. Фальсифікація даних про готовність забезпечити потреби країни у лікарському засобі

У Порядку припинення дії реєстраційного посвідчення на лікарський засіб визначено, що МОЗ України не приймає рішення про повну або тимчасову заборону застосування лікарського засобу на підставі пов'язаності виробника з Російською Федерацією та Республікою Білорусь у разі, якщо засіб не має аналогів або має менше ніж 2 аналоги.

Водночас встановлюється, що дію реєстраційного посвідчення у такого заявника все ж може бути призупинено за умови, що кожен окремо з представників його аналогів підтвердить свою готовність забезпечити 100% потребу країни у такому лікарському засобі шляхом надання листа. Лист виробник або його представник має надати МОЗ України.

Це єдине, що визначено порядком щодо підтвердження можливості забезпечити країну необхідним лікарським засобом. Порядок не визначає, як має обраховуватись 100% потреба країни у лікарському засобі, через відсутність алгоритму підрахунку кількості, яка необхідна для того, аби у повному обсязі забезпечити країну. У зв'язку з цим залишається не визначеним, чи враховує потреба державні закупівлі, закупівлі за кошти місцевого бюджету, а також, чи враховується роздрібна торгівля. Не встановлюється, в яких одиницях (*грошових чи натуральних*) МОЗ України має визначати 100% потребу у певному лікарському засобі, а також на підставі якого нормативно-правового акта МОЗ України має встановити необхідну кількість.

Крім того, лист заявника або уповноваженої особи про готовність забезпечити 100% потребу країни у певному лікарському засобі не є документом, що гарантує надалі постачання цього лікарського засобу. Гарантія постачання в необхідних обсягах виникає за умови підписання сторонами умов договору. Натомість форма, зміст і достатнє підтвердження можливості поставити на ринок лікарські засоби у потрібному обсязі – також не визначені нормативно-правовими актами. Крім того, такий лист надає особа, яка знаходиться в умовах конфлікту інтересів, адже у випадку надання гарантії та заборони обігу конкуруючого лікарського засобу цей учасник може претендувати на відповідну частку ринку.

У зв'язку з цим, ринок лікарських засобів може бути позбавлений необхідних препаратів та медикаментів, що загрожуватиме безпеці життя і здоров'я тих, хто їх потребує. Така неврегульованість процедури, а також дискреція повноважень МОЗ України під час прийняття рішень про те, чи має змогу аналог лікарського засобу забезпечити країну, призводять до можливості реалізації низки корупційних зловживань. Зокрема, у разі попередньої змови

із заявником, який виробляє аналог лікарського засобу, посадові особи, які приймають та/або впливають на прийняття рішення щодо припинення реєстрації медикаментів та препаратів мають змогу прийняти необґрунтоване рішення на його користь. За таких умов, частина ринку, яку займав виведений з обігу лікарський засіб, перейде до його конкурента-аналога.

Крім того, такий лист видається компанією, яка знаходиться в умовах конфлікту інтересів, адже у випадку надання гарантії та заборони обігу конкуруючого лікарського засобу підприємство буде претендувати на відповідну частку ринку. Якщо ж на ринку лікарського засобу за діючою речовиною є 3 учасники, один із яких підпадає під можливу заборону, то інші два можуть домовитись між собою та подати листи з обіцянками забезпечувати 100% потребу лише з метою усунення з ринку конкурента, відкриваючи надалі для себе необмежені можливості контролю над цим ринком, поділу грошових надходжень з реалізації лікарського засобу (зокрема, під час участі у закупівлях за кошти державного та місцевого бюджетів), встановлення такого рівня цін реалізації лікарського засобу, який буде вигідний обидвом учасникам ринку.

Це призведе до втрат коштів державного та місцевого бюджетів при закупівлі лікарських засобів, натомість компанії-конкуренти отримають невиправдану вигоду.

Довідково:

Підрахунок потреб у ліках на наступний рік проводиться на початку бюджетного процесу — у серпні-вересні поточного року. Потреба визначається згідно з Порядком визначення обсягів потреби в закупівлі лікарських засобів закладами і установами охорони здоров'я, що повністю або частково фінансуються з державного та місцевих бюджетів[11] (наказ МОЗ України від **11.07.2017 № 782**). Порядок встановлює механізм визначення потреби в лікарських засобах і передбачає використання двох методів — методу захворюваності та методу споживання. Потребу в лікарських засобах можна розрахувати за допомогою одного з методів або їх поєднання. Вибір методу розрахунку потреби здійснюється закладом охорони здоров'я на власний розсуд. Щоб запобігти дефіциту лікарських засобів, при розрахунку їхньої кількості необхідно врахувати втрати **3%**.

До потреби включаються два розрахунки: перший містить лікарські засоби, визначені Національним переліком основних лікарських засобів (постанова Кабінету Міністрів України від **25.03.2009 № 333**[12], наказ МОЗ України від **11.07.2017 № 782**[13]); інший розрахунок складається на ліки поза Національним переліком, які зареєстровані в Україні в установленому законом порядку і відповідають галузевим стандартам. Після узгодження на засіданні

комісії закладу охорони здоров'я переліку препаратів та обсягів необхідних коштів кожен заклад охорони здоров'я складає бюджетний запит на наступний рік із розрахунками, до якого включаються обсяги потреби в ліках у повному обсязі. Бюджетні запити подають головним розпорядникам коштів, тобто департаментам (управлінням) охорони здоров'я обласних державних адміністрацій, міським радам, фінансовим органам районних державних адміністрацій.

Із практики застосування закладами охорони здоров'я – положення наказу МОЗ України від **11.07.2017 № 782** непрозорі в реалізації, містять низку корупційних ризиків, що дає змогу сфальсифікувати підрахунок під потрібний зацікавленій стороні обсяг закупівель, як у натуральному, так і грошовому виразі.

Підрахунок 100% потреби за цим наказом не можна вважати абсолютною величиною, оскільки він не містить єдиного підходу, натомість є різні варіанти його застосування.

Відповідні нормативно-правові акти не враховують потреби споживачів, які купують лікарські засоби за власний рахунок, тож не можуть бути застосовані для підрахунку 100% потреби країни.

Ризик № 4. Відсутність визначеної процедури поновлення реєстраційного посвідчення лікарського засобу як можливість корупційних зловживань

Згідно з Порядком припинення дії реєстраційного посвідчення на лікарський засіб, затвердженим наказом МОЗ України від 05.08.2020 № 1801[14] (далі – Порядок), у заявника (фармацевтичної компанії, дистриб'ютора) у разі тимчасової заборони застосування лікарського засобу на ринку України через вчинення правочинів з фармацевтичними суб'єктами господарювання Російської Федерації чи Республіки Білорусь є **6 місяців для надання підтвердженої інформації щодо усунення підстав такої заборони або гарантійних зобов'язань.** Задля того аби поновити реєстраційне посвідчення, заявник має надати план припинення виробництва лікарських засобів у рф чи Республіці Білорусь, мати підтвердження щодо початку його реалізації або офіційне підтвердження компанії про припинення інвестицій у відповідних країнах.

Водночас у Порядку відсутній чіткий механізм та алгоритм дій уповноважених осіб, які будуть приймати рішення про поновлення реєстрації, а саме:

- в якій формі компанії мають надати підтверджену інформацію та гарантійні зобов'язання, які документи вважаються достатніми;
- які критерії оцінки доказовості інформації від фармацевтичної компанії для поновлення її подальшої діяльності.

Рішення про поновлення дії реєстраційного посвідчення може бути прийняте МОЗ України **на підставі підтвердженого вчинення дій**, що призвели до усунення підстав його призупинення. Однією із підстав для зупинення обігу лікарського засобу є той факт, що заявник, або уповноважений ним представник після 23 лютого 2022 року вчиняли правочини щодо участі хоча б в одному з етапів виробництва будь-якого лікарського засобу чи АФІ підприємством, розташованим на території держави-агресора (Російської Федерації) або Республіки Білорусь. Тобто посвідчення може бути призупинене за правочин у минулому часі, що не має зворотної дії, яка б дала змогу усунути підставу призупинення лікарського засобу.

Одночасно Переліком не визначено дій, які має вчинити заявник (фарм. компанія), для усунення підстав, критеріїв їх доказовості та порядок перевірки. Внаслідок неналежної врегульованості будь-які дії заявників можуть бути предметом зловживань чи корупційних маніпуляцій МОЗ України, адже для компаній можуть бути встановлені різні умови для поновлення обігу.

Крім того, відповідно до Порядку МОЗ України приймає рішення про поновлення дії реєстраційного посвідчення у строк не більше 5 календарних днів з дати одержання від заявника/його представника підтвердженої інформації **щодо наявності однієї чи декількох з підстав** для скасування рішення про тимчасове зупинення дії реєстраційного посвідчення. Формулювання «однієї чи декількох підстав» свідчить про відсутність конкретного переліку підстав для поновлення реєстраційного посвідчення на лікарський засіб. Виклад норм у такій формі дає можливість застосовувати суб'єктивний підхід до кожної фармацевтичної компанії для поновлення її діяльності на ринку, оскільки не зрозуміло, що саме буде вважатись достатнім для поновлення реєстрації. Вищезазначене створює ризик зловживання достатністю підстав задля отримання неправомірної вигоди від фармацевтичних компаній, які прагнуть швидше поновити свою господарську діяльність на фармацевтичному ринку, інколи без достатніх для того підстав, або навпаки – не поновлювати, а повністю заборонити реєстраційне посвідчення з метою усунення конкурентів інших учасників фармацевтичного ринку.

Ризик № 5. Лобіювання інтересів окремих суб'єктів господарювання через наявність конфлікту інтересів у членів Комісії МОЗ

Відповідно до Положення про Комісію Міністерства охорони здоров'я України з припинення дії реєстраційного посвідчення на лікарський засіб (далі – Комісія), затвердженого наказом МОЗ від 05.08.2020 № 1801[15], комісія є постійно діючим консультативно-дорадчим органом, що утворюється при МОЗ та надає міністерству рекомендації щодо можливості припинення дії реєстраційного посвідчення на лікарський засіб шляхом повної або тимчасової заборони його застосування.

Згідно з Положенням до складу Комісії повинні входити не менше ніж 8 членів. До складу Комісії входять голова, який за посадою є заступником Міністра охорони здоров'я України, заступник голови (обирається на першому засіданні Комісії), секретар, який є працівником структурного підрозділу Міністерства охорони здоров'я України, та члени Комісії, які є делегованими представниками (не менше ніж дві особи) від МОЗ України, Держлікслужби, ДП «Державний експертний центр МОЗ України», професійних асоціацій, наукової спільноти. Наразі персональний склад Комісії чисельністю 23 особи затверджено наказом МОЗ від 08.09.2022 № 1624[16].

Склад Комісії затверджується наказом МОЗ України, проте жодних вимог до кандидатів, які мають право входити до її складу не встановлено. Єдине обмеження для членів Комісії передбачено Порядком припинення дії реєстраційного посвідчення на лікарський засіб, затвердженим наказом МОЗ від 05.08.2020 № 1801 (далі – Порядок) [17]. Відповідно до Порядку до складу Комісії не можуть бути обрані особи, які мають потенційний чи реальний конфлікт інтересів у розумінні Закону України «Про запобігання корупції».

Водночас попри декларативний характер норми щодо конфлікту інтересів жодних реальних обмежень, які б запобігали конфлікту інтересів ні Порядком, ні Положенням про Комісію не встановлено.

Вищевказаними актами не визначено критеріїв та обмежень щодо осіб, які не можуть входити до складу Комісії, та не передбачено порядку їх перевірки на предмет наявності конфлікту інтересів. Не встановлено жодної заборони бути членом Комісії для особи, яка протягом певного часу працювала на виробників лікарських засобів або отримує прибутки, зокрема, у формі дивідендів від фармацевтичних компаній або представників виробників лікарських засобів тощо.

Основним обов'язком Комісії є надання рекомендацій МОЗ України щодо можливості припинення дії реєстраційного посвідчення на лікарський засіб

шляхом повної або тимчасової заборони його використання. Однак відсутність нормативно встановлених запобіжників сприятиме реалізації корупційного ризику прийняття рішення на користь суб'єкта господарювання, діяльність якого, відповідно до Порядку, має бути припинена.

Також неправомірні та/або недоброчесні дії членів Комісії на користь окремих суб'єктів господарювання можуть призвести до виходу з фармацевтичного ринку окремих компаній, які забезпечували конкурентоспроможність виробництва ліків та доступ громадян до необхідних препаратів. Крім того, це може призвести до втрат бюджетних коштів, оскільки кількість пропозицій на ринку лікарських засобів, які підлягають закупівлі за бюджетні кошти, буде обмеженою.

Припинення дії реєстраційного посвідчення на лікарський засіб окремих виробників сприятиме збільшенню прибутків їхніх потенційних конкурентів на ринку фармакологічних товарів, тож відсутність у Положенні про Комісію необхідних запобіжників, чітких вимог до членів Комісії, а також механізму перевірки членів Комісії на наявність/відсутність в них конфлікту інтересів може спричинити суб'єктивний підхід членів Комісії до прийняття рішення щодо зупинення обігу фармацевтичної продукції, упередженості на користь третіх осіб.

Довідково:

У 2016-2018 рр. благодійна організація «Фонд родини Загорій» (код ЄДРПОУ 39651048) надала бюджет підтримки благодійній організації «Міжнародний благодійний фонд братів Кузьміних» (код ЄДРПОУ 40054313), – бенефіціаром якої є Кузьміних С.В., на загальну суму 9,5 млн гривень**[18]**.

Благодійна організація «Фонд родини Загорій» була створена у 2015 році Глібом, Катериною та Володимиром Загоріями для реалізації благодійних проектів.

Водночас згідно з інформацією Єдиного державного реєстру юридичних осіб, фізичних осіб-підприємців та громадських формувань Загорій Гліб Володимирович є кінцевим бенефіціарним власником ПРАТ «Фармацевтична Фірма «Дарниця» (код ЄДРПОУ 00481212) через DARNITSA GROUP LIMITED (Кіпр).

ПАТ «Фармацевтична фірма «Дарниця» є одним із найбільших вітчизняних виробників фармацевтичної продукції та претендує на зайняття частки ринку інших іноземних компаній, в яких припиняється дія реєстраційного посвідчення на лікарські препарати. Надає рекомендації МОЗ України щодо припинення дії реєстраційного посвідчення на лікарський засіб Комісія при

МОЗ України з припинення дії реєстраційного посвідчення,членом якої є народний депутат України Кузьміних С.В.

Ризик № 6. Непрозорість залучення професійних асоціацій, установ та організацій до членства в Комісії

Відповідно до Положення про Комісію Міністерства охорони здоров'я України з припинення дії реєстраційного посвідчення на лікарський засіб (далі – Комісія), затвердженого наказом МОЗ України від 05.08.2020 № 1801[19], до роботи Комісії **можуть залучатися** представники інших центральних і місцевих органів виконавчої влади, органів державної влади, підприємств, установ та організацій, що володіють спеціальними знаннями у відповідних галузях науки (за згодою їх керівників).

Однак цим Положенням **не визначено:**

- коли та за яких умов такі представники можуть залучатися до роботи Комісії;
- вимоги до досвіду роботи, професійної кваліфікації таких осіб;
- які повноваження мають представники під час роботи Комісії;
- чи мають представники право голосу на засіданнях Комісії або ж їх участь є консультаційною тощо.

У Положенні наявні дискреційні повноваження Комісії щодо ***можливості залучати*** відповідних працівників, які можуть бути використані вибірково, оскільки не виключено, що фахівці зі спеціальними знаннями у відповідних галузях можуть вплинути на думку членів Комісії щодо правомірного та доцільного припинення дії реєстраційного посвідчення на лікарський засіб або навпаки.

Також додатковим джерелом корупційних ризиків може бути залучення працівника з наявним або потенційним конфліктом інтересів, який впливатиме на рішення припинити дію реєстраційного посвідчення задля усунення свого конкурента з фармацевтичного ринку та, відповідно, отримання додаткового прибутку. У зв'язку з тим, що Положенням не встановлено процедури залучення до роботи Комісії та повноважень, які матимуть залучені учасники, виникає можливість маніпулювання результатами рішень Комісії.

Разом з тим, відповідно до нормативного регулювання до складу Комісії входять голова, який за посадою є заступником Міністра охорони здоров'я

України, заступник голови (обирається на першому засіданні Комісії), секретар, який є працівником структурного підрозділу Міністерства охорони здоров'я України, та члени Комісії, які є делегованими представниками (не менше ніж дві особи) від МОЗ України, Держлікслужби, ДП «ДЕЦ», **професійних асоціацій**, наукової спільноти.

Водночас не визначено, які саме критерії професійності висуваються до асоціацій задля того, щоб отримати членство в Комісії. Більшість асоціацій на фармакологічному ринку створені безпосередньо виробниками чи дистриб'юторами лікарських засобів, тож це фактично конкуренти учасникові ринку лікарського засобу, що підпадає під дію закону. Їхня думка може бути необ'єктивною, оскільки насамперед Асоціації, які створені і спонсоруються фармакологічними виробниками, діють в інтересах своїх членів та завжди лобіюють їхні інтереси. Як члени Комісії вони мають повноваження ініціювати процес щодо припинення дії реєстраційного посвідчення, що може застосовуватись з метою усунення з ринку конкурентів.

Ризик № 7. Закритість процедури припинення обігу лікарського засобу

Основні засади щодо прав та обов'язків, складу та порядку роботи Комісії з припинення дії реєстраційного посвідчення на лікарський засіб визначено Положенням про Комісію, затвердженого наказом МОЗ України від 05.08.2020 № 1801.

Разом з тим, нормативним актом не в повному обсязі врегульовані:

- порядок роботи Комісії;
- вирішення спірних питань.

Так, відповідно до Положення про Комісію до її складу входить голова, який за посадою є заступником Міністра охорони здоров'я України. При цьому: «рішення Комісії приймається відкритим голосуванням простою більшістю голосів членів Комісії, присутніх на засіданні, оформлюються протоколом, який підписують голова (у разі його відсутності – заступник), секретар та члени Комісії. При рівній кількості голосів – голос голови є вирішальним».

Рівний розподіл голосів представників свідчить про наявність рівної кількості суттєвих принципових розбіжностей з питання, що розглядається. Покладення на заступника міністра права вирішального голосу у спірних питаннях є підґрунтям для поширення корупційних практик. З метою уникнення відповідної ситуації кількість присутніх на засіданні Комісії має бути непарною, аби виключити принцип рівності голосів.

Одночасно документами не передбачено фіксування засідань Комісії в аудіо-та/або відеоформаті, а також обов'язок публічного оприлюднення їх висновків з фактами, які стали підставою для припинення дії реєстраційного посвідчення лікарського засобу. Розгляд питань припинення чи продовження роботи фармацевтичних компаній, які здебільшого є представниками європейського ринку, відбуваються у закритому режимі, без можливості проаналізувати обґрунтованість підстав для припинення обігу фармацевтичної продукції. Таким чином це ставить під сумнів прозорість та об'єктивність розгляду питань щодо припинення реєстрації посвідчення на лікарський засіб.

Враховуючи викладене, неврегульованість окремих процедурних моментів в роботі Комісії МОЗ України з припинення дії реєстраційного посвідчення на лікарський засіб збільшує можливість корупційних зловживань.

Довідково:

МОЗ України на офіційному веб-сайті міністерства оприлюднило інформацію[20] щодо переліку лікарських засобів, які були заблоковані на першому засіданні Комісії після внесення змін до відповідного регулювання. Зокрема, у інформаційній довідці було зазначено: «Комісією МОЗ України з припинення дії реєстраційного посвідчення сформовано перелік із 35 лікарських засобів, які підлягають тимчасовій забороні застосування через те, що виробляються за участі суб'єкта господарювання, розташованого на території рф. Зокрема, це 35 медпрепаратів, заявником яких є компанія ВАТ «Гедеон Ріхтер», Угорщина».

Водночас, у повідомленні відсутня інформація про передані МОЗ висновки Комісії, обґрунтована пропозиція суб'єкта, який подав заяву на розгляд, а також документів та доказів, які стали підставою для блокування учасника фармацевтичного ринку.

РЕКОМЕНДАЦІЇ

І. Розробити та внести зміни до Закону України «Про лікарські засоби», які врегулюють підстави для зупинення обігу лікарських засобів, запроваджені Законом України від 22.05.2022 № 2271-IX «Про внесення змін до Закону України "Про лікарські засоби" щодо обмеження обігу лікарських засобів, виробництво яких розташовано на території Російської Федерації або Республіки Білорусь, а також щодо вивезення лікарських засобів з України». Зміни мають унеможливити зловживання при прийнятті рішень, зокрема:

- конкретизувати підстави для скасування державної реєстрації лікарського засобу шляхом припинення/тимчасової зупинки дії

реєстраційного посвідчення у зв'язку з їх виробництвом на території Російської Федерації та Республіки Білорусь (*зокрема, усунути нечіткість формулювання та визначення ознак, які можуть вказувати на правовідносини заявника з РФ або РБ: «опосередкована діяльність», «опосередковано відчужувати», «опосередковано пов'язаний» тощо*);

- виключити у тексті Закону формулювання, які дають змогу вибірково підходити до прийняття рішення щодо окремих власників реєстраційних посвідчень (зокрема, усунути формулювання: «може бути відмовлено», «може бути скасовано», натомість передбачити обов'язок зупиняти реєстрацію у разі встановлення фактів, які доводять настання передбачених законом підстав);

- встановити обов'язок центрального органу виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері охорони здоров'я, проводити оцінку соціально-економічного впливу такої заборони (включаючи, але не обмежуючись оцінкою впливу на забезпечення потреб пацієнтів України у відповідному лікуванні) та публічне оприлюднення результатів такої оцінки соціально-економічного впливу на офіційному вебсайті.

II. Привести постанову Кабінету Міністрів України від 26.05.2005 № 376 «Про затвердження Порядку державної реєстрації (перереєстрації) лікарських засобів і розмірів збору за їх державну реєстрацію (перереєстрацію)» у відповідність до змін Закону.

III. Внести зміни до Порядку припинення дії реєстраційного посвідчення на лікарський засіб, затвердженого наказом МОЗ України від 05.08.2020 № 1801, шляхом:

- встановлення порядку оцінки соціально-економічного впливу лікарського засобу на ринок лікарських препаратів у разі припинення його реєстраційного посвідчення, зокрема здійснення належного встановлення присутності на ринку аналогів;

- встановлення обов'язку оприлюднювати результати соціально-економічного впливу;

- визначення прозорої процедури підтвердження можливості забезпечити 100% потребу у лікарському засобі заявником-аналогом;

- встановлення порядку та послідовності дій фармацевтичних компаній для поновлення реєстраційного посвідчення на ринку.

IV. Внести зміни до Положення про Комісію Міністерства охорони здоров'я України з припинення дії реєстраційного посвідчення на лікарський засіб, затвердженого наказом МОЗ України від 05.08.2020 № 1801, якими передбачити:

- перелік критеріїв та обмежень щодо осіб, які не можуть входити до складу Комісії, зокрема встановлення ефективних запобіжників проти залучення осіб з конфліктом інтересів;
- прозоре залучення до роботи Комісії представників інших центральних і місцевих органів виконавчої влади, органів державної влади, підприємств, установ та організацій, що володіють спеціальними знаннями у відповідних галузях, яке, зокрема, визначить перелік їх повноважень;
- обов'язкове опублікування висновків Комісії на офіційному вебсайті з переліком фактів, які стали підставою для припинення дії реєстраційного посвідчення;
- фіксування засідань Комісії в аудіо- та/або відеоформаті.

[1] https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2271-20#Text

[2] https://www.ukrinform.ua/rubric-presshall/3501510-dostupnist-ta-bezpeka-likiv-novi-zakonodavci-obmezenna-v-umovah-voennogo-casu.html

[3]https://moz.gov.ua/article/news/viznacheni-35-likarskih-zasobiv-scho-pidljagajut-timchasovij-zaboroni-na-zastosuvannja-v-ukraini-cherez-uchast-u-ih-vigotovlenni-sub%ca%bcekta-roztashovanogo-v-rf

[4] https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2322-20#Text

[5] https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2271-20#Text

[6] https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/915-2022-%D0%BF#Text

[7] https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0859-22#n2

[8] https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1062-20#n8

[9] https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1062-20#Text

[10] https://moz.gov.ua/article/news/viznacheni-35-likarskih-zasobiv-scho-pidljagajut-timchasovij-zaboroni-na-zastosuvannja-v-ukraini-cherez-uchast-u-ih-vigotovlenni-sub%ca%bcekta-roztashovanogo-v-rf

[11] https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0851-17#Text

[12] https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/333-2009-%D0%BF#Text

[13] https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0851-17#Text

[14] https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1063-20#Text

[15] https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1063-20#Text

[16] https://www.apteka.ua/article/645596

[17] https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1062-20#n79

[18] https://zagoriy.foundation/wp-content/uploads/2019/11/zf-annual-report-preview.pdf

[19] https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1063-20#Text

[20] https://moz.gov.ua/uploads/8/40825-perelik_preparativ.pdf

***

№ 1.055

Вже півтора місяці, як державний "Укрексімбанк" досяг дна прірви

Лямець **2022-11-21**

Капітал банку різко зменшився. Мабуть, списали на збитки щось токсичне, і збиток зріс до 3,5 млрд грн за вересень.

Водночас посипалися нормативи. Це показники, за якими НБУ контролює усі банки. Якщо нормативи порушені, банк має бути визнаний неплатоспроможнім. У нього має бути запроваджена тимчасова адміністрація. Це прямий шлях до ліквідації.

Саме така ситуація в "Ексіму". **Але тимчасової адміністрації у ньому - немає.**

1) Адекватність регулятивного капіталу "Ексіму" (норматив Н2) має бути не нижче 10%. Але на початок жовтня вона впала до 6,79%.

Порушено також норматив адекватності основного капіталу (Н3). Він з жовтня на рівні 3,41% замість мінімально дозволених 7%.

Якби "Ексім" належав олігарху, вже почалося б цікаве.

1) Спочатку олігарх пішов би до НБУ домовлятися.

2) НБУ призначив би до банка свого представника та наклав обмеження на операції.

3) Той би "не помітив", як олігарх виводить останні мільярди.

4) Врешті решт, все одно дійшло б до визнання банку неплатоспроможнім.

5) Зважаючи на розмір "Ексіму", його б… націоналізували.

Але шо робити, коли він вже належить державі? Націоналізувати державне? – Це дотепно, але й тільки. Нижче державного банка вже не впадеш.

Тому **ані НБУ, ані Мінфін не кажуть ані слова про те, що в "Ексіму" проблеми. Тихенько так тягнуть час, бо чекають на виділення грошей з бюджету.**

Чекають нових мільярдів, які мають приховати результати роботи "ефективних менеджерів".

У виправдання менеджерів можна було б сказати,

1) що зараз війна. Можливо, десь у об'єкт влучила російська ракета. Тож збитки є логічними.

2) Але це виправдання – вже "на потом", як у анекдоті.

А зараз закон має працювати зрозумілим чином:

1) Державний ти банк чи приватний – тримай рівень капіталу.

2) Не витримуєш – у банк має бути введена тимчасова адміністрація.

Проте закон – не працює.

1) Діяльність "ефективних менеджерів" ніхто не перевіряє.

2) НБУ не цікавить, що порушені нормативи. Ніхто не хоче цих проблем. Ну подумаєш, нормативи.

***

Тепер про те, що насправді відбувається з банком

За останні рокі "Укрексім" списав безнадійних кредитів більше, ніж на 30 мільярдів гривень.

В тому числі,

за III квартал 2021 року - на 1,76 млрд грн, за II квартал - на 10,8 млрд грн, за I квартал - на 585 млн грн (за весь 2020 рік - на 16,9 млрд грн).

Списані кредити далі продаються, нехай за копійку. Після цього ті кредити – вже проблема нового власника, «держава вмиває руки». Стік строк позову, плюс ніхто не хотів проблем. Навіщо? Можна видати мільярди, потім списати мільярди – і попросити в держави нові мільярди.

Один з великих боржників, що не повернув гроші,

- Петро Порошенко.

Але він не єдиний.

28 жовтня 2021 року "Укрексімбанк" виставив на продаж вимоги щодо кредитів на 55 млрд грн. П'ятдесят п'ять мільярдів!!!

Серед боржників багато відомих у минулому публічних політиків та бізнесменів:

"Завод напівпровідників" та "Укрпідшипник" братів Клюєвих (12,4 млрд грн), "Богдан Моторс" Порошенка та Свинарчука (1,67 млрд грн), "Веста" Дзензерських (3 ,16 млрд грн), "Дельта Банк" Миколи Лагуна (454 млн грн) та багато інших. Також серед мертвих нині позичальників -

"Креатив", "Райз-Максимко", АТЕМ, "Амстор", "БТК "Таврія" та багато інших.

Ви чули, щоб в Україні хтось сидів у в'язниці через неповернення кредитів на мільярди? Я теж не чув.

Отже, керувати державними банками - це просто такий бізнес.

Видаєш кредити кому сказали у президента; потім робиш вигляд, що вимагаєш гроші назад; потім "не вдалося", і ти списуєш ці кредити. За це "ефективні менеджери" отримують величезну зарплату та премії. А чергова влада – "пиляє" мільярди.

***

Що тепер робитиме "Ексім"? Сидить тихо і чекає, коли уряд знову дасть грошей. Адже держава "має врятувати державний банк".

Ще у 2020 році я підрахував, що

— за весь час існування державні банки (без "Привату") отримали з держбюджету $15 мільярдів. Із "Приватом" – $20 мільярдів. Ці гроші – зникли.

Прогнозую, що уряд гарантовано надасть "Укрексіму" нові гроші у капітал. Це буде не готівка, а державні облігації, які банк перетворить у живі гроші.

Після цього "ефективні менеджери" нададуть кредит черговому «Порошенкові». А за кілька років кредит визнають поганим – і спишуть. А потім попросять в держави ще мільярди.

Висновок:

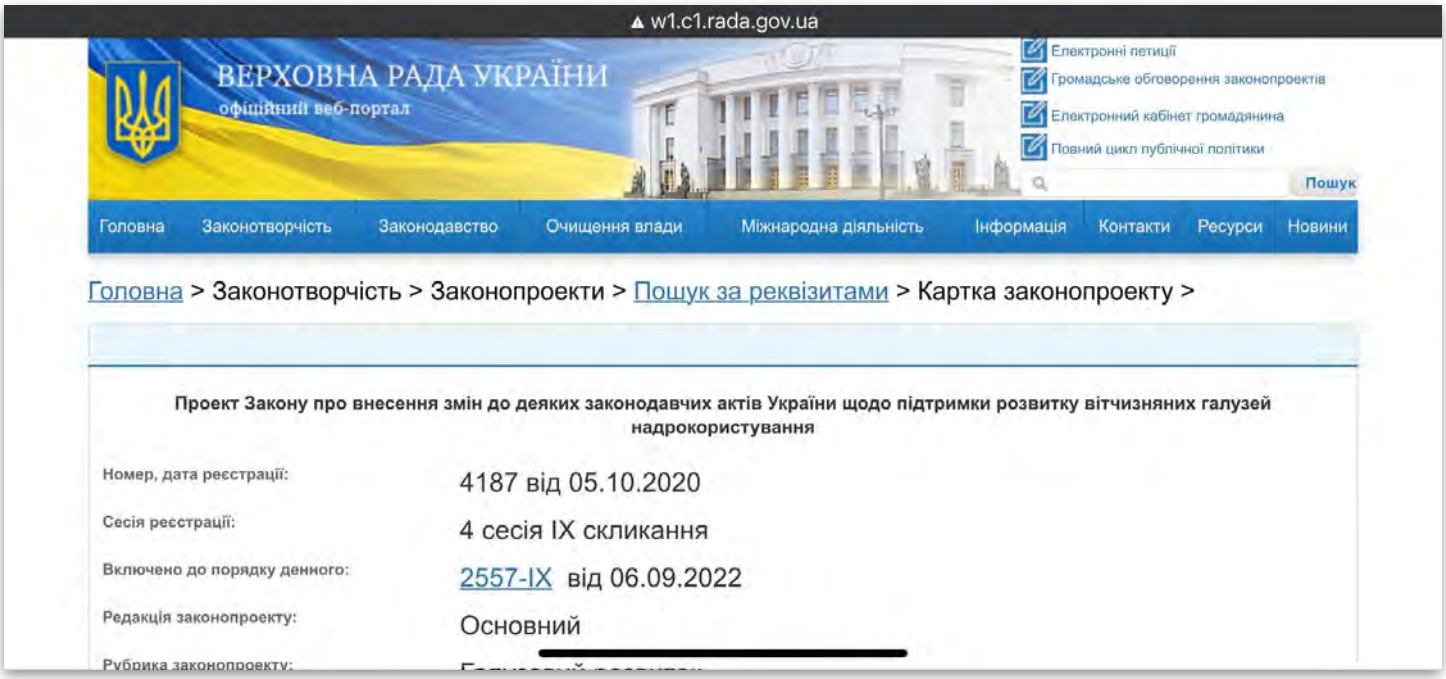
цей процес неможливо вилікувати.

Кожна нова влада призначатиме своїх "ефективних менеджерів", які будуть пиляти державні гроші. Тож, державні банки можна лише продати. Нехай навіть за копійки. Бо інакше платитиме бюджет.

***

№ 1.056

Слідкуєте за руками народних депутатів?

Лямець **2022-11-04**

Минулого тижня Рада прийняла закон, що запускає геть нову систему обігу надр в Україні. Його замаскували під «економічний паспорт українця», але насправді для українців та нема ваабщє нічого. У законі йдеться про ринок дозволів на розвідку та розробку надр.

Все заточено під швидкий продаж через аукціони, умовно «Прозорро Продажі». Враження таке, що закон уніфіковано під міжнародні норми, які водночас роблять обертання надр швидким, а їх вилучення вкрай важким. Щодо мінімальних цін - я не спеціаліст, але здається, що вони занизькі. А конкуренція на аукціоні не завжди існує. Тож маємо ризик, що надра України будуть продані недорого та назавжди (умовно, за 20-50 років копалин там не залишиться).

Це геть нова система, яка запрацює одразу після війни. Вона перелаштуватися ринок корисних копалин України під нових власників.

У законі багато дрібних деталей. Наведу кілька прикладів.

1)

Тепер **можна спиляти ліси**, якщо треба для розробки.

2)

В місцевих рад забрали право погоджувати ділянки на розвідку корисних копалин. Це важливо, тому що у часи зокрема Порошенка через місцеві ради блокували надання нафтогазових родовищ на розвідку. Тепер цього не буде.

Місцеві дише спостерігатимуть, як їхні ділянки прозоро віддадуть кому треба. Може, і неправильно, але точно пришвидшить надання ділянок.

В Мінекології теж затрати таке право, до речі. Має лише 15 днів на заперечення, але тут теж підступно. Довго блокувати не вийде. Кожного разу доведеться шукати все нові причини для заперечення - старі неможна, навіть якщо ситуацію не виправлено. Отже, електронні торги розблоковано.

Усунено навіть Кабмін. Він більше не буде узгоджувати та дозволяти. А ще в нього прибрали право визначати, як само розробку ділянок можуть вести іноземці. Раніше їх права регулював Кабмін. Тепер вони мають ті самі права, що і громадяни України. Це певна відповідь на питання, ПІД КОГО розроблений закон. Як думаєте, це вірно?

Тепер буде так:

> — один раз ти витратився, виграв аукціон - і більше нікому не заносиш. Це точно пришвидшить оберт надр. Не факт, що населенню України від цього біде користь, але учаснику торгів - 200% буде.

3)

Інша цікава норма - **якщо ти потрапив до переліку підсанкційних осіб, то отримати ділянку для розвідки чи розробки копалин ти не зможеш**.

РНБО аплодує. Якщо санкції против росіян це нормально, то проти українських громадян та компаній - це незаконно від початку, тому що санкції накладаються там, де не діють українські закони. Тим не менш, Рада легітимізує цей незаконний по суті механізм.

Уявляю собі чергу бажаючих внести конкурента до переліку зрадників через те, що за непідтвердженими даними СБУ, в його тьощі може бути квартира у масквє. Ну і зустрічна черга бажаючих довести, що тьоща завжди жила під Дубном та більш за все на світі полюбляє баношь під випуск «Єдиного телемарафону».

4)

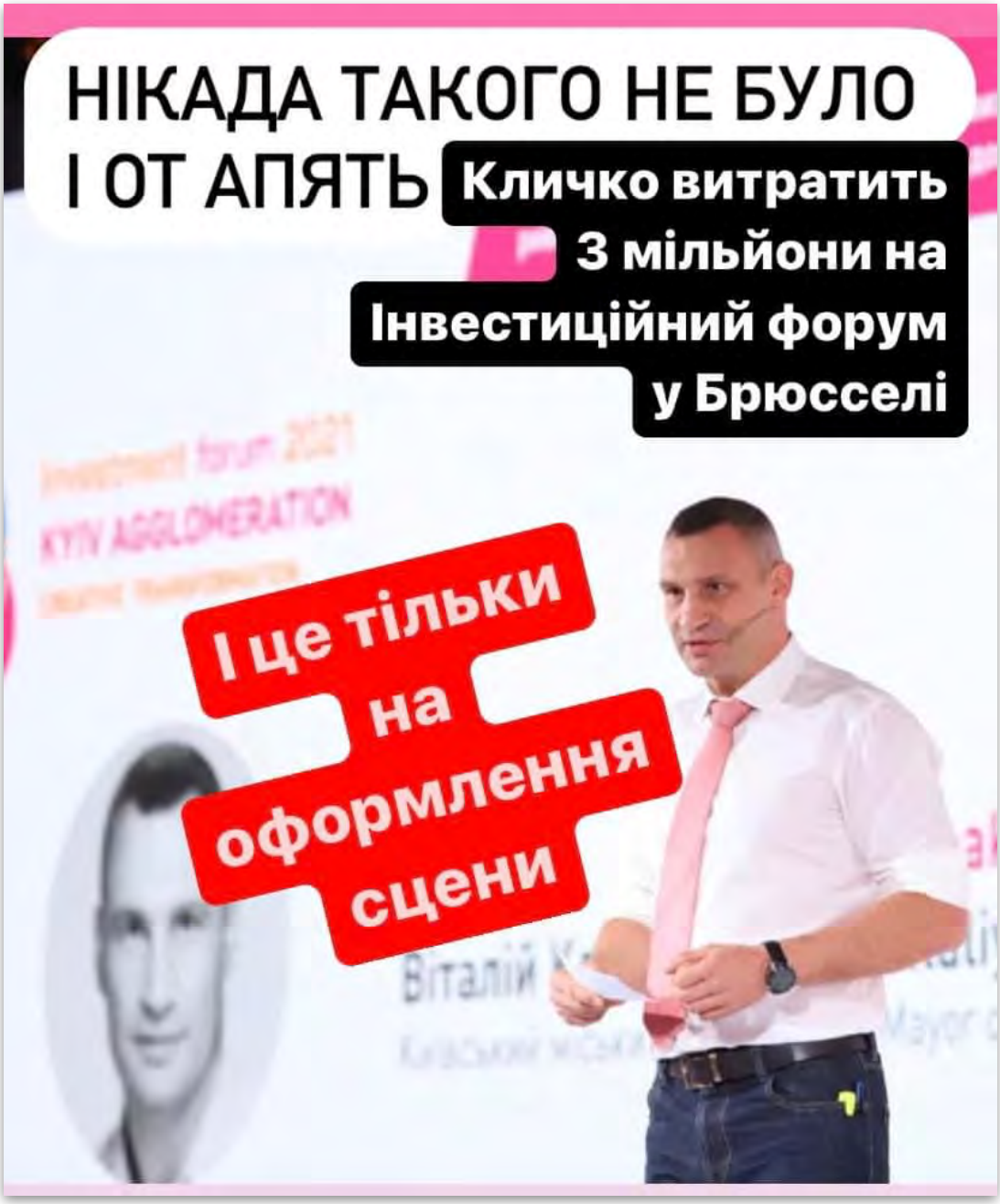
Ну і найцікавіше. **Останню редакцію законопроекту на сайт Ради не викладено. Тобто, ми навіть не знаємо, що вони там проголосували.** Але подейкують, що тепер треба напружитися власникам так званих «сплячих» дозволів, що отримані у попередні роки. За рік від вступу закону у дію вони перетворяться на гарбуз та підуть на аукціон. Тобто усе, що чесно зарезервовано у часи Кучми, Ющенка, Януковича та Порошенка, тепер анулюється.

Як у старому кримінальному анекдоті, «ваше очко переходить у глядацький зал».

***

№ 1.057

Кличко витратить 3 мільйони на Інвестиційний форум у Брюсселі – це тільки на оформлення сцени

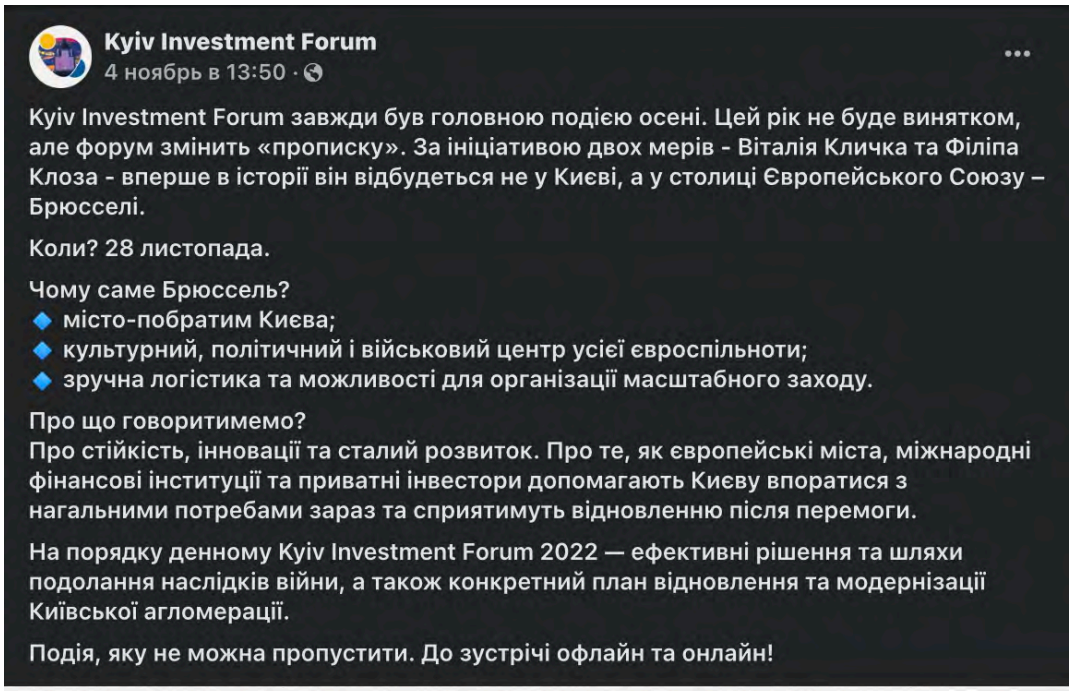

2022-11-22

Юрій *Ніколов*, *«Наші гроші»*

Департамент економіки та інвестицій КМДА 11 листопада за результатами тендеру уклав угоду з ФОП Коваленко Дмитро Григорович щодо проведення

Інвестиційного форуму міста Києва за 3,30 млн грн. Про це повідомляється у системі «Прозорро».

Інвестфорум на 200 делегатів пройде 28 листопада у Брюсселі (Бельгія). У ньому візьмуть участь зокрема мер Києва Віталій Кличко і мер Брюсселя

Філіп Клос. На сторінці заходу в Фейсбуці сказано, що там шукатимуть «ефективні рішення та шляхи подолання наслідків війни, а також конкретний план відновлення та модернізації Київської агломерації».

Підрядник забезпечить організаційно-технічний супровід, тобто доставить, змонтує та демонтує обладнання. Мова про комп'ютери, відеокамери, обладнання для синхронного перекладу, сценічне, звукове та світлове обладнання, банерні конструкції, телевізор, подіум тощо. Ще він задіє під час заходу принаймні чотирьох технічних працівників.

У кошторисі найбільше піде на світлодіодний екран 8х3 м за технологією SMD із пітчем 2,97 мм – 731 тис грн. Також 237 тис грн припадає на фермову конструкцію для екрану.

Торік Інвестфорум проходив у Києві і коштував 4,01 млн грн, у 2020 році – 3,40 млн грн, у 2019 році – 2,47 млн грн, у 2018 році – 2,97 млн грн, у 2017 році – 2,88 млн грн, а в 2016 році – 802 тис грн.

Столичний підприємець Дмитро Коваленко отримав підряд без конкуренції, бо на торги більше ніхто не прийшов. Він підтвердив свій досвід угодами з фірмою «Авіа Системний інтегральний сервіс» щодо невідомого заходу і асоціацією «Український центр сталевого будівництва» щодо фіналу національного архітектурного студентського конкурсу «Steel Freedom». Електронна пошта Коваленка fin@vdmgroup.com.ua належить київській фірмі «ВіДіЕм Груп» («VDM Group»), яка програла фірмі «О2ПР» тендер щодо Інвестфоруму Києва в минулому році. «ВіДіЕм Груп» володіють Іван Красновид та Денис Лопатюк.

Усього Коваленко натендерив у «Прозорро» 3,95 млн грн, а «ВіДіЕм Груп» – 12 тис грн.

***

№ 1.058

Кому Офіс президента довірив нагляд за нафтобізнесом Коломойського

Невже ролі помінялись?

2022-11-08

Юрій Ніколов, «Наші гроші»

Партнерка і керівник кабінету Єрмака, обшуканий детективами НАБУ заммініcтра, заступник Галущенка, підопічний радника Єрмака з НКЦБФР та інші.

6 листопада стратегічно важливі підприємства «Укрнафта» і «Укртатнафта» Ігоря Коломойського *(нещодавно позбавлений громадянства України)*, «Мотор Січ» В'ячеслава Богуслаєва *(державний зрадник)*, «АвтоКрАЗ» Костянтина Жеваго *(давно покинув Україну після відкриття кримінальних справ)* та «Запоріжтрансформатор» Костянтина Григоришина *(давно покинув Україну після того як за рішенням суду віддав частину бізнесу Вадиму Новинському)*

передано в управління Міністерства оборони до завершення військового стану.

«По завершенню військового стану, згідно з вимогами закону, акції будуть або повернені власникам, або відшкодовано їхню вартість», — зазначила Національна комісія з цінних паперів та фондового ринку (НКЦПФР), рішенням якої було відчужено акцій на користь держави.

Руслан Магомедов

НКЦБФР очолює Руслан Магомедов – позаштатний радник Єрмака. Магомедов працював у брокерській компанії «Astrum Capital» Леоніда Юрушева, а після її закриття був проектним менеджером ЄБРР, тобто міг перетинатись у банку з партнером Тапанової Рамзесом Рузієвим (див. нижче).

Затверджено новий склад наглядових рад, нещодавно примусово відчужених в управління державі ПАТ «Укрнафта» й ПАТ «Укртатнафта». Про це **enkorr** повідомило джерело в уряді.

Зі слів співрозмовника видання, до Наглядової ради «Укрнафти» увійшли:

Роза Тапанова

Тапанова Роза Асхатівна, член наглядової ради «Ощадбанку». Тапанова керувала і була одним із засновників адвокатського об'єднання «Міжнародна юридична компанія», серед бенефіціарів компанії є голова офісу президента Андрій Єрмак.

Є в.о. директора Національного історико-меморіального заповідника «Бабин Яр». У фірмі ТОВ «Ріпауер» її партнером був Рамзес Рузієв, який у 2016 році згадувався як «старший банкір ЄБРР» серед учасників форуму разом з Наталією Бойко (про неї див. нижче).

Міністр оборони Олексій Резніков та Андрій Гота

Гота Андрій Олегович, керівник Кабінету керівника Офісу президента Андрія Єрмака. Також є членом наглядової ради держкомпанії «Центренерго», де представляє Фонд Держмайна, який до літа 2022 очолювала Ольга Батова (про неї нижче). Раніше працював у різних державних структурах, у тому числі в Держкомпідприємництві ще за часів Михайла Бродського у 2009 році.

Олександр Грибан

Грибан Олександр Олександрович, заступник Міністра економіки України. ЗМІ повідомляли про обшуки у нього наприкінці жовтня по справі НАБУ щодо корупції у розподілі гуманітарної допомоги під час вторгнення. Торік він був радником міністра інфраструктури Олександра Кубракова та займався кредитами «Укравтодора». Раніше працював на керівних посадах у провідних інвестиційних організаціях, зокрема директором інвестиційної компанії Concorde Capital та одним з керівників українського підрозділу Міжнародного фонду прямих інвестицій Amstar.

Дмитро Абрамович

Абрамович Дмитро Васильович, був першим заступником Міністра інфраструктури до червня 2021 року, поки міністром не став Олександр

Кубраков, що на той момент входив в команду замголови Офісу президента Кирила Тимошенка.

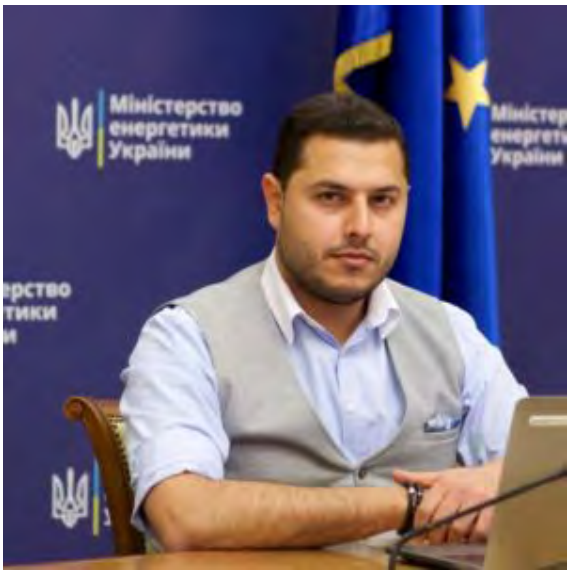
Наталя Бойко

Бойко Наталя Андріївна, радник прем'єр-міністра Дениса Шмигаля, член наглядової ради НАК «Нафтогаз України». З лютого 2017 до осені 2019 року обіймала посаду заступниці Міністра енергетики та вугільної промисловості України з питань європейської інтеграції.

Таким чином, акціонери вивели зі складу наглядової ради «Укрнафти» Миколу Гавриленка (голову НР), Владислава Воловика, Максима Вітика, Олену Макєєву, Андрія Бойцуна й Олега Мозгового як представників від «Нафтогазу», а також Яну Мануілову, Вікторію Силенко, Миколу Почапського, Андрія Процика і Павла Загороднюка – від міноритарних акціонерів.

НАК «Нафтогаз України» належали 50%+1 акція «Укрнафти», ще 42% володіли компанії групи «Приват» Ігоря Коломойського та його партнерів. «Приват» здійснював операційний контроль над «Укрнафтою» з лютого 2003 р..

До наглядової ради ПАТ «Укртатнафти» були призначені:

Фарід Сафаров

Сафаров Фарід Каміл огли, заступник міністра енергетики по цифровізації, виконує завдання міністра Германа Галущенка. Наприклад, саме Сафаров підписав листа про відсутність конфлікту інтересів у ще одного заступника міністра енергетики Миколи Колісника для призначення головою «ОГТСУ», що протирічило принципам корпоративного управління. До Міненерго Сафаров працював у Міністерстві інфраструктури разом з вищезгаданим Абрамовичем.

Ольга Батова

Батова Ольга Ігорівна, з лютого по серпень 2022 року в.о голови Фонду державного майна України. З грудня 2021 року обіймала посаду першого заступника голови фонду Держмайна Дмитра Сениченка.

Арсен Ільїн

Ільін Арсен Валерійович, член Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку. В 2019-2020 роках був директором ПрАТ «Карпатська рудна компанія», яка займається добуванням руд кольорових металів і ТОВ «Західна геолого-розвідувальна компанія». Обидві входять до групи кіпрської групи Avellana Gold – єдиного золотовидобувного виробництва в Україні. У 2010-2016 роках працював у філії російського ВТБ банку у Києві.

Смолін Андрій, керівник українського представництва тієї ж Avellana Gold. Ця компанія належить американцю Браяну Севеджу. У 2016 році вона отримала контроль над Мужіївським золоторудним родовищем в Карпатах. До неї це родовище контролював донеччанин Валерій Бредихін, бізнес-партнер Віталія Захарченка – міністра МВС часів Януковича.

Павлов Дмитро – *на жаль, поки що невідомо як його по батькові, щоб точно встановити його особу.*

Раніше до наглядової ради «Укртатнафти» входили: Євген Бакулін (голова НР), Валентин Франчук, Едуард Швидкий, Костянтин Бородін, Олександр Лазорко, Ігор Коломойський, Сергій Глушко, Геннадій Боголюбов, Олександр Ярославський і Михайло Кіперман.

«Укртатнафта» володіє найбільшим НПЗ у Кременчуці. Понад 56% акцій належали структурам групи «Приват» і Олександра Ярославського, 43% акцій перебували у власності НАК «Нафтогаз України». Весною потужності заводу були атаковані ракетами російських окупантів.

***

№ 1.059

Константин *Машовец* **2022-12-11**

1. На Старобільскому напрямку російське командування продовжує реалізацію заходів з централізації та систематизації бойового та оперативного управління військами. Очевидно, що усе угрупування військ (УВ) противника умовно зосереджено у складі вже 3-х тактичних груп, з чітким поділом та визначенням секторів відповідальності для кожної.

Його основу складають війська 20-ї загальновійськової армії (ЗВА) Західного воєнного округу (ЗВО):

1) - Сватівський напрямок - сили та засоби 144-ї мсд

2) - Кремінна - Рубіжне - сили та засоби 3-ї мсд

3) - Троїцький напрямок - сили та засоби 18-ї мсд 11-го АК

Окрім цього, на цьому ж напрямку зосереджені сили та засоби 1-го та 2-го АК (загалом до 1-ї мсбр та 1-сбр "мобілізаційного резерву), та сили і засоби ПДВ рф (зі складу 76-ї дшд та 106-ї пдд). Також тут оперують не меньш як 3 мсб БАРС зс рф.

Загалом, це до 15-17 батальйонів (різного ступеня укомплектованості та боєздатності) + до 5-6 рівних їм по масштабам підрозділів у найближчому резерві.

Загальне керівництво цим УВ здійснює штаб 20-ї ЗВА через свій ППУ, розгорнутий в районі Старобільська та відповідно - КП 3-ї, 18-ї та 144-ї мсд.

Окремо варто сказати про 2 "штурмових" батальону пвк вагнер, які оперують в районі Кремінної та південніше. Вони переважно діють окремими ротами і

взводами, або навіть "штиурмовими группами". Спочатку їх активно застосовували південно-західніше Сватово, потім перекинули в район безпесередньо Кремінної.

2. Достатньо показовим в плані типових методів дій російського командування, які воно застосовує на Старобільському напрямку, є ситуація на крайньому північному флангу цього УВ. Так, я маю на увазі по рубежу Піски - Лиман Другий - Тавільжанка - Вільшана.

Противник явно намагається шляхом утримання своїх позицій тут стримувати просування ЗСУ у напрямку, як на Верхню та Нижню Дуванки, а також у бік Покровського і Троїцького, так й південніше - безпосередньо на Сватове... Головним чином, спекулюючи можливістю нанести наступаючому на цих напрямках угрупуванню ЗСУ флангового удару... у ліву "бочину"...

Більше того, командування військ противника навіть демонстративно зосередило тут додатково до 2-х "батальйонів" (ймовірно зі складу 138-ї мсбр), явно натякаючи на те, що при першій ліпшій нагоді кине їх у контр-атаку по дирекці Вільшана - Синьківка, або Миколаївка - Орлянка і далі на Степову Новоселівку.

Російське командування, у цьому відношенні, навіть, не спиняє цілковита очевидність їхнього задуму і наявність цілого переліку засобів протидії з боку ЗСУ його реалізації. Воно вперто намагається "відсікти з флангу" наступаючі на Нижню Дуванку сили та засоби українського угрупування... Ну-ну, пробуйте, декаденти...

Так, поки що по дорозі Троїцьке - Покровське - Нижня Дуванка - Сватове противник має можливість таскати свої аргіши (правда, вже виключно під охороною та обороною), але очевидно, що як тільки Покровське, або Нижня Дуванка опиняться на відстані ефективного вогню основної маси української артилерії (а це, очевидно, станеться протягом грудня), становище Сватівського району оборони противника об'єктивно різко погіршиться...

3. Очевидно, що ситуація в районі Бахмут - Соледар багато в чому визначається співвідношенням артилерійських засобів протистоячих сторін та їхними бойовими спроможностями.

Стососовно противника, тут зосереджено не меньш як 12 дивізіонів ствольної та реактивної артилерії, як зі складу принаймні 2-х окремих артилерійських бригад, так й штатних арт-груп лінійних бригад 1-го та 2-го АК...

І це, не враховуючи окремих вогневих батарей (включаючи 120-мм та 82-мм мінометні взвода та батареї), діючих з вогневих позицій безпосередньо у ближній тактичній зоні від ЛБЗ (лінії бойового зіткнення, тобто фронту....).

На озброєнні артилерійського угрупування військ противника, яке діє на цьому напрямку є майже повний спектр артилерійського та мінометного озброєння. В тому числі, 152-мм САУ 2С19М2 "Мста-С" с СОУ "Успех-С" та комплектом "Накидка", РСЗО 9К57 "Ураган", 152-мм САУ 2С5 "Гиацинт-С", 240-мм СМ 2С4 "Тюльпан"...

З прибуттям у цей же район підрозділів 31-ї одшбр та 76-ї дшд, тут також з'вились 2С9 та 2С9М 120-мм САМУ "Нона-С"...

Через те, що командування російських військ відводить артилерії майже ключового значення у реалізації своїх методів ведення активних дій на Бахмутському напрямку, питання нейтралізації ворожої артилерії тут стає приницповим для загального успіху українських військ в обороні Бахмуту.

По-суті,

росіяни тут активно практикують, так званий артилерійсько-піхотний наступ... Очевидно, що в разі суттєвого зменьшення бойових спроможностей свого артилерійського угрупування (в силу різних можливих причин та обставин)... ефективність загальних наступальних дій російських військ суттєво впаде...

І тут є певний нюанс...

Скажимо так,

> 1) за даними наших союзників, угрупування російських військ в Україні десь приблизно з кінця листопада (як й предсказувала значна кількість справжініх військових експертів) почало відчувати суттєву нестачу боєприпасів.

У загальному вимірі норма витрати снарядів для російських військ в Україні знизилась до максимальної позначки інтенсивності стрільби - в один снаряд на годину (це приблизно 22-24 снаряди на ствол на добу). Звісно, що вони їх вистриліють не розтягуючи на всю добу, а протягом якогось зручного для себе більш-менш короткого часу, прагнучи масувати свій артилерійський вогонь...

> 2) За тими самими розрахунками (і данними також), російська артилерія зі складу окупаційного угрупування в Україні, при напруженні "всіх сил, можливостей та ресурсів" має можливість збільшити цю добову норму лише на п’яту частину від своїх щоденних потреб.

Зрозуміло, що в таких умовах, російське командування було вимушено концентрувати основну кількість тих боєприпасів, які воно мало можливість

отримати в рамках регулярного постачання, виключно на важливих і пріоритетних для себе напрямках та ділянках.

Саме це сьогодні, наприклад, відбувається в районі Бахмутут та Соледару...

3) Побічним свідченням цьому є той факт, що саме тут фіксується основна кількість випадків застосування противником високоточних артилерійських боєприпасів типу ***"Краснополь"*** та інших їм подібних...

А якщо згадати той факт, що

1) ЗСУ використовують свої дальнобійні системи ураження типу ***Хаймарс*** та інші також з високоточними боєприпасами саме для полювання за артилерійскими складами та сховищами противника і для яких будь-яка точка складування чи навіть перевалки арт-боєприпасів противника не просто пріоритетна ціль, а майже жадана...

то стає зрозумілим, що

2) ситуація із снарядами та артилерійскими боєприпасами у противника цілком можливо може набути в подальшому драматичного характеру...

Більше того, стає зрозумілим, що

3) якщо російське командування вимушено стягувати свої боєприпаси на якісь окремі пріоритетні напрямки та ділянки, то це відбувається за рахунок їх решти.

Тобто,

4) якщо під Бахмутом,образно кажучи "снарядів суттєво прибуло", то явно десь "суттєво вибуло"...

Не думаю, що українське командування прогавить такого роду можливості...

***

№ 1.060

Антиолігархічний закон Зеленського поставили на паузу, але у Ахметова відбирають комбінати

2022-11-26

Юрій Ніколов, «Наші гроші»

Міністр юстиції Денис ***Малюська*** зробив кілька досить сенсаційних пояснень щодо «антиолігархічного» порядку денного на презентації дослідження Центру економічної стратегії 24 листопада *(саме дослідження ЦЕС оприлюднить трохи пізніше, тому зараз використаємо слайди з презентації).*

Виявляється,

— антиолігархічний закон Зеленського «повноцінно не імплементується поки що» з кількох причин.

По-перше, досі немає висновку Венеціанської комісії стосовно закону. Його розгляд вимагає комплексної оцінки з урахуванням різних аспектів. Йшлось про те, що ніхто у світі ніколи не робив такого – назвати своїх бізнесменів старовинним словом «олігархи» на підставі формальних критеріїв. Тому наслідки таких дій непередбачувані з усіх боків і всі чекають розвитку подій.

ЗАКОН ПРО ОЛІГАРХІВ

CENTRE FOR ECONOMIC STRATEGY

	Розмір бізнесу	Монополія	Політика	ЗМІ
Ахметов	Так	Так	Так *	Так *
Фірташ	Так	Так	Так *	Так
Пінчук	Так	Так	Так *	Так
Новінський	Так	Так	Так *	Ні **
Група Приват	Так	Так	Так	Так
Порошенко	Так	Так	Так	Так
Жеваго	Так	Так	Так	Так
Косюк	Так	Так	Так	Ні
Гереги	Так	Так	Так	Ні
Тігіпко	Так	Так	Так	Так *

На думку «Наших грошей», причина банальніша.

Щоб визнати когось олігархом по цьому закону, треба довести три з чотирьох критеріїв – наявність 1) активів більше 2,5 млрд грн, 2) монополії, 3) політичного впливу та 4) медіа.

АМКУ ще не визнав жодної монополії у жодного олігарха. А в «природних монополіях» (облгази, обленерго) Коломойського в значимих частках немає. І Ахметов вже позбавився медіа.

Тому,

— спроба імплементації закону без цих прізвищ у переліку олігархів призведе до скандалу і повної дискредитації і так жалюгідного закону.

Але ж гроші на цій темі освоїти не забули

– ***РНБОУ за 2,5 мільйонів гривень*** **замовив розробку *«реєстру олігархів»*, який невідомо коли запрацює.**

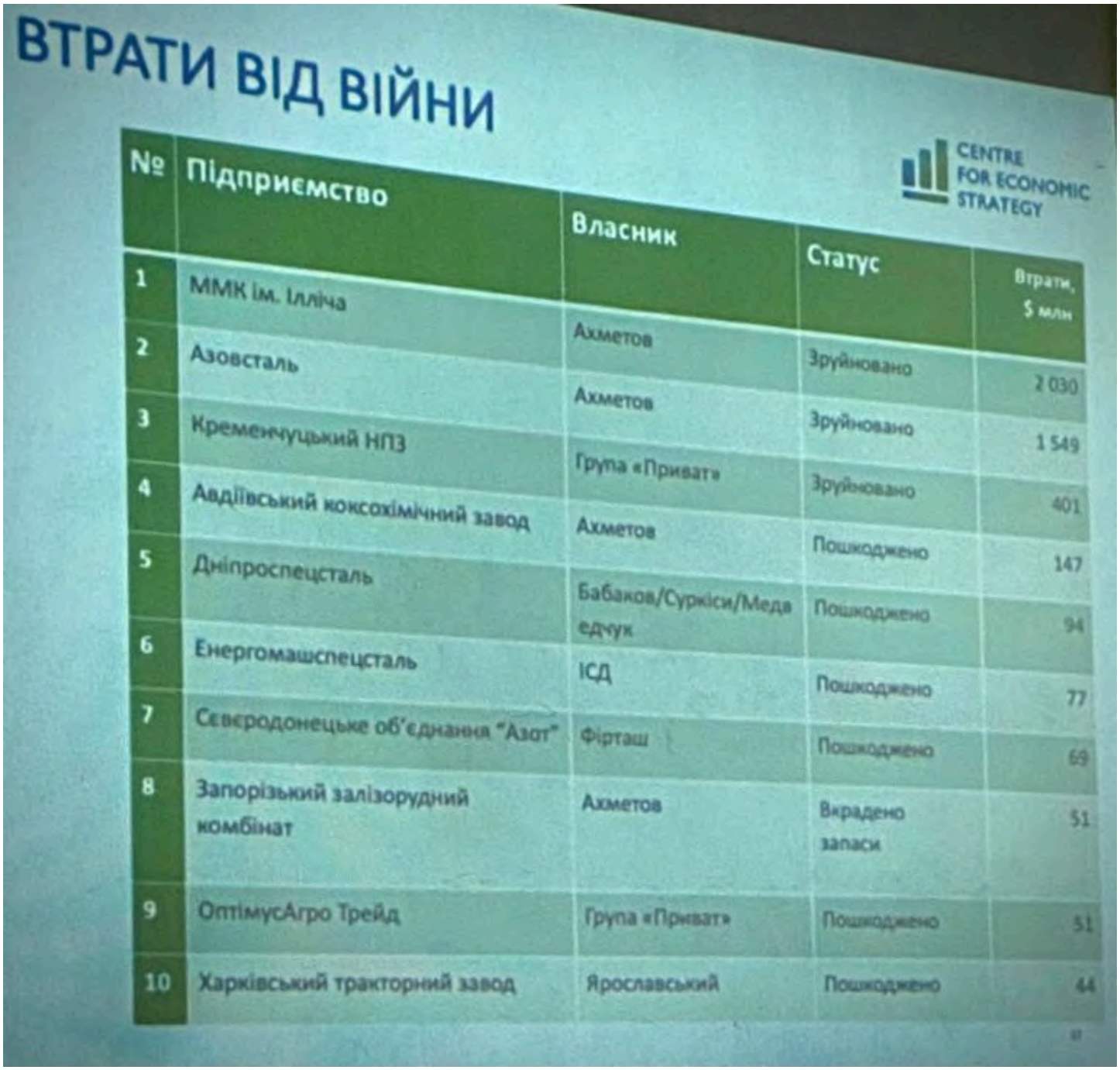
По-друге,

— війна дещо зменшила загальний вплив олігархів на економіку України.

Дослідження ЦЕС зафіксувало, що

1) це падіння почалось ще до вторгнення. 2) І війна добила ще більше. 3) Купа заводів справді знищена.

№	Підприємство	Власник	Статус	Втрати, $ млн
1	ММК ім. Ілліча	Ахметов	Зруйновано	2 030
2	Азовсталь	Ахметов	Зруйновано	1 549
3	Кременчуцький НПЗ	Група «Приват»	Зруйновано	401
4	Авдіївський коксохімічний завод	Ахметов	Пошкоджено	147
5	Дніпроспецсталь	Бабаков/Суркіси/Медведчук	Пошкоджено	94
6	Енергомашспецсталь	ІСД	Пошкоджено	77
7	Сєвєродонецьке об'єднання "Азот"	Фірташ	Пошкоджено	69
8	Запорізький залізорудний комбінат	Ахметов	Вкрадено запаси	51
9	ОптімусАгро Трейд	Група «Приват»	Пошкоджено	51
10	Харківський тракторний завод	Ярославський	Пошкоджено	44

Малюська додав, що олігархічний закон має залишитись «гвинтівкою на стіні», щоб була можливість лякати та стріляти, якщо олігархи знову почнуть підіймати голову.

На думку «Наших грошей»,

1) цей закон залишиться хіба що жупелом для інтоксикації вітчизняного бізнесу.

2) Лобісти цього закону у владі змогли зробити його одним з пунктів обов'язкової програми для вступу в Євросоюз.

3) При цьому всім зрозуміло, що фігуранти українського переліку олігархів матимуть проблеми з світовими банками та міжнародними партнерами.

Тобто,

— фактично закон спрямований на придушення нинішніх власників, щоб їхні активи могли змінити власників або за допомоги банкрутства, або реприватизації.

При цьому,

«на забій» вже очевидно направляють найбагатшого українця Ріната Ахметова.

Днями почався *«віджим»* перлини з фундаменту його імперії – *гірничо-збагачувальних комбінатів.*

Конституційний суд 10 листопада перейшов до закритого розгляду справи щодо **приватизації *«Укррудпрому»***.

1) За часів Кучми був прийнятий спеціальний закон, який дозволив продати пакети акцій десятка гірничо-добувних підприємств у Кривому Розі та на Донеччині і в Криму. Тоді ходили легенди про посланців олігарха з чемоданами кешу прямо у сесійні залі парламенту, які збирали і таки назбирали голоси під той закон. ***У 2004 році майже майже все це без конкуренції забрав Ахметов.***

У 2018 році півсотні нардепів зробили подання до Конституційного суду щодо законності тої приватизації.

2) Але відлуння Майдану вже не гуляло по коридорам Банкової, Небесну сотню урядовці поминали хіба що всує, і у 2019 суд повідомив про закриття справи.

3) Про неї забули аж до листопаду 2022 року, поки *«хтось не реанімував цей підкоп під активи Ахметова»*.

Як розповів ***Малюська*** кореспонденту «Наших грошей», **для нього реанімація справи була повною несподіванкою**: *«Щелепи відпали!»*.

Запрошення на судовий розгляд зайшло в Мінюст напередодні засідання. Тому зараз міністерство готує додаткові матеріали.

«Але Конституційний суд перейшов у закритий розгляд, тому тепер рішення може бути коли завгодно – хоч сьогодні. ***Це питання пошуку голосів всередині суду***», – сказав “Нашим грошам” міністр юстиції ***Малюська***.

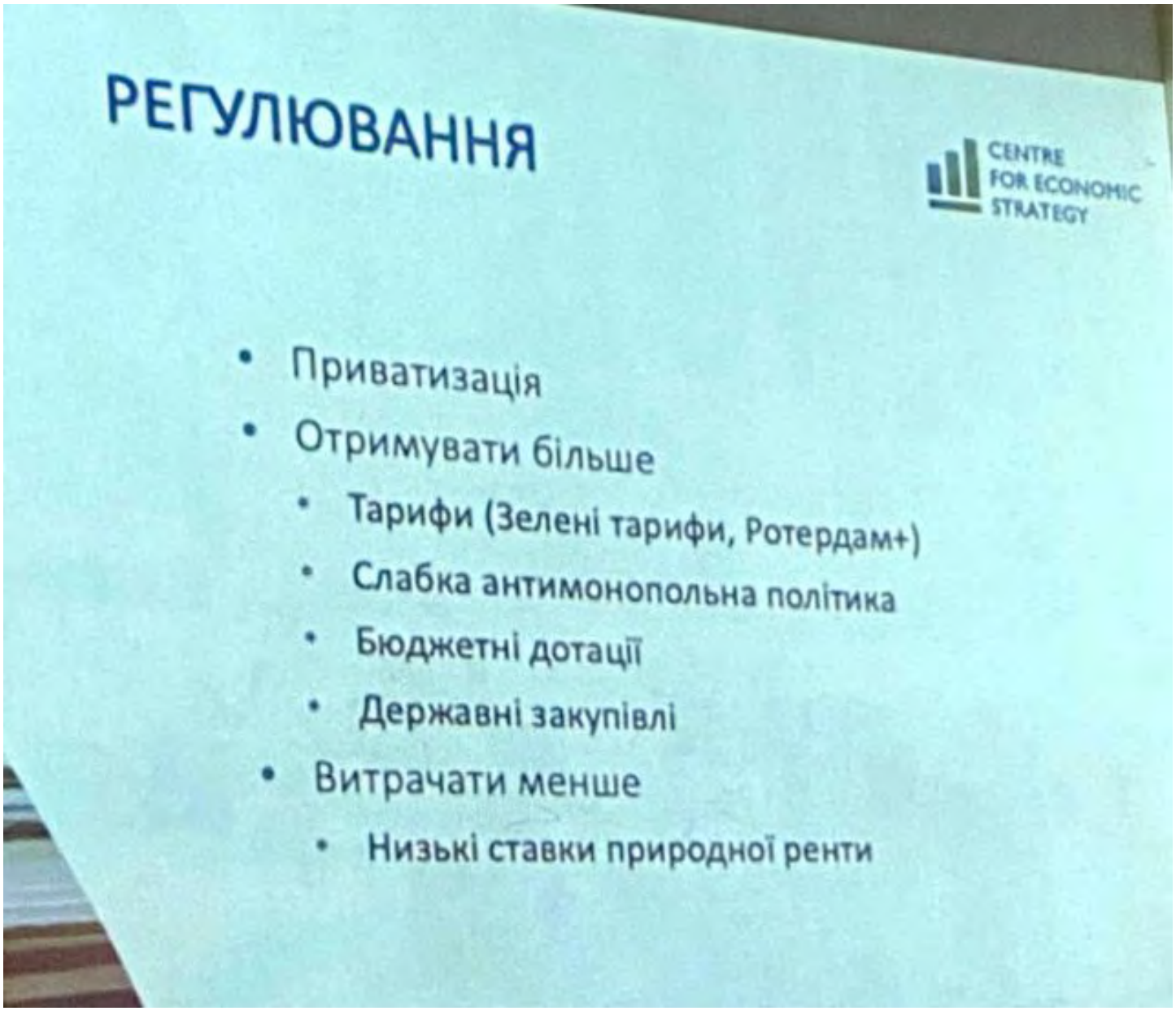
Щодо пошуку голосів в КС – це важлива ремарка.

Бо в цьому суді повно різних суддів.

Вважається, що 1) хтось з них чутливий до будь-яких сигналів з Банкової, а 2) хтось може дослуховуватись до голосу власного розуму. 3) Для когось аргументи олігарха вагомі, 4) а комусь комфорт забезпечують люди в погонах.

Очевидно, що справу в КС реанімували не тому, що якийсь суддя йшов по коридору, зачепився за папку на підлозі і вирішив прибрати її щоб не заважала.

Це рішення справді державної ваги.

Йдеться про основний генератор кешу Ахметова.

1) ГЗК добувають дуже дешеву руду, яку українська держава ніколи не обкладала дорогою рентою.

Більше того,

2) державна «Укрзалізниця» завжди дозволяла перевозити руду дешевше ніж будь-які інші вантажі.

Відтак виходило, що

3) Ахметов саме **за рахунок державних пільг** направляв руду на свої металургійні комбінати і експортував її з набагато більшою маржою, ніж його світові конкуренти.

Ну і також був в плюсах, бо ті активи йому задешево дістались.

Достатньо сказати, що

— приватизація однієї «Криворіжсталі» принесла державному бюджету більше, ніж продаж усіх(!) інших заводів за всю(!) історію незалежної України.

До вторгнення «Метінвест» генерував Ахметову неймовірні гроші.

1) За першу половину 2021 року материнська компанія «Metinvest B.V.» отримала $2,77 мільярдів чистого прибутку.

2) **На цьому фоні доходи енергетиків ДТЕКу – це жалюгідні *копійки*.**

Держава Зеленського ще торік почала наступ на рудний бізнес Ахметова.

1) «Укрзалізниця» почала підіймати тарифи, були проведені зміни в закон про ренту. Однак великого ефекту від того відчути не встигли через вторгнення Росії на початку 2022 року.

2) Після цього «Метінвест» зупинив рудні комбінати через обстріли та неможливість експортувати руду з України через порти. Генератор кешу фактично припинив роботу.

Якщо Конституційний суд таки набере більшість для рішення про неконституційність приватизації «Укррудпрому» за часів Кучми, то це дасть можливість

1) відібрати ті пакети акцій та виставити їх на повторну приватизацію.

2) Або можна залишити комбінати у власності держави ***для генерації потоків*** під управлінням Фонду держмайна під керівництвом ***Умерова***.

Обидва варіанти можуть приносити дивіденди ініціаторам антиахметівського процесу.

Також не виключено, що

3) **Ахметову можуть дати можливість купити квиток в Конституційний суд**, щоб він там зміг розвалити це рішення.

І ***тоді він залишиться хоч і біднішим, але власником кешегенератора***.

Але чомусь саме у такий розвиток подій не віриться.

Ахметов вже здав державі свою телевізійну ліцензію. Його колишні медійники під брендом «Ми-Україна» вже зайняли місце у

телемарафоні, мають якесь нове фінансування невідомого походження і повністю толерують Офіс президента у своїх ефірах.

Мільярди «Метінвесту» знаходяться в руках голандської материнської компанії.

1) Тому Ахметова з Україною поєднує вже набагато менше, ніж рік тому.

2) І якщо ще й СБУ натисне на якусь зраду – історія Ахметова в Україні може скінчитись.

Бо, **для когось криза – це можливість**.

***

№ 1.061

Ця новина така саме смішна, як спроби Бюро економічної безпеки розповісти, що вони долають економічну злочинність, реквізуючи сигарети в бабусь.

***

В Україні створено рекордний запас дров

ТЕКСТ: КАТЯ ЮСЬКІВ, 5 грудня 2022

В Україні значно зріс попит на дрова цієї зими

Обсяги дров, що заготовлюються, тримаються на рекордних позначках і значно перевищують їхню реалізацію.

Підприємства Державного агентства лісових ресурсів сформували по всій території України рекордний запас більш ніж у 260 тис. куб. м паливної деревини. Про це повідомив голова відомства Юрій Болоховець у Facebook.

11 жовтня 2022, 19:32

За його даними, обсяги дров, що заготовлюються, також тримаються на рекордних позначках і значно перевищують їхню реалізацію. Так, у грудні передбачено заготівлю ще 314 тис. куб. м дров.

Болоховець зазначив, що Держлісагентство постачає дрова у східні та південні прифронтові райони, великі обсяги палива передаються військовим.

"Ситуація в українській енергетиці дуже напружена. Не можна відкидати найгірші сценарії. Але дровами країна забезпечена. Лісгоспи цього року доклали максимум зусиль, щоб українці були з теплом", - резюмував голова відомства.

Уряд продовжує заготівлю та реалізацію дров для українців - до кінця 2022 року лісгоспи планують продати всередині країни 1,1 млн куб. м дров. З початку року вже реалізовано 2,44 млн м3 куб деревини, а її запаси на складах у середині листопада становили близько 187 тис. куб. м.

Також повідомлялося, що 25 листопада уряд запровадив заборону на експорт паливної деревини, щоб цього енергоресурсу вистачило українцям.

***

Але за нею стоїть ціла історія. Новина про дрова - це спроба піару нової невдалої "реформи"

Лямець **2022-12-05**

З подачі Офісу президента, в Україні просто зараз відбувається так звана "реформа лісового господарства".

Під час війни колишні лісгоспи об'єднано у Державне підприємство "Ліси України".

Згодом ДП буде трансформоване у акціонерне товариство та отримає незалежну наглядову раду. Тобто, вона перетвориться на аналог НАК "Нафтогаз".

У перекладі це означає, що

— ліси України площею мільйони гектарів виводять з-під контролю держави.

Від початку,

— це робилося для того, аби легше було роздавати ліси в оренду «кому треба».

1) Зокрема, найбільшому обробнику лісу в Україні - Леоніду ***Юрушеву***.

2) Тому було вигідно створити вертикальну компанію, яка має все від "власних" лісів до власної переробки - таку компанію можна дорожче продати.

3) Аналогічно, можна роздати ліси місцевим баронам, що оперують в різних регіонах України.

Це не те що корупція. Це пограбування. Але легалізоване, як усі найбільші пограбування в історії сучасної України.

Тож,

— ДП "Ліси України" - це стартап, просто не айтішний, а ресурсний.

Розуміючи це, легко втямити, чому обрано саме шлях реорганізації.

1) Коли в тебе десятки лісгоспів, кожен з них окреме ДП - роздавати ліси вкрай важко.

2) Але вихід знайдено - створити ***лісовий НАК***,

3) вивести його з-під контролю держави (перш за все, різних "погонів") - та

4) потім розпоряджатися лісами України як власними.

Вже в середині грудня 2022 лісгоспи мають перетворитися на філіали єдиної компанії.

Але,

— на практиці виникла зустрічних проблем.

По-перше,

1) проблеми з електрикою, блокада портів та загальна рецесія призвели до того, що деревопереробні підприємства зупинилися.

2) Навіть те, що належить Юрушеву. Попит на деревину впав, і ще діючі лісгоспи втратили джерела доходу.

Це *стратегічна проблема* зараз:

— нічого не продається не лише на зовнішній, але і на внутрішній ринок.

Замість того, аби стимулювати лісову та деревопереробну галузь, вирішили зробити "реформу".

По-друге,

— реорганізація призведе до анулювання міжнародних сертифікатів FSC, що роблять деревину легальною в очах європейців. Щоб зробити поличку з української плити, виробник має підтвердити, що деревина була отримана легально. Саме для цього існують FSC, їх зараз надають лісгоспи. Сертифікати були видані на окремі лісгоспи. **Оскільки лісгоспи реорганізовано, то треба проходити сертифікацію заново. А це довгий процес, який розтягнеться на місяці.**

По-третє,

— автоматично виникли проблеми з грошима.

Можна сказати, що надовго. Вже є відчутні проблеми з експортом, а внутрішній ринок перебуває у коматозному стані. **Далі буде більше.**

Оскільки лісгоспи не зможуть продавати деревину з сертифікатами FCS, вони не зможуть отримувати легальні доходи.

Єдиний вихід для них, що залишився, - продавати... дрова. Ось вам і новина.

Є також інші питання.

Наприклад,

1) що робити з проектом Володимира Зеленського "мільярд дерев"? Саджати їх планували на півдні та сході України, де лісів недостатньо. Але тепер цим не буде кому займатися, бо у балансі єдиного ДП напевно будуть скорочувати витрати на "лісодефіцитні" регіони.

2) Також є проблема збереження робочих місць для лісників, що пішли у ЗСУ.

Усі проблеми, звісно, можна вирішити. Вони є результатом самого процесу реорганізації.

Тож стратегічно маємо **єдине питання до цієї "реформи" - це надто високі ризики втратити ліси України**.

***

№ 1.062

Це справді наймасштабніша афера останніх років

Дякувати Богу і Георгій Могильний монументальний законопроект 5655 за вихідні вдалось розкласти на атоми і опублікувати сьогодні вранці. А вже через кілька годин після публікації дізнався, що лобісти будівельної мафії перенесли голосування по законопроекту з четверга на завтрашній вівторок. Щоб західні донори України не встигли отримати англійський переклад цього аналізу, і G-7 з Євросоюзом не змогли висловити Зеленському свою реакцію

на доторк до червоних ліній. Кажуть, шо Антоша Яценко в прєдчувствії Містобудівельної палати вже включився в підтримку історичної афери.

Для тих кому не лінь наведу тут один з її елементів (чесно, це Могильний побачив, я навіть приблизно не такий розумний як він):

"10.10.2022 набрав чинності Закон 2518-IX «Про гарантування речових прав на об'єкти нерухомого майна, які будуть споруджені в майбутньому». Зазначений Закон започатковує новий вид прав «спеціальні майнові права на майбутні об'єкти будівництва», державна реєстрація яких відбувається автоматично після отримання права на будівництво. Також цим законом врегульовано порядок іпотеки цих «спеціальних майнових прав» із автоматичною їх оцінкою.

Одночасно, Закон 2518-IX у разі скасування права на будівництво не передбачає механізмів скасування зазначених прав і не встановлює обмежень на їх цивільний обіг.

У разі прийняття законопроекту 5655 і започаткування автоматичної реєстрації прав на будівництво без належної перевірки його законності, буде відбуватися автоматична державна реєстрація «спеціальних майнових прав» в тому числі на значну кількість незаконного будівництва.

Це створює ідеальні умови для появи нового виду «сміттєвих активів», що будуть автоматично оцінюватися і легко можуть бути використані для шахрайського виведення активів із банків через видачу іпотечних кредитів під заставу «спеціальних майнових прав»."

Стаття ось

https://nashigroshi.org/2022/12/12/shuliak-dotorknulas-do-chervonoi-linii-zelens-koho-zakonoproektom-5655/

А ось це голий та лаконічний аналіз законопроекту

https://nashigroshi.org/2022/12/12/analiz-zakonoproektu-5655-u-versii-vid-9-hrudnia-2022/

***

Шуляк доторкнулась до червоної лінії Зеленського законопроектом № 5655

*Голова партії «Слуга народу» Олена **Шуляк** та її колега з по паралментському комітету Дмитро **Ісаєнко**, обраний до Ради від **ОПЗЖ***

2022-12-12

Юрій *Ніколов*, «Наші гроші»

На початку грудня трапилось несподіване. У Банкової загальмувала комбінація, результатом якої мало бути створення небаченої раніше в історії України діри для хижацьких забудовників.

***Законопроект* голови партії «Слуга народу» Олени *Шуляк* № 5655** (*картка законопроекту*) **дозволяв будувати будь-які хмарочоси будь-де. Навіть у подвір'ї інших висоток. І ніхто б нічого не зробив у повній відповідності до цього закону. Також у місцевої влади відбирались повноваження на господарювання у власних містах через знищення децентралізації владних повноважень.**

Під цей законопроект були зібрані позитивні відгуки кількох організацій на кшталт Торгово-промислової палати. Та 1 грудня очікувалось голосування за цей законопроект та призначення самої Олени Шуляк головою будівельного комітету Верховної Ради. Однак Банкова притормозила після розгромного

висновку Національного агентства з запобігання корупції. Але ця пауза нічого не змінила. Ввечері п’ятниці 9 грудня на сайті Ради оприлюднили понад дві тисячі нових правок до законопроекту, які зберегли його основні загрози і в плані корупції напередодні «Великої відбудови», і в плані наступу на децентралізацію. За даними «Наших грошей», законопроект планують виставити на остаточне голосування цього тижня.

Олена Шуляк вже два роки лобіює законопроект 5655. Перед вторгненням їй вдалось отримати позитивне голосування Верховної Ради у першому читанні.

Однак численні новели законопроекту були спрямовані на повне знищення будь-якої дієвої відповідальності забудовників за самочинне будівництво.

> На це *вказало* Національне агентство з запобігання корупції (*див. Нижче*.

Через вторгнення тема була знята з порядку денного.

Але восени 2022 року будівельні лобісти активізувались знову.

> На сайті партії «Слуга народу», яку очолює Олена Шуляк, було *прозвітовано* про підтримку законопроекту 1) Торгово-промислової палатою та 2) Коаліцією «Українська Рада Бізнесу», до складу якої входять бізнес-асоціації різних галузей економіки.

Дуже простими словами нова *схема* виглядає так.

Якщо забудовник хоче поставити хмарочос у дворі вашого будинку або біля монументу «Батьківщина-Мати», то йому достатньо

> 1) за невеличкий прайс отримати у одного чиновника містобудівні умови та обмеження (МУО) на цю ділянку. В цьому папірці може бути написано що завгодно, навіть якщо Київрада своїми рішеннями забороняє там щось будувати.
>
> 2) Далі забудовник з цим папірцем починає будувати свій хмарочос. І місцеві мешканці та активісти просто не зможуть кудись пожалітись, бо **повністю знищена процедура оскаржень беззаконня**.

А якби цікавитись самобудом вздумав якийсь чиновник, то для нього є інша відмовка.

1) По законопроекту 5655 у забудовника мали б перевірити наявність документу про містобудівні умови, а не його відповідність його вмісту діючим законам на цій території.

2) І якби шукачу справедливості захотілось знайти винного чиновника, що видав лівий папірець з МУО,

3) то це, згідно законопроекту 5655, міг би зробити лише представник нового департаменту у Мінрегіонбуді. Який би у собі об'єднав всі можливі функції нагляду та контролю за забудовою в Україні.

***

Аналіз законопроекту 5655 у версії від 30 листопада 2022

Місцеві громади повністю втрачали б можливість вплинути на забудову їхньої ж землі яким-небудь уродом. І це розкривало ще один аспект законопроекту – політичний. Концентрація повноважень у центральному органі виконавчої влади проти децентралізації на користь місцевих виборчих органів. Це теж дуже зручно для політичної сили, яка може за рахунок повної монополії на інформаційне мовлення у Національному телемарафоні на наступних виборах сформувати Верховну Раду та остаточно позбавитись опозиційних сил та контролю з наглядом за її діяльністю.

1) На бюрократичному рівні законопроект піддали нищівній критиці у Головному юридичному управлінні Верховної Ради (див. ГЮУ Ради висновки). Парламентські юристи прямо вказали, що ***"положення законопроекту не узгоджуються з нормами Конституції та законів України"***.

2) Від архітектурної спільноти висловилась Анна ***Кирій***, заступниця голови Архітектурної палати України: «Законопроєкт 5655 – реформа містоґвалтування».

3) Мери міст на слуханнях в стінах парламенту публічно і непублічно говорили нардепам про шкідливість їхньої ініціативи: «Законопроєкт №5655: голова партії "Слуга народу" Олена Шуляк продовжує проштовхувати інтереси великих забудовників»

Навіть в фракції «Слуга народу» виявились незгодні.

4) Різко проти законопроекту висловилась голова містобудівного комітету Анна Бондар: «Ризики зниження якості будівництва стають ще серйознішими, а заручниками будуть люди, які купують житло«.

Національне агентство по запобіганню корупції за кілька днів до голосування зуміло розібрати корупційні ризики у новій версії 5655.

Текст

Тобто кількість і якість незгодних з цією новелою була занадто велика, аби Офіс президента міг традиційно проігнорувати проблему. Відтак ініціатори взяли паузу на врахування рекомендацій НАЗК. Та ввечері п'ятниці 9 грудня згенерували нову таблицю поправок на дві тисячі сторінок. Експерт Георгій Могильний проаналізував її та вказав, що нова версія все рівно залишилась корупціогенною.

Аналіз законопроекту 5655 у версії від 9 грудня 2022 (прочитати одним текстом):

1) Необов'язковість виконання вимог законодавства

2) Держава знімає з себе відповідальність за законність при наданні права на будівництво

3) Необов'язковість виконання вимог планування територій (Spatial planning)

4) Позбавлення місцевого самоврядування принципової частини його прав

5) Послаблення внутрішнього антикорупційного контролю

6) Не передбачено усунення переважної більшості виявлених порушень законодавства

7) Амністія незаконного будівництва із отриманими по корупційній схемі дозвільними документами до набрання чинності законопроектом 5655

8) Суттєво зменшуються права громадськості на контроль за будівництвом

9) Суттєве збільшення випадків силового протистояння між громадськістю та забудовниками

11) Створення значної кількості нових контролюючих органів і збільшення кількості чиновників

12) Централізація повноважень в одному Міністерстві

13) Загрози для банківського сектору внаслідок синергії Закону «Про гарантування речових прав на об'єкти нерухомого майна, які будуть споруджені в майбутньому» та законопроекту 5655

14) Цифровізація сфери будівництва та прозорість всіх процесів в будівництві вже реалізовані з 01.12.2020 на виконання Закону 199-IX та не залежать від прийняття законопроекту 5655

Якщо зрештою законопроект 5655 буде протягнуто через сесійну залу, то буде низка наслідків.

За результатами спільного голосування буде нове підтвердження співпраці «Слуги народу» та недобитків ОПЗЖ, серед яких Дмитро Ісаєнко – важливий актор в тіньовій структурі управління будівельного ринку України.

Може змінитись і ставлення західних донорів України до Володимира Зеленського. Зараз наша країна у війні проти Росії тримається виключно завдяки поставкам західної зброї та грошей. Але фінансувати «Велику відбудову» з корупційними правилами гри ніхто не підписувався. Скільки б Олександр Кубраков не закликав країни G7 та Євросоюзу до імплементації цієї «реформи», за наслідком якої його міністерство стане монополістом на значні корупційні ризики в будівельній галузі при проведенні «Великої відбудови». Адже у випадку прийняття 5655 в одному Міністерстві вирішуватимуться і питання розподілу коштів, і створення «зручної» нормативної бази, і контроль за її «правильним» виконанням по всіх напрямках.

***

Аналіз законопроекту 5655 у версії від 9 грудня 2022

2022-12-12

Георгій *Могильний*, спеціально для “Наших грошей”

Законопроект голови партії «Слуга народу» Олени Шуляк №5655 «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо реформування сфери містобудівної діяльності» (картка законопроекту) має значні вади.

1) Необов’язковість виконання вимог законодавства

Реформа загалом передбачає суттєве зменшення інституційної спроможності Держави здійснювати контроль за дотриманням законодавства при будівництві. Відбувається послаблення контролю як за самим будівництвом, так і за діями чиновників. При цьому, суттєва частина повноважень передається від чиновників до приватних осіб, тим самим виконання даних функцій виводиться з-під нагляду антикорупційного законодавства та спеціальних антикорупційних органів.

Це призведе до суттєвого збільшення частки незаконного будівництва та зробить неконкурентноздатними забудовників, що намагаються працювати у відповідності до вимог законодавство, як то іноземні компанії та інвестори.

2) Держава знімає з себе відповідальність за законність при наданні права на будівництво

Реформа не передбачає повноцінну автоматичну перевірку при реєстрації права на будівництво. Автоматизація передбачає надання права без участі чиновника по факту наявності пакету документів. Перевірки законності перекладаються для проведення в «ручному режимі» на експертні організації, що обирає сам забудовник.

Як наслідок, можливі помилки та порушення будуть виявлятися на стадіях, коли в реалізацію проекту вкладено значні кошти і виправлення наслідків порушення потребуватиме додаткових значних витрат. Це може призвести до нераціонального використання коштів, виділених на відбудову.

3) Необов'язковість виконання вимог планування територій (Spatial planning)

Система не передбачає обов'язкову перевірку дотримання вимог містобудівної документації (Spatial planning). Розривається взаємозв'язок між плануванням території та забудовою території в інтересах максимально вигідного використання власних ділянок окремими приватними особами. Враховуючи об'єми руйнувань, відбудова без якісного планування територій та/або з порушенням вимог планування призведе до неефективного використання коштів і не зможе створити повноцінне житлове середовище.

НАЗК робило зауваження, але вони не були повноцінно враховані.

4) Позбавлення місцевого самоврядування принципової частини його прав

Планування розвитку міста в інтересах територіальних громад – виключне повноваження самої територіальної громади та її органів місцевого самоврядування. Закладена в законопроект схема видачі вихідних даних на проектування, реєстрації права на будівництво та об'єми можливих перевірок в порядку містобудівного контролю, де-факто позбавляють місцеве самоврядування можливості примушувати дотримуватися містобудівної документації.

Дане позбавлення місцевого самоврядування частини прав, по суті є порушенням принципів Європейської хартії місцевого самоврядування і

намаганням побудувати в інтересах приватного бізнесу систему, що суперечить загальноприйнятим демократичним нормам.

Як і в п. 3, НАЗК робило зауваження, але вони не були повноцінно враховані.

5) Послаблення внутрішнього антикорупційного контролю

Наразі внутрішній антикорупційний контроль здійснюється в порядку Державного архітектурно-будівельного нагляду і передбачає проведення планових, позапланових перевірок та постійного моніторингу законності дій посадових осіб через документальні і камеральні перевірки.

Реформа передбачає створення Державного містобудівного нагляду, що передбачає виключно позапланові перевірки у разі повідомлення про виявлені порушення.

6) Не передбачено усунення переважної більшості виявлених порушень законодавства

Порядок Державного містобудівного нагляду (контроль за чиновниками, проектантами, експертами тощо) передбачає лише покарання винних і не містить механізмів усунення виявлених порушень. Це робить вкрай вигідним для забудовників отримання дозволів на будівництво із різноманітними порушеннями і буде стимулювати зростання кількості порушень.

НАЗК робило зауваження, але вони не були повноцінно враховані.

7) Амністія незаконного будівництва із отриманими по корупційній схемі дозвільними документами до набрання чинності законопроектом 5655

Процедури видачі різноманітних документів в сфері будівництва багаторазово змінювалися і наразі є безстроковими з 2011 року, та діють до завершення будівництва. Законопроект 5655 принципово звужує перелік питань, що можу перевірятися під час здійснення містобудівного контролю і не передбачає усунення порушень, виявлених під час здійснення містобудівного нагляду.

Зазначені зміни в системі контролю призводять до неможливості усунення порушень законодавства, у разі якщо забудовники до моменту набрання чинності отримали право на будівництво по корупційній схемі. По суті це є прихованою амністією – Держава не буде вживати заходи для зупинення порушення законодавства, чиновники, винні у корупційних порушеннях, звільняються від відповідальності.

8) Суттєво зменшуються права громадськості на контроль за будівництвом

Громадський контроль завжди відіграє ключову роль в системі контролю при лібералізації економіки. Законопроект позбавляє громадськість права ініціювати обов'язкові перевірки безпосередньо будівництва у разі виявлення ними порушень. Можливість ініціювати перевірки органів управління, проектувальників, експертні організації залишається, проте система містобудівного нагляду не передбачає усунення виявлених порушень (п. 5).

9) Суттєве збільшення випадків силового протистояння між громадськістю та забудовниками

Будівництво в Україні, внаслідок значної кількості незаконних забудов, завжди супроводжувалося чисельними випадками силового протистояння між громадськістю і забудовниками. Одночасне суттєве зменшення контролю з боку Держави та прав громадськості, призведе до значного зростання випадків силової боротьби із незаконним будівництвом, як єдиного залишеного громадськості дієвого механізму.

Враховуючи загальну ситуації в Україні після війни, це може призвести до критичної дестабілізації, масових протестів і значних ускладнень в реалізації програми відновлення.

10) Приватний містобудівний контроль у запропонованому вигляді прямо суперечить положенням Конституції України

Відповідно до положень ч.3 ст.42 Конституції України, Держава здійснює контроль за якістю і безпечністю продукції та усіх видів послуг і робіт. Таким чином, наявність державного контролю має бути обов'язковою і при будівництві.

Проте, 5655 передбачає створення приватного контролю і відсутність державного контролю щодо об'єктів, де укладені договори з приватними уповноваженими особами, що прямо суперечить Конституції. Виконання містобудівного контролю приватними особами не буде суперечити Конституції у випадку делегування зазначених повноважень Державою та урахування таких приватних контролерів в ЗУ «Про запобігання корупції», як осіб, уповноважених на виконання функцій держави.

Зауваження щодо цього надавалися НАЗК, але не були враховані авторами законопроекту.

Прийняття Закону, що суперечить Конституції, може призвести до скасування частини його положень Конституційним Судом, буде ознакою небажання законодавчої влади проводити реформи із дотриманням принципу верховенства права і посилить недовіру суспільства до влади, що може мати вкрай негативні наслідки під час війни.

11) Створення значної кількості нових контролюючих органів і збільшення кількості чиновників

Реформа передбачає обов'язкове створення власних органів містобудівного контролю в кожній територіальній громаді, яких налічується майже 1500. Добровільно в попередні роки ці повноваження погодилися на себе взяти лише близько 100 громад.

Створення додаткових майже 1400 виконавчих органів призведе до зростання кількості чиновників щонайменше на 5-6 тисяч осіб, потребує значного додаткового фінансування, вкрай сумнівним є залучення спеціалістів належної кваліфікації в сільські територіальні громади, значно ускладнює здійснення антикорупційного контролю в сфері будівництва (кількість чиновників в органах містобудівного контролю зросте в кілька разів).

12) Централізація повноважень в одному Міністерстві

Хоча закон і презентується, як децентралізація, в ньому, навпаки, переважає централізація повноважень. На найвищій можливий рівень контролю Міністерства піднімаються наступні повноваження

A. Нинішні повноваження Державної інспекції архітектури та містобудування (ДІАМ) щодо здійснення Державного архітектурно-будівельного нагляду.

B. Нинішні повноваження ДІАМ та органів місцевого самоврядування щодо здійснення контролю за діяльність проектних та експертних організацій, авторського та технічного нагляду.

Постановою КМУ від 02.12.2022 №1343 створено Міністерство розвитку громад, територій та інфраструктури України, яке поєднує колишні Міністерство інфраструктури та Міністерство розвитку громад та територій.

Як наслідок створення нового Міністерства, у разі прийняття законопроекту 5655 весь ключовий контроль за «Великою відбудовою» буде зосереджено в одному міністерстві.

A. Розпоряджання коштами на відбудову і визначення пріоритетів.

B. Формування державної політики і затвердження нормативної бази в будівництві.

C. Безпосередній контроль за діяльністю проектувальників та експертних організацій.

D. Опосередкований контроль за здійсненням будівництва через координацію Міністром діяльності ДІАМ.

Така концентрація повноважень в одному Міністерстві створює значні корупційні ризики при проведенні «Великої відбудови», адже в межах одного Міністерства вирішуються і питання розподілу коштів, і створення «зручної» нормативної бази, і контроль за її «правильним» виконанням по всіх напрямках.

13) Загрози для банківського сектору внаслідок синергії Закону «Про гарантування речових прав на об'єкти нерухомого майна, які будуть споруджені в майбутньому» та законопроекту 5655

10.10.2022 набрав чинності Закон 2518-IX «Про гарантування речових прав на об'єкти нерухомого майна, які будуть споруджені в майбутньому». Зазначений Закон започатковує новий вид прав «спеціальні майнові права на майбутні об'єкти будівництва», державна реєстрація яких відбувається автоматично після отримання права на будівництво. Також цим законом врегульовано порядок іпотеки цих «спеціальних майнових прав» із автоматичною їх оцінкою.

Одночасно, Закон 2518-IX у разі скасування права на будівництво не передбачає механізмів скасування зазначених прав і не встановлює обмежень на їх цивільний обіг.

У разі прийняття законопроекту 5655 і започаткування автоматичної реєстрації прав на будівництво без належної перевірки його законності, буде відбуватися автоматична державна реєстрація «спеціальних майнових прав» в тому числі на значну кількість незаконного будівництва.

Це створює ідеальні умови для появи нового виду «сміттєвих активів», що будуть автоматично оцінюватися і легко можуть бути використані для шахрайського виведення активів із банків через видачу іпотечних кредитів під заставу «спеціальних майнових прав».

14) Цифровізація сфери будівництва та прозорість всіх процесів в будівництві вже реалізовані з 01.12.2020 на виконання Закону 199-IX та не залежать від прийняття законопроекту 5655

Значна частина позитивних моментів від нової реформи, які за твердженнями її автори допоможуть подолати корупцію та незаконне будівництво, передбачені прийнятим ще в 2019 році законом і реалізовані практично з 01.12.2020. До таких питань відносяться цифровізація всіх процесів, публічна Державна електронна система в сфері будівництві, електронний цифровий слід відповідальних осіб.

Проте, за відсутності ефективної системи контролю, що забезпечує невідворотність покарання та усунення порушень, це не дало очікуваних результатів. Вочевидь, подальше зменшення рівня контролю, скасування необхідності усунення більшості можливих порушень, суттєве зменшення прав громадськості тощо призведе лише до погіршення ситуації і збільшенню кількості порушень законодавства в сфері будівництва.

***

№ 1.063

Том Купер про російські атаки на енергетичну систему України, вдалі диверсії українців на російській території та на окупованих територіях, важку ситуацію у Бахмуті та необхідність звернути увагу на ситуацію у Торецьку.

Том Купер. Війна в Україні, 12 грудня 2022

Доброго ранку всім! [Опубліковано 12 грудня близько 2 години ночі за Києвом — перекл.]

На два дні пізніше, ніж планував (роботою завалило), але ось — маєте звіт. Погляньмо, що відбувається...

1. ЕНЕРГЕТИЧНА СИСТЕМА УКРАЇНИ

Після восьми хвиль ракетних обстрілів (останній відбувся увечері 6 грудня: шістнадцятьма «шахідами» було атаковано об'єкти ДТЕК, найбільшої приватної енергетичної компанії України) більше 40% високовольтних ліній України було пошкоджено чи зруйновано, приблизно такий самий відсоток руйнувань тепло- і гідроелектростанцій [вочевидь, Купер подає не зовсім точні цифри — перекл.]. А це означає, що енергетична система України зараз у доволі-таки поганому стані, і той мільйон генераторів, що їх має надіслати на допомогу Захід, ситуацію не змінить. Київ та околиці, частина Дніпропетровської та Одеської області потерпають від серйозної нестачі електроенергії [масштаби трагедії, вочевидь, трохи недооцінено — перекл.]. Багато осель в районі Сум і Кременчука більше тижня залишаються без опалення. Тривають аварійні ремонтні роботи, але для відновлення знадобиться ще кілька днів, тим більше, що та частина енергетичної інфраструктури, яка не постраждала, мусить нести на собі підвищене навантаження, а отже, залишається «нестабільною», а тим часом на відновлення пошкоджених росіянами підстанцій підуть тижні... і ремонтувати їх нелегко... Через це владі доводиться постійно організовувати аварійні відключення...

Якщо хочете розібратися, як працює енергосистема України (технічний бік справи) рекомендую почитати цю статтю: «Що зі струмом? Як Росія знищує енергетичну інфраструктуру» [Купер посилається на англомовну версію статті, ми ж даємо лінк на український варіант — перекл.]

На додачу до всього, в ніч із 9 на 10 грудня росіяни випустили 15 «шахідів» десь зі східного Приазов'я і спрямували їх на південні області України. Десять дронів було збито: 4 під Херсоном, 4 під Миколаєвом і 2 під Одесою, але п'ять апаратів, які прорвалися крізь захист ППО, залишили без електропостачання місто Одесу: відтоді 1,3-1,5 мільйонів українців на Одещині залишаються без електрики, тепла й води. За інформацією ДТЕК, відновлення займе 2-3 місяці. Місцева влада поспішила «скоротити термін до кількох днів», але навряд чи зараз хтось скаже, скільки саме часу це забере. Та й щойно завершаться аварійні роботи, знадобиться ще «деякий час» (тобто кілька днів), щоб відновити електромережу, стабілізувати її й змусити працювати... Не дивно, що місцева влада запропонувала евакуювати мешканців, які можуть постраждати від спричинених нестачею електрики проблем [пізніше було спростовано інформацію про заклик евакуюватися — перекл.].

Зрозумійте: ситуація — не просто «ой, вулиці ввечері не освітлені» або «не можу зарядити телефон», або «сьогодні посиджу без інтернету». Криза надзвичайно серйозна. Коли немає електрики й води, не лише лікарні, інтернати, садочки і школи борються з проблемами й не можуть працювати: багато галузей економіки також стають на паузу. Людина буквально не може запарити собі чаю чи зварити кави — не кажучи вже про можливість злити в туалеті або прийняти душ, а це, безперечно, створює проблеми з дотриманням гігієни. Якщо ситуація утримається такою й надалі, будинки залишатимуться без опалення, почнуться проблеми з водозабезпеченням: вода в трубах замерзне і їх порозриває... А тоді почнуться проблеми з забезпеченням харчами, адже не працюватимуть холодильники; продукти можна тримати й надворі, зараз достатньо холодно, але спробуйте зробити це з провізією в таких обсягах, щоб нагодувати 1,3-1,5 мільйонів людей... або забезпечте роботу птахофабрики без електрики й води... а це означає, що не буде яєць і курятини — натомість будуть мільйони тушок мертвої птиці, що також становитимуть загрозу для здоров'я... Іще один приклад: спробуйте видоїти достатньо корів, щоб дати вдосталь молока названій кількості населення — без електричних апаратів для доїння…

Нестача електроенергії спричинить проблеми з транспортом, а отже, з постачанням і цивільних, і армії, тому добре, що українці «вчасно» витіснили росіян із Херсонщини (і забезпечили цивільним часткову евакуацію), бо якби росармія досі сиділа на правому березі Дніпра, ситуація була б іще критичнішою. А ще ж є моменти, пов'язані з безпекою (немає електрики —

немає телефонів — немає змоги викликати поліцію...). [Купер перейнявся стражданнями українців і явно хоче, щоб ними перейнялася також його західна аудиторія — перекл.]

2. ПОВІТРЯНА ВІЙНА

Всупереч очікуванням мрійників на Заході (особливо тих, хто серйозно вважає, ніби хоч якийсь із західних урядів може вплинути на режим у Тегерані, контрольований КВІР; див. мій останній звіт), і незважаючи на ескалацію заворушень, кажуть, що Іран здійснив ще одну поставку баражуючих Шахед-136 до росії. Агентурна розвідка повідомляє про кількість 150 штук чи щось таке.

Наразі зрозуміло: на відміну від російських Орланів, вони не чутливі ні до морозу, ні до дощу чи навіть снігу.

Крім Одеси, росіяни регулярно і щільно обстрілюють Сумську область (щодня реєструється понад 50 ракетно-ракетних обстрілів) та Херсон. Ракетні обстріли в ніч з 9 на 10 грудня поцілили у лікарню в Херсоні, а також об'єкти інфраструктури, кілька магазинів і складів, вбили щонайменше двох і поранили вісім осіб. Іншими словами: що би ЗСУ не утримували на лівому березі Дніпра (як і будь-який потенційний успіх у тих краях залишається під питання), цього недостатньо, щоб зупинити російські реактивні системи залпового вогню та дальну артилерію, що знаходиться за межами понівеченого міста. Єдина хороша новина – опалення відновлено приблизно у 60% міста…

Звісно, ЗСУ завдає ударів у відповідь. Як відомо, в ніч з 4 на 5 грудня вони залучили не менше чотирьох безпілотників Ту-141/143 для ураження АБ "Енгельс-2" і АБ "Дягілево". Відтоді точаться дискусії щодо того чи принесли ці атаки якісь результати. Щиро скажу, так, попри те, що, наприклад, «Енгельс-2» був захищений двома ЗРК С-400, безпілотники їх проминули, зрештою змусивши ВКС відвести більшість своїх бомбардувальників з обох авіабаз.

Враховуючи нездатність двох ЗРК С-400 захистити таку важливу базу, даний відступ був єдиним можливим рішенням. ВКС має лише близько двох десятків бойових Ту-95МС; їх припинили виробляти ще до того, як народилася більшість тих, хто читає цей текст, і саме тому вони такі цінні. Немає сенсу тримати їх на «незахищених і мирних» авіабазах так близько від України. Тим не менш, ні Енгельс-2, ні Дягілево не є «ядерними базами»: мова зовсім не про це. Ядерне озброєння росії контролює росгвардія (котру, в свою чергу, контролює путін) і зберігається у окремих сховищах. тобто його

потрібно було б спочатку доставити на Енгельс і подібні бази для того, щоби бомбардувальники ВКС могли їх використовувати.

Зрештою ВКС збирається й надалі випускати свої Ту-95, Ту-160 і Ту-22М-3 проти України, однак з іншого місця. Звісно, після того, як поповнить вичерпані запаси крилатих ракет.

Таким чином, це таки був успіх, але тимчасовий. Я все-таки вважаю, що ЗСУ досягли більшого ефекту, коли через кілька годин після того підірвали склад ПМЗ на Курській авіабазі: таким чином можна приземлити цілу групу винищувачів-бомбардувальників ВКС принаймні на кілька днів.

Менш зрозумілим для мене став удар українців двома безпілотниками по заводу «Слава» в Брянську (приблизно 50 км від кордону. Його підпалили вчора (11 грудня). Не знаю, що саме там виготовляли, тому не ясно, чому це місце аж таке важливе.

Набагато ефективнішою виявилася комбінація ударів з M142 HIMARS і БПЛА щонайменше по дев’ятьох російських штабах і складах на півдні Запоріжжя (два в Мелітополі і три в районі Токмака), а також, з БПЛА, по трьох-чотирьох на Кримському півострові. Кажуть, що росармія втратила понад 300 осіб особового складу через ці атаки, і тепер я вже не дивуюся тому, що всі «онлайн-росіяни» твердо впевнені, що українському наступу в цьому районі бути.

На жаль, українська авіація втратила Мі-8 11 грудня: він врізався у будинок, увесь екіпаж загинув.

3. СХІД УКРАЇНИ

За словами путіна, в Україну нині відправили не лише резервістів, а й 150 тисяч молодих призовників, і «цього достатньо»: подивимося, чи справді цього «достатньо», а окрім цього - чи цього разу понівечена система логістики росармії зможе їх ефективно постачати припаси, та ще й узимку.

Загалом, росіяни на цьому тижні продовжували закидати поле бою гарматним м’ясом. Наразі причина очевидна: вони будують лінію оборони десь на 20–30 кілометрів у тилу — передусім на заході Луганська, а також у частині Донецької та півдня Запорізької областей, на північ від Маріуполя і на схід від Дніпра. Іншими словами: путін/суровікін зараз намагаються виграти час завдяки тисячам убитих резервістів, сподіваючись, що зможуть розробити достатньо потужний захист, аби зупинити потенційний український наступ, коли б він не розпочався (ймовірно він почнеться щойно земля замерзне, наприкінці грудня чи на початку січня). Або принаймні запобігти черговому катастрофічному обвалу на передовій, як це сталося двічі з кінця серпня.

4. БИТВА ЗА ДОНБАС

За даними британської розвідки, ділянка лінії фронту від кордону до Сватового зараз утримується 1-ою гвардійською танковою армією. Її було знищено у перші сім місяців війни та «відбудовано» за допомогою мобілізованих резервістів, впродовж двох останніх місяців. Вона, можливо, відновилась до розміру в приблизно 500 основних бойових танків і понад 20 000 солдатів.

Зараз у районі Сватового зосереджено велике угрупування, номінально провідних підрозділів росармії, підкріплене резервістами. З півночі на південь це, зокрема, 2-а гвардійська мотострілецька, 4-та гвардійська танкова та 47-ма гвардійська танкові дивізії, а також дві мотострілецькі бригади за підтримки однієї ракетної бригади. У їхньому тилу новозбудовану лінію оборони тримають три бригади спецназу.

Місцевість в районі Кремінної утримує 144-та мотострілецька дивізія, посилена 3-ою бригадою спецназу, 3-ою мотострілецькою дивізією та 208-им полком сепаратистів з "ЛНР". За останні кілька днів вони змусили частини 25-ї та 95-ї десантно-штурмових бригад відійти з Червонопопівки (на північ від Кремінної). Гадаю, ЗСУ доведеться шукати інший шлях до того міста.

Сіверськ… уже три дні росіяни, а це БАРС-7 і 74-та гвардійська гвардійська мотострілецька бригада, ведуть безперервні наступи на Білогорівку (ту, що на Сіверському Донці, яку утримує 27-та піхотна бригада Нацгвардії). Тим часом, південніше від того місця, українська 10-та гірська штурмова бригада контратакує Білогорівку (ту, що між Яковлівкою та Василівкою).

Бахмут… повністю зруйноване місто тим часом утримується частинами 61-шої окремої піхотної єгерської Степової бригади, 4-ої бригади оперативного призначення, 58-ї окремої мотопіхотної бригади, 112-ої та 241-ої бригад ТрО, а також двох чеченських батальйонів (Джохара Дудаєва і Шейха Мансура) — їх підтримує 44-та окрема артилерійська бригада. Не впевнений, що батальйон імені Кастуся Каліновського все ще там: він нібито зазнав значних втрат під час атаки "вагнерівців" наприкінці листопада. У свою чергу, 30-ту механізовану, схоже, вивели, принаймні з першої лінії оборони. По суті: це означає, що ЗСУ не лише посилила, а й повністю замінила свої ушкоджені частини на цій ділянці.

За останні, скажімо, два тижні росіяни зосередилися на тому, щоби перетнути відкриту територію у східній частині міста, і зараз атакують Бахмут з північного сходу, сходу, південного сходу та півдня. Надходять суперечливі дані про те, що їм вдалося закріпитися на східній околиці та вийти на вулицю Федора Максименка, що на південному сході (це мабуть, найбільш критична

ділянка фронту в останні дві-три доби). Вони таки закріпились на більшій частині місцевого сміттєзвалища (або ж його їм здали українці). Схоже, під час заміни своїх пошкоджених підрозділів ЗСУ відійшло приблизно на 200 метрів на сході та приблизно на 100 метрів на південному сході, але, у свою чергу, я не впевнений, чи росіяни все ще знаходяться в південному Опитному (насправді агентурна розвідка доносить, що там українці і, що вони контратакують Іванград приблизно з 6-7 грудня, просто я не знайшов доказів цьому).

Тим не менш, говорять, що росармія вдосконалює свою тактику: росіяни, очолювані спецназом, що постійно намагається знайти слабкі місця в українських позиціях, просуваються на захід від Опитного (зараз утримується 54-ою моторною та/або 61-шою окремою піхотною єгерською бригадами; 30-ту, механізовану здається, було виведено), і кожне таке "закидання трупами" підтримується повітряними ударами та великою кількістю артилерії.

Далі на південь росіяни наступають на Кліщіївку та на захід від Курдюмівки (українську сторону утримують 58-ма моторна та 62-ма механізована бригади за підтримки 3-ї танкової). Не знаю, чого вони там хочуть досягти, окрім того, що їх пошматують як Тузик грілку, тому що, вчиняючи так, вони мусять залишити своє прикриття й просуватися відкритими полями в бік українців, котрі добре закріпилися на низьких пагорбах західніше від них. Ну і навіщо путіну та/чи суровікіну про це думати та переживати...?

Торецьк… новиною (для мене) стали російські атаки на Дружбу та Північне, два села на північно-східному боці Торецька. Обидві здійснювались з Майорська, та обидві були відбиті, я вважаю, що відтепер нам варто стежити за цією територією.

Авдіївка… як не дивно, але здається, тиждень у цьому районі видався спокійним.

Район Первомайського-Пісок… 56-та моторизована бригада не тільки міцно тримається в Первомайському, десь між 2 і 4 грудня вона ще й контратакувала у південно-східному напрямку та вибила залишки 100-ої мотострілецької бригади (сепаратисти з "ДНР") з Первомайського через недобудоване шосе, аж до південного боку центру Пісків. Іншими словами: сепаратисти втратили близько двох місяців свого «панування» на цій території.

Мар'їнка… там відбулися важкі зіткнення, оскільки росіяни намагалися її обійти, щоб атакувати Побєду, їх було зупинено два дні тому.

Вугледар… агентурна розвідка стверджує, що 72-та механізована бригада (при підтримці підрозділів 1-ої танкової) не тільки відбила неодноразові атаки

155-ої бригади гвардійської морської піхоти (росармія), але й завдала їй значних втрат у Павлівці. Можливо, навіть контратакувала на південному сході від цього села. Якщо так, то 155-та стане не лише другою російською бригадою, розбитою в Павлівці за останній місяць, але й «відповідним» кінцем хаотичних та катастрофічних зусиль росії в цьому районі.

Переклад: Тетяна Саніна, Антоніна Яцук
Редакція: Тетяна Саніна
оригінал

https://medium.com/@x_TomCooper_x/ukraine-war-12-december-2022-52037ae30a06

***

№ 1.064

5655 прийняли завдяки голосам зрадників з ОПЗЖ. Навіть чотири десятки "слуг народу" не голосували за цю вонючку. Але у Банкової є старі добрі корупційні костилі, на які можна спертись, коли вже навіть твої слуги вернуть носа

Ніколов **2022-12-13**

А і мать їх так. Наскільки я розумію, **Мінрегіонівці вже зараз почнуть роздавати індульгенції на хижацьку забудову**.

А потім війна закінчиться. І купа людей зі зброєю повернеться додому.

І хтось побачить дурну новобудову у себе у дворі. Або висотку у парку, який захищав Рома Ратушний. І почне протестувати. Аж тут виявиться, що по закону 5655 у людей просто вже нема ніякої можливості законно оскаржувати забудову.

І що будуть робити хлопці з війни? Скажуть "мать його так нехай строять бо крадуть но шось роблять"?

Я не нагнітаю. Якщо у моїй логіці є похибка - аргументуйте.

Ну і зафіксуємо ще раз.

Корупція породжує рукодупість, а вона вбиває техніку безпеки.

У ситуації з 5655 це означає, що жадібні до наживи злодії протягнули корупційний законопроект і не залишили навіть шпаринки для спуску пари розсердженими людьми.

Щиро сподіваюсь, що з'їбатись на море з пивом у корумпантів не вийде.

Або західні партнери нарешті розчехляться і перестануть презюмувати нормальність наших "реформаторів".

І як у 1) ситуації з ОАСК пояснять свою думку і 2) щодо корупції в ***"Великій відбудові"***, і у 3) встановленні свого ручника в ***Конституційному суді***.

***

№ 1.065

...кстати говоря

Савченко **20222-12-13**

Вот ровно то же самое сделал и Янукович только в масштабах страны.

К примеру: "Державне казначейство" он переименовал в "Державну казначейську службу". Налоговую - в "налоговую службу", "Минрегионстрой" - в "Минрегионстроительство", "МЧС" в "ГосЧС".

Это называлось **«Вопросы оптимизации системы центральных органов исполнительной власти».**

ЗАКОН УКРАЇНИ

Про ліквідацію Окружного адміністративного суду міста Києва
та утворення Київського міського окружного адміністративного суду

Верховна Рада України п о с т а н о в л я є:

I. Загальні положення

Стаття 1. Ліквідувати Окружний адміністративний суд міста Києва.

Стаття 2. Утворити Київський міський окружний адміністративний суд із місцезнаходженням у місті Києві.

Стаття 3. Територіальна юрисдикція Київського міського окружного адміністративного суду поширюється на місто Київ.

II. Прикінцеві та перехідні положення

1. Цей Закон набирає чинності з дня, наступного за днем його опублікування.

2. Установити, що з дня набрання чинності цим Законом:

Окружний адміністративний суд міста Києва припиняє здійснення правосуддя;

до початку роботи Київського міського окружного адміністративного суду справи, підсудні окружному адміністративному суду, територіальна юрисдикція якого поширюється на місто Київ, розглядаються та вирішуються Київським окружним адміністративним судом;

Окружний адміністративний суд міста Києва невідкладно, протягом десяти робочих днів, передає судові справи, які перебувають у його володінні, до Київського окружного адміністративного суду;

з дня початку роботи Київського міського окружного адміністративного суду Київський окружний адміністративний суд невідкладно передає справи, підсудні окружному адміністративному суду, територіальна юрисдикція якого поширюється на місто Київ, до Київського міського окружного адміністративного суду.

И вуаля: все, ВСЕ, блять! - проходили через процедуру написания заявления на увольнение и на прием в новую. А в новые структуры тогда уже приняли далеко не всех.

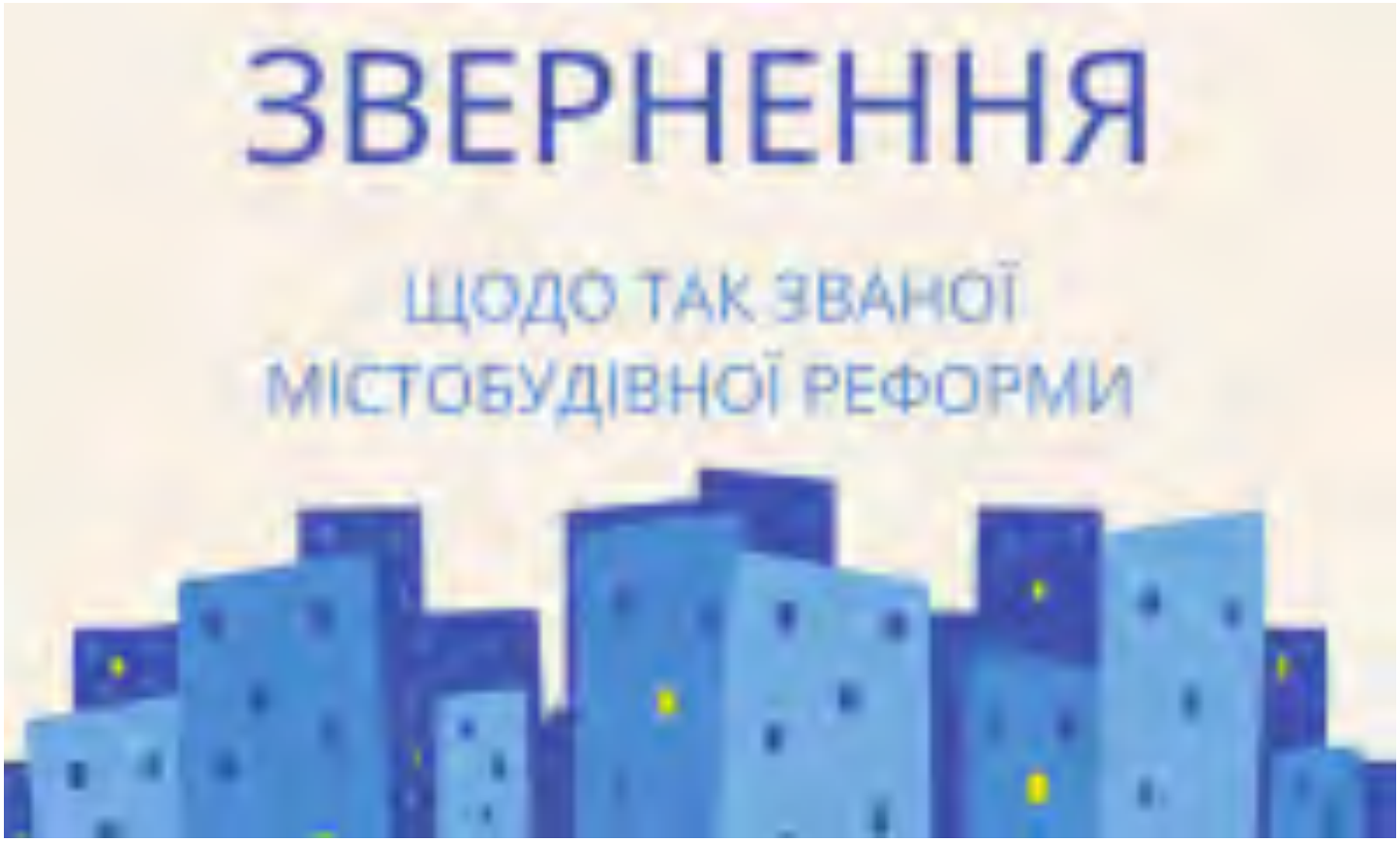
Понимаете цимес? Вот одним махом избавиться от "чужих", набрать "своих" и никаких судебных исков, никто не вякнул даже.

Вова, цуко, мелко плаваешь. Ну что такое это жалкое переименование ОАСК в КМОАС? Не смеши тех, кто тебя приглашал на корпоративах выступать, где, блд, масштаб, где полет? Ты ж "самый влиятельный человек года в Европе" по версии чего-то там, а не лошара какой позорный.

***

№ 1.066

ЗВЕРНЕННЯ МІСЬКИХ, СЕЛИЩНИХ, СІЛЬСЬКИХ ГОЛІВ ЩОДО ТАК ЗВАНОЇ МІСТОБУДІВНОЇ РЕФОРМИ

2022-12-13

На розгляді Верховної Ради України перебуває законопроєкт №5655 про зміну системи містобудування, розгляд якого у другому читанні очікується 13 грудня 2022 року.

З огляду на це, ми, голови українських міст, сіл і селищ, висловлюємо свою позицію та наголошуємо, що у цьому питанні абсолютно одностайні та категорично проти ухвалення цього законопроєкту.

Сильне місцеве самоврядування завжди було і залишається надійним партнером державної влади. А в умовах воєнного стану це стало ще більш очевидно. Українські міста стали тією силою, на яку змогли опертися наші Збройні Сили. І саме це дозволило вберегти нашу Державу від загарбницьких зазіхань ворога.

Асоціація міст України, як найбільша асоціація органів місцевого самоврядування, чітко висловила свою позицію: не можна допустити ухвалення цього документа у тій редакції, яка існує наразі.

І на це є низка вагомих причин:

1) **– законопроєкт № 5655 створює умови для *монопольного централізованого допуску будівельників на ринок*, а тим хто зайде, буде дозволено створити приватний орган контролю містобудівної діяльності без жодного впливу держави чи місцевого самоврядування;**

2) **– *контроль і нагляд місцевого самоврядування знищуються* шляхом заміни їх на моніторинг, який включає в себе лише спостерігання за самовільним будівництвом;**

3) **– вводиться *будівельна амністія* та відшкодування вартості будівництва самовільним забудовникам з місцевого бюджету;**

4) **– порушуються *права власників земельних ділянок*, адже відповідальності за самовільне будівництво не буде;**

5) **– *ліквідовується можливість громадськості контролювати* законність забудови та впливати на незаконні будівництва;**

6) **– *знищуються досягнення реформи децентралізації*, вся галузь централізується та звільняється від реального контролю.**

Асоціація міст України вже неодноразово зверталася до Голови Комітету з питань організації державної влади, місцевого самоврядування, регіонального розвитку та містобудування Верховної Ради з проханням спільно доопрацювати дискусійний законопроект щодо реформування містобудівної діяльності. Наголошуємо на дотриманні прозорих процедур і антикорупційних норм, гарантуванні безпеки мешканців, збереженні досягнень реформи децентралізації в законопроекті та необхідності

доопрацювання проекту Закону України №5655 з зазначених вище питань до винесення його на розгляд Верховної Ради України.

Доопрацювання, широке громадське обговорення, консультації з професійними середовищами і тільки тоді голосування у сесійній залі Верховної Ради України. Саме так працює демократичне громадянське суспільство. Не навпаки.

Міські, селищні, сільські голови:…

***

№ 1.067

«Вкиди і наративи розколу»: як російська пропаганда намагається погіршити відносини між поляками і українцями

2022-12-09

Анатолій *Курносов* – експерт Центру політичних студій «Доктрина»

Іде цілеспрямована інформаційна атака з метою дискредитації вищого військового керівництва України

Російська пропаганда та дезінформація була і залишається основною складовою агресивної політики Росії і війни проти України.

Останніми днями експерти з російських інформаційно-психологічних операцій звертають увагу на розгортання цілеспрямованої інформаційної атаки з метою дискредитації вищого військового керівництва України.

1. Цілеспрямована інформаційна атака

З'являється багато сфабрикованих відео та повідомлень від імені начебто українських військових, які кажуть, що їх кинули напризволяще, без підкріплення, зброї, боєприпасів, їжі і тому подібне.

Це ясно видно навіть на основі моніторингу лише одного польськомовного порталу, який давно відомий постійним поширенням російських фейків і дезінформації.

Дослідження показало, що паралельно росіяни активно намагаються 1) сформувати ***думку про нібито навмисне втягування Польщі у війну*** та водночас про нібито 2) ***наростання конфліктів між військовослужбовцями – українцями та польськими добровольцями*** (називаних виключно «найманцями»), які воюють на боці України.

Зокрема, протягом лише перших семи днів грудня, вийшло як мінімум 12 таких публікацій.

Часто ці «вкиди» базуються на міфах і стереотипах, сформованих ще у радянську добу.

2. Наративи розколу

Можна виділити такі наративні лінії російської дезінформації у Польщі, які останнім часом вкидаються в інформаційний простір:

1) Українські військові, які купують все необхідне за власний кошт, дуже ***незадоволені «привілеями»*** для бійців Інтернаціонального легіону», через що нерідко виникають конфлікти з поляками, котрі значно краще оснащені технікою від «західних патронів».

2) А ще ***українців дратує зверхність***, яку демонструють поляки, ставлячись до них як до людей другого сорту, а також вдаються до злочинів проти цивільного населення. З цієї причини між солдатами виникають тертя і конфлікти, які часто закінчуються бійками і навіть перестрілками.

3) Польські військові часто прибувають на самохідних гаубицях «Краб» на позиції українців, звідки ведуть вогонь, після чого повертаються на свої бази, ***наражаючи українських військових на вогонь*** у відповідь з російської сторони.

4) Поляки ***передають українцям застарілу військову техніку*** типу ще радянських танків, які успішно знищує російська армія та систем ППО низької якості, про які навіть соромно розповідати на державному рівні.

5) Польща висилає своїх солдатів, які не мають достатнього бойового досвіду, до України, ***з метою натренувати їх для подальшої окупації території***, яка у 1939 році входила до складу Польщі.

6) Польські громадяни та громадяни України польського походження *масово гинуть на фронті війни України з Росією*, яка ***досі триває лише через непоступливість*** керованого ззовні керівництва української держави.

7) Польське керівництво, ***реалізуючи геополітичні плани США***, готове пожертвувати життям власних громадян на війні та планує наступальні дії, для чого рекрутує наступного року до війська понад 200 тисяч резервістів під приводом військових навчань.

3. Дезінформація «зашивається» усередину

Якщо у публікаціях чи у меседжах, що розповсюджуються соціальними мережами, зустрічаються ці наративи, то можете бути впевненими, що маєте справу із російською пропагандою і дезінформацією.

І хоча **ці меседжі спеціально перемішуються з правдивою**, зокрема і з офіційною інформацію, а також нерідко «зашиваються» у різноманітні повідомлення про ускладнення політичної, економічної та безпекової ситуації в усьому світі, це точно є «лакмусом», що викриває складову інформаційної війни Кремля.

***

№ 1.068

Олександр Клименко, який переміг у конкурсі на керівника САП, про затягування відбору, справу Татарова і свої плани перевірити прокурорів

Олександр Клименко, який переміг у конкурсі на керівника САП, про затягування відбору, справу Татарова і свої плани перевірити прокурорів

СОНЯ ЛУКАШОВА — ПОНЕДІЛОК, 10 СІЧНЯ 2022, 05:30

2022-01-10

СОНЯ ЛУКАШОВА

"За майже півтора року після звільнення свого першого керівника Спеціалізована антикорупційна прокуратура нарешті отримала нового очільника".

Так мало би починатись це інтерв'ю. І, можливо, воно могло би з'явитись значно раніше. На місяць, два чи навіть дев'ять, як колись обіцяли у конкурсній комісії.

Однак за майже півтора року після звільнення Назара Холодницького, який раніше очолював САП, його наступник досі не призначений. Хоча конкурс на посаду триває 15 місяців.

І навіть фактичний переможець вже є. Це детектив Національного антикорупційного бюро Олександр Клименко. Принаймні, математика на його боці. За підсумками відбору Клименко отримав на 17 балів більше за свого конкурента, прокурора Андрія Синюка.

За логікою, тепер детектива мали би призначити новим керівником САП, а Синюка – його заступником. Однак у грудні 2021 комісія цього так і не зробила. Там перекладають відповідальність на Офіс генпрокурора, мовляв, він має надати підтвердження, що кандидати пройшли всі перевірки.

Сам Клименко каже: комісія і так має необхідні довідки. А її дії трактує як затягування.

У цих важких для сприйняття хащах юридичних суперечок суспільству легко загубити найважливіше. Розуміння, що від людини, яка зрештою переможе в цьому конкурсі, залежатимуть найбільш значущі рішення в боротьбі з українською корупцією.

Адже керівник САП може дати хід важлими розслідуванням, наприклад, щодо суддів, мерів, місцевих депутатів, чи навпаки загальмувати їх. Може захистити роботу детективів перед Офісом генпрокурора чи дозволити знехтувати їхніми зусиллями.

Олександр Клименко знає про все це не з чуток. Він брав участь у розслідуванні низки гучних історій, таких як "газова справа" нардепа Олександра Онищенка і пов'язаний з ним кейс екскерівника Державної фіскальної служби Романа Насірова.

Ба більше – детектив був одним із тих, хто не побоявся стати на шляху Олега Татарова, заступника голови Офісу президента, який курує правоохоронний напрямок. Клименко розслідував справу, в якій НАБУ підозрювало Татарова у причетності до корупційної схеми ще в часи роботи адвокатом. Однак суд і президентська вертикаль завадили слідству і врятували високопосадовця. Нині справа фактично похована в Службі безпеки України.

Читайте також: <u>"Злити" справу за 90 днів. Прізвища та ролі усіх рятівників Татарова</u>

Прозоре обрання нового очільника САП, крім того, є одним з критеріїв надання Україні ***600 млн євро допомоги ЄС*** *та одним з критеріїв за механізмом призупинення безвізу.*

Тому Володимир Зеленський на словах неодноразово клявся, що зацікавлений у завершенні конкурсу в САП і очікує його фіналу до кінця 2021. Але на ділі це

залишилось обіцянками. Комісія не поспішає призначати детектива Клименка.

Її частина, що складається з представників міжнародного співтовариства, наполягала не зволікати і навіть просила генпрокурорку Ірину Венедіктову втрутитись у ситуацію. Розчарування через затягування конкурсу вже висловили посли G7, увагу також звернули представництво ЄС і посольство США.

Водночас, по конкурсу "вдарив" і *скандально відомий Окружний адмінсуд Києва, який кожна влада час від часу використовувала як додатковий важіль, перетворивши його зрештою на окремий центр впливу. Суд визнав нечинним порядок роботи комісії. Ініціатором справи був колишній детектив НАБУ, звільнений після внутрішнього розслідування, який вже не вперше у спайці з ОАСК "атакує" керівництво Бюро.*

Поки майбутнє Антикорупційної прокуратури цьому тлі залишається у підвішеному стані, Українська правда" поговорила з Олександром Клименком.

Це його перше інтерв'ю, в якому переможець конкурсу розповів, які етапи відбору викликали питання, як в прокуратурі "губили його документи", чому він планує влаштувати аудит в САП і чи дасть нове життя "справі Татарова".

1. "На місці керівника САП я зробив би у справі Татарова все по-іншому"

– Олександре, розкажіть, коли і чому ви вирішили податись на конкурс в Антикорупційну прокуратуру?

– Я в 2020 році брав участь у конкурсі в Бюро, на підвищення. І хоч і набрав найбільшу кількість балів, але все рівно програв його, мене визначили другим, а не першим. Фактично в Бюро я уже не мав можливості будь-якого кар'єрного зросту, тому що всі керівні посади були зайняті.

Тут якраз був конкурс у САП. І я, враховуючи, що мав значний досвід і велику кількість резонансних проваджень у Бюро, вирішив, що на посаді керівника САП можу зробити щось більше для країни, ніж на посаді старшого детектива.

– В Офісі генпрокурора ми чули не під запис таку позицію, що, мовляв, НАБУ вас спеціально відправило на конкурс, щоб мати повний контроль над справами. Чи обговорювали ви свою участь в конкурсі із Ситником чи іншими керівниками Бюро? Як вони поставились до вашого рішення брати участь в конкурсі?

– Я не спілкуюсь з керівництвом кожного дня, це буває дуже рідко, по якимось справам. Тому ніхто зі мною ніхто не говорив про те, що я подався.

– Ситник колись вам казав, що він про це думає?

– Ми з ним не обговорювали мою участь в конкурсі. Коли я пройшов уже на етапі доброчесності, він мені написав повідомлення: "вітаю, що пройшов далі". І все. Конкурс ми ніколи не обговорювали.

– Посада керівника САП – політична, і цим дуже відрізняється від роботи детектива. І чимала частина роботи очільника Антикорупційної прокуратури – це саме політичний захист прокурорів і детективів від скандалів і провокацій, які керівник приймає на себе. Ви готові до таких змін? До необхідності постійно опиратись нападкам?

– Детективи також опираються провокаціям, просто це не така публічна частина ситуації. Але їм якісь "привіти" завжди передають, як і мені. Пошкодження авто – такого плану, дрібне хуліганство. Ну як дрібне – буває ж, що і палять авто.

Тобто детективи також протидіють, просто це не є публічним, оскільки їхня посада не є публічною. Тому детектив не може виступати, давати інтерв'ю.

А взагалі я вважаю, що посада керівника САП не є політичною.

– У нашій країні вона все ж часто стає політичною.

– Мені здається, що це треба змінювати. І не робити її політичною, а щоб це був аполітичний керівник, який не лобіював, не притісняв в інтересах будь-якої політичної сили, а був абсолютно незалежним.

– Один із найяскравіших прикладів – справа Олега Татарова, в розслідуванні якої ви брали участь. Тоді від керівництва прокуратури фактично залежало і політичне рішення. Цей кейс якось вплинув на ваше рішення піти в САП?

– Частково так. Якби на той момент, на момент розслідування справи, я був керівником САП, я би зробив абсолютно інші речі, вчинив би зовсім по-іншому.

Навіть будучи на місці не керівника САП, а виконуючого обов'язки, як Грищук (*Максим Грищук виконує обов'язки очільника САП після звільнення Холодницького, також брав участь у конкурсі – УП*). Я зробив би все по-іншому.

– А як?

– Це, так би мовити, процесуальні хитрості. Але на мою думку, уникнути протидії можливо було, навіть з тим ресурсом, який ми мали на той момент.

– Тобто ви думаєте, що Антикорупційна прокуратура за Грищука не вижимає всі свої ресурси?

– Я впевнений в цьому. Фактично 50 прокурорів і 60 направлених до суду за рік кримінальних проваджень. Одне провадження в рік – це, мені здається, не найкращий показник.

"Логіка прийняття рішень про доброчесність була незрозуміла"

– Давайте згадаємо, як на початку 2021 починався конкурс на очільника САП. Якою тоді була атмосфера? Ви були першим, за чию доброчесність проголосувала комісія, причому навіть одноголосно. Тоді відчувалось якесь нерівне ставлення до кандидатів?

– Я не знаю, рівне чи нерівне, але логіка прийняття рішень про доброчесність була незрозуміла. І вона є незрозумілою і до цього часу, чому саме так вони приймали рішення. Член комісії міг мотивувати своє рішення абсолютно чим завгодно, і для цього не треба було якесь підтвердження. Він не проголосував – і все, людина фактично уже вийшла з конкурсу і не могла більше брати участь.

– А це не загрожує конкурсу загалом? Як сталось, наприклад, з реформою прокуратури, коли посадовці поновлювались через суд, тому що їх звільняли за неконкретно врегульованою процедурою. Чи це не підірве конкурс?

– Ні, тут же трохи інша ситуація. Комісія фактично самостійно визначила порядок проведення конкурсу, вони проголосували, прийняли порядок прийняття рішень і таким чином рухаються.

Якщо порівнювати з іншими конкурсами, мені здається, що цей конкурс не найгірший, серед тих, які проводились на керівника будь-якого органу в країні за останній час.

– Чи були помітні фаворити влади, Банкової чи ОГП? Колись таким називали нардепа Андрія Костіна.

– Я не можу таке коментувати.

– Ви можете не називати персоналії, але чи вони були помітні по тому, як працювала комісія?

– Я б так не сказав. На тому етапі, на етапі доброчесності. З одного боку казали, що Костін – фаворит, але багато членів комісії за нього не проголосували. І не тільки представники "міжнародників", як їх називають, а і представники від Верховної Ради не всі проголосували. Тому, якби він був їхній фаворит, то певно би всі проголосували.

– У рішенні Окружного адмінсуду, до якого ми ще повернемось, є слова одного з учасників конкурсу, що, мовляв, комісія не була об'єктивною, вона то лояльніше, то упередженіше ставилась до кандидатів. Тобто ви б так не сказали?

– Дивіться, відібрали членів комісії, і кожен член комісії суб'єктивно сприймає будь-яку інформацію. Він мотивує: я рішення приймаю так. А кандидату це не подобається, він каже, що це упереджене прийняття рішення. Але для цього ж і відібрали членів комісії.

– Коли ви зрозуміли, що починаються затягування з конкурсом? Коли перші такі дзвоники з'явились?

– Ще влітку, на етапі доброчесності. Половина конкурсантів пройшли доброчесність, і після того перерив був великий, більше місяця. Зрозуміло було, що вже конкурс дуже-дуже сильно затягнувся.

– Якісь тоді були внутрішні розмови серед правоохоронців, про сценарії, що буде далі з цим конкурсом?

– Розмов ходило дуже багато. Що буде рішення ОАСК, що введуть ще якогось кандидата. Але всі ці розмови нічим не закінчились.

– Власне, у грудні 2021 таки було рішення ОАСК, який визнав нечинним порядок роботи комісії. Наскільки воно загрожує конкурсу?

– Я вважаю, якщо комісія продовжить далі працювати, визначать переможця і подадуть апеляцію, то нічим не загрожує. Рішення не набере законної сили.

2. "З Офісу генпрокурора подзвонили, що загубили довідку про очищення влади. Потім подзвонили, що загубили мої дипломи"

– Давайте зупинимось на тому, що відбувається зараз. Конкурс фактично за крок від завершення. Ви перемогли за балами, але досі не визначені переможцем. Комісія каже, що має отримати згоду Офісу генпрокурора, а там, мовляв, не відповіли. Що відбувається за лаштунками цього процесу, поза суспільною увагою?

– Голова комісії написала лист на генпрокурора про те, щоб надали підтвердження, що кандидати пройшли спецперевірку *(перевірка декларації, несудимості, стану здоров'я, освіти тощо – УП)*, перевірку згідно із законом "Про очищення влади" *(засвідчує, що чиновник не підлягає люстрації – УП)* і доступ до державної таємниці. Всі ці документи раніше вже надавались комісії, і вони в неї є. Для чого вони повторно звернулись – мені незрозуміло.

Я звернувся за роз'ясненням до НАЗК як єдиного органу, який може надавати роз'яснення стосовно закону "Про запобігання корупції". То вони надали роз'яснення, що правових підстав для проведення повторної спецперевірки немає.

– Тобто я правильно розумію, що комісії в принципі не потрібно було звертатись до Офісу генпрокурора за цим підтвердженням? Вона може використати ті документи, які вже є?

– Так. Мені працівники кадрових підрозділів Офісу генпрокурора подзвонили, що вони загубили довідку про очищення влади. Ця перевірка проводиться всього один раз в житті. Якщо я не працював на керівних посадах під час режиму Януковича, то я і заднім числом не можу на них працювати.

Я цю довідку надав, ще весною 2021 року, у квітні. Вони її загубили. Я їм привіз заново. Потім вони мені подзвонили, що загубили мої дипломи, потім загубили те-те.

Я звернувся до комісії: хто відповідальний за зберігання моїх документів, і надайте мені весь список втрачених, щоб я одним разом їх всіх привіз. Комісія мені відповіла, що вона рішення про проведення повторної спецперевірки не приймала і що мої документи вони всі знайшли.

Аналогічний лист я потім написав на генерального прокурора: розберіться, хто прийняв рішення про проведення спецперевірки. Його може прийняти тільки комісія, вона не приймала. Але кадрові працівники мені телефонують і кажуть, що вони проводять. І посилаються на вказівку керівництва. Я кажу: якого керівництва. Вони: ой-ой, ми зараз передзвонимо. Потім передзвонюють і кажуть: ні, це рішення комісії.

А після того, як роз'яснення НАЗК з'явилось, вони перестали мені телефонувати.

– Щодо вашого конкурента, Андрія Синюка теж проводять повторну перевірку?

– Я читав у ЗМІ, що так, відносно нього проводять спецперевірку. Але він діючий працівник прокуратури, вони можуть внутрішньо затребувати

відносно нього спецперевірку і провести. Тут їм легше. А стосовно мене, так як я працівник Бюро, вони не можуть цього зробити.

– Якою може бути мета? Що таким чином можна зробити?

– Спецперевірка проводиться 25 днів. Тобто це плюс 25 днів. Плюс у законодавстві написано, що спецперевірка може бути проведена стосовно кандидата або стосовно особи, яка перемогла в конкурсі. Тобто вони можуть зараз провести, потім визначити переможця, і повторно по переможцю ще провести. Тобто це вже 50 днів.

– Але ж це максим затягування, таким чином все одно не змінити результати. Чи може бути, що вас позбавлять доступу до держтаємниці, наприклад?

– Теоретично можливе все. Довідку я їм надав. Тому що почали говорити, що а раптом у мене закінчився допуск до державної таємниці. Я їм одразу відправив довідку про те, що в мене ще до 2023 року є допуск, того ж самого рівня, який і потрібний. Які можуть бути подальші підстави – не знаю.

"Не може прокурор за два роки направити до суду одну справу"

– Якщо вас зрештою призначать керівником, а Синюка – заступником, ви готові працювати в такому тандемі після всіх перепетій?

– Я з ним не знайомий, лише на конкурсі ми бачились, але не спілкувались. У мене не буде іншого вибору, крім як співпрацювати, тобто ми будемо якось налагоджувати роботу. Але, я так думаю, що працювати буде трохи складно, враховуючи ті обставини, які на даний час відбуваються.

– Як потенційний новий антикорупційний прокурор, як ви відповісте на одвічний запит суспільства на топ-посадки? І на запитання, чому цих посадок не видно.

– Я думаю, що це вже не за горами. По більшості справ дослідили вже майже всі речові докази і допитали майже всіх свідків. Тому я думаю, що вже не так довго чекати. Уже ж досить багато вироків є з реальними термінами.

Я розумію, що немає таких резонансних проваджень. Але я думаю, що і по них так само. У справі колишнього голови Державної фіскальної служби *(Романа Насірова – УП)* майже 90% доказів заслухано судом, і в будь-якому випадку буде прийнято рішення.

– Чи потрібні нашій антикорупційній системі і прокуратурі, зокрема, якісь структурні зміни? Щоб удосконалювати свою роботу, щоб суспільство ці посадки побачило?

– Так, я думаю, що в Антикорупційній прокуратурі потрібно, як мінімум, провести аудит проваджень, у тому числі, закритих за останній час. Заслухати їх в присутності і прокурора, і детектива. Особливо, в тих провадженнях, де є розбіжності думок, щоб впевнитись, що дійсно рішення там було прийняте законне і інших варіантів розвитку подій там немає.

І я думаю, що потрібно провести оцінювання роботи окружного прокурора. Не може прокурор працювати в прокуратурі і за два роки направити одну справу до суду. На нього надія є, він отримує досить велику зарплату, а результати роботи мінімальні. Скрізь є оцінка діяльності, а в антикорупційній прокуратурі чомусь немає. Детективів оцінюють, а прокурорів не оцінюють.

– Якщо очолите САП, дасте нове життя справі Татарова?

– Це я фактично не можу вже коментувати. Справа не перебуває не те, що в моєму провадженні, а взагалі в провадженні Бюро. Вона в провадженні іншого органу *(Служби безпеки України – УП)*. Що там відбувається – я не знаю.

Процесуального шляху, як її можна реанімувати, я не бачу. Але, можливо, якщо підключити кілька розумних голів, у тому числі, з прокуратури, можливо, хтось інший бачить.

***

№ 1.069

"Ви хочете почути, що я відчуваю спротив? Не відчуваю". Перше велике інтерв'ю нового керівника САП Олександра Клименка

2022-11-15

СОНЯ ЛУКАШОВА

Для досвідченого детектива, а тепер уже прокурора Олександра Клименка велике інтерв'ю – нова і явно незручна справа. Він тривалий час розслідував кейси, які обговорювала вся країна. Але ніколи не розповідав про це публічно. Тепер нова посада зобов'язує

Рік тому, наприкінці 2021-го, Клименко виграв конкурс на керівника Антикорупційної прокуратури. Тоді невідомий суспільству детектив НАБУ, який займався, зокрема, гучною справою заступника голови ОП Олега Татарова, вперше був змушений спілкуватись із журналістами.

Попри те, що конкурсна коімісія фактично визначила переможця, вона місяцями не відправляла його кандидатуру на призначення.

Читайте також: Олександр Клименко, який переміг у конкурсі на керівника САП, про затягування відбору, справу Татарова і свої плани перевірити прокурорів

Клименко таки очолив САП лише за 7 місяців – вже під час повномасштабної війни, у липні 2022-го.

За 5 місяців він погодився поспілкуватись із "Українською правдою". Це його перше велике інтерв'ю українським медіа на посаді.

Під час розмови Клименко всіляко уникав політичних тем. Коли ж мова доходила до реформи САП, у його мовленні відчувалась полегкість. Він радо говорив про те, як хоче змінити закон. Але навідріз відмовлявся коментувати будь-які деталі розслідувань, навіть у загальних рисах, посилаючись на таємницю слідства.

Деякі питання, наприклад, про справу "Приватбанку" та розслідування зарплат у конвертах, УП не стала залишати у фінальній версії, зважаючи на те, що Клименко не відповів нічого, крім: "Не можу прокоментувати".

Під кінець інтерв'ю він зазначив, що, можливо, САП потрібен навіть такий керівник, якого суспільство взагалі не знатиме. І ця фраза, мабуть, говорить про Клименка найбільше.

Вона ж суттєво відрізняє його від попередника, Назара Холодницького. Чи залишиться Клименко таким – покаже час і реалії української влади.

1. Чи покарає Клименко тих, хто закривав гучні справи?

– Ми з вами спілкувалися на початку цього року, коли ваше призначення ще було під питанням. І ви тоді казали, що САП потребує аудиту, що потрібно перевіряти провадження, зокрема ті, які були закриті. Що за цей час вдалося аудитувати?

– Я трохи переоцінив свої сили, думаючи, що ми максимально швидко можемо провести цей аудит. Він триває. Приблизно у 90% кримінальних проваджень НАБУ ми вже аудит провели. Але близько 10% – досі триває.

У першу чергу ми взяли ті, де наближаються строки або досудового розслідування, або строки давності притягнення до відповідальності.

– Ви особисто їх переглядаєте?

– Це відбувається шляхом заслуховувань, спільних нарад. Або лише прокурорами, або з прокурорами і детективами, залежно від позиції. У

більшості випадків позиція що в детектива, що в прокурора спільна. Де є розбіжності в поглядах, ми намагаємося провести велику нараду.

– Що вдалося вже поновити за цей час, крім справи Роттердам+? Можете назвати ще кілька таких кейсів?

– Думаю, це зашкодить розслідуванням.

– Тобто у цих справах ще немає підозр?

– Так. У нас немає валу закритих справ з підозрами, це одиничні випадки.

– По Роттердаму+. Коли ви повідомляли про поновлення розслідування, йшлося, що в роботі прокурора знайшли неузгодженості, недопрацювання. Це чотириразове закриття було необґрунтованим?

– На мою думку, воно було незаконним і необґрунтованим.

– Якщо так, то чи понесуть якусь відповідальність прокурори за незаконне рішення?

– Відповідальність при прийнятті рішення переглядається прокурором вищого рівня. Є наслідки: або змінюється група прокурорів, або залишається та сама.

Якщо рішення визнається незаконним, то, відповідно, група має бути змінена. Мені невідомо, чому до цього група не змінювалась, коли скасовувалося рішення про закриття.

– Тобто відповідальність суто в тому, що прокурори втрачають роботу по цій справі? Я маю на увазі не лише справу Роттердам+. Чи реально не просто відкрити провадження, а почистити систему від тих людей, які тривалий час до вашого приходу заважали розслідуванню?

– В принципі, у провадженні зібрана доказова база, воно розслідувалося.

Тим більше, що строк притягнення прокурора до дисциплінарної відповідальності – це один рік. Ці рішення були у період 2020-21 років. Тобто вже пройшло більше року.

2. Чи відчуває Клименко спротив?

– Наскільки система чинить опір тому, щоб ви переглядали, поновлювали справи?

– Я зараз не відчуваю будь-якого опору в своїй роботі. Поясніть, що ви маєте на увазі під опором.

– Можливо, є люди всередині прокуратури, які противляться вашим ідеям. Можливо, на вас чинять тиск зовні, з інших органів.

– Колектив тут професійний, він пройшов конкурсний відбір. Якщо прокурор бачить проблему в якомусь провадженні, ми намагаємося її вирішити, щоб рухатися далі. Або, наприклад, ми доходимо однієї думки, що у кримінальному провадженні немає перспективи і не варто витрачати ресурс.

– Наприклад, справа депутата Олександра Трухіна. У **скандальному ДТП винуватцем зробили іншу людину, але НАБУ підозрює нардепа у пропозиції хабара. У той момент, коли детективи НАБУ прийшли на виїмку документів у патрульну поліцію, там запустили форматування жорстких дисків, на яких зберігалося відео з бодікамери патрульного. Був же такий факт?**

– Це уже деталі досудового розслідування.

– Це оголошували в суді.

– Під час обрання запобіжного заходу?

– Так. Як часто ви стикаєтесь зі спротивом на такому рівні?

– Що ви маєте на увазі?

– Це пряме перешкоджання – намагання знищити докази, – яке вчиняли поліцейські.

– У кожному кримінальному провадженні є особливості збору доказів. Не можна сказати, що це спротив. Вони це мотивують певними нормативними документами.

Якби там був би факт знищення доказів, ми б реєстрували кримінальне провадження.

Ви хочете почути від мене, що я відчуваю якийсь спротив? Я не відчуваю спротиву.

3. Чи зустрічався Клименко з Татаровим?

– Коли ваше призначення було в підвішеному стані, це пов'язували з тим, що ви прийшли туди як незалежний кандидат, який займався гучними кейсами. Що стало переломним моментом, як ви собі це пояснюєте?

– Мені важко сказати. Це треба запитати у конкурсної комісії, що для них стало переломним моментом, щоб все-таки конкурс завершився.

Я не розумію, що стало переломним моментом. Просто в один момент конкурс почав рухатися досить швидко.

– Ви зустрічалися перед призначенням з кимось із Офісу президента?

– Ні.

– А після? З Олегом Татаровим, який курує правоохоронну систему, зустрічалися?

– Ні. У мене була зустріч із представниками Офісу президента під час засідання робочої групи стосовно вступу України до Організації економічного співробітництва та розвитку. Це все.

– До вас сюди політики приходять? Не на допит, а, я маю на увазі, до вас особисто як до керівника?

– Особистий прийом я не здійснюю. А чи спілкувалися ми з депутатами – так, спілкувалися стосовно змін до законодавства. До нас надходять пропозиції, ми їх опрацьовуємо, даємо свої пропозиції.

Тільки про це говорили. Непопулярний я для політиків.

– Справа Татарова вже давним-давно не в НАБУ. Але не так давно НАБУ вкотре затримало фігуранта тієї справи, забудовника Максима Микитася. І ми чули, нібито був свідок, який дав якісь свідчення на Татарова. Чи це правда?

– Де ви таке чули? Я такого не чув.

– Тобто це неправда?

– Коментувати хід будь-якого досудового розслідування, яке на даний час триває, я не маю можливості. Справа, про яку ви говорите, про надання неправомірної вигоди меру міста (за версією слідства, Микитась пропонував хабар меру Дніпра Борису Філатову – УП), активно розслідується.

– Микитась дає свідчення по інших епізодах?

– Я не можу вам це повідомити.

4. Що Клименко (не) говорить про "велике будівництво" і розкрадання гуманітарки в Запоріжжі

– Ми чули від співрозмовників у владі, що антикорупційні органи активно взялися за іншого заступника керівника ОП, Кирила

***Тимошенка*. Зокрема за історії з "Великим будівництвом". Воно розслідується наразі?**

– У нас немає кримінальних проваджень щодо певних осіб. У нас є кримінальне провадження за певними фактами.

Чи розслідуються в нас факти стосовно "Великого будівництва"? Так. Досудове розслідування цих кримінальних проваджень триває, поки жодній особі не повідомлено про підозру.

– А можете сказати, що саме розслідується стосовно "Великого будівництва"? У загальних словах, що це за епізоди?

– Ні.

– Кажуть, що готуються підозри безпосередньо *Тимошенку*, голові Дніпропетровської *ОДА Валентину Резніченку* і куратору "Великого будівництва" Юрію *Голику*.

– Я не знаю, де ви берете таку інформацію.

– Це неправда чи ви не хочете коментувати?

– У нас багато досудових розслідувань є. Стосовно того, чи готуємо ми підозри, чи не готуємо – такі коментарі ми давати не можемо.

Читайте також: Фітнес-тренерка на мільярд. Як компанія близької подруги керівника Дніпропетровської ОДА стала найбагатшою під час війни

– А ви допитували перелічених людей?

– Я ж вам ще раз повторюю...

– Я питаю лише про факт допиту.

– Факт проведення тієї чи іншої слідчої дії також не може бути розголошений. І моя позиція така: ми повинні коментувати результат, звітувати перед суспільством про результат. Допити тих чи інших осіб – це не результат роботи.

– А що для вас результат?

– **Результат починається з моменту, коли зібрано достатньо доказів, щоб повідомити особі про підозру.** Ми намагаємося максимально скрупульозно підходити до збору доказів, щоб не було жодних питань стосовно обґрунтованості.

– За цей час, скільки ви на посаді, за якими параметрами оцінюєте результат роботи?

– Результат роботи прокуратури – це 1) розгляд справ у суді й уже 2) прийняття судами остаточного рішення.

– Є якісь кейси, які ви вважаєте показовими?

– Для нас всі справи важливі. Немає такого, що цей кейс важливіший, ніж інший.

– Коли ви подавалися на посаду, ситуація в країні була зовсім іншою. Зараз корупція і боротьба з нею якось змінились з огляду на повномасштабну війну?

– Способи та методи вчинення корупційних правопорушень залишилися, в принципі, ті самі. Корупція не бере паузи на відпочинок.

– Чи розслідуються і скільки історій про розкрадання гуманітарної допомоги? Відомо про таке розслідування щодо обласної та міської влади Запоріжжя. Можете про інші розповісти? В загальних рисах.

– У нас розслідування у всіх сферах абсолютно. Кілька проваджень таких є. Про підозру ми ще нікому не повідомляли. Які результати цього досудового розслідування? Час пройде, і ми побачимо ці результати.

– Ви можете говорити, наскільки історія із Запоріжжя обґрунтована? Давайте не будемо про конкретних осіб, але чи можна говорити про факти?

– Це ж і буде результатом цього досудового розслідування. Час покаже.

5. Чи буде екстрадиція фігурантів із "Батальйону "Відень""?

– Чи існує і наскільки нагальна проблема зливу інформації фігурантам розслідувань? Про те, наприклад, що готується підозра?

– Я не знаю, щоб були підтверджені факти, що іде злив інформації.

– Нещодавно наш журналіст зафільмував у Відні *екголову Нацбанку Кирила Шевченка*, оголошеного в розшук. Чи досліджувалося, яким чином і коли він виїхав за кордон? Чи пов'язано це з підозрою? Можливо, його хтось попередив.

– Такого факту в мене поки немає. Якщо б у нас були факти про злив тими чи іншими особами, ми би реагували, повідомляли б Генеральну інспекцію про це.

– Чи подаються запити, зокрема до Відня, на екстрадицію тих, кого зараз фіксують журналісти? Крім Шевченка це ще, наприклад, *Грановський*.

– Це один із етапів необхідного вдосконалення законодавства. Фактично керівник САП не має повноважень погоджувати направлення клопотань про екстрадицію.

Це робить генеральний прокурор або уповноважена ним особа.

Розширення повноважень керівника Спеціалізованої антикорупційної прокуратури в цій частині є актуальним. У провадженнях, де задіяні цілі схеми, організовані злочинні групи, частина підозрюваних знаходиться за кордоном. І навіть організація міжнародного розшуку потребує гарантій, що Офіс генерального прокурора звернеться з екстрадицією.

Цю гарантію може надати виключно генеральний прокурор. Закон потребує вдосконалення в цій частині.

У нас є приклади, коли запити про екстрадицію від НАБУ, погоджені прокурорами САП, не відправлялися з 2016-2017-го року.

І лише після зміни генпрокурора, призначення нового у 2022-му році, ці запити були направлені.

– Можете навести приклад, про які кейси йдеться, про яких людей?

– Ні, не можу. Нам же потрібен результат цієї екстрадиції.

– Фігуранти ще не знають про ці зрушення?

– Ні. Запит має надійти, і коли затримають, він дізнається.

– Про яку кількість випадків ідеться, коли запити на екстрадицію тривалий час лежали на погодженні?

– Приблизно в 5 кримінальних провадженнях точно є.

– Чи ініціювали ви екстрадицію в останніх випадках, як-то з Шевченком?

– Це складний процес, і він триває. Для того, щоб звернутися з екстрадицією, потрібно встановити місцезнаходження особи.

– Є фото, що люди перебувають у Відні. Ви звертаєтесь до австрійських колег, щоб це підтвердити? Перевіряєте цю публічну інформацію?

– Ми всю інформацію перевіряємо. Форми і методи здійснення розшуку непублічні.

Читайте також: Батальйон "Відень" 2. Втікачі, родичі, депутати, міністри

6. У чому Клименко хоче більшої незалежності для САП?

– Обережно підбирати висловлювання, не робити політичних заяв тощо – це ваша позиція?

– Я обмежений у своїх висловлюваннях. У нас є відповідні нормативні документи, кодекс професійної етики: що ми можемо коментувати, що не можемо.

У нас немає такої свободи висловлювання, як у журналістів чи в осіб, які займають політичні посади. Тому це не лише моя свідома позиція, це вимоги документів.

– Ваша посада не політична? Ви рік тому саме казали, що це треба змінювати.

– **Моя посада не політична, це однозначно. На даний час, я думаю, САП – ефективний інструмент у боротьбі з топкорупцією для нашої країни**. За сім років становлення, так, законодавчі зміни потрібні.

– Які?

– Перше – вдосконалення конкурсного відбору на керівника САП. Щоб конкурс проводився максимально швидко, щоб не було тривалого часу, коли САП знаходиться без керівника. Вдосконалення конкурсного відбору і на звичайних працівників.

Важливим елементом є і адміністративна, і процесуальна незалежність САП. Адміністративна – це створення юридичної особи, незалежної від Офісу генерального прокурора.

Процесуальна незалежність – це розширення повноважень. Оскільки в законодавстві є протиріччя стосовно тих же народних депутатів. Вони – суб'єкти розслідування НАБУ, але керівник САП і будь-хто з працівників бюро не може внести відомості до ЄРДР (почати розслідування стосовно депутата може лише генпрокурор – УП).

Звичайно, це сповільнює темпи розслідування кримінальних проваджень саме в цій сфері.

– Сповільнює чому? Тільки тому, що формально треба піти в Офіс генпрокурора?

– Погодження документів має величезний вплив на розслідування. Я не говорю, що нам їх не погоджують, але процес довший, ніж погодження в САП. Оскільки генеральний прокурор не може все охопити і знати, вивчати всі кримінальні провадження.

– Бувають випадки, коли генпрокурор просить вас дати йому можливість вивчити якісь справи? Про таке розповідав попередній очільник САП, коли до нього зверталась генпрокурор і просили його дати почитати топкейси.

– Ні, у нас таких випадків немає. Коли ми погоджуємо клопотання, тоді доповідаємо, обґрунтовуємо. А щоб витребовували кримінальні провадження – такого не було.

– Ви сказали, потрібна й адміністративна незалежність самої САП. У чому її необхідність, якщо, як ви кажете, спротиву немає?

– Вся антикорупційна інфраструктура – НАБУ, НАЗК – вони окремі інституції, повноцінні, незалежні. А ми являємося структурним підрозділом Офісу генерального прокурора. І це сповільнює наш розвиток, на мою думку.

Ми не можемо запроваджувати належне оцінювання тих же самих прокурорів, оскільки воно має поширюватися на всіх прокурорів Офісу. Той же самий документообіг, секретний відділ – це все відноситься до Офісу генпрокурора, це не співробітники САП.

– Я правильно вас розумію, що потреба розширення повноважень – це не про те, щоб уникнути ризиків, які можуть виникати через підзвітність Офісу генпрокурора? А про те, щоб робочий процес був простішим.

– Не простішим. Він має бути ефективнішим. Моє головне завдання на посаді керівника САП – зробити цю інституцію максимально ефективною і максимально незалежною, щоб ніхто не міг на неї вплинути в майбутньому.

– Ви для себе думали, в якому випадку ви готові переступити через публічну нейтральність? Якщо буде перешкоджання на високому політичному рівні, як у справі Татарова, ви готові про це заявляти публічно?

– Такий імовірний сценарій подій краще не коментувати. Я впевнений, що все буде добре, що ми в Антикорупційній прокуратурі досягнемо великих результатів.

– Це не тільки ж від вас залежить, ви ж не у вакуумі працюєте.

– Це залежить від працюючого закону, від професійних дій детективів, прокурорів, суддів. Це результати боротьби з корупцією. І я впевнений, що вони будуть і будуть цікаві.

– На початку року ви говорили, що прокурори САП мало справ передають до суду. Зараз ви такої ж думки? Чи тепер бачите обґрунтованість цих темпів?

– Не можна порівнювати кількість переданих кримінальних проваджень у 2021-му році і в 2022-му році, оскільки певний період часу ми взагалі не працювали. Але я думаю, що кількість направлених справ до суду буде зростати.

Це пов'язано і зі збільшенням штату: зараз триває конкурс, 8 прокурорів ми зможемо добрати. Але, з іншої сторони, 13 працівників, 12 прокурорів і один державний службовець, мобілізовані за власним бажанням, з 24 лютого, вони перебувають у лавах Збройних сил. А це четверта частина нашого штату.

– Чи у вас є конкретна мета, через рік чи до кінця каденції, яких результатів ви маєте досягти? У тих критеріях, які ви самі собі визначаєте.

– Конкретних цифр у мене немає. Одне кримінальне провадження може бути направлене до суду з одним обвинуваченим. А може бути – де 15 обвинувачених, 10 епізодів і сума збитків величезна. Ці кримінальні провадження порівнювати не можна.

Головне – це збільшення ефективності роботи. І максимально зробити САП незалежною. Щоб незалежно від того, хто тут буде керівник, вона працювала і показувала результати. Навіть якщо керівника не буде.

Можливо, навіть щоб ніхто не знав, хто тут керівник. Це не обов'язково має бути якась медійна особа, яка буде ходити на інтерв'ю, шоу і розказувати про те чи інше кримінальне провадження, як іде розслідування, кого допитали, хто що сказав. На мою думку, це навпаки шкодить інституції.

***

№ 1.070

Андрій Смирнов: «Цифри НАЗК щодо санкцій – не більше ніж їхня особиста статистика та самопіар»

2022-12-12

Анна Стешенко, спеціальний кореспондент LB.ua

«Керівництво НАЗК демонструє «нетипову поведінку», бо чомусь вирішило, що функціональним завданням цього органу є ініціювання накладення санкцій, розшук російських активів. І навіть публічна критика держави в неефективності застосування санкцій», – заявив *заступник керівника Офісу Президента Андрій Смирнов* у відповідь на звинувачення *голови НАЗК Олександра Новікова* в гальмуванні санкційного процесу.

Юрист нагадав, що саме РНБО застосовує санкції до конкретної особи. А Мін'юст, щоб підтвердити наявність ідентифікованих активів, звертається до НАЗК по інформацію про ці активи. Смирнов надав LB.ua три листи. Де на запит Мін'юсту про активи одіозного віцеспікера Держдуми РФ Олександра Бабакова в НАЗК відповіли, що їх немає.

«Ви розумієте цей сюр? Отже, на офіційному сайті НАЗК переписало всі належні йому (Бабакову) активи, Мін'юст офіційно звернувся для підтвердження цієї інформації – і така от відповідь. Таких прикладів можна навести вже безліч», – продовжує Смирнов.

Попри це, сьогодні Печерський суд арештував усе майно й активи групи Бабакова.

«Усе чітко. Без істерики і підліткових полюцій, як у декого», – повідомив про це Андрій Смирнов у бліцінтерв'ю LB.ua.

****

— Керівник НАЗК Олександр Новіков в одному з інтерв'ю по суті звинуватив Вас у гальмуванні запровадження санкцій. Наскільки це відповідає дійсності?

— Керівнику НАЗК немає чим зайнятися в перервах між блокуванням аудиту діяльності самої НАЗК, розповсюдженням пліток і самозахопленням від власної низькоінтелектуальної поезії.

У питанні так званого гальмування підписання проголосованих рішень РНБО вже давно розставлено всі крапки над «і», я дав чимало коментарів, з чим була

пов'язана затримка з уведенням в дію рішень РНБО про санкції. Але ще раз поясню читачам, що відбувалося.

У травні 2022 року Верховна Рада прийняла важливі зміни до законодавства про санкції, які серед іншого передбачали можливість конфіскації активів росіян. При цьому частина проголосованих рішень РНБО відбулася до введення в дію цих змін. Закон зворотної дії в часі не має. Отже, для того, щоб скористатися можливістю не тільки накласти санкції, а й конфіскувати активи, потрібно було переголосовувати всі ці рішення вже на дату введення в дію цих змін. Що і було зроблено.

Друга частина так званого гальмування – це неякісні документи, підписання яких призвело б або до неможливості практично застосовувати санкції, або до гарантованого програшу держави в судах. Невірні і неточні дані про підсанкційних осіб, помилки в паспортах, транслітерації, безліч усього. І тепер уявіть, що це вводить у дію Президент.

Журналісти, які першими знайдуть ці помилки, перші ж почнуть критикувати владу про умисність у таких помилках. За нашою ініціативою, уряд створив міжвідомчу робочу групу з питань санкційної політики, яка слугує своєрідним фільтром для перевірки всієї інформації, яка потрапляє в РНБО. Не так, як вигадав Новіков, що це ініціатива самого уряду.

Фактична конфіскація активів як винятковий вид санкцій проходить через судовий контроль, під час якого Мін'юст, звертаючись до ВАКС із відповідними матеріалами, має довести головну річ – легітимну мету застосування конфіскації як виняткового виду санкції. Саме для того, щоб держава могла свою позицію відстояти і всередині країни, і в тому самому ЄСПЛ. У розумінні закону конфіскація має винятковий характер і може бути застосована лише щодо фізичних та юридичних осіб, які своїми діями створили суттєву загрозу національній безпеці, суверенітету чи територіальній цілісності України (у тому числі шляхом збройної агресії чи терористичної діяльності) або значною мірою сприяли (в тому числі шляхом фінансування) вчиненню таких дій іншими особами.

Доведення суттєвої загрози національній безпеці – справа Служби безпеки України, яка до того ж є суб’єктом ініціювання санкцій для розгляду на РНБО.

Натомість я спостерігаю нетипову поведінку чиновників із НАЗК, які чомусь вирішили, що функціональним завданням цього органу, який на час війни де-факто залишився без роботи, є ініціювання накладення санкцій, розшук активів, публічне висвітлення своєї роботи в цьому контексті й навіть публічна критика держави в неефективності застосування санкцій.

Ця ж група осіб з НАЗК щоденно публікує якісь списки вже з десятків тисяч фізичних і юридичних осіб, які щоденно кудись відправляє і тут же звітує про відправлення у своїх офіційних джерелах масової інформації. НАЗК не має ані оперативних можливостей, ані функціоналу фінансової розвідки, ані слідчих функцій, узагалі нічого з того, що може підтвердити бодай якусь легітимність таких пропозицій.

Чесно, я не хотів це питання виносити в публічну площину, але якщо Новіков так хоче, ми згодні. Отже, поїхали. НАЗК веде свій інтернет-портал, на якому публікує пачками тисячі осіб з переліком майна, до яких потрібно застосувати санкції. РНБО застосовує до конкретної особи санкції. Мін'юст, щоб підтвердити наявність ідентифікованих активів, звертається до НАЗК по інформацію про ці активи. От три листи.

(Фото док)

Перший – запит Мін'юсту в НАЗК про отримання інформації про активи віцеспікера Держдуми РФ Бабакова. А от дві відповіді заступника Новікова та Ситника про відсутність активів. Ви розумієте цей сюр? Отже, на офіційному сайті НАЗК переписало всі наявні йому активи, Мін'юст офіційно звернувся для підтвердження цієї інформації – і така от відповідь. Таких прикладів можна навести вже безліч.

Але за нашою інформацією, НАЗК долучено до групи Єрмака-Макфола з питань санкційної політики. Отже, за цією логікою, вони дотичні до санкційної політики в державі?

Група Єрмака-Макфола – це група стратегічного планування, яка задає політичний темп у питанні міжнародних санкцій. І робить це вкрай ефективно. А ми говоримо з вами суто про внутрішньодержавний сегмент.

Дивіться на приклад: на сторінці НАЗК прочитав, що цей орган відіграє ключову координаційну роль у питанні доєднання України до робочого органу Організації економічного співробітництва та розвитку – Робочої групи з питань боротьби з хабарництвом. Враховуючи надважливість цих інтеграційних процесів для держави і синхронізації вступу і в ЄС, і в ОЕСР, ми винесли цей процес на максимальний політичний рівень підтримки. Указом Президента створено Робочу групу з питань інтеграції України в постійні органи ОЕСР. Я є секретарем цієї групи. Отже, самі дайте відповідь на питання, де координаційна роль. Таких прикладів я можу навести безліч.

І ще з цікавого. НАЗК провело самодіагностику своєї діяльності. Ні, вам не почулося. Не зовнішній аудит, який ще ні разу не проводився щодо НАЗК і проведення якого блокує саме керівництво НАЗК, а самодіагностику!

І результати цієї самодіагностики надіслали до Кабінету Міністрів. Що ми бачимо в пропозиціях. Ліквідувати АРМУ і передати всі повноваження НАЗК, ліквідувати Державну службу фінансового моніторингу України і всі повноваження передати в НАЗК. І їх не дивує, що створення і робота Фінмону – це вимога FATF, що це обов'язковий ланцюжок у глобальній системі протидії відмиванню коштів, отриманих злочинним шляхом. То давайте в НАЗК приєднаємо Міністерство юстиції, СБУ, Офіс Президента, у принципі, можна все ліквідувати і передати в НАЗК.

Я вас прошу, забагато уваги людям, яким немає чим зайнятися, які пів року шукають якийсь мій власний ресторан, якого нікого не було, які бігають, як скажені, з якимись запитами. До цього потрібно ставитися зі здоровою іронією. Час минає швидко. І люди. Усе в житті змінюється.

Чи справді 30 серпня на першому засіданні робочої групи з питань санкційної політики ви заявили про наявність 10 рішень РНБО, що були проголосовані декілька місяців тому. Чи були у Вас, як стверджує Новіков, ще десятки подібних рішень РНБО на опрацюванні? Але Ви зволікали з їхньою підготовкою?

На цьому засіданні було під двадцять людей, у тому числі керівництво уряду та Служби безпеки України. І я пояснив усе те, що зараз пояснив і вам. Ми заслухали доповідь керівництва СБУ про вкрай низьку якість інформації НАЗК, яка скеровується до СБУ, прослухали корисну інформацію Новікова про його зв'язки з російськими лібералами, багато чого цікавого.

Новіков стверджує, що наразі НАЗК ідентифікувало понад 20 тис. фізичних і понад 4 тис. юридичних осіб, які «беруть участь на боці РФ у цій війні». Водночас санкції накладено лише на 3113 фізичних осіб і 1374 юридичні. Це і є «безпрецедентний масштаб санкціонування», як говорить Новіков?

Мені здається, красномовнішого прикладу ідентифікації НАЗК активів росіян, ніж той, що міститься у відповідях НАЗК на запит Міністерства юстиції, важко вигадати. Слухайте, під час війни всі люди мають об'єднуватися заради країни і перемоги, а не викликати алергію своєю поведінкою в усього оточення. Що ще додати? Цифри, які наводить НАЗК, не більше ніж їхня особиста статистика і самопіар.

— Голова НАЗК у цьому самому інтерв'ю згадав справу одіозного ексвіцеспікера Держдуми РФ Олександра Бабакова та Лужниковської групи, що володіє обленерго, ТЦ і готелями у столиці. Але чому досі не вводилися санкції і НАЗК не бачило активів?

— Дуже круті в них справи. Персональні санкції введено, підозри вручено, у розшук оголошено, а сьогодні Печерський суд арештував усе майно й активи Бабакова. Усе чітко. Без істерики та підліткових полюцій, як у декого.

***

№ 1.071

Голова НАЗК: Нова Зеландія наклала на росіян в рази більше санкцій, ніж… Україна

2022-09-14

Павло Вуєць

1. «В Україні нема органу, відповідального за накладення санкцій. А у семи няньок – дитя без ока»

Національне агентство з запобігання корупції, яке раніше було одним із головних ньюсмейкерів, під час війни зникло з інформаційних радарів. Ще під час спалаху коронавірусу декларування доходів-витрат партій стало необовязковим, а з початком масштабної війни з метою безпеки були засекречені всі декларації, навіть ті, які подавалися ще до активної воєнної

фази. Вони просто тимчасово зникли з офіційного сайту НАЗК. Хоча періодично орган оголошує про складання протоколів на порушників – наприклад, на скандального нардепа Миколу Тищенка, який «забув» задекларувати свій «Мерседес».

Паралельно НАЗК займається діяльністю, яка раніше була для нього непритаманною. Агентство почало складати списки осіб, причетних до російської агресії, які підпадають під санкційні критерії, та через МЗС передавати їх урядам так званої санкційної коаліції. До певної дати ці особи можуть бути виключені зі списку, якщо публічно та достовірно засудять політику Кремля, передадуть значну частину свого статку до Фонду реконструкції України, звільняться зі своїх посад та допоможуть виявити активи інших фігурантів списку. Так Україна хоче вплинути на тонкий прошарок російської еліти, який, як зазначено в дорожній карті робочої групи з питання антиросійських санкцій, становить менше 0,1% населення РФ. Розрахунок полягає в тому, аби цей прошарок натиснув на керівництво своєї країни задля припинення агресії проти України. Хоча в успішність такого тиску в наскрізь авторитарній країні віриться слабо.

В інтерв'ю «Главкому» голова НАЗК Олександр Новіков розповів, коли відновиться публічне декларування, чому Україна гальмує з санкціями проти агресора,, як змусити російських олігархів скинути Путіна та навіщо потрібні «корисні росіяни».

2.«Ми розраховуємо, що нам передадуть російські активи»

— Наскільки змінилась робота НАЗК під час воєнного стану, коли декларації чиновників засекречені, але вони все одно мають їх подавати?

З початку широкомасштабного вторгнення Росії ми всі ресурси спрямували на військові проєкти. Спільно з експертами, Офісом президента, міжнародною спільнотою була створена Міжнародна робоча група з питань санкцій проти Росії. При Офісі генпрокурора було створено український Task Force – робоча група з пошуку і конфіскації російських активів, яка взаємодіє з правоохоронними та іншими органами багатьох країн. Її на початку роботи очолювала представниця НАЗК.

У перші дні війни до нас звернулося МЗС з проханням ідентифікувати осіб, причетних до агресії, і проти яких можуть бути застосовані санкції. Бо НАЗК на сьогодні є найбільшим аналітичним центром, де працює більше 200 аналітиків. Потім ми разом з партнерами підготували закон про конфіскацію російських активів в Україні. І вже була перша конфіскація майна російського олігарха Євтушенкова (колишній власник мобільного оператора «МТС-

Україна» – «Главком»), наближеного до Путіна. У рамках цих законодавчих механізмів можна в майбутньому здійснити і відшкодування збитків.

— Ми разом з Мін'юстом працювали над концепцією міжнародного договору щодо конфіскації суверенних активів Російської Федерації в світі. І останній наш військовий проєкт – це пошук колаборантів за запитом Служби безпеки.

— Щось дуже багато у вас функцій.

— Поясню, чому ми цим займаємось. Якщо публічна особа працює не на державу, а на росіян, то діє в умовах конфлікту інтересів. А це відноситься безпосередньо до нашого мандата. Крім того, ми створили портал «Війна і санкції», яким користуються дипломати зі всього світу. Там є можливість повідомляти про активи підсанкційних осіб або спроби обходу санкцій. І до нас надходить навіть більше такої інформації, ніж на відповідні ресурси Європолу. Ми відновили всі свої функції, окрім перевірки фінансових звітів партій, яка зупинена ще з травня 2020 року, та проведення повних перевірок декларацій, відновлення яких зараз стає все більш актуальним.

— За яким принципом ви обираєте потенційно підсанкційні прізвища громадян Росії, які відправляєте до МЗС, і як далі це все рухається?

-— Експертами в сфері санкційної політики в межах згаданої робочої групи – і європейськими, і американськими, і українськими – була опрацьована схема накладення санкцій проти Росії. Існує чотири таких документи: йдеться про загальний план санкцій, про окремі плани санкцій в енергетиці, щодо фінансового сектору і щодо конкретних осіб. Існує десять категорій таких осіб, яких НАЗК ідентифікує і надає міністерствам закордонних справ дружніх до нас країн інформацію про них. Списки для запровадження санкцій ми передаємо в МЗС, Генпрокуратуру та СБУ.

До речі, на жаль, в Україні з 24 лютого накладено чи не найменше в світі санкцій на росіян. Станом на 6 вересня їх було накладено лише на 294 особи (*9 вересня Україною були накладені санкції ще на 606 осіб з керівництва РФ – «Главком»*). Навіть Нова Зеландія у рази більше наклала.

— Чому так, як вважаєте? Чи ви ставили таке питання перед керівництвом держави?

— Просто в Україні відсутній орган, відповідальний за накладення санкцій. У законі про санкції сказано, що п'ять суб'єктів можуть підіймати питання щодо їхнього запровадження – Верховна Рада, Кабмін, Нацбанк, СБУ та президент. Але у семи няньок – дитя без ока. У жодного з цих органів немає спроможності повноцінного аналітичного забезпечення цієї роботи. Тому і ефективність санкційної політики лишається низькою. Так, є багато подань

від різних органів щодо накладення санкцій (хоча чомусь Нацбанк цього не робить щодо російських банків), але вони перетинаються між собою і їх навіть проаналізувати важко.

— Чи бувають випадки, коли в МЗС вважають, що ви помилилися щодо конкретної особи чи організації, на яку пропонуєте накласти санкції? Або як у випадку з Романом Абрамовичем, який вважається посередником між Києвом та Москвою, цього не варто робити з політичних причин.

— У МЗС точно реагують на наші подання, бо накладення санкцій відбувається на тих осіб, які ми ініціюємо. Якщо подивитися на бази підсанкційних осіб, що формувалися з травня, то це саме ті особи, відомості щодо яких ми передавали, – Кабаєва, Набіулліна, Пригожин, Авен, Канделакі…

— Колишня гімнастка Аліна Кабаєва, яку вважають матір'ю дітей Путіна, потрапила під західні санкції. НАЗК наполягає, що посприяло цьому

— Зараз ми також ініціювали накладення санкцій щодо грузинського олігарха Бідзіни Іванішвілі, а також 11 наближених до нього осіб, яких у Грузії багато хто вважає агентами ФСБ.

— А як взагалі сформувалася ця робоча група з питань антиросійських санкцій? Туди входять і іноземці, і українці, багатьох з яких часто називають «грантожерами».

— Очевидно, що здійснення зовнішньої політики – це компетенція Офісу президента. Тож саме при ньому була створена група, яка координує цю роботу.

— На яку кількість російських активів за кордоном вже вдалося накласти санкції завдяки вашій активності?

— Є два види таких активів – суверенні, які належать державі, та приватні. $350 млрд суверенних російських активів уже заморожено в країнах Євросоюзу та США. Україна пропонує своїм союзникам укласти угоду про направлення цих коштів на відшкодування шкоди, завданої Росією. Щодо приватних активів, то в Канаді ухвалений закон, який дає можливість генпрокурору звернутися до суду і конфіскувати активи людей, причетних до війни. У США є подібний закон, проголосований нижньою палатою парламенту – Палатою представників, і до нього є правки, які дозволять передати такі активи на користь України.

2. «Метро» дозволяє вбивати українців»

— І все-таки повернімося до наших реалій і нинішньої специфіки декларування в умовах воєнного стану. Наскільки активно люди подають декларації? Чи дещо розслабилися?

— Із 900 тисяч громадян, які мають подати декларації, цього року щорічні декларації за 2021 рік подали 300 тис посадовців. Я б не сказав, що люди розслабилися, якщо робити знижку на війну і відсутність необхідності їх подавати до конкретної дати. Треба розуміти, що багато посадовців зараз воюють у лавах ЗСУ, захищають Україну в інших органах – поліції, ДСНС. Тобто фізично не мають доступу до потрібних для заповнення документів. Проте більшість декларантів є доброчесними і подадуть їх до кінця року. Якщо вони зараз їх не подадуть, то за рік можуть забути якісь дані – це спричинить недостовірні відомості в декларації і ми мусимо ініціювати кримінальне провадження. Простіше зараз ці декларації подати.

— Засекречення декларацій було ініціативою Кабміну. Але вже пройшов певний час і можна оцінити, наскільки це було виправдано. Чи, може, є сенс оприлюднювати декларації для певних категорій осіб? Чи давати лише частину інформації, яка не загрожує безпеці?

— Наразі оприлюднення декларацій містить небезпеку життю наших громадян. Якби цей реєстр був відкритий, російські окупанти використовували б його для ліквідації та деморалізації тих українців, які працюють на державу та захищають її. Адже декларації військових також були публічними. Чи не означає це, що оприлюднення таких даних призведе до тиску на них? Чи чогось гіршого.

— Декларації не оприлюднюються, але при цьому НАЗК рапортує про складання протоколів на порушників. От щодо трьох депутатів були нещодавно складені протоколи, зокрема, стосовно одіозного «слуги» Тищенка, який забув задекларувати свій «Мерседес».

— Ми склали ці протоколи за результатами завершення перевірки декларацій ще до початку війни – 23 лютого. Проводимо перевірки дотримання закону про конфлікт інтересів та моніторимо спосіб життя. Зараз, наприклад, перевіряємо стан додержання антикорупційного законодавства в Міністерстві оборони. Треба зараз сконцентрувати нашу роботу саме в секторі безпеки та оборони. Доброчесність забезпечує, зокрема, і ефективність військових операцій. Ми ж розуміємо, що імітація навчань, аби просто відбувалося списання палива, або стрільб, яких не було, потім впливає на якість цих операцій. Команда НАЗК писала вдячного листа російському міністру оборони, бо Росія програє, тому що корупцією вражені всі сфери цієї держави-терориста.

До речі, у Міністерстві оборони посеред війни хотіли звільнити антикорупційного уповноваженого. Тобто людину, яка відповідає за доброчесність усього міністерства. Звісно, це не схоже на хороше рішення під час війни, коли маємо демонструвати максимальний рівень доброчесності для наших громадян, для міжнародних партнерів, які надають нам допомогу, без якої сьогодні ніяк.

Інший приклад – заступник міністра економіки отримав від НАЗК адміністративний протокол, оскільки суміщав роботу на держслужбі з роботою у борді (*наглядова рада, яка визначає напрямок руху компанії, але не втручається в оперативні питання, – «Главком»*) одного з підприємств.

Нам особливо важливо зараз на шляху до ЄС привчити посадовців та всіх громадян до доброчесності. Різними шляхами – завдяки протоколам, просвітницьким заходам. Якщо не привчимо вже зараз – можемо втратити такий шанс назавжди.

— Україна завжди займала не дуже гарні позиції в різноманітних рейтингах за рівнем корупції. Раніше був навіть такий популярний і дещо політично маніпулятивний вираз як «красти на війні». Як би ви оцінили рівень корупції за нинішніх екстремальних умов?

— Впевнений, що перші місяці після 24 лютого корупція була практично відсутня. Очевидно, що раніше корупція складала частину нашого суспільного середовища. А після деокупації Київщини, Чернігівщини, Сумщини, частини Харківщини дехто, хто має доступ до суспільних ресурсів, мали можливість повернутись до довоєнних корупційних практик. НАБУ зараз веде справи з цього приводу. Але, за моїми суб'єктивними оцінками, корупція зараз в рази менша, ніж була до активної фази війни. Бо корупціонер під час війни – це не просто шахрай, а воєнний злочинець й пособник ворога. Їх можна до колаборантів прирівняти. Корупція в воєнний час – це державна зрада.

— Ті народні депутати, що втекли з країни після чи ще до початку війни, але числяться депутатами, – подають вам декларації?

— Якщо не подадуть – це буде кримінальний злочин. Сподіваємося, що парламентські партії вже цього місяця встановлять чіткий дедлайн для подання декларацій та відновлять повні перевірки статків посадовців. Бо ефективна боротьба з корупцією – одна з головних вимог для надання нам кандидатства в Євросоюзі.

— А заборонені нещодавно партії так само мають подавати звіти?

— Ні, вони вже мають бути ліквідовані.

— НАЗК скорочуватиме персонал в умовах бюджетної кризи?

— Не скорочуватиме, бо у нас додалося функцій – санкції, колаборанти, комунікація з союзниками, підготовка для Мін'юсту документів щодо конфіскації російських активів. Крім того, ми зараз готуємо з партнерами документ, як протидіяти спробам обходу санкцій.

— Ви казали про санкції щодо російських олігархів та конфіскацію їхніх активів на Заході. Вважаєте, що нинішніх жорстких та неприємних для Кремля кроків, яких там явно не очікували, недостатньо?

— Кроків буде достатньо тоді, коли Росія погодиться деокупувати територію України в тих межах, в яких наша країна була з 1991 року. Ми, наприклад, взаємодіємо з частиною російської опозиції, яка нещодавно анонсувала дії проти путінського режиму. На сайті «Війна і санкції» ми ведемо список іноземців, які працюють в керівництві російських компаній та в їхніх органах управління. А також щодо тих підприємств, які наповнюють російський бюджет, що дозволяє вбивати українців, – таких як «Леруа Мерлен», «Метро».

— Окей, ви внесли в список «Метро» – і що? Якого результату очікуєте? Що діяльність «Метро» заборонять на території Євросоюзу?

— Кадрові агентства всіх країн світу будуть знати про те, що керівники, які очолюють такі підприємства, наповнюють бюджет Росії і фактично фінансують вбивства українців. І треба, щоб ці керівники не змогли працювати в жодному бізнесі, який вважає себе соціально-відповідальним. Є певні стандарти, за якими соціально-відповідальний бізнес не дозволяє диктаторським режимам вбивати людей. І ми бачимо, що наш підхід діє. Наприклад, ексвиконавчий директор «Роснєфті» бельгієць Дідьє Касіміро звільнився після того, як ми провели свою роботу.

— Але при цьому те ж «Метро» працює в Україні. Як і «Ашан», у якого в Криму є магазини. Як бути з українцями, які очолюють «Метро» в Україні? Ви теж стосовно них кадровим агенціям відправляєте інформацію?

— Керівницями обох цих мереж є українки. Український підрозділ «Метро» звертався до центрального офісу компанії у Дюссельдорфі з вимогою закрити бізнес у Росії. Цей запит проігнорували. Український «Ашан», судячи з публічних заяв та дій, дотримується проукраїнських поглядів. Та й центральний офіс заявив, що припиняє інвестиції у Росію.

Загалом багато офісів міжнародних компаній в Україні на початку війни просили штаб-квартири своїх організацій піти з Росії. Проте, на жаль, не всі глобальні компанії були зацікавлені у збереженні своєї репутації.

— Під західними санкціями опинився і такий російський олігарх, як Михайло Фрідман, який має потужні бізнес-активи в Україні. Він народився у Львові і публічно цю війну не підтримує.

— Не думаю, що маю Фрідмана коментувати.

— Але ви внесли його в свої «чорні списки»?

— Так, ви можете «Альфа-Банк» і Фрідмана побачити на порталі «Війна та санкції». Ще й з інформацією про його активи.

3. «Ми не виграємо війну, якщо не будемо взаємодіяти з «корисними росіянами»

— Якими джерелами ви користуєтесь, коли складаєте дані про цих потенційно підсанкційних осіб?

— І відкритими джерелами, і розвідувальними даними від наших партнерів. Очевидно, що у нас є не всі дані. Тому залучаємо до цього всіх, хто може дати відповідну інформацію і так само максимально зацікавлений у поваленні Росії.

З нами працює дуже багато людей з російської опозиції – від ліберальної до войовничої та національної. І у нас навіть є люди, які з самої Росії з владних кабінетів надають також інформацію.

— Так у вас ціла агентурна мережа.

— Це люди, які проти війни, вони вважають, що Росія має також бути вільною і безпечною для світу та своїх громадян країною. Зараз Росія – «тюрма народів», якою був Радянський Союз.

— Багато з тих, хто мав брати участь у круглому столі щодо вже згаданої вами організації росіян в екзилі на чолі з екснардепом Держдуми Іллєю Пономарьовим, від цього відхрестилися. Яке ваше ставлення до такого неоднозначного сталого виразу як «хороші росіяни»? Чи варто взагалі підтримувати з ними зв'язки?

— Жодна велика війна не була виграна без того, щоб певні мешканці країни-ворога залучалися до співпраці. Хочу нагадати, що Шестиденну війну Ізраїль виграв серед іншого тому, що заступником керівника партії «Баас», яка керувала Сирією, була людина, яка працювала на Ізраїль. Я впевнений, що цю війну ми не виграємо так швидко і з мінімальними втратами, якщо не будемо взаємодіяти не те що з «хорошими росіянами», а з «корисними росіянами». Бо Путін веде війну не тільки проти України, а й проти майбутнього Росії, проти

її народів, які мають бути вільними. Тому, очевидно, десятки мільйонів росіян зацікавлені в тому, щоб Путін програв цю війну. Тож треба цих людей використовувати. Пономарьов наприклад, є громадянином України, він знаходиться тут, а не десь в США чи Європі. Він чітко окреслив свою позицію, що Україна має перемогти з поверненням всього Донбасу і всього Криму і з виплатою Росією 100% всіх репарацій.

— Багато хто вважає Пономарьова подвійним агентом, завдання якого – викликати в українців емпатію до «адекватних росіян». Як саме ви взаємодієте з ними?

— Жодної емпатії, тільки користь. Ми співпрацюємо з цим центром російської опозиції, який є в Україні і координується Пономарьовим. Він надає нам дані, зокрема, зсередини російських органів влади. Вони допомагають нам ідентифікувати осіб, причетних до війни, аби ці особи, які є в санкційних списках, знали, що їхні звільнення з посад і публічні відмови від підтримки війни дадуть можливість її зупинити. Чим швидше російські олігархи, майно яких зараз заморожено, усунуть Путіна і всіх цих російських фашистів від влади, тим швидше вони реалізують і свої інтереси. Економічні, зокрема.

— Ви серйозно вірите аж у таку потужну силу російських олігархів, що вони навіть можуть усунути Путіна?

— Путінська система тримається на корупції. Тобто на матеріальних подачках Путіна конкретним людям. Хто тоді, як не олігархи, можуть «перекупити» та зруйнувати цю систему?

***

№ 1.072

Виступ Президента України на загальних дебатах 77-ї сесії Генеральної Асамблеї ООН

22 вересня 2022 року - 02:12

Вітаю всіх людей світу, які цінують мир і єдність між різними та рівними!

Я бажаю усім вам миру!

І дякую за те, що ми з вами єдині у прагненні повернути мир. І в прагненні гарантувати мир для будь-якої нації, яка стала жертвою збройної агресії.

Проти України скоєно злочин, і ми вимагаємо справедливого покарання.

Скоєно злочин проти наших державних кордонів. Скоєно злочин проти життя наших людей. Скоєно злочин проти гідності наших жінок і чоловіків.

Скоєно злочин проти цінностей, які роблять усіх нас із вами спільнотою об'єднаних націй.

І Україна вимагає покарання за спробу вкрасти нашу територію. Покарання за вбивство тисяч людей. Покарання за катування й приниження жінок і чоловіків.

Покарання за катастрофічну турбулентність, яку Росія спровокувала своєю незаконною війною, і не тільки для нас, українців, а й для всього світу. Для кожної нації, яка представлена в цьому залі Генеральної Асамблеї ООН.

Я звертаюся від імені держави, яка змушена захищатися. Але яка має формулу миру. Я звертаюсь до кожного й кожної, хто хоче почути, як досягти миру.

Я представлю формулу, яка може спрацювати не тільки для нас, а й для всіх, хто може опинитись у схожих із нашими обставинах. Це формула, яка карає за злочин, захищає життя, відновлює безпеку й територіальну цілісність, гарантує безпеку та передбачає рішучість.

Є п’ять передумов миру.

Шановний пане голово Генеральної Асамблеї!

Шановний пане Генеральний секретарю ООН!

Шановні глави держав і урядів!

Шановні журналісти!

Народи світу!

Україна хоче миру. Європа хоче миру. Світ хоче миру. І ми побачили, хто єдиний хоче війни.

Є лише один суб’єкт серед усіх держав – членів ООН, який зараз сказав би, якби міг мене перебити, що він задоволений цією війною – своєю війною. Але ми не дамо цьому суб’єкту нас переважити, хоч це і найбільша за розмірами держава світу.

Україна показала силу на полі бою, користуючись своїм невід’ємним правом на самооборону згідно зі статтею 51 Статуту ООН. І ніхто не дорікне нам зараз чи в майбутньому слабкістю чи нездатністю боротися за себе, за свою незалежність.

Ми досягаємо результату в цій боротьбі й бачимо, яким буде завершення цієї війни та що стане гарантіями стабільного миру.

A. Статут ООН проголошує рівність націй, і ми довели, що Україна є рівною серед рівних.

B. Статут ООН захищає непорушність кордонів, і ми підтверджуємо лінію нашого кордону, виганяючи окупантів за неї.

C. Статут ООН фіксує цінність прав людини, гідності та життя, і ми теж фіксуємо їх – кожним звільненим від російської окупації українським містом.

Ця війна не була спровокована нами. **Ми провели 88 раундів переговорів у різних форматах, щоб не допустити цієї війни, – це тільки за час від початку мого президентства й до 24 лютого цього 2022 року.**

Але Росія не тільки не припинила ***злочину агресії***, яку розпочала ще у 2014 році, а перевела його у ***повномасштабне вторгнення***. І ми не маємо іншого вибору, ніж захищатися. Ми це й робимо. Ми виштовхуємо агресора за міжнародно визнаний кордон Української держави.

1. І це – перший пункт нашої формули миру. Комплексний пункт. *Покарання*

Покарання за злочин агресії. Покарання за порушення кордонів. Покарання, яке має діяти, поки не буде відновлений міжнародно визнаний кордон. Поки агресія не припиниться. І поки не буде повної компенсації за війну.

Тому санкції проти агресора – це частина формули миру. Блокування торгівлі й відносин з агресором – це частина формули миру. Все це – покарання.

І поки агресор є стороною ухвалення рішень у міжнародних організаціях, його треба ізолювати в них, принаймні на час агресії. Позбавити права голосу. Позбавити прав делегації. Позбавити права вето, якщо це член Радбезу ООН. Тобто покарати всередині інституцій.

Треба не заплющувати очі на пропагандистів, які виправдовують агресію, а застосовувати проти них повний пакет персональних обмежень. Тобто покарати за брехню.

Треба не дозволяти громадянам держави-агресора насолоджуватися туризмом чи шопінгом на території тих, хто цінує мир, а спонукати їх через візові обмеження до боротьби проти агресії своєї держави. Покарати за потурання злу.

Має бути створений спеціальний трибунал для покарання Росії за злочин агресії проти нашої держави. Це те, що стане сигналом для всіх потенційних агресорів, що вони повинні цінувати мир, інакше будуть притягнуті до відповідальності світом.

Ми підготували конкретні кроки для створення такого трибуналу. Вони будуть представлені всім державам.

Україна звернеться до Генеральної Асамблеї ООН щодо підтримки необхідності створення й міжнародного компенсаційного механізму. Розраховуємо на вашу підтримку.

Росія має заплатити за цю війну своїми активами. Це також покарання. Це одне з найстрашніших покарань для російських посадовців, які цінують гроші понад усе.

2. Другий пункт формули миру – це *захист життя*. Максимально конкретний пункт.

Зараз, поки тривають засідання Генеральної Асамблеї, в українському місті Ізюмі Харківської області триває ексгумація тіл із масового поховання, яке з'явилося, коли цю територію контролювали російські війська. Там виявлені тіла жінок і чоловіків, дітей і дорослих, цивільних і військових. 445 могил.

Там родина, яка загинула під завалами будинку після російського авіаудару: батько, мати, дівчатка шести й восьми років, бабуся і дідусь. Там чоловік, якого задушили мотузкою. Там жінка зі зламаними ребрами й ранами на тілі. Там чоловік, якого кастрували перед убивством, і це далеко не перший такий факт.

Запитайте у представників Росії, чому в російських військових такий потяг до кастрації. Що роблять із ними самими, щоб вони бажали робити таке з іншими?

Єдине, чим відрізняється масове поховання в Ізюмі від того, що світ побачив у Бучі, це, власне, поховання. Російська армія довше перебувала в Ізюмі, і тому тіла вбитих все ж закопані, а не розкидані вулицями.

Тож як ми можемо залишити російську армію хоча б десь на українській землі, знаючи, що вони всюди вчиняють такі масові вбивства? Не можемо.

Ми повинні захищати життя. Світ повинен захищати життя. Кожна держава, проти якої спрямована збройна агресія, потребує можливості захищати своїх громадян і звільняти свою територію.

Якщо для цього треба допомогти зброєю чи снарядами – це має бути. Якщо для цього потрібно допомогти фінансами, це має бути. Якщо для цього треба допомогти розвідданими, це має бути. А от чого не має бути, то це облуди.

Ми можемо повернути український прапор на всю нашу територію. Ми можемо зробити це силою зброї. Але нам потрібен час.

Ми намагалися це прискорити. Ми намагалися реалізувати базові положення Статуту ООН для України шляхом переговорів.

Але Росія боїться справжніх переговорів і не хоче виконувати будь-які справедливі міжнародні зобов'язання. Бреше всім, як це типово для агресорів. Для терористів.

Ось і зараз, коли Росія каже про переговори, вона хоче лише пригальмувати свій відступ. Росія хоче перезимувати на захопленій території України та підготувати сили для спроби нового наступу. Для нових Буч, нових Ізюмів… Або принаймні забезпечити собі фортифікацію на захопленій землі та військову мобілізацію вдома.

Ми не можемо погодитися на відкладену війну. Бо вона буде ще гарячішою, ніж зараз.

Для нас це війна за життя. Тому ми потребуємо оборонної підтримки – зброї, техніки та снарядів. Наступальних озброєнь – достатньо далекобійних, щоб звільнити нашу землю. І захисних систем, передусім протиповітряної оборони. І ми потребуємо фінансової підтримки, щоб зберегти внутрішню стабільність і виконувати соціальні зобов'язання перед нашими людьми.

Фізичний захист і соціальний захист – це два елементи будь-якого державного життя. Тож другий пункт нашої формули миру – це захист життя. Всіма засобами, які дозволяє Статут ООН.

3. Третій пункт – відновлення *безпеки* й *територіальної цілісності*

Погляньте, скільки елементів глобальної безпеки Росія підірвала своєю війною. Безпеку мореплавства, продовольчу безпеку, радіаційну безпеку, енергетичну безпеку та безпеку від зброї масового ураження.

Ми вже відновлюємо безпеку мореплавства і продовольчу безпеку. І я дякую пану Антоніу Гутеррішу за особисту залученість. Алжир, Ефіопія, Єгипет, Лівія, Кенія, Сомалі, Судан, Туніс, Бангладеш, Ізраїль, Індія, Іран, Ємен, Кіпр, Китай, Корея, Ліван, Туреччина, Бельгія, Болгарія, Греція, Ірландія, Іспанія, Італія, Нідерланди, Німеччина, Румунія та Франція вже отримали українську агропродукцію.

І ми маємо збільшити постачання морем. Як на умовах ринку, так і в межах Продовольчої програми ООН, для якої Україна завжди – надійний партнер.

І, до речі, попри всі складнощі через війну ми ухвалили рішення надати гуманітарну допомогу Ефіопії та Сомалі, тож відправимо їм додатковий обсяг нашої пшениці.

Але з іншими елементами безпеки складніше.

Напередодні засідання Генеральної асамблеї Росія вдарила ракетами по Південноукраїнській АЕС. Вибухом зачепило будівлі станції – вибило вікна, пошкодило стіни. Ракети розірвалися лише за 300 метрів від стін реакторів!

І це після того, як з'явився чіткий заклик МАГАТЕ до Росії зупинити будь-яку ворожу активність проти будь-яких атомних об'єктів України, зокрема проти Запорізької атомної станції – найбільшої у Європі, яку Росія перетворила на мішень. І це робить мішенню всіх вас.

Російський радіаційний шантаж – це те, що має хвилювати кожного й кожну з вас, бо ніхто з вас не знайде вакцини від променевої хвороби.

Криза вартості життя в десятках країн триває. Її коріння – у дестабілізації енергоринку. Треба прибрати основний чинник глобальної цінової турбулентності, а саме: російський енергошантаж.

Для цього треба обмежити ціни, за якими Росія відправляє на експорт свої енергоресурси. Треба зробити російські нафту й газ знову просто звичайними товарами. Зараз нафта й газ – це енергетична зброя Росії. І саме тому їй вдається маніпулювати ринками так, щоб електрика, газ, бензин і дизель ставали привілеєм для обраних замість того, щоб бути звичайним доступним благом для всіх.

Обмежити ціни – це самозахист світу. Це шлях до відновлення енергетичної та цінової безпеки.

Але чи піде світ на це? Чи злякається погроз Росії?

Треба зробити лише один сильний крок, після якого все стане ясно. Вже давно час для нього.

Цей крок розставить усе по місцях. Після російського ракетного терору. Після масових убивств. Після Маріуполя. Після спалення російськими військовими українських полонених в Оленівці. Після блокади портів. Після ударів російських танків і ракет по атомних станціях. І після погроз застосувати ядерну зброю, які стали правилом, а не винятком для російських пропагандистів...

Треба визнати нарешті Росію ***«державою – спонсором тероризму»***. На всіх рівнях. В усіх країнах, які сповідують цінності миру й захисту людського життя. Юридично. Політично.

Якщо ви не маєте юридичного механізму, ви можете ухвалити політичне рішення – на рівні парламентів. Це фундамент для відновлення елементів

глобальної безпеки. Якщо цей сильний крок буде зроблено, відпадуть сумніви, чи робити інші життєво необхідні кроки.

І дуже чутливе – це кордон, це територіальна цілісність.

Коли хтось один намагається вкрасти територію іншого, це ставить під удар усі держави світу.

Тому глобальну безпеку неможливо відновити без відновлення територіальної цілісності того, проти кого була спрямована збройна агресія.

Отже, третій пункт української формули миру – це відновлення безпеки й територіальної цілісності.

4. Четвертий пункт – це *гарантії безпеки*

Кожна нація має право на гарантії безпеки. Не тільки найбільші нації. Не тільки найбільш щасливі.

Ми маємо пропозиції такої модернізації архітектури безпеки для України, а отже, й для Європи та світу, яка не допустить більше жодної агресії проти нас. Ми вже представляємо їх партнерам.

Це пропозиції юридично обов'язкових багатосторонніх і двосторонніх договорів. Це умови, за яких гаранти мають діяти, і час, за який їхні дії мають принести результат – результат на землі, на морі, у повітрі, у дипломатії та політиці, в економіці та фінансах, у забезпеченні зброєю та розвідданими. Кожен з вас, отримавши текст нашої формули миру, побачить і деталізацію того, що ми пропонуємо як гарантії безпеки.

Я не хочу порівнювати наші пропозиції з гарантіями будь-яких альянсів, які існують на планеті зараз. Я хочу підкреслити, що гарантувати безпеку тій чи іншій нації превентивно завжди вигідніше, ніж зупиняти постфактум війну проти неї.

5. І п’ятий пункт української формули миру – це *рішучість*. Те, без чого інші чотири пункти не працюватимуть

Це 1) наша рішучість боротися.

Це 2) **рішучість партнерів допомагати нам**, а отже, самим собі. І це 3) рішучість світу об’єднатися навколо того, хто бореться проти збройної агресії. 4) Рішучість світу поставити на місце одного, який загрожує всім.

Отже, усі п’ять пунктів нашої формули:

1) ***покарання за агресію;***

2) ***захист життя;***
3) ***відновлення безпеки й територіальної цілісності;***
4) ***гарантії безпеки;***
5) ***рішучість захищатися.***

Це формула злочину та покарання, що вже добре відомо Росії. І це

формула справедливості та правопорядку, що Росії ще належить вивчити. Як і будь-яким іншим потенційним агресорам.

Чого немає в нашій формулі? Нейтральності.

Ті, хто каже про нейтральність, коли людські цінності й мир під ударом, мають на увазі зовсім інше. Вони кажуть про байдужість. Кожен сам за себе. Ось про що вони кажуть. Цікавляться проблемами одне одного умовно. Піклуються одне про одного формально. Протокольно співчувають. І тому так само умовно, формально й протокольно вдають, ніби захищають когось, а насправді – лише свої вузькі інтереси. Ось це й створює умови для війни. Ось це й треба виправити, щоб створити умови для миру.

Потрібна тільки рішучість.

Було багато розмов про реформування ООН. Чим вони всі закінчилися? Без результату.

Однак, якщо ви уважно поглянете на нашу формулу миру, ви побачите, що її імплементація вже де-факто стає реформою Об’єднаних Націй. Наша формула універсальна, а отже, об’єднує Північ і Південь світу. Вона закликає світову

більшість і спонукає до розширення представництва тих, хто залишився непочутим.

Це дисбаланс, коли уся Африка, уся Латинська Америка, більша частина Азії, уся Центральна та Східна Європа підкорюються праву вето, якого самі ніколи не мали.

І про це говорить Україна. А чи чули ви такі слова від Росії? А вона – в Радбезі. Постійно. Чомусь. Чомусь не Японія чи Бразилія, не Туреччина чи Індія, не Німеччина чи Україна. Настане день, коли й це питання буде розв'язане.

Щодо перемовин між Україною та Росією.

Напевно ви чули різні слова з Москви про переговори. Нібито вони до них готові. Але. Вони кажуть про переговори, але оголошують мобілізацію. Вони кажуть про переговори, але оголошують псевдореферендуми на окупованій території України.

То що тоді правда? Мобілізація в Росії – правда. Фейкові референдуми – це теж правда. Росія хоче війни. Це правда. Але Росія не зможе зупинити хід історії. Людство й міжнародне право сильніші, ніж одна держава-терорист. Росії доведеться закінчувати цю війну. Війну, яку вона розпочала.

І я виключаю, що врегулювання може відбуватися на будь-якій іншій основі, ніж українська формула миру. Що далі заходить російський терор, то менша ймовірність, що взагалі хто-небудь у світі сідатиме за один стіл із Росією.

І якщо російською відповіддю на мої слова зараз будуть нові ракети й теракти, то це засвідчить лише слабкість. Слабкість Росії. Її нездатність переважити нас, її нездатність переважити світ.

Це доведе лише те, що потрібно якнайшвидше виконати п'ять пунктів української формули миру.

Ми готові до миру. Але до чесного й справедливого миру. Саме тому з нами – світ.

І наостанок. Я хочу подякувати 101 державі, які проголосували за те, щоб могло відбутися це моє відеозвернення. Це було голосування не лише щодо формату. Це було голосування щодо принципів.

Лише сім держав проголосували проти: Білорусь, Куба, КНДР, Еритрея, Нікарагуа, Росія та Сирія.

Україна завжди була лідером миротворчих зусиль; якщо Росія хоче закінчити цю війну, хай доведе це діями – виступ Президента України на саміті «Групи двадцяти»

15 листопада 2022 року - 07:31

Семеро. Семеро, які бояться відеозвернення. Семеро, які реагують червоною кнопкою на принциповість. Тільки семеро.

101 – і семеро.

Друзі, якщо така коаліція проти нашої рішучості, то я всіх вас вітаю. Вітаю, бо це означає, що мир переможе будь-яку агресію і що немає жодної перешкоди, щоб ми таки реалізували формулу миру.

Я дякую вам за увагу!

Ще раз бажаю всім вам миру!

Слава Україні!

***

№ 1.073

Звернення Президента України до учасників саміту «Групи двадцяти»

Шановний пане Президенте Відодо!

Дорогі колеги! Світова більшість, яка з нами!

Я звертаюся до вас зараз українською мовою, але в кожного з вас на столі є наші пропозиції вашою мовою. Це прояв поваги до вас.

Щойно я повернувся до нашої столиці. Повернувся з міста Херсона.

Херсон – це одне з найважливіших міст півдня нашої країни і єдиний обласний центр, який Росії вдалося захопити після 24 лютого. І ось Херсон уже вільний.

Що це означає? Ця визвольна операція наших сил оборони є для України аналогією до багатьох битв минулого, які були переломними моментами у війнах. Вони символізували такі зміни, після яких люди вже знали, чия буде перемога, хоча ще й доводилося воювати заради неї. Це як, наприклад, D-Day – висадка союзників у Нормандії. Вона ще не була крапкою в боротьбі проти зла, але вже визначала увесь подальший перебіг подій. Саме це ми відчуваємо зараз. Зараз, коли Херсон вільний.

Щоб звільнити всю нашу землю від рашистів, нам доведеться воювати ще деякий час... Воювати! Але якщо перемога все одно буде за нами, і ми в цьому впевнені, то хіба не варто спробувати реалізувати нашу формулу миру, щоб усе ж зберегти тисячі життів і вберегти світ від нових дестабілізацій?

Ось чому я хочу представити **наше бачення шляху до миру – як його реально досягти**. **І не тільки для нас, а й для всіх вас, ваших союзників і партнерів.**

У своєму виступі у вересні цього року на сесії Генеральної Асамблеї ООН я представив *українську формулу миру*. Формулу миру для світу.

Якраз тоді, коли світ сподівався на відновлення після ударів пандемії, російська війна спровокувала цілу серію нових глобальних ударів. Це треба зупиняти!

Є набір рішень, які потрібно реалізувати. І я хочу, щоб розмова про це була публічною, а не залаштунковою. Я хочу, щоб це обговорювалося конкретно, а не широкими мазками. Можливо, я заберу для цього трохи більше часу, ніж передбачено регламентом. Але питання миру цього варте.

Я хочу, щоб ця агресивна російська війна закінчилася справедливо й на основі Статуту ООН і міжнародного права, а не «абияк» – за влучним формулюванням пана Генерального секретаря ООН Антоніу Гутерріша.

Не варто пропонувати Україні компроміси із совістю, суверенітетом, територією та незалежністю. Ми поважаємо правила, і ми – люди слова. Україна завжди була лідером миротворчих зусиль, і світ це бачив. І якщо Росія каже, що нібито хоче закінчити цю війну, хай доведе це діями.

Очевидно, що словам Росії довіряти неможливо, і не буде жодних «Мінськів – 3», які Росія порушить одразу ж після укладення.

Якщо ж відповідних дій для відновлення миру не буде, то це означає, що Росія просто хоче вкотре обманути всіх вас, обманути світ і заморозити війну якраз тоді, коли її поразки стали особливо відчутними.

Ми не дамо Росії перечекати, наростити сили, а потім розпочати нову серію терору та глобальної дестабілізації. Впевнений, що саме зараз треба й можна зупинити руйнівну російську війну.

Отже, пропозиції України

1) Перше – радіаційна та ядерна безпека

Ніхто не має права шантажувати світ радіаційною катастрофою. Це аксіома.

Але на очах у всього світу Росія перетворила нашу Запорізьку атомну станцію на радіаційну бомбу, яка може вибухнути будь-якої миті. Куди ж піде радіаційна хмара? Можливо, на територію ЄС. Можливо, в Туреччину. Можливо, на Близький Схід. Я вважаю злочинною навіть гіпотетичну можливість такого сценарію!

Радіаційна безпека має бути відновлена. МАГАТЕ вже надала відповідні рекомендації, підтверджуючи всі ті ризики, про які ми неодноразово говорили. Тож Росія повинна негайно вивести з території Запорізької АЕС усіх своїх бойовиків. Станція має бути негайно передана під контроль МАГАТЕ та українського персоналу. Має бути негайно відновлене нормальне підключення станції до енергомережі, щоб ніщо не загрожувало стабільності реакторів.

Ми запропонували направити місії МАГАТЕ на всі українські атомні станції – їх чотири, загалом 15 атомних блоків. Плюс Чорнобильська станція, яка зупинена й законсервована. Такі місії можуть верифікувати, що справді припинена будь-яка ворожа активність проти українських атомних об’єктів.

Чи довго реалізовувати це? Росія може вже завтра розпочати демілітаризацію Запорізької АЕС, якщо справді готова відновити порушену нею радіаційну безпеку.

Те саме стосується божевільних погроз ядерною зброєю, до яких вдаються російські посадовці. Немає й не може бути жодних виправдань ядерному шантажу. І я дякую вам, шановні G19, за те, що ви це чітко підтверджуєте. Але, будь ласка, застосуйте всю вашу міць, щоб змусити Росію відмовитися від будь-яких погроз ядерною зброєю. Підставою для таких зусиль може бути Будапештський меморандум і відповідні можливості держав-підписантів.

2) Другий виклик – продовольча безпека

Завдяки потужній участі ООН, Туреччини та інших партнерів ми показали, як співпраця кількох може повернути продовольчу безпеку багатьом. Я вважаю, що наша експортна зернова ініціатива заслуговує на безстрокове подовження, незалежно від того, коли закінчиться війна. Право на їжу – це фундаментальне право кожної людини у світі.

Україна з липня експортувала понад 10 мільйонів тонн продовольства морським шляхом. Можемо наростити експорт ще на мільйони тонн щомісячно. Для цього я пропоную розширити експортну зернову ініціативу на інші наші порти, зокрема на порти Миколаєва та Ольвія у Миколаївській області.

Також закликаю всі країни, зокрема ваші країни, шановні лідери G19, приєднатися до нашої ініціативи з допомоги продовольством найбіднішим. Ця ініціатива – Grain From Ukraine – уже нами започаткована. І перше судно Nord Vind виходить у Ефіопію. На борту 27 тисяч тонн пшениці. Це обсяг продовольства для майже 100 тисяч людей на рік. Може бути багато таких суден з України, а отже, багато людей у бідних країнах, які врятовані від голоду.

Україна може експортувати цьогоріч 45 мільйонів тонн продовольства. І хай суттєва частина буде спрямована тим, хто страждає найбільше.

Що конкретно ми пропонуємо? Кожна країна може долучитися з конкретним внеском і стати співтворцем перемоги над голодом і продовольчою кризою.

3) Третє – енергетична безпека

Усі ви бачите, на що спрямований зараз російський терор. Це намагання перетворити холод на зброю. На зброю проти мільйонів людей.

Ударами російських ракет та іранських дронів, які використовують окупанти, зруйновано близько 40% нашої енергоінфраструктури. Щотижнево Росія підриває наші електростанції, трансформатори, лінії постачання електрики. Супутня мета цього терору – не дати експортувати нашу електрику сусіднім країнам, що могло б значно допомогти їм стабілізувати енергетичну ситуацію та зменшити ціни для споживачів.

Росія зацікавлена в енергокризі. А ми ж усі маємо бути зацікавлені в припиненні терору.

Я дякую всім нашим партнерам, які вже допомогли Україні з постачанням систем ППО і ПРО. Це дає нам змогу збивати частину російських ракет та іранських дронів. Але маємо повністю захистити наше небо. Я прошу вас нарощувати відповідну допомогу!

Ми вже запропонували направити місію експертів ООН на об'єкти критичної енергетичної інфраструктури України для оцінки руйнувань і потреб у відновленні, а також з метою запобігання їх подальшому знищенню. Треба прискорити відправку цієї місії! Це буде конкретний внесок міжнародної спільноти у стабілізацію енергоситуації в Україні та Європі, а отже, і на глобальному енергоринку.

Втім, незалежно від рішень світу, Росія може в будь-який день відмовитися від ударів по українській енергогенерації та по об'єктах, що задіяні в постачанні води й тепла людям. Хай Росія доведе такою своєю відмовою від терору, що справді зацікавлена в поверненні миру.

Маємо зробити й фундаментальний крок для того, щоб енергоресурси більше не використовувалися як зброя. Треба запровадити обмеження ціни на російські енергоресурси.

Якщо Росія намагається позбавити Україну, Європу та всіх споживачів енергії у світі передбачуваності й стабільності цін, відповіддю на це має бути примусове обмеження експортних цін для Росії. Щоб експорт був не вищий собівартості. Це чесно. Якщо забираєш ти, світ має право забрати в тебе.

тебе.

4) Четвертий виклик – звільнення всіх полонених і депортованих

Тисячі наших людей – військових і цивільних – у російському полоні. Їх піддають жорстоким тортурам – це масове знущання!

Крім того, ми поіменно знаємо майже 11 тисяч дітей, які були силою депортовані в Росію. Їх розлучають із батьками, знаючи, що в них є родини. А

крім цих дітей, є десятки тисяч тих, хто був примусово вивезений і про яких ми знаємо лише опосередковано. Серед них є й діти, чиї батьки були вбиті російськими ударами, а тепер їх утримують у державі-вбивці.

Додайте до цього ще сотні тисяч депортованих дорослих, і ви побачите, яку гуманітарну катастрофу спричинила російська війна.

Додайте ще політв'язнів – українських громадян, яких утримують у Росії та на тимчасово окупованій території, зокрема в Криму.

Маємо звільнити всіх цих людей!

Я хочу зазначити, що ми не знайшли підтримки в Міжнародному комітеті Червоного Хреста. Ми не бачимо, що вони повною мірою борються за доступ до таборів, де утримують українських полонених і політв'язнів, або що вони допомагають шукати депортованих українців. І таке самоусунення – це самознищення Червоного Хреста як організації, яку колись поважали.

Ми не можемо чекати. Тож, маємо об'єднатися заради єдиної реалістичної моделі звільнення полонених – «всіх на всіх». А також заради звільнення всіх дітей і дорослих, які були депортовані в Росію.

Я дякую партнерам за їхні зусилля, які дали змогу звільнити багатьох українців та іноземних громадян, які були захоплені в російський полон. І хай це ваше лідерство та щире серце інших лідерів, які присутні зараз, допоможуть звільнити й інших українців.

5) П'яте – виконання Статуту ООН і відновлення територіальної цілісності України та світового порядку

Друга стаття Статуту ООН дуже чітко все визначає. Все, що порушила Росія цією війною. Тож маємо відновити силу міжнародного права. І без будь-яких компромісів з агресором. Бо Статут ООН не може діяти якось частково, вибірково чи «за бажанням».

Росія повинна підтвердити територіальну цілісність України в межах відповідних резолюцій Генеральної Асамблеї ООН і відповідного масиву договірно-правових документів. Це абсолютно конкретно.

6) Шостий виклик – виведення російських військ і припинення бойових дій

Є чітке розуміння, як це забезпечити. Росія має вивести всі свої війська та збройні формування з території України. Має бути відновлений контроль України над усіма ділянками нашого державного кордону з Росією. Саме це матиме наслідком реальне й повне припинення бойових дій.

Кожен день зволікання з цим означає нові смерті українців, нові загрози для світу й шалене зростання збитків через продовження російської агресії – збитків для всіх у світі.

7) Сьоме – справедливість

Це те, що провокує чи не найбільші емоції. Коли ми звільняємо нашу землю, всюди бачимо одне: Росія залишає по собі катівні та масові поховання вбитих людей.

Так було в Бучі та інших містах півночі країни після окупації. Так було у Харківській області. Те саме ми бачимо зараз і на Херсонщині.

Станом на сьогодні ми маємо повну інформацію щодо 430 дітей, убитих російськими ударами. Тільки дітей! І тільки тих, про кого ми точно все знаємо. А скільки масових поховань на тій території, яка ще досі залишається під контролем Росії? Що ми побачимо в Маріуполі?

Ось чому світ має визнати спеціальний трибунал щодо злочину агресії Росії проти України та створення міжнародного механізму для відшкодування всіх збитків, завданих цією війною. Відшкодування за рахунок російських активів, бо саме агресор повинен зробити все, щоб відновити порушену ним справедливість.

Уже є запропонована нами резолюція Генасамблеї ООН щодо міжнародного механізму компенсації за збитки, спричинені російською війною. Вона проголосована. Ми просимо її застосовувати.

Готуємо й другу резолюцію – щодо спецтрибуналу. Прошу вас приєднуватись і підтримати її. Бо немає такого народу на землі, який не цінув справедливість.

8) Восьмий виклик – це екоцид, потреба негайного захисту природи

Мільйони гектарів лісу спалені обстрілами. Майже 200 тисяч гектарів нашої землі забруднені мінами й снарядами, які не розірвалися. Десятки вугільних шахт затоплені, зокрема й шахта, у якій у 1979 році був здійснений підземний ядерний вибух… Це шахта «Юнком» у Донецькій області. Вона на окупованій Росією території. Затоплена вже кілька років саме через окупантів. Хоча всім у Москві відомо, яка це загроза не тільки для річок на Донеччині, а й для Азовського моря, а отже, для Чорноморського басейну. Лише деокупація нашої території може створити умови, щоб зняти цю загрозу.

Неможливо точно порахувати обсяг забруднення атмосфери від спалених нафтобаз та інших пожеж... А ще – підірвані споруди, спалені хімічні підприємства, безліч поховань убитих тварин.

Просто уявіть це: унаслідок російської агресії загинули 6 мільйонів свійських тварин. 6 мільйонів! Це офіційні дані. Знищено щонайменше 50 тисяч дельфінів у Чорному морі. Тисячі гектарів ґрунту забруднено шкідливими речовинами. Більшість із них – це родючі ґрунти. Були родючі ґрунти.

Минулого тижня на кліматичному саміті у Єгипті я запропонував створити платформу для оцінки збитків довкіллю від війни. Маємо це реалізувати.

Маємо знайти й спільні відповіді на всі екологічні загрози, створені війною. Без цього не буде повернення до нормального, стабільного життя, і відлуння війни ще довго зберігатиметься – у вибухах мін, які забиратимуть життя дітей і дорослих, у забрудненні води, ґрунтів та атмосфери.

Я дякую всім країнам, які вже допомагають нам із розмінуванням. Потрібне термінове нарощування кількості такої техніки та фахівців для цього.

Потрібні також кошти й технології для відновлення очисних споруд.

Це все не просто українська проблема. Це виклик для усього світу.

9) Наступне, дев'яте, – недопущення ескалації

Ризик, який є й буде постійно, поки наша безпека не буде гарантована належним чином.

Україна не є членом будь-якого з альянсів. І ця російська війна змогла розпочатися якраз тому, що Україна залишалась у «сірій зоні» – між євроатлантичним світом і російським імперіалізмом. Зараз у нас теж поки немає жодних гарантій безпеки. Тож як не допустити повторення такої агресії Росії проти нас?

Ми потребуємо дієвих гарантій безпеки. Тому підготували проект договору Kyiv Security Compact і вже запропонували його партнерам. Тож маємо провести міжнародну конференцію для фіксації ключових елементів повоєнної безпекової архітектури в євроатлантичному просторі, включно з гарантіями для України.

Головним результатом конференції має стати підписання Kyiv Security Compact.

Ми можемо зробити це в будь-який час – уже навіть цього року. І ми повинні це зробити.

10) І десятий пункт – фіксація закінчення війни

Коли всі антивоєнні кроки будуть реалізовані, коли безпека й справедливість почнуть відновлюватися, сторони мають підписати документ про фіксацію закінчення війни.

Я підкреслюю: кожен із цих викликів на шляху до миру не може забрати багато часу. Максимум місяць на один пункт. Для деяких достатньо днів.

Ми вже маємо позитивний досвід експортної зернової ініціативи. Як вона працює?

Є ООН і дві сторони домовленостей: з одного боку – Україна, Туреччина та ООН, а з іншого боку – Росія, Туреччина та ООН.

Подібно до цього може спрацювати виконання кожного з озвучених мною зараз пунктів, де сторонами можуть бути різні держави, які готові взяти на себе лідерство в тому чи іншому рішенні.

Іще раз:

1) радіаційна і ядерна безпека, 2) продовольча безпека, 3) енергетична безпека, 4) звільнення всіх полонених і депортованих, 5) виконання Статуту ООН і 6) відновлення територіальної цілісності України та 7) світового порядку, 8) виведення російських військ і 9) припинення бойових дій, 10) повернення справедливості, 11) протидія екоциду, 12) недопущення ескалації та останнє – 13) фіксація закінчення війни.

Шановні лідери!

Я окреслив напрями, за якими кожен із вас може обрати для себе, як стати співтворцем миру.

Будь ласка, **оберіть свій напрям для лідерства**, і разом ми точно реалізуємо формулу миру.

Що це дасть? Це порятунок тисяч життів. Це відновлення сили міжнародного права. Це оновлення архітектури безпеки. **Це повернення глобальної стабільності, без якої страждають усі у світі.** І це сенс – сенс того, для чого співпрацюють сумлінні країни світу.

Мир – це глобальна цінність. Те, що важливо для кожної людини на землі.

Впевнений, і для кожного з вас, лідерів G19. **Я окреслив конкретні чіткі рішення. Їх можна реалізувати. Швидко. Вони дієві.**

І якщо Росія буде пручатися нашій формулі миру, ви побачите, що вона хоче лише війни.

Україна вдячна всім у світі, хто допомагає нам захищати свободу й повертати мир!

Хай наші спільні зусилля увінчаються успіхом якнайшвидше і будуть відображені в тому, які висновки зробить цей саміт.

Дякую вам за запрошення!

Слава Україні!

***

№ 1.074

Пропоную скликати Global Peace Formula Summit, щоб визначитись, як ми зможемо реалізувати українську формулу миру – звернення Президента до лідерів країн – учасниць G7

12 грудня 2022 року - 19:51

Дуже дякую, пане канцлере, за слова підтримки й за скликання цього саміту.

За можливість подякувати всім вам, друзі, за те, що цього року ми разом справді не втратили Україну! А з нею – Європу та світ, заснований на справедливих правилах.

Мільйони наших людей воюють і працюють заради свободи. І завдяки вашій підтримці українська незламність набула необхідної міцності.

Тому сьогодні я хочу відзначити лідерство кожного з вас і солідарність усієї «Групи семи».

Я вдячний Сполученим Штатам Америки й кожному американцю за масштабну військову, економічну та санкційну допомогу. Америка об'єднала вільний світ, створила міцний фундамент нашої безпекової солідарності. Дякую, пане Президенте! Вчорашній наш дзвінок був предметним, дуже дякую.

Я вдячний Канаді й усім канадцям за те, що кожен українець відчув, наскільки потужною є наша дружба. Дякую за солідарність у розумінні, що агресія Росії – не щось локальне, а справді глобальна загроза всім на землі. Дякую, пане Прем'єр-міністре!

Я вдячний Японії й кожному японцю за потужне лідерство в Азії в захисті свободи й базових норм міжнародного права, а також за солідарність у тому, що жодна із загроз, принесених цією російською війною, не повинна отруїти життя нашому народу й усім іншим народам планети. Дякую, Прем'єр-міністре!

Я вдячний Сполученому Королівству й усім підданим Його Величності за те, що ви першими у Європі надали Україні летальну зброю, за солідарність у побудові потужної армії, а також за незмінну впевненість, що зло неодмінно програє. Дякую, пане Прем'єр-міністре!

Я вдячний Франції й усім французам за посилення нашої артилерії, за підтримку України не лише на національному рівні, а й на рівні місцевих громад. Вдячний за вашу солідарність у баченні європейського майбутнього – вільного, рівного для всіх народів нашого континенту. Вдячний Президентові!

Вдячний Італії й усім італійцям за надану вчасно й без вагань безпекову та фінансову допомогу. Вдячний вам за солідарність у повазі до людської гідності, бо саме гідності Росія хоче позбавити всі вільні народи. І не лише у Європі. Я дуже дякую вам, пані Прем'єр-міністре!

Вдячний Німеччині й кожному німцю за чудові «Айріси» і за все те, що допомагає нам рятувати людей, зберігати соціальну стабільність попри російський терор. Хоч би чим шантажувала Росія, ми впевнені, що німецька солідарність у засудженні геноцидної політики Росії буде такою ж сильною. Дякую, пане канцлере!

Пане Мішель! Пані Урсуло!

Дякую Європейському Союзу, вам особисто й кожній країні ЄС за те, що всі ми разом безпрецедентно об'єднали нашу спільноту, крок за кроком даємо Європі ще більше сили й упевненості, що свобода у Європі не поступиться жодній тиранії. Цьогоріч Україна здобула статус кандидата в члени ЄС,

отримала від Європи життєво важливу економічну й санкційну підтримку. І я вірю, що й надалі ми будемо берегти таку ціннісну солідарність.

Шановні колеги!

Я прошу всіх вас зберігати досягнуту солідарність і наступного року. Росія продовжує агресію, а отже, має бути продовжена й підтримка України. Наступного року так само, як і цього. **Але, окрім цього, ми маємо зробити й давно очікувані кроки** – те, що прискорить настання миру. **Я перелічу ці кроки. Їх три.**

1. Перший – це нова сила

На жаль, Росія досі має перевагу в артилерії та ракетах. Це факт. Саме ці можливості армії окупантів багато в чому підживлюють нахабство Кремля. Але можемо й це подолати.

Україна потребує сучасних танків, і я прошу вас відкрити цю оборонну можливість для нас. Це реально зробити вже зараз.

Україна потребує незмінної підтримки артилерією, гарматами й снарядами. Це те, що не допустить ескалації з російського боку.

Ми потребуємо більше реактивної артилерії й більш далекобійних ракет. Що результативнішими будемо ми з такою зброєю, то коротшою буде російська агресія.

2. Другий – нова міцність

Маємо зберегти й наступного року фінансову, енергетичну, соціальну стабільність. Не програти в цьому – це виграти в усьому.

Зокрема, надійний захист української енергетики від російських ракет та іранських дронів буде захистом усієї Європи, оскільки цими ударами Росія провокує гуманітарну та міграційну катастрофу не лише для України, а й для всього ЄС.

Я закликаю вас збільшити допомогу Україні в газовому питанні. Терор проти наших електростанцій спричинив те, що ми змушені використовувати більше газу, ніж це передбачалося. І тому потребуємо додаткової підтримки – саме цієї зими. Йдеться про обсяг близько 2 мільярдів кубометрів газу – те, що потрібно закупити додатково.

Активніше маємо підходити й до питань відбудови. Це буде дуже наочною демонстрацією всьому світу того, на що здатна демократична система.

3. І третє – нова дипломатія

Україна завжди була лідером переговорних зусиль і робила все, щоб зупинити російську агресію. І зараз ми відчуваємо можливість використати дипломатію, щоб наблизити звільнення всіх наших людей, усіх наших територій.

На саміті «двадцятки» в Індонезії я запропонував українську формулу миру – 10 чітких пунктів, які цілком реально виконати. Для миру – для миру в Україні, у Європі, у світі. Всі ви знаєте, що це за 10 пунктів. Я вдячний вам за підтримку нашої ініціативи.

Пропоную скликати спеціальний саміт – Global Peace Formula Summit, – щоб визначитися, як і коли ми зможемо реалізувати пункти української формули миру. Я пропоную вам, як і іншим сумлінним державам, проявити своє лідерство в реалізації формули миру загалом або конкретних її пунктів.

І пропонуємо Росії здійснити конкретний змістовний крок до дипломатичного врегулювання, про яке у Москві так часто говорять.

Попереду свята, які відзначають мільярди людей: Різдво за григоріанським календарем, Новий рік, Різдво за юліанським календарем. Це час, коли нормальні люди думають про мир, а не про агресію. Я пропоную Росії хоча б спробувати довести, що вона здатна відмовитися від агресії.

Було б правильно саме на це Різдво почати виведення російських військ із міжнародно визнаної території України. Якщо Росія здійснить виведення військ з України, то тим самим буде забезпечене й надійне припинення бойових дій.

Я сподіваюся, що ви підтримаєте такий наш заклик. Бо це – глобальний інтерес. І це – частина нашої формули миру. Окупант повинен піти. Це неодмінно станеться. І я не бачу причин, чому Росії не зробити б це зараз, на Різдво.

Відповідь із Москви покаже, чого там насправді хочуть: чи то подальшого протистояння зі світом, чи то нарешті завершення агресії. Той, хто приніс війну, повинен її забрати.

Але в будь-якому разі – хоч би що відповіла Росія – саме у нас із вами має зберігатися ініціатива, у вільного світу. Як це і є протягом всього цього року, з 24 лютого.

Дякую вам за увагу! Дякую Німеччині за дуже ефективне головування й вірю, що абсолютно ефективним буде й головування Японії.

Ще раз дякую за вашу історичну підтримку!

Слава Україні!

***

Черновіл **2022-12-13**

Учора відбувся саміт G-7, центральною темою на якому була ситуація в Україні: агресія раші, руйнування, геноцид, термінові заходи з підтримки й відновлення... Відеозв'язком включили Зеленського. І от я ж вам писав позавчора ввечері, що Байден не дарма напередодні дзвонив Зеленському. Й серед тем розмови були тези його виступу на G-7.

У США ошаліли від тієї беліберди, яку він ніс на включенні до лідерів G-20 із планом солощавого миру-утопії, про який так і не пояснив, як він має настати. Зараз занадто багато вирішується, тому аматорська самодіяльність була неприйнятна. Я вже знав раніше, що для Зеленського на різні випадки розписали узгоджені тези про основні потреби для здобуття перемоги (чомусь це слово йому ніяк в горло не лізе, говорить лише про мир). Свої пропозиції висловлювали й навіть, адаптувавши, вже офіційно підтримали з Держдепу.

Отже, на саміт Зеленський озвучив три загалом прийнятні, але жахливо загальні тези щодо того, що Україна очікує від цивілізованого світу. Але в них є фатальна прогалина.

Однак, спершу коротко зміст головної його позиції про три кроки для настання миру:

1) Нова сила. Сучасні танки, гармати, снаряди, реактивна артилерія та далекобійні ракети.

2) Нова міцність. Збереження фінансової, енергетичної та соціальної стабільності.

3) Нова дипломатія. Україна відчуває можливість використати дипломатію, щоб наблизити звільнення всіх українців і всіх наших територій".

А в чому ж прогалина?

У двох речах. Наскільки знаю, із США останнім часом на них особливо робили акцент, але нашим це також у горло не полізло. Або Єрмак заборонив...

З того, що мало прозвучати, але було замовчане:

1) Нема четвертого кроку:

Нова демократія. Україна за методичної підтримки й під контролем союззників запроваджує реформи, бореться з корупцією та розкраданнями, відмовляється від звуження громадянських та політичних прав і свобод, зокрема, свободи слова, не допускає тиску на опозицію та політичних опонентів, практики політично обумовлених судових рішень тощо.

2) За фразами, що нам мають дати інші, нема ні слова про те, що українська влада має реалізувати самостійно.

Наприклад, переведення економіки на воєнні рейки, заборона непрофільних корупційних видатків на всілякі дорожні й медійні дерибани, а спрямування коштів на оборонку й матеріальне забезпечення критичної інфраструктури. Нема про необхідність кардинальної зміни кадрової політики й відсторонення кротів і реваншистів, замовчано про надолуження критичних провалів у дипломатії та хоча б призначення послів у критично важливих країнах.

Та багато всього того, що спершу треба починати робити в себе в країні, а вже після того просити в сильних світу цього...

***

№ 1.075

Дайджест подій в Україні та навколо України від 13 грудня 2022

Нарешті це сталося і я знову викладаю дайджест на ФБ і в інші мережі й месенджери. Сьогодні від дуже довгий (лонгрід), так що це лише для тих, хто здатен сприймати великий текст.

Головне

1) Коли я дивлюсь на зЕконотворчість, виникає лише єдине бажання - кинути оце стадо на передову до Бахмуту. Нехай хоча б окопи риють. Чому ? А ви просто прочитайте.

2) Влада і вся шелупонь з ДТЕКів й інших коритних ротердамщиків нахабно бреше, що Україна НЕ ЕКСПОРТУЄ електроенергію. Кожен має можливість відкрити сайт ENTSO-E і на власні очі переконатися, що таки продає. І ще як продає! аж гай шумить. І все те, що відбувається, як на мою думку – є лише підготовкою бидла до нового вроттердаму. До речі, електричні мережі належать ПРИВАТНИМ компаніям. Які непогано зажирують коштом міжнародної допомоги. Як колишній енергетик, я

багато чого розумію, і, якщо я це пишу, маю певні підозри. Які жодний владний пдар не має жодного бажання пояснити.

3) Постачання Patriot - це реальний прорив. Дай-то бог, щоби це таки відбулося

4) Бахмут, Бахмут, Бахмут... новітній сталінград для рашистів. Люди, які його боронять - з якогось незламного заліза... наші втрати ДУЖЕ великі. Але саме там ЗСУ ламає шию рашизму.

5) Торгаш орбан знову висмоктав гроші з ЄСу. Але це йому не допоможе – я впевнений.

Теми доби

1) Верховна Рада таки ліквідувала Окружний адмінсуд Києва.

2) Конференція в Парижі для допомоги України цієї зими зібрала майже €1 млрд.

3) Прийнято скандальні закони про медіа та реформу містобудування.

1. Війна

1-1) Фронт

• Командування армії Білорусі за дорученням президента Лукашенка оголосило раптову перевірку боєздатності військ поблизу кордону з Україною. На полігон за кілька кілометрів від кордону перекинуто мотострілецькі підрозділи та важку техніку. Також під час навчань буде відпрацьовано форсування річок Березіна та Німан у центрі країни. Держприкордонслужба вважає оголошення про перевірку боєздатності лише нагнітанням ситуації, оскільки чисельність підрозділів армії РБ поблизу кордону явно недостатня для вторгнення. З ініціативи голови Оперативного командування армії Польщі Піотровського відбулася розмова з командувачем Об'єднаних сил Наєвим щодо ситуації в прикордонних районах Білорусі. Наєв назвав ситуацію на цьому напрямі стабільною та цілком контрольованою. Речник Держприкордонслужби Демченко повідомив, що прикордонники уважно спостерігають за діями військ "союзної держави". Представник Пентагону генерал Райдер не вважає перевірку боєздатності армії РБ загрозою для України та Польщі.

• На північ від Куп'янська ЗСУ відбили атаку на сході Харківської області в селі Гряниківка. У цьому районі вже кілька тижнів тривають позиційні бої в районі селища Дворічне.

• Українська армія поступово просувається вперед на півночі Луганщини та вже контролює рокаду між містами Сватове та Кремінна, попри безперервні контратаки російських військ.

• Генштаб у вечірньому та ранковому зведеннях повідомив про запеклі бої в районі траси Лисичанськ – Бахмут і в околицях Соледара. На східній околиці Бахмута ситуація суттєво загострилася. Російські війська та найманці ПВК "Вагнера" безперервно атакують позиції ЗСУ, їм вдалося досягти локального успіху. Повідомлення про захоплення окупантами центра міста його оборонці не підтверджують. За інформацією Центру національного опору, у ПВК "Вагнера" завербовано понад 23 тис. російських ув'язнених, що підтверджується інформацією Федеральної служби виконання покарань РФ. Цих "новобранців" російське командування використовує як "м'ясо", яке кидають на штурм українських позицій. Втрати серед колишніх в'язнів ніхто не рахує і їх не включають до статистики, щоб не турбувати "глибинний народ".

• Окупанти вдарили ракетами по Краматорську, пошкоджено будівлі інституту менеджменту та промислового підприємства. Ракети також влучили в промислові об'єкти в Харківській та Запорізькій областях.

• Російські війська та підрозділи "народної міліції ДНР" (1-го армійського корпусу армії РФ) без успіху атакують позиції ЗСУ на північ та південь від Авдіївки й на околицях Донецька, Вугледара та Великої Новосілки. Усі атаки відбито, окупанти відкотилися на вихідні позиції.

• Протягом доби окупанти кілька разів обстріляли населені пункти на правому березі Дніпра, Херсон тощо. Обласний центр відвідав заступник генсекретаря ООН із гуманітарних питань Гріфітс, який є координатором постачання допомоги. Делегація ООН відвідала "пункт незламності" та точки видавання гуманітарної допомоги. На території області відновили роботу кілька відділень Укрпошти, пересувних тощо, а також державні банки.

• Вранці 14 грудня Росія завдала удару по Києву дронами-камікадзе Shahed-136 ("Герань-2"). За інформацією командування Повітряних сил, усі 13 БПЛА було збито підрозділами ППО. Низка уламків впала на житлові та адміністративні будівлі в центрі столиці. Спікер Повітряних сил Ігнат завив, що поки невідомо, чи були використані дрони з нової партії, чи армія РФ усе ще використовує БПЛА з першої партії.

• Прессекретар МЗС Ніколенко повідомив, що українські експерти надали Ірану докази використання російськими військами іранських ударних БПЛА для ударів по об'єктах інфраструктури. Ці докази, за його твердженням, є достатніми, щоб не мати сумнівів щодо походження озброєнь. За його слів,

наслідки для Ірану за підтримку Росії у війні проти України будуть набагато масштабнішими, ніж потенційна вигода від цих контрактів. Представник іранського МЗС Чафі заявив, що Іран не відправляє озброєння "жодній зі сторін", а співпраця з РФ "ґрунтується на спільних інтересах і не спрямована проти третіх країн".

• У Клинцях Брянської області РФ вночі стався вибух. За інформацією місцевих телеграм-каналів, було підірвано важку техніку на аеродромі й військовій частині, що розташована поруч. Губернатор області Богомаз заявив, що це сталося внаслідок вибуху ракети, яку було запущено з території України і яку збили російські підрозділи ППО. Міністр закордонних справ Кулеба ухилився від відповіді на запитання, чи завдають ЗСУ запобіжні удари по військових цілях на території Росії. За його слів, російські громадяни мусять самотужки оцінити те, що відбувається, і зробити висновки. Кулеба наголосив, що Україна робитиме з метою самозахисту та оборони будь-які дії, які не заборонено міжнародним правом.

• Президент Франції Макрон оголосив, що впродовж кількох наступних кількох тижнів може бути досягнуто домовленості з РФ про виведення важкої техніки з території Запорізької АЕС. За інформацією Міжнародного агентства з атомної енергії (МАГАТЕ), окупанти підключають системи ЗАЕС до мобільних котелень на дизельному паливі, щоб запобігти замерзанню трубопроводів критичних систем станції взимку, а також для обігріву робочих приміщень, у яких перебуває персонал. Директор Агентства Гроссі оголосив про намір направити постійні місії організації на всі атомні станції України.

• Держприкордонслужба оголосила, що з моменту запровадження візового режиму з Росією в Україну в'їхали лише 7 російських громадян, здебільшого – з гуманітарною метою.

• Офіс Генпрокурора від початку повномасштабного вторгнення зафіксував на деокупованих територіях 146 випадків сексуального насильства. Верховна Рада в травні звільнила уповноважену з прав людини Денисову за нібито фальсифікацію інформації про зґвалтування жінок та дітей, які було скоєно російськими військовослужбовцями в перші місяці війни.

1-2) Тил

• Під тиском міжнародних партнерів Верховна Рада таки ліквідувала скандальний Окружний адміністративний суд Києва (ОАСК), який очолює одіозний суддя Вовк, проти якого запровадила санкції адміністрація США. Для виконання його повноважень утворено Київський міський окружний адмінсуд. Президент Зеленський вніс на розгляд парламенту закон про ліквідацію ОАСК для невідкладного ухвалення ще у квітні 2021 р., проте з

того часу депутати владної партії всіляко гальмували його розгляд навіть у профільному комітеті. Проти глави суду Вовка відкрито кілька кримінальних проваджень, зокрема, про держпереворот, які "зависли" в правоохоронних органах. Журналісти низки видань стверджують, що причиною гальмування ліквідації суду та "непотоплюваності" Вовка була його готовність виконувати будь-які забаганки чиновників Офісу президента. Президент Зеленський негайно підписав закон і заявив, що історія ОАСК завершилася, а реформи триватимуть. Пресслужба ліквідованого суду оголосила, що закон завдасть шкоди українцям, яких, нібито, "позбавлять доступу до правосуддя". Низка експертів попереджають, що новий суд буде створено під контролем Офісу президента для ухвалення вигідних йому рішень.

Переважною більшістю голосів прийнято закон про національні меншини, який суттєво розширює їхні права та свободи, а також визначає особливості державної політики щодо дотримання їхніх прав та свобод, у сфері місцевого самоврядування та використання мови тощо.

Депутати мінімальною більшістю (228 голосів, завдяки підтримці сателітів із колишньої фракції ОПЗЖ та партії олігарха Коломойського "За майбутнє") ухвалили скандальний закон про реформу містобудування, проти якого рішуче заперечували мери великих міст, провідні архітектори та громадські активісти. ЗМІ та Асоціація міст України стверджують, що "реформу" протягли через парламент без належного обговорення. Закон надає Міністерству інфраструктури додаткових повноважень і розширює можливості забудовників здійснювати будівництво навіть без погодження з місцевою владою за допомогою створених ними спеціальних "рад", які нібито "контролюватимуть" їхню діяльність. Архітекторів позбавлено майже всіх прав на авторський контроль власних проєктів. На сайті президента набрала понад 25 тис. голосів петиція за ветування Зеленським цього закону. Більшість експертів переконані, що законопроєкт ухвалено на користь забудовників.

Прийнято закон про медіа, відповідно до європейських рекомендацій, як один із "маяків" на шляху до набуття Україною членства в ЄС. Він передбачає відтворення державного мовлення, а також регулює діяльність парламентського телеканалу "Рада". Низка журналістів та експертів зазначають, що закон може бути використано владою для фактичного цензурування опозиційних ЗМІ та незалежних журналістів. Нацраді з телебачення та радіомовлення надано додаткові повноваження щодо заборони діяльності ЗМІ, як тих, що здійснюють мовлення, так і тих, що виходять онлайн.

Депутати ухвалили ще один "євроінтеграційний" закон – про відбір суддів Конституційного суду в редакції, яка дає змогу представникам влади в

Консультативній групі експертів блокувати призначення небажаних для Офісу президента кандидатів, оскільки вони матимуть стільки ж голосів, скільки мають міжнародні представники. Проти цього положення рішуче заперечували експерти в галузі права. Поки невідомо, чи задовольнить ЄС ця редакція закону, остаточний висновок щодо нього має надати Венеціанська комісія.

Верховна Рада дозволила ввезення без мит та ПДВ двигунів, генераторів та статичних перетворювачів котушок індуктивності для ремонту електромереж. Також дозволено зберігання споживачами без ліцензії в місцях використання до 2 т пального для генераторів.

Ухвалено постанову про застосування санкцій проти 55 російських спортсменів та колишнього капітана збірної України з футболу Тимощука, який тренує російську команду "Зеніт" із Санкт-Петербурга.

• Члена комітету з правової політики, депутата фракції "Слуга народу" Дирдіна призначено представником Верховної Ради при Конституційному суді.

Фракція "Слуга народу" змінила голів та заступників керівників кількох парламентських комітетів, зокрема, комітету з бюджету, комітету з прав людини та деокупації територій, нацменшин та міжнаціональних відносин, а також комітету з питань державної влади, місцевого самоврядування, регіонального розвитку та містобудування.

• Енергоатом повідомив про підключення до мережі ще одного ядерного енергоблока, який було від'єднано від мережі 23 листопада внаслідок ракетного обстрілу. Міністр енергетики Галущенко підтвердив, що всі 9 енергоблоків АЕС на контрольованій території знову постачають електроенергію до системи.

За інформацією Укренерго, у системі досі відчуває суттєвий дефіцит електроенергії. Ситуацію значно ускладнили зниження температури та погодні умови, що гіршають. Директор сервісної компанії ДТЕК у Києві, що працює під брендом YASNO Коваленко, повідомив, що до енергосистеми під'єднано енергоблоки загальною потужністю понад 10 ГВт, проте обмеження все ще тривають через те, що низку пошкоджень електромереж досі не усунено. Він стверджує, що Україна не експортує електроенергію, проте моніторинг європейської енергосистеми ENTSO-E фіксує безперервні перетікання електроенергії з України до Румунії та Угорщини, імпорт зі Словаччини в меншому обсязі, а також паритет у постачаннях із Молдовою.

• Держслужба з надзвичайних ситуацій констатує суттєве зростання випадків отруєння чадним газом від генераторів та вибухи газових балонів, які використовуються для обігріву приміщень. Нацполіція зафіксувала випадки крадіжки генераторів – як у приватних осіб, так і в магазинах та на підприємствах.

• Пресслужба Міністерства цифрової трансформації оголосила про додавання до додатка для смартфонів "Дія" ще 2 послуг – зміни місця проживання тимчасово переміщених осіб та відмову від статусу ВПО.

• Секретар РНБО Данилов повідомив, що в Україні вже налагоджено виробництво снарядів калібру 122 та 152 мм (зразка СРСР), запаси яких практично вичерпано. Він також анонсував запуск виробництва мін у промислових масштабах.

• Порти "великої Одеси" відновили відвантаження продовольства після відновлення електропостачання. Міністерство агрополітики повідомило, що "зерновим коридором" Чорним морем із серпня експортовано вже 13,8 млн т агропродукції. Валюта від продажу зерна на міжбанківській біржі так і не з'явилася.

• МОЗ України констатує зниження кількості заражень коронавірусом. Упродовж минулого тижня ствердні тести отримали лише 4,2 тис. осіб, вакциновано понад 57 тис. людей.

• Львівський оборонний кластер розпочав виробництво медичних бронежилетів для медиків швидкої допомоги, що працюють на лінії фронту.

• Прессекретар Держприкордонслужби Демченко заявив, що з 24 лютого поза пунктами пропуску на кордоні затримано понад 8 тис. осіб, які намагалися нелегально перейти кордон, ще понад 3,6 тис. було затримано в пунктах пропуску під час спроби перетину кордону за підробленими документами чи в інший незаконний спосіб. Влада не пояснює, як кордон перетнули низка родичів депутатів і політиків, а також чиновники призовного віку, яких було оголошено в міжнародний розшук.

• Суд заарештував із правом внесення застави 124 млн грн заступника голови Федерації профспілок України за незаконний продаж державної бальнеологічної лікарні в Києві, оцінна вартість якої становить понад 138 млн грн.

• Вищий антикорупційний суд за клопотанням НАБУ заарештував 657 млн на рахунках компанії олігарха Коломойського "Нью Енерджі Юкрейн" із подальшою спецконфіскацією. Детективи довели, що компанія купила через

пов'язане підприємство електроенергію за заниженою ціною Укренерго, а кошти вивело. Коломойський заперечує свою причетність до компанії.

• Міністр фінансів Марченко оголосив про отримання пільгового кредиту від Французького агентства розвитку на суму €100 млн для фінансування першочергових видатків бюджету, зокрема, гуманітарних та соціальних.

• Мінфін розмістив на аукціоні "військові" ОВДП на суму 14 млрд грн, з них короткотермінові 6-місячні – на 3 млрд грн під 14 % річних, 12-місячні – на 4,1 млрд грн під 16 %, 2-річні – на 6,8 млрд грн під 19,5 %.

2. Україна та світ

• Прессекретар російського президента Пєсков заявив, що Путін не приймає пропозицію президента Зеленського щодо початку виведення військ з України на Різдво. Він підкреслив, що про виведення військ як демонстрацію російським керівництвом мирних намірів "не може навіть і йтися" і запропонував Зеленському сприйняти реалії, що склалися внаслідок проведення "референдумів" на захоплених територіях. Секретар РНБО Данилов підтвердив, що українська влада розуміє, що Росія не планує виводити війська з окупованих територій.

• США відправили до України першу партію енергетичного обладнання на суму $13 млн. Чиновник американської адміністрації повідомив агентству Reuters, що цього тижня в Україну вилетять ще 2 літаки з обладнанням. Ця допомога є першим траншем пакета допомоги в сумі $53 млн, який було затверджено Конгресом у листопаді.

• У Парижі відбулася конференція на підтримку України. Прем'єр-міністр Шмигаль повідомив учасникам, що сума збитків, які було завдано економіці України російською агресією, до кінця року сягне $700 млрд. За його словами, країна готується до різних сценаріїв, зокрема, до браку світла та тепла в поодиноких регіонах. Він стверджує, що ВВП України може знизитися до 50 % у разі подальших атак Росії на інфраструктурні об'єкти. Шмигаль закликав партнерів надати Україні сучасні системи ППО, щоби закрити небо від російських ударів, які руйнують енергосистему. Президент Зеленський у виступі перед учасниками конференції заявив, що план швидкого відновлення передбачає ремонт понад 50 тис. об'єктів на суму понад €12 млрд. За його слів, Україна потрібні трансформатори, обладнання для відновлення високовольтних ліній, газотурбінні та газопоршневі енергоблоки. Він також заявив, що українська енергосистема потребує аварійної підтримки від європейської енергосистеми ENTSO-E. Він закликав ЄС направити на об'єкти критичної інфраструктури місії на зразок тих, які направила МАГАТЕ на українські АЕС. Зеленський підкреслив, що країна також має потребу в

коштах на закупівлю ще 2 млрд м³ газу та LED-ламп для скорочення енергоспоживання. Він запропонував створити в Парижі координаційний орган для оперативного надання допомоги у відповідь на кожен удар російського агресора.

МЗС Іспанії оголосило про передавання Україні 160 одиниць обладнання для ремонту енергомереж. Виконавчий президент Швейцарії Кассіс повідомив про надання фінансової допомоги Україні на суму 100 млн швейцарських франків (CHF), і пообіцяв збільшити фінансування відновлення енергооб'єктів, шкіл та лікарень наступного року. Президент Франції Макрон оголосив про виділення обладнання та надання послуг на суму €125 млн. Цим коштом буде закуплено 150 генераторів, LED-лампи та світильники, а також спільно з МАГАТЕ проведено технічне обслуговування Південноукраїнської АЕС із наданням необхідних компонент. Німеччина надасть €50 млн на закупівлю трансформаторів, генераторів та іншого енергетичного обладнання. Єврокомісія профінансує закупівлю 30 млн LED-ламп для України на суму €30 млн. Канада перерахує 115 млн канадських доларів (CAD) (приблизно $85 млн) на ремонт українських енергооб'єктів частиною коштів від оподаткування імпорту з РФ. Чехія надасть генератори та фінансову допомогу на суму €8,5 млн, зокрема, €2,5 млн на "центри незламності".

На конференції вдалося зібрати майже $1 млрд, з яких €415 млн буде направлено на закупівлю енергетичного обладнання, на €38 млн буде надано продовольство, €25 млн – направлено на відновлення водопостачання, €22 млн – на транспорт, €17 млн – профінансовано галузь охорони здоров'я. Решту коштів ще не розподілено. У Франції буде створено платформу з координації допомоги Україні, щоби вона змогла пережити цю зиму.

• Прем'єр-міністр Шмигаль у Франції підписав 4 угоди про допомогу Україні. Вони передбачають постачання до країни обладнання для ремонту електричних мереж, компонентів мостів, рейок, а також фінансування програми підтримки цифрової галузі України. Шмигаль закликав представників французького бізнесу, які ще ведуть діяльність у РФ, якнайшвидше залишити російський ринок. щоби не фінансувати агресію.

Міністр енергетики Галущенко та виконавчий директор Міжнародного енергетичного агентства Біроль підписали угоду про програму співробітництва з відновлення української енергосистеми терміном 2 роки.

• Генеральний секретар ООН Гутерреш заявив, що масштаби руйнувань в Україні потребують потужної підтримки міжнародної спільноти, і ця підтримка має бути не лише наданням гуманітарної допомоги. Він наголосив, що партнери мають профінансувати відновлення та реконструкцію України,

щоб запобігти перетворенню кризи на бідність, голод та злидні для мільйонів українців.

• Міністр закордонних справ Нової Зеландії Махута оголосила про передавання Україні через Міжнародний комітет Червоного Хреста допомоги в розмірі 3 млн новозеландських доларів ($1,93 млн), які буде спрямовано на закупівлю медикаментів, харчових продуктів, води, засобів гігієни, а також обладнання для ремонту електромереж.

• Група країн Східної Європи та Балтії офіційно висловила незадоволення щодо заяви французького президента Макрона щодо необхідності надання "гарантій безпеки" Росії. Після різкої реакції низки лідерів країн ЄС та України Макрон минулого тижня запропонував їм "не робити з мухи слона".

• Міністр оборони Франції Колонна оголосила, що Україна вже незабаром отримає другу партію систем ППО Crotale та ракет до неї.

Верхня палата парламенту Італії ухвалила резолюцію щодо подовження воєнної підтримки України у 2023 р.

За інформацією телекомпанії CNN, адміністрація президента США Байдена планує оголосити вже найближчими днями про постачання Україні новітніх комплексів ППО та ПРО Patriot. Навчання українських військовослужбовців відбуватиметься на базі НАТО в Німеччині. Міністр оборони Рєзніков вважає, що ці системи можуть стати на озброєння ЗСУ "на наступному етапі війни".

• Спікер Пентагону генерал Райдер повідомив, що американські інспектори не виявили в Україні ознак використання не за призначенням чи продажу західної воєнної допомоги.

• Глава Єврокомісії фон дер Ляєн підтвердила досягнення домовленості про надання Україні у 2023 р макрофінансової допомоги ЄС у розмірі €18 млрд щомісячними траншами €1,5 млрд кожен. Угорщина, яка перешкоджала цьому рішенню, зняла заперечення після часткового розблокування фінансової допомоги Єврокомісії. Блокування було запроваджено через невиконання угорським урядом вимог щодо боротьби з корупцією та ухвалення законів, які спрямовано на досягнення верховенства права.

• Глава Європейської Ради Мішель заявив, що одним із центральних питань порядку денного саміту ЄС, який відбудеться 15 грудня, буде ситуація в Україні та її подальша підтримка, у галузі енергетики тощо. За його слів, учасники зустрічі обговорять гарантії сталої воєнної та фінансової підтримки України. Перед ними з промовою виступить президент Зеленський.

• Рада ЄС запропонувала Єврокомісії підготувати покроковий план для полегшення доступу України до єдиного європейського ринку, за допомоги заходів, передбачених Угодою про асоціацію та поглибленою зоною вільної торгівлі.

• Єврокомісія надасть Естонії €10,1 млн для покриття витрат на допомогу українським біженцям. За даними уряду, з початку війни до країни в'їхали 118 тис. біженців, з яких 64 тис. залишилися.

• Прессекретар МЗС України Ніколенко повідомив про просування розслідування отримання погрозливих листів українськими диппредставництвами в кількох країнах.

• Міністри ЄС підтримали надання Боснії та Герцеговині статусу кандидата в члени ЄС. Це рішення мають затвердити глави держав.

• Молдавський президент Санду заявила, що війна в Україні становить загрозу свободі, демократії та шляху Молдови до Європи. Вона наголосила, що Росія намагається відновити СРСР та повалити законний демократичний уряд країни через розхитування ситуації своїми сателітами – партією "Шор" та створенням штучної енергетичної кризи. Віцепрем'єр-міністр Спину оголосив, що країна подасть позов до міжнародного арбітражу проти Газпрому, який не виконує умови постачання газу своєму ж дочірньому підприємству "Молдовагаз".

• Сейм Литви ухвалив закон про десовєтизацію, який передбачає заборону пропаганди тоталітарних режимів та їхніх ідеологій із використанням громадських об'єктів. Закон набуде чинності 1 травня 2023 р.

• Уряд Китаю заборонив постачання до Росії та інших країн процесорів китайського виробництва LoongSon, які може бути використано у виробництві озброєнь. Ба більше, процесори та материнські плати для них вільно продаються на маркетплейсі AliExpress. Росія використовує "паралельний імпорт" (сірі закупівлі) для постачання електронних компонентів, які є необхідними для виробництва ракет та інших систем, зокрема, літаків та систем радіоелектронної боротьби.

Прессекретар російського президента Пєсков оголосив, що наприкінці року відбудуться консультації Путіна з лідером Китаю Сі для обговорення подій у світі та в Україні, а також економічних зв'язків двох країн. Пєсков підтвердив, що Путін і Сі "перебувають у постійному спілкуванні".

• Велика Британія запровадила санкції за постачання Іраном бойових безпілотників Росії у відповідь на удари дронами по об'єктах в Україні, що тривають. Обмеження запроваджено проти командування армії РФ, а також

іранських бізнесменів та чиновників. Іран у відповідь оголосив санкції проти офіційних осіб Великої Британії, німецьких компаній та європейських медіагруп "за підтримку тероризму".

• США провели успішні випробування гіперзвукової ракети AGM-183 ARRW, яка здатна змінювати траєкторію польоту.

• Суд у Нью-Йорку звинуватив 5 громадян РФ і 2 громадян США в змові для незаконного отримання технологій, електронних компонентів та зброї для російської військової промисловості та індустрії квантових обчислень.

Британське видання The Times повідомило, що російське підприємство олігарха Лісіна "Новолипецький металургійний комбінат" через мережу пов'язаних фірм у США з 2014 р постачало американський сортовий метал російським підприємствам ВПК, зокрема, виробникам зенітних та балістичних міжконтинентальних ракет.

• У будівлі Європарламенту проведено десятки обшуків у справі про хабарі катарської влади за надання права проведення чемпіонату світу з футболу у 2022 р. Вилучено великі суми готівки, комп'ютерну техніку та мобільні телефони. Звинувачення висунуто 4 депутатам, зокрема, віцепрезиденту Європарламенту від Греції Кайлі. Парламент усунув її з посади. Заморожено персональні ІТ-ресурси 10 євродепутатів та чиновників.

3. Київ

• У Києві буде демонтовано погруддя Пушкіна та меморіальна дошка на честь польської та радянської письменниці Ванди Василевської.

• 19 грудня на Софійській площі столиці буде завершено встановлення головної ялинки країни. Її офіційне відкриття поки не заплановано.

4. Тренди

• Соцслужба "Рейтинг" оприлюднила результати телефонного опитування 1000 громадян України. Понад половина опитаних підтримують відновлення ядерного статусу країни. 85 % респондентів назвали перемогою повне звільнення всієї території країни, Криму та Донбасу тощо.

***

№ 1.076

Голова Чернігова Атрошенко: Якщо мери будуть сидіти і мовчати, то пізніше вони будуть просто сидіти

2022-12-15

СЕВГІЛЬ МУСАЄВА, *СОНЯ ЛУКАШОВА*

Севгіль *Мусаєва*, головний редактор УП

Влітку 2022-го, під час повномасштабної війни з Росією, в публічній площині доволі раптово сплив на поверхню внутрішній політичний конфлікт.

Мер Чернігова Владислав Атрошенко заявив, що підлеглі Зеленського намагаються усунути його від управління містом. За кілька днів до цього голову міста, що прийняло бій з ворогом, не випустили за кордон на конференцію з відбудови країни. А заступник керівника Офісу президента Кирило Тимошенко натякнув Атрошенку, що місто обійдеться без нього.

Згодом ця суперечка, здавалось, дещо стишилася. Допоки у грудні районний суд на Львівщині не визнав мера Чернігова винним у корупції. І не позбавив його на рік права обіймати державні посади. Зокрема й посаду міського голови.

Порушення в діях Атрошенка антикорупційні органи відшукали влітку. Ще на початку великої війни дружина мера виїхала за кордон на машині міської ради – Toyota Camry.

Влітку Атрошенко з водієм вирушили за кордон на Tesla дружини. Мера тоді з країни не випустили. Водій же вивіз приватну автівку Атрошенків, а службову привіз назад.

Уся ця історія лягла в основу двох справ. Держбюро розслідувань наразі займається використанням службової Toyota в приватних інтересах. А Нацагентство з питань запобігання корупції у вересні склало протокол за конфлікт інтересів. Саме він і завершився скандальним рішенням про усунення мера.

За версією НАЗК, Атрошенко дав водію вказівку вивезти приватну Tesla. Однак водій не був його особистим, а працював на мерію і формально був у відрядженні. Тому це і визначили як порушення.

Водночас, за законом, таке порушення карається лише штрафом. Позбавлення посади передбачене у разі рецидиву.

Це визнав і сам суд у своєму рішенні. Суддя зі Львівщини так і написав: призначає Атрошенку додаткове покарання, мовляв, саме воно відповідає принципам антикорупційної стратегії.

Формально право на таку творчість у судді все ж було. Фактично – його рішення навряд чи відповідає серйозності порушення.

А на фоні того, як система відреагувала, наприклад, на розкішний Porsche Taycan заступника голови ОП Тимошенка, покарання Атрошенка викликає питання і до вибірковості такої боротьби з корупцією.

"Українська правда" поговорила з Атрошенком про те, як виник і розвивався його конфлікт із Банковою, чому його родина користувалася службовим майном, і що буде, якщо мер таки не відвоює своє місце в раді.

1. "Водій був ініціатором того, щоб ми виїхали за кордон на машині дружини"

– Для вас рішення суду стало несподіванкою? Наскільки серйозно ви ставились до самої справи? Думали, що вона може призвести до таких наслідків?

– Відверто скажу: ні. Я її сприймаю як одну справу, тобто не розділяю на епізоди.

Змістовна частина справи – у тому факті, що, дійсно, моя дружина виїхала 24 лютого сама з двома дітьми за кермом службової машини.

Як приймалося це рішення? Не так, що дружина поїде за кордон. Ми взагалі не розуміли ситуацію, як вона буде розвиватися.

Дружина могла сісти за кермо своєї Tesla. Але вона хвилювалася, що немає інфраструктури, зарядок, і, наскільки я пам'ятаю, так трапилося, що машина була не заряджена. Там було пів батареї, і було страшно їхати на серйозну відстань.

– У вас у власності тільки Tesla?

– Ще дружина могла скористатися автомобілем Toyota Land Cruiser – це великий позашляховик, яким вона боїться керувати, просто не впевнена в собі як водій.

Тому, не вагаючись, я запропонував скористатися службовою машиною. Мова тоді йшла виключно про те, що вона поїде до Києва. І якось я би вже з цією корупцією впорався.

– Тобто ви тоді розуміли, що це порушення і що ви йдете на цей ризик?

– Безумовно, я розумів прекрасно, що це службова машина. Але інших варіантів я не мав і викликати таксі для дружини з чемоданами й дітьми тоді не додумався.

Мова йшла про життя дружини і дітей – це ймовірне слабке місце для тиску на мене.

– Ви весь час облоги перебували в місті?

– Да. Я знаходився в місті аж до 12 квітня, коли вперше виїхав у Кабмін.

НАЗК, на мій погляд, в цій історії використали в темну. НАЗК вважає, що саме я дав команду водієві перетнути кордон, і таким чином я А) в липні місяці рятував майно сім'ї, вивозив його з воюючої країни, і Б) я скористався для цього послугами водія безкоштовно.

Я відношуся з повагою до працівників НАЗК, вони мені по-людськи видалися абсолютно щирими, принаймні той слідчий, який вів справу. Я побачив у ньому щиру людину.

Але не було враховано моє заперечення. НАЗК було впевнене, що саме я надав наказ водієві, і саме в момент невипуску мене через кордон. І, наскільки я розумію, позицією і думкою водія взагалі ніхто не цікавився.

– Його не допитували?

– У мене навіть немає такої інформації. Принаймні, якщо і допитували, його позиція не була почута.

Справа в тому, що ще з радянських часів водіям іде доплата, премія за куби двигуна. Це невелика сума, може бути 300 або 400 гривень на місяць. А ця службова машина мала об'єм – 3,5 тисячі кубів. Вона недорога, але водій отримував за неї доплату.

Саме водій був ініціатором того, щоб ми виїхали за кордон на машині дружини. Він хотів, щоб дружина під'їхала до нас, обмінялися машинами і ми повернулися би на службовій машині, за яку він отримує доплату.

А ця позиція не була врахована. Як це не смішно, і може виглядати виправдовуванням з мого боку, але саме це є правдою. Якби я переховував свою машину, я би послав водія одразу в квітні, коли облога закінчилась. Я ж цього не зробив.

2. "Я це розцінюю як переслідування не мене особисто, а всього місцевого самоврядування"

– *У вас відносини з Офісом президента не склалися давно. Можете пояснити природу цього конфлікту? В чому він полягає?*

– Цей конфлікт має 4 причини.

1) Перша причина

Наприкінці весни – на початку літа 2020 я прийняв рішення про створення обласної партії *"Рідний дім"* і про самостійну участь цієї партії у місцевих виборах.

> Буквально в переддень з'їзду партії у нас мали бути ключові перемовини. Точніше, мене запросили до ***перемовин***.

– Перемовини з ким?

– З ***«партією влади»***, скажемо так.

Я прийняв рішення тоді, що можна намагатися вибудувати конструктивні відносини з партією влади, але бути ближче до людей і працювати на своїх виборців саме в області. На той період жодних конфліктів ще не було.

– А чому ви не захотіли піти на вибори від "Слуги народу", якщо ви були готові з владою співпрацювати?

– Я вже мав у своєму житті негативний досвід подібної співпраці з владою.

(у різні роки Атрошенко ходив на вибори з партією Ющенка "Наша Україна", у складі "Партії регіонів" голосував за "диктаторські закони", потім відмовившись від цього голосу, та обирався у Верховну і міську раду від "Блоку Петра Порошенка" – УП).

Тому,

1) зробив вибір відповідати за свої дії перед своїми виборцями.

2) А не нести відповідальність за чиїсь рішення, будучи в команді, рішення якої формуються без твоєї участі.

Партія "Рідний дім" мала перший результат в Україні в міській раді і, якщо я не помиляюся, то другий результат в обласній раді, після "Української стратегії Гройсмана" у Вінниці.

Задля конструктиву у відносинах із партією влади "Рідний дім", яка мала 19 мандатів в обласній раді, підтримала на посаду голови цієї ради представника "Слуги народу", що мала 7 депутатів. Я вважаю, що це крок, який свідчить про наміри конструктивної співпраці з боку "Рідного дому".

2) Друга причина конфлікту

– це абсолютно правильне, справедливе і доречне доручення президента восени 2021 не піднімати тарифи на тепло. Але виконане це доручення було в спосіб, який має низку недоліків, а саме по відношенню до Чернігова.

Чернігів знаходиться на Півночі, треба більше газу спалити для того, щоб нагріти теплоносії.

1)!А компенсацію держава запропонувала однакову всім містам – 4% від податків на доходи фізичних осіб. При цьому Чернігів має чи не найменший ПДФО на душу населення.

Крім того,

2) **бюджет України втрачає приблизно 2,8 мільярда доларів за опалювальний сезон від того, що багаті, як і бідні, купують дешевий газ по 7,42 гривень за метр кубічний**.

І маючи на меті замістити газ альтернативними видами палива, ми одночасно відкриваємо експорт лісу кругляку, який тягне вверх ціну на деревину. А також заганяємо нижче плінтуса тариф на газ через що альтернативна енергетика практично завмерла в розвитку.

Я публічно сказав, що все це несправедливо.

– Чи була тоді реакція від президента на ваші слова?

– Мені не відома реакція, але загальний фон був негативний з владних кабінетів.

– Ваші слова не сподобалися кому? Президенту? Кирилу Тимошенку, який курує регіональну політику?

– Я не хочу зараз називати прізвища. Я би хотів все-таки, щоби ми дійшли до аналізу системної проблеми в Україні, ***проблеми політичного переслідування.***

Я це розцінюю як політичне переслідування не мене особисто, а всього місцевого самоврядування.

Тому що,

— на моєму прикладі іншим міським головам, головам об'єднаних територіальних громад центральна влада намагається показати, що з ними буде, якщо вони будуть мати свою думку з того чи іншого питання.

3) Третя причина конфлікту

– це **мої відносини з Кличко**.

Підписання партіями "Рідний дім" та "Удар" угоди про співробітництво.

– Коли ви її підписали?

– Влітку 2021-го року.

4. І четверта причина

– 206-й округ. Партія влади навіть не виставляла свого кандидата, не маючи шансів на перемогу (у березні 2022 на окрузі мали відбутись проміжні вибори до Верховної Ради після смерті "слуги" Антона Полякова – УП).

Сукупність цих причин врешті-решт призвели до сотень кримінальних справ, обшуків десятків співробітників і комунальних підприємств, і міської ради, і приватних підприємств, по декілька разів проводили обшук в сім'ях, де діти з обмеженими можливостями. У жінок-бухгалтерів пересипали крупи в банках – шукали флешки.

– Ми говоримо про період до повномасштабної війни, 2021 рік?

– Абсолютно.

Я думав, що війна припинить подібну ганебну політику.

І дійсно, коли почалася війна, з міста повтікали всі силові структури, які займаються сьогодні цими кримінальними справами. Я думав, що на час війни принаймні ***«топор війни з центральною владою по відношенню до мене буде заритий».***

– Коли ви зрозуміли, що це не так?

– Із середини квітня.

Із "закарпатських рубежів" повернулися силовики, і тиск став ще більший, ніж до початку війни. Кримінальні справи далі порушувалися.

Дійшло навіть до такого безглуздого звинувачення. Для того, щоб швидше відремонтувати надзвичайно важливий об'єкт енергетики, який постраждав через вторгнення, міською радою були виділені кошти на придбання електро-трансформатора.

1) Наскільки я розумію, колишній звільнений енергетик дав висновок, що взагалі можна було б не купувати цього трансформатора.

2) Інші силові структури дали висновок, що він мав коштувати значно дешевше.

3) З яких підстав? Де був ринок цих трансформаторів?

Але фантастичне те, що справа порушується за статтями "Державна зрада" і "Диверсія".

– Чому ви про все це тривалий час не заявляли, не виходили в публічну площину? Суспільство дізналося про ваш конфлікт із владою, лише коли вас не випустили за кордон, у липні 2022-го.

– Тому що я вважав і зараз вважаю, що — **поки йде війна, не може бути жодних публічних чвар чи політики на знищення опонента**.

Тому я не хочу називати прізвищ. Це зараз робити не варто, треба всім об'єднатися заради перемоги.

– Я правильно розумію, що одночасно з Черніговом такі самі процеси відбувалися в інших містах? Ви це з колегами-мерами обговорювали?

– Я думаю, що це відбувається в різній мірі в різних містах. Глобально є серйозна проблема з кількістю кримінальних справ і тиском силовиків на моїх колег.

Я вдячний колегам за підтримку, яку вони висловили на засіданні ***Асоціації міст***. Але здебільшого мери міст мовчать. І якщо вони будуть і далі сидіти і мовчати, то ще пізніше вони будуть просто сидіти.

– Про що свідчить цей тиск?

– Я думаю, висновки зроблять читачі.

Принаймні йдеться про одне очевидно ганебне явище: **політика і підготовка до наступних виборів під час війни**.

> Шлях до Євросоюзу і НАТО – це спасіння для України. І невже виконавці цієї травлі не розуміють, що вони шкодять Україні?
>
> У нас судова реформа не доведена до кінця, реформа місцевого самоврядування не доведена до кінця і має всі ризики до згортання.

Багато функцій намагаються перебрати на себе військові адміністрації, хоча законом їм передбачено абсолютно інші цілі і задачі.

– Які у вас відносини з *В'ячеславом Чаусом*, головою Чернігівської військової адміністрації?

– Ви знаєте, я довго вагався у своїх оцінках. Я дійшов остаточного висновку саме зараз, але я не хочу зараз оприлюднювати цей висновок.

– Ви з ним спілкуєтеся?

– Безумовно, тому що його призначив президент, він виконує покладені на нього повноваження.

Я сам на собі зазнав, що таке, коли ти не подобаєшся. Я намагаюся свої особисті враження від людини тримати при собі. Є робочі питання – їх треба вирішувати з тим, хто на посаді знаходиться.

Я це пояснював завжди і своїм підлеглим: не буде цього керівника – буде інший, і не виключено, що ще гірший.

– Чула таку версію, що нібито червону межу ви перетнули, коли зустрічались із *Вікторією Спарти*, конгресменом, яка публічно критикувала Єрмака. Вона приїжджала до регіону, і ви з нею спілкувались, що нібито сильно розізлило Банкову. Таке дійсно було?

– Ця історія не має абсолютно під собою ніякого підґрунтя. Коли я спілкувався з Вікторією, поряд сидів заступник голови обласної державної адміністрації, який її супроводжував.

Вона спілкувалася з обласною державною адміністрацією. Треба ображатися тоді на всіх, з ким вона спілкувалася.

– А про що ви з нею говорили?

– Я дякував американському народу за підтримку і просив зброю. У нас було 2-3 хвилини, ми зустрічалися в одному з управлінь. Я впевнений, що це готовий буде підтвердити і заступник, який був присутній.

– Тобто про Офіс президента, про Єрмака ви з нею не говорили?

– Взагалі ні. Це мені треба не поважати себе, щоб із представником іншої держави обговорювати внутрішні справи, внутрішні стосунки.

Вона конгресмен, офіційна особа. Це ж просто треба бути несповна розуму мені, щоб за два тижні після того, як відійшла облога, з конгресменом обговорювати якісь прізвища.

– І все ж чи вам відомо, ця зустріч зі Спартц дійсно була причиною, яка викликала злість на Банковій?

– Серед системних проблем я би цю не відзначав. Теоретично, хтось міг цим скористатися.

– Ваша пряма конфронтація з владою відбулась, коли ви поїхали в Лугано, і вас не випустили з країни. Тоді висловлювався Кирило *Тимошенко*. Ви не першим перейшли на персоналії.

– Всі читали його висловлювання про те, що він зможе обійтися без окремих мерів. Я не хочу, знову-таки, переходити на персоналії.

Я впевнений в тому, що президент як гарант Конституції не допустить, щоб Україну підозрювали у вибірковому правосудді. Щоб рішення суду стосовно мене було прикладом, де країна не відповідає вимогам вступу до Європейської спільноти.

3. "Дискредитація президента зараз є неприйнятною"

– Який у вас подальший план дій? Що ви будете робити, як будете себе захищати?

– Я не за себе, а за своїх виборців, за Чернігів і за все самоврядування буду подавати апеляцію. Я вважаю, що суд другої інстанції оцінить всі обставини справи і винесе неупереджене рішення.

– Але фізично ви продовжуєте виконувати роботу, ходите до міськради, нічого не змінилося?

– Безумовно.

– Поки рішення ще не набуло чинності. Це станеться після розгляду апеляції. Якщо і це рішення буде проти вас, що будете робити?

– Будемо виконувати, безумовно.

– Хто має вас замінити в такому випадку?

– Згідно з чинним законодавством – секретар міської ради.

– Він представник вашої партії?

– Так. Не моєї партії, а партії "Рідний дім".

– Увесь цей час ви намагалися піти на непублічний діалог з Офісом президента, про щось домовитися?

– За ініціативою губернатора *(згаданий вище В'ячеслав* ***Чаус*** *– УП)*, ми мали провести зустріч з представником Офісу президента. Вона, очевидно, відтягувалася до оприлюднення судового рішення.

І якраз цей представник зателефонував мені 7 грудня і привітав з Днем місцевого самоврядування. У день оголошення цього рішення.

Чому я і сформував свою думку про деяких персонажів.

– Ви кажете, що президент не допустить тих чи інших речей. Але чи є у вас межа, коли ви готові заходити в публічний конфлікт? ***Якщо з'ясується, що тиск на вас відбувається з відома президента, ви будете виступати з публічною заявою?***

– На сьогодні я вважаю, що президент, як би до нього хто не відносився, виконує надзвичайну важливу роль для України. І за цих обставин, поки іде війна, дискредитація президента зараз є неприйнятною.

– Чернігів – це прикордонна область. Як місто готове до можливого повторного наступу з боку Росії? Фортифікаційні споруди зроблені?

– Дивіться, я уникав би формулювань, що зроблено. Але загально скажу: багато що зроблено для того, щоб у разі такого наступу наші солдати Збройних сил не ховалися за стогами сіна, а вели оборону з укріплених районів стільки, скільки потрібно.

Я переконаний, що це безглузде рішення Яворівського суду у разі повторного наступу, без перебільшення, ослабить місто Чернігів. Якщо військовий фахівець очолить місто – це так само, як мер міста очолить якусь армію.

Можливо, і буде з цього результат, можливо, навіть кращий. Але через декілька років. Одразу він точно буде гірший.

У мене як у мера міста 14,5 тисяч підлеглих. Як, кому, яке слово сказати, щоб робота була виконана ефективно – повірте, це досвід не одного року роботи.

***

№ 1.077

Peace is not just the absence of fighting. So the view of some Western politicians that sitting down at a negotiating table is the first thing that needs to happen before peace can reign in Ukraine is a fundamental error. The war is not just about the indiscriminate killing that Russian forces have visited upon the Ukrainian people (though that is a big and brutal part of it). It is about the destruction of Ukrainian energy and food sources, the destruction of infrastructure, the illegal deportation of Ukrainian citizens and much more.

2022-12-15

Calling for both sides to talk before Russia admits Ukraine's very right to exist as a sovereign nation is ridiculous. Until Western nations create effective mechanisms to deter the Russian aggressors, punish them, and force them to fulfil their obligations under international law, any negotiations will just allow Russia to weaponise the diplomacy, giving themselves a break to prepare for their next act of aggression.

To end the war, we need something completely different. President Volodymyr Zelensky presented his ideas for this as a ten-point road map in his speech to the G19 powers in Bali in mid-November. Sitting across a table to confirm the end of fighting should be the last thing on the list. There are nine other things that have to happen first, all of them based on the principles of the un Charter and the norms of international law.

The first few points protect security in different areas. Nuclear security is one. Nuclear blackmail poses a critical challenge for both our country and the whole world. Threats of using nuclear weapons against a state that voluntarily renounced them 28 years ago jeopardises the non-proliferation regime and may encourage other countries to build their own nuclear arsenals as the only defence against potential aggression. So we need effective mechanisms to prevent this. The international working group that I co-chair with nato's former secretary-general, Anders Fogh Rasmussen, is already preparing a series of recommendations.

Another priority is food security. Expanding our initiative on the safe transportation of grain and foodstuffs from Ukrainian ports (also known as the Black Sea Grain Initiative), and ensuring it continues indefinitely, would be a safeguard against further attempts to weaponise hunger. The Grain from Ukraine programme is another contribution of ours to international food security, enabled by the introduction of grain corridors. Fully 30 countries have already joined the Initiative, with the eu and the un supporting it.

A third focus is energy security. On fossil fuels, we have limited Russia's ability to use energy as a geopolitical weapon. Europe has significantly reduced dependence on Russian gas and set an oil price cap. However, the level of sanctions against Russian energy carriers is insufficient. Gazprom continues to finance the war against Ukraine, but Gazprombank is still connected with SWIFT, the global money-transfer system. The possibilities of limiting Russia's oil profits have also not yet been exhausted, even as these funds keep the Kremlin's war machine running.

On top of that, energy infrastructure also needs to be protected from further destruction. Ukraine needs help to strengthen air- and anti-missile-defence of critical facilities. International cooperation with Russia on nuclear energy should be terminated because of the systematic attacks on nuclear facilities in Ukraine. The Zaporizhia nuclear power plant, captured by the Russians in March, must be immediately returned to Ukrainian control. Securing the others should be a top priority.

A fourth aim is environmental safety. According to our government's estimates, the environmental damage that Ukraine has suffered as a result of the war exceeds €37bn ($39bn) This includes the littering of nearly a third of our territory with mines and explosives as well as air and soil pollution and the extermination of flora and fauna. Disruption of ecosystems poses a global threat. This is why, at the cop27 climate summit, we proposed to create a global platform for assessing war-related climate and environmental damage.

Other elements of the ten-point plan involve defence and prevention. One aim here is the withdrawal of Russian troops from all internationally recognised Ukrainian

territories and a full cessation of hostilities. To force this through, Ukraine needs continued military and technical assistance to ensure our superiority on the battlefield and to secure our civil infrastructure. This would be greatly facilitated by a multilateral declaration of an air shield over Ukraine to provide help from guarantor states in creating a modern multi-level missile-defence system.

Another priority would then be the prevention of escalation. Effective security guarantees for Ukraine are crucial for this in order to boost our defence capabilities until Ukraine is able to join NATO. This is why we have proposed the Kyiv Security Compact, which seeks to secure such legally binding security guarantees from Western countries. It should provide a range of mechanisms to deter an aggressor, such as helping Ukraine foster capable defence forces and preventative sanctions. It should also provide tools to assist Ukraine in case of actual aggression, including immediate military technical support and punitive sanctions against the invading state.

Fulfilment of these two aims would facilitate the full restoration of Ukraine's sovereignty and territorial integrity in accordance with the un Charter.

Two final aims involve human rights: the first is the release of prisoners and deportees. Almost 3m Ukrainian citizens, including over 12,000 children, have forcibly been deported to territories controlled by the Russian government. They all must be allowed freely to return home. Thousands more are held captive. We are ready to carry out a prisoner swap according to the "all for all" formula, whereby all prisoners held on both sides are returned to their original home.

The other is the need for justice. This means the trial and conviction of those guilty of war crimes and crimes against humanity, as well as compensation for damages caused by Russian aggression. A special tribunal must be set up to punish those guilty of the crime of aggression who cannot be reached by the International Criminal Court and other existing international judicial institutions. To make Russia pay financially for the restoration of Ukraine, we have also initiated the creation of a compensation mechanism at the un.

Once all of these nine conditions have been met, the signing of a multilateral document to certify the end of the war could be considered. An international conference that could be held in early 2023 would be the starting point for implementation of the plan. The view of post-war peace should be determined by the international community's active stance, not by the aggressor's possible reactions.

We Ukrainians are grateful for all the help we have received in repelling Russian aggression. But we ask that those suggesting compromise listen to Ukrainian voices more. Appeals addressed to both belligerent parties to end the war in Ukraine must

be discarded. We need a comprehensive strategy such as the one outlined above to force Russia to make peace.■

Andriy Yermak is head of the office of the president of Ukraine

***

Начальник штаба Владимира Зеленского о том, как положить конец войне в Украине

Андрей Ермак говорит, что переговоры - последний шаг к миру, а не первый

Мир - это не просто отсутствие боевых действий. **Таким образом, мнение некоторых западных политиков о том, что сесть за стол переговоров - это первое, что должно произойти, прежде чем мир может царствовать в Украине, является фундаментальной ошибкой.** Война идет не только о неизбирательном убийстве, которое российские войска нанесли украинскому народу (хотя это большая и жестокая его часть). Речь идет об уничтожении украинских источников энергии и продовольствия, разрушении инфраструктуры, незаконной депортации украинских граждан и многом другом.

Призыв к обеим сторонам поговорить до того, как Россия признает само право Украины на существование в качестве суверенного государства, смешно. До тех пор, пока западные страны не создадут эффективные механизмы сдерживания российских агрессоров, наказания и не заставят их выполнять свои обязательства по международному праву, любые переговоры просто позволят России вооружить дипломатию, давая себе перерыв, чтобы подготовиться к следующему акту агрессии.

Чтобы положить конец войне, нам нужно что-то совершенно другое. Президент Владимир Зеленский представил свои идеи для этого в качестве десятибалльной дорожной карты в своем выступлении перед державами G19 на Бали в середине ноября. Сидеть за столом, чтобы подтвердить конец боя, должно быть последним в списке. Есть еще девять вещей, которые должны произойти в первую очередь, все они основаны на принципах Устава ООН и нормах международного права.

Первые несколько пунктов защищают безопасность в разных областях. Ядерная безопасность - это одно целое. Ядерный шантаж представляет собой серьезную проблему как для нашей страны, так и для всего мира. Угрозы применения ядерного оружия против государства, которое добровольно отказалось от него 28 лет назад, ставят под угрозу режим нераспространения

и могут побудить другие страны построить свои собственные ядерные арсеналы в качестве единственной защиты от потенциальной агрессии. Поэтому нам нужны эффективные механизмы для предотвращения этого. Международная рабочая группа, сопредседателем которой я сопредседательствую с бывшим генеральным секретарем Нато Андерсом Фог Расмуссеном, уже готовит ряд рекомендаций.

Другим приоритетом является продовольственная безопасность. Расширение нашей инициативы по безопасной транспортировке зерна и продовольствия из украинских портов (также известных как Черноморская зерновая инициатива) и обеспечение ее продолжения на неопределенный срок было бы гарантией от дальнейших попыток вооружить голод. Программа "Герно из Украины" - это еще один наш вклад в международную продовольственную безопасность, обеспеченный внедрением зерновых коридоров. Полностью 30 стран уже присоединились к Инициативе, при этом ЕС и ЕС поддерживают ее.

Третий фокус - энергетическая безопасность. Что касается ископаемого топлива, **мы ограничили способность** России использовать энергию в качестве геополитического оружия. Европа значительно снизила зависимость от российского газа и установила ограничение цен на нефть. Однако **уровень санкций против российских энергоносителей недостаточен**. Газпром продолжает финансировать войну против Украины, но Газпромбанк по-прежнему связан с SWIFT, глобальной системой денежных переводов. Возможности ограничения нефтяной прибыли России также еще не исчерпаны, даже несмотря на то, что эти средства поддерживают военную машину Кремля.

Кроме того, **энергетическая инфраструктура также должна быть защищена от дальнейшего разрушения**. Украине нужна помощь в укреплении противовоздушной и противоракетной обороны критически важных объектов. Международное сотрудничество с Россией в области ядерной энергетики должно быть прекращено из-за систематических атак на ядерные объекты в Украине. Запорожская АЭС, захваченная русскими в марте, должна быть немедленно возвращена под украинский контроль. Обеспечение безопасности остальных должно быть главным приоритетом.

Четвертая цель - экологическая безопасность. По оценкам нашего правительства, экологический ущерб, который Украина понесла в результате войны, превышает 37 миллиардов евро (39 миллиардов долларов США). Это включает в себя засорение почти трети нашей территории минами и взрывчатыми веществами, а также загрязнение воздуха и почвы и уничтожение флоры и фауны. Разрушение экосистем представляет собой

глобальную угрозу. Вот почему на климатическом саммите cop27 мы предложили создать глобальную платформу для оценки связанного с войной климатического и экологического ущерба.

Другие элементы плана из десяти пунктов включают **оборону и предотвращение**. Одной из целей здесь является вывод российских войск со всех международно признанных украинских территорий и полное прекращение боевых действий. Чтобы добиться этого, Украине нужна постоянная военная и техническая помощь, чтобы обеспечить наше превосходство на поле боя и обеспечить безопасность нашей гражданской инфраструктуры. Этому в значительной степени способствовало бы многостороннее **объявление воздушного щита над Украиной** для оказания помощи государств-гарантов в создании современной многоуровневой системы противоракетной обороны.

Другим приоритетом будет ***предотвращение эскалации***. Эффективные гарантии безопасности для Украины имеют решающее значение для этого, чтобы укрепить наш оборонный потенциал до тех пор, пока Украина не сможет вступить в НАТО. Вот почему мы предложили Киевский договор о безопасности, который направлен на обеспечение таких юридически обязательных гарантий безопасности от западных стран. Он должен обеспечить ряд механизмов сдерживания агрессора, таких как ***помощь*** Украине в укреплении способных сил обороны и **превентивных санкций**. Он также **должен предоставить** инструменты для оказания помощи Украине в случае фактической агрессии, включая немедленную военно-техническую поддержку и карательные санкции против вторгшегося государства.

Выполнение этих двух целей будет способствовать полному восстановлению ***суверенитета*** и территориальной ***целостности*** Украины в соответствии с Уставом ООН.

Две конечные цели связаны с правами человека: первая - ***освобождение заключенных и депортированных***. Почти 3 миллиона граждан Украины, в том числе более 12 000 детей, были насильственно депортированы на территории, контролируемые российским правительством. Им всем должно быть разрешено свободно возвращаться домой. Еще тысячи находятся в плену. Мы готовы провести обмен заключенными по формуле «все для всех», в соответствии с которой все заключенные, содержащиеся с обеих сторон, возвращаются в свой первоначальный дом.

Другой - необходимость **справедливости.** Это означает суд и осуждение виновных в военных преступлениях и преступлениях против человечности, а также компенсацию за ущерб, причиненный российской агрессией. **Необходимо создать специальный трибунал** для наказания виновных в

совершении преступления агрессии, с которым не могут связаться Международный уголовный суд и другие существующие международные судебные институты. **Чтобы заставить Россию платить финансово за восстановление Украины**, **мы также инициировали создание механизма компенсации в ООН**.

Как только все эти девять условий будут выполнены, можно будет рассмотреть вопрос о подписании многостороннего документа, подтверждающего окончание войны. Международная конференция, которая может состояться в начале 2023 года, станет отправной точкой для реализации плана. Взгляд на послевоенный мир должен определяться активной позицией международного сообщества, а не возможной реакцией агрессора.

Мы, украинцы, благодарны за всю помощь, которую мы получили в отталкивании российской агрессии. Но мы просим тех, кто предлагает компромисс, больше прислушиваться к украинским голосам. Призывы к обеим воюющим сторонам прекратить войну в Украине должны быть отвергнуты. **Нам нужна всеобъемлющая стратегия, подобная той, которая изложена выше**, **чтобы заставить Россию заключить мир.**

Андрей Ермак - глава офиса президента Украины

***

№ 1.078

Том Купер вважає, що українці не збираються відступати з Бахмута й хоча зазнають втрат, але значно менших, ніж, наприклад, влітку. Пише, що все успішніше збивають дрони й що, схоже, до нас таки приїдуть системи “Patriot”. Наприкінці довго лається на «аналітиків», які перекручують його слова.

Оригінал тут: https://medium.com/@x_TomCooper_x/ukraine-war-14-december-2022-f961c163795c

Переклад: Ростислав Семків, Антоніна Ящук

Редакція: Ростислав Семків

ТОМ КУПЕР

ВІЙНА В УКРАЇНІ, 14 ГРУДНЯ 2022

Всім доброго ранку [Опубліковано 14.12 об 11.30 за Києвом – перекл.].

Хотів би зробити більше, проте сьогодні – за деякими незначними винятками стосовно повітряної боротьби – й далі зосереджуся на ситуації довкола Бахмута. Причина та, що хочу розвіяти деякі нісенітниці, які «кочують» по соцмережах.

1. ПОВІТРЯНА / РАКЕТНА ВІЙНА

Опубліковане відео, на якому запускають український дрон Ту-141, схоже підтверджує, що саме цими машинами атакували бази російських бомбардувальників «енгельс-2» і «дягілево» https://twitter.com/UKikaski/status/1602684585157984257. Україна відновила 68 таких дронів ще у 2014 https://medium.com/war-is-boring/ukraine-resurrects-soviet-era-super-drones-3403f80c51ba.

Так само з’явилося відео, на якому вперше запускають керовану міні-ракету “Swtichblade-300” https://twitter.com/clashreport/status/1602560451732275200. Дуже багато говорили про поставки цих ракет ще в березні-квітні, проте досі ніхто не бачив їх у дії.

Адміністрація Байдена, здається, ухвалила рішення про передачу Україні систем протиповітряної оборони “Patriot” https://www.nytimes.com/2022/12/13/us/politics/ukraine-us-patriot-missiles.html. Пентагон на це вже погодився, проте мають підписати ще міністр оборони Ллойд Остін і сам Байден. Станом на зараз не відомо, який саме тип систем та яку точно їх кількість буде передано.

Вочевидь, у відповідь на цю заяву США, Франція та Італія збираються передати системи ППО SAMP/T https://www.challenges.fr/entreprise/defense/l-italie-et-la-france-vont-fournir-des-systemes-de-defense-aerienne-samp-t-a-l-ukraine_838803 і “Mamba”. Париж уже все затвердив, а переговори з Римом ще тривають.

Без перебільшення можна сказати, що трохи пізно зрухалися – близько одного мільйона українців уже багато днів сидять без світла й тепла, а частина ще й без води й, видається, так буде ще якийсь час. Проте принаймні кілька балакучих голів на Заході допетрали, що передачу Україні оборонних озброєнь не вважатиме «провокацією» навіть банда Сі – про путіна промовчимо.

Як мінімум, раніше передані системи та ті, що були в наявності в української ППО, працюють зараз ще ефективніше. Минулої ночі росія запустила 10 «шахедів-136» в напрямку Києва, проте їх усі позбивали. Уламками пошкодило котрусь адміністративну будівлю в Шевченківському районі та й по всьому.

2. БИТВА ЗА БАХМУТ

За минулі кілька днів побалакав із деякими людьми, які зараз у Бахмуті, й усі вони запевняють: немає ніяких ознак того, що ЗСУ готуються «відступати» з міста. Навпаки: навіть якщо деякі атаки росіян (наприклад, на східних околицях Бахмута за минулі два дні) й стали досить болючими для українців і навіть якщо кілька підрозділів ЗСУ зазнали значних втрат, по суті, гарнізон було підкріплено і стоїть він міцно.

Північна частина Бахмута, Яковлівка, Соледар, Бахмутське і Підгородне залишаються під контролем українців (так, «навіть» Підгородне). Їх утримують різні невеликі підрозділи, зібрані з різних бригад, але командує всіма ними штаб 57-мої механізованої.

Найголовніше, що весь Бахмут залишається в руках українців, окрім тільки східних околиць (східна частина вулиці Патріса Лумумби) і південних (південний схід Опитного й Івангграду). Далі на південь фронт стабілізувався на схід від Кліщіївки, але росіяни контролюють Андріївку.

І в Україні, і за її межами циркулюють численні здогади: чому путін/суровікін так сильно тиснуть на Бахмут? Яка мета цієї битви?

Як можна зрозуміти з опублікованого відео (це інтерв’ю з «Арті Гріном», одним із найвидатніших українських командирів-артилеристів, а крім того, людиною дуже тверезою), загалом мета росіян — вийти на адмінмежу Донецької області. А для цього, «так уже склалося», треба взяти Бахмут. Для

цього росіяни намагаються обійти місто, атакуючи з північного сходу (з району Соледара) і з півдня (Опитного та Кліщіївки). Мета цього маневру — відрізати шляхи постачання українських сил у Бахмуті.

(ВІДЕО)

https://www.youtube.com/watch?v=-5hmhU5LvC8&feature=emb_imp_woyt

Чи ситуація в місті «сприятлива» для українців?

Ніт. У певному сенсі часом навіть критична. Наприклад, за минулі два дні росіянам вдалося увійти на східні околиці Бахмута й вони відтіснили українців на 50-100 метрів назад.

Але це не означає, що гарнізон уже готується тікати, здаватися, що його знищено або він зазнає «тяжких втрат» (ви тільки запитайте когось із офіцерів ЗСУ і вам негайно скажуть, що втрати не йдуть у жодне порівняння з тими, котрих довелося зазнати в травні, червні й навіть липні).

За минулі два тижні в місто привели підкріплення: дехто каже, що в українців зараз більше солдатів у Бахмуті, ніж росіяни можуть зібрати для своєї атаки.

Українській артилерії досі не вистачає боєприпасів, але поставки з Заходу далі йдуть — завдяки цьому справи рухаються. Артилеристи ЗСУ в жовтні та листопаді отримали ніштяків стільки, що їм вистачило знищити купу російського важкого озброєння (танків, БТР-ів, бронемашин, артустановок тощо) в районі Бахмута, переважно за допомогою високоточних 155 мм. снарядів Excalibur. Через це росіяни змушені були відвести залишки свого важкого озброєння й оперувати силами самої лише піхоти, а отже, змінити тактику.

Більшість операцій, проведених у цьому районі росармією за минулі два тижні, зводилися до «закидання гарматним м’ясом»: фронтальних атак силами (як кажуть) 26 000 зеків, що їх мобілізували у «ваґнер». Спершу такі атаки застали українців зненацька: ніхто не вірив, що росіяни будуть таке коїти, що вони готові йти на такі втрати, та взагалі зможуть переконати солдатів лізти на вірну смерть. Ба більше, українцям довелося навчитися якось давати раду з такими атаками. Саме через це було втрачено деякі позиції, через це деякі підрозділи й зазнали значних втрат за минулі два тижні (з вказаних наприкінці цього допису причин, я ці підрозділи не називатиму). Але ЗСУ вже адаптувалися до таких «інновацій» і замінили кількох некомпетентних командирів на «операційному рівні». Й тепер намагаються зіграти на загальній некомпетентності російських військових.

Ключовий момент — чи то «найважливіший урок» — в усій ці ситуації: втрати перших десяти місяців війни знищили професійне ядро росармії і знизили її потенціал настільки, що вона не здатна застосовувати артилерію в таких масштабах, як під час весняних атак. Росіяни втратили забагато сучасних артилерійських установок, а ще так і не спромоглася вирішити проблеми з командуванням і комунікаціями, а ще їм тепер бракує снарядів https://www.reuters.com/world/europe/burning-through-ammo-russia-using-40-year-old-rounds-us-official-says-2022-12-12/?utm_source=Sailthru&utm_medium=newsletter&utm_campaign=daily-briefing&utm_term=12-13-2022&fbclid=IwAR3hxc7OkvZvAE5xwYElUakN6hsDB8eEB0ZSn_v7TUtLJLDPjYy2HbY5Uk8.

Крім того, оскільки росія перебуває під керівництвом «системи путін», управляють нею некомпетентні люди. Усвідомлюючи це, путін і суровікін зараз намагаються знайти спосіб звершити війну, «не втративши обличчя»: якесь рішення, щоб змусити українців піти на переговори на своїх умовах. Саме для цього було призвано 300 000 «чмобіків» і оголошено про нову хвилю мобілізації: щоб пригрозити Києву (й Заходу), налякати, схилити до невигідних переговорів. Але все це не означає, що українці здадуть Бахмут, а свідчить «лише», що росіяни зі штанів вистрибуватимуть, аби здобути місто, а українці докладуть усіх зусиль, щоб його захистити.

3. ДЕБАТИ ПРО ВТРАТИ

Як уже не раз було зазначено, я не люблю таких дискусій, бо вважаю їх реально безглуздими: точні дані все одно засекречені в кожної зі сторін цієї (та й будь-якої іншої) війни. Відтак можна лише будувати припущення, проте певності все одно не матимеш. Більше того, завжди знайдуться люди, схильні перекручувати й фантазувати довкола даних, котрі подаю – начебто вони знаходять їх «негайне підтвердження» у коментарях багатьох моїх читачів.

Наприклад: я згадував, що з 22 осіб одного взводу 30-тої механізованої [бригади] троє осіб зникли й українці стали вважати, що вони потрапили в полон, а ще 17 були поранені. «У відповідь» на це дехто почав уявляти, що цей взвод складався із 22+17+3 осіб і так далі…

Я вже звик, що мене називають «нацистом» та «пособником джихадистів», що я «на зарплаті в Катару» та «турецької розвідки», а ще в ЦРУ, Моссаду, Мухбарату тощо… максимум, мені з цього смішно. Але в випадку з цифрами я просто не розумію подібних «реакцій», адже тут нема чого надумувати.

Там було загалом 22 осіб (словами: двадцять двоє).

Так, 22. Не 21 і не 23. Й особливо не 22+17+3 (тобто 42). І не треба починати вигадувати, що «тепер підрозділи ЗСУ організовані в відповідності до стандартів НАТО й тому взвод налічує XY осіб». Нє, просто 22.

Люди, зробіть мені ласку й включіть мозок, доки читаєте: 22 це 22, не 11, не 37 і не 42…

(НА ФОТО: самохідна гаубиця 2S1 «Гвоздика» 30-тої механізованої в дії під Бахмутом, листопад 2022).

Те саме стосується 93-тьої механізованої, де «знищення» другого батальйону, про що трубила путінська пропаганда, подають як «знищення цілої бригади»… «бо так написав Том Купер»…

Уявлення не маю, ким треба бути, щоб так все перекрутити, але в одному запевняю: нічого подібного я не говорив. Максимум, що в процесі переказування заяв російських каналів я нещодавно процитував WarGonzo, де повідомляли про «знищення» другого батальйону 93-тьої бригади – я ще й висловив сумніви щодо цього. Навіть кілька росіян, котрі все ще достатньо тверезі, щоб таке визнавати, заперечують знищення 93-тьої (або якоїсь її частини). Ось, наприклад, що сказав один із їхніх волонтерів: https://twitter.com/wartranslated/status/1602334483943985153 .

«Але ж Том Купер стверджує інше…»?!?

Точно одне: після таких трафунків, я більше не хочу обговорювати жодні деталі втрат і т. д. Знову ж, вибачте, це повністю безглуздо.

***

№ 1.079

Макрофінансова підтримка України та посилення санкцій ЄС проти Росії – це також зброя в захисті свободи – виступ Президента на засіданні Європейської Ради

15 грудня 2022 року - 14:13

Дуже дякую, Шарлю! Дуже дякую, пане Президенте!

Шановні колеги, радий вітати всіх вас!

Наступного тижня, 23 грудня, буде вже півроку з моменту, коли Україна здобула статус кандидата на вступ у Європейський Союз.

І ми не гаяли часу – Україна та вся Європа стали сильнішими за півроку. Ми зберігаємо єдність, і саме тому знаходимо ефективні відповіді на будь-які антиєвропейські виклики. Ми продовжуємо разом захищати наші спільні цінності, і тому разом же здобуваємо відчутні перемоги.

За півроку ми повернули Україні та всій Європі територію Харківської області, повернули місто Херсон і частину Херсонщини, які були окуповані Росією ще на початку вторгнення. Це звільнення показало світу, що наш із вами захист – не щось таке випадкове, а наша невід'ємна сила, яку не зупинити.

І я дякую за масштабну й різнопланову допомогу Україні, яка дає змогу повертати свободу нашим людям, нашим містам, нашим селам. Ніщо інше не доводить силу Європи так наочно, як сльози вдячності на очах людей, яких звільняємо від російської окупації завдяки, зокрема, вашій підтримці.

Я дуже дякую!

За ці півроку ми почали будівництво повітряного щита для України, а отже – створення однієї з ключових гарантій безпеки для всієї Європи. **Коли в нас буде достатньо потужна й сучасна система ППО й ПРО, ми зможемо демонтувати основу російського терору, а саме: знищимо здатність Росії знищувати інших.** Я вдячний усім нашим партнерам, які допомагають нам з ППО й ПРО, гарантують безпеку всьому східному флангу Європи.

За півроку ми не лише зберегли повний спектр політичної ініціативи, а й знайшли рішення, щоб долати безпрецедентні кризи, спровоковані Росією.

Зокрема, **ми зробили глобально корисні кроки для зупинки продовольчої кризи та недопущення нової міграційної кризи**, яка могла б ударити як мінімум по всьому півдню нашого континенту.

Я вдячний усім, хто підтримав нашу експортну зернову ініціативу, хто вже приєднався до нашої гуманітарної ініціативи Grain from Ukraine («Зерно з України») і хто допомагає створенню в усіх частинах Європи нових логістичних і експортно-імпортних можливостей, які посилюють усіх нас.

І просто зараз ми бачимо, яку внутрішню силу має Європа, щоб гарантувати енергобезпеку й уберегти себе від соціальних вибухів, на які так сподівався наш спільний ворог.

Європа підготувалася до зими в умовах, коли Росія штучно створила абсолютно божевільний дефіцит на газовому ринку. Зараз ми бачимо, що це божевілля вдарило не по Європі, а по газовій галузі самої ж Росії.

Я вдячний усім вам, хто допомагає Україні долати ще й найцинічнішу форму терору, який тільки був на нашому континенті, – енерготерор.

Російська ставка на знищення нашої енергетичної інфраструктури, нашої енергетики, а отже – на гуманітарну катастрофу для десятків мільйонів

українців і всіх наших країн – сусідів у ЄС, зберігається. Тому зберігається й наша потреба у вашій підтримці для енергетичної, а отже – соціальної стійкості.

Шановні колеги! Європо!

Наступні півроку стануть багато в чому вирішальними у тому протистоянні, яке розпочала Росія цією агресією. Агресією проти України й проти кожного з вас, бо фінальна мішень Росії значно далі, ніж наш кордон і український суверенітет.

Наступні півроку вимагатимуть від нас іще більших зусиль, ніж цей час, що минув.

1) Перше. Енергетичний терор Росії повинен зазнати поразки в усіх формах

Будь-який російський енергошантаж, будь-які деструктивні дії Росії проти критичної інфраструктури в Україні чи, наприклад, проти підводних кабелів та газогонів у Європі, будь-які спроби дестабілізації ринків газу й нафти чи атомної енергетики мають отримувати потужні відповіді всієї Європи.

Із цього погляду вкрай корисною є ідея прайс-кепів на російський енергетичний експорт. Що сильнішим буде такий інструмент, що нижчими – прайс-кепи, то більше стійкості буде у глобального енергоринку.

І ми закликаємо вас погодити дієві прайс-кепи і на нафту, і на нафтопродукти, і на газ із Росії. Ці прайс-кепи мають бути такими, щоб держава-терорист точно була позбавлена здатності фінансувати війну завдяки глобального ринку.

А фінальною метою всієї енергостратегії Європи має бути повна незалежність нашого континенту від брудних російських енергоресурсів. Я запевняю вас, що з цієї перспективи Україна зможе стати новим надійним великим постачальником «зелених» енергоресурсів для всієї Європи.

2) Друге – зимова стійкість України

Росія хоче зламати вашу безпеку через руйнацію нашої інфраструктури. **Будь-які блекаути в Україні – це удари по ваших соціальних системах через нові хвилі міграції.** Будь-які спроби Росії показати, що нібито Україна не має достатньої стійкості, – це спроби показати вам, світу, що нібито Європа не має достатньої стійкості.

Тому **я закликаю вас продовжувати робити все, щоб ми могли підтримувати енергозабезпечення українців**. І я вдячний кожному й кожній із вас, хто вже допомагає з постачанням обладнання та фінансовою підтримкою. **Але зараз, щоб наступні півроку минули без потрясінь, треба зробити іще дещо.**

Зокрема, **потребуємо підтримки для закупівлі обсягу газу**, який використовується, щоб компенсувати шкоду від російських ударів по інших видах генерації. Йдеться про **2 мільярди кубометрів газу**.

Також **потребуємо підтримки з електрикою** для України – з постачанням із ЄС. Так само, як ми зможемо допомогти вам експортом електрики, коли відновимо нашу генерацію, ми потребуємо зараз вашої допомоги, щоб пройти цю зиму. Йдеться про постачання **електрики вартістю близько 800 мільйонів євро**.

3) Третій аспект – оборонна підтримка

Вона **має бути не меншою**, ніж у минулі півроку. Це критично важливо для захисту української свободи й самої ідеї Європи у глобальному протистоянні з Росією.

Але, **крім цього**, **ми потребуємо більш сучасних озброєнь, більшого обсягу постачання**.

Це стосується і ППО, і ПРО. І я прошу кожну з 27 країн Європейського Союзу вирішити, що конкретно ви можете зробити для збільшення обсягу постачання ППО й ПРО.

Це стосується і сучасних танків. Немає жодної раціональної причини, чому б Україні не отримати їх уже зараз. Я прошу вас проявити лідерство: той, хто першим надасть сучасні танки, відкриє цю можливість постачання для всього світу й запам'ятається як один із найбільш важливих захисників свободи в наш час.

Це стосується і більш далекобійних артилерійських і ракетних систем, які могли б пришвидшити закінчення російської агресії.

Все це – прямий порятунок мільйонів життів.

4) Четверте – дипломатія

За минулі півроку ми розробили й запропонували світу формулу миру, яка містить усе необхідне, щоб не лише ***припинити цю війну***, а й щоб

гарантувати – надійно й довготривало, – що не буде повторення такої ж чи початку ***будь-якої іншої війни у Європі***.

Я закликаю вас підтримати українську формулу миру! Усі ви знаєте її елементи – вони логічні, дієві, можуть бути реалізовані вже за наступні півроку. **Для цього найближчим часом ми організуємо саміт – *Global Peace Formula Summit***.

Я сподіваюся, що **на цьому саміті побачимо** всіх вас і **ваше лідерство в допомозі миру.** Зверніть увагу: кожен із пунктів нашої формули миру дає змогу кожній сумлінній країні проявити своє лідерство й допомогти з тією чи іншою конкретною метою.

Фактично це як «меню для проявів лідерства». І це можливості справді для всіх країн зробити внесок у безпеку України, всієї Європи, світу. Це можливості й для тих, хто активніший у міжнародних відносинах, і для тих, хто поки що робить менше для захисту миру.

5) І п’яте – на наступні півроку. Ціннісне завдання

Я хочу ще раз подякувати всім вам за підтримку України у здобутті ***кандидатства***. **Зараз настає час зробити ще один крок**.

Попри війну **ми не зупиняємо інституційну трансформацію нашої держави**. На одному лише цьому тижні Верховною Радою України схвалено **три євроінтеграційні закони**:

> 1) закон про ***національні спільноти***, 2) закон про модернізацію принципів роботи ***Конституційного Суду*** України, 3) про сферу ***медіа***.

І це лише одна ілюстрація багатьох речей, які ми зробили для того, щоб підготувати наступний етап зближення України та ЄС. А саме – **оцінку виконання рекомендацій Єврокомісії, якої ми очікуємо від вас найближчим часом**. І дуже вас просимо це зробити, й прискорити цей процес, **щоб далі вже перейти до старту переговорів щодо членства України в ЄС**.

Я вірю, що все **акцентоване** мною сьогодні буде реалізоване. Бо для України й для Європи, коли ми разом, немає нічого неможливого. Будь-який терор ми переможемо, будь-які наші спільні завдання ми реалізуємо.

Я дякую вам за увагу! І дякую за підтримку!

Окремо хочу подякувати за ваші санкційні кроки за минулі півроку, за пакет фінансової підтримки нашої країни в наступному році обсягом 18 мільярдів

євро, який саме зараз на **лідерському рівні** може бути остаточно затверджений. Це життєво важливо.

І, Шарлю, друже, я тебе дуже прошу, щоб наша боротьба за мир для України й для всієї Європи не залежала від непорозумінь і суперечок між деякими державами-членами ЄС.

Пакети макрофінансової підтримки для України – це також зброя в захисті свободи. Як і дев'ятий пакет санкцій ЄС проти Росії. Це наш захист. **Зрозумійте!**

Я сподіваюся, що вже в січні ми зможемо подякувати вам за перший транш із цього пакету макрофіну.

Іще раз дякую за увагу!

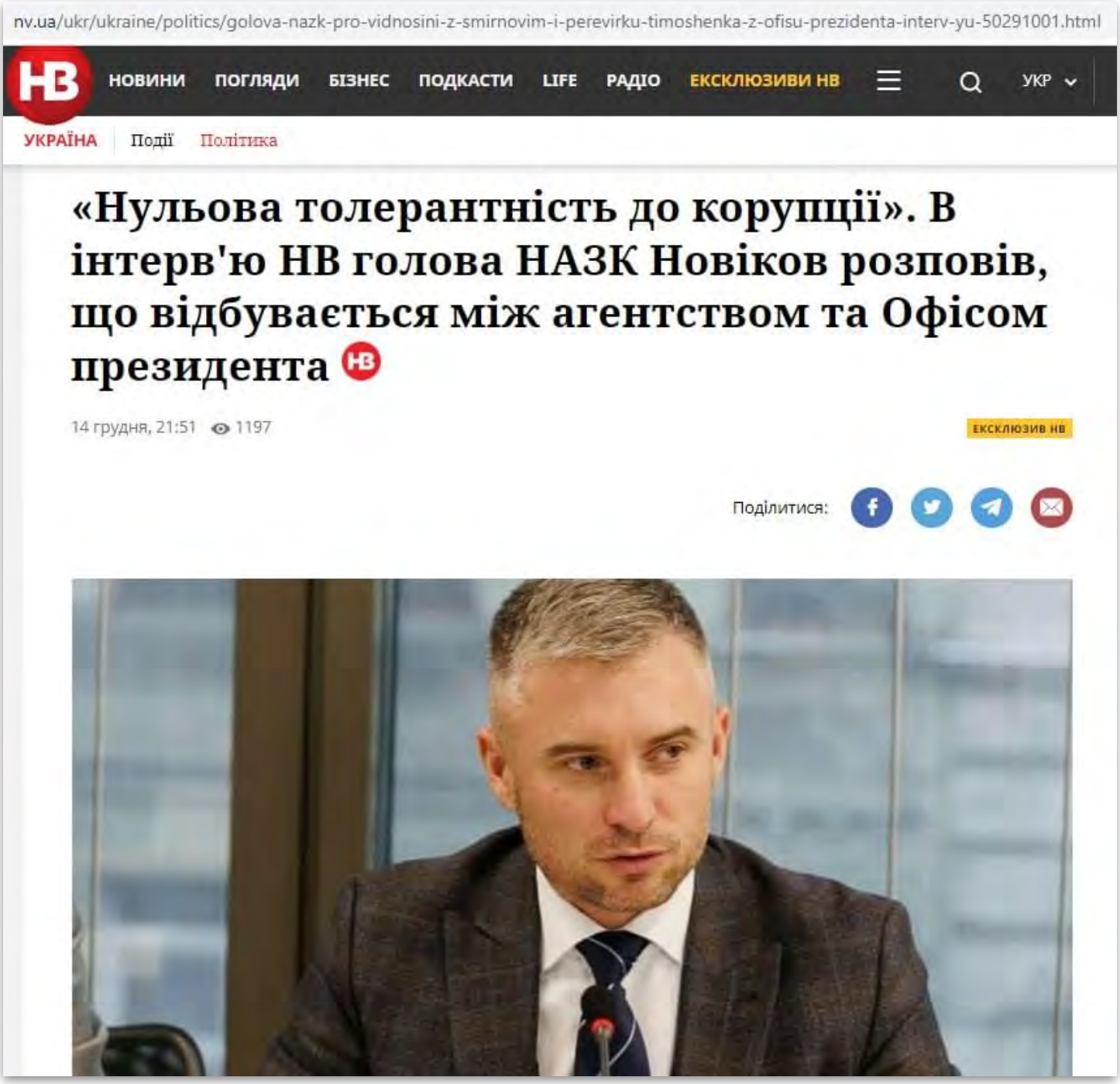
Хай живе Європа!

Слава Україні!

***

№ 1.080

Щодо ситуації із законопроектом № 5655

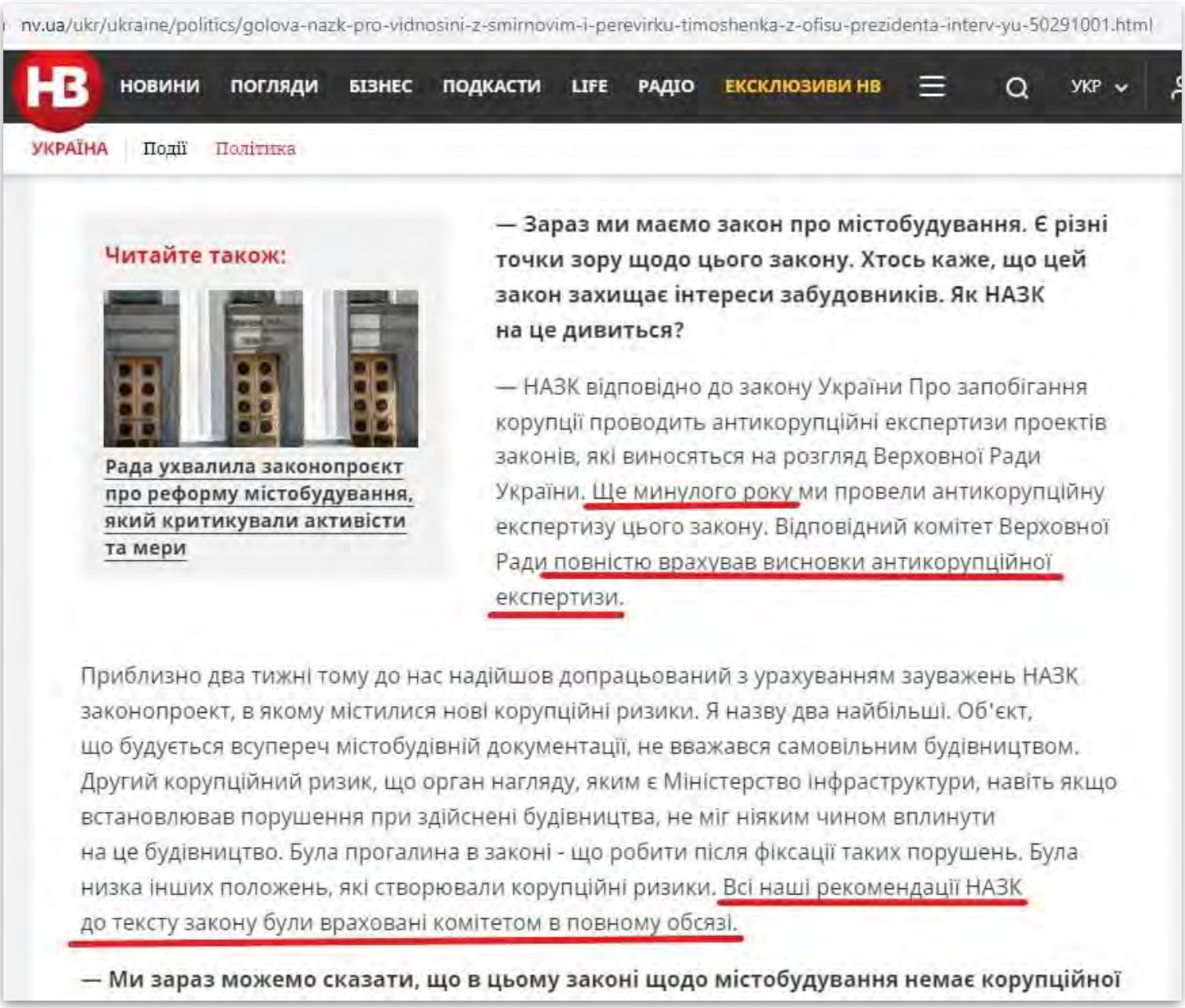
2022-12-15

Могильний

Мені до останнього не хотілось в це вірити, але будівельному лобі вдалося протягнути свою аферу завдяки голові Національне агентство з питань запобігання корупції - НАЗК Oleksandr Novikov.

Якби НАЗК відреагувало на брехню голови Слуга Народу Олени Шуляк, що НАЗК підтримує законопроект і всі зауваження враховано, по пунктах продемонструвавши, що ключові корупційні ризики не усунуто, голосів би банально не вистачило.

І саме ганебний вчинок Новікова заспокоює західних партнерів і, скоріш за все, утримає від активного переконання Володимира Зеленського накласти вето не просто на руйнівний для країни, але ще і корупційний закон.

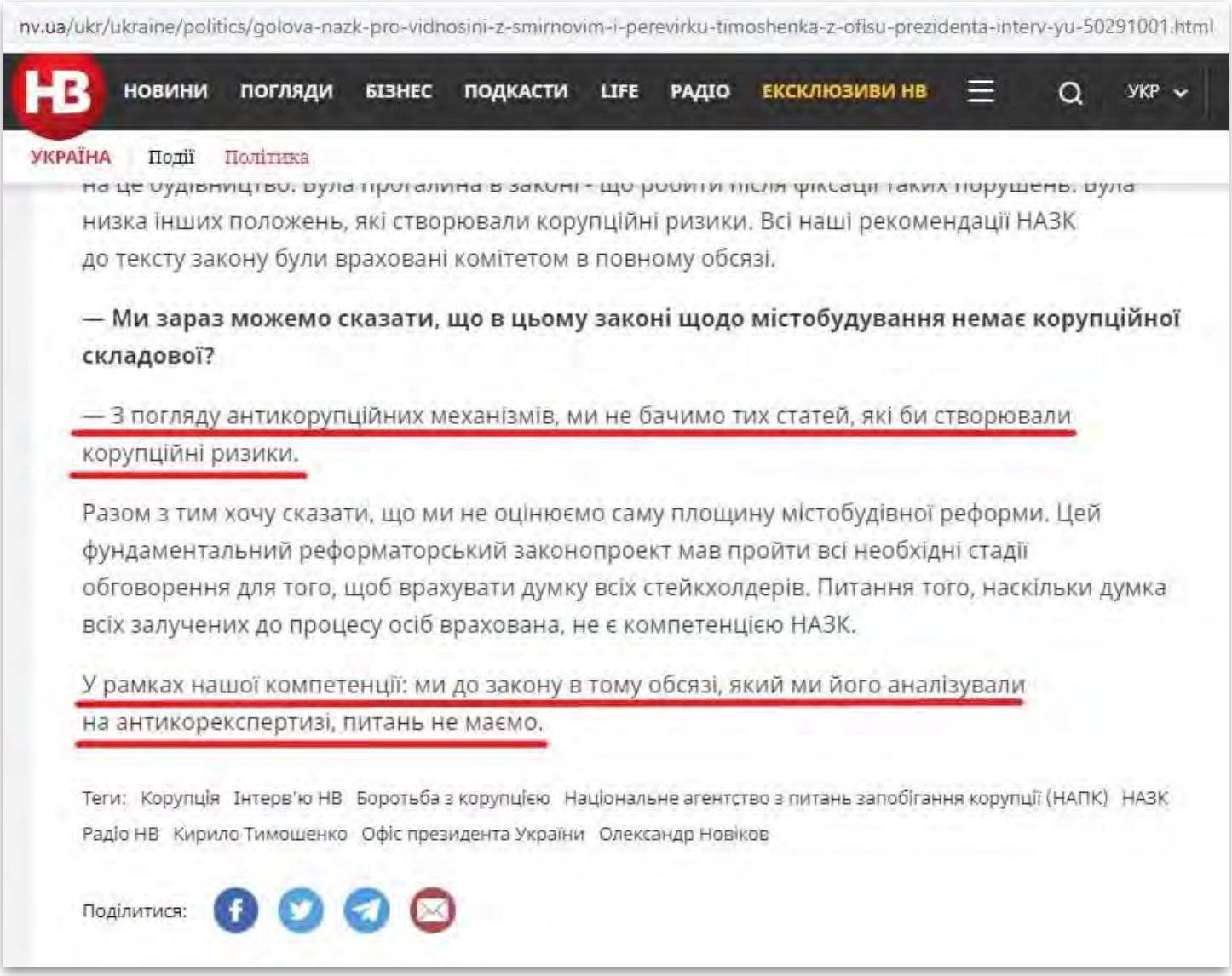
Можливо, Новікова підставив хтось із заступників, бо він гарантовано сам нічого не читав.

Але це вже особисті проблеми голови НАЗК, адже саме він, а не хтось інший, видав цілу кипу завідомо недостовірної інформації у вчорашньому інтерв'ю НВ. І мова йде про констатацію фактів Новіковим, а не заяви "вони виконали, але ми ще не бачили фінальної версії і не могли це перевірити".

Що саме було заявлено

1) Про антикорекспертизу першої редакції: "Відповідний комітет Верховної Ради повністю врахував висновки антикорупційної експертизи".

Це не відповідає дійсності - враховано було вибірково і таким чином, щоб це врахування ні на що не впливало, а у окремих випадках навіть робило гірше.

Вибачте, але підхід "вони щось змінили в тих місцях, що НАЗК не подобались" - це не рівень роботи, що має демонструвати НАЗК при контролі за усуненням корупційних ризиків.

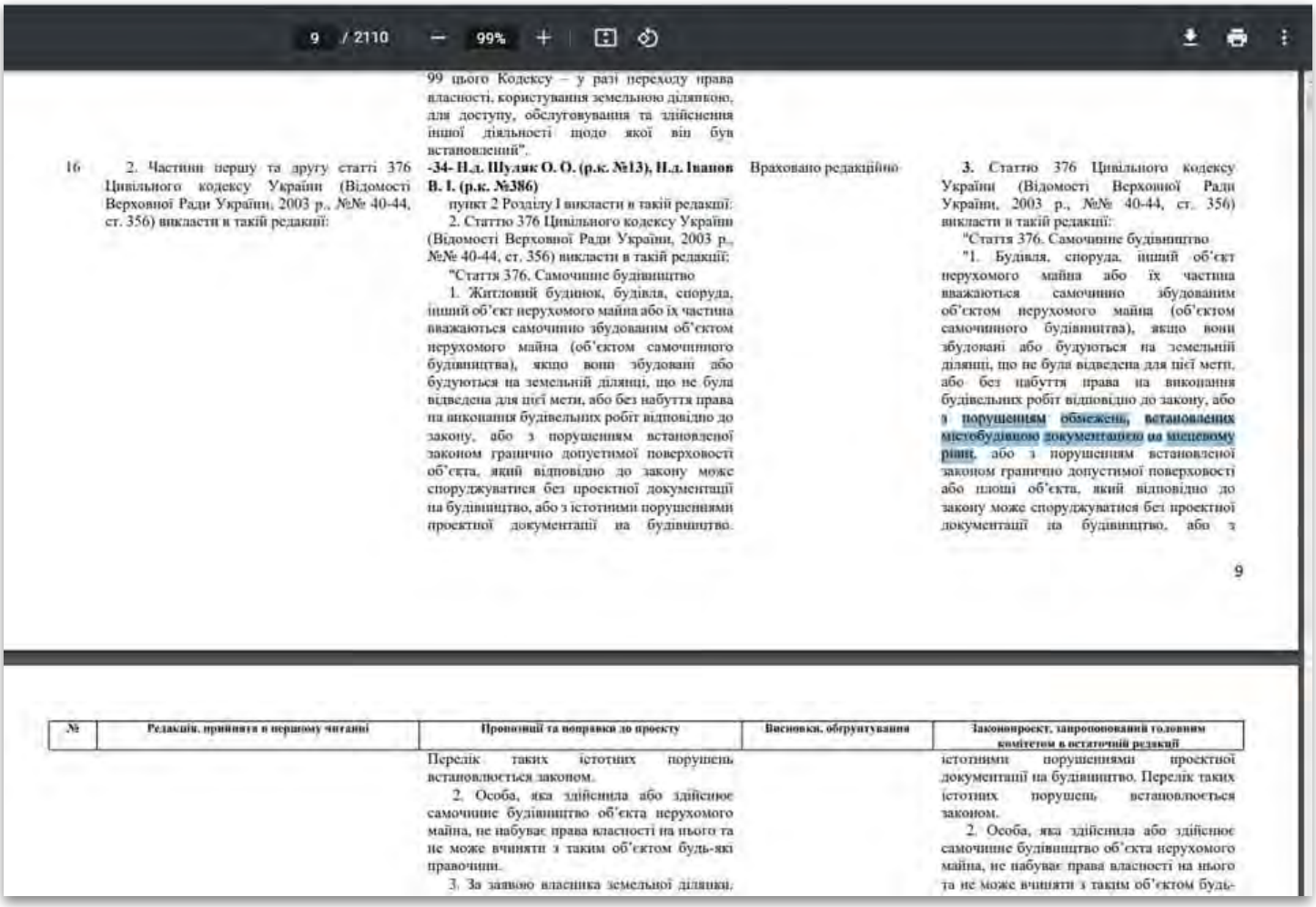
2) До другого читання: "Всі наші рекомендації НАЗК до тексту закону були враховані комітетом в повному обсязі".

Новіков навіть навів два найбільш показових приклади.

(і) "Об'єкт, що будується всупереч містобудівній документації, не вважався самовільним будівництвом".

Відкриваємо (с. 9 порівняльної таблиці) і бачимо, що додали фразу "з порушенням обмежень, встановлених містобудівною документацією на місцевому рівні".

НАЗК вимагало "з порушенням містобудівної документації". Новіков заявив, що саме це і враховано. Але обмеження - це лише невеличка часточка того, що встановлює містобудівна документація у режимах забудови. Наприклад, функціональне призначення території - це НЕ обмеження.

9 / 2110 — 99%

		99 цього Кодексу – у разі переходу права власності, користування земельною ділянкою, для доступу, обслуговування та здійснення іншої діяльності щодо якої він був встановлений".		
16	2. Частини першу та другу статті 376 Цивільного кодексу України (Відомості Верховної Ради України, 2003 р., №№ 40-44, ст. 356) викласти в такій редакції:	**-34- Н.д. Шуляк О. О. (р.к. №13), Н.д. Іванов В. І. (р.к. №386)** пункт 2 Розділу I викласти в такій редакції: 2. Статтю 376 Цивільного кодексу України (Відомості Верховної Ради України, 2003 р., №№ 40-44, ст. 356) викласти в такій редакції: "Стаття 376. Самочинне будівництво 1. Житловий будинок, будівля, споруда, інший об'єкт нерухомого майна або їх частина вважаються самочинно збудованим об'єктом нерухомого майна (об'єктом самочинного будівництва), якщо вони збудовані або будуються на земельній ділянці, що не була відведена для цієї мети, або без набуття права на виконання будівельних робіт відповідно до закону, або з порушенням встановленої законом граничної допустимої поверховості об'єкта, який відповідно до закону може споруджуватися без проектної документації на будівництво, або з істотними порушеннями проектної документації на будівництво.	Враховано редакційно	3. Статтю 376 Цивільного кодексу України (Відомості Верховної Ради України, 2003 р., №№ 40-44, ст. 356) викласти в такій редакції: "Стаття 376. Самочинне будівництво "1. Будівля, споруда, інший об'єкт нерухомого майна або їх частина вважаються самочинно збудованим об'єктом нерухомого майна (об'єктом самочинного будівництва), якщо вони збудовані або будуються на земельній ділянці, що не була відведена для цієї мети, або без набуття права на виконання будівельних робіт відповідно до закону, або з порушенням обмежень, встановлених містобудівною документацією на місцевому рівні, або з порушенням встановленої законом граничної допустимої поверховості або площі об'єкта, який відповідно до закону може споруджуватися без проектної документації на будівництво, або з

9

№	Редакція, прийнята в першому читанні	Пропозиції та поправки до проекту	Висновки, обґрунтування	Законопроект, запропонований головним комітетом в остаточній редакції
		Перелік таких істотних порушень встановлюється законом. 2. Особа, яка здійснила або здійснює самочинне будівництво об'єкта нерухомого майна, не набуває права власності на нього та не може вчиняти з таким об'єктом будь-які правочини. 3. За заявою власника земельної ділянки,		істотними порушеннями проектної документації на будівництво. Перелік таких істотних порушень встановлюється законом. 2. Особа, яка здійснила або здійснює самочинне будівництво об'єкта нерухомого майна, не набуває права власності на нього та не може вчиняти з таким об'єктом будь-

Втулити висотку в парку в Києві? НАЗК вимагало, щоб це підлягало знесенню.

Шуляк написала так, щоб у забудовників не було проблем, бо немає в Генплані Києва ніяких "зелених ліній" навколо парків. Новіков подивився і вирішив, що це достатній компроміс.

(ii) "Другий корупційний ризик, що орган нагляду, яким є Міністерство інфраструктури, навіть якщо встановлював порушення при здійснені будівництва, не міг ніяким чином вплинути на це будівництво. Була прогалина в законі - що робити після фіксації таких порушень."

Це взагалі ніяк не виправили (див. ст.43 зі сторінки 1431 в порівняльній таблиці). Але Новіков впевнено заявляє, що все в повному обсязі виправили.

3) "З погляду антикорупційних механізмів, ми не бачимо тих статей, які би створювали корупційні ризики."

"У рамках нашої компетенції: ми до закону в тому обсязі, який ми його аналізували на антикорекспертизі, питань не маємо."

Новіков сам вказав два основні корупційні ризики, виявлені НАЗК. Їх не усунули, хоча Новіков каже протилежне. І те що їх не усунули - ОЧЕВИДНО, тут неможна помилитися, а можна лише збрехати.

І потім, знаючи про неусунуті корупційні ризики, Новіков все одно публічно заявляє, що немає в 5655 ніяких корупційних ризиків.

Це лише аналіз прикладів із інтерв'ю - ніяк невиконаних зауважень НАЗК більше.

Але навіть це свідчить, що **голова НАЗК публічно прикриває корупційні ризики і дезінформує суспільство, допомагаючи протягувати скандальний корупційний закон**.

Посилання на інтерв'ю: *https://nv.ua/ukr/ukraine/politics/golova-nazk-pro-vidnosini-z-smirnovim-i-perevirku-timoshenka-z-ofisu-prezidenta-interv-yu-50291001.html*

***

№ 1.081

«Нульова толерантність до корупції». В інтерв'ю НВ голова НАЗК Новіков розповів, що відбувається між агентством та Офісом президента

2022-12-14

Олексій Тарасов

Національне агентство з питань запобігання корупції проводить перевірку щодо заступника керівника Офісу президента Кирила *Тимошенка* і автівок, якими він користувався.

Також виникли певні розбіжності у позиціях представників ОП і НАЗК щодо застосування українських санкцій проти росіян. Хоч наразі запроваджені санкції проти майже 4 500 фізичних та юридичних осіб з РФ, та процес просувався повільно, про що неодноразово наголошували активісти і очільник НАЗК.

Чи свідчать ці два факти про загострення відносин між ОП та НАЗК, голова агентства Олександр Новіков розповів в інтерв'ю Радіо НВ.

«Нульова толерантність до корупції». В інтерв'ю НВ голова НАЗК Новіков розповів, що відбувається між агентством та Офісом президента

14 грудня, 21:51 1261

ЕКСКЛЮЗИВ НВ

Поділитися:

Голова НАЗК Олександр Новіков (Фото:Національне агентство з питань запобігання корупції — НАЗК / Facebook)

***

— В інтерв'ю Цензор.НЕТ ви заявили про дві речі. Перше — про те, що заступник керівника Офісу президента Андрій Смирнов не передавав рішення Ради національної безпеки та оборони на підпис президенту Володимиру Зеленському. Це, на вашу думку, впливало на те, що запровадження санкцій проти росіян затягнулися на місяці. Також ви сказали про те, що НАЗК проводить перевірку щодо автівок іншого заступника керівника Офісу президента Кирила Тимошенка. І далі Смирнов дав інтерв'ю нашим колегам з Lb.ua, де сказав, що НАЗК демонструє «нетипову поведінку», мовляв, взагалі не має цим займатися. Що не так з тим, що заявив Смирнов?

— По-перше, це не НАЗК заявило про те, що не затверджували санкції з тих чи інших причин — це пряма мова Андрія Смирнова на першому засіданні міжвідомчої робочої групи.

НАЗК підтримує позицію президента, що є два основних фактори перемоги — це Збройні сили України і сміливість українського народу, і санкції, які накладаються на агресора для того, щоб підірвати його спроможність вести цю війну.

Функція НАЗК в санкційній політиці визначена в рамках дорожньої карти санкцій проти Росії міжнародною санкційною групою, яка працює під керівництвом керівника Офісу президента Андрія Єрмака і [колишнього посла США в Росії Майкла] Макфола.

Відповідно до цієї дорожньої карти НАЗК ідентифікувало найбільшу кількість осіб в світовій історії санкціонування — понад 24 тисячі - це фізичні особи і компанії, причетні до цієї війни.

Крім того НАЗК здійснює ідентифікацію осіб, причетних до війни, відповідно до запиту Міністерства закордонних справ, і найголовніше — відповідно до розпорядження Кабінету міністрів України про створення міжвідомчої робочої групи з питань санкційної політики.

Фактично напрацювання списків осіб, які підлягають санкціонуванню, здійснюється на основі матеріалів НАЗК в рамках цієї міжвідомчої робочої групи, яку очолює перший віце-прем'єр Юлія Свириденко. НАЗК їй дуже дякує за гарну організацію роботи міжвідомчої групи, яке дозволило санкціонувати понад 4,5 тисячі фізичних і юридичних осіб.

— Повертаючись до Смирнова, заступника керівника Офісу президента. Ви кажете, що він не передавав рішення РНБО президенту на підпис. Це досить серйозне звинувачення. Які ваші версії, чому це могло відбуватися? На чому ви будуєте вашу заяву?

— Виключно на документах і позиції самого вказаного заступника, і на тому, що позиція, яку він озвучує, — прямо суперечить позиції президента і керівника Офісу президента, тобто прямо суперечить позиції його керівників і офіційній позиції української держави.

Зокрема серед цих рішень, які не передавалися на підпис президенту, є і рішення, які прийняті РНБО до того, як був прийнятий закон, в розробці якого брало участь також НАЗК, Про конфіскацію активів підсанкційних осіб. Це навіть рішення проголосоване РНБО до початку збройної агресії Російської Федерації, а саме 18 лютого, якщо я добре пам’ятаю.

— Чи ви звинувачуєте Смирнова, що він діяв чи діє в інтересах тих російських бізнесменів, чиї активи мають бути конфісковані?

— Це питання до Служби безпеки України. Я хочу лише підкреслити, що його позиція прямо суперечить позиції президента України і позиції керівника Офісу президента України.

— Ви сказали, що буде перевірятися Тимошенко щодо автівок, на яких він їздить. Йдеться про «гуманітарний» позашляховик Chevrolet Tahoe, його компанія General Motors надала нашим захисникам. Потім помітили, що саме пан Тимошенко на ньому їздить. Також про Porsche Taycan 2021 року, який коштує близько 100 тисяч доларів. За словами Тимошенка, йому його ненадовго надав бізнесмен Вемір Давитян. Зважаючи на ці заяви щодо пана Тимошенка і Смирнова, хтось може сказати, що НАЗК пішли війною на Офіс президента. Чи ви отримували якісь неофіційні сигнали з Офісу президента щодо цього?

— НАЗК, тим паче в воєнний час, має на меті забезпечити все, щоб Україна перемогла Росію у цій війні. І для цього ми маємо бути внутрішньо стійкими.

НАЗК повністю розділяє тон, [який задає] президент, а це — тон нульової толерантності до корупції.

Як ви чули кілька тижнів тому, президент сказав, що більшості корупціонерів не лишилося в Україні. Дійсно, ми впевнені, що більшість з них покинули територію України.

Але ми в рамках нашого функціоналу маємо забезпечити належні процедури перевірок будь-яких чиновників. Не важливо, це голова сільської ради чи заступник керівника Офісу президента.

Тому очевидно, що після появи будь-якої інформації, яка може підірвати довіру до Уряду, президента, ми маємо перевірити і зробити висновки про наявність чи відсутність порушень.

Ми якраз підтримуємо повністю пана президента і Офіс президента в закликах до нульової толерантності до корупції. І ці перевірки є свідченням відданості перших осіб держави до культури доброчесності.

— Президент заявив про те, що всі українські корупціонери поїхали. З іншого боку, ви перевіряєте двох заступників голови Офісу президента. Про що це свідчить?

— Це свідчить про те, що в Україні налагоджені процедури розгляду будь-яких повідомлень про корупцію. А саме налагодженні процедури розгляду повідомлень про корупцію можуть гарантувати відсутність корупції як такої.

Те, що ми проводимо перевірку пана Тимошенка жодним чином не означає, що в його діях наявні склади корупційних правопорушень.

— Який механізм цієї перевірки?

— Перевірка може якраз гарантувати доброчесність тої чи іншої людини і відсутність порушень в її діях.

У нас був прем'єр-міністр [Володимир] Гройсман. Він після перевірки НАЗК навіть плакати на бігбордах розміщував «Перевірений НАЗК — доброчесний».

Яким чином проводиться перевірка? Якщо казати про пана Тимошенка, це питання щодо користування ним двома транспортними засобами. Ми запитали документи у тих людей, на яких були зареєстровані ці транспортні засоби, і пояснення щодо підстав користування Тимошенком цими автомобілями.

Закон вимагає в двох випадках здійснювати декларування таких транспортних засобів: це якщо [станом на] 31 грудня особа користувалася, або понад 183 дні.

Чи був цей факт в даному випадку, нам не відомо. Крім того, закон звичайно передбачає відповідальність за отримання подарунку посадовою особою. Чи користування цими транспортними засобами є подарунком, чи ні, [висновок] ми можемо зробити, отримавши документи і пояснення від власників транспортних засобів.

— Смирнов також звинуватив НАЗК в тому, що Мін'юст подавав запит щодо активів Олександра Бабакова — це віце-спікер Держдуми Російської Федерації. На думку Смирнова, тут є його активи. Він стверджує, що НАЗК сказали, що таких активів немає. Він каже, що «вони мали зробити якісь такі дії, щоб дійсно ці активи були знайдені, заблоковані і далі міг відбуватися процес конфіскації». Що сталося з активами Бабакова?

— Навіть в вашому питання є суперечність в позиції пана Смирнова. З одного боку, Смирнов каже, що НАЗК не має займатися питанням санкцій і активів підсанкційних осіб. З іншого — звинувачує нас, що ми не встановили якісь активи.

По пану Бабакову до нас надійшов запит Міністерства юстиції. Ми, відповідно до наявних матеріалів, надали проміжну відповідь. На сьогодні НАЗК проводить додаткову ідентифікацію активів пана Бабакова. І до нас надійшли запити громадян Латвії щодо цих активів, наявність яких може свідчити про пов'язаність цих осіб — громадян Латвії з вказаною особою, про що ми додатково інформуємо Міністерство юстиції України.

— Тобто Смирнов неправду каже?

— У мене взагалі велике питання — звідки в пана Смирнова ці документи. Ці документи становлять службову документацію Міністерства юстиції і НАЗК. А отже їх публікація Смирновим може свідчити про незаконний доступ (маю сумніви, що він в законний спосіб отримав ці документи) до службових документів двох органів, залучених до протидії агресії Російської Федерації.

— Як може перевірятися звинувачення, що Смирнов не передавав рішення РНБО на підпис президенту Зеленському?

— Це питання внутрішньої службової перевірки в Офісі президента, Офісом президента керує Андрій Єрмак. І можливе питання перевірки з боку Служби безпеки України. Такі санкції, за словами самого президента і ми солідарні з президентом, це питання нашої військової перемоги.

— Давайте повернемося до майна російських бізнесменів чи олігархів. Чи можна стверджувати, що станом на зараз вже визначені всі російські бізнеси, які є на території України?

— За питання конфіскації активів підсанкційних осіб відповідає не НАЗК. Але ми зі свого боку повністю допоможемо всіма нашими наявними ресурсами Міністерству юстиції України для ідентифікації таких активів.

— Ви вже говорили про те, скільки було визначено таких компаній. Чи впевнені в тому, що ми дійсно знайшли всіх?

— Це питання до Міністерства юстиції, до нашого надійного партнера в цьому питанні. Не можу відповісти щодо повноти.

— Зараз ми маємо закон про містобудування. Є різні точки зору щодо цього закону. Хтось каже, що цей закон захищає інтереси забудовників. Як НАЗК на це дивиться?

— НАЗК відповідно до закону України Про запобігання корупції проводить антикорупційні експертизи проектів законів, які виносяться на розгляд Верховної Ради України. Ще минулого року ми провели антикорупційну

експертизу цього закону. Відповідний комітет Верховної Ради повністю врахував висновки антикорупційної експертизи.

Приблизно два тижні тому до нас надійшов допрацьований з урахуванням зауважень НАЗК законопроект, в якому містилися нові корупційні ризики. Я назву два найбільші. Об'єкт, що будується всупереч містобудівній документації, не вважався самовільним будівництвом. Другий корупційний ризик, що орган нагляду, яким є Міністерство інфраструктури, навіть якщо встановлював порушення при здійснені будівництва, не міг ніяким чином вплинути на це будівництво. Була прогалина в законі - що робити після фіксації таких порушень. Була низка інших положень, які створювали корупційні ризики. Всі наші рекомендації НАЗК до тексту закону були враховані комітетом в повному обсязі.

— Ми зараз можемо сказати, що в цьому законі щодо містобудування немає корупційної складової?

— З погляду антикорупційних механізмів, ми не бачимо тих статей, які би створювали корупційні ризики.

Разом з тим хочу сказати, що ми не оцінюємо саму площину містобудівної реформи. Цей фундаментальний реформаторський законопроект мав пройти всі необхідні стадії обговорення для того, щоб врахувати думку всіх стейкхолдерів. Питання того, наскільки думка всіх залучених до процесу осіб врахована, не є компетенцією НАЗК.

У рамках нашої компетенції: ми до закону в тому обсязі, який ми його аналізували на антикорекспертизі, питань не маємо.

***

№ 1.082

Russia is massing men and arms for a new offensive. As soon as January, but more likely in the spring, it could launch a big attack from Donbas in the east, from the south or even from Belarus, a puppet state in the north. Russian troops will aim to drive back Ukrainian forces and could even stage a second attempt to take Kyiv, the capital.

Leaders | War in Ukraine

A looming Russian offensive

Ukraine's chiefs, in an unprecedented series of briefings, tell The Economist about the critical months that lie ahead

Dec 15th 2022

Those are not our words, but the assessment of the head of Ukraine's armed forces, General Valery Zaluzhny. In an unprecedented series of briefings within the past fortnight the general, along with Volodymyr Zelensky, Ukraine's president, and General Oleksandr Syrsky, the head of its ground forces, warned us of the critical few months ahead. "The Russians are preparing some 200,000 fresh troops," General Zaluzhny told us. "I have no doubt they will have another go at Kyiv." Western sources say that Russia's commander, General Sergey Surovikin, has always seen this as a multi-year conflict.

This is not the view outside Ukraine. In the freezing mud, the conflict is thought to be deadlocked. There has been almost no movement for a month along the 1,000km or so of battlefront. Admiral Sir Tony Radakin, Britain's most senior officer, this week said that, right now, a shortage of artillery shells means Russia's scope for ground operations is "rapidly diminishing".

The appearance of stalemate is feeding new interest in peace talks. France's president, Emmanuel Macron, America's Joe Biden and (for very different reasons) the Russian aggressor, Vladimir Putin, have all in recent days talked about a diplomatic solution. Many in the West, appalled at the suffering, and, more selfishly, wearying of high energy prices, would welcome this. But Ukraine's commanders argue that it should not happen too soon, and they are right.

If Ukraine sought to stop the war today, freezing the battle lines where they are, the Russians could prepare better for the next attack. Mr Putin's generals have been pushing on with their programme of training and deploying newly mobilised troops and retooling industry to help the war effort—including, say Ukrainian commanders, by producing artillery shells. A freeze would repeat the mistake of the three years leading up to the invasion on February 24th 2022. In that time Mr Putin talked endlessly to the West's leaders, who indulged him, while all the while readying his armies for invasion.

The West's highest responsibility is to ensure that any Russian counter-offensive fails. For that, the supply of weapons must increase, and fast. Ukraine has used himars, a rocket system the Americans have been supplying since June, to devastating effect against Russian ammunition dumps and command-and-control centres, allowing the rapid advance first in the north-east and then in the south. But Russia has moved many such targets back out of range of Ukraine's himars batteries. So Ukraine needs more powerful ordnance, like the atacms missiles that could hit targets at least twice as far away. And it needs lots of them, as well as regular ammunition and artillery of all kinds; plus tanks and helicopters and much else, too.

Ukraine also needs help repelling Russian attacks on civilian electrical, water and heating systems. These are aimed at wrecking Ukraine's economy as well as battering the morale of Ukrainian troops on the front line, who are worried about their families back home.

As General Zaluzhny explains, Ukraine is running low on stocks of ammunition for its existing defence systems (mostly Soviet-era anti-aircraft kit being repurposed for use against missiles). It also needs many more, and better, anti-missile defences; the American Patriots that now seem to be forthcoming will be a huge boost, but training soldiers to use them takes time and they should have been supplied months ago.

If Ukraine is to emerge from this conflict as a thriving democracy, even air defence will not be enough: it also needs to recapture more territory. Although Russian forces have seized only a small slice of Ukraine's Black Sea coast this year, that puts them close enough to all of the big Ukrainian-held ports to menace shipping.

Apart from limited amounts of grain under a un deal, Ukraine's exports are still largely cut off.

Taking more territory also helps avoid a frozen conflict by showing that Mr Putin risks losing even the gains he has made. With today's frontier, Russia has a land-bridge that can resupply annexed Crimea and threaten the south of the country. By contrast, if Ukraine cuts the land-bridge and retakes the northern coast of the Sea of Azov, it can negotiate from strength, putting even Crimea within artillery range. That way it can discredit the idea in Russia that Mr Putin can prevail simply by launching another attack in a few years' time.

Ukraine is still willing to make the sacrifices that fighting on demands. Mr Zelensky told us that "95 or 96% of people want to de-occupy all their territory", recapturing everything that Russia seized in 2014 as well as what it has taken this year. He argues that Western promises of security guarantees are a poor substitute for his country's territorial integrity. After all, similar guarantees offered to Ukraine by America and Britain in 1994, when it surrendered the Soviet nuclear weapons on its soil, proved almost worthless 20 years later.

Ukraine's backers will have a slightly different point of view. They believe taking back everything is a maximalist aim that Ukraine will struggle to achieve, not least because it will in places mean freeing people who do not want to be liberated. Mr Putin's nuclear threats are a reason to ensure that Russia is not victorious, but also a reason to require that Ukraine does not appear to threaten Russia's recognised borders. Ukraine also needs to understand that the flow of military and financial aid depends on it avoiding internal rivalries that may be emerging, and on ensuring that it curbs long-standing corruption.

That said, the entire world—including Russia—would benefit from the failure of the revanchist idea that the old Russian empire can be recreated. If Ukraine is adequately supported, its commanders can push a long way towards the coast, and possibly take back most of what Mr Putin has seized since February. The more territory that Ukraine can recover the greater the chances of its lasting success. ■

For subscribers only: to see how we design each week's cover, sign up to our weekly Cover Story newsletter.

***

Ніколов **2022-12-16**

Насправді окрім Залужного «Economist» взяв інтерв'ю і у Зеленського, і у Сирського, і у Єрмака, і дав цю серію матеріалів на обкладинку журналу.

Всі наші говорили західному виданню, що війна в Україні з кров'ю і м'ясом, а не скучна нєрвотрьопка в непрохідній багнюці. Є небезпека, що далекі від фронту західні політики і воєнні аналітики щось собі понапридумають і відправлять Україну раком на тьорки з Путєним. От щоб цього не було - до бюргерів і доводять на пальцях, що нас тут справді вбивають. Ми перекидуємо солдатів з більш спокійних ділянок фронту на північ до Білорусі, щоб бути готовими до нових дурацьких виходок. Тому нам зброя зараз потрібніша навіть більше, ніж гроші. ППО треба вчора, щоб приїхали хоча б завтра.

І саме про це ввідна стаття в журналі «Економіст», яка сумувала всі вищеозначені інтерв'ю. Рекомендую https://www.economist.com/leaders/2022/12/15/a-looming-russian-offensive

***

Насувається російський наступ. Українські керівники в безпрецедентній серії брифінгів розповідають The Economist про критичні місяці, які чекають на нас попереду.

Росія масово стягує людей і зброю для нового наступу. Вже в січні, але швидше за все навесні, вона може розпочати великий наступ з Донбасу на сході, з півдня або навіть з Білорусі, маріонеткової держави на півночі. Російські війська будуть прагнути відтіснити українські сили і навіть можуть здійснити другу спробу взяти Київ, столицю.

Це не наші слова, а оцінка керівника Збройних сил України генерала Валерія Залужного. У безпрецедентній серії брифінгів протягом останніх двох тижнів генерал разом з президентом України Володимиром Зеленським та командувачем Сухопутних військ генералом Олександром Сирським попередив нас про критичні кілька місяців попереду. «Росіяни готують близько 200 тисяч нових військовослужбовців», - сказав нам генерал Залужний. «Я не маю жодних сумнівів, що вони знову підуть на Київ». Західні джерела повідомляють, що командувач російськими військами генерал Сергій Суровікін завжди розглядав цей конфлікт як багаторічний.

За межами України так не вважають. У крижаній багнюці вважається, що конфлікт зайшов у глухий кут. Протягом місяця майже не було ніякого руху вздовж 1000 км фронту бойових дій. Адмірал сер Тоні Радакін, найстарший офіцер Великої Британії, на цьому тижні заявив, що зараз нестача артилерійських снарядів означає, що можливості Росії для наземних операцій «швидко зменшуються».

Виникнення тупикової ситуації підживлює новий інтерес до мирних переговорів. Президент Франції Еммануель Макрон, президент США Джо Байден і (з дуже різних причин) російський агресор Володимир Путін останніми днями говорили про дипломатичне вирішення проблеми. Багато хто на Заході, вражений стражданнями і, більш егоїстично, втомлений високими цінами на енергоносії, вітав би це. Але українське командування стверджує, що це не повинно статися занадто швидко, і вони мають рацію.

Якби Україна прагнула зупинити війну сьогодні, заморозивши лінії фронту там, де вони є, росіяни могли б краще підготуватися до наступної атаки. Генерали пана Путіна наполегливо продовжують свою програму підготовки і розгортання нещодавно мобілізованих військ та переоснащення промисловості, щоб допомогти військовим зусиллям - в тому числі, як кажуть українські командири, шляхом виробництва артилерійських снарядів. Заморожування повторило б помилку трьох років, що передували вторгненню 24 лютого 2022 року. За цей час пан Путін нескінченно розмовляв з лідерами Заходу, які потурали йому, в той же час готуючи свої армії до вторгнення.

Найвищий обов'язок Заходу - забезпечити, щоб будь-який російський контрнаступ провалився. Для цього постачання зброї повинно збільшуватися, і швидко. Україна застосувала HIMARS, ракетну систему, яку американці постачають з червня, з руйнівним ефектом проти російських складів боєприпасів і командно-контрольних центрів, що дозволило швидко просунутися спочатку на північному сході, а потім і на півдні. Але Росія перемістила багато таких цілей назад за межі досяжності українських батарей HIMARS. Тому Україні потрібні більш потужні боєприпаси, такі як ракети ATACMS, які можуть вражати цілі, щонайменше вдвічі віддаленіші. І їх потрібно багато, так само як і звичайних боєприпасів і артилерії всіх видів; плюс танки і гелікоптери і багато іншого.

Україна також потребує допомоги у відбитті російських атак на цивільні системи електро-, водо- і теплопостачання. Вони спрямовані на руйнування української економіки, а також на підрив морального духу українських військових на передовій, які турбуються про свої сім'ї вдома.

Як пояснив генерал Залужний, в Україні закінчуються запаси боєприпасів для існуючих оборонних систем (здебільшого зенітні комплекси радянських часів, які перепрофільовуються для використання проти ракет). Вона також потребує набагато більше і кращих засобів протиракетної оборони; американські «Патріоти», які зараз, здається, мають надійти, стануть величезним поштовхом, але навчання солдатів їх використанню потребує часу, і вони мали б бути поставлені ще кілька місяців тому.

Якщо Україна хоче вийти з цього конфлікту як процвітаюча демократія, навіть протиповітряної оборони буде недостатньо: їй також потрібно відвоювати більше території. Хоча цього року російські війська захопили лише невелику частину чорноморського узбережжя України, це ставить їх досить близько до всіх великих портів, які утримуються Україною, щоб загрожувати судноплавству. Окрім обмеженої кількості зерна за угодою з ООН, український експорт все ще значною мірою відрізаний.

Захоплення більшої території також допомагає уникнути замороженого конфлікту, демонструючи, що пан Путін ризикує втратити навіть ті здобутки, яких він досяг. З сьогоднішнім кордоном Росія має сухопутний міст, який може забезпечити постачання до анексованого Криму і загрожувати півдню країни. І навпаки, якщо Україна переріже цей сухопутний міст і поверне собі північне узбережжя Азовського моря, вона зможе вести переговори з позиції сили, ставлячи навіть Крим у зону досяжності артилерії. Таким чином вона може дискредитувати в Росії ідею про те, що Путін може перемогти, просто розпочавши нову атаку через кілька років.

Україна, як і раніше, готова йти на жертви, яких вимагає боротьба. Пан Зеленський сказав нам, що «95 або 96% людей хочуть деокупувати всю свою територію», повернувши все, що Росія захопила у 2014 році, а також те, що вона захопила цього року. Він стверджує, що обіцянки Заходу щодо гарантій безпеки є поганою заміною територіальної цілісності його країни. Адже аналогічні гарантії, надані Україні Америкою та Британією у 1994 році, коли вона відмовилася від радянської ядерної зброї на своїй території, виявилися майже нічого не вартими через 20 років.

Дещо інша точка зору буде у прихильників України. Вони вважають, що повернути все назад - це максималістська мета, яку Україна намагатиметься досягти, не в останню чергу тому, що подекуди це означатиме звільнення людей, які не хочуть бути звільненими. Ядерні погрози пана Путіна є причиною для того, щоб не допустити перемоги Росії, а також причиною для того, щоб вимагати, щоб Україна не загрожувала визнаним кордонам Росії. Україна також має зрозуміти, що потік військової та фінансової допомоги залежить від того, чи вдасться їй уникнути внутрішнього суперництва, яке може виникнути, а також від того, чи вдасться їй побороти давню корупцію.

Разом з тим, увесь світ, включно з Росією, виграє від провалу реваншистської ідеї про можливість відтворення старої Російської імперії. Якщо Україна отримає належну підтримку, її командування зможе просунутися далеко до узбережжя і, можливо, повернути більшу частину того, що пан Путін захопив з лютого. Чим більше території Україна зможе повернути, тим більші шанси на її довготривалий успіх.

***

№ 1.083

"Цифровізація містобудівної галузі" виступає як підсадна качка в Законі № 5655, насправді закон зовсім про інше!

2022-12-12

Наталія *Присухіна*

Як громадянка України і юрист в сфері містобудування закликаю народних депутатів не голосувати за Закон 5655, який вже дуже влучно називають «містогвалтівною реформою». Є десятки статей і звернень професіоналів та інституцій, які я особисто поважаю, проти цього закону (нижче посилання).

🔺Перше, на що варто звернути увагу, ця реформа містобудівної діяльності через Закон 5655 відбувається **в спосіб внесення сотень змін в існуючі нормативні документи**. Розібратися надзвичайно важко навіть професійному юристу. А особливо коли у тебе порівняльна таблиця на більше ніж 2 000 сторінок і у тебе є пару днів на аналіз (з перервами на відключення світла) і то ти не певний, що маєш потрібну редакцію.

🔺Депутати, а ви її маєте? Читали?🔺

🔺 Такий собі ямковий ремонт доріг (законодавства), який звісно має право на існування, але не тоді, коли потрібно змінювати все дорожнє полотно (всю систему). А містобудування конче потребує реформування!!!

🔺 Дуже низька юридична техніка Закону 5655! При такій кількості правок і виключень статей є сенс викладати нормативні документи в новій редакції, що забезпечить їх системність та цілісність.

🔺 Це вже далеко не вперше, коли автори законопроектів застосовують цей прийом, при якому значна частина положень законопроекту виходить за межі його предмету, визначеної згідно з його назвою та преамбулою, вносяться зміни в десятки інших законів, деякі закони змінюються до невпізнаваності.

До прикладу Законом 5655 ампутували ледь не половину статей ЗУ ***«Про архітектурну діяльність»*** та ЗУ ***«Про основи містобудування»***, що порушує системність цих законів і ставить під сумнів доцільність їх існування в такій обрізаній редакції.

🔺 Давайте розглянемо казус із так званим ***«Законом про бомбосховища»*** - він знаковий для розуміння того, як це працює на практиці. Отже, є важлива для суспільства тема, під неї розробляється законопроект, через значущість теми він, як правило, швидко проходить відповідні інстанції та погодження, приймається і «вуаля» - виявляється, що насправді до важливої теми приєдналися й інші законодавчі новації, які були пакетно проголосовані.

🔺 Так от

1) в Законі «Про бомбосховища» не має насправді норм про обов'язковість укриттів, хоча про це без належної перевірки написали всі впливові ЗМІ.

Зате

2) в Законі міститься ціла низка новацій, які стосуються ***проектів повторного використання*** (11 разів використовується це словосполучення).

Тобто

3) насправді цей закон мав би називатися «Законом про проекти повторного використання» і відповідним чином обговорюватися.

🔺Отже, в сухому залишку ми маємо – прийнятий закон з викривленим уявленням суспільства про його предмет, створену робочу групу, яка нарешті має напрацювати нормативне регулювання щодо укриттів (війна в розпалі, а його й досі немає), зате ми маємо напрацьоване регулювання по проектам повторного використання.

⛔Так от абсолютно те саме відбувається із Законом 5655, тільки в рази більшому маштабі, як по змісту, так і по наслідкам.

Подається все під соусом «цифровізації» будівельної галузі, яка виступає у ролі «підсадної качки», як свого часу виступили бомбосховища у попередньому кейсі.

Але це зовсім не так.

Насправді цей Закон № 5655 про значне урізання можливостей місцевого самоврядування в сфері містобудування (гудбай, централізація, найкраща реформа незалежної України), ми, мешканці міст і так мали не багато способів впливати на формування міського середвища тепер не маємо і цього, значно посилюється роль профільного Міністерства, яке перебирає не властиві функцій ДАБІ, створюється Містобудівна палата, і як вишенька на тортику – приватний містобудівний контроль для забудовників, і ще багато всього іншого.

🔺Маю гіпотезу, що всі ті притомні люди, які висловилися на користь Закону № 5655 його не читали, а підтримали, бо їх попросили і вони поставили знак дорівнює між цифровізацією і Законом 5655, навіть не здогадуючись, що в собі він містить «брудні сюрпризи». Така собі підстава.

🔺Депутати, не читавши цей Закон № 5655 і не розібравившись, так само потрапляють на цей гачок – начебто підтримують цифровізацію галузі, а насправді підтримують містогвалтівну реформу. І як наслідок , якщо проголосують, то покриють своє ім`я ганьбою, як і ті, хто свого часу голосував за Харківські угоди та Закон від 16 січня. Допускаю, що цей Закон № 5655 містить і позитивні моменти але те, як він приймається і проходить комітети, то повна і суцільна ГАНЬБА!!! Як мародесртво під час війни! Про те як це відбувається детально пише в своїх постах народний депутат Anna Bondar.

📌ПІДСУМОК:

Перед Україною стоїть виклик надзвичайного масштабу. Це програма проектів під умовною назвою «Відбудова _України», в рамках якого будуть реалізовуватися десятки тисяч будівельних проектів та сотні програм за правилами, встановленими нашими законодавцями. Успіх будь – якого проекту залежить від багатьох факторів, один з основних - це аналіз та врахування інтересів всіх зацікавлених сторін. Вочевидь, що при розробці і прийнятті в першому читанні та підготовки до другого читання Закону № 5655 ці інтереси не враховані. Для уникнення чергового провалу реформи містобудування важливо поховати Закон № 5655, який так скандально пробиває собі дорогу, і повернутися до широкого обговорення нової реформи містобудування з усіма зацікавленими сторонами. При цьому важливо приділити належну увагу юридичний техніці нормотворення.

‼ На фото: цей комплекс ми називали «Мордор», коли жили на Позняках. Я не хочу, щоб так виглядали українські міста.

Фото не випадкове.

#stop5655

Національна Спілка Архітекторів України - НСАУ Архітектурна Палата НСАУ Асоціація міст України Верховна Рада України Адміністрація Президента України

***

№ 1.084

Внутрішня окупація (+ «недостойное правление», В.Гельман)

2010-06-08

ЮРІЙ НОЄВИЙ

політолог, для УП

Політика нової влади вимагає нових слів для означення її суті.

Поняття "внутрішня окупація" найкраще схоплює мету й зміст політики нинішньої влади. Відтак варто найзагальнішим чином поглянути на поняття, причини, зміст і наслідки цього явища.

1. Поняття

Такое сочетание — «кумовской» капитализм, электоральный авторитаризм и низкое качество государства — создает основания сформированного сегодня в России политико-экономического порядка управления страной, который я обозначаю как «недостойное правление». Этот термин представляет собой своего рода кросс-культурный перевод англоязычного термина *bad governance*. Его отличительными чертами являются извлечение ренты и коррупция как принципы управления государством, низкое качество государственного регулирования, а также фундаментальное нарушение и/или извращение принципов верховенства права (*unrule of law* — [O'Donnell, 1999]). Но в данном случае не имеются в виду «дефекты» государственного управления, связанные с недостаточным уровнем развития. Напротив, с точки зрения уровня своего социально-экономического развития сегодняшняя Россия — это вполне высокоразвитая страна (урбанизированная, индустриализированная, образованная), и оттого ее низкие оценки на фоне многих других государств значительно отклоняются от глобальных тенденций. Как правило, высокий уровень развития той или иной страны соответствует демократии и верховенству права, хотя специалисты и спорят о том, что здесь является причиной, а что следствием [Przeworski et al. 2000; Acemoglu et al. 2019]. Речь здесь идет не об отдельных «сбоях» в механизмах государственного управления, когда принципы «достойного правления»

Загалом ***внутрішня окупація*** - це прихід до влади такої групи меншості, соціальне становище, свідомість та інтереси яких відповідно прямо суперечать більшості.

Для України це - заходи групи меншості зі встановлення такої гегемонії в постколоніальному суспільстві, зміст і спрямованість якої зупиняє об'єктивацію волі корінного народу - українців. Основа її - уламки колишньої імперії в Україні, підтримувані реваншистами із Кремля.

2. Причини

Україна - уламок колишньої імперії СРСР. Український народ, підданий системній асиміляції, втратив свою культуру й ідентичність частково, але достатньо для того, щоб ***не мати спільної колективної свідомості.***

(*good governance*) сталкиваются с нарушениями со стороны тех или иных политиков и чиновников (именно это обычно и имеют в виду, говоря о таких явлениях, как коррупция).

«Недостойное правление» в России (как и в ряде других стран) служит важнейшим средством удержания и сохранения политической власти и экономического господства в руках правящих групп [Bueno de Mesquita, Smith 2011] и в этом смысле является отнюдь не «дефектом», далеко отклоняющимся от лучших практик «достойного правления», а функциональным механизмом управления страной. Он основан на совершенно иных принципах, нежели те, которые выступают нормативным идеалом государственного управления в современном мире. Анализ генезиса и эволюционных траекторий «недостойного правления» в России и составляет основу данной книги.

Сили внутрішньої окупації - залишки колоніальної адміністрації та частина асимільованих українців і завезених в Україну росіян.

Колишні адміністратори все зробили для того, щоб не втратити владу. І використовували савєцьку культуру для легітимації свого владного становища, узурпації народної власності, і самої держави.

3. Зміст

Внутрішня окупація - це ***процес концентрації різноманітних капіталів у руках групи, яку можна назвати "партія влади".*** Вона походить із колишньої компартійної номенклатури, комсомольчиків, совспецслужб, "червоних директорів".

Менший, але таки свій союз - задовольняв їх як політично, так і економічно.

Нові умови після розпаду СРСР потребували чітких солідарних дій, спрямованих на опанування процесів прихватизації та усунення від реальної влади нової антикомпартійної політики.

Компроміс останньої завше призводив до кінцевої безрезультатності й діяльності в становищі напіврозпаду.

Власне, оманлива опозиційність БЮТ і НУНС, коаліція "тушок" тощо - це продовження половинчастості в обмін на гроші. Напівполітики в обмін на "замученість" до економіки. Символічності в обмін на посади. Позірності в обмін на кулуарні домовленості...

Основні етапи внутрішньої окупації:

1) - утримання при владі, початок 90-х років;
2) - приватизація економіки "на себе", з початку 90-х і до сьогодні;
3) - підтримка стабільності режиму (кучмізм), 1994-2005;
4) - забезпечення безпеки бізнесу після Помаранчевої революції;
5) - організація й контроль нових політичних форм;
6) - ставка на совєцько-російську міфологію й електоральне закріплення в частині регіонів;
7) - повернення влади у 2010-му році.

Безпосереднє повернення сил внутрішньої окупації засвідчив на початку лютого 2010 року її хрещений батько Леонід Кучма: "Все обнулилося. Я задоволений, що все повертається".

Повернувся не тільки традиційний олігархічний авторитарний режим. Відродилися у новій яскравості, попередньо ховаючись за риторикою й позірною діяльністю помаранчевих, - традиційні політична корупція, подальша приватизація держмайна, цензура, тиск на опозицію за допомогою міліції.

Однак додалися декілька важливих складових

1. Перша - повальна здача Росії й США українських національних інтересів. А саме - флот РФ у Криму, збільшення присутності іноземного капіталу в економіці, відмова від збройного урану, продовження втягування у боргову яму.

2. Друга - соціальні реформи. Називаючи їх "непопулярними", що дорівнює "правильними", внутрішня окупація намагається вирішити запити великого бізнесу за рахунок широких верств населення.

Бізнес споживатиме дешевий газ, подорожчання якого оплачуватиме народ. А називатиметься це все - "збереженням бюджетоутворюючих підприємств". Збільшення пенсійного віку означатиме більші заробітки капіталістів - саме так просто, але як їм важливо.

3. Третє - зміна засад гуманітарної політики під диктовку Кремля. Насамперед, підтримка російських історичних міфів, русифікація ЗМІ та освіти тощо. Гнилість цього підходу очевидна, бо працює тільки на розкол і Росію, а не на Україну.

4. Четверте - удосконалився дискурс влади. Ця складова поки що найбільш молода інновація режиму внутрішньої окупації. Коротко її засаду

можна сформулювати так: подати олігархічну політику демократичною мовою. Так, навіть таке трапляється!

Ось приклад такої мови: "Громадян, які порушують громадський порядок, міліція завчасно уберігає від неприємностей", - сказав Янукович про опозицію. Неприємність - це спецвідділ міліції, який бере у коло будь-кого, хто хоч щось хоче сказати відмінне від "одобрямсу".

4. Наслідки

В Україні розвиток режиму внутрішньої окупації логічним завершенням матиме ***повне панування групи узурпаторів політики, економіки й культури.***

Авторитарна політика на користь олігархів, поліцейство, корупція у державі, соціально-економічна експлуатація, культурна маргіналізація й русифікація, подальша моральна деградація, збільшення смертності, цензура і тощо, і тощо - усі ці складові внутрішньої окупації будуть посилюватися.

Провал популістської соціальної політики тимчасово вдасться стримати контролем над ЗМІ. Однак фактичне зубожіння призведе до радикалізації настроїв у всіх регіонах. Окремим із них будуть підкидати радикальні протистояння регіонів, ідеї федералізації чи навіть розвалу України, щоб приховати важливі речі.

Політична опозиція, що висуватиме загалом широкі демократичні гасла, не зможе закріпитися довгостроково у владі. Не міняючи сам правовий режим власності економічної опори внутрішньої окупації, вона буде змушена вигадувати нові політичні форми на заміну дискредитованих різноманітним угодовством.

Політична опозиція, яка підніме на свій прапор соціальні й патріотичні гасла, проявивши стійкість, пасіонарність і широту роботи, зможе зробити справжню революцію.

Націоналізація олігархічної власності і люстрація - стануть основними завданнями такої революційної сили.

***

№ 1.085

Украина на тонком льду: будущее нашей демократии и ради чего все эти страдания

2022-12-18

ЮРИЙ РОМАНЕНКО, "ХВИЛЯ"

“Слуги народа” после принятия закона «О медиа» никак не угомонятся и продолжают гнуть линию на узурпацию власти.

В частности, нардеп ВРУ Евгения ***Кравчук*** заявила, что будет создан ***аналог Роскомнадзора*** (они эту химеру так не называют, но на самом деле это именно аналог Роскомнадзора), который будет регулировать медиа и, якобы, это требование Европы.

Конечно же,

Европа никаких таких требований не выдвигала.

> — Ее интересует соблюдения прав на интеллектуальную собственность и не более.

А вот **власти используют момент войны для того, чтобы закрутить свободу слова**, **чтобы на выборах никто пикнуть не смел по поводу феерических проебов.**

Ибо десять месяцев Украина сражается без какого-то особого регулирования свободы словы и никакой катастрофы не произошло.

Наоборот,

> — именно благодаря способности доносить свои проблемы через свободные медиа и соцсети, украинский народ смог выстоять в этой борьбе, а власть имеет возможность ликвидировать откровенные косяки и просто реагировать, чтобы исправлять свои ошибки.

Поэтому,

> **— свобода слова это не какая-то прихоть журналистов, но фундаментальная конструкция нашей демократии, которая в тяжелых муках отбивается от России.**

Так вот, дорогие “Слуги народа”. Поскольку я многих знаю лично и вы меня знаете, я вам объясню, почему **вы делаете ошибки из-за которых рискуете повторить судьбу Януковича в кубе**, а **Украина рискует войти в катастрофу из которой может больше и не выбраться**.

И **под обломками окажутся все, включая архитекторов идиотских законов.**

Я вижу две базовые причины:

1. Во-первых, в отличие от Майдана в 2014 году и последующей войны на Донбассе и аннексии Крыма, которые затронули ограниченное количество людей (в 2016 году Институт будущего проводил соцопрос, который показал, что 50% украинцев не ощущают войну, а непосредственно ощущали что-то около 20%), **эта война 2022 затронула абсолютно всех.**

1) Мать, которая с утра мечется в холодной квартире, ломая голову по поводу того, как накормить, помыть детей без воды, света, газа должна понимать ради чего все эти страдания.

2) Боец, который стоит в окопе по колено в воде среди трупов своих побратимов точно сражается не за то, чтобы слушать в 2029 году пустой телемарафон с байками про очередное велике будивництво и наблюдать все те же хари, которые бесстыдно пилили госбюджет до войны и продолжают заниматься тем же.

3) Бизнесмен, который отдает на донаты ЗСУ последние деньги и сражается с налоговой, которая блокирует счета предприятия, он бьется об этот лед не для того, чтобы налоговики, таможенники и прочая пиздобратия покупали себе недвижимость на "лазурке" во Франции.

Короче говоря,

> — вся страна умирает, страдает, сражается, замерзает не для того, чтобы обеспечить узкой группе малокомпетентных господ райскую жизнь, тогда как остальные будут сосать х@й без соли и наслаждаться розеткой в пункте “незламности”. Это ощущение есть у десятков миллионов человек и это ощущение никаких драконовскими законами по медиа, никакими репрессиями, никакими недомолвками и болтовней про «национальное возрождение» не перекрыть.

Стране нужен честный разговор о том, что мы строим и как мы будем избавлены от всей гнили Второй Украинской республики. И осуществлять эти шаги нужно практически уже сейчас, а не в далеком гипотетическом светлом будущем. А «пока потерпите».

Нет, родные вы наши. Мы терпели 30 лет, а теперь страдаем 10 месяц не для того, чтобы слушать следующие 30 лет реинкарнацию болтовни о гражданском долге. Гражданский долг десятками тысяч лежит в могилах, миллионом стоит в окопах и расползается миллионами беженцев по Украине и за границам, которые шлют деньги на ЗСУ, пока Укроборонпром рожает

очередную бесплодную вундервафлю и вешает лапшу на уши Зеленского о том, что вот-вот она взлетит и возьмет курс в сторону Москвы.

Эта тотальность вовлечения всей страны в страдания формирует спрос за причины страданий и потребность недопущения их в будущем. Поэтому надежды п@здократии, что удастся повторить трюк 2014 года и дальше грабить народ под патриотическую болтовню «вот-вот станет легче» - этой прямой путь к революционному взрыву.

2. Второй очень важный момент. Запад поддерживает молодую демократию в борьбе против гнилой безумной варварской деспотии. Простые люди на Западе понимают это именно. И это понимание мотивирует правящий класс Запада поддерживать Украину. Если бы народ Украины съел оккупацию, то никакой поддержки не было бы. Был бы Афганистан Восточной Европы в лучшем случае.

Ключевой признак демократии – свобода слова.

1) Если в Украине исчезнет свобода слова, то исчезнет демократия, значит, исчезнет мотив поддерживать Украину. Западу не нужна еще одна вороватая маленькая варварская деспотия. При этом очень прожорливая, но без ядерных бомб.

Следовательно,

2) убивая свободу слова, «Слуги народа» закладывают базу для отказа Запада от поддержки Украины. Все эти сумасшедшие трамписты, радикальные левые из Демпартии, многочисленные консерваторы, дурачки-леваки и радикалы в Европе ***получат аргументы остановить помощь Украине.***

Потому что

1) одно дело, когда ты поддерживаешь героический народ, сражающийся за свободу

2) и совсем другое, когда в борьбе двух варварских деспотий ты должен давать десятки миллиардов долларов и нести триллионные издержки из-за того, чтобы одна группа воров пытается удержать власть в борьбе с другой группой воров. И ради этой власти готова пойти на все.

И вряд ли мне стоит объяснять, что когда Украина потеряет поддержку Запада, то маленькая деспотия проиграет эту кровавую борьбу большой. И все наши жертвы окажутся бессмысленными.

Таким образом,

— Украина имеет перспективу только, как демократическая республика.

Более того,

— только в таком качестве она способна претендовать на лидерские позиции в мире Запада.

Подвиг миллионов украинцев, которые отказались обменять свободу в обмен на путинскую пайку, вдохновил сотни миллионов жителей западных демократий, которые сегодня находятся в фундаментальном кризисе.

Свободная Украина показывает Западу путь выхода из этого кризиса – это здравомыслие, способность называть вещи своими именами, это примат свободы – личной и коллективной.

Такой Украине Запад будет помогать, поскольку это задевает те струны, которые сделали его когда-то сильным.

Демократическая свободная Украина отрицающая любые формы рабства, тоталитаризма дает надежду миру, который туда медленно заползает.

В этом плане, критерии правильного движения Украины очевидны и просты

1) – все, что увеличивает наши свободы – это шаг в правильном направлении.

Наоборот,

2) сужение свобод превращает нас в *маленькую Россию*. То есть *деспотию*, в борьбе с которой Украина так много потеряла за 9 лет войны.

Именно поэтому Украина сегодня на тонком льду. Этот тонкий лед может легко проломиться, если вверх возьмут безумная жажда обогащения и не менее безумная жажда власти.

Только балансы между институтами и интересами социальных групп, только самоконтроль, только честная дискуссия о нашем положении, только проект будущего Украины, который поддержат все те, кто воюет, страдает, действует ради спасения нашей свободы, нас с этого тонкого льда выведут. И только в

этом случае шанс Украины стать полноправным членом западных демократий будет реализован.

***

№ 1.086

«Я великий грішник»: Ярослав Грицак — про кенселінг, участь у Народному русі та науку за радянських часів

2022-12-15

Володимир Коношевич

Ярослав Грицак досліджує історію України більше тридцяти років. За цей час одні критикували його за надто ліберальні погляди, інші — за любов до Степана Бандери. Та ніхто не заперечував його наукового авторитету. Bird in Flight поговорив з істориком про те, чому бажання українців кенселити співвітчизників може зіграти з ними злий жарт і чому не всі історичні міфи потрібно руйнувати.

Професор Українського католицького університету Ярослав Грицак — один із найвпливовіших українських публічних істориків. Навчався у Львові, викладав у Колумбійському університеті. Лауреат українських та іноземних премій.

Грицак займається дослідженням історії України XX століття. У своїй останній книзі «Подолати минуле: Глобальна історія України» він робить

сміливу спробу пояснити становище, в якому опинилася наша країна на початку XXI століття, аналізуючи ключові події її історії — від приходу на територію сучасної України кочових племен до здобуття нею незалежності.

В інтерв'ю Bird in Flight історик розповів про те, що спільного у древніх греків з українцями, чому він із тривогою чекає на перемогу та що б було з Україною, якби свого часу президентом став В'ячеслав Чорновіл (нічого доброго).

***

— Пане Ярославе, як вам жити в поворотному пункті історії?

— Дуже цікаво, хоча я хотів би нудного життя. Колись я мав мрію: заснути на п'ять років і прокинутися, коли всі ці катастрофи минуть. Озираючись назад, виразно бачу: коли б я не заснув, я б усе одно прокинувся в час гострої кризи.

Моє покоління прожило цікаве й насичене кризами життя. І, що важливо, нам не знесли голову, не убивали масово. Хоча не знаю, що буде під час війни.

— Можливо, треба заснути на десять років?

— Не знаю. Боюся, що я скоро взагалі засну.

— Вас бентежить ваш вік?

— Ні, навпаки: я дивлюся на нього з надією. Як сказав Фернан Бродель, найбільший історик усіх часів й усіх народів, справжній історик реалізує себе тільки після 60 років. Мені хочеться нарешті себе реалізувати.

1. Справжній історик реалізує себе після 60 років. Мені хочеться нарешті себе реалізувати

— Хіба ви не реалізувалися?

— Я на підступах. Я не написав ще те, що хотів би написати. Я пишу «похапцем», біжучи. А хочеться сісти надовго, щоб написати щось таке, що лишиться.

З 1982 по 1992 рік ви працювали науковим співробітником. Як було займатися історією за радянської влади?

Займатися історією було можливо, хоча й важко. Я мав щастя: після університету потрапив до Інституту суспільних наук. Це був такий собі «відстійник» — у позитивному сенсі слова, туди відправляли стару,

«неблагонадійну» інтелігенцію. Зарплати низькі, але люди там були найкращі. Пам’ятаю те красиве середовище: Ярослав Ісаєвич, Моцарт від науки, батько якого був міністром в уряді Грушевського, Олег Купчинський, теперішній голова НТШ. Десь наприкінці 1980-х я познайомився з Ярославом Дашкевичем, який був фактично безробітним, бо йому не давали працювати.

— Цензура була?

— Радше самоцензура. Ти мусив сам знати, що можна і що не можна писати.

Я написав дисертацію в 1985-му і не міг її захистити два роки. Тому що був порядок написання вступу: спочатку цитата Маркса, Леніна, потім посилання на останній з’їзд комуністичної партії. З’їзд був у 1985-му, але його матеріали надрукували лише за два роки. Коли це сталося, мені дали «зелене світло» на захист.

Пам’ятаю, як одного ранку прийшов на роботу і застав там Степана Михайловича Трусевича, мого наукового керівника, дуже добру та милу людину. Він сидів бідний, потіючи зі страху. Виявилося, в Гарварді вийшла книга про соціалізм у Галичині авторства Івана-Павла Химки. У ній Химка похвалив Трусевича за добру роботу. Така похвала — прокляття. Вона означає, що ти щось погане написав, раз тебе на капіталістичному Заході похвалили.

— Як ви ставитеся до своїх робіт, написаних за радянського часу?

— Вони непогані. Хоча мені закидають, що я писав для робітничого класу. Справа не в тому, що ти писав, а в тому, як ти писав. Моя дисертація про робітників Бориславa. У ній я показав, що ніякого робітничого руху там не було, — всупереч тому, що писав Іван Франко у своїх бориславських повістях та оповіданнях і що твердила радянська історіографія. Це був скандал, і на захисті мені влаштували «криваву баню».

— Що робити історику зі своїми ранніми роботами, якщо його погляди змінилися?

— Більшість наукових праць не живуть довго. За якийсь час їх мають перевершити. Якщо цього не відбулося, отже, щось погано з історичною наукою.

— Нещодавно ви виступали перед представниками «Гонору». Філімонов запостив у твіттері світлину з вами, написавши, що ви дискутували. Про що дискутували?

— Вони хотіли дізнатися, що таке українська ідентичність і як вона розвивалася.

— Вони дискутували не зі мною, а між собою. Там були ті, хто казав, що російську мову потрібно заборонити, і був один чоловік, російськомовний, який вважав, що російська має існувати. Дискусія була спокійна, тому що учасники приймали погляди один одного. Я такої витриманої та гідної дискусії давно не бачив.

— А ви як вважаєте: російську потрібно заборонити чи ні?

— Мову неможливо заборонити. Українці можуть про це розповісти на своєму досвіді.

2. Російську, як і будь-яку мову, неможливо заборонити

Йдеться не про заборону, а про статус. Тривалий час для більшості українців українська була мовою «для домашнього вжитку», а російська — мовою кар'єри. В Україні мовою кар'єри має стати українська. Досить сказати, що усі наші президенти публічно говорять українською, навіть якщо до того вони говорили російською. Важливо, щоб українська домінувала і в інших галузях, зокрема у бізнесі та ІТ.

— Тобто потрібно, щоб україномовні українці ставали успішними і тим самим популяризували мову. Так?

— Не тільки. Держава теж має на це впливати. Є просте правило, знане істориками: чим далі на схід Європи, тим більшу роль у змінах відіграє держава.

Українська мова має стати нормою на роботі та у публічних місцях. А російська може залишатися мовою сімейного спілкування. Я ж не можу заборонити батькам говорити з дітьми вдома російською мовою. Це їхня приватна справа. Вони можуть говорити хоч китайською.

Щоб понизити статус російської, потрібно запровадити англійську як мову, через яку українці можуть виходити у великий світ. Бо до цього часу таку роль виконувала російська. Це як із пам'ятником Пушкіну. Очевидно, що Пушкін — великий поет, але чому йому стільки пам'ятників в Україні? Чому в Україні має домінувати одна світова культура? Що, англійська чи французька не є світовими і цікавими? Якщо ні, то чому тоді у нас не стоять пам'ятники Шекспіру і Бальзаку?

Я не заперечую, що російська культура велика. Але є й інші великі культури. Нехай російська література змагається з ними за зацікавленість українців, але там, де їй належить, — на книжкових полицях.

— У 2017 році ви назвали покоління, що народилося у 80-х — на початку 90-х, нездатним до тривалої дії. Зараз, на дев'ятому місяці війни, ви змінили свою думку?

— Війна змінює дуже багато. Але я вважаю, що головний доказ буде не зараз, а після війни: чи зможуть вони змінити країну. Мені це покоління дуже подобається. Я ж не пишу «непривабливе і некрасиве». Я пишу: «привабливе, красиве, імпотентне».

— Якась амбівалентна у вас любов. Ні?

— Так, тому що я, як і всі, хочу від цього покоління більшого. Це покоління може перезавантажити Україну. У 2015—2016 роках замість того, щоб створити власний проєкт, воно розсмокталося серед партій влади. Чому? Тому що не змогло втихомирити свої амбіції. Після війни потреба в нормальних політичних проєктах буде дужчою, і проєкти ці мають вийти з їхнього середовища.

— Тобто те, що покоління 80—90-х дев'ять місяців тримає країну, не аргумент?

— Не думаю, що тільки воно тримає. Її тримає населення різного віку, у тому числі «п'ятдесят плюс».

Війна — ситуація кризи. А криза виопуклює як добрі, так і погані риси. Сьогодні вона підкреслює добрі риси. Ми ніколи так гостро не відчували, наскільки красива наша країна, правда ж? Мені дуже важливо, чи це відчуття залишиться після війни. Я, мабуть, нічого так сильно не хочу, як перемоги. Але трохи боюся її.

— Он воно як. Чому?

— Бо перемога відкриє нам страшне бажання сваритися між собою. Як відомо, тільки поразка є сиротою, в перемоги багато батьків. І кожен буде доводити своє право на неї.

Крім того, вже зараз українські політики пробують скористатися подвигом хлопців, щоб зінтегрувати їх під свої політичні прапори. Це дуже небезпечно.

— Які ознаки у можливого розколу після перемоги?

— Не знаю.

Але подивіться, ми вже зараз гейтеримося. Причому не на фронті, а на диванах. Люди кенселять не російську культуру, а своїх. Андруховича забанили, Херсонського, Маріанну Кіяновську — прекрасну поетесу, яка зараз тяжко хворіє. Мене банять після «Медузи».

3. Ми гейтеримося, але не на фронті, а на диванах. Люди кенселять не російську культуру, а своїх

— До речі, про «Медузу». Як вам роль опального історика після публікації там?

— Я не хочу бути опальним. Я хочу бути добрим і чесним істориком.

Людям хочеться зручної історичної пам'яті. Але мало хто розуміє, що історична пам'ять — це не про історію. Як писав Ернест Ренан у тексті «Що таке нація», неправильне розуміння історії — основа буття нації. Нація потребує міфів. Якщо вона буде правильно розуміти історію, вона розсипається.

Я не виступаю проти історичних міфів — якщо вони не токсичні, звичайно. Але якщо ми приймаємо тезу, що історична пам'ять є свідомим чи несвідомим викривленням історії, тоді виходить, що кожен добрий історик для історичної пам'яті — ходяча загроза. Оскільки він не може викривляти історію, він мусить писати як є. Я розумію, що тим людям, які мене банять, більше підходить В'ятрович, ніж я.

— Ті, хто вас критикує за публікацію, задаються питанням, навіщо ви написали для російського видання. Що б ви їм відповіли?

— Дуже просто: тому що мені захотілося.

Мені запропонували написати матеріал десь на першому-другому тижні війни, щоб спростувати тези Путіна. Це було важливо. Я написав і забув про нього. Після цього зробив кілька десятків текстів, як українських, так і не українських. І тут, через вісім місяців, «Медуза» вирішила опублікувати мій текст.

Реакція на публікацію — це, вибачте, якоюсь мірою божевілля. Не дивитися на зміст тексту, а лише на те, де він вийшов.

— Повернімося до міфів в історії. Які «корисні» міфи нам не варто зараз чіпати?

— Я не чіпаю Бандеру, тому що він — символ антиросійської агресії. Зараз цей міф діє позитивно, в ньому немає заклику вбивати всіх «жидів» або

«нищити поляків». Власне, через це мене не люблять на Заході та в Україні — тому що вважають, що я, умовно кажучи, захищаю Бандеру.

4. Міф про Бандеру корисний, це символ антиросійської агресії, тому я його не чіпаю

— Але ж ви самі казали, що Бандера дуже мало писав, відтак нам мало відомо про його погляди. Звідки ми знаємо — міф це чи ні?

— Насправді ми знаємо набагато більше, ніж здається. Проблема полягає в тому, що мої критики досі не спромоглися написати доброї біографії Бандери. Є монографія Россолінського-Лібе, яка вийшла в Німеччині, але це не біографія, а карикатура.

Я знаю дуже багато про Бандеру, тому що я знав тих, хто знав його. Подивіться спогади Ірени Козак, зв'язкової Шухевича. Вона була бандерівкою, яка ненавиділа Бандеру. Вона знала його досить близько.

Я не кажу, що треба ненавидіти чи любити Бандеру. Я кажу, що він заслуговує на добру біографію, і тоді люди, прочитавши її, мають визначати своє ставлення до нього.

Є й інші міфи. Скажімо, звинувачувати у поразці української революції Винниченка, Петлюру, Грушевського та Скоропадського.

— Вони не винні?

— Їхня провина не вирішальна. Звичайно, робили помилки, але хто б тоді міг їх уникнути? Революція програла через відсутність зовнішньої геополітичної підтримки. Чому так — можна дискутувати.

— Ви застали формування Народного руху. Як це було?

— Я не тільки застав, я був делегатом першого з'їзду львівського Руху і членом його Ради. Мені було 29 років, і мушу сказати, що я сильно боявся: в мене було двоє дітей, дружина, яка мене дуже підтримувала і теж переживала. Я боявся, але переборював страх, бо хотів бути учасником Руху.

5. Я був делегатом першого з'їзду львівського Руху. Мені було 29 років, в мене було двоє дітей, дружина, тому я сильно боявся

— Яка атмосфера панувала в організації у той час?

— Я почав із «Товариства Лева» — був там головою історичної комісії. Ми розуміли, що всі «під ковпаком сидимо». Тож було відчуття страху, але і розуміння, що це конче треба робити.

Я працював в Інституті суспільних наук. Звідти вийшло багато організацій: «Меморіал», «Товариство української мови». Це була одна з інституцій, в якій творився Рух.

Щось робилося в Союзі: була Естонія, Литва, Латвія. Влітку 1989-го до влади в Польщі прийшла опозиція. Україною керував Щербицький, вона виглядала як оаза застою. Це давало відчуття певного приниження та безвиході.

Перше засідання відбулося 9 травня 1989 року, у Вежі архітекторів у Львові. Робилося воно з такою смішною конспірацією: приходиш у певне місце, тебе там зустрічає знайомий, якому було відомо, де пройде засідання. Влада теж знала про це місце. Пам'ятаю, як уздовж алеї попри вежу ходили міліціянти з собаками. Нас було якихось п'ятдесят осіб. Ми сіли на третьому поверсі, чекали арешту або провокації, але все минуло доволі-таки спокійно.

— Чому вас не заарештували?

— 1989 рік, усе зайшло дуже далеко. Хоча старші люди, історики, зокрема Дашкевич, вважали, що **перебудову, як і українізацію у 1920-х, влаштували, аби виявити, а пізніше і знищити ворогів**.

— Ви теж так думали?

— **Ні. Може, тому, що замало знав.**

— Ви були знайомі з Чорноволом?

— Майже ні. Хоча, звичайно, я його бачив і знав.

Вони, старше покоління, ставилися до нас не те що зі зневагою, а з таким дружнім тролінгом. Називали нас, покійного Сашка Кривенка, Ігоря Маркова, Тараса Стецьківа та інших, ***комсомольцями***.

— Яке враження справляв В'ячеслав Чорновіл?

— **Він, безумовно, був лідером-харизматиком**. **Але у нього була слабка риса — довіра до певних людей, які потім маніпулювали ним виключно у своїх політичних інтересах.**

— Хто були ці люди?

— **Не називатиму прізвищ, бо це не має значення. Але ці люди потім винирнули в цілком інших обставинах, в інших органах і політичних партіях. І це було досить дивно.**

Я досить добре знав Михайла ***Горинь***. Вважаю, що він недооцінена фігура. Горинь був головним ідеологом Руху того часу. Простий, мудрий, глибокий,

справжній, він не знаходився на перших ролях. Він і Чорновіл були дві різні фігури. Чорновіл — це «дух, що тіло рве до бою», Горинь — розважливий і спокійний. У парі вони працювали добре.

— Знаю, історики не люблять розмови про альтернативну історію. Але все-таки: якби Чорновіл став президентом, ми б зараз жили в іншій країні?

— Ми б жили в іншій країні, але набагато меншій. Ця країна була б або по Дніпро, або навіть по Збруч.

6. Якби свого часу президентом став Чорновіл, ми би зараз жили у країні набагато меншій за розмірами

У повоєнній діяспорі була велика дискусія на тему «як повстане незалежна Україна».

1) Одна група вважала, що Україна повстане внаслідок національно-визвольної революції, що українцям набридне пригноблення, що всі візьмуться за зброю і повалять радянську владу.

2) Друга стверджувала, що революції не буде, тому що 70 років радянської влади зробили з людей совєтських типів. Вони казали, що незалежна Україна повстане з еволюції в Радянському Союзі, яка у свою чергу призведе до його розвалу. Тобто Україна незалежна повстане із України радянської — з усіма позитивними і негативними наслідками. Позитивні — збереження кордонів, негативні — перекочування радянської спадщини.

Чорновіл хотів швидко зруйнувати радянську систему.

На мою думку, це призвело б до чогось на зразок громадянської війни, бо більшість населення на Сході цього не хотіло. Вони голосували за незалежність України, але сумували за Радянським Союзом. Це така собі пострадянська амбівалентність, про яку тоді багато говорили та писали. **Тому перехід потрібно було робити плавно.**

— Був хоча б найменший шанс на швидке реформування України в той час?

— Я вважаю, що ні.

Ключове питання для мене — економічні реформи.

Коли у Польщі визначалися з міністром економіки, відповідальним за реформи, то мали список із десяти кандидатів. У ньому Бальцерович був навіть не першим.

Не знаю, чи знайшлося хоча б двоє кандидатів у тогочасній Україні, — тому що **країна була штучно ізольована, все добре мало бути у Москві**.

Робити реформи було нікому.

Власне, чому я і кажу, що — **покоління 90-х добре, бо воно перше не радянське.**

— Чорновіл був радянською людиною?

— У мене склалося враження, що він не дуже любив слухати людей, які мали іншу точку зору. Чи це радянська риса — я не знаю. Думаю, що це дуже людське.

7. Чорновіл не дуже любив слухати людей, які мали іншу точку зору

— Ви бачили лекції Тімоті *Снайдера* на ютубі?

— Не мав часу подивитися усі, але деякі подивився.

— Як вам?

— Дуже добрі. Я взагалі вважаю, що Снайдер — неоціненний діамант для нас.

Є загальне правило визнання якоїсь країни у світі.

1) Спочатку про неї ніхто нічого не знає, потім настає велика криза і світ починає цією країною цікавитися.

2) Оскільки про неї ніхто нічого не знає, то з'являється молодий, немісцевий, переважно англомовний історик та про неї розповідає.

3) І тоді він здобуває на цьому славу — і собі, і тій країні.

У випадку Польщі таким істориком був Норман ***Дейвіс***, у нашому — Тімоті ***Снайдер***.

Причому Снайдер робить свою справу набагато краще. Хоча й не слід забувати, що в часи Дейвіса ютубу не було.

8. Польщу світу відкрив Норман Дейвіс, Україну — Тімоті Снайдер. Причому Снайдер робить свою справу набагато краще

— Чому Снайдер розкриває Україну краще, ніж Дейвіс Польщу?

-— Обидва мають великий письменницький талант, пишуть доброю прозою — а це дуже важливо для історика, якщо він хоче, щоб його почули.

1) Але ***Снайдер*** має **більше глибини, у нього завжди цікаві тези**.

2) У ***Дейвіса*** ж тези часом тяжко знайти, він **просто цікаво та надзвичайно добре пише**.

3) До того всього я вважаю, що ***Снайдер*** більш об'єктивний. Про ***Дейвіса*** кажуть, що він любив «гладити поляків за шерстю».

4) Натомість Снайдер не зупиняється перед тим, щоб сказати непопулярні речі, за які його в Україні так само можуть не любити, як мене.

До речі, Снайдер не тільки добрий історик України, а й добрий історик Польщі.

А що відрізняє доброго історика України від не зовсім доброго історика України? Перший знає не тільки історію України, але й історію інших країн.

— *Назвіть істориків, які досліджують Україну і яких варто почитати.*

— Серед німців — Андреас ***Каппелер***. Останній першим із німців почав активно пропагувати Україну ще з кінця 80-х років, хоча його мало знають у нас.

Він написав кілька книжок, зокрема ***«Малу історію України»*** — блискучу роботу з дуже глибоким аналізом.

Не менш блискуча його ***«Історія Російської імперії»***, в якій він уперше показав, що Російська імперія була не російською, а багатонаціональною.

2) Інший історик, який справив на мене сильний вплив, — мій друг, на жаль уже покійний, ***Марк фон Гаґен***. Він зробив переворот у питанні про те, як треба думати *про українську революцію*.

3) Ще Сергій ***Плохій***, який пише зі швидкістю книжка на рік. Його ***«Брама Європи»*** — наразі найкраща історія України.

Неперевершеним лишається ***Лисяк-Рудницький***. Він не писав великих книжок, а писав ***статті***, кожна з яких варта окремої книжки.

А серед українських істориків на мене найбільший вплив справив Роман ***Шпорлюк***.

Ще є Тоні ***Джадт*** — ідеал публічного історика. Наприкінці життя він зацікавився Україною. Ті, хто його добре знали, казали, що він би дуже тішився Євромайданом, — це була дуже «його» революція.

— У лекціях *ви часто порівнюєте теперішню війну з битвою трьохсот спартанців проти персів. Виходить, що ми — спартанці.*

Порівняння зрозуміле, але є два моменти.

> ***Перший: спартанці програли.***
>
> ***Другий: перси мали більш розвинені культуру та державу, ніж спартанці.*** **Я правильно все зрозумів?**

— Ви трактуєте порівняння надто буквально, бо вважаєте, що кожна подія може повторитися.

Події не повторюються, а римуються.

> 1) Битва під Фермопілами, про яку ми говоримо, не римується з нашою війною в першому випадку.
>
> 2) Вона закінчилася технічною перемогою персів, але стала моральною перемогою для греків.

А другий названий вами момент дуже важливий.

Я вважаю, що зараз українська культура в такому самому стані, як грецька у порівнянні з перською тоді. **Грецька культура була незначною, провінційною, невідомою. Вона вибухнула після битви.** Ті, хто стали потім великими творцями, філософами, як той же Сократ, були у лавах афінян, що боролися з персами. Війна дала таку велику енергію, що все просто вибухнуло. І ми отримали Софокла, Арістотеля, Сократа, Платона. Великих мислителів в одному місці та в один час.

9. Зараз українська культура в такому самому стані, як грецька у порівнянні з перською напередодні битви під Фермопілами: незначна, провінційна, невідома.

Я дуже хочу, щоб ми римувалися з тою битвою. І сподіваюся, що так і буде. Якщо ми, українці, скористаємося з результатів перемог правильно, матимемо шанс стати центральноєвропейським тигром.

— Що нам може завадити?

— Те, що **ми знову скочуємося у дрібні справи, займаючись гейтерством, формальністю**.

Україна за 30 років подолала великий, драматичний, місцями трагічний, але назагал успішний шлях.

От-от вона має вибухнути — в позитивному сенсі.

Війна, хоч і є катастрофою, наближає нас до цього. Проте позитивний вибух не станеться автоматично.

> Александр ***Ґершенкрон***, гарвардський історик економіки, висунув тезу про те, що **бідні країни не можуть вповзти в багатство, вони в нього можуть тільки заскочити**.

Тобто **тактика равлика — повільно, але впевнено — тут не працює**. **Потрібна «стратегія стрибка жаби».**

Це означає, що **до влади повинен прийти *політичний клас*, який має 1) волю і 2) знання для того, щоб швидко 3) змінити країну**.

І чому я кажу про молоде покоління? Тому що воно може це зробити.

Але поки що йому це не вдається.

— Також у своїх лекціях ви часто говорите про Бога. Ви віруючий?

— Так, і не соромлюся цього. Тільки знаю, що я великий грішник. Як писав Чеслав ***Мілош***, «пороги раю для мене надто високі». Я не можу навіть сказати, що я християнин, але я страшенно хочу ним бути.

— Віра не заважає займатися наукою?

— Ні. Я не вважаю, що одне виключає інше.

Мій добрий приятель фізик-теоретик Юрій ***Головач*** знайшов дуже гарний образ. Він каже, що колись за Радянського Союзу говорили, що космонавти полетіли в космос і не побачили Бога, адже Бога немає. Юра каже: якраз було б навпаки — якби вони побачили Бога в космосі, то це означало би, що Бога немає.

Бо **наука і віра — різні площини**.

> Вони часом можуть перетнутися, як у випадку богослов'я, котре таки є наукою. Але наука не може довести чи спростувати існування Бога.

Є прекрасна праця Мартіна ***Ґарднера***, відомого популяризатора математики, яка називається ***«Коли ти була рибкою, я був пуголовком»***.

> Цю книжку він написав перед смертю. У ній він спростовує усі наукові чи псевдонаукові докази існування Бога. Але **в кінці книжки Ґарднер зізнається, що сам він вірить у Бога — однак заперечує будь-який науковий спосіб доказів чи недоказів його існування**.

***

№ 1.087

Заместитель главы Офиса президента Андрей Смирнов: продажность, беспринципность и предательство подзащитных

2021-08-25

Руслан *Якушев*

Когда начинаешь вникать в биографии и деятельность высших чиновников современной Украины, просто «отбирает речь». **Такого террариума беспринципных проходимцев и приспособленцев история независимой Украины просто не знала. С тем ужасом, что творится в кадровой политике Зеленского, не может сравниться ни один президент Украины** – начиная от Кравчука и заканчивая Порошенко.

Даже сбежавший Янукович до такого подбора кадров не опускался, пишет ***Антикор.***

Всех кадров, которых привел на гребень власти триумф героя фильма о Голобородько, исследовать в одном материале невозможно. Потому речь пойдет о **заместителе главы Офиса президента Андрее *Смирнове*, чья личность является образцом того ужаса, что творится в современной высшей власти страны. А пост заместителя главы Офиса президента является одним из ключевых в вертикали власти.**

Когда начинаешь первое беглое ознакомление с фигурой ***Смирнова***, просто теряешься.

> — Тут и причастность к похищению человека на территории другой страны, и угрозы жизни и здоровью жителю Киева, и странные связи с командой Коломойского, и не менее странные связи с представителями Партии Регионов – Портновым, Ефремовым, Лукаш… И мутная история с Майданом. И странные днепропетровские корни успеха. И связи с Ярошем, Каськивым, Богданом… В общем, материал обширнейший и напичкан взаимоисключающими фактами и персонажами.

Но, если провести анализ всего этого шквала фактов, то появляется некий общий знаменатель.

> — И кроется он в ранних годах становления Андрея Смирнова. Как следует из его биографии, выпускник юридического факультета Киево-Могилянской академии после недолгой попытки ведения частного юридического бизнеса **подался на госслужбу.**

Тут кроется первая странность в биографии Смирнова, на которую мало кто обращает внимания:

> 1) — **остается непонятным факт того, что сдал квалификационные экзамены и получил удостоверение адвоката Андрей Смирнов только в 2014** году.
>
> 2) Хотя закончил академию и начал юридическую практику еще в 2003-м.

Закон тогда не запрещал представлять интересы граждан в судах без удостоверения адвоката, но оно значительно упрощало такую деятельность и давало его обладателю много преференций, потому все, кто начинал работу на юридическом поприще, старались заполучить заветную корочку как можно быстрее.

3) Почему Андрей Александрович тянул с этим целых одиннадцать лет – непонятно:

Смирнов Андрій Олександрович

Номер свідоцтва: 5526
Дата видачи свідоцтва: 14.08.2014
Номер рішення: 22
Дата прийняття рішення: 14.08.2014
Організація яка прийняла рішення: Рада адвокатів міста Києва
Робоча адреса: 02002, вул. Раїси Окіпної 8, кв. 94, м. Київ, Дніпровський
Робочі телефони: 067 249 0788
Вид практики: Індивідуально

В свете этого следующий факт, которым иногда кичится Смирнов, приобретает несколько иную окраску – в 2013 году, во время Майдана, Андрей Александрович одел жилетку с надписью «Адвокат» и пошел, по его словам, фотографировать тела убитых в центре Киева. С целью «задокументировать преступления и передать материалы следственным органам».

Возможно, что все именно так и было.

Только с жилеткой «Адвокат» получается некрасиво – он не имел на тот момент этого звания. И, как ни крути, а это был обман. Причем в результате этого обмана могли пострадать те, кто действительно защищал задержанных. С фотографиями тоже не все понятно – кому, когда и как Смирнов передал эти материалы, неизвестно.

Впрочем, **вернемся в 2006 год, когда юрист-неудачник Смирнов переквалифицировался в *государственные служащие***.

Он начинает с 1) управления земельных ресурсов Запорожья, потом работает 2) в юридическом департаменте Госкомрезерва, 3)

замначальника хозяйственного управления СБУ и 4) председателем наблюдательного совета Украинского банка реконструкции и развития.

На частные хлеба он постепенно начинает возврат только в 2012-м, да и то не совсем, потому что в этом году, параллельно пытаясь возобновить юридическую практику, Смирнов стал внештатным советником председателя Госагентства инвестиций и национальных проектов (Госинвестпроекта) Владислава ***Каськива***.

> ***Тем самым***, **что подписал соглашение об инвестициях на миллиард долларов с испанским лыжным инструктором и под руководством которого Госинвестпроект куда-то дел два миллиарда тогдашних еще гривен.**

И вот здесь стоит обратить внимания

> — на сведения, которые внес государственный служащий первого ранга, заместитель главы ОПУ Андрей ***Смирнов*** в декларацию об этом периоде своей жизни:

Вид об'єкта: Квартира **Дата набуття права:** 22.05.2009 **Загальна площа (м²):** 120,10 **Реєстраційний номер:** **Прізвище:** СМИРНОВ **Ім'я:** АНДРІЙ **По батькові:** ОЛЕКСАНДРОВИЧ	**Країна:** Україна **Поштовий індекс:** **Населений пункт:** Київ / Україна **Адреса:**	191281	[Не відомо]	**Тип права:** Власність **Відсоток, %:** 100 **Прізвище:** СМИРНОВ **Ім'я:** АНДРІЙ **По батькові:** ОЛЕКСАНДРОВИЧ
Вид об'єкта: Земельна ділянка **Дата набуття права:** 10.05.2011 **Загальна площа (м²):** 981 **Кадастровий номер:**	**Країна:** Україна **Поштовий індекс:** **Населений пункт:** Нижча Дубечня / Вишгородський район / Київська область / Україна **Адреса:**	[Не відомо]	[Не відомо]	**Тип права:** Власність **Відсоток, %:** 100 **Прізвище:** СМИРНОВ **Ім'я:** АНДРІЙ **По батькові:** ОЛЕКСАНДРОВИЧ

Итак,

1) скромный г осударственный чиновник, работающий в юридическом департаменте Госкомрезерва, откуда-то берет деньги на покупку квартиры в Киеве и земельного участка в Вышгородском районе.

2) Причем квартиру он купил 191 281 гривну. Площадью в 120 метров. Доллар был по 8, получается 24 000 долларов за квартиру, или 200 долларов за метр квадратный. Кто забыл – как раз 2009-й был пиком цен. Когда занюханная однушка в панельке на задах Троещины стоила 60-70 тысяч долларов. А тут – 120-метровый новострой за 24 тысячи. Даже не смешно.

3) За сколько купил Смирнов кусок земли в Вышгородском районе – неизвестно, да это и неважно – обе эти покупки были не по карману государственному служащему, каковым он являлся на тот период. Ни за реальную цену, ни за указанную в декларации.

4) В тот же период – 26.07.2010 – Смирнов купил автомобиль BMW 523 за 535 000 гривен (67 000 долларов):

Загальна інформація	Характеристика	Вартість на дату набуття у власність, володіння чи користування	Інформація щодо прав на майно
Вид об'єкта: Автомобіль легковий	**Марка:** BMW	535000	**Тип права:** Власність
Дата набуття права: 29.07.2010	**Модель:** 523		**Прізвище:** СМИРНОВ **Ім'я:** АНДРІЙ
Ідентифікаційний номер:	**Рік випуску:** 2010		**По батькові:** ОЛЕКСАНДРОВИЧ

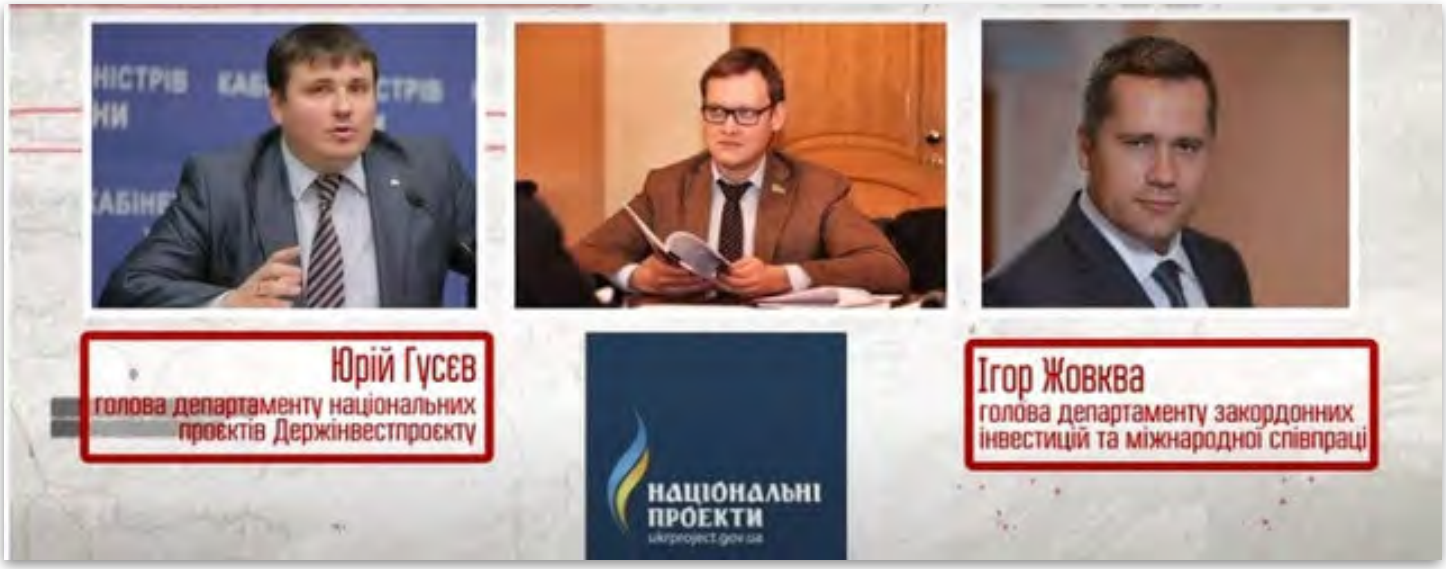
Дело, конечно, давнее, юридических последствий оно не несет, но факт симптоматичный, подтверждающий то, что вся карьера Смирнова построена на лжи и обмане.

Участвовал ли он в аферах своего шефа Каськива – тоже неизвестно. Но сомнения в непричастности к деяниям своего тогдашнего шефа остаются.

Впоследствии Андрей Смирнов значительно упрочил свое материальное положение – например, в декабре 2018 года у него появилась еще одна квартира в Киеве – площадью 128,8 метра за 5 971 065 гривен на улице Спасской. Но в этот момент он был на «вольных хлебах» и формально предъявить ему нечего, хотя дохода явно не хватало на такую покупку и он вынужден был «одолжить» десять миллионов. Пожалела бедного адвоката некая Ольга Астион, основательница финансовой компании «Фингруп фактор» из Днепра. Что весьма интересно, ведь выходцы из этого города проходят по судьбе Смирнова красной линией.

Как бы там ни было, но именно у Каськива Смирнов познакомился с нынешними членами команды власти – главой Херсонской ОГА Юрием ***Гусевым*** и замруководителя Офиса президента Игорем ***Жовквой***.

> Тогда Гусев был председателем департамента национальных проектов, а Жовква руководил департаментом иностранных инвестиций и международного сотрудничества:

Смирнова и ***Жовкву*** назначили заместителями главы Офиса президента (тогда еще Андрея ***Богдана***) в один день.

В 2013 году Смирнов выныривает на Майдане.

1) О жилетке «Адвокат» мы уже упоминали.

2) Потом была еще ГО «Трибунал», которая должна была бороться с коррупцией (особенно сюрреалистично это выглядит, если вспомнить историю с покупкой квартиры, земли, машины и связи с Каськивым), но затея провалилась.

Но сам Андрей Александрович вынырнул в Днепропетровской области, которую тогда контролировал Игорь ***Коломойский***.

И стал помощником лидера «Правого сектора» *Дмитрия Яроша*,

> — который каким-то «чудом» выиграл выборы на округе в этой области. «Чудо» обеспечил ***Коломойский***, но об этом все участники событий предпочитают помалкивать.

А сам Смирнов в 2015 году стал депутатом Днепропетровского облсовета от «Укропа», которым руководил тогдашний сподвижник Игоря Валерьевича Геннадий ***Корбан***.

Смирнов возглавил комиссию по вопросам коммунальной собственности и жилищно-коммунального хозяйства.

Для тех, кто не понимает в хитросплетениях органов местного самоуправления – это одна из ключевых комиссий любого местного совета, распоряжающаяся одним из немногих «живых» ресурсов – коммунальной собственностью.

Как утверждает сам Смирнов, с Корбаном (как и с Каськивым) его пути разошлись и «его [Смирнова] даже просили не появляться в области».

Но данное утверждение входит в противоречие с тем фактом, что, когда Корбана задержала Генпрокуатура, его подельника Михаила Кошляка «вытащил» из СИЗО именно Смирнов. А с Корбаном то же самое проделал будущий шеф Смирнова по ОПУ Андрей Богдан. И, напомним, тогда Корбан был одним из ближайших подельников Коломойского.

В том же 2014 году «активист и защитник Майдана» Смирнов делает еще один кульбит – начинает защищать в судах представителей партии Регионов. Поясняет это он «профессиональным долгом адвоката».

1) Но, во-первых – адвокатом он на тот момент еще не был – удостоверение адвоката Смирнов получил только в августе 2014-го.

2) И, во-вторых – почему именно к нему, малоизвестному на тот момент юристу, обращались все эти люди?

А он, напомним, защищал

бывшую министра юстиции Елену ***Лукаш*** и главу фракции ПР Александра ***Ефремова***.

Кроме того, клиентами его адвокатской конторы, которую Смирнов организовал совместно с Юрием Иващенко (замом Елены Лукаш во времена Януковича), были Александр ***Кацуба*** (экс-чиновник «Нафтогаза», обвинялся в растрате государственных средств. В марте 2017 суд отпустил Кацубу на свободу;

; ***Михаил Охендовский*** (экс-председатель ЦИК, бвинялся в получении взятки по делу «черной бухгалтерии» Партии регионов. Уголовное производство против него приостановлено);

Юрий ***Цаплиенко*** (председатель сельсовета на Сумщине, обвинялся в получении взятки. Суд отпустил Цаплиенко под залог 2,9 миллиона гривен);

Владимир Петров и Александр Барабошко (политтехнолог Владимир Петров и блогер Александр Барабошко проходили по «делу о Tinder-скандале». Им вменяли нарушение тайны корреспонденции и незаконный сбор, хранение и использование конфиденциальной информации о должностном лице. Барабошко выпустили под залог в 3 миллиона гривен. Петрова отправили под домашний арест на два месяца);

Игорь ***Гужва*** (главред издания «Страна.ua». Обвинялся в вымогательстве. Гужва вышел под залог в 544 тысячи гривен и получил политическое убежище в Австрии) и

Вячеслав ***Химикус*** (Химикус проходил по делу в качестве потерпевшего. Во время конфликта депутат Сергей ***Пашинский*** выстрелил ему в бедро из пистолета. Генеральная прокуратура дважды закрывала это дело. Но 12 сентября 2019 дело вновь открыли).

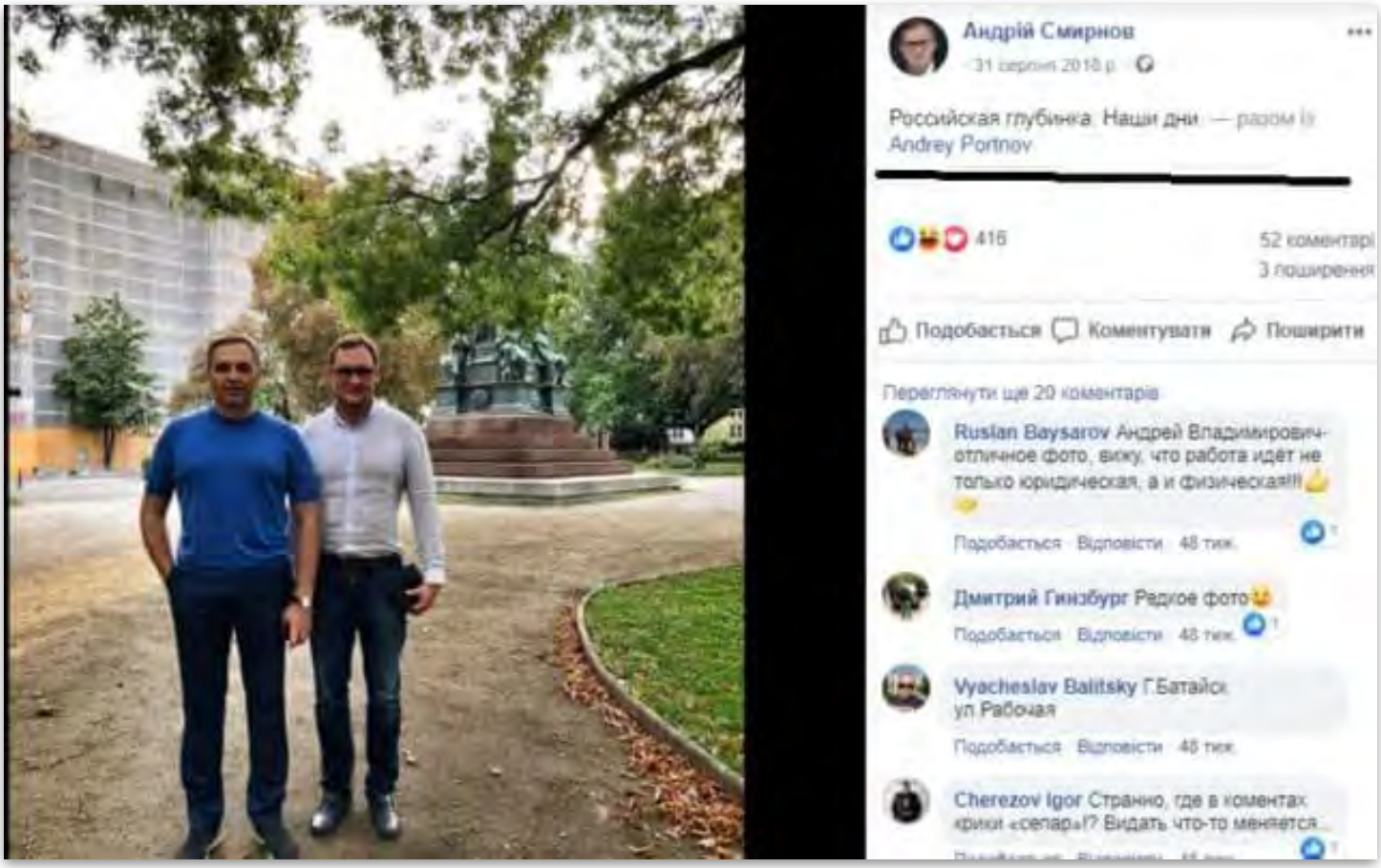
Это только самые «громкие дела» Смирнова.

И его объяснение о том, что за помощью к нему обращались потому, что его телефон давала всем этим людям сестра Елены Лукаш, Татьяна, с которой Смирнов познакомился в Центральной избирательной комиссии, где он представлял интересы Яроша, а Татьяна была секретарем ЦИК, выглядит очень странно.

Потому что возникает множество вопросов. Причем в любом случае – правдива эта версия или нет.

Активное участие в судьбе регионалов принесло Смирнову еще один бонус – знакомство с с бывшим заместителем главы администрации экс-президента Виктора Януковича Андреем ***Портновым***.

Который после прихода к власти Зеленского принимает самое активное участие в политической жизни страны и делится опытом работы со Смирновым, который занимает ту же должность в администрации Зеленского, что Портнов у Януковича. Причем Смирнов этим знакомством гордится:

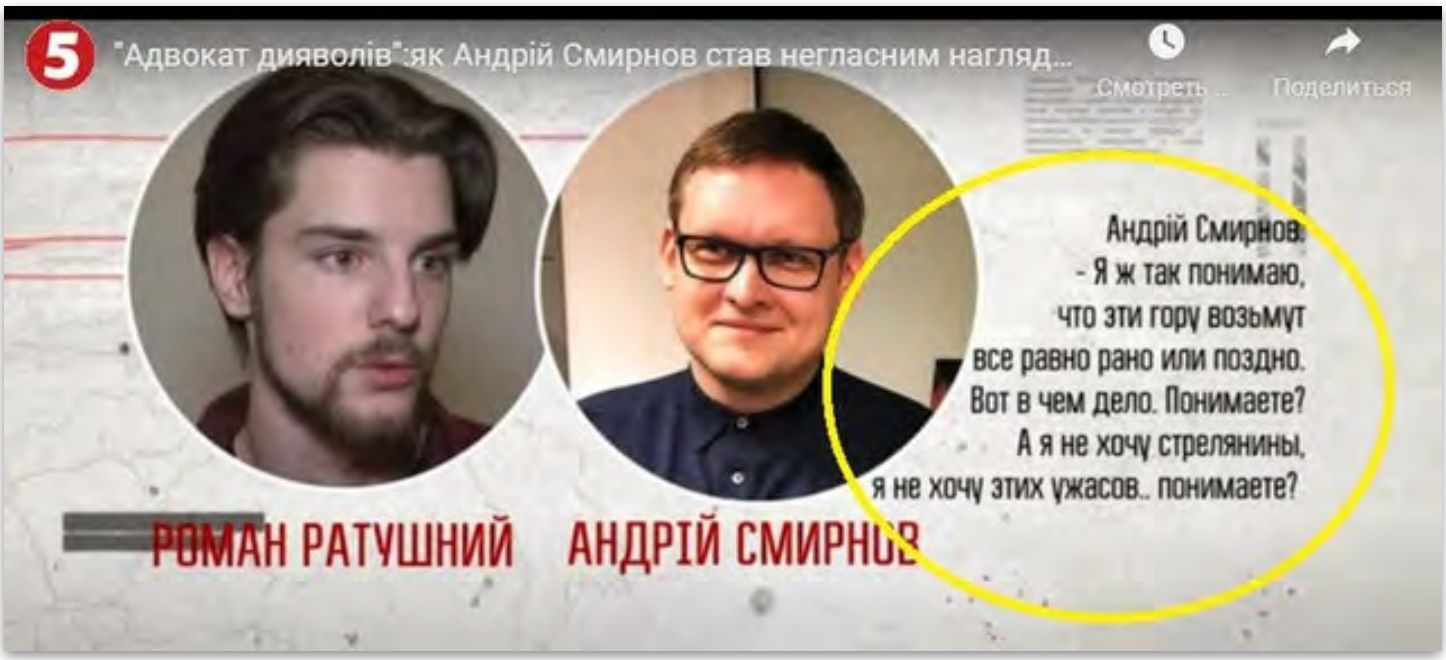
Возвращаясь к юридической конторе Smyrnov Law Office, то в ней нашел место не только бывший зам Лукаш Юрий ***Иващенко***.

В ней работает еще, по крайней мере одна интересная личность – Анна Анатольевна ***Осетинская***. Дочь бывшего заместителя председателя Высшего хозяйственного суда Украины Анатолия Иосифовича Осетинского. Летом 2021 года женщина фигурировала в нескольких журналистских расследованиях в отношении обитателей государственных дач, расположенных в элитной местности Конча-Заспа под Киевом (Громкий видосик о выселении которых, кстати, закончился очередным ничем). А еще у Анны Осетинской арендует квартиру народный депутат Украины от «Голоса» Соломия Бобровская. Еще одно, не знаем уж какое по счету, интересное совпадение.

И, возвращаясь на сей раз уже к Корбану. С которым, как говорит Смирнов, у него «разорваны отношения».

> В мае 2019 года он передавал угрозы от Корбана киевскому активисту Роману Ратушному. Последний посмел выступить против застройки Протасового Яра в столице фирмой, аффилированной с Корбаном. Та собирается построить здесь комплекс «Турбийон» из трех сорокаэтажных зданий. В дело вмешались бывшие бойцы «Правого сектора» (на стороне застройщика) и жители окрестных домов, которые

пытались защитить один из уже немногих зеленых островков Киева от очередных рейдеров. Полиция все это время скромно курила в сторонке, а почему-то появившийся на месте конфликта Андрей Смирнов передал Роману Ратушному следующее: «Роман, Вы недооцениваете этих днепропетровских бизнесменов. Я Вам серьезно говорю… Я не хочу стрелянины, я не хочу всех этих ужасов»:

После разговора, в котором Смирнов также заявил, что «у нас есть даже позиция Администрации президента, там все нормально», Роман Ратушный почел за благо скрыться. А квартиры в упомянутом доме уже вовсю продаются. И – еще одно совпадение: откуда Смирнов знал, что «в офисе Президента все нормально»?

Ведь он тогда был еще всего лишь адвокатом.

Впрочем, вскоре секрет выяснился: **Смирнов попадает в ОПУ.**

И это при том, что Роман Ратушный смог пробиться к Зеленскому и рассказать тому об угрозах со стороны Смирнова. По словам Ратушного, Зеленский ему ответил следующее: «Он же угрожал до назначения». Чем поверг Ратушного в шок. Впрочем, это отдельная история, которая на судьбе заместителя главы ОПУ Смирнова никак не отразилась.

Фигурирует Смирнов еще в одном громком коррупционном скандале последнего времени – в «пленках Трубы».

Голос Смирнова слышно на записях из кабинета бывшего главы ГБР Романа Трубы. Судя по записям, Смирнов по заданию своего друга Андрея Портнова обсуждает с Трубой возможности относительно, в том числе, и преследования пятого президента Украины Порошенко. И давит

на Трубу, требуя фальсифицировать следствие. Также Смирнов приказывает Трубе посадить нескольких прокуроров из САП, не обращая внимания на незаконность таких деяний. А еще рассказывает Трубе, как будет вытащен из СИЗО Александр Ефремов. И действительно, через три дня после разговора, 22 июля 2019 года, Ефремов выходит на свободу.

Несмотря на то, что еще в январе 2020 года НАБУ открыло уголовное производство по этим фактам, Андрей Смирнов и дальше продолжает исполнять свои обязанности в ОПУ – на нем это никак не отразилось, как и история с угрозами Ратушному по поручению Корбана.

Не отразилась на нем и более масштабная история с криминалом. На сей раз уже международным.

Эта история к тому же рассорила Украину с одним из уже немногих оставшихся союзников на постсоветском пространстве. Речь идет о похищении беглого судьи Чауса в Молдове. Которое совершили (это уже ни для кого не является секретом) украинские спецслужбы по заданию (и это как минимум) Офиса президента.

В документах, которые переданы Молдовой в Интерпол, в качестве людей, причастных к похищению Чауса, называются Андрей ***Ермак*** и его зам ***Смирнов***. Причем показательным является тот факт, что Андрей Смирнов до назначения на свою должность был одним из адвокатов Чауса. Как после этого назвать его поступок – определите самостоятельно.

Из всего этого следуют несколько простых выводов.

Первый – частный:

— Андрей Смирнов исполняет в ОПУ роль «смотрящего» за правоохранительной системой страны. И активнейшим образом в этом участвует Андрей Портнов, который занимался тем же у Януковича. А сам Смирнов является классическим образцом карьериста и приспособленца, готового ради своего собственного блага на любую подлость – вспомните хотя бы сдачу своего клиента Чауса Службе безопасности Украины.

Второй вывод более глобален, но не менее печален:

— власть в стране все более узурпируется, а те остатки законности, которые в ней были на момент смены президентов, нивелированы и сведены к роли «дубинки для неугодных». И как она и против кого будет

применяться, решают кукловоды, которые руководят Офисом президента. И в роли этих кукловодов выступает отнюдь не Зеленский.

***

№ 1.088

Дмитрий Кулеба: сумерки украинской дипломатии

2022-12-15

Skelet.Info

Что известно о самом молодом и речистом министре иностранных дел Украины, рассказывает Сергей Шилов, Клименко

Дипломатия — это тонкое искусство политического торга, путем которого серьезные люди улаживают важные дела своих стран.

> Она не терпит эпатажных выходок с требованиями «примите нас, мы заслужили!» и «дайте, нам положено!», равно как и шапкозакидательских речей.

К сожалению, в последние годы внешняя политика Украины именно к этому, в основном, и сводилась. А под неё подбирались соответствующие кадры, назначавшиеся послами и возглавляющие МИД.

Мы уже рассказывали вам о скандальном экс-после Украины в Германии Андрее Мельнике, несколько лет испытывавшем терпение немецких политиков. А теперь он назначен заместителем министра иностранных дел Дмитрия Кулебы, и остается лишь представить, как далеко зайдет их дуэт! Ведь о Кулебе журналисты пишут, что одно из немногих дел, в которых он преуспел — это популистские и бессмысленные с точки зрения дипломатии заявления.

1. Дмитрий Кулеба. Сын «хозяйственника» и посла

Можно утвердительно сказать, что всей своей карьерой и вообще успешной жизнью Дмитрий Кулеба полностью обязан своему отцу Ивану Дмитриевичу Кулебе — человеку очень неординарному, хотя всегда старательно носившего маску эдакого простачка. Поэтому о нем необходимо рассказать отдельно.

Иван Кулеба с сыном

Иван Дмитриевич Кулеба родился 11 июля 1953 года в селе Погарщина (Полтавская область), и первые сорок лет его жизни окутаны покровом странных недомолвок. Начнем с того, что в его официальной биографии (а другой информации просто не найти) мы обнаруживаем аж четыре года службы в Советской армии (1971-75). Объяснение этой странности одно — высшее военное училище, годы учебы в котором записаны в армейский стаж. Но почему же в биографии Ивана Кулебы о нем ни слова? Любая подобная секретность часто связана с последующей работой в советских спецслужбах (разведке), а то, что Иван Кулеба потом подался на дипломатическую работу (типичное продолжение карьеры разведчика) лишь подтверждает эту догадку. Но, подчеркнем, это лишь догадка, основанная на пробелах в биографии отца нынешнего главы МИД Украины.

После окончания училища Иван Кулеба, согласно этой биографии, чуть более года числился мастером производственного обучения в Ромненском сельхозтехникуме (Сумская область). А затем целых десять лет (1977-87) работал «на хозяйственной и общественной работе», подробности которой почему-то тоже скрыты.

Потом этот видный хозяйственник и общественник «всплыл» в далеком Афганистане в качестве советника. Военного, хозяйственного или политического — не уточняется.

После вывода советских войск из Афганистана, Иван Кулеба стал начальником штаба строительства неких «интернациональных объектов» на Дальнем Востоке и Крайнем Севере СССР. Что это были за объекты, тоже не сообщается. Но в это же время (1989-92) Иван Кулеба был слушателем Всесоюзной академии внешней торговли — элитного вуза, где готовили работников закрытого для простых смертных Внешторга. В последние годы существования СССР через эту академию прошло немало «КГБшников», которых готовили к руководству массово создававшихся тогда совместных предприятий — из которых выросли сверхприбыльные компании, занимавшиеся энергоносителями, металлами и т.п. Ивану Кулебе в 1992-м досталась должность коммерческого директора фирмы, которая должна была строить газопровод Туркменистан-Иран-Турция. Но проект, в силу разных обстоятельств, заморозили, а Иван Кулеба вернулся в Украину.

«Хозяйственнику» нашли место в Министерстве иностранных дел. Сначала на хозяйственных должностях, таких как завотдела административно-бюджетных вопросов Управления международных организаций МИД, заместителя Постоянного представителя Украины при международных организациях в Вене (по финансовым вопросам). В 1997-2000 Иван Кулеба

проработал послом Украины в Египте — это была его первая чисто дипломатическая должность, но потом он вернулся в Киев и еще два года возглавлял Департамент административно-финансовых вопросов МИД.

В правительстве Виктора Януковича (2002-2004) Иван Кулеба занимал должности сначала заместителя госсекретаря МИД, а затем замминистра иностранных дел. А незадолго до первого Майдана, в августе 2004-го, он отбыл в Прагу полномочным послом Украины в Чехии — проработал на этой должности до 2009-го. После чего в биографии Иван Кулебы зияет очень странный десятилетний пробел — и найти в открытом доступе информацию о том, чем же он занимался в этот период, просто невозможно!

Из этого «небытия» Иван Кулеба вернулся в мае 2018-го, получив назначение посла Украины в Казахстане. А в декабре 2019-г, его отправили послом в Армению — что уже нарушало украинский «Закон о госслужбе», поскольку Ивану Дмитриевичу на тот момент было уже за 65 лет. Но поскольку его сын Дмитрий Кулеба занимал должность вице-премьера (по вопросам евроинтеграции) в правительстве Гончарука, то на эту «мелочь» внимания не обратили. «Слуги народа» не особо торопились исправить и следующее нарушение: в марте 2020-го Дмитрий Кулеба возглавил МИД, став прямым начальником своего отца, что являлось «конфликтом интересов» с точки зрения Национального агентства противодействия коррупции. Дмитрий Кулеба сначала клятвенно обещал решить эту ситуацию, но потом, видимо, «забыл». Так что Иван Кулеба оставался послом в Армении еще полтора года (!), пока в октябре 2021-го не был уволен Зеленским «в пакете» с еще пятью украинскими дипломатами.

2. Биография «мидовского мажора»

Кулеба Дмитрий Иванович родился 19 апреля 1981 года в Сумах. Тогда его отец уже «хозяйствовал» на неназванных должностях (или родина поручила ему некое иное задание), так что их семья не нуждалась ни в жилье, ни в деньгах, ни в дефицитных товарах. Но настоящая «мажорская» жизнь для Дмитрия Кулебы началась в 90-х. В то время, как вся Украина погружалась в хаос кризиса, безработицы и нужды, семья высокого чиновника МИДа перебралась в Киев и влилась в ряды новой украинской элиты.

В 1998-м Дмитрий Кулеба поступил в Институт международных отношений при КНУ им. Шевченко, на факультет международного права. Разумеется, что сына посла Украины в Египте приняли туда с распростертыми объятиями, и проблем с учебой и заграничной стажировкой у него не возникало. А сразу после его окончания Кулеба-младший тут же получил работу в МИД — где

его отец уже занимал должность заместителя министра. Работа была непыльная и несложная: атташе Службы главного юридического советника.

Через год, по совету отца, он стал аспирантом Института международных отношений, а в 2005-м защитил там кандидатскую диссертацию по теме «Реализация международной правосубъектности Украины путем участия в международных организациях». Эта диссертация во многом отражала саму суть тогдашней внешней политики Украины: главное — участие и членство везде, где только можно, результат не важен!

3. Дмитрий Кулеба: сумерки украинской дипломатии

К кандидатской степени прилагался шикарный подарок от любящего отца: назначение Дмитрий Кулебы секретарем (третьим, затем вторым) постпредства Украины при международных организациях в Вене по вопросам ОБСЕ. Членствовать туда Кулеба отправился вместе со своей супругой Евгенией, которой также нашли место в украинском диппредставительстве. Там молодые счастливо прожили четыре года, родив в 2006-м своего первенца Егора (мальчик автоматически получил право на австрийское гражданство).

В 2010-м президентом Украины стал Виктор Янукович, а правительство возглавил Николай Азаров. Портфель министра иностранных дел из их рук получил Константин Грищенко, ранее уже занимавший эту должность в первом правительстве Януковича (2003-2004), и его замом тогда был Иван Кулеба. Старые друзья-дипломаты созвонились, договорились — и вот уже весной 2010-го Дмитрий Кулеба вернулся с семьей в Киев, где получил должность первого секретаря, а затем начальника отдела секретариата МИД. Так началась его карьера в министерстве, которая, впрочем, даже при прямой поддержке самого министра шла с большим скрипом. Причиной чего называли недалекость юного дипломата, имевшего талант лишь нести околесицу и угождать начальству.

В конце 2012-го эта карьера была неожиданно прервана назначением Грищенко на пост вице-премьера. Уже через месяц Дмитрий Кулеба бросил МИД и пристроился к Грищенко советником по гуманитарным вопросам. А когда начался второй Майдан и запахло жареным, Кулеба возглавил Фонд культурной дипломатии UART, в котором успешно пересидел события зимы-весны 2014-го и схоронился от люстрации.

4. Дмитрий Кулеба. Взлет карьеры

Летом 2014-го, подтянув все свои связи, Дмитрий Кулеба вернулся в МИД, официально получив приглашение от нового министра Павла Климкина (который за «выдающиеся» способности получил прозвище «Чугункин») на должность посла по особым поручениям и вопросам стратегических коммуникаций. Учитывая, что отношения Украины с Западом в это время превратились из диалога в поучительный монолог «стратегических партнеров», задача Кулебы состояла лишь в том, чтобы согласно поддакивать и проводить соответствующие реформы. Ну и еще, конечно, периодически проситься в НАТО и Евросоюз — традицию нужно соблюдать!

В апреле 2016-го Дмитрий Кулеба получил назначение постпреда Украины в Совете Европы. Для среднего переговорщика, но яркого оратора — это была идеальная работа! Тем не менее, Кулеба не раз подвергался критике за то, что ограничивался лишь пустыми высказываниями, когда от него требовались конкретные действия. По мнению экспертов, такая пассивность представителя Украины позволила России значительно укрепить свои позиции в Европе. И все же, в декабре 2017-го Дмитрий Кулеба был признан лучшим послом Украины за рубежом! Видимо, лучшим из того, что было…

Наработанные на этой должности связи и знакомства помогли Кулебе получить в августе 2019 года пост вице-премьера по вопросам европейской и евроатлантической интеграции. Пост, придуманный еще во времена Ющенко, и являющийся во многом символическим (с тем же успехом в СССР строили коммунизм), однако дающий реальную зарплату и возможность увлекательно проводить время в Европе за казенный счет.

В марте 2020-го, с отставкой правительства Гончарука, произошла забавная рокировка: министр иностранных дел Вадим Пристайко получил пост вице-премьера по евроинтеграции, а Дмитрий Кулеба возглавил вместо него МИД.

5. Жена и любовница Дмитрия Кулебы

Со своей супругой он познакомился в институте: они были ровесниками и однокурсниками. Свою девичью фамилию Евгения Анатольевна Кулеба держит в секрете — возможно, чтобы не раскрывать влиятельных родителей. По неподтвержденным данным, она является младшей сестрой Елены Анатольевны Белянович — известного киевского адвоката, профессора и доктора юридических наук, супруги замглавы Высшего совета правосудия Вадима Беляновича.

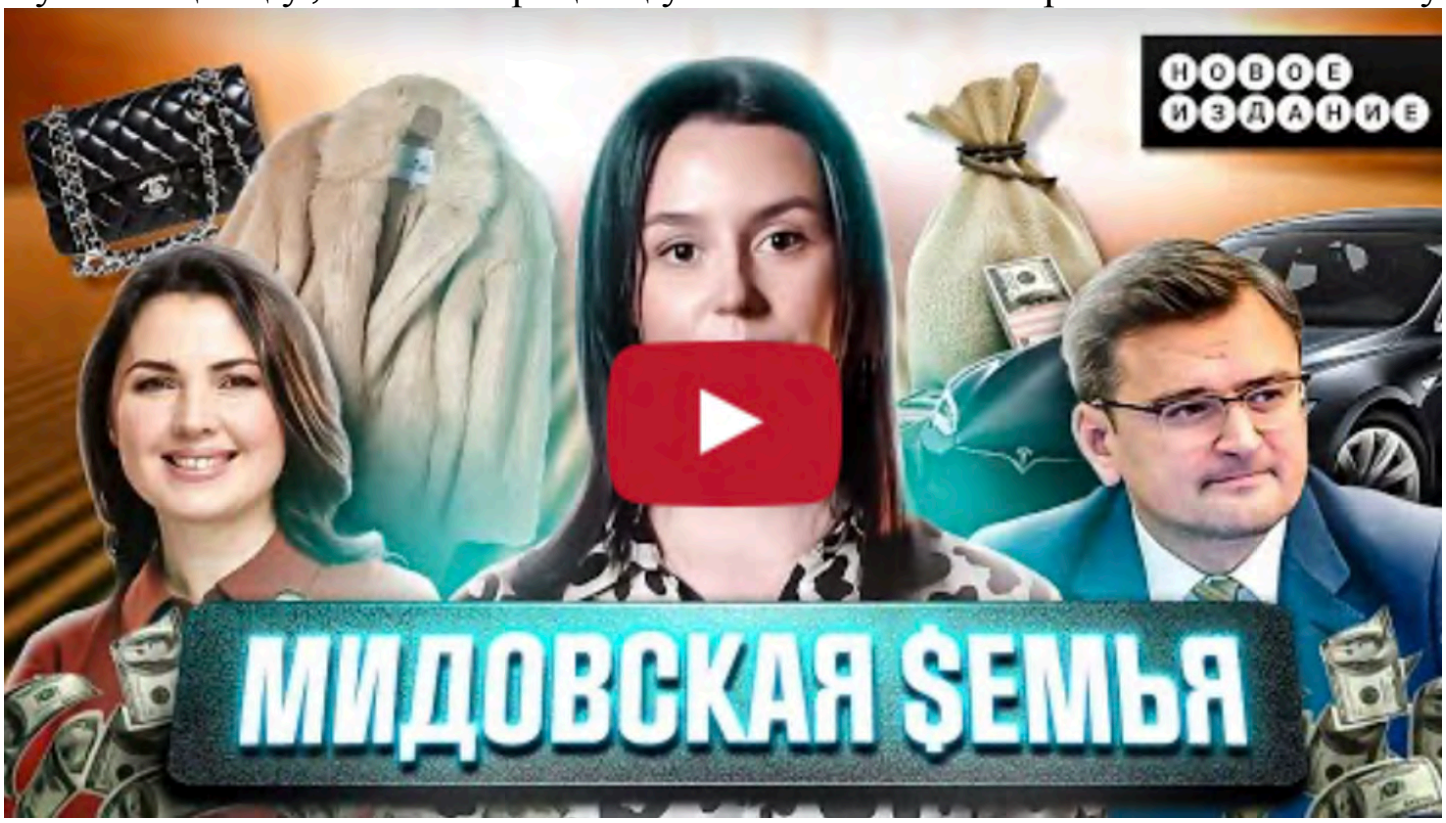

Елена Белянович — Елена Кулеба

Хотя Дмитрий и Евгения Кулеба вместе окончили Институт международных отношений и вместе проработали в украинском представительстве в Вене, они оба продемонстрировали, что тонкая дипломатия не их конек. После возвращения в Украину, Евгения Кулеба уволилась из МИД и занялась различными культурными проектами. В 2011-м это были «Чужие музы» (руководитель), в 2013-м «Мистецький арсенал» (менеджер), в 2014-м сквер Небесной сотни (инициатор), затем «Город-сад» (руководитель). В 2016-м совместно с USAID она запустила проекты «публичных пространств» в ряде городов Донбасса.

Также она является депутатом Киевсовета (№ 1 в списке партии «Слуга народа») и секретарем комиссии экологической политики. При том, что Евгения не занимается официальным бизнесом, она любит кушать в дорогих кафе и покупать очень дорогие вещи. В 2021 году заняла 44 место в списке самых влиятельных женщин Украины по версии журнала «Фокус».

И всё же, их, казалось бы, вполне удавшийся брак дал трещину. В конце 2021 года ряд СМИ разразился скандальной новостью о том, что глава украинского МИД уже давно обзавелся любовницей! Новой пассией Кулебы называли тусовщицу, пиарщицу и блогера Светлану

Павелецкую. Она владеет издательством «Книголав», порою печатающим весьма специфическую литературу (секс-пособия для «чайников» и подростков), там же в 2019 году была издана и единственная книжка самого Дмитрия Кулебы «Война за реальность: как побеждать в мире фейков, правд и сообществ».

Светлана Павелецкая, любовница Кулебы

6. «Кулеба головного мозга»

Как и свой новый заместитель Андрей Мельник, Дмитрий Кулеба практикует метод дипломатической «цыганщины», ставший во многом уже «фирменным» для внешней политики Украины.

В чем он заключается?

Традиционная дипломатия обычно старается заинтересовать партнера взаимовыгодным предложением, или предупредить о последствиях недружественных шагов — и на спокойных закрытых переговорах остается лишь уладить важные нюансы. После чего общественности представляют краткий пресс-релиз, если что-то не получилось, либо успешный договор подписывают лидеры государств.

Дипломатия по Кулебе (Мельнику, Климкину и прочих «птенцов Порошенко») делает ставку на громкие публичные требования, балансирующие на грани обвинений и оскорблений. Партнера не пытаются заинтересовать, от него просто вымогают желаемое — аргументируя это тем, что «мы тоже Европа» или «мы грудью защищаем всю цивилизацию».

> Поэтому современная украинская дипломатия немного напоминает хулиганистых детей, хватающих за рукава взрослых. Их это ничуть не смущает, они действительно верят, что только так могут добиться для

Украины членства в ЕС и НАТО, больше кредитов, больше оружия, зерновой коридор и т.д.

Недавно именно так Кулеба старался «додавить» Израиль на поставку средств ПВО, направив ему «официальную ноту с просьбой безотлагательно предоставить Украине системы противовоздушной обороны и начать качественное сотрудничество по получению Украиной соответствующих технологий».

Подобные методы сами по себе не особенно изящны, но Кулеба порой умудряется ещё и дополнительно усугубить ситуацию высказываниями, которые бывают не только бессмысленными, но и просто нелепыми, а иногда скандальными.

Из-за чего в интернете уже появился мем «Кулеба головного мозга», который используют как комментарий к заявлениям главы МИД. Это было бы очень смешно в отношении Кулебы-чиновника, если бы не было так грустно в проекции на всю внешнюю политику державы. Похоже, что под его творческим руководством и весь нынешний украинский МИД окончательно трансформировался в «департамент громких заявлений»…

***

№ 1.089

«Эпоха ручной дипломатии»: почему Зеленский сделал ставку на кадры Порошенко

2021-01-25

Александр ***Подобрий***

Андрей Ермак возвращает во внешнюю политику лишь худшее от дипломатии времен Порошенка

Во времена президентства Петра Порошенко в кулуарах любили шутить о том, что теперь Министерство иностранных дел переехало на Банковую. Предыдущий гарант фактически монополизировал не только внешнеполитические решения, но даже второстепенные кадровые назначения, оставляя МИДу функции «оформления» принятых им решений. Результат провальной внешней политики Порошенко на лицо – от тупика в процессе мирного урегулирования конфликта на Донбассе до испорченных отношений со всеми соседями и даже с таким стратегическим партнёром как США. С приходом Владимира Зеленского появилась надежда, что новый президент откроет качественно новую страницу во внешней политике страны. Но уже скоро как два года пребывания президента на Банковой заставляют сделать неутешительные выводы: за исключением хрупкого перемирия на Донбассе никаких внешнеполитических прорывов достичь не удалось. А украинская дипломатия и по форме, и по содержанию все больше возвращается на колею Петра Порошенко, вбирая далеко не лучшие ее стороны. Почему новому

президенту так и не удалось создать новую внешнюю политику, читайте в материале *«Апостроф»*.

1. Вперед в прошлое

«Дальше падать уже некуда, хуже быть не может», — говорили не под запись украинские дипломаты под занавес президентства Петра Порошенко. По урегулированию конфликта на Донбассе – безнадежный тупик с ежедневными обстрелами и потерями, Крым окончательно переместился на задворки международной повестки дня, как и вся «украинская», как ее называют, проблематика. Фактически со всеми соседями отношения испортились: французы и немцы потеряли интерес к Украине, а после неожиданной победы Трампа в 2016 году удалось ухудшить отношения даже с таким важным стратегическим партнером как США.

Агрессивная риторика Порошенко и заданная им неконструктивная стратегия МИДа приводила не только к полупустым залам во время выступлений украинского президента на международных площадках, но и к потере какой-либо динамики и инициативы во внешней политике. Все это множилось на микро-менеджмент украинской дипломатии со стороны Банковой: даже мелкие назначения требовали согласия чиновников администрации Порошенко, все решения подлежали согласованию с президентом. Он считал себя не только главой государства, но и министром иностранных дел и, соответственно, вмешивался во все и вся, превращая МИД в канцелярию, офис по стенографированию его «мудрых» мыслей и команд. Система «легла на дно» и не подавала особых признаков жизни. Да и потребности в этом ни у кого не было, а «кадров Порошенко», которые руководили от его имени системой – министра Климкина и замглавы АПУ Елисеева — любой подход полностью устраивал.

Поэтому нового президента в МИДе встречали с большими надеждами. Да, дипломатов немножко пугала неизвестность внешнеполитических взглядов и позиции вчерашнего комика, но его личность не отталкивала. «Украина… требует новых идей. Моя главная задача — привести к власти порядочных и патриотичных специалистов», — заявлял кандидат в президенты Зеленский. Но уже первые его шаги удивили МИДовцев: вместо радикальных кадровых изменений Зеленский окружил себя людьми из обоймы Климкина-Елисеева, которые были хедлайнерами и лицом внешней политики и Януковича, и Порошенко. А за почти два года президентства Зеленского можно подытожить, что у нового президента не оказалось ни новых людей, ни новых идей. Сегодня и риторика украинской внешней политики, и кадровая политика, и способ руководства украинской дипломатией до боли напоминает

времена Петра Порошенко. С единственной разницей – теперь уже не президент, а глава его Офиса «и швец, и жнец, и на дуде игрец».

Андрей Ермак за год пребывания на должности, которая даже не предусмотрена Конституцией, полностью подмял под себя и президента, и его офис, и фракцию, и правительство, в том числе и МИД. И если в первые месяцы это еще приносило какие-то результаты — прежде всего речь идет о перемирии на Донбассе — то сейчас можно констатировать, что с каждым днем дипломатия Зеленского все больше напоминает так называемую дипломатию предыдущего президента, завлекшую страну в тупик, против которого в 2019-м году проголосовали 73% украинцев.

2. По лекалам Порошенко

В начале своей каденции глава президентского офиса Андрей Ермак достиг нескольких позитивных подвижек – перемирие на Донбассе безусловно его заслуга. Но испуга от реакции на его предложения по созданию совещательных органов в рамках Минского формата и атаки на советника секретаря СНБО Сивохо оказалось достаточно, чтобы «порохобесие» начало стремительно возвращаться. Сегодня уже трудно отличить заявления Ермака и кого либо из его людей от риторики Петра Алексеевича и его команды. Ермак быстро усвоил, что удерживать власть намного проще, используя агрессивную патриотическую риторику, а миротворческие потуги могут быстро стоить ему как минимум должности, а то еще ветераны могут его как Сивохо и по полу повозить. Любой окрик со стороны прозападной части оппозиции сразу же приводил к отказу от принятых решений или увольнению людей типа Витольда Фокина.

Результаты не заставили себя ожидать. Процесс урегулирования конфликта постепенно вошёл в тупик и потерял какую-либо динамику. Ермака внутри страны дальше обвиняли в работе на Москву, но для Кремля ерзания и изменения украинской позиции привели к тому, что главному украинскому переговорщику уже никто там не верит. Переговоры с Россией по Донбассу фактически «замерзли», а от редких встреч советников в рамках Нормандского формата веет той же безнадегой, что и в последние годы перед приходом Зеленского.

Но не верят Ермаку не только в Москве. Не доверяют ему и в Вашингтоне, где хорошо помнят, что приключения Джулианни и трампистов в Украине по поиску компромата на сына нынешнего президента начались со встречи Ермака и адвоката Трампа Руди Джулиани в Мадриде летом 2019 года. Киев несколько раз находился на грани втягивания во внутриполитические баталии в США, с украинской стороны был ряд неудачных публичных комментариев,

катастрофы удалось избежать, но осадочек все равно остался. Для нового американского президента атака на его сына стала личным вызовом, и внесение нескольких украинцев в санкционные списки США – только первые шаги. А последовавшие после этого заявления Банковой о том, что указанные Вашингтоном украинцы должны быть наказаны, выглядят как мелкий подхалимаж. Украинской власти нужно было не дожидаться, кто выиграет в США, а сражу же жестко отреагировать на публикацию пленок Деркача, которые выглядят как откровенное вмешательство в деятельность высших государственных лиц. Теперь же лайками в сторону Байдена никого не удивишь.

Не лучше ситуация и по другим направлениям. После прогиба под давлением США по вопросу продажи «Мотор Сичи», о конструктивных отношениях с Китаем можно забыть надолго. Главный сейчас вопрос – придется ли украинским налогоплательщикам заплатить 3,5 млрд.долл компенсации китайской компании за потери из-за срыва инвестиции.

Уже можно констатировать, что Украина так и не смогла выстроить нормальных и взаимовыгодных отношений с соседями. Период легкого потепления с Венгрией закончился после первой же провокации на Закарпатье, где местные депутаты «посмели» спеть венгерский гимн. А вместо Польши на главного нашего союзника Ермак решил продвигать – по совету британских разведчиков – Турцию. Видно, не читал Андрей Борисович книг ни по международным отношениям, ни по истории, а о Турции судит лишь по отдыху в Анталии…

Евросоюз тоже устал от Украины. Все отношения свелись к вопросу экспорта украинской древесины и получения европейских кредитов. После малосодержательного саммита в октябре в ЕС предложили просто перенести заседание Совета ассоциации Украина-ЕС, который должен был состояться 8 декабря. Его отложили как минимум до февраля якобы из-за пандемии коронавируса, однако европейские дипломаты не особо и стараются скрыть тот факт, что тем для предметного разговора попросту нет. Украина с удивительным упорством повторяет мантры о вступлении в ЕС несмотря на то, что действующее соглашение об ассоциации прямо говорит, что не только статуса кандидата, но и даже предусловий для предоставления такого статуса в ЕС оно не предвидит. Видимо, в ЕС решили подождать со встречами до тех пор, пока кто-то в нынешнем руководстве страны наконец-то прочитает то, что было согласовано и подписано президентом Порошенко.

Нет и не предвидится подвижек по задаче вступления Украины в НАТО. А Германия и Франция, выступающие локомотивами европейской политики, относятся к Украине все прохладнее. От Зеленского и его окружения ждали

новых идей и подходов, но вместо этого идет зачистка созданных ЕС и США антикоррупционных органов под прикрытием евроинтеграционной риторики а-ля Порошенко лайт.

3. Послы Ермака

И если по содержанию внешней политики Ермак хотя бы пробовал в начале своей каденции действовать по-новому, то по процессам принятия решений все осталось как во времена Порошенко. Да, на Банковой уже больше не согласовывают советников посольств, но это с лихвой компенсируется экстраординарными посольскими назначениями. История с назначением экс-министра финансов Оксаны Маркаровой послом в США – ярчайший пример глупости кадровой политики действующей власти. На этой должности она заменила кадрового дипломата Владимира Ельченко, который не проработал и года. Глава МИДа Дмитрий Кулеба попробовал подставить плечо и взять на себя ответственность за это одиозное решение, но ему почему-то абсолютно никто не поверил…

Похожая история случилась и с назначением послом во Франции пиарщика Вадима Омельченко, сменившего кадрового дипломата Олега Шамшура, который весьма успешно справлялся со своими задачами. Как рассказывают «Апострофу» хорошо информированные источники, Ермак просто расплывался от удовольствия, рассказывая о том, какого классного посла в Франции он нашел. И язык знает, и в Ницце уже несколько десятилетий живет – то есть страну знает, семья там, во французский истеблишмент вхож – ну просто идеальный посол… О том, что это назначение нарушает несколько базовых принципов работы любой дипломатической службы и является типичным конфликтом интересов и проблемой в сфере безопасности, Ермак наверное не догадывался, а сказать, как оказалось, некому…

В МИДе быстро приспособились к такому стилю менеджмента внешней политики со стороны Банковой. Не впервой ведь… «Складывается впечатление, что внешней политикой руководит Офис президента, а не МИД», — отмечает глава Института мировой политики Евгений Магда в комментарии «Апострофу». Он отдельно отмечает вопрос назначения послов: «В Китай поехал старый знакомый Андрея Богдана Сергей Камышев, бывший замминистра Кабмина времен Азарова. Во Францию отправили Вадима Омельченко, у которого вообще нет опыта дипломата. Хотя мы говорим об одной из стран G-7. На тридцатом году Независимости скамейка запасных украинских послов оказалась невероятно короткой. Как по мне, то мы отстаем даже от некоторых стран на постсоветском пространстве», — говорит Магда.

Хотя не в одних послах проблема, считает украинский дипломат, старший советник Международного центра перспективных исследований Василий Филипчук: «Посол — это исключительно важно, особенно если мы говорим о таких странах, как США или Франция. Но посол – это руки, которым команда поступает из мозгового центра. Если нет команд, если нет стратегии, смыслов, если мозг спит или просто, извините, занят чем-то другим, тогда никакие руки не помогут. Прочитайте внешнеполитические документы или комментарии на сайте президента, послушайте выступление президента перед послами… Это или хаотический набор лозунгов, или переспев старых песен о новом. Кто и как это все подсовывает президенту? Где система работы госаппарата и дипслужбы, которая всегда была одной из наиболее дисциплинированных и качественных? Я много писал выступлений и текстов для руководства страны, хорошо знаю, как работала система по формированию решений, которые потом провозглашаются руководством страны – там каждая кома выверялась, выступления перед послами или обращение к парламенту было путеводителем для работы аппарата на несколько лет. Такое впечатление, что систему, которая худо-бедно, но работала первых 20 лет независимости, сначала дискредитировали, а сейчас просто выключили и даже не пробуют реанимировать. Думают, что свободное падение вниз может длиться до бесконечности, что можно назначить белых мышей со знанием английского языка на посольскую должность и они тоже будут справляться».

4. Кто советует советнику

Впрочем, предсказать такую ситуацию было нетрудно, если учесть, что Зеленский фактически отказался от своего обещания «привести новых людей», оставив на местах тех же «профессионалов», которые были во власти еще при Викторе Януковиче, а затем сохранили свои должности во времена Порошенко.

«Во времена Порошенко почти все решалось на Банковой, МИД полностью от нее зависел. В самых важных случаях кадровые вопросы решались самим президентом, а в остальных — Константином Елисеевым и его командой. Сегодня тоже ключевые назначения делаются в Офисе президента. Сам Зеленский играет в этом меньшую роль, чем Порошенко, но больше влияния есть у Ермака. Плюс сам министр Кулеба в политическом плане зависит от главы Офиса президента, поэтому, в целом, следует в русле его политики. По сравнению с порошенковскими временами, сейчас у МИДа есть больше влияния в кадровых назначениях, но роль остается второстепенной. И главное, что у МИДа нет возможности идти против воли Офиса президента», — сказал «Апострофу» эксперт Международного центра перспективных исследований Николай Капитоненко.

Самый влиятельный из дипокружения Ермака – его нынешний заместитель Игорь Жовква, который отвечает как раз за внешнеполитическое направление. Казалось, что при Зеленском его политическая карьера должна подойти к концу — молодой президент обещал перезагрузку на всех уровнях, и чиновник, за которым тянется длинный шлейф сомнительных связей, ему не нужен, однако Жовква не только не вылетел, но еще и пошел на повышение — в сентябре 2019-го он был назначен заместителем Андрея Богдана по международным вопросам.

Жовква не только является соратником печально известного Владислава Каськива, с которым он работал во времена президентства Януковича. На работу в президентскую администрацию его продвинул небезызвестный Анатолий Орел – апологет пророссийского вектора внешней политики Украины времен Кучмы, а дальше вся его карьера развивалась благодаря протекции Сергея Левочкина, бывшего помощника Кучмы и главы администрации Януковича.

Революция достоинства не только не люстрировала власть от таких кадров. Советник Януковича «по интеграционным вопросам» Константин Елисеев стал заместителем главы администрации президентства Порошенко и подтянул Жовкву на должность руководителя департамента. А после президентских выборов Жовква просто занял освободившееся место Елисеева. По информации источников «Апострофа», Жовква сейчас пользуется безраздельным доверием главы ОП и занимается фактически всей внешней политикой кроме переговоров с Россией, которые Ермак оставил за собой. Именно ему принадлежат множество несуразиц, которыми офис Зеленского время от времени веселит Facebook-сообщество. Последняя из них – заявление Жовквы о том, что президент Украины будет «союзником президента Байдена в реализации антикоррупционных мероприятий в Украине». Почему борьбой с коррупцией в нашей стране должен заниматься Байден, а не украинская власть, замглавы ОП не объяснил.

Несмотря на подобные ляпы, Жовква в последние месяцы начал активно выступать в СМИ, в том числе с декларациями о внешнеполитических приоритетах Украины. То есть не президент страны, не премьер и даже не министр иностранных дел, а замглавы президентского офиса — институции, которая вообще не предусмотрена Конституцией страны и не имеющая полномочий во внешней политике, определяет внешнеполитические приоритеты! Хотя, если внимательно прочитать то, о чем заявил Жовква, то тяжело сдержать иронию.

Приоритеты, как оказалось, очень новые и конкретные: «Мир на деокуппированном Донбассе, Крым в составе нашего государства, Украина

активный международный игрок — это три ключевые цели, которые будут определять приоритеты для дипломатической команды Украины в 2021 году». Вместо описания стратегии деоккупации и возвращения Крыма замглавы ОП обошелся перечнем иностранных государств, с которыми Украина собирается сотрудничать. Правда, каким образом указанные в публикации Азербайджан, Венгрия и Объединенные Арабские Эмираты помогут нам с Крымом и Донбассом, заместитель Ермака не уточнил. Вероятно, это и есть пресловутый план Б, о котором так часто вспоминают на Банковой.

Вероятность того, что подобные внешнеполитические разработки готовились дипломатами Министерства иностранных дел Украины или Институтом стратегических исследований при СНБО, крайне мала. Вероятно, это уже стиль чиновника с двадцатилетним стажем работы на украинских президентов от Кучмы до Зеленского: минимум конкретики, максимум пафоса. Для пущего эффекта, все это нужно приправить патриотическими возгласами и заклинаниями в адрес наших стратегических партеров о том, как они важны для Украины, а Украины – для них.

Стоит ли удивляется, что на тридцатом году независимости Украина фактически не имеет союзников, шансы на вступление в ЕС и НАТО близки к нулю, страна оставлена сам на сам с российской агрессией? И что у МИДа нет другой альтернативы, кроме как вторить подобным мантрам и ждать очередного ценного указания с Банковой?

В результате такой внешней политики на втором году президентства Зеленский окончательно перешел на накатанную его предшественником колею. Радикальные шаги по решению жизненно важных внешнеполитических проблем, которых украинцы ожидали от нового президента, как оказалось, требуют квалификации, мужества и политической воли. И, к тому же, они несут за собой риски и оглушительную критику, которая особенно больно бьет по самолюбию, что очень болезненно воспринимается вчерашними любимцами публики. Переход на порошенковскую колею менее рискованный и более привлекателен, даже если, скорее всего, приведёт к тому же результату. Порошенко неплохо исполнял на публику. Роль агитатора–пропагандиста, который одной рукой продает конфеты в России, а другой подписывает антипутинские филиппики, была для него естественной. Сможет ли Зеленский сыграть роль Порошенко лучше, чем сам Порошенко? И понравится ли ему полученный для него Ермаком и его командой результат?

***

№ 1.090

Законопроект 8271 про кримінальну відповідальність військовослужбовців за невиконання наказу завдасть жахливий удар по боєздатності армії, не буде виконуватись і призведе до провалу роботи з особовим складом під час війни

2022-12-18

Бутусов

Ухвалення законопроекту 8271, який представляли Міноборони ***Резніков*** та особисто начальник Генштабу ЗСУ ***Шаптала*** та за який проголосувала більшість Верховної Ради - **завдасть жахливого удару по боєздатності армії**.

Найгірше, що повністю проігнорований власний напрацьований досвід Військової служби правопорядку з 2014-го по 2022-й роки, в тому числі у перші місяці повномасштабного вторгнення. Це ні в якому разі не можна підписувати президенту, сподіваюсь, президент знайде час прочитати аргументи і виправити це помилкове рішення Верховної Ради.

Отже, що пропонує законопроект 8271 для військовослужбовців фактично:

1. Згідно з Кримінальним. кодексом: за непокору, невиконання наказу, погрозу або насильство щодо начальника, самовільне залишення частини або місця служби, дезертирство, самовільне залишення поля бою під час бойової задачі або відмові під час бою діяти зброєю -

> ***— від 3 до 12 років тюрми.***

2. Згідно з адміністративним кодексом: за зловживаннчя владою, перевищення повноважень, недбале ставлення до служби, бездіяльність, порушення правил бойового чергування, порушення правил поводження зі зброєю, вживання алкоголю, наркотиків, пошкодження військового майна, самовільне залишення місця служби

> ***— штрафи до 2 тисяч неоподаткованих мінімумів або гауптвахта до 15 діб.***

Ось які ключові питання має вирішити законопроект згідно з текстом

1. Самовільне залишення бойових позицій, невиконання наказів у бою.

2. Дезертирство або ухилення від служби, що призводить до масової невідповідності штатного складу та фактичного бойового складу.

3. Порушення дисципліни та втрата майна та озброєння, за які не має адекватної відповідальності та швидкого механізму стягнення.

4. Нарахування бойових виплат порушниками та дезертирами, тисячі відмовників отримують по 100 тисяч бойових виплат.

Мушу відмітити, що **ці питання дійсно критично важливі та вирішувати їх гостро необхідно.**

Але ось чому **цей законопроект шкідливий і не буде працювати на визначені цілі**:

1. **Під час масової мобілізації, коли багато військовослужбовців не мають мінімальної підготовки та компетентних командирів, зазначені порушення військової дисіципліни чинять тисячі військовослужбовців, і переважна більшість - через об'єктивні причини.**

> Більшість порушників, які проявили слабкість або стали жертвами обставин, можуть потрапити під суд і залишать фронт, хоча могли б воювати, якби хтось вивчив їхні проблеми. У березні - травні в ОТУ "Північ" (командувач - генерал Д. Красильников), було понад 1000 "відмовників", але проаналізувавши ситуацію, Красильников поставив ВСП Луганської області завдання по роботі з людьми, внаслідок чого усі ці люди після грамотних дій ВСП протягом кількох тижнів повернулись у стрій, під суд віддали з 1000 порушників тільки 10, які були визнані справді недобросовісними.

2. **А хто буде розслідувати та виносити вироки по тисячам тяжких кримінальних справ?**

Влада не подумала, що **в Україні відсутня... військова юстиція! У нас нема військових судів.**

> Військова служба правопорядку не має повноважень поліції. Проводити слідство на фронті під час активних бойових дій щодо озброєних людей мають також озброєні військовослужбовці, оскільки їм треба фактично ставати активними учаксниками бойових дій, постійно ризикувати життям, вижджати на бойові позиції. А як інакше встановити факти? ДБР та ОГПУ зараз просто не мають таких функцій та таких повноважень. Без спеціалізованих військових судів вироки будуть зависати тривалий час, а цивільні суди будуть виправдовувати багатьох з

тих, кого захочуть покарати новим законом, оскільки слідство не зможе опрацювати цей вал криміналу.

3. **В ЗСУ відсутня система післяопераційного аналізу за стандартом НАТО, тобто якісна та швидка експертиза командних рішень, і тому визначити, які події обумовлені діями противника, а які обумовлені злочинними намірами у більшості випадків просто неможливо.**

В таких умовах відповідальність за порушення наказів значно підвищить кількість брехні в оцінці обстановки, і знизить відповідальність, бо тепер дурні накази можна буде прикривати кримінальною справою, а спотворення даних можна пояснити товаришам бажанням урятувати особовий склад від незаслужного покарання.

4. ***Головна проблема*** **командирів ЗСУ це не наявність кримінального покарання для порушників дисципліни та "відмовників", а *неможливість швидко їх позбутися з підрозділу!***

Автори законопроекту не звернули увагу на цей ключовий момент. Бо поки вирок не вступить у законну силу, усі ці порушники будуть продовжувати рахуватись у частині, і можуть ще й повернутись у разі виправдання. Тобто з командирів та з колективів не знімається основний тягар.

Що робити?

1. **Необхідно створити повноцінну військову юстицію** - ВСП має отримати повноваження військової поліції, мають буьти створені військові суди та воєнізована прокуратура та слідство.

2. До того як висунути мобілізованим непідготовленим людям звинувачення, для початку їх треба направити у ***фільтраційний підзрозділ*** для дізнання, у більшості випадків після розбору ситуації покарання не потрібно.

А для злісних порушників треба створити ***дициплінарні підрозділи*** на фронті, щоб ті, хто справді зраджує товаришів не відсижувались у тилу у камері, а знаходились на фронті та займались важкою працею, наприклад, на будівництві оборонних споруд, і ризикували разом з усіма на другій лінії.

3. **Запровадити у ЗСУ «After action review» - післяопераційни аналіз, за стандартом ТС25-20 армії США.** В армії має будуватись довіра, командирів треба навчати на помилках, а не карати за будь-що. Кримінальні справи мають порушуватись тільки якщо післяопераційний аналіз та висновки учасників

операції вкажуть на злочинний характер дій певних військовослужбовців. Бо велика кількість недосвідчених або не відповідаючих своїм посадам командирів - це не менша загроза ніж невиконання їхніх наказів.

4. **Спростити процедури відрахування та переводу військовослужбовців з підрозділу до фільтраційного підзрозділу за наказом командира.**

1) На період службового розслідування розслідування військовослужбовець позбавляється усіх додаткових виплат, які мають компенсуватись якщо його провини нема і він повертається у стрій.

2) Якщо ж порушується кримінальна справа, військовослужбовець позбавляється усіх виплат.

5. **Будь-які покарання не зможуть зробити армію боєздатною, якщо не буде негайно запровадждена *інтенсивна система бойової підготовки*, не менше 8 тижнів для солдата, та 4 тижнів для сержанта.**

Неприпустимо, що держава намагається карати кримінальними термінами у 12 років громадян, але не здатна забезпечити навіть два тижні початкової військової підготовки для значної частини мобілізованих. **Боєздатність - це не тюрма, це довіра, побратимство та лідерство.**

1) Якщо президент Зеленський підпише цей небезпечний законопроект 8271, він не просто не буде виконуватись, навпаки, він **посилить брехню у звітності та різко зменшить керованість та організацію військ**.

Але закон про посилення дисципліни гостро потрібний, тому треба після ветування негайно ухвалити більш досконалий закон.

2) Якщо питання посилення дисципліни в армії справді цікавить когось у керівництві країни, і це не чергова показуха, я готовий більш докладно та з прикладами доповісти цю ситуацію у будь-якому кабінеті, щоб уникнути повторення таких помилок. Ті народні депутати, які натиснули кнопки за цей закон, мають самі попрохати президента поо перегляд свого законопроекту, якщо, звичайно, поважають своїх виборців- військовослужбовців.

***

№. 1.091

Дайджест подій в Україні та навколо України від 15 грудня 2022

Головне

1) Чи є важливим те, що Європарламент визнав Голодомор геноцидом українського народу? БЕЗУМОВНО. Але таки треба звернути увагу на реакцію Ізраїлю. Бо це напряму зачіпає його інтереси. Чому? Спробуйте відповісти на це запитання. Як і на те, чому Україна досі не отримала воєнну допомогу. І чому таке ставлення до українських біженців в Ізраїлі. Це – принципове питання порядку денного.

2) А тепер – наступне питання. Чи є "резолюція генеральної асамблеї (частково) занепокоєних нероб хоча би чимось, що хуйло візьме до уваги? Ото ж бо. До речі, раджу прочитати відповідь речниці Білого Дому щодо виключення хуйлостана з Ради небепеки отого оону.

3) Хочу ще раз поставити наголос, що "макрофінансова допомога" Європи – це КРЕДИТИ, які треба буде віддати. Кредит ПЕРЕДБАЧАЄ заробіток, чи я неправий? тобто, вони ще й заробляють на крові. Нічого особистого, just business.

4) Я досі не розумію, як наші герої утримують Бахмут... ціна цього клаптика землі – сотні і тисячі життів українців.

5) Також раджу ознайомитися з іншими мапами – вони дуже значущі. Якщо щось змінилося, і комусь щось не подобається, то раджу звернутися за справжніми мапами до хуйлорестовичів. Або, на крайняк, до Генштабу.

6) І ще раз - куди діваються гроші від експорту зерна і продовольства - нікого не хвилює? Ані СБУ, ані, БЕБ, ані кодло з "офісу" генпрокурора?

7) Як на вашу думку, навіщо макарон шебуршить під хуйлом? У мене є лише єдине пояснення цьому. ВОНО НА ГАЧКУ.

8) Ну й трохи позитиву. Якщо хтось не розуміє, то поясню Вихід із запоребрика Еріксона і Сіські - це катастрофа для телекомунікацій. Місце буде зайнято китайским Хйовим. Який буде працювати на товариша Сі. Тобто, Китай і тут переміг.

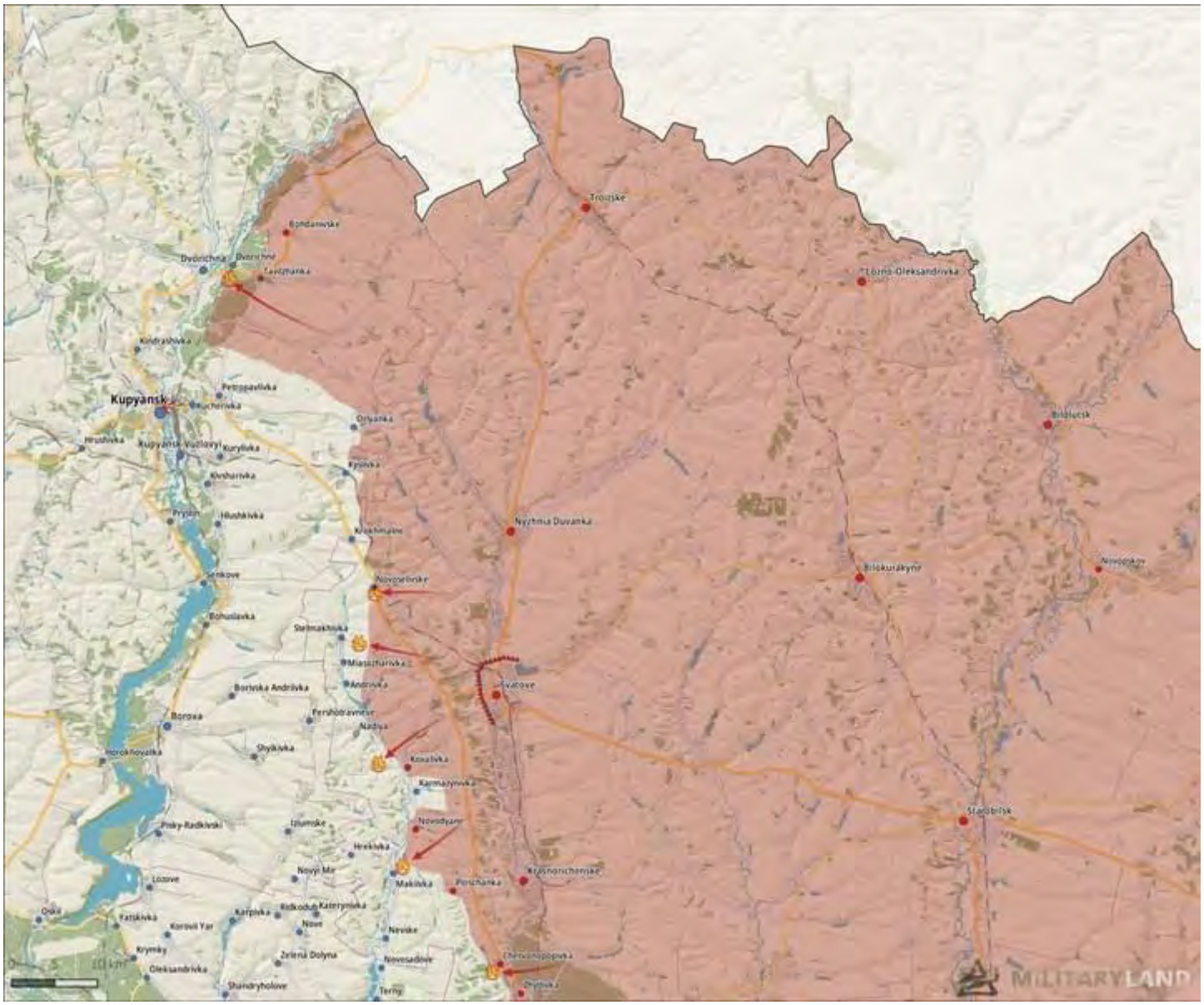
Теми доби

1) Європарламент визнав Голодомор геноцидом українського народу

2) Єврорада таки затвердила пакет допомоги Україні на 2023 р у сумі €18 млрд.

3) Генеральна Асамблея ООН ухвалила ще одну резолюцію щодо порушення прав людини в Криму.

1. Війна

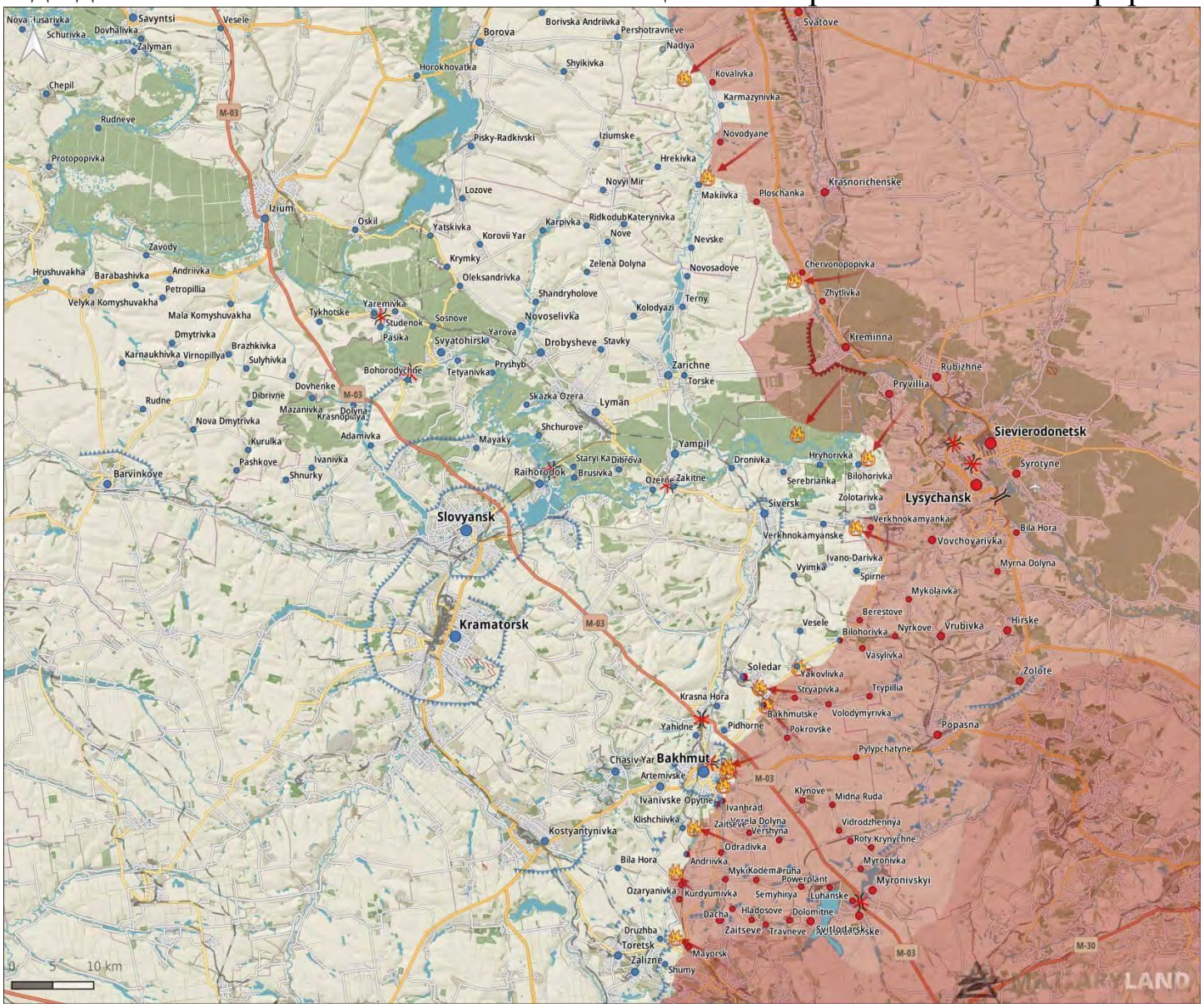

1-1) Фронт

• Міністерство оборони Білорусі оголосило про повернення до пунктів базування військ, які було виведено до українського кордону для перевірки боєздатності. Президент РФ Путін має намір 19 грудня прилетіти до Мінська на переговори з президентом Лукашенком.

• Генштаб констатує нарощування угруповань російських військ на Куп'янському та Запорізькому напрямках. У вечірньому та ранковому зведенні пресслужба Генштабу повідомила про запеклі бої в районі на північ від Куп'янська, а також на околицях Сватова та Кремінної, де російські війська звели ешелоновану оборону. Зі зведення випливає, що ЗСУ тримають під вогневим контролем трасу між Сватовим та Кремінною і ведуть наступальні дії на цих напрямках. Спікер Головного оперативного управління Генштабу Громов повідомив про просування підрозділів ЗСУ на 1,5 км у районі Кремінної та боях у районі села Діброва.

• На сході та в центрі Донецької області бойова ситуація розпалюється день від дня. Російські війська та найманці "Вагнера" майже безперервно

штурмують українські позиції вздовж траси Лисичанськ – Бахмут, на околицях Соледара та Бахмута та на південь від міста в районі траси на Горлівку. Оборонці Бахмута повідомляють, що окупанти намагаються захопити місто за будь-яку ціну.

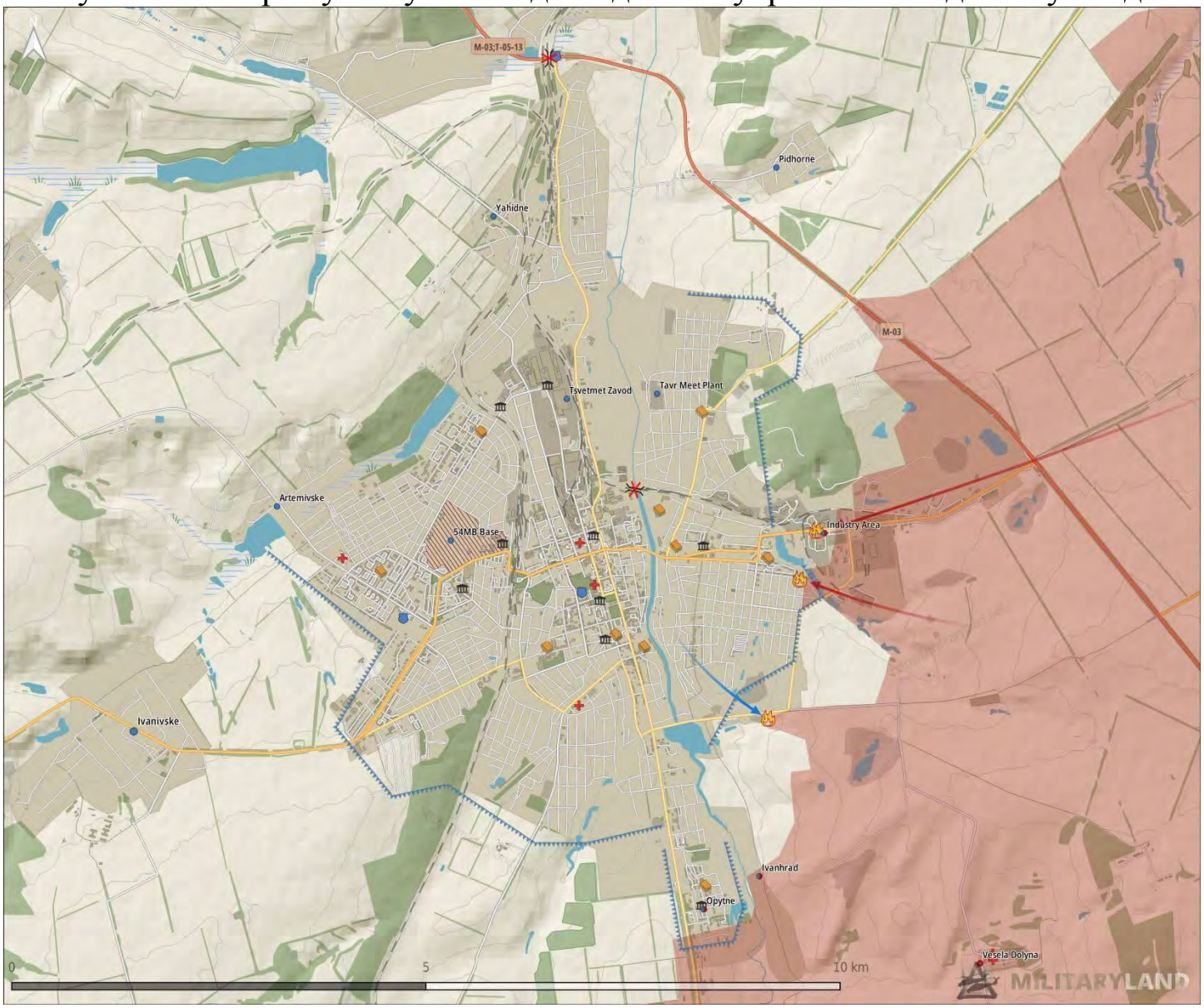
• Армія РФ не залишає спроб захопити Авдіївку. Активні бойові дії точаться на північ від міста, на південній його околиці та на південний захід, воно перебуває під постійним артилерійським та ракетним вогнем.

Центр окупованого Донецька зазнав потужного обстрілу з РСЗВ "Град", який здійснили російські війська з території Донецького металургійного заводу. Українські війська відбили атаки на північ від міста – у Водяному, Першотравневому та Невельському, тривають бої в центрі Мар'їнки на східній околиці Донецька.

• Відбито спроби наступу підрозділів російських десантників на Вугледар та Велику Новосілку.

• У бойових діях на Донбасі окупанти зазнають серйозних втрат, тому шпиталів, цивільних лікарень та моргів у прифронтовій зоні не вистачає і вони евакуюють поранених та вбитих до Криму.

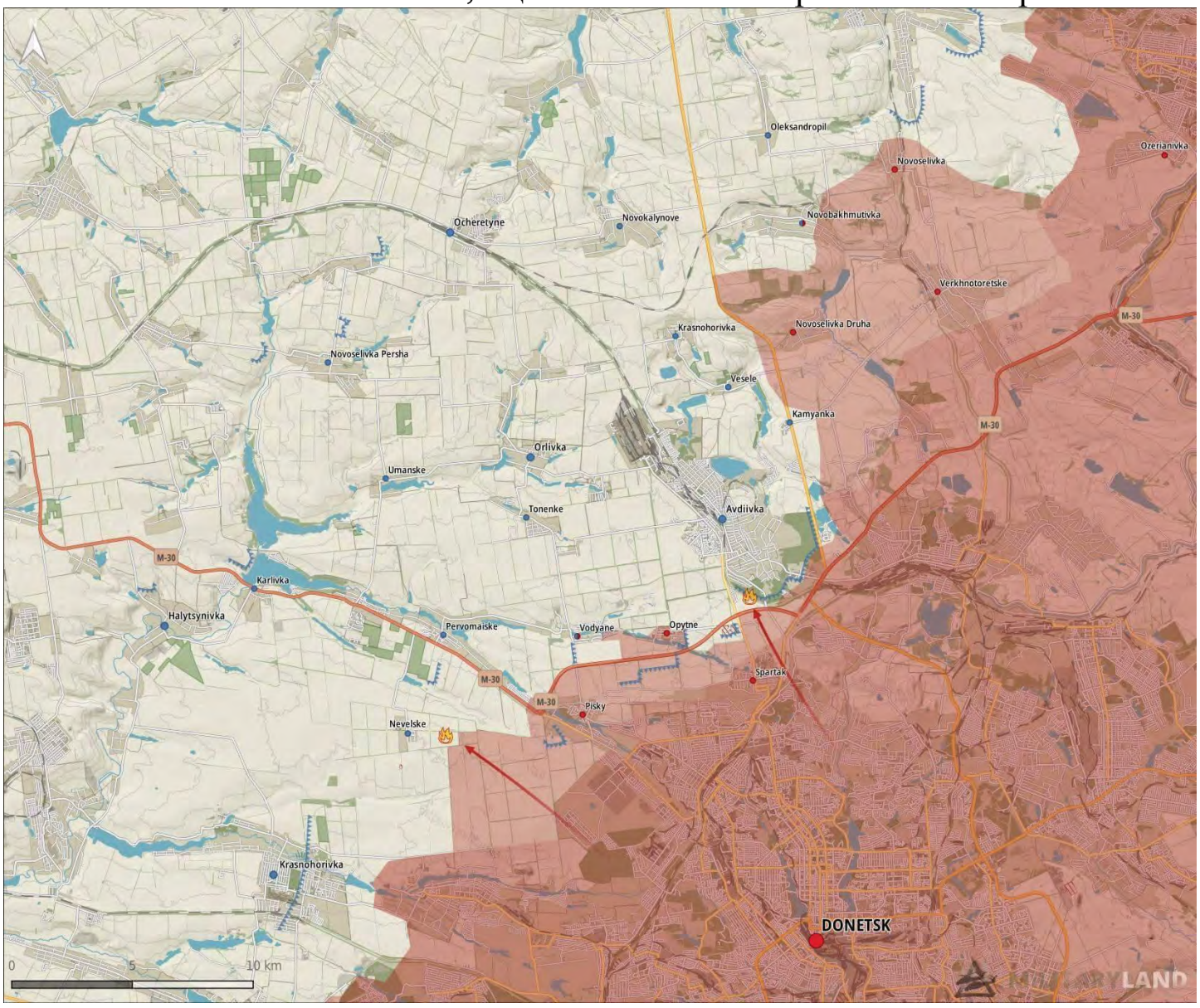
• Окупанти в Криму готуються до відбиття українського десанту. Уздовж

східного берега півострова, а також у районі адмінкордону з Херсонщиною зводяться ряди бетонних пірамід ("зубів дракона"), здійснюється мінування берегової смуги та риються окопи. Подібні роботи відбуваються і у Білгородській та Курській областях РФ на кордоні з Україною. Російські рекрутингові компанії наймають сотні робітників для копання окопів та будівництва укріплень. Британська розвідка вважає укріплення, що зводяться, неефективними в сучасній війні.

• Президент Франції Макрон повідомив, що зателефонує до російського президента Путіна, як тільки спільно з МАГАТЕ буде доопрацьовано угоду про відведення військ та озброєнь із Запорізькою АЕС.

• Представник Центру досліджень трофейного та перспективного озброєння та військової техніки заявив, що безпілотники іранського та російського

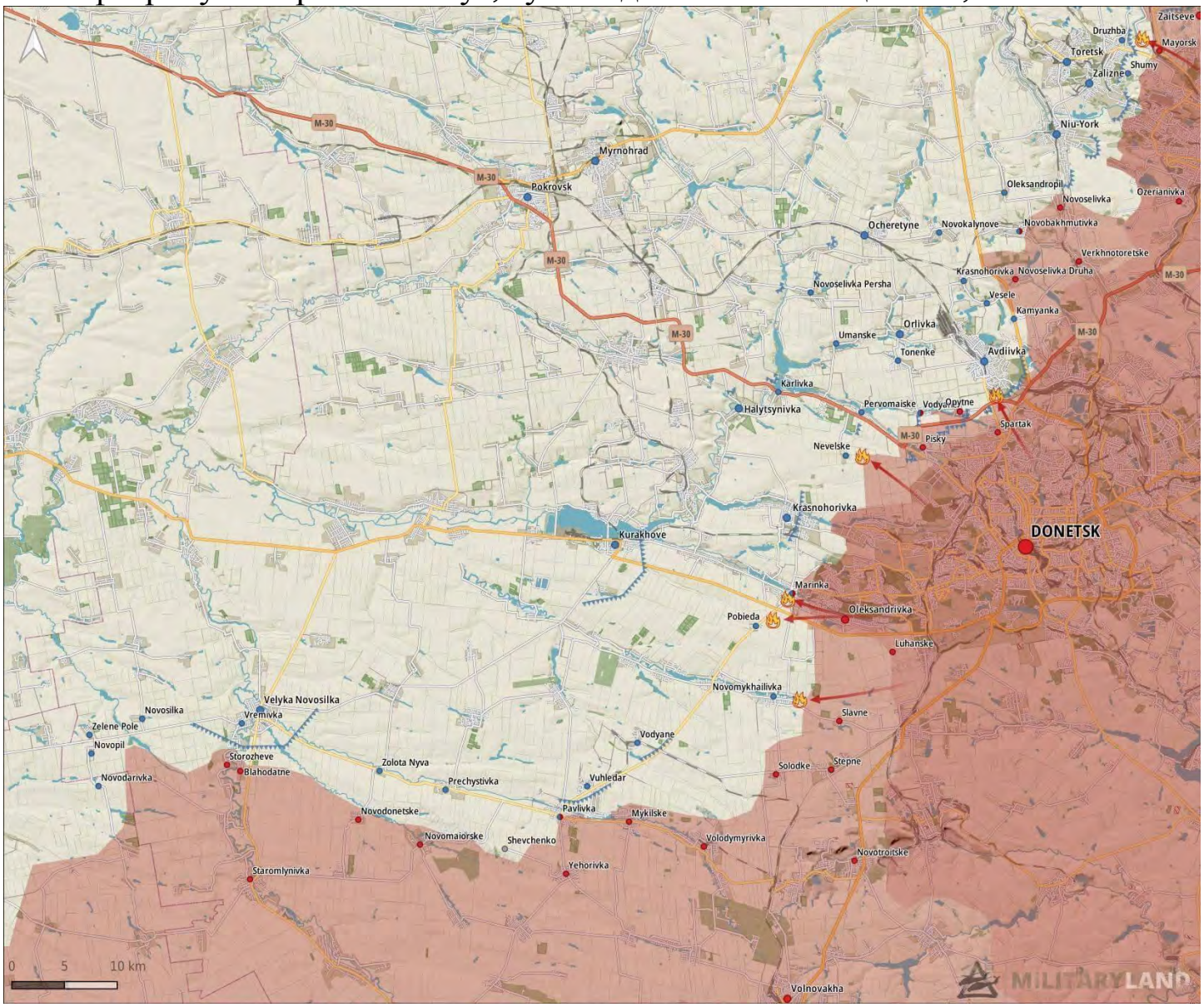
виробництва, які застосовує армія РФ для атак України, містять велику кількість іноземних компонент. Він вважає, що російські війська можуть використовувати розвідувальні та ударні БПЛА за будь-яких температурних та погодних умов. Розслідування, яке провели журналісти агентства Reuters разом із центром iStories довело, що Росія з 2014 р – після запровадження західних санкцій – створила стійкі ланцюжки постачання західних компонент для БПЛА через фірми-прокладки в різних країнах, зокрема, у США та Гонконзі. Їх очолюють етнічні росіяни – громадяни цих країн та РФ.

• За твердженням представника Генштабу генерала Громова, Росія нарощує обсяги виробництва військової техніки, хоча й через зниження її якості.

Громов підтвердив, що ЗСУ не мають наміру укладати угоду про перемир'я на Новий рік. З його слів, припинення вогню настане після повного звільнення України від окупантів.

• Центр національного спротиву повідомив про вивезення російськими військовослужбовцями до Ставропольського краю РФ 40 українських дітей із Лисичанська та Сєвєродонецька під приводом "оздоровлення".

• На Херсонщині окупанти повністю зруйнували та пограбували птахофабрику "Чорнобаївську", унаслідок чого знищено 4,4 млн птахів.

Власник фабрики – агрохолдинг "Авангард" – оцінює втрати у $330 млн, а правоохоронці кваліфікували збитки, що завдано довкіллю, як екоцид.

12) Тил

• Міністерство оборони повідомило, що військовослужбовці в грудні отримають грошові виплати на 37 % більші за ті, що було виплачено в листопаді.

• До Верховної Ради внесено законопроєкт про електронну акцизну марку з можливістю перевірки справжності підакцизних товарів за QR-кодом.

• Прем'єр-міністр Шмигаль заявив, що український уряд запропонував розширити "зернову ініціативу" ще на 2 порти – "Миколаїв" та "Ольвія". За оцінкою агентства Bloomberg, третину врожаю кукурудзи на полях України все ще не зібрано через осінні дощі, а зерно неможливо просушити для належного зберігання через удари Росії по інфраструктурі. Урожай, що залишився на полях, усе ще може бути зібрано навесні, проте його якість буде гіршою, також зростуть втрати.

• Голова Львівської облдержадміністрації Козицький повідомив про відбиття хакерської атаки на ресурси "Львівобленерго". Компанія належить проросійському олігарху Суркісу – власнику футбольного клубу "Динамо Київ".

• Медіагрупи олігархів Пінчука та Коломойського створюють паралельні телеканали на базі міжнародних версій для транслювання розважального контенту, оскільки основні канали – ICTV та 1+1 транслюють телемарафон "Єдині новини".

• За інформацією Держстату, дефіцит зовнішньої торгівлі товарами зріс у 2,6 раза проти того, що був торік – із $2,7 млрд до €7,1 млрд.

• Спеціалізована антикорупційна прокуратура повідомила про підозру депутатові від президентської партії Пашковському за внесення неправдивих відомостей до електронної декларації про доходи за 2020 р.

• Вищий антикорупційний суд подовжив утримання під вартою колишнього депутата та власника корпорації "Укрбуд" Микитася. Йому пред'явлено підозру в спробі давання хабаря меру Дніпра Філатову за виграш його компанією тендеру на будівництво міського метрополітену.

• Печерський райсуд Києва заарештував без права відчуження 6 готелів у Києві, Львові, Одесі та Олександрії, а також торгові центри "Метроград" та "Метрополіс", власниками яких є громадяни Росії – заступник голови Держдуми РФ Бабаков, власник спортклубу ЦСКА Гінер та кримінальний авторитет Воєводін.

• Заступник голови Ради НБУ Фурман заявив, що регулятор цілком контролює ситуацію на валютному ринку України й обвалу курсу гривні не буде, хоча тиск на національну валюту триває. Чиновник заявив, що завдяки фінансовій допомозі міжнародних партнерів валютні резерви НБУ в останні місяці зростали.

Агрохолдинги не продають валюту від реалізації продовольства на міжбанківській біржі, тому обсяги купівлі Нацбанком не перевищують кількох мільйонів доларів на тиждень.

• Делегація НБУ зустрілася у Вашингтоні із представниками Міжнародного валютного фонду для узгодження останніх деталей нової "моніторингової" програми фінансової допомоги Україні. Рада директорів МВФ планує затвердити програму 19 грудня.

2. Україна та світ

• Європарламент ухвалив резолюцію про визнання Голодомору 1932–1933 років геноцидом українського народу й закликав усі країни та міжнародні організації наслідувати його приклад. Штучний голод був влаштований комуністичним режимом Сталіна для придушення опору українських селян. Документ також наголошує, що сьогоднішня Росія повторює дії СРСР – порушує суверенітет та територіальну цілісність України. РФ веде війну проти України для ліквідації її як держави, а також знищення самобутності та культури українського народу. У резолюції зазначено, що агресія РФ спричинила глобальну продовольчу кризу, а саму Росію названо "державою, що підтримує тероризм". Міністр закордонних справ Кулеба назвав рішення Європарламенту відновленням історичної справедливості та сигналом усім парламентам світу.

• Німеччина передала Україні додаткові ракети для систем ППО IRIS-T, 5 тис. снарядів для 155-мм гаубиць, 30 тис. боєприпасів для 40-мм гранатометів, 4 військові автомобілі швидкої допомоги та 18 великовантажних трейлерів для перевезення техніки.

За інформацією видання Deutsche Welle, концерн Rheinmetall має намір побудувати завод із виробництва боєприпасів калібру 20–35 мм для ЗСУ, щоб не залежати від дозволів третіх країн, таких як Швейцарія.

Міністр оборони Великобританії Уоллес не виключив передавання Україні авіаційних крилатих ракет Storm Shadow і вважає, що постачання ЗСУ систем ППО Patriot стане важливим етапом війни. Він заявив, що Росія прагне знати, які саме озброєння надається Україні, щоби бути готовою до протидії ним.

Посол у Великій Британії Пристайко оголосив, що з 1 січня в країні в країні пройдуть вишкіл ще 19,2 тис. українських військовослужбовців.

Речник Пентагону генерал Райдер заявив, що заяви Росії про неприпустимість постачання ЗРК Patriot не вплинуть на плани американської адміністрації щодо допомоги Україні. Він повідомив, що військове відомство США

збільшить із 300 до 500 кількість українських військовослужбовців, які проходитимуть вишкіл на базі в Німеччині, причому наголос буде зроблено на наступальних діях у складі батальйону.

Французький посол в Україні де Понсен оголосив, що Італія та Франція нададуть Україні комплекси ППО SAMP-T/Mamba, про передавання яких просила українська влада. Посол також заявив, що між президентами України та Франції тривають переговори про постачання ЗСУ основних танків Leclerc.

• Генеральна Асамблея ООН ухвалила оновлену резолюцію щодо порушення прав людини в окупованому Криму, яку підтримали 82 країни. Проти проголосували 14 країн – Росія, Іран, Казахстан, Куба, Північна Корея, Еритрея, Ефіопія, Малі, Нікарагуа, Сирія, Зімбабве та Судан. Документ засуджує використання території Криму Росією для агресії проти України, розпалювання ненависті до України та українців, а також поширення дезінформації, яка виправдовує агресію. У резолюції підкреслено неприпустимість затримання та насильницького переміщення людей на територію Росії, а також "фільтрацію" переміщених осіб. Генеральна асамблея вимагає скасування рішення суду про визнання Меджлісу кримськотатарського народу терористичною організацією, а також звільнення всіх затриманих кримських татар. Резолюція закликає Росію негайно припинити агресію та вивести війська з України.

• Верховний комісар ООН із прав людини Тюрк заявив, що подальші удари по українській інфраструктурі можуть мати наслідком серйозне погіршення гуманітарної ситуації в Україні та подальшої міграції населення, зокрема, збільшення потоку українських біженців.

• Прессекретар Білого Дому Жан-П'єр повідомила, що адміністрація президента Байдена не вбачає можливості виключення Росії зі складу Ради Безпеки ООН. Вона заявила, що США зосереджені на посиленні ізоляції РФ у міжнародних організаціях та притягнення її до відповідальності. Жан-П'єр стверджує, що завдяки зусиллям США вдалося ухвалити резолюцію Генеральної Асамблеї про виключення РФ та складу Ради ООН із прав людини.

• У Брюсселі відбулося засідання Європейської Ради. На ньому було розглянуто зміцнення обороноздатності блоку, запровадження 9 пакету санкцій проти Росії, воєнну та фінансову підтримку України.

Лідери країн звернулися до Європарламенту та Ради ЄС із закликом якнайшвидше ухвалити закон про зміцнення оборонної промисловості – задля налагодження спільних закупівель озброєння та боєприпасів як частину Європейської оборонної інвестиційної програми, збільшити фінансування

заходів щодо кібербезпеки, обороні від гібридних загроз, а також убезпечити об'єкти критичної інфраструктури.

Президент Зеленський звернувся до Ради відеозв'язком із закликом прискорити оцінку виконання Україною вимог, які є умовою членства, щоби перейти до переговорів щодо прийняття країни до Союзу. За оцінкою ГО "Реанімаційний пакет реформ", Україна значно просунулась у виконанні вимог ЄС, проте повністю не виконала жодного із семи "маяків".

Зеленський заявив, що цілі Росії простягаються набагато далі кордонів України, ВСУ вкрай потребують сучасних засобів протиповітряної та протиракетної оборони, а також танків і далекобійних ракетних та артилерійських систем для успішного відбиття російської агресії. Він наголосив, що наступні пів року будуть вирішальними у війні й це потребує збільшення підтримки з боку ЄС. З його слів, енергетичний терор Росії має зазнати поразки у всіх формах, а Євросоюз мусить допомогти Україні утриматися цієї зими. Україна потребує допомоги для закупівлі 2 млрд м³ газу та постачання електроенергії на суму €800 млн. Він закликав членів Ради підтримати українську "формулу миру", яку озвучував уже неодноразово, а також погодити "стелю" цін на російські енергоресурси, що дасть змогу скоротити фінансування агресії.

Президент Європейської Ради Мішель заявив, що ЄС підтримуватиме Україну "стільки, скільки потрібно". Глави держав також домовилися активізувати надання Україні воєнної допомоги, гуманітарної допомоги в галузі цивільного захисту та сприяти відновленню об'єктів критичної інфраструктури постачанням енергетичного обладнання, щоби допомогти їй пережити зиму. Країни й далі надаватимуть гуманітарну допомогу внутрішньо переміщеним особам та біженцям. Також буде докладено зусиль для притягнення Росії до відповідальності за воєнні злочини.

• Лідери країн ЄС після тяжких переговорів подолали розбіжності й таки погодили виділення макрофінансової допомоги Україні у 2023 р у розмірі €18 млрд як пільгових кредитів, що надаватимуться із січня. Це сталося після відмови Польщі від вимоги усунути з "пакету" перерозподіл коштів мінімального податку транснаціональних компаній на користь країн, де отримано прибуток. Угорщина зняла заперечення після розблокування частини коштів Єврокомісії, попри те, що вона так і не виконала вимог щодо боротьби з корупцією та досягнення верховенства права.

• Чехія, яка головує в ЄС, оголосила про погодження постійними представниками країн-учасниць Союзу 9 пакета санкцій проти Росії. Вони набудуть чинності після офіційної публікації в Журналі ЄС. До списку включено майже 200 компаній та фізосіб. Серед них – депутати Держдуми та

Ради федерації, міністри, губернатори та інші політики. Санкції запроваджено проти трьох російських банків. Оголошено про додаткові обмеження на експорт до Росії товарів подвійного призначення, зокрема – компонент безпілотників. Угорщина домоглася виключення зі списку трьох російських міністрів – енергетики, спорту та охорони здоров'я. Польща виступала проти прийняття цього пакета через надто велику кількість винятків, які було зроблено для російських чиновників та олігархів.

• Сенат США більшістю голосів затвердив воєнний бюджет на 2023 р у розмірі $858 млрд. Воєнна допомога Україні складатиме $0,8 млрд, поза коштами за певними законами та ленд-лізу. На 5 років подовжено заборону співпраці з Росією у військовій сфері.

• За інформацією Газпрому, видобуток газу у 2022 р скоротився майже на 20 % (на понад 96 млрд м³), а експорт газу зменшився майже вдвічі (на 45 %) – до 98 млрд м³, попри зростання обсягів прокачування до Китаю.

Президент РФ Путін назвав політику ЄС щодо ціни на російський газ "божевіллям", відкинув претензії до Росії щодо газового шантажу та звинуватив Захід у розв'язанні енергетичної війни.

Його прессекретар Пєсков заявив, що керівництво країни поки не ухвалило рішення про ремонт підводної частини газогонів "Північний потік" та "Північний потік-2". Він також констатував, що рішення про початок постачання газу трубою "Північного потоку-2", що вціліла, Європа так і не погодила. З його слів, Росію не було повідомлено про результати розслідування вибухів на газогонах, які він назвав "західним саботажем".

• Молдова викликала для пояснень посла РФ після заяви прессекретарки російського МЗС Захарової про нібито брехню президента Санду щодо вільного використання в країні російської мови в разі її обрання.

• Провідна американська компанія – виробник телекомунікаційного обладнання Cisco Meraki повідомила клієнтів у РФ та Білорусі, що з 21 грудня буде вимкнено всі хмарні точки доступу та магістральні роутери. Устаткування Cisco є базовим для інтернет-мереж провайдерів усього світу.

Шведський виробник обладнання для телекомунікацій Ericsson оголосив про звільнення 400 співробітників та продаж сервісного бізнесу у РФ. Водночас обладнання, програмне забезпечення та супутні послуги не буде передано російським мобільним операторам.

Французький регулятор телекомунікацій ARCOM наказав оператору Eutelsat закрити доступ до своїх супутників російським пропагандистським каналам –

"Першому каналу", Росія-1 та НТВ, які поширюють заклики до насильства та використовують мову ненависті.

США запровадили санкції проти другого за розміром статків у РФ олігарха Потаніна. Він є власником підприємства "Норнікель" – найбільшого виробника паладію та нікелю у світі. Санкції запроваджено проти контрольованого ним Росбанку, а також проти 17 дочірніх компаній російського держбанку ВТБ, який було включено до списку санкцій відразу після вторгнення. До списку додано топменеджерів компанії РЖД, членів російського уряду, губернатора Московської області, членів їхніх сімей, а також колаборантів та "глав адміністрацій", які Росія поставила керувати окупованими територіями України.

• МЗС України висловило глибоке занепокоєння станом здоров'я колишнього президента Грузії, українського громадянина Саакашвілі. Він перебуває під вартою в медичному центрі в Тбілісі у вкрай тяжкому стані. Незалежні лікарі підозрюють, що його цілеспрямовано труять важкими металами. Саакашвілі було затримано грузинською владою після незаконного в'їзду до країни перед місцевими виборами у 2021 р. МЗС України вимагає надати до нього доступ уповноваженому з прав людини Лубенцю, дотримувати його прав, негайно звільнити з-під варти та направити на лікування до клініки поза Грузією.

3. Київ

• Київ отримав від уряду США як безоплатну допомогу понад 130 потужних генераторів та 4 екскаватори для оперативного відновлення тепло- та енергопостачання. Північна екологічна фінансова корпорація, учасниками якої є 5 скандинавських країн (Nefco) виділила €50 млн на відновлення інфраструктури звільнених міст Київщини.

4. Тренди

• Головнокомандувач ЗСУ генерал Залужний дав інтерв'ю виданню The Economist. Він заявив, що українську армію укомплектовано особовим складом, але вона потребує більшої кількості озброєнь. Вона має найбільшу потребу в боєприпасах, які швидко спливають, оскільки щільність вогню можна порівняти з битвами Другої світової війни. Він підтвердив, що ЗСУ готують нову велику наступальну операцію, проте наявної в ЗСУ та західних партнерів кількості боєприпасів явно недостатньо. Водночас він наголосив, що низка союзників нарікає Україні, що боєприпаси "занадто дорогі", і якщо

їх витрачати швидко, Європі "не буде на що жити". Ба більше, боєприпасів насправді немає на складах армій. Залужний заявив, що для звільнення території України станом на 23 лютого, йому потрібно приблизно 300 танків, 600–700 БМП та 500 гаубиць. Він назвав головними поточними завданнями ЗСУ утримання кордонів та позицій, накопичення ресурсів та зміцнення системи протиповітряної та протиракетної оборони. Залужний повідомив, що з початку вторгнення зі ЗСУ звільнено 10 генералів, ще 1 – застрелився.

З його слів, російське командування готує приблизно 200 тис. бійців, які не ставлять запитань, чому їх відправляють на смерть. Він оцінив мобілізаційний резерв РФ у 1,2–1,5 млн осіб. Залужний не має сумнівів, що Росія спробує ще раз захопити Київ і попередив, що наступні кілька місяців будуть вирішальними для воєнної кампанії. На його думку, ситуація на Донбасі для ЗСУ є непростою, проте для російських військ – вона є безвихідною, тому керівництво РФ прагне зупинити бойові дії та отримати оперативну паузу в будь-який доступний спосіб, через обстріли цивільної інфраструктури України тощо.

У розмові з начальником Об'єднаного комітету начальників штабів армії США генералом Міллі Залужний заявив, що з таким ворогом, як Росія, цілком можливо й потрібно воювати "до кінця", тобто, до перемоги.

Командувач Сухопутними силами генерал Сирський повідомив The Economist, що боєприпаси на фронті витрачаються приблизно з тією ж швидкістю, що й під час Другої світової війни й темпи їхнього поповнення мають вирішальне значення – війну виграє сторона, яка швидше довозитиме снаряди до гармат. Він наполягає на тому, що мобілізацію в Росії було проведено успішно, оскільки вже зараз на фронт прибувають підготовлені бійці. Сирський наголосив, що "росіяни – не ідіоти", а "той, хто їх недооцінює, приречений на поразку". Він констатував, що російські війська після того, як їх очолив генерал Суровікін, атакують невеликими, добре скоординованими пішими групами. Вони зазнають тяжких втрат, проте життя солдатів ніколи не були пріоритетом для Росії.

Президент Зеленський в інтерв'ю The Economist наголосив, що пропозиція зупинити бойові дії під час виходу на лінію фронту станом на 23 лютого не стане фіналом війни. Він наголосив, що "Росія безперечно скористається заморожуванням для концентрування сил і підготовки до нового етапу агресії з огляду на досвід, який отримано в попередніх боях, як це вже було у 2014 р. Він зазначив, що Росія порушила всі зобов'язання, які взяла на себе підписанням Будапештського меморандуму. Зеленський підкреслив, що саме Україна платить надвелику ціну, захищаючи решту світу від агресії. Українська армія не має наміру зупинятися до повного звільнення всієї

окупованої території, Донбасу та Криму тощо. Зеленський заявив, що ЗСУ зазнають тяжких втрат на Донбасі та на сході Харківщини й порівняв цю битву з Другою світовою війною. На думку українського президента, у Путіна є єдиний спосіб перевести конфлікт на дипломатичні рейки – повністю вивести війська з усієї території України, а сама Україна має отримати дієві гарантії безпеки. Зеленський вважає, що чим швидше це станеться, то довше проживе й сам Путін, і його оточення.

Журналісти The Economist вважають, що оточення президента Зеленського хотіло б замінити Залужного на Сирського, оскільки зростання авторитету головнокомандувача ЗСУ може, на їхню думку, створити перешкоди висуванню Зеленського на другий термін. Видання наголошує, що ці дії викликають серйозне занепокоєння в західних високопосадовців.

Міністр оборони Рєзніков вважає, що Росія може розпочати новий наступ уже в лютому – після прискореної підготовки 150 тис. військовослужбовців, яких було мобілізовано під час осінньої кампанії. За інформацією Генштабу, російська влада активно рекламує набір до армії заробітчан із середньоазіатських країн і вербує колишніх та щойно призваних військовослужбовців на службу за контрактом.

***

№ 1.092

Дайджест подій в Україні та навколо України від 16 грудня 2022

Головне

1) Чиновники вкотре запевнюють, що ракет у хуйла залишилося ще на 3... ну на 4 удари... а потім ще на 3 ... і ще на 4. Тобто, ніхто не може знати реальних запасів. Крім хуйлогенералів. А українським "коритопосадовцям" ніхто не заважає вішати локшину на вуха "пересічним". За брехню ще нікого не посадили, і ні в кого не конфіскували статки, нє?

2) "9 пакет санкцій" просто якась ганьба (як там у швондера – "пазор", ага). Бо ці санкції жодним чином не зменшують фінансове забезпечення агресії. Як би нас не запевнювали ті, у кого завжди є світло ™ .

3) Я ДУЖЕ уважно слідкую за руками британського індуса. І вам раджу.

Теми доби

1) Росія завдала ще одного ракетного удару по енергосистемі України.

2) Опубліковано рішення про 9 пакет санкцій ЄС проти РФ.

1. Війна

1-1) Фронт

• На Донбасі лінія фронту практично застигла на місці, запеклі бої точаться всією протяжністю від кордону з РФ у Харківській області до адмінкордону із Запорізькою областю. Російські війська в районі Бахмута, Авдіївки та Великої Новосілки проводять розвідку боєм та штурмові дії, намагаючись намацати слабкі місця в українській обороні. У районі Соледара, Бахмута, Авдіївки, Вугледару російські та українські війська зазнають важких втрат унаслідок зустрічних контратак.

• Генштаб повідомив про відведення російських військ із Каховки та Нової Каховки на лівому березі Дніпра вглиб території області – до Нижніх Сірогоз. Колаборантам та лояльним до окупаційної влади мешканцям запропоновано переїхати до Криму.

• Вранці 16 грудня Росія завдала ще одного потужного ракетного удару по об'єктах інфраструктури в Україні. Усього було запущено понад 76 ракет, понад 60 було збито й не досягло цілей, над Києвом та Київщиною збито 37 із 40 ракет. Атака мала 3 хвилі, ймовірно, для виявлення та нейтралізації української системи ППО. Декілька ракет було запущено стратегічними бомбардувальниками з району аеродрому в Енгельсі Саратовської області РФ, який нещодавно було атаковано безпілотниками. Вранці 17 грудня над Одещиною збито дві крилаті ракети "Онікс", які запущено з окупованого Криму. Президент Зеленський стверджує, що Росія має ракети ще для кількох потужних ударів, проте вважає, що це не змінить розклад сил у війні.

Унаслідок удару було повністю знеструмлено Харківську, Полтавську, Сумську, Дніпропетровську області. У столиці виникли перебої з електро-, водо- та теплопостачанням після руйнування енергооб'єктів в області. У Кривому Розі внаслідок влучення ракети зруйновано під'їзд житлового будинку, загинули та дістали поранень мирні жителі, діти тощо. У Києві було зупинено метро, станції працювали як укриття. Після удару знеструмлено кілька ділянок залізниці. Укрзалізниця відновила рух поїздів теплотягами. В усій країні було запроваджено аварійні відключення. Міністр енергетики Галущенко заявив, що ракетною атакою пошкоджено енергооб'єкти на сході та півдні країни. Укренерго оголосило про надзвичайну ситуацію для учасників ринку електроенергії як наслідок руйнуванням мереж та магістральних електропідстанцій, що спричинило втрату 50 % споживання. Однак уже

наприкінці дня режим було скасовано за підсумками проведених ремонтних робіт. Пресслужба Укренерго повідомила, що частоту 50 Гц у мережі вдалося утримати, а енергосистема й далі працює синхронно із європейською.

15 грудня інфраструктурні об'єкти в Харкові та Запоріжжі обстріляно ракетами комплексів ППО С-300. Мер Харкова Терехов повідомив, що удар по місту спричинив "колосальні" руйнування об'єктів інфраструктури. У Кураховому через російський обстріл зазнала пошкоджень ТЕС компанії ДТЕК-Енерго, її відключено від енергосистеми, енерго- та теплопостачання регіону зупинено. Унаслідок російського обстрілу отримали пошкодження об'єкти енергетичної інфраструктури в Нікополі, Марганці та в Нікопольському районі Дніпропетровської області. Херсон знеструмлено внаслідок кількох потужних артобстрілів із лівого берега Дніпра.

Вранці 17 грудня було відновлено електропостачання Харкова та Харківської області. У Києві відновлено подачу води, поступово відновлюється теплопостачання житлових будинків та адмінбудівель.

Мер столиці Кличко повідомив, що в разі повного знеструмлення міста всі служби працюватимуть в екстреному режимі. На всіх маршрутах буде виведено автобуси, які перевозитимуть пасажирів без оплати, а на територіях автопарків уже облаштовано пункти обігріву водіїв та персоналу. Міська електричка з дизельним локомотивом курсуватиме з інтервалом 30 хв. Підземні станції метрополітену використовуватимуться як укриття та "пункти незламності", потрапити на них можна за умови пред'явлення документів.

За інформацією Генштабу, протягом тижня перед атакою підрозділи ППО збили 22 дрони–камікадзе. Низка експертів вважають, що російське командування "промацувало" ними українську систему ППО для завдання потужного удару в п'ятницю.

• В окупованому Криму – у Сімферополі, а також на території військових частин у Білгородській та Курській областях РФ сталися вибухи. Місцеві телеграм-канали повідомляють, що вони сталися внаслідок "диверсій" та обстрілів ЗСУ. На виїзді з Криму на мосту через Керченську протоку утворився корок з автомобілів, що прямували на територію РФ.

1-2) Тил

• Кабмін розширив повноваження військових адміністрацій для залучення безробітних до суспільно-корисних робіт в умовах воєнного стану. Міністерство економіки повідомило, що в "Армії відновлення" вже беруть участь понад 3,3 тис. безробітних у 9 регіонах.

• У Дніпрі демонтовано погруддя Пушкіна. Воно зберігатиметься на території одного з комунальних підприємств.

• На сайті президента набрала понад 25 тис. голосів петиція про ветування закону про посилення кримінальної відповідальності військовослужбовців, який було ухвалено депутатами Верховної Ради 13 грудня. Закон суттєво обмежує права військовослужбовців на судовий захист.

• Міжнародна фінансова корпорація (IFC) – підрозділ Світового банку, профінансує український бізнес на $2 млрд. Для України буде зроблено виняток – частину коштів буде надано кредитами й державним підприємствам. Зазвичай IFC фінансує до 30 % вартості проєкту, а решту коштів вкладають комерційні банки та інші міжнародні фінансові організації.

• Нацбанк уже кілька тижнів поспіль нарощує продаж валюти. За минулий тиждень регулятор продав $834 млн, хоча минулого продав усього $580 млн. Щотижнева купівля з початку вторгнення не перевищує $10 млн, що свідчить про те, що агрохолдинги та продавці руди та металу не повертають валюту в країну.

2. Україна та світ

• В Офіційному журналі ЄС опубліковано повідомлення про запровадження проти Росії 9-го пакета санкцій. Під санкції, крім осіб, банків та компаній, що було оголошено раніше, потрапили російські пропагандистські телеканали: "Перший", "Росія-1", НТВ/НТВ-світ та РЕН-ТВ. Громадянам ЄС заборонено обіймати керівні посади в державних та контрольованих державою російських компаніях. Також запроваджено санкції проти всіх 5 російських парламентських партій, "Російського імперського руху", клубу "Русич" та "Союзу добровольців Донбасу". Заборонено експорт до РФ космічних та авіаційних технологій, зокрема, двигунів та їх компонент для літаків та БПЛА, радіонавігаційного обладнання, приладів нічного бачення, нервово-паралітичних речовин. Запроваджено санкції проти Російського банку розвитку регіонів та ще 2 банків.

• Речник Ради нацбезпеки США Кірбі повідомив, що вже незабаром президент Байден оголосить про надання Україні ще одного пакету воєнної допомоги, до якого буде включено системи протиракетної оборони. Радник президента з нацбезпеки Салліван заявив, що адміністрація Байдена звернулася до Конгресу з проханням про надання Україні допомоги на суму майже $38 млрд.

Прем’єр-міністр Шмигаль після чергової ракетної атаки на українську енергоструктуру закликав міжнародних партнерів надати більше зброї для оборони неба. Він повідомив, що до країни вже завезено приблизно 500 тис.

малопотужних електрогенераторів, проте для виживання країна потребує ще 17 тис. потужних промислових генераторів.

Єврокомісар із закордонних справ та питань безпеки Боррель назвав ракетний удар Росії ще одним прикладом невибіркового терору, який спрямовано на збільшення страждань цивільного населення. Він наголосив, що подібні атаки є воєнними злочинами, за які винні обов'язково понесуть відповідальність. Дії РФ спричинили активізацію надання надзвичайної допомоги Україні країнами ЄС.

Глава Офісу президента Єрмак зустрівся із помічником держсекретаря з енергетичних питань Паєттом за участі посла в Україні Брінк. За результатами переговорів Єрмак повідомив, що Україна отримала від США запевнення в готовності швидко надати обладнання для відновлення зруйнованих об'єктів енергетики. Україна вже отримала від США першу партію обладнання для ремонту електричних мереж.

Представництво ЄС в Україні повідомило про підписання угоди між Єврокомісією та Кабміном про виділення допомоги в розмірі €100 млн на ремонт та відновлення шкіл, які дістали пошкоджень унаслідок агресії РФ.

Міністерство економіки Німеччини виділяє €100 млн до Фонду енергетичної підтримки України на ремонт та відновлення енергетичної інфраструктури. Наприкінці року фінансування Фонду зросте до €130 млн. Мінфін, Укренерго та державна Кредитна установа для відновлення Німеччини (KfW) підписали угоду на суму €32,5 млн, які буде спрямовано ремонт та модернізацію 8 електропідстанцій.

Європейський банк реконструкції та розвитку (ЄБРР) надасть Укрпошті грант у розмірі €4,5 млн на закупівлю генераторів та терміналів супутникового інтернету. Укрпошта профінансує проєкт власним коштом на суму €1,5 млн.

Світовий банк створив міжнародний трастовий фонд донорської підтримки уряду України для забезпечення критичних витрат держави в умовах війни та подальшого відновлення країни. Початкові внески учасників Фонду сягнули $250 млн.

• Російський президент Путін упродовж усього дня обговорював ситуацію на фронті з командувачами військ, які залучено до "спеціальної військової операції". Він також скликав засідання Ради безпеки для обговорення "взаємодії із сусідніми країнами", на якому виступив міністр закордонних справ Лавров.

Заступник голови Ради, колишній президент Медведєв вважає "законними військовими цілями" для ракетних ударів об'єкти громадянської

інфраструктури України – мости, станції, дороги, об'єкти енергетики та промислові підприємства. Він назвав цілями й військово-політичне керівництво України, а також збройні сили інших країн – партнерів України, які вступили у війну на її боці, та об'єкти, що розташовані на їхній території. Він стверджує, що країни НАТО оголосили Росії "гібридну війну".

Глава ЦРУ Бернс поки що не спостерігає намірів застосування Путіним ядерної зброї. Бернс вважає ядерну риторику російського президента спробою залякати Захід для зменшення воєнної підтримки України.

• Прем'єр-міністр Індії Моді в телефонній розмові з Путіним закликав його до "діалогу" задля припинення війни в Україні.

Генеральний секретар НАТО Столтенберг стверджує, що Росія готується до тривалої війни та подальших наступальних операцій. Він заявив, що країни Альянсу мають допомагати Україні зброєю, поки президент Путін не зрозуміє, що не в змозі здобути перемогу на полі бою. З його слів, поки немає жодних ознак того, що Путін відмовився від своєї головної мети – захоплення всієї України. Президент Зеленський в інтерв'ю французькому каналу новин LCI заявив, що переговори з Росією можливі, але не з її нинішнім нацистським керівництвом. Він підкреслив, що поки немає предмета для розмови з Путіним, попри заклики до мирних переговорів із різних боків. Зеленський скептично ставиться до спроб французького президента Макрона налагодити контакт із Путіним.

Представники Пентагону вважають, що зима буде дуже динамічним періодом – як ЗСУ, так і російські війська будуть вести наступальні дії. Водночас колишній командувач силами США в Європі генерал Ходжес вважає, що Росія не має достатніх сил для ще одного наступу в лютому, оскільки "часткова" мобілізація провалилася. Він наголосив, що перебільшення потенціалу Росії ллє воду на млин тим, хто шукає відмовки, щоб не підтримувати Україну. За словами речника Ради нацбезпеки США Кірбі, адміністрація президента Байдена поки не спостерігає ознак підготовки наступу російських та білоруських військ на Київ.

• Міністр оборони Греції Панайотопулос заявив, що країна може передати Україні застарілі радянські комплекси ППО С-300, Тор-М1 та Оса-АКМ у разі, якщо США розмістять на Криті новітні ЗРК Patriot та інтегрують їх до загальнонаціональної системи протиповітряної оборони.

• Парламент Хорватії не зміг схвалити участь країни в місії ЄС із підготовки українських військовослужбовців через неможливість подолати вето проросійськи налаштованого президента Міланoвича.

• Прем'єр-міністр Великої Британії Сунак доручив уряду влаштувати аудит воєнних постачань Україні з огляду на перебіг воєнних дій та ефективність використання допомоги. За інформацією BBC, низка міністрів уряду побоюється, що наслідком цих дій може бути скорочення воєнних постачань Україні, – саме в той момент, коли у війні настав паритет і ЗСУ вкрай потребує підтримки.

• Компанія Baykar Makina успішно випробувала свою надзвукову ракету, яку було запущено з ударного безпілотника Akıncı.

• Віцепрем'єр-міністр із євроатлантичної інтеграції Стефанишина вважає, що Єврокомісія вже навесні 2023 р дасть оцінку виконання Україною рекомендацій, які було надано під час подачі заявки на членство в ЄС.

• Радник прем'єр-міністра Угорщини Орбана стверджує, що уряд країни зацікавлений у якнайшвидшому прийнятті до Євросоюзу України та Сербії, водночас хоче зберегти добрі відносини з агресором – Росією.

• Єврокомісар з економіки Джентілоні повідомив про затвердження Радою ЄС мінімального корпоративного податку для транснаціональних корпорацій у розмірі 15 %. Він вважає це рішення кроком до податкової та соціальної справедливості. Податок набуде чинності наприкінці наступного року.

• Угорське видання Nepszava повідомило про заморожування урядом країни російських активів на суму 350 млрд форинтів (€0,87 млрд). Ще в жовтні ця сума становила лише €3 тис.

• Єврокомісія погодила націоналізацію урядом Німеччини найбільшої енергокомпанії країни Uniper, яка наблизилася до банкрутства через припинення постачання російського газу та різке зростання цін на енергоносії. Також схвалено націоналізацію SEFE – колишнього дочірнього підприємства Gazprom Germania.

• Міжнародна федерація футболу (FIFA) відхилила прохання президента Зеленського про виступ перед глядачами та учасниками фіналу чемпіонату світу в Катарі, який відбудеться в неділю.

• Український народ та президента Зеленського нагороджено премією Карла Великого 2023 р, яку щороку присуджує німецьке місто Аахен за внесок в об'єднання Європи.

***

№. 1.093

Заспокійливий звіт Тома Купера можна підсумувати однією його фразою щодо зусиль росіян: **«все це є лише черговою провaленою атакою».** Аналізує можливості сил рф і бачить їх змалілими, наголошує на необхідності продовжувати постачати зброю Україні, висловлює скепсис щодо російських дронів «Ланцет» і дає конкретику по ситуації на Донбасі. Хочеться прийняти його, хоч обережний, але оптимізм.

Оригінал тут: https://medium.com/@x_TomCooper_x/ukraine-war-16-december-2022-760ca88908eb

Переклад: Микола Ковальчук, Тетяна Саніна, Ростислав Семків, Антоніна Ящук

Редакція: Ростислав Семків

ТОМ КУПЕР

ВІЙНА В УКРАЇНІ, 16 ГРУДНЯ 2022

Всім привіт! [Опубліковано 16.12 о 16.35 за Києвом].

Найперше, відповім на два питання, котрі повторюються одразу в кількох читачів.

1) Чи може росія розпочати нове широкомасштабне вторгнення – на Київ, Харків чи в будь-якому іншому місці?

На Київ? Ніт.

ВСрф не має достатньо військ у південній білорусі, а лукашенко – хоч він і намагається усіма доступними способами вдовольнити путіна – не має ні досить військ, ні вогневої моці, ні смаку до будь-яких авантюр.

Максимум, що може білорусь, на мою думку, **це й далі зв'язувати кілька бригад ЗСУ** всілякими «непрямими загрозами» та «маневрами» біля спільного кордону.

> — Будь-яке розгортання достатньої кількості військ (десь так 40 000+ осіб) було б одразу викрито західними розвідками й ми б про це дізналися.

На Харків? Майже так само: тобто, ні.

На відповідній ділянці фронту достатньої кількості військ також не спостерігаємо.

— Наразі, ВСрф зайняті зведенням потужної лінії оборони вздовж кордону.

Ще де-небудь? Можливо, але навряд.

Широкомасштабний наступ, щоб відбутися, повинен мати кілька елементів.

Потрібні не лише 1) війська, озброєння та припаси, але й 2) тилова підтримка.

Станом на зараз у путіна є тільки солдати – до того ж, погано навчені солдати. Звісно, багато з них є мобілізованими ветеранами ВСрф, проте вони вже доволі старші, в поганій формі й без належної підготовки.

Так, ВСрф намагаються щось із цим зробити:

1) тепер «мобіків» перед відправкою на фронт тренують щонайменше по 3-4 тижні. 2) Але самих солдатів недостатньо.

Ще раз:

— великий наступ потребує боєзапасу, харчу та важкого обладнання – і все це має бути на лінії фронту або в безпосередній близькості до неї.

Тепер у ВСрф знову приблизно 300-310 тис. війська в Україні, з яких десь 150 тис. беруть участь у бойових операціях:

— як ми вже бачили, це максимум, який може забезпечити їхня логістика.

Насправді,

— *логістика* їхніх збройних сил колапсувала вже двічі – щойно лише чисельність військ, задіяних в боях, починала зростати до більше ніж 150 тис. солдатів

1) спершу це трапилося під ***Києвом*** та ***Черніговом***, 2) а потім – призвело до втрати ***Харківщини*** та ***Херсона***).

Незалежно від місцевості (а характер місцевості завжди диктує тактику), факт, що своїми ногами солдати завше пересуваються повільніше, ніж моторизовані або механізовані війська.

1) ВСрф утратили надто багато своїх найкращих танків, бронемашин та артилерії, щоб організувати й успішно провадити хоч якусь масовану атаку з допомогою техніки.

2) Їм також не вдалося придушити українську ППО, відповідно, вони втратили надто багато бойових літаків, гелікоптерів, а також – ВДВ і спецназу, щоб можна було сподіватися на масштабну десантну операцію.

На додачу до всього,

3) **внаслідок ударів українських HIMARSів, росіянам бракує а) кваліфікованого персоналу обслуги, б) складів боєкомплекту, в) командних та г) логістичних центрів.**

Відтак,

4) **ВСрф втратили можливість «виставити вряд»**, скажімо, 200 артилерійських стволів і засипати з них українські позиції такою ж кількістю снарядів, як вони робили раніше під ***Ізюмом***, ***Попасною*** чи ***Сєвєродонецьком***.

Без усіх цих ресурсів, російські війська не зможуть «прорвати» фронт:

5) **їм просто не вдасться за короткий час понищити фортифіковані рубежі українців, щоб їхні бронемашини й піхота могли йти вперед.**

А якщо вони не можуть зруйнувати українські укріплення, то результат завжди буде той самий:

6) **українці битимуть у відповідь і російська піхота знову зазнаватиме нищівних втрат** (що й відбувається упродовж останніх кількох тижнів під ***Бахмутом***).

Тому,

7) **для українців зараз «критично» важливо хіба підвозити своїм передовим частинам боєкомплект і своєчасно перезаряджати кулемети.**

Все що зараз можуть зробити ВСрф – це те, що вони й зараз роблять під Бахмутом і, в трохи меншому масштабі, під Авдіївкою:

1) хвиля за хвилею й година за годиною чи й день за днем кидати в атаку піхоту, 2) посередньо підтриману артилерією та 3) великою кількістю неефективних ударів із повітря.

А ще в росіян та проблема, що

> **— всі ці атаки дуже-дуже повільно розгортаються – порівняно з механізованими.**
>
> 1) Вони «повільні», тому що люди не бігають зі швидкістю техніки. А тут заставляють бігати престарілих «мобіків» у поганій фізичній формі – а тим ще й доводиться нести на собі зброю, броніки та боєкомплект.
>
> 2) А українцям таке повільне розгортання дає вдосталь часу, щоб відреагувати: **навіть якщо десь атака стає несподіваною, все одно залишається час, щоб підтягнути підкріплення, підвезти боєзапас і повідомити артилерію**.

Упродовж останніх кількох тижнів атаки російської піхоти в районі ***Бахмута*** розгорталися так повільно, що українці навіть встигали викликати свої Су-25, щоб ті завдали ударів із повітря.

Єдина річ, яка в ЗСУ виходить гірше – **це абсолютно безглузді зараз контратаки.** В той спосіб українські солдати можуть потрапити під вогонь із оборонних рубежів противника, як це й трапилося кілька разів упродовж останніх тижнів, спершу, в районі ***Пісків***, а тоді – ***Бахмута***.

Залишається сподіватися, **що від безпосереднього командування на полі бою відсторонять кількох ура-патріотичних офіцерів, котрі роблять, а не думають, і це дасть змогу уникнути надалі таких трагедій, як-от *коли кладуть пів батальйону сил спецпризначення*, щоби, ну так, знищити цілу бригаду російської піхоти…** (ні, я нічого більше тут не пояснюватиму) [у попередньому звіті Купер нарікає, що його точніші звіти про втрати завжди перекручують – перекл.]

Ну й, нарешті, так, росіяни цілком можуть мати в себе на складах ще 9 000 танків і приблизно по стільки ж БМП та гармат, як це й наголосив два дні тому шеф естонської воєнної розвідки (й що одразу накинули на вентилятор всі західні медіа).

> 1) Звісно ж, ВСрф намагатимуться довести до робочої кондиції якомога більше з цих запасів.

Одначе,

> 2) **з того, як зараз озброєна й підготована російська армія, видається, що ніяких реформ, оновлення чи реструктуризації з нею так і не трапилося**.

Нічого не змінилося від 1941-1942 років: «система путін» опирається будь-яким більшим змінам, хоча ясно, що ніякі ілюзії власної величі не замінять сучасне озброєння.

В результаті,

— путін і суровікін посилають зараз на фронт застарілу техніку з малою ефективністю, якою керуватимуть погано навчені військові, що ще більше знизить її ефективність

(єдиним винятком є розгортання систем «Борщевик» https://mkpborshchevik.ru/, які мають виявляти «Старлінки», але залишається невідомим, скільки в росіян їх є взагалі).

Якщо такі персонажі, як путін і суровікін, не почнуть мислити інакше – а я зараз просто не бачу для цього жодних шансів – нічого найближчим часом (а це десь так 3-6 місяців) у тактиці ВСрф не зміниться.

Але майте на увазі:

— не зміниться лише за умови, що Захід буде підтримувати Україну так само (відносно) «інтенсивно», як це роблять у крайні 4-5 місяців. **Якби потік зброї почав скорочуватися – особливо це стосується боєкомплекту – в українців можуть початися значні проблеми.**

ДОДАТОК

Дехто дивується, чому мій аналіз здатності росії здійснити широкомасштабний напад прямо суперечить тому, що Головнокомандувач ЗСУ генерал ***Залужний*** нещодавно заявив в інтерв'ю ***The Economist***. Всупереч моїй оцінці вище, він передбачив великий наступ Росії або на Київ, або на Донецьк, або на Дніпро…

Зауважте, що, бути військовим, генералом рівня Залужного – це також бути і політиком, і менеджером. Його робота полягає в тому, щоб забезпечити для України постійний потік принаймні такого ж рівня поставок [озброєння], як було досі, а краще збільшити його.

Окрім нього, останніми днями про те саме, до речі, говорять і деякі високорангові військові та офіцери розвідки НАТО: усі вони попереджають про те, що путін надсилає до України ще більше військ та про гігантські резервні запаси (старих) ОБТ, БТРів, БМП тощо.

Вони також, певне, відстежують розгортання додаткових російських військ у білорусі та пересування місцевих збройних сил: їм за це платять, а також за те, щоб звітувати та попереджати.

Таким чином, не можна очікувати, що Залужний (чи Міллі, чи Столтенберг, чи будь-який інший високопоставлений цивільний або військовий керівник, який має право голосу у цьому питанні) буде применшувати російську загрозу, принаймні поки останній ординець путіна не залишить Україну (і навіть тоді він продовжить вимагати більше, тому що Україні доведеться й надалі захищати себе протягом десятиліть, якщо не більше).

Ситуація все ще надто небезпечна, аби розслабитися й насолоджуватись успіхом, досягнутим на даний момент.

Порівняно з генералом Залужним (та й іншими) мені легко робити будь-які інші висновки: якщо я помилюся, я не буду відповідати за 40-мільйонний народ.

2) Яке значення має застосування дронів-камікадзе «Ланцет-3» (також «Ланцет-3М»)?

[Дрон на фото внизу]

Протягом минулих двох місяців поступово зростає кількість дронів-камікадзе «Ланцет-3М», які росіяни застосовують проти ЗСУ.

> Наскільки мені відомо, станом на сьогодні вони вразили щось із десяток українських танків і стільки ж інших броньованих машин, близько 20 одиниць артилерії і до шести мобільних ракетних установок (та ще кілька російських машин…).

Загалом, ефективність цієї зброї дуже залежить від якості розвідки — та гарної погоди: ці дрони мають дуже малий запас ходу, а влучання залежить від того, чи зможе оператор побачити ціль крізь камеру з малим кутом огляду. Якщо знати, де слід шукати ймовірну ціль – добре, вони можуть бути ефективними. А якщо ні, від них мало користі.

Я вже кілька разів писав: оскільки ВСрф втрачають дедалі більше розвідувальних дронів, а погода в цю пору року стає дедалі гіршою, розвідувальні можливості росіян занепали, тож із середини листопада «вишестоящі органи» в москві публікують набагато менше відеозаписів, знятих «Ланцетами», ніж раніше. Це може свідчити, що кількість застосувань цих дронів значно зменшилася. Проте стан справ може змінитися, коли погода покращиться навесні 2023 року.

До речі, я вивчив кілька досить показових відеозаписів і зовсім не переконаний, що кожен із ударів «Ланцетів», які продемонстрували росіяни, призвів до серйозних ушкоджень. Можливо, ефективність «Ланцетів» насправді нижча, ніж можна припустити, з огляду на кількість ударів,

зафіксованих на цих відеозаписах. А проте, слід мати на увазі, що ніхто — ні Україна, ні росія, ні армія США, ні збройні сили країн НАТО (ніт, Ізраїль теж ні) — не мають ефективних засобів протидії у разі застосування таких систем озброєння у великих кількостях. Тому, якщо росіяни придумають, як виробляти багато таких дронів, у 2023 році вони можуть заподіяти багато шкоди.

1. ПОВІТРЯНА/РАКЕТНА ВІЙНА

Два дні тому ЗСУ розчавили штаб 58-мої загальновійськової армії рф, а вчора влаштували нову серію ударів за допомогою систем M142 HIMARS по командних пунктах і логістичних вузлах у Токмаку, Пологах і Бердянську, накрили готель у Залізному Порту (південь Херсонської області), де, як повідомляли, ошивалася ФСБ, а згодом «щось» (склад боєприпасів?) у Кадіївці (https://t.me/infosprotyv/7890), неподалік від Луганська.

Сьогодні ВКС і ВМС рф випустили по Україні 72 крилаті ракети, а також 27 ракет С-300 у балістичному режимі. Запуски керованих ракет було здійснено з літаків Ту-95 над саратовом і Каспійським морем, Ту-22М-3 випустили кілька ракет Х-22 над Азовським морем, а літаки Су-34 стріляли ракетами Х-31П, Х-35 і Х-59. Одна з ракет Х-101 зійшла з курсу й розбилася на території росії, біля волгограда (https://twitter.com/LotA_IL/status/1603690710917685253).

Основними цілями були енергетичні об'єкти на сході та півдні країни: 15 ракет летіли в бік Запоріжжя, ще півдесятка зафіксували над Дніпром, ще кілька над Вінницею. Україна одразу заявила, що було збито «80–90%» ракет, проте наразі відомо, що Кременчук, Кіровоград, Черкаси, Харків, Полтава та Херсон повністю втратили електропостачання (зокрема знеструмлено ділянки залізниці в цих містах), у Дніпрі було зупинено метро, аварійні відключення було застосовано у Києві, Одесі, Запоріжжі та Житомирі. НЕК «Укренерго» оголосила надзвичайний стан, заявила про удари по 9 об'єктах та відключення понад 50% електромережі, а також про значне зниження генерації атомними станціями.

На жаль, цього можна було чекати — як і того, що після чергового удару електромережа України перебуватиме на межі виснаження й потребуватиме ще більше часу на відновлення, тож усі можливі негативні наслідки, про які я писав у попередньому звіті, не забаряться.

2. БИТВА ЗА ДОНБАС

Загалом, погода – трохи не дотягує до мерзлотної: зимнішої погоди варто очікувати лише наступного тижня. Разом з тим, ми знову вертаємося до

«багнюки» https://t.me/Tsaplienko/22624 – цілих морів багна… і до російських атак людськими хвилями в районі Бахмута: в мене зводить живіт від самого лише читання звітів з цього напрямку (що вже казати про відео із «наслідками»)... проте, ну… знаєте… та й таке…

Куп'янськ–Сватове… в останні два дні обидві сторони повідомляли про бої в районі Новоселівського та Стельмахівки із мінливими результатами. Схоже, «нічого особливого» (окрім як для тих, хто до того безпосередньо залучений, ясне діло): російські атаки на Гряниківку (Дворічанського району) та Стельмахівку було відбито. Разом з тим, ЗСУ, схоже, захопили трохи російського важкого озброєння, включно з танком Т-90М (https://twitter.com/Teoyaomiquu/status/1603060878097670146) та однією [САУ] МСТА-С (https://t.me/Tsaplienko/22682).

Кремінна… попри те, що 144-та Мотострілецька надалі намагалася послабити тиск українців, що атакують на північ та південь від містечка, бригадний генерал Громов (з Головного оперативного управління українського Генштабу) заявив про просування ЗСУ «на 1,5 км вперед від Діброви».

Разом з тим, про найінтенсивніші бої повідомлялося з району Білогорівки, що на Сіверському Дінці – там росіяни вже три дні намагаються здійснити прорив в напрямку Сіверська. Їхньою цілком очевидною метою є послаблення українського тиску на Кремінну з півдня.

Бахмут… 13 грудня, Вагнер, посилений 31-ю бригадою ВСрф, розпочав масштабний наступ на східні околиці міста й у подальші два дні заявляв про те, що вони туди ввійшли, – й навіть закріпилися у багатьох будівлях на вулицях Федора Максименка та Першотравневому провулку. Разом з тим, що ЗСУ провело ротацію кількох підрозділів (див. попередні звіти), і це наштовхнуло багатьох на думку, що «Україна вже от-от втратить Бахмут». Але далі цією атакою зайнялася 71-ша Єгерська та грузини, які – за підтримки кількох влучних артилерійських обстрілів – відновили контроль над усією втраченою територією у розмірі десь до дюжини будинків у західній частині вулиці Федора Максименка (отут є результати боїв за участі грузинів: https://t.me/ButusovPlus/1866). За даними агентурної розвідки, в тому герці 31-шу бригаду [ВСрф] довели до «стану небоєздатності», тож її відвели з поля бою.

Водночас із вищезгаданою атакою, Вагнер атакував позиції 53-тої Механізованої в Опитному – й отримав подібні результати. Насправді, українські війська на тому напрямку повідомили про «дефіцит артилерії» у росіян.

Через усе це єдиний вибір, який я тепер маю – це спостерігати (що мені подобається), ще й дедалі частіше, за всіма тими історіями, в яких

підкреслюють, що ЗСУ ніби «втрачає 500 бійців загиблими» у Бахмуті – «кожен Божий день» – а ще про те, в якому відчайдушному становищі Зеленський мав би бути через ситуацію на цьому напрямку. Вони кумедні, бо джерела на місці не підтверджують це і близько: «кількадесят поранених», так, щонайбільше. Але 500 вбитими щоденно? Вибачте, але навіть наукова фантастика звучить правдоподібніше

Чому? Головним чином через те, що ВСрф нині – і це вже включно з Вагнером – бракує артилерії, яку вони використовували минулого літа. Їм бракує необхідних боєприпасів: вони вже не можуть засипати певні сектори фронту обстрілами по 20 тисяч боєприпасів на день. Також, тому, що лишилося від їхньої артилерії, бракує точності: ВСрф бракує БПЛА, які можуть діяти за теперішньої погоди, тож і влучність їхніх обстрілів є гіршою: до того ж їхня артилерія тепер – сильно – страждає від українських контр-батарейних операцій. Нарешті, завдяки вдосконаленим навичкам та оснащенню, але й через занепад російської боєздатності, українські служби з евакуації постраждалих та медичної евакуації працюють значно ліпше, ніж навіть кілька місяців тому.

На те, що будь-чиї заяви про протилежне є лише казками, добре вказують історії, що «місцеві шпиталі переповнені тілами та пораненими». Насправді, будь-яких поранених військових евакуюють з Бахмута – є кілька команд, які цим займаються. Звісно, робота їхня – не проста, небезпечна та є випробуванням і займає більше часу, ніж хотілося б, але значних проблем з проведенням таких операцій немає

У підсумку: ще раз повторюю: ніт, українці не відступають з Бахмута – і дуже не схоже, що ситуація зміниться. Не лише тому, що ЗСУ має достатньо добре оснащених та натренованих військ на цій ділянці, але й суто через те, що логіка вказує – доцільніше захищати добре укріплені позиції, ніж відступати з них – а тоді відвойовувати їх згодом знов.

Можливо, більше занепокоєння викликає той факт, що росіяни, схоже, таки перейшли канал на захід від Курдюмівки і, на момент, коли їх врешті зупинили, майже дісталися Білої Гори та Диліївки. Насправді то була бійня, а не військова операція: росіяни кидали кілька хвиль піхоти на український вогонь, поки одній з хвиль «в тилу» не вдавалося вирити окопи, щоб вижити та втриматися. Це, звісно, посилює тиск на підрозділи ЗСУ, що діють на даній ділянці.

Торецьк… не знайшов ніяких новин про ймовірні додаткові російські атаки на Дружбу та Північне.

Авдіївка… 14 грудня ВСрф розпочали новий наступ на Водяне – схоже, вони мали на меті дістатися Сєверного та Тоненького, розташованих на кілька кілометрів північніше, – і таким чином заїхати в тил гарнізону ЗСУ в Авдіївці. Цей наступ розбили на друзки, незважаючи на всі російські заяви, що вони «звільнили основну частину» Водяного. Насправді ж українці повідомляли, що ворога спинили далеко від села. Східніше, за підсумками тієї української контратаки, що докотилася аж до південно-західної частини Пісків, росіяни тепер знову намагаються дістатися південної частини Первомайського – тобто вони повернулися до позицій десь двомісячної давнини.

Нарешті, вчора пушилін гонорово проголосив про «звільнення 80% Мар'їнки». За іронією, «вишестоящі органи» заявили лише, що вони дісталися траси до Красногорівки – і таким чином «відрізали постачання населеного пункту». Гадки не маю, який військовий геній думає собі, що «лінії постачання населеного пункту» можна відрізати, коли до нього підходить три дороги, а перерізали лише одну з них, однак це, певно, ще один з прикладів перевершення росіянами базових законів фізики та математики. Із цілковитою певністю доповідаю: пушиліну та «вишестоящім органам», певно, варто ліпше узгоджувати свої заяви, бо ж інакше вони залишають нам лише один вибір – визнати, що все це є лише черговою провaленою атакою.

***

№ 1.094

Украина: Главные события и темы суток 16.12.2022

2022-12-16

1) Россия нанесла еще один ракетный удар по энергосистеме Украины.

2) Опубликовано решение о 9 пакете санкций ЕС против РФ.

1. Война

1-1) Фронт

• На Донбассе линия фронта практически застыла на месте, ожесточенные бои идут по всей протяженности от границы с РФ в Харьковской области до admingраницы с Запорожской областью. Российские войска в районе Бахмута, Авдеевки и Великой Новоселки ведут разведку боем и штурмовые действия, пытаясь нащупать слабые места в украинской обороне. В районе Соледара, Бахмута, Авдеевки, Угледара российские и украинские войска несут тяжелые потери в результате встречных контратак.

• Генштаб сообщил об отводе российских войск из Каховки и Новой Каховки на левом берегу Днепра в глубь территории области – в Нижние Серогозы. Коллаборантам и лояльным к оккупационной власти жителям предложено переехать в Крым.

• Утром 16 декабря Россия нанесла еще один мощный ракетный удар по объектам инфраструктуры в Украине. Всего было запущено более 76 ракет, более – 60 были сбиты и не достигли целей, над Киевом и Киевской областью сбиты 37 из 40 ракет. Атака шла 3 волнами, видимо, для выявления и нейтрализации украинской системы ПВО. Несколько ракет запущено стратегическими бомбардировщиками из района аэродрома в Энгельсе Саратовской области РФ, который недавно был атакован беспилотниками. Утром 17 декабря над Одесской областью сбиты две крылатые ракеты "Оникс", запущенные из оккупированного Крыма. Президент Зеленский утверждает, что у России есть ракеты еще для нескольких массированных ударов, однако считает, что это не изменит расстановку сил в войне.

В результате удара были полностью обесточены Харьковская, Полтавская, Сумская, Днепропетровская области. В столице возникли перебои со электро-, водо- и теплоснабжением после разрушения энергообъектов в области. В Кривом Роге в результате попадания ракеты разрушен подъезд жилого дома, погибли и ранены мирные жители, в том числе – дети. В Киеве было остановлено метро, станции работали в качестве укрытий. После удара обесточены несколько участков железной дороги. Укрзализныця возобновила движение поездов с помощью тепловозов,.По всей стране были введены аварийные отключения. Министр энергетики Галущенко заявил, что в результате ракетной атаки повреждены энергообъекты на востоке и юге страны. Укрэнерго объявило о чрезвычайной ситуации для участников рынка электроэнергии в связи с разрушением сетей и магистральных электроподстанций, что привело к потере 50% потребления. Однако к концу дня режим был отменен по итогам проведенных ремонтных работ. Пресс-служба Укрэнерго сообщила, что частоту 50 Гц в сети удалось удержать, энергосистема работает синхронно с европейской.

15 декабря инфраструктурные объекты в Харькове и Запорожье обстреляны ракетами комплексов ПВО С-300. Мэр Харькова Терехов сообщил, что удар по городу привел к "колоссальным" разрушениям объектов инфраструктуры. В Курахово из-за российского обстрела получила повреждения ТЭС компании ДТЭК-Энерго, она отключена от энергосистемы, энерго- и теплоснабжение региона остановлено. В результате российского обстрела получили повреждения объекты энергетической инфраструктуры в Никополе, Марганце и в Никопольском районе Днепропетровской области. Херсон обесточен в результате нескольких массированных артобстрелов с левого берега Днепра.

К утру восстановлено электроснабжение Харькова и Харьковской области. В Киеве восстановлена подача воды, постепенно восстанавливается теплоснабжение жилых домов и администраций.

Мэр столицы Кличко сообщил, что в случае полного обесточивания города все службы продолжат работу в экстренном режиме. На всех маршруты будут выведены автобусы, которые будут перевозить пассажиров без оплаты, а на территориях автопарков уже обустроены пункты обогрева водителей и персонала. Городская электричка с дизельным локомотивом будет курсировать с интервалом 30 мин. Подземные станции метрополитена будут использоваться в качестве укрытий и "пунктов несокрушимости", попасть на них можно при предъявлении документов.

По информации Генштаба, в течение недели перед атакой подразделения ПВО сбили 22 дрона-камикадзе. Ряд экспертов считают, что российское командование "прощупывало" ими украинскую систему ПВО для нанесения массированного удара в пятницу.

• В оккупированном Крыму – в Симферополе, а также на территории воинских частей в Белгородской и Курской областях РФ произошли взрывы. Местные телеграм-каналы сообщают что они произошли в результате "диверсий" и обстрелов ВСУ. На выезде из Крыма на мосту через Керченский пролив образовалась пробка из автомобилей, направляющихся на территорию РФ.

1-2) Тыл

• Кабмин расширил полномочия военных администраций для привлечения безработных к общественно-полезным работам в условиях военного положения. Министерство экономики сообщило, что в "Армии восстановления" принимают участие уже более 3,3 тыс. безработных в 9 регионах.

• В Днепре демонтирован бюст Пушкина. Он будет храниться на территории одного из коммунальных предприятий.

• На сайте президента набрала более 25 тыс. голосов петиция о ветировании закона об усилении уголовной ответственности военнослужащих, который депутаты Верховной Рады приняли приняли 13 декабря. Закон существенно ограничивает права военнослужащих на судебную защиту.

• Международная финансовая корпорация (IFC) – подразделение Всемирного банка, профинансирует украинский бизнес на $2 млрд. Для Украины будет сделано исключение – часть средств будет предоставлена в виде кредитов и государственным предприятиям. Обычно IFC финансирует до 30% стоимости

проекта, а остальные средства вкладывают коммерческие банки и другие международные финансовые организации.

• Нацбанк уже несколько недель подряд наращивает продажи валюты. За прошлую неделю регулятор продал $834 млн, хотя на прошлой продал всего $580 млн. Еженедельные покупки с начала вторжения не превышают $10 млн, что свидетельствует о том, что агрохолдинги и продавцы руды и металла не возвращают валюту в страну.

2. Украина и мир

• В Официальном журнале ЕС опубликовано сообщение о введении 9 пакета санкций против России. Под санкции, кроме ранее объявленных лиц, банков и компаний, попали российские пропагандистские телеканалы: "Первый", "Россия-1", НТВ/НТВ-мир, и РЕН-ТВ. Гражданам ЕС запрещено занимать руководящие должности в государственных и контролируемых государством российских компаниях. Также введены санкции против всех 5 российских парламентских партий, "Российского имперского движения", клуба "Русич" и "Союза добровольцев Донбасса". Запрещен экспорт в РФ космических и авиационных технологий, в том числе двигателей и их компонентов для самолетов и БПЛА, радионавигационного оборудования, приборов ночного видения, нервно-паралитических веществ. Введены санкции против Российского банка развития регионов и еще 2 банков.

• Спикер Совета нацбезопасности США Кирби сообщил, что в ближайшее время президент Байден объявит о предоставлении Украине еще одного пакета военной помощи, в который будут включены системы противоракетной обороны. Советник президента по нацбезопасности Салливан заявил, что администрация Байдена обратилась в Конгресс с просьбой о выделении Украине еще почти $38 млрд.

Премьер-министр Шмыгаль после очередной ракетной атаки на украинскую энергоструктуру призвал международных партнеров предоставить больше оружия для защиты неба. Он сообщил, что в страну уже ввезено около 500 тыс. маломощных электрогенераторов, однако для выживания страна нуждается еще в 17 тыс. мощных промышленных генераторов.

Еврокомиссар по иностранным делам и вопросам безопасности Боррель назвал ракетный удар России еще одним примером неизбирательного террора, который направлен на увеличение страданий гражданского населения. Он подчеркнул, что такие атаки являются военными преступлениями, за которые виновные обязательно понесут ответственность. Действия РФ привели к активизации предоставления чрезвычайной помощи Украине странами ЕС.

• Глава Офиса президента Ермак провел встречу с помощником госсекретаря по энергетическим вопросам Пайеттом в присутствии посла в Украине Бринк. По результатам переговоров Ермак сообщил, что получил заверение в готовности США быстро поставить в Украину оборудование для восстановления разрушенных объектов энергетики. Украина уже получила от США первую партию оборудования для ремонта электрических сетей.

Представительство ЕС в Украине сообщило о подписании соглашения между Еврокомиссией и Кабмином о выделении помощи в размере €100 млн на ремонт и восстановление школ, получивших повреждения в результате агрессии РФ.

Министерство экономики Германии выделяет €100 млн в Фонд энергетической поддержки Украины на ремонт и восстановление энергетической инфраструктуры. К концу года финансирования Фонда возрастет до €130 млн. Минфин, Укрэнерго и государственное Кредитное учреждение для восстановления Германии (KfW) подписали соглашение на сумму €32,5 млн на ремонт и модернизацию 8 электроподстанций.

Европейский банк реконструкции и развития (ЕБРР) предоставит Укрпочте грант в размере €4,5 млн на закупку генераторов и терминалов спутникового интернета. Укрпочта вложит в проект €1,5 млн собственных средств.

Всемирный банк создал международный трастовый фонд донорской поддержки правительства Украины для обеспечения критических расходов государства в условиях войны и последующего восстановления страны. Начальные взносы участников Фонда составили $250 млн.

• Российский президент Путин в течение всего дня обсуждал ситуацию на фронте с командующими войсками, задействованных в "специальной военной операции". Он также провел заседании Совета безопасности по "взаимодействию с соседними странами", на котором выступил министр иностранных дел Лавров.

Замглавы Совета, бывший президент Медведев считает "законными военными целями" для ракетных ударов объекты гражданской инфраструктуры Украины – мосты, станции, дороги, объекты энергетики и промышленные предприятия. Он назвал целями и военно-политическое руководство Украины, а также вооруженные силы других стран – партнеров Украины, которые вступили в войну на ее стороне, и находящиеся на их территории объекты. Он утверждает, что страны НАТО объявили России "гибридную войну".

Глава ЦРУ Бернс пока не видит намерений применения ядерного оружия Путиным. Бернс считает ядерную риторику российского президента попыткой запугать Запад с целью уменьшения военной поддержки Украины.

Премьер-министр Индии Моди в телефонном разговоре с Путиным призвал его к "диалогу" для прекращения войны в Украине.

Генеральный секретарь НАТО Столтенберг утверждает, что Россия готовится к затяжной войне и дальнейшим наступательным операциям. Он заявил, что страны Альянса должны помогать Украине оружием пока президент Путин поймет, что не может победить на поле боя. По его словам, пока нет ни малейших признаков того, что Путин отказался от своей главной цели – захвата всей Украины. Президент Зеленский в интервью французскому новостному каналу LCI заявил, что переговоры с Россией возможны, но не с ее нынешним нацистским руководством. Он подчеркнул, что пока нет предмета для разговора с Путиным, несмотря на призывы к мирным переговорам с разных сторон. Зеленский скептически относится к попыткам французского президента Макрона наладить контакт с Путиным.

Представители Пентагона считают, что зима будет очень динамичным периодом, как ВСУ, так и российские войска будут вести наступательные действия. В то же время бывший командующий силами США в Европе генерал Ходжес считает, что Россия не сможет собрать достаточно сил для еще одного наступления в феврале, поскольку "частичная" мобилизация провалилась. Он подчеркнул, что преувеличение потенциала России льет воду на мельницу тем, кто ищет отговорки, чтобы не поддерживать Украину. По словам спикера Совета нацбезопасности США Кирби, администрация президента Байдена пока не видит признаков подготовки наступления российских и белорусских войск на Киев.

• Министр обороны Греции Панайотопулос заявил, что страна может передать Украине устаревшие советские комплексы ПВО С-300, Тор-М1 и Оса-АКМ в случае, если США разместят на Крите новейшие ЗРК Patriot и интегрируют их в общенациональную систему противовоздушной обороны.

• Парламент Хорватии не смог одобрить участие страны в миссии ЕС по подготовке украинских военнослужащих из-за невозможности преодолеть вето пророссийски настроенного президента Милановича.

• Премьер-министр Великобритании Сунак поручил правительству провести аудит военных поставок Украине с учетом хода военных действий и эффективности использования помощи. По информации BBC, ряд министров правительства опасается, что вслед за этим может последовать сокращение

военных поставок Украине, – именно в тот момент, когда в войне наступил паритет и ВСУ в них крайне нуждается.

• Компания Baykar Makina успешно испытала свою сверхзвуковую ракету, которая была запущена с ударного беспилотника Akıncı.

• Вице-премьер-министр по евроатлантической интеграции Стефанишина считает, что Еврокомиссия уже весной 2023 г. даст оценку выполнения Украиной рекомендаций, выданных при подаче заявки на вступление в ЕС.

Советник премьер-министра Венгрии Орбана утверждает, что правительство страны заинтересовано в скорейшем приеме в Евросоюз Украины и Сербии, при этом хочет сохранить хорошие отношения с агрессором – Россией.

• Еврокомиссар по экономике Джентилони сообщил об утверждении Советом ЕС минимального корпоративного налога в размере 15% для транснациональных корпораций. По его словам, это решение является шагом к налоговой и социальной справедливости. Налог вступит в силу в конце следующего года.

• Венгерское издание Nepszava сообщило о замораживании правительством страны российских активов на сумму 350 млрд форинтов (€0,87 млрд). Еще в октябре эта сумма составляла лишь €3 тыс.

• Еврокомиссия согласовала национализацию правительством Германии крупнейшей энергокомпании Uniper, которая была близка к банкротству из-за прекращения поставок российского газа и резкого роста цен на энергоносители. Также одобрена национализация SEFE – бывшего дочернего предприятия Gazprom Germania.

• Международная федерация футбола (FIFA) отклонила просьбу президента Зеленского о выступлении перед зрителями и участниками финала чемпионата мира в Катаре, который состоится в воскресенье.

• Украинский народ и президент Зеленский награждены премией Карла Великого 2023 г. немецкого города Аахен за вклад в объединение Европы.

https://www.digestagency.com/2022/12/2022-12-16-rus-rossiya-nanesla-esche-odin-raketnyj-udar-po-energosisteme-ukrainy.html

***

№ 1.095

17.12.2022 Украина: Главные события и темы суток

1) Российские "инспекторы" создали в Босфоре пробку из 100 судов–зерновозов.

2) Кабмин установил единые стандарты для "пунктов несокрушимости".

1. Война

1-1) Фронт

• На Донбассе уже которую неделю идут тяжелые позиционные бои. Линия фронта практически не двигается. Российское командование пытается контратаками сбить наступательный темп и измотать украинские войска в районе Купянска, Сватово и Кременной.

• В то же время армия РФ, "народная милиция ДНР и ЛНР" (1 и 2 российские армейские корпуса) и наемники ЧВК "Вагнера" продолжают яростные атаки позиций ВСУ в районе трассы Лисичанск – Бахмут, на окраинах Соледара и Бахмута. На некоторых участках на восточной окраине, а также к югу от города им удалось незначительно продвинуться, однако взять Бахмут под контроль они не могут.

• Продолжаются упорные бои в окрестностях Авдеевки, а также к северу и западу от Донецка. В центре Марьинки идут жесткие боестолкновения с применением танков.

• Украинские войска пресекли попытку прорыва диверсионной группы в районе Великой Новоселки на западе Донецкой области.

• Российское информагентство "РИА-Новости" сообщило, что министр обороны Шойгу "проинспектировал" войска "в зоне проведения военной спецоперации".

• В селе Степановка на окраине Херсона российские войска обстреляли из миномета пункт выдачи гуманитарной помощи. В результате обстрела погибла женщина, еще 2 человека – ранены.

• Представитель Главного управления разведки (ГУР) Минобороны Юсов утверждает, что Россия пока не готова к новому полномасштабному вторжению. Он сообщил, что армия РФ, по-видимому, получила следующую партию ударных беспилотников Shahed-136, но расходует их гораздо экономнее.

• Секретарь СНБО Данилов уверен, что окопы, которые оккупанты роют в Крыму, не помогут им удержать полуостров и он обязательно будет возвращен под контроль Украины.

• Командующий Оперативного командования "Юг" генерал-майор Ковальчук не исключает, что российский президент может решиться на проведение полной мобилизации и отправить на фронт в Украину миллионы солдат, поэтому ВСУ должны быть готовы к подобному варианту развития событий. Военный комиссар из Подмосковья проговорился, что в следующем году российские власти планируют увеличить срок срочной службы в полтора, а затем – и в 2 раза. ГУР констатировал, что многие "частично мобилизованные" сдаются в плен, используя ресурс "Хочу жить".

1-2) Тыл

• Кабмин утвердил единые стандарты работы "Пунктов несокрушимости", число которых уже превысило 5 тыс. Они должны быть открыты круглосуточно, иметь генератор, отопление, интернет, мобильную связь, воду и средства гигиены. Правительство планирует в ближайшее время увеличить количество "пунктов" в 3 раза.

• Пресс-служба Укрэнерго констатировала, что российская ракетная атака привела к значительным разрушениям энергообъектов. Дефицит мощности в энергосистеме достаточно значителен, хотя электростанции постепенно возобновляют работу, а ремонтные бригады непрерывно восстанавливают поврежденные сети и оборудование. Ситуация с электроснабжением Киева также пока не стабилизировалась. Графики не действуют, применяются аварийные отключения. Мэр Кличко сообщил о восстановлении теплоснабжения в столице.

В Киевской области электроснабжение до сих пор отсутствует у 50% потребителей. Глава военной обладминистрации Кулеба утверждает, что область может вернуться к графикам плановых отключений уже 20 декабря.

Заммэра Запорожья Власюк сообщил, что в результате последнего российского ракетного удара получила значительные повреждения и нуждается в восстановлении Днепровская ГЭС.

Президент Зеленский сообщил, что всего за сутки после удара электроснабжение удалось восстановить для 6 миллионов жителей страны, проблема подачи воды пока не решена.

2. Украина и мир

• Канцлер Германии Шольц считает, что для завершения войны в Украине с Россией придется сесть за стол переговоров, но сначала она должна вывести войска с оккупированных территорий и создать условия для достижения взаимопонимания.

Он в очередной раз заявил, что Германия не будет в одностороннем порядке передавать Украине современные танки, поскольку не хочет спровоцировать прямую конфронтацию между НАТО и Россией. По его словам, это условие будет действовать и в следующем году. По опросам общественного мнения, в стране растет поддержка решения о передаче, а оппозиция в Бундестаге требует начать эти поставки немедленно.

Министерство обороны Великобритании подтвердило отправку в Украину новейших высокоточных ракет Brimstone 2.

Эстония отправила в Украину мобильные сауны и прачечные, которые могут обслуживать военнослужащих на разных участках фронта.

• Министерство инфраструктуры Украины сообщило, что российские "инспекторы" искусственно тормозят проверки судов, следующих в украинские порты по "зерновому коридору", поэтому на входе в пролив Босфор скопилось более 100 балкеров.

Евросоюз в 9 пакете санкций под давлением генерального секретаря ООН Гутерриша одобрил размораживание активов ряда российских олигархов, которые контролируют поставки продовольствия и удобрений. Гутерриш звонил многим европейским лидерам и убеждал их, что исключения для транзита продовольствия и удобрений через порты ЕС позволят облегчить остроту продовольственной проблемы для стран "третьего мира".

Министр иностранных дел Литвы Ландсбергис заявил, что страна не собирается применять исключения, предусмотренные 9 пакетом.

• Евросоюз согласился профинансировать прокладку электрического кабеля через Черное море, который свяжет энергосистемы Грузии и Азербайджана с европейской энергосистемой ENTSO-E. Эта линия позволит начать экспорт электроэнергии из Азербайджана в Румынию и Венгрию, а также в страны Западных Балкан и Молдову. Глава Еврокомиссии фон дер Ляйен заявила, что этот кабель может помочь и Украине в восстановлении энергосистемы.

• Парламент Австрии принял резолюцию, в которой Голодомор 1932-1933 гг. в Украине назван "ужасным преступлением" сталинского коммунистического режима, в то же время не признан геноцидом украинского народа. Резолюция констатирует, что Россия использует голод в качестве оружия в агрессивной войне против Украины.

• Министр иностранных дел Германии Бербок считает, что прекращение огня на условиях России не только не положит конец "ужасам" для украинцев, но и наоборот – усилит их. Она подчеркнула, что именно российский президент начал войну и только от него зависит вывод российских войск с

оккупированных территорий. Она не наблюдает никаких признаков готовности Путина вывести войска.

Министр юстиции Германии Бушман не исключает, что Международный уголовный суд в Гааге начнет расследование против России и президента Путина за преступления против человечности в связи с нанесением армией РФ ударов ракетами и дронами-камикадзе по гражданской инфраструктуре.

• По информации издания The Wall Street Journal, российский президент Путин в первые дни широкомасштабного приказал главе Чечни Кадырову захватить правительственный квартал в Киеве и убить президента Зеленского.

Издание The New York Times опубликовало большой материал, посвященный провалу российского блицкрига в Украине. В статье приведен график вторжения, в соответствии с которым Киев должен был быть захвачен в течение 18 часов. Украинские войска уничтожали оккупантов, наводя артиллерию на сигналы мобильных телефонов, которыми пользовались российские военнослужащие, в том числе – для оперативного командования подразделениями.

Издание приводит свидетельство бывшего премьер-министра Израиля Беннета, которые встретился с Путиным незадолго до вторжения – в октябре 2021 г. Беннетт передал российскому президенту пожелание Зеленского о личной встрече, однако Путин категорически отверг эту возможность, после того, как против его кума Медведчука и принадлежащих ему телеканалов были введены санкции.

Журналисты издания утверждают, что США пытались помешать спецоперации украинской разведки по уничтожению начальника российского Генштаба Герасимова, когда он приехал на линию фронта в Изюм, из опасения, что этот инцидент может привести к войне между США и РФ. Американские власти так и не смогли этого сделать. Артиллерийский удар по штабу не привел к смерти Герасимова, хотя им были уничтожены десятки российских офицеров. Источники в украинской разведке не подтвердили эту информацию.

• Латвийский телеканал TV3 расторгает договор аренды студии с российским телеканалом "Дождь", который был лишен лицензии на вещание Нацсоветом по электронным СМИ Латвии.

• Молдова приостановила на время действия режима чрезвычайного положения лицензии и вещание 6 телеканалов – TV6, Orhei TV, Primul in Moldova (Первый канал РФ), Accent TV, NTV Moldova (НТВ) и RTR Moldova (РТР) для защиты от распространяемой ими дезинформации. После

отключения вещания МИД РФ обвинил власти Молдовы в притеснении русского нацменьшинства. Пророссийская партия социалистов Молдовы собирается обжаловать решение властей в суде.

• Директор ЦРУ Бернс считает, что Китай готовился к аннексии Тайваня сразу же после того, как Россия захватит Украину, однако после поражений российских войск эти планы были отложены. По мнению Бернса, Китай немедленно начнет войсковую операцию против Тайваня, если Россия достигнет своих целей в Украине. Он уверен, что определенное военное сотрудничество Китая и России продолжается, несмотря на отказ лидера страны Си открыто поставлять оружие агрессору.

3. Киев

• На Софийской площади столицы начался монтаж главной новогодней елки страны. Городские власти утверждают, что она поставлена на средства спонсоров и будет освещаться энергосберегающими гирляндами, запитанными от генератора.

https://www.digestagency.com/2022/12/2022-12-17-rus-rossijskie-inspektory-sozdali-v-bosfore-probku-iz-100-sudovzernovozov.html

***

№ 1.096

5 млрд грн. за полгода. Как Кирилл Тимошенко превратил Харьковщину в свою «кормушку»

2021-05-24

Большинство многомиллионных тендеров по ремонту дорог на Харьковщине выигрывает связанная с заместителем главы ОП Кириллом Тимошенко днепровская фирма ***«Автомагистраль-Юг»***, пишет *RegioNews.*

На сегодняшний день одной из главных фирм, которая строит и ремонтирует дороги в Харьковской области является ООО ***«Автомагистраль-Юг»***. Следует только открыть систему закупок «Прозорро» и окажется, что эта фирма участвует чуть ли не во всех тендерах по ремонту магистралей в области, а большую часть из них уверенно выигрывает у конкурентов.

Такие незаурядные успехи одной из многих строительных компаний в Украине объясняются достаточно просто. Дело в том, что **у «Автомагистрали-Юг» прослеживается достаточно четкая связь с топ-пиарщиком «Большого строительства» Юрием Голиком и главным куратором этого президентского проекта замглавы Офиса Президента Кириллом Тимошенко.** Впрочем, для начала стоит повнимательнее посмотреть на победоносное шествие «Автомагистрали-Юг» по тендерным процедурам на ***Харьковщине***.

1. 9 жирных тендеров за пять месяцев

К примеру, в апреле 2021 «Автомагистраль-Юг» выиграла тендер по строительству транспортной развязки на автодороге государственного значения Киев-Харьков-Довжанский. За эти работы фирма получит почти 480 млн гривен. Кроме того, на этой же дороге данное ООО должно выполнить

ремонт покрытия на сумму около полумиллиарда гривен. Этот тендер был выигран в конце зимы текущего 2021 года. Вообще трасса Киев-Харьков-Довжанский является очень лакомым кусочком для «Автомагистраль-Юг», ведь в начале года были подписаны еще два документа на ремонт этой дороги. Согласно одному из тендеров, фирма получит за ремонт одного из участков этой дороги около 650 млн гривен. Еще один участок этой же трассы «Автомагистраль-Юг» будет ремонтировать почти за 800 млн гривен. Соответствующий тендер был подписан в начале года.

Кроме того, в этом же году фирма выиграла торги на ремонт части трасы Золочев-Максимовка. За это они получат 670 млн гривен. Ну а самым жирным подрядом для «Автомагистраль-Юг» оказался тендер на ремонт дороги Харьков-Золочев. За выполнение этих работ из бюджета дадут почти 1,2 млрд гривен.

Таким образом, **всего за пять месяцев 2021 года фирма «Автомагистраль-Юг» подписала документов на выполнение сразу 9 тендеров по ремонту дорог в Харьковской области. Общая сумма этих тендеров составляет почти 5 млрд гривен**.

Да, «Автомагистраль-Юг» и раньше выигрывала тендеры по ремонту дорог на Харьковщине. Но согласно системе «Прозорро»,

> — подрядов на 5-6 млрд гривен эта фирма собирала лишь в течение 4 лет, с 2017 по 2020 годы. **Теперь же такую сумму они берут на тендерах всего за пять месяцев текущего года.**

Кроме того, согласно системе «Прозорро», в общем по Украине «Автомагистраль-Юг» выиграла тендеров почти на 29 млрд гривен. Выходит, что шестую часть от этой суммы частной компании принесут подряды на ремонт дорог только в одной области – Харьковской.

2. Днепровские корни фирмы

Такой резкий скачок в тендерных победах на Харьковщине фирмы «Автомагистраль-Юг» совпал с назначением Айны ***Тимчук*** на должность главы ***Харьковской облгосадминистрации***, которая приступила к работе в конце ноября 2020 года.

Сразу же напомним, что ***Тимчук*** – креатура Кирилла ***Тимошенко***, который с недавних пор полностью контролирует в ОП региональную политику.

Сама ***Тимчук***, как и ***Тимошенко***, родом из ***Днепра***, большую часть своей сознательной жизни провела на малой родине, где занимала высокие должности в местной власти. Да и сегодня бывает в ***Харькове*** скорее

«наездами», что, впрочем, не мешает ей успешно продвигать на ***Харьковщине*** интересы замглавы ОП ***Тимошенко***.

Сама же компания «Автомагистраль-Юг» формально зарегистрирована в Одессе. Но, согласно Единому госрегистру юридических лиц, у этой фирмы есть сразу четыре филиала, один из которых находится в Днепре и называется «Днепропетровское строительное управление» ООО «Автомагистраль-Юг».

Кроме того, согласно информации на сайте «Инспекционного портала», в прошлом году Госслужба по чрезвычайным ситуациям проводила инспекцию этой фирмы и в официальных документах указывается, что основным местом хозяйственной деятельности «Автомагистраль-Юг» является как раз город Днепр.

При этом,

> **— за фирмой «Автомагистраль-Юг» тянется большой шлейф фигурирования в уголовных производствах на протяжении последних лет.**

К примеру,

> 1) — в 2019 году полиция Днепропетровской области расследовала дело о том, что чиновники Службы автомобильных дорог Днепропетровской области вступали в сговор с представителями «Автомагистраль-Юг» и присваивали бюджетные деньги во время строительства или ремонта дорог в области. Тогда же суд запретил Службе автодорог Днепропетровской области перечислять деньги на счета фирмы «Автомагистраль-Юг».
>
> 2) — В 2019 году было уголовное производство относительно деятельности «Киевавтодора», в котором также фигурировала фирма «Автомагистраль-Юг». Тогда в материалах уголовного производства также указывалось, что чиновники «Киевавтодора» могли вступать в сговор с представителями ряда частных фирм, среди которых была и «Автомагистраль-Юг». Следователи подозревали фигурантов дела в присвоении бюджетных денег во время капремонта путепровода на улице Заболотного в Киеве.
>
> 3) — Кроме того, в 2019 году «Автомагистраль-Юг» подозревалась в уклонении от уплаты налогов. Тогда суд даже назначал экспертизу, чтобы установить действительно ли частная фирма не платила часть налогов.

Впрочем, **все эти неприятности с законом успешному освоению бюджетных средств «Автомагистрали-Юг» никак не мешают.**

Покровительство высокопоставленных чиновников практически гарантирует и защиту от уголовного преследования и победу на крупных тендерах.

3. Роль Кирилла Тимошенко в успехе «Автомагистрали-Юг»

Стоит напомнить, что «Автомагистраль-Юг» была одним из самых крупных подрядчиков «Укравтодора» еще во времена президентства Петра ***Порошенко***.

> — Об этом в свое время шла речь в журналистском расследовании «Наших грошей». Тогда «Автомагистрали-Юг» активно помогал губернатор Днепропетровщины Валентин ***Резниченко***. Внештатным советником последнего работал Юрий ***Голик***, с которым Резниченко сотрудничал еще, когда оба были менеджерами в медиахолдинге УМХ.

В Днепропетровской ОГА ***Голик*** отвечал за ремонт, реконструкцию и строительство инфраструктурных объектов, а также имел отношении к организации тендеров через систему «ProZorro». Несмотря на то, что ***Голик*** фактически руководил строительством в области, он оставался на должности внештатного советника, не подавал е-деклараций и был практически неуязвим для обвинений в коррупции.

Что касается Кирилла ***Тимошенко***, то, как утверждают СМИ, он давно знаком с Голиком через своего отца — бизнесмена и депутата Днепропетровского облсовета Владлена ***Тимошенко***.

> 1) — Отец Кирилла Тимошенко был директором ТЦ «Пассаж», принадлежавшего Борису ***Филатову*** и Геннадию ***Корбану***, с которыми активно сотрудничал ***Голик*** во время работы в ***Днепропетровской ОГА***.
>
> 2) — К тому же ***Тимошенко***, как и ***Голик***, в 2014 году сотрудничал в качестве политического пиарщика с командой ***Порошенко***.
>
> 3) — В команду Порошенко Тимошенко и Голик попали благодаря Резниченко, который приходится родственником бывшему владельцу УМХ харьковчанину Борису ***Ложкину***, который после победы Порошенко на президентских выборах возглавил его администрацию и поспособствовал карьерному росту родственника и топ-менеджера своего холдинга.

После победы Владимира ***Зеленского*** — ***Резниченко*** и ***Голик*** уволились из ***Днепропетровской ОГА***, а вот ***Тимошенко***, благодаря его роли в избирательной кампании ***Зеленского***, наоборот – взлетел на должность замглавы ОП, и достаточно быстро подтянул в Киев опытного в вопросах строительства и тендеров своего старого приятеля ***Голика***.

Вначале на должность советника премьера Алексея ***Гончарука***, а позже на позицию советника по ***«Большому строительству»***. И в Кабмине, и в ОП Голик курировал строительство и ремонт инфраструктурных объектов, везде не занимая формальных штатных должностей. Следом за Голиком Тимошенко вернул «в дело» и ***Резниченко***, которого в конце 2020 года снова назначили на должность губернатора ***Днепропетровщины***.

Однако вернемся на Харьковщину, которая после прихода на должность главы ОГА ***Тимчук*** стала для Кирилла ***Тимошенко*** настоящей золотой жилой.

При помощи куратора «Большого строительства» ***Голика*** большую часть тендеров на Харьковщине стала выигрывать формально одесская, а по факту днепровская фирма ***«Автомагистраль-Юг»***.

> — Ну а о том, как осваиваются бюджетные миллионы на проектах «Большого строительства», в свое время уже рассказывал экс-советник главы ОП Андрея Ермака Игорь ***Уманский***.

И надо сказать, что после откровений Уманского мало что изменилось. Фирмы из так называемого «строительного картеля» продолжают успешно выигрывать многомиллионные тендеры. А «Автомагистраль-Юг» занимает даже в рамках «картеля» особое положение.

По информации «Наших грошей», «Автомагистраль-Юг» стала основателем ***Национальной ассоциации дорожников Украины***, и при активном лоббизме Голика и Тимошенко в 2020 году была изменена тендерная документация, благодаря которой к большим тендерам допускаются почти исключительно члены НАДУ. Таким образом «Автомагистраль-Юг» получила преимущественное положение на рынке и в тендерах, что и позволяет ей забирать все «жирные» контракты на Харьковщине.

Таким образом, нельзя не заметить, что все успехи ***«Автомагистрали-Юг»*** напрямую связанны с Кириллом ***Тимошенко*** и его младшим партнером ***Голиком***, что и позволило замглавы ОП стать главным «большим строителем» на Харьковщине, да и не только на ней.

***

№ 1.097

Тендеры для «приближенных», продажа имущества и «свои» люди в Набсоветах: как Зеленский берет госпредприятия под свою «опеку»

2021-06-05

31 мая и 1 июня 2021 стратегические государственные предприятия НАК ***«Нафтогаз Украины»*** и ***«Концерн «Укроборонпром»*** получили кадровое усиление в лице Юлии ***Свириденко***, экс-заместительницы главы Офиса Президента Андрея ***Ермака***, и экс-министра экономики Украины Тимофея ***Милованова***. Казалось бы, обычное попытка «пристроить своих» на теплое место в госпредприятии. На деле же это может быть лишь **частью новой стратегии ОП на перераспределение финансовых потоков госпредприятий.**

«Телеграф» разбирался, как именно это должно случиться.

1. Сменить не оправдавших доверие

Последние кадровые назначения в «Нафтогаз» и «Укроборонпром» в каком-то смысле видятся вполне логичными. Так, экс-глава наблюдательного совета «Нафтогаза» ***Юлия Ковалив*** еще в апреле написала заявление об уходе по собственному желанию, пояснив, что «в настоящее время рассматриваются различные пути дальнейшего развития «Нафтогаза» и консенсуса относительно продолжения реформы корпоративного управления в соответствии с первоначальным планом пока нет».

Вероятной причиной этого стала судьба тогдашнего главы НАКа ***Андрея Коболева***, которому давно пророчили отставку, правда реальностью она стала лишь 28 апреля 2021, а **вместе с ним был отправлен в отставку весь состав**

наблюдательного совета предприятия, тем самым освободив его для новых лиц. Одним из этих «новых лиц» и стала Юлия ***Свириденко***, с декабря 2020 года работавшая заместителем главы Офиса президента Украины Андрея ***Ермака***. На этой должности кстати она сменила как раз Юлию Ковалив ушедшую из ОПУ в «Нафтогаз».

Назначение главой наблюдательного совета концерна «Укроборонпром» Тимофея *Милованова* прошло со скандалом.

> — Сперва 21 мая экс-министр экономики стал членом Наблюдательного совета оружейного концерна, а затем журналист Юрий Бутусов на своей странице в соцсети обвинил его в завуалированной взятке. 20 мая «Укроборонпром» заказал исследование за 1,68 млн грн. у Киевской школы экономики, директором которой является как раз Тимофей Милованов. Экс-министр отверг данные обвинения и предложил журналисту «интеллектуальную дуэль» — публичные дебаты, правда после нового назначения она может и не состояться.

2. Законопроект для совершенствования управления госпредприятия?

В том, что «испытанные в работе в ОПУ» или Кабмине кадры идут на освободившиеся места в госмонополиях в принципе нет ничего удивительного и говорит скорее об остром кадровом голоде команды Владимира Зеленского.

Однако на деле все может оказаться куда интереснее.

1 июня 2021, в день назначения Тимофея Милованова главой набсовета «Укроборонпрома», в Верховную Раду поступил законопроект № 5593, которым планируется внести изменения в полномочия наблюдательных советов при госпредприятиях — изменить правила корпоративного управления госпредприятиями и «сделать их лучше». Авторами законопроекта являются председатель парламентской фракции «Слуга народа» Давид ***Арахамия***, его первый заместитель Александр ***Корниенко*** и заместитель председателя Комитета ВР по вопросам экономического развития ***Роксолана Пидласа***, также член фракции «СН».

1) В пояснительной записке авторы документа пишут о предоставлении новых прав наблюдательным советам госпредприятий и прав надо сказать весьма широких.

2) Например, **им хотят позволить утверждать стратегические и финансовые планы предприятий, назначать независимые аудиты**

финансовой отчетности, решать вопросы оплаты труда и вознаграждения руководителям госпредприятий, решать кадровые вопросы и другое.

Однако в искренности заботы нардепов о госпредприятиях можно засомневаться, если внимательно прочитать некоторые пункты пояснительной записки.

К примеру,

— предлагается исключить требование для акционерного общества отчуждать имущество с предварительного согласия уполномоченного органа управления. То есть, продать или каким-то иным способом изъять имущество из собственности государственного предприятия или акционерного общества в котором государству принадлежит контрольный пакет акций можно без участия представителя государства, которого оно уполномочило управлять предприятием?

На деле же подобных сомнительных нововведений в законопроекте предлагается немало.

3. Главное – финансовый план, а имущество можно и продать

Законопроект №5593 предлагает внести изменения в целый ряд законов Украины и не всегда эти пункты можно объяснить заботой его авторов об интересах государства.

3.1 Так, авторы предлагают изложить часть 1 статьи 75 Хозяйственного кодекса Украины так:

1) — государственное коммерческое предприятие обязано разрабатывать и утверждать стратегический план развития, а также составлять и выполнять годовой финансовый план, инвестиционные планы на год и на среднесрочную перспективу (3-5 лет) в соответствии с законом и в сроки, установленные в этой статье.

Трогательная забота о финансовом планировании для госпредприятий?

Отнюдь,

2)— ведь в таком виде статья будет означать, что ***предприятие будет не обязано выполнять требования действующей редакции статьи о публикации отчетов о закупке товаров, работ и услуг за средства предприятий***.

Сейчас,

> 3) в случае заключения договора или внесения в него существенных изменений, ГП или предприятие в котором государство владеет не менее 50% акций, обязано в течение 7 дней обнародовать данную информацию на соответствующем сайте.

Иначе говоря,

> 4) с новой редакцией статьи будет проще проводить тендеры для «своих» или заключать дополнения к уже заключенным контрактам, повышающих расходы ГП и доходы «своих» продавцов товаров и услуг – любимый способ нажиться на гостендерах, ведь отчитываться о них будет необязательно.

3.2 Следующее сомнительное нововведение – часть 5 этой же статьи 75 Хозяйственного кодекса, по которой наблюдательный совет ГП хотят наделить правом отчуждать (продавать) основные фонды предприятия если их рыночная стоимость составляет от 10 до 25%.

Если набсовета нет или стоимость превышает 25%, отчуждение имущества осуществляется по решению органа управления ГП – для «Нафтогаза», например, это Министерство энергетики Украины. Сейчас это отчуждение можно осуществлять только с разрешения органа управления ГП. Также наблюдательный совет сможет списывать не полностью амортизированные основные фонды предприятия (вновь, если их стоимость не выше 25% рыночной стоимости).

> Какие просторы для махинаций если в состав наблюдательных советов войдут нечестные люди, объяснять думается не стоит – **госпредприятия могут лишиться части своего имущества по надуманным поводам и по сниженным ценам, например, как якобы «списанное»**.

3.3 Еще одно изменение касается наделения набсовета *правом инициировать* независимый или государственный аудит деятельности руководителя предприятия в связи с его увольнением.

> Сейчас же в случае смены руководителя госпредприятия — **финансовая ревизия является обязательной**. То есть руководителю ГП будет выгоднее находиться с наблюдательным советом в хороших отношениях.

4. Набсоветы в ГП, но интересы государства никто не защищает

Эксперты, опрошенные «Телеграфом» отметили, что наблюдательные советы в украинских государственных предприятиях, зачастую выполняют отнюдь не экономические функции и уж точно не приносят пользы государству.

Так, директор Украинского института политики Руслан ***Бортник*** призвал относиться к новому законопроекту более взвешенно.

«В свое время некоторые наблюдательные советы госпредприятий могли даже снимать председателя правления, право на что у них потом отняли, так что новый законопроект может быть попыткой создать некий баланс в отношениях», — считает собеседник «Телеграфа».

Вместе с тем по словам эксперта, сам по себе механизм наблюдательных советов, как он был задуман, был неплохой идеей и должен был способствовать развитию госпредприятий.

«Изначально планировалось, что в состав таких советов войдут иностранцы, которые будут получать хорошую зарплату, помогут внедрить качественное корпоративное управление и выступят в роли лоббистов как государства, так и предприятия, в западных финансовых и политических кругах. Так это виделось в момент их создания в 2016 году в глазах тогдашней власти и с тех пор видение не изменилось – такое себе легальное лобби Украины», — говорит эксперт.

Правда на деле, как эта задумка в условиях Украины завершилась провалом.

«Люди, получающие солидные зарплаты – от 500 тысяч до 10 миллионов гривен, часто не выполняют свои обязанности, а то и прямо вредят предприятиям, на которые должны работать. Это выражается, например, в том же «Укроборонпроме» — при его конкуренции на западных оружейных рынках иностранцы из набсовета отнюдь не лоббируют его интересы, скорее наоборот. Показатели работы некоторых госпредприятий после появления наблюдательных советов даже ухудшились», — обращает внимание ***Бортник***.

По мнению эксперта, функции наблюдательных советов лучше бы выполнялись гражданами Украины, которые бы стояли на страже интересов государства, но и тут есть свои нюансы.

«Даже те украинские граждане, которые становятся членами наблюдательных советов часто оказываются непрофессионалами в специфике конкретного предприятия или аффилированы с западным лобби и отстаивают его интересы», — добавил политолог, комментируя назначения в «Нафтогаз» и «Укроборонпром».

Экономический эксперт Алексей *Кущ* вовсе называет независимых директоров в наблюдательные советах украинских ГП нонсенсом.

«Наблюдательные советы, в состав которых входят независимые директоры, обычная практика для западных акционерных компаний, в которых они выполняют функцию защиты миноритарных акционеров от махинаций мажоритарного акционера.

1) Один-два таких директора которых выбирают миноритарные акционеры защищают их от скупки акций по номинальным ценам, деятельности правления предприятия в интересах главного собственника и пр.

2) Но зачем этот институт нужен в госпредприятии в котором государство Украина является 100%-м собственником?», — задается вопросом Алексей ***Кущ***.

В украинских реалиях, говорит эксперт, подобные институты становятся механизмами по выводу госпредприятий из-под влияния государства и их работа в интересах внешних групп влияния, как внутренних в виде представителей власти, так и внешних, в лице финансовых институтов.

«В подобной практике есть общий интерес – представители нашей власти привыкли видеть в ГП, особенно в монополиях, свой «личный кошелек», а представителям западных групп влияния важны госпредприятия как для вывода из них средств, так и напротив — для наполнения ими госбюджета, из которого эти деньги идут на погашение внешних госдолгов», — говорит собеседник «Телеграфа».

По мнению эксперта,

— Украине нужна политическая воля главы государства, который бы отменил подобные набсоветы и вернул по сути утраченный контроль над ГП в руки государственной власти, не позволяя некоторым ее представителям использовать госпредприятия как «личный кошелек».

***

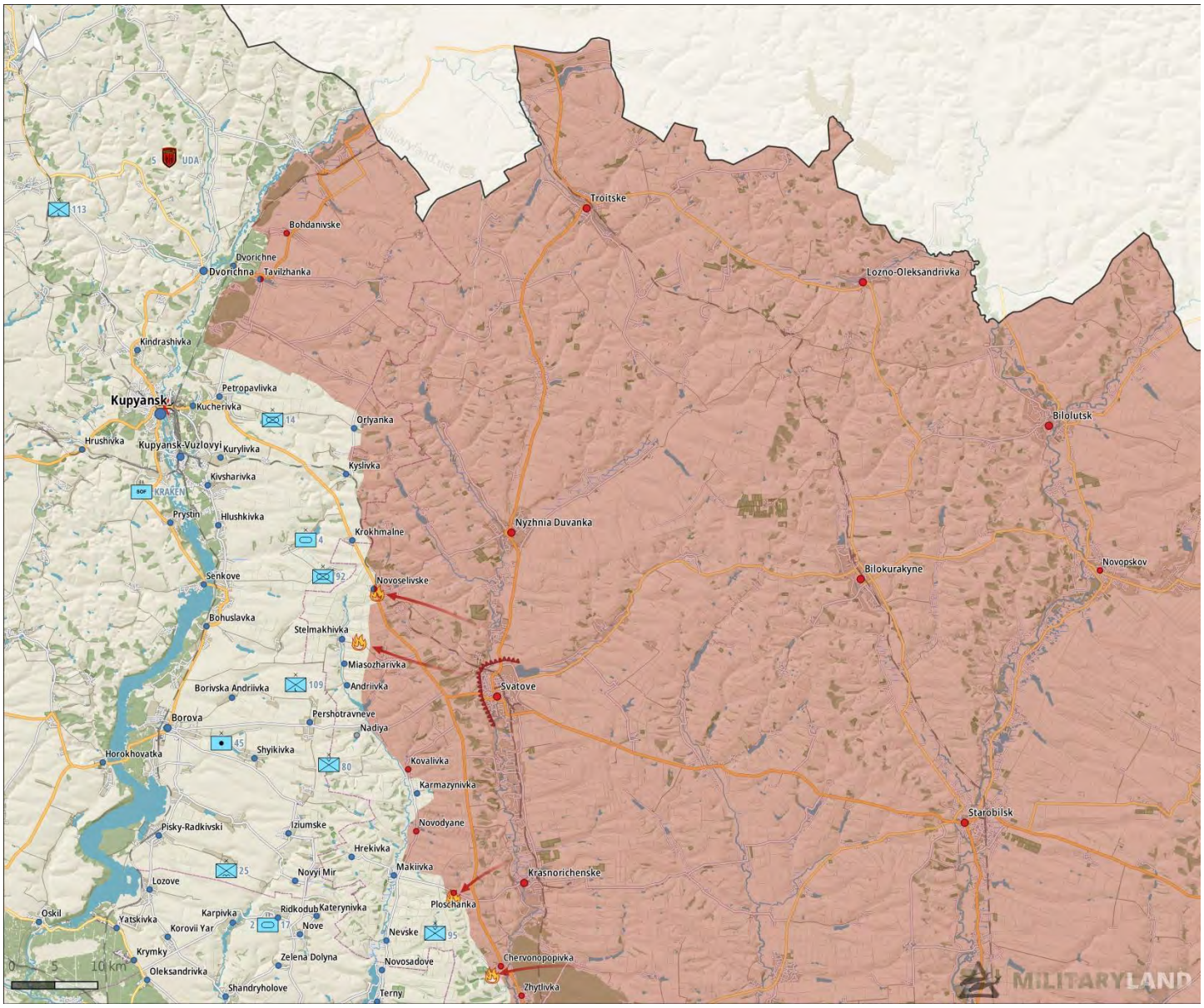
№ 1.098

Дайджест подій в Україні та навколо України від 17 грудня 2022

Головне

1) Хуйло таки за допомоги усіляких оонових гутеррішів та іншого євромотлоху таки домоглося скасування санкцій щодо зерна (вкраденого у нас

тощо), а також – добрив. Прикриття начебто може мати шанс на існування - "для запобігання голоду". Але КОЖНА копійчина і КОЖЕН цент йде на фінансування вбивства наших вояків.

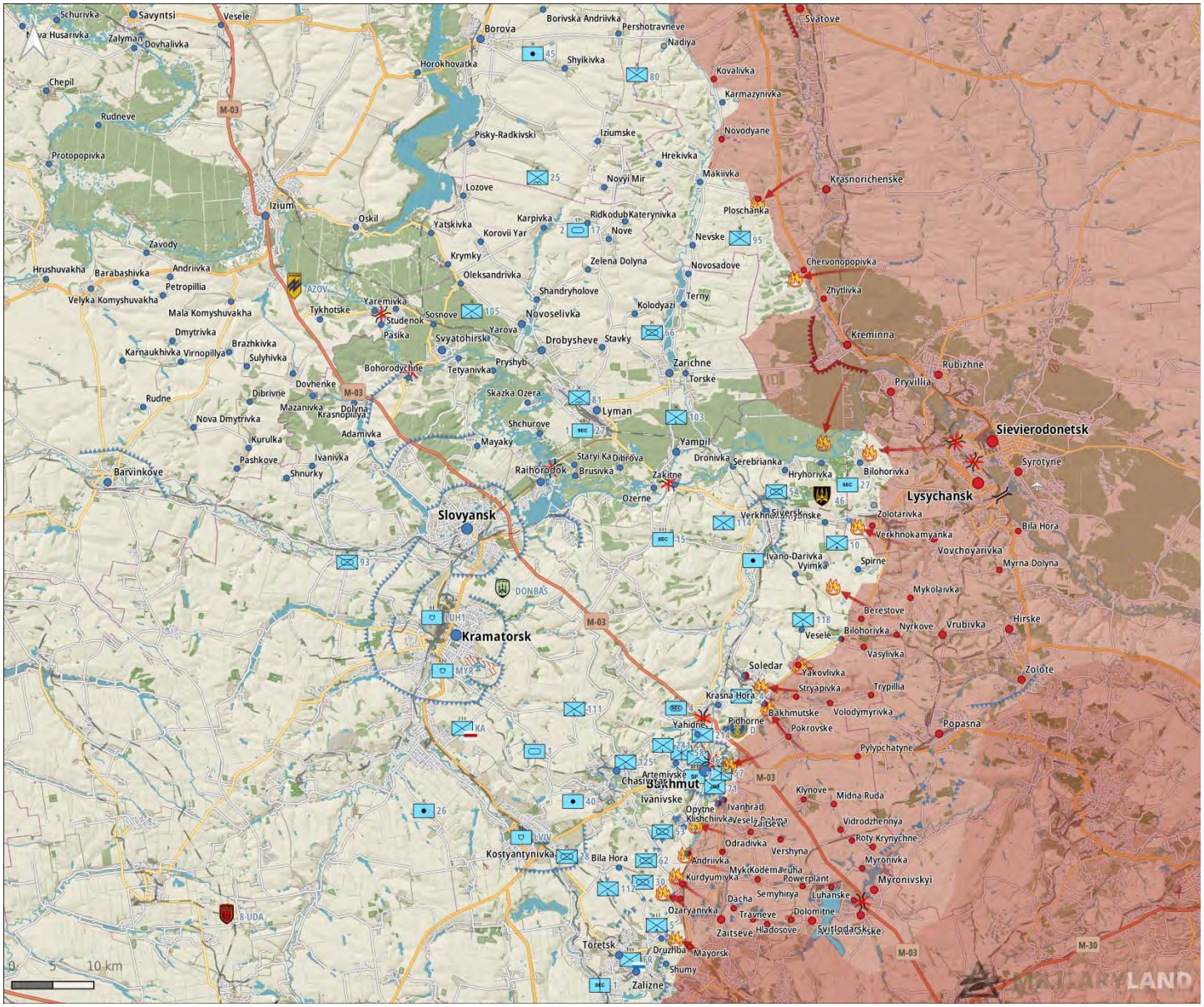
А щоб "партнери" не відчували брак контролю, треба штучно створити перепону у Босфорі. Яку просто так не переплюнути.

До речі всі "українські агрохолдинги" працюють на хуйло. Бо не повертають валюту в Україну. І що це є, якщо не відверта колаборація?

2) БАХМУТ! (дивіться мапу!) А тепер ще й Авдіївка і Мар'їнка.

3) Зверніть увагу, що безоплатну допогу отримують не тільки державні компанії Укренерго й Енергоатом, но і цілком приватні, що належать українським олігархам. Які не вклали жодного цента в розбудову електричних мереж. Хоч СПЕЦІАЛЬНО для цього було запроваджено так звані - RAB - тарифи. Тарифи для рабів, як я їх називаю.

Теми доби

1) Російські "інспектори" штучно створили в Босфорі пробку зі 100 суден-зерновозів.

2) Кабмін встановив єдині стандарти для "пунктів незламності".

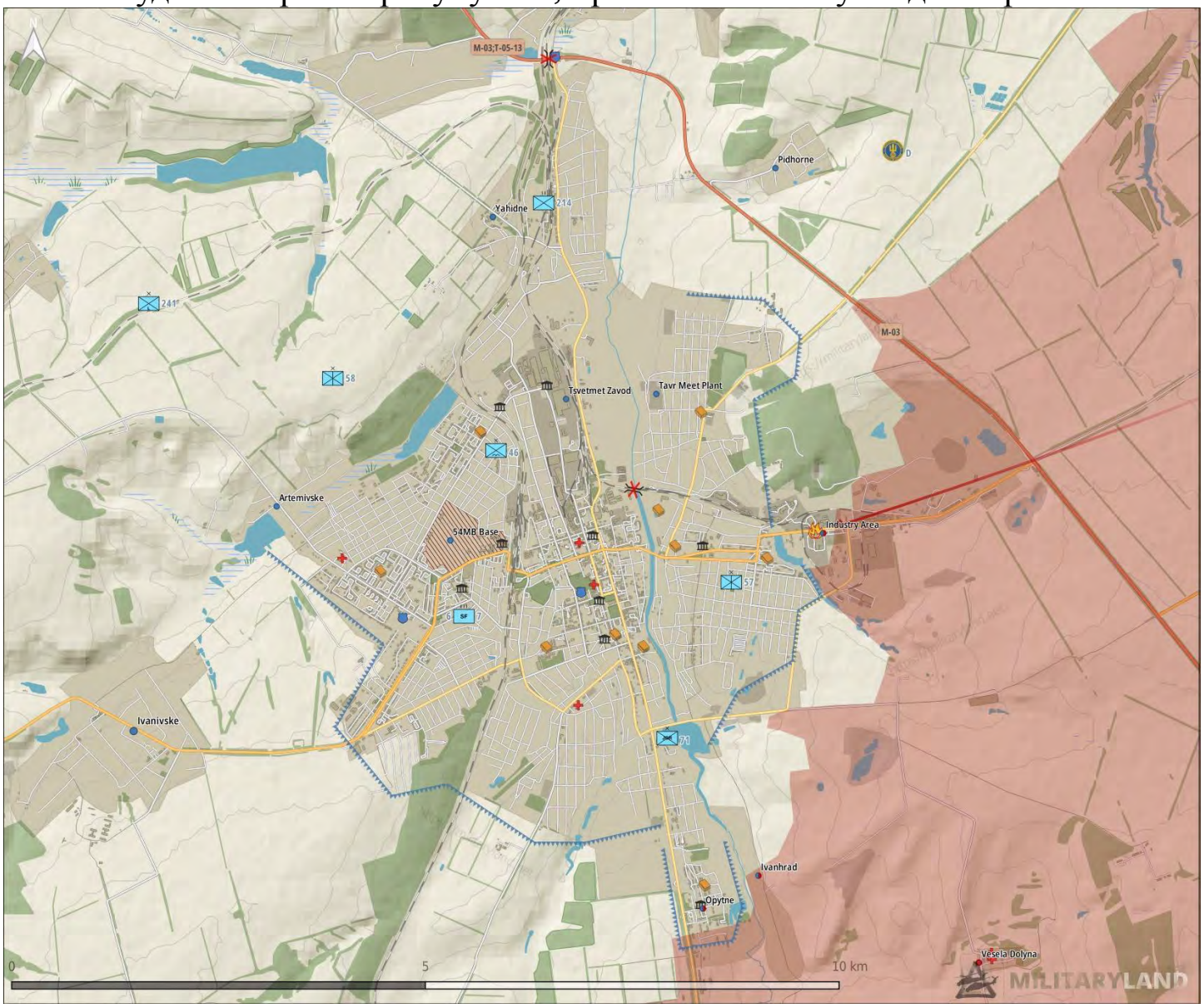
1. Війна

1-1) Фронт

• На Донбасі вже кілька тижнів точаться важкі позиційні бої. Лінія фронту майже не рухається. Російське командування намагається контратаками збити наступальний темп і виснажити українські війська в районі Куп'янська, Сватового та Кремінної.

• Водночас армія РФ, "народна міліція" ДНР" і "ЛНР" (1 та 2 російські армійські корпуси) та найманці ПВК "Вагнера" й далі завзято атакують

позиції ЗСУ в районі траси Лисичанськ – Бахмут, на околицях Соледара та Бахмута. На поодиноких ділянках на східній околиці, а також на південь від міста їм удалося трохи просунутися, проте взяти Бахмут під контроль вони не

можуть.

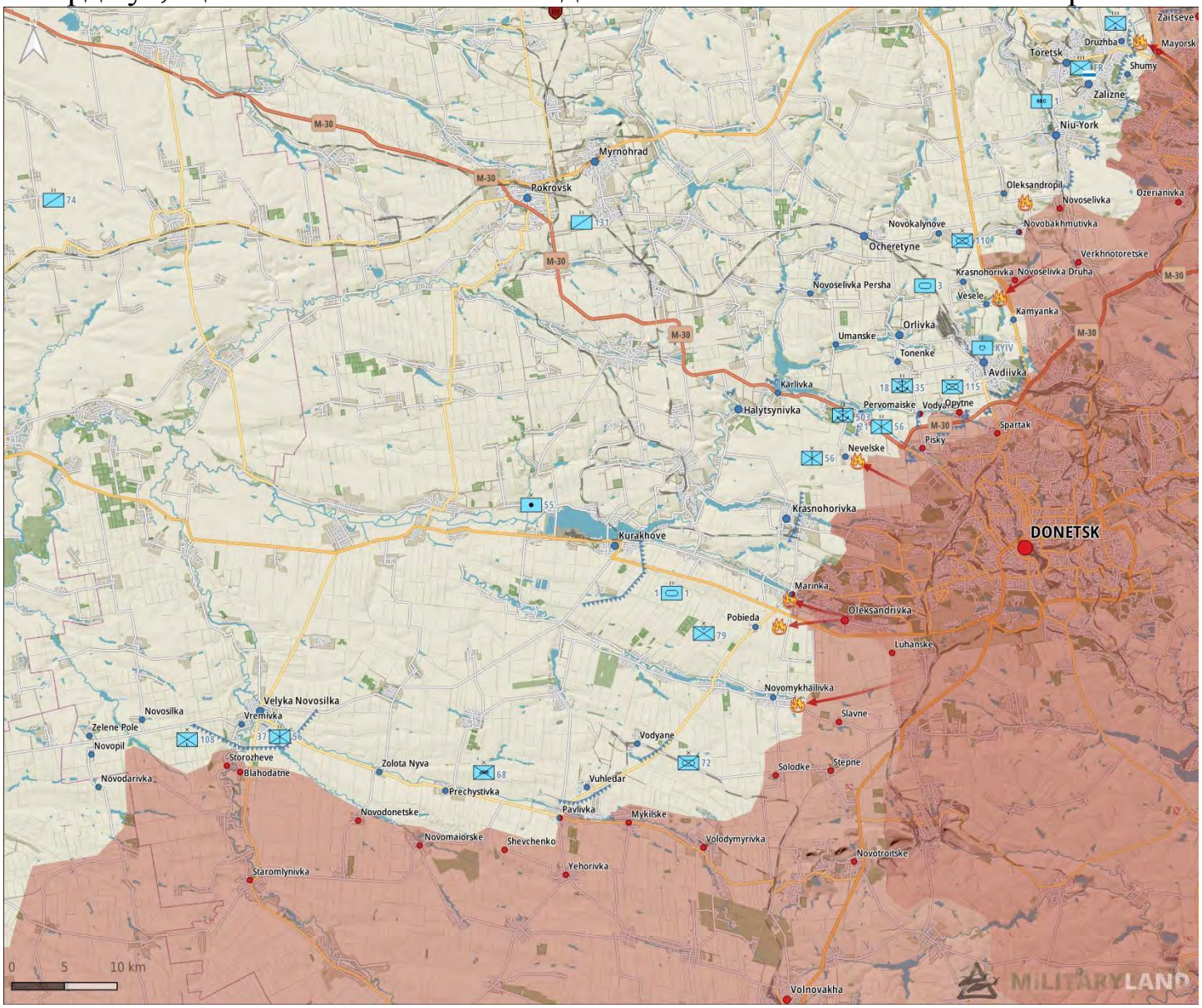
• Тривають запеклі бої на околицях Авдіївки, а також на північ і захід від Донецька. У центрі Мар'їнки відбуваються жорсткі бойові зіткнення із застосуванням танків.

• Українські війська запобігли спробі прориву диверсійної групи в районі Великої Новосілки на заході Донецької області.

• Російське інформагентство "РІА-Новини" повідомило, що міністр оборони Шойгу "проінспектував" війська "в зоні проведення військової спецоперації".

• У селі Степанівці на околиці Херсона російські війська обстріляли з мінометів пункт видавання гуманітарної допомоги. Унаслідок обстрілу загинула жінка, ще 2 людей дістали поранення.

• Представник Головного управління розвідки (ГУР) Міноборони Юсов стверджує, що Росія поки не готова до нового повномасштабного вторгнення.

Він повідомив, що армія РФ, ймовірно, уже отримала наступну партію ударних безпілотників Shahed-136, проте витрачає їх набагато економніше.

• Секретар РНБО Данилов упевнений, що окопи, які окупанти риють у Криму, не допоможуть їм утримати півострів і його обов'язково буде повернуто під контроль України.

• Командувач Оперативного командування "Південь" генерал-майор Ковальчук не виключає, що російський президент Путін може зважитися на проведення повної мобілізації та відправити на фронт в Україну мільйони солдатів, тому ЗСУ мають бути готові до подібного варіанта розвитку подій. Військовий комісар із Підмосков'я проговорився, що наступного року російська влада планує збільшити термін строкової служби в півтора, і далі – у 2 рази. ГУР повідомив, що "частково мобілізовані" часто здаються в полон, користуючись ресурсом "Хочу жити".

1-2) Тил

• Кабмін затвердив єдині стандарти роботи "пунктів незламності", кількість яких уже перевищила 5 тис. Вони мають бути відчинені цілодобово, мати генератор, опалення, інтернет, мобільний зв'язок, воду та засоби гігієни. Уряд планує вже незабаром збільшити їхню кількість утричі.

Пресслужба Укренерго констатувала, що російська ракетна атака спричинила значні руйнування енергооб'єктів. Дефіцит потужності в енергосистемі досі є значним, хоча електростанції поступово відновлюють роботу, а ремонтні бригади безперервно відновлюють пошкоджені мережі та обладнання. Ситуація з електропостачанням Києва також поки не стабілізувалася. Графіки не чинні, розподільча компанія ДТЕК застосовує аварійні відключення. Мер Кличко повідомив про відновлення теплопостачання в столиці.

У Київській області 50 % споживачів досі не мають електропостачання. Голова військової обладміністрації Кулеба стверджує, що область може повернутися до графіків планових вимкнень уже 20 грудня.

Заступник мера Запоріжжя Власюк повідомив, що внаслідок останнього російського ракетного удару отримала значні пошкодження і потребує відновлення Дніпровська ГЕС.

Президент Зеленський повідомив, що лише за добу після удару електропостачання вдалося відновити для 6 мільйонів жителів країни, проте проблему подавання води поки не вирішено.

2. Україна та світ

• Канцлер Німеччини Шольц вважає, що для завершення війни в Україні з Росією сторонам доведеться сісти за стіл переговорів, але спочатку РФ має вивести війська з окупованих територій та "створити умови для досягнення порозуміння".

Він вкотре заявив, що Німеччина не планує одноосібно, без погодження з партнерами, передаватиме Україні сучасні танки, оскільки не хоче спровокувати конфронтацію між НАТО та Росією. З його слів, ця умова діятиме й наступного року. Згідно із соцопитуваннями, у країні зростає підтримка рішення про передавання танків, а опозиція в Бундестазі вимагає розпочати ці постачання негайно.

Міністерство оборони Великої Британії підтвердило відправлення до України нових високоточних ракет Brimstone 2.

Естонія надала Україні мобільні сауни та пральні, які можуть обслуговувати військовослужбовців на різних ділянках фронту.

• Міністерство інфраструктури України повідомило, що російські "інспектори" штучно гальмують перевірки суден, що прямують до українських портів "зерновим коридором", тому на вході в протоку Босфор скупчилося понад 100 балкерів.

Євросоюз у 9 пакеті санкцій під тиском генерального секретаря ООН Гутерріша схвалив розморожування активів низки російських олігархів, які контролюють постачання продовольства та добрив. Гутерріш телефонував багатьом європейським лідерам і переконував їх, що винятки для транзиту продовольства та добрив через порти ЄС дадуть змогу полегшити гостроту продовольчої проблеми для країн "третього світу".

Міністр закордонних справ Литви Ландсбергіс заявив, що країна не має наміру застосовувати винятки, які передбачено 9 пакетом санкцій.

• Євросоюз погодився профінансувати прокладання електричного кабелю дном Чорного моря, який зв'яже енергосистеми Грузії та Азербайджану з європейською енергосистемою ENTSO-E. Ця лінія дасть змогу розпочати експорт електроенергії з Азербайджану до Румунії та Угорщини, а також до країн Західних Балкан та Молдови. Глава Єврокомісії фон дер Ляєн заявила, що кабель може допомогти й Україні у відновленні енергосистеми.

• Парламент Австрії ухвалив резолюцію, у якій Голодомор 1932–1933 рр в Україні названо "жахливим злочином" сталінського комуністичного режиму, водночас, його не визнано геноцидом українського народу. Резолюція констатує, що Росія використовує голод як зброю в агресивній війні проти України.

• Міністр закордонних справ Німеччини Бербок вважає, що припинення вогню на умовах Росії не тільки не покладе край "жахам" для українців, але навпаки – посилить їх. Вона наголосила, що саме російський президент розпочав війну й тільки від нього залежить виведення російських військ з окупованих територій. Вона не спостерігає жодних ознак готовності Путіна вивести війська.

Міністр юстиції Німеччини Бушман не виключає, що Міжнародний кримінальний суд у Гаазі розпочне розслідування проти Росії та президента Путіна за злочини, які скоєно проти людяності після завдання армією РФ ударів ракетами та дронами – камікадзе по цивільній інфраструктурі.

• За інформацією видання The Wall Street Journal, російський президент Путін у перші дні широкомасштабного наказав голові Чечні Кадирову захопити урядовий квартал Києва та вбити президента Зеленського.

Видання The New York Times опублікувало великий матеріал, присвячений провалу російського бліцкригу в Україні. У статті наведено графік вторгнення, відповідно до якого Київ мав бути захоплений протягом 18 годин. Українські війська знищували окупантів, наводячи артилерію на сигнали мобільних телефонів, якими користувалися російські військовослужбовці, для оперативного командування підрозділами тощо.

Видання наводить свідчення колишнього прем'єр-міністра Ізраїлю Беннета, які зустрівся з Путіним незадовго до вторгнення – у жовтні 2021 р. Беннет передав російському президенту побажання Зеленського про особисту зустріч, однак Путін категорично відкинув цю можливість після того, як проти його кума Медведчука та телеканалів, власником яких він був, було запроваджено санкції РНБО.

Журналісти видання стверджують, що США намагалися перешкодити спецоперації української розвідки зі знищення начальника російського Генштабу Герасимова, коли він приїхав на лінію фронту в Ізюм, через побоювання, що цей інцидент може мати наслідком війну між США та РФ. Американська влада так і не змогла цього зробити. Артилерійський удар по штабу не призвів до смерті Герасимова, хоча й було знищено кілька десятків російських офіцерів. Джерела в українській розвідці не підтвердили цієї інформації.

• Латвійський телеканал TV3 розриває договір оренди студії з російським телеканалом "Дощ", якого Нацрада з електронних ЗМІ Латвії позбавила ліцензії на мовлення.

• Молдова тимчасово зупинила на час режиму надзвичайного стану ліцензії та мовлення 6 телеканалів – TV6, Orhei TV, Primul in Moldova (Перший канал РФ), Accent TV, NTV Moldova (НТВ) і RTR Moldova (РТР) для захисту від дезінформації, яку вони розповсюджують. Після припинення мовлення МЗС РФ звинуватило владу Молдови в утиску російської нацменшини. Проросійська партія соціалістів Молдови має намір оскаржити рішення влади в суді.

• Директор ЦРУ Бернс вважає, що Китай готувався до анексії Тайваню відразу ж після того, як Росія захопить Україну, проте після поразок російських військ ці плани було відкладено. На думку Бернса, Китай негайно розпочне військову операцію проти Тайваню в разі, якщо Росія досягне своєї мети в Україні. Він

упевнений, що певна воєнна співпраця Китаю та Росії триває, попри відмову лідера країни Сі відкрито постачати зброю агресору.

3. Київ

• На Софійській площі столиці розпочався монтаж головної новорічної ялинки країни. Міська влада стверджує, що її встановлено коштом спонсорів і буде підсвічено енергозберігальними гірляндами, які заживлено від генератора.

***

№ 1.099

18.12.2022 Україна: Головні події і теми доби

1) У день Святого Миколая Росія знову атакувала Київ дронами-камікадзе.

2) Коломойський та Боголюбов намагаються оскаржити реквізицію акцій Укрнафти.

1. Війна

1-1) Фронт

• Секретар Ради безпеки Білорусі Вольфович заявив, що командування армії РБ тримає підрозділи в постійній бойовій готовності, оскільки "сусіди мілітаризуються". Росія перекинула до Білорусі чергову партію техніки. Потяг із 50 військовими вантажівками "Урал" прибув до Могилівської області з Південного Уралу.

На думку командувача Об'єднаних сил Наєва, російський президент Путін їде до Білорусі для того, щоб змусити президента Лукашенка вступити у війну проти України. Наєв зазначив, що в п'ятницю Путін провів оперативну нараду з командувачами "спеціальної військової операції", а також засідання Ради безпеки, щодо "відносин із сусідами".

• На Донбасі ні на день не припиняються запеклі бої. На півночі Луганської області в районі Сватового та Кремінної вони тривають зі змінним успіхом, ЗСУ та російські війська ведуть зустрічні контрнаступальні дії.

• На трасі Лисичанськ – Бахмут село Яковлівка постійно переходить із рук у руки, також відбуваються бойові зіткнення в Білогорівці, Спірному, Верхньокам'янському та на східній околиці Соледара.

• На східній околиці Бахмута українські підрозділи влаштували успішну контратаку та відкинули найманців ПВК "Вагнера", яким поставлено завдання взяти місто за будь-яку ціну, без огляду на втрати. Бої тривають у районі Підгородного та на південь від Бахмута – в Опитному, Озарянівці та Кліщіївці.

• Атаки російських військ на Авдіївку, Красногорівку, Водяне – відбито. На східній околиці Донецька триває бій у центрі Мар'їнки.

• Центр Донецька знову було обстріляно з окупованої території з мінометів та РСЗВ "Град". На місцях прильотів негайно з'являються кореспонденти російських телеканалів, які звинувачують в обстрілах ЗСУ. Російські пропагандисти називають ракети, якими армія РФ обстрілює українські міста, "ракетами добра", а метою ударів – "припинення окупації України країнами НАТО" та "відповіддю на обстріли мирних жителів Донбасу".

• Вночі Росія завдала удару дронами – камікадзе зі східного узбережжя Азовського моря по Києву та Київській області. Кілька БПЛА вибухнули в Солом'янському та Шевченківському районах столиці та у Василькові. Підрозділами ППО було збито 30 із 35 безпілотників, пошкодження дістали об'єкти інфраструктури та приватні будинки. ППО успішно відпрацювала в Полтавській, Черкаській, Дніпропетровській та Миколаївській областях. Над Миколаївською областю було також збито крилату ракету. Секретар РНБО Данилов стверджує, що в Росії високоточних ракет вистачить ще на 3–4 атаки, подібні до удару 16 грудня, проте в запасі вона ще має дуже багато ракет комплексів ППО С-300. Він вважає, що використати весь запас крилатих і балістичних ракет Росія не може собі дозволити з огляду на власну безпеку. За словами Данилова, українські підрозділи ППО навчилися ефективно збивати іранські дрони – камікадзе.

• Під обстріл із Кінбурнської коси потрапив порт Очаків та житлові квартали міста. Росія обстрілює населені пункти по всій довжині правого берега Дніпра – від Марганцю до Херсона, гинуть і дістають поранення мирні жителі, знову зруйновано об'єкти інфраструктури, житлові та адміністративні будівлі.

• Президент Зеленський заявив французьким журналістам, що операція зі звільнення Криму ще не розпочалася. Він також наголосив, що Крим є частиною України і його буде звільнено, як тільки армія та спільнота будуть до цього готові. На його думку, Путін може застосувати ядерну зброю у війні, незалежно від намірів України звільнити Крим. Зеленський також повідомив, що військове керівництво спостерігає ознаки підготовки РФ до ще одного широкомасштабного наступу у 2023 році.

• У районі російського Білгорода сталися вибухи. Губернатор області стверджує, що вони є результатом роботи підрозділів ППО, які збили "якийсь об'єкт". уламки якого нібито поранили та вбили кілька мешканців міста.

1-2) Тил

• Президент Зеленський провів засідання Ставки верховного головнокомандувача щодо ситуації в Білорусі, а також для обговорення ситуації в енергетиці після ракетного удару в п'ятницю.

• За інформацією Укренерго, процес відновлення енергосистеми продовжується. Системі все ще бракує потужності. Причиною регулятор назвав низьку температуру повітря та важкі руйнування енергетичних об'єктів, розподільних пристроїв та мереж. Хоча запущено всі енергоблоки АЕС, розташовані на контрольованій території, сумарна їхня потужність нижча за номінальну на 600 МВт через неготовність мереж пропустити ці обсяги. У Києві після атаки дронами – камікадзе знову запроваджено аварійні відключення, обмеження можуть бути застосовані у всіх регіонах країни.

Укренерго спростувало інформацію про комерційний продаж електроенергії за кордон, хоча перетікання до енергосистеми ENSO-E таки є.

Київська військова обладміністрація повідомила, що електропостачання досі не мають понад 600 тис. мешканців області.

У Кривому Розі відновлено рух електротранспорту та роботу основних об'єктів критичної інфраструктури.

• Кіпрські компанії Littop Enterprises Ltd та Ralix Services Ltd, які належать олігархам Коломойському та Боголюбову, подали позов до Господарського суду Києва з вимогою скасувати реквізицію в них акцій компанії "Укрнафта". Суд повернув позови без розгляду, оскільки в них фактично об'єднано кілька вимог, які мають бути розглянуті окремо.

2. Україна та світ

• Папа Римський Франциск назвав війну в Україні глобальною і не сподівається, що вона завершиться незабаром. З його слів, війни виникають, коли імперія починає слабшати, а наразі російське керівництво поставило "дуже багато" на карту

• Президент Зеленський в інтерв'ю французьким телеканалам TF1 та LCI заявив, що Росія крок за кроком повторює шлях нацистського режиму Німеччини, а тактика президента Путіна така ж брудна, як і тактика Гітлера. Він вважає розмови президента Франції Макрона з російським президентом

марними, оскільки за кожного контакту Путін змінює свої вимоги. Зеленський наголосив, що Путін не є договороспроможним і втратив адекватність.

• Глава Європарламенту Метсола закликала країни ЄС надати Україні якомога більшу воєнну та фінансову підтримку, а також посилити санкції і виявити "практичну солідарність". Вона заявила, що війна має бути негайно припинена, а Україна має здобути в ній перемогу.

Міністр оборони Нідерландів Оллонгрен повідомила депутатам парламенту, що країна поставила Україні воєнну допомогу на суму приблизно €1 млрд. До неї включено й пакет на суму €120 млн, який передбачає передавання ЗСУ танків Т-72 – спільно із Чехією та США.

• Країни ЄС обговорюють "стелю" ціни газу. Початкову пропозицію вже знижено на третину. Дебати триватимуть 19 грудня.

Катар відкинув звинувачення поліції Бельгії, яка розслідує факти підкупу країною членів Європарламенту. Дипломатична місія Катару заявила, що упереджене ставлення Європарламенту вже призвело до припинення роботи над законодавством, пов'язаним із країною. Місія пригрозила, що подібні дії поліції можуть негативно позначитися на глобальній співпраці Катару з ЄС, у сфері енергетичної безпеки тощо.

За оцінкою агентства Bloomberg, Євросоюз втратив приблизно $1 трлн через зростання цін на енергоносії через війну, розв'язану Росією проти України, а також скорочення постачань нафти й газу з РФ.

• Посол Ізраїлю в Києві Бродський пояснив кореспонденту The Washington Post, що між урядом країни та Росією є домовленості у сфері безпеки, "які неможливо переступити". Він наголосив, що жоден з урядів не ризикне ставити під загрозу цю домовленість заради третьої країни, тому Ізраїль обмежений у наданні допомоги Україні.

• Прем'єр-міністр Нідерландів Рютте назвав дев'ятий пакет санкцій проти Росії "крихітним" і вважає, що ЄС мусить одразу ж розпочати підготовку до запровадження нових обмежень.

• До України надійшла перша партія обладнання з Азербайджану для ремонту енергетичних об'єктів – потужні трансформатори та джерела резервного живлення різної потужності.

Уряд Латвії виділяє €0,56 млн на закупівлю дизельних генераторів для українських державних ЗМІ.

• Після того, як західні автовиробники пішли з РФ, цей ринок практично монопольно контролюють китайські компанії. Вони різко підвищили ціни та одержують надприбутки.

• Росія повідомила про постановку на бойове чергування міжконтинентального гіперзвукового ракетного комплексу "Авангард". Керівництво РФ стверджує, що Захід не має засобів перехоплення подібних ракет.

• Європарламент та Європейська Рада домовилися про реформування системи торгівлі викидами, яка діє в ЄС із 2005 р. У 2024 р. планується суттєво скоротити квоти на викиди вуглекислого газу та поетапно скасувати безплатні квоти для підприємств. Також заплановано створення механізму обліку викидів автотранспорту та будівництва. Запуск системи квот може бути відкладено до 2028 року, якщо ціни на енергоносії і далі будуть аномально високими.

https://www.digestagency.com/2022/12/2022-12-18-ukr-u-den-svyatogo-mikolaya-rosiya-znovu-atakuvala-kiyiv-dronami--kamikadze.html

***

№ 1.100

Дайджест подій в Україні та навколо України від 18 грудня 2022

Головне

1) Чи є ще у хуйла ударні безпілотники? А ракети? Якщо не було, то тепер є де брати. У аятолли. До речі, знову про Ізраїль. Який хуйло міцно тримає за шию.

2) Ситуація на трасі Лисичанськ – Бахмут, у самому Бахмуї, в Авдіївці й у Мар'їнці загострюється щодня. І все більше нагадує травень і червень, ні? Бо майже всі війська, які хуйлогенералам вдалося врятувати, було кинуто на ці напрямки. Як тримаються хлопці - просто не знаю. Мапа - суто ілюстративна і жодним чином не показує крові, якої коштує кожен сантиметр цієї землі...

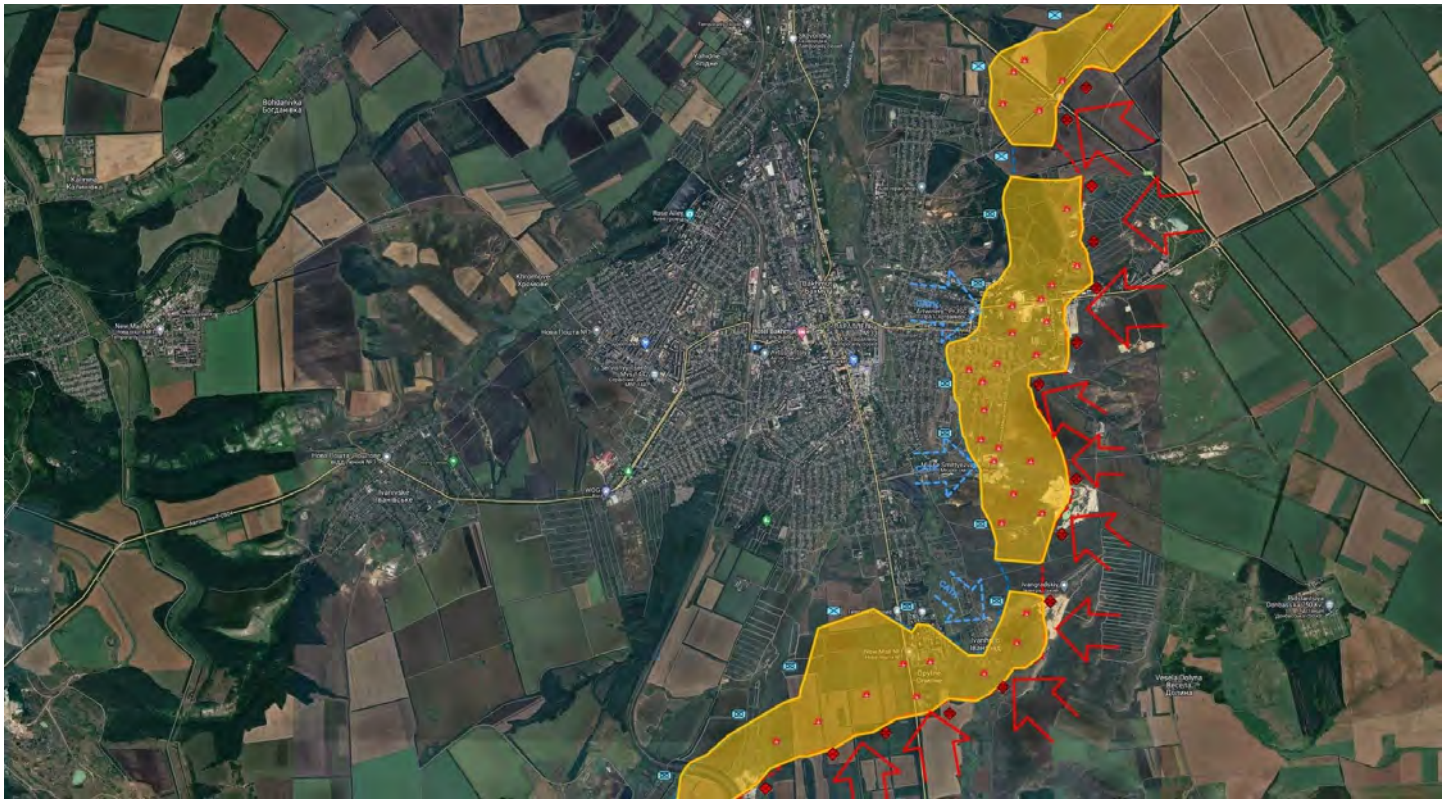
3) Про українські електростанції й усе інше. МАЙЖЕ ВСЯ ТЕПЛОВА ГЕНЕРАЦІЯ належить рудому хуйлу. "поцрєоту" лєанідичу, ага. Так що про електрику можете забути назавжди, поки воно не висмокче всі гроші з буржуїв "на відновлення".

Теми доби

1) У день Святого Миколая Росія знову атакувала Київ дронами – камікадзе.

2) Коломойський та Боголюбов намагаються оскаржити реквізицію акцій Укрнафти.

1. Війна

1-1) Фронт

• Секретар Ради безпеки Білорусі Вольфович заявив, що командування армії РБ тримає підрозділи в постійній бойовій готовності, оскільки "сусіди мілітаризуються". Росія перекинула до Білорусі чергову партію техніки. Потяг із 50 військовими вантажівками "Урал" прибув до Могилівської області з Південного Уралу.

На думку командувача Об'єднаних сил Наєва, російський президент Путін їде до Білорусі для того, щоб змусити президента Лукашенка вступити у війну проти України. Наєв зазначив, що в п'ятницю Путін провів оперативну нараду з командувачами "спеціальної військової операції", а також засідання Ради безпеки, щодо "відносин із сусідами".

• На Донбасі ні на день не припиняються запеклі бої. На півночі Луганської області в районі Сватового та Кремінної вони тривають зі змінним успіхом, ЗСУ та російські війська ведуть зустрічні контрнаступальні дії.

• На трасі Лисичанськ – Бахмут село Яковлівка постійно переходить із рук у руки, також відбуваються бойові зіткнення в Білогорівці, Спірному, Верхньокам'янському та на східній околиці Соледара.

• На східній околиці Бахмута українські підрозділи влаштували успішну контратаку та відкинули найманців ПВК "Вагнера", яким поставлено завдання взяти місто за будь-яку ціну, без огляду на втрати. Бої тривають у районі Підгородного та на південь від Бахмута – в Опитному, Озарянівці та Кліщіївці.

• Атаки російських військ на Авдіївку, Красногорівку, Водяне – відбито. На східній околиці Донецька триває бій у центрі Мар'їнки.

• Центр Донецька знову було обстріляно з окупованої території з мінометів та РСЗВ "Град". На місцях прильотів негайно з'являються кореспонденти російських телеканалів, які звинувачують в обстрілах ЗСУ. Російські пропагандисти називають ракети, якими армія РФ обстрілює українські міста, "ракетами добра", а метою ударів – "припинення окупації України країнами НАТО" та "відповіддю на обстріли мирних жителів Донбасу".

• Вночі Росія завдала удару дронами – камікадзе зі східного узбережжя Азовського моря по Києву та Київській області. Кілька БПЛА вибухнули в Солом'янському та Шевченківському районах столиці та у Василькові. Підрозділами ППО було збито 30 із 35 безпілотників, пошкодження дістали об'єкти інфраструктури та приватні будинки. ППО успішно відпрацювала в Полтавській, Черкаській, Дніпропетровській та Миколаївській областях. Над Миколаївською областю було також збито крилату ракету. Секретар РНБО Данилов стверджує, що в Росії високоточних ракет вистачить ще на 3–4 атаки, подібні до удару 16 грудня, проте в запасі вона ще має дуже багато ракет комплексів ППО С-300. Він вважає, що використати весь запас крилатих і балістичних ракет Росія не може собі дозволити з огляду на власну безпеку. За словами Данилова, українські підрозділи ППО навчилися ефективно збивати іранські дрони – камікадзе.

• Під обстріл із Кінбурнської коси потрапив порт Очаків та житлові квартали міста. Росія обстрілює населені пункти по всій довжині правого берега Дніпра – від Марганцю до Херсона, гинуть і дістають поранення мирні жителі, знову зруйновано об'єкти інфраструктури, житлові та адміністративні будівлі.

• Президент Зеленський заявив французьким журналістам, що операція зі звільнення Криму ще не розпочалася. Він також наголосив, що Крим є частиною України і його буде звільнено, як тільки армія та спільнота будуть до цього готові. На його думку, Путін може застосувати ядерну зброю у війні, незалежно від намірів України звільнити Крим. Зеленський також повідомив,

що військове керівництво спостерігає ознаки підготовки РФ до ще одного широкомасштабного наступу у 2023 році.

• У районі російського Білгорода сталися вибухи. Губернатор області стверджує, що вони є результатом роботи підрозділів ППО, які збили "якийсь об'єкт". уламки якого нібито поранили та вбили кілька мешканців міста.

1-2) Тил

• Президент Зеленський провів засідання Ставки верховного головнокомандувача щодо ситуації в Білорусі, а також для обговорення ситуації в енергетиці після ракетного удару в п'ятницю.

• За інформацією Укренерго, процес відновлення енергосистеми продовжується. Системі все ще бракує потужності. Причиною регулятор назвав низьку температуру повітря та важкі руйнування енергетичних об'єктів, розподільних пристроїв та мереж. Хоча запущено всі енергоблоки АЕС, розташовані на контрольованій території, сумарна їхня потужність нижча за номінальну на 600 МВт через неготовність мереж пропустити ці обсяги. У Києві після атаки дронами – камікадзе знову запроваджено аварійні відключення, обмеження можуть бути застосовані у всіх регіонах країни.

Укренерго спростувало інформацію про комерційний продаж електроенергії за кордон, хоча перетікання до енергосистеми ENSO-E таки є.

Київська військова обладміністрація повідомила, що електропостачання досі не мають понад 600 тис. мешканців області.

У Кривому Розі відновлено рух електротранспорту та роботу основних об'єктів критичної інфраструктури.

• Кіпрські компанії Littop Enterprises Ltd та Ralix Services Ltd, які належать олігархам Коломойському та Боголюбову, подали позов до Господарського суду Києва з вимогою скасувати реквізицію в них акцій компанії "Укрнафта". Суд повернув позови без розгляду, оскільки в них фактично об'єднано кілька вимог, які мають бути розглянуті окремо.

2. Україна та світ

• Папа Римський Франциск назвав війну в Україні глобальною і не сподівається, що вона завершиться незабаром. З його слів, війни виникають, коли імперія починає слабшати, а наразі російське керівництво поставило "дуже багато" на карту

• Президент Зеленський в інтерв'ю французьким телеканалам TF1 та LCI заявив, що Росія крок за кроком повторює шлях нацистського режиму Німеччини, а тактика президента Путіна така ж брудна, як і тактика Гітлера. Він вважає розмови президента Франції Макрона з російським президентом марними, оскільки за кожного контакту Путін змінює свої вимоги. Зеленський наголосив, що Путін не є договороспроможним і втратив адекватність.

• Глава Європарламенту Метсола закликала країни ЄС надати Україні якомога більшу воєнну та фінансову підтримку, а також посилити санкції і виявити "практичну солідарність". Вона заявила, що війна має бути негайно припинена, а Україна має здобути в ній перемогу.

Міністр оборони Нідерландів Оллонгрен повідомила депутатам парламенту, що країна поставила Україні воєнну допомогу на суму приблизно €1 млрд. До неї включено й пакет на суму €120 млн, який передбачає передавання ЗСУ танків Т-72 – спільно із Чехією та США.

• Країни ЄС обговорюють "стелю" ціни газу. Початкову пропозицію вже знижено на третину. Дебати триватимуть 19 грудня.

Катар відкинув звинувачення поліції Бельгії, яка розслідує факти підкупу країною членів Європарламенту. Дипломатична місія Катару заявила, що упереджене ставлення Європарламенту вже призвело до припинення роботи над законодавством, пов'язаним із країною. Місія пригрозила, що подібні дії поліції можуть негативно позначитися на глобальній співпраці Катару з ЄС, у сфері енергетичної безпеки тощо.

За оцінкою агентства Bloomberg, Євросоюз втратив приблизно $1 трлн через зростання цін на енергоносії через війну, розв'язану Росією проти України, а також скорочення постачань нафти й газу з РФ.

• Посол Ізраїлю в Києві Бродський пояснив кореспонденту The Washington Post, що між урядом країни та Росією є домовленості у сфері безпеки, "які неможливо переступити". Він наголосив, що жоден з урядів не ризикне ставити під загрозу цю домовленість заради третьої країни, тому Ізраїль обмежений у наданні допомоги Україні.

• Прем'єр-міністр Нідерландів Рютте назвав дев'ятий пакет санкцій проти Росії "крихітним" і вважає, що ЄС мусить одразу ж розпочати підготовку до запровадження нових обмежень.

• До України надійшла перша партія обладнання з Азербайджану для ремонту енергетичних об'єктів – потужні трансформатори та джерела резервного живлення різної потужності.

Уряд Латвії виділяє €0,56 млн на закупівлю дизельних генераторів для українських державних ЗМІ.

• Після того, як західні автовиробники пішли з РФ, цей ринок практично монопольно контролюють китайські компанії. Вони різко підвищили ціни та одержують надприбутки.

• Росія повідомила про постановку на бойове чергування міжконтинентального гіперзвукового ракетного комплексу "Авангард". Керівництво РФ стверджує, що Захід не має засобів перехоплення подібних ракет.

• Європарламент та Європейська Рада домовилися про реформування системи торгівлі викидами, яка діє в ЄС із 2005 р. У 2024 р. планується суттєво скоротити квоти на викиди вуглекислого газу та поетапно скасувати безплатні квоти для підприємств. Також заплановано створення механізму обліку викидів автотранспорту та будівництва. Запуск системи квот може бути відкладено до 2028 року, якщо ціни на енергоносії і далі будуть аномально високими.

***